Budist Çevreye Ait

Maitrisimit Nom Bitig'in Yazı Çevrimi,

Aktarımı ve Bağlamsal Sözlüğü

Hilal YILDIZ

Yüksek Lisans Tezi

Eskişehir, 2024

BUDİST ÇEVREYE AİT
MAİTRİSİMİT NOM BİTİG'İN YAZI ÇEVRİMİ, AKTARIMI VE BAĞLAMSAL SÖZLÜĞÜ

Hilal YILDIZ

T.C.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Türk Dili Bilim Dalı

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eskişehir, 2024

T.C.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Hilal Yıldız tarafından hazırlanan Budist Çevreye Ait Maitrisimit Nom Bitig'in Yazı Çevrimi, Aktarımı ve Bağlamsal Sözlüğü başlıklı bu çalışma 20.12.2024 tarihinde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin ilgili maddesi uyarınca yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak, jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Türk Dili Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan **Prof. Dr. Bülent GÜL**	
Üye (Danışman) **Prof. Dr. Ferruh AĞCA**	
Üye **Dr. Öğr. Üyesi Utku IŞIK**	

ONAY

.../12/2024

Doç. Dr. Şafak AĞDENİZ

Enstitü Müdürü

20/12/2024

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi hükümlerine göre hazırlandığını; bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmanın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Eskişehir Osmangazi Üniversitesi tarafından kullanılan bilimsel intihal tespit programıyla taranmasını kabul ettiğimi ve hiçbir şekilde intihal içermediğini beyan ederim. Yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması halinde ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

Hilal YILDIZ

İmza

ÖZ

BUDİST ÇEVREYE AİT MAİTRİSİMİT NOM BİTİG'İN YAZI ÇEVRİMİ, AKTARIMI VE BAĞLAMSAL SÖZLÜĞÜ

YILDIZ, Hilal

Yüksek Lisans, 2024

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Ferruh AĞCA

9. yüzyılın ortalarından itibaren geniş bir coğrafyada hüküm süren Uygurlardan, günümüze birçok metin kalmıştır. Bu metinler genellikle inanç sistemleri doğrultusunda yazdıkları, istinsah ettikleri veya çevirdikleri eserlerdir. Bu tezin konusu; Budist çevrede yazılmış, yazılış tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte erken dönem metinleri içinde değerlendirilen Maitrisimit Nom Bitig adlı eserdir. Bir 'secde' (yükünç) ve 27 bölümden meydana gelmektedir. Buda'nın vaazlarını, hayatı ve öğretilerini anlatan eser, Sanskritçeden Toharcaya, Toharcadan da Eski Uygur Türkçesine çevrilmiştir. İkisi daha erken tarihli olmak üzere üç nüshası bulunur. Maitrisimit Nom Bitig adlı eserin bu çalışmaya konu olan Sengim nüshası, Şinasi Tekin tarafından 1960 yılında doçentlik tezi olarak sunulmuş, 1976 yılında metnin yazı çevrimi yapılmış, metin Türkiye Türkçesi'ne aktarılmıştır. 1980 yılında yine Tekin tarafından metnin harf çevrimi ve Almanca anlamlandırılması yapılmıştır. Ancak aradan geçen zamanda Eski Uygur Türkçesi ile yazılmış metinler ve bu metinlerin söz varlığı hakkındaki bilgimiz artmış, metinleri okuma teknikleri gelişmiş ve Türkiye Türkçesi için yapılan bu çeviri ve anlamlandırma yetersiz kalmıştır.

Bu çalışmada, yaklaşık 60 yıl önce Türkiye Türkçesi'ne aktarılıp anlamlandırılan Maitrisimit Nom Bitig adlı eser, günümüz bilgileri ve Brahmi harfli metinlerin yardımıyla yeniden okunup anlamlandırılmıştır. Son olarak sözcüklerin yalnızca bu eserde geçen anlamları verilerek metne dayalı sözlüğü oluşturulmuştur.

Anahtar kelimeler: Maitrisimit nom bitig, yazı çevrim, Türkiye Türkçesine aktarım, bağlamsal sözlük, Maitreyasamitināṭaka

ABSTRACT

TRANSCRİPTİON, TRANSMİSSİON, AND CONTEXTUAL DİCTİONARY OF MAİTRİSİMİT NOM BİTİG OF THE BUDDHİST ENVİRONMENT

YILDIZ, Hilal

Master's Degree, 2024

Department of Turkish Language and Literature

Advisor: Prof. Dr. Ferruh AĞCA

Many texts have survived to the present day from the Uyghurs, who ruled over a wide geography from the mid-9th century onwards. These texts are generally works that they wrote, copied or translated in line with their belief systems. The work Maitrisimit Nom Bitig, which is the subject of this thesis, was written in the Buddhist environment. Although the exact date of writing is not known, it is considered among the early period texts. The text consists of a 'secde' (yükünç) and 27 chapters. The work, which describes the sermons, life and teachings of Buddha, was translated from Sanskrit to Tocharian and from Tocharian to Old Uyghur Turkish. There are three copies, two of which are earlier. The Sengim copy of the work Maitrisimit Nom Bitig, which is the subject of this study, was presented by Şinasi Tekin as an associate professorship thesis in 1960. The text was transcribed in 1976 and transferred to Turkish. In 1980, the text was transcribed and its meaning was given in German. However, in the meantime, our knowledge of the texts written in Old Uyghur Turkish and the vocabulary of these texts has increased, text reading techniques have improved, and this translation and interpretation made for Turkey Turkish has become insufficient.

In this study, the work called Maitrisimit Nom Bitig, which was translated and interpreted into Turkey Turkish approximately 60 years ago, has been re-read and interpreted with the help of today's information and Brahmi-lettered texts. Finally, a

text-based dictionary has been created by giving only the meanings of the words in this work.

Keywords: Maitrisimit nom bitig, transcription, transmission to Türkiye Turkish, contextual dictionary, Maitreyasamitināṭaka

TEŞEKKÜR

Lisansüstü eğitimin boyunca verdiği derslerde konulara farklı bakış açısı kazandıran, akademik süreçte teşvik eden, tez yazma sürecimin her aşamasında yardımcı olan, zorlandığım konularda bilimsel titizlikle yol gösteren, zamanını esirgemeyen danışmanım Prof. Dr. Ferruh AĞCA'ya teşekkür ederim. Yine, her dersinde farklı bir şey öğrendiğim, yardımlarını esirgemeyen hocam Prof. Dr. Bülent GÜL'e, ulaşamadığım kaynakları bana gönderme nezaketinde bulunan Prof. Dr. Jens Peter LAUT, Doç. Dr. Zemire GULCALI, Dr. Öğr. Üy. Arzu KAYGUSUZ ve Arş. Gör. Tümer KARAAYAK hocalarıma, takıldığım yerlerde sorduğum sorulara sabırla cevap veren, elimde mevcut olmayan çalışmaları talep ettiğim zaman beni geri çevirmeyen, hem akademik alanda hem arkadaşım olarak katkıları olan Arş. Gör. Buket Nur KIRMIZIGÜL ŞİMŞEK, Dr. Ayşegül GÖZEL ve Öğr. Gör. Gözde SALUR ve Oktay DERE'ye, her zaman yanımda olan ve beni destekleyen kıymetli arkadaşlarım Ebru YAYLAÇİÇEĞİ, Bekir KIZILTEPE ve Muharrem KAHRAMAN'a teşekkür ederim. Metnin dizgisini yapan, birçok pürüz çıkmasına ve en ufak değişiklikte en başa dönmesine rağmen vazgeçmeyip yanımda olan, metnin Eski Uygur Türkçesi ile Türkiye Türkçesini karşılıklı şekilde hazırlayarak okunmasında kolaylık sağlayan kıymetli arkadaşım M. Öykü TÜRKOĞLU'na teşekkür ederim.

Son olarak, Uygurca metinler II: Maytrısimit: Burkancıların Mehdîsi Maitreya ile buluşma: Uygurca iptidaî bir dram (Burkancılığın Vaibhāṣika tarikatine ait bir eserin Uygurcası), Maitrisimit nom bitig Die uigurische Übersetzung eines Werkes der buddhistischen Vaibhāṣika-Schule. 1. Teil: Transliteration, Übersetzung. Anmerkungen. Berlin: Akademie-Verlag ve Maitrisimit nom bitig Die uigurische Übersetzung eines Werkes der buddhistischen Vaibhāṣika-Schule. 2. Teil: Analytischer und rückläufiger Index. Berlin: Akademie-Verlag çalışmalarıyla bu çalışmanın önünü açan, Sengim nüshasını döneminin bilgileriyle mükemmel şekilde okuyan Prof. Dr. Şinasi Tekin'i bu vesileyle rahmetle anıyorum.

İÇİNDEKİLER

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ iii
ÖZ iv
ABSTRACT vi
TEŞEKKÜR viii
İÇİNDEKİLER ix
İŞARETLER LİSTESİ xi
KISALTMALAR LİSTESİ xii
GİRİŞ 13
0.1. Problem Durumu 13
0.2. Araştırmanın Amacı 13
0.3. Araştırmanın Önemi 13
0.4. Araştırmanın Yöntemi 14
0.5. Kapsam Ve Sınırlılıklar 14
BİRİNCİ BÖLÜM 15
1.1. Eski Uygur Türkleri 15
1.2. Eski Uygur Edebiyatı ve Eski Uygur Türkçesi 16
1.3. Budizm'in Doğuşu ve Yayılışı 19
1.4. Maitreya 20
1.5. Maitrisimit Nom Bitig 22
1.5.1. Maitrisimit Hakkında 22
1.5.2. Metnin Tarihlendirilmesi 26

1.5.3. Metnin Nüshaları 27
1.5.3.1. Sengim Nüshası 29
1.5.3.2. Murtuk Nüshası 31
1.5.3.3. Kumul (Hami) Nüshası 32
1.5.4. Maitrisimit Nom Bitig'in Konusu ve Bölüm Bilgileri 33
1.5.4.1. Bölüm Bilgileri 34
1.5.5. Maitrisimit Nom Bitig Üzerine Yapılan Çalışmalar 42
1.6. Maitreyasamitināṭaka Hakkında Bilgi ve Maitrisimit İle Benzer-Farklı Yönleri 68
İKİNCİ BÖLÜM 76
2.1. Eski Uygur Türkçesi Metni ve Türkiye Türkçesine Aktarımı 76
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM 644
3.1. Bağlamsal Sözlük 644
Sonuç 717
KAYNAKÇA 724

İŞARETLER LİSTESİ

Harf-çevrimi metnindeki karakterler

< > : Berline Turfan-Texte IX'da tamamlanmış metin kısmını gösterir.

[ ] : Sözcüklerin tahrip olan kısımlarının tamamlandığını gösterir.

( ) : Yazılmayan ünlüleri gösterir.

/ : Kelimenin tamamlanamayacak kadar eksik olduğunu gösterir. Fakat birkaç harfi okunabilecek durumdadır.

.. : Cümlenin devam ettiğini gösterir.

... : Metinde silik olan yerleri gösterir.

Yazı-çevrimi metnindeki karakterler

< > : fazladan yazılmış olan harfleri gösterir.

[ ] : Sözcüklerin tahrip olan kısımlarının tamamlandığını gösterir.

( ): Metinde sözcük olarak geçmeyen fakat çeviride anlamı tamamlamak için yazılmış kısımları gösterir.

.. : Cümlenin devam ettiğini gösterir.

... : Metinde silik olan yerleri gösterir.

ė : Kapalı e harfini gösterir.

ŋ: Artdamaksıl genizsil n ünsüzünü gösterir. (ng)

ñ: Bu metinde yalnızca *Prajñarakşit Keşi Acarya* özel adında geçmektedir.

KISALTMALAR LİSTESİ

*bkz.:*bakınız

BT IX: Berliner Turfan-Texte IX

Çev.: Çeviren

Eds.: Editör

MaitrHami: Maitrisimit Hami nüshası

MaitrSengim: Maitrisimit Sengim nüshası

MaitrTömürti: Maitrisimin Tömürti nüshası

Ms: Maitrisimit Nom Bitig

MSN: Maitreyasamitināṭaka

r: Recto

s.: Sayfa

v: Verso

GİRİŞ

Kuruldukları tarihten itibaren çeşitli inanç sistemlerini benimseyen Uygurlar, bu doğrultuda birçok dini metini Uygur Türkçesi'ne aktarmıştır. Bu çeviriler ağırlıklı olarak, kabul ettikleri Maniheizm ve Budizm gibi inanç sistemleriyle ilgili dinî metinlerdir. Bu metinlerin aktarımlarını Soğdca, Çince, Toharca, Sanskritçe ve Tibetçe gibi dillerden yapmışlardır. Yazılış tarihi tam olarak bilinmeyen Maitrisimit Nom Bitig de Toharcadan Uygur Türkçesi'ne çevrilip Uygurcaya uyarlanan bir metindir. Eser bir 'secde' (yükünç) ve 27 bölümden oluşur. Budist çevrede yazılmış metinlerden olan eser, Buda'nın vaazlarından, hayatı ve öğretilerinden bahsetmektedir. Bu çalışmada bu eserin yazı çevrimi ile Türkiye Türkçesi'ne aktarımı yapılmış ve metnin bağlamsal sözlüğü oluşturulmuştur.

0.1. Problem Durumu

Maitrisimit Nom Bitig üzerine ilk çalışmalar F. W. K. Müller, A. v. Le Coq gibi isimler tarafından yapılmıştır. Şinasi Tekin, 1960 yılında doçentlik tezi olarak sunduğu bu metnin 1976 yılında yazı çevrimini yapmış ve metni Türkiye Türkçesi'ne aktarmıştır. 1980 yılında Tekin tarafından metnin harf çevrimi ve Almanca anlamlandırılması yapılmıştır. Ancak aradan geçen zamanda Eski Uygur Türkçesi ile yazılmış metinler ve bu metinlerin söz varlığı hakkındaki bilgimiz artmış, metinleri okuma teknikleri gelişmiş ve Türkiye Türkçesi için yapılan bu çeviri ve anlamlandırma yetersiz kalmıştır.

0.2. Araştırmanın Amacı

Eski Uygur Türkçesi metinlerinden Maitrisimit hakkında bilgi verilip yaklaşık 60 yıl önce Türkiye Türkçesi'ne aktarılıp anlamlandırılan bu eseri, günümüz bilgileri ve Brāhmi harfli metinlerin yardımıyla yeniden okunup anlamlandırılmıştır.

0.3. Araştırmanın Önemi

Maitrisimit, gelecekteki Burkan Maitreya'nın insanlar dünyasındaki doğumundan önceki olayları, hayatını ve faaliyetlerini anlatan, Tohar (Tohrı) dilinden Türk diline

çevrilmiş, daha doğrusu uyarlanmış bir eserdir. Yazılış tarihi tam bilinmemekle birlikte erken dönem metinlerinden olan eser, o döneme ait dil unsurları, söz varlığı hakkında oldukça önemli bilgiler sunması bakımından Türk dili tarihi ve kültürü için önemlidir. Bu bilgilerin günümüzdeki okuma teknikleriyle yeniden anlamlandırılması önemli bir husustur.

0.4. Araştırmanın Yöntemi

Eski Uygur Türkçesi ile Budist çevrede yazılan erken dönem Uygur metinlerden Maitrisimit Nom Bitig adlı eserin Sengim nüshası daha önce Şinasi Tekin tarafından 'harf çevirimi' çalışılmış, Berliner Turfantexte'in IX. sayısı olarak yayımlanmıştır. Bu çalışma, Tekin'in BT IX'daki transliterasyonlu metni üzerinden okunmuştur. 'Harf çevirimi' yapılan eserin 'yazı çevrimi' yapılmış, Türkiye Türkçesi'ne aktarılmış ve günümüzdeki Eski Uygur Türkçesi ile ilgili bilgiler ışığında, Klaus Röhborn'un *Uigurisches Wörterbuch* ve Jens Wilkens'in *Handwörterbuch Altuigurischen* adlı sözlüklerinin yardımıyla yeniden anlamlandırılmıştır. Son olarak sözcüklerin yalnızca bu eserde geçen anlamları verilerek metne dayalı sözlüğü oluşturulmuştur.

0.5. Kapsam Ve Sınırlılıklar

Çalışmanın kapsamı Maitrisimit Nom Bitig adlı eserin harf çevrimi verilerek yazı çevriminin yapılması, Türkiye Türkçesi'ne aktarılması, anlamlandırılması ve sonucunda bağlamsal sözlüğünün oluşturulması ile sınırlıdır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. Eski Uygur Türkleri

Moğolistan'daki ikinci büyük kağanlık olan Ötüken Uygur Kağanlığı, 744 yılında Köktürk devletine son veren Uygurlar tarafından kurulmuş, 840 yılında Kırgızlar tarafından yıkılıncaya kadar sürmüştür. 840 yılında[1] dağılmaya başlayan Ötüken Uygur Türkleri, beş farklı bölgeye dağılmıştır. On beş Uygur boyu batıdaki Karluklara sığınmıştır. Bu Türk boylarından bir kol Tibetlilere, bir kol da An-hsi bölgesine gitmiştir. Uygurlardan küçük bir grup doğuda Moğollara sığınmıştır. 13 boydan meydana gelen başka bir grup Çin'in güneyine yerleşmiştir. Diğer Uygur boyları Doğu Türkistan'a göç etmiş, Kansu, Turfan ve Karaşahr bölgelerine yerleşmişlerdir.

9. yüzyılın sonlarında Kansu bölgesinin Uygurların hâkimiyetine girmesiyle kurulan Kansu Uygur devleti 1028 yılında Tangut ve Kitanların, 1226 yılında Cengizlerin hâkimiyeti altına girmiştir.

Kansu Uygurları, bazı araştırmacılara göre 1028, bazılarına göre yaklaşık 1035 (Wilkens 2021: 108) yılındaki Tangut saldırılarından korumak amacıyla, bölgede yazılan metinleri Tunhuang (Bin Buda) mağaralarına koymuş ve mağaraları da duvarla kapatmışlardır. Kansu Uygur devletinin, Uygur edebiyat tarihi açısından önemi de burada yatmaktadır.

Bugünkü Turfan bölgesine yerleşen Uygurlar ise, tarihte Hoço (Kao-ch'ang) veya Turfan Uygur Devleti olarak adlandırmışlardır (850-1250). 1206 yılında Kara Hitayların, 1209 yılında da Cengiz Han'ın hâkimiyetine giren Hoço devleti, Hoço, Beş Balık, Hami ve Karaşahr şehirlerinde önemli eserler meydana getirerek Uygur kültürünün en üst seviyede yaşandığı bölge olmuştur. 1368 yılında Ming hanedanlığı Hoço Uygur devletine son vermiştir. 13. yüzyıldan sonra Turfan bölgesindeki Uygurlar hızla İslamiyet'i kabul etmişlerdir (Ağca 2021a: 31-32, Wilkens 2021: 108-110).

[1] 840 yılından önceki dönemlerde Uygur tarihi ile ilgili bilgi için bkz.Colin Mackerras, Uygurlar. A. G. Soysal (Ed.) ve Ş. Tekin (Çev). *Erken İç Asya Tarihi*. (1. Baskı), İletişim Yayınları, 2000, s.425-458.

1.2. Eski Uygur Edebiyatı ve Eski Uygur Türkçesi

Ötüken Uygur Kağanlığı döneminde Köktürklerin yönetim şekillerini ve kültürel yaşam şeklini devam ettiren Uygur Kağanlığı, 840 yılında Kırgızlar tarafından yıkılmıştır. Uygurların büyük bir kısmı Tarım Havzasına göç etmiş, din ve edebî faaliyetlerinde değişimler olmuştur. Uygur Kağanlığı döneminden kalan metinler Türk runik yazısı ile yazılmış yazıtlar hâlindeyken, Kansu, Turfan ve Karaşahr bölgelerindeki metinler Soğd, Uygur, Mani, Brāhmi, Tibet ve Süryani alfabeleriyle yazılmış yazmalar hâlindedir.

Yenisey abideleri, II. Köktürk Kağanlığından kalan Orhon yazıtları ve diğer yazıtlar tarihî bakımdan, dil ve içerik bakımından oldukça önem arz etmesiyle birlikte Uygur yazı dili derecesinde geniş sahalara yayılmış, yüksek kültür varlığı içermemektedir. Eski Uygur Türkçesi, şu ana kadar bilinen en eski Türk kültür dilidir (Çağatay 2008: 221).

Uygur edebiyatı denildiğinde 762 yılında Bögü Kağan'ın Maniheizm'i benimsemesiyle değişmeye başlayan dinî hayatın getirdiği kültürel ve edebî çevrenin değişimi doğrultusunda yazılan metinler, yani 8. yüzyılın ikinci yarısı ile 14. yüzyılın ikinci yarısı arasında kalan dönem kastedildiği için bu taş ve kayalara yazılan yazıt metinleri Uygur edebiyatı kapsamında anılmamaktadır (Ağca 2021b: 383).

Eski Uygur edebiyatı genel olarak 4 alt başlıkta incelenir.

Maniheist Uygur edebiyatı

Budist Uygur edebiyatı

Hristiyan Uygur edebiyatı

Din dışı Uygur edebiyatı

Uygurlar Soğd, Uygur, Mani, Brāhmi, Tibet ve Süryani alfabeleriyle, çoğunlukla, kabul ettikleri Maniheist, Budist ve Hristiyanlığın Nesturî mezhebi inanç sistemleri doğrultusunda eserler vermişlerdir. Bunların dışında, genellikle Uygur alfabesi ile yazılan; hukuk vesikaları, sosyal hayat, tarım, gökbilim, sağlık bilgisi konulu din dışı metinler de mevcuttur. Maniheist metinler Budizm'in yaygınlaşıp 11-12. yüzyıllarda

Maniheizm'in etkisinin azalması sebebiyle Budist metinlere göre daha azdır. Nesturî mezhebi çevresinde yazılmış metinler ise oldukça azdır.[2]

Maniheizm'in Türkler arasında tam olarak ne zaman kabul edildiği bilinmemektedir. Bögü Kağan'ın Maniheizm'i kabul ediş töreninin tasvir edildiği, 762/763 yıllarına tarihlendirilen *TT II A* metin, Maniheist Uygur edebiyatının başlangıcı sayılabilir. Maniheist metinler Budist metinlere göre daha güzel ve itinalı yazılmış ve minyatürler ile süslenmiştir. Bununla birlikte daha kısa ve daha fazla yıpranmışlardır. Maniheist Uygurlardan günümüze öyküler, dua ve ilahîler tövbe duaları konularını içeren öğreti metinleri kalmıştır. En hacimlisi ise Uygur harfli yazılmış ya da istinsah edilmiş *Huastuanift* adlı tövbe kitabıdır. Bu metinler arasında özgün dua ve ilahîler önemli yer tutar. Maniheist Uygur metinleri parçalar hâlindeki yayımlarının dışında, Le Coq'un çıkardığı, *Türkische Manichaica aus Chotscho I, II, III* adlı üç ciltlik seri ve on cilt hâlinde olan *Türkische Turfantexte* adlı serinin W. Bang ve A. von Gabain tarafından yayımlanan *II*. ve *III.* cildinde yayımlanmıştır.

Maniheizm gibi Budizm'in de Türkler arasında tam olarak ne zaman kabul edildiği bilinmemektedir. Budizm'i, Tarım havzasında yaşamaya başlasalar da Hunlar ve Köktürkler döneminde Budist faaliyetlerin olduğu bilinmektedir. Hunların Budist tapınaklar inşa ettirdiği ve bazı Budist eserleri tercüme ettirdiği bilinmektedir. Köktürk Kağanlığı zamanında ise Mukan Kağan'ın (553-572) Budizm'i kabul ettiği Çin kaynaklarında geçer. Yine Çin kaynaklarına göre Tatpar Kağan Budizm'i kabul edip tapınak inşa ettirmiştir. Onun zamanında *Mahaparinirvana Sutra* adlı Budist metin Çinceden tercüme ettirilmiş kağana sunulmuştur. Çinli Budist rahiplerin Çin'den kovulması ve Tatpar Kağan'ın himayesine sığınması ile Budizm Türkler arasında yayılmaya başlamıştır. Ötüken Uygur Kağanlığı'nda Budizm konusunda kesin bir

[2] Uygur tarihi, edebiyatı ve yazı sistemleri konusunda ayrıntılı bilgi için bkz. F. Sema Barutçu Özönder, "Eski Türklerde dil ve edebiyat". *Türkler Ansiklopedisi 3,* Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 2002, s. 864-906. Geng Shimin, "Budist Uygur edebiyatı". *Türkler Ansiklopedisi 3,* Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 2002, s. 1442-1469. Gülçin Çandarlıoğlu, *Uygur devletleri tarihi ve kültürü (Çin kaynakları ve Uygur kitabelerine göre).* İstanbul: Türk Dünyası Araştırma Vakfı, 2013. Ferruh Ağca, *Dillik ölçütlere göre eski Uygurca metinlerin tarihlendirilmesi* Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2021a, s.30-41. Ferruh Ağca, Eski Türkçe çağı: "Eski Uygurca dönemi" Kökler, *Yay çeken Kavimlerin Şafağı, 1. Cilt Dil ve Edebiyat* İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2021b, s. 383-436. Jens Wilkens, "Batı Uygur Kağanlığı ve Ötesinde Budizm" B. N. Kırmızıgül, A. Arıcan ve K. Çalış (Çev). *Bitig Türkoloji Araştırmaları Dergisi Bahar 2021*/1, 2021. Uğur Uzunkaya, "İstiğrak, saṃsāra ve tövbe: Türlü meselelere ilişkin eski Uygurca metin parçaları". *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi,62*(2), 2022.

kanıya varılmamakla birlikte yazıtlarda Budist izlere rastlanmaz (Ağca 2021b: 386-405).

Budist Uygur edebiyatındaki eserler Turfan bölgesindendir. En fazla Çinceden olmak üzere, Tibetçe, Sanskritçe ve Toharcadan çevrilen metinler, genellikle Soğd işlek yazısından geliştirilmiş Uygur alfabesi ile bazen Soğd, Tibet ve Brāhmi alfabesiyle kâğıt, ağaç kabuğu ve taş dibi materyallere yazılmıştır. Budist Uygur kutsal metinleri, pothi, pustaka, katlama ve baskı yazı formatlarında kitap şekline getirilmiştir. 1) pothi şeklinde, kâğıt sayfaları 20x40 cm boyutundadır, her bir folyonun sol tarafında bağlamak için delikler bulunmaktadır. 2) rulo şekli, Çin kitaplarının geleneksel şeklidir. 3) katlamalı şekilde, akordiyon benzeri, Çin'de bu, tıpkıbasım kitaplar için kullanılmaktadır 4) ciltli kitap şeklinde, basılmıştır. Budizm'e ait bazı önemli kelimeler kırmızı mürekkep ile yazılmıştır (Shimin 2002: 1452). Bu metinlerin bazılarının sonunda kolofon kayıtlarının bulunması sebebiyle, metnin kim tarafından, hangi tarihte kimin için yazıldığı bilgilerine ulaşabiliyoruz.

Budist Uygur edebiyatı, *Vinayanalar, Sūtralar* ve *Abhidarmalar* olmak üzere *Tripitaka "üç sepet"* adlı külliyattan oluşur.

Vinayanalar; Budist rahiplerin günlük hayatta uyması gereken kuralları, *sūtralar*; tarihî Buda ve bütün Budaların vermiş oldukları vaazları içerir. *Avadana* ve *jataka* türündeki Budist öyküler de sūtralar içinde yer alır. Uygur edebiyatını içinde *"uydurma sūtra"lar* (apokryphal) da vardır. *Abhidarmalar*'da, Budizm'in felsefî yönü işlenir.

Sekiz Yükmek Sūtra, Maitrisimit Nom Bitig, Hsüan -Tsang Biyografisi, İnsadi Sutra, Altun Yaruk, Kalyanamkara Papamkara Hikâyesi, Abidarim Koshvardi Sutra, Kuanşi İm Pusar gibi önemli eserler Budist edebiyat çevresinde yazılmıştır. Bunların dışında *Boddhisattva-carya*, soru-cevap şeklinde Tibet yazıyla yazılmış *Budist Ketesmus*, günah çıkarma metinleri, *Sadaprarudita* ve *Bodhisatva Dharmodgala Hikâyesi* ile *Hin Tözin Ukutdaçı Nom* adlı Budist metinler de bulunmaktadır. Budist metinler arasında 13-14. yüzyılda yazılmış *Büyü (Tantrik)* metinler de önemli yer tutar.

Nesturî mezhebine ait çok az sayıda eser bulunur. Fakat Hoço'da Nesturî kilisesinin varlığı Hristiyanlığın fazla yayılmasa da var olduğunu gösterir. Süryani ve Uygur alfabesi ile kâğıda yazılı metinler dışında 13-14. yüzyıllara tarihlendirilen Uygur ve Süryani harfleriyle yazılmış Hristiyan Uygur yazıtları da bulunur.

Din dışı konularında yazılmış metinlerden Uygur hukuk belgeleri genellikler 13-14. yüzyıllara tarihlendirilir. *"Esengü bitig"* adlı şahsi ve resmî mektuplar önemlidir. Manzum parçaların sayısı da az değildir. Tercüme edilenler olmakla birlikte çoğunlukla özgündür. Nazım birimi genellikle dörtlüktür. Söz başı uyak düzeninde yazılır. Mısraların hece sayısı belli bir düzene bağlı değildir. Nesir şeklinde yazılan eserler genellikle çeviri olmakla birlikte çevrildiği dil ile farklılıkları vardır. Yazanlar ya da istinsah edenler birebir çeviri yapmak yerine ilavelerle Uygur dilinin de zenginliklerini metne katmışlardır (Ağca 2021b: 386-405).

1.3. Budizm'in Doğuşu ve Yayılışı

Budizm terimi, buddha 'aydınlanmış' kelimesinden gelmektedir. MÖ 563-483/567-487 yıllar arasında yaşadığı düşünülen *Siddhartha Gautama*'nın aydınlığa ulaşması ve dünyanın gerçeğini anlaması üzerine kurulmuş bir öğretidir. Kendisi uzun yıllar *Tusita cenneti*'nde yaşayan bir Bodhisavat'tır. Doğum zamanı geldiğinde beyaz bir fil şeklinde anne rahmine yerleşir. *Kral Şakya Şuddhodāna*'nın eşi *Mahāmayā*'nın hamile olduğunu anladığında bir kâhine gider. Kâhin doğacak çocuğun ya büyük bir hükümdar ya da büyük bir din adamı olacağını görür. Çocuk doğduğunda yer sallanır, güneş tutulur. Böylece doğan çocuğun kutsal bir kişilik olduğu anlaşılarak "tüm arzular tamamlanmış" anlamında *Siddhartha* adı verilir. İyi bir eğitim verilerek uzun yıllar saraydan çıkarılmaz. Bir din adamı olmaması için de eğlencelerle oyalanması sağlanır. Fakat bir gün ormanda gezerken önce yaşlı biriyle, daha sonra da ölmüş biriyle karşılaşır ve saraya dönerken bir dilenciye rastlar. Sonunda dünyanın kendisinin tanıdığı gibi bir yer olmadığını fark eder. Kısa süre sonra, 29 yaşında, ıstırapları ve adaletsizlikleri önleyebilme yolunu keşfetmek umuduyla evini, eşini ve çocuğunu terk eder ve ormanda inzivaya çekilir. Altı yıl sürecek inzivanın ilk günlerinde dönemin önemli üstatlarından eğitim alırken onların ıstırap konusundaki düşünceleri ona yeterli gelmez. Kendisi beş arkadaşıyla hiçbir şey yemeden meditasyon yapmaya başlar. Fakat bu yöntemin başarıya ulaştırmayacağını kısa sürede fark eder. Daha sonra et dışındaki bütün ürünleri yemeye başlar. Fakat yanındaki beş arkadaşı bu sebepten ondan ayrılır. Bir gün nehrin kıyısında *pippala ağacı*nın altında dinlenirken aydınlığa ulaşır ve artık bir Buda 'uyanmış' olur. Bu nedenle de bu ağaca *Bodhi* ya da *bo ağacı* denir.

Aydınlığa ulaşınca onu terk eden beş arkadaşının yanına gider. İkna etmesi güç olsa da kendisine sonunda inanırlar. *Siddhartha Gautama* ya da *Şākyamuni* 35 yaşında

Buda olmuştur. Birçok yer gezip tüm canlıları kurtaracak vaazlar vermeye ve Budizm'i yaymak için manastır inşa etmeye başlar. Krallığına döndüğünde, önce ailesi ve yakın dostları Budizm'i kabul etmiş ve böylece ilk Budist cemaat meydana gelmiştir. Önceleri sadece erkekler bu topluluğa kabul edilirken daha sona kadınlar da dâhil edilmiştir.

Buda düşüncelerini kaleme almamıştır. Öğretileri ölümünden çok sonra ilk Budist konseyinde *Ananda*'nın katkılarıyla yazılmaya başlanmıştır.

Budizm, *Kral Aşoka*'nın (MÖ 274-237) Budizm'i kabul etmesiyle gelişir ve yaygınlaşır. Onun zamanında hem Hindistan içlerine hem de komşu ülkelere yayılmıştır. Budizm, MÖ 5. yüzyıldan MS 1. yüzyıla kadar parçalanmadan tek bir öğreti olarak devam etmiş fakat daha sonra bazı konularda anlaşmazlığa düşünce bölünmeler yaşanmıştır. Böylece Budizm'in *Hinayān* mezhebi, *Mahāyana* mezhebi ve *Vajrāyana* mezhebi olmak üzere üç büyük mezhep ortaya çıkmıştır.

Türklerin ise Budizm ile ne zaman karşılaştığı tam olarak bilinememekle birlikte en parlak dönemi bir önceki bölümde bahsedildiği gibi 6. yüzyıldan itibaren yaşanmıştır (Güngören 1981: 46-79, Tokyürek 2019: 13-15).

1.4. Maitreya

Maitreya inancının doğuşu hakkında farklı görüşler bulunmaktadır. Grünwedel, Maitreya inancının eskatolojik dönemde ortaya çıkan, tüm kötülükleri ortadan kaldıran ve dünyayı cennete çeviren Pers Zerdüştlüğündeki kozmik kurtarıcı *Saosyant* figüründen esinlendiğini düşünürken Basham, Zerdüştlük ve Budizm'in Büyük İskender'in kuzeybatı Hindistan'ı istilası sırasında birbirleriyle temasa geçtiği kanaatindedir. Geleceğin Buda'sı fikrinin Hindistan'a bu şekilde geldiğini düşünür. Klimkeit ve Kitagawa da Maitreya öğretilerinin Pers kültüründen etkilendiği görüşündedir. Leumann ve Klimkeit, Hami'de bulunan metinleri inceledikten sonra bunların içerik olarak Çin sūtralarına benzediğini de belirtmiştir.

1983 yılında Lee Yu-Min, *The Maitreya cult and its Art in early China* adlı tezinde Maitreya'nın ve kültünün Hindistan ve erken Çin'deki kökenini, ağırlıklı olarak resimsel ve yazıtlı materyalleri toplayıp analiz etmiştir. 1984 yılında erken Çin'de *Ketumati-Maitreya (Buddha Maitreya)* ve *Tusita-Maitreya (Bodhisattva Maitreya)* üzerine yaptığı çalışmanın devamını yayımlamıştır (Koh 2002: 10-15).

Gabain, Budistlerin Maitreya'ya tapınmasını İranlıların Mithra'ya duydukları hayranlığın etkisi altında, Brahmanların Maitreya'ya duydukları hayranlıktan esinlenmesiyle bağdaştırmıştır (Gabain 1987: 31). Shimin ise Maitreya inancının kökleri Hindistan'da olsa da Orta Asya'nın çeşitli din ve kültürlerinin bir sentezi olduğunu belirtmiştir (Shimin 2008: 637). Klimkeit, Turfan Vahası'ndaki Maitreya tapınmasının uzun bir geçmişi olduğunu ifade etmiş İnsādi sutra'da da Maitreya'dan yardım umulduğunu eklemiştir (Klimkeit 1996: 112). Bununla birlikte Maitrisimit metni için günah çıkarma kısımlarının Maitreya kültü ile yakın ilişkide olduğunu belirtmiştir (Shimin-Klimkeit-Laut 1998: 14-15, Kasai 2008: 173).

J. De Menasce O.P. Mithra'yı ölülerin yargıcı olarak anlamlandırmıştır. B. Stawisk, güneş ışınlarının ve adaletin tanrısı olarak tanımlamıştır ve Mithra ve Maitreya'nın fonetik benzerliğinin sadece tesadüfi olduğunu savunmuştur (Xianlin-Winter-Pinault 1998: 26). Tongerloo, dilbilimsel nedenlerden ötürü, bu özel ismin Maitreya olması gerektiğini ve MYTRY(Y)'nin Mithra'yı karşılayamayacağını söylemiştir (Tongerloo 2008: 400). Tokyürek, *Mitri*[3] *burkan 'Mithra/Maitreya Buda'* isminin Sanskritçe'den geldiğini 'Kurtarıcı' anlamında olduğunu söyler. Maitreya, Budizm'de geleceğin Buda'sı olup şu anda *Tusita cennetin*de yaşamaktadır. Bütün insanları kurtarmak için Buda olarak doğacaktır (Tokyürek 2019: 493-494). Xianlin-Winter-Pinault'a göre Maitrisimit'in Uygurca versiyonunda Maitreya'nın güneş doğası özellikle övülür otuz bir bodhisattva, güneş doğasıyla Maitreya tarafından mümkün kılınır. Bu doğaya sahip Maitreya muhtemelen İran'ın ışık tanrılarıyla, özellikle de Mithra'nın doğasına dair geç bir anlayışla bir ilişki içine yerleştirilmiştir ve Bodhisattva unvanının "mesih" değil, "bilgi varlığı" anlamına geldiğini vurgulamışlardır (Xianlin-Winter-Pinault 1998: 30).

Budizm'e göre her 5000 yılda bir Buda gelerek insanları kurtaracaktır. Geleceğin Buda'sı olan Maitreya'nın ortaya çıkacağı zaman Maitrisimit nom bitig'de de belirtildiği gibi, Tuşita cennetinde 4000 yıl, dünyevi takvime göre 56.070.000 yıl[4] olarak kabul ediliyordu (Laut ve Zieme 1990: 15).

[3] m'ytry sözcüğünün kökeni için ayrıca bkz. D. Maue, *Uigurisch <m'ytry> - zu einem vernachlässigten lautlichen Problem* (2008).

[4] Tarih ile ilgili yapılan çalışmalarda iki sayı geçmektedir. Çin Budizm'inde 56.070.000 yıl yaygın olarak kabul edilirken Eski Uygur Budizm'inde 57.060.000 yıl hâkim olmuştur.

1.5. Maitrisimit Nom Bitig

1.5.1. Maitrisimit Hakkında

Eski Türkçe Budist külliyatının içeriği, dili, söz varlığı ve birçok yönüyle en önemli, en hacimli eserlerinden biri olan *Maitrisimit Nom Bitig*, Agnidesa'da (bugünkü Karaşehr) doğmuş *Aryacandra Bodisavat Keşi Acarya* tarafından Sanskrit aslından Toharca A diyalektiğine (Tohrı dili) daha sonra da Ėl Balık'lı (Koço'lu) *Prajñarakşit Keşi Acarya* tarafından Toharca A'dan Türkçeye çevrilmiş bir eserdir (Shimin 1980: 102, Sertkaya 1986a: 253, Özönder 1992: 11, Laut 1998: 12, Shimin 2002: 1453). Metinde şu ifade ile geçmektedir: ... agnideş uluşta tugmış aryaç(a)ntr(e) bodis(a)v(a)t k(e)şi açari en(tkek tilintin tohre tilinçe yar[a]tmış il balıkda tugmış pr(a)tnar(a)kşit k(e)şi açari tohre tilintin türk tilinçe evirmiş m[a]itris(i)mit nom bitigde ... (87. XXV v4-9)

Metnin Sanskritçe orijinalin bugüne kadar bulunamamasından ve metnin yazarının "yaratmış" ve "evirmiş" fiillerini özellikle ayrı kullanmasından kaynaklı bazı araştırmacılar metnin Sanskritçe'den bir çeviri olmadığı görüşünü ortaya atmışlardır. Shimin ve Klimkeit, konuyla ilgili kolofonların "Hintçe"'den aktarım (yaratmış) ile Toharca'dan çeviri (evirmiş) arasında kavramsal bir ayrım yapmasının dikkat çekici olduğunu, bunun belki de Tohar yazarın Hintçe bir metni serbestçe uyarlamasına işaret ettiğini söylemiştir (Shimin-Klimkeit 1988: 4). Klimkeit görüşünü, *Zum Inhalt der alttürkischen Maitrisimit* yazısında *"Tibetçe veya Çince paralelleri olmadığı gibi, muhtemelen hiçbir zaman doğrudan bir Hintçe orijinali de olmayacaktır. Hintçe'den yapılan çeviriyi niteleyen yaratmış sözcüğü, çeşitli Hint modellerinden bir "hazırlık" anlamında anlaşılabilir. Her halükârda, yazar(lar)ın Hint Budizm'inin hem doktrinel hem de anlatısal malzemesini iyi bildikleri ve bunları bağımsız olarak kullandıkları, dolayısıyla da çoğu zaman yalnızca ima ettikleri anlatılara aşina olduklarının varsayılabilirliği kabul edilmelidir"* cümleleriyle tekrar belirtmiştir (Klimkeit 1996: 119). Shimin "*"Yaratılmış" terimi bir çeviriden ziyade Hintçe bir metne dayanan bir derlemeyi ifade ediyor olabilir ya da sadece bir iddiadan ibaret olabilir*" cümlesiyle konu hakkında kesin bir kanıya varmadığını yinelemiştir (Shimin 2006: 138, 2008: 4). Burlak ve Itkin, Maitrisimit nom bitig'in görünüşe göre Sanskritçe orijinalinden değil (hala keşfedilmemiş), Doğu Toharcası'ndan çevrilmiş Türkçe versiyonu olduğunu düşünür (Burlak-Itkin 2004: 24). Mair, bu konudaki düşüncesini şu şekilde ifade etmiştir: *"Toharcadan "çevrildiği" açıktır, çünkü kullanılan terim sürekli olarak evirmiş'tir (ya da bir örnekte sinonim olarak aktarmış). Maitrisimit'in tüm Eski Uygurca kolofonları tam olarak aynı şeyi, yani MSN'nin "Sanskritçe" bir orijinalden "yaratıldığını" söyler. Maitrisimit*

kolofonlarını yazan kişi, Eski Uygurcaya çeviri süreci ile Toharca yaratım eylemi arasındaki farkı ayırt etmekte çok dikkatli davranmıştır. Müller ve Sieg tarafından bir araya getirilen bir düzine Eski Uygurca MS kolofonuna, MSN için bir araya getirdikleri on kolofonu (Müller ve Sieg 1916, 415) ekleyebiliriz. Toharca kolofonlar Aryacandra'nın gerçekten de MSN'yi oluşturduğunu/ yarattığını (raritwunt) doğrular, ancak onun bir Hint kaynağına dayandığını göstermez. Raritwunt (< ritw- ["be linked with"]; Toharca B ritt-) fiili, (preterite participle) Aryacandra'nın aslında yaptığı şeyin metni "bağlamak/ bir araya getirmek/ birleştirmek, bir araya getirmek" olduğu anlamını taşıyor gibi görünmektedir. (Thomas 1964, 232; Adams 1999, 534-535; Jı et al. 1998, 251, 275) Son olarak, Toharca kolofonlar Aryacandra tarafından oluşturulan eserin adının Maitreyasamiti-natkam olduğunu tekrar tekrar belirtir. MS'nin eski Uygurca kolofonlarının bu adlandırmayı hiçbir yerde tanımaması veya tekrarlamaması gariptir. Eldeki tüm kanıtlar göz önünde bulundurulduğunda, Aryacandra'nın MSN'nin yalnızca çevirmeni değil, gerçek yazarı olduğu sonucuna varabiliriz. Mevcut bilgilerimiz göz önüne alındığında, Toharca MSN'nin aynı adı taşıyan bir Sanskritçe metne dayandığına inanmak için hiçbir neden yoktur. Öte yandan, Eski Uygurca kolofonların çoğu Toharca MSN'nin bir Hint aslına dayandığını ya da ondan türetildiğini beyan ettiğine göre, Aryacandra'nın başyapıtını yaratırken, Maitreya'nın gelişiyle ilgili şu ya da bu "Hint" dilinde anlatılan hikâyelerin histrionik ve resimli performansları da dâhil olmak üzere sözlü anlatılardan esinlenmiş olması tamamen mümkündür. Dolayısıyla, MSN'nin oluşturulma süreci The Sutra of the Wise and the Foolish'inkine benziyor olmalıdır (Mair 1993)." (Mair 2008: 110-111). Kasai kolofonlar hakkındaki çalışmasında "Bazıları yarat- *"yaratmak, aktarmak" ile evir- "tercüme etmek" arasındaki farkı göz önünde bulundurur ve Toharca versiyonun Tohar bilgin tarafından Sanskritçe bir metnin serbest bir uyarlaması olduğunu düşünür (Laut 1984, 153; Shimin-Klimkeit 1988,4; Laut 1991, 263)"* bilgisini vermiştir (Kasai 2008: 171). Pinault, Toharca A metninin Sanskritçe metinlerin bir derlemesine dayandığını söylemiştir (Pinault 2022: 4).

Şu ana kadar, eseri Toharcaya çeviren *Aryacandra Bodisavat Keşi Acarya* ve eserin Uygurca tercümanı *Prajñarakşit* hakkında çok az bilgiye sahibiz. Kasai, *"Toharca versiyonun çevirmeni olarak adlandırılan Aryacandra, Agnideş veya Solmı adlı şehirden gelmektedir. Bu Solmı'nın nerede olduğu uzun süre belirsiz kalmış ve birçok teori ortaya atılmıştır. Ancak Maitrisimit kolofonlarında Solmı, Agnideş'e, yani bugünkü Karaşahr'a alternatif olarak kullanılmıştır."* bilgisini *"F. W.K.Müller ilk olarak nakridiş okumuştur [MüllerveSieg 1916, 416-417). W. B. Henning doğru okunuşu agnideş (=Agnideşa "Agni'nin ülkesi") olarak kabul etmiş ve bugünkü Karaşahr ile eşitlemiştir [Henning 1949, 160-162]."* dipnotuyla vermiştir (Kasai 2008: 171). Shimin, Aryacandra'nın doğum yerinin Sengim metninde "Agnidesa" yani Karaşehr olarak verilirken Hami metninde "Solmı" olarak verilmesine dikkat çekmiştir. Bunun literatürde yeri bilim insanları tarafından uzun süredir bilinmeyen Solmı'nın aslında Karaşehr olduğu sonucuna götürdüğünü, yerin eski Sanskritçe adı olan Agnidesa'nın, Türkçe Solmı demek olduğunu ve muhtemelen 9.-10. yüzyıldan

itibaren kullanıldığını belirtmiştir (Shimin-Klimkeit 1988: 5, Shimin 2006: 138, 2008: 621).

Prajñarakşit isminin önündeki "karmavashika" ünvanı, onun bilgi sahibi bir Budist öğretmen olduğuna işaret eder. Prof. A. von Gabain, bu eserin Almanca kopyasına dayanarak *Prajñarakşit*'in Kulja/Kulca bölgesinde doğmuş bir adam olduğunu, Prof. J. Hamilton ise İl-balık'ı (veya Ėl-balık) "ülkenin başkenti" ve Turfan Vadisi'ndeki Uygur kalesi Koçu'nun başkenti olarak göstermenin mümkün olduğunu düşünmüştür (Shimin 1980: 102). Çağatay, *Prajñarakşit*'in Kulca yanında olan eski İl-balık şehrinden bir Türk olduğunu düşünür (Çağatay 2008: 289). Bugün kabul gören bilgi *Prajñarakşit Kėşi Acarya*'nın Ėl Balık'lı olduğudur. *Prajñarakşit*'in hangi dili ana dili olarak konuştuğu , çok iyi Toharca bilen bir Uygur mu ya da çok iyi Uygurca bilen bir Tohar mı yoksa Toharca geçmişi olan bir Soğdlu veya Çinli mi olduğu hususunda da bir kesinlik yoktur (Laut 2011: 137).

Aryacandra Bodisavat Keşi Acarya hakkında fazla bilgi sahibi olamasak da metinde geçen aşağıdaki satırlardan Vaibhāşika geleneğine bağlı olduğunu biliyoruz.

***Vaibhasika ekolüne mensup üstat** Aryacandra'nın Sanskrit dilinden Tohar diline çevirdiği, Pr(a)tinar(a)kşit'in Tohar dilinden Türk diline çevirdiği Maitrisimit nom bitig'de "Maitreya bodisavatın Tusita göğünden yeryüzüne inmesi" adlı onuncu bölüm kitap bitti.*(34. X r14-21)

*Bu vesileyle kent ve halkı tehlikeden uzak, büyük bir sevinçle neşelenirler .. .. Hızlı (bir şekilde), dilbilgisi ve diğer Budist öğreti metinlerini ayrıntılı anlayan **Vaibhasika ekolüne** mensup üstat Aryacandra'nın yazdığı Pr(a)tinar(a)kşit'in Tohar dilinden Türk diline çevirdiği Maitrisimit nom bitig'de "Bodisavatın işareti" adlı on birinci bölüm bitti. Buda'ya saygı, Dharma'ya saygı, cemaate saygı*.(38. XI v17-30)

***Vaibhasika ekolüne mensup** üstat Aryacandra'nın Sanskrit dilinden Tohar diline çevirdiği, Pr(a)tinar(a)kşit'in hocanın Tohar dilinden Türk diline aktardığı Maitrisimit nom bitig'de "Bodhi Ağacına doğru yaklaşmak" adlı on dördüncü bölüm kitap bitti.* (147 XIV r21-29)

Yukarıdaki satırlarda da ifade edildiği üzere eserin yazılma sürecinde yer alan yazarlardan *Aryacandra Bodisavat Keşi Acarya*'nın *Vaibhāşika* ekolüne mensup olduğu açık olsa da eserin mezhebi/öğretisi/ekolü konusunda bazı fikir ayrılıkları

vardır[5]. A. von Gabain metnin "*Mahâyânistik* bir formu" olduğunu ifade eder (Laut 1991: 268 dip.22). Ağca, eserin *Mahāyana* ekolünde yazıldığını düşünür (Ağca 2021b: 398). Genel kabul, *Hinayāna* ekolünde yazıldığı yönündedir (Tekin 1962: 235, 1976: 27, Laut 1991: 268, Kasai 2008: 171, Yıldız 2019: 7). Tekin; *Uygurlarda Sevab Tevcihi Âdeti ve İslâmlıktaki Mevlid Duâsı* adlı makalesinde eserin *Hinayāna* ekolüne ait olduğunu fakat metnin Uygurcasının meydana getirildiği devir ve muhitte *Mahāyana* hakim durumda olmasından kaynaklı eserde sık sık *Mahāyana* unsurlarına ve *Mahāyana Burkancılığı*'nın bir özelliği olan 'sevab tevcihi'ne rastlandığını belirtir (Tekin 1962: 235). Shimin ve Xianlin bu görüşe katıldığını *"bir Hinayāna eseri olmasına rağmen Maitrisimit'te Mahāyana'nın etkisi görülür"* (Shimin 2008: 6, 622, Mei 2014: 135) sözleriyle belirtir. Nattier, Maitreya'nın kökenlerinin *Mahāyana* dışı bir ortamda aranması gerektiğini ve *Vaibhāṣika* yani *Sarvastivada* ekolüne özgü olduğunu söyler (Nattier 1988: 36). Karadağ ise metnin (*Hinayāna* ekolünün bir kolu olan) *Therevada* mezhebine (2015: 21) ait olduğunu savunur.

Eski Uygurca *Maitrisimit nom bitig*, Toharca A *Maitreyasamitināṭaka* adlı eserin çevirisidir. Eserin çeviri niteliği ile ilgili araştırmacılar farklı ifadeler sunar. Müller ve Sieg, 1916'da yayımladıkları *"Maitrisimit und "Tocharisch""* adlı çalışmalarında, Toharca versiyonun bazı bölümlerinin, Toharca metnin Eski Türkçe eserin anlaşılmasına ne kadar az katkıda bulunduğunu belirtir. Onlara göre Uygur Türkçesi ile yazılan Maitrisimit, belki de bir tür "yeniden yazma" olarak değerlendirilmelidir (Laut 1986: 15). E. Moerloose, *"The Way of Vision (Darşanamāga) in the Tocharian and Old Turkish Versions of the Maitreyasamitināṭaka"* adlı makalesinde Maitrisimit'in bazı satırlarını Toharca paralel metni ile karşılaştırmış Türkçe metnin muhtemelen Toharcasının aynen tercümesi olmadığı yolunda kanaate varmıştır (Özönder 1992: 11-12). Kasai, metnin Toharca versiyonunun sadık bir çevirisi olmasa da yakın ilişkisinin daha önceden incelendiğini, iki versiyonun birbirine bağımlı olduğu konusunun araştırılmaya devam edildiğini belirtmiştir (Kasai 2008: 171).

[5] Hartmann, metnin Vaibhāṣika ekolünde yazıldığını düşünmez. *"Eserin kendisi görünüşte bir ekol atfına dair hiçbir işaret sunmasa da, bu durum bazı Batılı akademisyenler tarafından farklı görülmüş ve "Budist Vaibhāṣika ekolünün" bir eseri olarak nitelendirilmiştir. Ancak, bu bana eserin kendisindeki ilgisiz bilgilerin kısaltılmış ve nihayetinde hatalı bir kombinasyonundan kaynaklanan bir atıf gibi görünüyor."* cümleleriyle de bu fikrini açıkça belirtir. Hartmann'ın görüşü hakkında ayrıntılı bilgi edinmek için bkz. J.-U. Hartmann. Schulzugehörigkeit von Maitreyasamitināṭaka und Maitrisimit. *Silk Road Studies XVII,* 2008 (s37-50).

Wilkens ise *Maitrisimit nom bitig*'in *Maitreyasamitināṭaka*'nın oldukça sadık bir çevirisi olmakla birlikte çeviren veya çevirenlerin, kaynak metnin birebir çevirisini yapmak yerine yeni metaforlar yaratarak metni zenginleştirdiğini, sonuç olarak o dönemde Uygurlar arasında belirli estetik tercihlere (kelime sıklıkları vb.) sahip bir edebi dil ortaya çıkmaya başladığını ve bu üslup unsurlarının daha sonra metnin estetik çekiciliğini artırmak için daha sık kullanıldığını belirtir (Wilkens 2023: 553-569).

1.5.2. Metnin Tarihlendirilmesi

Maitrisimit, Toharca nüshasında bulunmayan Eski Uygur Türkçesi ile yazılı nüshalarında bulunan bir giriş (yükünç/secde) ve 27 bölümden oluşur (Tekin 1976: 31). Eserin tarihlendirilmesi ile ilgili fikir birliği yoktur. Tekin, Altun Yaruk ile Maitrisimit'in yazı stilini karşılaştırmış ve Maitrisimit'in Sengim nüshasının 923 yılından daha önce yazılmış olması gerektiğini savunmuştur (Tekin 1976: 29 dip.53, 1980a: 8). Shimin, metnin 8.-9. yüzyıllar arasında tarihlendirilmesi gerektiğini düşünür (Shimin 1980: 103). Gabain, "Vielleicht darf man an das 9. Jahrhundert denken", "aus relativ früher Zeit stammt die Maitrisimit..." ve Pritsak "... wohl spätestens 9. Jahrhundert..." ifadeleriyle metnin Uygurcaya 9. yüzyılda tercüme edildiğini kabul eder. Le Coq'a göre metin, 9.-10. yüzyıllara tarihlendirir (Laut 1986: 59 dip.2-3). Ölmez, metnin muhtemelen 8.-9. yüzyılda çevrildiğini ifade eder (Ölmez 1997: 229). Moriyasu çevirinin 9. yüzyıldan sonraki bir döneme ait olduğunu savunur. Laut, 8.-9. yüzyıla tarihlendirdiği Murtuk el yazması günümüze ulaşan en eski el yazması olduğunu, Sengim el yazmasının ise muhtemelen biraz daha geç bir döneme ait olduğunu ifade eder (Laut 1998:12-13). Wilkens, muhtemelen 9. yüzyılda çevrildiği görüşündedir (Wilkens 2020: 203). Ağca, dillik ölçütlere göre Eski Uygurca metinleri tarihlendirirken Maitrisimit Sengim nüshasının 9. yüzyılın ikinci yarısında ya da sonlarında yazılmış olması gerektiği sonucuna varır. Müller eserin 11. yüzyılda çevrildiği görüşündedir (Ağca 2021: 411-412). Mair, eserin 9.-10. yüzyıllara ait olduğunu düşünür (Mair 2008: 106). Hamilton eserde geçen Ėl Balık ifadesini 'başkent' olarak anlamlandırır ve Koço Uygur Hanlığının 10. yüzyıldan itibaren başkenti olan Koço olarak kabul eder. Buna bağlı olarak da eserin 10. yüzyılda tercüme edildiği görüşünü savunur (Shimin 1980: 102). Kasai, tarihi belirsiz kaldığı sürece Hamilton'ın tezinin mümkün olabileceğini söyleyerek en erken 10. yüzyılda tercüme edildiğini düşünür (Kasai 2008: 172). Peyrot ve Semet, metnin 10. yüzyılda çevrilmiş olabileceğini ifade eder (Peyrot-Semet 2016: 356). Zieme, metnin 10. ve 11.

yüzyıllarda yazılmış el yazmaları olduğunu ifade eder (Zieme 2015: 14). Feng Jiasheng çeviriyi 10.-11. yüzyıllar arasına tarihlendirir (Shimin 1980: 103). Elverskog da metindeki Çince terminolojinin yaygın kullanımını göz önüne alarak 11. yüzyıla yakın bir tarihin daha olası olduğunu düşünür (Elverskog 2020: 177). Şehitoğlu ve Yasin, muhtemelen "Maitrisimit'in 219. fragmanında adı geçen Klanpatri (Sanskritçe Kalyanabhadra) isimli adamın Turfan'da bulunan 767 tarihli bir hisse kağıdında adı geçen sadaka veren adamla aynıdır" fikrini benimseyerek Maitrisimit'in kesinlikle 767 tarihinde tercüme edildiğini iddia eder (Yasin 2011: 6, Şehitoğlu 2021: 47). Fakat bu doğru olamayacak kadar erken bir tarihtir. Birçok bilim insanı metnin Sengim/Murtuk nüshasının 9.-10. yüzyıllara, Hami nüshasının 1067'ye ait olduğunu kabul eder (Mirsultan 2015: 305) Tüm özellikler (paleografi, Toharca modelle yakın ilişki, ortografik ve dilbilimsel kriterler) Maitrisimit el yazmalarının erken bir tarihte, muhtemelen 9.-10. yüzyılda yazıldığını reddetmemektedir, ancak şimdilik daha kesin bir tarihlendirme için hiçbir yol yoktur (Zieme 1991: 23-24).

1.5.3. Metnin Nüshaları

Budist edebiyatta, Skr. *Maitreya-vyākarana* "Maitreya hakkında kehanet [eine Prophezeihung über den künftigen Buddha Maitreya]"[6] veya Skr. *Maitreya-samiti* > Uyg. Maytrısimit ya da Maitrisimit "Maitreya ile buluşma [Zusammentreffen mit Maitreya]" konuları birçok defa işlenmiştir (Sertkaya 1986a: 253) *Maitreya-vyākarana*'nın Sanskritçe, Çince, Tibetçe, Toharca ve Soğdça; *Maitreya-samiti*'nin ise Sanskritçe, Sakaca, Çince, Tibetçe, Soğdça, Pali dilinde[7], Toharca ve Eski Uygur Türkçesine yapılmış çevirileri bulunmaktadır (Tekin 1976: 29, Sertkaya 1986a: 253-255, Elverskog 2020: 177). Toharca metin diğer dillere çevrilen metinlerden oldukça farklıdır; kavya (saray) üslûbunda, Hintçeden değiştirilerek çevrilmiştir (Tekin 1976: 29).

---

[6] Maitreya-vyākarana hakkında ayrıntılı bilgi için bkz Ş. Tekin, Uygurca Metinler II. Maytrısimit Burkancıların Mehdîsi Maitreya ile Buluşma Uygurca İptidaî Bir Dram (Burkancılığın Vaibhāṣika tarikatine âit) (bir eserin Uygurcası) (TDK 1976), O. F. Sertkaya, Maitrisimit Nom Bitig I (Türk Araştırmaları Yıllığı Belleten 1982-1983 TTK 1986a), H. Kumamoto, The Maitreya-samiti and Khotanese (gengo.lu-tokyo.ac.jp 2002).

[7] Maitreyasamitināṭaka'nın bu dillerdeki versiyonlarının ayrıntılı bilgisi için bkz. J. Xianlin W. Winter ve G-J. Pinault, Fragments of the Tocharian A Maitreyasamiti-Nataka of the Xinjiang Museum, China. New York: Mouton de Gruyter Berlin 1998).

Bu tezin konusu olan Maitrisimit adlı eserde, gelecekteki Burkan Maitreya'nın hayatı ve faaliyetleri anlatılmaktadır. Metinde geçtiği üzere;

...aryaç(a)ntre bodis(a)v(a)t k(e)şi açari en(e)tkek tilintin tohre tilinçe yaratmış pr(a)tinar(a)kşit k(a)rmavazike tohre tilintin türk tilinçe **evirmiş** maitri s(i)mit nom bitigde... (19. II r17-21, 127. III r25-30, 140. VII v22-25, 38. XI v23-28, 147. XIV r21-26, 63. XX v18-23, 177. XXII v21-25, 178. XXIII r21-25, 87. XXV v4-9, 223. T III M r1-6) ve ...vaibaşike aryaçantre bodis(a)v(a)t k(e)şi açari enetkek tilintin tohre tilinçe yaratmış pr(a)tñarakş(i)t açari tohre tilintin türk tilinçe **aktarmış** maitrisimit nom bitigde... (38. X r14-18) sözleriyle Hintçe metinden tercüme edilmiş olduğu belirtilmesine rağmen eserin Sanskritçe nüshasına ilişkin hiçbir kayıt bulunamamış, bugüne kadar henüz elimize ulaşmamıştır.

Eski Uygur Türkçesine tercüme edilen Maitrisimit Nom Bitig'in 3 nüshası bulunmaktadır. Bunlar; Sengim, Murtuk ve Kumul/Hami nüshalarıdır. Nüshaları, Turfan vahasından gelen (Sengim ve Murtuk), Tömürti ve Närnasi'den gelen (Kumul/Hami) el yazmaları olarak iki grupta toplayan araştırmacılar da vardır. Tömürti ve Närnasi'den gelen el yazmaları tek ve aynı el yazmasına ait olabilirken, Sengim ve Murtuk'ta kaç el yazmasının yazıldığı veya orada toplandığı hala tartışılmaktadır (Zieme 2015: 14-15). Sengim ve Murtuk'tan gelen el yazmalarının büyük çoğunluğu Berlin Koleksiyonu'nda, diğerleri ise Urumçi Sincan Müzesi'nde bulunmaktadır (İsrapil 2013: 51-66). Bir parça Kyoto'daki Ryukoku Üniversitesi Kütüphanesi'ndeki Otani Koleksiyonu'na aittir (Zieme 2015: 14). Hami el yazması Sincan Müzesi'nde muhafaza edilirken, muhtemelen aynı el yazmasına ait olan ve 2006 yılında Tömürti'ye 20km uzaklıktaki Närnasi köyünde bulunan, bazı nedenlerden dolayı 2012'de ilim dünyasına sunulabilen 436 küçük parça Kumul Kültür Merkezi'ne aittir (İsrapil-Laut-Semet 2012: 221).

Maitrisimit'in bu üç nüshasındaki el yazmaları birbirini tamamlamakla birlikte farklı metin versiyonları sunar: Sengim ve Murtuk versiyonları daha eskiyken, Kumul versiyonu biraz farklıdır (Zieme 2015: 14, Peyrot-Semet 2016: 356). Eserin Turfansammlung'da muhafaza edilen versiyonu Turfan yakınlarındaki Sengim ve Murtuk'ta bir Alman araştırma gezisi sırasında, Kumul (Hami) versiyonu olarak bilinen nüsha 1959'da bulunmuştur (Zieme 2015: 14, Elverskog 2020: 178).

1.5.3.1. Sengim Nüshası

İlk yazması, II. Kraliyet Prusya Turfan Keşif Gezisi (1904-1906) sırasında (Laut 1994: 85) Turfan Arkeoloji Heyeti tarafından, Sengim nehrinin yakınındaki on iki Burkan manastırı kütüphanelerinde, ikinci yazması Sengim kasabasının civarında bir manastırda, üçüncü yazması ise yine aynı bölgede bulunan (Tekin 1976: 27) metnin üzerine ilk yayın 1907'de Müller tarafından yapılmıştır. 1957 ve 1961'de Gabain, 227 levhadan oluşan metnin 2 cilt hâlinde tıpkıbasımını, Şinasi Tekin ise 1976'da eserin "yazı çevrim" metnini, Türkiye Türkçesine tercümesini ve dizinini, 1980'de de eserin "harf çevrim" metnini ve sözlüğünü yayımlamıştır. Laut 1986'da, bu çalışma için *"Tekin'in giriş bölümüne yerleştirdiği 6. levhanın (BT IX, 38-39) kime ait olduğu belirsizliğini korumakla birlikte Tekin'in varsaydığı gibi bunun giriş bölümünün son yaprağı olamayacağı artık açıktır."* bilgisini vermiştir (Laut 1986: 21).

Maitrisimit Sengim nüshasının savaş sırasında kaybolduğu düşünülen parçalarından, Laut'un "Berlin Maitrisimit parçalarını" kataloglama çalışması sırasında, Gabain tarafından kopyalanan Maitrisimit'in el yazmalarına ek olarak, yaklaşık 500 başka parçası Laut tarafından bulunmuştur (Laut 1994: 85).

Semet ve Äysa, Pinault'un 1999'daki "*Restitution du Maitreyasamiti-Nataka en tokharien A: Bilan provisoire et recheches complémentaires sur l'acte XXVI.*" adlı yazısını işaret ederek Sengim versiyonunun ilk ve ikinci yaprağının bir kısmının henüz bulunamadığı ancak A 299 ve A 274 numaralı Doğu Toharca parçalara göre eksik kısımların içeriği tamamlanabileceğini ifade etmiştir (Semet- Äysa 2014: 222)

Zieme 2015'teki yazısında ilk kez Sengim'den bir el yazmasının parçalarının da St. Petersburg'da bulunduğunu, Petersburg fragmanında sadece Mainz 975'in vurgulanmış kelimeleri bulunduğundan bunun gerçekten Maitrisimit metninin bir varyantı olduğuna şüphe ile bakıldığını, Krotkov Koleksiyonu'ndaki SI 4433 (SI Kr I 348) adlı, muhtemelen "cehennem bölümlerinden" birine ait olan başka bir parçanın ise Maitrisimit Nom Bitig'e tam olarak yerleştirilmesine izin vermeyecek kadar küçük olduğunu, Helsinki'deki Mannerheim Koleksiyonu'nda bulunan iki parçanın Maitrisimit'in Sengim el yazmasına benzediği ancak, yetersiz metni nedeniyle, bunları Maitrisimit Nom Bitig'e yerleştirmek için çok az şans olduğunu söyleyerek Maitrisimit Nom Bitig'in günümüze ulaşan tam versiyonlarının pasajlarıyla paralellikler sağlayan üç Turfan metin koleksiyonuna ait bazı küçük Eski Uygurca parçaları incelemiştir (Zieme 2015: 14-31). Dilara İsrapil'in Sincan Uygur Özerk

Bölgesi Müzesi'nin Uygur belgeleri koleksiyonunu düzenlemesine yardımcı olurken 1959 yılında bulunan yazmalar arasında 4 yaprak dikkatini çekmiş ve bunları doktora tezinin bir bölümünde incelemiştir. 60TS1: 005-1 ve 60TS1: 005-2 numaralı Maitrisimit parçalarının Sengim nüshasına ait olduğunu tespit etmiştir (İsrapil 2014: 64-71). *"Birinci varağın boyutu 24 x 33cm; ön yüzünde metinden önce 'b[ir] y(i)g(i)rminç üç ptr' şeklinde sayfa numarası yazılıdır. Metin kısmında 17 satır vardır; 5-8 satırlar arasında bir pothi deliği bulunur. Şinjiang Müzesi'ndeki Maitrisimit'in Kumul/ Hami nüshasıyla karşılaştırınca, yazmanın 10-18 satırları arasındaki metnin içeriğinin Kumul/ Hami nüshasındaki 11. bölümün 3. varak ön yüzündeki 1.-8. satırlar arasında bulunan metinle örtüştüğünü görmekteyiz. Böylece yazmanın 1-9. satırları arası metnin de Kumul nüshasının 31. bölüm 2. sayfasıyla örtüşmelidir. Ne yazık ki, Kumul nüshasının tam da bu sayfası eksiktir. Yazmanın arka yüzünde de 17 satır metin vardır; 1-17. satırlar ile Kumul nüshasının 31. bölüm 3. varak ön yüzünde bulunan 17-30. satırları aynıdır. 60TS1:005-2 numaralı ikinci varağın büyüklüğü ise 24 x 19,3cm'dir. Ön yüzünde sayfa numarasını bildiren 'b[ir] y(i)g(i)rminç tört ptr' şeklinde başlık bulunur; her iki yüzünde 9 satır metin vardır. yine aynı şekilde 5.-8. satırlar arasında bir pothi deliği vardır. yazmanın 1.-8. satırları ile Kumul nüshasının 31. bölüm 3. varak arka yüzündeki 20.-26 satırlar aynıdır; ayrıca arka yüzündeki 1.-9. satırlar da Kumul nüshasının 31. bölüm 4. varağındaki 19.-26. satırlar ile aynıdır"* bilgilerini verip bulunan parçaları transliterasyon, transkripsiyon, notlar ve çeviri şeklinde yayımlamıştır (İsrapil 2014: 64-71, Gulcalı 2015: 117-118).

Sengim el yazmasındaki parçaların farklı şekilleri farklı nüshalara işaret etmez, ancak büyük bir dinî metnin yazımında birkaç kâtibin yer aldığını gösterir (Laut 1986: 46-47). Maitrisimit Sengim nüshasının ketebe kaydında eserin, mümin Boz Bay Tirek ve mümine Yėdleg tarafından yazdırıldığı bilgisi bulunur (Kasai 2008: 182). Metin içinde de isimleri 2. v26-27, 5. v27, 118. v10, 15, 19. v25, 127 v22, v24 satırlarında geçmektedir. Karadağ ise doktora tezinde eserin paleografik özelliklerini incelemiş ve yazılış özelliklerine göre Maitrisimit'in Murtuk ve Sengim yazmasının sekiz ayrı müstensih tarafından istinsah edildiği sonucuna ulaşmıştır (2015: 204).

Sengim nüshasının 214a.=Nr.180 numaralı oldukça yıpranmış olan sayfasında (arka sayfa yalnızca daha sonraki bir fırça yazı notunu içerir) notuyla *'wd yyl 'ykynty ''y 'wyc y'nkyq'* "ud yıl ikinti ay üç yaŋıka" (sığır yıl ikinci ay üç(üncü) gününe yazmaktadır. Oldukça eksik olduğu için yerleştirilemeyen bu parça belki de nüshanın tarihini içermektedir.

1.5.3.2.Murtuk Nüshası

Murtuk yazması Sengim ve Kumul yazmasına göre oldukça kısadır. Ketebe kaydında mümin Maŋçor ve Tugmış'ın ricasıyla "…yılda altıncı ayda yirmi altıncı günde Vatsın Sınkay Kıya" tarafından yazıldığı ifadesi yer alır. Yıl adı okunamayacak durumda olsa da araştırmacılar bunu "tavşan yılı" olarak tamamlar (Kasai 2008: 176). Shimin, Klimkeit ve Laut, Murtuk yazmasının Maitrisimit'in en eski nüshası olduğu ve 8.-9. yüzyıla tarihlendirilebileceği görüşündedir (Laut 1998: 12).

Murtuk nüshası hakkındaki bugüne kadar en ayrıntılı bilgiyi "*Der frühe türkische Buddhismus und seine literarischen Denkmäler"* adlı çalışmasında Laut vermiştir. Murtuk'taki manastır kalıntılarında bulunan Maitrisimit'in el yazması kalıntıları A. von Gabain tarafından derlenmiş ve kısaca tanımlanmış, ancak bunun dışında çok az ilgi görmüştür. Gabain bunların çeşitli nüshaların kalıntıları olduğunu düşünür fakat Murtuk'ta bulunan yaprak sayısının azlığı nedeniyle bu pek olası olmayıp, bunun bir kopya olduğuna dair başka göstergeler vardır.

Doğu Almanya Bilimler Akademisi'nde bulunan Murtuk'a ait orijinal parçalar üzerinde yapılan inceleme de kâğıdın kalitesinin ve - korunmuş olduğu yerlerde - parçaların boyutlarının bir nüshanın kalıntılarına işaret ettiğini ortaya koymuştur. Kâğıt dikey olarak yivlidir ve Sengim'in el yazmasının aksine daha ince bir yapıya sahiptir. Parçaların hiçbiri tam boy olarak korunmamıştır, ancak bazılarının bütünüyle korunmuş olan geniş formatları yaklaşık 18,8 cm'lik tutarlı bir boyut göstermektedir. Eğer satırlar tam uzunlukta korunmuşsa, 15,4-16 cm ölçülerindedir.

Üslup ve biçim dışında, Murtuk fragmanları Sengim fragmanlarından - günümüze ulaştığı kadarıyla - ilk önce, yalnızca sayfa numaralandırmasından oluşan sayfalandırma açısından farklılık gösterir. Ne yazık ki, Murtuk nüshasının yapraklarından o kadar azı günümüze ulaşmıştır ki, yaprakların numaralandırılması her bir yaprağın metin içindeki konumunu belirlemede çok az işe yarar.

Sengim nüshasına kıyasla bir başka özellik de, günümüze ulaşan ve tamamı iki haneli olan sayfaların her zaman kamış kalemle "sūtra yazısı" ile yazılmış olmasıdır. Sengim nüshasında günümüze ulaşan sayfa numaralarının çoğu ise fırçayla "italik" olarak yazılmıştır (Laut 1986: 46-48).

1.5.3.3.Kumul (Hami) Nüshası

Maitrisimit Nom bitig'in en iyi korunmuş olan nüshası ise Kumul'da (Hami, Tömürti ve Närnasi köylerinde) bulunur (Peyrot-Semet 2016: 356) ve 1067'ye tarihlendirilir.

1959'da Tömürti'de Uygur göçebe Yähya Rähim tarafından bulunan Maitrisimit'in - kağıdı kahverengimsi sarı renkteki - çok kapsamlı bir el yazması (İsrapil-Laut-Semet 2012: 220), ilim dünyasına ilk olarak Wuzu-hen adlı bir kişi tarafından Wên-wu [Medeniyet] adlı bir arkeoloji dergisinde duyurulmuş (Sertkaya 1986c: 276), daha sonra 1962'de Feng Chiasheng'in *"Ha-mi hsin fa-hsien-ti Huihu-wên fo-ching"* adlı yazısında yayımlanmıştır (Laut 1986: 15, Mirsultan 2015: 305). Tekin, çinli Türkolog Feng Ciasheng'in buluntu koşulları ve bulunan metinlerin görünümü hakkında bir rapor sunmuş ancak orada belirtiği gibi, bulunanlar 608 değil, 293 yapraktan oluşmaktadır (Shimin-Klimkeit 1988: 5, Mirsultan 2015: 306). Boyu 44, eni 22 cm, satır araları ise 1,5 cm'lik sayfalardan oluşan, satır çizgileri belirtilen bu el yazması Pothi şeklindedir. Her sayfanın 7-9. satırları arasında, çapı 5 cm olan siyah renkli bir dâire, dairenin ortasında, ip geçirmek için Pothi deliği yer almaktadır. Bazı sayfaların boyu 45,8 cm, eni 19,5 cm'dir. Bu sayfaların 8.-10. satırları arasında Pothi deliği bulunmaktadır. Has isimlerin üzerinde Brāhmi harfleri ile transkripsiyonu vardır. Sūtra'larda görülen klâsik Uygur yazısı ile yazılan el yazmasının, 10. bölümün 8. varağının arka yüzündeki [m(e)n] taş y(i)gen totok maytrı burkanka tuş bolayın tip bitidtim *"[Ben] <Çuu > Taş Yigen Totok (öldükten sonra) Maitreya Buddha ile karşılayayım diye (müstensihlere kitabı) yazdırdım"* cümlesi ile 1. bölümün 13. sayfasının 21-24. satırlarındaki *yme <üç> erdinike kėrtgünç köngüllüg upasi çuu taş y(i)gen totok... ince sakınçım boldı "yine <üç> cevhere tam imanlı Çuu Taş Y(i)gen Totok... bu şekilde fikrim oldu"* cümlelerinden metni istinsah ettirenin Çuu Taş Y(i)gen Totok adlı bir kişi olduğunu biliyoruz. Bununla birlikte Shimin ve Klimkeit *"Das Zusammentreffen mit Maitreya"* çalışmasında "Çuu Taş Ygän Tutuq'un eşi Tüzün ile birlikte dinî bir iş olan istinsahı gerçekleştirdiği ve "Tängri Bögü II Bilgä Arslan Tängri'nin majestelerini" andığı bilgisini vermiştir (Shimin-Klimkeit 1988: 6).

10. bölümün 8. varağının arka sayfasındaki *m(e)n vaptson şeli bitidim "Ben Fa-tson Şeli istinsah ettim"* ve 00626 numaralı varağın sağında bulunan iki kursiv satırdaki *[bars] yıl ikinti ay yiti otuz [ka m(e)n] tog tsupa eke bitiyü teg[intim]* "[Pars] yılının ikinci ayının 27. (gününde ben) Tog Tsupa Eke istinsah ettim" cümlelerinden,

iki müstensihin adının Fa-tson Şeli ve Tog Tsupa Eke olduğunu öğreniyoruz. Metinde iki müstensihin adı geçse de üç ayrı yazı tipi olması nedeniyle, üç kişi tarafından istinsah edildiği düşünülmektedir (Shimin 1980: 101-103, Shimin-Klimkeit 1988: 5, Shimin 2008: 599-621). Biri kaligrafik açıdan becerikli Uygur sūtra yazı stili, ikincisi ince, güçlü bir yazı ve üçüncüsü daha az becerikli bir yazı stilidir (Shimin 2008: 5).

Nisan 2006'da Burhan Bäkri, Musa Şakir ve Aqnur Aqmol isimli on beş ve on altı yaşlarındaki üç çoban çocuğu tesadüfen, Närnasi köyünde yerdeki bir mağarada kasıtlı olarak yok edildiği kanaatine varılan yaklaşık 436 parça bulmuş ve çeşitli sebeplerden dolayı keşiflerini ancak Ekim 2012 başında kamuoyuna duyurmuşlardır. Yeni bulunan parçaların duyurulduğu ilk zamanlarda birkaç ay boyunca el yazmalarını yoğun bir şekilde araştıran ve daha sonra bunlara ulaşan Sayın Abliz Orhon ve Dr. Ali Äysa, bu parçaları İsrapil, Laut ve Semet'in dikkatine sunmuş ve adı geçen araştırmacılar, Maitrisimit projesi kapsamında parçaların bir kopyasını elde etmeyi ve parçaların çoğunun yerini belirlemeyi başarmış, böylece bazıları çok parçalı olan bu el yazmasının Maitrisimit'in Tömürti versiyonuna ait olduğundan emin olmuşlardır. Parçalar şu an Kumul Bölgesi Kültür Merkezi'nde muhafaza edilmektedir.

Asıl kullanımı sırasında el yazmasından ayrılmış gibi görünen Närnasi parçalarının tamamı Maitrisimit Nom Bitig'in "Kumul el yazmasına" aittir. Oldukça küçük olan bu parçalar görünüşe göre Maitrisimit kullanıcıları tarafından toplanmış ve bir arada saklanmıştır. Daha sonra muhtemelen unutulmuşlar ve böylece korunmuşlardır. Parçaların bulunduğu mağaranın aynı zamanda el yazmasının tamamı için orijinal saklama yeri olup olmadığı ya da parçaların ayrı ayrı saklanıp saklanmadığı şu anda tespit edilememektedir (İsrapil-Laut-Semet 2012: 221-222).

1.5.4. Maitrisimit Nom Bitig'in Konusu ve Bölüm Bilgileri

Orta Asya'daki Budist Türklerin dinî tarihi açısından büyük öneme sahip Uygurca Maitrisimit, geleceğin Buda'sının doğumunu ayrıntılı bir şekilde anlatan, bugüne kadar bilinen tek Maitreya metnidir (Shimin-Klimkeit 1988: 315). Eserde Buda'nın iki öğrencisi Şāriputra ve Ānanda'ya gelecekte tanrılar diyarından inerek insanları kurtuluşa ulaştıracak Maitreya Buda'nın Buda Şakyamuni zamanındaki önceki yaşamı, devamında önce Bodisavat, sonra da Buda olarak yok oluşuna kadarki gelecek yaşamı (Klimkeit 1996: 111-119) ile ilgili bilgiler verilip vaazları anlatılmaktadır. Geleceğin Buda'sı Maitreya 5 milyar 670 milyon yıl sonra Buda Şakyamuni'nin halefi

olarak dünyaya inecek olan Maitreya'nın amacı, Buda Şakyamuni zamanında doğmamış ve bu nedenle onun tarafından kurtarılamamış olan yeryüzündeki canlı varlıkları kurtarmaktır (Kasai 2008: 67). Eser, aynı zamanda diğer Budist yazmaları için, özellikle de Uygur edebiyatında bulunmayan jataka ve avadanalar için geniş atıflar içerir (Elverskog 2020: 177).

1.5.4.1.Bölüm Bilgileri

Tekin, "*Maitrisimit Nom Bitig: Die Uigurische Übersetzung eines Werkes der buddhistischen Vaibhasika-Schule"* adlı çalışmasında Maitrisimit Sengim nüshasının secde, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 ve 27. bölümlerinin transliterasyon harfleriyle Almanca neşrini, Shimin ise *"Study on the Uighur Maitrisimit (Hami Version)"* kitabında Maitrisimit Hami nüshasının secde, 1, 2, 3, 4, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 23, 24, 25, 26 ve 27. bölümlerini incelemiş Çince neşrini yayımlamıştır.

Kumul nüshası üzerine yapılan çalışmalardan da yararlanarak BT IX'da Tekin'in Sengim nüshası neşrindeki metin bölümlerinin konusuna kısaca değinirsek; secde (yükünç) bölümünde, din kitabının yazılma sebebi ve eserin içeriği *"Buda disiplininde noma bağlanıp fayda sağlamış olalım diyerek o amaç için çaba sarf edip bu büyük, yüce Burkan'ın üç Asamkhyeya ve yüz Mahakalpa'da çaba sarf ettiğini, Tusita göğünden aşağıya inip bir varlık şeklinde doğup hürmetle ortaya çıktığını ve evden çıkıp altı yıl Tapovan ormanında dünyadan el çekip ıstırap çektiğini, parlak taht üzerinde oturup dört türlü Mara ordusunu yenerek ucu bucağı olmayan sonsuz burkan saadetini bulmuş olmayı din tekerleğini çevirip beş rahibi ve seksen bin tanrıyı kurtarıp çıkardığını ve ilaveten on beş Asamkhyeya'yı sayısızca birbirine benzeyen canlıları kurtarıp merhamet ettiğini Kuşanagir kentine yakın Şalavan koruluğunda sonsuz Nirvanaya hürmetle girmiş olmasına kadar bütün kaideleri anlatacak, yirmi yedi bölümden oluşan büyük din kitabı Maitrisimit'i hürmetle yazdırdık.."* (1. r16-34, v1-4) satırlarıyla anlatılır. Bu kısımda kitabı yazdıran mümin Boz Bay Tirek ile Yedleg adlı kişiler, bu işten doğacak sevaptan nasiplenmesini istediklerini sıralamışlardır.

Korunmuş olan her bölüm *"Buda'ya saygı, Dharma'ya saygı, cemaate saygı."* satırlarıyla başlayıp biter. Bölümlerin sonunda bulunan, Maitrisimit din kitabında "*"... " adlı ... bölüm bitti ...*" satırları, bize bölümlerin adlarını verir.

Birinci bölüm; Vaişravana Maharaja, Satagari, H(a)imavate ve Purnake adlı yakşaların kendi aralarındaki konuşma, arhant saadetine ulaşanlar, Badari Brahman'ın

kurban sunması ile verdiği sadakalarla geldiği durum ve yaşlılığı, "… kurban etmesi" adlıyla anlatılmaktadır. Ne yazık ki bölüm adının yalnızca bir kısmı korunmuştur.

"Maitreya bodisavatın rahip olma(sı)" adlı ikinci bölümde; asil Maitreya ile Badari Brahman'ın diyaloğu ve Maitreya bodisavat'ın grhastha görünüşünün yok olup keşiş olması anlatılır.

Üçüncü bölüm; Vasumitre bodisavat'ın Tusita göğünden aşağı inişi ile Çambudvip'te uzun yıllar süren kötülüğün son buluşu, sayısız yıl bu Çambudvip şehrinin ulaşacağı üç çeşit büyük haşmetin anlatıldığı "arhant Anirute'nin avadanası" adlı kısımdır.

"Veliaht mertebesine erişmek için kutsama" adlı dördüncü bölümde; arhant Motg(a)layan'ın Buda'nın mükemmelliğini anlama çabası ile yeni gün (abhişeka) anlatılır.

Beşinci bölümde Ketumati şehrinin güzelliği anlatılır. Gelecek zamandaki Çambudvip ülkesine övgüler yapılır. Semet ve İsrapil 2014'te bu bölümle ilgili şu ana kadar ciddi bir analiz yapılamadığını ve bu sebepten bölümle ilgili çok az şey bilindiğini söylemiştir. Tömürti parçalarından ve diğer parçalardan bazılarının bu bölüme ait olduğunu fark edip bu parçaları kategorize etmişlerdir.[8]

Altıncı bölümün Sengim nüshasında çok azı korunmuş, yedinci bölüm ise hiç korunamamıştır. Sekizinci ve dokuzuncu bölümlerin Sengim nüshasında çok azı bulunur. "Tanrılar hükümdarı İndra Tanrı'nın yeryüzüne inmesi" adlı sekizinci bölümde; tanrı ve insanların birlikte Ketumati kent'te eğlenmesinden bahsedilir. Dokuzuncu bölümde İndra tanrının Ketumati halkıyla konuşması geçer.

"Maitreya bodisavatın Tusita göğünden yeryüzüne inmesi" adlı onuncu bölümde Maitreya'nın Tusita tanrı yerinden dünyaya inişi anlatılır. Sengim nüshasının sadece üç yaprağı onuncu bölüme tahsis edilmiş Tekin tarafından düzenlenmiştir. Hami el yazmasının metni, Sengim el yazmasının - "kayıp parçalardan" biri de dahil olmak üzere - diğer yapraklarını 10. bölüme atamayı mümkün kılmıştır. Bugün artık iki el yazmasının 10. bölüme ait tüm yaprakları derlenmiştir (Shimin-Klimkeit-Laut 1987: 350).

---

[8] Bu parçalarla ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. A. Semet-D. İsrapil "Das 5. Kapitel des Maitrisimit nom bitig Prophezeiung über die Macht König Śaṅkha (und) über die Würde von Buddha Maitreya (Harrassowıtz Verlag Wiesbaden. 2014)

"Bodisavat'ın işareti" adlı on birinci bölümde[9] Bodisavat'ın görünüşü, Hint Budist motifi olan Şakyamuni Buda'nın annesi Brahmavati'nin beş çeşit rüyası[10] (Shimin, Klimkeit ve Laut, 1988: 318) ve Bodisavat'ın doğumu[11] anlatılır. Shimin, Klimkeit ve Laut bu bölümle ilgili doğumdan sonra Buda'nın annesinin yedi gün sonra öldüğü Ketumati şehrine girişine kadarki olayların, nispeten ayrıntılı tasvirinin yapılmasının büyük ölçüde Hint modellerine dayandığını buna karşılık, *yaŋı kün*'den bahsedilmesinin astrologların uğurlu kehanetine karşılık gelen ve görünüşe göre baba tarafından organize edilen şükran festivaliyle bağlantılı olduğunu, bunun da özellikle Orta Asya'ya özgü olduğunu ifade eder (Shimin-Klimkeit 1988: 319)

Sengim nüshasının on ikinci ve Sengim, Murtuk nüshalarının on üçüncü bölümü mevcut olmamakla birlikte Hami yazmasında on ikinci bölümde Maitreya Bodisavat'ın Saṃsāra'dan korkmasından bahsedilir.

On üçüncü bölümün konusu çok kötü şekilde hasar gördüğü için korunamamakla beraber bölüme "Bodhisattva'nın dünyadan ünlü kaçışı" adı verilmiştir. Maitreya olmadan Ketumati'ye döndükten sonra suçlanmaktan korkan arabacı Sarathi'nin ağıtı yer alır (Shimin, Klimkeit ve Laut, 1991: 264-268). On dördüncü bölüm "Bodhi ağacına doğru yaklaşmak" adlı kısmı ağaç dibinde elmas taht üzerine oturup burkan kutuna ulaşacağı ve tüm varlıkların ona secde edeceği anlatılır.

Uzun zaman yalnızca Sengim yazmasının parçalarından bilinmekte olan metnin on beşinci bölümünün parçaları Laut tarafından - tam tarihine ulaşamamakla

---

[9] Bu bölümün başlangıcı hiçbir el yazmasında günümüze ulaşmamıştır. Bu, genellikle bir bölümün başında bahsedilen (ana) sahnenin korunmadığı anlamına gelir. Gabain, muhtemelen içerikten çıkarım yaparak, mekan olarak "Ketumati'deki Brahmayu'nun Evi" adını verir. Shimin, Klimkeit ve Laut ise, Maitrisimit'in modeli olduğu varsayılan Toharca Maitreyasamitināṭaka'ya göre olayların "Jambudvipa'nın ortasında, ihtişamla bezenmiş Ketumati şehrinde" geçtiğini ifade etmektedir. Bununla birlikte Kumul el yazmasında bodisavatın insanlığının Sengim nüshasına kıyasla daha güçlü şekilde vurgulandığı belirtilmelidir. Örnek olarak Sengim'de "Saygıdeğer Bodhisattva Maitreya kaç yönden güzeldir *(qaç yaŋlıg körte),* kaç yönden sevimlidir *(qaç yaŋlıg sewiglig)* ifadesi, Kumul nüshasında ilgili pasajda "[İbadete] layık Bodhisattva Maitreya ne kadar da insanca güzeldir *(qaç yalıŋuk körte),* ne kadar da insanca sevimlidir *(qaç yalıŋuk sewiglig)* olarak geçer. Bir kâtip hatası olasılığı tamamen göz ardı edilemese bile, bu makalenin yazarları burada tamamen farklı bir vurgu yapıldığını savunur (Shimin-Klimkeit 1988: 316-317).

[10] Budist kanonda "beş rüya" kehanet olarak bilinir. Konu ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. A. Semet-A. Äysa Prophezeiung über die Maitreya-Geburt Neues zum 11. Kapitel der uighurischen Maitrisimit nom bitig (Eski Türkçeden Çağdaş Uygurcaya Mirsultan Osman'ın Doğumunun 85. Yılına Armağanı), 2014.

[11] Ağaç motifi doğumla bağlantılı olarak anılmalıdır. Her Buda'ya altında doğduğu bir ağaç atanmıştır. Maitreya'nın durumunda bu ağaç, görkemi ve ihtişamı tarif edilen Nagapuspa "kutsanmış gül-elma ağacı "dır. Bu ağacın arketipi ve bu türden diğer tüm ağaçların arketipi göksel Parijata ağacıdır (Shimin-Klimkeit 1988: 320).

birlikte - 1980-1990 yılları arasında yeniden birleştirmiştir. Böylece metnin Hami el yazmasının 15. bölümünün kalıntılarının yardımıyla, yaprakların sırası artık daha da kesin bir şekilde belirlenebilmiş ve Sengim metninin bazı "kayıp parçaları" da yeniden düzenlenebilmiştir (Shimin-Klimkeit-Laut 1993: 183). "sonsuz burkan saadetini bulmak" adlı bu bölümde üç gece nöbeti[12]nden ve varoluştan bahsedilir. Bölümün sonunda; *"Ben yeni öğrenen Faptsun, takvim yazdım .."* yazılı bir müstensih notu vardır.

On altıncı bölüm; Brahma'nın Brahmaloka göğünden aşağıya inişi ile Maitreya burkanla arasında geçen diyalog, eski zamanda Çambudvip kentteki Vasave ve Danasamate adlı iki büyük hükümdarın hikayesinin anlatıldığı ve Maitreya'nın dharmā çarkını çevirdiği bölümdür (Shimin, Klimkeit ve Laut, 1991: 265).

On yedinci bölümde Maitreya burkan'ın Ketumati kentine gelişinden söz edilir. Çalapr(a)base adlı ejderha hanı ile Maitreya burkan'ın aralarında geçen konuşma ile Maitreya'nın beliren şehirden korkması ve bu şehrin tasviri ile Buda Maitreya'nın sadaka vermenin dinî faziletine dair öğretileri (Laut-Semet 2023: 369) "Ortaya çıkan şehri görüp korkma" adlı on sekizinci bölümde anlatılır. Laut ve Semet yazısında "Maitreya metnimizin pek çok bölümünde *"sadaka" önemli bir konudur ve 18. bölümün burada düzenlediğimiz kısmında, sadaka vermenin son derece büyük bir dinî erdem olduğu, örneğin iyi bir yaşam tarzından ve yoksul bir aileyi geçindirme kaygısından daha belirleyici olduğu özellikle sert ifadelerle vurgulanmaktadır"* bilgisini vermiştir (Laut-Semet 2023: 371).

On dokuzuncu bölümde zenginlerin, hırsızların ve Şakya rahiplerinin yüce Burkan'ı öldürmek istedikleri, canlıları öldürenlerin cehennemde doğacak olmaları anlatılmaktadır.

20-27. bölümler ise eserin cehennem kısmıdır.[13] "rahip olmayan erkek Budistler … küçük cehennemde yaşayan vücutlarını değiştirme" adlı yirminci bölüm, Kukutpat dağında geçer. Pratikanara adlı küçük cehennemdeki insanlar Maitreya'ya işledikleri günahları anlatır. Rahip görünüşlü cehennemliklerin Maitreya ile

---

[12] Aydınlanma aşamalarından "üç gece nöbeti" hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Shimin-Klimkeit-Laut 1993: 183-185.

[13] Shimin-Klimkeit-Laut, 1998'de Hami nüshasının cehennem bölümlerini *"EINE BUDDHISTISCHE APOKALYPSE Die Höllenkapitel (20-25) und die Schlußkapitel (26-27) der Hami-Handschrift der alttürkischen Maitrisimit, Unter Einbeziehung von Manuskriptteilen des Textes aus Säŋim und Murtuk Einleitung, Transkription und Übersetzung"* adlı çalışmasında kapsamlı ve karşılaştırmalı bir şekilde incelemiştir.

konuşması anlatılan yirmi birinci bölümünün adının yazdığı kısım, ne yazık ki hasar görmüştür.

Samantavrkaş ovasında geçen "rahip ve rahibe görünümlü küçük cehennemlikleri görmek" adlı yirmi ikinci bölümde cehennemlik canlıların birbiriyle kavgalarının tasviri, canlıların hangi günahları işleyerek cehennemlik oldukları ve bağışlanma dileyerek Maitreya'nın onları nasıl affettiği anlatılmaktadır. "Çeşit çeşit, büyük, küçük cehennemlikler …" adlı yirmi üçüncü bölüm Kukutapat dağında geçer ve küçük cehennemlikler tasvir edilerek Avici cehenneminden kurtuluşları anlatılır.

Yirmi dördüncü bölümde, beş çeşit hangi sebeplerden canlıların cehennemlik olduklarından bahsedilir. Yirmi beşinci bölümde Samjiva adlı büyük cehennemden bahsedilir. Bölümün devamında Sumer dağı'nın tepesinde oturan arhant Purune, hangi cehenneme hangi suçları işleyen canlıların gittiğini anlatır. Bölümün adının yalnızca "Maitreya …" kısmı okunabilmektedir.

Yirmi altıncı bölümde, misafir olarak gittiği yerde Maitreya'nın büyük saygı gördüğü betimlemeler ile anlatılır. 2003 Ağustos'a kadar bu bölümün içeriği ile ilgili nispeten az şey biliniyordu. Georges-Jean Pinault (Shimin ile işbirliği içinde) ile Maitrisimit projesi sayesinde, bu bölüm artık neredeyse tamamen yeniden inşa edilmiştir (Laut 2011: 136).

Yirmi yedinci bölümde ise Maitreya burkana hizmet etmek için gelenler ile Maitreya arasındaki konuşmalar vardır. Bu konuşmalar sırasında Maitreya'nın yanında annesi de bulunur.

Shimin, Klimkeit ve Laut cehennemler ile ilgili çalışmalarında cehennemleri "sıcak cehennemler" ve "soğuk cehennemler" olarak iki başlıkta incelemiştir. Sekiz sıcak cehennemin aslında Hindu kökenli olan Budist cehennem kavramında önemli bir yer tuttuğunu, Pali kanonunun bunları henüz tanımayıp Jātaka metinleriyle ortaya çıktığını ifade etmiş ve *Mahāyanistik* cehennem sistemlerinin temelini oluşturduklarını belirtmiştir. Klasik *Mahāyanistik* anlayışa göre, yeryüzünün güney kısmı olan Çambudvip'in derinliklerinde yer aldığı, cehennemlerin sadece boyutlarının değil, çeşitli cehennemlerdeki cezaların ayrıntılarının da değişiklik gösterdiği ve hiçbir zaman genel kabul görmüş, kanonik bir mahkeme sistemi olmadığı bilgisini de vermişlerdir.

Sekiz Sıcak Cehennem

Samjiva Cehennemi: Şiddete başvuranlar bu ilk cehenneme girerler. Ya cehennem hizmetkârları tarafından parçalara ayrılırlar ya da kendilerini parçalarlar.

Kâlas ūtra Cehennemi: Yalancılar, kötü evlatlar, sahte eşler ve benzeri günahkârlar bu cehennemi boylar.

Samghāta Cehennemi: Burası katillerin ve ayrıca böcekleri ezenlerin cezalandırıldığı yerdir.

Raurava Cehennemi: Bunlar arasında dolandırıcılar, şiddet uygulayanlar, kundakçılar, kirletenler ve hatta zehirleyenler bulunmaktadır. Günahkârların içinde yandığı ateşten dolayı bu cehenneme "alevler cehennemi" denir.

Mahāraurava Cehennemi: Sıklıkla bir öncekiyle birlikte anılan cehennemdir

Tapana Cehennemi: Bu cehennem hayvan katilleri, kundakçılar ve ayyaşlar içindir.

Pratāpana Cehennemi: Tapana cehenneminin bir büyüğü de "(aşırı) sıcak cehennemi"dir. Burası kâfirlerin, diğer varlıklara zulmedenlerin, inanç karşıtlarının ve mürtedlerin gideceği yerdir.

Avīci Cehennemi: Avici cehennemi tüm cehennemlerin en aşağısı ve en korkunç olanıdır. Orta Asya'daki Budist günah çıkarma metinleri de dahil olmak üzere, pek çok kaynakta en mükemmel cehennem olarak bahsedilir. Baba, anne ve arhant katilleri, Buda'ya hakaret edenler ve onun kanını dökenler, yani beş büyük günahı işleyenler cezalarını burada çeker (Shimin-Klimkeit-Laut 1998: 5-16).

Maitrisimit Sengim nüshasında sançip "Samjiva", sanghata "Samghāta", raurap "Raurava", maharorap "Mahāraurava", tapan "Tapana" ve aviş "Avīci" cehennemlerinin adı geçmektedir. Maitrisimit'te geçmediği için sekiz soğuk cehenneme burada yer verilmemiştir.

BT IX'da yirmi yedinci bölümün devamında 221-238. sayfalar arasında oldukça yıpranmış durumda olan fragmanlar "Yeri Belirlenemeyenler I" başlığıyla verilmiştir. 238-264 sayfaları arasında ise "Yeri Belirlenemeyenler II" başlığı altında fragmanların başında "muhtemelen" yazısı eklenerek Tekin'in metnin içine yerleştirmeye çalıştığı kısımlar bulunur.

Körünç kelimesinin Maitrisimit'te kullanımı ile ilgili görüşler ve 32 lakşana konusu metnin içinde bölümlere dağıtılmadan kısaca burada ele alınacaktır:

Gabain, *yaŋı kün küsençig körünç birle tuş* ifadesine dayanarak, Uygurca Maitrisimit'in de temsil olabileceğini söylemiştir. Müller, *yaŋı kün* ifadesi için *"dolunayda bir Maitri bayramı vardır ve bu eser o gün sahnelenir"* der. Shimin ve Klimkeit Gabain'in görüşüne katılmakla birlikte bir Manihaizm metninde geçen *yaŋı kün* ifadesiyle Maitrisimit'te geçen *yaŋı kün* ifadesi arasında bağlantı kurmaya; yani Maitri bayramının İranî kökenli olduğunu ispatlamaya çalışırlar (Wilkens 2022: 432-433). Tekin, eserde bölümlere yer tanıtımı ile başlanmasının bir çeşit sahne tasviri yapıldığının göstergesi olarak yorumlar. *"Sahne tasvirleri ve şahıs kadrosu Maitrisimit'e iptidai dram özelliğini kazandıran niteliklerden biridir"* ifadesini kullanır (Tekin 1976: 31). Özönder yalnızca, nataka "temsil"ler şeklinde yazılan Maitreyasamitināṭaka'nın ülüş "bölüm"ler halinde çevrildiği bilgisini vermiştir (Özönder 1992: 11). Klimkeit, Maitrisimit'in muhtemelen Maitreya'nın dünyevi görünümünün iki farklı aşamasını bir oyun biçiminde anlattığını, her bir sahnenin kesin konum ayrıntılarıyla tanıtıldığını ifade etmiştir (Klimkeit 1996: 113). Shimin Uygurca metinde, her bir sahnenin başlangıcında hikayenin geçeceği yerlerin verildiğini fakat Uygurca versiyonunda melodi adlarının olmadığını belirterek bu stilin "körünç" olarak adlandırmasına rağmen anlamının belirsiz olduğunu her hâlükârda kelimenin kökünün "kör-" (bir şeyi görmek, bir şeyin görüntüsünü almak) sözcüğünden türemiş olduğunu ifade eder. Bununla birlikte, Uygurca Burkancı drama metinlerinin varlığının işaret ettiği gibi Koçu'da X. yüzyıla kadar bir tür dramatik temsil gösterimleri yapıldığını (Shimin 2002: 1453-1446) da burada belirtir. 2008'de ise fikrini değiştirdiğini şu şekilde ifade eder: *"Bunun bir tiyatro olduğunu söyledim, ancak şimdi bunun bir tiyatro prototipi olduğunu ya da daha ziyade Çin dilinde kılık değiştirmiş biçimde bulunan binlerce Dunhuang, değişen edebiyat tarzı ya da "resimlerle hikâye anlatma"ya eşdeğer olduğunu söylemeye daha meyilliyim."* (Shimin 2008: 11). Aynı eserde Röhborn'un *"Die alttürkische Maitrisimit–Textbuch für theatralische Darstellungen?"* adlı yazısında Maitrisimit'in bir oyun olduğunu düşünmediği bilgisini de vermiştir. Laut,"kayıp" parçalarla ilgili yaptığı bir çalışmasında *"Eski Türkçe Maitrisimit'in bir oyun olup olmadığı henüz belli değildir. Bence Vaibhasika geleneğinden gelen bu öğretici metnin en azından daha da karmaşık Budist içeriği aktarmak için "didaktik bir zemin" olduğu açıktır."* cümlesini kurmuştur (Laut 2002: 172). Çağatay, metnin kesinlikle temsil olduğunu, bir arka sahne hatta belki buna uygun elbiselerle gösterildiğini ve rollerin ayrı kimseler tarafından oynandığını düşünmek gerektiğini belirtir (Çağatay 2008: 287). Mair, hem Maitrisimit'in hem de Maitreyasamitināṭaka'nın bir oyun metni formatına sahip olmadığını, daha ziyade her ikisinin de dramatik anlatı olarak

adlandırılabilecek özelliklere sahip olduğunu düşünür. Bölüm başlarındaki sahneye işaret ettiği düşünülen yerler için *"Buda'yı böyle bir ortama yerleştirmek Sūtra edebiyatında çok yaygındır (neredeyse zorunludur), dolayısıyla bu durum Maitrisimit'in bir oyun olduğunun kanıtı olarak alınamaz. Fakat metnin, dramanın pek çok belirgin özelliğine sahip olduğu göz ardı edilmemelidir."* fikrini savunur (Mair 2008: 109-112). Kasai, Uygurca Maitrisimit'in bölüm başlarında yer adlarının kırmızı harflerle verilmesinin yer bilgisi işaret edebildiği gibi, bu bilgilerin sadece Maitrisimit'te olmadığını belirtir. Bu duruma örnek olarak bir oyun olmayan Goldglanzsūtra''a da bir kez geçmesini gösterir (Kasai 2008: 173). Klimkeit, "*Eserin sadece Türkçe olan kısımlarında, Jātaka ve Avadāna tarzı yazılmış öykülerle ilişkili olan kesimlerin bulunması, yaŋı kün için hazırlanmış tiyatral bir drama olan bu eserin yazarı ya da yazarlarının Klasik Budist literatürüne geniş ölçüde vâkıf kişiler olduklarını göstermektedir"* ifadesini kullanır (Klimkeit, 2009: 101). Peyrot ve Semet, Eski Uygurca versiyonda, Toharca A metninde bulunan manzum bölümlerin düzyazıya dönüştürüldüğü ve sözde sahne talimatlarının kaybolduğunu dolayısıyla Eski Uygurca metnin karakterinin kesinlikle farklı olup sahnede oynanması amaçlandığına dair hiçbir belirtinin olmadığını savunmuştur (Peyrot-Semet 2016: 356) Wilkens, bölüm başlarında yer alan ve Toharca orijinalinin (yarı) teatral karakterine bağlı olarak okuyucunun mekânı zihninde "hayal etmesi" veya "görselleştirmesi" gerektiği anlamına gelebileceğini söyleyerek muhtemelen görselleştirme teknikleriyle ilgili bir metin olduğunu düşünmüştür (Wilkens 2022: 432). Tulu'nun 2018'de çevirdiği Wilkens'in "*"Yeni Gün" ve Maitrisimit Orta Asya Dinler Tarihinin Sorunları"* adlı yazısında Wilkens, *yaŋı kün* kavramını ayrıntılı şekilde incelemiş kullanıldığı satır bağlamında anlamının çeşitlendiğini ifade etmiştir.

Maitrisimit Nom Bitig'in Kumul nüshası bulunana kadar elimizde 32 lakşana'nın tam listesi mevcut değildi. Büyük insanın 32 karakteristik işaretlerinin Eski Türk dili ile tespit edilmiş tam bir listesi yalnızca Kumul nüshasında bulunmaktadır (Özönder 1992: 11-12). Fakat Sengim nüshasında; *...uşnir-laksanl(ı)g töpö-leri...* (114. E r4) (30. Lakşana), *...teriŋ etinlig yaglıg* ***yumşak seviglig kövşek*** *ezrua ünin kamag üç miŋ ulug miŋ yėr suvug yaŋkurtı...* (145. XI. v1) (27. Lakşana) mevcuttur. Bununla birlikte, *...ol ilig beg-niŋ mahamay atl(ı)g eşi t(e)ŋridin lumbani atl(ı)g arıg-da ajok atl(ı)g adınçı-g sögüt altınınta ikinti a-y sekiz yaŋıka puş yultuzka viçay atl(ı)g muhurt-ka iki kırk kut buyanl(ı)g* ***irü b(e)lgüke*** *tükel[l]ig sekiz on törlüg* ***nairagın*** *yar[a]tagl(ı)g körtle körkle kulaç[ç]a yarukın yaltray<y>u kaltı bulıtdın...* (13.I v27), *...törtdin yıŋak körüp ç(a)k(i)r svastik .. nantikav(a)rt atl(ı)g ['yrw plkw l'ryn]* ***irü b(e)lgü-lerin*** *etiglig*

kutlug adakın arslan-lar yaŋa-lar buga-lar yorıgınça yagız yėrig ''dl'nw .. yyty m'nk m'nkl'yw yrlq̈'p edlenü .. (145. XI. r27) satırlarında geçen irü b(e)lgü ve nairag kelimeleri Buda'nın lakşanaları için kullanılır. Lakşana için kullanılan kelimelerden nairag için Röhborn *"Uygurcada Buda'nın 80 ikincil lakşanası (skr. anuvyanjana) için Moğolcada da geçen bir terim (nayrag) vardır. Zaten klasik öncesi bir Eski Türkçe metinde tespit edildiğine göre, Yüan döneminden değil, daha erken bir zamandan bir ödünçleme ile karşı karşıyayız."* bilgisini vermiştir (Röhborn 1989: 129).

1.5.5. Maitrisimit Nom Bitig Üzerine Yapılan Çalışmalar

Turfan Keşif Gezileri ile bulunmaya başlanan Maitrisimit Nom Bitig'in nüshaları üzerine bugüne kadar birçok çalışma yapılmıştır. Eserin, 1907'de - 1904-1905 İkinci Alman Turfan Keşif Gezisi sırasında Sengim ve Murtuk yazmalarının keşfinden yaklaşık üç yıl sonra - Müller'in *"Beitrag zur genaueren Bestimmung der unbekannten Sprachen Mittelasiens"* adlı makalesinde TWQRY kelimesinin geçtiği bir kolofonu ele almasıyla ilk yayını yapılmıştır (Shimin-Laut-Pinault 2004: 348). Bunula birlikte metin ile ilgili atılan ilk adım F. W. K. Müller ve A. v. Le Coq'un idaresinde R. Rahmeti Arat, A. v. Gabain, Brunhild Körner ve Charlotte Leis'in Berlin'e getirilen yazmaları tasnif ederek türlü parçaları birleştirmesiyle metnin yapraklarını ortaya çıkarmalarıdır. Bunun üzerine Le Coq, bütün parçaların çevri yazısını, Müller de tercümesini yaparak eser üzerinde yapılacak geniş araştırmaların önünü açmıştır (Tekin 1976: 28, Sertkaya 1986a: 257).

Uigurica II'de Maitrisimit'in birkaç yaprağı daha yayınlandıktan sonra 1916'da Sengim yazmasının o tarihlerde mevcut olan birkaç fragmanı Müller ve Sieg'in *"Maitrisimit und 'Tocharisch"* makalesi ile karşılaştırmalı ilk çalışması yapılmıştır (Shimin-Laut-Pinault 2004: 348).

İkinci Dünya Savaşı ile Uygur çalışmaları duraklamış, savaş Alman kazıları sonucu getirilen ve Berlin'de Etnoloji Müzesi'nde korunan birçok objenin - özellikle fresklerin - zarar görmesine sebep olmuştur. Savaş boyunca sığınaklara taşınabilen belgeler üzerine 50'li yıllarda çalışmalar yeniden başlamıştır. Gabain 1957 yılında, Mainz'de saklanan Maitrisimit'in düzenlenmiş tıpkıbasımını[14] fragman numaraları vererek, ayrıntılı bir raporla birlikte yayımlamıştır. 1960 yılında bu cildin, metnin tüm

[14] A. von Gabain, Maitrisimit I. Faksimile der alttürkischen Version eines Werkes der buddhistischen Vaibhasika-Schule, Giriş: Helmuth SCHEEL, (Wiesbaden: 1957), 69 s.+113 levha.

Berlin fragmanlarını içerdiği düşünülürken -oysaki yalnızca 113 levhalık kısmı içerir- Şinasi Tekin "*Uygurca Metinler II. Maytrısimit Burkancıların Mehdisi Maitreya ile Buluşma"* adıyla doçentlik tezini sunmuştur. Gabain, 1961'de aynı çalışmasının Doğu Berlin'de bulunan ikinci yarısının tıpkıbasımını[15] yayımlar.

Altmışların ortalarından bu yana Doğu Almanya Bilimler Akademisi "Berliner Turfantexte" (BT) başlığı altında bir dizi kitap yayımlamaya başladı. 1976'da Tekin'in tezi TDK tarafından basılır. 1980'de "*Maitrisimit Nom Bitig: Die Uigurische Übersetzung eines Werkes der buddhistischen Vaibhasika-Schule"* adıyla birinci neşirde yaptığı kimi hataları düzelterek 226 levhadan oluşan metnin Almanca neşrini yapan Tekin'in bu çalışması "*Berliner Turfantexte*" serisinin IX. kitabı olarak yayımlanır.

1962'de Feng Chiasheng Maitrisimit'in Kumul nüshasını ilim dünyasına tanıtır. 1980'de Shimin *"Qedimqi Uyğurce iptidayi Piyesasi "Maitrisimit" (Hami nushasi)niñ 2-perdesi Heqqidiki Tetqiqat"* adlı çalışmasının yayımlar. 1988'de İsrapil Yüsüp, Abduqeyum Hoca ve Dolqun Qambiri, bu nüshanın ilk beş bölümünü "*Qädimqi Uygur yezigidiki Maitrisimit"* adlı çalışmayla yayımladılar. Aynı yıl, Helmut Eimer ve Jens Peter Laut'un nüshalarını hazırladığı, Geng Shimin ve Hans Joachim Klimkeit'ın tercümesini yaptığı "*Das Zusammentreffen mit Maitreya"* adıyla Hami nüshasının yükünç ve ilk dört bölümünün Almanca neşri yayımlanır (Elverskog 2020: 178).

1994 Laut, J. P. *"Verloren" ist nicht verloren* adlı makalesinde, Almanya'nın yeniden birleşmesiyle mümkün olan, Berlin Maitrisimit parçalarının kataloglama çalışması sırasında Gabain tarafından kopyalanan Maitrisimit'in el yazması yapraklarına ek olarak, metnin yaklaşık 500 parçasının (Laut 1994: 85) daha olduğunun ortaya çıktığı müjdesini vermiştir. 1985'te Shimin ve Klimkeit Maitrisimit Hami nüsahsının 16. bölümünü ele aldıkları *"Das 16. Kapitel der Hami-Version der Maitrisimit"* adlı çalışmasını yayımlamıştır (Shimin-Klimket 1985: 71-132). 1998'de Shimin, Klimkeit ve Laut, *"Eine buddhistische Apokalypse. Die Höllenkapitel (20-25) und die Schlußkapitel (26-27) der Hami-Handschirft der alttürkischen Maitrisimit.*

[15] A. von Gabain, *Maitrisimit II. Faksimile der alttürkischen Version eines Werkes der buddhistischen Vaibhasika-Schule, Giriş: Richard HARTMANN, (Berlin: 1961), 92 s.+114-227 levha.*

Unter Einbeziehung von Manuskriptteilen des Textes aus Säŋim und Murtuk" adlı çalışmada Maitrisimit'in cehennem bölümlerini ele almıştır.

2004 yılında çıkan Shimin, Laut ve Pinault'un *"Neue Ergebnisse der Maitrisimit Forschung (I)"* ve *"Neue Ergebnisse der Maitrisimit Forschung (II): Struktur und Inhalt des 26. Kapitels"* adlı makaleleri metin üzerine yapılan bir başka neşir çalışmasıdır. Sonraki yıllarda da Kumul nüshasının birçok bölümü araştırmacılar tarafından ayrı ayrı ele alınmış, önemli bir kısmı Geng Shimin, Hans-Joachim Klimkeit, Jens Peter Laut, Yüsüp İsrapil ve 2000'lerden itibaren Ablet Semet, Dilara İsrapil gibi isimler tarafından neşredilmiş ve çalışılmıştır.

2008'de Shimin, "*Study on the Uighur Maitrisimit (Hami Version)"* kitabında Maitrisimit'in yükünç, 1, 2, 3, 4, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 23, 24, 25, 26 ve 27. bölümlerini kapsamlı bir şekilde çalışmıştır. Berlin'de muhafaza edilen Sengim ve Murtuk nüshalarının kataloğu Laut ve Wilkens tarafından 2017'de neşredilmiştir. Peter Zieme, 60'lı yılların sonundan bu yana Turfan Uygur metinleriyle ilgili yüzlerce (Shimin 2004: 1449) çalışma yayınlamıştır. Röhborn, Maitreya, Nirvana öğretisi vb. konularda yayın yapmıştır. Türkoloji'ye kazandırdığı, Eski Uygur Türkçesi ile ilgili her çalışmada başvurulan ve başvurulması gereken, *"Uigurisches Wörterbuch"* adlı sözlük (serisi) araştırmacılar tarafından hâlâ tamamlanmaya devam edilmektedir. Toharca uzmanlardan Georges-Jean Pinault'in, Maitreyasamitināṭaka ve Uygurca Maitrisimit Hami nüshasının üzerine yaptığı çalışmalar oldukça kıymetlidir. Geng Shimin, Jens Peter Laut ve Georges-Jean Pinault'un Toharca paralellikleri dikkate alarak Eski Türkçe Maitrisimit üzerine yaptıkları yayınlar, Türkologlar ve Toharologlar arasındaki işbirliğinin Eski Uygur Maitrisimit ve onun Toharca A'daki modeli Maitreyasamitināṭaka'nın ayrı parçalarının tespitinde ne kadar verimli olabileceğini etkileyici bir şekilde göstermiştir (Wilkens 2008: 407). Wilkens'in *Handwörterbuch des Altuigurischen* adlı sözlüğü metin anlamlandırmalarında da yararlanılanılan bir kaynaktır.

Aşağıdaki listede Maitrisimit Nom Bitig üzerine yapıldığı tespit edilebilen çalışmalar yıllarına göre verilmiştir:[16]

[16] Maitrisimit ile ilgili yapılan çalışmalar için yazılan tanıtma yazıları ve Eski Uygur Türkçesi hakkında yazılan fakat Maitrisimit ile ilgili kısıtlı bilgi veren makale, kitap bölümleri ve kitaplara bu yazıda yer verilmemiştir. Bu çalışmaların tam listesi için bkz. E. Uçar - O.Dere *"Maitrisimit Nom Bitig Üzerine Yaplan Çalışmaların Kronolojik Kaynakçası (1907-2023).* JOTS 8/1 2024: 57-95

1907

Müller, F. W. K. Beitrag zur genaueren Bestimmung der unbekannte Sprachen Mittelasiens. Sitzungsberichte der Königlich Preussischen Akademie der Wissenschaften zu Berlin, 958-960.

1908

Sieg, E. ve Siegling, W. Tocharisch, die Sprache der lndoskythen. Vorlä ufige Bemerkungen über eine bisher unbekannte indogermanische Literatursprache. Sitzungsberichte der königlich Preussischen Akademie der Wissenschaften zu Berlin, 915-932.

1910

Müller, F. W. K. Uigurica II. Abhandlungen der Königlich Preußischen Akademie der Wissenschaften 1910: 3.

1916

Müller, F. W. K. ve Sieg, E. Maitrisimit und 'Tocharisch'. Sitzungsberichte der Königlich Preulsischen Akademie der Wissenschaften zu Berlin, 395-417.

1918

Müller, F. W. K. Toxrï und Kuiša (Küšän). Sitzungsberichte der Königlich Preußischen Akademie der Wissenschaften zu Berlin, 566-586.

Sieg, E. Ein einheimischer Name für Toxrï. Sitzungsberichte der königlich Preussischen Akademie der Wissenschaften zu Berlin, 560-565.

1919

Le Coq, A von. Kurze Einführung in die uigurische Schriftkunde. Mitteilungen des Seminars für Orientalische Sprachen an der Friedrich-Wilhelms-Universitä t zu Berlin. Westasiatische Studien, 11, 93-109.

1947

Baruch, W. Maitreya d'apres /es sources de Serinde. Revue de l'histoire des religions, 132, 67-92.

1955

Winter, W. Some Aspects of "Tocharian" Drama: Form and Techniques. Journal of the American Oriental Society, 75, 26-35.

1956

Tekin, Ş. Preuβische Akademie der Wissenschaften, Turfan-Sammlung. 1-3. Mainz. (Yayımlanmamış Katalog).

1957

Gabain, A. von. Maitrisimit. Faksimile der alttürkischen Version eines Werkes der buddhistischen Vaibhāsika-Schule. [I]. Wiesbaden: Akademie Verlag.

1961

Gabain, A. von. Maitrisimit. Faksimile der alttürkischen Version eines Werkes der buddhistischen Vaibhāsika-Schule. II. Berlin: Akademie Verlag.

1962

Feng, Jiasheng. 1959 年哈密新発現的回鶻文仏経 [The Old Uyghur Buddhist scripture discovered in Hami in 1959]. 文物 [Antiquities], 7/8, 90-97.

1963

Bombaci, A. On Ancient Turkish Dramatic Performances. Sinor, D. (Ed.), Aspects of Altaic Civilization. Proceedings of the Fifth Meeting of the Permanent lnternational Altaistic Conference held at lndiana University, June 4-9, 1962 (87-117). Bloomington: lndiana University Publications.

Winter, W. Tocharians and Turks. Sinor, D. (Ed.), Aspects of Altaic Civilization. Proceedings of the Fifth Meeting of the Permanent lnternational Altaistic Conference held at lndiana University, June 4-9, 1962 (239-251). Bloomington: lndiana University Publications.

1966

Tekin, Ş. Bemerkungen zur vor islamischen türkischen Literatur. (Über ein vor kurzem aufgefundenes vollständiges Exemplar des Maytrisimit). Cultura Turcica, 3, 176-189.

1970

Tekin, Ş. Zur Frage der Datierung des uigurischen Maitrisimit. Über die neu entdeckte Abschrift des Textes aus Hami. Mitteilungen des Instituts für Orientforschung, 16, 129-132.

1976

Tekin, Ş. Uygurca Metinler II. Maytrısimit. Burkancıların Mehdisi Maitreya ile Buluşma Uygurca İptidai Bir Dram (Burkancılığın Vaibhasika Tarikatine Ait Bir Eserin Uygurcası). Ankara: Atatürk Üniversitesi Yayınları.

1977

Henning, W. B. The Name of the "Tokharian" Language. ActaIranica, 15, 341-345.

1979

Erdal, M. The Chronological Classification of Old Turkish Texts. Central Asiatic Journal, 23, 151-175.

Moerloose, E. The Way of Vision (Darśanamārga) in the Tocharian and Old Turkish Versions of the Maitreyasamitināṭaka. Central Asiatic Journal, 23, 240-249.

1980

Shimin, Geng ve Zhang, Guangda. 唆里迷考 [A research about Solimi]. 历史研究 [Historical Studies], 2, 147-159.

Shimin, Geng. Qedimqi Uyğurce iptidayi Piyesasi "Maitrisimit" (Hami nushasi)niñ 2-perdesi Heqqidiki Tetqiqat. Journal of Turkish Studies, 4, 101-156.

Laut, J. P. Buddhistische Höllenvorstellungen (unter besonderer Berücksichtigung alttürkischer Texte). Marburg. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, krş. Shimin et al. 1998).

Scharlipp, W. Kurzer Überblick über die buddhistische Literatur der Türken. Materialia Turcica, 6, 37-53.

Tekin, Ş. Maitrisimit nom bitig. Die uigurische Übersetzung eines Werkes der buddhistischen Vaibhāṣika-Schule. 1. Teil: Transliteration, Übersetzung, Anmerkungen; 2. Teil: Analytischer und rückläufiger Index. Berliner Turfantexte 9. Berlin: Akademie Verlag.

1981

Shimin, Geng. 古代維吾爾語佛教原始劇本《彌勒會見記》(哈密寫本) 研究 [The Study of the Old Uyghur Buddhist Manuscript "Meeting with Maitreya" (Hami Manuscript)]. 文史 [Literature and history], 12, 211-226.

İsrapil, Y. ve Qamberi, D. Qedimki Uygur Yezqidiki Maytrisimitni Qisqeçe Tonuşturuş. Şincan Ünivertiti ilmî Jurnali, 1, 28-56.

1982

Shimin, Geng. 古代维吾尔佛教原始剧本 《弥勒会见记》 研究 [Research on the Old Uyghur Buddhist Original Manuscript "Meeting with Maitreya"]. 文史 [Literature and History], 12, 12-19.

İsrapil, Y. ve Qamberi, D. 回鶻文《彌勒會見記》第三幕研究 [A study on the third act of "The Meeting with Maitreya" in the Old Uyghur text]. 新疆大學學報 [Journal of Xinjiang University], 1, 56-85.

İsrapil, Y. ve Qamberi, D. 回鶻文 《彌勒會見記》 第二幕研究 [A study on the second act of "The Meeting with Maitreya" in the Old Uyghur text]. 新疆社會科學 [Xinjiang Social Sciences], 4, 84-150.

Li, Jingwei. 哈密本回鶻文 《彌勒三彌底經記》 第二卷研究 [A study on the second capter of the Hami version of the Old Uyghur version of "The Sutra of Maitreya"]. 民族語文研究論文集 [Collection of Ethnic Language Research Papers] (673-704). Şincaŋ: Milletler Neşriyatı.

Qamberi, D. ve Hoca, A. Qedimki Uyğur Yezqidiki Maytrisimitniñ İkkinçi Bölümi Üstinde Tetqiqat. Şincañ İctimai Penler Tetqiqati, 4, 97-112.

Veli, K. Maytrisimit ve Toxri Tili. Şincaŋ Géziti 21 Dékabr 1982.

1983

İsrapil, Y. et al. 哈密本回鹘文 《弥勒会见记》 第三品 (1-5 叶) 研究 [Research on Chapter Three (Leaves 1-5) of the Old Uyghur Text "Meeting with Maitreya" from the Hami Manuscript]. 民族语文 [Minority Languages of China], 1, 50-64+82.

Li, Jingwei. 哈密本回鶻文 《彌勒三彌底經》 第三卷研究 [A study on the third chapter of the Hami version of the Old Uyghur version of “The Sutra of Maitreya”]. 中 亞學刊 [Journal of Central Asia], 1, 180-211.

1984

Hoca, A. Maytrisimitten Parça. Bulaq, 1(3), 24-28.

İsrapil, Y. ve Qamberi, D. Qedimki Uygur Yeziqidiki Çoŋ Hecimlik Sehne Esiri: Maytrisimit. Şincaŋ Sen' eti, 4, 56-66.

Türek, T. Maytrisimitniŋ Tetqiq Qılınmış Ehvali. Şincaŋ Géziti 3 İyül 1984.

1985

Laut, J.-P., Shimin, Geng., Klimkeit, H.-J. Das 16. Kapitel der Hami-Version der Maitrisimit. Journal of Turkish Studies, 9, 71-132.

Laut, J. P. Betrachtungen zur uigurischen “Maitrisimit”: ein präklassischer Text? V. Milletler Arası Türkoloji Kongresi İstanbul 23-28 Eylül 1985 Tebliğler 1. Türk Dili (171- 176). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Basımevi.

Li, Jingwei. 哈密本回鶻文 《弥勒三弥底经》 第二卷研究续 [Further research on the second volume of the Hami Uyghur manuscript “Maitrisimit Nom Bitig” in Old Uyghur]. 喀什大学学报 [Journal of Kashi University], 1, 45-86.

Li, Jingwei. 哈密本回鶻文《弥勒三弥底经》首品残卷研究 [Research on the Fragmentary Scroll of the First Section of the Hami Uyghur Manuscript “Maitrisimit Nom Bitig” in Old Uyghur]. 民族语文 [Minority Languages of China], 4, 54-62.

Moerloose, E. Uighur karti. Altorinentalische Forschungen 12, 301-308.

Qamberi, D. et al. 回鶻文 《彌勒會見記》 序章研究 [Qedimki Uygur Yezqidiki Maytrisimitniŋ Yükünç Bölümi Üstinde Tetqiqat]. 新疆文物 [Xinjiang Cultural Relics], 1, 28-57

Wang, Sufu. 回鶻文大型佛教劇本 《彌勒會見記》 [A large-scale Buddhist script in Uyghur language “The Meeting with Maitreya”]. 新疆藝術 [Xinjiang Art], 1, 30-36.

1986

Shimin, Geng. 回鹘文佛教原始剧本 《弥勒会见记》 第二幕研究 [Research on Second Act of the Old Uyghur Buddhist Original Text “Meeting with Maitreya”]. 西北 民族研究 [Journal of Northwestern Ethnic Studies], 1, 129-157+329

1987

Gabain, A. von. Maitreya und Mithra. Heissig, W. ve Klimkeit, H.-J. (Eds.), Synkretismus in den Religionen Zentralasiens (23-32). Wiesbaden: Otto Harrassowitz Verlag.

Shimin, Geng et al. Der Herabstieg des Bodhisattva Maitreya vom Tusita Götterland zur Erde: das 10. Kapitel der Hami-Handschrift der Maitrisimit. Altorientalische Forschungen, 14, 350-376.

1988

Shimin, Geng et al. Das Erscheinen des Bodhisattva: das 11. Kapitel der Hami-Handschrift der Maitrisimit. Altorientalische Forschungen 15, 315-366.

Shimin, Geng et al. Das Zusammentreffen mit Maitreya: die ersten fünf Kapitel der Hami-Version der Maitrisimit. 1. Text, Übersetzung und Kommentiert. 2. Faksimiles und Indices. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.

Hacı, N. S. Qedimki Uyğur Yezqidiki 27 Perdelik Çoŋ Hecimlik Sehne Esiri Maytrisimit. Ürümqi Keçlik Géziti 23 Avġust 1988.

İsrapil, Y. et al. 回鹘文 《弥勒会见记》 I [Qedimqi Uyġur Yizidiki Maytrisimit I]. Ürümqi: Şincaŋ Xelk Neşriyati.

1989

Qamberi, D. 《弥勒会见记》 成书年代新考及剧本形式新探 [Reconsideration of the Composition Era and New Exploration of the Script Form of “Meeting with Maitreya”]. 戏剧 [Drama], 1, 15-25.

Qamberi, D. ve İsrapil, Y. 吐魯番最近出土的幾件同鵑文書研究 [Research on Several Newly Unearthed Old Uyghur Script Documents in Turpan]. 内陸アジア言語の研究 [Studies on the Inner Asian Languages], 4, 77-86.

1990

Laut, J. P. Bemerkungen zu den jüngsten Editionen der Hami-Handschrift der Maitrisimit. Ural-Altaische Jahrbücher Neue Folge, 9, 257-265.

Moriyasu, T. L'origine du bouddhisme chez les Turcs et l'apparition des textes bouddhiques en turc ancien. Haneda, A. (Ed.), Documents et archives provenant de l'Asie Centrale. Actes du Colloque Franco-Japonais (147-165). Kyoto: Dōhōsha.

Oda, H. 初期トルコ語仏典の年代に関する課題 : 『マイトレヤとの邂逅』の場合 [On the dating of Old Turkic Buddhist scriptures: In the Case of Maitrisimit Nom Bitig]. 豊橋創造大学 研究紀要 [Research Bulletin Toyohashi Sozo University], 7, 35- 44.

Pinault, G.-J. Notes sur les manuscrits de Maitreyasamiti. Tocharian and lndo-European Studies, 4, 119-202.

Shen, Yao. 《弥勒会见记》形态辨析 [Analysis of the Form of "Meeting with Maitreya"]. 戏剧艺术 [Theatre Arts], 2, 4-12.

Thomas, W. Tocharische Maitreya-Parallelen aus Hami. Stuttgart: Franz Steiner Verlag.

Umemura, H. Uyghur manuscripts preserved in the People's Republic of China. Haneda, A. (Ed.), Documents et archives provenant de l'Asie Centrale (175-186). Kyoto: Dōhōsha.

1991

Shimin, Geng et al. Die Weltflucht des Bodhisattva: das 13. Kapitel der Hami-Handschrift der Maitrisimit. Altorinentalische Forschungen, 18, 264-296.

Ji, Xianlin. 吐火罗文和回鹘文本 《弥勒会见记》 性质浅议 [A Brief Analysis of the Nature of Tochar and Old Uyghur Text "Meeting with Maitreya"]. 北京大学学报

（哲学社会科学版) [Peking University Journal (Philosophy and Social Sciences Edition)], 2, 66–72+130.

Pinault, G.-J. Note sur le sens du substantifke du tokharien A, d'apres une nouvelle occurrence dans le Maitreyasamiti-Nataka. Zheng, L. et al. (Eds.), Papers in Honour of Prof. Dr. Ji Xianlin on the Occasion of His 80th Birthday (145-162). Beijing: Beijing University Press.

Thomas, W. Zwei weitere Maitreya-Fragmente in Tocharisch A. Stuttgart: Franz Steiner Verlag.

1992

Barutçu, F. S. Eski Türkçede Buddha'nın 32 Lakṣanası. Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten 1987, 11-33.

Shimin, Geng et al. Der Gang zum Bodhi-Baum: das 14. Kapitel der Hami-Handschrift der Maitrisimit. Materialia Turcica, 16, 25-47.

Thomas, W. Maitreyasamiti-Nataka. Walter, J. (Ed.), Kindlers Neues Literatur Lexikon 19 (67-68). München: Deutscher Taschenbuch Verlag.

Tigin, B. Uygur Tiyatrosu. Türk Kültürü. 346, 93-97.

1993

Shimin, Geng et al. Das Erlangen der unvergleichlichen Buddhawürde: das 15. Kapitel der Hami-Handschrift der Maitrisimit. Altorinentalische Forschungen, 20, 182-234.

Shimin, Geng et al. Nachtrag zum "Erlangen der unvergleichlichen Buddhawürde". Altorinentalische Forschungen, 20, 369-390.

Zieme, P. Xuanzang und Maitreya. Laut, J. P. ve Röhrborn, K. (Eds.), Sprach- und Kulturkontakte der türkischen Völker: Materialien der zweiten Deutschen Turkologen Konferenz, Rauischholzhausen, 13.-16. Juli 1990 (229-233). Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.

1994

Laut, J. P. "'Verloren" ist nicht verloren. Wiederentdeckte und neu identifizierte Fragmente der Maitrisimit. Venkeer, W. ve Röhrborn, K. (Eds.), Memoriae

Munusculum: Gedenkband für Annemarie von Gabain (85-98). Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.

Röhrborn, K. Die alttürkische Maitrisimit-Textbuch für theatralische Darstellungen? Venkeer, W. ve Röhrborn, K. (Eds.), Memoriae Munusculum: Gedenkband für Annemarie von Gabain (99-103). Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.

Zieme, P. Zum Maitreya-Kult in uigurischen Kolophonen Rocznik Orientalistyczny, 49, 219-230.

1995

Qamberi, D. The Study of Medieval Uyglıur Drama and Telated Cultural Phenomena from "Maitrisimit" to "Qutadghu Bilik" ca. 767 -1069 A.D. Colombia University. (Yayımlanmamış Doktora Tezi).

Shen, Yao. 《弥勒会见记》 形态余论 [Further Discussion on the Form of "Meeting with Maitreya"]. 戏剧艺术 [Theatre Arts], 6, 26-28.

1996

Klimkeit, H.-J. Zum Inhalt der alttürkischen Maitrisimit. Hahn, M. et al. (Eds.), Suhrllekhah Festgabe für Helmut Eimer (111-119). Swisttal-Odendorf: Indica et Tibetica Verlag.

Laut, J. P. Höllische Fehler. Halın, M. et al. (Eds.), Suhrllekhāh Festgabe für Helmut Eimer (121-136). Swisttal-Odendorf: Indica et Tibetica Verlag.

Laut, J. P. Zur neuen Hami-Handschrift eines alttürkischen buddhistischen Legendenzyklus. Emmerick, R. E. (Ed.), Turfan, Khotan und Dunhuang Vortrage der Tagung Annemerie von Gabain und die Turfanforschung, veranstaltet von der Berlin Brandenburgisclıen Akademie der Wissenschaften in Berlin (9.-12.12.1994) (189-199). Berlin: Akademie Verlag.

Schmidt, K. T. Das tocharische Maitreyasamitināṭaka im Vergleich mit der uigurischen Maitrisimit. Emmerick, R. E. (Ed.), Turfan, Khotan und Dunhuang Vorträge der Tagung Annemerie von Gabain und die Turfanforschung, veranstaltet von der Berlin-Brandenburgischen Akademie der Wissenschaften in Berlin (9-12.12.1994) (269-278). Berlin: Akademie Verlag.

1998

Shimin, Geng et al. Eine buddhistische Apokalypse. Die Höllenkapitel (20-25) und die Schluβkapitel (26-27) der Hami-Handschrift der alttürkischen Maitrisimit. Unter Einbeziehung von Manuskriptteilen des Textes aus Sänim und Murtuk. Einleitung, Transkription und Übersetzung. Opladen-Wiesbaden: Westdeutscher Verlag.

Ji, Xianlin et al. Fragments of the Tocharian A Maitreyasamiti-Nātaka of the Xinjiang Museum, China. Berlin/New York: De Gruyter.

1999

Deeg, M. Das Ende des Dharma und die Ankunft des Maitreya. Endzeit- und Neue Zeit- Vorstellungen im Buddhismus mit einem Exkurs zur Käsyapa-Legende. Zeitschrift für Religionswissenschaft, 7, 145-169.

Klimkeit, H.-J. On the Contents of the Old Turkish Maitrisimit. Buddhist Studies Review, 16(1), 60-70.

Pinault, G.-J. Restitution du Maitreyasamiti-Nātaka en tokharien A: Bilan provisoi re et recherches complementaires sur l'acte XXVI. Tocharian and Indo-European Studies, 8, 189-240.

2000

Yang, Fuxue. **回鶻彌勒信仰考** [Maitreya Worship among the Uyghurs]. **中華佛 學學報第** [Chung-Hwa Buddhist Journal], 13, 21-32.

Zieme, P. Fragments of the Old Turkic Maitrisimit nom bitig in the Otani Collection. **内陸アジア言語の研究** [Studies on the Inner Asian Languages], 15, 123-134.

2001

Laut, J. P. Die "begangenen" und "angehauften" Sünden. Ein nur scheinbar verlorenes Fragment der Murtuker Handschrift der alttürkischen Maitrisimit. Ganthke, W. et al. (Eds.), Religionsbegegnung und Kulturaustausch in Asien Studien zum Gedenken an Hans-Joachim Klimkeit (165-174). Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.

Laut, J. P. Uigurische Sünden. Bazin, L. ve Zieme, P. (Eds.), De Dunhuang a Istanbul. Hommage a James Russell Hamilton (127-148). Turnhout: Brepols.

Pinault, G.-J. Nouveautés lexicales et morphologiques dans le manuscrit de Yanqi du Maitreyasamiti-Nātaka en tokharien A. Wild, S. ve Schild, H. (Eds.), Akten des 27. Deutschen Orientalistentages. Norm und Abweichung (121-136). Würzburg: Ergon Verlag.

2002

Gabain, A. von. Ein uigurischer Maitreya-Text aus der Sammlung Tachibana. Aus dem Nachlals herausgegeben von Zieme, P. Berichte und Abhandlungen der Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften 9, 225-246.

Schmidt, K. T. Bemerkungen zum Einletungsteil osttocharischen Maitreyasamitināṭaka. Ölmez, M. ve Raschmann, S. C. (Eds.), Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi 35. Splitter aus der Gegend von Turfan. Fest schrift für Peter Zieme anläβlich seines 60. Geburtstags (257-264). İstanbul-Berlin: Şafak Matbaacılık

2003

Thomas, W. Bemerkungen zu den fragments of the Tocharian A Maitreyasamiti-Nāṭaka. lndogermanische Forschungen, 108, 305-329.

2004

Shimin, Geng. 古代维吾尔语说唱文学 《弥勒会见记》 [Old Uyghur Oral Literature: “Meeting with Maitreya”]. 中央民族大学学报 (哲学社会科学版) [Journal of Minzu University of China(Philosophy and Social Sciences Edition)], 1, 126-130.

Shimin, Geng et al. Neue Ergebnisse der Maitrisimit-Forschung (I) Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft, 154(2), 347-369.

Shimin, Geng et al. Neue Ergebnisse der Maitrisimit-Forschung (II): Struktur und Inhalt des 26. Kapitels. 内陸アジア言語の研究 [Studies on the Inner Asian Languages], 19, 29-94

Qamberi, D. Ortaçağ Uygur Maitrisimit El Yazmasının Tarih ve Düzenlemesine Yeni Bir Yaklaşım. V. Uluslararası Türk Dil Kurultayı Bildirileri 1. 20-26 Eylül 2004 (1449-1502). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Röhrborn, K. Maitreya-Buddhismus zwischen Hīnayāna und Mahāyāna. DurkinMeisterernst, D. et al. (Eds.), Turfan Revisited. The First Century of Research into the Arts and Cultures of the Silk Road (264-267). Berlin: Dietrich Reimer.

Yang, Fuxue. 从《弥勒会见记》到贯云石—古代回鹘戏剧史上的一个侧面 [From "The Meeting of Maitreya" to Guan Yunshi - an aspect of the history of Old Uyghur drama]. 甘肃民族研究 [Gansu Ethnic Studies], 1, 75-80.

2005

Gao Renxiong.《弥勒会见记》 与中国戏曲—古代维吾尔族戏剧与中国戏剧之刍议 [Comparison between "Meeting with Maitreya" and Chinese Opera: Discussions on Old Uyghur Drama and Chinese Drama]. 新疆大学学报 (哲学社会科学版) [Journal of Xinjiang University (Philosophy and Social Sciences)], 5, 52-55.

Röhrborn, K. Maitreya und Amitabha im uigurischen Buddhismus. Ural-Altaische Jahrbücher Neue Folge, 19, 122-130.

2006

Shimin, Geng. 新发现的哈密本 《弥勒会见记》 第二品十四、十五、十六三 叶 (六面) 研究 [Research on leaves fourteen, fifteen and sixteen (six pages) of the newly discovered Hami manuscript "Meeting with Maitreya", Chapter Two]. 新疆大学学报

(哲学社会科学版) [Journal of Xinjiang University (Philosophy and Social Sciences)], 6, 137-143.

Laut, J. P. Noch einmal zum 26. Kapitel der Maitrisimit. 内陸アジア言語の研究 [Studies on the Inner Asian Languages], 21, 183-184.

Pinault, G.-J. Retour sur le numeral "un" en tokharien. Indogermanische Forschungen, 111, 71-97.

Raziya, Nuri. 回鶻文哈密本 《彌勒會見記》 名詞研究 [A study on the nouns in the Uyghur Hami version of "The Meeting with Maitreya"]. 中央民族大學 [Minzu University of China],維吾爾語言學系古代突厥語專業 [Department of Uyghur Linguistics, Major in Ancient Turkic Language]. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Raziya, Nuri. 《弥勒会见记》属于 N- 方言吗? ["Meeting with Maitreya" written in the N-dialect?]. 呼伦贝尔学院学报 [Journal of Hulunbuir University], 2, 12-14.

2007

Qamberi, D. New Approach on Date and Composition of Medieval Uyghur Manuscript Maitrisimit. Alpargu, M. ve Öztürk, Y. (Eds.), Omeljan Pritsak Armağanı [= A Tribute to Omeljan Pritsak] (177-235). Sakarya: Sakarya Üniversitesi Yayınları.

2008

Shimin, Geng. 回鶻文哈密本 《弥勒会见记》 研究 [The Study of the Old Uyghur Hami Manuscript "Meeting with Maitreya"]. Beijing: Central University for Nationalities Press.

Shimin, Geng. 回鶻文 《十业道譬喻故事花环》 哈密本残卷研究 [Research on the Fragmentary Scroll of the Old Uyghur Manuscript "Floral Wreath of Parabolic Stories in Ten Activities" from Hami]. 中央民族大学学报 (哲学社会科学版) [Journal of Minzu University of China (Philosophy and Social Sciences Edition)], 1, 132-138.

Kasai, Y. Die Uigurischen buddhistischen Kolophone. Berliner Turfantexte 26. Turnhout: Brepols.

Liu, Yuanfeng. 回鶻文 《弥勒会见记》 的语音研究 [Phonetic research on the Old Uyghur text "Meeting with Maitreya"]. 喀什大学学报 [Journal of Kashgar Teachers College], 1, 66-70.

Wilkens, J. Maitrisimit und Maitreyasamitināṭaka. Zieme, P. (Ed.), Aspects of Research into Central Asian Buddhism. in Memoriam Kogi Kudara (407-443). Turnhout: Brepols.

2009

İsrapil, D. 新疆博物馆藏胜金口本 《弥勒会见记》 研究 [Research on the Old Uyghur “Maitreya Meeting Record” in the Xinjiang Museum Collection]. Dinjing, Zhang ve Yakup, A. (Eds.), 突厥语文学研究 耿世民教授八十华诞纪念文集 [Studies in Turkic Philology. Festschrift in Honour of the 80th birthday of Professor Geng Shimin] (81-97). Beijing: Minzu University of China Press.

2010

Huang, Shiyuan. 哈密回鹘文本 《弥勒会见记》 的主要内容及文化意义 [The Main Content and Cultural Significance of “Meeting with Maitreya”]. 新疆艺术学院学报 [Journal of Xinjiang University of the Arts], 2, 12-14.

Liuyi, Qu. 《弥勒会见记》的发现与研究 中国戏剧史上最早的一个戏剧文本 [Discovery and Research of “The Meeting with Maitreya” The earliest drama text in the history of Chinese drama]. 剧本 [Script], 8, 74-77.

Kunduracı, Gizem. Maitrisimit Nom Bitig Temelinde Eski Uygur Türkçesinde Bol-Fiilinin Anlam ve İşlevleri. III. Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenci Kongresi Bildiriler Cilt 1 (241-247). İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları.

2012

Orhun, A. Narnasi maitrisimit yapraqlariniŋ tepilix hikayisi. Qumul Adäbiyati, 6, 35-47.

Orhun, A. Jahan türkologiyesige sunulġan yeŋi sowġa. Qumul Edebiyati, 5, 35-4 7.

Zhou, Jingbao. 丝绸之路与西域佛教戏剧研究 [Research on the Silk Road and Buddhist Drama in the Western Regions]. 丝绸之路 [Silk Road], 4, 52-55.

2013

Durkin-Meisterernst, D. Entzifferung des Tocharischen-Aspekte einer Forschungsgeschichte. Kasai, Y. et al. (Eds.), Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische alttürkische Maitrisimit. Symposium anlässlich des 100. Jahrestages

der Entzifferung des Tocharischen (Berlin, 3.-4. April 2008) (9-16). Turnhout: Brepols.

Hartmann, J. U. Die Schulzugehorigkeit von Maitreyasamitināṭaka und Maitrisimit. Kasai, Y. et al. (Eds.), Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische alttürkische Maitrisimit. Symposium anlasslich des 100. Jahrestages der Entzifferung des Tocharischen (Berlin, 3.-4. April 2008) (37-50). Turnhout: Brepols, 37-50.

İsrapil, D. The Old Uyghur Maitrisimit preserved in the Xinjiang Museum-a study of four fragments of the Sangim versions. Kasai, Y. et al. (Eds.), Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische alttürkische Maitrisimit. Symposium anlässlich des 100. Jahrestages der Entzifferung des Tocharischen (Berlin, 3.-4. April 2008) (51-66). Turnhout: Brepols.

İsrapil, D. et al. Neu entdeckte Bruchstücke der Maitrisimit aus Närnasi in Qomul (VR China), Ural-Altaische Jahrbücher Neue Folge, 25, 220-227.

Kasai, Y. Der Ursprung des alttürkischen Maitreya-Kults. Kasai, Y. et al. (Eds.), Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische alttürkische Maitrisimit. Symposium anlasslich des 100. Jahrestages der Entzifferung des Tocharischen (Berlin, 3.-4. April 2008) (67-104). Turnhout: Brepols.

Mair, V. H. Maitrisimit and the Narrative Traditions. Kasai, Y. et al. (Eds.), Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit. Symposium anlässlich des 100. Jahrestages der Entzifferung des Tocharischen (Berlin, 3.-4. April 2008) (105-124). Turnhout: Brepols.

Malzahn, M. The rebirth of Maitreya and an encounter oflinguistics with philology. Kasai, Y. et al. (Eds.), Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische alttürkische Maitrisimit. Symposium anlasslich des 100. Jahrestages der Entzifferung des Tocharischen (Berlin, 3.-4. April 2008) (125-138). Turnhout: Brepols.

Maue, D. Uigurisch <m'ytry>. Zu einem vernachlassigten lautlichen Problem. Kasai, Y. et al. (Eds.), Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische alttürkische Maitrisimit. Symposium anlasslich des 100. Jahrestages der Entzifferung des Tocharischen (Berlin, 3.-4. April 2008) (139-159). Turnhout: Brepols.

Pinault, G.-J. Contribution de Maitrisimit a l'interprétation de textes paralléles en tokharien. Kasai, Y. et al. (Eds.), Die Erforschung des Tocharischen und die

alttürkische alttürkische Maitrisimit. Symposium anlässlich des 100. Jahrestages der Entzifferung des Tocharischen (Berlin, 3.-4. April 2008) (183-234). Turnhout: Brepols.

Raschmann, S. C. Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit - Ausgewählte Texte aus der Berliner Turfansammlung -eine Präsentation-. Kasai, Y. et al. (Eds.), Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische alttürkische Maitrisimit. Symposium anlasslich des 100. Jahrestages der Entzifferung des Tocharischen (Berlin, 3.-4. April 2008) (235-270). Turnhout: Brepols.

Röhrborn, K. Nirvana-Lehre des uigurischen Buddhismus (Teil 1). Ural-Altaische Jahrbücher Neue Folge, 25, 141-166.

Semet, A. Geschichte des uigurischen Maitreya-Glaubens. Kasai, Y. et al. (Eds.), Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische alttürkische Maitrisimit. Symposium anlasslich des 100. Jahrestages der Entzifferung des Tocharischen (Berlin, 3.-4. April 2008) (353-376). Turnhout: Brepols.

Wilkens, J. Der 'Neutag' und die Maitrisimit. Probleme der zentralasiatischen Religiongeschichte. Kasai, Y. et al. (Eds.), Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische alttürkische Maitrisimit. Symposium anlasslich des 100. Jahrestages der Entzifferung des Tocharischen (Berlin, 3.-4. April 2008) (375-383). Turnhout: Brepols.[→ 2018. "Yeni Gün" ve Maitrisimit Orta Asya Dinler Tarihinin Sorunları. Çev. Tulu, S.Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi, 2(1), 52-70.]

Zakenuly, T. <<Majtrismit>> zhəne onyŋ tildik erekshelikteri turaly. Shynzhang universiteti gylymi maqalalar zhinagy, 1, 95-104.

Zheng, Ling ve Lei, Ning. 《弥勒会见记》 研究述评 [Review and analysis of "Meeting with Maitreya"]. 文艺评论 [Literature and Art Criticism], 2, 133-138.

Zheng, Ling. 《弥勒会见记》异本对勘研究 [A study on the comparison of different versions of "The Meeting with Maitreya"]. 中央民族大学 [Minzu University of China], 中国古典文献学 [Chinese Classical Philology]. (Yayımlanmamış Doktora Tezi).

Zieme, P. Ein alttürkischer Maitreya-Hymnus und mogliche Parallelen. Kasai, Y. et al. (Eds.), Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische alttürkische Maitrisimit. Symposium anlasslich des 100. Jahrestages der Entzifferung des Tocharischen (Berlin, 3.-4. April 2008) (403-416). Turnhout: Brepols.

2014

Bektaş, D. Maitrisimit'te Kelime Yapımı. Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Bozkurt, E. et al. Maitrisimit'in Murtuk Yazmasının Farklı Müstensihleri Var mıydı? Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi, 24, 55-109.

İsrapil, D. 吐鲁番发现回鹘文佛教新文献研究 [Research on the discovery of new Buddhist documents in Uyghur language in Turpan]. Beijing: Ethnic Publishing House.

İsrapil, D. ve İsrapil, Y. 回鹘文（哈密本）《弥勒会见记》新发现的品 [New Chapters Discovered on Qomul Version Maitrisimit Nom Bitig]. Zhu, Yuqi (Ed.), 西域文史 9 [Cultural and Historical Studies of the Western Regions 9] (121-133). Beijing: Science Publishing House.

Li, Mei. 20 世纪以来 《弥勒会见记》 研究综述 [An overview of "Meeting Maitreya" studies since the 20th century]. 西域研究 [The Western Regions Studies], 2, 127-137.

Zheng, Ling.《弥勒会见记》 文学及传译价值探析 [An Analysis of the Literary and Translational Value of "Meeting with Maitreya"]. 商丘师范学院学报 [Journal of Shangqiu Normal University], 1, 93-95.

Zheng, Ling. 《弥勒会见记》异本对勘研究 [A study on the comparison of different versions of "The Meeting with Maitreya"]. 兰州 [Lanzhou]: 甘肃人民出版社 [Gansu People's Publishing House].

2015

Duman, G. **哈密本回鹘文《弥勒会见记》及其语言特点** [The Hami version of the Old Uyghur version of "The Meeting with Maitreya" and its linguistic characteristics]. **新疆社会科学：哈文** [Xinjiang Social Sciences: Hawen] 2, 74-83.

Karadağ, E. Klasik Öncesi Uygur Metinlerinden Maitrisimit'in Paleografik Özellikleri. Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı. (Yayımlanmamış Doktora Tezi).

Mirsultan, A. (2015). "Das Betrachten des gezeigten Städte und Länder und die Frucht davor" Neues zum 18. Kapitel des Maitrisimit nom bitig. E. Ragagnin ve J. Wilkens (Eds.), *Kutadgu nom bitig. Festschrift für Jens Peter Laut zum 60. Geburtstag* içinde (s. 305-322) içinde. Wiesbaden: Harrossowitz Verlag.

Pinault, G.-J. Dramatic Works: Central Asia. Silk, J. A. et al. (Eds.), Brill's Encyclopedia of Buddhism, 1: Literature and Languages (584-590). Leiden-Boston: Brill.

Pinault, G.-J. (2015). The Tocharian backgraund of Old Turkic yaŋı kün. E. Ragagnin ve J. Wilkens (Eds.), *Kutadgu nom bitig. Festschrift für Jens Peter Laut zum 60. Geburtstag* içinde (s. 367-395) içinde. Harrossowitz Verlag: Wiesbaden.

Semet, A. New studies and results concerning the Tocharian Maitreyasamiti-Nāṭaka and the Old Uyghur Maitrisimit nom bitig. Malzahn, M. et al. (Eds.), Tocharian Texts in Context. lnternational Conference on Tocharian Manuscripts and Silk Road Culture, June 25-29th, 2013 (247-257). Bremen: Hempen Verlag.

Semet, A. ve Äysa, A. Prophezeiung über die Maitreya-Geburt Neues zum 11. Kapitel der uighurischen Maitrisimit nom bitig. Mirsultan, A. et al. (Eds.), Eski Türkçeden Çağdaş Uygurcaya. Mirsultan Osman'ın Doğumunun 85. Yılına Armağan (221-250). Konya: Kömen Yayınları.

Semet, A. ve Israpil, D. Die Macht des Königs Śankha und die Prophezeiung über die Buddhawürde des Maitreya. E. Ragagnin ve J. Wilkens (Eds.), *Kutadgu nom bitig. Festschrift für Jens Peter Laut zum 60. Geburtstag* (539-571). Harrossowitz Verlag: Wiesbaden.

Zieme, P. Fragments of the Old Uighur Maitrisimit nom bitig in St. Petersburg, Helsinki, and Berlin. Written Monuments of the Orient, 1(1), 14-31

2016

İsrapil, D. ve İsrapil, Y. **回**鹘**文** (**哈密本**)《**弥勒会**见记》**新**发现**的敬品第二叶** [The newly discovered second Leaf of the tribute "The Meeting with Maitreya" in the Old Uyghur text (Hami version)]. **吐**鲁**番与**丝绸**之路**经济带**高峰**论坛暨**第五届吐**

鲁 **番学国**际**学**术**研**讨**会** [Turpan and Silk Road Economic Belt Summit Forum and the 5th International Academic Symposium on Turpan Studies] (116-124). Shanghai: Shanghai Ancient Books Publishing House.

Peyrot, M. ve Semet, A. A Comparative Study of the Beginning of the 11th Act of the Tocharian A Maitreyasamitināṭaka and the Old Uyghur Maitrisimit. Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae, 69(4), 355-378.

Zheng, Ling. **反思与重构**—**回**鹘**文**《**弥勒会**见记》**文学价**值刍议 [Reflection and Reconstruction: A Discussion on the Literary Value of the Old Uyghur Text "Meeting with Maitreya"]. **宁夏社会科学** [Ningxia Social Sciences], 6, 250-253.

Zheng, Ling. 语**言接触**视**域下的佛教外来**词 — **以回**鹘**文** 《**弥勒会**见记》 为**例** [Foreign Buddhist Terminology in the Context of Language Contact: A Case Study of the Old Uyghur Text "Meeting with Maitreya"]. **昌吉学院学**报 [Journal of Changji University], 5, 72-76.

Zheng, Ling. **基于**语**言接触理**论视**域下的句法功能演**变**探析**—**以回**鹘**文**《**弥 勒会**见记》kim **一**词为**例** [An analysis of the evolution of syntactic functions from the perspective of language contact theory—taking the word kim in the Old Uyghur text "The Meeting with Maitreya" as an example]. **中国民族古文字研究会第十次学**术**会** 议 [The 10th Academic Conference of the Chinese Ethnic Ancient Script Research Association], 214-220.

Kaygusuz, A. ve KaradağE. Eski Türkçede Mecaz Yapan +lIG Eki ve Maitrisimit'teki Örnekleri. Uluslararası Yulduz TürkDili Sempozyumu. 2016 Nisan 26, İstanbul.

2017

Itkin, 1. B. ve Kuritsyna, A. V. Chapter XX of the "Maitreyasamiti-Nāṭaka" and its hellish sufferings: the fragment THT 1308a. Tocharian and lndo-European Studies, 18, 63-69.

Itkin, I. B. et al. Tocharian A Text THT 1331 and the "Höllenkapitel" of the "Maitrisimit nom bitig": Some More Remarks. Tocharian and lndo-European Studies, 18, 71-81.

Laut, J. P. ve Wilkens, J. Alttrkische Handschriften, Teil 3: die Handschriftenfragmente der Maitrisimit aus Sä ngim und Murtuk in der Berliner Turfansammlung. Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland, Xlll/11. Stuttgart: Franz Steiner Verlag

Zheng, Ling. 丝绸之路上散落的一颗文学明珠 — 《弥勒会见记》 [A literary gem scattered along the Silk Road – "Meeting Maitreya"]. 陕西学前师范学院学报 [Journal of Shaanxi Xueqian Normal University], 3, 99-102.

Zheng, Ling. 民族翻译文献的典范之作 — 《弥勒会见记》 [A Model Work of Ethnic Translation Literature — "Meeting with Maitreya"]. 唐山师范学院学报 [Journal of Tangshan Normal University], 3, 86-88+123.

2018

Bakırcı, F. Uygurca Bir Sivil Hayat Belgesi: Maitrisimit. Journal of Old Turkic Studies, 2(1), 7-23.

Yıldız, S. B. Uygurca Maitrisimit'te asıg tusu ikilemesi Üzerine. R ve S Research Studies Anatolia Journal, 1(2), 281-288.

2019

Bingöl, H. E. Maytrisimit Örneğinde Eski Uygurcada Fiillerde Kılınış. Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Pinault, G.-J. Revision of the fragments A 285+281 from the fifth act of the Maitreyasamiti-nataka. Tocharian and Indo-European Studies, 19, 93-142.

Polat, Ü. Eski Uygurca Maytrısimit Adlı Eser Temelinde Uygur Müzik Terminolojisine Bir Bakış. Ceylan, Ö. ve Gerek, Z. (Eds.) Halk Kültüründe Oyun, Müzik, Dans Bildiriler Kitabı (639-654). İstanbul: Motif Vakfı Yayınları.

Polat, Ü. Eski Uygurca Maytrısimit Adlı Eserde Fiil+Zarf-Fiil+Fiil Kuruluşundaki Yarı Tasvir Fiilleri. Özyürek, R. et al. (Eds.), XIV. Uluslararası Büyük Türk Dili Kurultayı Bildirileri Kitabı. E-Kitap.

Semet, A. ve İsrapil, D. Die Vier Edlen Wahrheiten und der Achtfache Pfad in einem neuen Blattder Maitrisimit aus Tömürti. Şilfeler, G. ve Özertural, Z. (Eds.), Unter dem Bodhi-Baum. Festschrift für Klaus Röhrborn anlasslich des 80. Geburtstags überreicht von Kollegen, Freunden und Schülern (339-358). Göttingen: Vve R unipress.

Yıldız, S. B. Eski Uygurca Maitrisimit'te İkilemeler (Kumul nüshası). Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Zheng, Ling. 异本对勘的典范之作—以回鹘文《弥勒会见记》为例 [A Model Work of Variant Collation-Taking the Old Uyghur Text "Meeting with Maitreya" as an Example]. 西夏研究 [Tangut Studies], 3, 82-87.

2020

Baş, A. Eski Uygurca Maitrisimit Nom Bitig'in Dili. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Cuci, H. Maytrisimit Eş Dizim Sözlüğü. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Şehitoğlu, M. Eski Uygurca Maytrısimit Adlı Eserin 'Oyun/Dram Sanatı' Kavramları ve Eğitsel Ögeler Açısından İncelenmesi. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri

Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı. (Yayımlanmamış Doktora Tezi).

Şehitoğlu, M. Eski Uygur Türkçesi Dönemi'nde Budist Çevreye Ait "Maytrısimit" Adlı Eserde Geçen "Ukmış / Ukmak Kergek, Körünç ve Küsençig Körünç" Kavram İşaretleri. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi (TEKE)9, (4), 1337-1347.

Uzunkaya, D. Altun Yaruk Maitrisimit ve Huastuanift Örneğinde Eski Uygur Metinlerinde İstem ve Bağımlılık. Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı. (Yayımlanmamış Doktora Tezi).

2021

Atlas, Ö. Orhun Yazıtları ile Maitrisimit Temelinde Köktürkçe ile Uygur Türkçesinin Söz Varlığı Açısından Karşılaştırılması. Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Doğru, F. Maytrısimit'in Anlamlı ve Görevli Dil Ögeleri Açısından İncelenmesi. Bursa Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Laut, J. P. ve Semet, A. Neues zum 18. Kapitel des altuigurischen Maitreyasamiti Sūtra (Maitrisimit nom bitig). Fellner, H. A. et al. (Eds.), Lyuke wmer ra: Indo-European Studies in Honor of Georges-Jean Pinault (308-318). New York: Beech Stave Press.

Semet, A. Neue Studien zu Fragmenten der Maitrisimit nom bitig in St. Petersburg, Helsinki und Berlin. Karaayak, T. ve Uzunkaya, U. (Eds.), Esengü Bitig. Doğumunun 60. Yılında Zuhal Ölmez Armağanı (693-702). İstanbul: Kesit Yayınları.

Şehitoğlu, M. M. Eliade'nin "Hiyerofanik Zaman" Kavramı Temelinde Eski Uygurca "Maytrısimit" Adlı Eserde Geçen "Yeni Gün (Yaŋı Kün) Bayramı" Üzerine Bir Değerlendirme. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11(2), 787-804.

Wang, Honmei. 宋元時期高昌回鶻彌勒信仰考 [On Maitreya Belief of Gaochang Old Uyghur in Song and Yuan Dynasties]. 世界宗教文化 [The Religious Cultures in the World], 4, 56-63.

Zieme, P. Swimming in the Caustic Lye Stream. Marginal Notes on the Old Uyghur Maitrisimit Nom Bitig. Reckel, J. ve Schatz, M. (Eds.), Ancient Texts and Languages of Ethnic Groups along the Silk Road (213-220). Göttingen: Universitätsverlag.

2022

Laut,J. P. Göttingen Üniversitesi'ndeki Maitrisimit Projesi Üzerine. Kaçalin, M. S. (Ed.), Beşbalıklı Şingko Şeli Tutung Anısına Uluslararası Eski Uygurca Çalıştayı Bildirileri, 4-6 Haziran 2011 (9-18). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Özbek, B. Maitrisimit Bağlamında Eski Uygur Türkçesinde kör- Fiili. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Şehitoğlu, M. Eski Uygurca Maytrısimit'te Yer Alan Alıntılı Monolog Türleri Üzerine Bir Değerlendirme. Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi, 55, 46-68.

Zieme, P. Das letzte Blatt der Sangimer Einleitung zum Maitrisimit nom bitig und ein tocharisches Wort. Fellner, H. A. et al. (Eds.), Lyuke wmer ra: Indo-European Studies in Honor of Georges-Jean Pinault (546-553). New York: Beech Stave Press.

2023

Doğru, F. Maytrısimit'te Anlamsal/ Sözlüksel Dil Ögelerinden Yabancı Adlar. Dil Araştırmaları, 17(32), 257-280.

Laut, J. P. ve Semet, A. Neues zum 18. Kapitel des altuigurischen Maitreyasamiti Sūtra (Maitrisimit nom bitig). Teil 2: Buddha Maitreyas Lehren über das religiöse Verdienst des Almosengebens. Ayazlı, Ö. et al. (Eds.), Bilge Biliglig Bahşı Bitigi. Doğumunun 60. Yılında Mehmet ölmez Armağanı (369-399). Çanakkale: Paradigma Akademi.

Sucu, N. T. Eski Uygur Türkçesi Örneğinde Eşdizim (Altun Yaruk, Maytrisimit, Huastuanift, Kuanşi im Pusar). Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Şehitoğlu, M. Eski Uygurca Maytrısimit'te Yer Alan "Uzak Bitig" Kavram İşareti Çerçevesinde Eğitsel Unsurlar, Trakya Eğitim Dergisi, 13(1), 305-317.

Şen Uzunoğlu, Hülya. Eski Uygur Türkçesinde Yeterlilik Kategorisi: Maitrisimit Nom Bitig Örneği, Modern Türklük Araştırmaları Dergisi C. Erap Alışık Anısına . II, Cilt 20, Sayı 4 (Aralık 2023), 717-741

Wilkens, J. Einige Beobachtungen zur Übersetzungstechnik der altuigurischen Maitrisimit, Journal of Old Turkic Studies, 7(2), 553-571.

Yıldız, S. B. Maitrisimit Nüshalarının Ses, Şekil ve Söz Varlığı Bakımından Karşılaştırılması. Dere, O. (Ed.), Eski Uygurca Üzerine Araştırmalar I (9-36). Ankara: Sonçağ Yayınları.

Zheng, Ling. 回鹘文焉耆文本《弥勒会见记》对勘研究 [A Survey of the Maitreya Meetings of the Yanqi Texts in the Old Uyghur Language]. Lanzhou: Gansu Cultural Publishing House.

1.6. Maitreyasamitināṭaka Hakkında Bilgi ve Maitrisimit İle Benzer-Farklı Yönleri

Maitreyasamitināṭaka ile Maitrisimit'in karşılaştırılması konusu, Maitrisimit üzerine uzun yıllardır çalışmış uzmanların da belirttiği gibi Toharologlara bırakılmalıdır. Tezin bu kısmında Maitreyasamitināṭaka hakkında bilgi verilecek araştırmacıların Maitrisimit'i Maitreyasamitināṭaka ile birlikte ele aldıkları -ulaşabildiğim- yazılarındaki elde ettikleri sonuçlar toplu olarak sunulmaya çalışılacaktır.

Sanskrit dilinden çevrisi tartışmalı olan Toharca A diyalektiğindeki nüshası nataka "temsil"ler şeklinde yazılmış Maitreyasamitināṭaka adlı eseri, Toharcadan Türk diline *Prajñarakşit Keşi Acarya* ülüş "bölüm"ler halinde Uygur Türkçesinin gerekliliklerini göz önünde bulundurarak uyarlamıştır.

Yazarın isminin geçmediği, kolofonlarda sadece Hintçeden Toharcaya çevrildiği (Hartmann 2008: 40) belirtilen Toharca A metninin 8. yüzyılda çevrildiği (Mair 2008: 106) düşünülür. Eserin kapsamlı bir el yazması 1960'larda Sincan Bölgesi'nde bulunmuştur (Shimin-Klimkeit 1988: 6). 1974 kışında, Çin'deki Sincan Özerk Bölgesi Yanqi bölgesinin yaklaşık 30 km kuzeyindeki Şikşin köyünde, tesadüfen bazı orman işçileri tarafından Maitreyasamitināṭaka'nın Toharca A versiyonuna ait 44 yaprak el yazması kalıntıları bulunmuştur. Bulunan parçalar tam olmamasına rağmen, bu metnin şimdiye kadar keşfedilen en uzun el yazması kalıntılarıdır. Orijinal elyazmaları sarımsı kâğıt üzerine Orta Asya Brāhmi dilinde eğik şekilde yazılmış olup yaklaşık 32 cm uzunluğunda ve 18,5 cm genişliğindedir. Çoğunda her sayfada sekiz satır vardır; birkaçında ise sadece altı satır günümüze ulaşmıştır. Bir yangında yanmış olan

elyazması kalıntılar, çoğunlukla sol tarafta olmak üzere ağır hasar görmüştür; sol kenar boşluğu ve köşelerin hepsi tamamen kaybolmuştur. En hasarlı sayfalarda sadece birkaç kelime kalmıştır. 1906 yılında Alman arkeologlar Albert Grünwedel ve Albert von Le Coq, üçüncü Prusya Turfan Keşif Gezisi sırasında Sincan bölgesinde aynı metnin benzer şekilde hasar görmüş birkaç el yazması kalıntısını keşfetmiştir. Bu parçalar daha sonra Emil Sieg ve Wilhelm Siegling tarafından (Berlin-Leipzig: Walter de Gruyter ve Co., 1921) yayımlanmıştır (Xianlin-Pinault 1998: 1). MSN üzerine yapılan kapsamlı çalışmalardan biri de Burlak ve Itkin'in *"Toxarskij tekst A 446: eščë odna rukopis' toxarskoj versii Maitreyasamiti-Nāṭaka"* adlı 2004'teki yazısıdır. Zambasta Kitabı'nın 22. bölümü, Maitrisamiti ve Maitrisimit hakkında bilgi veren ve Hotanca en uzun şiirin işlendiği en ünlü bölümü olarak geçmektedir (Emmerick 1968: 314) Emmerick, R. E. (1968).

Toharca A metni, düzyazı ve manzumenin bir karışımı olan (sözde) kampū tarzında yazılmış bir drama çalışmasıdır (Peyrot-Semet 2016: 356). Shimin ve Meisterernst, elimizdeki versiyonunun Orta Çağ Çin edebiyatında Bianwen 'paralel düz yazı' benzeri bir tarza dönüştürüldüğünü ifade ederken (Shimin 2002: 1453, Meisterernst 2008: 16) Mair, mevcut bir Maitreyasamitināṭaka bianweni ya da herhangi bir Maitreya bianweni bulunmadığını ancak Maitreyasamitināṭaka'nın Toharca'da nataka ya da "drama" olarak adlandırılmasının, bianwen sunumlarının son derece dramatik olması ile uyuştuğunu söylemiştir. Bununla birlikte, bianwen'in tam bir karakter kadrosu ve az ya da çok ayrıntılı sahne dekorları ile kendi başına dram olmadığını daha ziyade, bianwenlerin "dramatik anlatılar" olarak adlandırılabilecek türden olduğunu belirtmiştir. Daha çok resimlerle bir tür hikaye anlatımı olduğunu, dramatik bir tarzda, tiyatronun oldukça görsel yönleriyle anlatılsalar da tiyatro performansı olmadıklarını da eklemiştir. Yazısının devamında eserin dramatik doğasına dair belirgin kanıtlar için eserden bazı kısımlar sunmuştur: *"Karakterlerin bireysel çıkışları zaman zaman not edilir ("Paingika'dan çıkış" [139]); bireylerin konuşmaları sıklıkla işaretlenir (33, 51 ve passim), bazen yönergelerle ("Titreyen sesiyle Badhari der ki..." [45]); eylemler belirtilir ("sonra gelirler..." [23], "elini kaldırarak der ki..." [37])".* Son olarak da eserde betimlemeden çok anlatım, doğrudan hitaptan çok alıntı konuşma olduğunu belirtmiştir. Eserin doğası konusunda kafa karışıklığına yol açan durumun büyük ölçüde başlıktaki "nāṭaka" sözcüğünden kaynaklandığını, bu konuda en makulün Bharatamuni'ye atfedilen Nāṭyaşāstra'ya

başvurmak olduğunu düşünür ve nāṭakanın basitçe "drama" ile eş tutulamayacağını, kökün nrt (dans etmek, sahnede oynamak, temsil etmek) olduğunu söyler (Mair 2008: 106-113). Pinault da eserin anlatıyı süsleyen ve güçlendiren çok sayıda manzum pasajın varlığı dışında, klasik bir "dramanın" özelliklerinden yalnızca birkaçına sahip olduğunu düşünür (Pinault 2008: 185). 2022'de *"Bir Skt. dramasının yapısını açıkça gösteren Toharca metinleriyle (özellikle Toch. B'de) karşılaştırıldığında, MSN'de Hint dramaturjisinin bazı önemli özellikleri, örneğin teatral özel karakterler ve jestler, oyunculuk, oyuncuların giriş ve çıkışlarıyla ilgili sahne talimatları eksiktir. Temel fark: Maitrisimit tamamen düzyazıdır ve Toharca'da yer alan dramaturjik göstergeleri tercüme etmez. Uygur metni, anlatıda yer alan çeşitli karakterlerin doğrudan konuşmalarını aktarır. Meseleyi Maitreya'nın kaderinin tuvaline yerleştiren Toharca A metni açıkça didaktik eğilimlerden esinlenmiş ve Sarvāstivādin ekolüne göre Budist öğretinin birçok öğretisini yaymak için tasarlanmıştır."* sözleriyle Toharca A metnini Maitrisimit'le birlikte ele almıştır (Pinault 2022: 4).

Burlak-Itkin MSN'nin tam metninin 27 perdeden oluştuğu ve Yanqi'deki el yazmasının günümüze ulaşan parçalarının neredeyse tamamının I-III. perdelere ait olduğu (2004: 24) bilgisini vermiştir.

Metin sahnenin bulunduğu yer hakkında (çok kısıtlı) sahne talimatları içerir ve bir perdenin sonunda tipik bir *lcär poñś* 'herkes [sahneyi] terk etti' kısmı bulunur (Pinault 2008: 405-409).

Toharca metin diğer dillere çevrilen metinlerden oldukça farklıdır; kavya (saray) üslûbunda, Hintçeden değiştirilerek çevrilmiştir (Tekin 1976: 29). Bununla birlikte, Sanskritçe orijinali ve hiçbir Hintçe orijinali bilinmemektedir. Mevcut kanon versiyonlarının hiçbirinde böyle bir eser bulunamamıştır (Hartmann 2008: 40).

Türkologlar ve Toharologlar arasındaki işbirliği Eski Uygur Maitrisimit ve onun Toharca A modeli Maitreyasamitināṭaka'nın parçalarının lokalizasyonunda ne kadar verimli olabileceğini göstermiştir. Wilkens bu durumun önemini şu cümlelerle ifade eder: *"İki versiyonun hassas bir şekilde karşılaştırılmasıyla mümkün kılınan bu önemli Maitreya eserinin münferit bölümlerinin yeniden inşası elbette ideal durumdur ve yazarlar bunun belirli durumlarda da mümkün olduğunu büyük bir başarıyla kanıtlamışlardır. Maitrisimit'in gelecekteki eksiksiz bir baskısında Toharca orijinali de dikkate alınabilirse, bu yalnızca Türkoloji için değil, aynı zamanda Orta Asya Budizm araştırmaları için de gerçek bir şans olacaktır, nitekim ilk "sonuçların" yayınlanmasından sonra şimdiden beklenebilir"* (Wilkens 2008: 407)

Toharca metin Maitreyasamitināṭaka, birçok dilde aktarılan Maitreya metinleri arasında Eski Türkçe Maitrisimit'e en yakın ilişkiye sahip metindir (Laut -1986: 15).

Toharca A Maitreyasamitināṭaka ve Eski Uygurca Maitrisimit, Toharca-Uygurca kültürel ve dilsel temasların başlıca örnekleridir ve muhtemelen Toharca ve Eski Uygurca, Budizm'in en önemli metinlerine aittir. (Peyrot-Semet 2016: 355).

Maitreyasamitināṭaka ve Maitrisimit metinlerinin mevcut el yazmalarının kesin tarihi tartışmalı olmakla birlikte Maitreyasamitināṭaka 8. yüzyıl veya daha öncesine, Eski Uygurca Maitrisimit Sengim ve Murtuk nüshası genel olarak 8.-10. yüzyıllar arasına, Hami nüshası ise MS 1067 yılına tarihlendirilir.

Pinault,*"Toharca A metninin parçaları altı farklı elyazmasına tahsis edilebilir. Bunlardan beşi Kuzeybatı Çin'deki Xīnjiāng'da günümüz Qarašähär (Yānqí) yakınlarındaki Šorčuq ve biri Turfan bölgesindeki Qočo'dan (Gāochāng) gelmektedir"* bilgisini vermiştir. Bu altı el yazmasının her biri yaklaşık 300 pustaka yaprağı tutmaktadır (Pinault 2022: 3). Eski Uygurca metnin Sengim, Murtuk ve Kumul olamak üzere üç farklı el yazması mevcuttur. En eski nüshasının Murtuk olduğu düşünülürken en iyi korunmuş olanı Kumul versiyonudur.

Her perde/bölüm, anlatının önemli bir olayına karşılık gelen bir isme sahiptir. Toharca A metninde bu başlıklar Sanskritçeden ödünç alınmışken, Uygurca metinde tercüme edilmiştir. Maitrisimit'in son bölümü Toharca A versiyonundan çok daha uzundur. Her bölüm yaklaşık 15 pustaka yaprağını kapsar (Pinault 2022: 4).

Yukarıdaki kısımlarda ifade edildiği gibi her iki metnin de oyun olarak yazılıp yazılmadığı tartışmalı bir konudur. Laut, Maitrisimit için durumu şöyle özetlemiştir: "*bir oyun olup olmadığı tartışmalı bir konu olmakla birlikte Vaibhasika geleneğinden gelen bu öğretici metnin en azından daha da karmaşık Budist içeriği aktarmak için "didaktik bir zemin" olduğu açıktır. Bizim durumumuzda, cehennemle ilgili bölümler muhtemelen en azından meslekten olmayan bir dinleyiciyi amellerin çeşitli niteliklerine alıştırmaya hizmet eder ki cehennem azaplarının canlı tasviri olmasaydı, öğretilecek olanların dikkatini kolay kolay çekmezdi"* (Laut 2002: 172).

Düzyazı ve manzumenin bir karışımı olan Toharca A metninin, Eski Uygurca versiyonunda, manzum bölümler düzyazıya dönüştürülmüştür (Peyrot-Semet 2016: 356).

Uygurca metinde, her bir sahnenin başlangıcında hikayenin geçeceği yerler verilmesiyle birlikte melodi adlarına yer verilmemiştir (Shimin 2002: 1453).

Wilkens iki metni metafor yönünden karşılatırmış ve şu sonuca varmıştır: *"Her iki metinde de kahramanlar metaforlar kullanılarak karakterize edilmekte ve onlara hitap edilmektedir, dolayısıyla her iki metin versiyonu da aynı ifadelere sahip olabilmektedir (ädgülüg kut t(ä)ıyrisi). Bununla birlikte, metaforların kullanımında daha ciddi sapmalar da vardır. Bir metafor Toharca'da*

varken Eski Uygurcada olmayabilir. Toharca'dan Eski Uygurcaya çeviride bazı terimlerinin yer değiştirdiği örnekler, çevirmenin güçlü bir yorumsal müdahalesini temsil etmektedir Eski Uygurcaya çeviren kişi her zaman aslına sadık kalmamış, Budizm hakkında derinlemesine bilgi sahibi olduğunu gösteren terimler de kullanmıştır"

Bununla birlikte, iki versiyon arasında bazı önemli farklılıkların bulunduğunu belirtmiştir. *"Söz konusu iki dil iki farklı dil ailesine aittir ve bu nedenle farklı tipolojik özelliklere sahiptir. Orta İran dillerinden Eski Uygurcaya yapılan daha kısa çeviriler bilinse de, Eski Uygurca Maitrisimit nom bitig, MS birinci binyılın başından önceki dönemde bir Hint-Avrupa dilinden bir Türk diline yapılan en önemli çeviridir."* Eski Uygurca'ya çeviren kişinin her zaman aslına sadık kalmadığını, Budizm hakkında derinlemesine bilgi sahibi olduğunu ve güçlü bir yorumcu olduğunu gösteren terimler kullandığına örnekler göstermiştir: (23) kleśāṣim āwaranyo kli(soñcäs) /// "(Kleśas'ın yükü altında) yatan varlıklar arasında" (YQ 1.3 b 2-3)19 // nizvanilag agar uvın udımıš tınl(ı)glar ara "Kleśas'ın ağır uykusunda (kelimenin tam anlamıyla) uyuklayan insanlar arasında" (Maitr 13 v. 2-4 = Tekin, 1980a: 51).

"Sanskritçe Kaliyuga teriminin açıklandığı düşünülebilse de beş kirleticiye yapılan atıf Budist dogmatiği hakkında kesin bir bilgi gerektirir. Eski Uygurcada yabancı bir unsur olan Sanskritçe kaliyuga'ya dair henüz bir kanıt yoktur." açıklamasıyla (24) tanne wkänyo kalīyūk praṣtaṃ märtā[ra](ṃ śolaṃ) "böyle bir Kaliyuga çağında, kısa bir ömürde" (metin Tocharische Sprachreste A Nr. 214 a 6 = Sieg-Siegling 1921: 103 ve YQ 1.2 b 2 = Ji vd, 1998: 68-69) // bo muntag beš čöpik bulganyuk eritmiš kısga öztä yašta "beş bulanıklık [tarafından] bulandırılan ve nefret edilen bu kadar kısa bir ömürde" (ZusTreff 1461-1462 = Maitr 9 v. 7-8 = Shimin ve Klimkeit, 1988: 116; Tekin, 1980a: 46) örneğini de ele almıştır.

İki metnin karşılaştırılmasında bazı terimlerin yer değiştirdiği örnekler olduğunu, bunun çevirmenin güçlü bir yorumsal müdahalesinden kaynaklandığını ifade etmiştir. Bir ifadenin Toharca metinde metafor değilken Uygurca metinde yeni bir mecaz anlamı kazandığı örnekler vermiştir. Käzig tizig "sıra" sözcük çiftinin Toharca isim olan sark'ı yansıttığı örneğiyle Toharca'daki sıfat oluşumu yerine Eski Uygurcada eksiz bir ad bileşiği seçildiğini anlatmıştır.(Wilkens 2023: 553-565).

Pinault, ise "MSN ve Maitrisimit arasındaki karşılaştırmaya bakılırsa, Uygurca çevirmen(ler)i Toharca A metnini aktarmaya çalışmıştır. Fakat bazı tutarsızlıklar Toharca A metninin kısmen yanlış anlaşıldığını göstermektedir. Sözdizimi, anadili Türkçe olan bir kişi için zaman zaman zor olan bir

metin. Bu durum özellikle Toharca'nın oldukça fazla sayıda olan kıtalarının çevirisiyle ilgilidir" (Pinault 2022:10) sözleriyle çeviri sırasındaki bazı hatalara dikkat çekmiştir.

Son olarak, eserin sadece Türkçe olan kısımlarında, Jātaka ve Avadāna tarzı yazılmış öykülerle ilişkili olan kesimlerin bulunması, yangı kün (yeni yıl günü) için hazırlanmış tiyatral bir drama olan bu eserin yazarı ya da yazarlarının Klasik Budist literatürüne geniş ölçüde vakıf kişiler olduklarını göstermektedir (Klimkeit, 2009: 101).

İKİNCİ BÖLÜM

2.1. Metin

Giriş
(Kayıp parça için Ek II sayfa 42ff'ye bakınız.)

E,3=Nr.37
(ön sayfa)

1 'rtymlyk twrwr .. 'wyz y'š kntw 'wyrlwkswz
ertimlig turur .. öz yaş k(e)ntü ürlüksüz

2 m'nkwswz 'rwr .. 'd t'β'r kntw ''rt'ywr
meŋüsüz erür .. ed tavar k(e)ntü artayur

3 pwzwlwr ywq̈ q̈wrwq 'mk'k twyzlwk
buzulur yok kurug emgek tözlüg

4 ''d'lq twrwr .. ''ny 'wycwn 'ync' s'q̈ynw
adalıg turur .. anı üçün inçe sakınu

5 t'kyntymz .. 'ylky ''zwnt' 'wykwš twyrlwk
tegintimiz … ilki ajunta üküş törlüg

6 pwy'n 'dkw q̈ylync - q̈ylmyš 'wqrynt'
buyan edgü kılınç - kılmış ugrınta

7 /w't …… - t' twyk'lyk
/W'T . . . . . - T' tükel[l]ig

8 'lp pwlqwlwq - kyšy 't'wyzyn
alp bulguluk - kişi e'tözin

9 pwltwm .. 'dkw - 'wyk q̈'nk
boltum …edgü - ög kaŋ

10 …m twtdwm .. 'wyk q'nk t'k
…M tutdum .. ög kaŋ teg

11 'cym synt'r s'ly k' pw m'ytry smyt
eçim sintar seli-ke bo maitri s(i)mit

12 nwm pytytk'ly 'wytwntwmwz 'rty .. mwn'
nom bititgeli ötüntümüz erti … muna

13 'rtymlyk 't'wyzwmwz 'rtyp p'rs'r ''lq̈w
ertimlig e'tözümüz ertip barsar alku

14 'd t'β'r p'rc' twlp q'rls'r 'lp pwlqw
ed tavar barça tulp karılsar alp bulgu-

E,3=Nr.37
(ön sayfa)

… geçicidir, fanidir… (1-2) Bizatihi hayatın kendisi geçicidir.. (2-3) mal mülk kendiliğinden bozulur, yok olur gider. (3-4) olmayan eziyet, sıkıntı, esas tehlikelidir.. (4-5) bu nedenle hürmetle şöyle düşündük.. (5-6) ilk hayatta birçok sevap ve iyilik yapmış olduğu için (7-9) …. - zor bulunacak insan vücuduna sahip oldum, donatıldım.. (9-10) iyi anne baba … tuttum. (10-12) anne baba gibi olan ağabeyim Sintar Seli'ye bu Maitrisimit nom'u yazdırmak için ricada bulunduk.. (12-16) işte fani vücudumuz geçip gidince bütün mal mülk tamamen her şeyi ile maddi manevi keşmekeş olsa ve birleşse de zor bulunacak

15 lwq kyšy ’t’wyzyn pwlmyšym ywq̈swz
-lug kişi e’tözin bulmışım yoksuz

16 pwlq’y ’’nyn ’mty twyrk yykyt
bolgay anın amtı türk yigit

17 ’rk’n q̈’yw ’rs’r pyr nwm pytyk pyty
erken kayu erser bir nom bitig biti-

18 t’lym pwrq̈’n š’zynynt’ nwmq̈’
-telim burkan şazininte nomka

19 ’wl’q s’p’q ’’s’q twsw q̈ylmyš pwl’lym
ulag sapag asag tusu kılmış bolalım

20 typ ’wl ’wqwrq̈’ q̈’t’ql’nyp pw tnkry
tėp ol ugurka kataglanıp bo t(e)ŋri

21 pwrq’n nynk ’wyc ’s’nky ywz mq’klp
burkan-nıŋ üç asanke yüz m(a)hak(a)lp

22 t’ q̈’t’ql’nmyš yn twzyt tnkry yyry
-ta kataglanmış-ın tujit t(e)ŋri yėri-

23 ntyn q̈wdy ’ynyp ’’zwn twtwp twq’
-ntin kudı inip ajun tutup tuga

24 yrlq’myšy ’βd’ ’wynwp ’’lty yyl t’p’β’n
y(a)rlıkamışı[n] evde ünüp altı yıl tapovan

25 p’rk t’ dwškrc’r ’mk’k ’mk’nmyšyn
berk-te duşk(a)<r>çar emgek emgenmişin

26 βcr’z’n ’wyrkwn ’wyz’ ’wlwrwp twyrt
v(a)çrazan örgün üze olurup tört

27 twyrlwk šmnw sww syn ’wtwp twyzz
törlüg ş(i)mnu süü-sin utup tüz<z>-

28 k’ryncsyz pwrq’n q̈wtyn pwlmyšyn
-gerinçsiz burkan kutın bulmışın

29 nwmlwq tylk’n t’βyryp pyš p’nc’ky y
nomlug tilgen tevirip bėş pançake <y>

30 twyyn l’r’q s’kyz twym’n tnkry l’ryk
toyın-larag sekiz tümen t(e)ŋri-lerig

insan varlığını bulmuş olmamın, ona ermiş olmamın anlamı olmayacak. (16-34) Bu sebeple şimdi güçlü kuvvetliyken her ne ise bir din kitabı yazdıralım. Buda disiplininde noma bağlanıp fayda sağlamış olalım diyerek o amaç için çaba sarf edip bu büyük, yüce Burkan’ın üç Asamkhyeya ve yüz Mahakalpa’da çaba sarf ettiğini, Tusita göğünden aşağıya inip bir varlık şeklinde doğup hürmetle ortaya çıktığını ve evden çıkıp altı yıl Tapovan ormanında dünyadan el çekip ıstırap çektiğini, parlak taht üzerinde oturup dört türlü Mara ordusunu yenerek ucu bucağı olmayan sonsuz burkan saadetini bulduğunu, din tekerleğini çevirip beş rahibi ve seksen bin tanrıyı

31 q̈wtq’rmyšyn ’wl’ty pyš ykrmy ’s’nky’
kutgarmışın ulatı bėş y(ė)g(i)rmi asanke

32 n’ywt s’nync’ y’β’nyky tynlq l’r’q
nayut sanınça yavanike tınl(ı)g-larag

33 q̈wtq’rw yrlyq̈’p k’wzn’k’r k’ntk’
kutgaru y(a)rlıkap kuş(a)nagir kentke

34 y’q̈yn š’l’β’n b’rkt’ q̈’lyncsyz
yakın şalavan berkte kalınçsız
(Ön sayfanın sonu)

kurtarıp çıkardığını ve ilaveten on beş Asamkhyeya’yı sayısızca birbirine benzeyen canlıları kurtarıp merhamet ettiğini Kuşanagir kentine yakın Şalavan koruluğunda sonsuz

(arka sayfa)
’wyc ptr
üç p(a)tr

(arka sayfa)
(üçüncü yaprak)

1 nyrβ’nq’ kyrw yrlyq̈’myšynk’ t’ky ’’lq̈w
nirvanka kerü y(a)rlıkamışıŋa tegi alku

2 nwml’r’q ’wqytd’cy m’ytrysmyt yyty
nomlarag ukıtdaçı maitris(i)mit yėti

3 ’wtwz ’wylwš ’wlwq nwm pytykyk pytytw
otuz ülüş ulug nom bitigig bititü-

4 nw t’kyntymz .. pw nwm pytymyš pwy’n
-nü tegintimiz .. bo nom bitimiş buyan

5 ’dkw q̈ylync ’wylyšyn ’βyr’r pyz ..
edgü kılınç ülişin evirer biz …

6 kwyzwnw twrwr - q̈wt tnkrysy
közünü turur - kut t(e)ŋrisi

7 t’k ’wykwmwz - kwyn sylyk
teg ögümüz - kün silig

8 qwncwy ywz - yylq̈’t’k y
kunçuy yüz - yılkategi

9 ’wzwn ’wyzyn - q̈’lyn q̈wtyn
uzun özin - kalın kutın

10 ’yksyz twq’syz ’’d’sz twd’sz ’wykrwncw
igsiz togasız adas(ı)z tudas(ı)z ögrünçü

11 m’nkyn yyrtyncw m’nkysyn ’wyrk’
meŋin yėrtinçü meŋisin ürke

(1-4) Nirvana’ya hürmetle girmiş olmasına kadar bütün kaideleri anlatacak yirmi yedi bölümden oluşan büyük din kitabı Maitrisimit’i hürmetle yazdırdık.. (4-5) Bu kitabı yazmış olmanın sevabı ve iyiliğini tevcih ediyoruz… (6-12) Gözümüzün önünde, görünür olan kut tanrısı gibi annemiz Kün Silig Kunçuy, yüzyıl kadar uzun ömrü, büyük bir kut ile hastalıksız ve tehlikesiz, sevinç ve mutluluk ile dünyevi huzurla her daim

12 ’wykrwncwlwk ’rm’ky pwlzwn
ögrünçülüg ermeki bolzun

13 mwnt’ twrmyš pwy’n ’dkw q̈ylync
munta turmış buyan edgü kılınç

14 ’wynk ’wylwk ’βyr’r mn ’’nkylky
öŋ ülüg evirer m(e)n anilki

15 tnkry pwrk’n nynk ’ysyk ’wyzyn
t(e)ŋri burkan-nıŋ isig özin

16 s’t’q ywlwq pyryp s’t’qyn ’’lmyš
satag yulug bėrip satagın almış

17 nwmlwq ’rdnyk kwyz’td’cy ’zrw’
nomlug erdnig küzeddeçi ezrua

18 qwrmwzt’ βyšnw mq’šβry twyrt m
hormuzta vişnu m(a)heşv(a)re tört <m>

19 mq’r’c l’r d’ ’wl’ty q̈’m’q š’zyn
m(a)haraç-lar-ta ulatı kamag şazin

20 kwyz’td’cy q̈wtl’r w’qšyk l’r nyβ’zyky
küzeddeçi kutlar wahşik-ler naivazike

21 tnkry l’rk’ q̈’m’q q̈’ twyzw ’wynk
t(e)ŋri-lerke kamag-ka tüzü öŋ

22 ’wylyk pwlzwn pwy’n kwycynt’
ülüg bolzun buyan küçinte

23 tnkryd’m q̈wty kwycy coq y’lynl’ry ’’šyl
t(e)ŋridem kutı küçi çog yalınları asıl-

24 m’q̈y pwlzwn tnkryd’m kwyzyn
-makı bolzun t(e)ŋridem közin

25 p’rw q̈’yyp p’lyq̈ ’wlwšwq pwrq’n
berü kayıp balık uluşug burkan

26 š’zynyn q̈wp ’’d’d’ kwyw kwyz’dw
şazinin kop adada küyü küzedü

27 twtm’q̈y pwlzwn .. t’q̈y ym’ pw
tutmakı bolzun .. takı yme bo

mutlu olsun! (13-19) Bundan oluşan sevabın bir kısmını ilk olarak yüce Burkan’ın hayatını feda edip satın aldığı dharma cevherini koruyan Brahma, İndra, Vişnu ve Maheşvare adlı dünya bekçisi dört tanrıya bağışlarım (19-22) ve bundan başka bütün öğretiyi koruyan koruyucu ruhlar ve naivazike tanrıların hepsine tümüyle farklı farklı kısmet olsun! (22-24) Bu sevap sayesinde tanrısal kut ve gücü ve haşmeti artsın! (24-27) Haşmetlim gözünü beriye çevirip memleketi ve Buda’nın disiplinini bütün tehlikelerden korusun! (27-29) ve ayrıca bu

28 pwy’n ’dkw q̈ylync kwyzwnwr ’wydt’
buyan edgü kılınç közünür üdte

29 ’mr[’]q ’ycymz q̈wtpwlmyš ’wqwl ’yn’nc
amr[a]k eçimiz kutbulmış ogul ınanç

30 … tnkry pyrmyš ’wqwl ’yn’nc
… t(e)ŋri bėrmiş ogul ınanç

31 … ’k’mz yp’r q’m’qw q̈’ [’]wynk
… ekemiz y(ı)par kamagu-ka [ö]ŋ

32 ’wylwk pwlm’q̈y pwlzwn pw pwy’n
ülüg bolmakı bolzun bo buyan

33 kwycynt’ kwyzwnwr ’t’wyzl’ry ’’d’sz
küçinte közünür e’tözleri adas(ı)z

34 twd’syz ’wzwn q̈’lyn ’wyzyn y’šyn
tudasız uzun kalın özin yaşın
(sayfanın sonu)

sevabın oluştuğu zamanda sevgili ağabeyimiz Kutbulmış Ogul Inanç… (30) Tanrıbermiş Ogul Inanç … (31-32) kız kardeşimiz Yıpar, hepsine başka bir kısmetli olsun! (32-34) Bu sevap sayesinde mevcut hayatları tehlikesiz çok uzun ömrü (olsun)!

114. E,8=Nr.504
(ön sayfa)

1 ’ykynty q̈’m’q k’nk ’wykwz ’ycynt’ky
ikinti kamag gaŋ ügüz içinteki

2 q̈wm s’nync’ ’wyc ’wydt’ky pwykw
kum sanınça üç üdteki bügü

3 pylyklyk pwrq’n l’r nynk p’qšy
biliglig burkan-lar-nıŋ bakşı-

4 sy pwlmyš ’wšnyr l’kš’nlq twypw l’ry
-sı bolmuş uşnir-laksanl(ı)g töpö-leri

5 ’wyz’ yyncwrw twypwn ywkwnmyš nwm
üze yinçürü töpön yükünmiş nom

6 ’rdny t’lym - ’wl ym’ nwm
erdni telim -[1] ol yme nom

114. E,8=Nr.504
(ön sayfa)

(1-10) İkincisi: Ganj nehrindeki kum taneleri kadar çok olan üç zamandaki büyülü burkanlarının üstadı olarak görülen uşnirlaksan işaretli burkanların başlarıyla eğilerek tapındıkları pek çok sūtra

1 Laut telim okunuşunun kâtip hatası olup olmadığının kesin bilinmediğini ancak kelimenin tetir olarak okunması gerektiğini söylemiştir. Öncesinde bulunan nom erdni “Dharma mücevheri”ne atıfta bulunduğunu düşünerek cümleyi “Üç zamanın tüm büyü bilen Buddhalarının öğretmeni olan, tüm Ganga Nehri’ndeki kum taneleri kadar çok olan

7 ’rdny ’’drtl’yw - swyzl’s’r
erdni adırtlayu - sözleser

8 ’yky twyrlwk - pwlwr l’r .. pyr
iki törlüg - bolur-lar .. bir

9 s’nkwtyk ’’tlq ’ykynty prm’rtyk
saŋvrtak atl(ı)g ikinti p(a)ramartik

10 ’’tlq s’nkwtyk tymyšy swdwr βyn’y y
atl(ı)g saŋvrtak tėmişi sudur vinay(a) <y>

11 ’’pyd’r’m ’wyc ’’qlq nwml’r tytyr l’r
abidaram üç agıl(ı)k nomlar titir-ler

12 [’]’z ’’lmyr ’ykyn ’ykl’myš ’mk’klyk
[a]z almır igin iglemiş emgeklig

13 tynlq l’r q̈’ ’ykynk’ y’r’šy ’m
tınl(ı)g-lar-ka iginke yaraşı em

14 … // swdwr …
… // sudur …

15 … lk ’’qwn …
… LK agun …

16 … / ’’qwsyn …
… / agusın …

17 … / ’rwr .. py …
… / erür .. PY …

18 … /yq twyn’ryk …
… / YQ tünerig …

19 tynlq l’r q̈’ / …
tınl(ı)g-lar-ka /…

20 … nwm / …
… nom / …
(gerisi eksik)

cevheri vardır ve bununla beraber kim sūtra cevherini ayrıntılı bir şekilde anlatsa bu iki türlü olur: bir saŋvrtak adlı ikincisi ise p(a)ramartik adlıdır. (10-11) Saŋvrtak denilenler Tripitaka’nın eserleri olan sūtra, vinaya ve abhidharma adlı üç cevher öğretidirler. (12-13) Hırs, açgözlülük hastalığına yakalanan ıstıraplı canlılara ve hastalıklarına uygun bir ilaç … (14) … sūtra … (15) … zehir … (16) … zehri … (17) … -dir … (18) … karanlık … (19) canlılara … (20) … öğreti …

ve (Buddhalar tarafından) başlarının tacıyla tapınılan, Usnrsa-Laksana’yı taşıyan taçlarıyla eğilen : buna Dharma Mücevheri denir” (?) olarak anlamlandırmayı tercih etmiştir (Laut 1986: 54).

(arka sayfa)
ywkwnc s’kyz ptr
yükünç sekiz p(a)tr

1 ’rky .. typ tydy .. ’’ny ’ync’ ’wq̈myš
erki tėp tėdi .. anı ince ukmış

2 krk’k n’c’k’t’ky pw s’ns’r ’ycynt’
k(e)rgek neçeketegi bo sansar içinte

3 twqmyš tynlq l’r ’’zwnlwq c’d’r ’wykwz
tugmış tınl(ı)g-lar ajunlug çadar ügüz

4 ’ycynt’ ’’q’ tnkylw pyš ’’zwnlwq
içinte aka t(a)ŋılu bėş ajunlug

5 t’kzync swβ ’ycynt’ cwm’ p’t
tegzinç suv içinte çoma bat[a]

6 twyrt twqwm - lwq q̈ys’q t’nk’
tört tugum-lug kısag taŋa-

7 qt’ q̈ysylwr - t’nkylwr ’rs’r
-gta kısılur - taŋılur erser-

8 l’r .. ’’nc’ - q̈’ t’ky
-ler .. ança-kategi

9 ’wtwn tytyr l’r .. t’q̈y ym’ n’c’k’
utun titir-ler .. takı yme neçeke-

10 t’ky ’’zwnlwq ’’ryqsyz ’wpry ’ycynt’
-tegi ajunlug arıgsız oprı içinte

11 nyzβ’ny q̈wly pwlwp ’’qn’yw y’ts’r
nizvani kulı bolup agnayu yatsar-

12 l’r .. ’’nc’q̈’t’ky ’wtwn ’wq̈ ’’t’nwr
-lar .. ançakategi utun ok atanur-

13 l’r .. q̈’yw ’wydwn s’kyz twyrlwk
-lar .. kayu üdün sekiz törlüg

14 t[’]mwd’ ///// … wq ywl / …
t[a]muda ///// … WQ YWL / …

15 … / twyzwn …
… / tözün …

(arka sayfa)
(secde sekizinci yaprak)

(1-8) mi acaba? dedi .. Onu şöyle anlamak gerekir. Bu varoluş döngüsü içinde doğmuş varlık, kül ırmağı içinde akarak beş varlık döngüsünün suyu içinde batıp suya gömülen (canlılar), dört doğumun kısıtlama ve kasveti içinde baskı altına alınırlarsa .. (8-9) .. buna bozulmuş denilir .. (9-12) ve ayrıca ihtiraslarının kölesi olup varlık şeklinin kirli çukurunda yuvarlanarak yatarlarsa .. (12-13) .. o kadar adi olarak adlandırılırlar .. (13-14) Ne zaman sekiz türlü cehennemde … (15) … asil …

16 … // ’wrs’r / …
…// ursar / …

17 …y ’rdny ’lyk
…Y erdni ilig

18 … /r l’r twyzwn
… /R ler tözün

19 … /’ nyzβ’ny l’r
… /’ nizvani-ler

20 …l ’wydwn
…L üdün
(gerisi eksik)

(16) …vursa (17) … değerli hükümdar … (18) … asil … (19) … ihtiraslar … (20) … zaman

115. E,?=Nr.516
(ön sayfa)

1 … /ty t’pl’qy / …
… /TY taplagı / …

2 … / [’]wylwrm’kyn ’wycwnc
… / [ö]lürmekin üçünç

3 … l’yw ’wq̈m[’]q̈yn twyrt
… L’YW ukm[a]kın tört-

4 wnc … k’sy ’wyz’ ’’s’q / …
-ünç … keşi üze asag / …

5 … kl’nk’s’p’s yy…
… KL’NK’S’P’S YY …

6 … kww k[’]lyk …
… küü k[e]lig …
(gerisi eksik)

115. E,?=Nr.516

(ön sayfa)

(1) … rızası … (2) … öldürmek ile, üçüncüsü (3-4) … anlamak ile, dördüncüsü … dini önder ile kurtuluş … (5) … KL’NK’S’P’S YY (6) … büyü …

(arka sayfa)
ywkwnc …
yükünç …

1 [’]ycynt’ mwnt[’]q …
[i]çinte munt[a]g …

2 ’wytrw ’mynk’ k /// …
ötrü eminẹ K/// …

(arka sayfa)
(secde ...)

(1) içinde bunun gibi … (2) sonra tedavisine …

3 mwnt’d’ [’]wl’ty kw …
muntada [u]latı KW ..

4 … / kytm’kyn s’ns’r
… / kėtmekin sansar

5 …/ ’’s’q twsw …
… / asag tusu …

6 … ykw ///l/// …
… YKW ///L//// …
(gerisi eksik)

(3) bundan başka … (4) … varlık döngüsüne gitmek (5) … fayda … (6) …

2. E,12=Nr.4a
(ön sayfa)

1 ’wylwrwr ’’tlq pwšqwtswz tynlq p’r
ölürür atl(ı)g boşgutsuz tınl(ı)g bar

2 twymk’syz ’wycwn ’rq’nt q̈wtyn
tümgesiz üçün arhant kutın

3 pwlwr .. yyn’ yyn’ t’y’r ’wl ’’nt’q
bulur .. yene yene tayar ol antag

4 nyzβ’ny p’syncy nk’ ’wlynyp kntw
nizvani basınçı-ŋa ulınıp k(e)ntü

5 ’t’wyzyn ’wylwrwp nyrβ’n q̈’
e’tözin ölürüp nirvan-ka

6 p’ryr .. q̈’lty - kwtyky ’’tlq
barır .. kaltı - gotike atl(ı)g

7 ’rq’nt - twyyn kntw
arhant - toyın k(e)ntü

8 ywlwkwsy ’wyz - ’ pwqzyn
yüligüsi üz-e bogzın

9 pycyp nyrβ’n q̈’ p’rdy .. pw ’wycwnc
bıçıp nirvan-ka bardı … bo üçünç

10 pwšqwtswz ’rq’nt dynt’r tytyr .. ym’
boşgutsuz arhant dentar titir .. yme

11 ’wk ’t’wyzyn kwyz’dwr ’’tlq
ök e’tözin küzedür atl(ı)g

2. E,12=Nr.4a
(ön sayfa)

(1) öldüren adlı öğretisi olmayan canlılar vardır. (2-3) Aptal olmadıkları için arhant saadetine ulaşırlar. (3-10) Tekrar tekrar düşer ve bu ihtiraslarının baskısıyla feryat ederek kendi hayatlarına son verip Nirvana’ya ulaşırlar. Mesela Gotike adlı arhant kendi usturasıyla boğazını keserek Nirvana’ya girdi … Bu üçüncü tür öğretisi olmayan rahiptir .. (10-16) bir de vücut koruyucuları adlı

12 pwšqwtswz tynlq p’r n’c’ ym’
boşgutsuz tınl(ı)g bar neçe yme

13 twymk’ pylyklyk ’rs’r ’yncyp ’t’wyz
tümge biliglig erser inçip e’töz-

14 yn ’rtwq̈ s’ql’nw twt’r .. ’rq’nt
-in artok saklanu tutar .. arhant

15 q̈wtyn pwlwp t’ym’z pw twyrtwnc
kutın bulup taymaz bo törtünç

16 pwšqwtswz ’rq’nt dynt’r tytyr .. t’q̈y
boşgutsuz arhant dentar titir .. takı

17 ym’ t’pr’ncsyz twrmyš ’’tlq pwšqwt
yme teprençsiz turmış atl(ı)g boşgut-

18 swz tynlq p’r n’c’ ym’ ’rq’nt
-suz tınl(ı)g bar neçe yme arhant

19 q̈wtyn tyn t’yqwlwq tylt’q l’r
kutın-tın taygulug tıltag-lar

20 ’wytrw twrs’r ’yncyp ’t’wyzyn kwyz
ötrü tursar inçip e’tözin küz-

21 ’d m’s’r s’q̈l’nm’s’r ym’ [’]rq’nt
-edmeser saklanmasar yme [a]rhant

22 q̈wtyntyn ym’ ’’ryty t’ym’z pw
kutıntın yme arıtı taymaz bo

23 pyšync pwšqwtswz ’rq’nt dynt’r
bėşinç boşgutsuz arhant dentar

24 ’rwr .. t’q̈y ym’ twpwlwr twyzlwk
erür .. takı yme topolur tözlüg

25 ’’tlq pwšqwtswz tynlq p’r kym q̈’m’q
atl(ı)g boşgutsuz tınl(ı)g bar kim kamag-

26 d’ ’wystwnky ’rq’nt l’r nynk
-da üstünki arhant-lar-nıŋ

27 ’dkwsyn ’rd’myn pwlq’ly t’kymlyk
edgüsin erdemin bulgalı tegimlig

cahil canlılar vardır. Ne kadar aptal olsalar da yine de vücutlarını fazlasıyla korurlar.. Rahip saadetine kavuşup yoldan sapmazlar. Bu dördüncü tür öğretisi olmayan arhanttır (16-24) ve ayrıca “sarsılmaz duran” adlı öğretisi olmayan canlılar vardır. Her ne kadar arhant saadetinden uzaklaşmış canlılar daha sonra yeniden belirip vücutlarını korumasalar da asla rahip saadetinden sapmazlar. Bu beşinci tür öğretisi olmayan arhanttır (24-29) ve bundan başka tahlil etme cevherine sahip, öğretisi olmayan canlılar var ki bu hepsinin en üstündeki arhantların liyakat ve erdemine ulaşmaya layık

28 pwlwr .. pw ’rwr ’’ltync pwšqwtswz
bolur .. bo erür altınç boşgutsuz

29 ’rq’nt dynt’r .. t’q̈y ym’ p’r pyr
arhant dentar .. takı yme bar bir

30 q̈’nm’q̈syz t’lk’nm’ksyz twyzlwk
kanmaksız telgenmeksiz tözlüg

31 tytyk ’wtqwr’ty ’wtr’q̈/ …
tetig otguratı otrak[ı]/ …
(ön sayfanın sonu)

olanlardır. Bu altıncı tür cahil arhanttır (29-31) ve ayrıca bir de memnuniyetsiz ve heyecansız tabiatlı, zeki ve tamamen … ortada

(arka sayfa)
ywkwnc ’yky ykrmy ptr
yükünç iki y(ė)g(i)rmi p(a)tr

(arka sayfa)
(secde on ikinci yaprak)

1 ’rq’nt q̈wtyn pwlwp t’ym’q̈ twyš
arhant kutın bulup taymak tüş-

2 m’k k’ ’’ryty q̈wrqm’z pw yytync
-mekke arıtı korkmaz bo yėtinç

3 pwšqwtswz ’rq’nt dynt’r ’rwr ..
boşgutsuz arhant dentar erür ..

4 t’q̈y ym’ pyr pylk’ pylykyn
takı yme bir bilge biligin

5 q̈wtrwlmyš ’’tlq pwšqwtswz tynlq
kutrulmış atl(ı)g boşgutsuz tınl(ı)g

6 kym pylk’ - pylyk kwyc
kim bilge - bilig küç-

7 ynt’ nyz-β’ny l’q y’q̈y
-inte niz-vani-lag yagı-

8 l’r’q ’wtmyš - ’yncyp ’wycm’k
-larag utmış - inçip öçmek

9 dy’n s’m’rd’ ’wl’ty dy’n s’q̈y
dyan samarda ulatı dyan sakı-

10 nc l’r ’wyz’ ’rk t’rt’ ’wm’z
-nç-lar üze erk tarta umaz

11 pw [’]rwr s’kyzync pwšqwtswz ’rq’t
bo [e]rür sekizinç boşgutsuz arha[n]t

(1-3) Arhantlığa ulaşıp düşmekten kesinlikle korkmazlar. Bu yedinci tür öğretisi olmayan arhanttır (4-12) ve ayrıca sadece bilgi ile kurtulmuş adlı öğretisi olmayan canlılar vardır ki bilgelik sayesinde ihtiras düşmanlarını yenmiş ancak sönme meditasyonunda diğer meditasyon düşünceleri ile hükmedemezler. Bu sekizinci tür öğretisi olmayan arhantır.

12 dynt’r t’q̈y ym’ p’r ’ykydyn
dentar takı yme bar ikidin

13 synk’r ’wylwšyn q̈wtrwlmyš ’’tlq
sıŋar ülüşin kutrulmış atl(ı)g

14 pwšqwtswz twyzwn tynlq kym ’’lq̈w
boşgutsuz tözün tınl(ı)g kim alku

15 nyzβ’ny l’r’q [’’] ryty ’’lq̈myš ’’lq̈w
nizvani-larag [a]rıtı alkmış alku

16 dy’n s’m’r l’r ’wyz’ ’rk twyrk
dyan samar-lar üze erk türk

17 pwlmyš pw ’rwr .. twqwzwnc pwš
bolmış bo erür .. tokuzunç boş-

18 q̈wtswz ’rq’nt dynt’r pw mwnt’q
-gutsuz arhant dentar bo muntag

19 twyrlwk twyzwnl’ryn tyqmyš
törlüg tözünlerin tıkmış

20 t’k twlw pwrswnk q̈wβr’q ’rdny
teg tolu bursoŋ kuvrag erdni

21 tytyr l’r .. kym qwrmwzt’ tnkry
titir-ler.. kim hormuzta t(e)ŋri-

22 t’ ’wlt’y ’wlwq kwyclwk tnkry
-te ulatı ulug küçlüg t(e)ŋri-

23 l’r kyryt ’’tlq dydymlq p’šl’ry
-ler kirit atl(ı)g didimlig başları

24 ’wyz’ yyncwrw twypwn ywkwnmyš
üze yinçürü töpön yükünmiş

25 twyzwn pwrswnk q̈wβr’q ’rdny
tözün bursoŋ kuvrag erdni

26 q̈wtynk’ mn kyrtwlwk ’wp’sy
kutıŋa m(e)n kėrtülüg upase

27 pwz p’y tyr’k yydl’k pyrl’
boz bay tirek yėdleg birle

(12-18) ve ayrıca “iki türlü kısmetini kurtaran” adlı öğretisi olmayan soylu canlılar vardır ki tüm ihtirasları tamamıyla yok eden ve tüm meditasyonlar ile güç kazananlardır .. Bu dokuzuncu tür öğretisi olmayan arhanttır. (18-21) Bu şekildeki asilleri bir araya getirmiş gibi tümüyle dolmuş cemaat cevheri olarak adlandırılır .. (21-30) İndra tanrı ve diğer büyük ve güçlü tanrılar Kirit adlı altın taç ile süslü başlarıyla eğildikleri asil cemaat cevheri huzurunda, ben inançlı mümin Boz Bay Tirek ile Yedleg

28 ’ylkymzny q̈’βyšwrwp twypwmyn
elgimizni kavışurup töpömin

ellerimizi birleştirerek başımı yere değdirip saygıyla eğilirim ve ayrıca

29 yyrk’ t’kwrwp ’’y’yw ’’qrl’yw
yėrke tegürüp ayayu ag(ı)rlayu

30 yyncwrw ywkwnwr mn t’q̈y ym’
yinçürü yükünür m(e)n takı yme
(sayfanın sonu)
(daha sonraki bir okuyucu tarafından bazı yazı denemeleri var)

3. E,13=Nr.4
(ön sayfa)

3. E,13=Nr.4
(ön sayfa)

1 ywz klp ’wyc ’s’nky ’wydt’ p’rw
yüz k(a)lp üç asanke üdte berü

(1-22) Yüz Kalpa ve üç Asamkhyeya çağından beri Pāramitā yolunda çaba sarf ederek her türlü Burkan saadetiyle donatılıp, ucu bucağı olmayan Burkan yüceliğine sahip Çakravartin hükümdarın yerine oturmak için veliaht adına kutsanan beş

2 p’r’m’nt’l ywlt’ q̈’t’ql’nw twyk’l
paramitlag[2] yolta kataglanu tükel

3 twyrlwk pwrq’n q̈wtynk’
törlüg burkan kutıŋa

4 yyβykyn yyβytyp twyzk’ryncsyz
yėvegin yėvetip tüzgerinçsiz

5 pwrq’n q̈wtylq - ckrβrt ’ylyk
burkan kutıl(ı)g - ç(a)kr(a)v(a)rt ilig

6 q’n ’wrnynk’ - ’wlwrqwlwq
kan ornıŋa - olurguluk

7 tykyn ’wyk’ - ’’tynk’
tigin öge - atıŋa

8 ’’pyšyk - q̈ylmyš pyš
abişik - kılmış bėş

2 Tekin’in paramantal yol olarak okuduğu kelimeyi Laut paramitlag yol okumayı daha doğru bulmuştur. Laut, paramantal kelimesinin Skr. parimandala “en yüksek” anlamındaki kelimeye dayandığını ve genellikle “yuvarlak, dairesel, küresel” anlamında kullanıldığını bununla birlikte hiçbir Budist metinde bodhisattva yolunun bir yüklemi olarak belgelenmediğini belirtmiş, paramitaların ise bodhisattva’nın kariyerinin vazgeçilmez bir parçası olarak kabul edildiğini eklemiştir (Laut 1986: 55). Bu sebeple bu metinde paramitlag okunuşu benimsenmiştir.

9 ’’zwn tynlq l’rq ’wrwnc’q t[’]kyn
ajun tınl(ı)glar(ı)g urunçak t[e]gin-

10 myš pyš ykrmy ’s’nky n’ywt s’ny
-miş bėş y(ė)g(i)rmi asanke nayut sanı-

11 nc’ tynlq ’wql’ny nynk ’wmwqy
-nça tınl(ı)g oglanı-nıŋ umugı

12 ’yn’q̈y kyn k’lyr ’wydwn s’kyz twy
ınagı kėn kelir üdün sekiz tü-

13 m’n y’šl’q tynlq l’r nynk [’]wyz
-men yaşlag tınl(ı)g-lar-nıŋ [ö]z-

14 ynt’ y’šynt’ twyrt ’rdnylyk
-inte yaşınta tört erdnilig

15 y’r’t’ql’q s’kyz twym’n twyrt
yarataglag sekiz tümen tört

16 mynk k’nt ’wlwš l’r d’ p’rc’
miŋ kent uluş-lar-ta barça-

17 d’ p’štyn ’’csyz q̈yzsyz q̈ysyq̈
-da baştın açsız kızsız kısıg-

18 syz q̈’βryqsyz y’qysyz pwyrysyz p’sync
-sız kavrıgsız yagısız börisiz basınç-

19 syz ’wncsyz ’yrtsyz pyrtsyz mwnkswz
-sız unçsız ėrtsiz bėrtsiz muŋsuz

20 t’qsyz t’lym t’šym p’y p’rymlyq
taksız telim taşım bay barımlıg

21 s’nsz ’wykwš kwytyšβr p’y’qwt
sans(ı)z üküş kotişv(a)r bayagut-

22 l’r ’βl’ry p’rql’ry ’wyz tyq / …
-lar evleri barkları öz TYQ/ …

23 t’n yyky s’kyz ykrmy ’wlwq
T’N yigi sekiz y(ė)g(i)rmi ulug-

24 yn ’ytylmyš q̈’yl’ryn p’ltyrl’r
-ın itilmiş kayların beltirler-

varlığa kendisini teminat olarak sunmuş on beş Asamkhyeya, sayısız canlının umudu olacak, gelecekte seksen bin yaşındaki canlıların hayatında dört cevherle donanmış seksen dört bin şehrin hepsinden mükemmel, açlık ve kıtlığın olmadığı, hapis olmayıp hür oldukları, düşmansız, baskı ve verginin olmadığı, sıkıntısız dertsiz, çok varlıklı ve sayısız zenginlerin evleri, öz … (23-31) on sekiz büyük (şehrin) donatılmış sokak ve yol ağızlarını, donanmış

25 yn y’r’t’ql’q yyr tnkrysy nynk
-in yarataglag yėr t(e)ŋrisi-niŋ

yer tanrıçasının altın çemberi ve tacı benzer saadetlerin en yücesine sahip Ketumati adlı şehirde

26 dydymy p’s’kyn k’ ’wqš’ty q̈wtlwq
didimi psakıŋa ogşatı kutlug-

on sekiz ilmin ders kitabını öğrenmiş ve mevcut saadet tanrısına benzeyen Brahmāyu adlı

27 d’ q̈wtlwq kytwm’ty ’’tlq k’nt
-da kutlug ketumati atl(ı)g kent

Brahmanlar ülkesinde Brahmavati

28 ’wl’š t’ s’kyz ykrmy βyty’st’n
uluş-ta sekiz y(ė)g(i)rmi vityastan

29 š’s’t’r pwšqwnmyš kwyzwnwr qwt
şasatar boşgunmış közünür kut

30 tnkry synk’ [’]wyl’šy prqm’yw ’’tlq
t(e)ŋri-siŋe [y]öleşi br(a)hmayu atl(ı)g

31 pr’m’n l’r ’ylykyntyn prqm’β’ty
braman-lar iligintin br(a)hmavati
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
ywkwnc ’wyc ykrmy ptr
yükünç üç y(ė)g(i)rmi p(a)tr

(arka sayfa)
(secde on üçüncü yaprak)

1 ’’tlq ’wyk ’yšyk’ ’wqš’ty q̈’twn
atl(ı)g ög eşike ogşatı katun-

(1-12) adlı anne kadına benzeyen hanımlardan doğup görünür olacak ve Buda saadeti bularak saygı ve hürmetle Tusita göğündeki Uçadvaç adlı sarayda oturup, hürmete layık asil Maitreya bodisavat saadetine tekrar tekrar yalvararak

2 tyn twqwp plkwlwk pwlwp pwrq’n
-tın tugup b(e)lgülük bolup burkan

3 q̈wtyn pwlw yrlyq’d’cy twyzyt
kutın bulu y(a)rlıkadaçı tujit

4 tnkry yyrynt’ky ’wc’dyβ’c ’’tlq
t(e)ŋri yėrinteki uçadvaç atl(ı)g

5 q̈’ršyd’ - ’wlwrw yrlq̈’r
karşıda - oluru y(a)rl(ı)kar

6 ’’y’q q̈’ - t’kymlyk
ayag-ka - tegimlig

7 twyzwn - m’ytry pwdysβt
tözün - maitri bodis(a)v(a)t

8 q̈wtynk’ yyn’ yyn’ y’lβ’r’
kutıŋa yene yene yalvara

9 ’ynck’ ’wytwk ’wytwnw ’t’wyzwmyn
yinçge ötüg ötünü e’tözümin

10 ’wrwnc’q̈ twtwzw q̈wp ’’zwnt’q̈y ’t’wyz
urunçak tutuzu kop ajuntakı e’töz-

11 yn yyncwrw twypwn ywkwnwr mn
-in yinçürü töpön yükünür m(e)n

12 kym ym’ t’q̈y tnkry tnkrysy pwrq’n
kim yme takı t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan

13 nyrβ’n q̈’ p’rmyš t’ kyn
nirvan-ka barmış-ta kėn

14 š’z’nt’ [’]wlwq ’’s’q twsw q̈ylty
şazanta [u]lug asag tusu kıltı-

15 l’r .. ’n’tk’k ’ylt’ky β’yp’š š’st’r
-lar .. enetkek ilteki vaibaş şastar

16 y’r’td’cy k’rwnkryβy s’nk’ptry kwn’pr’py
yaratdaçı karun(a)grive saŋabatre gunaprabe

17 m’nwr’tyd’ ’wl’ty p’qšy l’r q̈wtynk’
manoratede ulatı bakşı-lar kutıŋa

18 ywkwnwr mn t’q̈y ym’ ’’nt’d’
yükünür m(e)n takı yme antada

19 p’s’ ’wykwš twyrlwk nwm pytyk
basa üküş törlüg nom bitig-

20 ’k pytytdy l’r .. y’r’tdy l’r .. s’kntyly y
-eg bititdi-ler .. yaratdı-lar .. sak(a)ntile <y>

21 … //y šwry kwtyky m’tr’cyty ’’šβ’kw
… //Y şure gotike matraçete aşvago-

22 š’t[’] ’wl’ty pwdysβt p’qšyl’r
-şet[e] ulatı bodis(a)v(a)t bakşılar

23 qwtynk’ ’’y’yw ’’qrl’yw yyncwrw
kutıŋa ayayu ag(ı)rlayu yinçürü

24 ywkwnwr mn .. t’q̈y ym’ twyrt
yükünür m(e)n .. takı yme tört

ve küçük bir ricada bulunup vücudumu teminat olarak sunup tüm varoluşlardaki vücutlarla ve başımla saygıyla eğilirim (12-15) ve öyle ki yine yüce Buda’nın Nirvana’ya ulaşmasından sonra öğretide büyük fayda sağlamışlar .. (15-20) Hindistan’da Vaibaş şastrı yazan Karunagrive, Saŋabatre, Gunaprabe, Manoratede ve diğer ustaların yüceliğine eğiliyorum ve bundan sonra birçok din kitabı yazdırdılar .. yarattılar (20-30) .. Sakantile, Şure, Gotike, Matraçete, Aşvagoşe ve diğer bodisavat ustaların yüceliğine saygıyla eğiliyorum .. ve ayrıca dört

25 kwys’n ’wlwšt’ p’qšy l’r pwlty
küsen uluşta bakşı-lar boltı-

26 l’r kym pwrq’n š’zynynk’ ’wlwq
-lar kim burkan şazinıŋe ulug

27 ’’s’q twsw q̈ylty l’r pwd’r’kyšyt
asag tusu kıltı-lar budarakişit

28 srβ’r’kyšy ty ’’zwkr’k kyšyty
s(a)rvarakşi-te ajok(a)rk-kişite

29 ’wl’r q̈’ ym’ yyncwrw ywkwnwr
olar-ka yme yinçürü yükünür

30 mn kym ym’ ’wyc swlmyd’
m(e)n kim yme üç solmıda
(sayfanın sonu)

Kuça ülkesinde üstatlar vardı ki Buda öğretisine büyük fayda sağladılar. Bunlara Budarakişit, Sarvarakşite, Ajokarkkişite’ye de eğiliyorum. Aynı şekilde Üç Solmı’da

4. E,(?)=Nr.2d
(ön sayfa)

1 kwyn ’’y tnkry kwyrkyn plkwrtwp
kün ay t(e)ŋri körkin b(e)lgürtüp

2 nwm nwml’yw yrlyq̈’p q̈wtq’rw yrlyq̈’dy
nom nomlayu y(a)rlıkap kutgaru y(a)rlıkadı

3 …/ py k’nt’rβy l’r ’ylykyn q̈wtq’r
…/ PY gantarvi-ler iligin kutgar-

4 q’lyr ’wycwn q̈wnkq’wcy ’t’wyzyn
-galır üçün kuŋhauçı e’tözin

5 plkwrtwp q̈wnkq’w - ’tyzyp q̈wtq[’]rw
b(e)lgürtüp kuŋhau - etizip kutg[a]ru

6 yrlyq̈’dy .. .. - mwnt[’]d[’] ’wl[’]ty
y(a)rlıkadı .. .. - munt[a]d[a] ul[a]tı

7 ’wykwš twyrlwk - ’wlwq yrlyq̈’ncw
üküş törlüg - ulug y(a)rlıkançu-

8 cy pylyk kwycynt’ s’nsz twym’n
-çı bilig küçinte sans(ı)z tümen

9 tynlq l’rq̈’ ’’s’q twsw qylw yrlyq
tınl(ı)g-larka asag tusu kılu y(a)rlıg-

4. E,(?)=Nr.2d
(ön sayfa)

(1-10) Gün ve Ay tanrısı görünümünde ortaya çıkıp vaaz vererek onları kurtardı. Gantarve kralını kurtarmak için mızıkacı varlığında belirip mızıka çalıp onu kurtardı. Bundan başka, fevkalade yüce merhameti sayesinde sayısız canlıya fayda sağladı.

10 ӫ’dy ’ykynty srβ’ty’n ’’tlq pylk’
-kadı ikinti s(a)rvat(a)yan atl(ı)g bilge

11 pylyk ’wyz’ ’’s’q twsw ӫylym’qy
bilig üze asag tusu kılmakı

12 ’’nt’q ’rdy .. ӫwtrwlt’cy tynlq l’r nynk
antag erdi .. kutrultaçı tınl(ı)g-lar-nıŋ

13 kwynkwl kwykwz twyz yyltyz ӫylync ’ryk
köŋül köküz töz yıltız kılınç erig-

14 l’ryn ’wtqwr’ty kwyrwr ’rty .. p’rmw
-lerin otguratı körür erti .. barmu

15 mwnwnk kwyksynt’ qwtrwlm’ӫl’q
munuŋ köksinte kutrulmaklag

16 ’wrwq t’r’q ’’zw ywӫmw pwltwӫ’rmw
urug tarag azu yokmu bultukarmu

17 mwnwnk kwynkwlynt’ kwykwzynt’
munuŋ köŋülinte köküzinte

18 ӫwrqync ’’yynclq ’dkw twyz yyltyz
korkınç ayınçl(ı)g edgü töz yıltız

19 ’’zw pwltwqm’zmw ӫ’yw dy’n sm’r
azu bultukmazmu kayu dyan s(a)mar

20 kwycynt’ s’kyz twyrlwk twyzwn
küçinte sekiz törlüg tözün

21 ywlt’ ’ynkwsyn ’ynm’kwsyn
yolta ingüsin inmegüsin

22 ’wtqwr’q ’wӫ’ yrlyӫ’r ’rdy t[’]qy
otgurak uka y(a)rlıkar erdi t[a]kı

23 ym’ tytyk sykyz pylyklyk ’wyz’
yme tetig sekiz biliglig üze

24 twymk’ pylyklykl’ryk ’wtqwr’ty
tümge biligliglerig otguratı

25 ’wӫ’ yrlyӫ’r ’rdy .. t’ӫy ym’
uka y(a)rlıkar erdi .. takı yme

(10-22) İkinci olarak; her şeyi bilen (s(a)rvat(a)yan) adlı bilgi sayesinde fayda sağlaması şöyleydi. Kurtarılacak canlıların gönlünü, özünü, cevherini, amellerini, davranışlarını açıkça görürdü. Var mı bunun gönlünde kurtarılacak tohum yoksa yok mu? Bulunur mu bunun gönlünde, ruhunda korku ve mahcupluğun iyi cevheri yoksa bulunmaz mı? Böylesine meditasyon sayesinde sekiz türlü asil yoldan inip inmeyeceklerini kati olarak anlardı. (22-25) ve dahası zeki sekiz bilgi sayesinde cehaleti kati olarak anlardı (25-28) ve bundan başka

26 ’’z q̈ylynclq ’wyβk’ kwyβ’nc
az kılınçl(ı)g övke küvenç

hırs, öfke, kibir (sahibi) aptal (canlılar), kibir ve yanlış görüşe sahip canlılar (29) … davranış

27 pylyksyz mwynt/// kwyβ’nc
biligsiz münt[rük] küvenç

28 trs kwyrwm kwykwzlwk tynlql’r
ters körüm köküzlüg tınl(ı)glar

29 … ’’rykyn p’ryqyn ’tqwr’q
… erigin barıgın otgurak
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
ywkwnc …
yükünç …

(arka sayfa)
(secde ...)

1 ’wq̈’ yrlyq̈’r ’rdy .. t’q̈y ym’ qwtrwl
uka y(a)rlıkar erdi .. takı yme kutrul-

(1-8) anlardı ve yine kurtarılacak olan canlılara ve bundan başka burkanlar tarafından kurtarılacaklara, arhantlar tarafından kurtarılacak olan bu canlılara inanıp kurtarılacak o canlıları bütün her şeyi bilen adlı bilgi sayesinde anlardı. (8-20) Üçüncüsü: Manojava adlı büyü gücünün fayda sağlaması şöyledir: Tıpkı bir zamanlar arhant Mahaamaudgalyaayana annesini

2 qwlwq tynlq l’r’q ’wtqwr’q ’’dyn
-guluk tınl(ı)g-larag <otgurak> adın

3 pw pwrq’n l’rq̈’ q̈wtq’rqwlwq
bo burkan-larka kutgarguluk

4 ’rq’nt l’rq̈’ q̈wtq’rqwlwq pw tynlq
arhant-larka kutgarguluk bo tınl(ı)g-

5 l’rq̈’ swyzwlwp q̈wtq’rqwlwq ’wl tynlq
-larka süzülüp kutgarguluk ol tınl(ı)g

6 ’’lq̈w srβ’ty’n - ’’tlq pylk’
alku s(a)rvatayan - atl(ı)g bilge

7 pylyk kwycyn - t’ ’wq̈’
bilig küçin-te uka

8 yrlyq̈’r ’rdy .. ’wycwnc m’nwc’p ’’tlq
y(a)rlıkar erdi .. üçünç manoçap atl(ı)g

9 kww k’lyk ’rdymyn ’’s’q twsw q̈ylm’
küü kelig erdemin asag tusu kılma-

10 q̈y ’’nt’q ’rty .. q̈’lty pyr ’wydwn
-kı antag erti .. kaltı bir üdün

11 mq’mwtkl’yyn ’rq’nt ’’n’syn
m(a)hamodgalyayane arhant anasın

12 q̈wtq’rq’ly s’nsz twym’n swmyr t’q
kutgargalı sans(ı)z tümen sumer tag-

13 l’r twypwsy ’wyz’ ’yrkl’yw mwtk’l’yyn
-lar töpösi üze irkleyü modgalayan(e)

14 ’rq’nt nynk kww k’lyk ’rd’my
arhant-nıŋ küü kelig erdemi

15 ’wyz’ m’rycy k’nc’n’p’ty ’wlwš q̈’
üze mareçe kançanapati uluş-ka

16 p’ry yrlyq̈’p mwtkl’yyn ’rq’nt
barı y(a)rlıkap modg(a)layan(e) arhant

17 ’’n’syn q̈wtq’rw yrlyq̈’p ’ykyl’
anasın kutgaru y(a)rlıkap ikile

18 ’βryltwkt’ tnkry pwrq’n nynk
evriltükte t(e)ŋri burkan-nıŋ

19 m’nwc’p ’’tlq kww k’lyk ’rd’my kwyc
manoçap atl(ı)g küü kelig erdemi küç-

20 ynt’ ’rnk’k swq̈yqync’ ’wydt’
-inte erŋek sukıgınça üdte

21 …/ ’t’kwty ’’tlq kntw pry’nynt’ plkw
…/ itegü<t>i atl(ı)g k(e)ntü p(a)ryanınta b(e)lgü-

22 lwk pwlw yrlyq̈’dy mwnt’d’ ’wl’ty
-lük bulu y(a)rlıkadı muntada ulatı

23 …/z ’wykwš tynlq l’rq̈’ ’’s’q twsw
…/Z üküş tınl(ı)g-larka asag tusu

24 qylqwlwq t’rk t’βr’q̈ ’yš kwyc
kılguluk terk tavrak iş küç

25 qylw yrlyq̈’dy ’rs’r .. ’’lq̈w m’nwc’p
kılu y(a)rlıkadı erser .. alku manoçap

26 ’’tlq kww k’lyk [’]rd’m nynk kwycy tytyr ..
atl(ı)g küü kelig [e]rdem-niŋ küçi titir ..

27 twyrtwnc m’ytry ’dkw ’wykly kwynkwlyn
törtinç maitri edgü ögli kön̈ülin

kurtarmak için sayısız Sumeru dağının zirvesine tırmanarak Modgalayan(e) adlı Buda’nın öğrencisinin büyü yetenekleriyle Mlecchakañcanapatta ülkesine varıp Modgalayan(e)’nin annesini kurtararak iki kez dolandığında yüce Burkan’ın Manojava adlı büyü yeteneği sayesinde parmak şıklatması (kadar kısa bir) zamanda … (21-22) … İtegüi adlı kendi hücresinde belirdi. Bundan başka … (23-25) Birçok canlıya fayda sağlayacak çabucak hizmet ederse … (25-26) bu hep Manojava adlı büyü yeteneğinin kudretidir. (27-29) Dördüncüsü: teveccüh ile

28 ’’s’q twsw q̈ylm’q̈y ym’ pyš twyrlwk
asag tusu kılmakı yme bėş törlüg

29 … / pwlwr .. q̈’yw ’rky kyš …
… / bolur .. kayu erki kiş …

30 …y kww k’lyk ’rd’m
…Y küü kelig erdem
(sayfanın sonu)
(daha sonraki bir okuyucu tarafından bazı yazma denemeleri)

fayda sağlaması beş türlü … olur. Acaba ne ... (30) … büyü yeteneği …

5. E,?=Nr.93
(ön sayfa)

1 kwyrklwk ’’lty q̈yzl’r’q …
körklüg altı kızlarag …

2 kyšyl’nty ’rty .. βyrwt’k ’ylyk p’k
kişilenti erti .. virutak(e) ilig beg

3 p’s’ p’s’ š’ky l’r’q ’wtm’q̈
basa basa şaki-larag utmak

4 ’’d’q ’’sr’ q̈ylm’q̈ s’βl’r’q swyzl’
adak asra kılmak savlarag sözle-

5 myšynk’ ’’lty q’twn l’r yyryncw
-mişiŋe altı katun-lar erinçü-

6 lwk pwlwp twd twlyy s’βyn
-lüg bolup tod tolı savın

7 ’wtrwnty l’r .. - ’[’]ny ’šydyp
utruntı-lar .. - [a]nı ėşidip

8 βyrwt’k ’ylyk - p’k c’nt’l l’r
virutak(e) ilig - beg çantal-lar-

9 q[’] yrlyq yrlyq̈’dy .. pw y’qy l’r q̈yz
-k[a] y(a)rlıg y(a)rlıkadı .. bo yagı-lar kız

10 … / yyty ’wynky ’t’wyzl’ryn pycyp
… / yėti öŋi e’tözlerin bıçıp

11 … swpwrq’n l’r ’’r’ k’myšynkl’r
… supurgan-lar ara kemişiŋler

5. E,?=Nr.93
(ön sayfa)

(1) Güzel altı kız … (2-11) evlenmişti. Hükümdar Virudhaka sürekli şakyaları yenmekten bahsettiği için altı kadın hoşnutsuz olup bayağı sözlerle karşı çıktılar. Buna duyan hükümdar Virudhaka cellatlara buyurdu .. Bu düşman kız … vücutlarını yedi parçaya ayırıp … mezarların arasına fırlatın.

12 βyrwt’k ’ylyk p’k yrlyqyn
virutak(e) ilig beg y(a)rlıgın

13 … / twyk’l pylk’ tnkry y
… / tükel bilge t(e)ŋri <y>

14 pwrq’n ’šydyp ’wl q’twn l’r nynk
burkan ėşidip ol katun-lar-nıŋ

15 ….. y’š’qwlwq ’wydyn q̈wlwsyn ’wq̈wp
….. yaşaguluk üdin kolusın ukup

16 … / t’qd’ p’ryp cyn’k’ntyk ’’tlq
… / tagda barıp çinagantik atl(ı)g

17 … /wp p’šl’rynk’ s’cyp ’ysyk
…/WP başlarıŋa saçıp isig

18 ’wyzl’ryn ’wzqwrw yrlyq̈’dy nwm nwml’yw
yrlyq̈[’]p
özlerin ozguru y(a)rlıkadı nom nomlayu y(a)
rlık[a]p

19 šmn’nc qwtynk’ t’kwrw yrlyq̈’dy .. twyrtwnc
ş(a)mnanç kutıŋa tegürü y(a)rlıkadı .. törtünç

20 … ’[’]s’q twsw q̈ylm’q̈y
… [a]sag tusu kılmakı

21 ’’nt’q ’rty q’lty pyr ’wydwn
antag erti kaltı bir üdün

22 tnkry tnkrysy pwrq[’]n š’rypwtry
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burk[a]n şariputre

23 ’rq’nt pyrl’ y’zy yyrd’ c’nkyr
arhant birle yazı yėrde çankir-

24 myt q̈ylw ywryywr l’r ’rty .. ’’nynk
-mit kılu yorıyur-lar erti .. anıŋ

25 ’’r’ pyr q̈wšl’qw q̈wš q̈’ q̈wβyt
ara bir kuşlagu kuş-ka kovıt-

26 myš kwykwrckwn mwnkq̈’ t’rq̈’
-mış kögürçgün muŋa tarka

27 t[’]kyp š’rypwtry ’rq’nt nynk
t[e]gip şariputre arhant-nıŋ

(12-19) Hükümdar Virudhaka’nın buyruğu ile … Mükemmel bilgiyle donatılan yüce Buda bunu duyup o kadınların … yaşamlarını anlayıp … dağa ulaşıp çinagantik adlı şifalı bitki … başlarına serperek hayatlarını kurtardı. Vaaz vererek rahibe kutuna ulaştırdı … (19-31) Dördüncü … fayda sağlaması şöyleydi. Örneğin, bir zamanlar yüce burkan, Şariputre adlı öğrencisiyle ovada bir aşağı bir yukarı yürüyorlardı. O ara avcı bir kuş tarafından takip edilen bir güvercin acı (ile) gelip Şariputre arhantın

28 kwylyk’synk’ syq̈ynty ’ync’ ’wk
köligesiŋe sıgıntı inçe ök

gölgesine sığındı fakat korkusu geçmedi, titriyordu. Oradan yükselerek yüce Buda’nın gölgesine sığındı.

29 q̈wrqync y swynm’dy p’z’r tytr’ywr
korkınç-ı sönmedi bezer titreyür

30 ’rty .. ’’ntr’n q̈wpwp tnkry pwrq’n
erti .. antran kopup t(e)ŋri burkan-

31 nynk kwylyk’synk’ syq̈ynty ’’nt[’]
-nıŋ köligesiŋe sıgıntı ant[a]
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
ywkwnc … ptr
yükünç p(a)tr

(arka sayfa)
(secde ... yaprak)

1 tymyn ’wk q̈wrq̈yncy ’’yyncy swynty
temin ök korkınçı ayınçı sönti

(1-4) Hemen korkusu geçti . Bundan başka sayısız canlıya gölgesiyle fayda sağladı. (4-10) Beşinci, Kalinga kumaşı gibi yumuşak dokunuş ile fayda sağlaması şöyleydi. — adlı ağır hasta olan Budist rahibin muhterem eline dokunup, ölen varlığını kurtarıp arhant kutuna ulaştırdı. (10-14) Meditasyon …

2 mwnt’d’ ’wl’ty s’nsz twym’n tynlq
muntada ulatı sans(ı)z tümen tınl(ı)g-

3 l’rq̈’ kwylyk’sy ’wyz’ ’’s’q twsw
-larka köligesi üze asag tusu

4 q̈ylw yrlyq̈’dy .. pyšync kly’k’s’prš
kılu y(a)rlıkadı .. bèşinç kali[n]gas<a>p(a)rş

5 pwyrtm’ky ’wyz’ ’’s’q twsw q̈ylm’q̈
bürtmeki üze asag tusu kılmak

6 ’’nt’q ’rty .. - pt’n’ty ’’tlq
antag erti .. - ____[3] atl(ı)g

7 ’’qr ’yklyk - twyyn nynk
ag(ı)r igleg - toyın-nıŋ

8 ’ydwq̈ ’lykyn - pwyrt’ yrlyq̈’p
ıdok eligin bürte y(a)rlıkap

9 ’wylwr ’wyzynt’ ’wzqwrwp ’rq’nt
ölür özinte ozgurup arhant

10 q̈wtynk’ t’kwrw yrlyq̈’dy dy[’]n …
kutıŋa tegürü y(a)rlıkadı dy[a]n …

3 Shimin, Study on the Uighur Maitrisimit (Hami Version) adlı çalışmasında kelimeyi batranti(?) olarak vermiştir.

11 p’š ’’qr’q ’ykynt’ [’]wzqwrwp …
baş agrag iginte [o]zgurup …

12 pwrny ’’tlq tyrty l’r p// …
purne atl(ı)g tirte-ler P// …

13 yrlyq̈’p β’yswcyk ’’tlq/ …
y(a)rlıkap vaişuçik atl(ı)g / …

14 t’ ’wzqwrw yrlyq̈’dy mwnt’d’ ’wynky
T’ ozguru y(a)rlıkadı muntada öŋi

15 kym swrwty ’wyd k’t’ky š’z/ …
kim şurudi üd-ketegi Š’Z/ …

16 ’’lq̈ynqync’ tynlq l’r t’mwl’r
alkıngınça tınl(ı)g-lar tamular-

17 t’ ’wl’ty ’dkw q̈ylynct’ …
-ta ulatı edgü kılınçta …

18 l’r ’rs’r .. ’wystwn tnkry
L’R erser .. üstün t(e)ŋri

19 ’’ltyn y’lnkwq̈ /// …
altın yalŋok /// …

20 wq ’dkw q̈ylync q̈’z/ …
WQ edgü kılınç kaz/ …

21 ’’lqw ’’s’q twsw q̈ylm’ql’q ’lpyn
alku asag tusu kılmaklag alpın

22 ’rd’myn ’wqmyš krk’k pw mwnt’q
erdemin ukmış k(e)rgek bo muntag

23 twyrlwk s’r’sβ’ty prq’sβ’ty ’wl’ty
törlüg sarasvati brhasvadi ulatı

24 tnkryd’m pylk’ l’r klp ’wydwn swyz
t(e)ŋridem bilge-ler k(a)lp üdün söz-

25 l’p ’’lq̈yncsyz ’’s’q twswlwq ’dkwsyn
-lep alkınçsız asag tusulug edgüsin

26 ’wyp s’q̈ynyp mn kyrtw kwynkwlwk
öp sakınıp m(e)n kėrtü köŋül(l)üg

Baş ağrısından kurtarıp … Purne adlı sapkınlar … kolera adlı … kurtardı. (14-15) Bundan başka dinleme eğitimi zamanına kadar … (16-20) Mahvolup yok oluncaya kadar canlılar cehennemden başka iyi amelde … ise … yukarıda tanrılar aşağıda insanlar … iyi amel … (21-30) Tüm bu fayda sağlama cesaretini anlamak gerekir. Bunun gibi, Sarasvati, Brhasvadi ve diğer ilahi bilgeler bir çağ zamanı vaaz verip sonsuz fayda ve iyiliği düşünmüşler. Ben açık yürekli

27 ’wp’sy pwz p’y tyr’k yydl’k
upase boz bay tirek yėdleg

28 pyrl’ twypwmwzny yyrk’ t’kwrwp
birle töpömüzni yėrke tegürüp

29 q̈wp ’’zwnt’q̈y ’t’wyzyn ’’y’yw
kop ajuntakı e’tözin ayayu

30 ’’qr l’yw yyncwrw ywkwnw t’kynwr pyz ..
ag(ı)r-layu yinçürü yükünü teginür biz …
(sayfanın sonu)

mümin Boz Bay Tirek, Yedleg ile başımızı yere değdirip tüm âlemlerdeki varlıklara saygıyla eğiliyoruz …

6. E(?).Son=Nr.221
(ön sayfa)

1 kwyn [’]wrtwdyn p’šl’nyp nyrβ’n
kün [o]rtodın başlanıp nirvan-

2 q’ p[’]ry yrlyq̈’dy … k’šyp pwrq[’]n
-ka b[a]rı y(a)rlıkadı … kaşip burk[a]n

3 kwyn p’tsyq̈tyn p’šl’nyp nyrβ’n
kün batsıktın başlanıp nirvan-

4 q’ p’ry yrlyq̈’dy .. š’kymwny pwrq’n
-ka barı y(a)rlıkadı .. şakimuni burkan

5 … yynk’q p’šl’nyp nyrβ’n q’ p’ry
…yıŋak başlanıp nirvan-ka barı

6 yrlyq’dy - .. [’’]nyn m’ytry
y(a)rlıkadı - .. [a]nın maitri

7 pwrq[’]n - ym’ kwyn
burk[a]n - yme kün

8 twqsyqdyn - yynk’q̈ p’šlnyp
tugsıkdın - yıŋak başl(a)nıp

9 nyrβ’n q[’] p’ry yrlyq̈’r .. ’wy
nirvan-k[a] barı y(a)rlıkar .. ’WY

10 … / m’ytry pwrq’n
… / maitri burkan

11 … / wnlwq t’ y’tw
… / WNLWQ T’ Y’TW

6. E(?).Son=Nr.221
(ön sayfa)

(1-13) Güneyde hükmedip Nirvana’ya ulaştı … Kaşip burkan batıda Nirvana’ya ulaştı … Şakimuni burkan … tarafta Nirvana’ya ulaştı. Bu sebepten Maitreya burkan da doğuda Nirvana’ya ulaştı … Maitreya burkan … …

12 … ’rq’nt q̈wtynk’ t’kwrw
… arhant kutıŋa tegürü

… arhant kutuna ulaşarak … bundan başka …

13 … ym’ t…
… yme T…
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

(arka sayfa)

1 … [’]m’l nyrβ’n pwlt/ …
…[a]mal nirvan PWLT/…

(1-13) … sakin Nirvana… Dharma öğretisi … yok olur .. Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı.

2 … / nwmlwq š’zyn // …
…/ nomlug şazin // …

3 … / yytylwr ’’lq̈ynwr ..
… / yitilür alkınur ..

(4 - 12 satır arası tanımlanmamıştır)

13 n’mw pwt n’mw drm n’mw s’nk
namo but namo d(a)rm namo saŋ

I. Bölüm
7. I,1=Nr.20
(ön sayfa)

I. Bölüm
7. I,1=Nr.20
(ön sayfa)

1 n’mw pwt n’mw drm n’mw snk
namo but namo d(a)rm namo saŋ

(1-25) Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı. Şimdi bu Dharma sözü Aŋmag(a)t ülkesinde Raçagri şehrinde anlamak gerekir. Sonra Vaişravana Maharaja’nın üç güçlü komutanı vardı .. Satagari, H(a)imavate

2 ’mty pw nwmlwq s’β’q ’’nk m’kt
amtı bo nomlug savag aŋ-mag(a)t

3 ’ylt’ r’c’kry k’nt ’wlwšd’
ilte raçagri kent uluşda

4 ’wq̈myš krk’k ’’nt’ ’wytrw
ukmış k(e)rgek anta ötrü

5 β’yš’rβ’n m’q’r’c nynk ’wyc
vaişirvan(e) maharaç-nıŋ üç

6 ’wlwq kwyckwk - ’yn’nc pwyrwq
ulug küçlüg - ınanç buyruk-

7 l’ry ’rty .. - s’d’k’ry qym’β’
-ları erti .. - satagari h(a)imava-

8 ty pwrn’ky y - pwl’r ’wyc’kw
-te purnake <y> - bular üçegü

9 kwyk q̈’lyq d’q̈y ywlc’ ’wc’
kök kalık-dakı yolça uça

10 k’lyp ’ykyntyšk’ swyz s’βyn swyz
kelip ikintişke söz savın söz-

11 l’šw pwrn’ky ’ync’ typ tydy kwyrwnk
-leşü purnake ince tėp tėdi körüŋ-

12 l’r kwyclwk l’r .. pw yyrtyncwd’
-ler küçlüg-ler .. bo yėrtinçüde

13 ’’nksyz ’wykwš nwmlwq t’lym t’šym
aŋsız üküş nomlug telim taşım

14 cwq y’lyn plkwlwk pwlmyš [’]rwr
çog yalın b(e)lgülük bolmış [e]rür

15 ’’nt’ ’wytrw qym’β’ty ’ync’ typ
anta ötrü h(a)imavate ince tėp

16 tydy .. ’mty q̈y ’ y’qwrw yyrd’
tėdi .. amtı-k(ı)y-a yaguru yėrde

17 ’wytd’ plkwlwk pwlmyš ’rwr .. kym
üdte b(e)lgülük bolmış erür .. kim

18 tnkry tnkrysy pwrq’n pwrq’n
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan burkan

19 q̈wtyn pwlw yrlyq̈’p pyr p’qd’šwnw
kutın bulu y(a)rlıkap bir bagdaşunu

20 ’wlwrw yrlyq̈’p yyty yyty kwyn
oluru y(a)rlıkap yėti yėti[4] kün

ve Purnake (adlı) çok güçlü ve güvenilir komutanları vardı. Bu üçü semadan uçarak geldikleri sırada birbirleriyle konuşurken Purnake şöyle dedi: Bakın kudretliler! Bu dünyada fevkalade öğretinin sayısız haşmeti ortaya çıkmıştır. Bunun üzerine H(a)imavate şöyle dedi: Tam şimdi yakın yer ve zamanda ortaya çıkmıştır. Yüce Burkan kutuna ulaşıp bir kez bağdaş kurarak oturup yedi kez yedi gün

4 yėti yėti kün ibaresinin nasıl anlamlandırılması gerektiği tartışmalıdır. Shimin-Klimkeit ve Laut “Das Erscheinen des Bodhisattva” Das 11. Kapitel der Hami-Handschrift der Maitrisimit adlı yazısında “tam olarak yedi gün” şeklinde anlamlandırmıştır (Shimin-Klimkeit-Laut 1988: 357). Kamberi, 14 gün boyunca değişik tapınak ve manastırlarda yapılan kutlama düşünüldüğünde, “yiti yiti” ikilemesinin “yedişer” şeklinde anlamlandırılması doğru bulur. Tekin, yedi defa yedi gün şeklinde anlamlandırmıştır. metinde Tekin’in okuması benimsenmiştir.

21 dy’nl’q m’nky t’kynw ’’rtwrw yrlyq̈[’]
dyanlag meŋi teginü ertürü y(a)rlık[a]-

22 dy kymk’ ym’ n’nk nwm nwml’yw
-dı kimke yme neŋ nom nomlayu

23 yrlyq̈’m’dy .. ’mty pyš ’’y twyn kwyn
y(a)rlıkamadı .. amtı bėş ay tün kün

24 [’]wlwq ’ylyk ’zrw’ tnkry ’ylyky
[u]lug ilig ezrua t(e)ŋri iligi-

25 nk’ p’rn’s k’ntd’ ’r/ …
-ŋe bar(a)nas kentde ’R/ …

26 ’’ryqd’ ’wyc t’kzync ’yky
arıgda üç tegzinç iki

27 ykrmy pwylwk nwmlwq tylk’n
y(ė)g(i)rmi bölük nomlug tilgen

28 t’βyryp ’’tn’k’wd’ny ’’šyβ’ct p’dyryk
tevirip atnakaudane aşivaçi badirik(e)

29 p’špy m’q’nmy d’ ’wl’ty pyš
başpe mahan(a)me-te ulatı bėş

30 p’nc’ky twyynl’r’q s’kyz twym’n
pançake toyınlarag sekiz tümen

31 tnkryl’ryk qwtq’rw yrklyq̈’dy
t(e)ŋrilerig kutgaru y(a)rlıkadı
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
p’štynqy pyr ptr
baştınkı bir p(a)tr

1 s’d’k’ry ’ync’ typ tydy [’’]nt’
satagiri inçe tėp tėdi [a]nta-

2 d’ p’s’ p’rn’slq p’y p’dwk
-da basa bar(a)nasl(ı)g bay bedük

3 kyšy l’r ’wql’ny y’šy pwrny βym[’]ly
kişi-ler oglanı yaşı purne vim[a]le

4 k’β’np’ty swp’qwd’ ’wl’ty pyš
gavanpati subahuda ulatı bėş

meditasyon mutluluğunun zevkini çıkardı (ama) yine de kimseye vaaz vermedi. Şimdi beş ay, gece gündüz, büyük hükümdar, Brahma hükümdarına Benares kentinde … (26-31) koruda üç dönüş ve on iki bölümlü din tekerleğini çevirip Atnakaudane, Aşivaçi, Badirik(e), Başpe ve Mahan(a)me, bu beş rahip seksen bin tanrıyı kurtardı.

(arka sayfa)
(birinci bölüm birinci yaprak)

(1-8) Satagiri şöyle dedi: Bundan sonra Benaresli zengin, yüksek rütbeli kişilerin oğulları Yaşe, Purne, Vimale, Gavanpati, Subahuda, bu beş

5 ’yn’l l’r ’rq’nt - q̈wtyn pwlty
ınal-lar arhant - kutın bultı-

6 l’r y’šy nynk - ’’n’sy kly’ny
-lar yaşı-nıŋ - anası k(a)lyani

7 pyrl’ ’wp’ - s’nc pwlty
birle upa-sanç boltı-

8 l’r ’wytrw w - qym’β’nty ’ync’
-lar ötrü-ü - h(a)imavante inçe

9 typ tydy ’wynkr’ky pyš pncykl’r kynky
tėp tėdi öŋreki bėş p(a)nçak(e)ler kėnki

10 pyš ’wp’ pncyl’r q̈’m’q pyrl’
bėş upa-p(a)nçiler kamag birle

11 pw yyr swβd’ ’wn y’nky ’rq’nt
bo yėr suvda on yaŋı arhant

12 twyyn l’r pwlty l’r tnkry pwrq’n
toyın-lar boltı-lar t(e)ŋri burkan

13 pyrl’ pyr ykrmy s’d’k’ry ’ync’
birle bir y(ė)g(i)rmi satagiri inçe

14 typ tydy .. mwn’ [’]mty y[’]qwrw q̈y’
tėp tėdi .. muna [a]mtı y[a]guru-k(ı)ya

15 ’wyd ’rwr yyk yyk kwyβ’z q̈’q’l
üd erür yėg yėg küvez kagal

16 kycyk p’lyq̈ ’’z ’yn’l l’r ’ync’
kiçig balık az ınal-lar inçe

17 typ s’q̈ync s’q̈ynty l’r .. pyrwkyn
tėp sakınç sakıntı-lar .. birökin

18 pw yyr swβd’ twyk’l pylk’ pwr
bo yėr suvda tükel bilge bur-

19 q’n yyk ’rm’dy ’rs’r ’[’]nynk
-kan yėg ermedi erser [a]nıŋ

20 nwml’myš nwmy yykd’ yyk pwlm’
nomlamış nomı yėgde yėg bolma-

ınallar arhant kutuna ulaştılar. Yaşe’nin annesi K(a)lyani (de) bunlarla birlikte kadın mümin oldu. (8-25) Bunun üzerine H(a) imavate şöyle dedi: Önceki beş rahip sonraki beş rahip ile birlikte, hepsi bu dünyada on yeni saygıdeğer Budist rahip oldular. Yüce Buda ile on bir (oldular). Satagiri şöyle dedi: … İşte şimdi en yakın zamandır.. Çok iyi! Küvez, Kagal, Kiçig, Az ınal-lar şöyle düşündüler: .. eğer bu dünyada mükemmel bilgili yüce Buda en üstün olmasaydı onun vaaz verdiği öğreti olağanüstü olmasaydı

21 dy ’rs’r .. [’]’nt’q ’wql’qw ’’nt’q
-dı erser .. [a]ntag oglagu antag

22 …nkylykyn ’wlq’dmyš y’šy d’
…NKYLYKYN ulgadmış yaşı-da

23 … ’yn’l l’r cwrl’r ’βl’ryn
… ınal-lar çorlar evlerin

24 p’rql’ryn qwdwp twyyn dynt’r
barkların kodup toyın dentar

25 pwltyl’r ’rty .. ’’nyn ’mt y
boltılar erti .. anın amt-ı

26 … q̈wp yylyk twtwq ’β
kop yilig tutug ev

27 p’rq qwdwp twyyn dynt’r pwl’lym
bark kodup toyın dentar bolalım

28 mwnyl’yw k’nkš’šyp ’wl’r ym’ tnkry
munılayu keŋşeşip olar yme t(e)ŋri

29 tnkrysy pwrq’n q̈’ y’qwq̈ t’kyp
t(e)ŋrisi burkan-ka yaguk tegip

30 twyyn dynt’r pwlty l’r .. ’rq’nt
toyın dentar boltı-lar .. arhant

31 qwtynk’ t’kynty l’r .. ’wytrw qym’β’/
kutıŋa teginti-ler .. ötrü h(a)imava/
(sayfanın sonu)

.. O kadar nazik … yetişmiş Yaşe’de … ınallar, çorlar evleri terk edip rahip olmuşlardı. (25-31) Bu sebeple şimdi bağlı (olduğumuz) tüm evleri terk edip rahip olalım. Böyle tartışarak onlar da yüce Buda’ya yaklaşıp rahip oldular .. Arhant kutuna eriştiler .. Sonra H(a)imava/

116. I(?),2(?)=Nr.12
(ön sayfa?)

1 ’nc’ typ ytdy ’wynkr’ky pyr ykrmy …
inçe tėp tėdi öŋreki bir y(ė)g(i)rmi …

2 l’r kynky ’lyk ’rq’nt l’r pyrl’
L’R kėnki elig arhant-lar birle

3 q̈’m’qyn ’’ltmyš ’’rtwq̈y pyr ’wytrw
kamagın altmış artokı bir[5] ötrü

116. I(?),2(?)=Nr.12
(ön sayfa?)

(1-31) şöyle dedi: Önceki on bir … ile sonraki elli arhantlar ile birlikte tamamı altmış birdir. Bunun üzerine

5 1-3 satır arasında kalan kısım Hami nüshasında öŋreki on [arhantlar] kėnki elig arhant-lar birle kamagın altmış arhantlar boltılar ta[kı t(e)ŋri burkan] birle altmış artokı [bir]

4 pwrn’ky ’ync’ typ tydy .. ’’nt’q ’rs’r
purnake inçe tėp tėdi .. antag erser

5 ’mty tnkry tnkry-sy pwrq’n
amtı t(e)ŋri t(e)ŋri-si burkan

6 q̈’nt’ yrlyq̈ - q̈’ywr ’rky y …
kanta y(a)rlıg - kayur erki <y> …

7 ’wytrw q̈ym[’]βty - ’nc’ typ
ötrü h(a)im[a]vate - inçe tėp

8 tydy .. pwykwn - ’ykynty kwyn
tėdi .. bökün - ikinti kün

9 ’wl kym tnkry tnkrysy pwrq’n y’yq̈y
ol kim t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan yaykı

10 twyrt ’’y kwyny p’kc’n’q ’rtwrw yrly
tört ay küni bakçanag ertürü y(a)rlı-

11 q̈’p s’kyzync ’’y ’’lty ykrmy twynky
-kap sekizinç ay altı y(ė)g(i)rmi tünki

12 twynl’ p’rn’s k’ntd’ ’rzy l’r ’rkw
tünle bar(a)nas kentde arzi-lar ergü-

13 synt’ ’wl ’’lmyš ’rq’nt twyynl’r’q
-sinte ol altmış arhant tınl(ı)glarag

14 ’wq̈yp ’ync’ typ yrlyq̈’dy .. ’wzmyš
ukıp inçe tėp y(a)rlıkadı .. ozmış

15 q̈wtrwlmyš ’rwr mn .. mn twyyn
kutrulmış erür m(e)n .. m(e)n toyın-

16 l’r ’’lq̈w p’q cwq̈ twykwn pwq̈’q̈wdyn
-lar alku bag çug tügün bukagudın

17 ’wystwn tnkry yyrynt’ky ’’ltwn
üstün t(e)ŋri yėrinteki altun

Purnake şöyle dedi: Öyleyse şimdi yüce Buda nerede buyurur acaba? … Sonra H(a)imavate şöyle dedi .. bugün, ikinci gün o ki yüce Buda yazın dört ay (boyunca) gündüzleri yağmur mevsiminde inzivaya çekilmenin zevkini çıkarıp sekizinci ay(ın) on altıncı gecesi Benares kentinde keşişler evindeki o altmış rahibi anlayarak şöyle dedi: kurtuldum .. Ben (ve siz) keşişler tüm bağlardan, yukarıda tanrılar aşağıda

şeklinde okunmuştur. Laut, MaitrHami’de arhatların sayısının olağan formülasyonu kullanıldığını, burada Buda’nın kasıtlı olarak diğer arhantlardan ayrı tutulduğunu ve MaitrSengim’de bu olağan formülasyonu kullanıldığını ifade eder. Bu da MaitrSengim’de yukarıda alıntılanan pasajın alışılmadık bir sayma şekli olduğunu gösterdiğini, belki de kâtibin hatası olduğunu belirtir (Laut 1986: 56).

18 y’lnkwq̈ ’t’wyzynt’ky p’q pwq̈’q̈wl’r’q
yalŋok e’tözinteki bag bukagularag

19 pycmyš k’smyš ’rwr mn syzl’r ym’
bıçmış kesmiş erür m(e)n sizler yme

20 ’wzmyš q̈wtrwlmyš ’rwr syzl’r .. ’lq̈w
ozmış kutrulmış erür sizler .. alku

21 p’q pwq̈’q̈w dyn ’mty syzl’r p’rynk
bag bukagu-dın amtı sizler barıŋ-

22 l’r p’lyq̈tyn p’lyq̈ q̈’ ’wlwštyn
-lar balıkdın balık-ka uluştın

23 ’wlwš q̈’ ’wykwš tynlq l’r q̈’
uluş-ka üküş tınl(ı)g-lar-ka

24 ’dkwlwkyn m’nkylykyn ’’s’qlyqyn
edgülügin meŋiligin asaglıgın

25 twswlwqyn k’z’ ywrynkl’r ’yncyp
tusulugın keze yorıŋlar inçip

26 ym’ ’ykyn ’wycyn p’rm’nkl’r y’q̈’
yme ikin üçin barmaŋlar yaka

27 y’lnkwzyn p’rynkl’r … mn ym’
yalŋuzın barıŋlar … m(e)n yme

28 pwykwn ’wrpylβyny ’’tlq syn’y’ny y
bökün urbilvini atl(ı)g senayane <y>

29 pr’m’n nynk swz’q̈ynk’ pwrq’nl’r
braman-nıŋ sozakıŋa burkanlar

30 nwmyn ’yšl[’]k’ly p’ryr mn pw
nomın işl[e]geli barır m(e)n bo

31 s’β’q ’šydyp …// tnkry yyry
savag ėşidip … // t(e)ŋri yėri
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

1 … y’βl’q s[’]qynclq šmnw pyr yykyt
… yavlak s[a]kınçlıg ş(i)mnu bir yigit

insanlar vücudundaki bağlarımı kesip parçaladım. Sizler de kurtuldunuz .. tüm bağlardan. Şimdi sizler şehirden şehre, ülkeden ülkeye gidin. Canlılara iyilikle, sevinçle, faydayla gezip dolaşın ancak ikişer halde üçer halde gitmeyin, tek başınıza gidin .. Ben de bugün Senayane brahmanın Urbilvini adlı köyüne, Buda’nın öğretilerini yerine getirmek için gideceğim. Bu sözü işitip … Gökyüzü

(arka sayfa?)

(1-11) … kötü niyetli Mara bir genç …

2 … ’t’wyzyn plkwrtwp tnkry pwrq’n
… e’tözin b(e)lgürtüp t(e)ŋri burkan

3 ’wydynt’ plkwlwk pwlwp šlwkyn
üdinte b(e)lgülük bolup şlokın

4 ’nc’ typ tydy .. ’’ryty ’wzm’tyn
inçe tėp tėdi .. arıtı ozmatın

5 q̈wrtwlm’tyn ’wzmyš q̈wrtwlmyš
kutrulmatın ozmış kurtulmış-

6 c’ s’q̈ynwr - sn p’k
-ça sakınur - s(e)n bek

7 q̈’t’q p’q̈ - cwqyn
katag bag - çogın

8 p’lmyš ’rwr - sn n’nk
balmış erür - s(e)n neŋ

9 s’n twyyn mynt’d’ ’wzmyš
sen toyın mıntada ozmış

10 q̈wtrwlmyš ’rm’z sn ’wzqwnk
kutrulmış ermez s(e)n ozguŋ

11 q̈wtrwlqwnk ym’ ywq̈ pw s’β’q
kutrulguŋ yme yok bo savag

12 ’yšydyp twyk’l pylk’ tnkry tnkrysy
ėşidip tükel bilge t(e)ŋri t(e)ŋrisi

13 pwrq’n nynk ’ync’ s’q̈yncy pwlty
burkan-nıŋ inçe sakınç boltı

14 y’βl’q̈ s’q̈ync l’q ’’yyq q̈ylync lq
yavlak sakınç-lag ayıg kılınç-l(ı)g

15 šmnw m’nynk ’dkwlwk ’yšymk’
ş(i)mnu meniŋ edgülüg işimke

16 ’’d’ q̈ylq’ly y’q̈yn k’lmyš ’rwr ..
ada kılgalı yakın kelmiş erür ..

17 ’’ncwl’yw ’wtqwr’q̈ ’wqwp šlwkyn
ançulayu otgurak ukup şlokın

vücudunda belirip yüce Buda’nın zamanında görünür olup şiirle şöyle söyledi: Asla serbest kalıp kurtulmadan, kurtulduğunu düşünüyorsun. Sağlam sıkı, bağlarla bağlısın. Sen keşiş hiçbir surette bundan kurtulmuş değilsin. Kurtulacağın da yok. (11-31) Bu sözleri işiten mükemmel bilgili yüce Buda’nın düşüncesi şöyle oldu: Kötü niyetli, günah işleyen Mara benim iyi işlerime zarar vermeye gelmişti .. Bu şekilde kati olarak algılayıp şiirle

18 ’ync’ typ yrlyq̈’dy ’’lq̈w ’ylyk
inçe tėp y(a)rlıkadı alku ilig

19 twtwq p’q cwql’ryn dyn ’wzmyš
tutug bag çogların-dın ozmış

20 [’]wq̈ ’rwr mn ’wystwn tnkry yyry
[o]k erür m(e)n üstün t(e)ŋri yėri-

21 nt’ky ’’ltyn y’lnkwq̈ ’t’wzynt’
-nteki altın yalŋok e’tözinte-

22 ky y[’]pšwnqwlwq ’d l’ryk ’wyz
-ki y[a]pşungulug ed-lerig üz-

23 myš ’rwr mn n’nk ’wzm’dyn
-miş erür m(e)n neŋ ozmadın

24 q̈wrtwlm’tyn ’wzdwm q̈wrtwltw m
kutrulmatın ozdum kurtultu-m

25 typ tym’z mn pw mwnt’q s’β
tėp tėmez m(e)n bo muntag sav

26 swzl’myšk’ sn šmnw ’wβwtlwq
sözlemişke s(e)n ş(i)mnu uvutlug

27 pwlq’y sn pw yrlyq ’yšydyp y’βl’q̈
bolgay s(e)n bo y(a)rlıg ėşidip yavlak

28 s’q̈yncl’q šmnw pwswšlwq q̈’dqwlwq
sakınçlag ş(i)mnu busuşlug kadgulug

29 ’’nksyz ’wβwtlwq pwlwp ’’nt’ ’wq̈
aŋsız uvutlug bolup anta ok

30 yytlynyp p’rdy .. ’’nt[’] ’wytr w
yitlinip bardı .. ant[a] ötr-ü

31 pwrn’ky ’ync’ typ tydy n’ ’wycwn
purnake inçe tėp tėdi ne üçün
(sayfanın sonu)

8. I,6=Nr.208
(ön sayfa)

1 ’rk’n ’wyc ’s[’]nky ’mk’k
erken üç as[a]nke emgek

şöyle dedi: Tüm bağlardan kurtulmuş (olmayı) idrak ettim. Yukarıda tanrılar aşağıda insanlar, vücudundaki bağlanılan dünyevi ögeleri kesip koparıp ortadan kaldırdım. Hiçbir şekilde kurtulmadan serbest kalıp kurtuldum diyemem. Bunun gibi sözlerin söylenmesiyle sen Mara utanacaksın! Bu buyruğu duyduğunda kötü niyetli Mara kederlendi (ve) tasavvur edilemez (şekilde) utanıp hemen ortadan kayboldu .. Bundan sonra Purnake şöyle dedi: Niçin?

8. I,6=Nr.208
(ön sayfa)

(1-16) iken üç Asamkhyeya çağında ıstırabı

2 twšqwrwp ’wystwn tnkry ’’ltyn
toşgurup üstün t(e)ŋri altın

3 y’lnkwq̈ nwnk ’wmwqy ’yn’qy m’ytry
yalŋok-nuŋ umugı ınagı maitri

4 ’’tlq pwrq’n pwlq’y … t’qy
atl(ı)g burkan bolgay … takı

5 ym’ pwrn’ky - ’ pw ’’y’qq’
yme purnake- <’> bo ayagka

6 t’kymlyk - m’ytry pwdy
tegimlig - maitri bodi-

7 sβt twyk’l - q̈yrq̈ mq’
-s(a)v(a)t tükel - kırk m(a)ha-

8 klp ’wydt’ - ’wyzwkswz …
-k(a)lp üdte - üzöksüz …

9 ’dkw ’wykly dy’n s’q̈yncy …
edgü ögli dyan sakınçı …

10 ’’nc’q̈y ’ ym’ …
ançakıya yme …

11 ’wyrytm’dy ’’nyn … byš
öritmedi anın … bėş

12 ywz ptr’klp t’q̈y pwdysβt l’r
yüz b(a)trak(a)lp takı bodis(a)v(a)t-lar

13 ’’r’ pyšync pwrq’n plkwlwk
ara bėşinç burkan b(e)lgülük

14 k[’]zykd’ twrdy .. t’q̈y q̈’lmyš
k[e]zigde turdı .. takı kalmış

15 twyrt ywz twqwz ’wn ’’rtwq̈y y
tört yüz tokuz on artokı-ı

16 pyš pwdysβt l’r kyrk’y l’r .. ’mty
bėş bodis(a)v(a)t-lar kirgey-ler .. amtı

17 mwn’ ’’y’q q̈’ t’kymlyk
muna ayag-ka tegimlig

bitirerek yukarıda tanrılar aşağıda insanların umudu Maitreya adlı Buda olacak … ve ayrıca Purnake! Bu hürmete layık Maitreya bodisavat, kırk M(a)hak(a)lpa çağının tamamında daima … iyi niyetli meditasyon düşüncesi … biraz da … (fikir) uyandırmadı. Onun … beş yüz b(a)trak(a)lpdaki bodisavatlar arasında beşinci Buda olarak bilinen sırada bekledi. Ayrıca (geriye) kalan dört yüz doksan beş bodi-savat (da) rahip olacaklar .. (16-23) Şimdi saygıdeğer

18 m’ytry ’wrpylβ’ny p’lyq t’q̈y
maitri urbilvani balık takı

19 syn’y’ny pr’m’n ’wqly pwlwp
senayane braman oglı bolup

20 s’kyz y’šynt’ q̈’lty c’qw ’rzy
sekiz yaşınta kaltı çahu arzi

21 k’nk ’wykwz swβyn synkyrwr c’
gaŋ ügüz suvın siŋirür-çe

22 ’’lq̈w š’st’r pylk’ pylyk
alku şastar bilge bilig

23 symrydy pwšqwnty .. t’q̈y ym’ pylk’
simridi boşguntı .. takı yme bilge

24 pylyk swβs’m’q̈yn ’’β’ntlyq tynlq
bilig suvsamakın avantlıg tınl(ı)g-

25 l’rq̈’ ’’s’q twsw q̈ylq’lyr ’wycwn
-larka asag tusu kılgalır üçün

26 ’wrtwn ’ntk’k ’ylynt’ ’wqr’yw
orton enetkek ilinte ugrayu

27 dkš’npt ’ylk’ p’rdy .. ’’nt’
d(a)kşan(a)p(a)t ilke bardı .. anta

28 t’kyp p’d’ry pr’m’n t’ ’wl’ty y
tegip badari braman-ta ulatı <y>

29 ’wlwq pylk’l’ryk nwm pylk’
ulug bilgelerig nom bilge

30 pylyk ’wqrynt’ mwnk’dtwrty y
bilig ugrınta muŋadturtı <y>

(arka sayfa)
p’štynqy ’’lty ptr
baştınkı altı p(a)tr

1 ….. ’mty yyn’ twyk’l pylk’
….. amtı yene tükel bilge

2 pwrq’n nynk yyrtyncw yyr swβd’
burkan-nıŋ yėrtinçü yėr suvda

Maitreya Urbilvani şehrindeki Senayane brahman’ın oğlu olarak (dünyaya) geldi. Sekiz yaşında keşiş Çahu’nun Ganj nehrinin suyunu yuttuğu gibi tüm Budist öğreti metinler bilgiyi höpürdeterek içercesine öğrendi .. (23-30) ve ayrıca tabiatı dolayısıyla bilgiye susamış olarak var olan canlılara fayda sağlamak için Orta Hindistan’a özellikle D(a)ksin(a)p(a)t’a gitti .. Oraya ulaştığında Badari brahman ve diğer büyük bilgeleri, öğreti bilgilerinden dolayı hayrete düşürdü.

(arka sayfa)
(birinci bölüm altıncı yaprak)

(1-13) … şimdi yine mükemmel bilgili yüce Buda’nın yeryüzünde

3 plkwrmyšyn ’wq̈yp ’yšydyp q̈’d’š y
b(e)lgürmişin ukıp èşidip kadaş-ı

4 … pyrl’ ’ykykw dkš’npt
… birle ikigü d(a)kşan(a)p(a)t

5 ’ylt’ - yyn’ m’k’t
ilte - yene magat

6 ’ylk’ k’lyr - l’r p[6]’š’nk
ilke kelir-ler paşanak

7 t’qd[’] tnkry - tnkrysy pwrq’n
tagd[a] t(e)ŋri - t(e)ŋrisi burkan-

8 q’ … q’βyšyp twyyn pwlwr ’dk w
-ka … kavışıp toyın bolur edg-ü

9 … twdm’z q’nm’z kycm’z
… todmaz kanmaz keçmez

10 …lq ’wqwl twyrwsync’
…LQ ogul törösinçe

11 tykyn ’wyk’ ’’tynk’ tykyp pwr
tigin öge atıŋa tegip bur-

12 q’n ckrβrt ’ylyk q’n yyr
-kan ç(a)kr(a)v(a)rt ilig kan yèr

13 swβ d’ plkwr’r kym q̈[’]yw pw pwr
suv-da b(e)lgürür kim k[a]yu bo bur-

14 q’n nwmynt’ s’ns’r dyn ’wzq’ly
-kan nomınta sansar-dın ozgalı

15 q̈wtrwlq’ly [’]yrkwrm’s’r ’wl tynlq ’wt
kutrulgalı [e]rgürmeser ol tınl(ı)g ot-

16 qwr’ty m’ytry pwrq’n ’wydynt’
-guratı maitri burkan üdinte

17 q̈wrtwlwr pw mwnt’q s’βl’r’q ’yšydyp
kurtulur bo muntag savlarag èşidip

ortaya çıkışını anlayıp (bunu) duyarak akrabası … ile her ikisi D(a)ksin(a)p(a)t’a tekrar Magat şehrine gelirler. Paşanak dağında yüce Buda’ya … kavuşup rahip olur. İyi … usanmaz, memnun olmaz, bağlanıp kalır … oğul yasaya göre veliaht makamına ulaşıp Buda Çakravartin hükümdar yeryüzünde ortaya çıkar. (13-29) Her kim bu Buda öğretisinde doğum ölüm döngüsünden kurtulup (özgürlüğe) ulaşamazsa o canlı kesinlikle Maitreya burkanın zamanında kurtulacaktır. Bunun gibi sözler duyduktan

6 Laut, Tekin tarafından da haklı olarak anlaşılmayan sözläp yazımının sözdizimsel nedenlerle reddedilmesi gerektiğini ve bağlam bakımından süzül- “inançlı, inançlı olmak” anlamının daha uygun olduğunu belirtmiştir. Metinde Laut’un görüşü benimsenmiştir (Laut 1986: 50).

18 ’wytrw ’’nksyz swyzl’p pwrn’ky ’ync’
ötrü aŋsız süzülüp purnake ınçe

19 typ tydy .. ’’nt’q ’wq̈ ’rs’r .. y’β[’]z
tėp tėdi .. antag ok erser .. yav[a]z-

20 t’ y’β’z ’wl kyšy tytyr .. kym mwnt’q
-ta yavaz ol kişi titir .. kim muntag

21 ’dkwlwk m’ytry pwdysβt ’q kwyrk’ly
edgülüg maitri bodis(a)v(a)t-ag körgeli

22 kwys’m’s’r .. t’q̈y ym’ tyryk ’wylwk
küsemeser .. takı yme tirig ölüg

23 ’wl ’’t’wr .. kym m’ytry pwdysβt
ol atanur .. kim maitri bodis(a)v(a)t-

24 nynk mwnk’dyncyq ’dkwsyn ’yšydk’ly
-nıŋ muŋadınçıg edgüsin ėşidgeli

25 k’lm’s’r kym ’mty m’ytry pwdysβt
kelmeser kim amtı maitri bodis(a)v(a)t-

26 nynk ’’qyšyk q̈ylm’q l’q y’nky
-nıŋ abişik kılmak-lag yaŋı

27 kwyn ’wqrynt’ myntyd’ ’yn[’]r w
kün ugrınta mintide ın[a]r-u

28 mynk yylq̈’ t’ky twyzwn kyšy
miŋ yılka tegi tözün kişi-

29 l’r pylk’ y’lnkwq̈l’r m’ytry pwrq’n
-ler bilge yalŋoklar maitri burkan
(sayfanın sonu)

sonra son derece inançlı Purnake şöyle söyledi: .. böyleyse .. En kötü kişi odur .. Böyle erdemli Maitreya bodisavatı görmeyi arzulamayan .. ve dahası canlı, ölüdür diye söylenir .. (Eğer) ki Maitreya bodisavat’ın takdire şayan iyiliğini duymaya gelmez(se). Ki şimdi Maitreya bodisavatın kutsadığı (abhişeka) münasebetiyle, benden itibaren bin yıla kadar asiller, bilge insanlar Maitreya burkan

9. I(?),?=Nr.59
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … twynl’ ’ync pwlty mw
… tünle enç boltı mu

2 ’rky .. ’wykyr’ s’ynw kwyl’r ywyzyn
erki .. ögire sevinü küler yüzin

9. I(?),?=Nr.59
(ön sayfa)

(1-15) … geceleri huzurlu mu acaba? .. Memnuniyet duyan, güler yüzüyle

3 p’d’ry pr’m’n ’ync’ typ tydy .. ’dkw ’dkw
badari braman ınçe tėp tėdi .. edgü edgü

4 twyzwn ’wqlwm ’’nksyz ’ync ’rtwq̈
tözün oglum aŋsız enç artok

5 ’dkw ’rdym .. n’ ’wycwn typ tys’r .. ywz
edgü erdim .. ne üçün tėp tėser .. yüz[7]

6 yyl y’š’dym twynwk ’’dyr’ s’n’s’r
yıl yaşadım tünüg adıra sanasar

7 twyrt twym’n ’wyc mynk ’yky ywz
tört tümen üç miŋ iki yüz

8 twynl’r ’rtdy .. ’wl ’’nc’ ’wzwn ’wydt’
tünler ertti .. ol ança uzun üdte

9 p’rw pyrwkyn twynl’ ym’
berü birökin tünle yme

10 twynky twynl’ky t’k ’ynckwlwk
tünki tünleki teg ençgülüg

11 … pylyk ’wdymyšym ywq̈ ’rdy .. n’
… bilig udımışım yok erdi .. ne

12 ’wycwn typ tys’r .. twyn pyr ’’nt’q
üçün tėp tėser .. tün bir antag

13 k’dym twn ’’twk yyβyk tyz
kedim ton etük yėveg tiz-

14 yk k’dmyš twn’myš kwyrw q̈’nyncsz
-ig kedmiş tonamış körü kanınçsız

15 yrwq̈ y’šwq̈ y’ltrydy pyr tnkry
y(a)ruk yaşuk yaltrıtı bir t(e)ŋri

16 tnkrysy kwyk q̈’lyqd’ twrwp m/…
t(e)ŋrisi kök kalıkda turup M/…

Badari brahman şöyle söyledi: .. Mükemmel, Asil oğlum! Olağanüstü derecede iyiyim .. Niçin (böyle) söyler .. Yüz yıl yaşadım. Geceler iyice sayılırsa kırk üç bin iki yüz gece geçti .. Bu kadar uzun zamandan beri böyle gece ve gece kadar huzurlu … uyumuşluğum yoktur .. Niçin (böyle) söyler .. Gece böyle bir giysi, ayakkabı, bir dizi mücevher giyinmiş donanmış bakmaya doyulamayacak derecede göz kamaştırdı. (15-18) Bir tanrı semada durup …

7 Laut, buranın yüz y(ė)girmi okunması gerektiğini belirtmiş, gerekçe olarak Brahman Badhari’nin yaşı için “120” rakamının ilk olarak, Badhari’nin yaşamındaki gece sayısının 43.200 olarak verildiği Taf. 9 r. 6-8’deki diğer metinden türetildiğini, olağan ay hesabına göre tam olarak 120 yıla karşılık geldiğini {1 yıl = 360 gün} sunmuştur. Ayrıca, “120” yaşı Taf. 11 r. 10’daki bilgilerle de doğrulandığını belirtmiştir (BT 9, 48) (Laut 1986:). Metinde … çalışması yapılmadığı için yüz olarak okunmuştur.

17 ’ync[’] typ tydy .. twyk’l pylk’
inç[e] tėp tėdi .. tükel bilge

şöyle söyledi: .. mükemmel bilgili yüce Buda yeryüzünde

18 tnkry tnkrysy pwrq’n yyr swβd[’]
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan yėr suvd[a]
(ön sayfanın sonu)
(ön sayfanın sonunda, muhtemelen daha sonraki bir okuyucu tarafından yazılmış bazı yazma denemeleri)

(arka sayfa)

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … //s/ …
… //S/ …

2 ’wyz kwynkwlynk’ ’ync’ typ tydy
öz köŋüliŋe inçe tėp tėdi

3 m’nk’ ym’ pw s’β’q twynky twynl’
maŋa yme bo savag tünki tünle

4 swt’β’š tnkry yyrynt’ky tnkryl’r twyz
şudavas t(e)ŋri yėrinteki t(e)ŋriler tüz-

5 w twyk’dy ’wq̈wtdy l’r .. ’wytrw mwk’rcy
-ü tüketi ukutdı-lar … ötrü mogaraçe

6 ’wry ’ync’ typ tydy .. tnkry p’qšyl’r
urı inçe tėp tėdi .. t(e)ŋri bakşılar

7 pw mwnt’q pyš cwypyk pwlq’nywq̈
bo muntag bėş çöpik bulganyuk

8 ’yrytmyš q̈ysq’ ’wyzt’ y’št’
eritmiş kısga özte yaşta

9 pwrq’n l’r yyrtyncwd’ plkwrdy y
burkan-lar yėrtinçüde b(e)lgürdi <y>

10 typ tymyš s’β’q kyrtkwrwr mw ’rky ..
tėp tėmiş savag kėrtgürür mü erki ..

11 ’wytrw p’d’ry pr’m’n ’ync’ typ
ötrü badari braman inçe tėp

12 tydy .. twyzwn ’wqlwm /// …
tėdi tözün oglum /// …

(1-18) … … kendisine şöyle söyledi: Bana da bu sözleri gece Şudavas göğündeki tanrılar eksiksiz açıkladılar … Sonra Mogaraçe (adlı) genç adam şöyle söyledi: .. Yüce üstatlar! Böyle beş bulandırma ile bulanık, aşağılanmış kısa ömürde burkanlar dünyada ortaya çıktı, diye söylenen söze inanılır mı acaba? Bunun üzerine Badari brahman şöyle söyledi: Asil oğlum …

13 kyrtkwnwr mn n’ ’wycwn typ
kėrtgünür m(e)n ne üçün tėp

14 tys’r swyky q̈wtlwq l’r ’wynkr’ky y
tėser söki kutlug-lar öŋreki <y>

15 pylk’ l’rd’ ’’nt’q ’yšydmyšym p’r
bilge-lerde antag ėşidmişim bar

16 ’’nt’q twyrlwk ’lp ’rd’mlyk
antag törlüg alp erdemlig

17 q’n’ml’q ywr’klyk p’k q’tyq
kanamlag yüreklig bek katıg

18 kwynkwlwk tynlq pwlwr .. pw mwnt’q
köŋül(l)üg tınl(ı)g bolur .. bo muntag
(sayfanın sonu)

İnanıyorum, niçin? dese; eski zamanlarda kutlu kişiler, önceki bilgelerden şöyle işittim: Bu türlü cesaretli, hoşnut gönüllü, sağlam gönüllü canlılar vardır. Böyle

117 (+10). (?),?=Nr.49, 151
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 kwynkwlyn pyrdy .. twyzwn m’ytry
köŋülin bėrdi .. tözün maitri

2 pwdysβt nwm pwšy pyrwr ’rty .. ’mty
bodis(a)v(a)t nom buşı bėrür erti .. amtı

3 ’wl ’’nt’q qwtlwq y’qyšlyq twyr w
ol antag kutlug yagışlıg tör-ö

4 ’’lq̈ynty .. t’qy s’nk’ pwšy t’β’r
alkıntı .. takı saŋa buşı tavar

5 k[’]rk’k ’rs’r p’d’ry pr’m’n n’nk
k[e]rgek erser badari braman-naŋ

6 ’βynk’ p’ryp pwšy q̈wlqyl .. pw
eviŋe barıp buşı kolgıl .. bo

7 s’βyq ’yšydyp nyryd’ny pr’mn y’qyš
savıg ėşidip niridane bram(a)n yagış-

8 lyq yyrdyn ’wynwp p’rdy .. ’’nt’
-lıg yėrdin ünüp bardı .. anta

117 (+10). (?),?=Nr.49, 151
(ön sayfa?)

(1-22) (bir) hisle verdi .. Asil Maitreya bodisavat öğreti sadakası verirdi .. Şimdi böyle kutlu kurban töreni kayboldu .. ve sana sadaka gerekiyorsa Badari brahmanın evine gidip sadaka iste! .. Bu sözü duyunca Niridane brahman kurban yerinden ayrıldı .. Bunun üzerine

9 ’wytrw p’d’ry pr’mn kntw ’’βynt’
ötrü badari braman k(e)ntü evinte

10 ’wlwrw kwyk q̈’lyqd’ q̈’lyr t’k
oluru kök kalıkda kalır teg

11 … ’wykrwncwlwk s’βynclyk
… ögrünçülüg sevinçlig

12 … ’ync[’] typ tydy .. ’’nc’m’
… inç[e] tėp tėdi .. ançama

13 ’wykmys ’’lq’myš twyrw ’rwr .. kym
ögmiş alkamış törö erür .. kim

14 ’’syrk’ncsyz kwynkwlyn ’d t’β’r
esirkençsiz köŋülin ed tavar

15 pwšy pyrm’k .. mn ym’ ’’lqw
buşı bėrmek .. m(e)n yme alku

16 ’’qy p’rym ’ylyksyz twtwqswz kwy
agı barım iligsiz tutugsuz kö-

17 nkwlyn pwšy pyrdym .. ’mty q̈ylmyš
-ŋülin buşı bėrdim .. amtı kılmış

18 ’dkw qylyncym’q̈ s’βynclyk ’wykrwn
edgü kılınçımka sevinçlig ögrün-

19 cwlwk ’’r’yyn pw s’β swyzl’ywr
-çülüg ereyin bo sav sözleyür

20 ’rk’n … / … / ’’r’ nyrd’ny pr’mn
erken … / … / ara nirdane bram(a)n

21 ’lkyn ywq̈’rw ’wyntwrwp ’’y’yw w
elgin yokaru üntürüp ayayu <w>

22 ’’qrl’yw … m’ ’wyskynt’
ag(ı)rlayu .. M’ üsginte
(ön sayfanın sonu?)

Badari brahman kendi evinde oturup semada durur gibi … sevinçli … şöyle söyledi .. Ne kadar övülmüş yasadır .. Ki eli açık (bir şekilde) mal mülkünü sadaka vermek .. Ben de tüm servetimi bağlanmadan, gönlümce sadaka verdim .. Şimdi yaptığım iyiliklerden dolayı sevinçli olayım. Bu sözü söylerken … … (bu) sırada Nirdane brahman ellerini yukarı kaldırıp saygı göstererek .. huzurunda

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 pyš ywz y’r’tm’q[8] kym pyrymym// …
bėş yüz yartmak kim berimim // …

2 ’wyt’p ’yncyn ’’r’yyn pw s’β’q
ötep ençin ereyin bo savag

3 ’yšydyp ’mk’klyk ywzyn ’yy’
ėşidip emgeklig yüzin iy[y]e

4 t’y’ p’d’ry pr’m’n ’ync’ typ
taya badari braman ince tėp

5 tydy .. ’’y ’ y’β’šym kym m’nynk
tėdi .. ay-a yavaşım kim meniŋ

6 kycykd’ p’rw yyqmyš q̈’zq’nmyš
kiçigde berü yıgmış kazganmış

7 ’’dym t’β’rym ’rdy ’rs’r .. ’’ny ’’lq̈w
edim tavarım erdi erser .. anı alku

8 twyzwn m’ytry pyrl’ swq̈wšwp
tözün maitri birle sokuşup

9 ’zrw’ tnkry yyrynt’ twqm’q̈
ezrau t(e)ŋri yėrinte tugmak

10 kwyswšyn pwšy pyrk’ly s’q̈yncyn
küsüşin buşı bėrgeli sakınçın

11 ’yky ykrmy yyl twyny kwyny ’wyzlwncwswz
iki y(ė)g(i)rmi yıl tüni küni üzlünçüsüz

12 p’š’nt’k ’’tlq y’qyš y’q’dymyz
paşantak atl(ı)g yagış yagadımız

13 ’d t’β’r ’’syrk’ncsyzyn ’’lq̈w
ed tavar esirkençsizin alku

14 pwšy cy l’r q̈’ pwšy pyrdym ’mty y
buşı-çı-lar-ka buşı bėrdim amtı <y>

(arka sayfa?)

(1-21) beş yüz para ki borcum … borcu ödeyip huzurlu olayım. Bu sözü duyunca ıstıraplı (bir) yüzle (o yüzü) yere indirip uzaklaşarak Badari brahman şöyle söyledi: Ey asilim! Küçüklüğümden beri biriktirdiğim (ne kadar) servetim varsa .. Onu, hepsini asil Maitreya ile karşılaşıp Brahma yerinde doğma arzusuyla, sadaka verme düşüncesiyle on iki yıl, gece gündüz sonsuz Paşantak adlı (kurbanı) kurban ediyoruz, mal mülk cömert (bir şekilde) tüm dilencilere sadaka verdim. Şimdi

8 Para anlamındaki yartmak fiili muhtemelen diyalektikal bir özellik olarak ünlü türemeli şekliyle yazılmıştır.

15 synyt’ t’q̈y ywq̈ cyq’y ’ynq̈’ ’rwr
sinite takı yok çıgay ınga erür

16 mn pyš p’q̈’r t’nkync’ t’β’ry m
m(e)n bėş bakar teŋinçe tavarı-m

17 ywq̈ q̈’nt’ t’q̈y pyš ywz y’r’tm’q̈
yok kanta takı bėş yüz yartmak

18 pyrw ’wq’y mn pwrq̈yr’q̈ ywzyn
berü ugay m(e)n burkırak yüzin

19 nyryd’ny pr’m’n ’ync’ typ tydy mn
niridane braman inçe tėp tėdi m(e)n

20 ’yrync cyq’y tynlyq … ’wyz’ yrlyq
erinç çıgay tınlıg .. üze y(a)rlık-

21 ’ncwcy kwynkwl twrqwrw pyrynk
-ançuçı köŋül turguru bėriŋ
(sayfanın sonu)

11. I.(?)=Nr.100
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 m’nk’ … y’r’tm’q syzynk[’]
maŋa … yartmak siziŋ[e]

2 ’wmwnclwqyn ’’yq ’yrq̈ ywltyn
umunçlugın ay(ı)g ır(a)k yoltın

3 ’mk’nw k’lmyš mn ’wmwqswz q̈ylm’nk
emgenü kelmiş m(e)n umugsuz kılmaŋ

4 pyrwkyn pyrm’z ’wk ’rs’r syz
birökin bėrmez ök erser siz

5 myny ’ykyl’ - twyn’ryk q̈ynlq
meni ikile - tünerig kınl(ı)k-

6 t[’] … - l’r twynyn
-t[a] … - L’R tünin

7 kwynyn twqy - q’y l’r .. pw
künin tokı-gay-lar .. bo

senden de yoksulum, evsizim. Beş bakır kadar bile servetim yok. Nasıl beş yüz para verebileceğim? Asık bir yüzle Niridane brahman şöyle söyledi: Ben zavallı, yoksul canlılar .. sayesinde merhamet duygusuyla verin!

11. I.(?)=Nr.100
(ön sayfa)

(1-19) Bana … para size güvenimle kötü, uzak (bir) yoldan acı çekerek geldim. (Beni) umutsuz bırakmayın! Eğer vermezseniz, beni tekrar karanlık hapishanede … gece gündüz dövecekler .. Bu

8 s’β’q ’yšydyp - tytr’yw ’wynyn
savag ėşidip - titreyü ünin

9 p’d’ry pr’m’n ’ync’ typ tydy .. ’’y
badari braman inçe tėp tėdi .. ay-[a]

10 ’wqlwm ’wlwq q̈’ry ywz ykrmy y’šl’q
oglum ulug karı yüz y(ė)g(i)rmi yaşlag

11 mn q̈’c’n n’nk ’’zwk swyz
m(e)n kaçan neŋ ezüg söz-

12 l’m’cy mn pyr p’q’r t’nkync’ ’dym
-lemeçi m(e)n bir bakar teŋinçe edim

13 t’β’rym ywq̈ pyš ywz p’q’r t’q̈y q̈’nt’
tavarım yok bėş yüz bakar takı kanta

14 pwlq’y pwlq’nyp t’rkyšl’nyp nyryd’ny y
bulgay bulganıp terkişlenip niridane <y>

15 pr’m’n ’ync’ typ tydy ’’y mwnmyš
braman inçe tėp tėdi ay munmış

16 pylyksyz pr’m’n pyrwkyn ’’ltwn
biligsiz braman birökin altun

17 y’r’tm’q̈ …r sn … // šwnkyn
yartmak …R s(e)n … // ŠWNKYN

18 q’nt[’] …
kant[a] …

19 // …
// …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
1 kwynkwlwk s’βyn … m’nyptry
köŋül(l)üg savın … manib(a)dre

2 pwrn’ptry q̈’ ’ync’ typ tydy n’
purnab(a)dre-ka inçe tėp tėdi ne

3 ’wqrynt’ n’ tylt’qyn t’
ugrınta ne tıltagın-ta

sözü duyunca Badari brahman titreyen bir sesle şöyle söyledi: .. Ey oğlum! Ben çok yaşlıyım, yüz yirmi yaşındayım. Hiçbir zaman yalan söylemeyeceğim. Bir bakır kadar servetim yok. Beş yüz bakırı da nereden bulayım. Kızıp öfkelenerek Niridana brahman şöyle söyledi: Ey cahil brahman! Bu şekilde altın para … sen … … nerede … …

(arka sayfa)

(1-18) Gönülden sözle … Manib(a)dre Purnab(a)dre’ye şöyle söyledi: Hangi sebepten hangi vesileyle

4 pyzynk p’kymyz β’yšrβ’ny ’ylyk
biziŋ begimiz vaiş(i)rvane ilig

5 tnkry tnkrysy - pwrq’n nynk
t(e)ŋri t(e)ŋrisi - burkan-nıŋ

6 yyrtyncwd’ - … / .
yėrtinçüde - … / .

7 p’d’ry pr’m’n - ’wqytq[’]l y
badari braman - ukıtg[a]l-ı

8 yrlyq̈’r ’rky .. - pwrn’ptry ’ync’
y(a)rlıkar erki .. - purnab(a)dre inçe

9 typ tydy twyzwn m’ytry nyk tnkry
tėp tėdi tözün maitri-ni[ŋ] t(e)ŋri

10 pwrq’n nwmynt’ twyyn pwlqws y
burkan nomınta toyın bolgus-ı

11 ’wycwn pyzynk’ ’wqytq’ly yrlyq̈’r
üçün biziŋe ukıtgalı y(a)rlıkar

12 m’nyptry ’ync’ tydy .. ’nt’q̈ ’rs’r ..
manib(a)dre inçe tėdi .. antag erser ..

13 twyzwn m’ytry q̈’ ’wq̈ ’wqytq’ly
tözün maitri-ka ok ukutgalı

14 ’’ym’z .. ’wytrw pwrn’ptry ’ync’ typ
aymaz .. ötrü purnab(a)dre inçe tėp

15 tydy .. pw ’yš kwydwk ym’ ’wlwq kwyc
tėdi .. bo iş küdüg yme ulug küç-

16 lwk tnkry l’r nnk k’nks’smyš
-lüg t(e)ŋri-ler-niŋ keŋşeşmiş

17 … / n[’] [’]wycwn typ tys’r
… / n[e] [ü]çün tėp tėser

18 … [’]zrw’
… [e]rzua
(gerisi eksik)

hükümdarımız Vaişravana, yüce Buda’nın yeryüzünde … Badari brahman açıklamak üzere buyurur mu acaba? .. Purnab(a)dre şöyle söyledi: Asil Maitri’nin yüce Buda öğretisinde rahip olduğu için bize açıklamak üzere buyurur. Manib(a)dre şöyle söyledi: .. böyleyse .. Asil Maitreya’ya kavratmak için söylemez .. Bunun üzerine Purnab(a)dre şöyle söyledi: Bu iş de büyük, kudretli tanrıların tartışmış … Neden dese … Brahma

12. I,12(?)=Nr.9
(ön sayfa)

1 ’’dg’r ’’tl’ryn y’r’t’ql’q kwyrtl’
adgar atların yaratıglag körtle

2 q̈’nkly ’wlwq p’dwk ’wd ’ynk’k
kaŋlılar ulug bedük ud ingek

3 pwq̈’l’r q̈wdwz ’wykwzl’r t’dwn twrpy
bukalar kotuz öküzler tadun torpı

4 pwz’qwl’r ’yrk ’rk’c t’k’
buzagular irk erkeç teke

5 ’wql’q̈ twylt - ’wrwn ’šwk
oglak tölt - oron eşük

6 twyš’k twn - ’twk ’ytyk
töşek ton - etük etig

7 y’rt’q ’’š - ’yckw ’y t’ryq
yaratag aş - içgü ı tarıg

8 … //d// - ’d t’β’r mynk
… //D// - ed tavar miŋ

9 mynk twym’n twym’n qwrl’
miŋ tümen tümen kurla

10 … pyrdynkyz .. t’kynt[’]cy dynt’r l’r
… bėrdiŋiz .. tegint[e]çi dentar-lar

11 ’d t’β’r pwlwp ’rtynkw ’wykrwncwlwk
ed tavar bulup ertiŋü ögrünçülüg

12 s’βynclwk p’rdy l’r ’’nyn ’mty
sevinçlüg bardı-lar anın amtı

13 pylk’ p’qšy ’wlwq ’ylyk ’zrw’
bilge bakşı ulug ilig erzua

14 tnkry yyrynt’ twq’ly ’’ryq ’rzwn
t(e)ŋri yėrinte tugalı arıg erzün

15 pw s’β’q ’yšydyp ’’nksyz ’wykrwncwlwk
bo savag ėşidip aŋsız ögrünçülüg

12. I,12(?)=Nr.9
(ön sayfa)

(1-10) Aygır koşumlu fevkalade güzel kağnılar büyük, iri sığır, inek, boğalar, yak, öküzler, dana (ve) iki yaşındaki dana, buzağılar, genç erkek keçi, oğlak, yatak takımı,yataklık, yorgan, minder, kıyafet ve ayakkabı, takı, süs, yiyecek içecek, ekin ve hububat … servet binlerce ve on binlerce kez … verdiniz (10-28) .. yerine getirecek keşişler mal mülk bulup fevkalade mutluluğa ulaştılar. Bundan dolayı şimdi bilge üstat, büyük hükümdar Brahma gökyüzünde doğmak için temiz olsun! Bu sözü işitince tasavvur edilemez

16 s’βynclyk pwlwp p’d’ry pr’m’n
sevinçlig bolup badari braman

17 ’wlwq q̈’ry pwykwlmyš ’t’wyzyn
ulug karı bük<r>ülmiş e’tözin

18 kyrt kyrt kwylcyr’ ’ync’
kirt kirt külçire inçe

19 typ ’dkw ’dkw twyzwn ’wqlwm m’nynk
tėp edgü edgü tözün oglum meniŋ

20 ’wyrd[’] p’rw pw mwnt’q twyrlwk
ürd[e] berü bo muntag törlüg

21 s’βl’r ’yšydk’ly ’wlwq kwyswšwm ’rdy
savlar ėşidgeli ulug küsüşüm erdi

22 pwykwn / … kwyswšwm q̈’nty ..
bökün / … küsüşüm kantı ..

23 ’mty pw // … /rw pw twynt’
amtı bo // … /RW bo tünte

24 … /// ’ylyksyz twtwqswz kwynkwlyn
… /// iligsiz tutugsuz köŋülin

25 … /wm kwynwmyn kwyd’yyn ’ykynty
… /WM künümin küdeyin ikinti

26 … / … /// nwnk kwyn …
… / … /// NWNK kün …

27 … //r ’wy/// …
… //R ’WY/// …

28 … /// …
… /// …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
p’štynky ’yky ykrmy ptr
baştınkı iki y(ė)g(i)rmi p(a)tr

1 kwydwk ’rdy .. ’’lq̈w ’’yšl’yw twyk’dy
küdüg erdi .. alku işleyü tüketi-

2 mz .. yyn’ ym’ kwyn tnkry ’wy’q̈
-m(i)z .. yene yme kün t(e)ŋri uyak

sevinçle dolan Badari brahman çok yaşlı, bükülmüş vücuduyla kahkaha atıp gülerek şöyle söyledi: Mükemmel asil oğlum! Ezelden beri bu türlü sözler duymak büyük arzumdu. Bugün … dileğim gerçekleşti .. Şimdi bu … bu gece … bağı olmayan gönlümle … günümü bekleyeyim. İkinci … … gün … … …

(arka sayfa)
(birinci bölüm on ikinci yaprak)

(1-7) işti .. Her şeyi yerine getirerek tamamladık .. ve sonra güneş batar

3 q’lyr .. ’mty kntw kntw ’rkwlwk [’]βk’
kalır .. amtı k(e)ntü k(e)ntü ergülük [e]vke

4 p’r’lym .. ’’nt’ ’wytrw prynkyky
baralım .. anta ötrü b(i)raŋ<i>gi[riti]

5 ’wp’sβ’my pw - ’yky ’wryl’r
upasvami bo - iki urılar

6 p’d’ry pr’m’nq - ’ykydyn
badari bramaŋ - ikidin

7 ywl’yw twt’ - ’ylytdy l’ r
yolayu tuta - ėltti-ler

8 ’’nt’ ’wytrw - p’d’ry pr’m’n
anta ötrü - badari braman

9 kntw ’krylmyš pwykwlmyš [’]t[’]wyzyn
k(e)ntü egrilmiş bükrülmiş [e]’t[ö]zin

10 kwyrwp kwynkwly yyrynk’yw ’ync’ typ
körüp köŋüli yeringeyü inçe tėp

11 ’’nc’m y’r’syncyq ’wtwn q̈’rym’q̈
ançama yar<a>sınçıg utun karımak

12 sn kym twqmyš t’ p’rw ’’ltmyš
s(e)n kim tugmış-ta berü altmış

13 y’šq̈’ t’ky kwyc kwyswn ’t
yaşka tegi küç kösön et

14 q’n ’wyst’lw ’wyklyyw twrdy .. yytm
kan üstelü ükliyü turdı .. yetm-

15 yšt’ ’yn’rw ywz ykrmy y’šq̈’t’ky
-işte ınaru yüz y(ė)g(i)rmi yaşkategi

16 kwyn kwynynk’ sn q’rym’q̈l’q
kün küniŋe s(e)n karımaklag

17 swq̈ y’k swr’ swr’ swqwrdwnk
suk yek sora sora sogurduŋ

18 q̈’m’q ’’qlyq̈y mt’q̈y [’]d t’β’rymyn
kamag ag[ı]lıkı-mtakı [e]d tavarımın

.. Şimdi (hepimiz) ayrı ayrı varılacak evlerimize gidelim .. Bundan sonra Biraŋgi[riti], Upasvami bu iki oğul Badari brahmanı iki taraftan gidip, yakalayarak (ona) refakat ettiler. (8-27) Bunun üzerine Badari brahman kendisinin eğilip bükülmüş vücudunu görüp gönlü tasalanarak şöyle söyledi: Ne kadar iğrençsin yaşlanmak ki doğduğundan beri altmış yaşına kadar güç, et ve kan (hep) arttı.. Yetmişinden itibaren yüz yirmi yaşına kadar günden güne sen yaşlılığın hırsı (beni) tamamen emerek tükettin. Bütün hazinemdeki servetimi

19 pwšy cy q̈wltqwcy dynt’r l’r ’ylytdy
buşı-cı koltguçı dentar-lar ėltdi-

dilenci keşişler götürdüler. Vücudumdaki gücümü sen yaşlılık alıp gittin! Nereye yatsın bugün … … gönülle … Asil Maitreya ortaya çıktığı vücudumu korumak … sonra o zamanda … Nirdane … … yoksul fakir … …

20 l’r ’t[’]wyzwmt’ky kwycwmyn sn
-ler e’t[ö]zümteki küçümin s(e)n

21 q̈’rym’q̈ ’ylytw p’rdynk q̈’nk’
karımak ėltü bardıŋ kanka

22 y’tzwn pwykwn / … //// …
yatzun bökün / … //// …

23 syz kwynkwlyn t// …/ twyzwn
SYZ köŋülin T// …/ tözün

24 m’ytry kwyrwnw ’t’wyzwmyn [’]ylkwr / …
maitri körünü e’tözümin [ė]lgür / …

25 [’]yyn ’wl ’wqwrd’ / … r nyrd’ny …
[i]yin ol ugurta / …R nirdane …

26 … [’]yrync cyq[’]y …
… [e]rinç çıg[a]y …

27 …. //m/ …
… //M/ …
(gerisi eksik)

13. I,17=Nr.27
(ön sayfa)

13. I,17=Nr.27
(ön sayfa)

1 pylyr .. ’yncyp ym’ ’’qy p’r’m q̈’
bilir .. inçip yme agı baram-ka

(1-10) bilir .. Bununla birlikte servet hırsıyla asılsız, aldatıcı, yalan sözlerle sana beddua etti. Bunu duyan Badari brahman güler yüzüyle eğik kaşıyla yüce kumandana doğru bakıp hayret ederek

2 ’’zl’nm’qyn p’šsyz kwyzswz ’zwk
azlanmakın başsız közsüz ezüg

3 y’lq’n s’βyn syny swykty .. ’’n y
yalgan savın sini sökti .. an-ı

4 ’yšydyp p’d’ry pr’m’n kwyl’r ywzyn
ėşidip badari braman küler yüzin

5 q̈wtqwrwr q̈’šyn - tnkryd’m ’wrnkw
kudgurur kaşın - t(e)ŋridem urunku

6 t’p’ kwyrw - mwnk’dw ’’dynw
tapa körü - muŋadu adınu

7 ’ync’ typ - tydy .. kym ’rky
ınçe tėp - tėdi .. kim erki

8 twyzwnwm pw yyr - swβd’ twypwk
tözünüm bo yer - suvda tüpük

9 ’wq̈qwcy q̈’yw ’rky twypwdyn twyšm’k
ukguçı kayu erki töpödin tüşmek-

10 yn pylkwcy l’r ’’nt’ ’wytrw pwrn’ptry
-in bilgüçi-ler anta ötrü purnab(a)dre

11 twyk’l pylk’ tnkry tnkrysy pwrq’n
tükel bilge t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan-

12 nynk s’q̈ynw yytyncsyz ’dkwsyn ’wyp
-nıŋ sakınu yėtinçsiz edgüsin öp

13 s’q̈ynyp ’ync’ typ tydy .. kym kntw twy
sakınıp ınçe tėp tėdi .. kim k(e)ntü tü-

14 k’l pylk’ pylyky ’wyz’ βyzyr ’wyrkwn
-kel bilge biligi üze vijir örgün

15 ’wyz’ ’wlwrwp nyzβ’ny l’r’q t’rq’rdy
üze olurup nizvani-larag tarkardı

16 ’wyzm’l’dy .. ’wq̈qwlwq twyrwl’ryk
üzmeledi .. ukgulug törölerig

17 ’’lq̈w ’wq̈ty pylty pwlqwlwq ’dl’ryk
alku uktı bilti bulguluk edlerig

18 twyk[’]l pwlty ’’ty kwysy y’d’lty tnkry y
tük[e]l bultı atı küsi yadaltı t(e)ŋri <y>

19 y’lnkwq̈ nwnk p’qšy sy ’wl ’wq̈’ r
yalŋok-nuŋ bakşı-sı ol ukar

20 twypwk ’wl’wq twypwdyn twyšm’kyk
töpög ol’ok töpödin tüşmekig

21 t’ym’q̈’q .. ’’nt’ ’wytrw p’d’ry pr’mn
taymakag .. anta ötrü badari bram(a)n

22 pw mwnt’q twyrlwk ’wynkr’ kysr’
bo muntag törlüg öŋre kesre

şöyle söyledi: Kim acaba asilim, bu dünyada son bulmayı anlayanlar? Hangileridir acaba tepeden düşmeyi bilenler? (10-21) Bunun üzerine Purnab(a) dre, mükemmel bilgili yüce Buda’nın tasavvur ederek erişilemeyen iyiğini düşündü. Şöyle söyledi: .. Kim kendi mükemmel bilgisiyle elmas taht üzerine oturup tutkuları uzaklaştırdı, kökünü kazıdı.. Bilinmesi gereken kanunların tamamını anladı, bildi. Bilinmesi gereken malları eksiksiz buldu. Adı, şöhreti yayıldı. Tanrı, insanın hocası o anlar, tam o tepeden düşmeyi sapmayı .. (21-30) Bunun üzerine Badari brahman bunun gibi çeşitli, önce ve sonradan

23 ’yšydm’dwk tnkry tnkrysy pwrq’n
ėşidmedük t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan-

24 nynk ’dkw ’’tyn kwysyn ’yšydyp
-nıŋ edgü atın küsin ėşidip

25 ’’lq̈w ’t’wyzynt’ky tww twypl’ry p’rc’
alku e’tözinteki tüü tüpleri barça

26 ywq̈’rw twrdy swyzwk kwynkwlyn
yokaru turdu süzök köŋülin

27 y’rwq̈ ywzyn ’’nk syz ’wykrwncw
yaruk yüzin aŋsız ögrünçü-

28 lwk yn ’nkyt’ ’t’wyzyn kwyl
-lüg-in eŋite e’tözin kül-

29 cyr’ ywzyn tnkry t’p’ kwyryp
-çire yüzin t(e)ŋri tapa körüp

30 ’ync’ typ tydy twyzwn tynlq kym
inçe tėp tėdi tözün tınl(ı)g kim
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
p’štynqy yyty ykrmy ptr
baştınkı yėti y(ė)g(i)rmi p(a)tr

1 ’wl pwrq’n ’’tlq kym ’’nynk ’’tyn
ol burkan atl(ı)g kim anıŋ atın

2 ’yšydyp ’ync’ s’q̈yncym pwlty nyzβ’ny
ėşidip inçe sakınçım boltı nizvani-

3 l’q ’’q’r ’wβyn ’wdymyš tynlq l’r ..
-leg agar uvın udımış tınl(ı)g-lar ..

4 ’’r’ y’lnkwz ’wdwq s’q̈ ’wl ’rmyš
ara yalŋuz udug sak ol ermiş

5 ’’nt’ ’wytrw - pwrn’ptry ’ync’
anta ötrü - purnab(a)dre inçe

6 typ tydy y .. - m’nynk ’’nt’q
tėp tėdi <y> .. - meniŋ antag

7 kwycwm kwyswn - wm ywq̈ kym
küçüm kösön-üm yok kim

duymadığı yüce Buda’nın iyi şöhretini işitince tüm vücudundaki tüyleri tamamen dikildi. Temiz gönlüyle, parlak yüzüyle tasavvur edilemez bir sevinçle bükülmüş vücuduyla gülümseyen yüzüyle Tanrıya doğru bakarak şöyle söyledi: Asil canlı ki

(arka sayfa)
(birinci bölüm on yedinci yaprak)

(1-4) o Buda adlı ki onun adını duyunca şöyle düşündüm: İhtirasın ağır uykusuna dalmış canlılar.. arasında tek o uyanıkmış. (5-11) Bunun üzerine Purnab(a)dre şöyle söyledi: Benim böyle, yüce Buda’nın iyiliğini ayrıntılı överek söylemeye gücüm yok ki

8 tnkry pwrq’n - nynk ’dkwsyn
t(e)ŋri burkan-nıŋ edgüsin

9 ’rd’myn kynk ’’lq̈yq kwyl’yw swyz
erdemin kėŋ alkıg küleyü söz-

10 l’kwlwk n’ ym’ tyr’ yyqyyr’q[9]
-legülük ne yme tere yıgvırak

11 ’’yw pyr’yyn q̈ym’β’nty t’q̈ nynk
ayu bėreyin himavanti tag-nıŋ

12 yynk [’]qynt’ p’kyr’ty ’’tlq ’’wykwz
yıŋ-[a]kınta bagirati atl(ı)g ügüz

13 q̈ydyqynt’ k’pylβ’stw ’’tlq kwys’ncyk
kıdıgınta kapilvastu atl(ı)g küsençig

14 kwyrkl’ p’lyq p’r .. ’wl p’lyq̈t’
körkle balık bar .. ol balıkta

15 ckrβrt ’ylyk q[’]nl’r nynk k’zyky
ç(a)kr(a)v(a)rt(i) ilig k[a]nlar-nıŋ kezigi-

16 nt’ tyzykynt’ k’wd’m ’wqwštyn
-nte tiziginte gautam uguştın

17 twyzdyn plkwrmyš q̈’m’q š’ky twyz
tözdin b(e)lgürmiş kamag şaki töz-

18 lwk pwdwn pwqwn ’wyz’ ’rklyk
-lüg bodun bokun üze erklig

19 twyrklyk swdwt’n ’’tlq qwrmwzt’
türklig şudodan atl(ı)g hormuzta

20 tnkry k’ ywl’šw ’ylyk q’n
t(e)ŋri-ke yöleşi ilig kan

21 p’r .. ’wl ’ylyk p’k nynk m’q’m’y
bar .. ol ilig beg-niŋ mahamay

22 ’’tlq ’yšy tnkrydyn lwmp’ny ’’tlq
atl(ı)g eşi t(e)ŋridin lumbani atl(ı)g

23 ’’ryq d’ ’šwk ’’tlq ’’dyncy q
arıg-da ajok atl(ı)g adınçı-g

derleyip toplayarak söyleyivereyim. (11-30) Himalaya dağı tarafında Bagirati adlı nehir kıyısında Kapilvastu adlı sevilen, görkemli şehir var.. O şehirde Çakravartin hükümdarın soy ağacında, Gautam soyundan gelmiş, tüm Şakya soylu halkı üzerine, güçlü Şudodan adlı İndra tanrıya benzeyen hükümdar var.. O hükümdarın Mahamay adlı eşinden gökteki Lumbani adlı korulukta Ajok adlı harikulade

9 yıgvırak için yanlış yazım.

24 swykwt ’’ltynynt’ ’ykynty ’’ y
sögüt altınınta ikinti a-y

25 s’kyz y’nkyq̈’ pwš ywltwzq̈’
sekiz yaŋıka puş yultuzka

26 βyc’y ’’tlq mwqwrt q̈’ ’yky q̈yrq
viçay atl(ı)g muhurt-ka iki kırk

27 q̈wt pwy’nlq ’yrw plkwk’ twyk’l
kut buyanl(ı)g irü b(e)lgüke tükel-

28 yk s’kyz ’wn twyrlwk n’yr’qyn
-[l]ig sekiz on törlüg nairagın

29 y’r[’]t’qlq kwyrtl’ kwyrkl’ q̈wl’c’
yar[a]tagl(ı)g körtle körkle kulaç[ç]a

30 y’rwq̈yn y’ltr’yyw q̈’lty pwlytdyn
yarukın yaltray<y>u kaltı bulıtdın
(sayfanın sonu)

118. I,20;Son=Nr.102 524
(ön sayfa)

1 … / yyn’ k’ly yrlyq̈’r
… / yene keli y(a)rlıkar

2 …/n tynlq l’r ’wyz’ ’’d’rtsyz
…/N tınl(ı)g-lar üze adartsız

3 … q̈ … //z /
… q̈ … //Z /
(bazı satırlar eksik)
4 … / pyrl’ …
… / birle …

5 [’]wp’sy …
[u]pase …

6 nyrβ’n q’ kyryp …
nirvan-ka kerip …

7 pwlty .. ’lp pwlqwlwq … /s/ … //
boltı .. alp bulguluk … /S/ … //

8 pwltwm ’lpt’ ’lp … pwlq̈wlwq ’wyc
bultum alpta alp … bulguluk üç

ağacın altında ikinci ayın sekizinci gününde, Pusya takımyıldızında Viçay adlı, kırk sekiz dakikalık sürede otuz iki şans işaretli, Laksana alametine sahip olan seksen türlü ikincil güzellik işareti ile donatılmış fevkalade güzel , kulaç büyüklüğündeki parlaklıkla ışıldayarak şöyle buluttan

118. I,20;Son=Nr.102 524
(ön sayfa)

(1-29) ... tekrar gelir … canlılar üzerinde ayrım yapmadan … … ile … mümin … Nirvana’ya girip … güç ulaşılan … buldum … son derece güç … bulunan üç

9 ’rdny pyrl’ swq̈wštwm ’mty yyn’
erdni birle sokuştum amtı yene

10 pwykwn pyr y’r’n ywq̈ p’ksyz
bökün bar[10] yaran yok beksiz

11 m’nkwswz ’t’wyzwk p/// … / …
meŋüsüz e’tözüg P/// … / …

12 / s’q̈ynyp ’’rt’r p’ryr /// …
/ sakınıp erter barır /// …

13 ’d t’β’r ’q ’wyrlwk // …
ed tavar-ag ürlüg // …

14 … / /tlwk ’’zw …
… / /TLWK azu …

15 q̈ylw ’wm’s’r / …
kılu umasar / …

16 ’wykwnclwk p/ …
ökünçlüg p/ …

17 ym’ kyn k[’] …
yme kėn-k[e] …

18 tnkry tnkrysy m’ytry pwrq’n
t(e)ŋri t(e)ŋrisi maitri burkan

19 … /zwp [’’]q̈’r l’q ’w/ … /yyn
… /ZWP [a]gar-lag ’W/ … YYN

20 typ pw m’ytry smyt ’[’]tlq nwm pytyk
tėp bo maitri simit [a]tl(ı)g nom bitig-

21 yk pytyk’ly kwynkwl twrqwrdwm ’wl
-ig bitigeli köŋül turgurdum ol

22 ’wqwrq̈’ ’ycymz synt’r s’ly’k’
ugurka eçimiz sintar selike

23 pytyk’ly ’’ydymz p’šl’p pyrynk
bitigeli aydımız başlap bėriŋ

mücevher ile karşılaştım. Şimdi de bugün var yarın yok. İstikrarsız bedeni … düşünüp gider … Servet geçici … yoksa … yapamasa … pişmanlıkla … ve sonraya … yüce Buda Maitreya … saygıdeğer … diyerek bu Maitrisimit adlı din kitabını kopyalamaya karar verdim. O sebepten ağabeyimiz Sintar Seli’ye yazmasını söyledik, başlayın diyerek

10 Paralel metinde bu şekilde okunur. Metnin bağlamına daha uygundur.

24 typ .. pw pwy’n ’dkw qylync kwycynt’
tėp .. bo buyan edgü kılınç küçinte

25 ’wystwnky ’zrw’ qwrmwzt’ twyrt
üstünki ezrua hormuzta tört

26 mq’r’c tnkry l’r βyšnw m’k’šβry
m(a)haraç t(e)ŋri-ler vişnu maheşv(a)re

27 s’k[’]nt’kwm’ry q̈wtlwq q̈wcw ’wlwš q̈wty
sak[a]ntakumare kutlug koço uluş kutı

28 … /ky ’’sylwmy syrylwmy d’
…/KY asilome şirilome-de

29 ’wl’ty …
ulatı …
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
p’štynqy ykrmy ptr
baştınkı y(ė)g(i)rmi p(a)tr

(1-3 satır arası boş bırakılmış, bazı satırlar eksik)
4 … - … /l//
… - … /L//

5 … - // … m’ytry
… - // … maitri

6 // .. - yyk’yw ’wy/ … /
// .. - yigeyü ’WY/ … /

7 .. /ylw ’’ryqyn twrwqyn ’’d’szyn
… /YLW arıgın turugın adasızın

8 twd’szyn ’wlwq [’]wykrwncwn m[’]nkyn
tudasızın ulug [ö]grünçün m[e]ŋin

9 yrlyq’mq̈y pwlzwn t’qy ym’ mn
y(a)rlıkamakı bolzun takı yme m(e)n

10 pwz p’y tyr’k yydl’k pyrl’
boz bay tirek yėdleg birle

11 ’’yyq q̈ylyncymz p’r ’rs’r tyzyt
ayıg kılınçımız bar erser tijit

.. Bu sevap sayesinde en üstteki Brahma ve İndra dört büyük dünya bekçisi tanrılar Vişnu, Maheşv(a)re, Sak[a]ntakumare ve Kutlug; Koço kenti kutu … Asilome Şirilome’den başka …

(arka sayfa)
(birinci bölüm yirminci yaprak)

(1-9) … Maitreya … saf, temiz, tehlikesiz olarak, büyük sevinçle söylesin. (9-21) Ve ayrıca ben Boz Bay Tirek ve Yedleg ile kötü amellerimiz varsa tövbe

12 kš’nty pwlzwn t’q̈y ym’ pw
kşanti bolzun takı yme bo

13 … /yz kwyzwnwr kwynwmwz
… /YZ közünür künümüz

14 … / sylyk q̈wncwy
… / silig kunçuy

15 … mz tyr’k
…MZ tirek

16 … / t’q̈y βyk’nym
… / takı viganım

17 …/c q̈wp kwyswš
…/C kop küsüş

18 [’]ylk … /wn n’ ym[’]
[i]lk … /WN ne ym[e]

19 ’wrnynt’ … /dyk //myš tsw y
ornınta … /DYK //MYŠ tsu-y

20 ’yryncw ’’yq q̈ylyncymz ’’ryzwn tyzyt
erinçü ay(ı)g kılınçımız arızun tijit

21 kš’nty pwlzwn kynynk’ m’ytr y
kşanti bolzun kėniŋe maitr-i

22 pwrq’n pyrl’ swq̈wšwp pwrq’n
burkan birle sokuşup burkan

23 q̈wtynk’ ’’lq̈yš pwlwp ywz klp ’wyc
kutıŋa alkış bolup yüz k(a)lp üç

24 ’’s’nky ’’lty p’r’myt ’dkw q̈ylync
asanke altı paramit edgü kılınç

25 twšqwrwp βyzyr ’wyrkwn ’wyz’ ’wlw
toşgurup vijir örgün üze olu-

26 rwp pwrq’n q̈wtyn pwlm’q̈ymz pwlzwn
-rup burkan kutın bulmakım(ı)z bolzun

27 ’wyc ’rdny k’ ’wytwk ’wytwnm’k p’štynq̈y
üç erdni-ke ötüg ötünmek baştınkı

edelim. Ve bundan başka bu … bugün … Silig Kunçuy … Tirek … ve Vigan’ım … hep istek … ilk … ve yerinde[ki] … günah, suç, kötü amellerimiz temizlensin, affedilsin. (21-28) Daha sonra Maitreya burkan ile karşılaşıp Buda saadetini övüp yüz Kalpa ve üç Asamkhyeya (çağı) altı Paramita (ve) iyi işler bitirerek elmas tahta oturup Buda saadetine ulaşalım! Üç mücevhere ricada bulunmak. Birinci

28 ’wylwš twyk’dy n’mw pwt n’mw drm n’mw snk
ülüş tüketi namo but namo d(a)rm namo saŋ
(sayfanın sonu)

bölüm bitti. Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı.

(II.El yazması)
(Faksimile 118 ile benzerlik yok. I. bölümün adı faksimile 118.dekinden farklıdır.)

14. I,?,Son=Nr.218
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … - ’’r// …
… - ar// …

2 … /m/n - s’β s// …
… /M/N - sav S// …

3 … / ’wq ’ytlynyp p’rdy .. ’’nt’
… / ok itlinip bardı .. anta

4 ’ wytrw p’dry pr’mn tnkry tnkrysy
ötrü bad(a)ri bram(a)n t(e)ŋri t(e)ŋrisi

5 pwrq’n nynk ’dkwsyn ’wyw s[’]qynw
burkan-nıŋ edgüsin öyü s[a]kınu

6 … / twyn ’yql’yw syqt’yw …
… / tün ıglayu sıgtayu …

7 … /dy …
… /DY …

8 m’ytry symyt nwm pytykd’ …
maitri simit nom bitigde …

9 … /// nynk y’qyš y[’]qmyšy ’’tlq
… /// NYNK yagış y[a]g(a)mışı atl(ı)g

10 p’štynqy ’wylwš twyk’dy …
baştınkı ülüş tüketi …
(ön sayfanın sonu)
(arka sayfa boş, yalnızca sonunda daha sonraki bir okuyucunun bazı yazma alıştırmaları var.)

14. I,?,Son=Nr.218

(ön sayfa)

(1-10) … … söz … kayboldu. Bunun üzerine Badari Brahman yüce Buda’nın iyiliğini düşünüp … gece ağlayıp inleyerek … … Maitrisimit din kitabında “… kurban etmesi” adlı birinci bölüm bitti …

II. Bölüm

15. II,1=Nr.135
(ön sayfa)

1 n’mw pwt n’mw drm n’mw s’nk
namo but namo d(a)rm namo saŋ

2 ’mty pw nwmlwq s’β’q p’d’ry pr’mn
amtı bo nomlug savag badari bram(a)n-

3 n’nk [’]βynt’ ’wqmyš krk’k ..
-naŋ [e]vinte ukmış k(e)rgek ..

4 ’’nt’ ’wytrw p’d’ry pr[’]m’n t’nk
anta ötrü badari br[a]man taŋ

5 y’rwnynt’ twrwp … ’ync’
yarunınta turup … inçe

6 typ tydy .. ’c - mwnt’ kyn
tėp tėdi .. aç - munta kėn

7 syzl’r ’’nynk - …
sizler anıŋ - …

8 l’r q̈wβr’q yn - …
-L’R kuvrag-ın - …

9 ’’q̈rw ’’q̈rw …
akru akru …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
’ykynty pyr ptr
ikinti bir p(a)tr

1 plkwrmyš ’rwr .. k’šyp pwrq’n
b(e)lgürmiş erür .. kaşip burkan

2 nyrβ’n q̈’ p’rmyšt’ p’r w
nirvan-ka barmışta berü

3 ’βrylm’dwk nwmlwq tylk’n
evrilmedük nomlug tilgen

4 pr’n’s k’nt ’wlwšt’ t’βyrdy
bar(a)nas kent uluşta tevirdi

II. Bölüm

15. II,1=Nr.135
(ön sayfa)

(1-9) Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı. Şimdi bu Dharma sözü Badari Brahman’ın evinde anlamak gerekir .. Bunun üzerine Badari Brahman sabah ışığında durup … şöyle söyledi .. Buradan sonra sizler onun … rahip topluluğuyla … yavaş yavaş …

(arka sayfa)
(ikinci bölüm birinci yaprak)

(1-9) görünmüştür. Kaşip burkan Nirvana’ya girdiğinden beri çevrilmemiş Dharma çarkı Benares şehrinde çevirdi.

5 ’wytrw kwylcy - r’ ywzyn
ötrü külçi-re yüzin

6 twyzwn - m’ytry ’ync’
tözün - maitri inçe

7 typ tydy - ’’nt’q ’rs’r
tėp tėdi - antag erser

8 ’’qr ’’y’q q[’] t’kymlyk
ag(ı)r ayag-k[a] tegimlig

9 … q̈/ …
… q̈/ …
(gerisi eksik)

Sonra gülümseyen yüzle asil Maitreya’ya şöyle söyledi: Öyleyse çok saygıdeğer …

16. II,?=Nr.146b
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … /twyrw d’ ’t’wyzwmyn
… / törö-de e’tözümin

2 …n’nk ’’s’qyn pwlm’dy m
… neŋ asagın bulmadı-m

3 … ’ [’]zwnlwq t’lwy ’wykwztyn
… [a]junlug taloy ügüztin

4 … //l///m ’’nk kynynt’
… //L///M aŋ kėninte

5 … /ct’ yrync yrlyq̈d’ yrlyq
…CT’ erinç y(a)rlıgda y(a)rlıg

6 mn q̈’ry q̈wl pwltwm kym q̈wp mwnkt’
m(e)n karı kul boltum kim kop muŋta

7 q̈wtq’rd’cy q̈wtlwq tynlq ’q kwyrm’dyn
kutgardaçı kutlug tınl(ı)g-ag körmedin

8 ’’lqw ’’d’d’ qwtq’rqwcy ’’dyncyq tnkry
alku adada kutgarguçı adınçıg t(e)ŋri

9 tnkrysy pwrq’n kwyrm’dyn ’wylwr
t(e)ŋrisi burkan körmedin ölür

16. II,?=Nr.146b
(ön sayfa)

(1-10) … yasada vücudumun … hiç faydasını görmedim … varlık denizinden … en sonunda … yoksuldan da yoksul ben, ihtiyar (bir) kul oldum ki tüm sıkıntılardan kurtaracak kutlu canlıyı görmeden, bütün tehlikelerden kurtaracak harikulade yüce Buda’yı görmeden öleceğim.

10 mn ’’nt’ ’wytrw [’]wl tnkry p’d’ry
m(e)n anta ötrü [o]l t(e)ŋri badari

11 pr’m’n q̈’ ’ync’ typ tydy ’mk’k
braman-ka inçe tėp tėdi emgek-

12 lyk pwswšlwq pwlm’nk pwrq’n
-lig busuşlug bolmaŋ burkan

13 plkwrm’k ’yr’q̈ ’wl typ tykwlwk twyrw
b(e)lgürmek ırak ol tėp tegülük törö

14 pwltqm’z n’ ’wycwn typ tys’r kwynkwl
bultukmaz ne üçün tėp tėser köŋül

15 … / c’ ’wydt’ ’s’nky s’nync’
… / C’ üdte asanke sanınça

16 … / ’wlwš p’lyq̈ l’rq̈’ t’kyp s’nsz
… / uluş balık-larka tegip sans(ı)z

17 … / tynlq l’r’q̈’ ’’s’q tws w
… / tınl(ı)g-larag asag tus-u

18 qylmyš ’rnk’k swq̈yqync’ ’wyd t’
kılmış erŋek sukıgınça üd-te
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
1 ’yšydkyl twyzwnwm q[’]yw / ….
ėşidgil tözünüm k[a]yu / ….

2 tnkry trnkrysy pwrq’n pwrq’n qwt
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan burkan kut-

3 yn pwlw yrlyq̈’dy yyty …
-ın bulu y(a)rlıkadı yėti …

4 pwdy swykwt twypynt’ … m’nky
bodi sögüt tüpinte … meŋi

5 m’nkyl’dy .. ’’nt’ p’s’ ’zrw[’]
meŋiledi .. anta basa erzu[a]

6 tnkry ’wytwkynk’ p’rns ’wlwšt’
t(e)ŋri ötügiŋe bar(a)n(a)s uluşta

(10-18) Bunun üzerine o yüce Badari Brahman’a şöyle söyledi: ıstıraplı, kederli olmayın! Buda’nın ortaya çıkışının uzaktır denilen töre yoktur.. Neden? denilirse. Gönül … zamanda sayısız … şehirlere varıp sayısız … canlılara fayda sağlamış parmak şıklatması (kadar kısa bir) zamanda

(arka sayfa)

(1-19) İşitin asilim hangi … Yüce Buda saadetini buldu. Yedi … Bodhi ağacı dibinde … sevindi … Bundan sonra Brahma tanrının isteğiyle Benares kentte,

7 ’ršyβ’d’n s’nkr’md’ nwmlwq tylk’n
arşivadan seŋremde nomlug tilgen

8 t’βyrdy pyš pncyky twyyn l’r’q s’kyz
tevirdi bėş p(a)nçake toyın-larag sekiz

9 twym’n tnkry l’ryk qwtq[’]rw yrlyq̈’p
tümen t(e)ŋri-lerig kutg[a]ru y(a)rlıkap

10 p’rn’s k’nt ’wlwš t’ y ’ yyn’
bar(a)nas kent uluş-ta <y-e> yene

11 m’’k’t ’ylk’ yrlyq̈’dy ’’nt’
magat ilke [baru] y(a)rlıkadı anta

12 syn’y’ny pr’m’n nynk swz’qynt’
senayane braman-nıŋ sozakınta-

13 q̈y n’nt n’nt’p’l’ n’k’ …
-kı nant nantabala naga …

14 l’r’q q̈wtq’ryp m’’k’t ’ylt[’] …
-L’R’Q kutgarıp magat ilt[e] …

15 yyn’ p’š’nk t’q q̈’ … yrlyq’dy
yene paşan(a)k tag-ka [baru] y(a)rlıkadı

16 ’mty ’’nt’ tnkry y’lnkwq̈ / …
amtı anta t(e)ŋri yalŋok / …

17 t’pyqyn ’wdwqyn ’’š’yw ’wn
tapıgın udugın aşayu on

18 kwycyn kwyc’dw ’wyc twyrlwk
küçen küçedü üç törlüg

19 ’wyrwk ’wrn’nmyš ’wyk tw / …
ürüg ornanmış ök TW / …
(sayfanın sonu)

Rsivadana manastırda Dharma çarkı çevirdi. Beş rahip seksen bin tanrıyı kurtardı. Benares kente yine Magat ile gitti. Orada Senayane Brahma’nın köyündeki Nant, Nantabala Naga… kurtarıp Magat ilde tekrar Paşanak dağa … gitti. Şimdi orada tanrı, insan … ibadet edip beslenerek on güç ile güçlenerek her zaman üç çeşit yer edinmiştir.

17. II,10=Nr.291
(ön sayfa)

1 tnkry yyrynt’ky tnkryl[’]r tnkry q’twn
t(e)ŋri yėrinteki t(e)ŋril[e]r t(e)ŋri katun-

2 l’ry twyzwn m’ytry pwdysβt’q kwyrwp
-ları tözün maitri bodis(a)v(a)tag körüp

17. II,10=Nr.291
(ön sayfa)

(1-8) Gökteki tanrılar, tanrıçalar asil Maitreya bodisavatı görüp

3 ’’lq̈w ’nkyt’ ’t’wyzyn ’’y[’]l’ryn
alku eŋite e’tözin ay[a]ların

hepsi eğilmiş vücutları ile ellerini kavuşturarak yaklaşıp şöyle söylediler: … Hepsi … Brahma … yenmiş … …

4 q̈’βšwrwp y’q̈yn k’lyp ’ync’ typ
kavşurup yakın kelip ince tėp

5 tydy l’r .. ’’lq̈w - ’w / …
tėdi-ler .. alku - ’W / …

6 ’zrw’ - tnkry
ezrua - t(e)ŋri

7 /… /d/ … ’wtmyš - …
/… /D/ … utmış - …

8 … / … / …
… / … / …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
’ykynty ’wn ptr
ikinti on p(a)tr

(arka sayfa)
(ikinci bölüm onuncu yaprak)

1 nynk yrlyq̈ynk’ t[’]mpwry pnc[’]šykyd’
-NYNK y(a)rlıgınka tamburi[11] p(a)nç[a]şikede

(1-8) -in emri üzerine Tamburi, Pançaşike ve diğer gandarvlar beyleri duymaya doyulamayan, beş çeşit zarif müzik çaldı. … Bunun üzerine müzik … tanrıya şöyle dedi … birinci … …

2 ’wl’ty knt’rβl’r p’kl’ry ’yšydw q̈’nyncsz
ulatı g(a)ndarvlar begleri ėşidü kanınçsız

3 pyš twyrlwk yynck’ ’wywn ’tyz
bėş törlüg yinçge oyun etiz

4 … ’’nt’ ’wytrw ’wywn
… anta ötrü oyun

5 … /// - tnkry k[’] [’]ync[’]
… /// - t(e)ŋri-k[e] [i]nç[e]

6 typ tydy - … // kwz
tėp tėdi - … // KWZ

7 … - ’ylky / … /
… - ilki / … /

8 … - …// … / …
… - … // … / …

11 Kelime tanıklanamamıştır. Bu sebeple Tekin’in okunuşu benimsenmiştir.

(gerisi eksik)

119. II,18=Nr.1a
(ön sayfa)

1 ’rwr .. tnkryd’m ywpwn ’wynklwk lynqw’
erür .. t(e)ŋridem yüpün öŋlüg lenhwa

2 c’c’k y’p’rq’q̈y t’k yrwq̈ y’ltyrq
çeçek yapargakı teg y(a)ruk yaltır(ı)k

3 tnkry k’lyp ’wyc y’nkyd’q̈y y’nky twq
t(e)ŋri kelip üç yaŋıdakı yaŋı tug-

4 myš ’’y tnkry ’wswqlwq twyzwn [’]t(’)wyz
-mış ay t(e)ŋri osuglug tözün [e]’töz-

5 y ’nkyt’ swyz - wk kwynkwlyn
-i eŋite süz-ök köŋülin

6 tnkry tnkrysy - pwrq’n nynk
t(e)ŋri t(e)ŋrisi - burkan-nıŋ

7 ’dkwsyn - symyrwr c’
edgüsin - simirür-çe

8 twyyn pwlm’q̈ - kwyswšyn q̈’nync
toyın bolmak - küsüşin kanınç-

9 syz kwyzyn kwyrw twrwr .. ’’nt[’]
-sız közin körü turur .. ant[a]

10 ’wytrw ’zrw[’] tnkry …
ötrü erzu[a] t(e)ŋri …
(ortası eksik)
11 … //// …
… //// …

12 … // q̈ //y /yy///…
… // q̈ //Y /YY/// …

13 ….d[’] [’]qyr m/… y’lnkwq
….D[’] [a]gır M/… yalŋok

14 tnkry …/ tnkry m[’]nkysyn
t(e)ŋri …/ t(e)ŋri m[e]ŋisin

15 m’nky l’ywr l’r .. m’nynk yyn’
meŋi-leyür-ler .. meniŋ yene

119. II,18=Nr.1a
(ön sayfa)

(1-10) -dır .. Yüce mor görünüşlü Lotus çiçeği yaprağı gibi parlak, göz kamaştıran tanrı gelip ayın üçüncü evresinde ilk günlerinden birindeki yeni doğmuş ay gibi asil vücuduyla eğilerek, temiz gönlüyle yüce burkanın iyiliğiyle içercesine budist rahip olma arzusuyla doyumsuz gözüyle bakar .. Bunun üzerine Brahma … (11-16) … … ağır … insan tanrı … Tanrı mutluluğuyla neşeleniyorlar .. Benim tekrar

16 ’’ql’q t’ ’’ql’q y’q’ y’l’nkwz
aglak-ta aglak yaka yalaŋuz
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
’ykynty s’kyz ykrmy ptr
ikinti sekiz y(ė)g(i)rmi p(a)tr

1 ’wqlwm m’nynk pwrq[’]n q̈wtyn pwl
oglum meniŋ burk[a]n kutın bul-

2 myšym twyk’l yyty ’’y pwlty .. kym yyty
-mışım tükel yėdi ay boltı .. kim yėti

3 ’’y d’ p’rw twrq̈’rw s’nynk twyyn
ayda berü turkaru seniŋ toyın

4 pwlm’q kwyswšynkyn q̈’ntwrq’ly pwytwr
bolmak küsüşinkin kanturgalı bütür-

5 k’ly s’q̈ynwr - mn m’nynk
-geli sakınur - m(e)n m(e)niŋ

6 ym’ syn y - pyrl’ q̈’βyš
yme sin-i - birle kavış-

7 yp šz’n’mt’ - nwmwmt’
-ıp ş(a)zanamta - nomomta

8 ’wlwq ’’s’q twsw - pwlqwsy p’r .. ..
ulug asag tusu - bolgusı bar .. ..

9 … / nynk twyyn pwlm’q̈yn
… / NYNK toyın bolmakın

10 … / … //
… / … //
(ortası eksik)
11 … /// …
… /// …

12 … myšlykt’
… MYŠLYKT’

13 prqm’β’ty q’twn /y// …
br(a)hmavati katun /Y// …

14 twypynt’ c’c’klyk …
tüpinte çeçeklig …

bütünüyle eşsiz tek başına.

(arka sayfa)
(ikinci bölüm on sekizinci yaprak)

(1-9) Oğlum! Benim, burkan saadetine ulaşmamdan bu yana tam yedi ay oldu .. Ki yedi aydan beri daima senin rahip olma arzunu yerine getirmeyi düşünüyorum. Benim ayrıca seninle kavuşup disiplinimde ve öğretimde büyük yarar sağlayacak... .. rahip olmak (10-17) … … Br(a)hmavati hanım … dibinde çiçekli …

15 ’wyz’ y’rym p/ … / [’]wlwrw
üze yarım P/ … / [o]luru

16 q’cyq l’ry ’’lqw swyzwlmyš ’rwr ..
kaçıg-ları alku süzülmiş erür ..

17 q’yw q’yw t’rynk s’qync s’qynwr ’rky
kayu kayu teriŋ sakınç sakınur erki
(sayfanın sonu)

18. II,19=Nr.16
(ön sayfa)

1 mn .. syz t’pl’myš ’dkw twyrw twq̈w
m(e)n .. siz taplamış edgü törö toku

2 t’pl’yw t’kynwr mn .. pwrq’n q̈wty
taplayu teginür m(e)n .. burkan kutı-

3 nk’ ’wlwq ’wmwq twt’ t’kynwr mn
-ŋa ulug umug tuta teginür m(e)n

4 pw nwm q̈wtynk’ ’ynnwr mn pwrswnk
bo nom kutıŋa ınanur m(e)n bursoŋ

5 q̈wβr’q ’rdny y - q̈wtynk’ ’ynnwr
kuvrag erdni <y> - kutıŋa ınanur

6 mn twyyn - pwlwp βz’np’t
m(e)n toyın - bolup v(a)zanpat

7 qylw t’kynwr - mn pwykwn
kılu teginür - m(e)n bökün-

8 t’ ’yn’rw ’wylw - ’wylkync’
-te ınaru ölü - ölginçe

9 cqš’p’t t’mq’ ’’ryq kwyz’dwr mn
ç(a)hşapat tamga arıg küzedür m(e)n

10 pw mwnc’ s’β swyzl’p swyzwk
bo munça sav sözlep süzök

11 kwynkwlyn yyncwrw twypwn ywkwntwk
köŋülin yinçürü töpön yüküntük-

12 t’ ’wytw twyzwn m’ytry pwdysβt
-te ötrü tözün maitri bodis(a)v(a)t-

yarım … oturup duyu organla-
rı(yla) tamamen inanmıştı .. Her
kim olursa olsun derin düşünür
mü acaba?

18. II,19=Nr.16
(ön sayfa)

(1-6) Ben .. Sizin onayladığınız
iyi töreyi (ben de) onaylıyorum
.. Burkan saadetine büyük (bir)
umutla tutunuyorum. Bu öğreti
saadetine inanıyorum. Cemaat
cevheri saadetine inanıyorum.
(6-9) Rahip olup rahipler yetiş-
tireceğim. Bugünden itibaren
ölünceye kadar Şiksapada’nın
damga saflığını koruyacağım.
(10-17) Bunca söz söyleyip te-
miz gönülle iyice eğildikten son-
ra asil Maitreya bodisavatın

13 nnk k’rty kwyrky yytlynyp twyyn
-nıŋ karti körki yitlinip toyın

14 dynt’r kwyrky plkwlwk pwlty .. ’wytr w
dentar körki b(e)lgülük boltı .. ötr-ü

15 pw ’wyc mynk ’wlwq mynk yyrtyncw
bo üç miŋ ulug miŋ yėrtinçü

16 yyr swβ ’wyz’ky kymy ’wswqlwq ’’lty
yėr suv üzeki kemi osuglug altı

17 twyrlwk t’pr’dy q̈’myš’dy ’wlwq kwyc
törlüg tepredi kamşadı ulug küç-

18 lwk tnkryl’r kwyk q̈’lyq’q ywzyn
-lüg t(e)ŋriler kök kalıkag yüzin-

19 t’ tyqmyš t’k twlw twrdy l’r ..
-te tıkmış teg tolu turdı-lar ..

20 p’š’nk t’qd’ ’’nt’q kwyky ’wyn
paşan(a)k tagda antag kügi ün

21 ’yštylty twyzwn[12] m’ytry tnkry tnkrys y
ėştilti tözün maitri t(e)ŋri t(e)ŋris-i

22 pwrq’n nwmynt’ ’βdyn p’rq̈tyn
burkan nomınta evdin barktın

23 ’wynty typ .. t’q̈y ym’ ’’lq̈w yyr swβ
ünti tėp .. takı yme alku yėr suv-

24 l’rd’ s’dw q̈ylm’q̈ ’wyn ’yštylt y
-larda sadu kılmak ün ėştilt-i

25 pw mwnt’q ’wykrwncwlwk ’dkw ’wydl’r
bo muntag ögrünçülüg edgü üdler

26 ’wystwn ’wynk ’’lq̈yncwsy tnkry yyry
üstün öŋ alkınçusı t(e)ŋri yėri

27 ’’ltyn ’’βyš t’mw q̈’ t’ky twyzw
altın aviş tamu-ka takı tüzü

28 ’yštylty .. twyzwn m’ytry nynk twyyn
ėştilti .. tözün maitri-niŋ toyın

grhastha görünüşü yok olup keşiş görünüşü ortaya çıktı .. Bunun üzerine bu üç bin büyük binlik dünya üzerindeki gemi gibi altı türlü titredi ve sallandı. (17-24) Büyük, güçlü tanrılar semayı kaplamış gibi doldurdular. Paşanak dağında şöyle melodik bir ses işitildi: Asil Maitreya yüce burkan öğretisinde evden uzaklaştı dedi .. Ayrıca tüm dünyada iyilik yapmak (diye bir) ses işitildi. (25-30) Böyle sevinçli, iyi zamanlar yukarıda “şekil sonu” adlı gökten aşağıda Avici cehennemine kadar tamamen duyuldu .. Asil Maitri’nin rahip olduğunu

12 -ün sonradan eklenmiştir.

29 pwlty typ ’wyn ’yšydyp twyrt twqwm
boltı tėp ün ėşidip tört tugum

söyleyen ses duyulup dört doğum, beş yol içindeki canlılar hep sevindi.

30 pyš ywl ’yncynt’ky tynlq l’r ’’lq̈w ’wykyrdy
bėş yol içinteki tınl(ı)g-lar alku ögirdi
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
’ykynty twqwz ykrmy ptr
ikinti tokuz y(ė)g(i)rmi p(a)tr

(arka sayfa)
(ikinci bölüm on dokuzuncu yaprak)

1 l’r .. s’βynty l’r twyrt pwlwnk
-ler .. sevinti-ler .. tört buluŋ

(1-16) .. sevindiler .. Dört tarafta parladı parıldadı. Semada bayrak ve gölgeleyen nesneler göründü .. Sandal ağacı benzeri ile karışmış iyi, güzel kokulu nilüfer, mercan ağacı ve diğerleri , yüce çiçekler şiddetli yağmur gibi yağdırdılar .. Ve bundan başka Gantar ve Gantarviler yüce davulları çaldırdı. Zarif kadınların gülüşmelerinin sesi semada çınladı.

2 yynk’q y’rwdy y’šwdy kwyk q̈’lyqd’
yıŋak yarudı yaşudı kök kalıkda

3 pr’ ’’sqwq kwylyk’lyk ’d t’β’r
pra asgok köligelig ed tavar-

4 l’r kwyzwnty .. cynt’n nykyšy pyrl’
-lar közünti .. çintan nikişi[13] birle

5 q̈’t’qlq ’dkw - yydl’q kwyzyš’ y
katagl(ı)g edgü - yıdlag kujeşa-y

6 m[’]ntr’k ’wl’ty - tnkryd’m qw’
m[a]ndarak ulatı - t(e)ŋridem hwa

7 c’c’k l’r - ywzk’n y’qmwr
çeçek-ler - yözken yagmur

8 ’wswqlwq y’qy - dty l’r .. t’q̈ y
osuglug yagı-dtı-lar .. tak-ı

9 ym’ k’nt’ry k’nt’rβy l’r tnkryd’m
yme gantari gantarvi-ler t(e)ŋridem

10 kwyβrwk l’ryk twyltwrdy yynck’
küvrüg-lerig tültürdi yinçge

11 q̈’twn l’r nynk kwylwšm’k q̈’tqwr
katun-lar-nıŋ külüşmek katgur-

12 šm’q̈ ’wynwk kwyk q̈’lyq y’nkqwrdy
-[ı]şmak ünüg kök kalık yaŋkurdı

13 Kelime tanıklanamamıştır. Bu sebeple Tekin’in okuması ve anlamlandırması benimsenmiştir.

13 kwk q̈’lyqd’q̈y tnkryl’r ’wlwq ’wynyn
kök kalıkdakı t(e)ŋriler ulug ünin

14 ’ync’ typ tydy l’r .. syzynk twyyn
inçe tėp tėdi-ler .. siziŋ toyın

15 dynt’r pwlmyšynkyzq̈’ yyncwrw twypwn
dentar bolmışıŋızka yinçürü töpön

16 ywkwnwr pyz .. pyzynk ’’lq̈yšymzq̈’
yükünür biz .. biziŋ alkışımızka

17 kycm’dyn ’’r’ tykyn ’wyk’
keçmedin ara tigin öge

18 ’’tynk’ t’km’kymz pwlzwn q̈’y w
atıŋa tegmekiŋiz[14] bolzun kay-u

19 ’wydwn pwrq’n yyrtyncw d’ plkwr
üdün burkan yėrtinçü-de b(e)lgü[r]-

20 s’r syz .. ’wl ’wydwn pyzny ym’
-ser siz .. ol üdün bizni yme

21 ’wnytmnk .. ’’nt’ ’wytrw ’zrw’
unıtm(a)ŋ .. anta ötrü ezrua

22 tnkry tytrw kwyzyn twyzwn m’ytry
t(e)ŋri titrü közin tözün maitri

23 pwdysβt’q kwyrwp qwrmwzt’ tnkry k’
bodis(a)v(a)tag körüp hormuzta t(e)ŋri-ke

24 ’ync’ typ tydy .. kwyrwnk syz k’wz
inçe tėp tėdi .. körü[ŋ] siz kauş-

25 yky ’’nc’m kwyrkl’ kr’z’
-ike ançama körkle k(a)raza

26 twn pyrl’ y’ršmyš ’rwr .. ’’rtwq̈
ton birle yar(a)şmış erür .. artok-

27 t’ ’’rtwq̈ tnkry tnkrysy pwrq’n
-ta artok t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan

Semadaki tanrılar yüksek sesle şöyle söylediler: .. Sizin keşiş oluşunuza saygıyla eğiliriz .. (16-29) İyi dileklerimize geçmeden, o esnada veliaht şanına ulaşın. Hangi devirde yeryüzünde Buda olarak ortaya çıkarsanız? .. O vakit bizi de unutmayın .. Bunun üzerine Brahmā dikkatlice asil Maitreya bodisavata baktı (ve) İndra tanrıya şöyle söyledi: .. Bakın Kauşike güzel rahip cübbesi, kıyafeti ile ne kadar yakışmış .. Son derece yüce Buda

14 Laut, tegmekiŋiz bolzun okuyuşunun doğru olduğunu, çünkü Bodhisattva Maitreya’ya açıkça, kendisi için değil ama Budalıkta bir halefin haysiyetine erişmesini dileyen tanrılar tarafından hitap edildiğini ifade etmiştir. Metinde Laut’un okuyuşu benimsenmiştir (Laut 1986: 51).

28 pyrl’ ’wqš’ty ’rwr ’’q̈l’qt’ ’’ql’q
birle ogşatı erür aglakta aglak

29 twyyn kwyrkly pyrl’ y’r’šty ’wytrw
toyın körki birle yaraştı ötrü
(sayfanın sonu)

ile benzer. Bütünüyle eşsiz keşiş güzelliğiyle yakıştı. Sonra

19. II,Son=Nr.83
(ön sayfa)

1 qwrmwzt’ tnkry ’ync’ typ tydy n’
hormuzta t(e)ŋri ince tėp tėdi ne

2 ’wycwn kwyk q̈’lyqd’q̈y tnkry
üçün kök kalıkdakı t(e)ŋri-

3 l’r ’’nksyz ’wykrwncwlwk s’βnclyk
-ler aŋsız ögrünçülüg sevinçlig

4 pwlwp twyzwn m’ytry nynk ’wykwš
bolup tözün maitri-niŋ üküş

5 twyrlwk ’wykdy - syn ’wyk’
törlüg ögdi-sin öge

6 kntw ’t’wyzl’r - yn ’wrwnc’q
k(e)ntü e’tözler-in urunçak

7 twtwzwr l’r .. - ’’nt’ ’wytrw
tutuzur-lar .. - anta ötrü

8 pyr’kyky d’ - [’]wl’ty ’wynky
paingike[15] de - [u]latı öŋi

9 q̈’lmyš ’’cyty d’ ’wl’ty twyrt ykrmy
kalmış açite-de ulatı tört y(ė)g(i)rmi

10 ’wry l’r q̈yrq̈ twym’n ’wdw k’lmyš
urı-lar kırk tümen udu kelmiş

11 tynlq l’r .. ’’lq̈w m’ytry pwdysβt q̈’
tınl(ı)g-lar .. alku maitri bodis(a)v(a)t-ka

19. II,Son=Nr.83
(ön sayfa)

(1-7) İndra şöyle söyledi: Neden semadaki tanrılar son derece neşelendiler? Asil Maitri’nin çok çeşitli methini överek kendi vücutlarını teminat olarak sunarlar. (7-14) Bunun üzerine Paingike ve diğerleri, Açite ve diğer on dört oğul, dört yüz bin takip eden canlı .. hepsi Maitreya bodisavata

15 Tekin’in Vairāgika okuduğu kelimeyi Shimin (2008) paynkikida olarak okumuştur. Wilkens sözlüğünde paynkiki ve pryankkiki kelimelerini düzeltmiş paingike olarak okumuştur.

12 ’mr’m’q̈ yn ’wyc ’yn’q twtm’q̈
amramak-ın üç ınag tutmak

13 …/syn ’wqwl kyšy q̈wdwp twyyn
…/ SYN ogul kişi kodup toyın

14 dynt’r pwlty l’r .. ’’nt’ ’wytrw pw ’y
dentar boltı-lar .. anta ötrü bo ė-

15 ky ’wry swrt’p’n q̈wtyn pwlwp ’wlwq
-ki urı sortapan kutın bulup ulug-

16 ’’q’r ’’y’m’qyn tnkry tnkrysy qwrq(’)n
agar ayamakın t(e)ŋri t(e)ŋrisi burk(a)n

17 tyn pwšwq yrlq̈ ’p k’rty ’ykyl ’t’wyz
-tın boşug y(a)rl(ı)k-ap karti egil e’töz-

18 yn p’qšy sy p’d’ry q̈’ ’wl s’β
-in bakşı-sı badari-ka ol sav-

19 l’r’q ’wykrwncw ’yštwrk’ly dkš’npt
-larag ögrünçü ėşidtürgeli d(a)kşan(a)p(a)t

20 ’ylk’ ’wynwp p’rdy ’’nt’ ’wytr w
ilke ünüp bardı anta ötr-ü

21 ’’y’q q̈’ ’t’kymlyk tnkry tnkrysy
ayag-ka tegimlig t(e)ŋri t(e)ŋrisi

22 pwrq’n twyzwn m’ytry pwdysβt
burkan tözün maitri bodis(a)v(a)t

23 p’šl’yw q̈yrq̈ twym’n y’nky p/ …
başlayu kırk tümen yaŋı P/ …

24 twyyn qwβr’q q’ ’nc’ typ
toyın kuvrag-ka ince tėp

25 yrlyq̈’dy .. ’dkw ’rdny lyk qwtlwq ’wyl
y(a)rlıkadı .. edgü erdem-lig[16] kutlug ül-

26 wklwk ’wqlwm syzl’r .. t’q̈ / …. /
-üglüg oglum sizler .. takı / …. /

sevgilerinden dolayı üç sığınak tutmak … oğlu ve eşi bırakıp rahip oldular .. (14-20) Bunun üzerine bu iki oğul Srotāpanna kutuna ulaştılar (ve) büyük saygıdeğer yüce burkandan affını isteyip rahip olmayan erkek vücuduyla öğretmeni Badari’ye o sözleri sevinçle duyurmak için Dakşinapat ülkesine gittiler. (20-31) Bunun üzerine saygıdeğer, yüce Buda asil Maitreya bodisavat başta dört yüz bin yeni … keşiş(ten oluşan) rahip topluluğuna şöyle söyledi: .. Erdemli, kutlu, kutsanmış oğullarım .. ve …

16 Laut, edgü erdemlig okunması gerektiğini belirtir. Keşişler için bir sıfat olduğunu ve Atü. erdnilig kelimesinin de her iki el yazmasında insanlara değil, her zaman eşyalara atıfta bulunduğunu ifade eder (Laut 1986: 52).

27 ’dkw twyyn dynt’r pwlmyšynkyz yykd’
edgü toyın dentar bolmışıŋız yėgde

İyi rahip, keşiş olmanız fevkaladeydi. İnsan vücuduna sahip olmanız (da) olağanüstüydü.

28 yyk pwlty kyšy ’t’wyzy pwlmyšynky z
yėg boltı kişi e’tözi bulmışıŋı-z

Neden? dese. Udumpar çiçeği gibi son derece güç bulunan

29 yykd’ yyk n’ ’wycwn typ tys’r
yėgde yėg ne üçün tėp tėser

burkanların yeryüzü

30 ’wdwmp’r c’c’k ywl’šy ’lpt’ ’lp
udumpar çeçek yöleşi alpta alp

31 pwlqwlwq pwrq’n l’r nynk yyrtyncw
bulguluk burkan-lar-nıŋ yėrtinçü
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa) [17]

(arka sayfa)

1 … / pwlwr .. ’wl ’’nt’q
… / bulur .. ol antag

(1-11) … bulur .. O şöyle … oldunuz … Şimdi bedeninle dilinle gönlünle sevap işleyip … biriktiriniz! Budalar … … tümüyle sağlam … ki Nirvanalı yola ulaşacaksınız .. Bu sebeple sizler gidiniz .. Kendi bedeninize

2 … / q … //q pwltwnkwzl’r
… / Q … //Q boltuŋuzlar

3 / … ’mty ’t’wyzyn tylyn
/ … amtı e’tözin tilin

4 kwynkwlyn ’dkw q̈ylync pwy’n pwlwp
köŋülin edgü kılınç buyan bolup

5 … / yyqynkl’r - pwrq’n l’r
… / yıgıŋlar - burkan-lar

6 … / … / - pwytwrw q̈’t’q
… / … / -bütürü katag

7 … / kym - nyrβ’nlq ywlq’
… / kim - nirvanl(ı)g yolka

8 t’kd’cy p’rd’cy - pwlq’y syzl’r ..
tegdeçi bardaçı - bolgay sizler ..

9 ’’nyn syzl’r p’rynkl’r .. ’wyz ’t’wyz
anın sizler barıŋlar .. öz e’töz-

17 Sayfalandırma korunmamıştır.İlk üç kelimenin üzerinde Brahmi alfabesiyle Sanskritçe karşılıkları bulunmaktadır. Önceki boşlukta daha sonraki bir okuyucu tarafından kursiv Uygurca yazılmış bazı notlar bulunmaktadır.

10 wnkwzl’r k’ ’dkwlwk ’’dn’qw q̈’
-üŋüzler-ke edgülüg ad(ı)nagu-ka

11 ’’s’q l’q ’yšk’ ’wdwq s’q̈ ’’rynkl’r
asag-lag işke udug sak er(i)ŋler

12 mn ym’ ’mty ’wrpylβ’k’šyp t’
m(e)n yme amtı urbilvakaşip-te

13 ’wl’ty tynlq l’r’q qwtq’rq’ly p’ryr mn
ulatı tınl(ı)g-larag kutgargalı barır m(e)n

14 pw yrlyq yrlyq̈’dwq̈t’ ’wl s[’]nsyz twym’n
bo y(a)rlıg y(a)rlıkadukta ol s[a]nsız tümen

15 yyqylmyš q̈wβr’q y’dylyp p’rdy l’r .. q̈wp
yıgılmış kuvrag yadılıp bardı-lar .. kop

16 q’m’q š’str l’r’g q̈wdwrw ’wq̈’ yrlyq̈[’]
kamag şastr-larag koduru uka y(a)rlık[a]-

17 d’cy β’yp’š š’st’rl’rq ’rs[’]yyn
-daçı vaibaş şastrlar(ı)g ars[a]yan

18 ’ycmyš ’ry’cntry pwdysβt kšy ’’c’ry
içmiş aryaç(a)ntre bodis(a)v(a)t k(e)şi açari

19 ’ntk’k tylyntyn twqry tylync’ y’r’
en(e)tkek tilintin tohre tilinçe yara-

20 tymš prtyn’kšyt krm’β’zyky twqry tylyn
-tmış pr(a)tinar(a)kşit k(a)rmavazike tohre tilin-

21 tyn twyrk tylync’ ’βyrmyš m’ytry
-tin türk tilinçe evirmiş maitri

22 smyt nwm pytykd’ m’ytry pwdysβt
s(i)mit nom bitigde maitri bodis(a)v(a)t-

23 nynk twyyn pwlm’q [’’]tlq ’ykynty y
-nıŋ toyın bolmak [a]tl(ı)g ikinti <y>

24 ’wylwš twyk’dy
ülüş tüketi

25 pw pwy’n twyšynt’ yydl’k pwrq’n
bo buyan tüşinte yėdleg burkan

iyilik başkalarına faydalı işe hizmete tetikte olunuz! (12-28) Ben de şimdi Urbilvakaşip (ve) benzer canlıları kurtarmak için gideceğim. Böyle emredildiğinde o toplanmış rahip topluluğu dağıldı .. Bütün Budist öğreti metinleri eksiksiz anlayacak Vaibaş şastrları yaşam iksiri (gibi) içmiş bodisavat üstat Aryacandra’(nın) Sanskrit dilinden Tohar diline çevirdiği, Pr(a)tinar(a)kşit K(a)rmavazike(nin) Tohar dilinden Türk diline çevirdiği Maitrisimit nom bitig’de “Maitreya bodisavatın rahip olma(sı)” adlı ikinci bölüm bitti. Bu sevap sonucunda Yėdleg burkan

26 qwtyn pwlzwn kwyzwnwr ’t’wyzy
kutın bulzun körünür e’tözi

27 ’yksyz pwlzwn
igsiz bolzun

(bir satır boş bırakılmıştır)

28 n’mw pwt n’mw drm n’mw s’nk
namo but namo d(a)rm namo saŋ

(sayfanın sonu)
(kayıp parçalar için bkz. Ek II sayfa 44, 45, 46)

kutuna ulaşsın. Mevcut vücudu sağlıklı olsun! Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı.

III. Bölüm

124. III(?),3=Nr.224
(ön sayfa)

1 s’qw ’wyz’ βrq’r ’ytk’ly … tnkry
sagu üze v(i)rhar itgeli … t(e)ŋri

2 tnkrysy pwrq’n …
t(e)ŋrisi burkan …

3 kyrtkwnc lwk t/…
kėrtgünç-lüg T/…

4 q̈’ t’ky ’wl šyryrt’ …
-ka tegi ol şirirte …

5 ’’y’yw cylt’yw … yc/…
ayayu çilteyü … YC/ …

6 …//d …
…//D …
(gerisi eksik)

III. Bölüm

124. III(?),3=Nr.224
(ön sayfa)

(1-6) Sagu sayesinde manastır inşa etmek … yüce Buda … inançlı … -a kadar o kutsal emanet … saygı gösterip …

(arka sayfa)
… ’wyc ptr

1 … tnkry tnkry sy pwrq’n
… t(e)ŋri t(e)ŋri-si burkan

2 … /myšy mynk yyl
… /MYŠY miŋ yıl

(arka sayfa)
(... üçüncü yaprak)

(1-6) … yüce Buda … bin yıl …

3 … ///r tynlq l’r nynk
… ///R tınl(ı)g-lar-nıŋ

4 … ///y n’ twyrlwk
… ///Y ne törlüg

5 … // … / typtydy
… // … / tėptedi

6 … / …
… / …
(gerisi eksik)

canlıların … her türlü … şöyle söyledi …

122. III(?),4=Nr.92
(ön sayfa)

1 s’r l’r [’]wn y’šynt’ …
S’R L’R [o]n yaşınta …

2 cwk’ q̈’ry pwlwr l’r …
çoka karı bolur-lar …

3 tynlq l’r nynk q̈’m’q …
tınl(ı)g-lar-nıŋ kamag …

4 l’ry kyšy s’cy ’wyz’ky ’t’wyz …
L’RY kişi saçı üzeki e’töz …

5 q̈’m’q d’ ’wykwtmyš ’’šl’ / … /
kamag-da ögütmiş ’’ŠL’/ … /

6 ’wyz’ky pwlwr - q̈’m’q d[’]
üzeki bolur - kamag-d[a]

7 yyk ’ytyk - l’ry y’r’t’ql’ry
yėg etig-leri yaratagları

8 py pycqw ’wyz - ’ky pwlwr ’’lty
bi bıçgu üz-eki bolur altı

9 twyrlwk t’t’q q̈wqt’ q̈wp yytlynyp
törlüg tatag kopta kop yitlinip

10 pyr ’ynk’k y’qy myr d’ ’wl’ty
bir ingek yagı mir de ulatı

11 t’t’ql’q ’d t’β’r l[’]r ’’lq̈w yytlynwr
tataglag ed tavar-l[a]r alku yitlinür

122. III(?),4=Nr.92
(ön sayfa)

(1-6) … on yaşında … ihtiyar olurlar … canlıların hepsi … insan saçına dayanan vücut … hepsinden yüce … olmaya dayanır. (6-11) En iyi alet ve teçhizatları bıçaktan oluşur. Altı çeşit tat tamamen kaybolur. Bir inek yağı, bal gibi lezzetli ürünler tamamen yok olur.

12 pyš ’’yl’q ’’lty ’’yl’q q̈yzl’r ’q kwyzd’kw
bėş aylag altı aylag kızlar-ag küdegü-

13 k’ pyrwr l[’]r .. kym ’wl ’wydwn ’wylwt
-ke bėrür-l[e]r .. kim ol üdün ölüt-

14 cy q’n ’ylyklyk kyšy l’r pwls’r
-çi kan eliglig kişi-ler bolsar

15 ’’lq̈w d’ ’’qr l’q ’’y’qlq ’wykkwlwk
alku-da ag(ı)r-lag ayagl(ı)g öggülük

16 pwlwr pw mwnt’q twyrlwk qysq’ ’wyz
bolur bo muntag törlüg kısga öz-

17 lwk ’’qwlwq ’’ry t’k tyk’
-lüg agulug arı teg tegi

18 s’nc’ ’wyβk’cy ’wtwn qylynclq tynlq
sança övkeçi otun kılınçlıg tınl(ı)g-

19 l’r .. pwlwr ’wytrw pw ’’ntr’klp ’wydwn
-lar .. bolur ötrü bo ant(a)rak(a)lp üdün

20 ’wcynt’ yyty kwyn yyty twyn
uçınta yėti kün yėti tün

21 pyr ’ykyntyšk’ ’wyl’šwr l’r / …
bir ikintişke öleşür-ler / …

22 cmpwdβyp t’ pyr twym’n kyšy q’lyr
ç(a)mbudvip-te bir tümen kişi kalır

23 ’’nt’ kyn ’’y’q q’ t’kymlyk
anta kėn ayag-ka tegimlig

24 β’šw m’ytry pwdysβt twyzt tnkry
vasu-mitre bodis(a)v(a)t tujit t(e)ŋri

25 yyryntyn q̈wdy ’yn’r ’wl ’wn y’šlyq
yėrintin kudı iner ol on yaşlıg

26 tynlq l’rq̈’ ’wqš’ty ’t’wyz plkwr’r
tınlıg-larka ogşatı e’töz b(e)lgürür

27 ’wl’r q̈’ ’wl’r nynk ’’r’ ’wl
olar-ka olar-nıŋ ara ol-

(12-21) Beş aylık altı aylık kızları damada verirler .. Ki o zaman eli kanlı katiller olsa hepsinden saygıdeğer olur. Bunun gibi çeşitli, kısa ömürlü, zehirli arı gibi sokarak öfkelenen canlılar .. olur. Sonra bu Antarakalp zamanın sonunda yedi gün yedi gece birbirlerini öldürecekler … (22-31) Jambudvi’de on bin kişi kalır. Bundan sonra saygıdeğer Vasumitre bodisavat Tusita göğünden aşağı iner. O on yaşındaki canlılara benzeyen bir vücut (ile) ortaya çıkar. Onların arasında

28 wrwp ’wylwt ’wylwr m’k nynk
-orup ölüt ölür-mek-niŋ

29 mwynyn q̈’d’q̈yn ’wylwtdyn tydyl
münin kadagın ölütdin tıdıl-

30 m’q̈ nynk ’wykdysyn ’wyk’r nwml’r
-mak-nıŋ ögdisin öger nomlar

31 ym’ ’wylwtdyn tydylwr l’r ’wl tylt’q
yme ölütdin tıdılur-lar ol tıltag
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
… twyrt ptr
… tört p(a)tr

1 …/y qyzl’ry ’wl // … //k
…/Y kızları ol // … //K

2 … ’wtwz yyl y’š’ywr pwlwr
… otuz yıl yaşayur bolur

3 … ’wtwz yyl y’š’qwcy tynlq
… otuz yıl yaşaguçı tınl(ı)g-

4 l’r … ’wqwrl’m’qtyn tydylwr l’r
-lar … ogurlamaktın tıdılur-lar

5 … ’wl tylt’qyn ’wl’r nynk
… ol tıltagın olar-nıŋ

6 ’wql’ny qyzl’ry - ’lyk y’š
oglanı kızları - elig yaş

7 y[’]š’qwcy pwlwr - l[’]r .. ’wytrw
y[a]şaguçı bolur-l[a]r .. ötrü

8 ’wl ’lyk y’š - y’š’qwcy yŋlnkwq̈
ol elig yaş - yaşaguçı yalŋok-

9 l’r ’’d’n ’mr’q̈yn ’mr’m’q̈yn
-lar adan amrakın amramak[18]ın-

10 tyn tydylwr l’r .. ’’ny ’wycwn ’wl’r
-tın tıdılur-lar .. anı üçün olar-

oturup cinayetin günahını, öldürmekten sakınmanın iyiliğini övecek. Dahası, öğretiler öldürmekten kendisini sakınan o sebeple

(arka sayfa)
(... dördüncü yaprak)

(1-31) … kızları o … otuz yıl yaşar … Otuz yıl yaşayan canlılar … çalma eyleminden kendini sakınırlar … O sebeple onların oğulları, kızları elli yıl yaşarlar .. Sonra o elli yıl yaşayan insanlar başkasının sevgilisini sevmekten sakınırlar .. Onun için onların

18 Skr. kāmamithyācāra. eviŋ yutuzıŋa yazınmak ile eş tutulmuş günahtır (Semet-Israpil 2015: 526).

11 nynk ’wql’ny q̈yzl’ry ywz y’šl’q pwlwr
-nıŋ oglanı kızları yüz yaşlag bolur

12 ywz y’šl’q pwlwr .. ywz y’šl’q y’lnkwq̈
<yüz yaşlag bolur> .. yüz yaşlag yalŋok-

13 l’r ym’ ’zwk s’β swyzl’m’kt’
-lar yme ezüg sav sözlemekte

14 tydylwr l’r .. ’wl ’dkw q̈ylync kwycynt’
tıdılur-lar .. ol edgü kılınç küçinte
15 ’wl’r nynk ’wql’ny q̈yzl’ry twqs’r
olar-nıŋ oglanı kızları tugsar-

16 l’r ’yky ywz ’lyk y’šl’q pwlwr l’r ..
-lar iki yüz elig yaşlag bolur-lar ..

17 ’wl ym’ ’yky ywz ’lyk y’šl’q
ol yme iki yüz elig yaşlag

18 y’lnkwq̈ l’r c’šwt swyzl’m’ktyn
yalŋok-lar çaşut sözlemektin

19 tydylwrl’r .. ’wl tylt’qyn ’wl’r nynk
tıdılurlar .. ol tıltagın olar-nıŋ

20 ’wql’ny q̈yzl’rı twqs’r l’r .. pyš’r ywz
oglanı kızları tugsar-lar .. bėşer yüz

21 y’šl’q pwlwr l’r .. ’wl .. ym’ pyš yw z
yaşlag bolur-lar .. ol.. yme bėş yü-z

22 y’šl’q tynlq l’r s’rs’q s’l’q swyzl’m’k
yaşlag tınl(ı)g-lar sarsag salag sözlemek-

23 tyn tydylwr l’r .. ’wytrw ’wl tylt’q
-tin tıdılur-lar .. ötrü ol tıltag-

24 yn [’]wl[’]r nynk ’wql’ny q̈yzl’r y
-ın [o]l[a]r-nıŋ oglanı kızlar-ı

25 twqs’rl’r mynk’r y’š y’š’q’ly pwlw r
tugsarlar miŋer yaş yaşagalı bolu-r-

26 l’r mynk y’š’q’ly y’lnkwq̈ l’r kyšy
-lar miŋ yaşagalı yalŋok-lar kişi

27 kwnkwlyn t’r’ syqw s’β swyz
köŋülin tara sıgu sav söz-

oğulları, kızları yüz yıl yaşarlar.
<yüz yıl yaşarlar> .. Yüz yaşındaki insanlar da yalan söylemekten kaçınırlar … O iyilik sayesinde onların oğulları, kızları dünyaya gelse (onlar) iki yüz elli yıl yaşarlar … O (zaman) da iki yüz elli yaşındaki insanlar iftira etmekten sakınacaklar .. O canlılarla onların oğulları, kızları dünyaya gelseler .. Beş yüz yıl yaşarlar .. O .. ve beş yüz yaşındaki canlılar kaba sözler söylemekten kaçınırlar .. Sonra o sebeple, onların oğulları, kızları dünyaya gelseler biner yıl yaşarlar. Bin yıl yaşayan insanlar gönülleriyle dağınık konuşmaktan

28 l’m’k tyn tydylwr l[’]r .. ’wl ’wqwrq̈’
-lemek-tin tıdılur-l[a]r .. ol ugurka

29 ’wl’r nynk ’wql’ny q̈yzl’ry twqs’r
olar-nıŋ oglanı kızları tugsar-

30 l’r mynk pyš ywz yyl y’š’qwcy pwlwr
-lar miŋ bėş yüz yıl yaşaguçı bolur-

31 l’r .. ’’nt’d’ p’s’ kwyny pylyk
-lar .. antada basa köni bilig
(sayfanın sonu)

sakınırlar.. O sebepten onların oğulları, kızları dünyaya gelseler bin beş yüz yıl yaşayanlar olur.. Bundan sonra dürüst

120. III (?),5=Nr.76
(ön sayfa)

1 ’yšy l’r ’ync’ typ tydy .. ’’nt’q ’dk w
eşi-ler inçe tėp tėdi .. antag edg-ü

2 s’q̈ync s’q̈ynyp ’’nt’d’ kyn n’kw
sakınç sakınıp antada kėn negü

3 q̈ylty ’wytrw p’tyry q̈yz ’ync’ typ p
kıltı ötrü badira kız inçe tėp <p>

4 tydy .. ’’nt[’] kyn t’ryqcy twdwn
tėdi .. ant[a] kėn tarıgçı todun-

5 l’r’q ’wq̈yp ’ync’ - typ yrlyq̈’dy ..
-larag okıp inçe - tėp y(a)rlıkadı ..

6 q̈’yw k’p’zk’ - y’r’šy s’kyz
kayu kepezke - yaraşı sekiz

7 twyrlwk ’’drwq̈ - yn twyk’llyk
törlüg adrok-ın tükellig

8 yyr ’rs’r ’’ny syzl’r swβ’p sy/ …
yėr erser anı sizler suvap sı/ …

9 s’p’nl’p ’’nwq̈ ’wrwnkl’r kym mn
sapanlap anuk uruŋlar kim m(e)n

10 tnkry tnkrysy pwrq’n ’wycwn
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan üçün

120. III (?),5=Nr.76

(ön sayfa)

(1-11) kadınlar şöyle söyledi: .. Böyle iyi düşündükten sonra ne yaptı? Sonra Badira kız şöyle dedi: .. Ondan sonra çiftçinin ustasını çağırıp şöyle söyledi: .. Herhangi bir pamuğa uygun sekiz çeşit hususi donatılmış yeri sizler (o) toprağı sulayıp sürün, hazırlayın ki ben yüce Buda için

11 k’p’z t’ryywr mn …
kepez tarıyur m(e)n …

12 …// ’ …/yp ’wl ’w/ …
…//’ …/YP ol ’W/ …

13 /’r kwylcyr’ ywzyn …
/’R külçire yüzin …

14 q’ ’ync’ typ tydy / …
-Q’ inçe tėp tėdi / …

15 tymyn k’wd’my q’twn ’wyz …/
temin gautame katun ’WYZ …/

16 yyp ’nkyryp pwyz twq̈ydy typ tym’ky
yip eŋirip böz tokıdı tėp tėmeki

17 pw k’p’z ’wyz’ky mw pwyzwk ’’ywr
bo kepez üzeki mü bözüg ayur

18 sn .. ’wytrw ptyry q̈yz ’ync’
sen .. ötrü b(a)dira kız inçe

19 typ tydy .. ’wyzy t’rymyš k’p’z ’wyz’
tėp tėdi .. özi tarımış kepez üze

20 yyp ’nkyryp pwyz twq̈ymyš ’rwr n’
yip eŋirip böz tokımış erür ne

21 ’wycwn typ tys’r n’nk ywq̈ cyq’y
üçün tėp tėser neŋ yok çıgay

22 ’wycwn n’nk ym’ t’p’qcy qyrqyn
üçün neŋ yme tapagçı kırkın-

23 l’ry ’kswk krk’k ’wycwn ’wyzy
-ları egsük k(e)rgek üçün özi

24 ’nkyrmyš ’rm’z .. ’yncyp ym’ ’’qyncsz
eŋirmiş ermez .. inçip yme agınçsız

25 swyzwk kwynkwlyn tnkry tnkrysy
süzök köŋülin t(e)ŋri t(e)ŋrisi

26 pwrq’n q̈’ ’mr’nm’q̈ yn ’wqlwm
burkan-ka amranmak-ın oglum-

pamuk ekiyorum … (12-28) …
o … güler yüzle …şöyle söyledi: … İlk önce Gautame hatun … “ip eğirdi, kumaş dokudu” deyişiyle bu pamuktan oluşmuş kumaşı mı söylersin? Sonra Badira kız şöyle söyledi: .. Kendi ektiği pamuk ile ip eğirip bez dokumuştur. Neden? denilirse, hem yoksul olduğu için hem de kadın hizmetçilerin eksikliği nedeniyle kendi eğirmemiş .. Şöyle ki sarsılmaz temiz gönlüyle, yüce Buda’ya sevgisiyle oğluma

27 q̈’ twn ’ytyp k’twr’yyn typ
-ka ton itip ketüreyin tėp

28 ’nkyrmyš ’rwr .. q̈’yw ’wydwn ’w l
eŋirmiş erür .. kayu üdün o-l

29 … /w twyk’typ twyšwrmyš t’
… /W tüketip tüşürmiş-te

30 … /w pwlt’cy pylk’ l’r ’ync’ typ
… /W bultaçı bilge-ler ince tėp
(ön sayfanın sonu)

kıyafet hazırlayıp giydireyim diyerek eğirmişti .. (28-30) Ne zaman o … bitirip düşürdüğünde … onu bulacak bilgeler şöyle söyledi:

(arka sayfa)
’wycwnc pyš ptr
üçünç bėş p(a)tr

(arka sayfa)
(üçüncü bölüm beşinci yaprak)

1 tymyš l’r kym pw twnwq ’’lyp tnkry
tėmiş-ler kim bo tonug alıp t(e)ŋri

(1-20) Demişler: Kim bu elbiseyi alıp yüce Buda’ya getirmek için sadaka verirse .. O canlı, varlıkta şüphesiz altın ten renkli (bir) görünüşü olur. Burkan kutu için veliaht olacak mertebeye ulaşır .. Ayrıca şöyle söylerler: Asil Maitreya’da

2 tnkrysy pwrq’n q̈’ k’dwrk’l y
t(e)ŋrisi burkan-ka ketürgel-i

3 pwšy pyrs’r .. ’wl tynlq ’’zwnt’
buşı bėrser .. ol tınl(ı)g ajunta

4 ’wtqr’ty ’’ltun ’wynklwk ’ty q̈yrty
otg(u)ratı altun öŋlüg eti kırtı-

5 šy pwlwr pwrq’n - q̈wtynk’ tykyn
-şı bolur burkan - kutıŋa tigin

6 ’wyk’ pwlqw - lwq ’’t
öge bolgu-luk at

7 pwlwr .. t’q̈y y - ym’ ’ync’
bulur .. takı <y> - yme ince

8 typ tyyywr l’r twyzwn m’ytry d’
tėp tėyür-ler tözün maitri-de

9 /// pwrq’n q̈wtynk’ ’wqw l
/// burkan kutıŋa ogu-l

10 ’ylyk ’wrnynk’ ’wlwr qwlwq ’’dyn
ilig ornıŋa olur-gulug adın

11 ’r…//wq̈…/z twyzwn m’ytry
…’R…//Wq̈…/Z tözün maitri

12 …/ tnkry tnkrysy …
…/ t(e)ŋri t(e)ŋrisi …

13 … .. ’rmyš ’wl ’wqwrq̈’
… .. ermiş ol ugurka

14 …/klwk pwlqwlwq pwy’n
…/KLWK bulguluk buyan

15 …/ q̈’zq’nyp pwrq’n q̈wtynk’
…/ kazganıp burkan kutıŋa

16 ’wqwl ’ylyk pwlqwlwq ’wrwn q̈’
ogul ilig bolguluk oron-ka

17 t’kyr ’rmyš ’’nyn ’wl ’wqwrq̈’
tegir ermiş anın ol ugurka

18 k’wd’my q’twn tnkry tnkrysy pwrq’n
gautame katun t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan-

19 nnk k’pylβ’stw p’lyq q̈’ k’lkwsyn
-n(ı)ŋ kapil(a)vastu balık-ka kelgüsin

20 p’s’ p’s’ ’’yytq’ly ’ydwr ’’nt’
basa basa ayıtgalı aydur anta

21 ’wytrw cytyk’ ’’tlq q̈yrq̈yn ’yr’q̈
ötrü çetika atl(ı)g kırkın ırak-

22 tyn ’wlwq ’wynyn ’wynt’yw ’ync’
-tın ulug ünin ünteyü inçe

23 typ tydy mq’n’my ’wrnkw tnkry tnkrysy
tėp tėdi m(a)haname urŋu t(e)ŋri t(e)ŋrisi

24 pwrq’n n’nk k’lkwsyn m’nk’
burkan-naŋ kelgüsin maŋa

25 ’’ydy pwykwn k’ly yrlq̈’r ’rmyš ’’ny
aydı bökün keli y(a)rl(ı)kar ermiş anı

26 ’šydyp ptyry q̈yz ’ync’ typ ’’yytdy ..
ėşidip b(a)dira kız inçe tėp ayıttı ..

27 n’ ’wqwrq̈’ n’ ’yšk’ p’rdynk
ne ugurka ne işke bardıŋ

/ burkan kutuna (ulaşacak) oğul, hükümdar yerine oturacak başka … … asil Maitreya … yüce … imiş. O sebepten … erişilen sevap … kazanarak burkan kutuna oğul hükümdar olup tahta ulaşırmış. Bundan dolayı, o sebepten Gautame hatun yüce Buda’nın Kapilvastu şehrine geleceğini yineleyerek söyledi. (20-30) Bunun üzerine Çetika adlı hizmetçi kız uzaktan yüksek sesle seslenerek şöyle söyledi: General Mahaname yüce Buda’nın (ne zaman) geleceğini bana söyledi. Bugün gelecekmiş. Onu duyan Badira kız şöyle sordu: .. Niçin, hangi amaçla gittin?

28 ’rdy .. ’wytrw cytyk’ q̈yrq̈yn ’ync’
erdi .. ötrü çetika kırkın inçe

29 typ tydy .. y’šwdr’ q̈’twn …
tėp tėdi .. yaşod(a)ra katun …

30 pwyzy pwytmyš ’wqrynk’ p/…
bözi bütmiş ugrıŋa P/…
(sayfanın sonu)

Sonra hizmetçi kız Çetika şöyle söyledi: Yaşodara hatun … kumaşı bitirdiğinde …

121. III(?)=Nr.122
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/ s’β ’rky .. n’ / …
…/sav erki .. ne / …

2 …/ - k’p’z t’ryp twd
…/ - kepez tarıp tod

3 twly kyš y - ’wswqlwq pwyz
tolı kiş-i - osuglug böz

4 … ’rky .. - ’’nt’ [’]wytrw
… erki .. - anta [ö]trü

5 ptyry q̈yz ’ync’ typ tydy .. / …
badira kız inçe tėp tėdi .. / …

6 …/ kwynkwlyn ’’q’r ’’y[’]m’qyn …
…/köŋülin agar ay[a]makın …
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/ twyrt twym’n …
…/ tört tümen …

2 l’r q̈wt pwlty - l’r q̈/…
L’R kut bultı-lar-k[a]/…

3 s’kyz ykrm y - twym’n …
sekiz y(ė)g(i)rm-i - tümen …

4 ’’ry[’] š’ky - l’r nyzβ’ny
ary[a] şaki-ler nizvani

121. III(?)=Nr.122
(ön sayfa?)

(1-6) … söz mü acaba .. ne … … pamuk ekip bayağı kişi gibi bez … mi acaba .. Bunun üzerine Badira kız şöyle söyledi: .. … gönlüyle büyük bir saygıyla …

(arka sayfa?)

(1-6) Kırk bin … kut bulanlara … yüz seksen bin … asil Şakyalar tutku

5 …/ ’wzty l’r pyr ym’ ’yn/…
…/ oztı-lar bir yme ’YN/…

6 …/ ’yšy l’r q̈wt pwlm’dwq …
…/ eşi-ler kut bulmaduk …
(gerisi eksik)

… kurtuldular ve bir … kadınlar kut bulmamış …

123. III(?),?=Nr.33
(ön sayfa)

1 twyšynt’ q̈’lty q̈’lty qwrmwzt’
tüşinte kaltı kaltı hormuzta

2 tnkry ’ylykynt’ twt’r š’r’p’yy ’’tlq
t(e)ŋri eliginte tutar şarabaye atl(ı)g

3 ’’c’ry t’yyp twyšwp k’nc’n’c’k’r ’’ltwn
açari tayıp tüşüp kançanaçakar altun-

4 lwq yyr ’wyz’ tydylyp twrwr ’rs’r ’’ncw
- lug yėr üze tıdılıp turur erser ançu-

5 l’yw ym’ ’wl tynlq l’r syzyksy z
-layu yme ol tınl(ı)g-lar seziksi-z

6 m’ytry pwrq’n - pyrl’ twš’r
maitri burkan - birle tuşar-

7 l’r ’wytr w - ’n’t’ pyntyk
-lar ötr-ü - anatapindik(e)

8 pwyrwq̈ ’ync’ - typ tydy .. ’mty
buyruk inçe - tėp tėdi .. amtı

9 ’wl m’ytry pwrq’n plkwrkwlwk
ol maitri burkan b(e)lgürgülük

10 ’dkw ’wyd q̈’c’n pwlwr ’rky .. ’’n’nt
edgü öd kaçan bolur erki .. anant

11 ’ync’ typ tydy .. q̈’yw ’wydwn tnkry
inçe tėp tėdi .. kayu üdün t(e)ŋri

12 tnkrysy pwrq’n n’nk nyrβ’nq̈’
t(e)ŋrisi burkan-nıŋ nirvanka

13 p’rqw ’wyd y’qws’r ’wyc ’’yd’
bargu öd yagusar üç ayda

123. III(?),?=Nr.33

(ön sayfa)

(1-7) Bunun sayesinde, İndra tanrı elinde muhafaza eder. Şarabaye adlı hoca (yoldan) sapıp (ancak) Kançanaçakar (adlı) altın yer sayesinde kendine hakim olduğunda o canlılar da şüphesiz Maitreya burkan ile buluşurlar. (7-15) Sonra komutan Anatapindike şöyle söyledi: Şimdi o Maitreya burkan(ın) ortaya çıkması (için) en iyi zaman ne zamandır acaba? .. Anant şöyle söyledi: .. Yüce Buda’nın Nirvana’ya varacağı zaman yaklaştığında üç aydan

14 ’wynkr’ mwnt’ ’t’wyz q̈wdwp twzyt
öŋre munta e’töz kodup tujit

15 tnkry yyrynt’ ’’zwn twt’r p w
t(e)ŋri yėrinte ajun tutar b-o

16 s’β’q ’yšydyp ’wlwq tyr’ ’’nt’pyntyk
savag ėşidip ulug tera an(a)tapindik(e)

17 ’ync’ typ tydy .. ’lpyn ’mk’kyn
inçe tėp tėdi .. alpın emgekin

18 ’’ntr’n q̈wdy ’ynyp ’ykyl’ ’’nt’q
antran kudı inip ikile antag

19 ’wq̈mw twq’r ’rmyš .. ’wytrw ’’n’nt
okmu tugar ermiş .. ötrü anant

20 ’ync’ typ tydy pw ’ylkyd’ p’r w
inçe tėp tėdi bo ilkide bėr-ü

21 twrmyš twyrw ’wl .. ’wqwl ’ylyk ’’tynk’
turmış törö ol .. ogul ilig atıŋa

22 t’kkwlwk pwdysβt l’r twzyt
teggülük bodis(a)v(a)t-lar tujit

23 tnkry yyrynt’ q̈wdy ’ynyp pwrq’n
t(e)ŋri yėrinte kudı inip burkan

24 nwmynt’ twyyn pwlwr l’r ’’nt’
nomınta toyın bolur-lar anta

25 q̈wp q̈’m’q tynlq l’r’q tnkry pwrq’n
kop kamag tınl(ı)g-larag t(e)ŋri burkan-

26 tyn ’wrwnc’q̈ twt’ t’kynyp tnkry
-tın urunçak tuta teginip t(e)ŋri

27 tnkrysy pwrq’n t’ ’wynkr’ ’wk
t(e)ŋrisi burkan-ta öŋre ök

28 ’t’wyz q̈wdwp ’ykyl’ twzyt tnkry
e’töz kodup ikile tujit t(e)ŋri

29 yyrynt’ p’ryr l’r .. ’’ncwl’yw ym’
yėrinte barır-lar .. ançulayu yme

önce vücudu bir kenara bırakıp Tusita göğünde varlık muhafaza eder. (15-19) Bu sözü duyan Mahathera Anatapindike şöyle söyledi: .. Güçlükle ve acıyla oradan aşağıya inip yeniden tam öyle mi doğacakmış? (19-24) Bunun üzerine Anant şöyle söyledi: Önceden beri olan kanun bu .. Oğul, (yani) ülkesi adına ulaşacak bodisavatlar Tusita göğünden aşağıya inip burkan öğretisine göre keşiş olurlar. (24-29) Sonra bütün canlılara yüce Buda’dan teminat olarak emanet alıp yüce Buda’dan da önce beden terk edip ikinci kez Tusita göğüne ulaşırlar .. (29-31) Aynı suretle,

30 ’wl ’wq̈ twyrwc’ ’’y’q q̈’ t’kym
ol ok töröçe ayag-ka tegim-

böyle töreye göre saygıdeğer Maitreya bodisavat burada mev-

31 lyk m’ytry pwdysβt mwnt’ ’t’wyz
-lig maitri bodis(a)v(a)t munta e’töz
(ön sayfanın sonu)
cut görünüşü

(arka sayfa)
… // ptr
… // p(a)tr

(arka sayfa)
(... // yaprak)

1 q̈wds’r twzyt tnkry yyrynt’ twq’r
kodsar tujit t(e)ŋri yėrinte tugar

(1-14) terk edince Tusita gö-
ğünde doğar. Orada doğduktan
sonra yeryüzündeki sayısız yıl
geçse de yeryüzüne iner. Hemen
sevinçli zamanda burkan kutunu
bulur. Bu sebeple ki hangi Buda
disiplinine bin yıldan sonra Ma-
itreya burkan ile karşılaşmak is-
teğiyle iyi amel

2 ’’nt’ twqwp pw yyrtyncw d’ky ’lyk
anta tugup bo yėrtinçü-deki elig

3 yyty kwlty ’’lty ywz twym’n yy l
yėti kolti altı yüz tümen yı-l[19]

4 ’’rts’r yyn’ yyrtyncwk’ ’yn’r r
ertser yene yėrtinçüke iner <r>

5 tymyn ’wk ’dkw m’nkylyk ’wydt’
temin ök edgü meŋilig üdte

6 pwrq’n q̈wtyn - pwlw yrlyq̈’ r
burkan kutın - bulu y(a)rlıkar

7 ’’nyn ky m - q̈’yw pwrq’n
anın ki-m - kayu burkan

8 š’zynynt’ - mynk yy l
şazininte - miŋ yı-l-

9 t’ kyn m’ytry pwrq’n pyrl’
-ta kėn maitri burkan birle

10 twšm’q̈ kwyswšyn ’dkw q̈ylync pwy’n
tuşmak küsüşin edgü kılınç buyan

19 Xianlin-Winter ve Pinaul Fragments of the Tocharian A Maitreyasamiti-Nätaka of the Xinjiang Museum, China yazısında Tömürti nüshasındaki 1. 6r. 20-25 satırları arasında bu kısmın...elig altı yüz tümen [yıl köni] ertser,... olarak geçip 56 milyon olarak okunduğunu fakat Toharca versiyonla (A 288 a5) yapılan karşılaştırmada elig yeti kolti altı yüz tümen “57 milyar kere 6 milyon” okunması gerektiğini söylemiştir. Sengim nüshasında bu kısım doğru istinsah edilmiştir.

11 pwykt’k q̈yls’r l’r .. ’’lq̈w ’wl tynlq
bögteg kılsar-lar .. alku ol tınl(ı)g-

12 l’r š’nky ckrβrt ’ylyk q’n
-lar şanke ç(a)kr(a)v(a)rt ilig kan

13 pyrl’ m’ytry pwrq’n pyrl’
birle maitri burkan birle

14 swqwšwr l’r .. ’wytrw ’’nt’pyntyk
sokuşur-lar .. ötrü an(a)tapintik(e)

15 pwyrwq̈ ’ync’ typ tydy .. tnkry tnkrysy
buyruk inçe tėp tėdi .. t(e)ŋri t(e)ŋrisi

16 pwrq’n nyrβ’n q̈’ kyrw yrlyq̈’
burkan nirvan-ka kerü y(a)rlıka-

17 myšt’ kyn ’dkw q̈ylync q̈ylqw
-mışta kėn edgü kılınç kılgu-

18 lwq y’nk ’wswq n’ twyrlwk
-luk yaŋ osug ne törlüg

19 pwlwr ’rky .. ’wtrw ’’nnt ’ync’
bolur erki .. ötrü ananta inçe

20 typ tydy twyk’l pylk’ pwrq’n
tėp tėdi tükel bilge burkan

21 nyrβ’n q̈’ p’rq’swq t’ tynlq
nirvan-ka bargasug-ta tınl(ı)g-

22 l’r q̈’ yrlyq̈’ncwcy pylykyn βzyr
-lar-ka y(a)rlıkançuçı biligin v(a)zir-

23 lq ’ydwq̈ swynkwkyn kwyncyt ’’βyny
-l(ı)g ıdok süŋökin künçit evini

24 t’k yynck’ ’wβš’typ nyrβ’n q̈’
teg yinçge uvşatıp nirvan-ka

25 kyrw yrlyq’r .. ’’nt’d’ p’s’ pw
kerü y(a)rlıkar .. antada basa bo

26 cmpwdβyp t’ q̈y s’kyz ’wlwq ’ylykl’r
çambudvip takı sekiz ulug iligler

işleseler .. tüm o canlılar Çakravartin Şankha hükümdar ile Maitreya burkan ile karşılaşırlar .. (14-25) Bunun üzerine: komutan Anatapintike şöyle söyledi: .. Yüce Buda Nirvana’ya girdikten sonra iyi işler işlemenin yolu nelerdir acaba? Bunun üzerine: An(a)nt şöyle söyledi: mükemmel bilgili yüce Buda Nirvana’ya girdiğinde canlılara merhametliyle Vajir benzeri kutsal kemiğini susam ve tahıl tanesi gibi ince küçük küçük parçalara ayırıp Nirvana’ya girdi .. (25-31) Bundan sonra Jambudvipa’da sekiz büyük hükümdar,

27 q’nl[’]r ’wl šyryr l’r ’wyz’ s’kyz ’wlwq
kanl[a]r ol şirir-ler üze sekiz ulug

28 βrq’r l’r ’yt’r l’r .. twqwzwnc
v(i)rhar-lar iter-ler .. tokuzunç

29 tnkry pwrq’n ’q pwš q̈ylmyš yyrd’
t(e)ŋri burkan-ag boş kılmış yėrde

30 βrq’r ’yt’r l’r .. ’wnwnc pwš q̈ylmyš
v(i)rhar iter-ler .. onunç boş kılmış

31 kwyl ’wyz’ pyr ykrmync šryr ’wyl’myš
kül üze bir y(ė)g(i)rminç ş(a)rir ülemiş
(sayfanın sonu)

hanlar o kutsal emanetlerin üzerine sekiz büyük manastır yaptılar .. Dokuzuncu, yüce Buda’yı azat ettiği yerde manastır inşa ederler .. Onuncu, ölünün yakılmış külü üzerine [manastır inşa ederler]. On birinci, kemik kalıntıları dağıtılmış.

20. III(?),?=Nr.223
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … pw …
… bo …

2 … ///
… ///

3 … yyk ’’yytwr sn
… yėg ayıtur s(e)n

4 … ’mty tytrw tynkl’ kynkwrw
… amtı titrü tıŋla kėŋürü

5 … / mwnt’d’ ’yn[’]rw ’lyk
… / muntada ın[a]ru elig

6 yyty kwlty ’’lty ywz twym’n yyl [’]rt
yėti kolti altı yüz tümen yıl [e]rt-

7 s’r pw c’mpwdβyp ’wlwš [’]wyc twyrl
-ser bo çambudvip uluş [ü]ç törl-

8 wk [’]wlwq cwq̈ y’l’n q̈’ twyk’lyk
-üg [u]lug çog yala-ŋa tükel[l]ig

9 pwlq’y pyr ’wlwq p’dwk kynk ’’lq̈’q
bolgay bir ulug bedük kėŋ alkag

20. III(?),?=Nr.223
(ön sayfa)

(1-15) … bu … … iyi söylüyorsun! … Şimdi dikkatlice dinle … Bundan itibaren sayısız yıl geçse bu Jambudvipa şehri üç çeşit büyük haşmete sahip olacak. Birincisi; büyük ve geniş

10 pwlm’q̈ ’ykynty kwyrklwk ’ylyk
bolmak ikinti körklüg ilig

11 pwlq’y ’wycwnc ’dkw q̈wtlwq tynlq l’r
bolgay üçünç edgü kutlug tınl(ı)g-lar-

12 yn twlw twyk’l pwlm’q̈ .. ’wytrw š’ry
-ın tolu tükel bolmak .. ötrü şari-

13 pwtry ’rq’nt ’ync’ typ ’wytwnty
-putre arhant inçe tėp ötünti

14 ’wlwqy tnkrym pw cmpwdβyp ’wlwšt’
ulugı t(e)ŋrim bo ç(a)mbudvip uluşta

15 … /d/ …
… /D/ …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
1 // .. // …
// .. // …

2 [’]wrwnc[’]q / …
[u]runç[a]k / …

3 š’r’β’st /// …
şaravast /// …

4 cyt’β’n s’nkr’m t’ / …
çetavan seŋrem-te / …

5 ’mty mn p’ryp š[’]ry pwtry [’]rq’nt
amtı m(e)n barıp ş[a]ri-putre [a]rhant-

6 q̈[’] twywz[’]yyn q’lyn q̈wβr’q
-k[a] tuyuz[a]yın kalın kuvrag

7 ’’r’ kyn k’lyr ’wyd nwnk …
ara kėŋ kelir öd-nüŋ …

8 / β’ tnkry tnkrysy pwrq’n q[’]
/β’ t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan-k[a]

9 ’’yytzwn syz ym’ ’’ncqync’
ayıtzun siz yme ançgınça

olmak. İkincisi; güzel bir hükümdar olacak. Üçüncüsü; iyi, kutlu canlılarla tamamen dolu olmak .. Bunun üzerine rahip Şariputre saygıyla şöyle söyledi: Ulu tanrım, bu Jambudvipa şehrinde …

(arka sayfa)

(1-15) … emanet … Şaravast … Çetavan manastırda … şimdi ben varıp rahip Şariputre’ye bildireyim. Büyük cemaat arasında sonra gelecek zamanın … yüce Buda’ya söylesin!. Siz de öylece

10 p’ryp qwβr’q ’q q̈yntwrwnk pw mwnt’q
barıp kuvrag-ag kınturuŋ bu muntag

11 twyrlwk s’β ’yšydyp ’n’t’pyntyk y
törlüg sav ėşidip anatapindik-e

12 … /nc twyzwn ’n’nt yyncwr w
… /NC tözün anant yinçür-ü

13 ywykwnwp ’wynwp p’rdy .. ’’nt’ ’wytrw
yükünüp ünüp bardı .. anta ötrü

14 … s’nkr[’]m t[’] twyrt twyrl
… seŋr[e]m-t[e] tört törl-

15 wk …
-üg …
(gerisi eksik)

21. III.(?);?=Nr.159
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … //r /’wywt
… //R / ’WYWT

2 … qwrqynclq twn k’dwrw …
… korkınçl(ı)g ton kedürü …

3 ’wl mwny yyrtyncwlwk yyβk twn
ol munı yėrtinçülüg yėv(e)g ton

4 ’ytykyn ’ytdy - y’r’tdy …
etigin itdi - yaratdı …

5 mn ’’ny ’’ryq - cqš’pt lq
m(e)n anı arıg - ç(a)hşap(a)t-l(ı)g

6 … /yn ’ytdym - p’z’dym .. ’wl
… /YN itdim - bezedim .. ol

7 … tww twyrlwk ’’šyn ’yckwn
… tüü törlüg aşın içgün

8 … twdwrdy q̈’ntwrdy ’rs’r .. mn
… todurdı kanturdı erser .. m(e)n

gidip cemaati cezalandırın! Bunun gibi türlü sözler duyan Anatapindike … asil Anant eğilip selamlayarak (oradan) ayrıldı .. Bunun üzerine … manastırda dört çeşit …

21. III.(?);?=Nr.159

(ön sayfa)

(1-16) … korkunç (bir) kıyafet giydirerek … O bunu dünyevi malzeme, elbise, süsle donattı, yarattı … Ben onu temiz ahlaklı … yarattım, süsledim .. O … çeşit çeşit yiyecek ve içkiyle … doyurdu ise .. ben

9 … / ’’ny twyzwnl’r // …. pylk[’]
… / anı tözünler // …. bilg[e]

10 pylykyn ’wykrwncwn twdwrtwm q’ntwr
biligin ögrünçün todurtum kantur-

11 dwm … ’wl myny yyrtyncwlwk swβyn
-dum … ol mini yėrtinçülüg suvın

12 ’’rytdy ’rs’r ’’ny mn s’kyz twyrlwk
arıtdı erser anı m(e)n sekiz törlüg

13 twyzwn ywllwq swβyn ywd/ …
tözün yollug suvın YWD/ …

14 … / ’’rtwq̈y s’kyz / …
… / artokı sekiz / …

15 … kwy / …
… KWY / …

16 … /d/ …
… /D/ …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … / ’’y’q q̈[’] t’’kymlyk …
… / ayag-k[a] tegimlig …

2 … / t’lmyr’ kwyrw twrdy // …
… / telmire körü turdı // …

3 … / ’’y’q q̈’ t’kymlyk ’’n’nt
… / ayag-ka tegimlig anant

4 k’wt’my q̈’twn - ’wqrynt’
gautame katun - ugrınta

5 ’yky ’ylkyn - q̈’βyšwrwp
iki el(i)gin - kavışurup

6 tnkry tnkrysy - pwrq’n q’
t(e)ŋri t(e)ŋrisi - burkan-ka

7 ’ync’ typ ’wytwnty ’wlwš ’wlwqy …
ince tėp ötünti uluş ulugı …

… onu asiller … bilgiyle sevgiyle doyurdum, memnun ettim … O beni dünyevi su ile temizlediyse ben onu sekiz çeşit asil yolun suyuyla … fazla sekiz … …

(arka sayfa)

(1-16) … saygıdeğer … endişeli baktı … saygıdeğer Anant, Gautame hatun sayesinde iki elini birleştirirerek yüce burkana saygıyla şöyle söyledi: Ülkenin büyüğü …

8 k’wt’my q̈’twn syzynk[’] …
gautame katun siziŋ[e] …

9 … /// …lwq ’rwr .. k’nc /// …
… /// …LWQ erür .. kenç /// …

10 … / ’wykwnkwztyn ’’drylmyš t’
… / ögünüztin adrılmış-ta

11 … / swytyn ’mzyp ’ykydty p’ltwrtdy
… / sütin emzip igidti balturtdı

12 … ’wyk ’mr[’]nm’q̈yn pwyzyn
… ög amr[a]nmakın bözin

13 … yrlyq̈’p k’d’ yrlyq̈’zwn
… y(a)rlıkap kėde y(a)rlıkazun

14 … /rw tnkry tnkrysy …
… /RW t(e)ŋri t(e)ŋrisi …

15 … /dy/ …
… /DY/ …

16 … /d/ …
… /D/ …
(gerisi eksik)

Gautame hatun size … -dır. .. Genç … annenizden ayrıldığınızda … sütüyle emzirdi, besledi, baktı. … Anne sevgisiyle pamuklu giysiyi … bahşedip giysin! … Yüce … …

125a. III,?=Nr.399
(ön sayfa)

1 …ync ’rwr .. k’wt’my …
…YNC erür .. gautame …

2 … /y q̈’y / …
… /Y q̈’Y / …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
’wycwnc …
üçünç …

1 … /ck’ y/ …
… /CK’ Y/ …
(gerisi eksik)

125a. III,?=Nr.399
(ön sayfa)

(1-2) …-dır. .. Gautame … … …

(arka sayfa)
(üçüncü bölüm ...)

(1)... …

22. III(?),?=Nr.199
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … //
… //

2 … q[’]m’q pwrswnk
… k[a]mag bursoŋ

3 … // pwšy pyrzwn myn y
… // buşı bėrzün min-i

4 ym’ ’’y’myš pwlq’y .. t’q̈y pwrswnk
yme ayamış bolgay .. takı bursoŋ-

5 l’r’q ym’ t’pynmyš pwlq’y .. t’q̈y sn
-larag yme tapınmış bolgay .. takı s(e)n

6 ’’n’nt ’dkwty ’yšyd q̈wdwrw q̈wlwl’
anant edgüti ėşid koduru kolula

7 yyty twyrlwk s’nk’l’mp’n ’’tl q
yėti törlüg saŋalamban atl(ı)-g

8 … /q ’dkw q̈ylync l’r tytyr .. t’q̈y y
… /Q edgü kılınç-lar titir .. takı Y

9 … twyrt ykrmy twyrlwk pwtklyk
tört y(ė)girmi törlüg pudg(a)lik
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
1 yn mn pwrq’n …
YN m(e)n burkan …

2 ’’nyn m’nk’ ’’s’qlq ’/// … / …
anın maŋa asagl(ı)g ’/// … / …

3 ’yšyd ’’n’nt mn ym’ k’wd’m y
ėşid anant m(e)n yme gautam-e

4 q’twn q’ ’’s’qd’ ’’s’qlq ’rwr
katun-ka asagda asagl(ı)g erür

5 mn n’ ’wycwn typ tys’r .. ’wl m’nynk
m(e)n ne üçün tėp tėser .. ol meniŋ

22. III(?),?=Nr.199
(ön sayfa)

(1-9) … bütün cemaat … sadaka versin. Bana da hürmet etmiş olacak .. Ayrıca cemaatlere de hizmet etmiş olacak .. Bundan başka sen Anant iyice dinle, eksiksiz düşün. Yedi çeşit Saŋalamban adlı …yararlı işler vardır. Ayrıca on dört tür bireysel …

(arka sayfa)

(1-8) .. ben Buda … Bu sebeple bana faydalı … … dinle. Anant, ben de Gautame hatuna çok faydalı olurum. Neden denilirse … O benim

6 ’’tlyk t’rlyk q̈’nlq ’t’wyzwmyn
etlig terlig kanl(ı)g e’tözümin

7 ’ykydty p’ltwrdty ’rs’r .. mn …
igidti beltürtti erser .. m(e)n ..

8 nwmlwq ’t’wyzyn ’ykydtym p’ltwrdtwm
nomlug e’tözin igidtim beltürttüm
(sayfanın sonu)

etli, terli ve kanlı vücudumu besledi, yetiştirdi ise .. Ben .. öğreti varlığını besledim yetiştirdim.

125b. III(?),?=Nr.303
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … /// …
… /// …

2 … / myš k’wt’my …
… / MYŠ gautame …

3 … / typ tys’r k’n/…
… / tėp tėser K’N/ …

4 … /wyn ’wykwmd’ …
… /WYN ögümde …

5 … /m kntw ’mykyn / …
… /M k(e)ntü emigin / …

6 … / dty ’’cynty …
… / DTY açıntı …

7 … / q̈wtyn …
… / kutın …
(gerisi eksik)

125b. III(?),?=Nr.303
(ön sayfa?)

(1-7) … … Gautame … denirse … annemde … kendi memesiyle …bakımını sağladı … saadet …

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … // …
… // …

2 … /wn ywyš/ …
… /WN YWYŠ/ …

3 … / ’’ny twym’q̈ ’w/ …
… / anı tuymak ’W/ …

(arka sayfa?)

(1-7) … … onu anlayış …

4 … /nkyn ’ytdym …
… /NKYN itdim …

5 … m/z .. yyrtyncwlwk …
… M/Z .. yėrtinçülüg …

6 …/w q̈ylq’ly …
… /W kılgalı …

7 … pwyzyn q̈ …
… bözin q̈ …
(gerisi eksik)

… donattım … … dünyevi …
yapacak … pamuklu giysi …

23. III,?=Nr.113
(ön sayfa)

1 ’d l’r pyrl’ twšmyš ’rwr pyz s’kyz
ed-ler birle tuşmış erür biz sekiz

2 twyrlwk t’kyncsz ’wq̈swz yyr ’wrwn l’r
törlüg teginç̧s(i)z oksuz yėr oron-lar-

3 d[’] ’wzmyš q̈wrtwlmyš ’rwr pyz .. twyk’l
-d[a] ozmış kurtulmış erür biz .. tükel

4 pylk[’] tnkry tnkrysy pwrq’n pyrl’
bilg[e] t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan birle

5 swqwšmyš pyz .. ’’nt’q ’wqwry t’nky …
sokuşmış biz .. antag ugurı teŋi …

6 pyzynk’ ym’ - nwm nwml’yw
biziŋe yme - nom nomlayu

7 ’qy ’’nyn - kwyny p’r’lym
agı anın - köni bėrelim

8 nwm ’yšyd’lym .. - ’’nt’ ’wytrw
nom ėşidelim .. - anta ötrü

9 mq’prc’p’ty k’wt’my - q̈’twn p’šl’p
m(a)hapraçapati gautame - katun başlap

10 s’kyz twym’n š’ky l’r ’yšy l’ry twyk’l
sekiz tümen şaki-ler eşi-leri tükel

23. III,?=Nr.113
(ön sayfa)

(1-19) Mallar ile karşılaşırız. Sekiz türlü (Buda ile buluşma) fırsatı olmayan yerlerden kurtulmuşuz .. Mükemmel bilgili yüce Buda ile karşılaşmışız .. Böyle benzer … bize ayrıca dini vaaz edecek hazineyi bunun için eksiksiz ödeyelim, öğreti dinleyelim .. Bunun üzerine M(a) hapraçapati Gautami hatun başta olmak üzere seksen bin Şakya kadını mükemmel

11 pylk’ tnkry tnkrysy pwrq’n q[’] p’rdy l’r ’wl ’yšy
bilge t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan-k[a] bardı-lar ol eşi-

12 l’r ’ync’ kwynkwl’rynt’ky s’qyncl’ryn
-ler inçe köŋül[l]erinteki sakınçların

13 ’wq̈wp’nyn twyyn l’r’q ’wq̈yp’nyn ’ync’
ukupanın toyın-larag ukupanın inçe

14 typ yrlyq̈’dy pyš twyrlwk pw twyyn l’r
tėp y(a)rlıkadı bėş törlüg bo toyın-lar

15 ’yšy l’r nynk ’dkwl’ry tytyr .. ’’nk
eşi-ler-niŋ edgüleri titir .. aŋ

16 ’ylky [’]βyk p’rq̈’q ’wrdwq q̈’ršy q
ilki [e]vig barkag ordog karşı-g

17 … /wq q̈wdm’zl’r .. ’ykynty q̈’zq’nmyš
… /WQ kodmazlar .. ikinti kazganmış

18 … /z qysyq yyq’ tyr’ twt’r l’r .. …
… /Z kısıg yıga tėre tutar-lar … …

19 ’wycwnc ’yk [’] ’qryq // … / t’ ’yyyn
üçünç ig-[e] agrıg // … / T’ eyin
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
’wycwnc … / ptr
üçünç … / p(a)tr

1 … ’wl ’wykm’kyn ’’lq̈w pyzny ’wyk’
… ol ögmekin alku bizni öge

2 yrlyq[’]dy .. ’mty ’ym’ncsyz qwrqyncswz kwy-
nk
y(a)rlık[a]dı .. amtı eymençsiz korkınçsuz köŋ-

3 wlwn nwm tynkl’lym ’’nt’ ’wytrw w
-ülün nom tıŋlalım anta ötrü -ü

4 tnkry tnkrysy pwrq’n š’ky l’r ’yš y
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan şaki-ler eş-i

5 … /t ’’nt’q twyrlwk tytrwm m
…/T antag törlüg tetrüm <m>

bilgili yüce Buda’ya gittiler. O kadınlar gönüllerindeki düşüncelerini anlayıp keşişleri (de) anlayıp şöyle söyledi: Beş çeşit (olan) bu keşişler, kadınların üstünü olarak adlandırılır .. Öncelikle evi, barkı, sarayı terk etmezler .. İkinci olarak kazanmış … sıkıca bir arada tutarlar … … Üçüncü olarak hastalığa … uygun (bir şekilde)

(arka sayfa)
(üçüncü bölüm ... / yaprak)

(1-6) … o methetmeyle hepimizi övdü .. Şimdi korkusuz gönülle öğreti dinleyelim. Bunun üzerine yüce Buda, Şakya kadınları … bu şekilde türlü derin

6 t’rynk nwm - nwml’yw yrlyq̈’dy
terin̨ nom - nomlayu y(a)rlıkadı

7 … / ’wl nwmwq - ’yšydyp s’kyz
… / ol nomug - ėşidip sekiz

8 twym’n qwncwy - l’r q̈wtq̈’
tümen kunçuy-lar kutka

9 t’kdy l’r .. ’ykynty ’wqwrlwq nwm nwml’yw
tegdi-ler .. ikinti ugurlug nom nomlayu

10 yrlyq̈’dy ’’lty twym’n qwncwy l[’]r q̈wt
y(a)rlıkadı altı tümen kunçuy-l[a]r kut

11 … /wkw/ … /y l’r ’wycwnc ’wqwrlwq nwm
… /WKW/ … /Y L’R üçünç ugurlug nom

12 nwml’yw yrlyq’dy twyrt twyrlwk[20] ’yšy
nomlayu y(a)rlıkadı tört tümen eşi-

13 l’r q̈wt pwlty l’r .. ’wytrw ’wl p’tyry
-ler kut bultı-lar .. ötrü ol badira

14 q̈yz p’y’q̈y mwkty k’ ’wp’s’nc q̈’
kız bayakı mukti-ka upasanç-ka

15 [’]ync’ typ tydy .. kwyrwnk twyzwnwm ’wl
[i]nçe tėp tėdi .. körün̨ tözünüm ol

16 ’ wqwrd’ pw mwnt’q twyrlwk …
ugurda bo muntag törlüg …

17 ’’s’qlq twswlwq pwlty l’r š’ky l’r ’yšy
asagl(ı)g tusulug boltı-lar şaki-ler eşi-

18 l’ry kym ’wyc q̈wrl’ nwm yrlyq ’yšy
-leri kim üç kurla nom y(a)rlıg eşi-

19 dyp s’kyz ykrmy twym[’]n ’yšy l’r q̈wt
-dip sekiz y(ė)g(i)rmi tüm[e]n eşi-ler kut
(gerisi eksik)

dini vaaz verdi .. (7-19) O vaazı duyup seksen bin prenses saadete erdi .. İkinci olarak şans müjdeleyen dini vaaz verdi. Altmış bin prenses saadet … … Üçüncü olarak şans müjdeleyen dini vaaz verdi. Kırk bin kadın saadete erdiler. Sonra o Badira kız biraz önce sözü edilen upasanç Muktika’ya şöyle söyledi: .. Bakın asilim! O sebeple böyle türlü … faydalı oldular. Şakya kadınları ki üç kez Dharma vaazı dinleyip yüz seksen bin kadın saadet

20 törlüg yazımı Tekin’in de BT’de bahsettiği üzere tümen için yanlış yazımdır.

126 (+24). III(?),?=Nr.60,240
(ön sayfa)

1 q̈yzy pw ’wydwn swyzwk …
kızı bo üdün süzök …

2 pwrq’n tytsy l’rynk’ …
burkan tetse-leriŋe …

3 pry[’]n s’nk’st’n c[’]nk’rm …
p(a)ry[a]n saŋastan çankram[it] …

4 yyr ’wrwn ’ytyp y’r’typ / …
yėr oron itip yaratıp / …

5 ’wrwn twn ’twk / …
oron ton etük / ….

6 q̈ / …
q̈ / …

(ortası eksik)

7 tynlq l[’]r …
tınl(ı)g-l[a]r …

8 yrlyq̈[’] / … / n’m’dy y
y(a)rlık[a] / … / N’M’DY <y>

9 ’’nt’ p’s’ ’ty’n’kwt’ny ’rq’nt
anta basa atyanakotane arhant-

10 q̈’ twtdy .. ’wl’ty pyš pnc’k pyš
-ka tutdı .. ulatı bėş p(a)nçak(e) bėş

11 ’wp’ncyk š’rypwtry mwtk’lyyny mq’
upançik şariputre motgalyine m(a)ha-

12 kšp ptr’ky ’’nwrwtyd’ ’wl’ty ’rq’nt
-k(a)[ş](a)p b(a)d(i)rike anurutede ulatı arhant-

13 l’rq̈’ y’q̈yn t’kwrwp twtdy .. ’’ry
-larka yakın tegürüp tutdı .. arı-

14 ty ’’lt’cy ’wynm’dy .. ’ync’ typ s’q̈ynty
-tı altaçı ünmedi .. ince tėp sakıntı-

15 l’r ’wyc q̈’t yyr swβd’ tnkry
-lar üç kat yėr suvda t(e)ŋri

126 (+24). III(?),?=Nr.60,240
(ön sayfa)

(1-10) kızı bu zaman temiz … Buda öğrencilerine … rahip hücresi, dolaşma alanı hazırlayıp yaratarak … yer, elbise, ayakkabı … … canlılar … buyur/ … Bundan sonra arhant Atyanakotane’ye verdi .. (10-19) İlaveten beş rahip, beş rahip grubu Şariputre, Motgalyine, M(a)hak(a)[ş](a)p, B(a)d(i)rike ve Anurutede gibi arhantlara yaklaşıp verdi .. Asla alacak gibi görünmedi .. şöyle diyerek düşündüler: Üç katmanlı yeryüzünde yüce

16 tnkrysy pwrq’n pyrl’ tnk’šy y
t(e)ŋrisi burkan birle t(e)ŋeşi <i>

17 dynt’r ’’ryty ywq̈ ’yncyp ym’ yyrtync
dentar arıtı yok inçip yme yėrtinç-

18 wd’ pw pwyz [’]wswq lwq ’’dyn pwyz
-üde bo böz [o]sug-lug adın böz

19 ’’qr pwltwqm’z // ….// …
ag(ı)r bultukmaz // …// …
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
… ptr
…p(a)tr

1 … /yr ’rdny lyk q̈’l’qlyq pwl
… /YR erdni-lig kalaklıg bol

2 … /l’rd’ ym’ trk
… /L’RD’ yme t(e)rk

3 … / lwk ’wrwnlwq l’r ’ytmyš
… / LWK oronlug-lar itmiş

4 … //lwr kwrk’r q̈’lyql’r d[’]
… //LWR kur[e]kar kalıklar-d[a]

5 … / ’rdnyn ’ytyklyk
… / erdnin etiglig
(ortası eksik)
6 … .. ’’nt’
… .. anta

7 ’wytrw ’[’]y’q q’ t’kymlyk m’ytr y
ötrü ay[a]g-ka tegimlig maitr-i

8 pwdysβt ’wl y’lyn’yw twrwr ’’ltwn
bodis(a)v(a)t ol yalınayu turur altun

9 ’wynklwk pwyzwk twt’ ’wrnynt’
öŋlüg bözüg tuta ornınta

10 twrwp ’wlwq ’’q’r ’’y’m’qyn tnkr y
turup ulug agar ayamakın t(e)ŋr-i

11 tnkrysy pwrq’n q̈’ ywkwnwp ’ync’
t(e)ŋrisi burkan-ka yükünüp inçe

burkan ile denk olacak rahip kesinlikle yoktur. Öyle ki yeryüzünde bu kumaş gibi başka kumaş çok bulunmaz … …

(arka sayfa)
(... yaprak)

(1-18) Mücevherlerle donatılmış … Ayrıca hızlı … yerler hazırlamış … küçük tapınak … mücevherlerle donanımlı … Bundan sonra saygıdeğer Maitreya bodisavat o parlayan, altın renkli kumaşı tutarak oturduğu yerden, yüce Budaya büyük bir saygıyla eğilerek şöyle

12 typ ’wytwnty .. q̈wp q̈’m’q dynt’r l’rd’
tėp ötünti .. kop kamag dentar-larda

13 q̈wt’dmyš tnkry tnkrysy pwrq’n yrlyq’r
kutadmış t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan y(a)rlıkar

14 ’’lq̈w k’dkw twn’nqw pwyz ’’r’ pw
alku kedgü tonangu böz ara bo

15 pwyz ’rdny yyk ’rwr .. y’r’q’y ’rdnynk
böz erdni yėg erür .. yaragay erdniŋ

16 ’rdnyn ’rs’r ’’y’q q̈ylq’ly ’’nyn
erdnin erser ayag kılgalı anın

17 ’’mty tnkrym pw pwyzwk myntyd’
amtı t(e)ŋrim bo bözüg mıntıda

18 … ’wy / … wsw ////’nsz
… ’WY / … WSW ////’NSZ
(sayfanın sonu)

söyledi: .. Bütün keşişlerden kutlu kılınmış yüce burkan söyler: Tüm kıyafet, giyim, kumaş arasında bu kumaş değerli (ve) en iyisidir .. Uygun olacak mücevherin değerli ise hürmet görecek. Bundan dolayı şimdi tanrım bu kumaş burada … …

25. III,13=Nr.118
(ön sayfa)
’wycwnc ’wyc ykrmy ptr
üçünç üç y(ė)g(i)rmi p(a)tr

1 tnkry tnkrysy pwrq’n k’wt’my q̈’twn
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan gautame katun

2 ’wqry nt’ yyty twyrlwk s’nk’l’mp’n
ugrı-nta yėti törlüg saŋalamban

3 ’’tlq pwy’n pwykt’k q̈ylm’q̈ nynk
atl(ı)g buyan bögteg kılmak-nıŋ

4 ’wtlysyn twyšyn kynkyrw yrlyq̈’dy
utlısın tüşin kėŋirü y(a)rlıkadı

5 ’wl ’wydt’ p’rw ’’lq̈w c’mpwdβyp
ol üdte berü alku çambudvip

6 ’wlwš t’q̈y y - tynlq l’r .. ’wykwš
uluş-takı <y> - tınl(ı)g-lar .. üküş

7 twyrlwk pwy’n - ’dkw q̈ylync
törlüg buyan - edgü kılınç

25. III,13=Nr.118
(ön sayfa)
(üçüncü bölüm on üçüncü yaprak)

(1-8) Yüce Buda Gautame hatundan dolayı yedi çeşit saŋalamban adlı sevap işlemenin sonucunu ayrıntılı bir şekilde buyurdu. O zamandan beri Jambudvipa kentindeki canlılar .. birçok çeşit sevap işlerler ..

8 qylwr l’r .. pw - s’β’q ’šydyp
kılur-lar .. bo - savag èşidip

9 p’yqwt qwncwy ’ync’ typ tydy …
bay(a)gut kunçuy inçe tèp tèdi …

10 ’wynkr’ tyrty l’r / …
öŋre tirti-ler / …
(gerisi eksik)

(8-10) Bu sözü duyunca zengin prenses şöyle söyledi: … Önce sapkınlar …

(arka sayfa)
’wycwnc ’wyc ykrmy ptr
üçünç üç y(è)g(i)rmi p(a)tr

(arka sayfa)
(üçüncü bölüm on üçüncü yaprak)

1 p’y ’r ’ync’ typ tydy .. q̈’m’q ’wydwn
bay er inçe tèp tèdi .. kamag üdün

2 q̈’lyn q̈wβr’q ’’šyn ’yckwn
kalın kuvrag aşın içgün

3 t’pynqw ’wdwnqw kwycwm kwyswnwm t’kyn
tapıngu udungu küçüm kösönüm tegin-

4 m’z .. ’’nyn ’mty q̈’m’q pwrs’nk
-mez .. anın amtı kamag bursaŋ

5 q̈wβr’q dyn ’yky twyyn ’wytwnw
kuvrag-dın iki toyın ötünü

6 t’kynwr mn - kym kwynt’m’k
teginür m(e)n - kim küntemek

7 m’nynk ’βym - t’ ’’š’nz
meniŋ evim-te aşanz-

8 wn l’r .. mn - ym’ kwycwm
-un-lar .. m(e)n - yme küçüm

9 yytmyš c’ t’pynyp ’’zwnlwq ’’zwq̈
yètmiş-çe tapınıp ajunlug ajok

10 … ’’nt’ ’wytrw snk’st’n
… anta ötrü s(a)ŋastan

11 … / … /d/ … /d/ …
… / … /D/ … /D/ …
(gerisi eksik)

127. III,18,Son=Nr.44,65,220
(başlangıç için bkz. Ek II s. 79f.)
(ön sayfa)

20 … //l/m/// pw
… //L/M/// bo

21 … nwmlwq s’β swyzl’p ’’y’qq̈’
… nomlug sav sözlep ayagka

22 t’kymlyk ’’nyrwty ’rq’nt ’wrnynt’
tegimlig anirute arhant ornınta

23 twrwp ’wynky p’rdy .. ’’lq̈w š’st’r
turup öŋi bardı .. alku şastar-

24 l[’]ryq ’wytkwrmyš twypk’rmyš β’yp’š š’str
-l[a]rıg ötgürmiş tüpgermiş vaibaş şastr

25 pwšqwnmyš ’’ry’cntry pwdysβt kšy
boşgunmış aryaç(a)ntre bodis(a)v(a)t k(e)şi

26 ’’c’ry ’n’tk’k tylyntyn twqr y
açari enetkek tilintin tohr-e

27 tylync’ y’r’tmyš prtnr’kšyt
tilinçe yaratmış pr(a)tn(a)rakşit

28 krm’β’zyk twqry tylyntyn twyrk
karmavazike tohre tilintin türk

29 tylync[’] ’’βyrmyš m’ytrysmyt nwm
tilinç[e] evirmiş maitris(i)mit nom

30 pytykd’ ’’nyrwty [’]rq’nt nynk
bitigde anirute [a]rhant-nıŋ

31 ’’βd’ny ’’tlq ’wycwnc ’wylwš twyk’dy ..
av(a)dana atl(ı)g üçünç ülüş tüketi ..
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
<’wycwnc s’kyz ykrmy ptr>
<üçünç sekiz y(ė)g(i)rmi p(a)tr>

20 ’’n’t’pyntyky …
anatapindike …

127. III,18,Son=Nr.44,65,220
(başlangıç için bkz. Ek II s. 79f.)
(ön sayfa)

(20-31) … bu … Dharma sözünü söyleyip saygıdeğer arhant Anirute yerinden kalktı .. Bütün Budist öğreti metinleri tam olarak anlamış, Vaibaş şastr öğrenen üstat Aryacandra(’nin) Sanskrit dilinden Tohar diline çevirdiği, Pr(a)tinar(a)kşit K(a)rmavazike(nin) Tohar dilinden Türk diline çevirdiği Maitrisimit nom bitig’de “arhant Anirute’nin avadanası” adlı üçüncü bölüm bitti ..

(arka sayfa)

(20-31) Anatapindike …

21 t’k kyrtkwnc kwynkwlwk …
teg kėrtgünç köŋül(l)üg …

22 pwz p’y tyr’k[21] β’m tnkry yyrynt’ky
boz bay tirek vam t(e)ŋri yėrinteki

23 swβ’my ’’tlq tnkry q̈yzy nk’ ’wqš’tqw
suyami atl(ı)g t(e)ŋri kızı-ŋa ogşatgu-

24 lwq ’wp’s’nc yydl’k …
-luk upasanç yėdleg …[22]

25 pw pwy’n kwycynt’ kwyzwnwr ’t’wyz
bo buyan küçinte közünür e’töz-

26 l’ry ’yksyz twq’syz ’’d’sz ’rm’kl’ry y
-leri igsiz togasız adasız ermekleri <y>

27 pwlzwn kynynk’ pwrq’n q̈wtynk’
bolzun kėniŋe burkan kutıŋa

28 t’km’kymz pwlzwn mnkwk’ t’ky
tegmekim(i)z bolzun m(e)ŋüke tegi

29 ’ync’ pwlzwn mn drmβyr pytyyw
ince bolzun m(e)n d(a)rm(a)vir bitiyü

30 t’kyntym y’zwq̈ pwlm’zwn
tegintim yazok bolmazun

31 (boşluk bırakılmış)
(sayfanın sonu)

IV. Bölüm
(Kayıp parçalar için bkz. Ek II, s.46)

128. IV,5=Nr.22
(ön sayfa)

1 …/nt’ twrwp twyrtdyn
…./NT’ turup törtdin

2 … / q’ y’q̈yn p’ryp
… / Q’ yakın barıp

gibi inançlı … Boz Bay Tirek Vam tanrı göğündeki Suyami adlı tanrı kızına benzeyen upasanç Yedleg … Bu sevap sayesinde mevcut vücutları hastalıksız (ve) tehlikeden uzak var olsun! Daha sonra burkan saadetine ulaşalım! Sonsuza kadar böyle olsun. Ben D(a)rm(a)vir yazdım, günah olmasın!

IV. Bölüm
(Kayıp parçalar için bkz. Ek II, s.46)

128. IV,5=Nr.22
(ön sayfa)

(1-12) … Dört bir taraftan … yakın gidip

21 Metinde yanlış yazım ile twn’k yazılıdır.
22 Tekin satırın geri kalanının kasıtlı olarak silindiğini belirtmiştir.

3 … k’ pwyrwnwp β’swky
…K’ bürünüp vasuki

4 … k twyklwkynk’
… K tüklügiŋe

5 …. βyšp’pw pwrq’n
…. vişbabu burkan

6 … ty - trwm t’rynk
… ti-trüm teriŋ

7 pytykt’ ’lp - pwlqwlwq yn
bitigte alp - bulguluk-ın

8 yyncwrw s’q̈ynw - … / q̈’
yinçürü sakınu - … / ka

9 ’wlwrw yrlyq̈’dy .. ’wl ’wydwn ’’y’q
oluru y(a)rlıkadı .. ol üdün ayag-

10 q̈’ t’kymlyk mwtkl’yyn ’rq’nt
-ka tegimlig motg(a)layan arhant

11 pwrswnk l’r’q t’pynqwlwq
bursoŋ-larag tapıngulug

12 kwynlwk twrq’q ’rdy .. ’’nyn pwrswnk
künlüg turgak erdi .. anın bursoŋ

13 q̈wβr’qwlwq p’rqt’q̈y ’wrwn l’r’q
kuvragulug barktakı oron-larag

14 tyrk’ly [’]ydyš t’β’r yyqq’ly ywl’l’r
tėrgeli [ı]diş tavar yıggalı yulalar

15 ’wycwrk’ly kwynkl’nyp ’wytrw kwynkwl
öçürgeli köŋlenip ötrü köŋül-

16 ynt’ ’ync’ s’q̈yncy pwlty ’ync’
-inte ınçe sakınçı boltı ınçe

17 pwlm’zwn q̈’yw q̈’yw pwrswnk
bolmazun kayu kayu bursoŋ

18 qwβr’q l’r nynk twny swncwq̈y swβl
kuvrag-lar-nıŋ tonı sunçukı suvl-

… bürünüp Vasuki… pek çoğu-
na … Vişbabu burkan … derin kitapta zor bulunmasını iyice düşünüp … oturdu .. O zaman saygıdeğer arhant Motg(a)layan cemaatlere hizmet eden gündüz bekçisiydi .. (12-31) Bu sebeple topluluk evindeki yerleri toplamak için gerekli malzemeleri bir araya getirmek için ışıkları söndürmeyi düşündükten sonra gönlünce şöyle düşündü: Böyle olmasın! Her bir rahip topluluğunun elbisesi, hasır minderi (ve) su

19 wqy ’wnyty ’ydyp mwnt’ q’lmyš pwl
-ugı unıtı itip munta kalmış bol-

20 s’r ’’ny ’yst’yw tyl’yw ’yr’q̈tyn
-sar anı isteyü tileyü ıraktın

21 kwyrdy p’šy pwyrwncwklwk twny nynk
kördi başı bürünçüklüg tonı-nıŋ

22 pwlwnky s’lyp pwlwnkt’ pyr twyyn
buluŋı salıp buluŋta bir toyın

23 dy’n q̈’ ’wlwrmyšyn y’q̈yn
dyan-ka olurmışın yakın

24 t’kyp ’rnk’kyn swq̈yp ’wdqwrq’ly
tegip erŋekin sukıp odgurgalı

25 s’q̈ynty nnk ’wdqwrq’ly ’wm’dy ’wytrw
sakıntı-n(ı)ŋ odgurgalı umadı ötrü

26 twny nynk ’’t’kyn ’wz yyqq’l y
tonı-nıŋ etekin uz yıggal-ı

27 s’q̈ynty ’’nk myntyn t’pr’t w
sakıntı aŋ mıntın tepret-ü

28 ’wm’dy .. ’wytrw kwynkwlynt’ ’ync’
umadı .. ötrü köŋülinte inçe

29 s’q̈ync s’q̈ynty ’rnk’k swq̈yp ’wd
sakınç sakıntı erŋek sukıp od-

30 qwrq’ly s’q̈yntym nnk dy’n tyn
-gurgalı sakıntım-n(ı)ŋ dyan tın

31 ’wdwnm’dy twny nynk pwlwnkyn yyq’ly
odunmadı tonı-nıŋ buluŋın yıgalı
(ön sayfanın sonu)

kabını unutup tanzim edip burada kalınca onu arzulayarak uzaktan baktı. Başı örtülü elbisenin ucunu hareket ettirip, köşede bir keşiş meditasyona oturuşunun yakınına gelip dürtüp uyandırma düşüncesiyle uyandıramadı. Sonra elbisenin eteğini tümüyle kaldırmayı düşündü; hareket bile ettiremedi .. Sonra şöyle düşündü: Dürtüp uyandırmayı düşündüğüm meditasyondan uyanmadı. Kıyafetinin ucunu toplamak için

(arka sayfa)
twyrtwnc pyš ptr
törtünç bėş p(a)tr

1 s’q̈yntym t’pr’tk’ly ’wm’dym kym
sakıntım tepretgeli umadım kim

2 ’rky pw mwnc’ ’wlwq …
erki bo munça ulug …

(arka sayfa)
(dördüncü bölüm beşinci yaprak)

(1-12) düşündüm, hareket ettiremedim. Kimdir acaba bu kadar büyük …

3 y’lynq̈’ t’kmyš q̈wtlwq tynlq
yalınka tegmiş kutlug tınl(ı)g

4 q̈’yw q̈’yw dy’n // …
kayu kayu dyan // …

5 ’rky … ’mty mwny …
erki … amtı munı …

6 kwynkwly q̈’t’q - …
köŋüli[23] katag - …

7 ’wl ’’y’q q̈’ - t’kymlyk
ol ayag-ka - tegimlig

8 mwtkl’yyn - ’rq’nt tnkry
motg(a)layan - arhant t(e)ŋri-

9 d’m kwyzyn kwlty s’nync’
-dem közin kolti sanınça

10 … l’rd’ ’yntynky ’wynk
…L’RD’ intinki öŋ

11 … / synl’r’q tytyrw kwyrdy ..
… / sınlarag titirü kördi ..

12 … ’wytrw y’q̈yn ’wlwrmyš
… ötrü yakın olurmış

13 ’’y’qq’ t’kymlyk m’ytry pwdy
ayagka tegimlig maitri bodi-

14 sβt’q ywq’q̈yn pwyz pwyrwnwp ’ycyn
s(a)v(a)tag yukakın böz bürünüp için-

15 t’ ’wlwrmyš kym twyyn ’rky y ..
-te olurmış kim toyın erki <y> ..

16 typ ’wtqwr’q ’wq̈m’dy .. ’wytrw ’’dnq̈w
tėp otgurak ukmadı .. ötrü ad(ı)ngu

17 kwynkwlyn ’wqm’q̈ dy’n s’q̈ync
köŋülin ukmak dyan sakınç-

refaha ulaşmış kutlu canlılar hangi meditasyon … acaba … şimdi bunu … gönlü sağlam … O saygıdeğer arhant Motg(a) layan yüce gözüyle sayısız … öteki görünüş… mezarlıklara dikkatli baktı .. … (12-22) Sonra yakına oturan saygıdeğer Maitreya bodisavat ince kumaşla örtündüğünde içinde oturan hangi keşiş acaba? diyerek kesin (olarak) anlamadı .. Sonra şaşkınlığı kavrayan meditasyon düşüncesine

23 Laut MaitrHami’deki iyi korunmuş bağlamdan yola çıkarak yazımın körgeli “görmeye çalışacağım” olduğunu savunur.

18 q’ kyrdy .. ’’q’ql’q ’’q’qsyz dy[’]n
-ka kirdi .. akaglag akagsız dy[a]n

19 s’qyncl’ryn q’yw s’qync q’
sakınçların kayu sakınç-ka

20 ’wlwrwr typ ’’nynk kwynkwlynt’k y
olurur tėp anıŋ köŋülintek-i

21 s’qyncyn ’wqq’ly s’qynyp n’nk
sakınçın ukgalı sakınıp neŋ

22 ’wqw ’wm’dy ’wytrw mwnt’ n’
uku ukmadı ötrü munta ne

23 ’wqwrq’ ’wlwrwr ’rky typ p’r’yty
ugurka olurur erki tėp praniti-

24 ty’n ’’tlq t’rynk dy’n pylk[’]
-tyan atl(ı)g teriŋ dyan bilg[e]

25 pylykyn pylk’ly q’t’ql’nty ym’
biligin bilgeli kataglantı yme

26 pylw ’wm’dy t’qy ym’ ’’y’q q’
bilü umadı takı yme ayag-ka

27 t’kymlyk mwtkl’yyn ’rq’nt
tegimlig motg(a)layan arhant

28 ’wlwq kww k’lyk ’rd’myn ’wl twyz
ulug küü kelig erdemin ol töz-

29 wn tynlq nnk ’wlwrmyš yyryn
-ün tınl(ı)g-nıŋ olurmış yėrin

30 t’pr’tk’ly q’mš’tq’ly s’qync s’qyn
tepretgeli kamşatgalı sakınç sakın-

31 ty ’rty .. t’pr’tw ’wm’dy .. ’wytrw qwβr’q
-tı erti .. tepretü umadı .. ötrü kuvrag
(sayfanın sonu)

129. IV,8=Nr.103
(ön sayfa)

1 ’zrw’ qwrmwzt’ tnkryl’r swd’β’s
ezrua hormuzta t(e)ŋriler şudavas

girdi .. Akıntılı ve akıntısız meditasyon düşünceleriyle hangi düşünceye oturur diyerek onun gönlündeki düşünceyi anlamak için düşünüp hiçbir şeyi anlamadı. (22-26) Sonra burada hangi amaçla oturuyor acaba diyerek Pranitityan adlı derin meditasyon bilgisini öğrenmek için çabaladı yine de öğrenemedi. (26-31) Bundan başka saygıdeğer arhant Motg(a)layan ulu büyü gücüyle o asil canlının yaşadığı yeri titretip sarsmayı düşünmüştü .. Titretemedi .. Sonra cemaat

129. IV,8=Nr.103
(ön sayfa)

(1-9) Brahma (ve) İndra tanrılar, Şudavas

2 tnkry yyrynt’ky ’wlwq kwyclwk tnkry
t(e)ŋri yėrinteki ulug küçlüg t(e)ŋri-

3 l’r t’q̈y ym’ kwyclwk tnkry l’r
-ler takı yme küçlüg t(e)ŋri-ler

4 t’qy ym’ ’wylkwswz s’ns’z lww l’r y’k
takı yme ülgüsüz sansaz luu-lar yek-

5 l’r ’’swr l’r knt’ryl’r k’nt’rβl[’]r
-ler asur-lar k(i)ndareler gantarv(e)l[a]r

6 ’wl k’ntyk - ’yq’c ’wynky
ol gantik - ıgaç öŋi

7 ’yncyp ym’ - y’rwqlwq ’’rqyš
inçip yme - yaruklug arkış

8 ’wl’myš ynk’ - ’’lqw ’ršβ’d’n
ulamış-ıŋa - alku arşivadan

9 s’nkr’mt’ tyrylty l’r .. ’’nt’ ’wytrw
seŋremte tirilti-ler .. anta ötrü

10 tnkry tnkrysy pwrq’n ’wl ’rwš ’wykwš
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan ol erüş üküş

11 yyqylmyš q̈wβr’q’q ’wq̈yp q̈’lty pwlyt
yıgılmış kuvragag ukıp kaltı bulıt-

12 dyn [’]wynmyš ’’y tnkry ’wswqlwq ’wd’y
-dın [ü]nmiş ay t(e)ŋri osuglug uday

13 t’qdyn twq’ k’lyr kwyn tnkr y
tagdın tuga kelir kün t(e)ŋr-i

14 ’wswqlwq ’wdwsyn tyn ’wynmyš
osuglug udusın-tın ünmiş

15 lww tnkry ’wswqlwq ’’ltwn ’wynklwk
luu t(e)ŋri osuglug altun öŋlüg

16 yrwq̈yn y’ltrydy .. nwš t’t’qyn
yarukın yaltrıdı .. noş tatıgın

17 s’c’r ’wswqlwq ’wl qwβr’q’q [’]wykyrtwp
saçar osuglug ol kuvragag ögirtüp

göğündeki ulu, güçlü tanrılar ve diğer güçlü tanrılar ve sayısız ejderhalar, şeytanlar, titanlar, kimnara ve gandharvalar o gandika tahtasından başka ve bununla birlikte parıltılı elçi(nin) iletti-ğiyle Rsivadana manastırda canlandılar .. (9-16) Bunun üzerine yüce Buda toplanmış kalabalık rahip topluluğunu anlayarak şu şekilde buluttan ayrıldı. Ay tanrısı gibi Uday dağından doğarak gelir. Güneş tanrısı gibi benzerlerinden ayrılmış, ejderha tanrısı gibi altın renkli ışıltısıyla parladı .. (16-23) İksiri saçar gibi o topluluğu sevindirdi.

18 s’βyntwrwp kntw ’wr/ …
sevintürüp k(e)ntü ’WR/ …

19 ’wykwš q̈wβr’q ’/ …
üküş kuvrag ’/ …

20 ’wyz’ ’wlwrwp …..
üze olurup …..

21 pyrl’ n’ …
birle ne …

22 ’’rwr ’m// …
erür ’M// …

23 ’wp s’r/ ….
’WP S’R/ ….
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
twyrtwnc s’kyz ptr
törtünç sekiz p(a)tr

1 ’’r’ yrlyq̈’nk pyl’ ’wq̈’
ara y(a)rlıkaŋ bile uka

2 t’kyn’lym .. ’wytrw tnkry tnkrysy pwrq’n
teginelim .. ötrü t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan

3 ’’y’q q̈’ t’kymlyk twyzwn / …
ayag-ka tegimlig tözün / …

4 …// ’wcswzwn ’wzwn twyp
…// uçsuzun uzun tüp-

5 swz t’rynk pylk’ pylyklyk ’’drwq̈
-süz teriŋ bilge biliglig adrok-

6 yn plkwrt - k’lyr ’wycwn
-ın b(e)lgürt-kelir üçün

7 š’rypwtry ’rq’ - nt q̈’ ’ync’
şariputre arha-nt-ka inçe

8 typ yrlyq̈’dy .. - ’mty sn šl’
tėp y(a)rlıkadı .. - amtı s(e)n ş(i)la

9 ’wyl’kyl kym kwycy kwyswny p’r ’rs’r
ülegil kim küçi kösöni bar erser

Kendi … çok kalabalık … üzerinde oturup .. … ile ne …-dır.
… …

(arka sayfa)
(dördüncü bölüm sekizinci yaprak)

(1-11) arasında emredin anlayalım! .. Sonra yüce Buda saygıdeğer, asil … …sonsuz, uzun, dipsiz, derin bilgi(sinin) mükemmeliğini göstermek için arhant Şariputre’ye şöyle söyledi: .. Şimdi sen ahlakı paylaştır ki o keşişi uyandıracak gücü kuvveti varsa,

10 ’wl twyyn’q ’wdqwrqwlwq ’mty šl’
ol toyınag odgurgulug amtı ş(i)la

11 twtzwn ’wl yrlyq ’yšydyp ’wystwn
tutzun ol y(a)rlıg èşidip üstün

12 tnkry ’ltwn y’lnkwq ’’lq̈w twyyn
t(e)ŋri altun yalŋok alku toyın

13 q̈wβr’q t’p’ kwyrwp ’ync’ typ tyšty
kuvrag tapa körüp ince tèp tèşti-

14 l’r .. pyz twyk’l pylk’ tnkry tnkrysy
-ler .. biz tükel bilge t(e)ŋri t(e)ŋrisi

15 pwrq’n ’q ’wynky kyt’r s’r q̈’lmyš
burkan-ag öŋi keter-ser kalmış

16 ’’lq̈w s’ns’r ’ycynt’ky tynlq l’r nynk
alku sansar içinteki tınl(ı)g-lar-nıŋ

17 pylk’ pylyky š’rypwtry ’rq’nt
bilge biligi şariputre arhant-

18 nynk pylk’ pylyk // ynk’ yytm’z ..
-nıŋ bilge bilig // YNK’ yetmez ..

19 … kwyclwk ’rq’nt
… küçlüg arhant

20 … / m’s’r t’q̈ y
… /M’S’R tak-ı

21 …./ twtwp ’wq’y
…./ tutup ugay

22 … /rw š’rypwtry
… /RW şariputre

23 …/ twym’n
…/ tümen
(gerisi eksik)

şimdi o ahlak sonuçlansın! (11-23) O buyruğu duyup yukarıda tanrılar aşağıda insanlar, hepsi keşiş (ve) topluluğa doğru bakıp şöyle tartıştılar: .. Biz mükemmel bilgili yüce Buda’yı bıraksaydık tüm bu varlık döngüsü içindeki canlıların bilgisi arhant Şariputre’nin bilgisi … yeterli olmaz .. … güçlü arhant … ve … tutabilecek … Şariputre … on bin

130. IV(?),?=Nr.124
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …// q̈wβr’q …
…// kuvrag …

2 šl’ twtq’ly pwlm[’]dy … š’rypw
ş(i)la tutgalı bolm[a]dı … şaripu-

3 try ’rq’nt ’ym’nw ’’k/ … /yz
-tre arhant eymenü ’’K/ … /YZ

4 yn tnkry tnkrysy pwrq’n q’ ’ync’
YN t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan-ka inçe

5 typ ’wytwnty kwyn tnkry yrwqyn y’lt
tėp ötünti kün t(e)ŋri y(a)rukın yalt-

6 r’qwlwq ’yšyk kwydwkwk ywltwzl’r
-ragulug işig küdügüg yultuzlar

7 … /wq̈w y’ltrytw ’wm’z tnkrym .. syzynk’
… /Wq̈W yaltrıtu umaz t(e)ŋrim .. siziŋe

8 …/l’kwlwk tytsy ’yšl’lym typ
…/L’KWLWK tetse işlelim tėp
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …z kntw pry’nynk[’] …
…Z k(e)ntü p(a)ryanıŋ[a] …

2 y/ … //n pyr twyyn p’šy
Y/ … //N bir toyın başı

3 pw // … / ’wlwrw t’kynwr .. ’’ny ’wq̈
bo// … / oluru teginür .. anı ok

4 q’/ … /ly q̈’t’ql’nyp q̈yrq̈ klp
Q’ / … /LY kataglanıp kırk k(a)lp

5 ’’ltmyš klp ’wydt’ p’rw yyqmyš ’dkw
altmış k(a)lp üdte berü yıgmış edgü-

6 mwzny ’rd’mym’zny ’’lq̈w ’wyntwrwp nnk
-müzni erdemimezni alku üntürüp n(e)ŋ

130. IV(?),?=Nr.124
(ön sayfa?)

(1-8) … rahip topluluğu … ahlak sonuçlanamadı. … arhant Şariputre korkarak … yüce Buda’ya şöyle söyledi: Güneş tanrısı aydınlığıyla parlayacak doğaüstü yetenekli yıldızlar … ışıldatamaz. Tanrım .. size … öğrenci (olarak) çalışalım! dedi.

(arka sayfa?)

(1-8) … kendi hücresine … bir keşiş önderi bu … oturur .. Onu da … çabalayıp kırk devir altmış çağ zamandan beri birikmiş iyiliklerimizin, erdemlerimizin hepsini yükseltip bir şey

7 q̈ylyp ’wl twyyn’q ’wq̈q’ly ’wdqwrq’ly [24]
kılıp ol toyınag ukgalı ötgürgeli

8 ’wm’dymz .. ’mty tnkrym q̈’lyn q̈wβr’q
umadım(ı)z .. amtı t(e)ŋrim kalın kuvrag
(sayfanın sonu)

yaparak o keşişi tamamıyla anlayamadık .. Şimdi büyük kalabalık topluluk

131. IV,3(veya 10)=Nr.55
(ön sayfa)

1 … //q’ tnkyl’ ’’cyq ’mk’k
… //Q’ teŋile açıg emgek

2 …/ ’rs’r ’nynk s’ny s’q̈y
…/ erser anıŋ sanı sakı-

3 šy ’’ryty pwltwq̈m’z t’q̈y ym’ q̈wp
-şı arıtı bultukmaz takı yme kop

4 q̈’m’q yyr swβd’ ’’rnk’k ’wcyn
kamag yėr suvda erŋek uçın

5 s’ncqwc’ yyr ’wrwn q̈’lm’dy y
sançguça yėr oron kalmatı <y>

6 kym sn ’’nt’ - twqm’dynk
kim s(e)n anta - tugmadıŋ

7 ’wylm’dynk - ’rs’r p// …
ölmediŋ - erser P// …

8 klp ’wydt’ /// - /l’rnynk q̈wβy
k(a)lp üdte /// - /L’RNYNK kovı

9 swynkwkl’rynk … twyrwdy ’rs’r
süŋöklериŋ … törüdi erser

10 βypwl t///d … [’]wykwklwk
vipul T///D … [ö]güklüg

11 ’wykm’k ….. n’ ’wycwn
ögmek … ne üçün

131. IV,3(veya 10)=Nr.55
(ön sayfa)

(1-31) … inerek dertli, acı çekmek …ise onun miktarı kesinlikle yoktur. Ayrıca tüm dünyada parmak ucuyla delinebilecek yer kalmadı ki sen o zaman doğmadın (ve) ölmedin ise … zamanda … oyuk, içi boş kemikleriniz … oluştu ise Vipul … sevilecek olanı övmek … Neden?

24 Metinde Tekin translitarasyonunda kelime otgurgalı olacak şekilde yazılmıştır. Ancak uk- ve otgur- eylemi sinonim olarak kullanılamayacağı için kelime ötgürgeli olarak değerlendirilmiştir.

12 typ tys’r … ’t’wyzwnktyn ’’q̈myš
tėp tėser … e’tözüŋtin akmış

13 … /// myš y’šynkyn pyrl’
… ///MYŠ yaşıŋın birle

14 … / ’rs’r twyrt …
… / erser tört …

15 … t[’]rynkr’k q̈’nyncsyz pwl
… t[e]riŋrek kanınçsız bol-

16 q’y ’rdy .. ’wl ym’ ’’nt’q tynlq
-gay erdi .. ol yme antag tınl(ı)g

17 q̈’lm’dy kym sn ’’nynk q[’]rnynt’
kalmatı kim s(e)n anıŋ k[a]rnınta

18 y’tm’dynk ’rs’r .. swytyn ’mm’dynk
yatmadıŋ erser .. sütin emmediŋ

19 ’rs’r .. ’wl tynlq ym’ q̈’lm’dy kym
erser .. ol tınl(ı)g yme kalmatı kim

20 ’’ny s’n ’wylwr m’dynk ’rs’r …
anı sen ölür-mediŋ erser …

21 pw twq’r ’wylwr s’ns’r ’ycynt’
bo tugar ölür sansar içinte

22 t’kzynw ’wl ’’nt’q tynlq l’r q̈’lm’dy
tegzinü ol antag tınl(ı)glar kalmatı

23 kym ’wl syny ’wylwr m’dy ’rs’r .. kym
kim ol sini ölür-medi erser .. kim

24 …/ s’nynk t’mw d’ twqwp
…/ seniŋ tamu-da tugup

25 syzqwrmyš q̈yzyl p’q̈’r ’ycmyšynkyn
sızgurmış kızıl bakar içmişiŋ<iŋ>in

26 yyq’r twyrwdy ’rs’r .. t’lwy ’wykwz swβy
yıgar törüdi erser .. taloy ügüz suvı-

27 nt’ t’lymr’k pwlq’y ’rdy .. q̈yz
-nta telimrek bolgay erdi .. kız-

denilse … Vücudundan akan … yaşının ile … ise dört … daha derin doyumsuz olacaktı .. Ve öyle canlı kalmadı ki sen onun karnında yatmadıysan .. sütünü emmediysen .. O canlı da kalmadı ki onu sen öldürmediysen … Bu doğum ölüm döngüsü içinde dönen böyle canlılar kalmadı ki o seni öldürmediyse .. ki … senin cehennemde doğup erimiş kızıl bakır içmişliğinle yığıp türedi ise .. Deniz suyunda daha çok olacaktı .. Isıtılan

28 ’rtmyš tmyr ywmq’q̈ yymyšynkyn yyq’r
-artmış t(e)mir yumgak yėmişiŋin yıgar

demir topunu yediğini biriktirip türediyse .. Yüksek (bir) dağ var … (bir) tepe oluşturacaktı … Varlığında, yılkı varlığında

29 twyrwdy ’rs’r .. ’ydyz t’q p’r c/…
törüdi erser .. ediz tag bar C/…

30 kwytky pwlq’y ’rdy …
kötki bolgay erdi …

31 ’’zwnynt’ yylq̈y ’’zwnynt’
ajunınta yılkı ajunınta
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
twyrtwnc ’wn ptr
törtünç on p(a)tr

(arka sayfa)
(dördüncü bölüm onuncu yaprak)

1 ’’r’qsyz pyryq̈ ’d l’r yytynk
aragsız bırıg ed-ler yėtiŋ

(1-31) kirli maddeler yediysen .. Ayrıca yukarıda, semada doğup sut adlı yiyeceği yedin. Onun miktarı yok diğer taraftan Çakravartin hükümdar olup sayısız yıl sevindin. Uzun zaman geçtikten sonra yoksul … olup — değnek elinde … … koltuk

2 ’rs’r .. t’q̈y ym’ ’wystwn tnkry
erser .. takı yme üstün t(e)ŋri

3 yyrynt’ twqwp swt ’’tlq ’’š
yėrinte tugup sut atl(ı)g aş

4 ’’š’ndynk ’’nynk s’nyn s’q̈yšyn yw q̈
aşandıŋ anıŋ sanın sakışın yo-k

5 ’yncyp ym’ckrβrt ’ylyk q̈’n
inçip yme ç(a)kr(a)v(a)rt ilig kan

6 pwlwp s’nsy z - twym’n yyl
bolup sansı-z - tümen yıl

7 m’nky m’nky - l’dynk kyc
meŋi meŋi-lediŋ kėç

8 ’wydl’r ’rtmyš - t[’] kyn
üdler ertmiş-t[e] kėn

9 ’yrync yrlyq … pwlwp ’’k’y y
ėrinç y(a)rlıg … bolup ___

10 t’y’q ’ylykynt[’] …/ ’’y’q q̈wlty
tayak eligint[e] …/ ayag[25] koltı-

25 Öncesi eksik olduğu için kelime anlamlandırılamamıştır.

11 q̈ynk’ t’ q/// … pwšyl’y w
-kıŋa T’ Q/// … buşılay-u

altına … dilenerek hayatını sürdürüp karnı doyurup … Yine ne … … istek … … ile sevinçli … … ile sevindirici cesaretli … imiş. Sen ki ayrıca … doğum varlığı yakalasa .. bütün acıları tutmuş olur. Doğum varlığı bıraksa tüm acıları bırakmış olarak sayılır .. Sonra Açite şöyle söyledi: Başlangıcı olmayan varlık döngüsünün uzunluğuna baksa, Buda Maitreya yeryüzünde ortaya çıktığı zamandaki … Bu kadar az varoluşta doğacağım … Bunun üzerine yüce burkan

12 ywryp q̈’r’n twdwrw … d/
yorıp karan toduru … D/

13 ’k … ///ty yyn’ n’ …
’K … ///TY yene ne …

14 …/ kwyswš twr/…
…/ küsüş TWR/…

15 … pyrl’ ’wykrwncwl/…////
… birle ögrünçül/…////

16 …/ pyrl’ s’βykwcy ywr’klyk
…/ birle sevi[n]güçi yüreklig

17 … ’rmyš sn t’q̈y ym’ ky m
… ermiş s(e)n takı yme ki-m

18 … twqm’q ’’zwnwq twts’r .. ’’lq̈w
… tugmak ajunug tutsar .. alku

19 ’mk[’]k twtmyš pwlwr twqm’q̈
emg[e]k tutmış bolur tugmak

20 ’’zwnwq ’yd’l’s’r ’’lq̈w ’mk’kyk
ajunug ıdalasar alku emgekig

21 ’yd[’]l’myš q̈’ s’nwr .. ’wytrw ’’cyty
ıd[a]lamış-ka sanur .. ötrü açite

22 [’]ync’ typ ’wytwnty ’ylkysyz s’ns’r
[i]nçe tėp ötünti ilkisiz sansar-

23 nynk ’wzwny kwyrs’r m’ytry pwrq[’]n
-nıŋ uzunı körser maitri burk[a]n

24 yyrtyncw d’ plkwrkw ’wydt’ky …
yėrtinçü-de b(e)lgürgü üdteki …

25 mwnc’ ’’z ’’zwnl’r d’ twq’r
munça az ajunlar-da tugar

26 mn … ’’nt’ ’wytrw tnkry tnkry
m(e)n … anta ötrü t(e)ŋri t(e)ŋri-

27 sy pwrq’n ’ync’ typ yrlyq’dy ..
-si burkan inçe tėp y(a)rlıkadı ..

28 pyr kš’n ’wyd ’ycynt’ky ’’zwn
bir kşan üd içinteki ajun

29 …//// ’wykm’z mn t’pl’m’z
…//// ögmez m(e)n taplamaz

30 mn t’qy n’ [’]’yytmyš krk’k
m(e)n takı ne [a]yıtmış k(e)rgek

31 kym … / ’’zwn l’r q̈’
kim … / ajun-lar-ka
(sayfanın sonu)

şöyle söyledi: .. Bir an içindeki varlık …övmüyor (ve) onaylamıyorum. Ne sormak gerekir? Kim … varlıklara

132. IV(?),?=Nr.87
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … ym’ //…
… yme // …

2 … ’wl ’’nt’q ’wl …
… ol antag ol …

3 …t[’]kmyš q̈’yw q̈’yw
… t[e]gmiş kayu kayu

4 …/ ’wlwrwr ’rky ’’ny t’/// …
…/ olurur erki anı T’/// …

5 … ’’dyr’ pyzynk’ /// …
… adıra biziŋe /// …

6 …kym pyzynk … /kyrsyz twy /…
…kim biziŋ … /kirsiz TWY / …

7 …/m’z ’’ny ’wyz’ pyrynk …
…/M’Z anı üze bėriŋ …

8 …tnkry tnkrysy pwrq’n twyz
…t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan töz-

9 wn m’ytry nynk ’dkwsyn ’rd’myn
-ün maitri-niŋ edgüsin erdemin

132. IV(?),?=Nr.87
(ön sayfa?)

(1-18) … ve … o öyledir … ulaşmış. Hangisi … oturur acaba onu … iyice bize … ki bizim … lekesiz … … Bunun üzerine verin!... Yüce burkan asil Maitri’nin iyiliğini ve erdemini

10 … ’wykwš tynlq l’r ’wydynt’ ’’cq’ly
… üküş tınl(ı)g-lar üdinte açgalı

11 …// plkwrtk’lyr ’wycwn s’ns’z
…// b(e)lgürtgelir üçün sansaz

12 twym’n tynlq l’r’q pwrq’n q̈wtynk’
tümen tınl(ı)g-larag burkan kutıŋa

13 ’wlwq kwyswš twrqwrq’ly ’wycwn
ulug küsüş turgurgalı üçün

14 kwyp q̈’lyn tynlq l’r q̈’ twyzwn
köp kalın tınl(ı)g-lar-ka tözün

15 m’ytry pwdysβt pyrl’ swqwštwrq’ly
maitri bodis(a)v(a)t birle sokuşturgalı

16 ’wycwn yyn’ ym’ ’’ pyš’k q̈ylqw
üçün yene yme abişik kılgu-

17 lwq ’wydy q̈wlwsy y’qwmyšyn ’wq̈wp
-lug üdi kolusı yagumışın ukup

18 mwtkl’yyn ’rq’nt q̈’ ’ync’
motg(a)layan arhant-ka inçe
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … l’n …
… L’N …

2 //cwrmyš kww k’lik …
//CWRMYŠ küü kelig …

3 ’ry .. ’m’ry pwrq’n …
’RY .. amarı burkan …

4 //n yrlyq̈ynk’ trk …
//N y(a)rlıgıŋa t(e)rk …

5 ’ršβ’d’n s’nkr’mt[’] yyqyl/…
arşvadan seŋremt[e] yıgıl/…

6 …/c’ s’β swyzl’dwkt[’] …
…/C’ sav sözledükt[e] …

… birçok canlı zamanında … ortaya çıkarmak için sayısız canlıyı burkan saadetine, büyük istek uyandırmak için pek çok canlıyı asil Maitreya bodisavat ile karşılaştırmak için sonra tekrar kutsama zamanı yaklaştığını anlayan arhant Motgalayan’a şöyle:

(arka sayfa?)

(1-18) … … büyü gücü … bazıları burkan … buyruğuna çabucak … Rsivadana manastırda toplan… konuştukça …

7 …/ n’nk ’wyny tnkry tnkrysy
…/ neŋ üni t(e)ŋri t(e)ŋrisi

8 pwrq’n nynk kwycynt’ ywz …
burkan-nıŋ küçinte YWZ …

9 s//y yyr swβd’ ’’lq̈w ’yš/…
S//Y yėr suvda alku ’YŠ/…

10 ’’r’ ’wn yynk’qt’q̈y q̈yrq …
ara on yıŋaktakı kırk …

11 ’rq’nt tytsy l’r .. ’’lq̈w ’ršβ’d’n
arhant tetse-ler .. alku arşvadan

12 s’nkr’md’ yyqylty l’r .. ’nt’ ’wytrw
seŋremde yıgıltı-lar .. anta ötrü

13 tnkry tnkrysy pwrq’n s’kyz twym’n
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan sekiz tümen

14 tww twypy s’yw yrwq̈ ’ydw yrlyq̈’dy .. ’wl
tüü tüpi sayu y(a)ruk ıdu y(a)rlıkadı .. ol

15 yrwq̈ y’ltr’q ’wynk ’’lq̈yncws y
y(a)ruk yaltrag öŋ alkınçus-ı

16 tnkry yyry ’’ltyn ’’βyš t’mw q̈’
t(e)ŋri yėri altın aviş tamu-ka

17 t’ky ’wyc mynk ’wlwq mynk yyr
takı üç miŋ ulug miŋ yėr

18 swβ y’rwdy y’ltrydy t’nkl’p mwnk’dyp
suv yarudı yaltrıdı teŋlep muŋadıp
(sayfanın sonu)

asla sesi yüce Buda’nın sayesinde … yeryüzünde bütün … arasında on yöndeki kırk … arhant (ve) öğrenciler … hepsi Rsivadana manastırda toplandılar .. Bunun üzerine yüce burkan(ın) seksen bin saç ucunun her biri ışık çıkararak parladı .. O ışıldayan “şekil sonu” (adlı) göğün altında Avici cehenneme kadar üç bin büyük binlik dünya parladı. Düşünüp hayrete düştü

133. IV(?),18=Nr.198
(ön sayfa)

1 pwdysβt nynk dy’n s’m’ry k’rwšnwnk
bodis(a)v(a)t-nıŋ dyan samarı karuşnuŋ

2 n’nty ’’tlq tytyr .. ktk’βyšn’klpy prdyk’
nanti[26] atl(ı)g titir .. k(a)tgaviş(a)nak(a)lpe pr(a)

133. IV(?),18=Nr.198
(ön sayfa)

(1-15) bodisavatın meditasyonu — adlıdır .. Khadgavisanakalpaka-Pratyeka-Budalar

26 Sözcüğün nasıl okunduğu tam bilinmemektedir. Das Zusammentreffen mit Maitreya’da sözcük karuşnung (?) nanti (?) olarak okunmuş dipnotta “Okuma kesin değil-

ty(e)ka-

3 pwt l’r ’yncyp ’wl dy’n nynk pwlw
-but-lar inçip ol dyan-nıŋ bulu-

4 nkyn yynk’q̈yn ’wq̈m’zl’r .. t’q̈ y
-ŋın yıŋakın ukmazlar .. tak-ı

5 n’ ’’yytmyš krk’k ’rq’nt l’r
ne ayıtmış k(e)rgek arhant-lar

6 ’wq̈s’r l’r pwdy - sβt l’r q̈’m’q
uksar-lar bodi-s(a)v(a)t-lar kamag

7 ’wydwn ’wl - dy[’]nyq ywnkl’ywr
üdün ol - dy[a]nıg yuŋlayur-

8 l’r ywk’rw q̈ylwr - l’r .. ky/…
-lar yügerü kılur-lar .. KY/…

9 kwycynt’ ’wyz ’wyzt’cy y/…
küçinte öz üzdeçi <y>/ …

10 ’wyzynt’ yykr’k ’mr’ / …
özinte yėgrek ’MR’ / …

11 ’wytrw š’rypwtry ’rq’nt …
ötrü şariputre arhant …

12 ’mk’klyk pwswšlwqyn ’ync[’]
emgeklig busuşlugın inç[e]

13 typ ’wytwnty pyrwkyn mn ’wyst’ky
tėp ötünti birökin m(e)n üsteki

14 … q̈/// nnk mwnt’q twyrlwk
… q̈/// NNK muntag törlüg[27]

15 …d…
…D…
(gerisi eksik)

diğer taraftan, o meditasyonun (tüm) yönlerini anlamıyorlar .. Ne sormak gerekir? Arhantlar farkında olsalar, bodisavatlar her zaman o meditasyonu kullanarak (bununla) yüzleşirler … sayesinde bizzat kendi ortadan kaldıracak… özünde daha iyi … Sonra arhant Şariputre … üzüntü ve ıstırapla şöyle rica söyledi: Eğer ben yukarıdaki … bu türlü şeyler … …

dir. Her durumda, Buda Maitreya’nın özel bir meditasyonuna atıfta bulunur” notu düşülmüştür. Bu metinde de bu şekilde verilmiştir.

27 Zusammentreffen’da cümle tamamlanmıştır. birökin m(ä)n üstünki burhan k[ut]ınıŋ bo muntag törlüg ye[gin adrokın]uktum ärdi ärsär (ZusTreff 272, ZZ. 3679-3682).

(arka sayfa)
twyrtwnc s’kyz ykrmy ptr …
törtünç sekiz y(ė)g(i)rmi p(a)tr …

1 ’wyk’ ’’lq̈’yw yrlyq̈’dynkyz .. ’yncyp
öge alkayu y(a)rlıkadıŋız .. inçip

2 ym’ ’’rtwq̈t’ ’rtwq ’wl kwys’ncyk
yme artokta artok ol küsençig

3 ’dkw kwyrwnc y’nky kwyn pyrl’ k’lk’
edgü körünç yaŋı kün[28] birle kelge-

4 ly kwyswšl’ry twrmyš ’rwr .. ’mty ’’n y
-li küsüşleri turmış erür .. amtı an-ı

5 yrlyq̈’nk q̈’yw q̈’yw [’]dkw q̈ylync
y(a)rlıkaŋ kayu kayu [e]dgü kılınç

6 q̈yls’r ’mty q̈y - tynlq l’r ’wl ..
kılsar amtı-kı tınl(ı)g-lar ol ..

7 m’nkylyk - ’dkw ’wyd
meŋilig - edgü üd-

8 k’ twš’r - l’r ’rky y..
-ke tuşar-lar erki <y> ..

9 ’wytrw tnkry tnkrysy pwrq’n ’ync’
ötrü t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan ınçe

10 typ yrlyq’dy ///[’]dkw [’]dkw twyyn l’r
tėp y(a)rlıkadı ///[e]dgü [e]dgü toyın-lar

11 …/lq l…// ’dkwlwk s’βl’r
…/LQ L…// edgülüg savlar

12 …/ pw syzynkynkyz ’’yytmyšynkyz
…/ bo siziŋiŋiz ayıtmışıŋız-

13 l’r .. ’’nyn ’mty swyzwk kwynkwl
-lar .. anın amtı süzök köŋül-

(arka sayfa)
(dördüncü bölüm on sekizinci bölüm)

(1-14) övüp methettiniz .. Bununla birlikte son derece sevilen o güzel temaşaya mucize ile ulaşmak için arzuları ortaya çıkmıştır.. Şimdi onu buyurun! Her kim, iyi amel işlerse şimdiki canlılardır. .. sevinçli, iyi zamana rastlarlar mı acaba? .. Sonra yüce burkan şöyle söyledi: Mükemmel keşişler … … güzel sözler … Bu sizin söylediklerini̇z .. Bu yüzden şimdi saf

28 Bu cümlede geçen yaŋı kün için Tekin; iyi temsil (olan) yeni günde (Maitreya ile buluşma), Wilkens; buna rağmen onların (insanların) tantanalı büyük bir gösteri ve mucize (Maitreya’nın görünmesi) ile buluşma arzuları gittikçe çoğalmıştır. anlamlandırmasını yapmıştır. Metinde buradaki kullanımı için mucize anlamı benimsenmiştir.

14 yn tynkl’nkl’r .. syz/ …
-in tıŋlaŋlar .. SYZ/ …
(gerisi eksik)

134. IV(?),?(11 ile 19 arasında bir sayfa)=Nr.78
(ön sayfa)

1 šmnw tnkry nyk pwswš q̈’dqwlw q
ş(i)mnu t(e)ŋri-nig busuş kadgulu-g

2 twqy t’pr’dy q̈’mš’dy ’’ny kwyrwp q̈wdy
tugı tepredi kamşadı anı körüp kudı

3 yyrtyncwk’ kwyrdy .. ’’lqw tynlq l’r
yėrtinçüke kördi .. alku tınl(ı)g-lar

4 m’ytry pyrl’ k’lkwlwk q̈wt qwlmyš
maitri birle kelgülüg kut kolmış-

5 l’ryn ’wytrw ’ync’ s’q̈yncy pwlty ..
-ların ötrü ince sakınçı boltı ...

6 s’nsyz p w - tynlq l’r kyn
sansız b-o - tınl(ı)g-lar kėn

7 k’lykm’ m’ytrylq - y’nky kwyn
keligme maitrel(ı)g - yaŋı kün

8 ’wyz’ q̈wrtwl - m’q ywl q̈’[29]
üze kurtul-mak yol-ka

9 t’k’ly ’rtynkw kwyswš twrqwrmyš ’rwr
tegeli ertiŋü küsüş turgurmış erür-

10 l’r .. ’mty pwl’r q̈’ šnky ckrβrt
-ler .. amtı bolar-ka ş(a)nke ç(a)kr(a)v(a)rt

11 ’ylyk q’n nnk m’nkysyn t’qy
ilig kan-nıŋ meŋisin takı

12 cwqyn y’lynyn ’wyd nwnk ’dkw
çogın yalının üd-nüŋ edgü-

13 syn ’wyk’yyn kym ’yšydyp q̈wrtwl
-sin ögeyin kim ėşidip kurtul-

gönülle dinleyin! .. …

134. IV(?),?(11 ile 19 arasında bir sayfa)=Nr.78
(ön sayfa)

(1-14) Mara’nın kederli tuğu dalgalandı. Onu görünce aşağıdaki yeryüzüne baktı .. Tüm canlılar(ın) Maitreya ile gelecek kurtuluş için yalvardıklarını (gördükten) sonra düşündü … Bu sayısız canlılar, daha sonra gelecek Buda Maitreya’nın ortaya çıkma mucizesi vasıtasıyla kurtuluş yoluna ulaşmak için şiddetli arzu uyandırmışlar.. Şimdi onlara Çakravartin Şankha hükümdarın mutluluğunu ve haşmetini, zamanın mükemmelliğini öveyim ki (bunu) duyan kurtuluş

29 Tekin kelimenin önce ywqq’ olarak yazıldığını, daha sonra düzeldiğini belirtmiştir.

14 m’q̈ kwyswšyn kwynkwll’ry ’’qzwn
-mak küsüşin köŋülleri agzun

15 mwncwl’yw s’q̈ynyp yykyt ’wry kwyrkyn
munçulayu sakınıp yigit urı körkin

16 plkwrtyp tnkry tnkrysy pwrq’n q’
b(e)lgürtüp t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan-ka

17 pylk’ pylykyn ’ync’ typ tydy kyn
bilge biligin inçe tėp tėdi kėn

18 k’lykm’ ’wydwn kwyrw q[’]nyncsyz
keligme üdün körü k[a]nınçsız

19 kwyrkl’ kwyrklwk yyncw mwncwqyn
körg(e)li körklüg yinçü monçukın

20 qw’ c’c’kyn ’ytyklyk y’r’t’ql’q
hwa çeçekin etiglig yarataglag

21 tynlq l’r pwlq’y l’r .. pylzwklwk
tınl(ı)g-lar bolgay-lar .. bilzüklüg

22 ’wyzwklwk q̈wll’ry ’ylykl’ry ’wyz[’]
üzüklüg kolları eligleri üz[e]

23 kytymwty p’lyq t’ kwyl’ ’wyn’y w
ketumati balık-ta küle oynay-u

24 š’nky ckrβrt ’ylyk q’n q̈[’]
şanke ç(a)kr(a)v(a)rt ilig kan-k[a]

25 y’q̈yn k’lk’y l’r tnkry tnkrysy pwrq’n
yakın kelgeli-ler t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan

26 ’ync’ typ yrlyq̈’dy ’wl ’wydwn pw tynlq
inçe tėp y(a)rlıkadı ol üdün bo tınl(ı)g-

27 l’r ’’z syz twty’qsyz … syz
-lar az-sız tutyaksız .. sez-

28 yksyz pwlq’y l’r .. m’ytry pwrq’n
-iksiz bolgay-lar .. maitri burkan

29 twym’n s’kyz twym’n y/…
tümen sekiz tümen[30] Y/…

arzusuyla meyletsinler! (15-31) Bu şekilde düşünüp cesur (bir) genç adam görünüşüyle ortaya çıkıp yüce Buda’ya bilgeliğiyle şöyle söyledi: Sonra gelen zamanda bakmaya doyulamayan, çok güzel, inci, boncuklarla lotus çiçekleri ile süslenmiş donatılmış canlılar olacak .. Bilezikli, yüzüklü kolları, elleri ile Ketumati şehrinde gülerek dans ederek Çakravartin Şankha hükümdara yaklaşacaklar. Yüce Buda şöyle söyledi: O zaman bu canlılar açgözlülük olmadan ve bağlılık olmadan .. tasasız olacaklar .. Maitreya burkan seksen bin …

30 MaitrHami’de sekiz tözün yol şekline okunmuş

30 nyrβ’n l’q m’nkyk’ t’k’y l’r
nirvan-lag meŋike tegey-ler

31 yykyt ’wry ’ync’ typ tydy kyn
yigit urı inçe tėp tėdi kėn
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
twyrt …ykrmy ptr
tört .. y(ė)g(i)rmi p(a)tr

1 kyn k[’]lykm’ ’wydt’ky tynlq l’r ’’lq̈w
kėn k[e]ligme üdteki tınl(ı)g-lar alku

2 ’’ltwn kwymwš lwk pwlq’y l’r ..
altun kümüş-lüg bolgay-lar ..

3 tnkryd’m ’’šyn ’yckwn m’nkyl’k’y
t(e)ŋridem aşın içgün meŋilegey-

4 l’r …/ pyš twyrlwk ’ynck’ ’wywnyn
-ler …/ bėş törlüg ençgü oyunın

5 kytwm’ty p’lyq̈t’ š’nky ckrβrt
ketumati balıkta şanke ç(a)kr(a)v(a)rt

6 ’ylyk q’n - pyrl’ m’nky
ilig kan - birle meŋi-

7 l’ywr l’r .. - tnkry tnkrysy
-leyür-ler .. - t(e)ŋri t(e)ŋrisi

8 pwrq’n ’ync’ - typ yrlyq’dy
burkan inçe - tėp y(a)rlıkadı

9 kyn k’lykm’ ’dkw ’wydt’ky q̈wtlwq
kėn keligme edgü üdteki kutlug

10 tynlq l’r mn m’nynklyksyz pwlq’ y
tınl(ı)g-lar m(e)n meniŋligsiz bolgay-

11 l’r ’’ltwn kwymwšk’ ym’
-lar altun kümüşke yme

12 ’’zl’nm’q̈l’ry s’kyz twyzwn ywlc’
azlanmakları[n] sekiz tözün yolça

Nirvana mutluluğuna ulaşacaklar. Yiğit delikanlı şöyle söyledi: <Sonra>

(arka sayfa)
(dördüncü bölüm on .. yaprak)

(1-7) sonra gelecek zamandaki canlıların hepsi altın (ve) gümüşle süslenmiş olacak .. Kutsal yiyecek ve içeceklerle eğlenecekler … Beş türlü huzurlu müzikle Ketumati kentte Çakravartin Şankha hükümdar ile eğlenecekler .. (7-14) Yüce burkan şöyle söyledi: Gelecek güzel dönemdeki kutlu canlılar benliklerinden kurtulmuş olacaklar. Altın, gümüşe hevesleriyle sekiz asil yola göre

ve anlamlandırması “Buda Maitreya’nın öğretisinde sekiz (katlı) asil yola ulaşacaklar” olarak verilmiştir.

13 p’rq’y l’r .. nyrβ’n p’lyq̈ q̈’
bargay-lar .. nirvan balık-ka

14 t’k’y l’r .. šmnw tnkry ’ync’ typ
tegey-ler .. ş(i)mnu t(e)ŋri inçe tėp

15 tydy [’]wtqr’’ty ’wl ’wqwrd’q̈y tynl q̈
tėdi [o]tguratı ol ugurdakı tınl(ı)-g

16 …/q l’r yyd yp’r cynt’n …
…/Q L’R yıd y(ı)par çintan …

17 …/ twyrtk’y l’r ..k’š ’’tlq
…/ türtgey-ler .. kaş atl(ı)g

18 …/ twn ’ytyp k’dk’y l’r .. kytwm’ty
…/ ton itip kedgey-ler ..ketumati

19 p’lyq̈t’ ’wykrwncwl’k’y l’r .. tnkry
balıkta ögrünçülegey-ler .. t(e)ŋri

20 tnkry sy pwrq’n ’ync’ typ
t(e)ŋri-si burkan inçe tėp

21 yrlyq’dy .. ’wl ym’ ’dkw ’wydt’ky
y(a)rlıkadı .. ol yme edgü üdteki

22 twyzwn tynlq l’r twrw/…//myš
tözün tınl(ı)g-lar TWRW/ … // MYŠ

23 …q̈ ’wswqlwq ’’zwnlwq p’q ’wyzwp
…q̈ osuglug ajunlug bag üzüp

24 pwy’nl’q m’nky l’k’y l’r .. m’ytry pwrq’n
buyanlag meŋi-legey-ler .. maitri burkan

25 nwmynt[’] ’’ryq cqš’pwt kwyz’dk’y
nomınt[a] arıg ç(a)hşaput küzedgey-

26 l’r ’ync[’] ’wq̈qyl sn kwyrkswz
-ler inç[e] ukgıl s(e)n körksüz

27 qylynclq šmnw ’wl ’’nt’q s’β ’yšydyp
kılınçl(ı)g ş(i)mnu ol antag sav èşidip

28 …//q ’ykyl’ ’wykrwncwlwk
… //Q ikile ögrünçülüg

gidecekler .. Nirvana şehrine ulaşacaklar .. (14-19) Mara şöyle söyledi: Mutlaka o zamandaki canlı … güzel koku(lu) sandal ağacı … sürtecekler .. Yeşim taşı adlı … elbise hazırlayıp giyecekler .. Ketumati kentte mutlu olacaklar .. (19-30) Yüce burkan şöyle söyledi: .. ve o güzel zamandaki asil canlılar … … Sanki varlık bağından kopup sevabın zevkine varacaklar .. Maitreya burkan öğretisinde saf erdemi koruyacaklar. Böyle anlamalısın! Çirkin yaradılışlı Mara bu sözü duyunca … ikinci kez mutlu

29 s’βynclyk pwlwp q̈’t’q ’wynyn
sevinçlig bolup katag ünin

30 kwylwšty l’r .. ’wytrw šmnw …
külüşti-ler .. ötrü ş(i)mnu …
(gerisi eksik)

olup güçlü (bir) sesle gülüştüler .. Sonra Mara …

135. IV,15=Nr.34
(ön sayfa)

1 pyrl’ kwyrwšmyš k’ ’wystwn
birle körüşmiş-ke üstün

2 kwyk ’’ltyn y’qzd’q̈y tynlq l’r
kök altın yag(ı)zdakı tınl(ı)g-lar

3 ’’lq̈w twyzwn m’ytry q̈’ ywkwnty
alku tözün maitri-ka yükünti-

4 l’r .. ’wytrw ’’y’q q’[31] t’kymlyk m’ytry
-ler .. ötrü ayag-ka tegimlig maitri

5 pwdysβt ’wystwn kwyk q̈’lyqd’
bodis(a)v(a)t üstün kök kalıkda

6 yyrd’ ’wlwrwr - c’ swβ///…/
yėrde olurur-ça suv///…/

7 <’y’s>yn - q̈’βyšwrw
<ayas>ın - kavışuru

8 <ywykwn>wp ’ync’ - typ ’wytwnty
<yükün>üp ince - tėp ötünti

9 t’kyn’yyn tnkrym …
tegineyin t(e)ŋrim …

10 ’mr’q̈ ’wql’nymt’ …
amrak oglanımta …

11 twtq’ly q̈’lty syz .. pw ’y//…
tutgalı kaltı siz .. bo ’Y// …

12 ’βrytmyš ’wyd t[’] ’’lq̈w tynlql’r
evritmiş üd-t[e] alku tınl(ı)g-lar-

135. IV,15=Nr.34
(ön sayfa)

(1-18) ile görüştükleri için yukarıda sema, aşağıda topraktaki canlılar(ın) hepsi asil Maitri’ye saygı gösterdiler .. Sonra saygıdeğer Maitreya bodisavat yukarıda semada, yerde oturur gibi su/ … avuç içlerini birleştirip eğilerek şöyle söyledi: Yerine getireyim tanrım! … sevgili oğlumda … tutmak için demek ki siz .. bu değişmiş zamanda canlılara

31 Tekin -ka ekinin sonradan eklendiğini söylemiştir.

13 q̈’ ’’dr’ncsyz kwynkwlyn ’’syq
-ka adrançsız köŋülin asıg

14 twsw q̈yltynkyz ’’ncwl’yw ym[’] …
tusu kıltıŋız ançulayu ym[e]

15 kyn k’lykm’ m’nkylyk tw / …
kėn keligme meŋilig TW / …

16 l’q ’dkw ’wydt’ky tynlq l’r[32] ’mk’k
L’Q edgü üdteki tınl(ı)g-lar emgek-

17 l’rynt’ ’wzqwrw ’dkwk’ t’kwr
lerinte ozguru edgüke tegür-

18 ’yyn ’wytrw twyzwn m’ytry nynk
-eyin ötrü tözün maitri-niŋ

19 pw mwnt’q swyzl’myš ’wyny ’wyc
bo muntag sözlemiş üni üç

20 mynk ’wlwq mynk yyr swβd’
miŋ ulug miŋ yėr suvda

21 twyzw ’yšl’ty kym ym’ twyzwn
tüzü işleti[33] kim yme tözün

22 m’ytry nynk š’z’nynt’ q̈wtq’r
maitri-niŋ şazanınta kutgar-

23 qwlwq ’wystwn prqm’lwk tnkry
-guluk üstün br(a)hmalok t(e)ŋri

24 yyry ’’ltyn ’’βyš t’mw q’ t’ky
yėri altın aviş tamu-ka tegi

25 tynlq l’r ’rdy .. ’wl ’’lqw twyzwn
tınl(ı)g-lar erdi .. ol alku tözün

26 <m’ytry> nynk kwyk q̈’lyq d’
<maitri> niŋ kök kalık-da

27 <’wlwrwp> q̈wp q̈’m’q tynlq l’r’q ’wrwnc
<olurup> kop kamag tınl(ı)g-larag urunç-

aynı duygu ile fayda sağladınız ve aynı suretle gelecek mutluluk … güzel zamandaki canlılar acılarından kurtarıp iyiliğe ulaştırayım. (18-31) Sonra asil Maitri’nin bu şekilde söylediği sözü üç bin büyük binlik dünya üzerinde büsbütün duyuldu ki bundan başka asil Maitreya’nın disiplininde kurtarılacak (olanlar) yukarıda br(a)hmalok göğü(n-den) aşağıda Avice cehenneme kadar canlılardı .. Tümüyle asil Maitri’nin semada oturup tüm canlıları emanet

32 Tekin tınlıglar kelimesinden sonra bir akk. -ıg beklenebilir dipnotunu eklemiştir.

33 MaitrHami’deki doğru okuma sayesinde MaitrSengim’de önceden belirsiz olan pasaj açıklığa kavuşmuştur. ėştilti şeklinde okunmalıdır (Laut 1986: 53).

28 <’q twt’> t’kynmyš yn p’kyz plkw
<-ak tuta> teginmiş-in bekiz b(e)lgü-

29 <lwk y>wk’rw kwyrdy l’r .. ’wl tylt’q
<-lük y>ügerü kördi-ler .. ol tıltag-

30 <y>n ’’lq̈w tynlq l’r <’wykrwnc>lwk
<-ı>n alku tınl(ı)g-lar <ögrünç>lüg

31 s’βynclyk pwlwp t<ykyn> ’wyk’ ’’tynk’
sevinçlig bolup t<igin> öge atıŋa
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
twyrtwnc pyš ykrmy ptr
törtünç bėş y(ė)g(i)rmi p(a)tr

1 t’kmyš twyzwn m’ytry q̈’ yyncwrw
tegmiş tözün maitri-ka yinçürü

2 ywkwnty l’r .. ’yncyp ym’ ’wl ’wlwq q
yükünti-ler .. inçip yme ol ulug <q>

3 ’wykrwncw s’βync k’ y’qz yyr t’p
ögrünçü sevinç-ke yag(ı)z yėr tep-

4 r’dy kwyk q̈’lyq d’ tyqmyš t’k
-redi kök kalık-da tıkmış teg

5 tnkry l’r p’rdy l’r .. twyrt pwlwnk
t(e)ŋri-ler bardı-lar .. tört buluŋ

6 yynk’q yrwdy - y’šwdy kyn
yıŋak y(a)rudı - yaşudı kėn

7 k’lykm’ ’wyd - t’ky mwn<k’dync>
keligme üd-teki mu<ŋadınç->

8 yq … - plkwlwk
-ıg … - b(e)lgülük

9 ….kwyzwnty kytwm’ty
… közünti ketumati

10 p’lyq .. ’wynkr’ky s’kyz twym’n
balık .. öŋreki sekiz tümen

11 … twym’n p’lyq̈ l’r pyrl’
… tümen balık-lar birle

ederek ulaştığını açıkça gördü .. O vesileyle tüm canlılar neşeli olup veliaht adına

(arka sayfa)
(dördüncü bölüm on beşinci yaprak)

(1-16) erişmiş asil Maitri’ye iyice saygı gösterdiler .. Bununla birlikte ayrıca o büyük mutluluk ve sevinçten dolayı yeryüzü sarsıldı, semada nüfuz etmiş gibi (bütün) tanrılar gittiler .. Dört bir taraf parladı, ışıldadı. Gelecek zamandaki hayret verici … ortaya çıktı … göründü. Ketumati kent .. önceki seksen bin … on bin şehirle

12 … l’r .. t’q̈y ym’ qw’ c’c’k
… L’R .. takı yme hwa çeçek-

… bununla birlikte Lotus çiçekleri ve çimeni olan … seksen dört bin bağ, sebze bahçesi, hepsi ortaya çıktı .. (16-31) Elbise, ayakkabı, teçhizat, takı, süs, yiyecek, içecek, söğüt ve çalılık (bunların) hepsi ortaya çıktı. Yakındaki Persi şehri, küçük köyler dolmuş gibi yoğun, canlılar ile ortaya çıktılar .. Bundan başka Paranate hükümdarın kutsal mücevherli yüce sancağı Maitreya’nın zamanında ortaya çıktı. Ayrıca Çakravartin Şankha hükümdar, hizmet eden seksen dört bin beyle Maitri(ye) saygı gösterdi. Böyle

13 lyk ’wyl’nklyk cymk’n lyk
lig öleŋlig çimgen-lig

14 …/ s’kyz twym’n twyrt
…/ sekiz tümen tört

15 mynk p’q pwrlwq q̈’lβ’l’ql’r ’’lq̈w
miŋ bag borluk kalva[l]ak-lar alku

16 plkwryp kwyzwnty l’r .. twn ’’twk
b(e)lgürip közünti-ler .. ton etük

17 ’ytyk y’r’tlq [’]’š ’yckw swykwt
etig yarat[ag]l(ı)g [a]ş içgü sögüt

18 ’’r’q̈ ’’lqw kwyzwnty l’r y’q̈yn y’qwq
arag alku közünti-ler yakın yaguk

19 pyršy k[’]rsy kycyk swz’ql’r tyqm
persi k[a]rşı kiçig sozaklar tıkm-

20 yš t’k yyky tynlq l’r pyrl’
-ış teg yigi tınl(ı)g-lar birle

21 kwyzwnty l’r .. t’q̈y ym’ p’r’n’ty
közünti-ler .. takı yme paranate

22 ’ylyk q’n n’nk tnkryd’m ’rdny
ilig kan-nıŋ t(e)ŋridem erdni-

23 lyk syrwq̈y m’ytry ’wydynt’ kwyz
-lig sırukı maitri üdinte köz-

24 wnty t’q̈y ym’ š’nky ckrβrt ’ylyk
-ünti takı yme şanke ç(a)kr(a)v(a)rt ilig

25 q’n s’kyz twym’n twyrt <mynk>
kan sekiz tümen tört <miŋ>

26 t’pynwr p’kl’ry pyrl’ m’yt<ry ’’y’y>
tapınur begleri birle mait<ri ayay->

27 w cylt’yw kwyzwnty l’r ’w<l ’’nt’q>
-u çilteyü közünti-ler o<l antag>

28 mwnk’dyncyq s’βl’r kwyrwp ’’lqw tynlq
muŋadınçıg savlar körüp alku tınl(ı)g-

29 l’r twyzwn m’ytry pyrl’ <klkw>
-lar tözün maitri birle <k(e)lgü->

30 … <s’ns’rdy>n ’wzq̈wlwq qwtrw
… <sansardı>n ozgulug kutru-

31 lqwlwq … <qwt qw>lty ’’ny kwyrwp
-lguluk … <kut ko->ltı anı körüp
(sayfanın sonu)

takdire şayan sözler duyan tüm canlılar asil Maitreya ile gelecek … varlık döngüsünden kurtulacak olan … kurtuluş için yalvardı. Onu görüp

136. IV(?),?=Nr.61
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/l…l///… typ
…/L…L///… tėp

2 yrlyq̈’dy ’rdy .. syzl’r ’wql’nym ’wl[’] …
y(a)rlıkadı erdi .. sizler oglanım ’WL[’] …

3 ’wmwnclwq pwlwnkl’r ’’rtwq̈ pwswšlwq
umunçlug boluŋlar artok busuşlug

4 pwlm’nk l’r m’nynk ’wrwnwmt’
bolmaŋ-lar meniŋ oronumta

5 mynt’d’ kyn ’mr’q̈ q̈’nkc’ ’’cynt
mıntada kėn amrak kaŋça açınt-

6 ’cy ’’qrynt’cy twyzwn m’ytry pwdy
-açı agrıntaçı tözün maitri bodi-

7 sβt’q ’wmwq ’yn’q twtwnkl’r .. ’wl syzl’r
-s(a)v(a)tag umug ınag tutuŋlar .. ol sizler-

8 ny q̈wp … ’wykwzl’rd’ q̈wtq’rw pyrk’y
-ni kop … ügüzlerde kutgaru bėrgey

9 pw yrlyq̈’myš yrlyq̈y tnkry tnkrysy pwrq’n
bo y(a)rlıkamış y(a)rlıgı t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan-

10 n’nk q̈wp yyr swβd’ ’yštylty ’’nyn
-naŋ kop yėr suvda ėştilti anın

136. IV(?),?=Nr.61
(ön sayfa?)

(1-16) … … … dedi .. Sizler oğlum … umutlu olun, artık kederli olmayın! Benim yerimde, bundan sonra sevgili baba gibi merhamet eden asil Maitreya bodisavat’a itimat edin! .. O sizleri hep … nehirden kurtarıverecek. Yüce burkanın bu buyruğu her yerden duyuldu.

11 [’]wl tylt’qyn ’’nt’d’ p’rw ’wyzwk
[o]l tıltagın antada berü üzük-

12 swz q̈’m’q tynlq l’r n’c’ kwycl’r y
-süz kamag tınl(ı)g-lar neçe küçler-i

13 yytmyšc’ ’dkw q̈ylync pwy’n
yėtmişçe edgü kılınç buyan

14 pwykt’k q̈yls’r l’r ’’lq̈w m’ytr y
bögteg kılsar-lar alku maitr-i

15 pwrq’n pyrl’ twšq’ly k’lk’l y
burkan birle tuşgalı kelgel-i

16 qwt q̈wlwr l’r .. ’’nynk ’wtlysy nt’
kut kolur-lar .. anıŋ utlısı-nta
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 swyzwk kwynkwlyn pwšy pyrwr l[’]r
süzök köŋülin buşı bėrür-l[e]r

2 pwy’n ’dkw q̈ylync q̈ylwr l’r twyyn
buyan edgü kılınç kılur-lar toyın

3 dynt’r ’q t’pyqyn t’pynwr l’r ’yrync
dentar-ag tapıgın tapınur-lar erinç

4 cyq’y pwšy cy q̈wltqwcy l’r’q ’’cynwr
çıgay buşı-çı koltguçı-larag açınur

5 ’’qrynwr l’r .. ’’wykwk q̈’nkyq p’qšy
agrınur-lar .. ögüg kaŋıg bakşı-

6 l’r[’]q ’’k’l’ryk ’ycyl’ryk ’’y’ywr
-lar[a]g ekelerig eçilerig ayayur

7 ’’qrl’ywr l’r .. t’q̈y ym[’] twyzwn
ag(ı)rlayur-lar .. takı ym[e] tözün

8 m’ytry q̈’ ’mr’m’q̈yn ’wlwq kyšy
maitri-ka amramakın ulug kişi-

9 l’r ’wlwrqw twrqw yyryk ’wrwnwq
-ler olurgu turgu yėrig oronug

Bu sebeple, o zamandan beri durmadan tüm canlılar güçleri yettiği kadar sevap işledikle-rinde hepsi Maitreya burkan ile karşılaşmak için kut dilerler .. Onun sonucunda

(arka sayfa?)

(1-16) temiz gönülle sadaka ve-rirler. Sevap işlerler. Rahip(ler) e ibadet ediyorlar. Yoksul, fakir, dilencilere merhamet ederler .. Annesi, babası, hocaları, kız kardeşleri, ağabeyleri (hepsine) hürmet gösterirler .. Bundan başka asil Maitreya’ya sevgiyle (yaklaşan) ulu kişiler oturduğu yeri, tahtı

10 sypyrwr l’r ’’rytwr l’r .. ’dkw nwmwq
sipirür-ler arıtur-lar .. edgü nomug

süpürürler, temizlerler .. İyi öğ-

11 ’yšydwr l’r .. nwm pwšqwnwr l’r .. ’’dynqw
ėşidür-ler .. nom boşgunur-lar .. adıngu-

retiyi dinlerler .. Disiplin öğ-

12 q’ pwšqwrwr l’r ’wyzyl’ry twyyn
-ka boşgurur-lar özileri toyın

renirler .. (ve) başkalarına öğ-

13 pwlwr l’r .. ’’dn’qw nwnk twyyn
bolur-lar .. ad(ı)nagu-nuŋ toyın

retirler. Kendileri keşiş olurlar

14 pwlqwsy nk’ p’swt twsw q̈ylwr
bolgusı-ŋa basut tusu kılur-

.. Başkalarının keşiş olmasına

15 l’r .. ’wyc ’rdnyk ’’qyncsyz swyz
-lar .. üç erdnig agınçsız süz-

yardım ederler .. Üç cevher(e)

16 wk kwynkwlyn t’pynwr ’wdwnwrl’r
-ök köŋülin tapınur udunurlar
(sayfanın sonu)

sarsılmaz saf gönülle hizmet
ederler.

26. IV(?),?=449
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … kw / …
… KW / …

2 …/ p’rkt’ //…
…/ berkte // …

3 …/k’ k’ly yrl/…
…/ K’ keli YRL/ …

4 …/ ’ylyk q’n s// …
…/ ilig kan S// …

5 …/p ///lwr p’kl’r pyrl’
…/P ///LWR begler birle

6 kwyβ’zl’nkwlwk p’k ’yšy
küvezlengülük beg eşi

7 y’r’t ///[’] ’wynky kyt’ryp ’’nt’q
yarat ///[’] öŋi keterip antag

26. IV(?),?=449
(ön sayfa)

(1-14) … … … koruda … gelir
… … hükümdar … … beyler ile
kendini beğenmiş bey eşleri …
başka uzaklaştırıp bu şekilde

8 ’wswqlwq ’wyrwk ’’m’l twynwn
osuglug ürüg amal tünün

9 kwyntwzwn twyk’l pylk’ m’ytry
küntüzün tükel bilge maitri

10 pwdysβt ckr lkš’nyn y’r’t’qlq ’’d’q
bodis(a)v(a)t ç(a)k(i)r l(a)kşanın yaratagl(ı)g
adag-

11 yn … /nwp ’’y’syn q’βšw
-ın … / NWP ayasın kavşu-

12 rwp … ’wytwk ’wytwnwr .. q̈’yw ’wydwn
-rup … ötüg ötünür .. kayu üdün

13 …/ tnkry yyryntyn q̈wdy
…/ t(e)ŋri yėrintin kudı

14 ’ynyp ’wyk q̈’rnynt’ ’’zwn twtwp
inip ög karnınta ajun tutup
(gerisi eksik)

huzurlu, sakin geceyle gündüzle mükemmel bilgili yüce Maitreya bodisavat’ın güzellik işaretleriyle süslenmiş ayağı … avuçlarını birleştirip … ricada bulunur .. Ne zaman … semadan aşağıya inip anne karnında varlık oluşturup

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … // …
… // …

2 ’’qr ’’y’q q̈’ t’kymlyk …
ag(ı)r ayag-ka tegimlig ..

3 … /// d’q̈y tynlq l’r …
… /// dakı tınl(ı)g-lar …

4 …/ pyr yty sykyz t/…
…/ bir yėti sekiz T/…

5 …/wrtwn twy/ ’’k …
…/urtum TWY/ ’’K …

6 … mwny mwntwz twymk[’] ///k
…munı muntuz tümg[e] ///K

7 … syzynk nwml’myš nwmwnkwzny
… siziŋ nomlamış nomuŋuznı

8 …tyd’ ’wq̈’ ’wq’y l’r ..’ s’nky
…tıda uka ugay-lar .. asanke

(arka sayfa)

(1-14) … … saygıdeğer .. … canlılar … … bir yedi sekiz … vurdum … Bunu aptal … sizin vaaz edilen öğretinizi sakınıp, anlayabilecek .. sayısız

9 …/ s’nync’ ’wydl’rd’ ’wy///…
…/ sanınça üdlerde ’WY/// …

10 /// ’wycwn ’t’wyzlwk …
/// üçün e’tözlüg …

11 pyryp nwm s’tqyn ’’l/…
bėrip nom satgın ’’L/ …

12 ’yšl’kw ’yš kwydwkwk t/…
işlegü iş küdügüg T/…

13 nwm nwml[’]p tynlq l’rq̈’ ’’syq twsw
nom noml[a]p tınl(ı)g-larka asıg tusu

14 qyl/… pwšy pyrynk ’zrw[’]...
kıl/… buşı bėriŋ ezru[a]...
(gerisi eksik)

… zamanlarda … için vücutlu … verip öğreti ticareti … yapacak iş gücü … vaaz edip canlılara fayda sağla.. Sadaka verin! Brahma …

137. IV(?, veya VIII X),?=Nr.448
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/
…/

2 …q[’]m’q // …/ ywq
… k[a]mag //…/ yok

3 //// … tnkryd’m ’wyzwk ’yd’l’p
//// … t(e)ŋridem özüg ıdalap

4 yyrtyncw k’ ’ynyp ’’zwn twt’r mn
yėrtinçü-ke inip ajun tutar m(e)n

5 ’’nyn syzl’r ym’ m’nynk ’wdw q̈wdy
anın sizler yme meniŋ udu kudı

6 yyrtyncwk[’] ’ynynkl’r .. s’kyz twym’n
yėrtinçük[e] ini[ŋ]ler .. sekiz tümen

7 twyrt mynk p’lyq l’r d’ s’βdwkwn
tört miŋ balık-lar-da sevdükü[n]

8 kwzl’r c’ ’’zwn twtwnkl[’]r … mn
közler-çe ajun tutuŋl[a]r … m(e)n

137. IV(?, veya VIII X),?=Nr.448
(ön sayfa?)

(1-17) … … bütün … yok … yüce vücudu feda ederek dünyaya inip varlık bulurum. Bu yüzden sizler de benim saadetimi takip ederek yeryüzüne inin! .. Seksen dört bin şehirde doğurduğun varlık sevdiğin gözler gibi olsun! .. Ben

9 syzl’r k’ m’nkwlwk m’nynk
sizler-ke meŋülüg meniŋ

10 ’wylwš pyr’yyn .. ’’nt’ ’wytr w
ülüş bėreyin .. anta ötr-ü

11 m’ytry pwdysβt qwp q̈’m’q pwdysβt
maitri bodis(a)v(a)t kop kamag bodis(a)v(a)t-

12 l’r n’nk ’dkw ’wyklysy βyrwt[’]k[’]my
-lar-nıŋ edgü öglisi virut[a]k[e]<mi>

13 tnkry t’k ’ylk’zwk c’r’ky [’]’tlq
t(e)ŋri teg ilgezök çarake [a]tl(ı)g

14 tnkryk ’wq̈yp ’ync’ typ / … sn
t(e)ŋrig okıp ince tėp/ … s(e)n

15 c’r’ky ’’lty q̈’t tnkry yyry
çarake altı kat t(e)ŋri yėri-

16 nt’ ’’rykm’ tyšy ’yrk’k tnkry
-nte erigme tişi erkek t(e)ŋri

17 q̈wβr’qynk’ ’yštwrkyl twywzqyl kym
kuvragıŋa eştürgil tuyuzgıl kim
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 p’ //
P’ //

2 yrlyq/ … l/ //// …
y(a)rlıg/ …L //// …

3 l’r nynk ’’tyzmyš // … /
-L’R NYNK etizmiş // … /

4 ’wt’r yyk[’]dwr .. ’’ny kwyrwp m’ytr y
utar yig[e]dür .. anı körüp maitr-i

5 pwdysβt q̈’m’q tnkry q̈wβr’q̈ynk’
bodis(a)v(a)t kamag t(e)ŋri kuvragıŋa

6 ’ync’ typ tyywr .. kwyrwnkl’r kwyclwk
ince tėp tėyür .. körü[ŋ]ler küçlüg-

sizlere sonsuz mutluluğu dağıtayım! .. Bunun üzerine Maitreya bodisavat tüm bodisavatların arkadaşı olan Virutake tanrı gibi becerikli Çarake adlı tanrıyı çağırıp şöyle söyledi: … Sen Çarake, altı kat(lı) gökyüzünde bulunan kadın, erkek tanrı topluluğuna duyur ki

(arka sayfa?)

(1-) … buyruk … … müzik yapan … galip gelir .. Bunu gören Maitreya bodisavat tanrı topluluğunun tamamına şöyle söyler: .. Bakınız! Kudretliler.

7 l’r .. q̈’lty syzl’r ’s’nky s’nync’ tnkry
-ler .. kaltı sizler asanke sanınça t(e)ŋri-

8 l’r n’nk m’nkylyk tylt’q twrqwr
-ler-neŋ meŋilig tıltag turgur-

9 m’q ’wywn l’r ’wynwnkwzl’r d’
-mak oyun-lar oynu[ŋ]uzlar-da

10 m[’]nynk ’wynmyš l’p’y ’wyny yyk’dty
m[e]niŋ ünmiş labai üni yėgedti

11 ’wtdy ’rs’r .. ’’ncwl’yw mn yyrtyncw
utdı erser .. ançulayu m(e)n yėrtinçü-

12 k’ ’ynyp pwrq’n q̈wtyn pwlq’y
-ke inip burkan kutın bolgay

13 mn twyrt twyrlwk t’trwlm’k
m(e)n tört törlüg tetrülmek-

14 lyk twyrwk’ ’yyn pwlmyš tynlq
-lig töröke eyin bolmış tınl(ı)g-

15 l’r’q ’’βyryp kwyny ywlq’ ’wdwzq’y
-larag evirip köni yolka uduzgay

16 mn .. ’yncyp ym’ š’kymwn pwrq’n
m(e)n .. inçip yme şakimun(i) burkan

17 š’zynynt’ pwy’n ’dkw qylync q̈ylmyš
şazininte buyan edgü kılınç kılmış

18 tynlq l’r ’’lqw tnkry yyrynt’ y’lnkwq
tınl(ı)g-lar alku t(e)ŋri yėrinte yalŋok
(sayfanın sonu)

Bu şekilde sizler sayısız tanrının neşelenmesine vesile olan müziğiniz benim çınlayan labai sesime galip gelirse .. Böylece ben yeryüzüne inip burkan saadetine ulaşacağım. Dört çeşit yanlış öğretiye uyan canlıları (o yoldan) döndürüp doğru yola yönelteceğim .. Bununla birlikte Şakimuni burkanın öğretisinde sevap işlemiş canlılar hepsi semada insan

27. IV;Son=Nr.46a
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 s’r ’’qz//…
S’R ag(ı)z//…

2 pytys’r ’’zw pytyts’r …’’nk
bitiser azu bititser … aŋ

27. IV;Son=Nr.46a
(ön sayfa)

(1-11) … ağız … yazsa ya da yazdırsa … En

3 myntyn pyr šlwk //l/…
mıntın bir şlok //L/…

4 pytyts’r ’’lq̈w ’wl twyzwn tynlq
bititser alku ol tözün tınl(ı)g-

5 l’r m’ytry pwrq’n ’q twš’r l’ r
-lar maitri burkan-ag tuşar-lar

6 kym ym’ q̈wrtwlm’q̈ kwyswšyn
kim yme kurtulmak küsüşin

7 pwrq’n nwmynt’ ’’βyk p’rq’q
burkan nomınta evig barkag

8 q̈wdwp twyyn pwls’r ’’zw twyyn
kodup toyın bolsar azu toyın

9 pwlqwcy q̈’ p’swt cy pwls’r
bolguçı-ka basut-çı bolsar

10 ’’lq̈w tynlq m’ytry l’q y’nky kwyn
alku tınl(ı)g maitri-lag yaŋı kün

11 kwyrwncynt’ m’nkyl’ywr l’r .. t’q̈ y
körünçinte meŋileyür-ler tak-ı

12 ym’ kym q̈’yw tynlq ’wp’sy ’wp’s’nc
yme kim kayu tınl(ı)g upase upasanç-

13 l’r nynk pyš cqš’pwt pyr kwyn
-lar-nıŋ bėş ç(a)hşaput bir kün

14 pyr twyn kwyz’dkwlwk p’c’q s’kyz
bir tün küzedgülük baçag sekiz

15 cqš’pwt ’’r’q twrwq kwynkwlyn
ç(a)hşaput arag turug köŋülin

16 twts’r ’’lq̈w ’wl tynlq l’r m’ytr y
tutsar alku ol tınl(ı)g-lar maitr-i

17 pwrq’n pyrl’ twq’r l’r ym’
burkan birle tugar-lar yme

18 q̈’yw twyyn dynt’r synk’rq̈y t[’]rq’
kayu toyın dentar sıŋarkı t[a]rka

azından bir şiir … yazdırsa bütün o asil canlılar Maitreya burkan ile karşılaşırlar ve kim kurtulma arzusuyla Buda öğretisinde evi terk edip keşiş olsa ya da keşiş olacaklara yardımcı olsa o canlıların hepsi Maitreya mucizesinin gün temaşasında eğlenirler. (11-20) Bununla birlikte kim, hangi canlı, mümin erkek, kadınların beş ahlakı, bir gün bir gece sürecek oruç, sekiz ahlakı temiz gönülle korusa o canlıların hepsi Maitreya burkan ile (yeniden) doğarlar ve hangi rahip, keşiş inzivaya gireceği ıssız

19 yyrd’ ’ynyp ’’šwp ’’n’ p’n’
yėrde inip aşup anapana[34]

20 … /// … /d/ …
… /// … /D/ …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … /l[’]r
… /L[’]R

2 …/ ’wl ’rwš
…/ ol erüş

3 ’wykwš tyryn qwβr’q ’’nksyz ’wykrw
üküş terin kuvrag aŋsız ögrü-

4 ncwlwk s’βynclyk pwlwp tnkr y
-nçülüg sevinçlig bolup t(e)ŋr-i

5 tnkrysy pwrq’n yrlyq̈yn ’wykwp
t(e)ŋrisi burkan y(a)rlıgın ögüp

6 ’’lq̈’p twypwl’rynt’ twt’ t’kynty
alkap töpölerinte tuta teginti-

7 l’r m’ytrysymyt nwm pytykd’
-ler maitrisimit nom bitigde

8 tykyn ’wyk’ ’’tynk’ ’’pyšyk
tigin öge atıŋa abişik

9 q̈ylm’q̈ ’’tlq twyrtwnc ’wylwš š
kılmak atl(ı)g törtünç ülüş <ş>

10 twyk’dy
tüketi

(dört satır boş bırakmış)

11 n’mw pwt n’mw drm n’mw s’nk
namo but namo d(a)rm namo saŋ

yere inip ruh Aşubha … … …
… … …

(arka sayfa)

(1-11) … … birçok cemaat fevkalade mutlu olup yüce burkan buyruğunu överek saygıyla başlarının üzerinde tutarlar. Maitrisimit nom bitig’de “Veliaht mertebesine erişmek için kutsama” adlı dördüncü bölüm bitti. Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı.

34 aşup: iğrenme meditasyonu Wilkens’in sözlüğünde anapana kelimesi geçmektedir. anapanasmarti kelimesi, bir meditasyon adı-nefes alma ve verme dikkati anlamıyla verilir. Bayat’ın sözlüğünde anapana : ruh Aşup anlamında verilmiştir. Bu metinde Bayat’ın görüşü benimsenmiştir.

(dört satır boş bırakmış, gerisi eksik)

V. Bölüm
(Kayıp parçalar için bkz. Ek II, s. 47, 48)

28. V,?=Nr.68
(ön sayfa)

1 …cmpwdβyp ’wlwš t’p t’kyrmy twlwn
…ç(a)mbudvip uluş tėp tegirmi tolun

2 …’’y ’ wswqlwq pwlwr kynkyn yytyz
… ay osuglug bolur kėŋin yetiz-

3 yn / … / twym’n pyr’ pwlwr ..
in / … / tümen bere bolur ..

4 q̈’m’qd’ t’štyn β’ytwry ’wynklwk
kamagda taştın vaiduri öŋlüg

5 t’lwy ’wykwz swβy - twrwr ’’nt’d’
taloy ügüz suvı - turur antada

6 ’yctyn t’kyr - myl’yw ’’ltwn
içtin tegir-mileyü altun-

7 lwq q̈/… pwlwr - ’’nt’d’ t’q̈y
-lug q̈/… bolur - antada takı

8 ’yctyn t’kyrmy - l’yw twym’n
içtin tegirmi-leyü tümen

9 …cmpwdβyp ’wlwš twrwr ’wytr w
…ç(a)mbudvip uluş turur ötr-ü

10 …/ typ ’wytwnty cmpwdβyp
…/ tėp ötünti ç(a)mbudvip
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
pyšync … ptr
bėşinç … p(a)tr

1 ’wydwn ’wnkm’z q̈’βrylm’z q̈wt
üdün oŋmaz kavrılmaz kut

2 kwycynt’ tydyqsz twtwqswz pwlwr
küçinte tıdıgs(ı)z tutugsuz bolur

V. Bölüm
(Kayıp parçalar için bkz. Ek II, s. 47, 48)

28. V,?=Nr.68
(ön sayfa)

(1-10) Jambudvipa kent; yusyu-varlak dolunay gibi olur. Genişliği … on bin mil olur .. Hepsinden dışarıda beril renkli okyanus suyudur. Sonra içinde çevresinde altın renkli … olur. Sonra daha içinde çepeçevre on bin … Jambudvipa kentdir. Sonra … şöyle söyledi: Jambudvipa

(arka sayfa)
(beşinci bölüm ... yaprak)

(1-10) zaman sararmaz, solmaz saadet sayesinde engelsiz olur

3 ym’ ’’lq̈ynm’z .. ’wl ’’nt’q /// m
yme alkınmaz .. ol antag /// M

4 ywz pyr twyrlwk pwdwqyn pwdwmyš
yüz bir törlüg bodugın bodumış

5 ’wswqlwq qw’ - c’c’kyn y’r’t’q
osuglug hwa - çeçekin yaratag-

6 l’q twym’n - pyr[’] kynk
-lag tümen - ber[e] kėŋ

7 cmpwdβyp ’wlwš - lwq /… ’wrtw
ç(a)mbudvip uluş-lug / … orto-

8 synt’ ’’ltwn - yn kwymwšyn
-sınta altun-ın kümüşin

9 β’ytwryn spryryn pw twyrlwk …d/
vaidurin sp(a)ririn bo törlüg …D/

10 …/ …/dy //…
…/ …/DY // …
(gerisi eksik)

29. V(?),?=Nr.72
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 /// t///qync’ / …
/// T///QYNC’ / …

2 kytwm’ty p’lyq t’kr’
ketumati balık tegre

3 yyty q̈’t ’’ltwnyn kwymwšyn β’ytwry
yėti kat altunın kümüşin vaiduri-

4 n s’pryryn ’ytyklyk p’lyq k[’]nt
-n sap(a)ririn etiglig balık k[e]nt-

5 l’ry pwlwr twyrt ’rdnylyk krpycl’ryn
-leri bolur tört erdni<ni>lig k(e)rpiçlerin

6 y’pmyš yyty q̈’t q̈’rym l’ry pwlwr ..
yapmış yėti kat karım-ları bolur ..

ve kaybolmaz .. Bu şekilde … yüz bir çeşit renkle boyanmış gibi çiçeklerle süslü on bin mil genişliğinde Jambudvipa ülkesi … ortasında altınla gümüşle berille necef taşıyla bu türlü … … … …

29. V(?),?=Nr.72
(ön sayfa?)

(1-13) … Ketumati kent çevresinde yedi kat altınla gümüşle berille necef taşıyla süslü şehirleri vardır. Dört değerli kerpiçle inşa edilmiş yedi kat hendekleri olur ..

7 yyty q̈’t twyrt ’rdnyn y’r’t’qlq
yėti kat tört erdnin yaratagl(ı)g

8 t’l ’’tlq swykwt l’r t’krykl’p t…
tal atl(ı)g sögüt-ler tegriklep T…

9 …’[’]ltwnlwq swykwt l[’]r nynk kwymwš
… [a]ltunlug sögüt-l[e]r-niŋ kümüş-

10 lwk yp’rq’qy c’c’k y twyšy pwlwr
-lüg y(a)pargakı çeçek-i tüşi bolur

11 …/ swykwt l’r nynk ’’ltwnlwq
…/ sögüt-ler-niŋ altunlug

12 β’ytwry lyq swykwt nwnk s’pryr l’q
vaiduri-lıg sögüt-nüŋ sap(a)rir-leg

13 …/ ’rdnylyk swykwt nwnk β’ytwry
…/ erdnilig sögüt-nüŋ vaiduri
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …’’ltwnlwq k’nt t’my
… altunlug kent tamı-

2 nynk kwymwšlwk ’ytyky y’r’t’qy pwlwr
-nıŋ kümüşlüg etigi yaratagı bolur

3 kwymwšlwk k[’]nt t’my nynk ’’ltwn
kümüşlüg k[e]nt tamı-nıŋ altun-

4 lwq [’]ytykl’ry pwlwr β’ytwry ’rdynylyk
-lug [e]tigleri bolur vaiduri erdinilig

5 k’nt t’my nynk s’pryr ’rdny ’wyz’ky
kent tamı-nıŋ sap(a)rir erdni üzeki

6 ’ytyky y’r’t’q̈y pwlwr .. s’pryr ’rdnylyk
etigi yaratakı bolur .. sap(a)rir erdnilig

7 k’nt β’ytwry ’rdny ’wyz’ky ’ytyky
kent vaiduri erdni üzeki etigi

8 y’r’tyq̈y pwlwr ’yncyp kytwm’ty k’nt
yaratakı bolur inçip ketumati kent

Yedi kat dört mücevherle süslenmiş tal adlı (hurma ağacı) söğütler etrafını çevirmişti … Altın renginde söğüt ağaçlarının gümüş renkli yaprağı, çiçeği, meyvesi olur … Söğütlerin altın renkli beril taşlı, söğütün necef taşlı … mücevherli söğütün beril

(arka sayfa?)

(1-13) … altınlı kent duvarlarının gümüş renkli süsleri, donanımı olur. Gümüşlü kent duvarının altın renkli süsleri olur. Beril mücevherli kent duvarının necef taşı cevherine dayanan süsleri, donanımı olur .. Necef cevherli kent, beril cevherine dayanan süsleri, donanımı olur. Bununla birlikte Ketumati kent

9 [’]wlwš ’’ltwn ’wynklwk kwymwš [’]wynk
[u]luş altun öŋlüg kümüş öŋ-

10 lwk ywrwnk ’wynklwk / …
-lüg yürüŋ öŋlüg / …

11 t’krykl’p twrq̈’rw y’rtl’ywr kwyk
tegriklep turkaru yartlayur kök

12 q̈’l[’]q̈l’r ’ysyrq̈’ l’r twrq̈’rw tww
kal[a]klar ısırka-lar turkaru tüü

13 twyrlwk yynck’ ’wywn ’w /…
törlüg yinçge oyun ’W / …
(sayfanın sonu)

altın renkli, gümüş renkli, beyaz renkli … çevrelenmiş her zaman (birbirinden) ayrılır. Sema, saraylar daima çeşitli zarif müzik …

138. V,?=Nr.3c
(ön sayfa)

1 kwymwšyn β’ytwryn s’pryryn twyrt
kümüşin vaidurin sap(a)ririn tört

2 ’rdnyn y’r’t’ql’q kydynlyk pwlwr ..
erdnin yarataglag kidinlig bolur ..

3 ’wl kydyn lyk nynk ’’ltynqy q’tynt’
ol kidin-lig-niŋ altınkı katınta

4 twyrt pwlwnkt’ twyrt q̈’lyql’r
tört buluŋta tört kalıklar

5 pwlwr l’r .. twypl’ry t’ml’ry ’’lqw twyrt
bolur-lar .. tüpleri tamları alku tört

6 ’rdnyn ’ytmyš - ’wl twypl’r ’wyz
erdnin itmiş - ol tüpler üz-

7 ’ twyrt - ’rdny lyk
-e tört - erdni-lig

8 tyrkwkl’r pwl - wr .. ’’ltwn
ti[r]g<l>ökler bol-ur .. altun-

9 lwq tyrkwkl’r nynk ’wystwnky ’’ltynq̈y
-lug ti[r]g<l>ökler-niŋ üstünki altınkı

10 ’ytykl’ry ’’lq̈w kwymwšlwk pwlwr l’r
etigleri alku kümüşlüg bolur-lar

138. V,?=Nr.3c
(ön sayfa)

(1-29) Gümüşle berille necef taşıyla dört cevherle donatılmış (bir) yapıdır .. O yapının aşağıdaki katında dört köşesinde dört salon vardır .. Temelleri, duvarları hepsi dört cevherle süslenmiş. O direklerden oluşan dört mücevherli direkler vardır .. Altınlı direklerin üst (ve) alt kısımlarındaki tüm süsler gümüş renklidir.

11 kwymwšlwk tyrkwkl’r nynk ’’ltynqy
kümüşlüg tirgökler-niŋ altınkı

12 ’wystwnky ’ytykl’ry ’’lqw ’’ltwnlwq
üstünki etigleri alku altunlug

13 pwlwr β’ytwry ’wyz’ky tyrkwkl’r nynk
bolur vaiduri üzeki tirgökler-niŋ

14 s’pryr ’wyz’ky ’ytykl’ry pwlwr s’pryr
sap(a)rir üzeki etigleri bolur sap(a)rir-

15 l[’]q tyrkwkl’r nynk β’ytwry ’wyz’ky
-l[a]k tirgökler-niŋ vaiduri üzeki

16 ’ytykl’ry pwlwr .. twyrt ’rdnylyk
etigleri bolur .. tört erdnilig

17 lyml’ry cwyntsy l’ry t’qcwl’ry pwlwr
limleri çüntse-leri tagçuları bolur

18 pwlwr ..n’t’k ’’ltynqy q’td’qy swyz
<bolur> .. neteg altınkı katdakı söz-

19 l’dymz ’rs’r ’’nt’q ’wq ’ykynty y
-ledim(i)z erser antag ok ikinti <y>

20 ’wycwnc twyrtwnc q’td’qy q’l’ q
üçünç törtünç katdakı kalak-

21 l’r ’ytykl’ry s’qynw yytyncswz swyz
-lar etigleri sakınu yėtinçsüz söz-

22 l’yw ym’ ’’lqyncsyz ’rwr .. ’yncyp
-leyü yme alkınçsız erür .. inçip

23 twyrt ’rdny lyk pry’nl’ryn
tört erdni-lig p(a)ryanların

24 ’wyrtwlmyš pwlwr .. twyrt ’rdnylyk
ürtülmiş bolur .. tört erdnilig

25 twr’n p’cynkl’ryn twyrt ’rdny
toran paçiŋlerin tört erdni-

26 lyk š’tw l’ryn t’ytrwl’ryn
-lig şatu-ların tetrülerin[35]

Gümüşlü direklerin alt (ve) üst kısımlarındaki tüm süslemeleri altınlıdır. Berilden oluşan direkleri necef taşına dayanan süsleri olur. Necef taşlı direkleri berile dayanan süsleri olur .. Dört cevherli kiriş, çatı kirişi (ve) sütunları olur <olur> .. Nasıl ilk katta söylediysek aynı şekilde ikinci, üçüncü (ve) dördüncü kattaki salon süslemelerini hesaba katarak fevkalade anlatmak da sonsuzdur .. Bununla birlikte dört cevherli hücrelerle sarmalanmıştır.. Dört cevherli ağ (ve) çitler dört cevherli merdivenlerle çaprazlarla

35 Metinde çaprazlarla şeklinde anlamlandırılakla

27 ’ytylmyš pwlwr twynl’ kwyntwz …
itilmiş bolur tünle küntüz …

28 …/// twrwr …
…/// turur …

29 …/ …
…/ …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
pyšync … ptr
bėşinç … p(a)tr

1 kydynt’ s’kyz twym’n twyrt mynk
kėdinte sekiz tümen tört miŋ

2 kwr’kl’r pwlwr .. ’’ltwnlwq kwr’k’r ..
kuraklar bolur .. altunlug kurekar

3 ’ycynt’ kwymwšlwk ’wrwn lwql’r
içinte kümüşlüg oron-luklar

4 kwymwšlwk p’kty l’r ’ytmyš y’r’t
kümüşlüg bakti-ler itmiş yarat-

5 myš pwlwr ’’q’r - s’t’ql’q p’rcyn
-mış bolur agar - sataglag barçın

6 zwql’r twyš’ - myš pwlwr ..
juklar töşe-miş bolur ..

7 ’ykydyn synk - ’r q̈yzyl ywl
ikidin sıŋ-ar kızıl yöl-

8 ’nkwl’r ’wrmyš - pwlwr .. kwymwš
-engüler urmış - bolur kümüş-

9 lwk kwr’kl’r ’ycynt’ ’’ltwn lwq
-lüg kuraklar içinte altun-lug

10 ’ytykl’ry y’r’t’ql’ry pwlwr .. β’ytwry
etigleri yaratagları bolur .. vaiduri-

11 l’q kwr’kl’r ’ycynt’ s’pryr l’q
-leg kuraklar içinte sap(a)rir-leg

donatılmıştır. Gece ile gündüz
… … -dur. … … …

(arka sayfa)
(beşinci bölüm ... yaprak)

(1-8) Yapıda seksen dört bin çitle çevrilmiş (alanlar) vardır .. Altın kule içinde gümüş tahtlar, gümüş bölme duvarları inşa etmiş, donatılmıştır. Çok satılan altın veya gümüş sırma işlemeli ipek kumaşlı döşekler serilmiştir .. Her iki tarafa kızıl destekler konulmuştur. (8-29) Gümüş süslü çit ile çevrili yerlerin içinde altın süsleri, takıları vardır .. Beril çit ile çevrili yerlerin içinde necef taşlı

birlikte manası tam olarak belli değildir.

12 ’ydyš t’β’r l’r pwlwr spryr l’q ’ydyš
idiş tavar-lar bolur <sp(a)rir-leg idiş

13 t’β’r l’ry pwlwr .. s’pryrl’q kwr’kl’r
tavar-ları bolur> .. sap(a)rirleg kuraklar

14 ’ycynt’ β’ytwry ’rdny ’wyz’ky ’wyrkwn
içinte vaiduri erdni üzeki örgün-

15 l’r ’wrmyš pwlwr .. ’wl ’wyrkwn l’r
-ler urmış bolur .. ol örgün-ler

16 ’wyz’ kwyrw q̈’nyncsz p’rcyn zwql’r
üze körü kanınçs(ı)z barçın juklar

17 ywl’nkwl’r ’wrmyš pwlwr .. t’q̈y ym’
yölengüler urmış bolur .. takı yme

18 ’’ltwnlwq kwr’k’r l’r ’wyskynt’
altunlug kurekar-lar üsginte

19 ’’ltwn y’pr’q’ql’q ’’ltwn c’c’k
altun yap(ı)ragaglag altun çeçek-

20 lyk ’’ltwn yymyšlyk kwymwšlwk
-lig altun yėmişlig kümüşlüg

21 t’l swykwt l’r pwlwr .. kwymwšlwk
tal sögüt-ler bolur .. kümüşlüg

22 kwryk’r l’r ’wyskynt’ ’’ltwn lwq
kurekar-lar üsginte altun-lug

23 swykwtl’r pwlwr .. β’ytwryl’q kwr’k’r
sögütler bolur .. vaidurileg kurekar

24 q̈’l’q ’wydynt’ s’pryr l’q swykwtl’r
kalag üdinte sap(a)rir-leg sögütler

25 pwlwr s’pryr l’q kwr’k’r l’r ’wydynt’
bolur sap(a)rir-leg kurekar-lar üdinte

26 s’pryr y’p’rq’qlq s’pryr c’c’klyk
sap(a)rir yapargagl(ı)g sap(a)rir çeçeklig

27 spryr yymyšlyk β’ytwry ’rdny ’wyz
sp(a)rir yėmişlig vaiduri erdni üz-

kap kacaklar vardır. <Necef taşlı kap kacaklar vardır.> .. Necef taşlı çit ile çevrili yerlerin içinde beril cevherinden tahtlar kurulmuştur .. O tahtlar üzerine bakmaya doyulamayan, altın veya gümüş sırma işlemeli ipek kumaşlı döşekler destekler kurulmuştur .. Ve ayrıca altın kuleler önünde altın yapraklı altın çiçekli altın meyveli gümüş hurma ağaçları vardır .. Gümüş kuleler önünde altınlı söğütler vardır .. Berilli tapınakların önünde necef taşlı söğütler vardır. Necef taşlı kulelerin önünde necef yapraklı necef çiçekli necef meyveli beril cevherinden

28 ’ky swykwtl’r pwlwr ’wl swykwtl[’]rd[’]
-eki sögütler bolur ol sögütl[e]rd[e]

oluşan söğütler vardır. O söğütlerde … …

29 …// p/…
…// P/…
(gerisi eksik)

30. V(?),?=Nr.299
(ön sayfa)

30. V(?),?=Nr.299
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … [’]ycynt’
… [i]çinte

(1-9) … içinde … kut … için … böyle türlü … olağanüstü yer … görünürler .. Ayrıca Ketumati kentte bir mil genişliğinde tam kare şeklinde, dört kat altını

2 … /r l’r q̈wt
… /R L’R kut

3 …/ ’wycwn
…/ üçün

4 … ’wl ’’nt’q
… ol antag

5 twyrlwk … /zl’yw yyty ncsz
törlüg … /ZL yėti-nçs(i)z

6 ’wrwnlwq …/ plkwlwk pwlwr
oronluk …/ b(e)lgülük bolur-

7 l’r .. t’q̈y ym’ ’wl kytwm’ty k’nt
-lar .. takı yme ketumati kent

8 ’wlwš t’ pyr pyr’ kynk twyp
uluş-ta bir bere kėŋ tüp

9 twyrtkyl twyrt q̈’t ’’ltwnyn
törtgil tört kat altunın
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
1 /…
/ …

(1-10) … altı çeşit …

2 ’’lty twyrlwk …
altı törlüg …

3 q’t ywrw / …
kat YWRW / …

4 ywmš’q twylt …
yumşak tölt …

5 pwlwr .. pw ’wydwn …/
bolur .. bo üdün …/

6 tynlq l’r ’wl ’wydwn …/d’
tınl(ı)g-lar ol üdün … /D’

7 ’wlwrwp tnkry m’nkysyn m’nkyl’ywr l’r
olurup t(e)ŋri meŋisin meŋileyür-ler

8 twyrtwnc q̈’yd’ spryr ’rdnylyk
törtünç kayda sp(a)rir erdnilig

9 pwlwr .. β’ytwry ’rdny ’wyz’ky ’ytyk
bolur .. vaiduri erdni üzeki etig

10 y’r’t’q l’ry pwlwr .. ’wl q̈’yd’ twyrt
yaratag-ları bolur .. ol kayda tört
(sayfanın sonu)

31. V,12=Nr.109
(ön sayfa)

1 ’’r’n ’yšyl’rk’ k’dkw twn’qw ’ytyk
eren eşilerke kedgü tonagu etig

2 y’r’t’q yyβyk tyzyk ’d t’β’r
yaratag yėveg tizig ed tavar

3 ’wyzwkswz [’]kswkswz krk[’]k syz pwlwr
üzöksüz [e]gsüksüz k(e)rg[e]k-siz bolur-

4 l’r q̈wt pwy’n l’q s’t’q̈yn pwlmyš
-lar kut buyan-lag satagın bulmış

5 ’wycwn ’wl ’wqwrd’ q̈y y’lnkwq̈l’r
üçün ol ugurda-kı yaŋoklar

6 kyšy ’t’wyzyn - tnkry m’nkysyn
kişi e’tözin - t(e)ŋri meŋisin

7 m’nkyl’ywr l’r - t’q̈y ym’
meŋileyür-ler takı yme

kat … yumuşak yatak … vardır .. Bu zaman … canlılar o zaman … oturup tanrı mutluluğuyla sevinirler. Dördüncü caddede necef süslemeler vardır .. Beril cevherinden oluşan takı, süsleri vardır .. O caddede dört

31. V,12=Nr.109
(ön sayfa)

(1-20) Erkek (ve) kadınlara giyecek, takı, süs, donanım, takı zinciri, mal mülk daima eksiksiz olur. Sevap alışverişin(de) buldukları için o zamandaki insanlar, insan bedeniyle tanrı neşesiyle sevinirler. Ayrıca

8 ’wl kydyn - ’wtr’synt’
ol kidin - otrasınta

9 y’rym pyr’ kynk y’rym pyr’
yarım bere kėŋ yarım bere

10 t’rynk twyrt ’rdnyn ’ytylmyš
terіŋ tört erdnin itilmiş

11 cld’r ’’tlq ywl pwlwr ’rdnylyk l[’]nq’n
ç(a)l(a)dar atl(ı)g yul bolur erdnilig l[a]nkan-

12 l’r ’rdny lyk š’tw l’r ’rdnylyk
-lar erdni-lig şatu-lar erdnilig

13 t’r kymyl’ryn ’ytmyš y’r’tmyš
tar kemilerin itmiş yaratmış

14 s’kyz twyrtlwk nwš t’t’ql’q swβyn
sekiz törlüg noş tataglag suvın

15 twlw ’’ltwn lwq qwmyn twyp / …
tolu altun-lug kumın tüp / …

16 t’myš kwyrw q̈’nyncsyz c’c’kl’ryn
tėmiş körü kanınçsız çeçeklerin

17 y’r’tmyš [’]wl [’’]nt’q mwnk’dyncyq ywl
yaratmış [o]l [a]ntag muŋadınçıg yul

18 ’ycynt’ tnkryd’m kwyc kwyswnk’
içinte t(e)ŋridem küç kösöŋe

19 t’kmyš twyzwn y’β’š s’kyz twym’n
tegmiş tözün yavaş sekiz tümen

20 twyrt mynk … /// …/…
tört miŋ … /// …/…
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
pyšync ’yky ykrmy ptr
bėşinç iki y(ė)g(i)rmi p(a)tr

1 twyrt pwlwnktyn ’’drwq̈ kwyrtl’
tört buluŋtın adrok körtle

2 s’rβ’ql’r pwlwr .. t’q̈y ym’ t’kyrml’
sarvaglar bolur .. takı yme tegirm(i)le

o mahal ortasında yarım mil genişlikte yarım mil derinlikte dört cevherle inşa edilmiş Jaladhara adlı (küçük bir) göl vardır. Mücevherli korkuluklar, mücevherli merdivenler, mücevherli gemilerle donatmış, süslemiş, sekiz çeşit iksirli suyla dolu altın kumla dib(i)… demiş. bakmaya doyulamayan çiçeklerle donatmış, böyle fevkalade göl içinde yüce güce ulaşmış asil seksen dört bin … … …

(arka sayfa)
(beşinci bölüm on ikinci yaprak)

(1-19) Dört tarafta olağanüstü güzel saraylar vardır .. ve ayrıca yuvarlak

3 q̈’l’q l’r ’ysyrq̈’l’r …//nw twrwr ..
kalak-lar ısırka-lar …// NW turur ..

4 t’k ’wykrwncwl’kwlwk ’wyk’n l’r
teg ögrünçülegülüg ögen-ler

5 pwlwr .. ’’lq̈w - ’wystwn ’wyrtwky
bolur .. alku - üstün ürtügi

6 ’’ltyn y’p’q̈y - yyrynk’t’ky
altın yapagı - yėriŋetegi

7 [’’]ltwn lwq - kwymwšlwk
[a]ltun-lug - kümüşlüg

8 β’ytwryl’q s’pryr l’q pwlwr ’wl ym’
vaidurileg sap(a)rir-leg bolur ol yme

9 q’n ’wrdwsy ’wtr’ yyrynt’ y’rym
kan ordosı otra yėrinte yarım

10 kwrwš kynky y’rym kwrwš t’rynk
kuroş kėŋi yarım kuroş teriŋ

11 twyrt ’rdnylyk ywl pwlwr ywl
tört erdnilig yul bolur yul

12 ’wyk’n ’rdny lyk l’nq’n l’r
ögen erdni-lig lankan-lar

13 …/wlwk twrl’r ’’ltwnlwq q̈wnkr’qw
…/WLWK torlar altunlug koŋragu-

14 l’r pwlwr .. twyrt ’rdnyn ’ytmyš
-lar bolur .. tört erdnin itmiş

15 t’r l’r kymy l’r pwlwr .. s’kyz twyrl
tar-lar kemi-ler bolur .. sekiz törl-

16 wk nwš t’t’ql’q swβyn twlw
-üg noş tataglag suvın tolu

17 pwlwr ’yncyp ym’ ’wl q’n ’wrdwsy
bolur inçip yme ol kan ordosı-

18 nynk twyrt dyn yynk’q̈yntyn
-nıŋ tört-tin yıŋakıntın

küçük tapınaklar, kuleler … vardır .. gibi mutluymuş gibi (çoşan) nehirleri vardır .. Bütün üstteki çatısı(ndan) alttaki zemin yerine kadar altın gümüş beril ve necef taşlıdır ve o han sarayı ortasında yarım uzunluk mesafesi genişliğinde yarım uzunluk mesafesi derinliğinde dört cevherli göl vardır. Göl ve çay cevherli korkuluklar … tuzaklar, altın çanlar vardır .. Dört cevherli donatılmış gemiler vardır .. Sekiz çeşit iksirli su ile doludur. Bununla birlikte o han sarayının dört tarafında

19 …r/k twyrt … š’tw l[’]r pwlwr
…R/K tört … şatu-l[a]r bolur
(gerisi eksik)

… dört … merdivenler vardır.

139. V,13=Nr.26
(ön sayfa)

1 ykrmy ’wlwq q̈’yl’r pwlwr .. ’’ltwn lwq
y(ė)g(i)rmi ulug kaylar bolur .. altun-lug

2 t’l swykwt nwnk kwymwšlwk y’p’r
tal sögüt-nüŋ kümüşlüg yapar-

3 q’qy y’β’šqwsy c’c’ky yymyšy pwlwr ..
-gagı yavaşgusı çeçek yėmişi bolur ..

4 kwymwšlwk t’l swykwt nwnk s’pryr
kümüşlüg tal sögüt-nüŋ sap(a)rir-

5 l’q pwlwr s’pryrl’q t’l swykwt nwnk
-leg bolur sap(a)ri[r]leg tal sögüt-nüŋ

6 β’ytwry ’rdny y - ’wyz’ky y’βyš
vaiduri erdni <y> - üzeki yavış-

7 qwsy c’c’ky - yymyšy pwlwr
-gusı çeçeki - yėmişi bolur ..

8 q̈wptyn synk - ’r ’wl swykwt
kopdın sıŋ-ar ol sögüt-

9 l’r ’rdnylyk - twr’n l’ryn
-ler erdnilig - toran-ların

10 twrl’myš ’rdny lyk q̈wnkr’qw l’r
torlamış erdni-lig koŋragu-lar

11 ’’smyš pwlwr l’r .. t’l swykwt l’r
asmış bolur-lar .. tal sögüt-ler

12 ’ykyn ’’r’ ’rdny lyk ywl ywl[’]q
ikin ara erdni-lig yul yul[a]k-

13 l’r pwlwr swykwt l’rd’ t’štyn
-lar bolur sögüt-lerde taştın

14 lwqlwn ’ytyp ywrytqwlwq ’rdny lyk
luklun itip yorıtgulug erdni-lig

139. V,13=Nr.26
(ön sayfa)

(1-15) Yirmi büyük cadde vardır .. Altın ağacın gümüş yaprağı, asaleti, çiçeği, meyvesi vardır .. Gümüş ağacın necef taşları vardır. Necef taşlı ağacın beril cevherinden oluşan, asaleti, çiçeği, meyvesi vardır .. Her yönde o söğütler mücevherli tuzaklarına düşmüş değerli çanlar takmışlardır .. Ağaçlar arasında mücevherlerle süslü pınarlar vardır. Söğütlerden dışarıda tekerlekli (araç) hazırlayıp gidilecek değerli

15 kwr’k’r l’r pwlwr .. ’wl s’kyz ykrmy
kurekar-lar bolur .. ol sekiz y(ė)g(i)rmi

16 q̈’y l’r nynk ’wcynt’ ’rdnyn
kay-lar-nıŋ uçınta erdnin

17 ’ytmyš p’q pwrlwq l’r ’ycynt’ tww
itmiş bag borluk-lar içinte tüü

18 twyrlwk ’yy yymyšy ’’š ’yckw qw’
törlüg ı yėmiş aş içgü hwa

19 c’c’k twn ’twk ’kswkswz krk’k
çeçek ton etük egsüksüz k(e)rgek-

20 syz pwlwr .. t’q̈y ym’ kytwm’ty p’lyq̈
-siz bolur .. takı yme ketumati balık-

21 nynk ’wynktwn q̈’p’q̈y ’wync’ pyr
-nıŋ öŋtün kapagı ünçe bir

22 pyr’ ’wlwq twyrlwk ’rdnyn ’yt
bėre ulug törlüg erdnin it-

23 ylmyš p’t’mnt’l ’’tlq ywl pwlwr twyrt
-ilmiş patam(a)ntal atl(ı)g yul bolur tört

24 ’rdny lyk l’nq’n l’ry y’r’tmyš
erdni-lig lankan-ları yaratmış

25 pwlwr .. twyrtdyn yynk’q ’rdny lyk
bolur .. törtdin yıŋak erdni-lig

26 š’tw l’r pwlwr ’rdny lyk kymy l’r
şatu-lar bolur erdni-lig kemi-ler

27 t’rl’r ’’nwq̈ twrmyš pwlwr .. ’w l
tarlar anuk turmış bolur .. o-l

28 ’’nt’q kwys’ncyk kwyrtl’ ywl
antag küsençig körtle yul

29 ’ycynt’ s’kyz twym’n twyrt
içinte sekiz tümen tört

30 mynk lww l’r q̈wβr’qy ’wyz’ ’rklyk
miŋ luu-lar kuvragı üze erklig

küçük tapınaklar vardır .. (15-34) O on sekiz caddenin sonunda cevherle süslenmiş bahçeler içinde çeşit çeşit ekin, meyve, yiyecek, içecek, çiçek, elbise, ayakkabı eksiksiz vardır .. Ayrıca Ketumati kentin doğu kapısı bir ses kadar bir mil (mesafede) büyük, çeşitli mücevherlerle süslenmiş Patam(a)ntala adlı göl vardır. Dört cevherli korkulukları süslenmiştir .. Dört tarafından mücevherli merdivenler vardır. Mücevherli gemiler hazır bekler .. Böyle arzulanan, güzel göl içinde seksen dört bin ejderha topluluğu üzerinde kudretli

31 twyrklwk ptm’prp’sy ’’tlq lww w
türklüg p(a)tmap(a)rbase atl(ı)g luu <w>

32 q’ny pwlwr ’wl ym’ lww l’r q’ny y
kanı bolur ol yme luu-lar kanı <y>

33 twynl’ kwyntwz ’’lty ’wydwn lwwl’r
tünle küntüz altı üdün luular

34 q̈wβr’q̈y pyrl’ kntw ’wrdwsynt’
kuvragı birle k(e)ntü ordosınta
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
pyšync ’wyc ykrmy ptr
bėşinç üç y(ė)g(i)rmi p(a)tr

1 ’ynyp ’’lq̈w kytwm’ty p’lyq̈ ’wyz’
inip alku ketumati balık üze

2 ’rdny c’š q̈’š ’yncw mwncwq̈ yyd yyp’r
erdni çaç kaş yinçü monçuk yıd yıpar

3 ’ytyk y’rt’q y’qtwr .. t’q̈y ym’
etig yar(a)tag yag[ı]tur .. takı yme

4 ’wl kytwm’ty k’nt ’wlwšt’ šwd’ny
ol ketumati kent uluşta şodane

5 ’wpšwd’ny ’’tlq y’kl’r ’ylykl’r y pwl
up(a)şodane atl(ı)g yekler iligler-i bol-

6 wr šwd’ny y’k - ’wyc kwynt’
-ur şodane yek - üç künte

7 pyr kytwm’ty - p’lyq̈’q tytrw
bir ketumati - balıkag titrü

8 kwyrwr n’c’ - p’lyq̈ ’ycynt’
körür neçe - balık içinte

9 t’štyn t’nk - syz t’psyz ’d
taştın taŋ-sız tapsız ed

10 t’βrl’r p’r ’rs’r ’’lq̈w ’’rytw r
tavarlar bar erser alku arıtu-r

11 sylytwr ’yky nty ’wp’šwd’ny y’k
silitür iki-nti upaşodane yek

Patmaparbase adlı ejderha hanı vardır ve o ejderha hanı gece gündüz altı kez ejderha topluluğuyla kendi sarayından

(arka sayfa)
(beşinci bölüm on üçüncü yaprak)

(1-11) inip tüm Ketumati kenti üzerine mücevher, firuze, yeşim, inci ve boncuk, güzel koku takı ve süs yağdırır.. Ayrıca Ketumati kentte Şodane adlı (ve) Upaşodane adlı şeytan hükümdarları vardır. Şeytan Şodane üç günde bir Ketumati kente dikkatli bakar kent içinde dışında ne kadar istenmeyen, değersiz mal mülk varsa hepsi(ni) yok eder. (11-32) İkinci olarak şeytan Upaşodane

12 twynl’ kwyntwz kytwm’ty k’nt
tünle küntüz ketumati kent

13 ’wlwš ’wyz’ ’wyzwkswz mnt’r’k
uluş üze üzöksüz m(a)ntarak

14 kwz y’z ’yy ’wl’ty tnkryd’m qw’
küz yaz ayı ulatı t(e)ŋridem hwa

15 c’c’k yyd yyp’r y’qytwr ’yncyp
çeçek yıd yıpar yagıtur inçip

16 ym’ q̈wt pwy’n l’q ’wz tnkry
yme kut buyan-lag uz t(e)ŋri

17 plkwrtmyš ’wycwn ’wl kytwm’t y
b(e)lgürtmiş üçün ol ketumat-i

18 k’nt ’wlwš ’wrdw q̈’ršy ’β p’r’q̈
kent uluş ordo karşı ev barak

19 q’y l’r kydyn l’kl’r swykwt ’’ryq
kay-lar kidin-likler sögüt arıg

20 ywl ywl’q̈ p’q pwrlwq l’r ’’lq̈ w
yul yulak bag borluk-lar alk-u

21 tnkryd’m pwlwr .. l’r kwyrdwkt’
t(e)ŋridem bolur .. L’R kördükte

22 ’yšydtwkt’ pwyrtdwkt’ yydl’dwq̈
ėşidtükte bürtdükte yıdladuk-

23 t’ t’tdwqt’ ’’lq̈w ’wydwn
-ta tatdukta alku üdün

24 m’nky twnk’ twrqwrqwcy pwlwr l’r
meŋi toŋa turgurguçı bolur-lar

25 ’rdny lyk ’wtrwq q̈’ ywl’š y
erdni-lig otrug-ka yöleş-i

26 pwlwr ’wl ’wqwrd’ kytwm’ty k’nt
bolur ol ugurda ketumati kent

27 ’wlwš q̈’lty pw mwnc’ twyrlwk
uluş kaltı bo munça törlüg

gece gündüz Ketumati ülkesi üzerine her zaman, mercan ağacı sonbahar ve ilkbahar aylarının dışında da kutsal çiçekler ve güzel kokular yağdırır. Diğer taraftan kutsal ve mahir tanrı yarattığı için o Ketumati kent, saraylar, evler, caddeler, yapılar, söğütler, ormanlar, göller, nehirler, bağ bahçeler hepsi kutsal olur .. … gördüğünde, duyduğunda, dokunduğunda, kokladığında ve tattığında her zaman sevinç duyguları doğar. Cevherli adaya benzer. Bu nedenle Ketumati kent bunca çeşit

28 cwq̈ y’lynq̈’ twyk’lyk ’rs’r
çog yalınka tükel[l]ig erser

29 ’’ncwl’yw ym’ t’kr’ky s’kyz twym’n
ançulayu yme tegreki sekiz tümen

30 twyrt mynk ’wlwš l’r p’lyq̈ l’r
tört miŋ uluş-lar balık-lar

31 tww twyrlwk cwqq̈’ y’l’yn q̈’
tüü törlüg çogka yalın-ka

32 twyk[’]lyk pwlwr l’r .. p’lyq̈tyn
tük[e]l[l]ig bolur-lar .. balıktın
(sayfanın sonu)

VI. Bölüm

32. VI,9=Nr.501
(ön sayfa)

1 yytync ’wydswz q̈wlwswz syqwrm’q̈
yętinç üdsüz kolusuz sıgurmak

2 kyšy kwynkwlyn s’c’ t’qwn s’β
kişi köŋülin saça tagon sav

3 swyzl’m’zl’r .. ’yr ’yrl’s’r ’’dn’q w
sözlemezler .. ır ırlasar adnag-u

4 t’pl’m’qwlwq t’qšwt s’β t’qšwr
taplamagulug takşut sav takşur-

5 m’zl’r .. s’kyz - ync ’’d’n
-mazlar .. sekiz-inç adan-

6 nynk ’dkwsyn - k’ kwyn y
nıŋ edgüsin-ke kün-i

7 kwynkwl twrqwr - m’zl’r ’’d’n
köŋül turgur-mazlar adan-

8 nynk ’’s’qy nk’ / …
-nıŋ asagı-ŋa / …

9 nw ’wyr …/yn /…
NW ’WYR …/YN / …

haşmete sahip olursa böylece çevredeki seksen dört bin kent çeşit çeşit haşmete sahip olur .. Şehirden

VI. Bölüm

32. VI,9=Nr.501
(ön sayfa)

(1-10) Yedinci: Vakitsiz sarılma. İnsan gönlünü dağıtan alaycı söz söylemezler .. Şarkı söyleseler başkalarının hoşlanmayacağı şiir yazmazlar .. Sekizinci: Başkalarının iyiliğine kıskançlıkları yoktur. Başkalarının yararına … … …

10 ’dkw …
edgü …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
’’ltync twqwz ptr
altınç tokuz p(a)tr

1 ’wyn’ywr l’r .. ’’nt’ ’wyn’yw ’yrl[’]ywr
oynayur-lar .. anta oynayu ırl[a]yur-

2 l’r .. ’rdnylyk kymyd’ ’wlwrwp
-lar .. erdilig kemide olurup

3 pyš twyrlwk yynck’ ’wywn ’tyzw
bėş törlüg yinçge oyun etizü

4 k’kwk q̈ydyqwlwq k’lβynk ywyqw š
kekük kılkudruk[36] kal(a)vink [37]yuyku-ş-

5 l’r ’wynyn - ’yšydw p’lyq̈
-lar ünin - ėşidü balık

6 ’wlwš q̈’y y - kydynlyk
uluş kay-ı - kidinlik-

7 l[’]r s[’]yw k’z -’ ywryyw m’nky
-l[e]r s[a]yu kez-e yorıyu meŋi

8 m’nkyl’ywrl’r - kym q’yw š’kymwn
meŋileyürler - kim kayu şakimun(i)

9 pwrq’n …p//…/’ kwyz
burkan …P// …/’ KWYZ

10 … // …
… // …
(gerisi eksik)

VII. Bölüm
(korunmuş sayfa yok)

iyi …

(arka sayfa)
(altıncı bölüm dokuzuncu yaprak)

(1-10) eğlenirler .. Bu şekilde dans ederek şarkı söylerler .. Mücevherle süslü gemide oturup beş çeşit zarif müzik çalarak guguk kuşu, kılkuyruk, kalavink, tavus kuşlarının seslerini duyarak şehrin caddeleri, yapılarının her birinde gezip dolaşarak sevinirler. Kim Buda Şakimuni …
… … …

VII. Bölüm
Korunamamıştır.

36 Kelime kılkyruk için yanlış yazılmıştır.
37 Kelime Böhtlingk ve Monnier-Williams sözlüklerinde serçe anlamında geçer.

140. VIII,Son=Nr.106 (Faksimile 224 deki paralel metin, IV. Hs. [140 r 16-v 2=224 r 1-17; 140 v 23-26=224 v 1-3])
(ön sayfa)

1 …// …/ l’r .. t/…
…// …/L’R .. T/ …

2 pwlyt t’k pr’ ’’sqwq̈ kws[’]try
bulıt teg pra asgok kuş[a]tre

3 kwylyk[’]lyk ’’ltynynt’ ’wlwrwp [’’]ltwn
kölig[e]lik altınınta olurup [a]ltun-

4 lwq kwyβrwk twqyywr l’r pwrqw t’rt’r
-lug küvrüg tokıyur-lar borgu tartar-

5 l[’]r .. l’p’y ’wyn’r l’r .. ’wywn ’yr ’wynyn
-l[a]r .. labai oynar-lar .. oyun ır ünin

6 twyrt yynk’q - ’q y’nkq̈wrtwr
tört yıŋak-ag yaŋkurtur-

7 l’r .. ’wl ’’nt’q - tyky cwqy ’wyny
-lar .. ol antag - tigi çogı üni[n]

8 ’yšydyp ’yr’q - ’yr’q̈ ’’ryql’r
ėşidip ırak - ırak arıglar-

9 d’ t’ql’r d’ q̈’t q̈’tr’ q̈/…
-da taglar-da kat kadrak/ …

10 ’’rykm’ ’’swr l’r lww l’r .. kwmp’nty
erigme asur-lar luu-lar .. kumbante-

11 l’r .. knt’rβy l’r ’ylykl’ry p’kl’ry ’’drwq̈
-ler .. g(a)ntarve-ler iligleri begleri adrok

12 ’’drwq̈ ’t’wyzl’ryn ’ytynyp ’wl q̈wβr’q
adrok e’tözlerin itinip ol kuvrag-

13 ’q kwyrk’ly y’q̈yn k’lyr l’r .. tnkry y
-ag körgeli yakın kelir-ler .. t(e)ŋri <y>

14 y’lnkwq̈ pyrl’ q̈’tylyp kytwm’ty k’nt
yalŋok birle katılıp ketumati kent

VIII. Bölüm

140. VIII,Son=Nr.106
(ön sayfa)

(1-13) … … .. … bulut gibi bayrak, tapınak sancağı, gölgelik altında oturup altın davullar çalıyorlar, nefesli müzik aleti çalıyorlar .. üflemeli müzik aleti çalıyorlar .. Müzik ve şarkının sesleri dört bir tarafı çınlatıyor .. Böyle yüksek sesi duyup çok uzak ormanlarda, dağlarda, dağ geçidi[nde] olan devler, ejderhalar .. kumbanteler .. gantarveler hükümdarları, beyleri farklı vücutlarıyla hazırlanıp topluluğu görmek için yaklaşırlar .. (13-24) Tanrı insan ile karışıp Ketumati kentte

15 [’]wlwš t’ m’nky m’nkyl’p ’’ntr’n
[u]luş-ta meŋi meŋilep antran

(Faksimile 224 r 1)

16 ’’ltwnlwq q̈’y l’r d’ kwymwšlwk
altunlug kay-lar-da kümüşlüg

17 p’rq l’r d’ β’ytwrlwq sp’rl’q
bark-lar-da vaidurlug sparlag

18 ’rdny lyk kwryk’r q̈’l’q l’r d’
erdni-lig kurekar kalak-lar-da

19 m’nky m’nkyl’ywr l’r .. ’’ntr’n yyn’
meŋi meŋileyür-ler .. antran yene

20 yyty q̈’t p’lyq̈ k’ntynt’ ’rdny lyk
yėti kat balık kentinte erdi-lig

21 q̈’rym l’r q̈ydyqynt’ ’rdny lyk ywl’r
karım-lar kıdıgınta erdni-lig yular

22 q̈ydyqynt’ ’wlwrwp tnkry l’r s’q̈yn w
kıdıgınta olurup t(e)ŋri-ler sakın-u

23 swyzl’yw yytyncsz tnkry m’nkysyn
sözleyü yėtinçs(i)z t(e)ŋri meŋisin

24 m’nkyl’ywr l’r .. t’q̈y ym’ q̈wtlw q
meŋileyür-ler .. takı yme kutlu-g

25 ’wylwklwk pwy’nlq tynlq l’r q̈wβr’q
ülüglüg buyanl(ı)g tınl(ı)g-lar kuvrag-

26 lwqyn ywrwnk twn k’dyp ywrwnk
-lugın yürüŋ ton kedip yürüŋ

27 y’nk’ l’r ’’tl’r q̈’ mynyp ywrwnk
yaŋa-lar atlar-ka minip yürüŋ

28 q̈’nkly l’r d’ ’wlwrwp ywrwnk pwyrk
kaŋlı-lar-da olurup yürüŋ börk-

29 l’r dydym l’r p’s’k l’r p’šl’rynt[’]
-ler didim-ler psak-lar başlarınt[a]

30 ’wrwp ywrwnk pr’ ’’sqwq kws’try
urup yürüŋ pra asgok kuşatre

sevinerek oradan altın caddelerde gümüş barklarda beril ve necef taşlı değerli küçük tapınaklarda eğleniyorlar .. Ve oradan yedi katlı şehirde mücevherli kale hendekleri sınırında mücevherli nehirler kıyısında oturup tanrılar, tasavvur edilemez ve anlatılamaz tanrı sevinciyle mutlu oluyorlar .. (24-31) Bundan başka bahtlı, sevap sahibi canlılar topluluğu beyaz elbise giyip beyaz fillere, atlara binip beyaz kağnılarda oturup beyaz başlıklar, taçlar başlarına takıp beyaz bayrak, tapınak sancağı

31 kwylyk’lyk p’šl’rynt’ t’kzyn w
köligelik başlarınta tegzin-ü
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

1 ywrwnk ’[’]d’r ywkwnl’ry pyrl’
yürüŋ [e]der yügönleri birle

2 [’]ylyncwl’yw ywrtyl’r .. ’m[’]ry [’’]ltwn
[ı]linçüleyü yor[ı]t[t]ılar .. am[a]rı [a]ltun

(Faksimile 224 r 17:Son)

3 ’wynklwk .. ’m’ry kwymwš ’wynklwk
öŋlüg .. amarı kümüş öŋlüg

4 ’m’ry ywpwn ’wynklwk ’m’ry y’šyl
amarı yüpün öŋlüg amarı yaşıl

5 ’wynklwk ’mr’ry ’’sry q̈wsry q̈w ///
öŋlüg amarı esri kusrı q̈W ///

6 l’ry twn - ’twk l’r y
L’RY ton - etük-ler-i

7 mynkw kwylwk - l’ry pyrl’
mingü kölük-leri birle

8 ’wykrwncwl’ywr - l’r ’m’ry ’drwq̈
ögrünçüleyür-ler amarı adrok

9 ’’drwq y’nky kwyn q̈ylw y’nky y’nky
adrok yaŋı kün[38] kılu yaŋı yaŋı

10 …w m’nky t’kynwr l’r kymk’
…W meŋi teginür-ler kimke

11 krk’k ’rs’r .. kym q̈’yw kwys’s’r
k(e)rgek erser .. kim kayu küseser

12 kytwm’ty k’nt t’ky swpwšpyt
ketumati kent-teki supuşpit

13 ’’tlq tytsy d’ qwrmwzt’ tnkry
atl(ı)g tetse-de hormuzta t(e)ŋri

gölgelik başlarında dolaşarak

(arka sayfa)

(1-31) beyaz yularlarla gezinerek gittiler .. Bazıları altın renkli .. bazıları gümüş renkli, bazıları mor, bazıları yeşil renkli, bazıları alacalı … elbise, ayakkabıları ve taşıtlarıyla mutlu olurlar. Bazıları değişik değişik bayramları kutlayarak yepyeni … sevinirler. Kime ihtiyaç varsa .. ve kim isterse Ketumati kentteki Supuşpit adlı köşkte İndra tanrı

38 Metni bu kısmında geçen yaŋı kün için Wilkens’in okuyuşu benimsenmiştir.

14 š’nky ckrβrt ’ylyk q’n p’šyn
şanke ç(a)kr(a)v(a)rt ilig kan başın

15 q̈wtlwq tynlq l’r ’’r’ ’’dzw ’wlwrwp
kutlug tınl(ı)g-lar ara etiz olurup

16 ’’š’q’ly pyrl’ ’wlwrwp m’nkyl’k’ly
aşagalı birle olurup meŋilegeli

17 ’wl kyšy ’dkw q̈ylync q̈ylzwn
ol kişi edgü kılınç kılzun

18 [’]wtqwr’ty kyn k’lyr ’dkw ’wydwn
[o]tguratı kėn kelir edgü üdün

19 pyrl’ swq̈wšq’ly tnkry m’nkysyn
birle sokuşgalı t(e)ŋri meŋisin

20 m’nkyl’k’ly
meŋilegeli

(21. satır boş bırakılmıştır)

22 β’yp’zyky ’’ry’cntry pwdysβt kšy
vaibaşike aryaç(a)ntre bodis(a)v(a)t k(e)şi

(Faksimile 224 v 1)

23 ’’c’ry y’r[’]tmyš prtn’r[’]kšyt ’’c[’]ry
açari yar[a]tmış pr(a)tnar[a]kşit aç[a]ri

24 twqry tylyntyn twyrk tylync’
tohre tilintin türk tilinçe

25 ’βyrmyš m’ytrysmyt nwm pytykd’
evirmiş maitris(i)mit nom bitigde

(Faksimile 224 v 3 : Son)

26 tnkry l’r ’ylyky qwrmwzt’ tnkry
t(e)ŋri-ler iligi hormuzta t(e)ŋri

27 yyrtyncwk’ ’ynm’ky ’’tlq s’kyzync
yėrtinçüke inmegi atl(ı)g sekizinç

28 ’wylwš twyk’dy
ülüş tüketi

(29-30. satırlar boş bırakılmış)

Çakravartin Şankha hükümdarı liderliğindeki kutlu canlılar aralarında müzik çalarak yaşayıp yemek yemek için yaşayıp eğlenmek için o kişi yararlı işler yapsın! Şüphesiz gelecek güzel zaman ile karşılaşmak için tanrı sevinciyle eğlenmeli. Vaibhasika ekolüne mensup üstat Aryacandra’nın yazdığı üstat Pr(a)tinar(a) kşit’in Tohar dilinden Türk diline çevirdiği Maitrisimit nom bitig’de “Tanrılar hükümdarı İndra Tanrı’nın yeryüzüne inmesi” adlı sekizinci bölüm bitti.

31 n’mw pwt n’mw drm n’mw s’nk
namo but namo d(a)rm namo saŋ
(sayfanın sonu)

(IV. El yazması)

224. VIII, sayfa 116 Son =T III M 178 (paralel metin tablosu 140, I. Hs. [224 r 1-17= 140r 16-v 2 ; 224 v 1-3=140 v 23-26])
(ön sayfa)
ywz ’’lty ykrmy ..
yüz altı y(ė)g(i)rmi ..

1 ’’ltwnlwq q̈’y l’rd’ kwymwšlwk p’rq̈ l’rd’
altunlug kay-larda kümüşlüg bark-larda

2 β’ytwrlwq sp’ryrlq ’rdynylyk kwryk’r l’r
vaidurlug sparirl(i)g erdinilig kurekar-lar-

3 d’ q̈’lyq l’rd’ m’nky m’nkyl’ywr l’r .. ’’nt
-da kalık-larda meŋi meŋileyür-ler .. ant-

4 r’n yyn’ yyty q̈’t p’lyq̈ k’nt ynt’
-ran yene yėti kat balık kent-inte

5 ’rdynylyk q̈’rym l’r q̈ydyqynt’ ’rdynylyk
erdinilig karım-lar kıdıgınta erdinilig

6 ywwl l’r q̈ydyqynt’ ’wlwrwp tnkry l’ r
yuul-lar kıdıgınta olurup t(e)ŋri-ler

7 s’q̈ynw swyzl’yw - yytyncsyz tnkry
sakınu sözleyü - yėtinçsiz t(e)ŋri

8 m’nkysyn m’nky - l’ywr l’r .. t’q̈y
meŋisin meŋi-leyür-ler .. takı

9 ym’ q̈wtlw q - ’wylwklwk pwy’n
yme kutlu-g - ülüglüg buyan-

10 lq tynlq l’r q̈wβr’qlwqwn ywrwnk twn
-l(ı)g tınl(ı)g-lar kuvraglugun yürüŋ ton

11 k’dyp ywrwnk y’nk’ l’r ’’t l’rq̈’ mynyp
kėdip yürüŋ yaŋa-lar at-larka minip

12 ywrwnk q̈’nkly l’rd’ ’wlwrwp ywrwnk
yürüŋ kaŋlı-larda olurup yürüŋ

Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı.

(IV. El yazması)

224. VIII, sayfa 116 Son =T III M 178
(ön sayfa)
(... on altı ...)

(1-17) Altın caddelerde, gümüş evlerde beril ve necef taşlı, mücevherli kulelerde, tapınaklarda sevinirler .. Oradan yedi katlı şehirde mücevherli hendeklerin sınırında, mücevherli nehirler kıyısında oturup tanrılar tasavvur edilemez ve anlatılamaz tanrı mutluluğuyla neşelenirler .. Bundan başka, bahtlı sevap sahibi canlılar topluluğu beyaz elbise giyip beyaz fillere, atlara binip beyaz kağnılarda oturup beyaz

13 pwyrk l’r dydym l’r ps’kl’r p’šl’rynt’
börk-ler didim-ler psaklar başlarınta

14 ’wrwp .. ywrwnk pr’ [’’]sqwq̈ kws’tr kwyly
urup .. yürüŋ pra [a]sgok kuşatr(e) köli-

15 k’lyk p’šl’rynt’ t’kzynw .. ywrwnk ’d’r
-gelik başlarınta tegzinü .. yürüŋ eder

16 ywkwn l’ry pyrl’ ’ylyncwl’yw ywrtyr l’r ..
yügön-leri birle ilinçüleyü yor[ıt]tılar ..

17 [’’]m[’]ry …
[a]m[a]rı …
(gerisi eksik)

başlıklar, taçlar başlarında takıp .. beyaz bayrak, tapınak sancağı, gölgelik başlarında dolaşarak .. Beyaz yularlarla gezinerek gittiler .. Bazıları …

(arka sayfa)

1 pr’tny’r’kšyt ’’c’ry twqry tylyntyn
pratñarakşit açari tohre tilintin

2 twyrk tylync’ ’’βyrmyš .. m’ytrysmyt
türk tilinçe evirmiş .. maitris(i)mit

3 nwm pytykd’ tnkryl’r ’ylyky qwrmwzt’
nom bitigde t(e)ŋriler iligi hormuzta

(Muhtemelen bu el yazmalarının bağışçıları ve hayırseverleri hakkında bilgi içeren geri kalan satırlar, görünüşe göre kasıtlı olarak [?] silinmiştir.)

(arka sayfa)

(1-3) Pr(a)tinar(a)kşit üstat’ın Tohar dilinden Türk diline çevirdiği .. Maitrisimit nom bitig’de “Tanrılar hükümdarı İndra …

IX. Bölüm

141. IX,1=Nr. 192
(ön sayfa)
twqwzwnc [’]wylwš pyr ptr ..
tokuzunç [ü]lüş bir p(a)tr ..

1 n’mw pwt n’mw drm n[’]mw s’nk
namo but namo d(a)rm n[a]mo saŋ

2 ’’mty pw nwmlwq s’β[’]q kyn k[’]lykm[’]
amtı bo nomlug sav[a]g kėn k[e]ligm[e]

3 … ’rdnyn ’ytylmyš
… erdnin itilmiş

IX. Bölüm

141. IX,1=Nr. 192
(ön sayfa)
(dokuzuncu bölüm birinci yaprak ..)

(1-28) Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı. Şimdi bu Dharma sözünü gelecek, … mücevherle süslenmiş

4 kytwm’ty p’lyqt’ ’wq̈myš krk’k
ketumati balıkta ukmış k(e)rgek

5 ’’nt[’] ’wytrw - tnkry l’r ’ylyky
ant[a] ötrü - t(e)ŋri-ler iligi

6 qwrmwzt’ - tnkry kytw
hormuzta - t(e)ŋri ketu-

7 m’ty k’nt - ’wlwš t[’]
-mati kent - uluş-t[a]

8 …//l yyty - // … /
…/L yėti - // … /

9 y’lnkwq pyrl’ q̈’tylyp yyr
yalŋok birle katılıp yėr-

10 tyncw d’ky m’nky ’ylyncw t’kynwr
-tinçü-deki meŋi ilinçü teginür

11 ’wytrw sylyq twyrwlwk q̈ylyncyn
ötrü silig törölüg kılınçın

12 pwykt’kyn ’’nkyt’ ’t’wyzyn kwyl’r
bögtegin eŋite e’tözin küler

13 ywzyn š’nky ckrβrt ’ylyk q’n
yüzin şanke ç(a)kr(a)v(a)rt ilig kan-

14 q[’] ’ync’ typ yrlq̈’r .. tnkry
-k[a] inçe tėp y(a)rl(ı)kar .. t(e)ŋri

15 yyryntyn tnkryd’m kwyzyn sy/…
yėrintin t(e)ŋridem közin SY/…

16 …/ ’dkw qylync ’’r/…
…/ edgü kılınç ’’R/…

17 … ’wystwrty q̈wdy yyr
… üstürti kudı yėr-

18 k’ ’yn’r l’r ’’nk m’nkykyz l’r k’
-ke iner-ler aŋ meŋigiz-ler-ke

19 … kwyswš twrqwrdwmwz .. ’’nyn
… küsüş turgurdumuz .. anın

Ketumati kentte anlamalı. Bunun üzerine tanrılar hükümdarı İndra tanrı Ketumati kentte … yedi … insanla karışıp yeryüzündeki sevincin tadını çıkarır. Sonra saf, Dharma’ya uygun işleriyle sevaplarıyla öne doğru eğilip selam veren bedeniyle güler yüzle Çakravartin Şankha hükümdara şöyle söyler: .. Gökyüzünden kutsal gözle … … iyi işler … … yukarıdan aşağıya, yere inerler. En sevinçlilere … arzu uyandırdık .. Bu sebeple

20 <’wl> …q̈wdy ’ynyp syzl’rny
 .. kudı inip sizlerni

21 <pyrl’> q’tylyp yyty ywz yyl y’lnkwq
<birle> katılıp yėti yüz yıl yalŋok

22 <m’nkysyn> m’nkyl[’]dymyz .. syzl’r nynk
<meŋisin> meŋil[e]dimiz .. sizler-niŋ

23 <ym’ twrqwrw ’wn> ’dkw q̈ylync lq
<yme turguru on> edgü kılınç-l(ı)g

24 <ywlwq kwyz’tdynkyz> syzl’rny ’’nksyz
<yolug küzeddiŋiz> sizlerni aŋsız

25 <t’pl’dymyz> …/ š’kymwn y
<tapladımız> …/ şakimun-i

26 pwrq’n …/ tww twyrlwk
burkan …/ tüü törlüg

27 …//l’r .. ’’nyn
…//L’R .. anın

28 … // …
… // …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
twqwzwnc ’wylwš pyr k’k’d
tokuzunç ülüş bir kagad[39]

1 t’ ’rtwq̈ s’βynclyk pyz .. y’
T’ artok sevinçlig biz .. ya-

2 qyz yyr mwnt’ syzl’rny pyrl’
-gız yėr munta sizlerni birle

3 m’nky m’nkyl’p pyr kwyn pwlmyšc[’]
meŋi meŋilep bir kün bolmışç[a]

4 s’q̈ynwr pyz .. ’mty syzl’r ym’ pyz
sakınur biz .. amtı sizler yme biz-

.. <o> aşağıya inip sizler <ile> karışıp yedi yüz yıl insan <sevincinin> tadını çıkardık .. Sizlerin <gerçekleştirdiği on> iyi davranışlı <yolu muhafaza ettiniz.> Sizleri son derece <haklı bulduk> … Şakimuni burkan … çeşitli … .. bu sebeple … …

(arka sayfa)
(dokuzuncu bölüm bir kağıt)

(1-28) artık çok sevinçliyiz .. Dünyada, burada sizlerle birlikte sevinip bir gün kadar düşünürüz .. Şimdi sizler de bizimle

39 Tekin BT’de “Sayfalandırma yeni tarihlidir, çünkü k’k’d (<np. ***arabic hot girl***) kelimesi, artık geçerliliğini yitirmiş kabul edilen ptr (< skr. pattra)’nin yerini alıyor gibi görünüyor.” notunu düşmüştür.

5 ny pyrl’ tnkry - m’nky syn
-ni birle t(e)ŋri meŋi-sin

6 m’nkyl’k’ly - kwyd’n //…
meŋilegeli - küden // …

7 nk’ p’r’lym - …. //// …
NK’ baralım - …. //// …

8 ’// … / …l’r’q kwyrw …
’// … / …L’R’Q körü …

9 …t’q nynk twyrt q/…
…T’Q-NYNK tört Q/…

10 …//y tnkryl’r ’wrdwsyn kwyrw
…//Y t(e)ŋriler ordosın körü

11 swmyr t’q twypwsynk’ ’’qtynyp
sumer tag töpösiŋe agtınıp

12 ’wyc q̈yrq tnkry l’r ’wrdwsynt’
üç kırk t(e)ŋri-ler ordosınta

13 k’zykc’ pyzny pyrl’ m’nk y
kezigçe bizni birle meŋ-i

14 m’nkyl’nk l’r .. ’wytrw s’βyklyk
meŋileŋ-ler .. ötrü seviglig

15 ’wynyn š’nky ckrβrt ’ylyk
ünin şanke ç(a)kr(a)v(a)rt ilig

16 ’ync[’] typ tyywr .. yyrtyncwd[’]
inç[e] tėp tėyür .. yėrtinçüd[e]

17 …twnk’ c/// yyrynt[’]
…TWNK’ C/// yėrint[e]

18 /// …t’ ’rtwq̈y n’kw ’rky qwrmwz
/// …T’ artokı negü erki hormuz-

19 t’ tnkry ’ync’ typ yrlyq’ywr
-ta t(e)ŋri inçe tėp y(a)rlıkayur

20 q̈’lty tnkry yyrynt’ …
kaltı t(e)ŋri yėrinte …

birlikte tanrı sevincinin tadını çıkarmalı, konuk … gidelim. … … … … bakıp … … dört … … tanrılar sarayını görüp Sumer dağ(ının) zirvesine ulaşıp otuz üç tanrının sarayında tek tek bizimle neşelenin! .. Sonra sevinçli sesiyle Çakravartin Şankha hükümdar şöyle söyler .. Yeryüzünde … yerinde … dahası ne acaba? İndra tanrı şöyle söyler: Böylece tanrı yerinde …

21 ’rdnylyk yyty q̈’t <k’nt>
erdnilig yėti kat <kent>-

22 lyk ’rdnyn y’r’tmyš … <tnkryd’m>
-lig erdnin yaratmış … <teŋridem>

23 swdwrš’n p’lyq <’rs’r ’’ncwl’yw>
sudarşan balık <erser ançulayu>

24 ym’ syzl’r …
yme sizler …

25 twyrt ’rdnylyk …
tört erdnilig …

26 k’ntlyk y/…
kentlik Y/ …

27 kytwm’ty k’nt …
ketumati kent …

28 …///…
…///…
(gerisi eksik)

mücevherle süslü yedi kat <kent>lik mücevherle süslemiş … <kutsal> Sudarşan şehir <ise böyle> ve sizler … dört cevherli … şehirlik … Ketumati kent … … …

X. Bölüm

33. X,2=Nr.64 (Son iki satır Faksimile 98’den alınmıştır)

(ön sayfa)
’wnwnc ’yky ptr
onunç iki p(a)tr

1 ’wytrw ’’y’q q̈’ t’kymlyk m’ytry
ötrü ayag-ka tegimlig maitri

2 pwdysβt ’wl ’wq̈ ’wrwnt’ ’wlwrwp
bodis(a)v(a)t ol ok oronta olurup

3 ’ylkyd’ ’rtmyš rtn’šyky ’rt’drš
ilkide ertmiş r(a)tnaşiki artad(a)rş-

4 d’ ’wl’ty pwykw pylyklyk pwrq[’]n
-da ulatı bügü biliglig burk[a]n-

5 l’r n’nk ’’l - q̈’myš ’’lqyš
-lar-naŋ al-kamış alkış-

X. Bölüm

33. X,2=Nr.64
(ön sayfa)
(onuncu bölüm ikinci yaprak)

(1-18) Sonra saygıdeğer Maitreya bodisavat tam bu yerde oturup önceden gelen R(a)tnaşiki, Artad(a)rş’a benzeyen büyülü burkanların methedilmiş övgülerini

6 l’ryn [’]wyp - s’q̈ynyp yrly
-ların [ö]p - sakınıp y(a)rlı-

7 q̈’ncwcy pylyk - lyk ’wyc [’’]dry
-kançuçı bilig-lig üç [a]drı

8 swynkwn - ywr’kr’ s’ncy
süŋün - yürekre sançı-

9 tmyš ’wswqlwq pwlwp .. q̈wp q̈’m’q̈
-tmış osuglug bolup .. kop kamag

10 tyryk tynlq ’wydwš ’wyzlwk tynlq
tirig tınl(ı)g ödüş özlüg tınl(ı)g-

11 l’r ’wyz’ yrlq̈’ncwcy pylyk twr
-lar üze y(a)rl(ı)kançuçı bilig tur-

12 qwrwp ’ync’ s’qync s’q̈ynwr .. ’’lq̈w
-gurup ince sakınç sakınur .. alku

13 s’ns’r ’ycynt’ ’wl ’’nt’q tynlq
sansar içinte ol antag tınl(ı)g

14 ’wql’ny ywq̈ kym m’nynk ’wykw m
oglanı yok kim meniŋ ögü-m

15 q̈’nkym q̈’m q̈’d’šym pwlm’dy l’r r
kaŋım kam kadaşım bolmadı-lar <r>

16 ’rs’r .. ’’lqw m’nynk [’]dkw ’wykly l’rym
erser .. alku meniŋ [e]dgü ögli-lerim

17 pwlty l’r .. mn ym’ ’wl’r n’nk
boltı-lar .. m(e)n yme olar-naŋ

18 ’wykl’ry q̈’nkl’ry pwltwm .. ’’nt’q [’]wqry
ögleri kaŋları boltum .. antag [u]grı

19 pwlty ’ysyk ’wyzl’rynt’ ’wynky y
boltı isig özlerinte öŋi <y>

20 ’wydwrdwm .. ’’lq̈w nwnk q̈’rynlyq̈ q̈wβwq
üdürdüm .. alku-nuŋ karınlıg kovuk-

21 l’rynt’ y’tdym ’’lq̈w nwnk swytyn
-larınta yatdım alku-nuŋ sütin

düşünüp merhametiyle üç dişli mızrak ile kalbinden bıçaklanmış gibi olup .. yaşayan tüm canlılar su cevherli canlılar için bağışlayıcı olup şöyle söyledi: .. bütün döngü içinde şöyle insanoğlu yok ki benim annem, babam, akrabam olmadılarsa (da).. hepsi benim arkadaşım oldu .. ve ben onların anneleri babaları oldum .. (18-31) Öyle zaman oldu öldürdüm .. Hepsinin karın boşluklarında yattım. Hepsinin sütünü

22 ’’mdym .. ’’nt’q̈ ’wqry pwlty ’wl ’wq̈
emdim .. antag ugrı boltı ol ok

23 tynlq l’r nynk ’ysyk q̈’nl’ryn
tınl(ı)g-lar-nıŋ isig kanların

24 ’yctym .. ’’nyn ’mty ’’lqw tynlq l’r
içtim .. anın amtı alku tınl(ı)g-lar

25 m’nynk y’tym ’rm’zl’r .. ’wqwl t’
meniŋ yatım ermezler .. ogul-ta

26 qyzt’ ’mr’q̈ m[’]nynk ’wyz kyšyl’rm
kızta amrak m[e]niŋ öz kişiler(i)m

27 ’rwr l’r .. yyn’ ’wk ’’y’q q̈’
erür-ler .. yene ök ayag-ka

28 t’kymlyk pwdysβt yrlq̈’ncwcy pylyk
tegimlig bodis(a)v(a)t y(a)rl(ı)kançuçı bilig-

29 yn ’ync’ s’q̈ync s’q̈ynwr .. ’mty
-in inçe sakınç sakınur .. amtı

30 m’nynk q̈’m’q s’ns’r ’ycynt’ twlw
meniŋ kamag sansar içinte tolu

31 ’wlwq p’dwk ’t’wyzwm plkwlwk
ulug bedük e’tözüm b(e)lgülük
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

1 pwlzwn ’rdy .. ’wl ’t’wyzlwk q̈wβwqwm
bolzun erdi .. ol e’tözlüg kovukum

2 [’]ycynt’ q̈’m’q pyš ’’zwn tynlq̈
[i]çinte kamag bèş ajun tınl(ı)g-

3 l’ryq syq̈wr’yyn ’rty .. ’’zw s’kyz
-larıg sıgurayın erti .. azu sekiz

4 twym’n tww twypwm s’yw t’lw y
tümen tüü tüpüm sayu talo-y

5 ’wykwz ’wswqlwq - swyt l’r ’’q̈zwn
ügüz osuglug - süt-ler akzun

emdim .. Öyle zaman oldu tam bu canlıların sıcak kanlarını içtim .. Bu sebeple şimdi bütün canlılar benim yabancım değiller .. Oğuldan kızdan (daha) sevilen benim kendi insanlarımdır .. Yine bizzat saygıdeğer bodisavat merhameliyle şöyle düşünür: Şimdi benim tüm döngü içinde tüm yüce, büyük vücudum görünür

(arka sayfa)

(1-12) olsaydı! .. Bu boş vücudumun içinde beş varlık şeklindeki canlıları kucaklasaydım .. Yahut seksen bin saç telimin her birinden okyanus gibi sütler aksın.

6 ’rty .. ’wl swyt - l’r n’nk
erti .. ol süt-ler-neŋ

7 kwycynt’ q̈wp - q̈’m’q tynlq
küçinte kop - kamag tınl(ı)g-

8 l’ryq ’mk’ksyz - m’nkylyk
-larıg emgeksiz - meŋilig

9 q̈yl’yyn ’rdy .. mwncwl’yw s’q̈ynw yyn’
kılayın erdi .. munçulayu sakınu yene

10 ’’lq̈w s’ns’r ’ycynt’ky tynlq yq yrlq
alku sansar içinteki tınl(ı)g-ıg y(a)rl(ı)(g)-

11 q̈’ncwcy pylyklyk q̈wlyn q̈wywmt’
-kançuçı biliglig kolın koyumta

12 q̈wc’ twt’r mn typ s’q̈ynwr .. ’’nynk
kuça tutar tėp sakınur .. anıŋ

13 ’’r’ ’rtwqt’ ’rtwq pyš ’’zwn
ara artokta artok bėş ajun

14 tynlq l’r ’wyz’ ’ysyk ’mr’q
tınl(ı)g-lar üze isig amrak

15 kwynkwly twrwr .. q̈’lty pyr ’wqš’qw
köŋüli turur .. kaltı bir ogşagu

16 pylyklyk ’yšy l’r nynk ’mr’q̈
biliglig eşi-ler-niŋ amrak

17 [’]wqwl q̈y ’syn q’dr p’rs twtmyš
[o]gul-kıy-asın kad(a)r bars tutmış

18 pwls’r .. ’wl ’yšy l’r sykyryyw t’kyp
bolsar .. ol eşi-ler sıkırıyu tegip

19 p’rs ’’qzynt’ k’ncky ’syn swcwlw
bars agzınta kençkiy-esin suçulu

20 ’’ls’r p’lq p’šlq q̈’nlyq yynlyk
alsar bal(ı)g başl(ı)g kanlıg yinlig

21 k’ncky’syn ’yky ’’myky ’ykyn ’’r’
kençk(i)yesin iki emigi ikin ara

O sütlerin sayesinde tüm canlıları ıstırapsız ve mutlu kılsaydı .. Bu şekilde düşünerek yine bütün döngü içindeki canlıları merhametli kollarımla koynumda kucaklayayım diye düşünür .. (12-28) Bu arada çok güçlü beş varlık şeklindeki canlılar üzerinde şefkat duygusu oluşur ..Tıpkı bir zarif kadınların sevilen oğulcuğunu vahşi kaplan yakalamış olsa .. o kadınlar ıslık çalarak gidip kaplan ağzındaki yavrucuğunu zorla alsa yaralı, kanlı, derili yavrusunu iki memesinin arasında

22 qwcwp s’β’r ’’mr’ywr ’rs’r ’’nt’d’
kuçup sever amrayur erser antada

23 t’q̈y yykr’k ’’y’q q̈’ t’kymlyk
takı yėgrek ayag-ka tegimlig

24 m’ytry pwdysβt nyzβ’ny lyq y’k
maitri bodis(a)v(a)t nizvani-lig yek-

25 l’ryk p’rs l’ryq pww ’’ltyzmyš
-lerig bars-larıg poo altızmış

26 q̈’m’q̈ pyš ’’zwn tynlq l’r’q s’β’
kamag bėş ajun tınl(ı)g-larag seve

27 ’’mr’yw kwyclwk yrlq̈’ncwcy pylyk
amrayu küçlüg y(a)rl(ı)kançuçı bilig

28 ’wyrytyr .. ’wl swyzwk kwynkwl kwycy
öritir .. ol süzök kөŋül küçi-

29 nt’ s’kyz twym’n twyrt mynk
-nte sekiz tümen tört miŋ

30 tww twypyntyn yrwq y’ltryq ’wyn’r ..
tüü tüpintin y(a)ruk yaltrık üner ..

31 ’wystwn ’’kwβst’ p[’]y[’]n ’’ltyn
üstün aganiştabavan altın
(sayfanın sonu)

sımsıkı sarılıp severse bundan daha üstün saygıdeğer Maitreya bodisavat ihtiras şeytanları, kaplanları, yaşam kuvveti çalınmış tüm beş varlık şeklindeki canlıları severek güçlü (bir) merhamet besler .. (28-31) O temiz gönlü sayesinde seksen dört bin saç ucundan ışık çıkarır .. Yukarıda Aganiştabavan aşağıda

142. X,4=Nr.94

(ön sayfa)
’wnwnc twyrt ptr
onunç tört p(a)tr

1 n’ ’wycwn typ tyrs’r .. s’kyz twym’n
ne üçün tėp tėser .. sekiz tümen

2 yylt’ ’wyrw tynlq l’r ’wzwn y’šlq
yılta örü tınl(ı)g-lar uzun yaşl(ı)g

3 pwls’r l’r .. ’wl ’wqwrd’ tynlq l’r
bolsar-lar .. ol ugurda tınl(ı)g-lar

4 m’nkylyk twnk’ lyq pwlwr l’r .. ’lp
meŋilig toŋa-lıg bolur-lar .. alp

142. X,4=Nr.94

(ön sayfa)
(onuncu bölüm dördüncü yaprak)

(1-10) Neden deseler .. Seksen bin yılda oluşmuş canlılar uzun ömürlü olsalar .. O zamanda canlılar sevinçli olurlar .. güç

5 …/lykwlwk - s[’]rp q̈wtq’rqw
…/LYKWLWK - s[a]rp kutgargu-

6 lwq pwlwr l’r - .. ywz ykrmy
-luk bolur-lar - .. yüz y(ė)g(i)rmi

7 yylt’ ’’ks - wk krk’k
yılta egs-ük k(e)rgek

8 y’š’s’r l’r .. - ’rtwq̈ ’mk’klyk
yaşar-lar .. - artok emgeklig

9 twlq’qlyq pwlwr l’r .. ’’nyn ’dkwlwk
tolgaklıg bolur-lar .. anın edgülüg

10 …/nk /…d … pwlw ’wm’zl’r .. ..
…/NK / …D … bolu umazlar .. ..

11 … s’kyz twym’n y’šlq tynlq
… sekiz tümen yaşl(ı)g tınl(ı)g

12 …/n ’mty m’nk’
…/N amtı maŋa

13 …/ pwlqwlwq y’qwmyš
…/ bolguluk yagumış

14 …/// m/ s’kyz twym’n y’š
…/// M/ sekiz tümen yaş-

15 lq tynlq l’r n’nk ’wydynt’ βyp’šy
-l(ı)g tınl(ı)g-lar-nıŋ üdinte vipaşi

16 ’’tlq pwrq’n yyrtyncwd’ p’lkwrmyš
atl(ı)g burkan yėrtünçüde belgürmiş

17 ’rty .. yyty twym’n y’št’ šyky
erti .. yėti tümen yaşta şiki

18 pwrq’n plkwrmyš ’rty .. ’’lty twym’n
burkan b(e)lgürmiş erti .. altı tümen

19 y’št’ βyšp’pw pwrq’n plkwrmyš
yaşta vişbabu burkan b(e)lgürmiş

20 ’rty .. twyrt twym’n y’št’ krk’
erti .. tört tümen yaşta kr(a)ka-

… zor kurtarılacak olurlar .. Yüz yirmi yıldan daha az yaşarlar .. fazla acı ve ıstırap çekerler .. Bu yüzden erdemli … … … olamazlar .. .. (11-28) seksen bin yıllık canlı … şimdi bana … olacak yaklaşmış … seksen bin yıllık canlıların zamanında Vipaşi adlı burkan yeryüzünde belirmişti .. Yetmiş bin yaşında Şiki burkan ortaya çıkmıştı .. Altmış bin yaşında Vişbabu burkan ortaya çıkmıştı .. Kırk bin yaşında

21 swnty ’’tlq pwrq’n plkwrmyš
-sunde atl(ı)g burkan b(e)lgürmiş

22 ’rdy .. ’wyc twym’n y’št’ k’n’
erdi .. üç tümen yaşta kana-

23 k’mwny pwrq’n plkwrmyš ’rdy .. ’yky
-kamuni burkan b(e)lgürmiş erdi .. iki

24 twym’n y’št’ k’šyp pwrq’n
tümen yaşta kaşip burkan

25 plkwrmyš ’rty .. ywz ykrmy y’šl’q
b(e)lgürmiş erti .. yüz y(ė)g(i)rmi yaşlag

26 tynlq l’r n’nk ’wydynt’ š’kymwny
tınl(ı)g-lar-naŋ üdinte şakimuni

27 twyk’l pylk’ pwrq’n plkwrmyš
tükel bilge burkan b(e)lgürmiş

28 ’rdy .. ’mty m’nynk ’wydwm ’wl pwrq’n
erdi .. amtı meniŋ üdüm ol burkan

29 q̈wtyn pwlqwlwq yyn[’] ’wk ’ync’
kutın bulguluk yėn[e] ök inçe

30 s’qynwr .. ’wynkr’ky ’rtmyš pwrq’n l’r
sakınur .. öŋreki ertmiş burkan-lar
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

1 q̈’nt’ pwrq’n qwtyn pwlty l’r
kanta burkan kutın bultı-lar

2 kyn k’lt’cy pwrq’n l’r q’nt[’]
kėn kelteçi burkan-lar kant[a]

3 pwrq’n q̈wtyn pwlwr l’r .. ’wytrw
burkan kutın bulur-lar .. ötrü

4 tytrw ’wq̈’r .. tnkry yyrynt’ pwrq’n
titrü ukar .. t(e)ŋri yėrinte burkan

5 q̈wtyn pwlq’ly - pwlm’z .. ’wyc
kutın bulgalı - bolmaz .. üç

Krakasunde adlı burkan belirmişti .. Otuz bin yaşında Kanakamuni burkan belirmişti .. Yirmi bin yaşında Kaşip burkan belirmişti .. Yüz yirmi yaşındaki canlıların zamanında mükemmel bilgili burkan Şakimuni ortaya çıkmıştı .. (28-30) Şimdi benim zamanım, o burkan saadetine ulaşacak(ım) (diyerek) tekrar şöyle düşünür .. Daha önceki, geçmiş burkanlar

(arka sayfa)

(1-9) nerede burkan saadetini buldular. Gelecek burkanlar nerede burkan saadetini bulurlar .. Sonra tam olarak anlar .. Gökyüzünde burkan saadetini bulamaz .. Üç

6 t’mw yyrynt’ - ym’ pwrq’n
tamu yėrinte - yme burkan

7 qwtyn pwlw - ’wm’zl’r .. ’wyc
kutın bulu - umazlar .. üç

8 ’wlwš l’rd’ - ym’ pwrq’n
uluş-larda - yme burkan

9 q̈wtyn pwlm’zl’r .. cmpwdyβyp ’wlwš
kutın bulmazlar .. ç(a)mbudivip uluş

10 ’wrtwsynt’ m’ty’dyš ’wlwš t’
ortosınta madyadeş uluş-ta

11 twqwp pwrq’n qwtyn pwlwrl’r
tugup burkan kutın bulurlar

12 ’’nyn mn ym’ ’wr// ...
anın m(e)n yme ’WR// …

13 ’wlwšt’ twqwp pwrq’n qwtyn
uluşta tugup burkan kutın

14 pwlmyšym krk’k .. yyn’ ’ync’
bulmışım k(e)rgek .. yene inçe

15 s’q̈ynwr m’ty’ndyš ’wlwšl’r d’ q[’]yw
sakınur madya<n>deş uluşlar-da k[a]yu

16 p’lyqt’ twq’yyn .. tytrw kwyrwr
balıkta tugayın .. titrü körür

17 cmpwdβyp ’wlwšt’ s’kyz twym’n
ç(a)mbudvip uluşta sekiz tümen

18 twyrt mynk p’y p’ryml’q ’rdnylyk
tört miŋ bay barımlıg erdnilig

19 p’lyq l’r p’r .. ’wl p’lyq l’r ’’lqw
balık-lar bar .. ol balık-lar alku[40]

cehennem yerinde de burkan saadetini bulamaz .. Üç şehirde de burkan saadetini bulamazlar .. (9-14) Çambudivip ülke(sinin) ortasında Madyadeş kentte doğup burkan saadetine ulaşırlar. Bu sebeple ben de … kentte doğup burkan saadetini bulmalıyım .. (14-30) Ayrıca şöyle düşünür: Madyadeş kentlerden hangi şehirde doğayım? .. Dikkatlice bakar. Jambudvipa kentte seksen dört bin zengin, varlıklı, değerli şehirler var .. O kentlerin hepsi

40 Shimin-Klimkeit-Laut “Der Herabstieg des Bodhisattva Maitreya vom Tusita-Götterland zur Erde” Das 10. Kapitel der Hami-Handschrift der Maitrisimit yazısında “Cümlenin bu kısmının yapısı tam olarak açık değildir, ancak ol baliqlar ara ‘bu şehirler arasında’ okuması kesindir. Sengim el yazmasının paralel metninde (Pl. 142v. 19; BT IX, 104) Tekin ol baliqlar alqu okumak ister, ancak el yazması kanıtlar bununla çelişir: pasaj tahrip olmuştur ve sadece “grafemler” ve bir R’nin (veya L’nin) üst kısmı kalmıştır.

20 t’lwy ’wykwz ’wrtwsynt’ swmyr t[’]q
taloy ügüz ortosınta sumer t[a]g

21 twrmyš ’wswqlwq qwpt’ qwtlwq
turmış osuglug kopta kutlug

22 ’’lq̈wd’ ’’drwq̈ yyr tnkry nynk
alkuda adrok yėr t(e)ŋri-niŋ

23 dydymy ’wswqlwq .. ’rwš ’wykwš ’dkw
didimi osuglug .. erüş üküş edgü

24 tynlq l’r ’wyz’ tyqmyš t’k twlw
tınl(ı)g-lar üze tıkmış teg tolu

25 [’]rwr l’r .. cmpwdβyp ’wlwš nwnk kyntyky
[e]rür-ler .. ç(a)mbudvip uluş-nuŋ kėnti[n]ki

26 [’]wswqlwq kytwm’ty k’nt ’wlwš ’rwr ..
[o]suglug ketumati kent uluş erür ..

27 ’mty ’wl ’wlwš p’lyqt’ ’’zwn
amtı ol uluş balıkta ajun

28 twtmyšym krk’k .. n’ ’wycwn typ
tutmışım k(e)rgek .. ne üçün tėp

29 tys’r .. q’m’q s[’]ns’r ’wrtwsynt’
tėser .. kamag s[a]nsar ortosınta

30 sp [’’]tlq [’]wyc mynk ’wlwq mynk yyr
s(a)b [a]tl(ı)g [ü]ç miŋ ulug miŋ yėr
(sayfanın sonu)

okyanus ortasında Sumer dağ gibi durmuş, tamamen kutsal hepsi de olağanüstü yer tanrısının tacı gibi .. birçok iyi canlı ile doldurulmuş gibi doludur .. Jambudvipa kentinin batısındaki gibi Ketumati kenttir .. Şimdi o şehirde varlığa bürünmeliyim .. Neden denilirse .. Tüm döngü ortasına Sahā adlı büyük bir evren

34. X,10,Son=Nr.47 (Satır 10-21’in yayınlandığı yer: F.W.K. Müller, Makale, SPAW 1907, s. 959-960 ve F.W.K. Müller-E. Sieg, Maitrisimit, SPAW 1916, s. 414-416.)

(ön sayfa)
’wnwnc ’wn ptr
onunç on p(a)tr

34. X,10,Son=Nr.47

(ön sayfa)
(onuncu bölüm onuncu yaprak)

R’nin (veya L’nin) bir kısmı tanınabilir. Her halükarda, metin pasajımız şunu göstermektedir Sängim el yazmasının da ara içerdiği” dipnotunu düşerler (Shimin-Klimkeit-Laut 1987: 367).

1 s’kyz twym’n twyrt mynk ’yš…
sekiz tümen tört miŋ ’YŠ…

2 pwlqwlwq l’r .. s’kyz twym’n twyrt
bolguluk-lar .. sekiz tümen tört

3 mynk t’pyqcy pwlqwlwql’r s’kyz
miŋ tapıgçı bolguluklar sekiz

4 twym’n twyrt mynk y’nk’ pwlqw
tümen tört miŋ yaŋa bolgu-

5 lwq s’kyz twym’n - twyrt mynk
-luk sekiz tümen - tört miŋ

6 pwdysβt - n[’]nk ’’t
bodis(a)v(a)t-n[a]ŋ at

7 pwlqwlwq l’r - .. ’’lqw ’wc’r
bolguluk-lar - .. alku uçar

8 ywltwz ’wswq - lwq kntw kntw
yultuz osug-lug k(e)ntü k(e)ntü

9 ’wrdwl’rynt’ tnkry l’r tnkry q̈’twn
ordolarınta t(e)ŋri-ler t(e)ŋri katun-

10 l’ry nyrβ’n pwlm’q kwyswšyn
-ları nirvan bulmak küsüşin

11 y’lnkwq l’r yyryn swq̈l’nyp twyzwn
yalŋok-lar yėrin suklanıp tözün

12 m’ytry ’wdwsynt’ yyrtyncwk’ q̈wdy
maitri udusınta yėrtinçüke kudı

13 ’yn’r l’r ..
iner-ler ..

14 β’yp’z’ky ’’ry’cyntry pwdysβt kšy
vaibaşike aryaçantre bodis(a)v(a)t k(e)şi

15 ’’c’ry ’n’tk’k tylyntyn twqry tyly
açari enetkek tilintin tohre tili-

16 nc’ y’r’tmyš .. prtn’y’r’kšt ’’c’ry
-nçe yaratmış pr(a)tñarakş(i)t açari

(1-13) seksen dört bin … olacaklar .. Seksen dört bin hizmetçi olacaklar. Seksen dört bin fil olacaklar. Seksen dört bin bodisavatın atı olacaklar. Hepsi uçan yıldızlar gibi kendi saraylarında, tanrılar, tanrıçalar Nirvana’ya ulaşma arzusuyla insanlar yerini arzulayıp asil Maitri’yi takip ederek yeryüzüne, aşağıya inerler .. (14-21) Vaibhasika ekolüne mensup üstat Aryacandra’nın Sanskrit dilinden Tohar diline çevirdiği, Pr(a)tinar(a)kşit’in

17 twqry tylyntyn twyrk tylync’
tohre tilintin türk tilinçe

18 ’’qt’rmyš m’ytrysymyt nwm pytykd’
aktarmış maitrisimit nom bitigde

19 m’ytry pwdysβt twzyt tnkry yyry
maitri bodis(a)v(a)t tujit t(e)ŋri yėri-

20 ntyn yyrtyncwk’ ’ynm’k ’’tlq
-ntin yėrtinçüke inmek atl(ı)g

21 ’wnwnc ’wylwš nwm twyk’dy ..
onunç ülüş nom tüketi ..

(son zamanlarda yapılan bazı yazma alıştırmaları dışında kalan kısımlar boş bırakılmıştır)
(arka sayfa boş bırakılmıştır)

XI. Bölüm

35. XI,5=Nr.148
(ön sayfa)

1 q̈wncwylwq ’rdny synk’ ’ync’ typ
kunçuylug erdni-siŋe inçe tėp

2 tyywr [’]wyd pwlty q̈’twnwm [’]ylyncw
tėyür [ü]d boltı katunum [i]linçü-

3 l’kw yymyšlyk k’ ’wynkwlwk …
-legü yėmişlik-ke üngülük …

4 ’wytrw prqm’β’ty q̈’twn ’rdnysy
ötrü br(a)hmavati katun erdnisi

5 ’wrdwsynt’ - q̈wdy ’ynyp
ordosınta - kudı inip

6 ’’c’ny ’’t - l’ryn y’r’t
açan(a)y at-ların yarat-

7 myš ’’ltwn - lwq q’nklyd’
-mış altun-lug kaŋlıda

8 swry’k’nt - ’rdnylyk …
suryakant - erdilig …

Tohar dilinden Türk diline çevirdiği Maitrisimit nom bitig’de “Maitreya bodisavatın Tusita göğünden yeryüzüne inmesi” adlı onuncu bölüm kitap bitti.

XI. Bölüm

35. XI,5=Nr.148
(ön sayfa)

(1-27) Cevher (gibi olan) prensesine şöyle söyler: Zaman geldi prensesim gezilecek bahçeye çıkmalı … Sonra Brahmavati değerli prenses sarayından aşağıya inip soylu atlarla donatılmış, altın kağnılarda aytaşı cevheri ile …

9 d’ prqm[’]yw pr’mn pyrl’ ’wlwrwp
D’ br(a)hm[a]yu bram(a)n birle olurup

10 ’rdnylyk kwylyk’lyk p’šynt’
erdnilig köligelig başınta

11 t’kzynw s’kyz twym’n twyrt mynk
tegzinü sekiz tümen tört miŋ

12 mynkw kwylwnkw k’ mynmyš yynck’
mingü kölüngü-ke minmiş yinçge

13 qyrqyn l’r pyrl[’] t’krykl’p š’nky
kırkın-lar birl[e] tegriklep şanke

14 ckrβyrt [’]ylyk q’nt’ ’wl’ty ’rwš
ç(a)kr(a)v(a)rt ilig kanta ulatı erüş

15 ’wykwš p’lyqlyq pwdwntyn ’’y’q
üküş balıklıg boduntın ayag

16 cylt’k [’’]š’yw .. q’lty ’’t’k’β’ty
çilteg [a]şayu .. kaltı atakava(n)ti

17 ’’tlq tnkryd’m p’lyqtyn β’yšyrβ’n
atl(ı)g t(e)ŋridem balıktın vaişr(a)van

18 …// qwncwy y q̈wt tnkrysy
…// kunçuy <y> kut t(e)ŋrisi

19 <qwrmwzt’ tnkry …>
<hormuzta t(e)ŋri …>

20 <... kwyrwnk twyzwnwm>
<... körüŋ tözünüm>

21 <... tnkry yyrynt’ky m’nky>
<... t(e)ŋri yėrinteki meŋi>

22 <...///c ’rdy>
<...///C erdi>

23 <.../ r ’wl ’’lqw …>
<.../ R ol alku …>

24 <... / myš kwyny twyz/…>
<... / MYŠ küni TWYZ/…>

Brahmāyu Brahman ile oturup mücevherle süslü gölgeliğin başında dolanıp seksen dört bin binek hayvana binmiş zarif kadın hizmetçiler ile etrafı çevrelenmiş Çakravartin Şankha hükümdar ve diğer pek çok şehir sahibi halktan saygı ve hürmeti kabul ederek .. tıpkı Atakavanti adlı kutsal şehirden Vaişravan … prenses kut tanrısı <İndra tanrı ..> <bakın asilim> <..gökyüzünde neşe> <...-dı> < … o hepsi …> < … ... …>

25 <l’r tnkry m’nkysyn …>
<L’R t(e)ŋri meŋisin …>

26 <’wytrw qwrmwzt’ …>
<ötrü hormuzta …>

27 <typ tyywr …>
<tėp tėyür …>
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
pyr ykrmync pyš ptr..
bir y(ė)g(i)rmi bėş p(a)tr

1 pw ’wydwn mn pyš twyrlwk
bo üdün m(e)n bėş törlüg

2 ’wlwq twyl l’r kwyrdwm ’rdy .. ’’nt’d’
ulug tül-ler kördüm erdi .. antada

3 … /rw s’r s’m’r kwyp q̈’lyn
…/RW sar samar köp kalın

4 …/n ’wynky ’wdrwlwp y’q̈’
…/N öŋi üdrülüp yaka

5 y’lnkwz ’’q̈l’q swykwt twypynt’
yalŋuz aglak sögüt tüpinte

6 ’wlwrq’ly y - kwys’ywr r
olurgalı <y> küseyür <r>

7 ’rtym .. ’mty - t’qy ’rtwq̈
ertim .. amtı takı artok-

8 t’ ’rtwq̈ - kwyswšw m
-ta artok - küsüşü-m

9 ’wl kym [’]ylyncwl’kwlwk t/…/ q’
ol kim [i]linçülegülük T/…/ Q’

10 ’wyn’yyn .. ’wl kwyswšwmyn q̈’ntwrwk
oynayın .. ol küsüşümin kanturup

11 ’wl s’βyq ’yšydyp prqm’yw prwkyd
ol savıg ėşidip br(a)mayu p(u)rohit

12 š’nky ckrβyrt [’]ylyk q̈’nq̈’ twywz
şanke ç(a)kr(a)v(a)rt [i]lig kanka tuyuz-

< … tanrı sevinci …> <sonra İndra …> <diye söyler: …>

(arka sayfa)
(on birinci bölüm beşinci yaprak)

(1-28) O zaman ben beş çeşit ulu rüya görmüştüm.. Sonra … hep, pek çok … -nın dışında ayrılıp yapayalnız ıssız ağaç dibinde oturmayı arzulardım .. Şimdi de daha çok arzum şu ki eğlenmek … dans edeyim .. O arzumu yerine getirip o sözü duyup kraliyet usta Brahmāyu, Çakravartin Şankha hükümdar’a bildirip

13 w ’wytwnwp kytwm’ty p’lyqt’ ’wlwq
-u ötünüp ketumati balıkta ulug

14 m’kyrt m’nkr’q’ly ’’ywr .. q̈’m’q̈
magırt maŋragalı ayur .. kamag

15 kytwm’ty k’ntd’ ’rd’cy ’wlwq kycyk
ketumati kentde erdeçi ulug kiçig

16 y’lnkwq l’r ’ync’ ’wqwkl’r .. pwykwyn
yalŋok-lar inçe ukuglar .. bökün-

17 ky kwyn prqm’β’ty q̈’twn ’wl ’wqwr
-ki kün br(a)hmavati katun ol ugur-

18 d’qy qw ’ c’c’k kwyrk’ly …
-dakı hwa çeçek körgeli …

19 …/ k …
…/ K …

20 <yyn ’’sry qwsry t/ …l…>
<YYN esri kusrı T/ …L…>

21 <pr’qm’β’ty q’twnwq kwyrwncl’kwlwk>
<brahmavati katunug körünçlegülük>

22 <y’nky kwynt’ … ’ylyncwl’yw ’’m/…>
<yaŋı künte … ilinçüleyü ’’M/…>

23 <... q’twnlwq …>
<... katunlug …>

24 <... ’m’ryl’ry ’’y’l’ryn>
<... amarıları ayaların>

25 <q’βšwrwp ywkwnwrl’r ’’m’ry …>
<kavşurup yükünürler amarı …>

26 <...l’r ’’m’ryl’ry>
<...L’R amarıları>

27 <.../wš … q̈wt>
<.../WŠ … kut>

28 <...q’twn>
<...katun>
(gerisi eksik)

ricada bulunup Ketumati kentte çok ses çıkarmak için konuşur .. Tüm Ketumati kentte bulunan büyük, küçük insanlar şöyle anlasınlar .. Bugünkü gün Brahmavati hatun o vesileyle çiçekleri görmek için … … … <... rengarenk … …> <Brahmavati hatunu seyretmek için> <yeni günde … sevinerek …> <…hatunlu …> <… bazıları avuçlarını> <birleştirip eğilirler bazıları …> <... bazıları> <... … kut> <... hatun>

36. XI(?),13=Nr.214
(ön sayfa)

1 q̈’nkly d’ swry’k’nt ’rdny lyk …
kaŋlı-da suryakant erdni-lig …

2 βym’n ’ycynt’ qwncwy …
viman içinte kunçuy …

3 t’krykl’p ywrtyr .. tnkryl’r …
tegriklep yor[ıt]tır … t(e)ŋriler …

4 y’lnkwq l’r swwsy …
yalŋok-lar süüsi …

5 k’dyp ’wrnkw - ’wcr//…
kedip uruŋu - uçr[ug]// …

6 twyrtdyn - yynk’q ywryywr
törtdin - yıŋak yorıyur-

7 l’r .. ’wystwn - kwykt’ ’’ltyn
-lar .. üstün - kökte altın

8 y’qyzt’ ’wywn …
yagızta oyun …

9 kwyβrwk l’r /…
küvrüg-ler /…

10 ’’r’ n[’]mw pwt …
ara n[a]mo but …

11 ’yštylwr .. ’wt/…
ėştilür .. ’WT/…

12 tyywr .. ’wl ym’ …
tėyür .. ol yme …

13 ’wlwš lwq ’wlwq …
uluş-lug ulug …

14 y’lnwq l’r //…
yalŋok-lar // …

15 q̈wβr’qyn …
kuvragın …

16 qw [’] …

36. XI(?),13=Nr.214
(ön sayfa)

(1-17) kağnılarda aytaşı cevherli… saray içinde prenses … kuşatıp yola çıkar … tanrılar … insanlar ordusu … giyinip bayrak … dört taraftan yürüyorlar .. yukarıda semada aşağıda yeryüzünde müzik … davullar … arasında Buda’ya saygı … duyulur .. … der .. ve o …şehirli büyük …insanlar … topluluğuyla …

hw[a] …

17 …d…
…D…
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
pyr ykrmync ’wylwš ’wyc ykrmy
bir y(ė)g(i)rmi ülüş üç y(ė)g(i)rmi

1 … [’]wl’ty s’kyz twym’n twyrt
…[u]latı sekiz tümen tört

2 mynk …/r twq’r l’r .. s’kyz twym’n
miŋ …/R tugar-lar .. sekiz tümen

3 twyrt mynk y’nk’ l’r .. skyz
tört miŋ yaŋa-lar .. sekiz

4 twym’n twyrt mynk ’’tl’r .. s’kyz
tümen tört miŋ atlar .. sekiz

5 twym’n twyrt - mynk ’ynk’k l’r
tümen tört - miŋ ingek-ler

6 [’]wd l’r - twq’r l’r .. ..
[u]d-lar - tugar-lar .. ..

7 s[’]kyz twym’n - twyrt mynk
s[e]kiz tümen - tört miŋ

8 … /kr/qw/wq - ’’qylyq l’r
… /KR/QW/WQ - agılık-lar

9 … ’’nt’ ’wytrw
… anta ötrü

10 …/ ’q ’wlwq
…/ ’Q ulug

11 … kytwm’ty p’lyq̈ q̈’
… ketumati balık-ka

12 …/ kwyk q’lyqd’
…/ kök kalıkda

13 … /wp’ny q̈’ ’ync’
… /WP’NY-q̈’ ınçe

çiçek … … …

(arka sayfa)
(on birinci bölüm on üçüncü)

(1-17) … benzeri seksen dört bin … doğarlar .. Seksen dört bin fil .. seksen dört bin at .. seksen dört bin inek, sığır doğar .. .. seksen dört bin … hazine … Bunun üzerine … büyük … Ketumati kentte … semada … böyle

14 … /ynym q’c y’nklq
… /YNYM kaç yaŋl(ı)g

15 … .. m’ytr y
… .. maitr-i

16 …/k’y l’r
…/K’Y L’R

17 … t’kzynwr
… tegzinür
(gerisi eksik)

…kaç çeşit … Maitreya … … dolaşır.

143. XI,?=Nr.144
(ön sayfa)

1 … ’wlwrqwlwq
… olurguluk

2 … ///r .. ’’y’syn q̈’βšwr
… ///R .. ayasın kavşur-

3 wp …/ prwkyd ’ync’ typ
-up …/ p(u)rohit inçe tėp

4 … ’wystwn kwykd’ky ’’ltyn
… üstün kökteki altın

5 y’qyzd’qy - tynlq l’r pyr
yagızdakı - tınl(ı)g-lar bir

6 … - qwtwkwzd’
… - kutu[ŋ]uzda

7 …/// - t’kynwr l’r ..
…/// - teginür-ler ..

8 … - t’qyqwlwq
… - takıgulug

9 …/ kwyd[’] …
…/ KWYD[’] …

10 … yyn’ ///…
… yene ///…
(gerisi eksik)

143. XI,?=Nr.144
(ön sayfa)

(1-10) … oturacak … .. avuçlarını birleştirip … usta şöyle söyledi: … Yukarıda gökyüzünde aşağıda yeryüzündeki canlılar bir … saadetinizde … yerine getirirler .. … tavuğu olan … … … ve …

(arka sayfa)
pyr ykrmync
bir y(ė)g(i)rminç

1 t’kdy .. c’mpw swykwt …
tegdi .. çambu sögüt …

2 ’wd’y t’qdyn kwyn …
uday tagdın kün …

3 y’rynq̈y kwyn t’nk p//…
yarınkı kün taŋ P// …

4 twyk’l twq̈’ yrlyq’q̈’y ../…
tükel tuga y(a)rlıkagay ../…

5 q̈wp q̈’m’q tynlq l’r ’wykrwncwlwk
kop kamag tınl(ı)g-lar ögrünçülüg

6 pwlwr l’r .. ’/… prqm’
bolur-lar .. ’/… br(a)hma-

7 β’ty q̈’twn - ’’ / …
-vati katun - ’’ / …

8 q̈’nkly dyn - / …
kaŋlı-dın - / …

9 c’c’k l’ryk p’rkl’ryk …
çeçek-lerig berklerig …

10 …/ typ /…
…/ tėp / …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
(on birinci)

(1-10) ulaştı .. Java eriği ağacı … Uday dağından güneş … aydınlık gün ve şafak … tamamen doğacak .. … tüm canlılar sevinçli olur .. … Brahmavati hatun … kağnıdan … çiçekleri, ormanları … … diyerek …

37. XI(?),?=82
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … βyšβ[’]krmy
…vişv[a]k(a)rme

2 tnkryk’ ’ync’ typ yrlyq̈’r .. ’mty
t(e)ŋrike inçe tėp y(a)rlıkar .. amtı

3 syz ’wl swykwt ’rdnyk ’’drwq̈
siz ol sögüt erdnig adrok

37. XI(?),?=82
(ön sayfa?)

(1-10) Vişvakarme tanrıya şöyle söyledi: .. Şimdi siz o ağaç mücevherini çeşitli

4 ’’drwq̈ ’ytykyn ’ytynk y’r’tynk
adrok etigin itiŋ yaratıŋ

5 qwrmwzt’ tnkry yrlyq̈ynk’
hormuzta t(e)ŋri y(a)rlıgıŋa

6 βyšβ’krmy tnkry t’qy ’’dyn ’rwš
vişvak(a)rme t(e)ŋri takı adın erüş

7 ’wykwš tnkryl’r pyrl’ c’mpw
üküş t(e)ŋriler birle çambu

8 swykwtwk ’yt’r y’r’tyr .. sntwšyty
sögütüg iter yaratır .. s(a)ntuşite

9 tnkry ’ync’ typ tyywr .. mwn’
t(e)ŋri inçe tėp tėyür .. muna

10 kwyn pwrny twq’ k’lty .. ’zrw’
kün purne tuga kaltı .. ezrua
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …
…

2 t’ …
T’ …

3 ’wytrw qwrmwzt’ tnkry ’ync’ typ
ötrü hormuzta t(e)ŋri inçe tėp

4 tyywr .. mwn’cy ’mty pwdysβt n’nk
tėyür .. munaçı amtı bodis(a)v(a)t-naŋ

5 ’wyky q̈’twn ’wlwq q̈’ry ’yšy l’r
ögi katun ulug karı eşi-ler

6 pyrl’ t’krykl’p .. ’wrnynt’ twrwp
birle tegriklep .. ornınta turup

7 ’wl ’’ltwn lwq p’ryc’tr swykwt
ol altun-lug pariçat(i)r sögüt-

8 k’ ’wqš’ty .. ’’lqw swykwt l’r nnk
-ke ogşatı .. alku sögüt-ler-niŋ

süslemelerle donatın, hazırlayın!
İndra tanrı buyruğu ile Vişvakarme tanrı başka birçok tanrıyla java erik ağacını süsler, hazırlar .. Santuşite tanrı şöyle söyler: .. İşte gün Purne doğarak tıpkı .. Brahma

(arka sayfa?)

(1-11) … … Sonra İndra tanrı şöyle söyler: .. Pekala şimdi bodisavatın annesi hatun, çok yaşlı kadınlar ile etrafı çevrilmiş .. yerinden kalkıp o altın süslü cennet ağacına benzer .. tüm ağaçların

9 p’ky ’wswqlwq pwtyq cypyq y’p
begi osuglug butık çıbık yap

10 y’βyšqw qw’ c’c’k l’ryn t’kryk
yavışgu hwa çeçek-lerin tegrik-

11 l’myš c’mpw swykwt t’p’ p’rdy
-lemiş çambu sögüt tapa bardı
(sayfanın sonu)

144. XI(?),?=Nr.126
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …////
…////

2 …/ ’wynwp swpwm
…/ ünüp SWPWM

3 …q’ t’kyr l’r .. ’’nt’
…Q’ tegir-ler .. anta

4 …/ y’qyz yyr ’’q̈rw’’q̈rw
…/ yagız yėr akru akru

5 … /wr .. qw’ c’c’klyk y’qmwr
…/WR .. hwa çeçeklig yagmur

6 y’qytwr .. kwyk q’lyqdyn ’’nt’q
yagıtur .. kök kalıktın antag

7 …tyky ’wyn ’yštylwr .. q’rynlyq
…TYKY ün ėştilür .. karınlıg

8 ’wrdwd’ [’]wlwrmyš yrlq̈’ncwc y
ordoda [o]lurmış y(a)rl(ı)kançuç-ı

9 kwynkwllwk ’rzy l’r ’ylyky k’nk
köŋüllüg arji-lar iligi gaŋ

10 ’wykwzt’ky qwm s’nync’ pwrq’n
ügüzdeki kum sanınça burkan

11 … twqqwlwq qwtlwq yyrk’
… tuggulug kutlug yėrke
(ön sayfanın sonu[?])

beyi gibi dal, yaprak, çiçeklerle çevrelenmiş java eriği ağacına doğru gitti.

144. XI(?),?=Nr.126
(ön sayfa?)

(1-11) … … gidip … … ulaşırlar .. Sonra … yeryüzü yavaş yavaş … .. çiçekli yağmur yağdırır .. Semadan öyle .. ses duyulur .. Anne karnında oturmuş merhametli kahinler hükümdarı Ganj nehrindeki kum sayısınca burkan … doğacağı kutsal yere

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 ’rs’r .. t’rkyn …
erser .. terkin …

2 ’wynwp ’’nynk q̈wt …
ünüp anıŋ kut …

3 syn kwyrwncl’nk l’r …..
SYN körünçleŋ-ler …..

4 prqm’yw prwkyt q̈wt /…
br(a)hmayu p(u)rohit kut / …

5 kwycynt’ kwynkwl ’wyrytmyš c’...
küçinte köŋül öritmiş C’...

6 ’wydt’ ’’drwq̈ ’’drwq̈ ’’ltwn lwq
üdte adrok adrok altun-lug

7 kwymwšlwk ’wyst’m l’ryn p’dyz
kümüşlüg üstem-lerin bediz-

8 ’myš ’’t l’r y’nk’ l’r q̈/…
-emiş at-lar yaŋa-lar q̈/…

9 q̈’pyqynt’ twlwp twrmyš/…
kapıgınta tolup turmış/…

10 ’’y’syn q̈’βšwrwp ’’qr/ …
ayasın kavşurup ag(ı)r/ …
(sayfanın sonu)

(arka sayfa?)

(1-10) ise .. aceleyle … ayrılıp onun saadet … izleyiniz .. … Brahmāyu usta saadet … sayesinde duygulanmış… zamanda farklı farklı altın, gümüş süslemelerle resmetmiş atlar, filler … kapısında dolmuş … avuçlarını birleştirip saygı …

145. XI,11=Nr.5
(ön sayfa)
pyr ykrmync pyr ykrmy ptr ..
bir y(ė)g(i)rminç bir y(ė)g(i)rmi p(a)tr ..

1 yyrd’ twrwr .. ’wytrw pwdysβt n’nk
yėrde turur .. ötrü bodis(a)v(a)t-naŋ

2 q̈wt pwy’nynt’ yyryk ’yrkl[’]myš
kut buyanınta yėrig irkl[e]miş-

3 k’ ’wyc mynk ’wlwq mynk yyr
-ke üç miŋ ulug miŋ yėr

145. XI,11=Nr.5
(ön sayfa)
(on birinci bölüm on birinci yaprak ..)

(1-15) yerdedir .. Sonra bodisavatın kutuyla yeryüzüne adım attığı için büyük dünya

4 swβ t’pr’ywr q̈’mš’ywr .. t’lwy ’wykwz
suv tepreyür kamşayur .. taloy ügüz

5 swβ l’ry y’y - q̈’nwr .. smyr
suv-ları yay-kanur .. s(u)mer

6 t’q l’r r - tytr’ywr ….
tag-lar <r> - titreyür .. ..

7 swd’β’š - tnkry yyrynt’ky
şudavas - t(e)ŋri yėrinteki

8 tnkryl’r ’wrdw - l’ry ’yrq’lwr
t(e)ŋriler ordo-ları ırgalur

9 ’wywn ’yr ’wyny y’nkq̈wrwr .. tnkry
oyun ır üni yaŋkurur .. t(e)ŋri

10 q̈’twn l’ry nynk ’wršlyšm’q
katun-ları-nıŋ urşlışmak

11 kwylwšm’k ’wynl’ry cmpwdβyp ’wlwš
kümüşlüg ünleri ç(a)mbudvip uluş-

12 t’ twlw pwlwr .. ’yl’ptry pynk’ly
-ta tolu bolur .. elap(a)tre pingale

13 p’n’tw š’nky ’wl’ty lww q’n l’ry
panatu şanke ulatı luu kan-ları

14 ’rdny yyncw mwncwq qw ’ c’c’k
erdni yinçü monçuk hwa çeçek

15 pyrl’ q’ty q’ry y’qytwr l’r .. ..
birle katı karı yagıtur-lar .. ..

16 qwt qwlw ’’lq̈yš ’’lq̈’yw y’nky
kut kolu alkış alkayu yaŋı

17 twq̈myš pwdysβtq̈’ ywkwnwr l’r
tugmış bodis(a)v(a)tka yükünür-ler

18 ’wytrw ’’y[’]q q̈’ t’kymlyk m’ytry
ötrü ay[a]g-ka tegimlig maitri

19 pwdysβt yyrd’ twrwp ’wylkwswz
bodis(a)v(a)t yėrde turup ülgüsüz

titrer ve sallanır .. Okyanus suları coşar .. Sumer dağı titrer .. .. Şudavas göğündeki tanrı sarayları sarsılır. Müzik ve şarkının sesleri çınlar .. Tanrı eşlerinin gülüşen gümüş sesleri Jambudvipa kenti doldurur .. Elap(a)tre, Pingale, Panatu, Şankha ve diğer ejderha hanları; mücevher, inci, boncuk, çiçek ile karışarak yağdırırlar .. .. (15-30) Kurtuluş için yalvararak dilekte bulunup yeni doğan bodisavata saygıyla eğilirler. Bunun üzerine saygıdeğer Maitreya bodisavat yeryüzünde durup sayısız

20 s’nsyz ’s’nky klp ’wydt’ p’r w
sansız asanke k(a)lp üdte ber-ü

21 ’’dn’qwq̈’ ’dkw ’’syq twsw qylmy
ad(ı)naguka edgü asıg tusu kılmı-

22 šyn ’wyp s’q̈ynyp.. ’ykyl’ ’t’wyz
-şın öp sakınıp .. ikile e’töz-

23 ynt’ ’’ltwn ’wynklwk yrwq ’ydw
-inte altun öŋlüg y(a)ruk ıdu

24 k’yyk p’ky kyšyr ’rsl’n ’wswq
keyik begi kesari arslan osug-

25 luq .. twyrtdyn yynk’q kwyrwp ckr
-lug .. törtdin yıŋak körüp ç(a)k(i)r

26 sβ’styk .. n’ntyk’βrt ’’tlq
svastik .. nantikav(a)rt atl(ı)g

27 ’yrw plkw l’ryn ’ytyklyk qwtlwq
irü b(e)lgü-lerin etiglig kutlug

28 ’’d’q̈yn ’rsl’n l’r y’nk’ l’r
adakın arslan-lar yaŋa-lar

29 pwq̈’ l’r ywryqync’ y’qyz yyryk
buga-lar yorıgınça yagız yėrig

30 ’’dl’nw .. yyty m’nk m’nkl’yw yrlq̈’p
edlenü .. yėti maŋ maŋlayu y(a)rl(ı)kap
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

1 t’rynk ’’tynlyk y’qlyq ywmš’q̈
teriŋ etinlig yaglıg yumşak

2 s’βyklyk kwyβš’k ’zrw’ ’wynyn
seviglig kövşek ezrua ünin

3 q̈’m’q ’wyc mynk ’wlwq mynk yyr
kamag üç miŋ ulug miŋ yėr

4 swβwq y’nkq̈wrty ’ync’ typ s’β
suvug yaŋkurtı inçe tėp sav

Asamkhyeya Kalpa zamandan beri başkalarına iyilik, fayda sağladığını düşünüp .. Tekrar bedeninden altın renkli ışık yayarak yabani hayvanların beyi aslan gibi .. dört bir taraftan bakıp Buda’nın ve Maitri’nin güzellik işareti, gamalı haç .. talih sembolü adlı işaretlerle donatılmış kutsal ayağıyla aslanlar, filler, boğalar yürürcesine yeryüzünü kıymetlendirerek .. yedi adım atıp

(arka sayfa)

(1-20) kulağa çok hoş gelen, dostça, sakin, sevilen, zarif Brahma sesiyle tüm evreni çınlattı şöyle

5 swyzl’ywr .. .. - pw m’nynk ’’nk
sözleyür .. .. - bo meniŋ aŋ

6 kynky ’’zwn - wm ’rwr .. t’q̈y
kėnki ajun-um erür .. takı

7 ’ykyl’ ’wyk - q’rnynt’
ikile ök - karnınta

8 ’wlwrqwm ywq̈ - .. twqq’y m’nynk
olurgum yok - .. tuggay meniŋ

9 kwynkwlwmt’ kwykwzwmt’ ’’lq̈yncw
köŋülümte köküzümte alkınçu[suz][41]

10 pylyklyk kwyn tnkry .. pwlq’y mn
biliglig kün t(e)ŋri .. bolgay m(e)n

11 qwp q̈’m’q̈ tynlq l’r twyzk’rync syz
kop kamag tınl(ı)g-lar tüzgerinç-siz

12 dynt’ry .. ’dkw nwm nwml’p ’s’nky
dentari .. edgü nom nomlap asanke

13 s’nync’ tynlq l’ryq q̈wp mwnkl’ry
sanınça tınl(ı)g-larıg kop muŋları-

14 ntyn q̈wtq’rq’y mn .. pwrq’n
-ntın kutgargay m(e)n .. burkan-

15 l’r ’yšyn twyzw twyk’ty ’yšl’p
-lar işin tüzü tüketi işlep

16 q̈’lysyz nyrβ’n ’wlwš q̈’ p’rq’y
kalısız nirvan uluş-ka bargay

17 mn .. pw mwnt’q ’’y’q q̈’ t’kym
m(e)n .. bo muntag ayag-ka tegim-

18 lyk pwdysβt n’nk ’wyny ywz
-lig bodis(a)v(a)t-naŋ üni yüz

19 kwlty lwkyd’tw ’wlwš l’r d’ ’’lq̈w
kolti lokadatu - uluş-lar-da alku

söyler: .. .. Bu benim en son varlığımdır .. Bir kez daha anne karnında oturmayacağım. Doğacak benim gönlümde (ve) zihnimde tükenmez sonsuz bilge Gün tanrı .. olacağım. Canlıların hepsi ucu bucağı olmayan rahibi .. iyi dini vaaz verip sayısız canlıyı tüm sıkıntılarından kurtaracağım .. Burkanların işini eksiksiz gerçekleştirip tamamen Nirvana ülkesine ulaşacağım .. Böyle saygıdeğer bodisavatın sesi yüz kat Lokadatu kentlerin tamamında

41 Shimin-Klimkeit-Laut, kelimenin alkınçu olduğunu “şimdi, en yüksek” anlamında geçtiğini belirtmiştir (Shimin-Klimkeit-Laut 1988 : 352). Burada Tekin’in okuyuşu benimsenmiştir.

20 ’yštylwr .. ’wl tylt’qyn ’wyc t’mw
ėştilür .. ol tıltagın üç tamu-

21 lwq ’wyzl’r d’ twq̈myš tynlq l’r
-lug özler-de tugmış tınl(ı)g-lar

22 ’’lq̈w ’wz’r l’r q̈wrtwlwr l’r .. ..
alku ozar-lar kurtulur-lar .. ..

23 t’q̈y ym’ ’wl ’wynwk ’yšydyp
takı yme ol ünüg ėşidip

24 ’wystwn tnkry ’’ltyn y’lnkwq̈
üstün t(e)ŋri altın yalŋok

25 s’dw s’dw typ ’ylykl’ryn q̈’βšwrwp
sadu sadu tėp eliglerin kavşurup

26 pwdysβt t’p’ kwyrwp ’ync’ typ
bodis(a)v(a)t tapa körüp ince tėp

27 tyywr l’r .. kwyrwnkl’r kwyrwnkl’r
tėyür-ler .. körüŋler körüŋler

28 ’dkw tynlq l’r .. ’’y’q q’ t’kymlyk
edgü tınl(ı)g-lar .. ayag-ka tegimlig

29 m’ytry pwdysβt q̈’’c y’nklyq
maitri bodis(a)v(a)t kaç yaŋlıg

30 kwyrtl’ q̈’c y’nklyq s’βyklyk
körtle kaç yaŋlıg seviglig

31 ’rwr .. t’qy ym’ ’ync’ typ tyywr l’r
erür .. takı yme ince tėp tėyür-ler
(sayfanın sonu)

duyulur .. (20-31) Bu sebeple üç cehennemlik bedenlerden doğan canlıların hepsi kurtulurlar .. .. Bunun üzerine o sesi duyan yukarıda tanrılar aşağıda insanlar; Olağanüstü! diyerek ellerini birleştirip bodisavata doğru bakıp şöyle söylerler .. Bakın! Bakın! Güzel canlılar .. saygıdeğer Maitreya bodisavat kaç türlü güzel, ne kadar sevilendir .. Bunun üzerine şöyle söylerler:

38. XI,Son=Nr.53 (r=29; v 6-30, F. W. K. Müller tarafından çevrilmiştir: SPAW 1916, S. 404-405.)
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 //…/ y//…
// …/ Y// …

2 ’wqlwkwz twyzwn …
oglu[ŋ]uz tözün …

38. XI,Son=Nr.53
(ön sayfa)

(1-29) … … oğlunuz asil …

3 k’nc kycyk - …/
kenç kiçig - …/

4 y’nky š’str - …
yaŋı şastr - …

5 twytrwm - t’rynk ywrwk
tütrüm - teriŋ yörüg-

6 l’r t’qy y - ’wq̈m’z .. syz
-ler takı <y> - ukmaz .. siz

7 yyn’ n’ ’wycwn pylk’ p’qšyq̈’
yene ne üçün bilge bakşıka

8 …/wrc’ š’str l’r ywrwkyn
…/WRC’ şastr-lar yörügin

9 …/wr syz .. ’wytrw kwylcyr’ ywz
…/WR siz .. ötrü külçire yüz-

10 yn prqm’yw prwkyd ’ync’ typ
-in br(a)mayu p(u)rohit inçe tėp

11 ’wytwnwr .. q̈’m’q yyrtyncwd’ ’wl
ötünür .. kamag yėrtinçüde ol

12 ’[’]nt’q kyšy y’lnkwq ywq̈ kym mwnwnk
[a]ntag kişi yalŋok yok kim munuŋ

13 pylk’ pylykynk’ mnkz’tkwlwk
bilge biligiŋe m(e)ŋzetgülük

14 pwls’r .. q̈’lty t’q l’r q’ny smyr
bolsar .. kaltı tag-lar kanı s(u)mer

15 t’q q̈[’] …/ ywl’šwrk’ly
tag-k[a] …/ yöleşürgeli

16 pwlm’z pyr tww ’’βynyn kwyk
bolmaz bir tüü evinin kök

17 q[’]lyq q̈’ ’wqš’tq’ly pwlm’z .. ’wd
k[a]lık-ka ogşatgalı bolmaz .. ud

18 ’yzynt’ky swβwq t’lwy ’wykwz swβy
izinteki suvug taloy ügüz suvı-

genç küçük … yeni Budist öğreti metni … derin anlamları da anlamaz .. Siz yine neden bilge öğretmene … Budist öğreti metinleri anlamını … Siz .. sonra güler yüzle usta Brahmāyu şöyle söyler: .. Tüm yeryüzünde onun gibi insan yok ki onun bilgisiyle karşılaştırılacak .. öyle ki dağların hükümdarı Sumer dağa … karşılaştırılamaz. Bir tüy, semaya benzetilemez .. Sığır izindeki suyla okyanus suyu

19 nk’ ywl’šwrk’ly pwlm’z .. ’rs’r ..
-ŋa yöleşürgeli bolmaz .. erser ..

20 ’’ncwl’yw ym’ myny ’wswqlwq q̈yz
ançulayu yme mini osuglug kız

21 q̈ysq’ pylk’ pylyklyk l’r n’nk
kısga bilge biliglig-ler-niŋ

22 pylykyn twyzwn m’ytry nynk
biligin tözün maitri-niŋ

23 pylk’ pylyky nk’ ywl’šwrk’ly
bilge biligi-ŋe yöleşürgeli

24 pwlm’z .. t’qy n’ ’’yytmyš krk’k
bolmaz .. takı ne ayıtmış k(e)rgek

25 t’nk twyz pwls’r t[’]qy ym’
teŋ tüz bolsar t[a]kı yme

26 ’wqry t’nky pwlq’y .. pw y’qyz yyr
ugrı teŋi bolgay .. bo yagız yėr

27 ’wyz’ky qwq twpr’q pyr’r ’’βyn
üzeki kog toprak birer evin

28 s’n’q’ly .. n’nk mwnwnk pylk’
sanagalı .. N’NK munuŋ bilge

29 pylyky nynk s’nyn s’qyšyn ’’lq̈’ly
biligi-niŋ sanın sakışın algalı
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
(başlangıç ve sayfa numaralandırma eksik)
1 …/wl//…
…/WL//…

2 …/ plkwsy kwyrw
…/ b(e)lgüsi körü

3 … /l’ kwyrky ’yncyp
… /L’ körki inçip

4 … - yyr swβd’q̈y
… - yėr suvdakı

karşılaştırılamaz .. -sa ..aynı suretle bana benzer sınırlı bilgelerin bilgisi, asil Maitreya’nın bilgisiyle karşılaştırılamaz .. ayrıca ne söylemeli. Eşit olsa da yine benzeri olur .. Bu yer üzerindeki toz toprak birer tohum sayabilir .. bunun bilgisinin miktarını almak için

(arka sayfa)

(1-9) … … … işaretini görüp .. güzelliği böyle … dünyadaki

5 tynlq l’r .. - ’zrw’
tınl(ı)g-lar .. - erzua

6 tnkry t’k - pylk’ pylyk
t(e)ŋri teg - bilge bilig-

7 lyk pwls’r l’r - ’’lqw ’wl ’r
-lig bolsar-lar - alku ol-ar

8 mwnwnk ’’d’qynt’ ’nkytk’l y
munuŋ adagınta eŋitgel-i

9 ywkwnk’ly t’kym ’rwr l’r ’wl s’β’q
yükü̈ngeli tegim erür-ler ol savag

10 ’yšydyp š’nky ckrβyrt ’ylyk q’n
ėşidip şanke ç(a)kr(a)v(a)rt ilig kan

11 yyty ’rdnysy q’m’q cmpwdyβyp ’wlwš
yėti erdnisi kamag ç(a)mbudivip uluş

12 t’qy ’ylykl’r p’kl’r pyrl’ ’’y’q q̈[’]
takı iligler begler birle ayag-k[a]

13 t’kymlyk m’ytry pwdysβt’q p’qšy
tegimlig maitri bodis(a)v(a)tag bakşı

14 twt’r .. ’’nt’d’ ’yn’rw kwyn kwynynk’
tutar .. antada ınaru kün küniŋe

15 pwdysβt’q kwyrk[’]ly k[’]lyr tytrwm
bodis(a)v(a)tag körg[e]li k[e]lir titrüm

16 t’rynk nwm ’yšydwr …
teriŋ nom ėşidür …

17 ’yyyn ’dkw ’’βryš q̈ylwr … ’wl
eyin edgü evriş kılur … ol

18 tylt’qyn ’wlwš p’lyq pwdwn y
tıltagın uluş balık bodun-ı

19 pwq̈wny ’’d’syz twd’syz ’wlwq
bokunı adasız tudasız ulug

20 ’wykrwncwn m’nkyn ’rwr l’r .. ..
ögrünçün meŋin erür-ler .. ..

(21. satır boş bırakılmış)

canlılar .. Brahma tanrı gibi bilge olsalar tüm onlar bunun sonucunda saygı göstermeye layık olurlar. (9-17) O sözü duyup Çakravartin Şankha hükümdar yedi mücevheri ile birlikte tüm Çambudivip kenti ve hanları beyleriyle saygıdeğer Maitreya bodisavatı üstat kabul ederler .. O andan itibaren her gün bodisavatı görmek için gelir derin öğreti dinler … göre iyi davranış sergiler … (17-30) Bu vesileyle kent ve halkı tehlikeden uzak, büyük bir sevinçle neşelenirler .. ..

22 trk βy’kr’n ’wlty’ š’str l’ryq
t(e)rk vyak(a)ran ulatı şastar-larıg

23 ’’dyrtl’yw ’wq̈t’cy β’yp’zyky ’ry’
adırtlayu uktaçı vaibaşike arya-

24 cyntry pwdysβt kš’y ’’c’ry y’r’t
-çantre bodis(a)v(a)t k(e)şi açari yarat-

25 myš prty’r’kšyt y kšy ’’c’ry
-mış pr(a)tñarakşit <y> k(e)şi aç[a]ri

26 twqry tylyntyn twyrk tylync’
tohre tilintin türk tilinçe

27 ’’βyrmyš m’ytry symyt nwm pytyk
evirmiş maitri-simit nom bitig-

28 d’ pwdysβt n’nk plkwsyn[42] ’’tlq
-de bodis(a)v(a)t-naŋ b(e)lgüsin atl(ı)g

29 pyr ykrmync pwylwk nwm twyk’dy
bir y(ė)g(i)rminç bölük nom tüketi

30 n’mw pwt n’mw drm n’mw s’nk ..
namo but namo d(a)rm namo saŋ ..
(sayfanın sonu)

Hızlı (bir şekilde), dilbilgisi ve diğer Budist öğreti metinlerini ayrıntılı anlayan Vaibhasika ekolüne mensup üstat Aryacandra’nın yazdığı Pr(a)tinar(a) kşit’in Tohar dilinden Türk diline çevirdiği Maitrisimit nom bitig’de “Bodisavatın işareti” adlı on birinci bölüm bitti. Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı.

XII.-XIII. Bölüm
(Sayfalar korunamamıştır.)

XII.-XIII. Bölüm
(Sayfalar korunamamıştır.)

XIV. Bölüm

39. XIV(?),10=Nr.139
(ön sayfa)

1 swykwt twypynt’ βzyr lyq̈
sögüt tüpinte v(a)zir-lıg

2 ’wyrkwn ’wyz’ ’wlwrwp pwrq’n
örgün üze olurup burkan

XIV. Bölüm

39. XIV(?),10=Nr.139
(ön sayfa)

(1-19) ağaç dibinde elmas taht üzerine oturup burkan

42 Tekin “muhtemelen ukıtdaçı gibi bir kelime eksik” notunu düşmüştür.

3 qwtyn pwlq’y syz ’’nt’ ’wytrw
kutın bolgay siz anta ötrü

4 ’’y’q q̈’ t’kymlyk pwdysβt
ayag-ka tegimlig bodis(a)v(a)t

5 t’pr’nc syz ’t’wyzyn twtrwm t’ryk
teprenç-siz e’tözin tütrüm teri[ŋ]

6 dy’n s’q̈ync - ywk’rw q̈ylwr ..
dyan sakınç - yügerü kılur ..

7 ’’ny kwyrwp - q̈wp yynk’q̈
anı körüp - kop yıŋak-

8 d’q̈y q̈wt - w’qšyk l’r
-dakı kut - wahşik-ler

9 … / q̈’βšwrwp pwdy
… / kavşurup bodi-

10 sβt q’ ’ync’ typ tyywr
-s(a)v(a)t-ka inçe tėp tėyür-

11 l’r … ’t’wyzk’ ’wlwrwp
-ler .. e’tözke olurup

12 …// ym’ t’pr’ncsyz
…// yme teprençsiz

13 …/ y[’]β[’]lmyš .. yrwq
…/ y[a]v[a]lmış .. y(a)ruk

14 y’ltryqyn t’krykl’p q̈’yw q̈’yw
yaltrıkın tegriklep kayu kayu

15 twytrwm t’rynk s’q̈ync s’q̈ynwr
tütrüm teriŋ sakınç sakınur

16 ’rky syz .. ’wl dy’n pylk’ pylyk
erki siz .. ol dyan bilge bilig-

17 ynkyz k’ ywkwnwr pyz .. ’’nt’
-iŋiz-ke yükünür biz .. anta

18 ’wytrw pwdysβt nynk
ötrü bodis(a)v(a)t-nıŋ

kutuna ulaşacaksınız. Bunun üzerine saygıdeğer bodisavat sarsılmaz vücuduyla derin meditasyon düşüncesi oluşturur .. Bunu gören her taraftaki kutsal ruh koruyucular … kavuşturup bodisavata şöyle söylerler: .. varlığa bürünüp … ve hareketsiz … huzurlu … aydınlıkla çevrenelip hangi derin fikri düşünürsünüz acaba? .. O meditasyon bilginize saygı duyarız .. Bunun üzerine bodisavatın … … …

19 …/t t//…/…
…/T T// …/…
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
twyrt ykrmync ’wylwš ’wn ptr ..
tört y(ė)g(i)rminç ülüş on p(a)tr

1 ywkwnty l[’]r qwp q̈’m’q̈ t’q̈ ’yš
yükünti-l[e]r kop kamag tag ış

2 q̈’t q̈’tr’q l’r βycr’z’n ’wyr
kat kadrak-lar vaçrazan ör-

3 kwn k’ ywkwnty l’r .. .. ’’lq̈w
-gün-ke yükünti-ler .. .. alku

4 tyryk tynlq [’]wydwš ’wyzlwk
tirig tınl(ı)g ödüş özlüg

5 tynlq l’r syzynk’ ywkwnty l’r ..
tınl(ı)g-lar siziŋ yükünti-ler ..

6 t’q̈y ym’ - pw ’wq qwtlwq
takı yme - bo ok kutlug

7 yyr ’wrwnt’ - p’t’l ’’tlq
yėr oronta - patal atl(ı)g

8 swykwt - ’rdy .. kym
sögüt - erdi .. kim

9 ’wl swykwt twypynt’ ’wlwrwp
ol sögüt tüpinte olurup

10 βyp’šy pwdysβt pwrq’n qwtyn
vipaşi bodis(a)v(a)t burkan kutın

11 pwlty .. ’wl ’wq̈ / …
bultı .. ol ok / …

12 ’’tlq swykwt ’rdy kym ’wl swykwt
atl(ı)g sögüt erdi kim ol sögüt

13 twypynt’ ’wlwrwp šyky pwdysβt
tüpinte olurup şiki bodis(a)v(a)t

14 pwrq’n q̈wtyn pwlty .. pw ’wq qwtlwq
burkan kutın bultı .. bo ok kutlug

(arka sayfa)
(on dördüncü bölüm onuncu yaprak)

(1-20) eğildiler. Bütün dağlar ve otlaklar, dağ geçidi, elmas tahta hürmet ettiler .. .. Bütün yaşayan canlılar, suda yaşayan canlılar size eğilirler .. ve bundan başka bu kutsal yerde Patali adlı ağaç vardı .. ki o ağaç dibinde oturup Vipaşi bodisavat burkan kutunu buldu .. Tam o … adlı ağaç vardı ki o ağaç dibinde oturup Şiki bodisavat budalığa ulaştı .. Bu kutsal

15 yyrd’ šyryš ’’tlq swykwt ’rdy ..
yėrde şiriş atl(ı)g sögüt erdi ..

16 kym ’wl swykwt twypynt’ ’wlw
kim ol sögüt tüpinte olu-

17 rwp krk[’]swnty pwdysβt pwrq’n
-rup kr(a)k[a]sunde bodis(a)v(a)t burkan

18 qwtyn pwlw yrlyq̈’dy .. pw ’wq̈
kutın bulu y(a)rlıkadı .. bo ok

19 qwtlwq yyrd’ ’wdwmpr ’’tlq swykwt
kutlug yėrde udump(a)r atl(ı)g sögüt

20 ’rdy kym ’wl swykwt twypynt’
erdi kim ol sögüt tüpinte
(gerisi eksik)

yerde Şiriş adlı ağaç vardı .. ki o ağaç dibinde oturup Kr(a)ka-sunde bodisavat budalığa ulaştı .. Bu kutsal yerde Udumpar adlı ağaç vardı ki o ağaç dibinde

146. XIV,11=Nr.1c
(ön sayfa)
twyrt ykrmync ’wylwš pyr ykrmy ptr …
tört y(ė)g(i)rminç ülüş bir y(ė)g(i)rmi p(a)tr …

1 pwdysβtd’ ’wynky pw kytwm’t y
bodis(a)v(a)tda öŋi bo ketumat-i

2 k’nt ’wlwš ym’ cwqswz y’lynsyz
kent uluş yme çogsuz yalınsız

3 pwlmyš ’rwr .. ’wytrw ’wykkyn tyr
bolmış erür .. ötrü ök kėn ter-

4 kynyn pwdyβt nynk k’lkwsyn
-kinin bodis(a)v(a)t-nıŋ kelgüsin

5 kwdwkly kytw - m’ty k’nt
küdügli ketu-mati kent

6 ’wlwš t’q̈y - pwdwn pwqwn
uluş takı - bodun bokun

7 pwdysβt - nynk mynkw
bodis(a)v(a)t-nıŋ mingü

8 kwylwkyn twnyn ’ytykyn kwyrwp
kölükin tonın etigin körüp

146. XIV,11=Nr.1c
(ön sayfa)
(on dördüncü bölüm on birinci yaprak ...)

(1-10) bodisavatın dışında bu Ketumati kent haşmetsizdir, sönüktür .. Daha sonra hemen bodisavatın gelmesini bekleyen Ketumati kent, halk ve bodisavatın binek hayvanını, elbisesini, teçhizatını görüp

9 s’ryty t’p’ y’qyn p’ryp ’ync’
sarati yakın barıp inçe

10 typ tyywr l’r .. swyzl’ swyzl’
tėp tėyür-ler .. sözle sözle

11 s’r’ty p’s’ p’s’ yyr t’pr’ywr ..
sarati basa basa yėr tepreyür ..

12 kwyk q̈’lyqd’ qw’ c’c’klyk
kök kalıkda hwa çeçeklig

13 y’qmwr y’q̈’r .. tnkry l’r nynk ywq̈’rw
yagmur yagar .. t(e)ŋri-ler-niŋ yokaru

14 q̈wdy ywrymyš t’βyš ’wynl’ry ’yštylwr
kudı yorımış tavış ünleri ėştilür

15 sn yyn’ [’]yql’yw syqt’yw pwdysβt
s(e)n yene [ı]glayu sıgtayu bodis(a)v(a)t-

16 n’nk mynkwsyn ’ytykyn y’r’tyqyn
-naŋ mingüsin etigin yaratıgın

17 twt’ pwdysβtt’ ’wynky ywryyw
tuta bodis(a)v(a)tta öŋi yorıyu

18 k’lyr sn .. q̈’nc’ p’rdy pyzynk
kelir s(e)n .. kança bardı biziŋ

19 p’lyq ’wlwš kwyrky .. ’ylykl’r ’ylyky
balık uluş körki .. iligler iligi

20 pyzynk m’ytry pwdysβt ’ysyk
biziŋ maitri bodis(a)v(a)t isig

21 ’wyzd’ ’wynky ’wydrwlmyš ’t’wyz
özde öŋi ödrülmiş e’töz

22 ’wswqlwq .. qwrwq̈ q̈’nkly pyrl’
osuglug .. kurug kaŋlı birle

23 q’nc’ p’ryr sn ’wytrw y’šlyq
kança barır s(e)n ötrü yaşlıg

24 kwyzyn s’ryty ’ync’ typ tywr ..
közün sarati inçe tėp tėyür ..

arabacıya yaklaşıp şöyle söylediler: .. (10-23) Söyle, anlat arabacı, sürekli yer sallanır .. Semadan çiçek yağmuru yağar .. Tanrıların yukarı aşağı yayılan gürültüsü duyulur ve sen ağlayıp inleyip bodisavatın binek hayvanını, donanımını muhafaza ederek bodisavattan ayrı yürüyerek gelirsin .. Nereye gitti bizim şehrimizin güzelliği? .. hanlar hanı bizim Maitreya bodisavatın ölmüş varlık gibi .. boş kağnıyla nereye gidersin? (24-30) Sonra yaşlı gözleriyle arabacı şöyle söyler: ..

25 ’wylwm y’qy q̈’ q̈wrq̈wp yrlyq̈’ncwcy
ölüm yagı-ka korkup y(a)rlıkançuçı

26 pylyklyk twyzwn tynlq syzl’rny
biliglig tözün tınl(ı)g sizlerni

27 ’yd’l’dy tytdy .. ’’ryq sym[’]kyq s’βdy ..
ıdaladı titdi .. arıg sem[e]kig savdı ..

28 kr’z’ twn k’dyp twyyn dynt’r
k(a)raja ton kedip toyın dentar

29 twyrwsyn twtdy .. q̈’nklysyn twnyn
törösin tutdı .. kaŋlısın tonın

30 ’ytykyn kwylyk’lykyn ’dkw ’wykly
etigin köligelikin edgü ögli
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

1 l’rynk’ q̈’synk’ q̈’d’šynk’
-leriŋe kasıŋa kadaşıŋa

2 p’l’k ’ydty .. ’ysyk ’wyzwmtyn
belek ıdtı .. isig özümtin

3 ’’drylmyš ’wswqlwq ’’nt’d’ ’’dry
adrılmış osuglug antada adrı-

4 lyp p’rw k’ltym .. ’mty q̈’nc’
-lıp berü keltim .. amtı kança

5 p’rqwmyn - ’wq̈m’z mn ..
bargumın - ukmaz m(e)n ..

6 [’]wl s’βyq - ’yšydyp kytw
[o]l savıg - ėşidip ketu-

7 m’ty k’nt - ’wlwš t’q y
-mati kent -uluş-tak-ı

8 y’lnkwq l’r .. ’’m’ry l’ry kwynkwl
yalŋok-lar .. amarı-ları köŋül-

9 l[’]ry p’rtynyp ’yql’yw .. ’’m’ry l’ry
-l[e]ri bertinip ıglayu .. amarı-ları

Ölüm düşmanından korkup merhametli asil canlı, sizleri bıraktı vazgeçti .. Ormanda uzandı. Aşı boyası renkli rahip elbisesi giyen keşiş töresini benimsedi .. Kağnısını, elbisesini, teçhizatını, gölgeliğini iyi niyetli-

(arka sayfa)

(1-12) -lerine, akrabalarına hediye gönderdi .. Ölmüş gibi o an ayrılıp buraya geldim .. Şimdi nereye gideceğimi bilmiyorum .. O sözü duyan Ketumati kentdeki insanlar .. bazıları yürekleri parçalanıp ağlayarak .. bazıları

10 ’wlwq tyr’ mwnk’dw ’’dynw pyr
ulug tera muŋadu adınu bir

11 [’]ykyntyšk’ ’ync’ typ tyšwr r
[i]kintişke inçe tėp tėşür <r>

12 l[’]r .. ’’nc’m’ yrlyq’ncwcy pylyk
-l[e]r .. ançama y(a)rlıkançuçı bilig-

13 nynk kwycy kwyswny .. ’ync’m’
-niŋ küçi kösöni .. ançama

14 tynlq l’r q’ ’’syq twsw q̈ylm’q̈y
tınl(ı)g-lar-ka asıg tusu kılmakı

15 ’wtqwr’ty ’wl yrlyq̈’ncwcy pylyklyk
otguratı ol y(a)rlıkançuçı biliglig

16 ’dkw tynlq twyyn dynt’r pwlwp ’s’nky
edgü tınl(ı)g toyın dentar bolup asanke

17 s’nync’ tynlq l’r q̈’ ’’syq twsw
sanınça tınl(ı)g-lar-ka asıg tusu

18 qylqwsyn ’wq̈ty ’rky .. ’’nyn ’’nt’q
kılgusın uktı erki .. anın antag

19 yykyt ’’nt’q ’wql’qw ’’nt’q m’nkyn
yigit antag oglagu antag meŋin

20 ’wlq̈’dmyš ’’nt’q cwqlwq y’lynlq̈
ulgadmış antag çoglug yalınl(ı)g

21 ’’ryp ’wyc ’wydwn ’wlwrqwlwq
erip üç üdün olurguluk

22 ’rdnylyk q̈’ršykyz[43] q̈wdwp tnkr y
erdnilig karşıgız kodup t(e)ŋr-i

23 q’twn l’ry t’k s’kyz twym’n
katun-ları teg sekiz tümen

24 twyrt mynk ’ynck’ qyzl’ryq
tört miŋ inçge kızlarıg

Mahathera’ya hayret ederek birbirlerine şöyle söylerler: (12-30) .. Her ne kadar merhametin gücünü .. nasıl ki canlıya fayda sağlamayı tamamen o merhametli, iyi canlılar keşiş olup sayısız canlıya fayda sağlayacağını muhtemelen anladı .. Bu sebeple böyle yiğit, böyle zarif, böyle neşeyle büyümüş, böyle haşmetli olup üç dönem oturulacak değerli sarayınızı bırakıp tanrıçalar gibi seksen dört bin narin kızı

43 Tekin “Muhtemelen bir yazım hatası, q¨’’ršynkyz beklenebilir. Bağlama göre aslında karşısın olmalıdır.” notunu düşmüştür.

25 ’yd’l’p tytyp ’’ryq sym’kyq t’pl’dy
ıdalap titip arıg semekig tapladı

26 pyz ym’ ’mty pwykwn ’wk ’’βyk
biz yme bökün ok evig

27 p’rqyq q̈wdwp ’’nynk ’wdw twyyn
barkıg kodup anıŋ udu toyın

28 pwl’lym .. ’yncyp ym’ ’’ryq sym’kt’
bolalım .. inçip yme arıg semekte

29 ’ynq’ pwlty .. kytwm’ty k’nt
ınga boltı .. ketumati kent

30 ’wlwš .. kym … ’wswqlwq tynlq q̈wdwp
uluş .. kim … osuglug tınl(ı)g kodup
(sayfanın sonu)

feda edip ormanı tercih etti. Biz de bugün evi bırakıp onun (yolunu) takip ederek keşiş olalım .. Bununla birlikte ormanda değersiz kaldı .. Ketumati kent .. ki .. gibi canlılar bırakıp

147(=40) XIV, 12,Son=Nr.45,127
(ön sayfa)
twyrt ykrmync ’wylwš ’yky ykrmy ptr ..
tört y(ė)g(i)rminç ülüş iki y(ė)g(i)rmi p(a)tr ..

1 …/k’ p’lyq ’wlwš t’ yyk
…/K’ balık uluş-ta yėg

2 … [’]’ryq sym’k .. q’nt’ ’wl
… [a]rıg semek .. kanta ol

3 … pylk’ pylyklyk q̈wtlwq tynlq
… bilge biliglig kutlug tınl(ı)g

4 … ’wl ’wq̈ kwyn kytw
… ol ok kün ketu-

5 m’ty k’nt - [’]wlwš t’qy
-mati kent - [u]luş-takı

6 … - tynlq̈ l’r
… - tınl(ı)g-lar

7 ’’y’q q’ - t’kymlyk
ayag-ka - tegimlig

8 …/ ’yyyn ’’βyk
…/ eyin evig

147(=40)XIV,
12,Son=Nr.45,127
(ön sayfa)
(on dördüncü bölüm on ikinci yaprak ..)

(1-20) … şehirde en iyi … orman … nerede o … bilgili, kusal canlı .. tam o gün Ketumati kentteki… canlılar saygıdeğer … … evi

9 p’rqyq qwdwp twyyn pwlwr l’r ..
barkıg kodup toyın bolur-lar ..

10 …s’ryty pwdysβt
…sarati bodis(a)v(a)t

11 …q’nkly syn twnyn ’ytykyn
…kaŋlı-sın tonın etigin

12 …//y’ .. q̈/r//…/rq̈y q̈’twn
…//Y’ .. q̈/R//…/Rq̈Y katun

13 …/k’ prqm’yw prwkyd š[’]nky
…/K’ br(a)hmayu p(u)rohit ş[a]nke

14 ckrβrt [’]ylyk q̈’nq̈’ …
ç(a)kr(a)v(a)rt [i]lig kanka …

15 …/ytw // … //p/ …
…/YTW // … //P/ …

16 …//k … [’]wrdw q̈’ršy
…//K … [o]rdo karşı

17 …twyyn dynt’r pwlmyšyn
…toyın dentar bolmışın

18 … mwnk’dyp ’’dynyp ’wyzl’ry
… muŋadıp adınıp özleri

19 twyyn dynt’r pwlq’ly ’’nwq̈
toyın dentar bolgalı anuk

20 … .. ..
… .. ..

21 β’yp’zyky ’’ry’cyntry pwdysβt
vaibaşike aryaçantre bodis(a)v(a)t

22 kšy ’’c’ry [’]n’tk[’]k tylyntyn
k(e)şi açari [e]netk[e] tilintin

23 twqry tylync[’] y’r’tmyš prtn’r’kšt
tohre tilinç[e] yaratmış pr(a)tnarakş(i)t

24 kš’y ’’c’ry twqry tylyntyn twyrk
k(e)şi açari tohre tilintin türk

bırakıp keşiş oldular .. Arabacı bodisavat … kağnısını, elbisesini, teçhizatını … .. … hatun … usta Brahmāyu Çakravartin Şankha hana … … … … … … saray … keşiş olduğunu … hayret edip kendileri keşiş olmak için hazırlamak … .. .. (21-29) Vaibhasika ekolüne mensup üstat Aryacandra’nın Sanskrit dilinden Tohar diline çevirdiği, üstat Pr(a)tinar(a)kşit’in Tohar dilinden Türk

25 tylync’ ’’βyrmyš m’ytry symyt
tilinçe evirmiş maitri-simit

26 nwm pytykd’ pwdy swykwt t’p’
nom bitigde bodi sögüt tapa

27 y’q̈yn p’rm’q ’’tlq twyrt
yakın barmak atl(ı)g tört

28 ykrmync ’wylwš nwm twyk’dy .. ..
y(ė)g(i)rminç ülüş nom tüketi .. ..

29 nm’w pwt .. nm’w drm .. nm’w s’nk ..
namo but .. namo d(a)rm .. namo saŋ ..
(sayfanın sonu)
(arka sayfa boş bırakılmış)

XV. Bölüm (Kayıp parçalar için Ek II, sayfa 50ff’ye bakınız)

148. XV(?),1=Nr.2c (Bu sayfanın bir kısmının tercümesi: F.W.K. Müller- E. Sieg, Maitrismit und “Tocharisch”, SPAW 1916, S. 406-407)
(ön sayfa)

1 (satırın başı boş) n’mw drm n’mw s’nk
(satırın başı boş) namo d(a)rm namo saŋ

2 ’mty pw nwmlwq s’β[’]q kytwm’ty k’nt [’]
wlwš
amtı bo nomlug sav[a]g ketumati kent [u]luş-

3 t’ kwyn twqswqdynqy q’p[’]qynt’ ..
-ta kün tugsukdınkı kap[a]gınta ..

4 swpwšpyt pwdyβ’n p’rkt’ n’k’pwšwp
supuşpit bodivan barkta nagapuşup

5 pwdy swykwt - twypynt’ qwtlwq
bodi sögüt - tüpinte kutlug-

6 d’ q̈wtlwq βz - yr ’wyrkwn
-da kutlug v(a)z-ir örgün

7 ’wyz[’] ’wq̈myš - krk’k ’’nt’
üz[e] ukmış - k(e)rgek anta

diline aktardığı Maitrisimit nom bitig’de “Bodhi ağacına doğru yaklaşmak” adlı on dördüncü bölüm kitap bitti. Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı.

148. XV(?),1=Nr.2c
(ön sayfa)

(1-16) … Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı. Şimdi bu Dharma sözünü Ketumati kentin doğudaki kapısında .. Supuşpit Bodivan Nagapuşup Bodhi ağacı dibinde en kutsal elmas tahtta anlamalı. Bunun

8 ’wytrw ’’y’q q̈’ - t’kymlyk m’ytry
ötrü ayag-ka - tegimlig maitri

9 pwdysβt βcr’z’n ’wyrkwn ’wyz’ βz
bodis(a)v(a)t v(a)çrazan örgün üze v(a)z-

10 yr ’wswqlwq pk q̈’t’q kwynkwlyn p’q
-ir osuglug b(e)k katag köŋülin bag-

11 d’šynw ’wlwrw pw yyr swβ nwnk twyrt
-daşınu oluru bo yėr suv-nuŋ tört

12 pwlwnk yynk’q̈ ’wystwn ’’ltyn p’rc’
buluŋ yıŋak üstün altın barça

13 …/ t’lk’nmyš yn ’wq̈wp ’ync’ s’q̈ync
…/ telgenmiş-in ukup ince sakınç

14 s’qynwr .. n’ s’βl’r ’wl pw y’qz yyr t’q
sakınur .. ne savlar ol bu yag(ı)z yėr tag

15 …/ p’lyq ’wlwš ’yy ’yq’c p’s’ p’s’
…/balık uluş ı ıgaç basa basa

16 t[’]pr’ywr q̈’mš’ywr l’r kwyk tnkryd’
t[e]preyür kamşayur-lar kök t(e)ŋride

17 tnkryl’r ywq̈’rw q̈wdy ywryywr l’r
t(e)ŋriler yokaru kudı yorıyur-lar

18 …/l’r kwymp’nty l’r nynk ’wyn
…/L’R kumbante-ler-niŋ ün-

19 l’ry ’yštylwr .. ’’drwq̈ ’’drwq̈ yrwq̈
-leri ėştilür .. adrok adrok y(a)ruk-

20 l’r y’ltryywr .. ’mty mn ’wynkr’r’k
-ları yaltrıyur .. amtı m(e)n öŋrerek

21 twyrwl’r k[’] tydyq [’]’d q̈ylt’cy y
töröler-k[e] tıdıg [a]d kıltaçı <y>

22 s’βl’r nynk ’m ’wyrwnt’kyn s[’]qyn’yyn
savlar-nıŋ em örüntekin s[a]kınayın

23 ’wytrw [’]’y’q q̈’ t’kymlyk pwdysβt
ötrü [a]yag-ka tegimlig bodis(a)v(a)t

üzerine saygıdeğer Maitreya bodisavat elmas taht üzerine elmas gibi sağlam gönlüyle bağdaş kurup oturduğu bu dünyanın dört tarafı, üstü, altı tamamı … tarumar olmayı anlayıp şöyle düşünür: .. Hangi sözler bu dünya, dağ … şehir çalı ve ağaç tekrar tekrar titriyor sallanıyorlar. (16-31) Gökyüzünde, tanrılar yukarı aşağı yürürler … Kumbandilerin sesleri duyulur .. Başka başka ışıklar parlıyor .. Şimdi ben ilk olarak törelere sakınca oluşturacak sözlerin çaresini düşüneyim. Sonra saygıdeğer bodisavat

24 kwynkwlyn pylykyn pyr ’wclwq q̈[’]
köŋülin biligin bir uçlug-k[a]

25 yyqyp tyryp ’rnk’k swq̈yqync’ ’wydt’
yıgıp tėrip erŋek sukıgınça üdte

26 lwkyk ’’tlq yyrtyncw ywlyn ’wycwnc
lokik atl(ı)g yėrtinçü yolın üçünç

27 ’wynkswz t’nkry yyrynt’ky s’kyz ’wrdw
öŋsüz teŋri yėrinteki sekiz ordo-

28 l[’]r d’q̈y nyzβ’nyl’ryq ’wycwrwp t’rq̈’ryp
-l[a]r-dakı nizvanilerig öçürüp tarkarıp

29 ’ynkyr ’wydynt’ twyrtwnc dy’n ’wyrytyr
iŋir üdinte törtünç dyan öritir

30 pyr ’t’wyzynt’ ’wykwš ’t’wyz plkwrtyr ..
bir e’tözinte üküş e’töz b(e)lgürtir ..

31 kwyk t’ y’qyzd’ twlw ’t’wyzl’r
kök-te yagızda tolu e’tözler
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
pyš ykrmync ’wylwš pyr ptr
bėş y(ė)g(i)rminç ülüş bir p(a)tr

1 pwlwr .. ’wykwš ’t[’]wyzl’rd[’] …/ pyr
bolur .. üküş e’t[ö]zlerd[e] …/ bir

2 ’t’wyz plkwrtyr .. tylt’q syz kwyk q̈’lyq
e’töz b(e)lgürtir .. tıltag-sız kök kalık-

3 d’ yyr ’wyz’ ’wlwrwrc’ ’wlwrwr twrwr
-da yėr üze olururça olurur turur

4 y’t’r ywryywr .. t’q ’yš q̈’t q̈’dr[’]qt[’]
yatar yorıyur .. tag ış kat kadr[a]kt[a]

5 tydyqsyz twtwq - swz kyr’r ’wytrw
tıdıgsız tudug-suz kirer ötrü

6 ’wl ’’nt’q twyr - lwk q̈wp tydyq
ol antag tör-lüg kop tıdıg

7 ’’d’ q̈ylt’cy - twyrwl’r k’
ada kıltaçı - töröler-ke

bilgisini bir uca yoğunlaştırıp parmak şıklatması (kadar kısa bir) zamanda Lokik adlı dünyevi yolu üçüncü renksiz gökyüzündeki sekiz saraydaki ihtirasları yok edip alacakaranlık zamanda dördüncü meditasyon(u) oluşturur. Tek bedeninde birçok beden ortaya çıkarır .. Gökyüzünde, yeryüzünde birçok varlık

(arka sayfa)
(on beşinci bölüm birinci yaprak)

(1-16) vardır .. Pek çok varlıktan … bir beden ortaya çıkar .. Temelsiz gökyüzünde, yer üzerinde oturuyormuş gibi oturur, yatar (ve) yürür .. Dağlar ve otlaklar, dağ geçidinden engel olmadan girer. Sonra bu türlü tüm engel ve tehlike çıkartan törelere

8 [’]m ’wyrwnt’ky - pwlmyš [’]dkw
[e]m örünteki - bolmış [e]dgü

9 ’rd[’]m ywk’rw q̈ylyp yyn’ [’]ync[’] s’q̈
erd[e]m yügerü kılıp yene [i]nç[e] sak-

10 ync s’q̈ynwr .. ’ync’ pwlm’zwn mn
-ınç sakınur .. ince bolmazun m(e)n

11 ’ylky ’ylky ’’zwnl’rd’ q̈’yw q̈’yw
ilki ilki ajunlarda kayu kayu

12 ’rs’r tynlq l’r nynk ’dkw twyrwl’ry
erser tınl(ı)g-lar-nıŋ edgü töröleri-

13 nk’ tydyq ’’d’ q̈ylmyš [’]rs’r yyn’
-ŋe tıdıg ada kılmış [e]rser yene

14 ’mty mn n’klwk pwryβ’βyš ’’tlq ’wynk
amtı m(e)n neglük purvavişaya atl(ı)g öŋ-

15 r’ky ’’zwnwq ’wym’k s’q̈ynm’q̈ ’d/…
-reki ajunug ömek sakınmak ’D/…

16 /…/w ywk’rw q̈ylm’z mn ’wytrw ///d/
/…/W yügerü kılmaz m(e)n ötrü ///D/

17 …/ p’štynq̈y kwyz’d ’wydynt[’]
…/ baştınkı küzed üdint[e]

18 twyrtwnc dy’nt’q̈y ’wynkr’ky [’]’zwnwq
törtünç dyantakı öŋreki [a]junug

19 ’wym’k s’qynm’q̈ pylk’ pylyk ’wyz’
ömek sakınmak bilge bilig üze

20 s’nsz twym’n [’]ylkyd’ [’]wycmyš ’’zun
sansız tümen [i]lkide [ö]çmiş ajun-

21 l’ryn [’]wyywr s’q̈ynwr ’wystwn
-ların [ö]yür sakınur üstün

22 tnkry yyrynt’ y’lnkwq ’t’wyzynt’
t(e)ŋri yėrinte yalŋok e’tözinte

23 t’mw d’ yylq̈y d’ ’’c y’k ’’zwn
tamu-da yılkı-da aç yek ajun-

çare olan fayda ortaya koyup tekrar şöyle düşünür: .. Böyle olmasın! Ben geçmiş varoluşlarda herhangi bir canlının iyi törelerine engel ve tehlike oluşturmuşsam da şimdi ben neden Purvavişaya adlı daha önceki varlığı düşünme … … ortaya koyamam. (16-31) Sonra … baştaki gece nöbeti zamanında dördüncü meditasyondaki önceki varlığı hesaba katan bilgi sayesinde sayısız önceki sönmüş varlıkları düşünür. Yukarıda gökyüzünde insan vücudunda, cehennemde, at (bedenin)de açlık şeytanında

24 ynt’ twqmyš .. t’q̈y ym’ twyrt twq
-ınta tugmış .. takı yme tört tug-

25 wm pyš ywl ’ycynt’ pyr pyr ’’zwn
-um bėş yol içinte bir bir ajun-

26 l’rd’ [’]s’nky s’nync’ twqmyšyn
-larda [a]sanke sanınça tugmışın

27 ’wyywr s’q̈ynwr .. t’q̈y ym’ ywz klp
öyür sakınur .. takı yme yüz k(a)lp

28 ’wyc ’’s’nky kyc ’wydt’ ky ’dkw
üç asanke kėç üdteki edgü

29 q̈ylync q̈wtpwy’n q̈ylmyšyn q̈’lysz
kılınç kutbuyan kılmışın kalısız

30 ’wyywr s’q̈ynwr .. t’q̈y ym’ ’wystwn
öyür sakınur .. takı yme üstün

31 tnkry ’’ltyn [’’]βyš t’mw q̈’t’ky ’’lty
t(e)ŋri altın [a]viş tamu-kategi altı
(sayfanın sonu)

doğmuş .. ayrıca dört doğum beş yol içinde ayrı ayrı varlıklarda sayısız doğanları düşünür .. Ayrıca yüz Kalpa ve üç Asamkhyeya (çağı) geçen zamandaki iyi işler yapanı eksiksiz düşünür .. Bundan başka yukarıda tanrı Avici cehennemine kadar altı

149. XV(?),?=Nr.50
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/…/ yn - …
…/…/ YN - …

2 [’]’tlq pwlmyš - …
[a]tl(ı)g bolmış - …

3 ’wyywr s’q̈ynwr .. - t[’]qy ym’ [’]ync’
öyür sakınur .. - t[a]kı yme [i]nç[e]

4 s’q̈ync s’q̈ynwr ’’lqw s’ns’r ’ycynt’
sakınç sakınur alku sansar içinte

5 ’rnk’k ’wcyn s’ncqwc’ yyr ’wrwn
erŋek uçın sançguça yėr oron

6 ywq̈ kym mn ’wl ’wrwnt’ twqm’dym m
yok kim m(e)n ol oronta tugmadım <m>

149. XV(?),?=Nr.50
(ön sayfa?)

(1-13) … … … adlı olan … düşünür .. Ayrıca şöyle düşünür: Bütün döngü içinde parmak ucuyla delinecek yer yok ki ben o yerde doğmadım,

7 ’wylm’dym ’rs’r ’yncyp ym’ ’’lq̈w tynlq
ölmedim erser inçip yme alku tınl(ı)g-

8 l’r q̈’rnynt’ y’tdym ’wl’r ym’ m’ny
-lar karnınta yatdım olar yme meni-

9 nk q’rnymt’ y’tdyl’r ’’nt’q ’wqry
-ŋ karnımta yatdılar antag ugrı

10 pwlty ’ysyk ’wyzl’ryn ’wyzwp ’tl’r
boltı isig özlerin üzüp etler-

11 yn q̈’nl’ryn yydym ’yctym pyš ’’zwn
-in kanların yėdim içtim bėş ajun-

12 lwq tylk’n ’ycynt’ ’’q’ tnkyl’
-lug tilgen içinte aga t(e)ŋile

13 ’’cyq ’mk’k l’r t’kyntym .. ’mty m’nynk
açıg emgek-ler tegintim .. amtı meniŋ

14 qwt pwy’nym twyk’myš ’rwr ’’nyn ’’lqw
kut buyanım tükemiş erür anın alku-

15 q̈’ ’’s’q twsw q̈ylq’ly q̈’t’ql’nmyš
-ka asag tusu kılgalı kataglanmış

16 ym krk’k ’wl ’’nt’q twyrlwk ’ylkyd’
yme k(e)rgek ol antag törlüg ilkide

17 ’rtmyš ’’zwnl’ryn ’wyp s’q̈ynyp yyn’
ertmiş ajunların öp sakınıp yene

18 ’ync’ s’qync s’q̈ynwr .. ’mty mn n’
inçe sakınç sakınur .. amtı m(e)n ne

19 ’wycwn tnkryd’m pwykw q̈wlq’qyn ’yšy
üçün t(e)ŋridem bügü kulgakın ėşi-

20 dm’k ’dkw ’rd’m ywk’rw q̈ylm’z mn
-dmek edgü erdem yügerü kılmaz m(e)n

21 kym q̈wp q’m’q tynlq l’r nynk swyzl’myš
kim kop kamag tınl(ı)g-lar-nıŋ sözlemiş

22 ’wynl’ryn s’βl’ryn ’yšyd’yyn tynk
ünlerin savların ėşideyin tiŋ-

ölmediysem ve bununla birlikte tüm canlıların karnında yattım, onlar da benim karnımda yattılar. Öyle zaman oldu öldürüp etlerini, kanlarını yedim, içtim. Beş varlığın çarkı içinde inip çıkarak ıstıraplı oldum .. (13-23) Şimdi benim sevabımın zamanı dolmuştur. Bundan dolayı herkese fayda sağlamak için çaba göstermeli. Bu tür geçmiş varlıkları düşünüp yine şöyle düşünür: .. Şimdi ben neden kutsal büyü kulağıyla işitilen iyiliği ortaya koymaz mıyım? Ki bütün canlıların söylenen seslerini, sözlerini duyayım,

23 l’yyn βzyr ’wyrkwn ’wyz’ ’wlwrwp
-leyin v(a)zir örgün üze olurup

24 ’qyncsyz t’pr’ncsyz pk q̈’t’q kwynkwl
agınçsız teprençsiz b(e)k katag köŋül-

25 yn pwrq’n qwtyn kwys’myšymyn q̈wp
-in burkan kutın küsemişimin kop
(ön sayfanın sonu ?)

(arka sayfa ?)

(başlangıç eksik)
1 … - m’ytry pwdysβt
… - maitri bodis(a)v(a)t

2 … - ’wqrynt’
… - ugrınta

3 tnkryd’m pwykw - lwk q̈wlq’qyn
t(e)ŋridem bügü-lüg kulgakın

4 ’yšydm’k ’dkw ’rd’m ywk’rw qylyp ’y
ėşidmek edgü erdem yügerü kılıp ı-

5 r’qt’q̈y y’qwqt’q̈y q̈wp q̈’m’q tynlq
-raktakı yaguktakı kop kamag tınl(ı)g-

6 l[’]r nynk swyzl’myš s’βl’ryn ’yšydwr
l[a]r-nıŋ sözlemiş savların ėşidür

7 t’q̈y ym’ tnkry y’lnkwq̈ t’mwlwq yylq̈y
takı yme t(e)ŋri yalŋok tamulug yılkı

8 ’’zwnynt’q̈y pryt ’’zwnynt’qy tynlq
ajunıntakı pret ajunıntakı tınl(ı)g-

9 l’r nynk pwdysβt n’nk βcr’z’n ’wyr
-lar-nıŋ bodis(a)v(a)t-naŋ v(a)çrazan ör-

10 kwn ’wyz’ ’wlwrmyšyn ’wykmyš l’ryn
-gün üze olurmışın ögmiş-lerin

11 ’’lq̈’myš l’ryn pwrq’n q̈wtyn pwlm’
alkamış-ların burkan kutın bulma-

12 q̈ynk’ q̈wt q̈wlmyš l’ryn ’’lq̈w ’yšy
-kıŋ kut kolmış-ların alku ėşi-

dinleyeyim. (23-25) Elmas taht üzerine oturup sarsılmaz, sağlam gönlüyle burkan saadetini dileyişimin bütün

(arka sayfa ?)

(1-14) … Maitreya bodisavat … nedeniyle kutsal büyülü kulağıyla işitilen faydayı gösterip uzaktaki yakındaki bütün canlıların söylenmiş sözlerini duyar. Ayrıca tanrılar, insanlar, cehennemde yaşayanlar, hayvanlar, dünyadaki aç ruhlar, dünyadaki canlıları, bodisavatın elmas tahta oturmasını övenleri burkan saadetine ulaşmak için ant içenleri, hepsini duyar.

13 dwr ’’ny ’yšydyp ’wykyryp s’βynyp yyn’
-dür anı èşidip ögirip sevinip yene

14 ’ync’ s’qync s’q̈ynwr .. ’’mty mn
inçe sakınç sakınur .. amtı m(e)n

15 tnkryd’m pwykw kwyzyn kwyrm’k ’dkw
t(e)ŋridem bügü közin körmek edgü

16 [’]rd’m ywk’rw q̈yl’yyn kym m’nk’
[e]rdem yügerü kılayın kim maŋa

17 y’q̈yn k’lmyš tynlq l’r nynk y’nkl’ryn
yakın kelmiş tınl(ı)g-lar-nıŋ yaŋların

18 ’wswql’ryn kwyrk l’ryn m’nkyzl’ryn
osugların körk-lerin meŋizlerin

19 qylync l’ryn ’rykl’ryn tytrw kwyr
kılınç-ların eriglerin titrü kör-

20 ’yyn ’wytrw pwdysβt ’wl ’wq̈ ’yky y
-eyin ötrü bodis(a)v(a)t ol ok iki <y>

21 kwyz’d ’wydynt’ tnkryd’m pwykw kwyz
küzed üdinte t(e)ŋridem bügü köz-

22 yn kwyrm’k ’rd’m ywk’rw q̈ylyp q’m
-in körmek erdem yügerü kılıp kam-

23 ’q pyš [’’]zwn tynlq l’ryq ’’y’synt’q̈y
ag bèş [a]jun tınl(ı)g-larıg ayasıntakı

24 ’’m’dy yymyš twt’rc’ tydyqsyz twtwq
amade yèmiş tutarca tıdıgsız tutug-

25 swz kwyrwr .. ’wl ’wl tynlq l’r ’dkw q̈yly
-suz körür .. ol ol tınl(ı)g-lar edgü kılı-

26 nc q̈wtpwy’n q̈ylyp ’dkw yyr ’wrwn
-nç kutbuyan kılıp edgü yèr oron
(sayfanın sonu)

Onu duyup memnun olup yine şöyle düşünür: (14-26) .. Şimdi ben kutsal büyülü gözümle görme iyiliğini göstereyim ki bana yakınlaşmış canlıların tarzlarını, görünüşlerini, davranışlarını tam olarak göreyim. Sonra bodisavat tam bu iki gözetleme esnasında kutsal büyü gözüyle fayda sağlayıp tüm beş varlığa sahip canlıları, elindeki Amade yemişi tutar gibi engelsiz görür .. O canlılar sevaplar işleyip iyi yer

150. XV,5=Nr.143
(ön sayfa)

1 …/q l’ryn ’wyz’rl’r twn l’ryn
…/Q L’RYN üzerler ton-ların

150. XV,5=Nr.143
(ön sayfa)

(1-9) … yok ederler. Elbiseleri

2 …/ yyrytmyš pwlzwn ’wl tnkry
…/ yırıtmış bolzun ol t(e)ŋri

3 …/ym twypynt’ ’’nt’q ’’cyq q
…/YM tüpinte antag açıg-g

4 ’mk’k t’kwrwr .. s’kyz twym’n mq’klp
emgek tegürür .. sekiz tümen m(a)hak(a)lp

5 ’wzwn ’wydwn tnkry m’nkysyn m’nky
uzun üdün t(e)ŋri meŋisin meŋi-

6 l’ywr … twy - pynt’ ’’drylqwsy
-leyür … tü-pinte adrılgusı

7 pwlwr …/ - pylk’ y’lnkwq
bolur …/ - bilge yalŋok

8 …/ly tnkry y - m’nkysynk’ ym’
…/LY t(e)ŋri <y> - meŋisiŋe yme

9 ’rtwq̈ y’pyšqw ’rm’z .. t’q̈y ym’ t’mw
artok yapışgu ermez .. takı yme tamu-

10 lwq l’r nynk ’wyrt’nm’k kwym’k ’mk’k
-lug-lar-nıŋ örtenmek köymek emgek-

11 l’ry yylqy ’’zwnynt’ twqmyš tynlq l’r
-leri yılkı ajunta tugmış tınl(ı)g-lar-

12 nynk pyr ’ykyntyšk’ yyšm’k [’]mk’k
-nıŋ bir ikintişke yışmak [e]mgek-

13 l’ry pryt ’’zwnynt’ twqmyš tynlq l’r
-leri pret ajunınta tugmış tınl(ı)g-lar-

14 nynk [’]’cm’q̈ swβs’m’q̈ ’mk’kl’ry y’lnkwq
-nıŋ [a]çmak suvsamak emgekleri yalŋok

15 ’’zwnynt’ twqmyš tynlq l’r nynk tyl
ajunınta tugmış tınl(ı)g-lar-nıŋ til-

16 yn ’mk’kl’m’k ’mk’k l’ry tnkry yyr
-in emgeklemek emgek-leri t(e)ŋri yėr-

17 ynt’ twqmyš tnkry l’r nynk tnkry y
-inte tugmış t(e)ŋri-ler-niŋ t(e)ŋri <y>

… parçalanmış olsun. O tanrı … dibinde böyle sıkıntı ulaştırır .. Seksen bin Mahakalpa uzun zaman tanrı neşesiyle sevinirler … dibinde ayrılacağı vardır … Bilge insan … tanrı neşesine de artık bağlanacağı yoktur .. (9-23) Ayrıca cehennemde yaşayanların yanma ıstırapları, hayvan varlığında doğan canlıların birbirlerini yakma ıstırapları, aç ruh varlığında doğan canlıların açlık ve susuzluk ıstırapları, insan varlığında doğan canlıların dilinin sıkıntısını çekmeleri, gökyüzünde doğan tanrıların

18 yyryntyn ’’drylm’q ’mk’kl’ry ’wl ’’n
yėrintin adrılmak emgekleri ol an-

19 t’q pyš ’’zun tynlq l’r nynk
-tag bėş ajun tınl(ı)g-lar-nıŋ

20 …/k//w ’mk’klyk tylk’n ///…
…/K//W emgeklig tilgen ///…

21 …/lw k’t’ly swykwt /// …/
…/LW katali sögüt /// …/

22 …/kwswzyn ’wqwp ’ync’
…/KWSWZYN ukup ince

23 s’qync s’qynwr .. ’’mty mn qwp q̈’m’q
sakınç sakınur .. amtı m(e)n kop kamag

24 tynlq l’r nynk kwynkwl l’rynt’ s’q̈ynmyš
tınl(ı)g-lar-nıŋ köŋül-lerinte sakınmış

25 s’qyncl’ryn ’wqq’ly q’t’ql’n’yyn ’mty
sakınçların ukgalı kataglanayın amtı

26 q̈’yw s’q̈ync s’q̈ynwr l’r kym ’wl s’q̈ync
kayu sakınç sakınur-lar kim ol sakınç-

27 yn n’ twyrlwk qylync qylwr l’r .. ’wy
-ın ne törlüg kılınç kılur-lar .. ö-

28 trw ’’y’q q̈’ t’kymlyk m’ytry pwdysβt
-trü ayag-ka tegimlig maitri bodis(a)v(a)t

29 ’wycwnc kwyz’d ’wydynt’ twyrtwnc
üçünç küzed üdinte törtünç

30 dy’nt’q̈y ’’dn’qw kwynkwlynt’kyl’ryk ’wq̈
dyantakı adnagu köŋülintekilerig uk-

31 m’q̈ pylk’ pylyk ’rd[’]m ywk’rw q̈ylwr ..
-mak bilge bilig erd[e]m yügerü kılur ..
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
pyš ykrmync pyš
bėş y(ė)g(i)rminç b(ė)ş

1 ’wytrw q̈’m’q tynlq l’r nynk kwynkwlyn
ötrü kamag tınl(ı)g-lar-nıŋ köŋülin-

gökyüzünden ayrılma sıkıntıları bunun gibi beş varlık şekilli canlılarının … ıstıraplı çark … muz bitkisi … … anlayıp şöyle düşünür .. (23-31) Şimdi ben tüm canlıların zihinlerinden geçen fikirleri anlamak için çabalayayım. Şimdi hangi fikri düşünürler ki o düşünceyi ne çeşit işlerler .. Sonra saygıdeğer Maitreya bodisavat üçüncü gece nöbeti zamanında dördüncü meditasyondaki diğerlerinin zihinlerindeki kavrama bilgi ve erdemini gösterir.

(arka sayfa)
(on beşinci bölüm beşinci)

(1-12) Sonra tüm canlıların zihinlerinden

2 t’ky s’q̈ynmyš s’qyncl’ryn //…
-teki sakınmış sakınçların // …

3 kwynkwl l’ryn ’mr’nm’q̈ kwynkwlt’
köŋül-lerin amranmak köŋülte

4 ’wydrwlmyš l’ryn ’wyβk’ kwyn
ödrülmiş-lerin övke köŋ-

5 kwllwk pwlmyš l’ryn ’wyβk[’]
-üllüg bolmış-ların övk[e]

6 pylykd’ ’wynky - ’wydrwlmyšl’ryn
biligde öŋi - ödrülmişlerin

7 ’’lq̈w pylyr ’wq̈ - ’r t’qy ym’
alku bilir uk-ar takı yme

8 nyzβ’ny lq pwlm - yšl’ryn nyzβ’ny
nizvani-l(i)g bolm-ışların nizvani-

9 d’ ’wynky ’’ryg twrwq pwlmyš kwynkwl
-de öŋi arıg turug bolmış köŋül-

10 l’ryn ’’dyr’ ’wq̈’r .. ’wl ’’nt’q twyr
-lerin adıra ukar .. ol antag tör-

11 lwk pyš ’wlwq pylk’ pylykyn pyš
-lüg bėş ulug bilge biligin bėş

12 ’’zwn tynlq l’ryq tytyrw ’wq’r
ajun tınl(ı)g-larıg titirü ukar

13 ’wytrw pwdysβt nynk ’wlwq yrlyq’ncwcy
ötrü bodis(a)v(a)t-nıŋ ulug y(a)rlıkançuçı

14 pylyky q̈wp q̈’m’q s’ns’r ’ycynt’ky tynlq
biligi kop kamag sansar içinteki tınl(ı)g-

15 l’r ’wyz’ y’dylwr .. ’’nt’d’ p’s’ / …
-lar üze yadılur .. antada basa / …

16 mq’r’c tnkry l’r tnkry yyryntyn ’wynk
m(a)haraç t(e)ŋri-ler t(e)ŋri yėrintin öŋ

17 [’]’lqyncwsy tnkry yyrynk’t’ky ’’lqw
[a]lkınçusı t(e)ŋri yėriŋetegi alku

geçen düşünceleri … gönülleriyle sevgiden ayrılanları, öfke sahibi olanları, kızgın olanları, öfkeden farklı (duyguları) olanları, hepsini bilir, anlar. Bundan başka ihtiraslı olanları ihtirastan başka temiz olan gönülleri iyice anlar .. Böyle çeşitli beş büyük bilgiyi, beş varlık şekilli canlıları tam olarak anlar. (13-24) Sonra bodisavatın büyük merhameti tüm döngü içindeki canlılar üzerine yayılır .. Bunun üzerine … dünya bekçisi tanrılar gökyüzünden “şekil sonu” (adlı) göğe kadar tüm

18 ’wrwn l’rd’ ’rykm’ ’wlwq /…
oron-larda erigme ulug / …

19 tnkry l’r ’ylykl’ry ’’y’q q̈’ t’kymlyk
t(e)ŋri-ler iligleri ayag-ka tegimlig

20 m’ytry pwdysβt nynk twytrwm t’rynk
maitri bodis(a)v(a)t-nıŋ tütrüm teriŋ

21 pr’tyty’s’mwtp’t nwmwq s’qynmyš ’wyd
pratityasamutpad nomug sakınmış üd

22 q̈wlw y’qwmyšyn ’wq̈wp ’ylykyn q’
kolu yagumışın ukup eligin ka-

23 βšwrwp ’wyrwk ’’m’l kw/…
-vşurup ürüg amal KW/…

24 s’qync s’q̈ynwr l’r .. ’’nc’m’ q̈wtlwq
sakınç sakınur-lar .. ançama kutlug

25 pw ’wyd q̈wlw q̈wtlwqd’ t’q̈y q̈wtlwq
bo üd kolu kutlugda takı kutlug

26 pw yyr ’wrwrn ’rwr .. kym k’nk ’wykwz
bo yėr oron erür .. kim gaŋ ügüz-

27 d’ky qwm s’nync’ ’ylkyd’ ’rtmyš pwdy
-deki kum sanınça ilkide ertmiş bodi-

28 sβt l’r pw q̈wlwd’ pw yyr ’wrwn
-s(a)v(a)t-lar bo koluda bo yėr oron-

29 t’ tytrwm t’rynk ’wl’q s’p’q nwmwq
-ta titrüm teriŋ ulag sapag nomug

30 s’q̈ynty l’r ’wqty l’r .. ’yncyp ym’ kym
sakıntı-lar uktı-lar .. inçip yme kim

31 q̈’yw qwtlwq tynlq pr’tyty’s’mwtp’t
kayu kutlug tınl(ı)g pratityasamutpad
(sayfanın sonu)

tahtlarda var olan büyük … tanrı beyleri saygıdeğer Maitreya bodisavatın derin Pratityasamutpad öğretisini düşünmüş, zamanın yaklaştığını anlayıp ellerini birleştirip daima sakin … düşünürler .. (24-31) Nasıl ki bu kutlu zaman kutludan da kutlu bu yerdir .. ki Ganj sularındaki kum sayısınca geçmiş bodisavatlar bu zamanda bu yerde derin bağlanma (Pratityasamutpad) öğretisini düşündüler anladılar .. ve bununla birlikte hangi kutlu canlı Pratityasamutpad

151 (+41). XV,7=Nr. 109a (önceden yayımlandı: U II sayfa 7ff.)
(ön sayfa)

1 ’ylky tylt’q swykwt ’wynmyš ’rwr …
ilki tıltag sögüt ünmiş erür …

2 ’’ncwl’yw ym’ q̈’rym’q ’ykl’m’k nynk
ançulayu yme karımak iglemek-niŋ

3 tylt’qy ’wycwny twqm’q̈ tytyr .. ’wytrw
tıltagı üçüni tugmak titir .. ötrü

4 pwdysβt ’ync’ s’q̈ynwr ’wl ym’ twq
bodis(a)v(a)t inçe sakınur ol yme tug-

5 m’q̈ n’ tylt’qd’ ’wytkwrw plkwlwk
-mak ne tıltagda ötgürü b(e)lgülük

6 pwlwr .. q̈wdwrw - q̈wlwl’p tytrw
bolur .. koduru - kolulap titrü

7 ’wq̈’r pwlm’q̈ - tylt’qynt’
ukar bolmak - tıltagınta

8 twqm’q pwlwr .. pwl - m’q̈ ym’ ’’nt’q
tugmak bolur .. bol-mak yme antag

9 ’rwr .. ’’zwn l’ryq p’rw ’’βyrd’cy ’t’wyz
erür .. ajun-larıg baru evirdeçi e’töz-

10 d’ky kwynkwl t’ky tylt’ky q̈ylync l’r
-deki köŋül-teki tilteki kılınç-lar

11 ’wl pwlm’q̈ tytyr .. qylynct’ ’wytkwrw w
ol bolmak titir .. kılınçta ötgürü <w>

12 ’’zwn pwlwr .. n’nk m’kyšβryd’ pwlm’z
ajun bolur .. neŋ mahişv(a)rede bolmaz

13 n’nk p’rd’n tyn pwlm’z q’lty pwr’ny
neŋ pradhana-tın[44] bolmaz kaltı purane

14 ’wl’ty ’’z’q nwmlwq l’r swyzl’ywr l’r
ulatı azag nomlug-lar sözleyür-ler

151 (+41). XV,7=Nr. 109a
(ön sayfa)

(1-19) İlk sebep ağaç ortaya çıkmıştır … Yine böyle yaşlanma ve hasta olmanın sebebi doğumdur .. Sonra bodisavat şöyle düşünür: ve o doğum hangi sebep dolayısıyla görünür olur? .. Ayrıntılı düşünüp tam olarak anlar. Varlık (varoluş) sebebinden doğum kaynaklanır .. ve mevcudiyet de şöyledir: .. Varlıkların ulaşıp dönüştüreceği vücuttaki, gönüldeki, dildeki ameller; bu var olmaktır .. Eylem sebebiyle varlık olur .. Hiçbir şey Maheşvare’den oluşmaz. Hiçbir şey Pradhana’dan olmaz. Tıpkı Purane ve diğer sapkın öğretiler anlatırlar.

44 Bu sözcüğün nasıl okunacağı belli olmadığı için Tekin’in önerdiği şekilde kabul edilmiştir.

15 tylt’q syz kntwn plkwr’r typ ’wl’r nynk
tıltag-sız k(e)ntün b(e)lgürer tėp olar-nıŋ

16 swyzl’myš l’ry t’k ym’ ’rm’z ’dkwly
sözlemiş-leri teg yme ermez edgüli

17 ’’yyqly ’yky twyrlwk q̈ylynct’ ’wyt
ayıglı iki törlüg kılınçta öt-

18 kwrw twqwm ’’zwn l’r plkwlwk pwlwr
-gürü tugum ajun-lar b(e)lgülük bolur-

19 l’r .. ’wytrw pwdysβt ’ync’ s’q̈ync
-lar .. ötrü bodis(a)v(a)t inçe sakınç

20 s’q̈ynwr .. q̈ylync ym’ n’ tylt’qyn
sakınur .. kılınç yme ne tıltagın

21 plkwlwk pwlwr p’swtcysy kym ’rwr ..
b(e)lgülük bolur basutçısı kim erür ..

22 ’wnk’ly kwynkwlk’ryp ’wtqwr’q ’wq̈’r twt
oŋalı köŋülgerip otgurak ukar tut-

23 y’q̈t’ ’wytkwrw qylync pwlwr .. twty’q̈
-yakta ötgürü kılınç bolur .. tutyak

24 ym’ mwnt’ ’wyc ’nkym s’ns’r d’q̈y
yme munta üç engim sansar-dakı

25 nyzβ’ny l’r ’wqrynt’ twyrt twyrlwk
nizvani-ler ugrınta tört törlüg

26 ’’drylwr l’r q̈’lty qwrwq ’wtwnk tylt’
adrılur-lar kaltı kurug otuŋ tılta-

27 qynt’ ’wt t’mytwr ’ydyz kwy’r ’wyr
-gınta ot tamıtur ediz köyer ör-

28 t’nwr ’’ncwl’yw ym’ twty’q̈ nyzβ’ny lq
-tenür ançulayu yme tutyak nizvani-l(i)g

29 ’wtwnkt’ ’wytrw qylynclq ’wt l’r ’wyr
otuŋ ötrü kılınçl(ı)g ot-lar ör-

30 t’nwr y’l’r l’r ’wytrw pwdysβt ’ync’
-tenür yalar-lar ötrü bodis(a)v(a)t inçe

Sebepsiz kendiliğinden ortaya çıkar, der. Onların anlattıkları gibi de değildir. İyi ve kötü iki türlü davranıştan dolayı doğum görünüşü meydana gelir .. (19-31) Sonra bodisavat şöyle düşünür: .. eylem de hangi sebepten oluşur, destekçisi kimdir? .. Doğru düşünüp kesin bir şekilde anlar. Bağlanmadan dolayı davranış gerçekleşir .. bağlanma da burada üç parçalı döngüdeki ihtiraslardan dolayı dört türe ayrılır. Nasıl ki kuru odun sayesinde ateş alevlenir, çok yanar ve böylece Upadanakleşa odunu ve sonra var olma ateşleri yanar. Sonra bodisavat şöyle

31 s’q̈ynwr ’wl twty’q̈ nyzβ’ny ym’ n’kwd’
sakınur ol tutyak nizvani yme negüde
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
pyš ykrmync yyty
bėş y(ė)g(i)rminç yėti

1 ’wytkwrw plkwr’r .. ’wnk’ly kwynkwlt’
ötgürü b(e)lgürer .. oŋalı köŋülte

2 s’qynyp ’’d’r’ ’wq̈’r ’’z q̈ylync tyl
sakınıp adara ukar az kılınç tıl-

3 t’qynt’ twty’q̈ nyzβ’ny plkwlwk
-tagınta tutyak nizvani b(e)lgülük

4 pwlwr q̈’lty kycyk ky’ ’wt ’wycwny
bolur kaltı kiçig-k(i)ye ot öçüni

5 yylyk ’’synyk p’swtcy ’yš pwlwp
yelig esinig basutçı eş bulup

6 ’wyklyywr p’dwywr - ’’ncwl’yw ym’
ükliyür bedüyür - ançulayu yme

7 ’’z q̈ylylc tyl - t’qynt’ ’’lqw
az kılınç tıl-tagınta alku

8 nyzβ’ny l’r ’wyk - lyywr ’’šylwr l’r
nizvani-ler ük-liyür asılur-lar

9 ’wytrw pwdysβt ’ync’ s’q̈ync s’q̈ynwr
ötrü bodis(a)v(a)t inçe sakınç sakınur

10 ’’z q̈ylync ym’ n’ p’šlyqyn q̈’yw
az kılınç yme ne başlıgın kayu

11 p’swtcyn plkwlwk pwlwr ’’nt’q ’wnk’
basutçın b(e)lgülük bolur antag oŋa-

12 ly pwykwš ’wrwp ’wtqwr’ty ’wq’r t’ky
-lı böküş urup otguratı ukar tegi-

13 nm’k tylt’qynt’ ’’zl’nm’q̈ pwlwr ’wl
-nmek tıltagınta azlanmak bolur ol

14 ’wq̈ t’kynm’k tylt’qynt’ ’’zwnl’r q̈’
ok teginmek tıltagınta ajunlar-ka

düşünür: O Upadanakleşa da neden

(arka sayfa)
(on beşinci bölüm yedinci)

(1-8) dolayı belirir? .. Doğru düşünüp iyice anlar. Hırs nedeniyle Upadanakleşa belirir. Tıpkı sönme halindeki küçücük ateş, rüzgarı yardımcı yapıp büyür(se) aynı şekilde hırs sebebiyle tüm tutkular artıyor. (9-16) Sonra bodisavat şöyle düşünür: Hırs hangi başlangıçla, hangi destekçi ile ortaya çıkar? Böyle açık bir düşünceye varıp tamamen anlar. Duygu sebebiyle hırs olur. Tam bu duygu sebebiyle varlıklar,

15 ’d t’β’r q̈’ ’rkk’ twyrkk’ ’’zl’nm
ed tavar-ka erkke türkke azlanm-

16 ’q̈ twrwr .. ’wytrw pwdysβt ’ync’ s’q̈
-ak turur .. ötrü bodis(a)v(a)t ince sak-

17 ync s’q̈ynwr .. n’ tylt’qyn n’ ’wycwn
-ınç sakınur .. ne tıltagın ne üçün

18 t’kynm’k pwlwr ’rky .. ’wtqwr’q pylk’
teginmek bolur erki .. otgurak bilge

19 pylykyn ’’dyrtl’yw ’wq̈’r .. q̈’cyq ’’dq’n
biligin adırtlayu ukar .. kaçıg adkan-

20 qw twyrw pylyk kwynkwl pyrl’ q’βyš
-gu törö bilig kөŋül birle kavış-

21 yp pwyrtm’k tytyr .. ’wl pwyrtm’k tyl
-ıp bürtmek titir .. ol bürtmek tıl-

22 t’qynt’ t’kynm’k pwlwr .. q̈’lty ’wt
-tagınta teginmek bolur .. kaltı ot-

23 lwq ’yr q̈wrwq q̈’β’qw ’r nynk c’qmyšy
-lug ır kurug kavagu ır-nıŋ çakmışı

24 ’wysmyšy pw ’wyc twyrlwk tylt’q d’
ösmişi bo üç törlüg tıltag-da

25 ’wytkwrw ’wt plkwlwk pwlwr .. ’’ncw
ötgürü ot b(e)lgülük bolur .. ançu-

26 l’yw ym’ q̈’cyq̈ ywl ’’dq’nqw twyrw
-layu yme kaçıg yol adkangu törö

27 pylyk kwynkwl pw ’wyct’ ’wytkwrw w
bilig kөŋül bo üçte ötgürü <w>

28 pwyrtm’k pwlwr .. pwyrtm’k tylt’qynt’
bürtmek bolur .. bürtmek tıltagınta

29 m’nky t’kynm’k ’mk’k t’kynm’k ’ykyn
meŋi teginmek emgek teginmek igin

30 ’’c’q̈y t’kynm’k plkwlwk pwlwr .. ’wytrw
açagı teginmek b(e)lgülük bolur .. ötrü

mal mülk ve güç için hırs doğar .. (16-31) Sonra bodisavat şöyle düşünür: .. Hangi sebeple, niçin duygu olur acaba? .. Tamamıyla bilgiyle iyice anlar .. Duyu, bağlanma, töre ve hisle birleşir ve (bu) temas olarak adlandırılır .. O temastan dolayı his oluşur .. Şöyle ki çakmak taşı, kuru kav ile (bunların) çarpması ve üflemesi; bu üç türlü sebeple ateş belirir .. Aynı şekilde duyu tarzı, bağlanma, töre ve his; bu üçünden dolayı temas oluşur .. Temas sebebiyle sevinç hissi, ıstırap duygusu, hastalık hissi, keder hissi ortaya çıkar .. Sonra

31 pwdysβt nynk ’ync’ s’q̈yncy pwlwr .. q̈’yw
bodis(a)v(a)t-nıŋ ince sakınçı bolur .. kayu
(sayfanın sonu)

bodisavatın şöyle (bir) fikri olur:
.. Hangi

152 (+42). XV,8=Nr. 147a, 235, 237, 354 (Aşağıdaki metin - ek II s.80f - transkripsiyon harfleriyle basılmıştır çünkü yanlışlıkla 235 numaralı parçanın eksik olduğu varsayılmıştır.)
(ön sayfa)

1 tylt’qd’ ’wytkwrw pwyrtm’k p’lkwlwk
tıltagda ötgürü bürtmek belgülük

2 pwlwr ’rky .. ’’ny tytrw s’q̈ynw pylk’
bolur erki .. anı titrü sakınu bilge

3 pylykyn ’wtqwr’q̈ ’wq̈’r .. ’’lty q̈’cyq
biligin otgurak ukar .. altı kaçıg

4 ’wrwn l’r tylt’qynt[’] pwyrtm’k plkw
oron tıltagınt[a] bürtmek b(e)lgü-

5 lwk pwlwr .. q’cyq ’wrwn l’r pwl[’]r ’r
-lük bolur .. kaçıg oron-lar bol[a]r er-

6 wr .. ’ync’ q̈’lty - kwyz q̈’lq’q
-ür .. ince kaltı - köz kulgak

7 pwrwn tyl ’t’ - wyz (?) ’wl’ty
burun til e’-öz (?) ulatı

8 kwynkwl pylyk …
köŋül bilig …

9 kwyrm’zy //…
körmezi //…

(10-16. satır aralığı eksik)

17 …/ q̈w/…
…/q̈W/…

18 ’’t ’wynk tylt’qynt’ ’’lty q’cyq
at öŋ tıltagınta altı kaçıg

19 ’wrwn l’r plkwlwk pwlwr q’lty
oron-lar b(e)lgülük bolur kaltı

152 (+42). XV,8=Nr. 147a, 235, 237, 354
(ön sayfa)

(1-17) sebepten dolayı temas görülür acaba? .. Bunu derinlemesine düşünüp tamamen anlar .. Altı duyu organı sayesinde temas ortaya çıkar .. Duyu organları şunlardır: ..Şöyle ki göz, kulak, burun, dil, vücut? ve diğeri şuur … görmez … … … (18-31) Ad ve şekil sayesinde altı duyu organı yeri görülür. Şöyle ki

20 ’wrwq ’βyn ///…
urug evin ///…

21 dyq̈ ’wl’ty ’yq’c/ q/… twyš
DYq̈ ulatı ıgaç/ Q/… tüş

22 t’m plkwlwk pwlwr l’r .. ’’ncwl’yw ym’
tem b(e)lgülük bolur-lar .. ançulayu yme

23 ’’t ’wynk pwls’r .. ’’lty q̈’cyq ’wrwn
at öŋ bolsar .. altı kaçıg oron-

24 l’r pwlwr l’r .. ’wytrw pwdysβt nynk
-lar bolur-lar .. ötrü bodis(a)v(a)t-nıŋ

25 ’ync’ s’qyncy pwlwr .. n’ tylt[’]qd’
ince sakınçı bolur .. ne tılt[a]gda

26 ’wytkwrw ’’t ’wynk pwlwr ’rky .. ’’nt’q
ötgürü at öŋ bolur erki .. antag

27 ’wnk’ly kwynkwlk’ryp pylk’ pylykyn
oŋalı köŋülgerip bilge biligin

28 ’wtqwr’q̈ ’wq̈’r .. kwynkwl tylt’qynt’
otgurak ukar .. köŋül tıltagınta

29 ’’t ’wynk pwlwr .. ’’zwn twtqw ’wy
at öŋ bolur .. ajun tutgu ü-

30 dt’ q̈’m’q [’]wynkr’ky pyš y’p’qlq
-dte kamag [ö]ŋreki bėş yapagl(ı)g

31 … //d … kwynkwl tytyr .. q̈[’]lt y
… //D … köŋül titir .. k[a]lt-ı
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
pyš ykrmync s’kyz
bėş y(ė)g(i)rminç sekiz

1 yyrd’ s’cmyš ’wrwq ’’βyn ’’nk’ylky
yėrde saçmış urug evin aŋilki

2 ’wqwt l[’]nwr .. ’’ncwl’yw ym’ ’wyk nwnk
ugut-l[a]nur .. ançulayu yme ög-nüŋ

3 q’nk nynk kr’llq kyr ’ycynt’ kyrmyš
kaŋ-nıŋ k(a)lall(ı)g kir içinte kirmiş

tohum tanesi … gibi ağaç … meyve ortaya çıkar .. Aynı şekilde ad ve şekil olsa .. altı duyu organı yeri olur .. Sonra bodisavatın şöyle (bir) fikri olur: .. Hangi sebepten dolayı ad ve şekil olur acaba? .. Böyle doğru düşünüp bilgisiyle tam olarak anlar .. Zihin sayesinde ad ve şekil olur .. Varlık tutacak zamanda önceki bütün beş kurucu … … zihindir .. Nasıl

(arka sayfa)
(on beşinci bölüm sekizinci)

(1-17) yere saçılmış tohum taneleri ilk önce filizlenir .. aynı şekilde annenin babanın Kalala kiri içine giren

4 kwynkwl .. ’’t [’]wynkwk twqwrwr .. ’’lq̈w
kөŋül .. at [ö]ŋüg tugurur[45] .. alku

5 ’mk’k ’wynwp ’wrwq/…/qy pwlmyš q̈wp
emgek ünüp urug/…/QI bolmış kop

6 ’dl’r nynk tylt’q - y pwlmyš pyr kšn
edler-niŋ tıltag-ı bolmış bir kş(a)n

7 ’wydt’ kwynkwl - pylyk ’’t ’wynk
üdte kөŋül - bilig at öŋ-

8 nwnk tylt’qy - pwlwr .. ’’ny tyt
-nüŋ tıltagı - bolur .. anı tit-

9 rw kwyrwp ’’y’qq’ t’kymlyk m’ytry
-rü körüp ayagka tegimlig maitri
(10-16. satır aralığı eksik)

17 …///…
…///…

18 ….. ’’t ’wynk
….. at öŋ

19 tylt’qynt’ pylyk kwynkwl pwlmyšyn
tıltagınta bilig kөŋül bolmışın

20 …/kymyk n’t’k
…/KYMYK neteg

21 …/m//ryk ’’nt’q ’wq̈
…/M//RYK antag ok

22 q’lty ym[’] q̈yz’rtmyš t’myr ywm
kaltı ym[e] kızartmış temir yum-

23 q’qy … [’]wt ’wtwnkwq ’wyrt’ywr ’rs’r ..
-gagı … [o]t otuŋug örteyür erser ..

24 q’lty ’wt ’wtwnk ’wty ’ykyl’yw t’myr
kaltı ot otuŋ otı ikileyü temir-

25 yk ’ysytwr ’’ncwl’yw ym’ pylyk kwyn
-ig isitür ançulayu yme bilig köŋ-

zihin .. ad ve şekil doğurur … Bütün acılar ortaya çıkıp tohum … olmuş tüm pisliğin sebebi olan bir anda zihin ad ve şeklin sebebi olur .. Bunu ayrıntılı görüp saygıdeğer Maitreya … … (18-31) ….. ad, şekil sebebiyle zihin oluşmasıyla … nasıl … Tam böyle, tıpkı ısıtılan demir topunu yakacak odunu alevlendirmesi (gibi) yeniden demiri ısıtır aynı şekilde zihin

45 Laut bu kelimeyi turgurur okumuştur (Laut 1994: 95).

26 kwl ’’t ’wynk pyrl’ pyr ’ykyntyšk’
-ül at öŋ birle bir ikintişke

27 ’’β’nt tylt’q twyš t’m pwlwr .. .. ’’n
avant tıltag tüş tem bolur . .. an-

28 t’q twyrlwk pylyk kwynkwl tylt’qynt’
-tag törlüg bilig köŋül tıltagınta

29 ’’t ’wynk pwlwr .. ’’t ’wynk tylt’qy
at öŋ bolur .. at öŋ tıltagı-

30 nt’ ’’lty q̈’cyq ’wrwn l’r pwlwr l’r
-nta altı kaçıg oron-lar bolur-lar

31 ’’lty q̈’cyq tylt’qynt’ pwyrtm[’]k pwlwr
altı kaçıg tıltagınta bürtm[e]k bolur
(sayfanın sonu)

43. XV(?),?=Nr.63
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 …/ ’wydt’ p/… /nk
…/ üdte P/… /NK

2 …/t’ ’wnk’ly kwynkwl k’rw ’wtqwr’q̈
…/T’ oŋalı köŋül-gerü otgurak

3 ’wq’r twqm’q tylt’qynt’ q̈’rym’q ’wyl
ukar tugmak tıltagınta karımak öl-

4 m’k pwlwr .. twqm’q̈ ym’ ’’nt’q ’rwr ’’z
-mek bolur .. tugmak yme antag erür aj-

5 wn l’ryq ’wl’q s’p[’]q q̈ylqwlwq ’’nk
-un-larıg ulag sap[a]g kılguluk aŋ

6 ’’šnw kš’n ’wydt’ky pyš y’p’q l’r ’wl
aşnu kşan üdteki bėş yapag-lar ol

7 ’rwr twqm’q̈ ’wl twqm’q tylt’qynt’ q̈’r
erür tugmak ol tugmak tıltagınta kar-

8 ym’q̈ ’wylm’k plkwlwk pwlwr q̈’lty y
-ımak ölmek b(e)lgülük bolur kaltı <y>

ad ve şekil ile birbirine sebep olur .. Bu tür zihin sebebiyle ad ve şekil olur .. Ad ve şekil sebebiyle altı duyu organı olur. Altı duyu organı sebebiyle temas olur.

43. XV(?),?=Nr.63
(ön sayfa)

(1-10) … zamanda … … doğru düşünerek tamamen anlar. Doğum nedeniyle yaşlanma ve ölüm varolur .. doğum da şöyledir: Varlıkları sıraya sokacak ilk andaki beş yapı şudur: Doğum. Bu doğum nedeniyle yaşlanma ve ölüm ortaya çıkar. Nasıl ki

9 p’š ’’qryq ’ykl’r nynk tylt’qy p’š
baş agrıg igler-niŋ tıltagı baş

10 ’rwr swykwt l’r twyšm’kynk’ ’’nk
erür sögüt-ler tüşmekiŋe aŋ
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
1 /… ///nc yrl/…
/… ///NC YRL/…

2 ’wql’ny /… [’’]yyq mwnkq̈’ t’rq̈[’]
oglanı / … [a]yıg muŋka tark[a]

3 t’kmyš ’rwr l’r .. kym p’s’ p’s’ twq
tegmiş erür-ler .. kim basa basa tug-

4 ’r l’r q̈’ryywr l’r ’wylwr l’r t’y’r l’r
-ar-lar karıyur-lar ölür-ler tayar-lar

5 ’ykyl’ plkwlwk pwlwr l[’]r ’yncyp twq’
ikile b(e)lgülük bolur-l[a]r inçip tuga

6 t’klwk kyšy ’wswqlwq pw twqm’q̈ ’wyl
teglök kişi osuglug bo tugmak öl-

7 m’k ’wlwq ’’d’dyn ’wzqw q̈wrtwlqw w
-mek ulug adadın ozgu kurtulgu <w>

8 pwlwnk yynk’q̈ ’’ryty ’wq̈m’zl’r ’wytrw
buluŋ yıŋak arıtı ukmazlar ötrü

9 yyn’ ’ync’ s’q̈ync s’q̈ynwr q̈’yw q̈’yw
yene ince sakınç sakınur kayu kayu

10 twyrw l’r pwlmyš q̈’ q’rym[’]q ’wylm’k
törö-ler bolmış-ka karım[a]k ölmek

11 pwlwr ’rky n’ tylt’q d’ ’wytrw q̈’ry
bolur erki ne tıltag-da ötrü karı
(sayfanın sonu)

baş ağrılarını nedeni kafadır, ağaçlar meyvelerine ilk

(arka sayfa)
(1-11) … … oğlunu … çok üzüntüye, acıya ulaşmışlar .. ki tekrar tekrar doğarlar, yaşlanırlar, ölürler, saparlar bir daha meydana gelirler. Ancak kör bir insan gibi bu doğum, ölüm büyük tehlikeden kurtulacak kıyı köşeyi hiç bilmezler. Sonra yine şöyle düşünür: Hangi töreler ortaya çıktığı için yaşlanmak, ölmek olur acaba? Ne sebepten dolayı yaşlanmak

44. XV,10=Nr.130b
(ön sayfa)

1 kwymwšlwk β’ytwr lwq spryr lq kwz’t
kümüşlüg vaidur-lug sp(a)rir-l(e)g kujat-

2 ry mnt’rk ’wl’ty qw’ c’c’k l’r pwl
-re m(a)ndar(a)k ulatı hwa çeçek-ler bol-

3 wr .. kwyk q’lyq d’ pr’ ’’sqwq kwyly
-ur .. kök kalık-da pra asgok köli-

4 k’lyk kwš’tr ’wnk’rw t’kzynw //…
-gelik kuşatre oŋaru tegzinü // …

5 …/y l’r tnkry q̈’twn l’ry
…/Y L’R t(e)ŋri katun-ları
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
pyš ykrmy nc ’wn
bėş y(ė)g(i)rmi-nç on

1 …/p yyrtyncwk’ ’yn’r l’r .. ’’ltyn
…/P yėrtinçüke iner-ler .. altın

2 yyrtyncwd’ky y’lnkwq̈ l’r tnkry m’nkysyn
yėrtinçüdeki yalŋok-lar t(e)ŋri meŋisin

3 m’nkyl’ywr l[’]r … [’’]lq̈w twyrlwk twyrw…
meŋileyür-l[e]r … [a]lku törlüg törö …

4 ’’šylwr ’wyklyywr l’r .. nwmswz twyrwswz
asılur ükliyür-ler .. nomsuz törösüz

5 …/r yyrk’ pwrq̈’ //….
…/R yėrke burka // ….
(gerisi eksik)

153. XV(?),10(?)=Nr.110a (Ön sayfanın transkripsiyonlu bir kopyası şurada yayınlandı: MSOS sayfa 103 Şekil 3; Transkripsiyon ve satırlar arası çeviri şurada yayınlandı: U II s.11 ve devamı.)
(ön sayfa)

1 t’kynm’k tylt’qynt’ ’’z q̈ylync pwlwr..
teginmek tıltagınta az kılınç bolur..

44. XV,10=Nr.130b
(ön sayfa)

(1-5) gümüşlü, beril taşlı, necef taşlı çardak mercan ağacı gibi çiçekler olur .. Semada bayrak, gölgelik, tapınak sancağı sağa doğru dönerek … … tanrı eşleri

(arka sayfa)
(on beşinci bölüm onuncu)

(1-5) … yeryüzüne inerler .. Aşağıda yeryüzündeki insanlar tanrı sevinciyle eğlenirler … Bütün türlü töre … çoğalır .. Öğretisiz … yere burka[n]

153. XV(?),10(?)=Nr.110a
(ön sayfa)

(1-9) his nedeniyle hırs olur ..

2 [’]’z q̈ylync tylt’qynt’ twty’q̈l’nm’q̈
[a]z kılınç tıltagınta tutyaklanmak

3 pwlwr .. twty’q̈ tylt’qynt’ q̈ylync pwl
bolur .. tutyak tıltagınta kılınç bol-

4 wr .. q̈ylync tylt’qynt’ twqm’q̈ pwlwr..
-ur .. kılınç tıltagınta tugmak bolur..

5 twq̈m’q tylt’qynt’ q̈’rym’q̈ ’wylm’k
tugmak tıltagınta karımak ölmek

6 pwlwr .. pwswš - q̈’dqw ’mk’k
bolur .. busuş - kadgu emgek

7 twlq’q̈ syq̈yq - t’nkyq ’wlwq
tolgak sıkıg - taŋıg ulug

8 ’mk’k lyk ’wyk - m’k plkwlwk
emgek-lig üg-mek b(e)lgülük

9 pwlm’q̈y pwlwr .. ’wytrw ’’y’q q̈’ t’kym
bolmakı bolur .. ötrü ayag-ka tegim-

10 lyk pwdysβt s’ns’r nynk p’rw [’]βryl
-lig bodis(a)v(a)t sansar-nıŋ berü [e]vril-

11 m’kyn ’wq̈wp n’rw t’βrylm’kyn ’mk’k
-mekin ukup naru tevrilmekin emgek-

12 syz ’wcwz ’wq̈’r.. twqm’q̈ pwlm’s’r q̈’ry
-siz uçuz ukar .. tugmak bolmasar karı-

13 m’q̈ ’wylm’k pwlm’z.. q̈ylync pwlm’s’r
-mak ölmek bolmaz .. kılınç bolmasar

14 twqm’q̈ pwlm’z.. twty’q̈l’nm’q̈ pwlm’s’r
tugmak bolmaz.. tutyaklanmak bolmasar

15 q̈ylync pwlm’z.. ’’z ’’lmr pwlm’s’r twt
kılınç bolmaz .. az alm(ı)r bolmasar tut-

16 y’q̈ pwlm’z.. t’kynm’k pwlm’s’r ’’z ’’l
-yak bolmaz.. teginmek bolmasar az al-

17 myr pwlm’z.. pwyrtm’k pwlm’s’r t’kynm’k
-mır bolmaz.. bürtmek bolmasar teginmek

Hırs nedeniyle bağlılık olur .. Bağlanma nedeniyle eylem olur .. Davranış nedeniyle doğum olur.. Doğum nedeniyle yaşlanma, ölüm olur .. Keder, kaygı, ıstırap, eziyet, sıkıntı, kasvet, büyük acının yükü görünür olur .. (9-31) Bunun üzerine saygıdeğer bodisavat döngünün buraya dönmesini anlayıp buraya dönmesini kolayca anlar .. Doğum olmasa yaşlanma, ölüm olmaz.. Yaratılış olmasa doğum olmaz.. İlinti olmasa yaratılış olmaz .. Hırs olmasa bağımlılık olmaz .. His olmasa hırs olmaz .. Temas olmasa his olmaz..

18 pwlm’z.. ’’lty q’cyq ’wrwn l’r pwlm’s’r
bolmaz.. altı kaçıg oron-lar bolmasar

19 pwyrtm’k pwlm’z.. ’’t ’wynk pwlm’s[’]r
bürtmek bolmaz.. at öŋ bolmas[a]r

20 ’’lty q̈’cyq ’wrwn l’r pwlm’zl’r .. pyl
altı kaçıg oron-lar bolmazlar .. bil-

21 yk kwynkwl pwlm’s’r ’’t ’wynk pwlm’z ..
-ig köŋül bolmasar at öŋ bolmaz ..

22 t’βr’nm’q̈ pwlm’s’r pylyk kwynkwl pwlm’z..
tavranmak bolmasar bilig köŋül bolmaz..

23 pylyksyz pylyk pwlm’s’r t’βr’nm’q̈ pwlm’z
biligsiz bilig bolmasar tavranmak bolmaz

24 pylyksyz pylyk ’wycs’r t’βr’nm’q̈ ’wyc’r..
biligsiz bilig öçser tavranmak öçer..

25 t’βr’nm’q̈ ’wycs’r pylyk kwynkwl ’wyc’r..
tavranmak öçser bilig köŋül öçer..

26 pylyk kwynkwl ’wycs’r ’’t ’wynk ’wyc’r..
bilig köŋül öçser at öŋ öçer..

27 ’’t ’wynk ’wycs’r ’’lty q̈’cyq [’]wrwn
at öŋ öçser altı kaçıg [o]ron-

28 l’r ’wyc’r.. ’’lty q̈’cyq ’wrwn l’r ’wyc
-lar öçer.. altı kaçıg oron-lar öç-

29 s’r pwyrtm’k ’wyc’r .. ’’mrylwr .. pwyrtm’k
-ser bürtmek öçer .. amrılur .. bürtmek

30 ’wycs’r t’kynm’k ’wyc’r.. t’kynm’k ’wycs’r
öçser teginmek öçer.. teginmek öçser

31 …///… ’’z pylyk ’wyc’r ’’mrylwr.. ’’z
…///… az bilig öçer amrılur.. az
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
pyš yykrmync ’wn
bėş yėg(ir)mi on

1 pylyk [’]wycs[’]r ’’mryls’r twty’q̈ ’wyc’r
bilig [ö]çs[e]r amrılsar tutyak öçer

Altı duyu organı olmasa temas olmaz.. Ad ve şekil olmasa altı duyu organı olmaz .. Bilinç olmasa ad ve şekil olmaz .. Çaba olmasa bilinç olmaz.. Bilgisizlik olmasa çaba olmaz.. Bilgisizlik sönse çaba söner.. Çaba sönse bilinç söner.. Bilinç sönse ad ve şekli söner.. Ad ve şekil sönse altı duyu organı söner.. Altı duyu organı sönse temas söner .. ortadan kalkar .. Temas sönse his söner.. His sönse … … hırslı zihniyet söner .. Hırslı

(arka sayfa)
(on beşinci bölüm onuncu)

(1-22) zihniyet sönse, bağlanma söner

2 ’’mrylwr.. [’’]z pylyk ’wycs’r ’’mryls’r
amrılur.. <[a]z bilig öçser amrılsar

3 twty’q ’wyc’r ’’mrylwr .. twty’q̈ ’wycs’r
tutyak öçer amrılur> .. tutyak öçser

4 ’’mryls’r q̈ylync ’wyc’r ’’mrylwr.. q̈ylylnc
amrılsar kılınç öçer amrılur.. kılınç

5 ’wycs’r ’’mryls’r twqm’q ’wyc’r ’’mrylwr
öçser amrılsar tugmak öçer amrılur

6 twqm’q̈ ’wycs’r ’’m - ryls’r q̈’rym’q̈
tugmak öçser am-rılsar karımak

7 ’wylm’k ’wyc’r - ’’mrylwr.. ’wl
ölmek öçer - amrılur ol

8 ’’nt’q twyrlwk - ’’y’q q̈’ t’kym
antag törlüg - ayag-ka tegim-

9 lyk m’ytry pwdysβt ywz klp ’wyc
-lig maitri bodis(a)v(a)t yüz k(a)lp üç

10 ’s’nky ’wydt’ p’rw q̈’zq’nmyš q̈wt
asanke üdte berü kazganmış kut

11 pwy’n pylk’ pylyk kwycynt’ ’wyzy
buyan bilge bilig küçinte özi

12 trq’ncryty ’’s’r ym’ yty sykyz pylk’
tarkınç riddi erser[46] yme y(i)ti sekiz bilge

13 pylykyn ’wl’q s’p’q nwmwq tytrw kwyrwp
biligin ulag sapag nomug titrü körüp

14 q̈wrwq kwyrm’k ’wqryn twyzwn ywl
kurug körmek ugrın tözün yol-

15 t’ ’yn’r .. y’z ’wqwrd’ ’ykynty ’’y
-ta iner .. yaz ugurda ikinti ay

16 s’kyz y’nkyq’ t’nk ’’t’ k’ly twyrt
sekiz yaŋıka taŋ ata-galı tört

.. <Hırslı zihniyet sönse bağlanma söner,..> bağlanma sönse, eylem söner.. Yaratılış sönse, ortadan kalsa doğum söner. Doğum sönse yaşlanma, ölüm söner. Böyle saygıdeğer Maitreya bodisavat yüz Kalpa ve üç Asamkhyeya (çağı)dan beri sahip olduğu şans, bilgi sayesinde kendini yok etme gücü olsa da sağlam sekiz bilgiyle süreklilik öğretisini açıkça görüp boş bakma sebeybiyle asil yoldan iner .. Bahar zamanında ikinci ayın sekizinci gününde şafak sökerken

46 Tekin’in dediği gibi erser okunabilir.

17 qyrq̈ kš’n ’wydt’ q̈wp q̈’m’q nyzβ’ny
kırk kşan üdte kop kamag nizvani-

18 l’ryq yydy ywq̈y pyrl’ t’rq̈’ryp ’wyz
-lerig yıdı yukı birle tarkarıp üz-

19 m’l[’]p qwp ’dkwk’ twyk’llyk pylk’
-mel[e]p kop edgüke tükellig bilge

20 pylyklyk y’rwq̈yn q̈wp q̈’m’q yyr swβ
biliglig yarukın kop kamag yėr suv-

21 l’ryq y’rwtw y’šwtw pwrq’n lyq kwyn
-larıg yarutu yaşutu burkan-lıg kün

22 tnkry yyrtyncwd’ plkwlwk pwlwr.. ’wy
t(e)ŋri yėrtinçüde b(e)lgülük bolur.. ö-

23 trw y’qyz yyr t’pr’ywr q̈’mš’ywr .. swmyr
-trü yagız yėr tepreyür kamşayur .. sumer

24 t’q tytr’ywr ’yrq’lwr t’lwy ’wykwz swβy
tag titreyür ırgalur taloy ügüz suvı

25 y’yq̈’nwr t’š’r p’lyq̈ ’wlwš ’yy ’yq’c
yaykanur taşar balık uluş ı ıgaç

26 y’š ’wt q̈’t’ky s’βyntwkl’rynt’ p’dyz
yaş ot-kategi sevintüklerinte bediz-

27 ’myš ’wswqlwq pwlwr l’r .. ’wn synk’r
-emiş osuglug bolur-lar .. on sıŋar

28 pwlwnk yynk’q̈ y’rwywr y’šwywr .. tnkry
buluŋ yıŋak yaruyur yaşuyur .. t(e)ŋri-

29 d’m ’wywn ’yr ’wyny kwyβrwkl’r ’wyny
-dem oyun ır üni küvrügler üni

30 y’nkq̈wr’r s’βyklyk yydlq ’syn ’sn’ywr
yaŋkurar seviglig yıdl(a)g esin esneyür

31 yyp’r swβlwq yynck’ ’’βynlyk pwlyt
yıpar suvlug yinçge evinlig bulıt-

32 syz kwynt’ y’qmwr y’q[’]r …
-sız künte yagmur yag[a]r …
(sayfanın sonu)

otuz dört (dakikalık) zamanda tüm ihtirasları tamamen ortadan kaldırıp bütün iyiliğe sahip olan bilgi ışığıyla tüm yeryüzünü aydınlatarak Budalı güneş tanrı, yeryüzünde görünür olur.. (23-32) Sonra yeryüzü sallanır .. Sumer dağ sallanır. Okyanus suları kıyıya çarparak taşar. Şehirler, çalı ve ağaçlar, yaş çimlere kadar sevindikleri için süslenmiş gibi olurlar .. On ana yön parlıyor .. Kutsal müziğin sesi, davulların sesi çınlıyor. Sevilecek güzel kokulu rüzgar esiyor. Misk sulu narin damlalı, bulutsuz günde yağmur yağar …

45. XV,? (11 ve 19 arasında)=Nr.257
(ön sayfa)

1 y’lnkwq̈ l’r p’ky ’ylkyd’ky ’wlwq q̈’t’q
yalŋok-lar begi ilkideki ulug katag

2 s’β swyzl’myšynkyzny ’wynk s’qynynk
sav sözlemişiŋizni öŋ sakınıŋ

3 ’wynkr’ ’wydwn š’kymwn pwrq’n
öŋre üdün şakimun burkan

4 nwmynt’ ’’cyty [’]’tlq twyyn ’rdynkyz z..
nomınta açite [a]tl(ı)g toyın erdiŋiz <z>..

5 [’]ync’ typ qwt q̈wltwnkwz .. š’nky ’’tlq
[i]nçe tėp kut koltuŋuz .. şanke atl(ı)g

6 ckrβrt ’ylyk - q’n mn pwl
ç(a)kr(a)v(a)rt ilig - kan m(e)n bol-

7 wp pwrq’n - qwtyn pwl’yyn
-up burkan - kutın bulayın
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
pyš ykrmync /… ykrmy
bėş y(ė)g(i)rminç / … y(ė)g(i)rmi

1 dym .. pw ’wq ’t’wyzyn tnkry yyrynk’
DYM .. bo ok e’tözin t(e)ŋri yėriŋe

2 ’’qtynyp qwrmzt’ tnkry pyrl’ pyr
agtınıp hormuzta t(e)ŋri birle bir

3 ’wrwn t’ ’wlwrdwm.. kntw ’wn ’dkw
oron-ta olurtum.. k(e)ntü on edgü

4 q̈ylync kwyz’tdwrtwm.. pwšylq y’qyš
kılınç küzeddürtüm .. buşıl(ı)g yagış

5 twrqwrdwm .. twrq̈’rw ’’nt’q kwyswšwm ’rwr
turgurdum .. turkaru antag küsüşüm erür

6 twyyn pwl’yyn - //d// typ .. ’mty
toyın bolayın - //D// tėp .. amtı

7 p’lyq [’]wlwš … - …
balık [u]luş … - …

45. XV,? (11 ve 19 arasında)=Nr.257
(ön sayfa)

(1-7) İnsanlar beyi, bir zamanlar büyük, sert sözler söylediğinizi hatırlayın! Önceden Şakimun burkan öğretisinde Açite adlı rahiptiniz .. Şöyle söyleyip saadet dilediniz.. Şankha adlı Çakravartin hükümdar olarak burkan saadetini bulayım!

(arka sayfa)
(on beşinci bölüm / ... yirmi)

(1-8) … Tam bu vücutla gökyüzüne ulaşıp İndra tanrı ile bir yerde oturdum.. Kendim on iyi işi yerine getirdim .. Sadaka bağışı verdim .. Daima şu arzumdur: Rahip olayım diyerek .. Şimdi kent … … …

8 yd/…
YD/…
(gerisi eksik)

154 (+46). XV,Son=Nr.212, 213, 276, 315. (315 No'lu kağıdın diğerleriyle bağlantısı, 46 numaralı faksimile üzerinde çoğaltılan yaprağın ön kısmının ucunun hemen bitişik olmasıyla sağlanır; İkisi arasında yaklaşık 7-8 satır eksiktir.)
(ön sayfa)

1 … s'kyz twym'n twyrt mynk
… sekiz tümen tört miŋ

2 …// βryc'β'y s'rβ' //
…// βRYC'β'Y S'Rβ' //

3 …tnkry ///…
…t(e)ŋri ///…

(4-11. satır aralığı eksik)

12 m'nkyl'yw … / ''šnwq̈y
meŋileyü … / aşnukı

13 kwynt' 'wl 'wq 'yky ykrmy pwylwk
künte ol ok iki y(ė)g(i)rmi bölük

14 'wl'q s'p'q nwmwq q̈'lty krt'qst
ulag sapag nomug kaltı gantahast

15 y'nk'l'r 'wlwq 'wykwz swβyn t'p' ywry
yaŋlar ulug ügüz suvın tapa yorı-

16 yw k'c'r c' pr'tyty's'mwtp['']dy
-yu keçer-çe pratityasamutp[a]d

17 'wykwz twypyn pwyrt'r // …
ügüz tüpin bürter // …

18 yyty kwynt' pwrq'n l[']r / …
yėti künte burkan-l[a]r / …

19 twyrt twyrlwk q̈wrq//…
tört törlüg q̈WRQ//…

20 'wyc twyrlwk 'wyk twr/… yrly
üç törlüg ög TWR/… y(a)rlı-

154 (+46). XV,Son=Nr.212, 213, 276, 315

(ön sayfa)

(1-31) … seksen dört bin … … … tanrı … sevinerek … önceki günde tam olarak on iki bölümlü sıra öğretisi (Pratityasamutpad), tıpkı fil Gandhahastin ulu nehir sularına doğru yürüyüp geçtiği gibi Pratityasamutpad nehir dibine dokunur … Yedi günde burkanlar … dört çeşit … üç çeşit düşünce … merhametli ..

21 q’ncwcy kwynkwl .. s’kyz ykrmy
-kançuçı köŋül .. sekiz y(ė)g(i)rmi

22 twyk’ywk t[’]nk[’]šysz ’dkwl’ryn …
tükeyük t[e]ŋ[e]şis(i)z edgülerin …

23 ///r .. ’wycwnc yyty kwynt’ ’ylkyn
///R .. üçünç yėti künte ilkin

24 …/w tynlq l’r nynk pyš ’’zwnlwq tyl
…/W tınl(ı)g-lar-nıŋ bėş ajunlug til-

25 k’nynt’ ’wqwrswz t’kynsyz ywq̈’rw
-geninte ugursuz tegինçsiz yokaru

26 qwdy t’kzynw //// [’]mk’k kwyrmyš
kudı tegzinü //// [e]mgek körmiş

27 …/’wyywr s’q̈ynwr twyrtwnc yyty
…/ öyür sakınur törtünç yėti

28 kwynt’ q̈wp q̈’m’q y’lnkwq l’ryq ’wyc
künte kop kamag yalŋok-larıg üç

29 ’wynky pwyl’r ’’dyr’r .. pyr ’wnk’ly ’wtqwr
öŋi böler adırar .. bir oŋalı otgur-

30 ’q̈ ’wlwšt’ twrmyš l’r .. ’ykynty tytrw
-ak uluşta turmış-lar .. ikinti titrü

31 …/lmyš ’wlwšt’ twrmyš l’r .. ’wycwnc
…/LMYŠ uluşta turmış-lar .. üçünç

(arka sayfa)
pyš ykrmync …
bėş y(ė)g(i)rminç …

1 ’wtqwr’q̈ syz ’wlwšt’ twrmyšl’r
otgurak-sız uluşta turmışlar

2 pyšync yyty kwynt’ /…
bėşinç yėti künte / …

3 …/// /// t///…
…/// /// T///…

(4-11. satır aralığı eksik)

on sekiz tamamlanmış, ölçülemez (derecedeki) iyilikleri … .. Üçüncü yedi günde ilk önce … canlıların beş varlık şeklinin çarkında gelişigüzel yukarı aşağı dolaşarak ıstırap çekmiş … düşünür. Dördüncü yedi günde tüm insanları üç kısma böler, ayırır .. Birinci; doğru ve belirli ülkede olanlar .. İkinci; doğru … ülkede olanlar .. Üçüncü

(arka sayfa)
(on beşinci bölüm ...)

(1-11) zorunlu olmayan kentte olanlar. Beşinci yedi günde … … …

12 …/yp nyrβ’nq’ p’ry yrlyq’dy l’r
…/YP nirvanka barı y(a)rlıkadı-lar

13 … ’wq̈ mn ym’ ’’s’nky s’nync’
… ok m(e)n yme asanke sanınça

14 tynlql’ryq ’wzqwrwp q̈wtq’ryp nyrβ’n
tınl(ı)glarıg ozgurup kutgarıp nirvan-

15 q[’] p’rmyšym krk’k .. ..
-k[a] barmışım k(e)rgek .. ..

16 m’ytrysmyt pytykd’ twyzk’ryncsyz
maitris(i)mit bitigde tüzgerinçsiz

17 pwrq’n qwtyn pwlm[’]q̈ ’’tlq pyš ykrmy
burkan kutın bulm[a]k atl(ı)g bėş y(ė)g(i)rmi-

18 nc ’wylwš twyk’dy .. .. ..
-nç ülüş tüketi .. .. ..
(19. satır boş bırakılmış)

20 n’mw pwt n’mw drm n’mw s’nk
namo but namo d(a)rm namo saŋ
(gerisi boş bırakılmış)

(bu sayfanın altında yazarın daha küçük kalem yazısıyla yazdığı kısa bir not var)

mn y’nky pwšqwtlwq β’ptswn lykšyr pytyyw t’kyntym ..
m(e)n yaŋı boşgutlug faptsun ligşir bitiyü tegin-tim ..

XVI. Bölüm
155. XVI,1=Nr.7, 288
(ön sayfa)

1 n’mw pwt n’mw drm n’mw s’nk
namo but namo d(a)rm namo saŋ

2 ’mty pw nwmlwq s’β’q pwdysβt p’rk
amtı bo nomlug savag bodis(a)v(a)t berk-

3 t[’] ’wq̈myš krk’k ’’nt’ ’wytrw ’z
-t[e] ukmış k(e)rgek anta ötrü ez-

(12-20) … Nirvana’ya ulaştılar … ve bizzat ben sayısız canlıyı kurtarıp Nirvana’ya ulaşmalıyım .. .. Maitrisimit kitabında “sonsuz burkan saadetini bulmak” adlı on beşinci bölüm bitti .. .. .. Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı.

Müstensih notu: Ben yeni öğrenen Faptsun, takvim yazdım ..

XVI. Bölüm

155. XVI,1=Nr.7, 288
(ön sayfa)

(1-10) Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı. Şimdi bu öğreti sözü, aydınlanma ormanında anlamalı. Bunun üzerine

4 rw’ tnkry prqm’lwk tnkry yyryntyn
-rua t(e)ŋri br(a)hmalok t(e)ŋri yėrintin

5 qwdy ’ynyp ’’y’q - q̈’ t’kymlyk
kudı inip ayag-ka tegimlig

6 m’ytry pwrq’n - [’]’d’q̈ynt’
maitri burkan - [a]dakınta

7 yyncwrw twypwn - ywkwnwp //…//
yinçürü tüpün - yükünüp // …//

8 … q̈// … - ’ync’ ’wytwk
… q̈// … - inçe ötüg

9 ’wytwnty ’’y’q q’ t[’]kymlyk
ötünti ayag-ka t[e]gimlig

10 … /k
… /K
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
’’lty ykrmync pyr
altı y(ė)g(i)rminç bir

1 ’rk twyrk q̈wdwp twyyn pwlm’q̈ kwyswš
erk türk kodup toyın bolmak küsüş-

2 yn m’nk’ y’qyn k’lmyš ’rwr l’r .. ’mty
-in maŋa yakın kelmiş erür-ler .. amtı

3 mn ’’nk ’ylky pwl’r q̈’ nwm nwml’yyn
m(e)n aŋ ilki bolar-ka nom nomlayın

4 ’’nt’ ’wytrw twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n
anta ötrü tükel bilge maitri burkan

5 ’wlwq yrlyq̈’ncy - pylykyn q̈wp
ulug y(a)rlıkançı - biligin kop

6 q’m’q q̈wt’dm’q̈ - ’yrw plkwn
kamag kutadmak - irü b(e)lgün

7 yyryk tnkryk - qwt’dtwrw w
yėrig t(e)ŋrig - kutadturu <w>

8 ’wd’y t’qdyn - kwyn tnkry twq
uday tagdın - kün t(e)ŋri tug-

Brahma, Brahmaloka göğünden aşağıya inip saygıdeğer Maitreya burkan ayağına eğilip (ayağı) altına hürmet ederek … … … Şunu rica eder. Saygıdeğer …

(arka sayfa)
(on altıncı bölüm birinci)

(1-10) Güçten vazgeçip rahip olma arzusuyla bana yakınlaştılar .. Şimdi ben ilk önce bunlara dini vaaz vereyim! Bunun üzerine mükemmel bilgili Maitreya burkan yüce merhametiyle, bütün mutluluk Lakşana işaretleriyle yeryüzünü, gökyüzünü kutsayarak Uday dağından güneş tanrı doğar

9 ’r c’ pwdyβ’n …
-ar-ca bodivan …

10 /…
/…
(gerisi eksik)

gibi (bir Buda’nın) aydınlanmasının ağaçlığı … …

47. XVI (?),?=N.285
(ön sayfa ?)

(başlangıç eksik)
1 … / synk’r …
… / sıŋar …

2 … // ’wrwp ’ync’ typ yrlyq[’]
… // urup inçe tėp y(a)rlık[a]-

3 dy tnkrym sn t’lwy ’wykwz qydyqynk’
-dı t(e)ŋrim s(e)n taloy ügüz kıdıgınka

4 yyr swβ ’wlwš p’lyq̈ l’ryq nwmc’
yėr suv uluş balık-larıg nomça

5 twyrwc’ ’wytl’yw ’rykl’yw twtqyl [’]ylky
töröçe ütleyü erigleyü tutgıl [i]lki-

6 d’ky ckrβrt ’ylyk q’n l’r twrqwrmyš
-deki ç(a)kr(a)v(a)rt ilig kan-lar turgurmış

7 cqš’ptlq twr n’nk pwzm’ ’’rt’tm’
ç(a)hşap(a)tl(ı)g tor neŋ buzma artatma

8 tnkry yyrynk’ p’rqw ywl wq ’’c ’wyc t’mw
t(e)ŋri yėriŋe bargu yol-ug aç üç tamu

9 ywlyn twqyl .. mn p’ryp twyyn dynt’r
yolın tugıl .. m(e)n barıp toyın dentar

10 pwlwp nyrβ’n ywlyn tyl’ywr mn [’]wl s’
bolup nirvan yolın tileyür m(e)n [o]l sa-

11 βyq ’yšydyp [’]wystwn tnkry ’’ltyn y’lnkwq̈
-vıg ėşidip [ü]stün t(e)ŋri altın yalŋok

12 mwnk’dwr ’’dynwr l’r.. ’wytrw š’nky ckrβrt
muŋadur adınur-lar.. ötrü şanke ç(a)kr(a)v(a)rt
(ön sayfanın sonu ?)

47. XVI (?),?=N.285
(ön sayfa ?)

(1-12) … yön … … vurup şöyle söyledi: Tanrım, sen okyanus kıyısında, yeryüzünde şehirleri dine göre, töreye göre uyararak yönet! Önceki Çakravartin hükümdarların yarattığı ahlak düzenini asla yıkma! Gökyüzüne giden yolu aç, üç cehennem yolunu kilitle! .. Ben ulaşıp rahip olup Nirvana yolunu dilerim. O sözü duyup yukarıda tanrılar aşağıda insanlar hayret ederler.. Sonra Çakravartin Şankha

(arka sayfa ?)

(başlangıç eksik)
1 …/ m’nkysyn/…
…/ meŋisin/ …

2 pwlzwn.. ’’nc’ s’β swyzl[’]dwkt’
bulzun.. ança sav sözl[e]dükte

3 šmnw tnkry ’’nt’ ’wq̈ yytlynyp p’rdy
ş(i)mnu t(e)ŋri anta ok yitlinip bardı

4 ’wytrw š’nky ckrβrt ’ylyk q’n ’wykrwn
ötrü şanke ç(a)kr(a)v(a)rt ilig - kan ögrün-

5 cwlwk s’βynclyk pwlwp ’ync[’] s’qync
-çülüg sevinçlig bolup inç[e] sakınç

6 s’qynwr.. ’’nc’m’ ’dkw m’nky [’]rwr kwys’
sakınur.. ançama edgü meŋi [e]rür küse-

7 myš kwyswš l’r q̈’nm’q̈y .. ’mty mn pwykwn
-miş küsüş-ler kanmakı .. amtı m(e)n bökün-

8 ky kwyn ’wk ’wrdwq q̈[’]ršyq qwdwp twyyn
-ki kün ok ordog k[a]rşıg kodup toyın

9 dynt’r pwl’yyn ’wytrw ’wtqw’q q̈’t’q
dentar bolayın ötrü otgurak katag

10 kwynkwlyn ’wyrkwnynt’ q̈wdy ’yn’ ’ync’
köŋülin örgüninte kudı ine inçe

11 typ s[’]β swyzl’ywr .. mn twyrt ’wlwš
tėp s[a]v sözleyür .. m(e)n tört uluş-

12 l’r ’wyz’ ’wyr ’wydwn ’rk twyrk t’rt
-lar üze ür üdün erk türk tart
(sayfanın sonu)

(arka sayfa ?)

(1-12) … sevincini … bulsun!.. Böyle sözler söyleyen Mara tanrısı hemen kayboldu. Sonra Çakravartin Şankha sevinip şöyle düşünür.. Ne kadar güzel (ve) sevinçlidir arzulanmış isteklerin gerçekleşmesi .. Şimdi ben tam bugün sarayı terk edip rahip olayım! Sonra çok sağlam gönlüyle tahtından inip şöyle söz söyler: .. Ben dört ülke üzerinde uzun zaman hüküm sür(düm)

156. XVI,2=Nr.108
(ön sayfa)

1 [’]ykd’ [’]ync’ kwyrwr mn k’rty pwlm’q̈
[’]YKD’ [i]nçe körür m(e)n karti bolmak-

2 ’q ’’nyn m’nk’ ’ynckwlwk m’nkyk’
-ag anın maŋa ençgülüg meŋike

156. XVI,2=Nr.108
(ön sayfa)

(1-13) … şöyle görürüm rahip olmayı. Bu sebeple bana sevince

3 t’kwrd’cy twyyn pwlm’q̈ twyrw pyrw yrly
tegürdeçi toyın bolmak törö bėrü y(a)rlı-

4 q̈’nk ’’nt’ ’wytrw ’’y’q q̈’ t’kym
kaŋ anta ötrü ayag-ka tegim-

5 lyk m’ytry pwrq’n s’βyklyk ’zrw’
-lig maitri burkan seviglig ezrua

6 ’wynyn š’nky - ckrβrt ’ylyk
ünin şanke - ç(a)kr(a)v(a)rt ilig

7 q’n p’šyn - s’kyz twym’n
kan başın - sekiz tümen

8 twyrt mynk - p’kl’r k’
tört miŋ - begler-ke

9 [’]ync’ typ yrly - q̈’ywr .. k’lynkl’r
[i]nçe tėp y(a)rlı-kayur .. keliŋler

10 syzl’r twyyn l’r .. ’’ryq cqš’pt kwyz
sizler toyın-lar .. arıg ç(a)hşap(a)t küz-

11 ’dynkl’r .. ’wl yrlq yrlyq̈’dwq t’ ’wl’r
ediŋler .. ol y(a)rl(ı)g y(a)rlıkaduk-ta olar-

12 nynk k[’]rty kwyrkl’ry yytlynyp twyyn
-nıŋ k[a]rte körkleri yitlinip toyın

13 kwyrkyn plkwlwk pwlwr l’r .. ’wytrw twy
körkin b(e)lgülük bolur-lar .. ötrü tü-

14 k’l pylk’ m[’]ytry pwrq’n ’wl y’nky
-kel bilge m[a]itri burkan ol yaŋı

15 pwlmyš twyyn l’r nynk kwynkwl kwykwz
bolmış toyın-lar-nıŋ köŋül köküz

16 ’wrwq l’ryn pyšmyšyn ’wq̈’ yrlyq̈’p
urug-ların bışmışın uka y(a)rlıkap

17 nwmlwq tylk[’]n t’βyrk’ly s’qyncyn ’’dyn
nomlug tilg[e]n tevirgeli sakınçın adın

18 pyr swykwt twypynt’ βzyr lq ’wrwn
bir sögüt tüpinte v(a)zir-l(ı)g oron

ulaştıracak rahip olma töresini veriniz! Bunun üzerine saygıdeğer Maitreya burkan, sevilen Brahma sesiyle Çakravartin Şankha hükümdarın önderliği ile seksen dört bin beye şöyle söyler: .. Geliniz sizler keşişler .. Saf disiplini koruyun! .. O buyruk verildiğinde onların rahip olmayan erkek Budist güzellikleri kaybolup keşiş güzellikleri ortaya çıktı .. (13-25) Sonra mükemmel bilgili Maitreya burkan o yeni keşişlerin ruh tohumlarının olgunlaşmasını anlayarak Dharma tekerleğini çevirme düşüncesiyle başka bir ağaç dibinde elmas taht

19 ’wyz’ ’wlwrw yrlyq’r .. ’wytrw ’wyc
üze oluru y(a)rlıkar .. ötrü üç

20 mynk [’]wlwq mynk yyr swβ t’pr’ywr ӫ’m
miŋ [u]lug miŋ yėr suv tepreyür kam-

21 š’ywr .. ’wl’ty ’wynk ’’lӫyncwsy tnkry
-şayur .. ulatı öŋ alkınçusı t(e)ŋri

22 yyrynk’t’ky tnkry l’r ’wrdwl’ry ’yrq’lwr
yėriŋetegi t(e)ŋri-ler ordoları ırgalur-

23 l’r .. ’wl tylt’qyn s’nsz twym’n ’’s’nky
-lar .. ol tıltagın sans(ı)z tümen asanke

24 s’nync’ tnkry l’r swpwšpyt yymyšlyk
sanınça t(e)ŋri-ler supuşpit yėmişlik-

25 k’ k’lyr l[’]r .. ’’nt’ ’wytrw twyk’l l
-ke kelir-l[e]r .. anta ötrü tükel <l>

26 pylk’ m[’]ytry pwrq’n ӫ[’]m’q twyyn l’r
bilge m[a]itri burkan k[a]mag toyın-lar-

27 ӫ’ twyrt kyrtw nwm nwml’ywr ’mk’k
ka tört kėrtü nom nomlayur <emgek>

28 ’mk’k nynk tylt[’]qy .. ’mk’k nynk ’wycm[’]
ky
emgek-niŋ tılt[a]gı .. emgek-niŋ öçm[e]gi

29 ’’mrylm’ӫy .. ’mk’k [’]wycm[’]kynk[’] p’rqwl
amrılmakı .. emgek [ö]çm[e]kiŋ[e] bargul-

30 wӫ twyzwn ywl .. ӫ’yw twyrt kyrtw
-uk tözün yol .. kayu tört kėrtü

31 nwmwq kwyrm’k ’rs[’]r .. ’/ …
nomug körmek ers[e]r .. ’ / …

32 lwk twyzwn ywl ’r///…
LWK tözün yol ’R///…
(ön sayfanın sonu)

üzerine oturur .. Sonra büyük dünya sallanıyor .. İlaveten “şekil sonu” (adlı) göğe kadar tanrı sarayları sarsılır .. O sebepten sayısız Asamkhyeya çağı boyunca tanrılar Supuşpit yemişliğine gelirler .. (25-32) Bunun üzerine mükemmel bilgili Maitreya burkan bütün rahiplere dört asil gerçeği vaaz eder. ıstırap çekmenin sebebi .. acının sönmesi ve sükûnet bulması .. acının sönmesi (için) gidilecek asil yol .. Böylesine dört asil gerçeği görmek ise .. … asil yol …

(arka sayfa)
’’lty ykrmync ’yky
altı y(ė)g(i)rminç iki

1 tylk’n tytyr .. q̈’lty q’nkly qwqy ’nyn
tilgen titir .. kaltı kaŋlı kukı anun-

2 kwsy tylk’ny twyk’l ’rs’r .. ’wcwz t’kz
-gusı[47] tilgeni tükel erser .. uçuz tegz-

3 ynwr t’βrylw ywryywr ’’ncwl’yw ym’
-inür tevrilü yorıyur ançulayu yme

4 nwmlwq tylk’n nynk ’wnk’ly kwyrwmlwk
nomlug tilgen-niŋ oŋalı körümlüg

5 ’wnk’ly pwykwš ’wrm’q̈ lq ’wnk’ly q’t’ql’n
oŋalı böküş urmak-l(ı)g oŋalı kataglan-

6 m’q̈ lq ’nynkwl’ry ’rwr .. ’wnk’ly s’β
-mak-l(ı)g anunguları erür .. oŋalı sav

7 swyzlwk ’wnk’ly - ’yš kwydwklwk
sözlüg oŋalı - iş küdüglüg

8 ’wnk’ly ’wyz ’yl - tynm’k lyk
oŋalı öz el-tinmek-lig

9 q̈wqy kyntyky y - ’rwr ’wnk’ly [’]wyk
kukı kėnti[n]ki <y> - erür oŋalı [ö]g

10 kwynkwllwk ’wnk’ly dy’n s’q̈ynclq ’wly
köŋüllüg oŋalı dyan sakınçl(ı)g ulı

11 qydyqy ’rwr .. twyrt twyrlwk ’wyk twrwq
kıdıgı erür .. tört törlüg ög turug-

12 l’ry ’wyz’ p’rw t’rtyp yyr swβd’ p’š
-ları üze berü tartıp yėr suvda baş-

13 tynq̈y nwmt’ ’wwq̈swz ’wyzwkswz ’’nk
-tınkı nomta ooksuz üzöksüz aŋ-

14 ’ylky ’yky kšn ’wydl’r d’ ’mr’nm’q̈
-ilki iki kş(a)n üdler-de amranmak

47 ’nynkwsy şeklinde yazılan ibarenin nasıl okunacağı açık değildir. Kelime Eski Uygurca söz varlığına ve bağlama uygun olarak anungusı olarak okunmuştur. EU daki anun- eyleminin ikinci hece ünlüsü metinde ı ile yazılmıştır.

(arka sayfa)
(on altıncı bölüm ikinci)

(1-11) çarktır .. Nasıl kağnının dingili, hazırlayıcısı ve tekerleği tamamlanmışsa.. kolay döner, dönerek ilerlerse bu şekilde de Dharma çarkının doğru görüşlü, doğru düşünceye varan, doğru çabaya sahip hazırlıkları vardır .. Doğru söz söyleyen, doğru iş yapan, doğru hayat süren, dingil başlığı arkadadır. Doğru anlayışın, doğru meditasyon düşüncesinin sonu vardır .. (11-33) Dört çeşit zihnin durma yeri ile beriye çekip yeryüzünde birinci öğretide kesintisiz ilk iki anda sevgi şehrindeki on çeşit ihtirasa ulaşmak için keser biçer .. İkinci iki anda bedenli ve bedensiz gökteki on sekiz ihtirasa ulaşmayı kesip koparır .. Üçüncü iki anda sevgi

15 ’wlwšt’q̈y ’wn twyrlwk nyzβ’ny l’r
uluştakı on törlüg nizvani-ler

16 t’km’kyn ’wyz’r pyc’r .. ’ykynty ’yky
tegmekin üzer bıçar .. ikinti iki

17 kšn ’wydl’rd’ ’wynklwk ’wynkswz tnkry
kş(a)n üdlerde öŋlüg öŋsüz t(e)ŋri

18 yyrynt’ky s’kyz ykrmy nyzβ’ny l’r t’k
yėrinteki sekiz y(ė)g(i)rmi nizvani-ler teg-

19 m’kyn pwlm’qyn ’wyz’r k’s’r .. ’wycwnc
-mekin bulmakın üzer keser .. üçünç

20 ’yky kšn ’wydl’r d[’] ’mr’nm’q̈ ’wlwšt’q̈y
iki kş(a)n üdlerd[e] amranmak uluştakı

21 yyty nyzβ’ny l’r t’km’kyn ’wyz’r k’s
yėti nizvani-ler tegmekin üzer kes-

22 ’r .. twyrtwnc ’yky kšn ’wydl’r d[’]
-er .. törtünç iki kş(a)n üdler-d[e]

23 ’wynklwk ’wynkswz tnkry yyrynt’ky [’]yky
öŋlüg öŋsüz t(e)ŋri yėrinteki [i]ki

24 ykrmy nyzβ’ny l’r t’km’kyn pwlm’qyn
y(ė)g(i)rmi nizvani-ler tegmekin bulmakın

25 ’wyz’r k’s’r .. pyšync ’yky kšn [’]wydl’r
üzer keser .. bėşinç iki kş(a)n [ü]dler-

26 d’ ’mr’nm’q̈ ’wlwšt’q̈y yyty nyzβ’ny
-de amranmak uluştakı yėti nizvani-

27 l’r t’km’kyn ’wyz’r k’s’r .. ’’ltync
-ler tegmekin üzer keser .. altınç

28 ’yky kšn ’wydl’r d’ ’wynklwk ’wynk
iki kş(a)n üdler-de öŋlüg öŋ-

29 swz tnkry yyrynt’ky ’yky ykrmy nyz
-süz t(e)ŋri yėrinteki iki y(ė)g(i)rmi niz-

30 β’ny l’r t’km’kyn ’wyz’r k’s’r .. yytync
-vani-ler tegmekin üzer keser .. yėtinç

şehrindeki yedi ihtirasa ulaşmayı kesip koparır .. Dördüncü iki anda bedenli ve bedensiz gökteki on iki ihtirasa ulaşmayı kesip koparır .. Beşinci iki anda sevgi şehrindeki yedi ihtirasa ulaşmayı kesip koparır .. Altıncı iki anda bedenli ve bedensiz gökteki on iki ihtirasa ulaşmayı kesip koparır .. Yedinci

31 ’yky kšn ’wydl’r d’ [’]mr’nm’q̈ ’wlwš
iki kş(a)n üdler-de [a]mranmak uluş-

32 t’qy yyty nyzβ’ny l’r t’km’kyn ’wyz
-takı yėti nizvani-ler tegmekin üz-

33 ’r k’s’r s’kyzync ’yky kšn ’wydl’r
-er keser sekizinç iki kş(a)n üdler
(sayfanın sonu)

iki anda sevgi şehrindeki yedi ihtirasa ulaşmayı kesip koparır .. Sekizinci iki an

48. XVI(?) ?=Nr.69
(ön sayfa ?)

(başlangıç eksik)
1 nynk s//…
-NYNK S//…

2 kwyrwp ///… - /l///…
körüp ///… - /L///…

3 l’r yn t’rq̈’ryp - swrt’p’n q̈wtyn
-L’R-YN tarkarıp - sortapan kutın

4 pwlwr l’r .. ’wytrw twyk’l pylk’ m’ytry y
bulur-lar .. ötrü tükel bilge maitri <y>

5 pwrq’n ’wynkr’ kysr’ky ’wydl’ryk pyl
burkan öŋre kisreki üdlerig bil-

6 k’ pylykyn q̈wdwrw q̈wlwl’p š’nky twyyn
-ge biligin koduru kolulap şanke toyın-

7 q̈’ ’ync’ typ yrlyq̈’ywr ’wq̈twnkmw sn
-ka inçe tėp y(a)rlıkayur uktuŋmu s(e)n

8 š’nky ywz klp ’wyc ’s’nky ’wydt’ky
şanke yüz k(a)lp üç asanke üdteki

9 m’nynk ’mk’nmyš kšn ’wydl’rym ’’nc’
meniŋ emgenmiş kş(a)n üdlerim ança

10 ’wykwš ’’rtm’dy .. kym s[’]nynk …
üküş ertmedi .. kim s[e]niŋ …

11 myn ’yšydyp ’’βyn…
min ėşidip evin …

48. XVI(?) ?=Nr.69
(ön sayfa ?)

(1-13) … görüp … … uzaklaştırıp Srotapanna kutuna ulaşırlar .. Sonra mükemmel bilgili Maitreya burkan önce veya sonraki zamanları bilgiyle ayrıntılı düşünüp rahip Şankha’ya şöyle söyler: Anladın mı sen Şankha? Yüz Kalpa ve üç Asamkhyeya çağındaki benim ıstıraplı zamanlarım öyle çok geçmedi .. Kim senin … ben duyup tohum …

12 klp ’wydl’ryk …
k(a)lp üdlerig …

13 ty l’r .. ’’y[’]/…
TY L’R .. ay[a]/…
(gerisi eksik)

(arka sayfa ?)

(başlangıç eksik)
1 .. ’’nc[’]
.. anç[a]

2 … pwrq’n
… burkan

3 qwty kym q̈wp - q’m[’]q ’’yyq q
kutı kim kop - kam[a]g ayıg <q>

4 yβl’q̈ twyrwl’ryk yydy ywq̈y pyrl’
y(a)vlak törölerig yıdı yukı birle

5 ’wyzm’l’myš pwlwr .. q̈wp ’dkwl’r nynk
üzmelemiş bolur .. kop edgüler-niŋ

6 twrwqy ’wrny pwlmyš q̈wp q̈’m’q nwml’r
turugı ornı bolmış kop kamag nomlar

7 ’wyz’ ’ykyntysz ’rklyk twyrklwk q̈’m’q
üze ikintis(i)z erklig türklüg kamag

8 tynlq l’r ’wyz’ twyz ’wlwq yrlyq̈’ncwcy
tınl(ı)g-lar üze töz ulug y(a)rlıkançuçı

9 pylyklyk ’rwr .. ’’nc’ s’β yrlyq̈’dwq̈
biliglig erür .. ança sav y(a)rlıkaduk-

10 t’ yytyncsz yytyz y’qyz yyr t’pr’ywr
-ta yėtinçs(i)z yetiz yagız yėr tepreyür

11 … ’ykysy pyrl’ q̈’tyq
… ikisi birle katıg

12 … /r .. kwyk q̈’lyq
… /R .. kök kalık

13 …/y q̈’twn
…/y katun

zamanları … .. …

(arka sayfa ?)

(1-14) … öyle … burkan saadeti ki bütün kötü, fena töreleri tamamen kökünü kazımış olur .. Bütün iyiliklerin durağı, yeri olmuş, bütün din kitapları üzerinde benzersiz güçlü, tüm canlılar üzerinde temel, büyük merhametlidir .. Bunun gibi söz söylediğinde fevkalade geniş yeryüzü titriyor … İkisi ile sert … … sema … hatun

14 … ’yštylwr
… ėştilür
(gerisi eksik)

… duyulur

157. XVI,4=Nr.4b
(ön sayfa)

1 m’nkyk[’] t’kk’y syzl’r ’’nt’ ’wytrw š’nky
meŋik[e] teggey sizler anta ötrü şanke

2 twyynt’ ’wl’ty [’’]lty ykrmy twym’n
toyınta ulatı [a]ltı y(ė)g(i)rmi tümen

3 s’kyz mynk twyyn l’r q̈wp q̈’m’q nyzβ’ny
sekiz miŋ toyın-lar kop kamag nizvani-

4 l’ryq t’rq’ryp ’rq’nt qwtyn pwlwr l’r ..
-lerig tarkarıp arhant kutın bulur-lar ..

5 ’’lq̈w nwnk ’t’wyzl’rynt’ky ’wynkl’ry q̈yr
alku-nuŋ e’tözlerinteki öŋleri kır-

6 tyš l’ry ’’ltwn - ’wynklwk pwlwr..
-tış-ları altun - öŋlüg bolur..

7 ’’ny kwyrwp q̈wp - q̈’m’q y’lnkwq̈
anı körüp kop - kamag yalŋok-

8 l’r nynk ’’nt’q - syzykl’ry twr
-lar-nıŋ antag - sezikleri tur-

9 wr.. pw š’nky twyyn n’ ’dkw q̈ylync
-ur.. bo şanke toyın ne edgü kılınç

10 q̈ylty ’rdy .. kym s’kyz twym’n twyrt
kıltı erdi .. kim sekiz tümen tört

11 mynk y’šlq tynlq l’r nynk ’wydynt’ ckr
miŋ yaşl(ı)g tınl(ı)g-lar-nıŋ üdinte ç(a)kr(a)-

12 βrt ’ylyk q’n pwlty .. s’kyz twym’n
-v(a)rt ilig kan boltı .. sekiz tümen

13 twyrt mynk t’pynwr p’kl’r dyn t’q̈y
tört miŋ tapınur begler-din takı

14 ’’d’n s’nsyz twym’n tnkry y’lnkwq̈
adan sansız tümen t(e)ŋri yalŋok-

157. XVI,4=Nr.4b
(ön sayfa)

(1-18) sevince ulaşacaksınız. Bunun üzerine rahip Şankha’dan başka yüz altmış sekiz bin rahibin hepsi ihtiraslarını uzaklaştırıp arhant kutuna ulaştılar .. Hepsinin vücutlarındaki renkler, yüzlerinin renkleri altın renginde olur.. Onu görüp tüm insanların şöyle soruları olur:.. Bu rahip Şankha ne iyi işler yapmıştı .. ki seksen dört bin yaşındaki canlıların zamanında Çakravartin hükümdarı oldu .. Seksen dört bin hizmet eden beylerden daha başka sayısız tanrı (ve) insandan

15 tyn t’p’q ’wdwq ’’ly yrlyq̈’p .. ’’nk
-tın tapag udug alı y(a)rlıkap .. aŋ-

16 kynynt’ twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n
-kėninte tükel bilge maitri burkan

17 nwmwnt’ twyyn pwlwp ’rq’nt qwtyn
nomunta toyın bolup arhant kutın

18 pwlty ’rky .. [’]wytrw tnkry tnkrysy pwrq’n
bultı erki .. [ö]trü t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan

19 ’ync’ typ yrlyq̈’ywr .. ’wynkr’ ’rtmyš
inçe tėp y(a)rlıkayur .. öŋre ertmiş

20 swyn ’wydwn pw cmpwdβyp ’wlwšt’
sön üdün bo ç(a)mbudvip uluşta

21 ’yky ’wlwq twyrlwk ’ylyk q’nl’r ’rdy ..
iki ulug törlüg ilig kanlar erdi ..

22 pyrysy β’s’βy ’’tlq .. ’ykyntysy d’n’s’m’
birisi vasave atl(ı)g .. ikintisi danasama-

23 ty ’’tlq – β’s’βy ’ylyk q’n k’nk
-te atl(ı)g - vasave ilig kan gaŋ

24 ’wykwz syntw ’wykwz swβyn ’yšl’tyr..r
ügüz sintu ügüz suvın işletir..R

25 ’yš p’ywr ’rk t’rt’r ’rdy.. d’n’s’m’ty
iş bayur erk tartar erdi.. danasamate

26 ’ylyk q’n β’kšw ’wykwz syt ’wykwz
ilig kan vakşu ügüz sit ügüz

27 swβyn ’yšl’tyr ’rk t’rt’r ’rdy.. ’wytrw
suvın işletir erk tartar erdi.. ötrü

28 ’wl ’yky ’wlwq ’ylyk l’r pyr ’ykyntyš
ol iki ulug ilig-ler bir ikintiş-

29 k’ ’ync’ t’nq’ryšw pk q̈’t’q
-ke inçe tangarışu b(e)k katag

30 s’β swyzl’dy l’r .. pyzynk ’ykykw nwnk
sav sözledi-ler .. biziŋ ikigü-nüŋ

hizmet kabul edip .. sonunda mükemmel bilgili Maitreya burkan öğretisinde rahip olup arhant kutunu buldu mu acaba? .. (18-32) Sonra yüce burkan şöyle söyler: .. Geçmiş, eski zamanda bu Jambudvipa kentte iki çeşit büyük hükümdar vardı .. Birisi Vasave adlı .. ikincisi Danasamate adlı. Vasave hükümdar Ganj nehri, Hindu nehrini kontrol eder, yararlanır .. hüküm sürerdi.. Danasamate hükümdar Amu Darya ve Sita nehir suyunu kontrol eder, hüküm sürerdi .. Sonra o iki büyük hükümdar birbirlerine şöyle ant içip sert, katı sözler söylediler .. Bizim her iki

31 p[’]lyq̈ ’wlwšwmwzt’ ’rdny twyzlwk
b[a]lık uluşumuzta erdni tözlüg

32 ’d t’β’r l’r plkwlwk pwls’r.. p’l’k
ed tavar-lar b(e)lgülük bolsar.. belek
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
’’lty ykrmync twyrt
altı y(ė)g(i)rminç tört

1 ’ydyš’lym .. ’’nt’ [’]wytrw pyr ’wydwn
ıdışalım .. anta [ö]trü bir üdün

2 d’n’s’m’ty ’ylyk q’n nynk ’wlwšynt’
danasamate ilig kan-nıŋ uluşınta

3 r’tn’šyky ’’tlq twyk’l pylk’ pwrq’n
ratnaşiki atl(ı)g tükel bilge burkan

4 plkwlwk pwlty.. β’s’βy ’ylyk q’n
b(e)lgülük boltı.. vasave ilig kan-

5 nynk yyn’ ’wlwšt’ p’lyq̈t’ β’ydwry
-nıŋ yene uluşta balıkta vaiduri

6 ’rdny ’wlwn lwq - βzyr kys’rlq
erdni ulun-lug - v(a)zir kesarl(ı)g

7 t[’]k y’p’rq’q̈lq - ’rdnylyk lyn
t[e]k yapargakl(ı)g - erdnilig len-

8 qw’ c’c’k - plkwlwk pwlty..
-hwa çeçek - b(e)lgülük boltı..

9 ’wytrw ’wl β’s’βy - ’ylyk q’n
ötrü ol vasave - ilig kan

10 ’rdnylyk lynqw’ c’c’kyk d’n’s’m’ty
erdnilig lenhwa çeçekig danasamate

11 ’ylyk q’nq̈’ pl’k ’ytdy .. d’n’s’m’ty
ilig kanka b(e)lek ıddı.. danasamate

12 ’ylyk q’n ’wl lynqw’ c’c’kyk p’l’k
ilig kan ol lenhwa çeçekig belek

13 k’lwrd’cy ’’rq̈yš pyrl’ r’tn’šyky pwrq’n
kelürdeçi arkış birle ratnaşiki burkan

şehrimizde mücevher özlü mal
mülk ortaya çıkarsa.. hediye

(arka sayfa)
(on altıncı bölüm dördüncü)

(1-8) (olarak) birbirimize gön-
derelim .. Bunun üzerine bir za-
man hükümdar Danasamate’nin
şehrinde Ratnaşiki adlı mükem-
mel bilgili burkan ortaya çıktı..
Hükümdar Vasave’nin kentin-
de yeniden beril cevher süslü
sapa sahip elmas erkek çiçek,
tek yapraklı mücevherle süslü
lotus ortaya çıktı.. (9-33) Sonra
hükümdar Vasame mücevherle
süslü lotus çiçeği Danasamate
hükümdara hediye gönderdi..
Hükümdar Danasamate o lotus
çiçeği hediye getiren kervan ile
Ratnaşiki burkana

14 t[’]p’ ’yltyp ’wlwq ’’qr ’’y’m’q̈yn ’ync’
t[a]pa eltip ulug ag(ı)r ayamakın inçe

15 typ ’wytwnty .. ’’y’q q’ t’kymlyk tnkrym
t[ė]p ötünti .. ayag-ka tegimlig t(e)ŋrim

16 β’s’βy ’ylyk q’n pyrl’ ’yn’q s’β
vasave ilig kan birle ınag sav

17 swyzl’štymz ’rdy .. q̈’ywsy nynk ’wlwš
sözleştim(i)z erdi .. kayusı-nıŋ uluş

18 p’lyq̈ymzt’ ’rdny plkwlwk pwls’r pyr
balıkım(ı)zta erdni b(e)lgülük bolsar bir

19 ’ykyntyšk’ p’l’k ’ydyš’lym .. ’mty m’nk’
ikintişke belek ıdışalım .. amtı maŋa

20 ’rdnylyk lynqw’ c’c’k p’l’k ’ydmyš
erdnilig lenhwa çeçek belek ıdmış

21 ym[’] ’mty tnkrym syzynk’ ’wytwnwr mn
ym[e] amtı t(e)ŋrim siziŋe ötünür m(e)n

22 ’rdny ’rdny pyrl’ y’r’šwr .. yrlyq̈’ncwcy y
erdni erdni birle yaraşur .. y(a)rlıkançuçı <y>

23 ’’ly yrlyq̈’zwn ’’nt’ ’wytrw β’s’βy
alı y(a)rlıkazun anta ötrü vasave

24 ’ylyk q’ntyn k’lmyš y’l’β’c ’rdny
ilig kantın kelmiş yalavaç erdni-

25 lyk ’wtrwq̈ ’wswqlwq kwyrw q̈’nynsyz
-lig otrug osuglug körü kanın[ç]sız

26 r[’]tn’šyky pwrq’n ’rdnyk kwyrwp mwnk’dyp
r[a]tnaşiki burkan erdnig körüp muŋadıp

27 [’]’dynyp d’n’s’m’ty ’ylyk q’n q̈’
[a]dınıp danasamate ilig kan-ka

28 ’ync’ typ ’wytwk ’wytwnty .. cyn t’m’ny
inçe tėp ötüg ötünti .. çin-tamani

29 ’rdny l’r ’wyz’ky ’wykm’k ’wswqlwq q
erdni-ler üzeki ögmek osuglug <q>

doğru gönderip büyük bir saygıyla şöyle söyledi: ..Saygıdeğer tanrım, hükümdar Vasave ile birbirimize itimat etmiştik.. Kimin ülkesinde mücevher çıkarsa birbirimize hediye gönderelim .. Şimdi bana mücevher süslü lotus çiçek hediye göndermiş ve şimdi tanrım sizden rica ederim mücevher, mücevher ile yakışır .. Merhametle alın! Bunun üzerine Vasave hükümdardan gelen, elçi mücevherle süslü adaya benzeyen, bakmaya doyulamayan Ratnaşiki burkan cevheri görüp hayret edip şöyle ricada bulundu .. Mücevher ile övmek gibi,

30 kwyn [’]’y tnkry l’ryn y’r’tyq lq ’’ltwn
kün [a]y t(e)ŋri-lerin yaratıg-l(ı)g altun-

31 lwq t’q ’wswqlwq kwyrw q̈’nynsyz ’yšy
-lug tag osuglug körü kanın[ç]sız eşi-

32 dk’ly ’wyny s’βy n’ ’’tlq ’rdny ’wl
-dgeli üni savı ne atl(ı)g erdni ol

33 pw .. ’’ny m’nk’ ’’yw pyrynk [’]ync[’]
bo .. anı maŋa ayu bėriŋ [i]nç[e]
(sayfanın sonu)

Gün, Ay tanrıları ile süslü altından dağ gibi (onun) çok işitilen şöhreti ve sözleri hangi mücevherdir? Onu bana söyleyin! Şöyle

(III. El yazması)

158. XVI(?), ?=Nr.456
(ön sayfa ?)

(başlangıç eksik)
1 … ’wykly dy/…
… ögli DY/…

2 …ywz klp ’wyc ’’s’nky
…yüz k(a)lp üç asanke

3 …/ym yyqylyp twrwr l’r
…/YM yıgılıp turur-lar

4 …/// [’’]tlq ’dkw q̈ylyncym
…/// [a]tl(ı)g edgü kılınçım

5 …/r l’r .. ’rtn’šyky pwrq’n
…/R L’R .. ar(a)tnaşiki burkan

6 …/wyklwk twym’n lyk
…/WYKLWK tümen-lig

7 …/ l’r dyn βy’krt ’’lqyš
…/ L’R DYN vyakr(i)t alkış

8 …/ pwrq’n tyn
…/ burkan-tın

9 …/ t’kyntym
…/ tegintim
(gerisi eksik)

(III. El yazması)

158. XVI(?), ?=Nr.456
(ön sayfa ?)

(1-9) … düşünceli … … yüz Kalpa ve üç Asamkhyeya … toplanırlar … adlı iyi amelim … Ratnaşiki burkan … on binlerce … kehanet (ve) kutsama … burkandan … gerçekleştirdim

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/wrm[’]q’r’c …
…/WRM[’]Q’R’C …

2 ’wynk [’]’lq̈yncwsy …
öŋ [a]lkınçusı …

3 ’wlwq kwyclwk t’ /…
ulug küçlüg T’ /…

4 l’r .. ’’lqw tyzyt …
L’R .. alku tijit …

5 k’lyp ’’y’q q̈’ t’kymlyk
kelip ayag-ka tegimlig

6 pwdysβt nynk kwrk’r q̈’lyqynk’
bodis(a)v(a)t-nıŋ kur(e)kar kalıkıŋa

7 y[’]q̈yn k[’]lyr l’r .. ’wytrw k/…
y[a]kın k[e]lir-ler .. ötrü K/…

8 ’rdnylyk t////… ///…
erdnilig T/// … /// …

9 ’rdnylyk …
erdnilig …

10 q̈// …
q̈// …
(gerisi eksik)

159. XVI(?), 6(?)=Nr.234
(ön sayfa)

1 tnkry tnkrysy pwrq’n q’ ’ync’ typ
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan-ka inçe tėp

2 ’wytwk ’wytwnty .. /.. ’rky tnkrym …
ötüg ötünti .. / .. erki t(e)ŋrim …

3 t’q̈ ’ylykl’r p’kl’r … ’’lqw ’ylyk
tag iligler begler … alku ilig

4 q’nl’rd’ ’ykyntysyz ’rklyk twyrklwk
kanlarda ikintisiz erklig türklüg

(arka sayfa?)

(1-10) … … “şekil sonu” [(adlı) gök] … büyük, güçlü … .. bütün bağışlama … gelip saygıdeğer bodisavatın küçük tapınağına yaklaşırlar .. Sonra … mücevher süslü … … mücevherli … …

159. XVI(?), 6(?)=Nr.234
(ön sayfa)

(1-5) yüce Buda’ya şöyle ricada bulundu : .. .. acaba tanrım … dağ hanlar, beyler … Tüm hükümdarlardan (ayrı) benzersiz güçlü

5 pwls’r .. ’wytrw r’tn’šyky pwrq’n ’ync’
bolsar .. ötrü ratnaşiki burkan inçe

6 typ yrlyq̈’dy..y - twyrt yyr …
tėp y(a)rlıkadı..<y> - tört yėr …

7 ’wyz’ ’rklyk - twyrklwk …
üze erklig - türklüg …

8 twn tylk’n - t’ …
tun tilgen-te …

9 …/y ’rd//… -twyk’l …
…/Y ’RD//… - tükel …

10 ’ylykl’r ’ylyky q’n l’r q’ny ckrβrt
iligler iligi kan-lar kanı ç(a)kr(a)v(a)rt

11 ’ylyk q’n pwlwr.. ’’ny ’yšydyp d’n’
ilig - kan bolur.. anı ėşidip dana-

12 s’m’ty ’ylyk q’n l’p’y [’]wyr’ tnkry
-samate ilig kan labai [ü]re t(e)ŋri

13 pwrq’nyq ’’y[’]q ckrβrt q’n ’wrnynk’
burkanıg ay[a]g ç(a)kr(a)v(a)rt kan ornıŋa

14 t’kkwlwk q̈wt q̈wlty.. r’tn’šyky y
teggülük kut koltı.. ratnaşiki <y>

15 tnkry tnkrysy pwrq’n ’’lq̈yš pyryp …
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan alkış bėrip …

16 … pwlq’y syz …/ mw /…
… bulgay siz …/ mu / …

17 s’kyz twym’n twyrt mynk y’šlq y’lnk
sekiz tümen tört miŋ yaşl(ı)g yalŋ-

18 wql’r nynk ’wydynt’ s’kyz twym’n
-oklar-nıŋ üdinte sekiz tümen

19 twyrt mynk p’kl’r ’wyz’ ’rklyk
tört miŋ begler üze erklig

20 twyrklwk š’nky ’’tlq ckrβrt ’ylyk
türklüg şanke atl(ı)g ç(a)kr(a)v(a)rt ilig

olsa .. (5-14) Sonra Ratnaşiki burkan şöyle söyledi: .. Dört yer … üzerinde kudretli … ilk döngüde … … tam … beyler beyi, hanlar hanı tekerleği çeviren yani yeryüzünün hükümdarı olur.. Bunu duyan Danasamate hükümdar salyangoz kabuğu üfleyerek yüce burkanın saygıdeğer Çakravartin hükümdar tahtına çıkması (için) kut istedi.. (14-32) Ratnaşiki yüce burkan övgüler sunup … … bulacaksınız … mı … Seksen dört bin yaşındaki insanların zamanında seksen dört bin bey üzerinde kudretli Şankha adlı Çakravartin hükümdar

21 q’n yyn’ ym’ yyty ’rdnynkyz twyk’l
kan yene yme yėti erdniŋiz tükel

22 pwlq’y.. twyrt twyrlwk y’lnkwq̈
bolgay.. tört törlüg yalŋok

23 ’’tynk’ y[’]lynynk’ t’kk’y syz t’lwy
atıŋa y[a]lınıŋa teggey siz taloy

24 [’]wykwz qydyqynk’ t’ky ’wlwš p’lyq̈’q
[ü]güz kıdıgıŋa tegi uluş balıkag

25 p’šl’p pwyl’p ’’nk kyn m’ytry pwr
başlap bölep aŋ kėn maitri bur-

26 q’n nwmynt’ twyyn pwlwp ’rq’nt
-kan nomınta toyın bolup arhant

27 qwtyn pwlq’y syz.. ’’ny ’yšydyp d’n’s’m
kutın bulgay siz.. anı ėşidip danasam-

28 ’ty ’ylyk q’n kwys’myš kwyswšy twl
-ate ilig kan küsemiş küsüşi tol-

29 myš ’wswqlwq pwlwp ’wykrwncwlwk s’βyc
-mış osuglug bolup ögrünçülüg sevi[n]ç-

30 lyk pwlwr.. ’’nt’ ’wytrw r’tn’šyky
-lig bolur.. anta ötrü ratnaşiki

31 tnkry tnkrysy pwrq’n d’n’sm’ty ’ylyk
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan danas(a)mate ilig

32 q’n … s[’]βynyp …
kan .. s[e]vinip …
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
<’’lty ykr/…>
<altı y(ė)g(i)r/ …>

1 … s’yw tynlql’r q̈’ qwtq’rw
… sayu tınl(ı)glar-ka kutgaru

2 … ’ylyk q’n …/k ’wlwšynk’
… ilig kan …/K uluşıŋa

3 …/y .. β’s’βy ’ylyk q’n ym’ ’ync’
…/Y .. vasave ilig kan yme inçe

tekrar yedi mücevheriniz eksiksiz olacak.. Dört çeşit insan onuruna ulaşacaksınız. Okyanus kıyısına kadar kentleri idare edip parçalayıp en son Maitreya burkan öğretisinde rahip olup arhant saadetine ulaşacaksınız .. Bunu duyan hükümdar Danasamate’nin arzulanmış dileği gerçekleşmiş gibi olur.. Bunu üzerine yüce burkan Ratnaşiki, Danasamate hükümdar .. sevinip …

(arka sayfa)
<on altıncı/ ...>

(1-15) Her bir canlıyı kurtarıp … hükümdar … ülkesine … .. Vasave hükümdar da şunu

4 ’’ydty.. r’tn’šyky tnkry tnkrysy pwr
ıdtı.. ratnaşiki t(e)ŋri t(e)ŋrisi bur-

5 q’n d’n’s’m’ty ’ylyk q’nq’ ckrβrt
-kan danasamate ilig kanka ç(a)kr(a)v(a)rt

6 ’ylyk q’n - ’wrnynk’ ’’lq̈yš
ilig - kan - ornıŋa alkış

7 pyryp.. - m’nynk ’wlwš
bėrip.. - meniŋ uluş-

8 wmq’ k’ly - yrlyq̈’myš ..
-umka keli - y(a)rlıkamış ..

9 … /l//y - k/// … yyrd’
… /L//Y - K/// … yėrde

10 …[’]ytyp y’r’typ twyrt twyrlwk
… [i]tip yaratıp tört törlüg

11 ’’qr swwsy pyrl’ ’wytrw p’ryp r’tn’
ag(ı)r süüsi birle ötrü barıp ratna-

12 šyky tnkry tnkrysy pwrq’nyq ’’y’p
-şiki t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkanıg ayap

13 [’]’qrl’p ’’y’syn q̈’βšwrwp ’ync’ ’wy
[a]g(ı)rlap ayasın kavşurup inçe ö-

14 twk ’wytwnty .. tnkrym mn [’]ync’ ’yšy
-tüg ötünti .. t(e)ŋrim m(e)n [i]nçe eşi-

15 dtym …//twm d’n’sm’ty ’ylyk q’n
-dtim …//TWM danas(a)mate ilig kan

16 ckrβrt ’ylyk q’n [’]wrnynk’ ’’lqyš qwl
ç(a)kr(a)v(a)rt ilig kan [o]rnıŋa alkış kol-

17 myš .. tnkry pwrq’n ym’ ’’lq̈yš pyrw
-mış .. t(e)ŋri burkan yme alkış bėrü

18 yrlyq̈’myš .. ’mty tnkrym pw yyr swβd’
y(a)rlıkamış .. amtı t(e)ŋrim bo yėr suvda

19 ’’nt’q y’lnkwq̈ p’rmw ’rky .. kym ckrβrt
antag yalŋok barmu erki .. kim ç(a)kr(a)v(a)rt

gönderdi.. yüce burkan Ratnaşiki, Danasamate hükümdara, tekerleği çeviren hükümdar tahtına övgüler dizip.. benim ülkeme gelmiş .. … … yerde … hazırlayıp süsleyip dört çeşit büyük ordusuyla o zaman (oraya) gidip Ratnaşiki yüce burkan’a saygı gösterip ellerini birleştirip şöyle söyledi: .. tanrım ben şöyle duydum. (15-32) … Hükümdar Danasamate, tekerleği çeviren hükümdar tahtı için övgü istemiş .. Yüce burkan da methetmiş .. şimdi tanrım, bu yeryüzünde böyle insan var mı acaba? .. ki tekerleği çeviren

20 q’nt’ yyk’dmyš ’wtmyš pwls’r .. ’wytrw
kanta yėgedmiş utmış bolsar .. ötrü

21 tnkry tnkrysy pwrq’n ’ync’ typ yrly
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan inçe tėp y(a)rlı-

22 q̈’dy .. p’r p’r ’wlwq ’ylyk p’rw ’yšy
-kadı .. bar bar ulug ilig baru[48] eşi-

23 dynk swyzl’yyn pw yyr swβd’ …
-diŋ sözleyin bo yėr suvda …

24 twyrlwk twyzk’ryncsyz qwt pwlmyš
törlüg tüzgerinçsiz kut bulmış

25 ’wylwš lwk ’rdny l’ryn twyrt kyrtw
ülüş-lüg erdni-lerin tört kėrtü

26 nwmlwq ’wlwš l’r ’wyz’ ’rk t’rtd’cy
nomlug uluş-lar üze erk tartdaçı

27 ’wyc q̈’t yyr swβlwq t’lwy ’wykwz swβ
üç kat yėr suvlug taloy ügüz suv-

28 yn ’yntyn ywqwc k’cmyš ’rwš ’wykwš
-ın intin yoguç[49] keçmiş erüş üküş

29 ’’dn’qwq k’cwrd’cy nwmlwq tylk’n t’βyr
ad(ı)naguk keçürdeçi nomlug tilgen tevir-

30 d’cy ’wn kwyclwk tnkry y’lnkwq̈ nwnk
-deçi on küçlüg t(e)ŋri yalŋok-nuŋ

31 p’qšysy yrlyq̈’ncwcy pylyklyk ’wlwq q
bakşısı y(a)rlıkançuçı biliglig ulug <q>

32 …/ twyklwk twym’n lyk …
…/ tüglüg tümen-lig …
(sayfanın sonu)

hükümdara galip gelmiş olsa .. Bunun üzerine yüce burkan şöyle söyledi: .. Var var! Büyük han tümüyle duyun, söyleyin! Bu yeryüzünde … türlü ucu bucağı olmayan kut bulmuş kısmetliler mücevherlerle dört asil gerçeğe sahip ülkeler üzerinde hüküm sürecek üç kat dünya, okyanus suyun(dan) karşı tarafa çok sayıda kişiyi geçirecek, Dharma tekerleği çevirecek on (kat) güçlü tanrı (ve) insanın öğretmeni merhametli, büyük … on binlerce …

48 Aslen barı şeklinde olan ve hepsi, tümüyle anlamına gelen sözcük baru olarak yazılmıştır.

49 Aslen barı şeklinde olan ve hepsi, tümüyle anlamına gelen sözcük baru olarak yazılmıştır.

160 (+49). XVI(?),9=Nr.253, 286, 309, 323, 344 (Bugün son iki rakam eksik olduğundan, her zamanki gibi bunları kapalı bir notla mevcut transkripsiyondan harf çevirisine dönüştürdüm; Bu kısım z 16-27'de yer almaktadır. Le Coq ve Arat'ın transkripsiyonu şurada basılmıştır: Ek II, sayfa 82f.)
(ön sayfa)

1 pwyrwq̈ l'r .. cwqyn y'lynyn …
buyruk-lar .. çogın yalının …

2 q'twn ['']β p'rq̈ l'ryn q̈wdwp
katun [e]v bark-ların kodup

3 mynkw kwylwk k' mynyp 'wylkwl'nc
mingü kölük-ke minip ülgülenç-

4 syz p'lyq̈ lq pwdwntyn twzq/…/…
-siz balık-l(ı)g boduntın TWZQ/…/…

5 kytwm'ty p'lyq̈tyn 'wynwp swpwšpyt
ketumati balıktın ünip supuşpit

6 yymyšlyk t'p' - k'lyr l'r .. yymyš
yėmişlik tapa - kelir-ler .. yėmiş-

7 lyk k' t'k - dwkt' mynkw
-lik-ke teg-dükte mingü

8 kwylwk l'ryn - tyn 'ynyp
kölük-lerin-tin inip

9 twyyn pwlm'q̈ - kwyswšyn t('')pyn
toyın bolmak - küsüşin t(a)pın[galı]

10 pwrq'n q̈' y'qyn p'ryr l'r.. ['']wl 'wqwr
burkan-ka yakın barır-lar.. [o]l ugur-

11 d' ''y'q q̈' t'kymlyk m'ytry pwr
-da ayag-ka tegimlig maitri bur-

12 q'n s'nsz twym'n q̈wβr'myš q̈wβr'q
-kan sans(ı)z tümen kuvramış kuvrag-

13 q̈' … tyn …/…
-ka … TYN …/…

160 (+49). XVI(?),9=Nr.253, 286, 309, 323, 34
(ön sayfa)

(1-10) komutanlar .. haşmetiyle … hatun, evlerini terk edip binek hayvanına binip sonsuz şehir halkından … … Ketumati şehrinden ayrılıp Supuşpit yemişliğine doğru gelirler .. Yemişliğe vardıklarında binek hayvanlarından inip rahip olma arzusuyla hürmet etmek için burkana yaklaşırlar .. (10-32) O sırada saygıdeğer Maitreya burkan sayısız rahip(ten oluşan) topluluğa … …

14 pwyrwq̈ l[’]r /…
buyrukl[a]r / …

15 typ …
tėp …

16 <t/…>
<T/…>

17 …
…

18 <l’r p’/…>
<L’R P’ / …>

19 <wrwp …>
<WRWP…>

20 <kwyrw …>
<KWYRW …>

21 <m’ytry pwrq’n …>
<maitri burkan …>

22 <pwl’r ’ykykw m’nynk …>
<bolar ikigü meniŋ …>

23 <’wswqlwq pyrysy py/…>
<osuglug birisi PY/…>

24 <l’rym ’’r’ yyk’d/…>
<L’RYM ara yėged/…>

25 <k’lyk ’rdnyk’ …>
<kelig erdnike …>

26 <’’r’ yyk’dmyš …>
<ara yėgedmiş …>

27 <tytsy l’rym …pw/…lr..>.....q̈’lty βyp’šy
<tetse-lerim …bo/…LR..>..... kaltı vipaşi

28 <tnkry tnkrysy pwrq>’n nynk kr[’]ty drnyy
<t(e)ŋri t(e)ŋrisi burk>an-nıŋ kante dravi

29 <’’tlq ’yky> ’wlwq tytsy l’ry ’rdy.. šyky
<atl(ı)g iki> ulug tetse-leri erdi.. şiki

komutanlar … diyerek … … … … … … <Maitreya burkan…> <bunlar, ikisi benim …> <gibi birisi…> <...arasında daha üstün…> <gelen mücevhere…> <arasında galip gelmiş…> <öğrencilerim …bu… ..> ….. tıpkı Vipaşi <yüce burkanın Kante (ve) Dravi <adlı iki> büyük öğrencisi vardı.. Şiki

30 pwrq’n nynk [’]’pypw s’p’βy [’]’tlq ’yky
burkan-nıŋ [a]bibu sanbave [a]tl(ı)g iki

31 ’wlwq tytsy l’ry ’rdy .. βyšp[’]pw pwrq’n
ulug tetse-leri erdi .. vişb[a]bu burkan-

32 nynk šrwny ’wt’ry ’’tlq ’yky ’wlwq
-nıŋ şrone utare atl(ı)g iki ulug
(ön sayfanın sonu)

burkanın Abibu (ve) Sanbave adlı iki büyük öğrencisi vardı .. Vişbabu burkanın Şrone (ve) Utare adlı iki büyük

(arka sayfa)
’’lty ykrmync twqwz
altı y(ė)g(i)rminç tokuz

(arka sayfa)
(on altıncı bölüm dokuzuncu)

1 tytsyl’ry ’rdy .. krk’swnty pwrq’n n’nk ..
tetseleri erdi .. kr(a)kasunte burkan-naŋ ..

(1-10) öğrencisi vardı .. Kr(a) kasunte burkanın .. … adlı öncü iki öğrencisi vardı. Kanakamuni burkanın … adlı iki büyük öğrencisi vardı .. Kaşip burkanın … Baradvaçe adlı iki büyük öğrencisi vardı .. Şakimuni burkanın Şariputre (ve) Modgalayane adlı öncü iki öğrencisi vardı .. (10-32) Aynı şekilde benim, bunlar(ın) her ikisi Arşidate (ve) Purane (adlı) adlı büyük öğrencim var. Bunun üzerine onlar iki

2 … / ’’tlq ’yky p[’]š p’š’qwt
… / atl(ı)g iki b[a]ş başagut

3 tytsy l’ry ’rdy k[’]n’k’mwny pwrq[’]n
tetse-leri erdi k[a]nakamuni burk[a]n-

4 nynk /wcysy ’w /…/y ’’tlq ’yky ’wlwq
-nıŋ /WCYSY ’W /…/Y atl(ı)g iki ulug

5 tytsy l’ry ’rdy .. k’šyp pwrq’n nynk
tetse-leri erdi .. kaşip burkan-nıŋ

6 …/sy p’rty’cy / - ’’tlq ’yky ’wlwq
…/SY bar(a)dvaçe / - atl(ı)g iki ulug

7 tytsy l’ry ’rdy .. - š’kymwny pwrq’n
tetse-leri erdi .. - şakimuni burkan-

8 nynk š’rypwtr - mwtkl’y’n ’’t
nıŋ şariputr(e) - modg(a)layan(e) at-

9 lq ’yky p’š - p’š’qwt tytsy
-l(ı)g iki baş - başagut tetse-

10 l’ry ’rdy .. ’’ncwl’yw ym[’] m’nynk pwl’r
-leri erdi .. ançulayu ym[e] meniŋ bolar

11 ’ykykw ’ršyd’ty pwr’ny ’yky ’wlwq tytsy
ikigü arşidate purane iki ulug tetse-

12 l’rym ’rwr l’r.. ’’nt’ ’wytrw ’wl’r ’yky
-lerim erür-ler.. anta ötrü olar iki

13 …/q ”qr … ”y’q
…/Q ag(ı)r … ayag

14 …/dyn
…/DYN

15 …/ //twn
…/ //TWN

16 <.../lq>
<.../LQ>

17 …
…

18 <.../z’>
<.../Z’>

19 <.../z>
<.../Z>

20 <.../qt’>
<.../QT’>

21 <...twyyn kwyr>
<... toyın KWYR>

22 <...pwlwr l’r .. s’nsz twym’n>
<...bolur-lar .. sans(ı)z tümen>

23 <.../w m’ytry pwrq’n>
<.../W maitri burkan>

24 <.../tcy pwlmyš l’ry>
<.../TCY bolmış-ları>

25 <.../š pwrq’n l’rq’>
<.../Š burkan-larka>

26 <...pwlwp ’wyc ”qy>
<...bolup üç agı>

27 lyq nwm p////...
-lıg nom P////…

28 ykrmy ’wrwn s’kyz ’wqwš l’ryq
y(ė)g(i)rmi oron sekiz uguş-larıg

… saygı … hürmet … … … …
… … … <...rahip …> <...olurlar
.. sayısız> <... Maitreya burkan>
<...olmuşları> <... burkanlara>
<... olup üç hazine> öğreti(si) …
on iki yer, sekiz soyu,

29 pyš yynk’ql’ryq ’’d’r’ ’’d’r’ ’wdwq
bėş yıŋaklarıg[50] adara adara udug-

30 l’ry ’wycwn m’ytry pwrq’n tyn twyrt
-ları üçün maitri burkan-tın tört

31 kyrtw nwm ’yšydmyš t’ ’wk ’’ltwn
kėrtü nom ėşidmiş-te ok altun

32 ’wynklwk ’’ltwn q̈yrtyš lq ’wlwq twyrlwk
öŋlüg altun kırtış-l(ı)g ulug törlüg
(sayfanın sonu)

beş tarafı üstün hizmetleri için Maitreya burkandan dört asil gerçeği duyduklarında altın renkli, altın görünümlü büyük, çeşitli

50. XVI,10=Nr.62
(ön sayfa)

1 ’rq’nt pwlwr l’r .. t’q̈y ym’ q̈’lmyš
arhant bolur-lar .. takı yme kalmış

2 pwyrwq l’r ym’ ’wykwš ’’zwnl’rd’
buyruk-lar yme üküş ajunlarda

3 [’]wyc ’rdny ’wykwk q̈’nkyq tpynmyš
[ü]ç erdni ögüg kaŋıg t(a)pınmış

4 [’]wdwnmyš ’wycwn pwrq’n kwyrkyn
[u]dunmış üçün burkan körkin

5 ’ytyp βrq’r yyryn sypyrmyš ’wycwn
itip v(i)rhar yėrin sipirmiş üçün

6 nwm ’yšydyp nwm - pytyk pytymyš
nom ėşidip nom - bitig bitimiş

50. XVI,10=Nr.62
(ön sayfa)

(1-10) rahip olurlar .. Ayrıca kalan komutanlar da birçok âlemde üç mücevher, anneye, babaya hürmet ettiği için Buda heykeli süsleyip manastırı süpürdükleri için öğreti dinleyip din kitabı yazdıkları

50 Laut bu cümle için, iki y(ė)g(i)rmi uguşlarag bėş yapaglarag adır- “yapısının bu dinin görüşüne göre tüm insan varlığını oluşturan temel Budist kavramlarla ilgilidir: “12 temel” {skr. ayatana},“18 unsur” {skr. dhatu} ve “5 grup {tutunma}” {skr. (upadana)skandha). Bu gruplar özellikle abhidharma literatüründe “tekrar tekrar tek bir grupta birleşmiş” olarak bulunur. MaitrSengim’de tasdik edilen tam da bu gruptur” bilgisini vermiştir
MaitrHami’de yanlış anlama olduğunu, uguş “dhatu” yerine orun “ayatana” terimi beklenmesi gerektiğini belirtmiştir. Doğru terminolojik kullanım MaitrHami’de de iki kez belgelenmiştir: beş yapag iki y(ė)g(i)rmi orunlar “5 skandhas ve 12 ayatanas” veya sekiz y(ė)g(i)rmi uguslar iki y(ė)g(i)rmi orunlar “18 dhatus ve 12 ayatanas” (Laut 1986: 57).

7 ’wycwn twn - ’twk ’’š
üçün ton - etük aş

8 ’yckw pwšy y - pyrmyš ’wycwn
içgü buşı <y> - bėrmiş üçün

9 …/ cykyn - ’t’wyzlwk ’wlwq
…/ çigin - e’tözlüg ulug

10 t’kymlyk ’rq[’]nt l’r pwlwr l’r.. ’’nt’
tegimlig arh[a]nt-lar bolur-lar.. anta-

11 d’ p’s[’] /…//… [’]ync’
-da bas[a] / …// … [i]nçe

12 ’yšydwr .. m’nynk ’wqwl lwq ’rdnym pwrq’n
ėşidür .. meniŋ ogul-lug erdnim burkan

13 qwtyn pwlwp nwmlwq tylk’n t’βyrmyš
kutın bulup nomlug tilgen tevirmiş

14 š’nky ckrβrt ’ylyk q’n p’šyn
şanke ç(a)kr(a)v(a)rt kan başın

15 s’kyz twym’n twyrt mynk ’ylykl’r r
sekiz tümen tört miŋ iligler <r>

16 p’kl’r ’ršyd’ty pwr’ny p’šl’p s’kyz twy
begler arşidate purane başlap sekiz tü-

17 m’n twyrt mynk pwyrwq l’r .. s’kyz
-men tört miŋ buyruk-lar .. sekiz

18 twym’n twyrt mynk pr’m’n l’r
tümen tört miŋ braman-lar

19 ’’lq̈w yyk’dm’k p’k’dm’k ’rk twyrt
alku yėgedmek begedmek erk türk

20 ’β p[’]rq̈ qwdwp ’yd’l’p … ///m’q̈’q
ev b[a]rk kodup ıdalap .. ///M’q̈’Q

21 …/ q̈/…
…/ q̈/…
(gerisi eksik)

için, elbise, ayakkabı, yiyecek, içecek sadakası verdikleri için, ipek vücutlu çok saygıdeğer arhantlar olurlar.. (10-21) Bunun üzerine … … şöyle duyar .. Benim oğula layık kıymetlim burkan saadetine ulaşıp Dharma tekerleği çevirmiş Çakravartin Şankha hükümdar önderliğinde seksen dört bin han, bey, Arşidate, Purane başta olmak üzere seksen dört bin komutan .. seksen dört bin Brahman, hepsi galip olma ve güç sahibi olma, güç, evi terk edip .. … …

(arka sayfa)
’’lty ykrmync ’wn
altı y(ė)g(i)rminç on

1 ’wytrw m’ytry pwrq’n q̈’nky prqm’yw
ötrü maitri burkan kaŋı br(a)hmayu

2 pwrwkyt s’kyz twym’n twyrt mynk
purohit sekiz tümen tört miŋ

3 pwrwkyt pr’m’n l’r pyrl’ pwrwkyt
purohit braman-lar birle purohit-

4 l’r ’rkyn twyrkyn ’rdnylyk ’βl’r
-ler erkin türkin erdnilig evler-

5 yn q̈wdwp ’yd’l’p ’wlwq tykyn cwqyn
-in kodup ıdalap ulug tigin çogın

6 p’lyq̈ ’wlwšlwq - pwdwn pwqwn
balık uluşlug - bodun bokun-

7 tyn ’’qr r - ’’y’q t’kynw
-tın ag(ı)r <r> - ayag teginü

8 kytwm’ty p’lyq̈ - tyn ’wynwp
ketumati balık-tın ünüp

9 swpwšpyt yymyš - lyk k’ p’rdy
supuşpit yėmiş-lik-ke bardı

10 ’’nt’ ’wytrw twyk’l pylk’ m’ytry
anta ötrü tükel bilge maitri

11 pwrq[’]n [’]ync[’] s’q̈ync s’qynwr .. ’yl
burk[a]n [i]nç[e] sakınç sakınur .. il-

12 kyd’ ’rtmyš pwrq’n l’r mq’ sm’c
-kide ertmiş burkan-lar m(a)ha-s(a)maç

13 ’’tlq swdwrwq nwml’dy l’r.. kyn k’lyk
atlıg sudurug nomladı-lar.. kėn kelig-

14 m’ pwrq’n l’r ym’ ’ync’ ’wk
-me burkan-lar yme inçe ok

15 nwml’ywr l’r mn ym’ ’mty nwml’myšym
nomlayur-lar m(e)n yme amtı nomlamışım

(arka sayfa)
(on altıncı bölüm onuncu)

(1-9) Bunun üzerine Maitreya burkan, babası usta Brahmāyu seksen dört bin usta Brahman ile ustalar gücünü, değerli evlerini bırakıp büyük (bir) gürültüyle şehir halkından büyük bir hürmet görüp Ketumati kentten ayrılıp Supuşpit yemişliğine vardı. (10-16) Bunun üzerine mükemmel Maitreya burkan şöyle düşündü: .. Geçmişte, önceki burkanlar Mahasamaç adlı sūtrayı vaaz ettiler.. sonra gelecek burkanlar da yine onu vaaz ettiler. Ben de şimdi vaaz etmeliyim.

16 krk’k ’wytrw s’kyz twym’n twyrt
k(e)rgek ötrü sekiz tümen tört

17 mynk twypwsyntyn y’rwq̈ l’r ’ydyp
miŋ töpösintin yaruk-lar ıdıp

18 βzyr lq ’wyrkwn ’wyz’ ’wlwrwp m’q’
v(a)zir-l(ı)g örgün üze olurup maha-

19 sm’c swdwr nwml’q’ly kwynkwl ’wyrytyp
-s(a)maç sudur nomlagalı köŋül öritip

20 ’’nynk [’]wycwn yyr t’pr’ywr tnkry /
anıŋ [ü]çün yėr tepreyür t(e)ŋri /

21 …d … yrwq̈ /…
…D … y(a)ruk /…

22 … d …
… D …
(gerisi eksik)

(16-22) Bunun üzerine tepesinden seksen dört bin ışık gönderip elmas taht üzerine oturup Mahasamaç sūtra vaaz etmek için bir zihniyet yaratıp onun için yer titrer tanrı … … ışık … … …

161. XVI,12=Nr.14 (Bir sonraki sayfa 13 ona bağlı olduğundan sayfa numarasına erişilebilir. Sayfanın tercümesi: F.W.K. Müller-E. Sieg, Maitrisimit ve “Tocharisch”, SPAW 1916, s.399-400)
(ön sayfa)

1 m’ksyz kwynkwlyn ’’y’l’ryn q̈’βšwrwp
M’KSYZ köŋülin ayaların kavşurup

2 tnkry tnkrysy pwrq’n ywzy t’p’
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan yüzi tapa

3 kwyrw nwmlwq nwš swβswš ’’š’ywr //…/
körü nomlug noş suvsuş aşayur //…/

4 ’’nyn sn t’kymsz sn tnkry q̈wβr’qy
anın s(e)n tegims(i)z s(e)n t(e)ŋri kuvragı-

5 nynk nwm ’yšydm’kynk’ ’’d’ q̈ylq’ly
-nıŋ nom ėşidmekiŋe ada kılgalı

6 prqm’yw pwrwkyt - kym sn typ
br(a)hmayu purohit - kim s(e)n tėp

7 ’’yytwr .. βyrw - p’kšy mq’r’c
ayıtur .. viru-pakşe m(a)haraç

161. XVI,12=Nr.14
(ön sayfa)

(1-7) … gönülle ellerini birleştirip yüce burkanın yüzüne doğru bakıp öğreti iksirini içer … Bundan dolayı sen değersizsin. Tanrı topluluğunun öğretisini duymaya engel olmak için usta Brahmāyu: Sen kimsin? diye sorar ..
(7-18) Dünya bekçisi Virupakşe

8 ’ync’ typ p - swyzl’ywr .. r
inçe tėp <p> - sözleyür .. R

9 kwyn p’tsyq̈ tynq̈y ’wlwš p’lyq̈
kün batsık-tınkı uluş balık-

10 l’ryq kwyyw kwyz’dw twtq’ly lww l’r
-larıg küyü küzedü tutgalı luu-lar

11 ’wyz’ ’rklyk twyrklwk βyrwp’kšy y
üze erklig türklüg virupakşe <y>

12 ’’tlq tnkry l’r ’ylyky mn tnkry tnkry
atl(ı)g t(e)ŋri-ler iligi m(e)n t(e)ŋri t(e)ŋri-

13 sy pwrq’n nynk q’p’qyn kwyz’dwr
-si burkan-nıŋ kapıgın küzedür

14 mn ’wytrw prqm’yw pwrwkyt ’’rtwq̈
m(e)n ötrü br(a)hmayu purohit artok-

15 t’ ’’rtwq tnkry tnkrysy pwrq’nq q
-ta artok t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan(ı)g <q>

16 kwyrk’ly kwys’yw krk’kl’yw ’’ntr’n
körgeli küseyü k(e)rgekleyü antran

17 t’kzynyp swpwšpyt yymyš lyk nynk
tegzinip supuşpit yėmiş-lik-niŋ

18 t’šdynq̈y q’p’qynk’ y’q̈yn p’ryr ..
taştınkı kapagıŋa yakın barır ..

19 ’’nt’ β’yšrβ’n m’q’r’c y’kl’r r
anta vaişr(a)van maharaç yekler <r>

20 ’wrnkwt l’ry pyrl’ t’krykl’p tnkry
urŋut-ları birle tegriklep t(e)ŋri

21 tnkrysy pwrq’n q’nkyn tyd’ ’ync’
t(e)ŋrisi burkan kaŋın tėdi inçe

22 typ tyywr .. twr twr pwrwkyt tnkry y
tėp tėyür .. tur tur purohit t(e)ŋri <y>

23 tnkrysy pwrq’n s’nsz twym’n ’wlwq
t(e)ŋrisi burkan sans(ı)z tümen ulug

şöyle söyler: .. Batıdaki şehirleri korumak için ejderhalar üzerinde güç sahibi Virupakşe adlı tanrılar hanıyım. Yüce burkanın kapısını korurum. Bunun üzerine usta Brahmāyu burkanı görmeyi çok fazla arzulayıp talep ederek oradan dönüp Supuşpit yemişliğinin dışındaki kapısına yaklaşır .. (19-31) Sonra dünya bekçisi Vaişravan şeytanlar (ve) generalleriyle etrafını çevirip yüce burkan(ın) babasına şöyle söyledi: .. Dur Dur! Usta yüce burkan. Sayısız

24 kwyclwk tnkry l’rk’ m’q’ sm’c
küçlüg t(e)ŋri-lerke mahas(a)maç

25 swdwrwq nwml’yw yrlyq’r.. ’’nyn sn
sudurug nomlayu y(a)rlıkar.. anın s(e)n

26 ’’d’ q̈ylm’ k[y]t’ twr .. ’’ny ’yšydyp
ada kılma k[i]te tur .. anı ėşidip

27 prqm’yw pwrwkyt ’wmwqy ’wyzlwnmyš
br(a)hmayu purohit umugı üzlünmiş

28 ’wswqlwq ’mk’klyk pwlwp ’ync’ typ
osuglug emgeklig bolup inçe tėp

29 tyywr .. tnkry tnkrysy p’k ’wqlwm q̈wp
tėyür .. t(e)ŋri t(e)ŋrisi beg oglum kop

30 q̈’m’q tynlq l’r nynk ’wmwqy ’yn’qy ’wq
kamag tınl(ı)g-lar-nıŋ umugı ınagı og-

31 lwm syny kwyrk’ly kwys’yw q̈’ry q̈’nkyk
-lum sini körgeli küseyü karı kaŋı[ŋ]
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
’’lty ykrmync ’yky ykrmy ptr
altı y(ė)g(i)rminç iki y(ė)g(i)rmi p(a)tr

1 lynqw’ c’c’k t’kr’ t’kz ynwr ..
lenhwa çeçek tegre tegz-inür ..

2 ’’ry ’wswq lwq yymyšlyk t’kr’
arı osug-lug yėmişlik tegre

3 t’kzynwr .. ’’lq̈w q̈’ twyp twyz yrly
tegzinür .. alku-ka tüp tüz y(a)rlı-

4 q̈’ncwcy pylykyk ’rwr.. ’ync’ ’wkmw w
-kançuçı biligi[ŋ] erür.. ınça ok mu <w>

5 kwyrw twt’r sn ’’ny ’yšydyp t’nk
körü tutar s(e)n anı ėşidip taŋ

6 ’wqwr ’wq̈’ - yrlyq̈’d’cy tnkry
ugur uka - y(a)rlıkadaçı t(e)ŋri

7 tnkrysy pwrq’n -’zrw’ ’wynyn
t(e)ŋrisi burkan - ezrua ünin

güçlü tanrıya Mahasamaç sūtrayı vaaz eder.. Bu yüzden sen engel olma! Gidedur! .. Bunu duyup usta Brahmāyu umudu yok olmuş gibi acı dolup şöyle söyler: .. Yüce bey oğlum bütün canlıların umudu oğlum. Seni görmeyi arzulayarak yaşlı baban

(arka sayfa)
(on altıncı bölüm on ikinci yaprak)

(1-18) lotus çiçeği çevresinde dolaşır .. arı gibi yemişlik çevresinde dolaşır .. Hepsine tümüyle merhametlidir .. Tam olarak öyle mi görüyorsun? Bunu duyup şafak vakti anlayan yüce burkan Brahma’nın sesiyle,

8 β’yšrβ’n mq’ - r’cyq ’wq̈yp
vaişr(a)vane m(a)ha-raçıg okıp

9 ’ync’ typ yrlyq̈’r .. ’ydqyl kwpyry tnkry
inçe tėp y(a)rlıkar .. ıdgıl kubere t(e)ŋri

10 tnkrysy pwrq’n ’’t’syn yymyšlykt’
t(e)ŋrisi burkan atasın yėmişlikte

11 kyrk’ly .. m’nk’ y’q̈yn k’lzwn nwm
kirgeli .. maŋa yakın kelzün nom

12 ’yšydzwn ’’ny ’yšydyp prqm’yw pwrw
ėşidzün anı ėşidip br(a)hmayu puro-

13 kyt ’ysyk ’wyz pwlmyš ’wswqlwq
-hit isig öz bulmış osuglug

14 ’wykyrw s’βynw s’kyz twym’n twyrt
ögiri sevinü sekiz tümen tört

15 mynk pwrwkyt l’r pyrl’ yymyšlyk
miŋ purohit-ler birle yėmişlik-

16 k’ kyrwr .. ’wytrw ’wl tnkry qwβr’qy
-ke kirür .. ötrü ol t(e)ŋri kuvragı

17 tnkry tnkrysy pwrq’nq̈’ ywykwnm’kyn
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkanka yükünmekin

18 q’nkynk’ ywl pyrwr l’r .. ’’nt[’] ’wytrw
kaŋıŋa yol bėrür-ler .. ant[a] ötrü

19 prqm’yw pwrwkyt ’wlwq ’’qr ’’y’m’q̈yn
br(a)hmayu purohit ulug ag(ı)r ayamakın

20 tnkry tnkrysy pwrq’n ’’d’qynt’
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan adagınta

21 yyncwrw ywkwnwp ’’y’syn q’βšwrwp
yinçürü yükünüp ayasın kavşurup

22 ’ync’ typ ’wytwk ’wytwnwr .. tnkrym ..
inçe tėp ötüg ötünür .. t(e)ŋrim ..

23 syz y’lnkwq̈ ’’zwnlwq ’wyz pyrd’cy q̈’nkyz
SYZ yalŋok ajunlug öz bėrdeçi kaŋı[ŋı]z-

dünya bekçisi Vaişravane’yi çağırıp şöyle söyler: .. Gönder! Kubere yüce burkan babasıyla yemişlikten (içeri) girsin .. Bana yaklaşsın! Öğreti dinlesin! Bunu duyunca usta Brahmāyu hayat bulmuş gibi sevinerek seksen dört bin ustayla yemişliğe girer .. Bunun üzerine o tanrı topluluğu yüce burkana hürmet etmek için babasına yol verir .. (18-31) Bundan sonra usta Brahmāyu büyük bir saygıyla yüce burkanın ayağına eğilip ellerini birleştirip şöyle söyler: .. Tanrım .. insan varlığına hayat veren babanıza

24 q’ s’βlq ’wyz pyrynk ’’tlyk q̈’nlq
-ka savl(ı)g öz bėriŋ etlig kanl(ı)g

25 ’t’wyzwnkwz ’ykydt’cy p’ltwrtd’cy y
e’tözünüz igidteçi beltürtdeçi <y>

26 ’’t’nk’zq̈’ nwmlwq ’dkwlwk [’]t’wyz
ataŋazka nomlug edgülüg [e]’töz

27 pyrynk ’mty syzynk nwmwnkwzt’
bėriŋ amtı siziŋ nomuŋuzta

28 twyyn pwl’yyn ’’ryq cqš’pt kwyz
toyın bolayın arıg ç(a)hşap(a)t küz-

29 ’d’yyn tnkry tnkrysy pwrq’n ’ync’
-edeyin t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan inçe

30 typ yrlyq̈’ywr .. k’lynkl’r syzl’r twyyn
tėp y(a)rlıkayur .. keliŋler sizler toyın-

31 l[’]r ’’ryq cqš’pt kwyz’dynkl’r.. ’w l
-l[a]r arıg ç(a)hşap(a)t küzediŋler.. o-l
(sayfanın sonu)

söz ile hayat verin! Etli (ve) kanlı vücudunuzu yetiştiren babanıza Dharma’ya uygun faydalı (bir) beden verin! Şimdi sizin öğretinizde rahip olayım. Saf emirleri yerine getireyim. Yüce burkan şöyle söyler: .. Gelin sizler, keşişler saf emirleri yerine getirin! .. O

162. XVI,13=Nr.129 (Bu sayfanın tercümesi: F.W.K. Müller-E. Sieg, Maitrisimit ve “Tocharisch”, SPAW 1916, s.400-402)
(ön sayfa)

1 ’ync[’] yrlyq yrlyq̈’dwq̈ t’ prqm’yw
inç[e] y(a)rlıg y(a)rlıkaduk-ta br(a)hmayu

2 pwrwkyt p’šl’yw s’kyz twym’n twyrt
purohit başlayu sekiz tümen tört

3 mynk pwrwkyt l’r k’rty kwyrkl’ry
miŋ purohit-ler karti körkleri

4 m’nkyzl’ry yytlynyp twyyn kwyrkyn
meŋizleri yitlinip toyın körkin

5 plkwlwk pwlwr l’r .. ’mk’k twyzlwk
b(e)lgülük bolur-lar .. emgek tözlüg

6 …/ tyrkyn - twyzlwk p[’]q
…/ tirgin - tözlüg b[a]g-

162. XVI,13=Nr.129
(ön sayfa)

(1-7) böyle buyurduktan sonra usta Brahmāyu’nun önderliğinde seksen dört bin usta grhastha görünüşleri, benizleri kaybolup rahip görünümüyle ortaya çıkarlar .. Acı özlü … topluluk özlü bağları

7 l’ryq ’wyzm’l’p - ///… t’nwq
-larıg üzmelep - /// … tanug

8 …s’kyz twyr - lwk twyzwn
…sekiz tör-lüg tözün

9 ywlwq pyšrwnwp - twqwz ’wn ’’rtwq
yolug bışrunup - tokuz on artok

10 …s’kyz nyzβ’ny lq kyrl’ryk kwyrwp
…sekiz nizvani-l(ı)g kirlerig körüp

11 …/ ’’rytyp ’’ltwn ’wynklwk
…/ arıtıp altun öŋlüg

12 ’’ltwn qyrtyšlq ’wyc twyrlwk
altun kırtışl(ı)g üç törlüg

13 …l…/ ’rd’mk’ t’kmyš ’wlwq kycyk[51]
…L… erdemke tegmiş ulug kiçig

14 ’rq’nt q̈wtyn pwlwr l’r .. kym q̈’yw
arhant kutın bulur-lar .. kim kayu

15 [’]mty š’kymwn pwrq’n š’z[’]nynt’
[a]mtı şakimun(i) burkan şaz[a]ninte

16 …/… nwmyn twyrwsyn //y/wmyn
…/… nomın törösin //Y/WMYN

17 …// nwmynt[’] yrlyq’ncwcy kwynkwl
…// nomınt[a] y(a)rlıkançuçı köŋül-

18 yn pwšy pyryp cqš’pt kwyz
-in buşı bėrip ç(a)hşap(a)t küz-

19 ’dyp pylk’ pylyk pwšqwns’r l’r
-edip bilge bilig boşgunsar-lar

20 …//n t’pynyp βrq’ r
…/N tapınıp v(i)rhar

21 … pry’n ’yts’r l’r .. ’yry
… p(a)ryan itser-ler .. eri-

koparıp … farkına varın … (8-30) Sekiz türlü asil yolu meditasyon ile olgunlaştırıp doksan … sekiz Kleşa kirleri görüp … arındırıp altın renkli, altın yüzlü üç çeşit … … erdeme ulaşan büyük, küçük arhant saadetini bulurlar .. ki hangisi şimdi Şakimuni burkan disiplininde … … öğretisi, töresi … öğretisinde merhametle sadaka verip emri göz önünde bulundurup bilgiyi öğrense … hürmet edip manastır … hücre düzenleseler ..

51 MaitrHaini’nin kelimenin okunuşu küçlüg olarak geçmektedir.

22 nc yrlq tynlq l’ryq s’βs’r ’mr’s’r
-nç y(a)rl(ı)g tınl(ı)g-larıg sevser amrasar

23 ’yklyk ’’qryqlq tynlq l’ryq q
igleg agrıgl(ı)g tınl(ı)g-larıg <q>

24 …/ l’r .. ’’lqw tynlq l[’]r
…/ L’R .. alku tınl(ı)g-l[a]r

25 …s[’]qync //…
…s[a]kınç //…

26 …///…..//…
…///…//…

27 …py////… pwšqwts’r
…PY//// … boşgutsar

28 …/ m’ytry pwrq’n
…/ maitri burkan

29 …pwrwkyt nynk s’kyz
purohit-niŋ sekiz

30 twym’n twyrt mynk q̈wβr’qy pwlwp
tümen tört miŋ kuvragı bulup
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
’’lty ykrmync ’wyc ykrmy
altı y(ė)g(i)rminç üç y(ė)g(i)rmi

1 ’’rq’nt q̈wtynk’ t’kyr l’r .. ym[’]
arhant kutıŋa tegir-ler .. ym[e]

2 …/k tnkry tnkrysy m’ytry pwrq’n
…/K t(e)ŋri t(e)ŋrisi maitri burkan-

3 nynk ’wqly s’kyz twym’n twyrt mynk
-nıŋ oglı sekiz tümen tört miŋ

4 pr’m’n l’r ’wry l’rynk’ š’str pylk’
braman-lar urı-larıŋa şastr bilge

5 pylyk pwšqwrd’cy kwyzwnwr ’zrw’
bilig boşgurdaçı közünür ezrua

6 tnkry ’wswqlwq - swm’ny [’]’tlq
t(e)ŋri osuglug - sumane [a]tl(ı)g

yoksul canlıları sevse hasta (ve)
ağrılı canlıları … .. tüm canlılar
… düşünce … … … … … …
öğretse … Maitreya burkan us-
tanın seksen dört bin (kişilik)
topluluğu bulup

(arka sayfa)
(on altıncı bölüm wwon üçüncü)

(1-15) arhant saadetine ulaşırlar
.. ve … yüce Maitreya burkanın
oğlu seksen dört bin Brahman
oğullarına öğreti bilgisi öğrete-
cek görünür Brahma’ya benze-
yen Sumane adlı

7 ’yn’l [’]ync[’] - ’yšydwr …
ınal [i]nç[e] - ėşidür …

8 q’nkl’q ’rdnym - pwrq’n qwtyn
kaŋlag erdnim - burkan kutın

9 pwlwp nwmlwq tylk’n t’βyrmyšyn
bulup nomlug tilgen tevirmişin

10 š’nky ckrβrt ’ylyk q’nt’ ’wl’ty
şanke ç(a)kr(a)v(a)rt ilig - kan ulatı

11 [’]rwš ’wykwš ’rklyk twyrklwk p’k
[e]rüş üküş erklig türlüg beg-

12 l’r twyyn dynt’r pwlmyš l’r ../…
-ler toyın dentar bolmış-lar ../ …

13 ym’ n’klwk twyyn pwlm[’]z mn ’wytrw
yme neglük toyın bolm[a]z m(e)n ötrü

14 swm[’]ny ’yn’l s’kyz twym’n twyrt mynk
sum[a]ne ınal sekiz tümen tört miŋ

15 tytsy l’r ’wry l’r pyrl’ …//d//…
tetse-ler urı-lar birle …//D// …

16 ’βl’ryn p’rql’ryn q̈wdwp ’yd’l’p
evlerin barkların kodup ıdalap

17 ’wykwš tynlq l’rdyn ’’qr ’’y’q t’kynw
üküş tınl(ı)g-lardın ag(ı)r ayag teginü

18 kytwm’ty k’nt ’wlwš tyn ’wynwp
ketumati kent uluş-tın ünüp

19 swpwšpyt yymyšlyk k’ p’rdy
supuşpit yėmişlik-ke bardı

20 tnkry pwrq’n ’’d’q̈ynt[’] yyncwrw twypwn
t(e)ŋri burkan adakınt[a] yinçürü töpün

21 ywkwnwp ’dkw nwm ’yšydp ’wlwq kycyk
yükünüp edgü nom ėşidip ulug kiçig

22 ’rq’nt q̈wtynk’ t’kyr l[’]r m’y
arhant kutıŋa tegir-l[e]r mai-

ınal şöyle duyar … Baba mücevherim burkan saadetini bulup Dharma tekerleği çevirerek Çakravartin Şankha hükümdar gibi birçok güçlü bey, rahip olmuşlar .. … ve ben neden rahip olmayayım? Sonra Sumane ınal seksen dört bin öğrenci, delikanlı ile … … (16-29) Evlerini terk edip çoğu canlıdan hürmet görerek Ketumati kentten ayrılıp Supuşpit yemişliğine gitti. Yüce burkan ayağına eğilerek hürmet edip iyi öğreti duyup büyük, küçük arhant kutuna ulaşırlar. Maitreya

23 try pwrq’n nynk ’’r/…
-tri burkan-nıŋ ’’R/…

24 … // tytsy l’ry /…
… // tetse-leri / …

25 …/ m[’]ytry //…
…/ m[a]itri //…

26 …/w pw [’]w/d//… /…
…/W bo [’]W/D// … / …

27 ’wycwn ’’ryq cqš’pt kwyz’dyp
üçün arıg ç(a)hşap(a)t küzedip

28 pwšy pyrs’r pylk’ …
buşı bėrser bilge …

29 ywl [’]yts’r .. yyr //…
yol [i]tser .. yėr //…
(sayfanın sonu)

burkan’ın … … öğrencileri … … Maitreya … … bu … … için saf emri yerine getirip sadaka verse, bilge … yol düzenlese .. yer …

51. XVI,14=Nr.57 (Bu sayfanın tercümesi: F.W.K. Müller-E. Sieg, Maitrisimit ve “Tocharisch”, SPAW 1916, s.402-404)
(ön sayfa)

1 š’l cwz[’]l ’yts’r .. y’ps’r swβ’s’r
şal çoj[a]l itser .. yapsar suvasar

2 ywrwnk twpr[’]q̈ twq̈ys’r p’dyz’s’r
yürüŋ topr[a]k tokısar bedizeser

3 pwrq’n kwyrkyn swβq̈’ kykwrs’r
burkan körkin suvka kigürser

4 yydyn twytswkyn t’pyns’r .. kymp’q
yıdın tütsügin tapınsar .. kimpak

5 y’pšwrs’r ’yk ’’qryqlq kyšyk s’t
yapşursar ig agrıgl(ı)g kişig sat-

6 ’qsyz t’rsyz ’yckw ’wt ’wyntwrwp
-agsız tersiz içgü ot üntürüp

7 ’ml’s’r ’wt’s’r - ’’y’q cylt’k
emleser otasar - ayag çilteg-

51. XVI,14=Nr.57
(ön sayfa)

(1-13) kulübe düzenlese .. inşaa etse, sıvasa, beyaz toprak sürse, resimle süslese burkan heykelini suya soksa, tütsü kokusuyla hizmet etse .. altın yaprak kaplasa, hasta kişiyi ücretsiz ilaç verip iyileştirse, saygıya

8 k’ t’kymlyk - tynlq l’ryq
-ke tegimlig - tınl(ı)g-larıg

9 ’’y’qsyz twd - twlyy q̈ylm’s’r
ayagsız tod - tolı kılmasar

10 [’]wykwk q̈’nkyq t’pyns’r ’wdwns’r l’r
[ö]güg kaŋıg tapınsar udunsar-lar

11 ’wl ’dkw qylync kwycynt’ mwnt’
ol edgü kılınç küçinte munta

12 ’t’wyz q̈wdwp tnkry yyrynt’ twq’r
e’töz kodup t(e)ŋri yėrinte tugar

13 tnkry m’nkysyn m’nkyl’ywr l’r.. q̈’yw
t(e)ŋri meŋisin meŋileyür-ler.. kayu

14 ’wydwn m’ytry pwrq’n yyrtyncw d’
üdün maitri burkan yėrtinçü-de

15 plkwrs’r .. tnkry yyryntyn q̈wdy ’ynyp
b(e)lgürser .. t(e)ŋri yėrintin kudı inip

16 swm’ny ’yn’l pyrl’ twšwp ’’ltwn
sumane ınal birle tuşup altun

17 ’wynklwk ’’ltwn q̈yrtyšlq ’rq’nt
öŋlüg altın kırtışl(ı)g arhant

18 pwlwr l’r ’’nt[’] ’wytrw kytwm’ty k’nt
bolur-lar ant[a] ötrü ketumati kent

19 ’wlwš t’q̈y š’nky ckrβrt ’ylyk
uluş-takı şanke ç(a)kr(a)v(a)rt ilig

20 q’n nynk y’šwβ’ty ’’tlq q̈wncwy
kan-nıŋ yaşovati atl(ı)g kunçuy-

21 l’r ’rdnysy ’ync’ ’yšydwr .. tnkry tnkry
-lar erdnisi inçe ėşidür .. t(e)ŋri t(e)ŋri-

22 sy m’ytry pwrq’n yyrtyncwd’ plkwr
-si maitri burkan yėrtinçüde b(e)lgür-

23 myšynk’ š’nky ckrβrt ’ylyk q’n
mişiŋe şanke ç(a)kr(a)v(a)rt ilig - kan

layık canlıları itibarsız, bayağı kılmasa, anneye babaya hürmet etseler o iyi işler sayesinde burada ölüp gökyüzünde doğar, tanrı sevinciyle neşelenirler.. (13-33) Ne zaman Maitreya burkan yeryüzünde ortaya çıksa .. gökyüzünden aşağı inip Sumane ınal ile buluşarak altın renkli, altın yüzlü arhant olurlar. Bunun üzerine Ketumati kentteki Çakravartin Şankha hükümdarın Yaşovati adlı değerli prensesler şöyle duyar .. Yüce Maitreya burkan yeryüzünde belirdiğinde Çakravartin Şankha hükümdar

24 yyty ’rdnysyn ’yd’l’p m’ytry pwrq’n
yėti erdnisin ıdalap maitri burkan

yedi mücevherini terk edip Maitreya burkan öğretisinde rahip olmuş .. Sonra şöyle düşünür .. Bana da benzemez .. Çakravartin Şankha hükümdardan ayrılıp sarayda otursam bu şekilde ben de rahibe olayım. Bunun üzerine, Yaşovati (adlı) değerli prensesler seksen dört bin Çakravartin Şankha hükümdarın prensesini, eşini toplayıp şöyle söyler: .. Şöyle

25 nwmynt’ twyyn pwlmyš.. ’wytrw ’ync’
nomınta toyın bolmış.. ötrü ınçe

26 s[’]qync s’q̈ynwr .. m’nk’ ym’ ’wqš’ty
s[a]kınç sakınur .. maŋa yme ogşatı

27 [’]rm’z .. kym š’nky ckrβrt ’ylyk q’nt’
[e]rmez .. kim şanke ç(a)kr(a)v(a)rt ilig kanta

28 ’wynky ’wydrwlwp ’wrdwt’ q̈’ršy d’
öŋi ödrülüp ordota karşı-da

29 ’wlwr s’r mn ’’nyn mn ym’ šmn’nc
olur-sar m(e)n anın m(e)n yme ş(a)mnanç

30 pwl’yyn ’wytrw y’šwβ’ty qwncwy l’r r
bolayın ötrü yaşovati kunçuy-lar <r>

31 ’rdnysy s’kyz twym’n twyrt mynk
erdnisi sekiz tümen tört miŋ

32 ckrβrt ’ylyk q’n nynk q̈wncwy y q̈’twn
ç(a)kr(a)v(a)rt ilig kan-nıŋ kunçuy-ı katun-

33 l[’]ryn yyqyp [’]ync[’] typ yrlq̈’ywr.. ’ync’
-l[a]rın yıgıp [i]nç[e] tėp y(a)rlıkayur.. ınçe
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
’’lty ykrmync twyrt ykrmy
altı y(ė)g(i)rminç tört y(ė)g(i)rmi

(arka sayfa)
(on altıncı bölüm on dördüncü)

1 ’wq̈wnk l’r syzl’r twyzwnl’rym ’’y’q
ukuŋ-lar sizler tözünlerim ayag-

(1-9) bilin siz asillerim! Saygıdeğer Maitreya bodisavat, burkan saadetine ulaşmış.. Bu nedenle Çakravartin Şankha hükümdar bizi bırakıp

2 q’ t’kymlyk m[’]ytry pwdysβt pwrq’n
-ka tegimlig m[a]tri bodis(a)v(a)t burkan

3 q̈wtyn pwlmyš.. ’wl ’wqwrq̈’ š’nky
kutın bulmış.. ol ugurka şanke

4 ckrβrt ’ylyk q’nq̈’[52] pyzny q̈wdwp
ç(a)kr(a)v(a)rt ilig kanka bizni kodup

52 Tekin’in de belirttiği gibi burada datif anlaşılmıyor, yazım hatası olmalıdır.

5 [’]yd’l’p twyyn pwlty .. mn ym’ ’ylyk
[ı]dalap toyın boltı .. m(e)n yme ilig

6 q’n ’wrdwsyn - t’ ’wrdw q̈’ršy
kan ordosın-ta ordo karşı

7 q̈wdwp šmn’nc - pwlwr mn syz
kodup ş(a)mnanç - bolur m(e)n siz-

8 l’r ym’ ’t’wyz - wnkwzl’rk’
-ler yme e’töz-ünüzlerke

9 ’dkwlwkyn kwyrw ’yš - ’yšl’nkl’r .. q̈’twn
edgülügin körü iş - işleŋler .. katun-

10 l’r ’ync’ typ tyr l’r .. pyz ym’ syz
-lar ince tėp tėr-ler .. biz yme siz-

11 ny d’ ’wydrwlwp ’wynky mwnt’ q̈’lm’z
-ni-de ödrülüp öŋi munta kalmaz

12 pyz syzny’ pyrl’ šmn’nc pwlwr pyz
biz sizni birle ş(a)mnanç bolur biz

13 ’wytrw y’šwβ’ty q̈’twn lynqw’ c’c’k
ötrü yaşovati katun lenhwa çeçek-

14 lyk ’wtrwq̈l’ryn t’krykl’myš q̈wt
-lig otrugların tegriklemiş kut

15 tnkry ’wswqlwq s’kyz twym’n twyrt
t(e)ŋri osuglug sekiz tümen tört

16 mynk qwncwy q̈’twn l’r pyrl’ ’ydyz
miŋ kunçuy katun-lar birle ediz

17 q’ršydyn ’ynyp y’β’š mynkw l’rk’ mynyp
karşıdın inip yavaş mingü-lerke minip

18 s’nsz twym’n kytwm’ty[53] k’nt ’wlwšt’qy tynlq̈
sans(ı)z tümen ketumati kent uluştakı tınl(ı)g-

19 l’r dyn ’’y’q cylt’k ’’ly p’lyq tyn
-lar-dın ayag çilteg alı balık-tın

rahip oldu .. Ben de hükümdar sarayında, sarayı terk edip rahibe olacağım. Sizler de vücudunuza uygun iyi işler yapın .. (9-21) Hatunlar şöyle söylerler: .. Biz de sizden ayrılıp burada kalmayız, sizinle birlikte rahibe oluruz. Bunun üzerine Yaşovati hatun lotus çiçekli adalarla çevrilmiş kut tanrısı gibi seksen dört bin prenses ve hatunlar ile yüksek saraydan inip uysal binek hayvanlarına binip Ketumati kentteki sayısız canlıdan hürmet kabul edip şehirden

53 Tekin eski düzeltme olduğunu, kelimenin satırın üzerine yazıldığını belirtmiştir.

20 ’wynwp swpwšpyt yymyšlyk q̈’p’qynk’
ünüp supuşpit yėmişlik kapagıŋa

21 t’kyr l’r .. kntw kntw .. mynkw kwylkw l’ryn
tegir-ler .. k(e)ntü k(e)ntü .. mingü köl[ö]kü-le-
rin-

22 tyn ’ynyp ywryywr l’r .. lynqw’ c’c’k
-tin inip yorıyur-lar .. lenhwa çeçek-

23 lyk kwyl ’wswqlwq q̈’ywdyn synk’r ..
-lig köl osuglug kayudın sıŋar ..

24 tnkry tnkrysy pwrq’n ’rs’r ’’ntyn
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan erser antın

25 synk’r y’q̈yn p’ryr l’r.. y’q̈yn t’k
sıŋar yakın barır-lar.. yakın teg-

26 dwkt’ tnkry tnkrysy pwrq’n ’’d’q̈yn
-dükte t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan adakın-

27 t’ yyncwrw twypwn ywykwnwp yylync
-ta yinçürü töpün yükünüp yılınç-

28 q’ ywmš’q̈ ’’y’l’ryn q̈’βšwrwp
-ga yumşak ayaların kavşurup

29 ’ync’ typ ’wytwnwr l’r ..q̈wp q̈’m’q tynlq
ince tėp ötünür-ler .. kop kamag tınl(ı)g-

30 l’r ’wyz’ yrlyq̈’ncwcy pylykyn ywz klp
-lar üze y(a)rlıkançuçı biligin yüz k(a)lp

31 ’wyc ’s’nky ’wydt’ ’dkw q̈ylync yyq
üç asanke üdte edgü kılınç yıg-

32 dynkyz tnkrym .. ’’nynk twyšynt’ twyz
-dıŋız t(e)ŋrim .. anıŋ tüşinte tüz-

33 k’ryncsyz pwrq’n q̈wtyn pwltwnkwz..z
-gerinçsiz burkan kutın bultuŋuz..<z>
(sayfanın sonu)

ayrılıp Supuşpit yemişliği kapı-
sına varırlar .. (21-33) Herkes kendi binek hayvanından inip yürür .. Lotus çiçekli göl gibi yüce burkan hangi tarafta ise .. o tarafa yaklaşırlar.. Yaklaştıkça yüce burkan ayağına eğilerek hürmet edip yumuşak ellerini birleştirip şöyle söylerler: .. Bütün canlılar üzerinde merhamet-le yüz Kalpa ve üç Asamkhyeya çağında iyi işler biriktirdiniz tanrım .. Bunun sonucunda ucu bucağı olmayan burkan saadeti-ne ulaştınız..

40. XVI (?,veya XVII?), Son(?)=Nr.46 (Üsluba göre bu alt parça 147 numaralı faksimilide çoğaltılan parçaya ait değildir, bkz.)
(ön sayfa)

40. XVI (?,veya XVII?), Son(?)=Nr.46
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 t’ ’’qrl’d’cy t’pyqcy .. twyrt
T’ ag(ı)rladaçı tapıgçı .. tört

2 yynk’ q̈tyn ’wywn ’yr ’wyny ’yštylwr
yıŋaktın oyun ır üni ėştilür

3 kwyk q’lyqdyn qw’ c’c’k y’q’r
kök kalıkdın hwa çeçek yagar

4 tnkry l’r lww l’r ’’r’n ’yšy l’r ’’y’p
t(e)ŋri-ler luu-lar eren eşi-ler ayap

5 ’’qyrl’p kytwm’ty k’ntk’ kyr/…
agırlap ketumati kentke kir/…

6 ’wykwš yyl ’’y ’rdnylyk ///…
üküş yıl ay erdnilig // …

7 ’’y’m’q̈ ’’qyrl’m’q̈ ’wynynt’...
ayamak agırlamak üninte …
(ön sayfanın sonu)
(arka sayfa muhtemelen eksik)

(1-7) hürmet edecek .. dört bir taraftan müzik ve şarkının sesleri duyulur. Semadan çiçek yağar. Tanrılar, ejderhalar, erkekler, kadınlar hürmet edip Ketumati kente gir… Çok seneler, aylar değerli … saygı sesinde …

XVII. Bölüm

(kayıp parça için Ek II sayfa 54f’ye bakınız)
163. XVII,1=Nr.35a
(ön sayfa)

1 n’mw pwt n’mw drm n’mw s’nk
namo but namo d(a)rm namo saŋ

2 ’mty pw nwmlwq s’β’q kytwm’ty y
amtı bo nomlug savag ketumati <y>

3 k’nt ’wlwš t’ ’wq̈myš krk[’]k..
kent uluş-ta ukmış k(e)rg[e]k..

4 ’’nt’ ’wytrw swd’ny ’’tlq p’y ’r ’rdy
anta ötrü sudane atl(ı)g bay er erdi

5 ’ync’ [’]yšydwr - ’’y’q q̈’ t’kym
inçe [ė]şidür - ayag-ka tegim-

6 lyk m’ytry - pwdysβt pwr
-lig maitri - bodis(a)v(a)t bur-

XVII. Bölüm

163. XVII,1=Nr.35a
(ön sayfa)

(1-11) Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı. Şimdi bu Dharma sözü Ketumati kentte anlamalı.. Sonra Sudane adlı zengin bir adam vardı. Şöyle duyar: Saygıdeğer Maitreya bodisavat burkan

7 q̈’n qwtyn - pwlmyš.. ’rwš
-kan kutın - bulmış.. erüş

8 ’wykwš ’ylyk - l’r p’kl’r pwyrwq̈
üküş ilig-ler begler buyruk-

9 l’r pwytrwk l’r qwncwy q̈’twn l’r
-lar bütrük-ler kunçuy katun-lar

10 ’βdyn p’rq̈tyn ’wynwp twyyn šm
evdin barktın ünüp toyın ş(a)m-

11 n’nc pwlmyš l’r.. ’’ny ’yšydyp ’yl
-nanç bolmış-lar.. anı ėşidip il-

12 kyd’ky twyz yyltyzy ’wdwnwp ’ync’
-kideki töz yıltızı udunup ince

13 s’qync s’q̈ynwr .. ’’mty mn n’ ’yš
sakınç sakınur .. amtı m(e)n ne iş-

14 k’ tnkry tnkrysy pwrq’n p’šyn
-ke t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan başın

15 q̈’m’q pwrswnk qwβr’q’q ’’šyn ’yc
kamag bursoŋ kuvragag aşın iç-

16 kwn t’kynm’z mn ’wytrw swd’ny p’y
-gün teginmez m(e)n ötrü sudane bay

17 [’]r ’rdny s’kyz twym’n twyrt mynk
[e]r erdni sekiz tümen tört miŋ

18 p’y’qwt l’r pyrl’ s’kyz twym’n
bayagut-lar birle sekiz tümen

19 q̈’nkly l’rd’ ’’drwq̈ ’’drwq̈ t’t[’]qlq
kaŋlı-larda adrok adrok tat[a]gl(ı)g

20 … ’’š ’yckw ’wydwrwp kytw
…aş içgü üdürüp ketu-

21 m’ty k’nt ’wlwš d[’] ’wynwp ’’y’q
-mati kent uluş-d[a] ünüp ayag-

22 q’ t’kymlyk m’ytry pwrq’n t’p’
-ka tegimlig maitri burkan tapa
(gerisi eksik)

saadetine ulaşmış.. Çok sayıda hükümdar, bey, bakan ve komutan, prenses, hatunlar evden ayrılıp rahip ve rahibe olmuşlar.. (11-16) Bunu duyup baştaki esası takip edip şöyle düşünürler: .. Şimdi ben neden yüce burkan başta olmak üzere bütün rahip topluluğuna yiyecekle içecekle hizmet etmemeliyim? (16-22) Bunun üzerine Sudane (adlı) zengin adam değerli seksen dört bin zengin ile seksen bin kağnıya farklı farklı lezzete sahip … yiyecek, içecek seçip Ketumati kentten ayrılıp saygıdeğer Maitreya burkana doğru

(arka sayfa)
yyty ykrmync pyr
yėti y(ė)g(i)rminç bir

1 ’’šymyn twt’ yrlyq’nk y’lnkwq̈
aşımı tuta y(a)rlıkaŋ yalŋok

2 ’’zwnynt’ twqwp ’d t’β’r ’wyz’
ajunta tugup ed tavar üze

3 ’rk kwycwk pwlmyš ymyn ywq̈lwq
erk küçüg bulmışımın yoklug

4 q̈ylw pyrwnk ’wytrw swd’ny p’y ’r
kılu birüŋ ötrü sudane bay er

5 ’rdny m’ytry pwr - q’n nynk
erdni maitri bur-kan-nıŋ

6 šwk ’wlwrw - yrlyq’p ’wy
juk oluru - y(a)rlıkap ö-

7 twkyn ’yšyd - myšyn ’wq̈wp
-tügin ėşid-mişin ukup

8 ’wlwq q̈wβr’qlq - ’wrwnt’ tnkry
ulug kuvragl(ı)g - oronta t(e)ŋri

9 tnkrysy pwrq’n p’šyn q̈’m’q twyyn
t(e)ŋrisi burkan başın kamag toyın

10 q̈wβr’q’q ’wlwq ’’qr ’’y’m’qyn tww
kuvragag ulug ag(ı)r ayamagın tüü

11 twyrlwk t’pyqyn t’pynwr ’’nt’ [’]wy
törlüg tapıgın tapınur anta [ö]-

12 trw tnkry tnkrysy m’ytry pwrq’n
-trü t(e)ŋri t(e)ŋrisi maitri burkan

13 pynβ’t ’’š’yw yrlyq̈’p swd’ny p’y
pinvat aşayu y(a)rlıkap sudane bay

14 ’r ’rdny nynk pwšysyn ’wyk’ ’’lq̈’yw
er erdni-niŋ buşısın öge alkayu

15 ’ync’ typ yrlyq̈’ywr ’dkw ’dkw p’y
inçe tėp y(a)rlıkayur edgü edgü bay

(arka sayfa)
(on yedinci bölüm birinci)

(1-11) yemeğimi tutarak insan varlığında doğup mal mülk ile güç bulduğumu takdir edin! Sonra zengin, değerli Sudane Maitreya burkan’ın şiltesine oturup isteğini duyduğunu anlayıp büyük kalabalığın olduğu yere yüce burkan başta olmak üzere bütün rahip topluluğuna büyük bir saygı ile çeşitli hizmetlerle hürmet eder. (11-23) Bunu üzerine yüce Maitreya burkan sadaka yemeği yiyerek zengin, kıymetli Sudane sadakasını överek şöyle söyler: Mükemmel zengin

16 ’r pyrd’cy kyšy ’mr’q̈ pwlwr .. ’’dkw kyšy
er bėrdeçi kişi amrak bolur .. edgü kişi-

17 l’r ’’ny s’β’r l’r ’’ty kwwsy ’’šylwr
-ler anı sever-ler atı küüsi asılur

18 ’wykm’k ’’lq̈’m’q̈ q̈’ t’kyr s’rn[’]m’q̈
ögmek alkamak-ka tegir sarn[a]mak-

19 syz pwlwr q̈wβr’q ’’r’ q̈wrqwncswz
-sız bolur kuvrag ara korkunçsuz

20 kyrwr .. s’nsz twym’n ’’ /…
kirür .. sans(ı)z tümen ’’ /…

21 ’wtlysyn t’kynwr …
utlısın teginür …

22 ’r ’rdny ’wy//…
er erdni ’WY// …

23 tyky ’w/…
TYKY ’W/ …
(gerisi eksik)

adam (sadaka) verecek kişi sevilir .. İyi insanlar onu sever, adı şanı artar, övgü kazanır eli açık olur. Topluluk arasına korkmadan girer. .. Sayısız … sonuca ulaşır … kıymetli kişi … …

52. XVII.3=Nr.38
(ön sayfa)

1 yyncwn yymyš lyk yyryn twlw w
yinçün yėmiş-lik yėrin tolu <w>

2 twyš’p s’mnt’pwšp yymyšlykyk s’tyqyn
töşep sam(a)ntapuşp yėmişlikig satıgın

3 ’’lyr ’wytrw ’’ršyd’ty ’rq’nt pyrl’
alır ötrü arşidate arhant birle

4 s’nkr’m [’]ytk’ly twq̈yq’ly ty’n yyp
seŋrem [i]tgeli tokıgalı dyan yip

5 twt’ ’wylwkl’ywr l’r n’ ty’n
tuta ülügleyür-ler ne dyan

6 twtmyš t’ - ’wq̈ yyr swβ
tutmış-ta - ok yėr suv

7 ’lty twyrlwk - t’pr’ywr q̈’m
altı törlüg - tepreyür kam-

52. XVII.3=Nr.38
(ön sayfa)

(1-13) İnci ile koruluğu tamamıyla döşeyip Sam(a)ntapuşp koruluğunu satın alır. Sonra arhant Arşidate ile manastır inşa etmek için meditasyon kılavuzunu benimseyerek nasiplenirler. Meditasyon kılavuzunu benimseyince yeryüzü altı türlü sarsılır ..

8 š’ywr .. tnkryd’m - kwyβrwk ’wyn
-şayur .. t(e)ŋridem - küvrüg ün-

9 l’ry ’yštylwr .. kwyk q̈’lyqd’ qw [’]
-leri èştilür .. kök kalıkda hw-[a]

10 c’c’k y’q’r .. ’’lty q’t tnkry yyr
çeçek yagar .. altı kat t(e)ŋri yèr-

11 ynt’ k’zykc’ swd’ny p’y ’r ’rdny
-inte kezigçe sudane bay er erdni-

12 k’ ’wlwr qwlwq m’nky m’nkyl’kwlwk
-ke olur-gulug meŋi meŋilegülüg

13 ’wrdw q’ršy l’r plkwlwk pwlwr .. ’wl
ordo karşı-lar b(e)lgülük bolur .. ol

14 s’βyq kwyrwp ’ršyd’ty [’]rq’nt kwyl’
savıg körüp arşidate [a]rhant küle

15 yrlyq̈’r .. ’wytrw swd’ny p[’]y ’r ’rdny
y(a)rlıkar .. ötrü sudane b[a]y er erdni

16 ’ync’ typ ’’yytwr .. n’ ’wqwr q̈’
inçe tèp ayıtur .. ne ugur-ka

17 n’ tylt’qyn kwyltwnkwz ’rky.. ’ršy
ne tıltagın kültünüz erki.. arşi-

18 d’ty ’rq’nt ’ync’ typ swyzl’ywr ..
-date arhant inçe tèp sözleyür ..

19 s’nkr’m t’q̈y pwytm’zk’n ’yt’
seŋrem takı bütmezken ite

20 p’šl’dwq̈ t’ ’wq̈ ’’lty q’t tnkry
başladuk-ta ok altı kat t(e)ŋri

21 yyrynt’ syzynk’ ’wlwrqwlwq̈ tnkryd’m
yèrinte siziŋe olurguluk t(e)ŋridem

22 ’wrdw l’r plkwlwk pwlty .. ’’nyn kwyl
ordo-lar b(e)lgülük boltı .. anın kül-

23 twm.. ’wytrw swd’ny p’y ’r ’rdny pyr
-tüm.. ötrü sudane bay er erdni bir

Yüce davul sesleri duyulur .. Semadan çiçek yağar .. Altı katlı gökyüzünde sırayla zengin, kıymetli Sudane için oturulacak, eğlenilecek saraylar belirir .. (13-28) O sözü anlayınca Arşidate arhant güler .. Bunun üzerine zengin, kıymetli Sudane şunu sorar: .. Neden güldünüz acaba? .. Arşidate arhant şöyle söyler: .. Manastır henüz bitmemişken, inşaata başladıklarında tam altı katlı gökyüzünde, sizin (için) oturulacak yüce saraylar ortaya çıktı .. Bu yüzden güldüm .. Sonra zengin, kıymetli Sudane bir

24 pyr’ ’wlwq twyrt ’rdnylyk s’mnt’pwšp
bere ulug tört erdnilig sam(a)ntapuşp

25 ’’tlq s’nkr’m ’ytyp tnkry pwrq’n
atl(ı)g seŋrem itip t(e)ŋri burkan

26 p’šyn q̈’m’q pwrswnk q̈wβr’q q̈’
başın kamag bursoŋ kuvrag-ka

27 pwšy pyrwr.. ’’nt’ ’wytrw ’y’q q̈’
buşı bėrür.. anta ötrü ayag-ka

28 t’kymlyk m’ytry pwrq’n ’wystwn
tegimlig maitri burkan üstün
(gerisi eksik)

mil büyüklüğünde dört mücevherle süslü Sam(a)ntapuşp adlı manastır inşa edip yüce burkan başta olmak üzere bütün rahip topluluğuna sadaka verdi.. Bunun üzerine saygıdeğer Maitreya burkan yukarıda

(arka sayfa)
yyty ykrmync ’wyc
yėti y(e)g(i)rminç üç

1 ’dkw q̈ylync l’ryn ’’šq’ly twyyn
edgü kılınç-ların asgalı toyın

2 q̈wβr’q nynk ’dkwlwk [’]yš kwydwk
kuvrag-nıŋ edgülüg [i]ş küdüg-

3 l’ryn pwytwrk’ly ’wycwn s’nsyz
-lerin bütürgeli üçün sansız

4 ’wykwš mwnk’dyncyq kww k’lyk ’rd’m l’r..
üküş muŋadınçıg küü kelig erdem-ler..

5 ’wyntwrw tnkry y’lnkwq̈ wq ’wykyrtwrw w
üntürü t(e)ŋri yalŋok-ug ögirtürü <w>

6 s’βyntwrw swp - wšpyt s’nkr’m
sevintürü sup-uşpit seŋrem-

7 k’ k’ly y - yrlyq̈’r.. ’wy
-ke keli <y>- y(a)rlıkar.. ö-

8 trw swd’ny p’y - ’r ’rdny s’kyz
-trü sudane bay - er erdni sekiz

9 twym’n twyrt mynk p’y’qwt l’r
tümen tört miŋ bayagut-lar

10 pyrl’ ’wyc ’’y kwyny tnkry tnkrysy
birle üç ay küni t(e)ŋri t(e)ŋrisi

(arka sayfa)
(on yedinci bölüm üçüncü)

(1-12) iyi işleri arttırmak, rahip topluluğunun iyi işlerini tamamlamak için sayısız hayret verici büyü gücü, erdem.. öne çıkararak tanrı ve insanı sevindirip Supuşpit manastıra gelir.. Sonra zengin, kıymetli Sudane seksen dört bin zengin ile üç ay boyunca yüce burkana

11 pwrq’n’q ’’y’q ’’qrl’p twyyn pwlwp
burkanag ayag ag(ı)rlap toyın bolup

12 ’rq’nt qwtyn pwlwr l’r .. kym q̈’yw
arhant kutın bulur-lar .. kim kayu

13 ’mty š’kymwn pwrqn’ š’z’nynt’
amtı şakimun(i) burkan şazaninte

14 p’y p’y’qwt l’r s’nkr’m ’ytyp pwšy
bay bayagut-lar seŋrem itip buşı

15 pyrs’r βrq’r cynt’k ’ytyp pwšy y
bėrser v(i)rhar çentak itip buşı <y>

16 pyrs’r .. ’skyrmyš βrq’r s’nkr’myk
bėrser .. eskirmiş v(i)rhar seŋremig

17 s’ps’r pwšy pyrs’r ..βrq’r s’nkr’m
sapsar buşı bėrser .. v(i)rhar seŋrem-

18 t’ t’kynkwlwk ’’š ’yckw pwšy pyr
-te tegingülük aş içgü buşı bėr-

19 s’r .. βrq’r s’nkr’m ’yrtyn pyrtyn
-ser .. v(i)rhar seŋrem ėrtin bėrtin

20 pwšws’r .. twyrt yynk’q̈ tynq̈y pwrswnk
boşusar .. tört yıŋak-tınkı bursoŋ

21 qwβr’q l’r q̈’ swy’k t’y’q q̈yls’r
kuvrag-lar-ka söyek tayak kılsar

22 ’yklyk y’tqw ’β l’r ’ytyp pwš y
iglig yatgu ev-ler itip buş-ı

23 pyrs’r .. pwy’nlq ’ytyp pwšy pyrs’r .. ’yk
bėrser .. buyanl(ı)g itip buşı bėrser .. ig-

24 lyk k’mlyk p’rtwk p’c’l tynlq
-leg kemlig bertök beçel tınl(ı)g-

25 l’ryq ’’cyns’r ’’qryns’r βrq’r s’nkr’m
-larıg açınsar agrınsar v(i)rhar seŋrem

26 yyryn sypyrs’r ’’ryts’r ’βyk p’rq̈
yėrin sipirser arıtsar evig bark-

hürmet edip rahip olup arhant kutuna ulaşırlar .. (12-28) Şimdi hangi Şakimuni burkan disiplininde zenginler manastır inşa edip sadaka verse manastır hamamı yapıp sadaka verse .. eskimiş manastırı tamir etse sadaka verse .. manastırda ulaşılan yiyecek içeceği sadaka verse .. manastırı borçtan kurtarsa .. Dört taraftaki rahip topluluğuna yardım sağlasa, hastane inşa edip sadaka verse .. sevap işleyip sadaka verse .. hasta, yaralı, sakat canlıların bakımını sağlasa, manastır yerini süpürse temizlese, evi

27 ’q q̈wdwp twyyn dynt’r pwls’r p’c’q
-ag kodup toyın dentar bolsar baçag

28 ’wlwr s’r ’’ryq cqš[’]pt kwyz’ds’r
olur-sar arıg ç(a)hş[a]p(a)t küzedser
(gerisi eksik)

terk edip rahip olsa, oruç tutsa, saf emri yerine getirse

XVIII. Bölüm (kayıp parçalar için bkz. Ek II s.55f., 56f., 57)

53. XVIII,1=Nr.6
(ön sayfa)

1 n’mw pwt n’mw drm n’mw s’nk
namo but namo d(a)rm namo saŋ

2 ’mty pw nwmlwq s’β’q kytwm’ty [’]wlwš
amtı bo nomlug savag ketumati [u]luş-

3 t’ [’]wqmyš krk’k ’’nt’ ’wytrw
-ta [u]kmış k(e)rgek anta ötrü

4 c’l’dr ywlt’ ’rd’cy c’l’prp’sy ’’tlq
çalad(a)r yulta erdeçi çalapr(a)base atl(ı)g

5 lww l’r q’ny twy - k’l pylk’ m’y
luu-lar kanı tü-kel bilge mai-

6 try pwrq’n - nynk lww ’wr
-tri burkan-nıŋ luu or-

7 dwsynk’ y’q - wmyšyn ’wq̈wp
-dosıŋa yag-umışın ukup

8 … s’kyz - twym’n twyrt
… sekiz - tümen tört

9 mynk … /l’ry pyrl’ c’l’
miŋ … /L’RY birle çala-

10 dr ywl … twyrlwk qw ’
-d(a)r yul … törlüg hw-a

11 c’c’k … pwrq’n/…
çeçek … burkan/…
(gerisi eksik)

XVIII. Bölüm

53. XVIII,1=Nr.6
(ön sayfa)

(1-11) Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı. Şimdi bu Dharma sözü Ketumati kentte anlamalı.. Sonra Jaladharada gölde yaşayan Çalapr(a) base adlı ejderhaların hanı mükemmel bilgili Maitreya burkan’ın, ejderha sarayına yaklaşmasını anlayıp … seksen dört bin … ile Jaladhara … çeşitli çiçek … burkan …

(arka sayfa)
s’kyz ykrmync pyr
sekiz y(ė)g(i)rminç bėş

1 twp c’l’prp’sy lww q’ny tnkry tnkrysy
TWP çalapr(a)base luu kanı t(e)ŋri t(e)ŋrisi

2 pwrq’n’q ’’drwq̈ ’’drwq̈ ’’šyn ’yckwn
burkanag adrok adrok aşın içgün

3 ’wtyn ’’myn ’wywnyn ’yryn yyty
otın emin oyunın ırın yėti

4 kwyn yyty twyn t’pynyp ’wdwnwp yyty
kün yėti tün tapınıp udunup yėti-

5 nc kwyn ’’y’ - syn q̈’βšwrwp
-nç kün aya-sın kavşurup

6 ’ync’ ’wytwk - ’wytwnwr .. q̈wp
inçe ötüg - ötünür .. kop

7 s’ns’r ’ycyn - t’ …
sansar için-te ..

8 l’ryq yrlyq̈’ncwcy pylyk//…
L’RYQ y(a)rlıkançuçı bilig// …

9 t’ q̈’βyr’ q̈wcwp …
T’ kavıra kuçup …

10 lwk kwycwm ’’ /…
LWK küçüm ’’ / …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
(on sekizinci bölüm beşinci)

(1-10) Çalapr(a)base adlı ejderhaların hanı yüce burkana çeşit çeşit yiyecek ve içecekle, ilaçlarla, müzik ile yedi gün yedi gece hizmet edip yedinci gün ellerini birleştirip şöyle söyledi: Bütün döngü içinde .. merhametle … kucaklayıp … gücüm …

164. XVIII,?=Nr.41
(ön sayfa)

1 q’zq’nwr ’rdymz.. ’wl ’wq̈ ’d t’β’ryq
kazganur erdim(i)z.. ol ok ed tavarıg

2 m’ytry pwrq’n pyrl’ k’lm’k kwyswš
maitri burkan birle kelmek küsüş-

3 yn ’syrk’ncsyz pwšy pyrwr ’rdymz.. n’c’
-in esirkençsiz buşı bėrür erdim(i)z.. neçe

164. XVIII,?=Nr.41
(ön sayfa)

(1-16) kazanmıştık.. Bu serveti Maitreya burkan ile gelme arzusuyla cömertçe sadaka vermiştik.. İhtiraslarımız ne kadar

4 nyzβ’ny l’rymz q̈’lyn ’rs’r ’yrtymz pyr
nizvani-lerim(i)z kalın erser ertim(i)z ber-

5 tymz ’’qr ’rs’r ym’ ’’r’d’ t’kync
-tim(i)z ag(ı)r erser yme arada teginç

6 qylyp βrq’r s’nk - r’mk’ p’ryr r
kılıp v(i)rhar seŋ-remke bėrir <r>

7 ’rdymz .. nwm ’yšy - dwr ’rdymz .. ’wyc
erdim(i)z .. nom ėşi-dür erdim(i)z .. üç

8 ’rdnyk t’pynwr - ’wdwnwr ’rdymz
erdnig tapınur - udunur erdim(i)z

9 cqš’pt kwyz’dwr - ’rdymz.. q̈’c’n
ç(a)hşap(a)t küzedür - erdim(i)z kaçan

10 y’nky kwyn l’r pwls’r ’wytrw yyrt’w
yaŋı kün-ler bolsar ötrü yirteü[54]

11 ’’lyp pyrym [’’]lym q̈ylyp twn ’twk
alıp bėrim [a]lım kılıp ton etük

12 k’d’r ’rdymz [’’]š ’yckw ’’nwtwp ’’š’ywr
kėder erdim(i)z [a]ş içgü anutup aşayur

13 ’rdymz m[’]nkyl[’]ywr ’rdymz.. q̈’c’n y’nky
erdim(i)z m[e]ŋil[e]yür erdim(i)z.. kaçan yaŋı

14 kwyn l[’]r ’rts’r pyrymlyk ’wtyn ’wyr
kün-l[e]r ertser bėrimlig otın ör-

15 t[’]nwr [’]rdymz .. ’wlwq ’mk’kyn
’t’wyzwmwzny
-t[e]nür [e]rdim(i)z .. ulug emgekin e’tözümüzni

16 m’nkylyk q̈ylq’ly q̈’t’ql’nwr ’rdymz..z
meŋilig kılgalı kataglanur erdim(i)z..<z>

17 yyn’ s’q̈ynm’dwq̈ t’k ’wlwq ’mk’k
yene sakınmaduk teg ulug emgek-

18 l’r ywz ’wytrw k’lyr ’rdy.. ’mty ’wq ’’nt[’]q
-ler yüz ötrü kelir erdi.. amtı ok ant[a]g

yoğun olursa olsun vergimiz çok ise de bazen kazanç sağlayıp manastıra vermiştik .. Öğreti dinlemiştik .. Üç mücevhere hürmet etmiştik. Emri yerine getirmiştik. Ne zaman yeni gün gelse o zaman hediyeler alıp, alışveriş yapıp elbise, ayakkabı giymiştik. Yiyecek içecek hazırlayıp yemiştik, eğlenmiştik.. Yeni günler geçtiğinde bahşetme lütfuyla aydınlanmıştık .. Büyük bir zahmetle vücudumuzu mutlu etmek için çabalamıştık.. (17-22) Yine düşünmediğimiz gibi büyük acılarla karşılaşırdık .. Şimdi bu kadar

54 Kelimenin tam olarak nasıl okunacağı belli olmasa da Tekin’in okuyuşundan (chin) hediye anlamında olduğu düşünülmektedir.

19 ’’zq̈y ’ ’dkw q̈ylync kwycynt[’] pw
azk(ı)ya edgü kılınç küçint[e] bo

20 cwq y’lynq̈’ t’kdymz.. n’klwk /…
çog yalıŋa tegdim(i)z.. neglük /…

21 ’wykwš ’dkw q̈ylync q̈ylm’z pyz typ
üküş edgü kılınç kılmaz biz tėp

22 tyywr l’r.. ’wytrw twyk’l pylk’ m’ytry
tėyür-ler.. ötrü tükel bilge maitri

23 pwrq’n ’ync’ typ yrlyq̈’ywr .. syzl’r
burkan inçe tėp y(a)rlıkayur .. sizler

24 twyzwn l’r m’nkyk’ ’’rtwq ’’swrm’nk
tözün-ler meŋike artok asurmaŋ-

25 l’r .. ’yšl’kw ’yšynkyzl’r ny ym’ ’wnyt
-lar .. işlegü işiŋizler-ni yme unıt-

26 m’nkl’r .. ’wl ’’nt’q s’ns’rd’ m’nky twnk’
-maŋlar .. ol antag sansarda meŋi toŋa

27 q̈’lm’dy .. kym syzl’r ’wynkr’ t’kynm’dynkyz
kalmadı .. kim sizler öŋre teginmediŋiz-

28 l’r ’rs’r .. ckrβrt ’ylyk q’n pwlwp
-ler erser .. ç(a)kr(a)v(a)rt ilig kan bolup

29 twyrt yyr swβ ’wyz’ ’rk twyrk
tört yėr suv üze erk türk

30 t’rtdynkyzl’r yyn’ ym’ ’’nt’q ’wqry
tartdıŋızlar yene yme antag ugrı

31 pwlty.. ’wyrwk ’’y’q̈ ’ylykd’ twt’
boltı.. ürüg ayak eligde tuta

32 pwšy q̈wlw ywrytdynkyzl’r .. y[’]n’ ’’y
buşı kolu yorıtdıŋızlar .. y[ė]ne ay
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
s’kyz ykrmync …
sekiz y(ė)g(i)rminç …

1 tnkry ’wrdwsynt’ ’wlwrdwnkwzl[’]r .. tnkry
t(e)ŋri ordosınta olurduŋuzl[a]r .. t(e)ŋri-

az iyi işler sayesinde bu haşmete ulaştık.. Neden … çok iyi işler yapmadık? derlerse.. (22-26) Bunun üzerine mükemmel bilgili Maitreya burkan şöyle söyler: .. Siz asiller, sevince fazla kapılmayın .. yapacağınız işleri de unutmayın! .. (26-32) Bu döngüde sevinç kalmadı .. ki sizler daha önce ulaşmadıysanız .. Çakravartin hükümdar olup yeryüzünün dört (tarafı) üzerinde hüküm sürdünüz ve yine bu zamanda oldu.. Daima dilenci kasesini elinizde tutarak sadaka dilenip yaşadınız.. Yine Ay

(arka sayfa)
(on sekizinci bölüm ...)

(1-14) tanrı(sının) sarayında oturdunuz ..

2 d’m swt ’’tlq ’’š ’’šyw ’mk’ksyz
-dem sut atl(ı)g aş aşyu emgeksiz

3 swmyr t’q’q t’kzynw twyrt yyr swβ
sumer tagag tegzinü tört yėr suv-

4 l’ryq y’rwtdwnkwzl’r .. ’’nt’q ’wqry y
-larıg yarutduŋuzlar .. antag ugrı <y>

5 pwlty ’’ntr’n t’yyp yyn’ q̈yq ’wyk
boltı antran tayıp yene kıg üg-

6 m’k ’wyz’ - ’yrynck’ncyk ’wl
-mek üze - erinçkençig ol-

7 wrdwnkwzl’r - ’’βyn kyšy
-orduŋuzlar - evi[ŋ] kişi

8 ’βl’ryn t’kz - ynw pwšy q̈wl
evlerin tegz-inü buşı kol-

9 wp pyr t’ncw w - ym’ ’’š pwlm’
-up bir tançu <w> - yme aş bulma-

10 dynkyzl’r.. tnkry l’r ’ylyky qwrmwzt’
-dıŋızlar.. t(e)ŋri-ler iligi hormuzta

11 tnkry pwltwnkwzl’r .. ’’lq̈w q̈’ ’’y’qwl
t(e)ŋri boltuŋuzlar .. alku-ka ayagul-

12 wq̈ ’’nt’q ’wqry pwlty .. ’wynk kwyr
-uk antag ugrı boltı .. öŋ kür-

13 twk t’ky pryt pwlwp q̈wryp q̈’typ
-tük tegi pret bolup kurıp katıp

14 ywrydynkyzl’r .. ’mr’nm’q̈ ’wlwš ’wyz[’]
yorıdıŋızlar .. amranmak uluş üz[e]

15 ’rklyk šmnw tnkry pwltwnkwzl’r .. yyn’
erklig ş(i)mnu t(e)ŋri boltuŋuzlar .. yene

16 ym’ ’’nt’q ’wqwry yyky pwlty ’’ryqsz
yme antag ugurı yigi boltı arıgs(ı)z-

17 d’q̈y q̈wrt pwlwp ’wyz ’t’wyzwnkwzl’r
-dakı kurt bolup öz e’tözüŋüzler

Yüce Sut adlı yemeği yiyip zahmet çekmeden Sumer dağ’a ulaşıp yeryüzünün dört (tarafını) aydınlattınız .. Öyle zaman oldu oradan düşüp yine gübre yığını üzerinde acınacak halde oturdunuz. Yabancıların evlerinde dolaşıp sadaka isteyip, bir lokma dahi yemek bulamadınız.. Tanrıların hükümdarı İndra tanrı oldunuz .. Her şeye tapınacak böyle zaman oldu .. Doğudaki çöle kadar aç ruh olup kuruyup suyunuz çekilerek yürüdünüz .. (14-18) Sevgi ülkesinin üzerinde, hükmeden Mara tanrı oldunuz .. ve yine öyle zaman(lar) sık oldu. Kirli şeyde kurt olup kendi bedeninize

18 ’wyz’ ’yncyp ’rk t’rt’ ’wm’dynkyzl’r
üze inçip erk tarta umadıŋızlar

19 t’q̈y ym’ ’wlwq ’ylyk ’zrw’ tnkry
takı yme ulug ilig ezrua t(e)ŋri

20 yyrynt[’] ’wyr ’wydwn ’wlwrdwnkwzl’r..
yėrint[e] ür üdün olurduŋuzlar..

21 ym[’] ’’nt’q ’wqry pwlty s’ncyp ’’tlq
ym[e] antag ugrı boltı sançip atl(ı)g

22 t’mwd[’] twyštwnkwzl’r .. t’q̈y ym’ ’’l
tamud[a] tüştüŋüzler .. takı yme al-

23 ty ’’zwn l’r nynk ’wcy twypwsy nyr
-tı ajun-lar-nıŋ uçı töpösi nir-

24 β’n nynk t’š q̈’p’qy ’wswqlwq p’β’kr
van-nıŋ taş kapagı osuglug bavagr

25 tnkry yyrynt’ twšdwnkwzl’r y’n’
t(e)ŋri yėrinte tuştunuŋuzlar yene

26 ’’nt’q ’wqry yyky k[’]lty ’’nt’rtyn
antag ugrı yigi k[a]ltı antartın

27 t[’]yyp ’’βyš ’wl’ty t’mw l’rd’ twyš
t[a]yıp aviş ulatı tamu-larda tüş-

28 twnkwzl’r .. ’mty n’ ’wycwn m’nkyk’
-tüŋüzler .. amtı ne üçün meŋike

29 y’pyšyp yylynyp ’wzq’ly qwtrwlq’ly y
yapışıp yılınıp ozgalı kutrulgalı <y>

30 q̈’tyq l’nm’z syzl’r .. pyš y’p’q ’t’wyz
katıg-lanmaz sizler .. bėş yapag e’töz-

31 nwnk ’mk’k twyzlwkyn tytrw ’wqw
nüŋ emgek tözlügin titrü uku-

32 nkl’r ’mk’k nynk tylt’qyn [’]wyzm’l’nkl’r
-ŋlar emgek-niŋ tıltagın [ü]zmeleŋler
(sayfanın sonu)

bununla birlikte hükmedemediniz. (19-32) Ayrıca büyük hükümdar Brahma’nın gökyüzündeki yerinde uzun zaman oturdunuz.. ve öyle zaman oldu Samjiva adlı cehenneme düştünüz .. ve ayrıca altı varlığın zirvesi, Nirvana’nın dış kapısı gibi Bavagr göğünde buluştunuz. Yine öyle bir zaman sıklaştı, böylece oradan kayıp Avici cehenneme düştünüz .. Şimdi niçin sevince yapışıp istekli olup kurtulmak için çabalamazsınız? .. Beş yapıdan oluşan vücudun acı ile dolu olduğunu tam olarak anlayın. Acının sebebini ortadan kaldırın.

165. XVIII,4=Nr.98
(ön sayfa)

1 q̈’ry ’wlwq ’’m’ry l’ryn yykyt
karı ulug amarı-ların yigit

2 kycyk ’’m’ry l’ryn yyyw ’yc’ ’’m
kiçig amarı-ların yėyü içe am-

3 ’ry l’ry ’’cmyš swβs’myš plkwrtyr.. ’’m
-arı-ları açmış suvsamış b(e)lgürtir.. am-

4 ’ry l’ry yyrd’ swβd’ t’ryq ’yšyn
-arı-ları yėrde suvda tarıg işin

5 ’yšl’yw ’’m’ry l’ry ’ysyc pwq̈’c
işleyü amara-ları eşiç bukaç

6 t’kyrm’n t’k - r’ t’βšynw w
tegirmen teg-re tevşinü <w>

7 ’’m’ry l’ry - ’yql’yw syq
amarı-ları - ıglayu sıg-

8 t’yw ’’m’ry - l’ry ’yrl’yw w
-tyu amarı-ları ırlayu <w>

9 pwdyyw .. ’’m’ry l’ry ’yklyk k’mlyk
büdiyü .. amarı-ları iglig kemlig

10 ’’m’ry l’ryn ’’ryq ’t’wyzlwk ’’m’ry
amarı-ları arıg e’tözlüg amarı-

11 l’ryn t’rt’ ’ys’ twq̈yyw twnk
-ların tarta ese tokıyu toŋ[la]yu

12 …/ cwyw plkwrtyr .. ’’m’ry l’ryn
…/ CWYW b(e)lgürtir .. amarı-ların

13 … / q̈’ y’pšwt ’wyrwm q̈’rs
… / q̈’ yapşut örüm kars

14 …/ plkwrtyr .. ’’m’ry l’ryn
…/ b(e)lgürtir .. amarı-ların

15 twrq̈w ’yškyrty p’rcyn k’dmyš plkwr
torku eşgirti barçın kedmiş b(e)lgür-

165. XVIII,4=Nr.98
(ön sayfa)

(1-21) Yaşlıların bazılarını yiğit, küçüklerin bazılarını yiyip içenlerin bazıları acıkmış susamış vücuda getirir.. Bazıları yeryüzünde ekin işini yaparken bazıları kazan, tencere, değirmen ile ilgilenirken bazıları ağlayıp inleyerek bazıları şarkı söyleyerek dans ederek .. bazıları hasta bazıları kusursuz bedenli bazılarını çekiştirerek vurarak … vücuda getirir .. Bazılarını … bağlı örülmüş yün kumaş … vücuda getirir .. Bazılarını ipek, altın veya gümüş sırma işlemeli ipek kumaş giymiş olarak vücuda getirir..

16 tyr.. ’’m’ry l’ryn ywnk ’wyz’ky twlt
-tir.. amarı-ların yuŋ üzeki tölt

17 twyš’k twyš’nmyš .. ’’m’ry l’ryn t’q
töşek töşenmiş .. amarı-ların tag-

18 ’r k’βyz q̈ylyn ’wyrmyš twyš’k l’r
-ar keviz kılın örmiş töşek-ler

19 twyš’nmyš.. ’’m’ry l’ryn ’wt twyš’k
töşenmiş.. amarı-ların ot töşek

20 ’wyz’ .. ’’m’ry l’ryn q̈r’ yyr ’wyz’
üze .. amarı-ların k(a)ra yėr üze

21 y’tmyš plkwrtyr .. ’’ny kwyrwp ’wl m’nky
yatmış b(e)lgürtir .. anı körüp ol meŋi-

22 lyk twnk’lq y’lnkwq̈ l’r ’’nksz q̈wr
-lig toŋal(ı)g yalŋok-lar aŋs(ı)z kor-

23 q̈wp p’lynkl’p ’ync’ typ ’’ytyšwr l’r
-kup beliŋlep ince tėp itişür-ler

24 n’ s’βl’r kwyrdwmwz ’ync’ pwlm’zwn
ne savlar kördümüz ince bolmazun

25 pwl’r pryt l’r pr’tyk’nyry d’ twšmyš
bolar pret-ler pratikañare-de tüşmiş

26 ’mk’klyk tynlq l’r pwls’r l’r.. ’’nc’m’
emgeklig tınl(ı)g-lar bolsar-lar.. ançama

27 ’mk’k ’’nc’m’ mwnk t’q̈ .. ’’nc’m’
emgek ançama muŋ tak .. ançama

28 yβl’q̈ q̈wrqwnc q̈’ twštwmwz .. ’ync’
y(a)vlak korkunç-ka tuştumuz .. ince

29 pwlm’zwn kwyz kwyrwkl’ty pwl’r nynk
bolmazun köz körügleti bolar-nıŋ

30 ’’d’ l’ry ’mk’k l’ry pyzny t’p’
ada-ları emgek-leri bizni tapa

31 k’ls’r ’wytrw ’wl tynlq l’r ’’nt’q
kelser ötrü ol tınl(ı)g-lar antag

Bazılarını yünden yapılmış yatak takımı serilmiş .. bazıları çuval, keçe kumaşı kılıyla örülmüş döşekler serilmiş.. Bazılarının kuru ot döşek üzerinde .. bazılarını çorak arazi üzerinde uzanmış vücuda getirir .. (21-32) Onu görüp sevinçli insanlar aşırı korkup şöyle deyip itişirler. Ne sözler duyduk böyle olmasın! Bunlar aç ruhlar Pratikañare adlı küçük cehennemlere düşen ıstıraplı canlılar olsalar.. Ne kadar acılı ne kadar sıkıntılı .. ne kadar çok korkuya rastladık .. Böyle olmasın! (Ama) Gerçekleşti. Bunların tehlikeleri, sıkıntıları bize doğru gelse, sonra o canlılar böyle

32 q̈wrqync q̈’ t’kdwkt’ twyk’l
korkınka tegdükte tükel
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
s’kyz ykrmync twyrt
sekiz y(ė)g(i)rmi tört

1 pylk’ m’ytry pwrq’nq ’wyp s’q̈ynyp
bilge maitri burkan(ı)g öp sakınıp

2 ’’y’l’ryn q̈’βšwrwp s’mnt’pwšp s’nkr’m
ayaların kavşurup sam(a)ntapuşp seŋrem

3 t’p’ kwyrw ’ync’ typ ’wytwnwr l’r
tapa körü ince tėp ötünür-ler

4 ’’lq̈w q̈wrq̈wnc l’ryq t’rq̈’rmyš q̈wp
alku korkunç-larıg tarkarmış kop

5 ’’d’t’ q̈wtq’rd’cy prqm’ywlwq kwyk
adata kutgardaçı br(a)hmayulug kök

6 q̈’l’q d’ m’y- try lq kwyn
kalag-da mai-tri-l(i)g kün

7 tnkry plkwlwk - pwltwnkwz .. yrly
t(e)ŋri b(e)lgülüg - boltuŋuz .. y(a)rlı-

8 q̈’ncwcy pylykyn - y’ltrytdynkyz
-kançuçı biligin - yaltrıtdıŋız

9 ’mty syzynk’ - s’nwr pyz.. pw
amtı siziŋe - sanur biz.. bo

10 ’’qr ’’d’mzd’ twrw pyrynk ’wytrw
ag(ı)r adam(ı)zda törö bėriŋ ötrü

11 ’wl tynlq l’r ’rdnylyk ’ydyz ’βl’ryn
ol tınl(ı)g-lar erdnilig ediz evlerin-

12 tyn ’ynyp twyyn twyyn /…
-tin inip toyın toyın / …

13 kytwm’ty p’lyq̈tyn ’wynwp s’m’nt’pwšp
ketumati balıktın ünüp sam(a)ntapuşp

14 s’nkr’mk’ p’ryr l’r .. ’’nt’ ’wytrw
seŋremke barır-lar .. anta ötrü

bir korkuya düştüğünde tamamıyla

(arka sayfa)
(on sekizinci bölüm dördüncü)

(1-10) bilge Maitreya burkan’ı düşünüp ellerini birleştirip Sam(a)ntapuşp manastıra doğru şöyle söylerler: Bütün korkuları uzaklaştırmış, bütün tehlikelerden kurtaracak Brahmāyu’ya ait semada Maitrinin güneş tanrısı olarak göründünüz .. Merhametle parladınız. Şimdi size aitiz.. Bu büyük tehlikemizde töre verin! (10-14) Sonra o canlılar mücevher süslü, yüksek evlerinden aşağıya inip rahip … Ketumati kentten ayrılıp Sam(a)ntapuşp manastıra varırlar .. (14-23) Bunun üzerine

15 ’’y’l’ryn q’βšwrwp tnkry tnkrysy pwr
ayaların kavşurup t(e)ŋri t(e)ŋrisi bur-

16 q’n q̈’ ’ync’ typ ’wytwnwr l’r .. q̈wp
-kan-ka inçe tėp ötünür-ler .. kop

17 q̈’m’q ’wq̈qwlwq pylkwlwk twyrwl’rd’
kamag ukgulug b(e)lgülük törölerde

18 tydyqsyz twtwq swz pylk’ pylyklyk
tıdıgsız tudug-suz bilge biliglig

19 y’lnkwz syz ’rwr.. ’wynkr’ kysr’
yalŋuz siz erür.. öŋre kisre

20 kwyrm’dwk p’lyq̈ ’wlwš pwdwn pwq̈wn
körmedük balık uluş bodun bokun

21 plkwlwk pwlmyš ’rwr l’r ..’’nksyz z
b(e)lgülük bolmış erür-ler .. aŋsız <z>

22 ’mk’klyk twlq’qlq kwyzl’ry kwyrm’z..
emgeklig tolgakl(ı)g közleri körmez..

23 t’n’ mwn’ ywryqly l’r p’r.. ’’m’ry
tana muna yorıglı-lar bar.. amarı

24 ’’qr ’yklyk ’yncyq̈l’yw y’twr l’r.. ’wl
ag(ı)r iglig ınçıklayu yatur-lar.. ol

25 ’r nynk ’mk’kl’ryn y’lnkwq̈ tylyn
er-niŋ emgeklerin yalŋok tilin

26 swyzl’yw ’’lq̈qw t’k ’rm’z.. kym tynlq
sözleyü alkgu teg ermez.. kim tınl(ı)g-

27 l’r ’rky n’ ’’tlq p’lyq̈ ’rky .. pyz
-lar erki ne atl(ı)g balık erki .. biz-

28 ynk’ yrlyq̈’nk syzykymz t’rq̈zwn
-iŋe y(a)rlıkaŋ sezikimiz tarkzun

29 ’wytrw ’’y’q q̈’ t’kymlyk m’ytry y
ötrü ayag-ka tegimlig maitri <y>

30 pwrq’n ’ync’ typ yrlyq̈’ywr.. ’w l
burkan inçe tėp y(a)rlıkayur.. o-l

ellerini birleştirip yüce burkana şöyle söylerler: .. Anlaşılması gereken bütün törelerde engelsiz âlim yalnız sizsiniz .. Önceden ve sonradan görülmeyen şehir, halk belirir olmuştur .. Son derece dertli gözleri görmez.. kör olarak yaşayanlar var.. (23-33) Bazıları ağır hasta inleyerek yatarlar.. O kişinin acılarını, insan diliyle anlatarak yok edemez.. Kim (bu) canlılar acaba, hangi şehir acaba? .. Bize merhamet edin! Şüphelerimiz sona ersin. Bunun üzerine saygıdeğer Maitreya burkan şöyle söyler..

31 ’’nt’q p’lyq̈ ’wlwš ’wl ’’nt’q y’lnkwq̈
antag balık uluş ol antag yalŋok-

32 l’r ’mty ’wq̈ pwlmyš ’rm’zl’r.. ’wynkr’
-lar amtı ok bolmış ermezler.. öŋre

33 ym’ pwlmyš l’ry p’r ’rdy.. kyn ym’
yme bolmış-ları bar erdi.. kėn yme
(sayfanın sonu)

Böyle ülkeler, böyle insanlar şimdi yok olmuş değiller.. Önceden de varlardı.. sonra da

166. XVIII,5=Nr.232, 523
(ön sayfa)

1 pwlqwl’ry p’r.. ’wl ’’nt’q s’ns’r ’ycyn
bolguları bar.. ol antag sansar için-

2 t’ky tynlq ’wql’ny ywq̈ ’wl y’lnkwq̈ l’r
-teki tınl(ı)g oglanı yok ol yalŋok-lar

3 [’]wswqlwq pwlm’s’r ’wl ym’ cmpwdβyp p
[o]suglug bolmasar ol yme ç(a)mbudvip <p>

4 ’wlwšt’ yyr ’wrwn yy/…
uluş yėr oron YY/…

5 lwq p’lyq̈ ’wlwš pwlm’s’r .. //…
-LWQ balık uluş bolmasar .. //…

6 pyr m’q’ klp - ’wyd pr[’]c[’]n/…
bir mahak(a)lp - üd ____/…

7 twqwz ykrmy y - q̈’t’ [’’]nt[’]q
tokuz y(ė)g(i)rmi <y> - kata [a]nt[a]g

8 ’wydl’r ’’d’q̈yn - t’ pw mwnt’q
üdler adakın - tapu muntag

9 twyrlwk p’lyq̈ - ’wlwš /wl/…
törlüg balık - uluş /WL/…

10 pwlwr l’r.. swyn ’wynkr’ ywz ykrmy
bolur-lar .. sön öŋre yüz y(ė)g(i)rmi

11 y’šlq tynlq l’ nynk ’wydynt’ …
yaşl(ı)g tınl(ı)g-nıŋ üdinte …

12 š’kymwny pwrq’n yyr swβd’ …
şakimuni burkan yėr suvda …

166. XVIII,5=Nr.232, 523
(ön sayfa)

(1-27) olacaklar.. Şu anki döngü içindeki insanoğlu yok. O insanlar gibi olmasa o da Jambudvipa ülkesi, taht … kent olmasa .. … bir Mahakalpa çağı — … on dokuz kez böyle zamanların sonunda tapınarak bunun gibi çeşitli şehir … vardı .. Eskiden yüz yirmi yaşındaki canlıların zamanında … Şakimuni burkan yeryüzünde …

13 … // yyl twyk’l pwrq’n …
… // yıl tükel burkan …

14 …/p nyrβ’nq̈’ p’rdy .. …
…/P nirvanka bardı .. …

15 …/ t’ kyn mynk yyl/…
…/ T’ kėn miŋ yıl/…

16 …/rdy .. ’wl ’wqwrd’ …
…/RDY .. ol ugurda …

17 … ’wlwš l’r p’lyq̈ l’r …
… uluş-lar balık-lar …

18 …/ ’wrwnt’ ’ytylmyš /…
…/ oronta itilmiş /…

19 p[’]lyq ’wlwš ’ycynt’ky y’lnkwq l’r
b[a]lık uluş içinteki yalŋok-lar

20 mwnt’q twyrlwk ’wk ’yrync /…
muntag törlüg ok erinç / …

21 q̈yz y’qy yβl’q̈ yn ’mk’nwr twlq’nwr
kız yagı y(a)vlak-ın emgenür tolganur

22 ’rdy l’r .. ’wl ’’nt’q ’mk’k //…
erdi-ler .. ol antag emgek //…

23 pwšy pyrdy l’r .. pwy’n ’dkw q̈ylync
buşı bėrdi-ler .. buyan edgü kılınç

24 qylty l’r .. twyyn dynt’r pwlty l’r cq
kıltı-lar .. toyın dentar boltı-lar ç(a)h-

25 š’pt kwyz’dty l’r .. p’c’q ’wlwrdy l’r
-şap(a)t küzedti-ler .. baçag olurdı-lar

26 nwm pwšqwt pwšqwnty l’r …
nom boşgut boşguntı-lar …

27 …/// ’wlwrdy l’r …
…/// olurdı-lar …
(gerisi eksik)

… yıl tamamiyle burkan … … Nirvana’ya vardı .. … …. Sonra bin yıl … … .. O zamanda … … ülkeler, kentler … … yerde hazırlanmış … kent içindeki insanlar bu türlü fakir … hiddetli düşmanın kötülüğü ölçüsünde acı çekerdi .. Böyle ıstırap … sadaka verdiler .. Sevap işlediler .. Rahip oldular. Emri yerine getirdiler .. Oruç tuttular. Öğreti öğretmeyi öğrendiler … … oturdular …

(arka sayfa)
s’kyz ykrmync pyš
sekiz y(ė)g(i)rmi bėş

1 trw kytwm’ty p’lyq̈ t’q̈y y’lnkwq̈
TRW ketumati balık-takı yalŋok-

2 l’r ’ync’ typ ’wytwnwr l’r .. ’’y’q q̈’
-lar inçe tėp ötünür-ler . .ayag-ka

3 t’kymlyk tnkrym ’wl ’wydt’ky tynlq
tegimlig t(e)ŋrim ol üdteki tınl(ı)g-

4 l’r t’mwd’ twqqw l’ryn pylyp ’wq̈wp
-lar tamuda tuggu-ların bilip ukup

5 …// … pyr ’ykyntyš k’ twq̈yšwr
…// … bir ikintiş-ke tokışur-

6 l’r ’wrwšwr ’wylrwšwr - l’r ’rdy.. ’wytrw
-lar uruşur ölrüşür-ler erdi.. ötrü

7 twyk’l pylk’ - m’ytry pwrq’n
tükel bilge - maitri burkan

8 ’ync[’] typ yrl - yq̈’ywr .. nyzβ’ny
inç[e] tėp y(a)rlı-kayur .. nizvani

9 kwyclwk pwlwp ’rk t’rtqwl’ry ’wy
küçlüg bolup erk tartguları ’WY

10 …//yn ’’rksyzyn ’’nt’q kwyrk
…/YN erksizin antag körk-

11 swz qylync qylwr l’r ’rdy.. q̈’lty [’]mty
-süz kılınç kılur-lar erdi.. kaltı [a]mtı

12 …//d’cy ’’yyq ’wykly ’ky/…
…//D’CY ayıg ögli ’KY/…

13 … ’wyβkyl’m’z pwlq’nm’z…
… övkilemez bulganmaz…

14 …’wydwn ’wyz ’wql’nynk’ …
… üdün öz oglanıŋa …

15 …’wyβkyl’ywr l’r pwlq’nwr …
… övkileyür-ler bulganur …

(arka sayfa)
(on sekizinci bölüm beşinci)

(1-27) Ketumati şehrindeki insanlar şöyle söyler: .. Saygıdeğer tanrım o zamandaki canlılar cehennemde doğacaklarını bilip anlayıp … … birbirlerine vurmuşlar, dövüşmüşler, birbirlerini öldürmüşlerdi .. Bunun üzerine yüce bilgili Maitreya burkan şöyle söyler: .. İhtiraslı, güçlü olup hükmedecekleri … güçsüzle böyle çirkin işler yapmışlardı.. Yani şimdi … kötü düşünen … … öfkelenmez … … zaman kendi oğluna … … öfkelenir. …

16 …/l’r ’mty q̈wncwl’r /…
…/L’R amtı kunçular /…

17 …’ync’ ’mr’nm’q̈ kwynkwlyn …
… ince amranmak köŋülin …

18 …/ kym ’wl’r ’wl ’wydwn …
…/ kim olar ol üdün …

19 …/y l’ryk kwyrwp ’mr’nmyš …
…//Y L’RYK körüp amranmış …

20 …//y twrwr [’]rdy .. q̈’lty syzl’r r..
…//Y turur [e]rdi .. kaltı sizler <r>..

21 ’’ltwn ’wynklwk q̈yrtyšynkyzl’rq̈’
altun öŋlüg kırtışıŋızlarka

22 …/// k’ kwynkwl twrqwrm’z syz
…/// K’ köŋül turgurmaz siz-

23 l’r .. kym ’wl ’wydt’ky y’lnkwq̈ l’r q̈’p
-ler .. kim ol üdteki yalŋok-lar kap

24 qr’ [’]wynkswz ’t’wyzl’rynk’ ’’nc[’]
k(a)ra [ö]ŋsüz e’tözleriŋe anç[a]

25 ///// l’r ’rdy .. q̈’lty syzl’r ’mty /…
///// L’R erdi .. kaltı sizler amtı /…

26 … / cyn yyncwl’ryn kwyrwp
… / CYN yinçülerin körüp

27 …pwlwnkwzl’r ///…
…boluŋuzlar ///…
(gerisi eksik)

… Şimdi prensesler … … böyle sevgiyle … … ki onlar o zaman … … görüp sevilmiş … … idiler .. Tıpkı sizler .. altın renkli, altın yüzlere … yaklaşmazsınız.. ki o zamandaki insanlar kapkara bedenlerine böyle ///// idi .. Tıpkı sizler şimdi … … incilerini görüp … oldunuz …

167. XVIII,8=Nr. 54, 114, 301
(ön sayfa)

1 ’mk’k nynk ’wycm’kyn t’nwq̈l’nkl’r twyz
emgek-niŋ öçmekin tanuklaŋlar töz-

2 wn ywlt’ q̈’t’q l’nynkl’r .. twyrt
-ün yolta katag-lanıŋlar .. tört

3 kyrtw nwmwq tytrw ’wqwnkl’r .. twyrt
kėrtü nomug titrü ukuŋ-lar .. tört

167. XVIII,8=Nr. 54, 114, 301
(ön sayfa)

(1-15) Acıların dinmesine tanık olunuz. Asil yolda çabalayınız! .. Dört asil gerçeği tam olarak anlayınız! .. Dört

4 twqwm ’’zwnl’rdyn ’yntyn ywqwc
tugum ajunlardın intin yoguç

5 k’ck’y syzl’r .. ’yncyp ym’ pw yyrtyncw
keçgey sizler .. inçip yme bo yėrtinçü

6 yyr swβ ’ykyl’ - ’ytylmyšyn t’
yėr suv ikile - itilmişin te-

7 kyn ykrmy y - ’’ntr’klp ’wyd
-gin y(ė)g(i)rmi <y> - antrak(a)lp üd

8 twrwr .. ’wl ykrmy - [’’]ntr’klp ’ycyn
turur .. ol y(ė)g(i)rmi - [a]ntrak(a)lp için-

9 t’ twq̈wz ykrmy qwrl’ pw p’lkwrt
-te tokuz y(ė)g(i)rmi kurla bo belgürt-

10 m’ p’lyq̈ ’wlwš ’wswqlwq p’lyq̈
-me balık uluş osuglug balık-

11 l’r ’ycynt’ ky y’lnkwq̈ l’r ’wswqlwq
-lar içinte-ki yalŋok-lar osuglug

12 y’lnkwq l’r twrq’rw pwlwr l’r.. ykrmy
yalŋok-lar turkaru bolur-lar.. y(ė)g(i)rmi-

13 nct[’] syzl’rny ’wswqlwq m’nkylyk
-nçt[e] sizlerni osuglug meŋilig

14 twnk’lq ’wzwn y’šlq tynlq l’r pwlwr
toŋal(ı)g uzun yaşl(ı)g tınl(ı)g bolur-

15 l’r ’wl [’]’nt’q s’ns’r ’ycynt’ tynlq
-lar ol [a]ntag sansar içinte tınl(ı)g

16 ywq kym ’wl ’yrync tynlq l’r ’wswqlwq
yok kim ol erinç tınl(ı)g-lar osuglug

17 pwlm’s’r l’r ’’nt’q ym’ tynlq ywq̈
bolmasar-lar antag yme tınl(ı)g yok

18 kym syzl’rny [’]wswqlwq m’nkylyk twnk’lq
kim sizlerni [o]suglug meŋilig toŋal(ı)g

19 ’wzwn y’šlq tynlq l’r pwlwr l’r .. ’wl
uzun yaşl(ı)g tınl(ı)g bolur-lar .. <ol

doğum varlıklarından karşı tarafa geçeceksiniz! Bununla birlikte bu yeryüzünde yeniden yaratılmışa ulaşın! Yirmi ara dönemdedir .. O yirmi ara dönem içinde on dokuz kez oluşan bu kent gibi kentler içindeki insanlar gibi insanlar daima olurlar .. Yirmincide sizler gibi sevinçli, uzun ömürlü canlılar olurlar. (15-23) Böyle bir döngü içinde o sefil canlılar gibi olmayan bir canlı olmadığı gibi, aynı şekilde sizin gibi sevinçli, uzun ömürlü olmayan bir canlı yok ..

20 ’’nt’q s’ns’r ’ycynt’ tynlq ywq̈ kym
antag sansar içinte tınl(ı)g yok kim

21 ’wl ’yrync tynlq l’r ’wswqlwq pwlm’s’r
ol erinç tınl(ı)g-lar osuglug bolmasar-

22 l’r .. ’’nt’q ym’ tynlq ywq̈ kym syzl’r
-lar> .. antag yme tınl(ı)g yok kim sizler-

23 ny ’wswqlwq m’nkylyk twnk’lq pwlm’s’r
-ni osuglug meŋilig toŋal(ı)g bolmasar

24 q̈wtlwq pwy’nlq tynlq l’r ’dkw yyrd’
kutlug buyanl(ı)g tınl(ı)g-lar edgü yėrde

25 ’wrwnt’ twq’r l’r .. qwtswz pwy’nsz tynlq
oronta tugar-lar .. kutsuz buyans(ı)z tınl(ı)g-

26 l’r ’’yyq yβl’q̈ ywlq̈’ p’ryr l’r .. ’’nyn
-lar ayıg y(a)vlak yolka barır-lar .. anın

27 pylk’ kyšy twrq̈’rw ’dkw q̈ylync q̈ylmyš
bilge kişi turkaru edgü kılınç kılmış

28 krk’k kym ym’ ’wykwš pwrq’n l’r š’z
k(e)rgek kim yme üküş burkan-lar şaz-

29 ’nynt’ pwšy cqš’pt pylk’ pylyk
-anınta buşı ç(a)hşap(a)t bilge bilig

30 q̈’t’ql’nm’q̈ t’ ’wl’ty ’dkw q̈ylync
kataglanmak-ta ulatı edgü kılınç

31 yyqdy l’r .. š’nky ckrβrt ’ylyk q’n
yıgdı-lar .. şanke ç(a)kr(a)v(a)rt ilig kan

32 prqm’yw pwrwkyt ’ršyd’ty pwr’ny swd’ny
br(a)hmayu purohit arşidate purane sudane

33 y’šwβ’ty d’ ’wl’ty twyklwk twym’nlyk
yaşovati-de ulatı tüglüg tümenlig
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
s[’]kyz ykrmync s’kyz
s[e]kiz y(ė)g(i)rminç sekiz

1 ’ylykl’r p’kl’r pwyrwq̈ l’r pwytrwkl’r
iligler begler buyruk-lar bütrükler

<Böyle bir döngü içinde o sefil canlılar gibi olmayan bir canlı olmadığı gibi, aynı şekilde sizin gibi sevinçli, uzun ömürlü olmayan bir canlı yok> (24-33) Kutsanmış canlılar güzel yerde doğarlar .. Sevapsız canlılar kötü yola ulaşırlar .. Bu nedenle bilge kişi her zaman iyi işler yapmalı ki birçok burkan disiplininde sadaka, emir, bilgi, çabaya ilaveten iyi işler biriktirdiler .. Çakravartin Şankha hükümdar usta Brahmāyu, Arşite, Purane, Sudane, Yaşovati’den başka on binlerce

(arka sayfa)
(on sekizinci bölüm sekizinci)

(1-5) hükümdar, beyler, komutanlar, bakanlar,

2 q̈wncwy q̈’twn l’r tykyt l’r ’yn’l
kunçuy katun-lar tigit-ler ınal-

3 l’r ’wlwq p’y p’y’qwt l’r kntw kntw
-lar ulug bay bayagut-lar k(e)ntü k(e)ntü

4 ’rkl’ryn twyrkl’ryn ’yd’l’p twyyn
erklerin türklerin ıdalap toyın

5 dynt’r pwlwp ’rq’nt q̈wtyn pwlty l’r
dentar bolup arhant kutın bultı-lar

6 t’q̈y ym’ ptm’prp’sy c’l’prp’sy lww
takı yme p(a)tmap(a)rbase çalapr(a)base luu-

7 l’r ’’d’n t’q̈y - y’lnkwq l’r
-lar adan takı - yalŋok-lar

8 pwrq’n q̈wtynk’ - ’’lq̈yš pwlty
burkan kutıŋa - alkış boltı-

9 l’r .. kym ym’ - ’wykwš ’’d’lq
-lar .. kim yme - üküş adal(ı)g

10 twd’lq q̈ysq’ ’wyzlwk y’šlq š’kymwn
tudal(ı)g kısga özlüg yaşl(ı)g şakimun(i)

11 pwrq’n š’z’nt’ pwšy pyrdy l’r pwy’n
burkan şazanta buşı bėrdi-ler buyan

12 ’dkw qylync q̈ylty l’r.. ’wl tynlq l’r
edgü kılınç kıltı-lar.. ol tınl(ı)g-lar

13 ’’lq̈w ’mty kytwm’ty k’nt ’wlwš …
alku amtı ketumati kent uluş …

14 s’kyz ykrmy ’’ltwnlwq q̈’yl’rd’ …
sekiz y(ė)g(i)rmi altunlug kaylarda …

15 q̈’yl’rd’ ’rdnylyk kwryk’r l’rd’ …
kaylarda erdnilig kurekar-larda …

16 ///k ’wrwnlwq̈ l’r ’wyz’ ///…
///K oronlug-lar üze ///…

17 ///q pyrl’ ’wlwrwp …
///Q birle olurup …

prenses, hatunlar, prensler, ınallar, çok zenginler ayrı ayrı güçlerini feda edip keşiş olup arhant saadetini buldular. (6-9) Ayrıca P(a)tmap(a)rbase, Çalapr(a) base ejderhalar ve ayrıca insanlar burkan saadetine iyi dilekte bulundular .. (9-13) ve kim çok tehlikeli, kısa ömürlü (ise) Şakimuni burkan disiplininde sadaka verdiler, sevap işlediler.. O canlıların tamamı şimdi Ketumati kent … (14-20) On sekiz altın ile süslü caddede … caddelerde değerli küçük tapınaklarda … taht üzerine … birlikte oturup …

18 …l’r .. yyn’ ’wynky ’wynky ’wykrwnc
…L’R .. yene öŋi öŋi ögrünç

19 s’βync l’ry ’wycwn nwm ’yšydyp q̈wtrwlm[’]
q
sevinç-leri üçün nom ėşidip kutrulm[a]k

20 ywlq̈’ t’kyr l’r .. ’wl nwmlwq s’β’q
yolka tegir-ler .. ol nomlug savag

21 [’]yšydyp kytwm’ty p’lyq̈t’q̈y y’lnkwq̈l’r
[ė]şidip ketumati balıktakı yalŋoklar

22 ’’nksyz q̈wrq̈wp ’’yynyp ’’m’ry l’ry swrd’
aŋsız korkup ayınıp amarı-ları sorta-

23 p’n q̈wtyn pwlwr l’r .. ’’m’ry l’ry s’kr
-pan kutın bulur-lar .. amarı-ları sakr-

24 d’k’m q̈wtyn pwlwr l’r .. ’’m’ry l’ry
-dagam kutın bulur-lar .. amarı-ları

25 ’’n’k’m q̈wtyn pwlwr l’r .. ’’m’ry l’ry
anagam kutın bulur-lar .. amarı-ları

26 ’rq’nt q̈wtq̈’ t’kyr l’r .. ’’m’ry l’ry
arhant kutka tegir-ler .. amarı-ları

27 twyzk’ryncsyz pwrq’n qwtynk’ kwynkwl
tüzgerinçsiz burkan kutıŋa köŋül

28 twrqwrwr l’r.. š’kymwn pwrq’n nynk
turgurur-lar.. şakimun(i) burkan-nıŋ

29 š’z’nlq t’ryq l’qynt’ pwšylq ’wrwq
şazanl(ı)g tarıg-lagınta buşıl(ı)g urug

30 t’ryp m’ytry pwrq’n nynk š’z’nlq
tarıp maitri burkan-nıŋ şazanl(ı)g

31 ywrtkwnynt’ twyš t’m yyq’r l’r.. ’’nyn
yurtgunınta tüş tem yıgar-lar.. anın

32 pylk’ y’l’nkwq̈ ’wqly ’dkwly ’’yqly y
bilge yalaŋok oglı edgüli ay(ı)glı <y>

33 ’yky twyrlwk q̈ylync q̈ylyp ’’nynk
iki törlüg kılınç kılıp anıŋ
(sayfanın sonu)

… .. farklı sevinçleri için vaaz dinleyip kurtuluş yoluna ulaşırlar .. (20-33) O Dharma sözünü duyup Ketumati kentteki insanlar son derece korkup bazıları Srotapanna kutunu bulurlar .. bazıları Sakrdagamin kutunu bulurlar .. bazıları Anagamin’in kutunu bulurlar .. bazıları arhant kutuna ulaşırlar .. bazıları ucu bucağı olmayan burkan saadetine yakınlaşırlar .. Şakimuni burkanın disiplininin ekilebilir toprağında sadaka tohumu ekip Maitreya burkanın disiplin yurdunda meyve biriktirirler .. Bu yüzden bilge insanoğlu iyi ve kötü iki çeşit iş yapıp onun

54. XVIII (?),9(?)=Nr.58
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …//š y - …
…//Š Y - …

2 kwynkwlyn βrq’r - /…
köŋülin v(i)rhar - /…

3 pwrq’n kwyrkyn pwdwqyn p’z’p kym
burkan körkin bodugın bezep kim-

4 p’q y’pšwrwp ’’y’s’r ’’qrl’s’r nwm ’r
-pak yapşurup ayasar ag(ı)rlasar nom er-

5 dnyk pwrswnk qwβr’q’q t’pyns’r ’wdwn
-dnig bursoŋ kuvragag tapınsar udun-

6 s’r ’wl tynlq l’r ’’lqw c’l’prp’sy lww
-sar ol tınl(ı)g-lar alku çalapr(a)base luu

7 ’wqrynt’ q̈wtrwlm’q ywlq̈’ t’kyr l’r
ugrınta kutrulmak yolka tegir-ler

8 ’wytrw twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n lww
ötrü tükel bilge maitri burkan luu

9 ’wrdwsyntyn ’wynwp kytwm’ty k’nt
ordosıntın ünüp ketumati kent

10 ’wlwš t’q̈y tynlq q̈’ yyty q̈’t
uluş-takı tınl(ı)g-ka yėti kat

11 ’yn’l k’nt l’r ’ycynt’ky tynlq l’r q̈’
ınal kent-ler içinteki tınl(ı)g-lar-ka

12 s’q̈ynw swyzl’yw yytyncsz ’’s’q twsw
sakınu sözleyü yėtinçs(i)z asag tusu

13 q̈ylw yrlyq̈’p s’mnt’pwšp s’nkr’mk’ k’ly
kılu y(a)rlıkap sam(a)ntapuşp seŋremke keli

14 yrlyq̈’r .. ’’nt’ …/yp ’wlwš
y(a)rlıkar .. anta …/YP uluş-

15 t’q̈y tynlq …/ s’q̈ynwr
-takı tınl(ı)g …/ sakınur

54. XVIII (?),9(?)=Nr.58
(ön sayfa?)

(1-7) … … gönülle manastır … Buda heykelini renklerle süsleyip altın yaprak yapıştırarak hürmet etseler Dharma mücevherine, rahip topluluğuna hizmet etse, o canlıların hepsi Çalapr(a) base ejderha zamanında kurtuluş yoluna ulaşırlar. (8-16) Sonra mükemmel bilgili Maitreya burkan, ejderha sarayından ayrılıp Ketumati kentteki canlılara, yedi kat Inal kentler içindeki canlılara düşünüp söyleyerek olağanüstü fayda sağlayıp Sam(a)ntapuşp manastıra gelir .. Böyle … ülkedeki canlı … düşünür … …

16 … ///d …
… ///D …
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … - q̈’m’q …
… - kamag …

2 … - ’yšydkwcy pwlwr ..
… - ėşidgüçi bolur ..

3 yyd twytswk qw’ c’c’k pwšy pyr
yıd tütsüg hwa çeçek buşı bėr-

4 s’r .. ’wyc q̈’t yyr swβd’ ’dkw ’’t
-ser .. üç kat yėr suvda edgü at

5 kww pwlt’cy pwlwr .. qwnwq̈lwq ’β p’rq̈
küü bultaçı bolur .. konokluk ev bark

6 pwšy pyrs’r .. ’wystwn tnkry yyrynt’
buşı bėrser .. üstün t(e)ŋri yėrinte

7 ’’ltyn y’lnkwq̈ ’t’wyzynt’ ’wl’t y
altın yalŋok e’tözinte ulat-ı

8 nyrβ’nlq ’wrwn pwlt’cy pwlwr.. ’ydyš
nirvanl(ı)g oron bultaçı bolur.. idiş

9 t’β’r pwšy pyrs’r q̈wp q̈’m’q ’’zwnt’
tavar buşı bėrser kop kamag ajunta

10 pylk’ pylykk’ twyk’llyk pwlwr ’yckw
bilge biligke tükellig bolur içgü

11 ’wt pwšy pyrs’r .. ’’lq̈w ’ykl’r nyzβ’ny
ot buşı bėrser .. alku igler nizvani-

12 l’ryq ’wyzm’l’d’cy pwlwr.. ’’nyn syz pwl
-lerig üzmeledeçi bolur.. anın siz bol-

13 q’y syz mwnt’d’ kyn twyrt twym’n
-gay siz muntada kėn tört tümen

14 y’š lq tynlq ..c…/t’ c’l’prp’sy
yaş-l(ı)g tınl(ı)g ..C…/T’ çalapr(a)base

(arka sayfa?)

(1-5) … bütün … duyulacak olur .. Güzel kokular, tütsü (ve) çiçek sadaka verse .. üç katlı yeryüzünde güzel şöhret kazanacaktır .. (5-12) Konuk olunacak ev sadaka verse .. yukarıda gökyüzünde aşağıda insan bedeninde ve diğer Nirvana yerlerine ulaşacaktır.. Kap kacak sadaka verse bütün varoluşlarda bilgiye sahip olur. İlaç sadaka verse .. bütün hastaların ihtiraslarını ortadan kaldırır.. (12-16) Bu sebeple siz olacaksınız bundan sonra dört bin yaşında canlı .. … Çalapr(a) base

15 ’’tlq q̈wp …/ ’wmwqy
atlıg kop …/ umugı

16 [’]yn[’]qy //…
[ı]n[a]gı //…
(gerisi eksik)

adlı bütün … umudu …

168. XVIII (?),?=Nr.43
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/q̈’ly s[’]/y/c/ - ’’ltwn ’wynk
…/kalı S[’]/Y/C - altun öŋ-

2 lwk ’rq’nt - l’r pyrl’
-lüg arhant-lar birle

3 t’krykl’p ywlt’ s’nsz twym’n
tegriklep yolta sans(ı)z tümen

4 /… y’lnkwq̈ l’r q̈’ ’’s’q twsw
/… yalŋok-lar-ka asag tusu

5 q̈ylw s’m’nt’pwšp s’nkr’mk’ k’ly
kılu sam(a)ntapuşp seŋremke keli

6 yrlyq’r .. ’’nt’ ym’ kytwm’ty
y(a)rlıkar .. anta yme ketumati

7 k’nt ’wlwšt’q̈y tynlq l’r .. twyk’l
kent uluştakı tınl(ı)g-lar .. tükel

8 pylk[’] m’ytry pwrq’n ’q̈ ’wlw q
bilg[e] maitri burkan-ka ulu-g

9 [’’]qr [’’]y’m’q̈yn ’’drwq̈ ’’drwq̈ t’p[’]q
[a]g(ı)r [a]yamakın adrok adrok tap[a]g

10 ’wdwq q̈ylwr l’r .. ’’ny kwyrwp ’wl ’wqwr
udug kılur-lar .. anı körüp ol ugur-

11 d’q̈y y’lnkwq̈ l’r ’’nt’q̈ s’q̈ync
-dakı yalŋok-lar antag sakınç

12 s’q̈ynwr l’r y’lnkwq̈ l’r m’nkysynt’
sakınur-lar yalŋok-lar meŋisinte

13 ym’ t’nk n’ m’nky pwlq’ y
yme teŋ ne meŋi bolgay

168. XVIII (?),?=Nr.43
(ön sayfa?)

(1-10) … altın renkli arhantlar ile çevrelenip yola sayısız … insanlara fayda sağlayarak Sam(a)ntapuşp manastıra gelir .. ve böyle Ketumati kentteki canlılar .. mükemmel bilgili Maitreya burkana büyük bir saygıyla ayrı ayrı hizmet ederler .. (10-15) Bunu görüp o zamandaki insanlar şöyle düşünürler: İnsan sevincine denk nasıl bir sevinç olacak?

14 y’lnkwq̈ l’r cwqynt’ ym’ t’nk
yalŋok-lar çogınta yme teŋ

15 n’ cwq y’lyn pwlq’y .. twyrt
ne çog yalın bolgay .. tört

16 ’rdnylyk p’lyq̈ l’r ’wlwš l’r ym’
erdnilig balık-lar uluş-lar yme

17 ’’lq̈w ’rdny lyk y’n’ y’lnkwq
alku erdni-lig yene yalŋok-

18 l’r y’r’tyq̈y twyk’l pylk’ m’ytr y
-lar yaratıgı tükel bilge maitri

19 pwrq’n yrlyq̈’r .. ’wystwnky ’rklyk
burkan y(a)rlıkar .. üstünki erklig

20 kwyclwk tnkry l’r p’s’ p’s[’]
küçlüg t(e)ŋri-ler basa bas[a]

21 q̈wdy ’ynyp t’lwy ’wykwzt’ky lww l’r
kudı inip taloy ügüzteki luu-lar

22 [’]wyz ’t’wyzyn ’wynwp twyk’l pylk’
[ö]z e’tözin ünüp tükel bilge

23 m’ytry pwrq’n’q t’pynwr ’wdwnwrl’r
maitri burkanag tapınur udunurlar

24 s’nsz twym’n ’dkw tynlq l’r ’’y’q
sans(ı)z tümen edgü tınl(ı)g-lar ayag-

25 q’ t’kymlyk ’rqn’t l’r ’’lq̈w
-ka tegimlig arhant-lar alku
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …// - … //…
…// - … //…

2 l’ryn ’wq̈wp - ’’nt’q s’q̈ync
L’RYN ukup antag sakınç

3 s’q̈ynw yrlyq̈’r .. - ’’nc’m’ ’wq q’t
sakınu y(a)rlıkar .. - ançama ok kat-

İnsan ihtişamına denk nasıl ihtişamlar olacak? .. (15-25) Dört mücevherle süslü şehirler ve bütün mücevherlerle süslü insanlar, görkemli mükemmel bilgili Maitreya burkan buyurur: .. Yukarıdaki iktidar sahibi tanrılar arka arkaya aşağıya inip okyanuslardaki ejderhalar kendi bedenlerini terk edip mükemmel bilgili Maitreya burkana hizmet ederler. Sayısız iyi canlı, saygıdeğer arhantlar, hepsi

(arka sayfa?)

(1-8) … … … anlayıp böyle düşünürler .. Bu kadar saf

4 ’qsz ’’zq̈y ’ m’nky k’ yylynyp
-ags(ı)z azk(ı)y-a meŋi-ke yılınıp

5 y’pyšyp pw tynlq l’r .. ’wylkwswz s’nsz
yapışıp bo tınl(ı)g-lar .. ülgüsüz sans(ı)z

6 ’mk’k k’ kwyswš kwys’ywr l’ r
emgek-ke küsüş küseyür-ler

7 pw ’wq̈ y’lnkwq̈ l’r ’rdy .. ’wynkr’
bo ok yalŋok-lar erdi .. öŋre

8 s’nsz twym’n yyl y’š’dy l’r .. yyn’
sans(ı)z tümen yıl yaşa-dı-lar .. yene

9 ’’nt’q ’wqry pwlty yyrtyncw ’rtymlyk
antag ugrı boltı yėrtinçü ertimlig

10 twyrwsync’ ’wyzl’ry y’šl’ry ’ysylyp
törösinçe özleri yaşları esilip

11 ’wn y’š’ywr pwlty l’r .. mwn’
on yaşayur boltı-lar .. muna

12 ’mty s’kyz twym’n y’š y’š’ywr l’r
amtı sekiz tümen yaş yaşayur-lar

13 kycm’dyn ’’r’ yyn’ ’wn y’š
kėçmedin ara yene on yaş

14 y’š’q’y l’r .. n’klwk ’wylkwswz twyrw
yaşagay-lar .. neglük ülgüsüz törö-

15 nwnk ’’yyqyn y’βl’q̈yn ’wnyty
nüŋ ayıgın yavlakın unıtı

16 ’ydyp ’’zwn l’r q̈’ y’pyšw r
ıdıp ajun-lar-ka yapışu-r-

17 l’r ’rky .. pwl’r ’wq̈ ’rdy ’wynkr’
-lar erki .. bolar ok erdi öŋre

18 k’š ’’qy l’r ’wyz’ky twn k’dty l’r
kaş ag(ı)-lar üzeki ton kedti-ler

19 [’]’nt’q ’wqwry pwlty kyn yyn’ kyšy
[a]ntag ugurı boltı kėn yene kişi-

ve azıcık mutluluğa hevesli olup bağlanıp bu canlılar .. sayısız ısdırabı arzularlar. Tam bu canlılardır .. Önceki sayısız yıllar (boyunca) yaşadılar (8-14) .. ve öyle zaman oldu dünyevi, geçici töreye göre kendi yılları azalıp on (yıl) yaşadılar .. Buna şimdi seksen bin yıl yaşayanlar (uzun bir) ara geçmeden tekrar on yıl yaşayacaklar .. (14-25) Neden sayısız törenin, kötülüğünü unutup varoluşlara tutunurlar acaba? ... Daha önce yeşim taşlı mücevherlerden yapılmış elbiseler giydiler, bunlar onlardı. Öyle zaman oldu sonra yeniden, insanların

20 l’r ’wyz’ ’wyrmyš q̈’rs twn k’dty
-ler üze örmiş kars ton kedti-

21 l’r pwl’r ’wq̈ ’rdy ’wynkr’ yyr
-ler bolar ok erdi öŋre yėr

22 q̈’y’q̈yn yydyl’r.. ’’nt’q ’wqry
kayakın yėdiler.. antag ugrı

23 pwlty kyn yyn’ k’p’k cykzyn
boltı kėn yene kepek çigjin

24 …ly ’’š ’’š’nty l’r .. ’’mty ym’
…LY aş aşantı-lar .. amtı yme

25 k’š ’’qy l’r ’wyz’ky twn k’d’r l[’]r
kaş agı-lar üzeki ton keder-l[e]r
(sayfanın sonu)

55. XVIII,Son ve XIX, 1=18, 52, 519
(ön sayfa)

1 … /y mn typ s’q̈ynqw
…/Y m(e)n tėp sakıngu

2 <lwq ’rm’z ywz k>lp ’wydl’r ’rtwkt’
<lug ermez yüz k>(a)lp üdler artokta

3 … ’yky twyrlwk q̈ylync
… iki törlüg kılınç-

4 <l’r twyš> pylwr l’r .. ’’nyn s<’ns’r>
<-lar tüş> bilür-ler .. anın s<ansar>-

5 q̈’ q̈wrq̈ync <kwnkwl ’wyrytmys krk’k>
-ka korkınç <köŋül öritmiş k(e)rgek>

(6-9 satır aralığı eksik)

10 m’ytrysmyt nwm pytykd’ p’lkwrtm’
maitris(i)mit nom bitigde belgürtme

11 p’lyq̈ ’wlwšwq kwyrwp q̈wrq̈m’q̈ ’’ym’n
balık uluşug körüp korkmak eymen-

12 m’k ’’tlq s’kyz ykrmync ’wylwš nwm
-mek atl(ı)g sekiz y(ė)g(i)rminç ülüş nom

ördüğü yünden elbiseler giydiler, bunlar onlardı. Önceki yer(-de) kaymak yediler.. Öyle zaman oldu sonra tekrar kepek, darı … yemek yediler .. Şimdi de yeşim taşlı mücevherlerden yapılmış elbiseler giyerler.

55. XVIII,Son ve XIX, 1=18, 52, 519
(ön sayfa)

(1-21) … ben diyerek düşün<-mez. Yüz> zamanlar çok fazla … iki türlü işi ve sonucunu bilirler .. Bu nedenle döngüde korku zihniyeti yaratılmalıdır. Maitrisimit nom bitig’de “Ortaya çıkan şehri görüp korkma” adlı on sekizinci bölüm öğreti

13 twyk’dy .. .. ..
tüketi .. .. ..

(14. satır eksik)

15 n’mw pwt .. n’mw drm .. n’mw s’nk
namo but .. namo d(a)rm .. namo saŋ

(16-17. satırlar eksik)

18 n’mw pwt .. n’mw drm .. n’mw s’nk
namo but .. namo d(a)rm .. namo saŋ

19 ’mty pw nwmlwq s’β’q kytwm’ty y
amtı bo nomlug savag ketumati <y>

20 k’nt ’wlwšt’qy s’mnt’pwšp s’nkr’m
kent uluştakı sam(a)ntapuşp seŋrem-

21 t’ ’wqmyš krk’k .. ’’nt’ ’wytrw
-te ukmış k(e)rgek .. anta ötrü

22 ’’y’qq’ t’kymlyk m’ytry pwrq’n
ayagka tegimlig maitri burkan

23 ’zrw’ ’wynyn ’wyc mynk ’wlwq mynk
ezrua ünin üç miŋ ulug miŋ

24 ’wlwšl’ryq y’nkq̈wrtwq̈ ’wlwq yrlyq̈’ncwcy
uluşlarıg yaŋkurtuk ulug y(a)rlıkançuçı

25 kwynkwlyn twyyn qwβr’q’q ’wq̈yp ’ync’
köŋülin toyın kuvragag ukıp inçe

26 typ yrlyq’ywr .. kwyrdwnkwz mw syz l’r
twyyn
tėp y(a)rlıkayur .. kördüŋüz mü siz-ler toyın-

27 l’r …
-lar …
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
twqwz ykrmync pyr ptr
tokuz y(ė)g(i)rminç bir p(a)tr

1 klyk y’r’t’qlq ’rwr …
k(e)lig yaratagl(ı)g erür …

bitti .. .. .. Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı. Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı. Şimdi bu Dharma sözü Ketumati kentteki Sam(a) ntapuşp manastırda anlaşılmalı .. (21-27) Bunun üzerine saygıdeğer Maitreya burkan, Brahma sesiyle üç bin büyük binlik ülkeleri çınlatır. Yüce merhameti ile rahip topluluğunu anlayıp şöyle söyler .. Gördünüz mü keşişler …?

(arka sayfa)
(on sekizinci bölüm birinci yaprak)

(1-11) büyülü dönüşüm vardır …

2 tyn ’wynmyš y’rwq̈ y’ltryql’r kwyn
TYN ünmiş yaruk yaltrıklar kün

3 tnkry y’rwq̈ynt’ yyk[’]dmyš …
t(e)ŋri yarukınta yėg[e]dmiş …

4 …/ y’rwq̈ l[’]ry ’’y tnkry y’rwqyn
…/ yaruk-l[a]rı ay t(e)ŋri yarukın-

5 t’ yyk’dmyš ’rwr /…/wr swykwt
-ta yėgedmiş erür /…/WR sögüt

6 …/ - twyrt yynk’q̈
…/ - tört yıŋak-

7 tyn [’]dkw - yydlyq y’dylwr
-tın [e]dgü - yıdlıg yadılur

8 n’nt’ ’’tlq - tnkryd’m yymyš
nanta atl(ı)g - t(e)ŋridem yėmiş-

9 lyk t’ky t’k - qwš qwzqwn
lik-teki teg - kuş kuzgun-

10 l’r nynk ’yšydw q’nynsz s’βyklyk
-lar-nıŋ ėşidü kanın[ç]s(ı)z seviglig

11 ’wyn l’ry ’yštylwr.. t’q twypwsynt’
ün-leri ėştilür.. tag töpösinte

12 mrkt ’rdny ’wynklwk yylyncq’ ywm
m(a)rk(a)t erdni öŋlüg yılınçga yum-

13 š’q̈ ’rdny l’ryk twyš’p ’wrmyš t’k
-şak erdni-lerig töşep urmış teg

14 ’wyl’nk cymk’n l’ry ’rwr .. tww twyrlwk
öleŋ çimgen-leri erür .. tüü törlüg

15 kwyk s’ryq qyzyl ywrwnk ywpwn
kök sarıg kızıl yürüŋ yüpün

16 ’wynklwk ’sry q̈wrsy swβd’q̈y q̈wrq’q
öŋlüg esri kursı suvdakı kurgak-

17 d’qy c’c’k l’r y’rylyp ’’cylyp twy
-dakı çeçek-ler yarılıp açılıp tü-

çıkan ışıklar Güneş tanrı ışığından daha üstün … … ışıkları Ay tanrı ışığından daha üstündür … Söğüt … dört taraftan güzel kokular yayılır. Nanta adlı yüce koruluktaki gibi kuşların kuzgunların dinlemeye doyulamayan güzellikteki sesleri duyulur.. (11-27) Dağ tepesinde zümrüt renkli zarif mücevherleri serip koymuş gibi çimenleri vardır .. Çeşit çeşit, mavi, sarı, kızıl, beyaz, mor renkli, alacalı, suda ve kurak topraklardaki çiçekler açılıp

18 m’n [’’]drwq ’’drwq̈ ’’k’r t’k’r cynt’n
-men [a]drok adrok eŋer teger çintan

19 t[’]m’l’ptr [’]pynws k’pyr d’ ’wl’ty ’rdny
t[a]malap(a)tr [a]binus kapir-de ulatı erdni-

20 lyk swykwt l’r ’yq[’]cl’r ty/…
-lig sögüt-ler ıg[a]çlar TY/…

21 t’q̈y ym’ ’yckw ’wt l’r yyl/…
takı yme içgü ot-lar YYL/…

22 ’wlwny y’pyrq’q̈y c’c’ky twyšy …
ulunı yapırgakı çeçeki tüşi …

23 ’yk/… / /r’šy ’’ltwnlwq kwymwšlwk
’YK/… / /R’ŠY altunlug kümüşlüg

24 β’ytwr lwq spryr lq swykwt l’ry.. swy
vaiduri-lug sp(a)rir-l(e)g sögüt-leri.. sö-

25 kwt l’r twypynt’ s’kyz twyrlwk …d…
-güt-ler tüpinte sekiz törlüg …D…

26 <q’> twyk’llyk swβyn twlw …
<Q’> tükellig suvın tolu …

27 <’rdynylyk ywl l’ry …/ [’]m’ry …
<erdinilig yul-ları …/ [a]marı …

sayısız, farklı farklı, salkım salkım sandal ağacı, tarçın ağacı, abinus, kafur ağacı ve diğer değerli ağaçlar … ve ayrıca ilaçlar … ağaç gövdesi, yaprağı, çiçeği, meyvesi … … altınla gümüşle süslü beril taşlı, necef taşlı söğütleri .. ağaçların dibinde sekiz çeşit … … donatılmış suyla dolu … değerli nehirleri … bazıları …

XIX. Bölüm

169. XIX(?),?=Nr.503,507
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 tnkry ///r /…’’ltwn p//l/…
t(e)ŋri ///R /… altun P//L/…

2 ’t’wyz p’lkwrtyp tnkryd’m s/…
e’töz belgürtip t(e)ŋridem S/…

3 ’’š p’tyrynt’ ’wrwp t/…
aş patirinte urup T/…

4 ty l’r .. t’q̈y ym’ m’q’k[’]šyp …
TY L’R .. takı yme mahak[a]şip …

XIX. Bölüm

169. XIX(?),?=Nr.503,507
(ön sayfa?)

(1-13) tanrı … altın … vücut ortaya çıkıp yüce … yiyecek, dilenci kâsesine koyup … ayrıca Mahakaşyapa …

5 q’m’q ’wydwn ’dkw twyrw …
kamag üdün edgü törö …

6 ’wyklytw q’t’ql’nwr ’w/… š’kymwn
üklitü kataglanur ’W/… şakimun(i)

7 twyk’l pylk’ pwrq’n twyrt twyrlwk
tükel bilge burkan tört törlüg

8 tyryn qwβr’q ’’r’ y’nky twqmyš
terin kuvrag ara yaŋı tugmış

9 ’’y tnkry ’wswqlwq kwynt’m’k ’dkw w
ay t(e)ŋri osuglug küntemek edgü <w>

10 …/wn ’’šylwr ’wyklyywr syz typ …/
…/WN asılur ükliyür-siz tėp …/

11 …//y .. ym’ pyr ’wqwrd’ kwyk
…//Y .. yme bir ugurda kök

12 q’lyqd[’] ’ylyk pwlq’nmyš ’wswqlwq
kalıkd[a] ėlig bulganmış osuglug

13 … syz kw/… / syz //ww …
… SYZ KW/… / SYZ //WW …
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/y k/yccy ’’/…//// pyrl’
…/Y K/YYCY ’’/…//// birle

2 …/q kyšysyn ’yd’l’dy .. mynk
…/Q kişisin ıdaladı .. miŋ

3 …/t’nlwl’p p’rc’d’ y’βyz
…/T’NLWL’P barçada yavız

4 …/ k’dyp ’wynk’ly pwykwš
…/ kedip üngeli böküş

5 ’βyk p’rq’q q̈wdwp dynt’r pwlty
evig barkag kodup dentar boltı

6 ’wl k’dmyš …/c’ y’βyz ’rs’r .. ’wn
ol kedmiş …/C’ yavız erser .. on

her zaman iyi töre … çoğaltmaya çalışır .. Şakimuni mükemmel bilgili burkan dört çeşit topluluk arasında yeni doğan Ay tanrı gibi her gün iyi … çoğalıyorsunuz diyerek … … .. ve bir zamanda semada halkı huzursuzlanmış gibi … … …

(arka sayfa?)

(1-) … … ile … insanlarıyla bıraktı .. bin … hepsinden kötü … giyip dışarı çıkma düşünce(siyle) evi terk edip rahip oldu. O giydiği … kötüyse ..

7 twym’n y’rtm’q s’tyqy ’rdy .. ’’nt’q
tümen yartmak satıgı erdi .. antag

8 q̈ysq’ ’wyzt’ y’št’ nyzβ’ny //…
kısga özte yaşta nizvani //…

9 kwyclwk ’rk’n q̈wp ’dk’ t’β’r
küçlüg erken kop edke tavar-

10 q[’] q̈’m’q ’’zwn l’r q̈’ twdwp
-k[a] kamag ajun-lar-ka todup

11 q’nyp ’rkyn twyrkyn cwqyn y[’]lynyn
kanıp erkin türkin çogın y[a]lının

12 swytmyš y’r t’k ’yd’l’p [’’]lty /…
s<u>ıtmış yėr teg ıdalap [a]ltı /…

13 … ’’ryqd’ /… dynt’r twyyn …
… arıgda / … dentar toyın …

On bin para(ya) sattı .. Bu kadar kısa ömürde ihtiras … güçlüyken bütün servete tüm varlıklara doyup güçlükle, ihtişamla zaptedilmiş yer gibi terk edip altı … … koruda … rahip …

170. XIX,10=Nr.29
(ön sayfa)

1 ’wykwp ’’lq’p ’wyz ’wlwrwr y’rym ’wrwn
ögüp alkap öz olurur yarım oron-

2 lwq̈y ’wyz’ ’wlqwrtw yrlyq̈’dy .. ’wl ’’n
-lukı üze olgurtu y(a)rlıkadı .. ol an-

3 t’q s’ns’r ’ycynt’ tnkry l’r ’’swr l’r
-tag sansar içinte t(e)ŋri-ler asur-lar

4 kwymp’nty l’r y’lnkwq l’r ywq̈ ’rdy l’r ..
kumbandi-ler yalŋok-lar yok erdi-ler ..

5 kym tnkry pwrq’n pyrl’ pyr ’wrwnt’
kim t(e)ŋri burkan birle bir oronta

6 ’wlwrs’r l’r m’q’ - k’šyp ’rq’nt’q
olarsar-lar maha-kaşip arhantag

7 ’’y’q q’ t’ky - mlyk ’wycwn
ayag-ka tegi-mlig üçün

8 tnkry tnkrys y - š’kymwn pwr
t(e)ŋri t(e)ŋris-i şakimun(i) bur-

170. XIX,10=Nr.29
(ön sayfa)

(1-10) övüp kendisinin oturduğu yarım oturağı üzerine oturttu .. Böyle döngü içinde tanrılar, titanlar, kumbandiler, insanlar yoktu .. Yüce burkan ile bir tahtta otursalar arhat Mahakaşyapa’yı saygıdeğer olduğundan dolayı yüce burkan Şakimuni

9 q’n ’wrnynk’ - ’wlqwrty yrlyq̈’dy
-kan ornıŋa - olgurtı y(a)rlıkadı

10 ’’nt’ syzl’r ’wcwz yynyk s’qynm’nk l’r
anta sizler uçuz yenig sakınmaŋ-lar

11 yyn’ ’wk twyyn l’r ’ync’ typ ’wytwn
yene ok toyın-lar inçe tėp ötün-

12 wr l’r ’’nt’q ’rs’r ’mty pw m’q’k’šyp ’r
-ür-ler antag erser amtı bo mahakaşip ar-

13 q’nt nynk ’t’wyzy p’šynt’ n’kw kwy
hant-nıŋ e’tözi başınta negü kö-

14 twrw twt’r ’rky .. ’wytrw twyk’l pylk’
-türü tutar erki .. ötrü tükel bilge

15 m’ytry pwrq’n ’ync’ typ yrlyq̈’ywr
maitri burkan inçe tėp y(a)rlıkayur

16 k’ntyryn ’wyrmyš p’nšwkwl y’m’qlq twn
kentirin örmiş panşukul yamagl(ı)g ton

17 tytyr .. kym pw twnwq k’dyp ’yky twyzwn
titir .. kim bo tonug kedip iki tözün

18 tynlq l’r prtyk’pwt q̈wtyn pwlty l’r
tınl(ı)g-lar pratikabut kutın bultı-lar

19 pw ’wq̈ twnwq š’kymwny pwdysβt k’š
bo ok tonug şakimuni bodis(a)v(a)t kaş

20 ’’tlq k’d’r twnyn pyryp k’yykcy ’rdyn
atl(ı)g keder tonın bėrip keyikçi erdin

21 t’kšwrw ’’lty .. pw ’wq̈ twnwq k’dyp βz
tegşürü altı .. bo ok tonug kedip v(a)z-

22 yr ’wyrkwn ’wyz’ ’wlwrwp pwrq’n q̈wty
-ir örgün üze olurup burkan kutı-

23 n pwlty .. ’’nt’d’ p’s’ pw twnwq tnkry
-n bultı .. antada basa bo tonug t(e)ŋri

24 tnkrysy š’kymwn pwrq’n m’q’k’šyp ’r
t(e)ŋrisi şakimun(i) burkan mahakaşip ar-

tahtına oturttu. Sonra sizler küçümsemeyin! (11-23) ve yine rahipler şöyle söylediler: Öyleyse şimdi bu arhat Mahakaşyapa’nin kafasında nasıl düşünce(ler) saklardı .. Sonra mükemmel bilgili Maitreya burkan şöyle söyler: Kenevir ile örülmüş yamalı elbisedir .. Kim bu elbiseyi giyip iki asil canlı (olursa) Pratikabut saadetini bulur. Bu elbiseyi Şakimuni bodisavat, değerli kumaştan giydiği elbiseyi verip avcı mücevheri ile değiştirip aldı .. Bu elbiseyi giyip elmas taht üzerine oturup burkan kutunu buldu .. (23-32) Ondan sonra bu elbiseyi yüce burkan Şakimuni, arhant Mahakaşyapa’(ya)

25 q’nt q̈’ pyrdy .. m’q’k’šyp ’rq’nt
-hant bėrdi .. mahakaşip arhant

26 pw twnwq pwrq’n c’ s’q̈ynw swyzwk
bo tonug burkan-ça sakınu süzök

27 kwynkwlyn ’’y’yw ’’qrl’yw k’d’r twn’ywr
köŋülin ayayu ag(ı)rlayu keder tonayur

28 ’rdy .. ’wl’ty tnkry tnkrysy š’kymwn
erdi .. ulatı t(e)ŋri t(e)ŋrisi şakimun(i)

29 pwrq’n nyrβ’nq̈’ p’rmyš t’ kyn
burkan nirvanka barmış-ta kėn

30 m’q’k’šyp ’rq’nt pw twnwq k’dyp p
mahakaşip arthant bo tonug kedip <p>

31 drm’s’nkyt ’’tlq ’wlwq ’yš kwydwk
d(a)rmasaŋit atl(ı)g ulug iş küdüg

32 ’yšl’dy .. ’’nt’d’ p’s’ pw twnwq pwykwp
işledi .. antada basa bo tonug büküp
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
twqwz ykrmync ’wn
tokuz y(ė)g(i)rminç on

1 q̈’tyq p’šynt’ twt’ ’wyrwk ’’m’l nyr
katıp başınta tuta ürüg amal nir-

2 β’nq̈’ p’rdy .. ’mty ym’ ’wl ’wq̈ twnwq
-vanka bardı .. amtı yme ol ok tonug

3 p’šynt’ twt’ ’wynty .. ’wytrw twyk’ l
başınta tuta ünti .. ötrü tükel

4 pylk’ m’ytry pwrq’n ’wl p’nšwkwl twn
bilge maitri burkan ol panşukul ton-

5 wq ’’lyp ’ylkynt’ twt’ ’ync’ typ
-ug alıp elginte tuta inçe tėp

6 yrlyq̈’ywr .. pw twn - q̈wtlwq d’ q̈wtlwq
y(a)rlıkayur .. bo ton - kutlug-da kutlug

7 ’rwr .. kym ’yky - prtyk’pwt
erür ..kim iki - pratikabut

verdi .. Arhant Mahakaşyapa bu elbiseyi Buda gibi düşünerek temiz gönlüyle saygı gösterip giyerdi .. Diğer yüce burkan Şakimuni Nirvana’ya vardıktan sonra arhant Mahakaşyapa bu elbiseyi giyip Darmasaŋit adlı büyük işi işledi .. Ondan sonra bu elbiseyi büküp

(arka sayfa)
(on dokuzuncu onuncu)

(1-10) katlayıp başında tutarak huzurlu, Nirvana’ya ulaştı .. Şimdi de o elbiseyi başında tutarak gitti .. Sonra mükemmel bilgili Maitreya burkan o yamalı elbiseyi alıp elinde tutarak şöyle söyledi: .. Bu elbise son derece kutsanmıştır. İki Pratikabut

8 dynt’r l’r pw - twnwq k’dty l’r
dentar-lar bo - tonug kedti-ler

9 twyk’l pylk’ - š’kymwn pwrq’n
tükel bilge - şakimun(i) burkan

10 ym’ pw twnwq k’d’ yrlyq̈’dy .. twyrtwnc
yme bo tonug kede y(a)rlıkadı .. törtünç

11 m’q’k’šyp ’rq’nt pw twnwq ’wykwš
mahakaşip arhant bo tonug üküş

12 ’wydwn k’dty ’rdy .. ’’nyn syzl’r ’’y’yw
üdün kedti erdi .. anın sizler ayayu

13 ’’qrl’yw ywkwnwnkl’r .. ’wytrw twyyn l’r
ag(ı)rlayu yükünüŋler .. ötrü toyın-lar

14 [’]nc’ typ ’wytwnwr l’r .. ’’y’q q̈’ t’ky
[i]nçe tėp ötünür-ler .. ayag-ka tegi-

15 mlyk tnkrym .. n’ ’wycwn twyk’l pyl
-mlig t(e)ŋrim .. ne üçün tükel bil-

16 k[’] š’kymwn pwrq’n ywz klp ’wyc
-g[e] şakimun(i) burkan yüz k(a)lp üç

17 ’’s[’]nky ’wzwn ’wydl’r d’ pwy’n
as[a]nke uzun üdler-de buyan

18 pwykt’k q’zq’nyp ’’nk kynynt’ pw
bögteg kazganıp aŋ kėninte bo

19 mwnt’q q̈wdyq̈y y’βyz twn k’d’ yrly
muntag kudıkı yavız ton kede y(a)rlı-

20 q̈’dy ’rky .. ’wytrw m’ytry pwrq’n ’ync’
-kadı erki .. ötrü maitri burkan inçe

21 typ yrlyq’ywr .. q̈’m’q̈ pwrq’n l’r nynk
tėp y(a)rlıkayur .. kamag burkan-lar-nıŋ

22 ’wyt ’ryk l’ry ’’nt’q ’rwr .. ’’zq̈y ’
üt erig-leri antag erür .. azk(ı)ya

23 tyl’m’kyk q̈wdyqy y’βyz ’dl’r k’ q̈’ny
tilemekig kudıkı yavız edler-ke kanı-

keşiş bu elbiseyi giydiler, mükemmel bilgili Şakimuni burkan da bu elbiseyi giydi .. (10-13) Dördüncü arhant Mahakaşyapa bu elbiseyi birçok kez giydi .. Bu sebeple sizler saygı gösterip eğiliniz .. (13-20) Sonra rahipler şöyle söyler .. Saygıdeğer tanrım .. Niçin mükemmel bilgili Şakimuni burkan yüz Kalpa ve üç Asamkhyeya (gibi) uzun çağlarda sevap kazanıp en sonunda böyle kötü elbise giydi acaba? .. (20-32) Bunun üzerine Maitreya burkan şöyle söyler .. Bütün burkanların öğütleri böyledir .. Çok az dilemeyi, kötü eşyadan

24 mlyq̈ pwlm’q̈’q ’wyk’r l’r t’pl’ywr l’r..r
-mlıg bolmakag öger-ler taplayur-lar..<r>

25 q̈’yw ’wydwn twyyn dynt’r l’r q̈’nymlq
kayu üdün toyın dentar-lar kanımlıg

26 twdwmlwq pwls’r l’r .. ’wl ’wydwn
todumlug bolsar-lar .. ol üdün

27 tymyn ’wk symt’qsz kwynkwllwk pwlwr
temin ök sımtags(ı)z kŋüllüg bolur-

28 l’r .. symt’qsz pwlmyšt’ kyn q̈wp q̈’m’q
-lar .. sımtags(ı)z bolmışta kėn kop kamag

29 ’dkw pwytm’ky pwlwr.. ’nyn kym q̈’yw
edgü bütmeki bolur.. anın kim kayu

30 tynlq qwp ’dkw pwytm’kyn kwys’s’r
tınl(ı)g kop edgü bütmekin küseser

31 k’r’ks’s’r ’wl tynlq symt’qsz ’dkwk’
kereksеser ol tınl(ı)g sımtags(ı)z edgüke

32 q̈’t’q l’nmyš krk’k symt’qsz pwlm’q̈
katag-lanmış k(e)rgek sımtags(ı)z bolmak
(sayfanın sonu)

hoşnut olmayı överler, onaylarlar .. Rahipler memnun olsa .. O zaman hemen gayretli olurlar .. Gayretli olduktan sonra her iyi (şeyi) gerçekleştirmiş olurlar.. Bu sebeple hangi canlı her iyiliğin gerçekleşmesini arzulasa, eksikliğini hissetse o canlı tereddütsüz iyilik için çabalamalı. Gayretli olmak

56. XIX,?,?=Nr.125
(ön sayfa)

1 nynk ’wqly pwlty .. ’wl ’wqwl twqmyšt’
NYNK oglı boltı .. ol ogul tugmışta

2 ’βynt’ ptpdy swykwt plkwlwk pwlty..
evinte p(i)tp(a)di sögüt b(e)lgülük boltı..

3 ’’ny ’wycwn ’wl ’wqwlwq pyp’l’y’ny typ
anı üçün ol ogulug pipalayane tėp

4 tyywr l’r ’rdy.. n’ ym[’] k’šyp ’wqwš
tėyür-ler erdi.. ne ym[e] kaşip uguş-

5 tyn twyzdyn p’lkwrmyš ’wycwn
-tın tözdin belgürmiş üçün

6 m’q’k’šyp typ - ’’t’ywr l’r ’rdy..
mahakaşip tėp - atayur-lar erdi..

56. XIX,?,?=Nr.125
(ön sayfa)

(1-9) .. oğlu oldu .. O oğul doğduğunda evinde biber ağacı belirdi.. Bu sebeple o oğula Pipalayane derlerdi.. Bu tür kaşip soyundan geldiği için Mahakaşyapa diye çağırırlardı ..

7 …/// ym[’] - //y twyzy
…/// ym[e] - //Y tözi

8 …/m’q twyrwk
…/M’Q törög

9 …/…
…/ …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
twqwz ykrmync …
tokuz y(ė)g(i)rminç …

1 ’’ryq cqš’pt kwyz’dty .. ’’nt’d’ p’s’
arıg ç(a)hşap(a)t küzedti .. antada basa

2 š’kymwny tnkry tnkrysy pwrq’nq pyr kwyr
şakimuni t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan(ı)g bir kör-

3 myš k’ p’qšym syz typ yyncwrw ywkwn
miş-ke bakşım siz tėp yinçürü yükün-

4 wp s’βyp t’pl’p twyyn pwlwp βz’npt
-üp sevip taplap toyın bolup v(a)zanp(a)t

5 ’dkwsynk’ t’kdy .. pyr q̈’t’ nwm ’yšy
edgüsiŋe tegdi .. bir kata nom ėşi-

6 dyp ’’lq̈w nyzβ’ny - l’ryq ’’rytyp ’r
-dip alku nizvani-lerig arıtıp ar-

7 q’nt q̈wtynk[’] - t’kynty .. ’wyc
-hant kutıŋ[a] - teginti .. üç

8 ykrmy dwt’kwn - …
y(ė)g(i)rmi dutagun - …

9 …/d/…
…/D/…
(gerisi eksik)

57. XIX,?,?=Nr.307
(ön sayfa)

1 m’q̈ l’ry ’’kswk krk’k …
mak-ları egsük k(e)rgek …

… ve … aslı … töresi … …

(arka sayfa)
(on dokuzuncu ...)

(1-9) Saf emirleri yerine getirdi .. Ondan sonra Şakimuni yüce burkanı bir kez gördüğünde “Üstadımsınız! diyerek eğilip sevip kabul ederek keşiş olup rahip yetiştirme güzelliğine ulaştı .. Bir kez öğreti duyunca tüm ihtiraslardan (kendini) arıtıp arhant kutuna ulaştı .. On üç Dutagun … …

57. XIX,?,?=Nr.307
(ön sayfa)

(1-19) … eksiklik …

2 nyzβ’ny lq ’ykl’ry kwycwk [’]rty …
nizvani-l(ı)g igler küçüg [e]rti …

3 k’cy kwynycy ’yryk s’rsyq kwyrkswz
K’CY küniçi erig sarsıg körksüz

4 ’rdy l’r .. [’]wyc ’rdny nynk ’dkwsynk’
erdi-ler .. [ü]ç erdni-niŋ edgüsiŋe

5 syzyk kwynkwl twrqwrwr l’r ’rdy.. [’]wn
sezik köŋül turgurur-lar erdi.. [o]n

6 ’dkw qylync lq - ywlwq ’’rt’twr
edgü kılınç-l(ı)g - yolug artatur-

7 l’r [’]rdy .. ’’yyq - q̈ylync twyš
-lar [e]rdi .. ayıg - kılınç tüş-

8 l’rynk’ kwy - y’nwr …
-leriŋe küvyenür …

9 ’dkw qylync - qylq’ly ’wywr
edgü kılınç - kılgalı uyur-

10 l’r ’rdy .. t’q̈y ym’ š’kymwn pwrq’n
-lar erdi .. takı yme şakimun(i) burkan-

11 nynk ’ynysy n’nty ’’tlq tykyn ’rdy..
-nıŋ inisi nante atl(ı)g tigin erdi..

12 ’’ny [’]lpyn [’]mk’kyn twyyn q̈ylt y
anı [a]lpın [e]mgekin toyın kılt-ı

13 ’wl ym[’] twyyn pwlwp swykwt twy
ol ym[e] toyın bolup sögüt tü-

14 pynt’ ’wlwrwp twrq[’]rw q̈wncwy y swnt
-pinte olurup turk[a]ru kunçuy-ı sund-

15 [’]ry qwncwywq ’wyywr s[’]q̈ynwr ’rdy..
’wqw//
-[a]ri kunçuyug öyür s[a]kınur erdi.. ’WQW//

16 twyk[’]l pylk’ š[’]kymwn pwrq’n ’wykwš
tük[e]l bilge ş[a]kimun(i) burkan üküş

17 twyrlwk tydyqyn …
törlüg tıdıgın …

ihtiras hastalığı güçlüydü … kıskanç, kaba, küstah çirkindiler .. Üç mücevherin güzelliğine şüphe uyandırmışlardı .. On iyi işin yolunu yok ederlerdi .. Kötü amel sonuçlarını görmezden gelirler(di) … İyi işler yapabilirlerdi .. Ayrıca Şakimuni burkanın küçük erkek kardeşi Nante adlı prensti.. Onu güçlükle rahip yaptı. O da rahip olup söğüt dibinde oturup devamlı, eşi Sundari prensesi düşünürdü.. Mükemmel bilgili Şakimuni burkan çok çeşitli engelleri …

18 yrlyq[’]dy //// …
y(a)rlık[a]dı //// …

19 ’wn’m’dy .. /…
unamadı .. /…
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
…. ykrmy
…. y(ė)g(i)rmi

1 …/k’ kwyz’dty .. ’’lty twy
…/K’ küzedti .. altı tö-

2 rlwk pwdyq t’qy nwm pwšqwnty.. ’’nt’q
-rlüg butık-takı nom boşguntı.. antag

3 …/k ’ryp ym’ nyzβ’ny l’ry ’rk
…/K erip yme nizvani-leri erk

4 …/ dwql’ry ’wycwn pwlwnc ’’ly
…/ DWqL’RY üçün bulunç alı

5 ///k t’p’q ’wdwq q’ twyšwp kwyny
///K tapag udug-ka tüşüp küni

6 …/t’ tnkry - tnkrysy pwrq’nq
…/T’ t(e)ŋri - t(e)ŋrisi burkan(ı)g

7 ’wylwrk’ly y - s’qynty .. ’wyc
ölürgeli-i sakıntı .. üç

8 twyrlwk ’n’nt - rys ’’tlq
törlüg anand-rış atl(ı)g

9 ’’yyq qylync - twyk’l qylty y
ayıg kılınç - tükel kıltı <y>

10 ’wl tylt’qyn ’[’]βyš t’mw ’wty t’šq’r
ol tıltagın [a]viş tamu otı taşgar-

11 w ’wynwp dyβd’t twyyn’q tyrykd’
-u ünüp dev(a)dat toyınag tirigde

12 ywrk’p t’rtyp ’’βyš t’mwq’ kykwrdy ..
yörgep tartıp aviş tamuka kigürdi ..

13 yyn’ ’wk twyk’l pylk’ š’kymwn pwr
yene ök tükel bilge şakimun(i) bur-

buyurdu … razı olmadı .. …

(arka sayfa)
(... yirmi ...)

(1-19) … yerine getirdi .. Altı çeşit bölümdeki öğretiyi öğrendi.. Öyle … olup ve ihtirasları güç(lendiği) için kazanç elde edip ibadete dayanıp kıskançlık … yüce burkanı öldürmeyi düşündü .. Üç çeşit anandrış adlı günahın tamamını işledi. Bu sebepten Avici cehennem ateşi dışarı çıkıp rahip Devadat’i canlıyken etrafını sarıp sürükleyerek Cehenneme soktu .. Ayrıca mükemmel bilgili Şakimuni burkanın

14 q’n nynk kwk’lyky ’’tlq ’ynysy
-kan-nıŋ kokalike atl(ı)g inisi

15 twyyn ’rdy .. š’ry pwtry mwtk’ly’n
toyın erdi .. şari-putre modgal(a)yan(e)

16 …//…/q s’sylyq t’ ’yšy
…// …/Q sasılık işi

17 …/nkyzl’r typ y’l’
…/NKYZL’R tėp yala

18 …[’]wm’dyn ’zrw’
… [u]madın ezrua

19 tnkry … qwdy ’ynyp
t(e)ŋri … kudı inip
(gerisi eksik)

Kokalike adlı küçük erkek kardeşi de rahipti .. Şariputre, Modgalayane … … çömlekçilik işi … diyerek iftira … (at)amadan Brahma tanrı … aşağıya inip

58. XIX(?),?=Nr.88
(ön sayfa)

1 wk kwynkwly p/l/…
WK könüli P/L/…

2 mwyn q’d’q swzl//… yynck’ ’wβš’q
mün kadag SWZL//… yinçge uvşak

3 qwrt qwnkwzwq ’wylwrwp tnkry pwrq’n
kurt koŋuzug ölürüp t(e)ŋri burkan

4 t’pmyš ’yzynt’ k’myšwr ’rdy.. tynlq
tepmiş izinte kemişür erdi.. tınl(ı)g-

5 l’r kwyrs’r l’r š’ky twyyn l’r ’wyzlwk
-lar körser-ler şaki toyın-lar özlüg-

6 wk ’wylwrwr l’r - ’rmyš typ s’q̈y
-üg ölürür-ler - ermiş tėp sakı-

7 nzwn typ - ’ync’ q̈ylwr
-nzun tėp - ince kılur

8 ’rdy.. ’’ny kwyr - wnkl’r ’wl ’’n
erdi.. anı kör-üŋler ol an-

9 t’q pyš cwpwk - yβl’q̈ ’wydt’ky
-tag bėş çöpik - y(a)vlak üdteki

58. XIX(?),?=Nr.88
(ön sayfa)

(1-12) … gönlü … günah …yumuşak, narin solucan, böcekleri öldürüp yüce burkanın gittiği yoldan sapardı .. Canlılar görse Şaki rahipleri canlıları öldürürlermiş diyerek düşünsün deyip şöyle yapardı .. Bunu görün! Böyle beş bulanık, kötü zamandaki

10 ’βdyn p[’]rq̈tyn ’wynmyš twyyn l’r
evdin b[a]rktın ünmiş toyın-lar

11 ’’nt’q kwyrkswz q̈ylync lq ’rs’r l’r t’q̈y
antag körksüz kılınç-l(ı)g erser-ler takı

12 n’ ’’yytmyš krk’k ’ykyl k’rty l’ryq
ne ayıtmış k(e)rgek egil karti-lerig

13 t’q̈y ym’ šrykwpty ’’tlq p’y ’r ’rdy..
takı yme şrigupte atl(ı)g bay er erdi..

14 tnkry tnkrysy pwrq’nq ’wylwrk’ly s’q̈ynyp
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan(ı)g ölürgeli sakınıp

15 ’’βynk’ ’’š q̈’ ’wytwnty .. t’š q’p’qyn
eviŋe aş-ka ötünti .. taş kapagın-

16 t’ ’wy q’zyp twlw ’wyrt y’lyn
-ta oy kazıp tolu ört yalı-

17 q̈wz qwdwp p’lkwswz ’’qzyn ’wyrtdy
ŋuz kodup belgüsüz agzın ürtdi

18 ’wyt’ t’kdwkt’ swq̈lwnwp twyšzwn
üte tegdükte suklunup tüşzün

19 typ s’q̈ynty .. ’wlwrqw twlt ’wrwn[55] twyš’k
tėp sakıntı .. olurgu tölt oron töşek

(20-23. satır aralığı eksik)

24 t’ /…/ šrykwpty p’y ’rk’ nwmwq
T’ /…/ şrigupte bay erke nomug

25 nwml’yw yrlyq̈’p twyrt kyrtw nwmwq
nomlayu y(a)rlıkap tört kėrtü nomug

26 tytrw kwyrkytyp q̈wtq’rw yrlyq̈’dy .. yyn[’]
titrü körkitip kutgaru y(a)rlıkadı .. yėn[e]

27 ’wk ’’nkwlm’ly ’’tlq ywl twzwmcy y
ök aŋulmale atl(ı)g yol tuzumçı <y

28 ’wqry ’rdy .. pyr q̈ylycyn twym’n k’
ogrı erdi .. bir kılıçın tümen-ke

evden ayrılan rahipler öyle çirkin işler yaparsa Budist olmayan erkek rahiplere ne söylemeli? (13-23) Bundan başka Şrigupte adlı zengin biri vardı.. Yüce burkanı öldürmeyi düşünüp evine yemeğe çağırdı .. Dış kapıda çukur kazıp tamamen alev ile doldurup görünmez şekilde ağzını örttü. “Çukura ulaştığında içine düşsün” deyip düşündü .. Oturulacak minder, döşek (24-31) … Şrigupte (adlı) zengine vaaz vererek dört asil gerçeği tam olarak gösterip kurtardı .. tekrar Aŋulmale adlı yolda tuzak kuran hırsız vardı .. Bir kılıçla on binden

55 Tekin kelimenin eski bir düzeltme olduğunu, satırın üzerine yazıldığını belirtmiştir.

29 pyr ’kswk kyšy y’lnkwq̈ wq ’wylwrdy
bir egsük kişi yalŋok-ug ölürdi

30 ’rdy ’’nk kyn twqwrmyš ’’n’syn
erdi aŋ kėn tugurmış anasın

31 ’wylwrk’ly s’qynty .. ’’ny kwyrwp twyk’l
ölürgeli sakıntı .. anı körüp tükel
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
…/

1 …/ pwykwn
…/ bökün

2 …//// p/l/… pwlty .. ’wytrw ’’nk
…//// P/L/… boltı .. ötrü aŋ-

3 wlm’ly ’wqry tnkry pwrq’nq kwyrwp ’’n’
-ulmale ogrı t(e)ŋri burkan(ı)g körüp ana-

4 syn q̈wdwp tnkry pwrq’nq ’wylwrk’ly
-sın kodup t(e)ŋri burkan(ı)g ölürgeli

5 s[’]q̈ynty .. ’’ny kwyrwnkl’r syzl’r twyyn
s[a]kıntı .. anı körüŋler sizler toyın-

6 l’r .. ’’s’q twsw - q̈ylt’cy l’r ’’r’
-ler .. asag tusu - kıltaçı-lar ara

7 ’’n’d’ yykr’k - pwltwq̈m’z.. ’dkw
anada yėgrek - bultukmaz.. edgü-

8 lwk dynt’r l’r - ’’r’ tnkr y
-lüg dentar-lar - ara t(e)ŋr-i

9 tnkrysy pwrq’n - t’ yykr’k
t(e)ŋrisi burkan-ta yėgrek

10 ywq̈ ’rwr.. pw ’yky qwtlwq l’ryq ’wylwr
yok erür.. bo iki kutlug-larıg ölür-

11 k’ly s’q̈ynty .. yyn’ ym’ ’’nkwlm’ly
-geli sakıntı .. yene yme aŋulmale

12 [’]wqry ’wl ’wq̈ ’’zwnt’ ’rq’nt q̈wtyn
[o]grı ol ok ajunta arhant kutın

bir eksik kişiyi, insanı öldürmüştü. En sonunda (onu) doğuran annesini öldürmeyi düşündü .. Onu görüp tam

(arka sayfa)

(1-11) … bugün … … oldu .. Sonra hırsız Aŋulmale yüce burkanı görüp annesini bırakıp yüce burkanı öldürmeyi düşündü .. Bunu görün siz rahipler! .. Fayda sağlayacaklar arasında anneden daha üstünü yoktur.. Erdemli rahipler arasında yüce burkandan daha üstünü yoktur.. Bu iki kutsalı öldürmeyi düşündü .. (11-23) ve yine hırsız Aŋulmale aynı varoluşta arhant saadetini

13 pwlqwlwq ’rdy .. ’’nt’q y’βyz q̈ylylncl’r
bulguluk erdi .. antag yavız kılınçlar

14 q̈ylty .. t’q̈y n’ ’’yytmyš krk’k ..
kıltı .. takı ne ayıtmış k(e)rgek

15 ’’d’n ’’d’n ’wl ’wydt’ky tynlq l’r
adan adan ol üdteki tınl(ı)g-lar-

16 l’r nynk kwyrkswz qylync l’ryn ym’
-lar-nıŋ körksüz kılınç-ların yme

17 ’wk ’’c’t’štrw ’’tlq ’ylyk q’n ’rdy..
ök açataş(a)tru atl(ı)g ilig kan erdi..

18 ’ykytmyš q’nky ’ylyk p’kyk q̈ynlyqt’
igitmiş kaŋı ilig begig kınlıkta

19 p’kl’typ yty ywlykwn ’’d’q̈y ’wl/…
bekletip y(i)ti yüligün adakı ‘WL/…

(20-23. satır aralığı eksik)

24 …/.. t’q̈y ym’ šyβ’sy
…/.. takı yme şivasi

25 ’’tlq ’wylwtcy c’nt’l ’rdy .. ’’qzyn
atl(ı)g ölütçi çantal erdi .. agzın-

26 tyn ’wynmyš tyny ’wyz’ ’’l’ryp kwyr
-tın ünmiş tını üze alarıp kör-

27 myš k’ s’nsz ’wykwš tynlq l’ryq ’wylwr
-miş-ke sans(ı)z üküş tınl(ı)g-larıg ölür-

28 dy.. kynynt’ t’q̈y š’rypwtry ’rq’nt’q
-di.. kėninte takı şariputre arhantag

29 ym’ ’wylwrk’ly s’q̈ynty .. yyn’ š’rypwtry
yme ölürgeli sakıntı .. yene şariputre

30 [’]rq[’]nt q̈’ ’wq̈ swyzwlty.. ym’ ’wk
[a]rh[a]nt-ka ok süzülti.. yme ök

31 pyr k’yykcy ’r ’rdy .. k’/…
bir keyikçi er erdi .. K’ /…
(sayfanın sonu)

bulacaktı .. Böyle kötü işler yaptı .. ve sormaya ne gerek var, tek tek o zamandaki canlıların çirkin işlerini? Yine Ajataşatru/ Açataşatru adlı hükümdar vardı.. Yetiştiren hükümdar babasını hapishaneye kapatıp keskin usturayla ayağını … (24-31) … .. ve Şivasi adlı cellat vardı .. Ağzından çıkan nefesi ile cüzzamlı hale soktuğu, gördüğü sayısız canlıyı öldürdü .. ve sonunda Şariputre arhantı da öldürmeyi düşündü .. ve Şariputre arhanta inandı .. yine bir avcı vardı .. …

(V. El yazması)

59 [80]. XIX (?),?=Nr.134 (IV. Hs. Faksimile 216 ve 217'ye paralel metin [59 r 2-6=216 r 9-14, 59 v 2-5=216 v 11-14, 59 r 14-19=216 v 2-9, 59 v 6-19=217 r 1-15]. İki metnin bazı kısımları büyük farklılıklar göstermektedir.))
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … / …
… / …
(Faksimile 216 r 9)
2 … /wr .. p'r ''nt'q tynlq t'lym
… /WR .. bar antag tınl(ı)g telim

3 'wykwš tynlql'ryq 'wylwrwp t'mwd'
üküş tınl(ı)glarıg ölürüp tamuda

4 twqm'z.. q̈'lty šyβ'sy c[']nt'l ''nkwlym'ly
tugmaz.. kaltı şivasi ç[a]ntal aŋulimale

5 'wqryd' 'wl'ty.. tynlq l'r twqm'dyl'r
ogrıda ulatı.. tınl(ı)g-lar tugmadılar

6 p'r ''nt'q tynlq kycykky' cym'ly /
bar antag tınl(ı)g kiçikk(i)ye çimeli /
(Faksimile 216 r sonu)
7 'wylwrwp 'wtqwr'ty t'mw d' twq'r r..
ölürüp otguratı tamu-da tugar <r>..

8 q'lty kwnkwly kwykwzy ''rt'myš k'k'ksy
kaltı köŋüli köküzi artamış ke[r]geksi[z] [56]

9 ''β'z'š'y lq tynlyq l'r 'rs'r .. …/
yavaz aşayl(ı)g[57] tınl(ı)g-lar erser .. …/

10 'rs'r 'n'tk'kc' pwlwr twyrkc' ''βyr
erser enetkekçe bolur türkçe evir-

11 s'r kwynkwl q̈'ryn ''rt'm'q̈ pwlwr.. kym
-ser köŋül karın artamak bolur.. kim

59 [80]. XIX (?),?=Nr.134

(ön sayfa)

(1-7) … … … .. var böyle canlı birçok canlıyı öldürüp cehennemde doğmaz.. Tıpkı cellat Şivasi, hırsız Aŋulmale gibi .. canlılar doğmadılar. (Fakat) öyle canlılar var küçücük karıncayı öldürüp kesin cehennemde doğacak .. (8-9) Böylece dini duyguları bozulmuş, lüzumsuz, kötü eğitimli canlılar ise (10-19) ise Sanskritçedir. Türkçe çevirse duygular bozulmuş olur.. ki

56 Sertkaya'nın önerisi benimsenmiştir (Sertkaya 1986a: 260).
57 Tekin'in avazaşaylıg okuması [y]avaz aşaylıg için okuma hatasıdır. aşaylıg: eğitimli, iyi eğitimli anlamlı kelime r17. satırda edgü aşaylıg ve v7. edgü aşay olarak geçmektedir (Sertkaya 1986a: 260).

12 q’yw tynlyq l’r n’nk ’wzwn ’wydtyn
kayu tınl(ı)g-lar-naŋ uzun üdtin

13 p’rw ’’zsz ’wyβk’syz pylyksyz q̈/…
berü azs(ı)z övkesiz biligsiz q̈/…

(Faksimile 216 v 2)

14 pw ’wyc twyrlwk ’dkw twyz pyrl’
bo üç törlüg edgü töz birle

15 kwynkwly q̈’tylw q̈’rylw twrq’ly ’w/…
köŋüli katılu karılu turgalı ’W/…

16 myš ’rs’r.. ’wl ’’nt’q kwynkwlwk tynlyq
MYŠ erser.. ol antag köŋül(l)üg tınlıg

17 ’dkw ’š’y lq typ tytyr.. n’ ’wycwn
edgü aşay-l(ı)g tėp titir.. ne üçün

18 typ tys’r .. pw ’wyc twyrlwk…
tėp tėser .. bo üç törlüg…

19 q̈wp ’’dyn ’dkw twyrwl’r nynk t/…
kop adın edgü töröler-niŋ T/…
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
(Faksimile 216 v 11)

1 …/ q’m[’]q //…
…/ kam[a]g //…

2 …kwyz ’dt’cy q̈wp q̈wrqwnm’q
küz-edteçi kop korkunmak

3 yyβykl’nm[’]k ’’mrtqwr d’cy.. dy’n s’qync
yėviglenm[e]k am(ı)rtgur-taçı.. dyan sakınç

4 ’wyrwtw ’wywr l’r .. nwm l’r nynk
örütü uyur-lar .. nom-lar-nıŋ

5 ’wyz twyzyn q’m’q lyq twyzyn ’’drt
öz tözin kamag-lıg tözin ad(ı)rt-

(Faksimile 216 v sonu, Faksimile 217 v 1)

hangi canlıların uzun zamandan beri hırsız, öfkesiz ve bilgisiz … Bu üç türlü iyi temeliyle daima gönlü karışıp … ise .. Böyle gönüllü canlı iyi eğilimlidir deyip.. Niçin? deseler .. Bu üç çeşit … hep başka iyi törelerin …

(arka sayfa)

(1-7) … bütün … yerine getirecek tümüyle korkutan donanımı sakinleştirecek.. meditasyon düşüncesini ortaya çıkarabilirler .. Öğretilerinin esaslarını, ortak temeli ayırt edecek

6 l’d’cy pylk’ pylykyn ’wyrwtw ’wywr
-ladaçı bilge biligin örütü uyur-

7 l’r .. t’qy ym’ ’dkw ’’š’y kwycynt’
-lar .. takı yme edgü aşay küçinte

8 [’]wβwtlwq ’wy’tlq pwlwr l’r .. ’’yyq
[u]vutlug uyatl(ı)g bolur-lar .. ayıg

9 ’wykly nynk ’dkwsynk’ kwyny ’wyrytm’z
ögli-niŋ edgüsiŋe küni öritmez

10 ’dkw q̈wtlwq tynlyq l’r nynk
edgü kutlug tınlıg-lar-nıŋ

11 ’’y[’]qyn cylt’kyn kwyrwp q̈yz q̈yβyr
ay[a]gın çiltegin körüp kız kıvır-

12 q’q kwynkwl twrqwrm’z .. ’wyrwk ’’m’ l
-kak köŋül turgurmaz .. ürüg amal

13 qylynclq pwlwr l’r .. ’wydswz q̈wlw
kılınçl(ı)g bolur-lar .. üdsüz kolu-

14 swz ’wyβk[’]l’m’z pwlq[’]nm’zl’r q̈wp q̈’m’q
-suz övk[e]lemez bulg[a]nmazlar kop kamag

15 tynlyq l’ryq ’’mk’tm’ksyz s’qync s’q
tınlıg-larıg emgetmeksiz sakınç sak-

16 ynqwcy pwlwr l’r.. ’wlwq ’wlwq ’dk w
-ınguçı bolur-lar.. ulug ulug edg-ü

17 ’rd’mk[’] t’kmyš ’rs’r ym’ kwyβ’nc
erdemk[e] tegmiş erser yme küvenç

18 kwnkwl ’wyrytm’zl[’]r .. ’’nc’ mwnc’
köŋül öritmezl[e]r .. ança munça

19 mwyny y’zwq̈y p’r ’rs’r ’’ryty ’wyrtm’z..
müni yazokı bar erser arıtı ürtmez..
(sayfanın sonu)

bilgiyle zihniyet oluşturabilirler .. (7-16) .. Ayrıca iyi tabiat sayesinde utangaç olurlar .. Kötü düşücelinin şansını kıskanmaz. İyi, kutsal canlıların hürmetlerini görüp hasetlik yapmaz .. Sakin tabiatlı olurlar .. Zamansız öfkelenmezler. Bütün canlılara acı çektirmemeyi düşünürler.. (16-19) Çok büyük, güzel erdeme ulaşırlarsa da kibirli olmazlar .. Bu kadar günahı varsa asla kapatmaz..

(IV. El yazması)

216. XIX, Fragman 314(?)=T III M 120 (V. Hs. Faksimile 59 ve 80’e paralel metin [216 r 9-14=59 r 2-6, 216 v 2-9=59 r 14-19; 216 v 11-

216. XIX, Fragman 314(?)=T III M 120

14=59 v 2-5]. İki metnin bazı kısımları büyük farklılıklar göstermektedir.)
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
(Faksimile 80 r 5)
1 ’’zw ym’ kyšy //š//…
azu yme kişi //Š//…

2 …// nwnk ’wykdysyn ’wyk
…// NWNK ögdisin ög

3 …/ kyšyk ym’ ’wl ’’nt’q
…/ kişig yme ol antag

4 …/sl’rd’ y’r’ts’r ’wl ’’yyq
…/SL’RD’ yaratsar ol ayıg

5 qylyncl’ryn t’krykl’nmyš tytyr .. twyyn
kılınçların tegriklenmiş titir .. toyın-

6 l’r ’ync’ typ ’’ytw ’wytwnwr l’r .. ’wtly
-lar ince tėp aytu ötünür-ler .. utlı

7 twyš pyšm’qy ’’yyq qylync l[’]r n’nk
tüş bışmakı ayıg kılınç-l[a]r-naŋ

8 n’t’k pwlwr ’rky .. twyk’l pylk’ m’ytry
neteg bolur erki .. tükel bilge maitri
(Faksimile 59 r 2) (Faksimile 80 r 14, sonu eksik)
9 pwrq’n ’ync’ typ yrlyq̈’ywr .. p’r r
burkan ince tėp y(a)rlıkayur .. bar <r>

10 ’’nt’q tynlq t’lym ’wykwš tynlql’ryq
antag tınl(ı)g telim üküş tınl(ı)glarıg

11 ’wylwrwp t’mwd’ twqm’z .. q’lty šβ’sy
ölürüp tamuda tugmaz .. kaltı ş(i)vasi

12 c’nt’l ’’nkwlym’ly ’wqryd’ ’wl’ty
çantal aŋulimale ugrıda ulatı

13 tynlq l’r twqm’dy l’r .. p’r ’’nt’q
tınl(ı)g-lar tugmadı-lar .. bar antag

14 tynlq kycyk ky ’ cym’ly ’wylwrwp
tınl(ı)g kiçik-k(i)ya çimeli ölürüp
(ön sayfanın sonu)

(ön sayfa)

(1-14) yoksa insan … … övüleceği öv … insanı böyle … yaratsa, o kötü işleriyle kuşatılmıştır .. Rahipler şöyle sordu: .. Kötü işlerin meyvesinin olgunlaşması nasıl olur acaba? .. Mükemmel bilgili Maitreya burkan şöyle söyler: .. Var böyle canlı, pek çok canlıyı öldürüp cehennemde doğmaz.. Tıpkı cellat Şivasi, hırsız Aŋulmale gibi .. canlılar doğmadılar .. Öyle canlılar var küçücük karıncayı öldürüp

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
(Faksimile 80 v 2)

1 pwlwr l’r ’’ny ’wycwn …
bolur-lar anı üçün

(Faksimile 59 r 14)

2 pw ’wyc twyrlwk ’dkwl// … kwynkwly
bo üç törlüg edgül// … köŋüli

3 q’tylw q’rylw twrq’ly ’wyk/…
katılu karılu turgalı ’WYK/…

4 ’rs’r .. ’wl ’’nt’q kwynkwl lwk tynlq
erser .. ol antag köŋül-lüg tınl(ı)g

5 ’dkw ’’š’y typ tyywr.. ’wl ’dkw ’/…
edgü aşay tėp tėyür.. ol edgü ’/…

6 n’nk kwycynt’ tynlq l’r tylt’q’q
N’NK küçinte tınl(ı)g-lar tıltagag

7 twyšwk ’wyc ’rdny n’nk ’dkwsy n
tüşüg üç erdni neŋ edgüsi-n

8 kyrtkwnkwcy pwlwr l’r ’’yyq yβl’q
kėrtgüngüçi bolur-lar ayıg y(a)vlak

9 twyrwl’ryk yyqq’ly tyrk’ly ’wlwq
törölerig yıggalı tergeli ulug

(Faksimile 59 r sonu) (Faksimile 80 v 12)

10 q’t’ql’nm’q kwynkwl ’wyrytyr l’r q̈wp
kataglanmak köŋül öritir-ler kop

(Faksimile 59 v 2)

11 y’zm’q y’nkylm’qt’ kwyz’dt’cy qwp
yazmak yaŋılmakta küzedteçi kop

12 q̈wrqwnm’q yyβykl’nm’k ’’mrtqwrd’cy
korkunmak yėviglenmek am(ı)rtgurdaçı

13 dy’n s’q̈yncyq ’wyrytw ’wywr l’r .. nwm
dyan sakınçıg öritü uyurlar .. nom-

(arka sayfa)

(1-14) olurlar. Bu sebepten bu üç türlü erdemli … her zaman gönlü karışıp … ise .. Böyle gönüllü canlı iyi tabiatlıdır der.. O iyi … sayesinde canlılar sebebi sonucu üç değerli unsurun iyiliğine inacak olurlar. Kötü töreleri biriktirmek için büyük çaba sarf ederler. Bütün hatalardan koruyacak, tüm düzensiz donanımı sakinleştirecek meditasyon düşüncesini oluşturabilirler ..

14 l’r n’nk ’wyz twyzyn q̈’m’qlq̈ twyzyn
-lar-naŋ öz tözin kamagl(ı)g tözin
(sayfanın sonu)

Öğretilerin asıl temelini, ortak esası

(IV: El yazması)
217.XIX, Fragman 315=T III M (V. Hs. Faksimile 59’a paralel metin [217 r 1-15=59 v 6-19])
(ön sayfa)

217.XIX, Fragman 315=T III M
(ön sayfa)

1 ’’drtl’d[’]cy pylk’ pylykyn ’wyrytw ’wywr
adırtlad[a]çı bilge biligin öritü uyur-

2 l’r t’qy ym’ ’dkw ’’š’y kwycynt’
-lar takı yme edgü aşay küçinte

3 ’wβwtlwq ’wy’tlq pwlwr l’r .. ’’yyq
uvutlug uyatlıg bolur-lar .. ayıg

4 ’wykly n’nk ’dkwsynk’ kwyny ’wyrytm’z
ögli-neŋ edgüsiŋe küni öritmez-

5 l’r.. ’dkw qwtlwq tynlq l’r n’nk
-ler.. edgü kutlug tınl(ı)g-lar-naŋ

6 ’’y’qyn cylt’k - yn kwyrwp q̈yz
ayagın çilteg-in körüp kız

7 qyβyrq’q - kwynkwl twrqwr
kıvırkak - köŋül turgur-

8 m’zl’r ’wyrwk - ’’m’l qylynclq
-mazlar ürüg - amal kılınçl(ı)g

9 pwlwr l’r ’wydswz qwlwswz ’wypkyl’m’z
bolur-lar üdsüz kolusuz övkelemez

10 pwlq’nm’zl’r qwp q’m’q tynlq l’ryq
bulganmazlar kop kamag tınl(ı)g-larıg

11 [’]mk’tm’ksyz s’qync s’qynqwcy pwlwr
[e]mgetmeksiz sakınç sakınguçı bolur-

12 l’r ’wlwq ’wlwq ’dkwk’ ’rd’mk’
-lar ulug ulug edgüke erdemke

13 t’kmyš ’rs’r ym’ kwyβ’nc kwynkwl
tegmiş erser yme küvenç köŋül

(1-17) ayırt edecek bilgiyle zihniyet oluşturabilirler .. Ayrıca iyi tabiat sayesinde utangaç olurlar .. Kötü düşüncelinin şansını kıskanmaz. İyi, kutsal canlıların hürmetlerini görüp hasetlik yapmaz .. Sakin tabiatlı olurlar .. Zamansız öfkelenmezler. Bütün canlılara acı çektirmemeyi düşünürler.. Çok büyük, güzel erdeme ulaşırlarsa da kibirli olmazlar ..

14 ’wyrytm’zl’r .. ’’nc’ mwnc’ mwyny y’z
öritmezler .. anca munca müni yaz-

15 wqy p’r ’rs’r ’’ryty ’wyrtm’z p//…
-okı bar erser arıtı ürtmez P//…

(Faksimile 59 v sonu)

16 …/d/r l’r ’’p’m pyrwk …
…/D/R L’R apam birök …

17 … ’’š’y q[’]...
… aşay-k[a]...
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
’wyc ywz pyš ykrmy
üç yüz bėş y(ė)g(i)rmi

1 …/qy ’ y’zwq y’nklwq qylmyš ’rs’r
…/QY yazok yaŋlok kılmış erser

2 ym’ y’zwqy ’’šylwr ’wlwq twyrlwk
yme yazokı asılur ulug törlüg

3 pwlwr .. ’wl ’’nt’q kycyk t’mwlwq
bolur .. ol antag kiçig tamulug

4 tynlq l’r m’ytry pwrq’n p’šyn p/…
tınl(ı)g-lar maitri burkan başın P/…

5 ptr’klp t’ plkwrkwlwk kyn k’lt’cy
b(a)drak(a)lp-ta b(e)lgürgülük kėn kelteçi

6 pwrq’n l’r - pyrl’ twšwš
burkan-lar - birle tuşuş-

7 m’z kwyrwšm’z - l’r.. ’’nyn
-maz körüşmez-ler anın

8 kwynkwl kwykwz - ’’š’y ’q ’rt’t
köŋül köküz - aşay-ag artat-

9 m’q’ly ’’ryq twrwq qylq’ly q’t’q
-magalı arıg turug kılgalı katag-

10 l’nmyš krk’k kym q̈’yw tynlq n’nk
-lanmış k(e)rgek kim kayu tınl(ı)g-naŋ

Bu kadar günahı varsa asla ka-
patmaz … … eğer … tabiata …

(arka sayfa)

(1-7) … kusur işlemişse günahı artar, çok çeşitli olur .. Böyle küçük cehennemde yaşayan canlılar Maitreya burkan önderliğinde … şimdiki çağda ortaya çıkacak olanlar, sonra gelecek burkanlarla karşılaşmaz, görüşmezler. (7-17) Bu nedenle gönül, ruh tabiatını bozmamak için iyi (işler) yapmaya çabalamak gerekir. Hangi canlının

11 ’’š’y y ’rt’m’dwq ’rs’r n’c’ cqš’
aşay-ı artamaduk erser neçe ç(a)hşa-

12 pwty ’yrwk k’mrwk ’rs’r ym’ ’wl
-puti irök erser yme ol

13 tynlq ’wyr ’wydwn t’mwd’ ’mk’k
tınl(ı)g ür üdün tamuda emgek

14 t’kynm’z .. kym n’nk kwynkwly kwykwzy
teginmez .. kim neŋ köŋüli köküzi

15 ’’rt’myš ’rs’r n’c’ ’’ryq cqš’pwt
artamış erser neçe arıg ç(a)hşaput-

16 lwq ’rs’r ym’ ’wl ///…
-lug erser yme ol /// …

17 …/ ’ /r’k/…
…/ ’ /R’K/…
(gerisi eksik)

tabiatı bozulmuşsa emirleri kusurlu ise de o canlı uzun zaman cehennemde acı çekmez .. Kimin ruhu bozulmuş olmasına rağmen temiz ahlaklı ise o da …
… …

60. XIX(?),?=Nr.404
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 s//…
S// …

2 ’wlwrdy k/…//r /…
ölürdi K/…//R /…

3 ’ylyk p’k …////…
ilig beg …////…

4 kwyrkwlwk t’q s’nkyryn yymyrk’lyr
körgülük tag seŋirin yemirgeli

5 ’wycwn ’wlwq twyyn ’t’wyzyn
üçün ulug toyın e’tözin

6 plkwrtwp ’yky ykrmy pyr’ yyrd’
b(e)lgürtüp iki y(ė)g(i)rmi bere yėrde

7 [’]wtrw y’d’q p’rw yrlyq̈’p q̈/…
[ö]trü yadag baru y(a)rlıkap q̈/…

60. XIX(?),?=Nr.404
(ön sayfa?)

(1-12) … öldürdü … … hükümdar … … görünen dağ yamaçlarını çökertmek için ulu rahip vücudunu ortaya çıkartıp on iki mil yerde sonra yaya varıp …

8 yrlyq[’]dy t’ q̈y ym’ ’ynysy …
y(a)rlık[a]dı takı yme inisi …

9 yk q̈wtq[’]rq̈’lyr ’wycwn ’’ntyrys
YK kutg[a]rgalır üçün anandrış

10 y[’]zwqlwq tynlq ’wswqlwq ’’βy/ …
y[a]zoklug tınl(ı)g osuglug avi[ci]/ …

11 …/ p’rw yrlyq̈’dy …
…/ baru y(a)rlıkadı …

12 …pr’my ’wrwqyn …
… p(a)rami[t] urugın …
(ön sayfanın sonu?)

buyurdu. Ayrıca küçük erkek kardeşi … kurtaracağı için beş ağır günahı işleyen canlı gibi Avi[ci] … … vardı … … Paramit özüyle

(arka sayfa?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/ ’t’wyzyn
…/ e’tözin

2 …/rw yrlyq’dy y’lynk
…/RW y(a)rlıkadı yalıŋ

3 ywryywr trs nwmlwq dynt’rl’r’q q̈wt
yorıyur t(e)rs nomlug dentarlarag kut-

4 q’rq’lyr ’wycwn ’wβwt ’’βy’t
-gargalır üçün uvut ıyat-

5 ync’ syn’yw yrlyq̈’p twnswz cwp’
-ınça sınayu y(a)rlıkap[58] tonsuz çopa

6 …/nk ’wl’rny pyrl’ q̈’tylw ywr
…/NK olarnı birle katılu yor-

7 yyw … yrlyq̈’dy ym’ pyr ’wqwrd’
-ıyu … y(a)rlıkadı yme bir ugurda

8 … ’[’]q’rl’q ’yclyk ’wdcy qyz
… [a]garlag içlig udçı kız

9 ywqrwt s’tq’ly ’plyq̈ q̈[’] p[’]r
yogrut satgalı balık-k[a] b[a]r-

(1-12) … vücuduyla … buyurdu. Çıplak ayak yürür. Yanlış inanca sahip rahipleri kurtarmak için utançla deneyip çırılçıplak … onlara katılarak yürüdü .. buyurdu. Bir zamanda … hamile çoban kız yoğurt satmak için şehre gitti

58 MaitrHami’de ıçgınu y(a)rlıkap olarak okunması uygun bulunmuştur.

10 dy .. y’rym ywlt’ ’wqwl ’’////
dı .. yarım yolta ogul ’’////

11 …/ky y’ry qwryp kwyz/…
…/KY yarı kurıp KWYZ/…

12 …/ syq t[’]yw ’yql’yw …
…/ sıg-t[a]yu ıglayu …
(sayfanın sonu)

.. Yarı yolda oğul … tükürüğü kuruyup … ağlayıp inleyerek …

XX. Bölüm
(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

171. XX,1=Nr.21
(ön sayfa)
ykrmync ’wylwš pyr ptr
y(ė)g(i)rminç ülüş bir p(a)tr

1 n’mw pwt n’mw drm n’mw snk
namo but namo d(a)rm namo saŋ

2 ’mty pw nwm lwq s’β’q t’q̈yqwlwq
amtı bo nom-lug savag takıgulug

3 t’qd’ smntβrkyš y’zy d’ ’wqmyš
tagda s(a)m(a)nt(a)vrkiş yazı-da ukmış

4 krk’k … … ’’nt’ ’wytr w
k(e)rgek … … anta ötr-ü

5 twyk’l pylk’ m’ytry pwrq̈’n ’ydyz ywk
tükel bilge maitri burkan ediz yüg-

6 s’k ’wrwn - ’wyz’ ’wlwrwp
-sek oron - üze olurup

7 q̈’tyq q̈’tqy - ’yryk kwynk
katıg katgı - erig köŋ-

8 wlwk tynlq - l’ryq y’β’ltwr
-ül[l]üg tınl(ı)g-larıg yavaltur-

9 q̈’lyr ’wycwn - ’’ltwn ’wynklwk
-galır üçün - altun öŋlüg

10 y’rwqyn ’ydw yrlyq’r .. ’wl y’rwq̈
yarukın ıdu y(a)rlıkar .. ol yaruk-

XX. Bölüm
(Cehennem bölümüm V.)

171. XX,1=Nr.21

(ön sayfa)

(yirminci bölüm birinci yaprak)

(1-4) Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı. Şimdi bu Dharma sözü Tavuk ayağı dağında S(a)m(a)nt(a)vrkiş ovasında anlamalı. (4-14) Bunun üzerine mükemmel bilgili Maitreya burkan yüksek yere oturup küstah canlıları disiplin altına almak için altın (renkli) ışık gönderir .. O ışıklarla

11 l’r q̈’ pwrtwlwp kwlty s’nync’
-lar-ka kurtulup kolti sanınca

12 ’wyc mynk ’wlwq mynk yyr swβ l’r
üç miŋ ulug miŋ yėr suv-lar

13 swβ ’wyz’ky kymy ’wswqlwq ’’lt y
suv üzeki kemi osuglug alt-ı

14 twyrlwk t’pr’ywr q̈’mš’ywr l’r yyr
törlüg tepreyür kamşayur-lar yėr

15 swβ t’pr’myšynk’ ’’synky s’nync’
suv tepremişinke asanke sanınca

16 tnkry y’lnkwq̈ ’wystwn kwykt’ ’’ltyn
t(e)ŋri yalŋok üstün kökte altın

17 y’qyzt’ tyšy ’yrk’k ’r’n ’yšy
yagızda tişi erkek eren eşi-

18 l[’]r s’ty’s’tryš tnkry yyrynt’k y
-l[e]r satyasatriş t(e)ŋri yėrintek-i

19 tnkry l’r ’wswqlwq ’wykrwncwlwk
t(e)ŋri-ler osuglug ögrünçülüg

20 s’βynclykyn kwkwtp’t t’qd’
sevinçligin kukutpat tagda

21 twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n t’p’
tükel bilge maitri burkan tapa

22 yyq̈ylwr l’r .. q̈wβr’q yyqylmyšt’ kyn
yıgılur-lar .. kuvrag yıgılmışta kėn

23 twrwm ’’r’ twyrtyn yynk’q̈ ’wlwq
turum ara törtin yıŋak ulug

24 tyky cwq̈y kwyky [’]yštylwr ywk’rt
tigi çogı kügi [ė]ştilür yugant

25 ’wydt’ky …/l//… /k ’wt y’lyn
üdteki …/L//… /K ot yalın-

26 l’r …/.. ’’ny kwyrwp ’wl yyqylmyš
lar …/.. anı körüp ol yıgılmış

kurtulup sayısız üç bin büyük binlik yeryüzünde su üzerindeki gemi gibi altı türlü sallanır. (14-22) Yeryüzü sallandığında sayısız tanrı, insan yukarıda, gökyüzünde aşağıda toprakta dişi, erkek, erkekler, kadınlar Tanrı İndra’nın göğündeki tanrılar gibi sevinçeriyle Kukutpat dağında mükemmel bilgili Maitreya burkana doğru toplanırlar .. (22-32) Kalabalık toplandıktan sonra hemen dört taraftan yüksek bir ses duyulur. Bir çağın sonundaki … … alevler … .. Bunu görüp toplanmış

27 tynlyq l’r ’rtynkw q̈wrqwp ’’yynyp twyk[’]l
tınlıg-lar ertiŋü korkup ayınıp tük[e]l

28 pylk’ m’ytry pwrq’n ywzy t’p’ kwyrwr
bilge maitri burkan yüzi tapa körür

29 ’ync’ typ tyywr l’r pw n[’] s’β ’rky
inçe tėp tėyür-ler bo n[e] sav erki

30 tnkrym.. twyrtyn yynk’q …/q̈/…
t(e)ŋrim.. törtin yıŋak …/q̈/…

31 m’q̈ ’wynl’r ’yštylwr …
M’q̈ ünler ėştilür …

32 ’wyrt y’lyn l’r /…
ört yalın-lar /…

(arka sayfa)
ykrmync ’wylwš pyr ptr
y(ė)g(i)rminç ülüş bir p(a)tr

1 y’lyn ’ycynt’ tytrw kwyrs’r ’yrync
yalın içinte titrü körser erinç

2 yrlq tynlyq l’r ’wyrt’nwr py y pycqw
y(a)rl(ı)g tınlıg-lar örtenür bi <y> bıçgu

3 q̈ylycyn pycyšwr l’r kwyk q̈’lyq d’
kılıçın bıçışur-lar kök kalık-da

4 q̈wzlwq y’qmwr y’q̈’r q̈r’ twytwn
kozlug yagmur yagar k(a)ra tütün-

5 l’r cwqr’ywr k’nkyrsyk yydl’r yydywr
-ler çokrayur keŋirsig yıdlar yıdıyur

6 q̈wp q̈’m’q - q̈wrqync ’’yync
kop kamag - korkınç ayınç-

7 q̈’ t’kmyš - tynlyq l’r n’nk
-ka tegmiş - tınlıg-lar-nıŋ

8 q̈wrqyncyn - t’rq’rd’c y
korkınçın - tarkardaç-ı

9 syz tnkrym pyzynk’ ym’ ’wmwq
siz t(e)ŋrim biziŋe yme umug

canlılar son derece korkup ürküp mükemmel bilgili Maitreya burkanın yüzüne bakarak şöyle söylerler: Bu nasıl söz acaba haşmetlim? .. dört bir taraf … … sesler duyulur … alevler …

(arka sayfa)
(yirminci bölüm birinci yaprak)

(1-5) Alev içine dikkatli bakarsanız yoksul canlılar yanıyor. Bıçak, kılıçla birbirlerini keserler. Semadan kömür yağmuru yağar. Kara dumanlar kaynıyor, yanık kokuyor. (6-10) Korkan tüm canlıların korkusunu yok edecek sensin tanrım. Bize de umut ol!..

10 ’yn’q pwlwnk.. ’wytrw twyk’l pylk’
ınag boluŋ.. ötrü tükel bilge

11 m’ytry pwrq’n ’zrw’ ’wynyn ’ync’
maitri burkan ezrua ünin inçe

12 typ yrlyq’ywr .. syzl’r ’’rtwq q̈wrqm’nk
tėp y(a)rlıkayur .. sizler artok korkmaŋ-

13 l’r ’wl s’β’q syzl’r kwyzyn kwyrk’y
-lar ol savag sizler közin körgey

14 syzl’r ’t’wyzyn ’wl ’mk’k twlq’q̈
sizler e’tözin ol emgek tolgak

15 t’kynm’d’cy syzl’r ’’nynk ’’r’ twyr
teginmedeçi sizler anıŋ ara tör-

16 tdyn yynk’q̈ kycyk t’mw l’r d’ …
-tdin yıŋak kiçig tamu-lar-da …

17 ’mk’k lyk tynlyq l’r plkwlwk pwlwr
emgek-lig tınlıg-lar b(e)lgülük bolur-

18 l’r.. ’’m’ry ’wyrt’nw y’l’ yyr ’t’wyz
-lar.. amarı örtenü yala yėr e’töz-

19 yn k’lyr l’r .. ’’m’ry ’wlwq p’dwk
-in kelir-ler .. amarı ulug bedük

20 ’wt p’q t’k ’t’wyzyn ’wyrt’nw y’l’
ot bag teg e’tözin örtenü yala

21 ’’m’ry l’ry ’’t’z ’t’wyzyn ’’m’ry l’ry
amarı-ları ataz e’tözin amarı-ları

22 ’wyrtlwk y’lynlyq q̈w’ c’c’k ’t’wyz
örtlüg yalınlıg hwa çeçek e’töz-

23 wn .. ’’m’ry ’y y yymyš ’t’wyzwn ..
-ün .. amarı ı yėmiş e’tözün ..

24 ’’m’ry ’wtwnk ’t’wyzwn ’wyrt’nw y’l’
amarı otuŋ e’tözün örtenü yala

25 kwyy’ .. ’’m’ry swykwt ’t’wyzwn
köye .. amarı sögüt e’tözün

(10-18) Bunun üzerine mükemmel bilgili Maitreya burkan Brahma sesiyle şöyle söyler: .. Sizler artık korkmayın! Bu durumu sizler gözlerinizle göreceksiniz (ama) bedenlerinizle ıstırabı hissetmeyeceksiniz. Bu arada tört taraftan küçük cehennemlerde … ıstırap çeken canlılar ortaya çıkar.. (18-31) Bazıları yanan yeryüzü (gibi) bedenlerle gelirler .. Bazıları büyük ot demeti gibi yanan bedenleriyle bazıları bölünmüş toprak (gibi) bedenleriyle bazıları alev alev çiçekli bedenleriyle .. bazıları tahıl, meyve vücutlarıyla .. bazıları odun (gibi) yanan vücutlarıyla .. bazıları söğüt bedenleriyle

26 ’’m’ry ’β p’rq̈ ’t’wyzwn .. [’’]m’ry y
amarı ev bark e’tözün .. [a]marı <y>

27 ’’q’zl’ryntyn ’wt y’l’n ’wyn’
agazlarıntın ot yalan üne

28 ’’m’ry l’ry q̈’r’ql’ry s’cr’yw ’wyrt’nw
amarı-ları karakları saçrayu örtenü

29 …//…..//… ’’ny kwyrwp kwkwtp’t
…//…..//… anı körüp kukutpat

30 t’qd’ yyqylmyš qwβr’q q̈wrqwp
tagda yıgılmış kuvrag korkup

31 … twyk’l pylk’ m’ytry y
… tükel bilge maitri <y>
(sayfanın sonu)

bazıları ev bedenleriyle .. bazıları ağızlarından alev çıkartıp bazıları gözleri yerinden çıkmış (olarak) yanarak … ….. … Bunu görüp Kukutpat dağda toplanmış kalabalık korkup … mükemmel bilgili Maitreya

(Cehennem Bölümü V. Hs.)

172. XX,4=N.23 (IV. Hs. Faksimile 225’e paralel metin [172 r 21-v9=225 r 1-17, 172 v 1-8=25 r 11-17, 172 v 21-31=225 v 1-10])
(ön sayfa)
ykrmync ’wylwš twyrt
y(ė)g(i)rminç ülüş tört

172. XX,4=N.23
(ön sayfa)
(yirminci bölüm dördüncü)

1 y’lnkwq̈ ’’zwnynt’ ’rk’n βrq̈’r
yalŋok ajunınta erken v(i)rhar

2 s’nkr’m s’nlyq s’nkyk ’’βyn p’rq̈yn
seŋrem sanlıg saŋik evin barkın

3 lynyn pry’nyn swykwp pwzwp q̈’pyqyn
lenin p(a)ryanın söküp buzup kapıgın

4 twnklwkyn ’yq’c ’ytykyn βrq’ r
tüŋlükin ıgaç etigin v(i)rhar

5 q’pyqyn s’nkr’m - q’pyql’ryn
kapıgın seŋrem - kapıgların

6 ’’ltymz ’wqwr - l’dymz ’rd y
altım(ı)z ugur-ladım(ı)z erd-i

7 ’wl ’’yyq - q̈ylync kwycy
ol ayıg - kılınç küçi-

(1-6) İnsan varlındayken manastır Sangha’ya ait evi hücreyi yerle bir edip kapıyı, pencereyi ahşap teçhizati, kutsal yerin kapısını, manastır kapılarını çaldık. (7-11) O kötü işler yüzünden

8 nt’ [’’]nt’ - [’]wytrw /…
-nte [a]nta - [ö]trü /…

9 ’wlwq t’mwl’rd’ twqdwmwz.. t’mwdyn
ulug tamularda tugdumuz.. tamudın

10 q̈wrtwlwp pw pr’tyk’n’r’k kycyk
kurtulup bo pratikanarak kiçik

11 t’mw l’rd’ twqmyš ’rwr pyz.. [’]’nyn
tamu-larda tugmış erür biz.. [a]nın

12 ’β p’rq ’t’wyzlwk q̈’pyq twynklwk
ev bark e’tözlüg kapıg tünlük

13 ’wswqlwq [’]t’wyzl’rymz ’rwr.. ’’yyq
osuglug [e]’tözlerim(i)z erür.. ayıg

14 q̈ylynclyq ’r’n k’lyp kytm’’yn ’nynkw
kılınçlıg eren kelip kitme[e]y(i)n eyegü-

15 mwzny swyk’r l’r ’’tymzny yynymzny
-müzni söker-ler etim(i)zni yinim(i)zni

16 pyc’r l’r ’wš’r l’r.. ’ycymzny ’yc’kwmwz
bıçar-lar osar-lar.. içim(i)zni içegümüz-

17 ny s’sy lyq t’qy pwrn’c ’wswqlwq
-ni sası-lık-takı burnaç osuglug

18 kwywrwr ’wyrt’ywr l’r.. ’’m’ry l’ry y
köyürür örteyür-ler.. amarı-ları <y>

19 ’ync’ typ tyywr l’r pyz ’ylkyd’ kyšy
ince tėp tėyür-ler biz ilkide kişi

20 ’t’wyzynt’ ’rk’n twyyn dynt’r l’ryq
e’tözinte erken toyın dentar-larıg

(Faksimile 225 r 1)

21 kr’z’ twn k’dmyš ’dkwlwk tynlyq l’ryq
k(a)raza ton kedmiş edgülüg tınlıg-larıg

22 swyktwmwz y’ntymz ’’yyq y’βl’q s’βl’r
söktümüz yantımız ayıg yavlak savlar

23 swyzl’dymz.. ’wl ’’yyq q̈ylync kwycynt’
sözledim(i)z.. ol ayıg kılınç küçinte

sonra … büyük cehennemlerde doğduk.. Cehennemden kurtulup Pratikanarak (adlı) bu küçük cehennemlerde doğarız.. (11-18) Bu sebeple ev biçimli kapı, pencere gibi vücutlarımız vardır .. Kötü amelli erkekler gelip gitmeden kaburga kemiklerimizi parçalar etimizi, derimizi keserler.. İçimizi, iç organlarımızı çömlekçideki testi gibi yakarlar.. (18-27) Bazıları şöyle söyler: Biz önceden insan bedenindeyken rahipleri aşı boyası renkli rahip elbisesi giyen erdemli canlıları parçaladık, tehdit ettik, kötü sözler söyledik.. O günah yüzünden

24 ’’nt’ ’wylwp ’wlwq t’mwl’rd’ twqdwmwz
anta ölüp ulug tamularda tugdumuz

25 ’’nt’ ym’ ’wykwš ’mk’k twlq’qyn
anta yme üküş emgek tolgakın

26 kwytwrwp ’lpyn ’mk’kyn ’’ntr’n qwtrwl
kötürüp alpın emgekin antran kutrul-

27 twmwz ’mty pw kycyk t’mw l’r d’ twq
-tumuz amtı bo kiçik tamu-lar-da tug-

28 myš ’rwr pyz k’ntw ’’qzymztyn ’wyrt
-mış erür biz kentü agzım(ı)ztın ört

29 y’lyn ’wynwp tylymz t’mq’qymzny y
yalın ünüp tilim(i)z tamgakım(ı)znı <y>

30 ’yrnymzny pwrnwmwzny ’wyrt’ywr y’l’r r
erinim(i)zni burnumuznı örteyür yalar <r>

31 t’qy twlp ’t’wyzwmwzny ywrk’p qwrwq
takı tulp e’tözümüzni yörgep kurug
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
(Faksimile 225 r 11)

1 q̈wβwq̈ swykwt ’wswqlwq ’wyrt’ywr
kovuk sögüt osuglug örteyür

2 y’l’r kwywrwr .. q’l t’lβ’ ’wswqlwq
yalar köyürür .. kal telve osuglug

3 mwn’ t’n’ ’wmwq ’yn’q tyl’yw w
muna tana umug ınag tileyü <w>

4 ywkwrwr pyz q̈’c’r pyz.. n’nk pw ’mk’
yügürür biz kaçar biz.. neŋ bo emge-

5 kymzdyn ’[’]ryl’d’cy - pwlm’z pyz.. ’’m’ry
-kim(i)zdin [a]rıladaçı - bolmaz biz.. amarı-

6 l’ry ’ync’ - typ tyywr l’r
-ları inçe - tėp tėyür-ler

orada ölüp büyük cehennemler-
de doğduk. Orada çok ıstırapla
beslenip güçlükle acı çekerek
oradan kurtulduk. (27-31) Şimdi
bu küçük cehennemlerde doğa-
rız. Kendi ağzımızdan alev çıka-
rıp dilimiz, damağımızı, dudağı-
mızı, burnumuzu yakar ve tüm
vücudumuzu sarıp

(arka sayfa)

(1-5) içi boş söğüt gibi yakar ..
Deli gibi kafası karışık şekilde
umut dileyip yürürüz, kaçarız..
Asla bu sıkıntılarımızdan kur-
tulamayacağız.. (5-16) Bazıları
şöyle söyler:

7 pyz ’wynkr’ - kyšy ’’zwnynt’
biz öŋre - kişi ajunınta

8 ’rk’n ’’dyn - kyšy l’ryk
erken adın - kişi-lerig

9 twyyn šmn’nc l’ryq kwyrklwk kwyz
toyın ş(a)mnanç-larıg körklüg köz-

10 wnk t’kylzwn typ swyktwmwz ’rdy ..
-üŋ tegilzün tėp söktümüz erdi ..

11 ’wl ’’yyq q̈ylync kwycynt’ ’wlwq
ol ayıg kılınç küçinte ulug

12 t’mwd’ twqdwmwz.. ’’ntr’n ’wzwp
tamuda tugdumuz.. antran ozup

13 q̈wrtwlwp pw kycyk t’mwl’r d’
kurtulup bo kiçik tamular-da

14 twqmyš ’rwr pyz.. twrq’rw kwyzwmwz
tugmış erür biz.. turkaru közümüz

15 q̈’r’qymz s’cr’ywr ’’yyq q̈ylylnc
karakımız saçrayur ayıg kılınç

16 kwycynt’ ’ykyl’ plkwlwk pwlwr ..
küçinte ikile b(e)lgülük bolur ..

17 ’’ny ’yšydyp kwkwtp’t t’qd’ yyqyl
anı ėşidip kukutpat tagda yıgıl-

18 myš q̈wβr’q ’wl t’mwlwq l’r q’ ’ync’
-mış kuvrag ol tamulug-lar-ka inçe

19 typ tyywr l’r.. y’n’ n’ ’dkw q̈ylync
tėp tėyür-ler.. yene ne edgü kılınç

20 pwy’n pwykt’k q̈ylmyš ’rdynkyzl’r
buyan bögteg kılmış erdiŋizler

(Faksimile 225 v 1)

21 kym t’mwlwq ’t’wyzyn p’rw k’lyp
kim tamulug e’tözin baru kelip

22 twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n’q kwyrk’ly
tükel bilge maitri burkanag körgeli

Biz eskiden insan varlığındayken başka kişileri rahip, rahibeleri güzel gözün kör olsun diye beddua etmiştik .. O günah yüzünden büyük cehennemde doğduk.. Oradan kurtulup bu küçük cehennemlerde doğarız.. Daima gözümüz, gözbebeklerimiz yerinden çıkar. Günah yüzünden yeniden ortaya çıkar .. (17-23) Bunu duyup Kukutpat dağda toplanmış kalabalık o cehennemlere şöyle söyler: .. Nasıl iyi işler işlediniz ki cehennemdeki bedenlerinize ulaşıp mükemmel bilgili Maitreya burkanı görebildiniz ..

23 pwltwnkwzl’r .. ’wytrw ’wl t’mw lwq l’r
boltuŋuzlar .. ötrü ol tamu-lug-lar

24 twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n kwycyn
tükel bilge maitri burkan küçin-

25 t’ ’ync’ typ tyywr l’r pyz q̈ylmyš
-te ince tėp tėyür-ler biz kılmış

26 ’’yyq q̈ylyncymzq̈’ ’wykwnc kwynkwl
ayıg kılınçımızka ökünç köŋül

27 ’wyrytyp swyzwk kwynkwlyn n’mw
öritip süzök köŋülin namo

28 pwt q̈yltymz ’rdy .. ’wl ’dkw q̈ylync
but kıltım(ı)z erdi .. ol edgü kılınç

29 kwycynt’ twyk’l pylk’ m’ytry y
küçinte tükel bilge maitri

30 pwrq’nyq kwyrk’ly pwltwmwz.. ’’m’ry
burkanıg körgeli boltumuz.. amarı-

31 l’ry ’ync’ typ ty<y>ywr l’r .. pyz
-ları ince tėp tėyür-ler .. biz
(sayfanın sonu)
(Faksimile 225 v devamı)

(23-31) Sonra o cehennemlikler mükemmel bilgili Maitreya burkan sayesinde şöyle söylerler. Biz işlediğimiz günahlardan pişman olup temiz gönülle Buda’ya saygı gösterdik .. O sevap sayesinde mükemmel bilgili Maitreya burkanı görmeliyiz .. Bazıları şöyle söyler .. Biz

(IV. El yazması)

225. T III M 162 (V. Hs. Faksimile 172’ye paralel metin [225 r 1-17=172 r 21-v 9, 225 v 1-10=172 v 21-31])
(ön sayfa) [59]

(başlangıç eksik)
(Faksimile 172 r 21)
1 k’dmyš ’dkwlwk tynlyq l’ryq swyktwmwz
kedmiş edgülüg tınlıg-larıg söktümüz

2 y’ntymz ’’yyq y’βl’q s’βl’r swyzl’dymz
yantım(ı)z ayıg yavlak savlar sözledim(i)z

225. T III M 162
(ön sayfa)

(1-17) (elbise) giyen erdemli canlıları parçaladık, tehdit ettik, kötü sözler söyledik..

59 172. XX,4=N.23 ön sayfa 21. satırdan arka sayfa 9. satıra kadar tekrar yazılmıştır.

3 ’wl ’’yyq q̈ylync kwycynt’ ’’nt’ ’wylwp
ol ayıg kılınç küçinte anta ölüp

4 ’wlwq t’mwl’rd’ twqdwmwz ’’nt’ ym’
ulug tamularda tugdumuz anta yme

5 ’wykwš ’mk[’]k twlq’q̈ kwytwrwp ’lpyn
üküş emg[e]k tolgak kötürüp alpın

6 ’mk’kyn ’’ntr’n qwtrwlwp ’mty pw
emgekin antran kutrulup amtı bo

7 kycyk t’mwl’rd’ twqmyš ’rwr pyz kntw
kiçik tamularda tugmış erür biz k(e)ntü

8 [’]’qzymztyn ’wyrt y’lyn ’wynwp
[a]gzım(ı)ztın ört yalın ünüp

9 tylymzny t’mq’q̈ymzny ’yrnymzny pwrn
tilim(i)zni tamgakım(ı)zını erinim(i)zni burn-

10 wmwzny ’wyrt’ywr y’l’r t’q̈y twlp ’t’wyz
-umuznı örteyür yalar takı tulp e’töz-

(Faksimile 172 v 1)

11 wmwzny ywrk’p q̈wβwq̈ swykwt ’wswqlwq
-ümüzni yörgep kovuk sögüt osuglug

12 ’wyrt’ywr kwywrwr .. q̈’lty t’lβ’ ’wswqlwq
örteyür köyürür .. kaltı telve osuglug

13 mwn’ t’n’ ’wmwq ’yn’q tyl’yw ywkwrwr
muna tana umug ınag tileyü yügürür

14 pyz q̈’c[’]r pyz n’nk pw ’mk’kymzdyn
biz kaç[a]r biz neŋ bo emgekim(i)zdin

15 ’’ryl’d’cy pwlm’z pyz .. ’m’ryl’ry ’ync’
arıladaçı bolmaz biz .. amarıları ince

16 typ tyywrl’r pyz ’wynkr’ kyšy ’t’wyz
tėp tėyürler biz öŋre kişi e’töz-

17 ynt’ ’rk’n [’’]dyn kyšy l[’]ryk twyyn šmn’ncy
q
-inte erken [a]dın kişi-l[e]rig toyın ş(a)mnançı-g
(ön sayfanın sonu)

O günah yüzünden orada ölüp büyük cehennemlerde doğduk. Orada çok ıstırapla beslenip güçlükle acı çekerek oradan kurtulduk. Şimdi bu küçük cehennemlerde doğarız. Kendi ağzımızdan alev çıkarıp dilimiz, damağımızı, dudağımızı, burnumuzu yakar ve tüm vücudumuzu sarıp içi boş söğüt gibi yakar .. deli gibi kafası karışık şekilde umut dileyip yürürüz, kaçarız.. Asla bu sıkıntılarımızdan kurtulamayacağız... Bazıları şöyle söyler: Biz eskiden insan varlığındayken başka kişileri rahip, rahibeleri

(arka sayfa) [60]
(Faksimile 172 v 21)

1 …k’lyp
… kelip

2 twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’nyq kwyrk’ly
tükel bilge maitri burkanıg körgeli

3 pwltwnkwzl’r .. ’wytrw ’wl t’mwlwql’r
boltuŋuzlar .. ötrü ol tamuluglar

4 twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n kwycynt’
tükel bilge maitri burkan küçinte

5 ’ync’ typ tyywr l’r .. pyz q̈<’>ylmyš ’’yyq
inçe tėp tėyür-ler .. biz kılmış ayıg

6 qylyncymzq[’] ’wykwnc kwynkwl ’wyrytyp
kılınçım(ı)zk[a] ökünç köŋül öritip

7 swyzwk kwynkwlyn nm’w pwt q̈yltymz
süzök köŋülin n(a)mo but kıltım(ı)z

8 ’rdy ’wl ’dkw q̈ylync kwycynt’ twyk’l
erdi ol edgü kılınç küçinte tükel

9 pylk’ m’ytry pwrq’nq kwyrk’ly pwltwmwz
bilge maitri burkanıg körgeli boltumuz

10 ’’m’ryl’ry ’ync[’] typ tyywrl’r pyz m’ytry
amarıları inç[e] tėp tėyürler biz maitri

(Faksimile 172 sonu)

11 pwrq’n pyrl’ twšm’q̈ kwyswšyn pyr
burkan birle tuşmak küsüşin bir

12 … pyr t’ncw ’’š pwšy pyrdymz ’rdy
… bir tançu aş buşı bėrdim(i)z erdi

13 ’’m[’]rl’ry ’ync’ typ tyywrl’r pyz swyzwk
am[a]rıları inçe tėp tėyürler biz süzök

14 kwnkwlyn βrq’rd’qy pyr kwykwrckwnwk
köŋülin v(i)rhardakı bir kögürçgünüg

(arka sayfa)

(1-10) … gelip mükemmel bilgili Maitreya burkanı görebildiniz .. Sonra o cehennemlikler mükemmel bilgili Maitreya burkan sayesinde şöyle söylerler. Biz işlediğimiz günahlardan pişman olup temiz gönülle Buda’ya saygı gösterdik .. O sevap sayesinde mükemmel bilgili Maitreya burkanı görebildik .. Bazıları şöyle söyler .. Biz Maitreya (11-17) burkan ile buluşma arzusuyla bir … bir lokma yemek sadaka verdik. Bazıları şöyle söyler: Biz temiz gönülle manastırdaki bir güvercini

60 172. XX,4=N.23 arka sayfa 21. satırdan 31. satıra kadar tekrar yazılmıştır.

15 t’šq’rw ’wyrkytdymz .. ’m’rl’ry ’ync’
taşgaru ürkitdim(i)z .. amarıları inçe

16 typ tyywr l’r .. pyz swyzwk kwnkwlyn
tėp tėyürler .. biz süzök köŋülin

17 pyr q̈’t’ βrq’r t[’]kzyntymz cytyt/…
bir kata v(i)rhar t[e]gzintim(i)z CYTYT/…
(sayfanın sonu)

ürküterek dışarıya çıkardık .. Bazıları şöyle söyler .. Biz temiz gönülle bir kez manastır (çevresini) dolaştık …

(Cehennem Bölümü, V. Hs)

173. XX,7=Nr.32
(ön sayfa)
ykrmync ’wylwš yyty ptr
y(ė)g(i)rminç ülüş yėti p(a)tr

1 ’wyzwp yyywr l’r .. ’’m’rlry twyyn
üzüp yėyür-ler .. amar(ı)ları toyın

2 kwyrklwk l’r t’myr lyk ckrl’ r
körklüg-ler temir-lig çakirle-r

3 pyll’rynt’ pyc’r ’wš’r l’r .. ’’m’ry
bėllerinte bıçar osar-lar .. amarı

4 y’lyn’yw twrwr dydm p’s’k p’šl’ryn
yalınayu turur did(i)m pasak başların-

5 t’ ’wrmyš l’r .. ’’m’ry ’wyrt’nwr ’’ltwn
-ta urmış-lar .. amarı örtenür altun-

6 lwq twn l’r - k’dyp kwymwšlwk
-lug ton-lar - kedip kümüşlüg

7 qwrl’r qwrš’nyp - ywryrl’r..
kurlar kurşanıp - yorırlar..

8 ’’m’ry qwncwy - l’r twnl’r y
amarı kunçuy-lar tonlar-ı

9 ’twkl’ry pyrl’ ’wyrt’nwr l’r .. ’’m’ry
etükleri birle örtenür-ler .. amarı

10 ’ytyk l’ry y’r’tyq l’ry n ’wyzwšwr /
etig-leri yaratag-ları-n üzüşür /

173. XX,7=Nr.32
(ön sayfa)
(yirminci bölüm yedinci yaprak)

(1-7) koparıp yiyorlar .. Bazıları rahip şeklinde, demir diskler bellerinde keserler .. bazıları parlayan taç başlarına takmışlar .. bazıları parlayan altınlı elbiseler giyip gümüşlü kemerler kuşanıp yürürler.. (8-12) bazıları prenses elbiseleri, ayakkabılarıyla yanarlar .. bazıları takıları süsleriyle birbirini keserler ..

11 pycyšwr l’r.. ’’m’ry ’’d’q̈y ’’qyrlyq
bıçışır-lar.. amarı adakı agırlıg

12 ’yšyl’ryk yyrd’ swydrwywr l’r.. ..
eşilerig yėrde südrüyür-ler.. ..

13 ’’m[’]ry ’t’wyznwnk q̈wp q’cyq ’wytl’rynt’
am[a]rı e’töznüŋ kop kaçıg üdlerinte

14 …/ q̈[w]βš’yw twrwr .. ’’m’ry l’ry
…/ kovşayu turur .. amarı-ları

15 q̈yz’rtmyš t’myr lyk šwykyn ’t’wyz
kızartmış temir-lig şukın e’töz-

16 l’ryn pytyywr[61] l’r .. ’’m’ry q̈’zqwqyn
-lerin bitiyür-ler .. amarı kazgukın

17 kwyzl’ryn t’kl’rwr l’r .. ’’m’ry l’ry
közlerin teglerür-ler .. amarı-ları

18 ’wyrtlwk t’myr lyk tyrnk’q̈yn
örtlüg temir-lig tırŋakın

19 pyr ’ykyntyš k’ t’rm’šwr l’r.. ’’m’ry
bir ikintiş-ke tarmaşur-lar.. amarı-

20 l’ry nynk pwywnl’rynt’ ’wyrtlwk
-ları-nıŋ boyunlarınta örtlüg

21 pwrn’c l’r s’lyn’ twrwr.. ’’m’ry
burnaç-lar salına turur.. amarı

22 p’šsz ywryywr l’r ’t’wyzl’rynt’
başs(ı)z yorıyur-lar e’tözlerinte

23 t’m’n yykn’ twqyywr l’r .. ’’m’ry
temen yigne tokıyur-lar .. amarı

24 kntw ’wql’nyn pwz’ pwt’r l’yw w
k(e)ntü oglanın buza butar-layu <w>

25 yyywrl’r.. ’’m’ry l’ry yylq̈y p’šlyq
yėyürler.. amarı-ları yılkı başlıg-

26 l’r pyr ’ykynty šk’ ’wylrwšwr l’r
-lar bir ikinti-şke ölrüşür-ler

bazıları hamile kadınları yerde sürükler.. .. (13-31) bazıları vücudunun tüm duyusal evrelerinde ... biçer .. bazıları kızgın demir kalemle vücutlarına yazı yazıyorlar .. bazıları kazıklarla gözlerini kör ederler .. bazıları kızgın demirden pençeleriyle birbirini parçalarlar .. bazılarının boyunlarında kızgın çömlekler sallanır.. bazıları kafaları olmadan yürür, vücutlarına büyük iğneler sokarlar.. bazıları kendi çocuklarını parçalayıp yerler.. bazıları, hayvan başlılar birbirlerini öldürürler.

61 Tekin teglenür okunabilir notunu düşmüştür.

27 kwyzl’ryn q̈’r’q̈ l’ryn s’ncwšwr
közlerin karak-ların sançuşur-

28 l’r .. ’’m’ry l’ry ’wβwt yynl’ryn
-lar .. amarı-ları uvut yinlerin

29 ’wyzwšwr ’ysk’šwr l’r .. ’’m’ry l’ry .. ..
üzüşür iskeşür-ler.. amarı-ları .. ..

30 ’wdwz ’wyrm’n ’ykl’ryn ’mk’nwr l’r
uduz örmen iglerin emgenür-ler

31 kym tynlyq l’r ’rky pwl’r .. .. ’’ny
kim tınlıg-lar erki bolar .. .. anı
(ön sayfanın sonu)

Gözlerini, göz bebeklerini oyarlar.. bazıları utanç organlarını kesip koparırlar .. bazıları .. .. uyuz, cüzzam hastalıklarıyla acı çeker. Hangi canlılar acaba bunlar? .. .. Onu

(arka sayfa)

(arka sayfa)

1 ’’ny pyzynk’ ’’yw pyrzwn ’wytrw
anı biziŋe ayu bėrzün ötrü

2 twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n ’ync’
tükel bilge maitri burkan inçe

3 typ yrlyq’ywr .. ’wl ’’d’ ym’ syz
tėp y(a)rlıkayur .. ol ada yme siz-

4 l’r k’ t’km’cy ’wl ’’ny syzl’r ’wyz
-ler-ke tegmeçi ol anı sizler öz-

5 wnkwzl’r p’ryp kntw ’’qzyn ’’yyty
-üŋüzler barıp k(e)ntü agzın ayıt[t]ı-

6 nkl’r ’wytrw ’wl s’m’nt’βrkyš
-ŋlar ötrü ol samantavrkiş

7 y’zyd’ - yyq̈ylmyš
yazıda - yıgılmış

8 y’lnkwq̈ l’r - t’mw lwq l’r
yalŋok-lar - tamu-lug-lar-

9 q̈’ ’ync’ typ - ’’yytwr l’r syz
-ka inçe tėp - ayıtur-lar siz-

10 l’r n’ ’’yyq q̈ylync q̈ylmyš ’rdynk
-ler ne ayıg kılınç kılmış erdiŋ-

(1-6) Onu bize söylesin!. Sonra mükemmel bilgili Maitreya burkan şöyle söyler: ..O tehlike sizlere ulaşmayacak. Bunu sizler kendiniz varıp kendi ağzınızla sorun! (6-12) Bunun üzerine Samantavrkiş ovasında toplanan insanlar cehennemliklere şunu sorar: Sizler ne günah işlediniz

11 yzl’r kym pw mwnt’q ’yrync yrlq
-izler kim bo muntag erinç y(a)rl(ı)g

12 ’mk’k k’ t’kdynkyzl’r .. ’wytrw ’wl
emgek-ke tegdiŋizler .. ötrü ol

13 t’mwlwq l’r twyk’l pylk’ m’yt ry
tamulug-lar tükel bilge mait-ri

14 pwrq’n kwycynt’ q̈’tyq ’wynyn
burkan küçinte katıg ünin

15 ’ync’ typ tyywr l’r p’kl’rymz pyz
inçe tėp tėyür-ler beglerim(i)z biz

16 mwnt’d’ ’wynkr’ s’kyz ’wlwq̈
muntada öŋre sekiz ulug

17 ’wyrtlwk t’mwl’r d’ s’kyz ’wlwq
örtlüg tamular-da sekiz ulug

18 qwzlwq t’mwl’r d’ twqwp ’wyr ’wydwn
kozlug tamular-da tugup ür üdün

19 ’mk’k twlq’q̈ t’kyntmz .. ’’ntr’n
emgek tolgak tegintim(i)z .. antran

20 ’lpyn ’mk’kyn ’wzwp t’qy q̈’lmyš
alpın emgekin ozup takı kılmış[62]
21 ’’yyq q̈ylyncymz kwycynt’ pw mwnt’q
ayıg kılınçım(ı)z küçinte bo muntag

22 twyrlwk pr’tyk’n’r’k ’’tlq kycyk
törlüg pratikanarak atl(ı)g kiçig

23 t’mw l’r d’ twqmyš ’rwr pyz.. ’wytrw
tamu-lar-da tugmış erür biz.. ötrü

24 ’wl y’lnkwq̈ l’r ’wytrw ’ync’ typ
ol yalŋok-lar ötrü inçe tėp

25 ’’yytwr l’r .. syzl’r n’ ’’yyq q̈ylync
ayıtur-lar .. sizler ne ayıg kılınç

26 kwycynt’ t’mwd’ twqmyš ’rdynkyz
küçinte tamuda tugmış erdiŋiz-

ki böyle sefil ıstıraba çektiniz? .. (12-23) Bunun üzerine cehennemdekiler mükemmel bilgili Maitreya burkan aracılığıyla sert bir sesle şöyle söyler: Beylerimiz biz bundan önce sekiz büyük yanan cehennemde, sekiz büyük kömürlü cehennemlerde doğup uzun zaman acı çektik .. Ondan sonra güçlükle kurtulup yine işlediğimiz günahlardan dolayı bu türlü Pratikanarak adlı küçük cehennemlerde doğduk.. (23-32) Bunun üzerine o insanlar sonra şunu sorarlar .. Sizler hangi günah yüzünden cehennemde doğdunuz?

62 Metnin transliterasyon yazısında kalmış yazılmıştır fakat kılmış okunmalıdır.

27 l’r .. ’wytrw t’mwlwq l’r ’ync’ typ
-ler .. ötrü tamulug-lar ince tėp

28 tyywr l’r .. pyz ’ylkyd’ š’kymwn
tėyür-ler .. biz ilkide şakimun(i)

29 pwrq’n š’z’nynt’ y’lnkwq̈ ’’zwn
burkan şazanınta yalŋok ajun-

30 ynt’ twqdwmwz ’rdy ’wyc ’rdny
-ınta tugdumuz erdi üç erdni

31 pyrl’ swqwštwmwz ’rdy ’dkwlwk
birle sokuştumuz erdi edgülüg

32 pylk[’] p’qšy pyzny ’’yyq y’βl’q̈
bilg[e] bakşı bizni ayıg yavlak
(sayfanın sonu)

.. Bunun üzerine cehennemdekiler şöyle söyledi: Biz önceden Şakimuni burkan öğretisinde insan varlığında doğmuştuk. Üç mücevher ile karşılaşmıştık. Erdemli, bilge üstat bizi kötü

(Cehennem Bölümü V. Hs.)

61. XX(?),?=Nr.110
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … / pyz mwnt’
… / biz munta

2 …// …// y’lynlyq k’l’myn
…// …// yalınlıg kalamın

3 šwkyn ’wyz ’ylkyn ’wyz ’t’wyzwmwz
şukın öz elgin öz e’tözümüz-

4 ny q̈’rnymzny ’wc’mzny ’nynkwmwzny
-ni karnım(ı)znı uçam(ı)znı eyekümüzni

5 pwtwmwzny p’šymzny ywzwmwzny
butumuznı başım(ı)znı yüzümüzni

6 pytyywr pyz .. ’wl ’mk’k swynkw
bitiyür biz .. ol emgek sünŋü-

7 kwmwzk’t’ky ’’tymz yynymz y’rylwr
-kümüzketegi etim(i)z yinim(i)z yarılur

8 yyrtylwr ’wyrt’nwr y’l’r twlp
yırtılur örtenür yalar tulp

61. XX(?),?=Nr.110
(ön sayfa?)

(1-5) … biz burada … … alev alev yanan kalemle kendi elimizle kendi bedenimize, karnımıza, sırtımıza, göğüs kafesimize, bacağımıza, başımıza, yüzümüze yazı yazıyoruz .. (6-13) O ıstırap kemiklerimize kadar (işler) etimiz, derimiz yırtılır, yanar. Bütün

9 ’t’wyzwmwzdyn q̈’n yyrynk
e’tözümüzdin kan yiriŋ

10 swyl q[’]n ’’q̈r p’rynwr .. ’’m’ry l’ry
söl k[a]n ak(a)r barınur .. amarı-ları

11 [’]ync’ typ tyywr l’r pyz ’wynkr’
[i]nçe tėp tėyür-ler biz öŋre

12 kyšy ’t’wyzynt’ ’rk’n ’’m’r’nm’q̈
kişi e’tözinte erken amaranmak

13 kwynkwlwn šmn’ncl’r t’p’ škš’m’ny l’r
köŋülün ş(a)mnançlar tapa ş(i)kşamani-ler
(ön sayfanın sonu)

bedenimizden kan ve irin dışarı akar .. Bazıları şöyle söyler: Biz önceden insan bedenindeyken şehvet duygusuyla rahibelere, kız öğrencilere

(arka sayfa?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 d’ t/…
D’ T/…

2 ’’m’ry ’ync[’] typ tyywrl’r …
amarı inç[e] tėp tėyürler …

3 d’ kyšy ’’zwnynt’ ’rk’n s’tyq
D’ kişi ajunta erken satıg-

4 cy ywlwqcy ’wz ’wz’qwt ’rdymz ..
-çı yulugçı uz uzagut erdim(i)z ..

5 ’’z q̈ylyncymz kwyclwk pwlwp ’zwk
az kılınçım(ı)z küçlüg bolup ezüg

6 s’βl’r swyzl’dymz .. t’qy ym’ q̈wdy
savlar sözledim(i)z .. takı yme kudı-

7 q̈y y’β’z ’d t’β’rl’ryq s’tyq q̈’
-kı yavaz ed tavarlarıg satıg-ka

8 t’kzwn typ ’wykdwmwz .. yyβdym z
tegzün tėp ögdümüz .. yıvdım(ı)z

9 ’’dn’qwnwnk ’dkw ’’dyn t’β’ryn
adnagunuŋ edgü edin tavarın

10 yyrdymz mwyndymz .. s’tyq ywlwq
yerdim(i)z mündim(i)z .. satıg yulug

(1-13) … Bazıları şöyle söyler: … İnsan varlığındayken tüccar, zanaatçıydık .. Hırsımız ağır basıp yalan söyledik .. Ayrıca kötü malları satılsın diyerek övdük .. Başkasının iyi mallarını aşağıladık .. ticaret

11 ’wqrynt’ ’’nt ’’ntyq tymz .. pyr
ugrınta anta antıg-tım(ı)z.. bir

12 ’dyk t’β’ryq ’’lyš pyryš ’wqrynt’
edig tavarıg alış bėriş ugrınta

13 ’wynky ’wynky m’nkzyn t’kšwrwp
öŋi öŋi meŋzin tegşürüp
(sayfanın sonu)

sırasında öyle (yalan) yemin ettik.. Bir malı alışveriş sırasında çeşit çeşit görünüşünü değiştirip

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

62. XX(?),9(?)=Nr.140
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 ’’ //…/…
’’ //…/…

2 ’wynkr[’] y’lnkwq ’’zwnynt’ ’rk’n
öŋr[e] yalŋok ajunınta erken

3 βrq’r s’nkr’m s’nlyq s’nkyk ’’šyn
v(i)rhar seŋrem sanlıg saŋik aşın

4 ’yckwsyn yydymz ywnkl’dymz ’’dn’qwq’
içgün yėdim(i)z yuŋladım(ı)z ad(ı)naguka

5 pyrdymz ’wrnynt’ … ’’yyq
bėrdim(i)z ornınta … ayıg

6 q̈ylync kwycynt’ ’’nt’ ’wylwp
kılınç küçinte anta ölüp

7 ’wlwq t’mwl’r d’ twqdwmwz .. t’mwl’r
ulug tamular-da tugdumuz .. tamular-

8 dyn pw pr’ty’k’n’r’k kycyk
-dın bo pratikanarak kiçik

9 t’mw l’rd’ twqdwmwz .. mwnt’ twqwp
tamu-larda tugdumuz .. munta tugup

10 q̈yz’rtmyš t’myr lyk βyzyrlyk
kızartmış temir-lig vijirlig

11 tyrnk’q̈ l’rymz ’rwr ’wl ’’nt’q tyrnk’qyn
tırŋak-larım(ı)z erür ol antag tırŋakın

62. XX(?),9(?)=Nr.140
(ön sayfa?)

(1-21) … … Önceden insan varlığındayken manastıra, cemaate ait yiyecek, içeceği yedik, tükettik. Başkasına verdik. Yerinde … günah yüzünden o zaman ölüp büyük cehennemlerde doğduk .. Cehennemlerden bu Pratikanarak (adlı) küçük cehennemde doğduk .. Burada doğup kızgın demirden elmastan pençelerimiz oldu. Bu şekildeki pençelerimizle

12 k’ntw ’t’wyzwmwzt’ky ’’tymzny yyny
kentü e’tözümüzteki etim(i)zni yini-

13 mzny ’wyzwp ’ysk’p yyywr pyz .. swβs’
-m(i)zni üzüp iskep yėyür biz .. suvsa-

14 s’r pyz k’ntw q̈’nymzny ’yc’r pyz .. pw
-sar kentü kanım(ı)znı içer biz .. bo

15 mwnt’q ’mk’kk[’] t’kwmyzny pyltymz ’r
muntag emgekk[e] tegümizni biltim(i)z er-

16 s’r … /// yyk’y ’rdymz s’nkyk
-ser … /// yėgey erdim(i)z saŋik

17 … // pwyrtm’k’y /…/.. ’’m’ry
… // bürtmegey /…/.. amarı

18 …/ny ’ync’ typ tyywr l’r pyz
…/NY ince tėp tėyür-ler biz

19 ’wynkr’ š’kymwn pwrq’n š’z’’nynt’
öŋre şakimun(i) burkan şazanınta

20 twyynl’r ’rdymz s’nkyk q’p l’ryq
toyınlar erdim(i)z saŋik kap-larıg

21 q̈’tdymz q̈’rdymz .. βyn’y yynck’ ywryqc’
katdım(ı)z kardım(ı)z .. vinay(a) yinçge yorıkça
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … /’
… /’

2 …/ twlp ’t’wyzwmwz
… / tulp e’tözümüz

3 … kwywrwr .. ’’m[’]ry
… köyürür .. am[a]rı-

4 l’ry ’ync’ typ tyywr l’r pyz ’wynkr’
-ları ince tėp tėyür-ler biz öŋre

5 kyšy ’’zwnynt’ ’rk’n ’ylyk l’r
kişi ajunınta erken ilig-ler

kendi bedenlerimizi, derilerimizi koparıp yiyoruz .. Susarsak kendi kanımızı içiyoruz .. Böyle ıstırap çekeceğimizi bilseydik … yiyecektik. Cemaat malı … dokunacak … … bazıları … şöyle söyler: Önceden Şakimuni burkan öğretisinde rahiptik. Cemaate ait kâseleri karıştırdık .. Vinaya, ince davranış

(arka sayfa?)

(1-21) … … bütün vücudumuz … yanar .. Bazıları şöyle söyler: Biz önceden insan varlığındayken hükümdarlar

6 …tynlyq l’r p’lyq̈
…tınlıg-lar balık

7 p’kl’ry //…/yq ’’yqwcy ’rdymz ..
begleri //…/YQ ayguçı erdim(i)z

8 pyz ’yš ’’yqwcy ’rdymz .. kntw ’rkymz ..
biz iş ayguçı erdim(i)z .. k(e)ntü erkim(i)z ..

9 kwcwmwzk’ kwyβ’nyp twyrwswzyn s’nkyk
küçümüzke küvenip törösüzin saŋik

10 βrq’r s’nlyq ’’ryn ’’tyn q̈yzyn
v(i)rhar sanlıg erin atın kızın

11 q̈yrqynyn ’yšk’ kwyck’ ’yrtk’
kırkının işke küçke ėrtke

12 pyrtk’ ’ydtmz ywmš’dymz t’rtdymz..
bėrtke ıdt(ı)m(ı)z yumşadım(ı)z tartdım(ı)z..

13 ’yštymz twqydymz twnkl’dymz ’’dyn
iş[le]tdim(i)z tokıdım(ı)z toŋladım(ı)z adın

14 kyšy ’wrnynt’ ywlq’q ’yš kwyc
kişi ornınta yulgak iş küç

15 ’yšl’tdymz ’yrt pyrt …
işletdim(i)z ėrt bėrt …

16 ’’yyq qylync kwycynt’ ’’nt’ ’wy
ayıg kılınç küçinte anta ö-

17 lwp ’wlwq t’mw d’ twqdwmwz …
-lüp ulug tamu-da tugdumuz …

18 twym’n yyl ’’nt’ ’mk’k [’]mk’nyp
tümen yıl anta emgek [e]mgenip

19 ’’ntr’n q̈wrtwlwp pw mwnt’q kycyk
antran kurtulup bo muntag kiçik

20 t’mw l’r d’ twqmyš ’rwr pyz …
tamu-lar-da tugmış erür biz …

21 q̈’ywsy p’šymzt’ dydym p’s’k
kayusı başımızta didim pasak
(sayfanın sonu)

… canlılar, şehir beyleri … yöneticiydik. Biz işi yönetendik .. Kendi kudretimiz .. gücümüze güvenip kanuna aykırı, cemaate ait erkeği, atı, kızı, hizmetçiyi işe güce ve alışverişe gönderdik, görevlendirdik, sürükledik.. çalıştırdık dövdük, vurduk. Başka kişilerin yerinde ticaret yaptırdık. Vergi … Günah yüzünden o zaman ölüp büyük cehennemde doğduk … On binlerce yıl öyle ıstırap çekip oradan kurtulup böyle küçük cehennemlerde doğduk … Kimisinin başında taç

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

174. XX,15=Nr. 30
(ön sayfa)
ykrmync ’wylwš pyš ykrmy ptr
y(ė)g(i)rminç ülüş bėş y(ė)g(i)rmi p(a)tr

1 ’rwr pyz.. mwnt’ twqwp ’wyrm’n
erür biz.. munta tugup örmen

2 ’ykyn twlp ’t’wyzwmwzt’ky ’tymz
igin tulp e’tözümüzteki etim(i)z

3 ’wlwp ’wpr’p yyrd’ twyš’r q’n
olup oprap yėrde tüşer kan

4 ’yrynk ’’q’r p’rynwr q̈wrt q̈wβšp
iriŋ akar barınur kurt kovş(a)p

5 ’’ryqsyzlyq - pyryq ’wyd’q̈ y
arıgsızlıg - bırıg oydakı

6 t’k y’rsyn - cyq y’βl’q̈
teg yarsın-çıg yavlak

7 yydl’r yydy - ywr q̈wrtl[’]r
yıdlar yıdı-yur kurtl[a]r

8 pyrl’ t’ncw - t’ncw ’’tymz
birle tançu - tançu etim(i)z

9 s’lyn’ twrwr .. ’’m’ry ’ync’
salına turur .. amarı inçe

10 typ tyywr l’r .. pyz ’wynkr’ kyš y
tėp tėyür-ler biz öŋre kiş-i

11 ’’zwnynt’ ’rk’n ’’k’ p’ltyz
ajunınta erken eke baltız

12 ’yn’ycy ’wqwl q̈yz pyrl’ ’’mr’nm’q̈
ini eçi ogul kız birle amranmak

13 pylykyn y’zyntymz .. ’wl ’’yyq q̈yly
biligin yazıntım(ı)z .. ol ayıg kılı-

14 nc kwycynt’ ’’nt’ ’wylwp
-nç küçinte anta ölüp

174. XX,15=Nr. 30

(ön sayfa)
(yirminci bölüm on beşinci yaprak)

(1-9) biz.. Burada doğup cüzzam hastalığıyla bütün bedenimizdeki etimiz çürüyüp bozulup yere düşer. Kan, irin dışarı akar. Kurtçuk koparıp pislik çukurundaki gibi iğrenç kokular yayılır. Kurtçuklar ile parça parça etimiz sallanır .. (9-19) bazıları şöyle söyler: Biz önceden insan varlığındayken abla, kız kardeş, küçük erkek kardeş, ağabey, oğul, kızla cinsel suçlar işledik .. O günah yüzünden orada ölüp

15 ’wlwq t’mw l’rd’ twqdwmwz.. t’mw
ulug tamu-larda tugdumuz.. tamu-

16 l’rdyn qwrtwlwp pw pr’tyk’r’k
-lardın kurtulup bo pratikanarak

17 kycyk t’mw l’r d’ twqmyš ’rwr pyz
kiçik tamu-lar-da tugmış erür biz

18 mwnt’ twqwp tyryk ’rk’n
munta tugup tirig erken

19 yydyyw s’syyw ywryywr pyz.. yyt y
yıdıyu sasıyu yorıyur biz.. yėt-i

20 tyrnk’q̈y mz ’wyz’ ’wyz’r pyz ’ysk’ywr
tırŋakı-m(ı)z üze üzer biz iskeyür

21 pyz .. ’’qwlwq yyl’nl’r twlp ’t’wyz
biz .. agulug yılanlar tulp e’töz-

22 wmwzny ywrk’p ’wβwt yynymzt’
-ümüzni yörgep uvut yinim(i)zte

23 q̈wrt q̈wβš’p ’yrynk t’β ’’q’r
kurt kovşap iriŋ tav akar

24 p’rynwr ’wyzwmwz ym’ ’wyzwlm’ z
barınur özümüz yme üzülmez

25 ’wyt’kymz ym’ twlm’z.. ’’m’ry ’ync’
ötegim(i)z yme tolmaz.. amarı inçe

26 typ tyywr l’r pyz ’ylkyd’ kyš y
tėp tėyür-ler biz ilkide kiş-i

27 ’t’wyzynt’ ’rk’n βrq’r q̈’
e’tözinte erken v(i)rhar-ka

28 y’qyn yyrk’rw ’wlwrwp βrq̈’r ’ycyn
yakın yırgaru olurup v(i)rhar için-

29 t’ qwβwq swβyq ’’ryqsyz k’myštymz
-te kovuk suvıg arıgsız kemiştim(i)z

30 ’wl ’’yyq q̈ylync kwycynt’ t’mw
ol ayıg kılınç küçinte tamu-

büyük cehennemlerde doğduk.. Cehennemden kurtulup bu Pratikanarak (adlı) küçük cehennemlerde doğduk. Biz burada doğup canlıyken pis kokarak yürüyoruz.. (19-25) Yedi (parmaklardaki) tırnağımızla parçalarız .. Zehirli yılanlar bütün bedenimizi sarıp utanç organımızı kurtçuk kesip irin akar. Ruhumuz ebedi (kalır) isteklerimiz de gerçekleşmez .. (25-31) Bazıları şöyle söyler: Biz önceden insan varlığındayken manastıra yakın kuzey tarafına oturup manastır içinde mağara(daki) suyu pisllettik. O günah yüzünden cehennemde

31 d’ twqdwmwz ’wyr ’wydwn ’’nt[’]
-da tugdumuz ür üdün ant[a]
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

1 ’mk’k ’mk’ntymz .. t’mwdyn q̈wrtwlwp
emgek emgentim(i)z .. tamudın kurtulup

2 pw kycyk t’mw l’r d’ twqmyš ’rwr
bo kiçig tamu-lar-da tugmış erür

3 pyz .. mwnt’ twqwp twq’ t’klwk
biz .. munta tugup tuga teglök

4 pwlwp t[’]k mwn’ ’wyd’ ’wpryd’
bolup teg muna oyda oprıda

5 twyš’r pyz q̈’mylwr pyz ’wyrm’n ’ykyn
tüşer biz kamılur biz örmen igin

6 twlp ’t’wyzwmwz - t’ky ’’tymz
tulp e’tözümüz-teki etim(i)z

7 yynymz q̈wrt - qwβš’p
yinim(i)z kurt - kovşap

8 ’’ryqsyzlyq - yydyq̈ kwyl
arıgsızlıg - yıdıg köl

9 ’wswqlwq yydyywr s’syywr pyzny kwr
osuglug yıdıyur sasıyur bizni kör-

10 myšk’ syzl’r ’dkw tynlyq l’r y’lnk
-mişke sizler edgü tınlıg-lar yalŋ-

11 wql[’]r q̈’ ’’yynk l’r βrq’rq̈’
-okl[a]r-ka ayıŋ-lar v(i)rharka

12 y’qyn p’tyql’nm’zwn l’r .. ’’m’ry
yakın batıglanmazun-lar .. amarı

13 ’ync’ typ tyywr l’r.. pyz ’wynkr’
ince tėp tėyür-ler.. biz öŋre

14 kyšy ’t’wyzynt’ ’rk’n š’kymwn
kişi e’tözinte erken şakimun(i)

doğduk. Uzun zaman böyle

(arka sayfa)

(1-5) acı çektik .. Cehennemden kurtulup bu küçük cehennemlerde doğduk.. Burada doğup doğuştan kör olmuş gibi işte çukura düşeriz, yere yığılırız. (5-12) Cüzzam hastalığı bütün vücudumuzdaki etimizi, derimiz kurtçuk kopartır. Kirli, pis kokulu göl gibi kötü kokuyor. Bizi gördüğünüzde sizler iyi canlılar, insanlara söyleyiniz! Manastıra yakın dışkılamasınlar .. (12-21) Bazıları şöyle söyler .. biz önceden insan varlığındayken Şakimuni

15 pwrq’n š’zynynt’qy ’βdyn p’rq
burkan şazininteki evdin bark-

16 tyn ’wynmyš twyyn šmn’nc šrmyry
-tın ünmiş toyın ş(a)mnanç ş(a)rmire

17 šrmyr’nc l’r n’nk ’’ryq cqš’pwt
ş(a)rmiranç-lar-naŋ arıg ç(a)hşaput-

18 l’ryn ’’rt’tdymz p’c’q ’wlwrwp
-ların artatdım(ı)z baçag olurup

19 ’’mr’nm’q̈ pylyk nynk mwynyn q̈’d’
amranmak bilig-niŋ münin kada-

20 q̈yn ’wqm’tyn tyšy tynlyq pyrl’
-gın ukmatın tişi tınlıg birle

21 y’zyntmz.. ’wl ’’yyq q̈ylylnc kwycynt’
yazınt(ı)m(ı)z.. ol ayıg kılınç küçinte

22 ’’nt’ ’’nt’ ’wylwp ’’βyš t’mwd’
anta anta ölüp aviş tamuda

23 twqdwmwz.. ’’βyš t’mwdyn ’wzwp
tugdumuz.. aviş tamudın ozup

24 ’mty pw kycyk t’mw l’rd’ twqmyš
amtı bo kiçik tamu-larda tugmış

25 ’rwr pyz kwyrwnk l’r p’kl’rymz q̈yz
erür biz körüŋ-ler beglerim(i)z kız-

26 ’rtmyš t’myr lyk ptr’k l’r pyzny
-artmış temir-lig p(a)ttrak(a)-lar bizni

27 ’ykyr’r ’ykyr’r ywrk’myš ’rwr qyz’rt
ikirer ikirer yörgemiş erür kızart-

28 myš t’myr lyk pyc’k l’ryn pyr
-mış temir-lig biçek-lerin bir

29 ’ykyntyš k’ kwyzr’ q̈wlq’qr’
ikintiş-ke közre kulgakra

30 s’ncyšwr pyz.. tylymzny pycyšwr pyz
sançışur biz.. tilim(i)zni bıçışur biz

burkan disiplininde evden ayrılan rahip, rahibe, rahip ve rahibe adaylarının saf emirlerini ortadan kaldırdık. Oruç tutup cinsel suçun günahını anlamadan kadınlarla günah işledik. (21-31) O günah yüzünden o zaman ölüp Avici cehennemde doğduk.. Avici cehenneminden kurtulup şimdi bu küçük cehennemlerde doğduk. Bize bakın! Beylerimiz kızgın demirden yapraklar bizi ikişer ikişer sarmıştı. Kızgın demirden bıçaklarla birbirimizin gözlerine kulaklarını deleriz .. Dilimizi keseriz.

31 twlp ’t’wyzwmwzt’ ’’q̈wlwq
tulp e’tözümüzte agulug
(sayfanın sonu)

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

63. XX,Son=Nr.84
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 pyz //…
biz //…

2 ’wynkr’ /…
öŋre /…

3 …/ qwp t’βsyz - kwyrswz …
…/ kop tevsiz -kürsüz …

4 …/ ywmš’q - kwynkwlyn
…/ yumşak - köŋülin

5 …//s’r /// q̈ylmyš y’zwq …
…//S’R /// kılmış yazok …

6 … kš’nty q̈ylw ’wykwnwp
… kşanti kılu ökünüp

7 … // .. ’wl’r ’wl ’wydwn t’mw
… // .. olar ol üdün tamu-

8 lwq ’t’wyzyn twyk’l pylk’ m’ytry
-lug e’tözin tükel bilge maitri

9 pwrq’n q̈’ y’qyn t’kyp q̈ylmyš
burkan-ka yakın tegip kılmış

10 ’’yyq q̈ylyncl’ryn kyzl’m’dyn p’t
ayıg kılınçların kizlemedin bat[ur]-

11 m’dyn ’’c’r l’r y’d’r l’r .. twyk’l
-madın açar-lar yadar-lar .. tükel

12 pylk’ m’ytry pwrq’n ym’ yrlyq’n
bilge maitri burkan yme y(a)rlıkan-

13 cwcy pylykyn yrwq ’ydw yrlyq’dy
-çuçı biligin y(a)ruk ıdu y(a)rlıkadı

Tüm bedenimizdeki zehirli

63. XX,Son=Nr.84
(ön sayfa)

(1-11) biz … önceden … … hep hilesiz … … zarif gönülle … işlenmiş günah … … af dileyerek pişman olup … .. Onlar o zaman cehennemlik bedenleriyle mükemmel bilgili Maitreya burkana yaklaşıp işledikleri günahları gizlemeden gösterirler .. (11-17) Mükemmel bilgili Maitreya burkan bunun üzerine merhametle ışık gönderdi.

14 ’wl y’rwq q̈’ pwyrtwlwp ’wl t’mwd’qy
ol yaruk-ka bürtülüp ol tamudakı

15 tynlyq l’r swyzwk kwynkwl ’wyrytyp
tınlıg-lar süzök köŋül öritip

16 ’’nt’ ’t’wyz qwdwp tnkry yyrynt’
anta e’töz kodup t(e)ŋri yėrinte

17 y’lnkwq̈ ’t’wyzynt’ twq’r l’ r
yalŋok e’tözinte tugar-lar

18 kycm’dyn ’’r’ ’ykyl’ twyk’l pylk’
kėçmedin ara ikile tükel bilge

19 m’ytry pwrq’n pyrl’ q̈’βyšyr l’r
maitri burkan birle kavışır-lar

20 …/y twyrt twyrlwk q̈wtq/…
…/Y tört törlüg kutg/…

21 …/// l’r .. ’’m’ry ’wyc twyrlwk
…/// L’R .. amarı üç törlüg

22 qwtq’ kwynkwl ’wyrwtwrl’r …
kutga köŋül örütürler …

23 … ym’ ’wynkr’ kyšy ’’zwnynt’
… yme öŋre kişi ajunınta

24 twqmyšt’ ’yryk s’rsyq …
tugmışta erig sarsıg …

25 … t’βlyk kwyrlwk q̈///…
… tevlig kürlüg q̈///…
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … ///
… ///

2 …/ ’’yyq
… / ayıg

3 …/ - ’wyst’lwr
… / - üstelür

O ışığa dokunulup o cehennemlikler saf zihniyet oluşturup, orada ölüp gökyüzünde insan bedeninde doğarlar. (18-25) Derhâl tekrar mükemmel bilgili Maitreya burkan ile buluşurlar. … Dört türlü … … .. bazıları üç çeşit kuta yükselirler .. .. ve eskiden insan varlığında doğduklarında küstah … … aldatıcı …

(arka sayfa)

(1-16) … … kötü … çoğalır.

4 ’wl tylt’qyn - ’’yyq qylync
ol tıltagın - ayıg kılınç

5 … // yp - ’wlwq ’wlwq
… // YP - ulug ulug

6 t// … / k’myšyp …
T// … / kemişip …

7 t’mw lwq l’r nynk sp//l/ …
tamu-lug-lar-nıŋ SP//L/ …

8 ’yšydyp s[’]m’nt’βrk’š y’zyd[’] yyqyl
ėşidip s[a]mantavrkaş yazıd[a] yıgıl-

9 myš tynlyq l’r ’’m’ry šwrd’p’n
-mış tınlıg-lar amarı sordapan

10 qwtq’ t’kyr l’r ’’m’ry l’ry y
kutka tegir-ler amarı-ları <y>

11 s’kyrt’k’m .. ’’m’ry l’ry ’’n’k’m q̈wt
sakirtagam .. amarı-ları anagam kut-

12 q’ t’kyr l’r .. ’’m’ry l’ry twyyn
-ka tegir-ler .. amarı-ları toyın

13 dynt’r pwlwp ’rq’nt q̈wtq’
dentar bolup arhant kutka

14 t’kyr l’r .. ’’lq̈w nwnk ’’ltwn
tegir-ler .. alku-nuŋ altun-

15 wlwk q̈yrtyš l’ry pwlwr .. ..
-ulug kırtış-ları bolur .. ..

16 ..
..

17 ’’lqw š’str l’r pwšqwnmyš β’yp[’]z
alku şastr-lar boşgunmış vaib[a]ş-

18 yky ’’ry’c’ntry pwdysβt kšy
-ike aryaçantre bodis(a)v(a)t k(i)şi

19 ’’c’ry ’n’tk’k tylyntyn twqry
açari enetkek tilintin tohre

Bu sebepten günah … büyük … bırakıp … cehennemliklerin … duyup Samantavrkaş ovasında toplanmış canlılar, bazıları Sortapan saadetine ulaşırlar. bazıları Sakrdagamin .. bazıları Anagamin saadetine ulaşırlar .. bazıları rahip olup arhant kutuna ulaşırlar .. Hepsinin altın renkli yüzleri vardır .. .. .. (17-26) Bütün şastrı öğrenen Vaibhasika ekolüne mensup üstat Aryacandra’nın Sanskrit dilinden Tohar

20 tylync’ y’r’tmyš p’rty[’]r’kšyt
tilinçe yaratmış pr(a)tn[a]rakş(i)t

21 ’’c’ry twqry tylyntyn twyrk
açari tohre tilintin türk

22 tylync[’] ’’βyrmyš m’ytry symyt
tilinç[e] evirmiş maitri simit

23 nwm pytykd’ ’ykyl k’rty kyšy l’r
nom bitigde egil karti kişi-ler

24 … kycyk t’mw lwq ’t’wyzl’ryn
… kiçik tamu-lug e’tözlerin

25 t’kšwr m’k ’’tlq ykrmync
tegşür-mek atl(ı)g y(ė)g(i)rminç

26 ’wylwš twyk ’dy …
ülüş tük-eti …
(gerisi eksik)

diline çevirdiği, üstat Pr(a)ti-nar(a)kşit’in Tohar dilinden Türk diline çevirdiği Maitrisimit nom bitig’de “rahip olmayan erkek Budistler … küçük cehennemde yaşayan vücutlarını değiştirme” adlı yirminci bölüm bitti.

XXI. Bölüm
(Cehennem Bölümü, V. Hs.)
(Kayıp parça için bkz. Ek II, sayfa 57ff.)

64. XXI,1=Nr.252
(ön sayfa)
pyr ’wtwzwnc ’wylwš pyr ptr
bir otuzunç ülüş bir p(a)tr

1 … ’mty
… amtı

2 …//
…//

3 …/myš krk’k
…/MYŠ k(e)rgek

4 …t[’]kymlyk m’ytry
…t[e]gimlig maitri

5 pwrq’n ’zrw’ - ’wynwn twyyn
burkan ezrua - ünün toyın-

6 l’rq’ - ’ync’ typ yrly
-larka - ince tėp y(a)rlı-

64. XXI,1=Nr.252
(ön sayfa)
(yirmi birinci bölüm birinci yaprak)

(1-15) … şimdi … … gerek … layık Maitreya burkan Brahma sesiyle rahiplere şöyle söyler:

7 q’ywr kwys’ywr - mw syzl’r twyyn
-kayur küseyür - mü sizler toyın-

8 l’r ’’yyq q̈ylynclyq tynlyq l’r n’nk
-lar ayıg kılınçlıg tınlıg-lar-naŋ

9 ’’yyq y’βl’q̈ twyš ’wtly t’kynmyš l’ryn
ayıg yavlak tüş utlı teginmiş-lerin

10 ywk’rw kwyrk’ly [’’]y[’]l’ryn q̈’βšwrwp
yügerü körgeli [a]y[a]ların kavşurup

11 twyyn l’r ’ync’ typ ’wytwnwr l’r.. ’’nk
toyın-lar inçe tėp ötünür-ler aŋ-

12 syz kwys’yw t[’]kynwr pyz tnkrym.. ’’nc’
-sız küseyü t[e]ginür biz t(e)ŋrim.. ança

13 swyzl’myš t’ twrwm ’’r’ twyrt
sözlemiş-te turum ara tört-

14 dyn yynk’q̈ kwyk q̈’lyq …
-din yıŋak kök kalık …

15 …/yn ’’nyn yw/…
…/YN anın YW/…
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

1 tw/r/…pyrl[’]
TW/R/…birl[e]

2 k’l /// …
K’L/// …

3 ’’zwnynt[’] … // …
ajunınt[a] … // …

4 s’rsyq s’βlyq…
sarsıg savlıg…

5 k’ntw q̈ylmyš y’zwql/..
kentü kılmış yazokl/..

6 q̈ylw ’wykr’nm’ - …
kılu ögrenme - …

İster misiniz siz rahipler günah işlemiş canlıların kötü sonuçlanmış durumlarını görmek? Ellerini birleştirip rahipler şöyle söylediler: (Bunu) son derece arzuluyoruz tanrım .. Bunu söylediklerinde hemen dört taraf sema … … bu yüzden …

(arka sayfa)

(1-6) … ile … varlığında … … kaba sözlü …kendi işlediği günah/ .. işlemeyi öğrenme …

7 l’r ’wl ’’nt’q - twyrlwk
L’R ol antag - törlüg

8 tynlyq l’r ’ylky - t’ky y’βyz z
tınlıg-lar ilki-teki yavız <z>

9 ’wykr’tyk l’ry ’wycwn twyk’l
ögretig-leri üçün tükel

10 pylk’ m’ytry pwrq’nyq kwyrwp kwyn
bilge maitri burkanıg körüp köŋ-

11 kwlynt’ ’ync’ s’q̈ync s’qynwr
-ülinte inçe sakınç sakınur-

12 l’r..pyzny twyk’l pylk’ m’ytry y
-lar..bizni tükel bilge maitri <y>

13 pwrq’n kwyrm’zwn ’rdy .. pw ym’
burkan körmezün erdi .. bo yme

14 …/ tnkry y’lnkwq q̈wβr’qy
…/ t(e)ŋri yalŋok kuvragı

15 kwyrm’zwn ’rdy .. twyk’l
körmezün erdi .. tükel
(gerisi eksik)

(7-15) Böyle türlü canlılar önceki kötü öğretileri için mükemmel bilgili Maitreya burkanı görüp şöyle düşünürler: .. Bizi mükemmel bilgili Maitreya burkan görmesin .. ve bu … tanrı, insan topluluğu da görmesin .. Tam

(Cehennem Bölüm, V. Hs.)

65. XXI,3=Nr.77
(ön sayfa)
pyr ’wtwzwnc ’wylwš ’wyc ptr ..
bir otuzunç ülüş üç p(a)tr ..

1 ’wzq’y q̈wrtwlq’y l’r .. ’’ny ’šydyp
ozgay kurtulgay-lar .. anı ėşidip

2 ’wl t’mwlwq l’r ’ykyl’ qwll’ryn ’wyrw
ol tamulug-lar ikile kolların örü

3 kwytwrwp ’wlwq ’wynwn ’yql’yw m’ytry
kötürüp ulug ünün ıglayu maitri

4 pwrq’n q’ ’ync’ typ ’wytwnwr l’r ..
burkan-ka inçe tėp ötünür-ler ..

65. XXI,3=Nr.77
(ön sayfa)
(yirmi birinci bölüm üçüncü yaprak ..)

(1-6) kurtulacaklar .. Bunu duyup cehennemlikler bir daha kollarını yükseğe kaldırıp yüksek sesle inleyerek Maitreya burkana şöyle söylediler: ..

5 ’ync’ ’wk ’rdy p’kymz.. ’’nt’q ’wq̈
inçe ök erdi begim(i)z.. antag ok

6 ’rdy q̈’nkymz.. - s’nkr’m s’nlq
erdi kaŋım(ı)z.. - seŋrem sanl(ı)g

7 s’nkyk twyltyn - twyš’kyn
saŋik töltin - töşekin

8 ’’tymzk’ yynymz - k’ t’kwrw twyš’n
etim(i)zke yinim(i)z-ke tegürü töşen-

9 tymz.. ’’ryq ’’ryq sznq kwyz’dm’dymyz..
-tim(i)z.. arıg arıg-s(ı)z(a)g küzedmedimiz..

10 ym’ ’yšyn ’yšl’m’dymz .. ywqswz s’βl’r
yme işin işlemedim(i)z .. yoksuz savlar

11 swyzl’p ’’rtwrdwmwz.. ’mty ’wl y’zwql’
sözlep ertürdümüz.. amtı ol yazokla-

12 rymzny kš’nty q̈wlw ’wytwnwr pyz trk
-rım(ı)znı kşanti kolu ötünür biz t(e)rk

13 ’wydwn pw ’mk’ktyn qwrtwlwp syzynk
üdün bo emgektin kurtulup siziŋ

14 nwmwnkwzny ’wqm[’]qymz pwlzwn ’wytrw
nomuŋuznı ukm[a]gım(ı)z bolzun ötrü

15 t’mwlwq l’r twyk’l pylk[’] m’ytry pwrq’n
tamulug-lar tükel bilg[e] maitri burkan

16 …///y// … t’mw lwq l’r …
…///Y// … tamu-lug-lar …

17 … /d/// …
… /D/// …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

1 kwyrlwk ’rs’r l’r t’lym ’wykwš y’z
kürlüg erser-ler telim üküş yaz-

2 wq̈l’rynk’ q̈wrqwncsz ’’ym’ncsz ’rs’r
-oklarıŋa korkunçs(ı)z eymençs(i)z erser-

Tam böyleydi beyimiz.. tıpkı bunun gibiydi babamız.. (6-14) Cemaate ait minderi, döşeği etimize, derimize değdirip döşendik.. Saf disiplini koruyamadık.. ve o işi yapamadık .. Nafile sözler söyleyip (zaman) geçirdik.. Şimdi o günahlarımızın affını diliyoruz. En kısa zaman(da) ıstıraptan kurtulup sizin öğretinizi anlayalım! (14-17) Bunun üzerine cehennemlik canlılar mükemmel bilgili Maitreya burkan … … cehennemlikler … … …

(arka sayfa)

(1-9) Aldatıcılarsa pek çok günahlarından (dolayı) korkmuyorlarsa,

3 l’r kš’nty q̈ylw ’yck’rm’dwk ’rs’r l’r
-ler kşanti kılu içgermedük erser-ler

4 ’wl’r ’wl ’wqwrd’ ’’cyq ’mk’kk’
olar ol ugurda açıg emgekke

5 t’kmyš ’rs’r l’r .. - ym’ ’ylkyd’ky
tegmiş erser-ler .. - yme ilkideki

6 y’β’z ’wyk’r’tyk - l’rynk’ ’ync’
yavaz ögretig-leriŋe inçe

7 s’q̈ync s’q̈ynwr - l’r .. twyk’l
sakınç sakınur-lar .. tükel

8 pylk’ m’ytry - pwrq’nq kwyr’lym
bilge maitri - burkan(ı)g körelim

9 ’rty .. pw tnkry q̈wβr’qy ym’ pyzny
erti .. bo t(e)ŋri kuvragı yme bizni

10 kwyrm’zwnl’r ’rdy .. pyzynk mwynwmwzny
körmezünler erdi .. biziŋ münümüzni

11 y’zwq̈wmwzny m’ytry pwrq’n ’wqwp
yazokumuznı maitri burkan ukup

12 yyqylmyš q̈wβr’q q̈’ yrlq̈’m’zl’r ’rdy..
yıgılmış kuvrag-ka y(a)rl(ı)kamazlar erdi..

13 pw mwnc’ s’q̈ync s[’]q̈yntwql’rynt’
bo munça sakınç s[a]kıntuklarınta

14 ’’yyq q̈ylynclq yyl ’wynwp ’’βyryp p
ayıg kılınçl(ı)g yėl ünüp evirip <p>

15 … / t’mwl’r d’ k’myšwr
… / tamular-da kemişür

16 pylk[’] m’ytry pwrq’n … /d/ …
bilg[e] maitri burkan .. /d/…
(gerisi eksik)

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

66. XXI(?),4(?)=Nr.177
(ön sayfa?)

af dileyip bir işi üzerine almıyorlarsa onlar o zamanda ıstırabın etkisindeyseler .. ve önceki kötü alışkanlıklarını düşünürler .. Mükemmel bilgili Maitreya burkanı görelim! (9-12) Diğer taraftan bu tanrı topluluğu bizi görmesin! .. Bizim kusurlarımızı, günahlarımızı Maitreya burkan anlayıp toplanan kalabalığa söylemeseydi.. (13-16) Böyle düşündüklerinde günah rüzgârı ortaya çıkıp çevirip … cehennemlerde fırlatır. Bilge Maitreya burkan .. …

66. XXI(?),4(?)=Nr.177
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … // …
… // …

2 /// … / ///l/ ’wytwnw /…
/// … / ///L/ ötünü /…

3 ’’m’ry l’ry ’ync’ typ tyywr l’r pyz
amarı-ları inçe tėp tėyür-ler biz

4 ym’ ’wynkr’ š’kymwn pwrq’n š’z
yme öŋre şakimun(i) burkan şaz-

5 ynynt’ šmn’nc l’r ’rdymz kwyny y
-ininte ş(a)mnanç-lar erdim(i)z küni <y>

6 q̈yβyrq’n m’q̈ kwynkwlyn ’’dyn ’’dyn
kıvırkan-mak köŋülin adın adın

7 twyyn l’r šmn’nc l’r nynk p’r ywq mwyn
toyın-lar ş(a)mnanç-lar-nıŋ bar yok mün-

8 l’ryn y’zwql’ryn ’ykyl k[’]rty kyšy
-lerin yazokların egil kart[i] kişi-

9 l’rk’ ’’yyq l’yw swyzl’dymz …
-lerke ayıg-layu sözledim(i)z …

10 šmn’nc pwlm’q̈ ’d/…
ş(a)mnanç bolmak ’D/…

11 …/q̈/ … / …
…/q̈/ … / …
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … /// …
… /// …

2 /// …//kw ym’ q̈//// … /l//l///
/// …//KW yme q̈//// … /L//L///

3 ’mty tyll’rynkyzl’rny ’wyntwrwnk
amtı tilleriŋizlerni üntürüŋ-

4 l’r ’wl y’zwqwnkwzl’r nynk q̈ynyn
-ler ol yazokuŋuzlar-nıŋ kının

(1-11) … … … rica ederek … bazıları şöyle söyler: Biz eskiden burkan Şakimuni disiplininde rahibelerdik. Kıskanç, cimri gönüllerle başka başka rahip, rahibelerin olan, olmayan kusurlarını, günahlarını rahip olmayan erkek Budistlere kötüleyerek söyledik … Rahibe olmak … … … …

(arka sayfa?)

(1-11) … … … ve … Şimdi dillerinizi dışarı çıkarın! O günahlarınızın cezasını

5 qyzqwtyn kwytwrwnk l’r ’wytrw pyr
kızgutın kötürüŋ-ler ötrü bir

6 p’r’ ’wlwq tylymyzny ’’qzymztyn
bere ulug tilimizni agzım(ı)ztın

7 t’šq’rw t’rtyp twyk twym’n yyl ’wyr
taşgaru tartıp tüg tümen yıl ör-

8 tlwk y’lynlyq s’p’nyn tylymzny s’p’n
-tlüg yalınlıg sapanın tilim(i)zni sapan-

9 l’ywrl’r …/q ’’nt’q ’’qyr ’mk’k
-layurlar …/Q antag agır emgek-

10 l’rt’ ’wzwp qwrtwlwp ’mty pw pr pr’ty
-lerte ozup kurtulup amtı bo prati-

11 k’n’r’k … //…
-kanarak … //…
(gerisi eksik)

çekin! Bunun üzerine bir mil uzunluğundaki dilimizi ağzımızdan dışarı çekip on binlerce yıl yanan sabanla dilimizi işlerler … Böyle ağır ıstıraplardan kurtulup şimdi bu küçük cehennem … …

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

67. XXI veya XX(?),?=Nr.281
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … /m// // …
… /M// // …

2 ’’drwq̈ kwyrklwk …
adrok körklüg …

3 t[’]mwlwq l’r q̈’tyq ’wynyn ’yql’yw syqt’
t[a]mulug-lar katıg ünin ıglayu sıgta-

4 yw twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’nyq kwyr
-yu tükel bilge maitri burkanıg kör-

5 k’ly k’lyr l’r .. ’’m’ryl’ry // …
-geli kelir-ler .. amarıları // …

6 ’t’wyzlwk l’r βyzyr twmšwqlwq …
e’tözlüg-ler vijir tumşuklug …

7 ’’yyq q̈ylylnclyq ’wyrtlwk y’lynlyq
ayıg kılınçlıg örtlüg yalınlıg

67. XXI veya XX(?),?=Nr.281
(ön sayfa?)

(1-17) … … başka şekilli … cehennemler yüksek sesle ağlayıp inleyerek mükemmel bilgili Maitreya burkanı görmek için gelirler .. bazıları …vücutlular elmas gagalı … günah işleyen alev alev

8 q̈wzqwn l’r ’wqswz t’kyncsyz /…
kuzgun-lar oksuz tegինçsiz /…

9 ywmq̈’q l’rq pwz’ pwt’r l’yw /…
yumgak-lar(ı)g buza butar-layu /…

10 ’’m’ry l’ry ’wyrtlwk t’myr lyk …
amarı-ları örtlüg temir-lig …

11 …/ ywrk’nmyš kydyrty ’’drwq
…/yörgenmiş kėdirti adrok

12 ’’drwq q̈wš k’yyk p’šlyq .. t[’]mwlwq
adrok kuş keyik başlıg .. t[a]mulug-

13 l’r [’]wyrtlwk y’lynlyq …
-lar [ö]rtlüg yalınlıg …

14 ’wyz q̈w //q ///…
öz q̈W //Q ///…

15 ’’m’ryl’ry p/…
amarıları P/…

16 m’nkyzlyk /…
meŋizlig /…

17 q̈wll’ryn/…
kulların/…
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

1 …// p’š p//…
…// baş P//…

2 … s’nkr’m s’nlyq
… seŋrem sanl(ı)g

3 … //yk ’’lyr q̈wryywr
… //YK alır kurıyur

4 …/ ’’dyn kyšy l’r k’
…/ adın kişi-ler-ke

5 …/y l’r .. ’dkw q̈wtlwq̈
…/Y L’R .. edgü kutlug

kuzgunlar devamlı … yumakları kopartarak … bazıları kızgın demirli … …kuşatılmış arka taraftaki şeçkin kuş geyik başlı … cehennemler kızgın… kendi … bazıları … görünüşlü … kullarını/…

(arka sayfa?)

(1-18) … baş … Cemaate ait … çalar … başka kişilere … .. iyi kutsal

6 …/ pyzny kwywp tydty l’r ’wytl’
…/ bizni köyüp titti-ler ’WYTL’

7 …/ typ nwml’ywr l’r ’rdy y
…/ tėp nomlayur-lar erdi <y>

8 … s’nkyk s’nkr’m s’nlyq ’’dyn
… saŋik seŋrem sanlıg edin

9 t’β’ryn yym’nk l’r ywnkl’m’nk l’r..
tavarın yėmeŋ-ler yuŋlamaŋ-lar..

10 … pyrwk yyywr ywnkl’ywr ’rs’r /…
… birök yėyür yuŋlayur erser /…

11 ’wl ’wydwn ’’βyš t’mwd’ ’’cyq
ol üdün aviş tamuda açıg

12 …/ [’]mk’nk’y syzl’r .. pyz yyn’ //l/…
…/ [e]mgengey sizler .. biz yene //L/…

13 …// l’ryn ’wytl’ryn ’’lm’dyn
…// L’RYN ütlerin almadın

14 …/ q̈ylyqymzny twyk[’]l
…/ kılıkım(ı)znı tük[e]l

15 …/ ’t’wyz qw
…/ e’töz QW

16 …/z .. ’’ntr’n
…/Z .. antran

17 … t[’]mw l[’]rd’
… t[a]mu-l[a]rda

18 … /p ’wqswz
… /p oksuz
(gerisi eksik)

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

175. XXI(?),Son=Nr.454
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … / mwynwk q̈’d’q̈/…
… / münüg kadag/…

… bizi yakıp bıraktılar … … diyerek vaaz vermişlerdi. … Sangha’nın mallarını yemezler.. Eğer yerlerse …o zaman Avici cehennemde acı … çekeceksiniz .. ve biz … … öğütlerini gözetmeden … tabiatımızı tamamen … vücut … .. oradan … cehennemlerde … daima

175. XXI(?),Son=Nr.454
(ön sayfa)

(1-17) … günah işlemek …

2 … //z .. ’’nk kynynt’ /…
…//Z .. aŋ kėninte / …

3 … / tyšy y’k ’wl ’’r/…
… / tişi yek ol ’’R/…

4 … ywq̈’dtwr///….
… yokadtur/// …

5 … //y - …
… //Y - …

6 …. - //…
…. - //…

7 …/ - kwynynk[’] …
…/ - küniŋ[e] …

8 … - yyltyz // …
… - yıltız // …

9 … / twyyn l’r /…/r .. ’wl tylt[’]q/…
… / toyın-lar /…/R .. ol tılt[a]g/…

10 … /// q[’]m’q̈ /wy/…l//y ’’rt’typ /…
… /// k[a]mag /WY/…L//Y artatıp /…

11 … //yp … /r .. ’’nyn ’dkw /…
… //YP … /R .. anın edgü /…

12 … / typ kwys’kly l’r …
… / tėp küsegli-ler …

13 … / q’m’ // nyzβ’ny l’r q̈’ q/…
… / Q’M’ // nizvani-lar-ka Q/…

14 …/ ’’qwlwq yyl’n q’
…/ agulug yılan-ka

15 … ’t’wyzwk kwyw kwyz[’]dw …
… e’tözlüg küü küz[e]dü …

16 … kym ’wl k’šyp pwrq[’]n …
… kim ol kaşip burk[a]n …

17 … /y /…
… /Y /…
(gerisi eksik)

… .. en sonunda … … kadın şeytan o …yok eder … … … …. … … gününe … … kök … … rahipler … .. o sebeple … … tüm … yok edip … … … .. bu sebeple iyi … … diyerek muhterisler … … ihtiraslara … … zehirli yılana … vücudu koruyarak … ki o Buda Kaşip … … …

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … // … / …
… // … / …

2 … //// ’’βyš ’wl///…
… //// aviş ol///…

3 … kycyk t’mw l’r q̈’ p’rdy …
… kiçig tamu-lar-ka bardı …

4 … / ’rwš ’wykwš q̈wt …
… / erüş üküş kut …

5 … //p ’ylyk …
… //P ilig …

6 … - k/ …
… - K/ …

7 … / - …
… / - …

8 … //// - …
… //// - …

9 … //wp ’rq’ - nt …
… //WP arha-nt…

10 … /ml’r .. .. …
… /ML’R .. .. …

11 … //// pwlwnc q’zq’nc …
… /// bulunç kazganç …

12 …/k kwykwzlwk … //// …
…/K köküzlüg .. //// …

13 … ’[’]ryq kwyrkytm// …
… [a]rıg körkitm// …

14 pyr ’wtwzwnc ’wylwš /.. ..
bir otuzunç ülüş /.. ..

15 … twyk’dy .. .. …
… tüketi .. .. …

(arka sayfa)

(1-17) … … … … Avici o … …
küçük cehennemlere ulaştı … …
birçok kut … … hükümdar …
… … … … … … … rahip …
… .. .. … … fayda, kazanç … …
göğüslü .. … … saf görünüm …
yirmi birinci bölüm .. .. … bitti
.. .. … .. ..

16 .. ..
.. ..

17 n’mw pwt n[’]mw drm .. n’mw s’nk
namo but n[a]mo d(a)rm .. namo saŋ
(gerisi eksik)

Buda’ya saygı Dharma’ya saygı
cemaate saygı.

XXII. Bölüm
(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

(Kayıp parça için bkz. Ek II, sayfa 60)
68. XXII,1=Nr.17
(ön sayfa)
’yky ’wtwzwnc ’wylwš pyr ptr
iki otuzunç ülüş bir p(a)tr

1 ’mty pw nwmlwq s’β’q sm’nt’βrk’š y’zy
amtı nomlug savag s(a)mantavrkaş yazı-

2 d’ ’wqmyš krk’k .. ’’nt’ ’wytrw
-da ukmış k(e)rgek .. anta ötrü

3 kwyk q̈’lyqd’ twyklwk twym’n lyk
kök kalıkda tüglüg tümen-lig

4 ’wyrtlwk y’lynlyq q̈r[’] pwlyt ’wsw
örtlüg yalınlıg k(a)r[a] bulıt osu-

5 qlwq twytwn lwk … /yk’nmyš ’wlwq
-glug tütün-lüg … /YK’NMYŠ ulug

6 ’t’wyzlwk - ’wlyyw syqt’yw
e’tözlüg - ulıyu sıgtayu

7 q̈wrqyncyq - ’wynklwk
korkınçıg - öŋlüg

8 m’nkyzlyk - t’mwlwq l’r k’lyr
meŋizlig - tamulug-lar kelir-

9 l’r .. ’wl t’mwlwq l’ryq kwyrwp s’m’nt’
-ler .. ol tamulug-larıg körüp samanta-

10 βrkyš y’zyd’qy q̈wβr’myš q̈wβr’q
-vrkiş yazıdakı kuvramış kuvrag

11 [’’]nksyz q̈wrqwp ’’yynyp s’ns’r l’q
[a]ŋsız korkup ayınıp sansar-lag

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

(Kayıp parça için bkz. Ek II, sayfa 60)
68. XXII,1=Nr.17
(ön sayfa)
(yirmi ikinci bölüm birinci yaprak)

(1-18) Şimdi Dharma sözünü Samantavrkaş ovasında anlamalı .. Bunun üzerine semada on binlerce kızgın alevli kara bulutlar gibi dumanlı … büyük vücutlarıyla ağlayıp inleyerek korkunç şekilli cehennemlikler gelir .. o cehennemlikleri görüp Samantavrkaş ovasındaki toplanmış kalabalık son derece korkup yaşam döngüsüne ait

12 m’nky twnk’ n’nk prksyzyn m’nkwsw
meŋi toŋa-neŋ b(e)rksizin meŋüsü-

13 zyn mwynyn q̈’d’qyn s’qynyp
-zin münin kadagın sakınıp

14 ’ync’ typ tyywr l’r ’’ltync kwyn
ince tėp tėyür-ler altınç kün

15 tnkry twqmyš ’wydt’ky t’k ’wyrtyn
t(e)ŋri tugmış üdteki teg örtin

16 y’lynyn ywrk’nmyš ’t’wyzlwk l’r ..
yalının yörgenmiş e’tözlüg-ler ..

17 ’wlym’q̈ mwynkr’m’k ’wynl’ry ’yštylwr
ulımak müŋremek ünleri èşitilür

18 n’ ’’/ … /ynt’ /// … /tq
ne ’’/ …/YNT’ /// … /TQ
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
’yky ’wtwzwnc
iki otuzunç

1 ’’m’ry l’ry ’wyrtlwk y’lynlyq q̈yzyl
amarı-ları örtlüg yalınlıg kızıl

2 p’qyr l’q n’r’l’r ’ycynt’ p’kl’nmyš
bakır-lag naralar içinte beklemiş

3 ’’m’ry l’ry ’ykyn ’wyrt’nwr ..
amarı-ları ikin örtenür ..

4 ’yšyq l’ryn [’]wyrt[’]nmyš t’myr lyk
isig-lerin [ö]rt[e]nmiş temir-lig

5 q̈yz’rtmyš … /l’ryn pyr ’ykynty
kızartmış … /L’RYN bir ikinti-

6 šk’ ywyzr[’] - q̈wlq[’]qr’
-şke yüzr[e] - kulg[a]kra

7 s’ncyšw t’mw - ’rklykl’ry y
sançışu tamu - erkligleri <y>

8 t’kr’ twly - ywryp ’wyrtl
tegre tolı - yorıp örtl-

sevincin geçiciliğini, günahını düşünüp şöyle söyler: Altıncı gün, tanrı doğduğu zamandaki gibi alevin sardığı vücutlar(ın) .. feryat etme, inleme sesleri duyulur. Ne … …

(arka sayfa)
(yirmi ikinci)

(1-19) Bazıları kızgın alevli kızıl bakırlı cehennemler içinde hapsedilmiş, bazıları arasında yanar .. ısıyla yanmış kızgın demirli … birbirlerine yüzlerine, kulaklarına doğru şişleyerek cehenneme hükmedenlerin etrafında toplanıp yürüyüp

9 wk py pycqwn ’wyz q̈wnwqyn s’nc’
-üg bi bıçgun öz konokın[63] sança

10 ’’m’ry l’ry qyz’rtmyš t’myr lyk q̈’z
amarı-ları kızartmış temir-lig kaz-

11 q̈wq̈l’r pyr ’ykyntyš k’ q̈wlq̈’q̈r’
-goklar bir ikintiş-ke kulgakra

12 twqyšw k’lyr l’r .. ’’m’ryl’ry qyz’rtmyš
tokışu kelir-ler .. amarıları kızartmış

13 t’myr lyk cwm’q l’ryn p’šq’
temir-lig çomak-ların başka

14 twqyšw ywqrwtc’ myyyl’ryn s’ncyšw
tokışu yogrutça meyilerin sançışu

15 yyywr l’r.. ’’m’ry l’ry ’wyrtlwk
yėyür-ler.. amarı-ları örtlüg

16 y’lynlyq ’yrp’kl’ryn pyr ’ykyntyšk’
yalınlıg erpek bir ikintişke

17 ’yrp’kyn ’yrp’šw k’lyr l[’]r.. ’’m’ry
erpekin erpeşü kelir-l[e]r.. amarı-

18 l’ry q̈wll’ryn … ’[’]qyzl’
-ları kolların … [a]gızla-

19 ryn …
-rın …
(gerisi eksik)

kızgın bıçakla ruhun meskenini şişleyip bazıları kızgın demirden yapılmış kazıklarla birbirine, kulaklarına doğru vurmak üzere gelirler .. bazıları kızgın demirden yapılmış çekiçlerle başlarına vurarak yoğurt gibi beyinlerini delerek yerler .. bazıları kızgın alevli testereleriyle birbirlerini karşılıklı kesmek üzere gelirler .. bazıları kollarıyla kollarını … ağızlarını …

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

176. XXII,3 veya 10[?]=Nr.90 (Sayfa numarasının sonu uzatıldığı için 3 veya 10 olabilir. 4 zaten dolu)
(ön sayfa)
’yky ’wtwzwnc ’wylwš ’wyc ptr
iki otuzunç ülüş üç p(a)tr

176. XXII,3 veya 10[?]=Nr.90
(ön sayfa)
(yirmi ikinci bölüm üçüncü yaprak)

63 Shimin-Klimkeit-Laut, öz qonuq kavramının “ruhun yeri, ruhun meskeni” olduğunu, TT VII, 32-33’teki 19-21 numaralı metinlere göre, “ruhun yeri” vücudun çeşitli bölgelerinde lokalize edilebildiğini ve bu fikrin Çinlilerden kaynaklandığını belirtmiştir(Shimin-Klimkeit-Laut 1988: 354)

1 … // twyyn šmn’nc kwyrklwk l’r ..
… // toyın ş(a)mnanç körklüg-ler

2 pyr ’ykyntyš k’ ’’ršy q[’]ršy twytwšw
bir ikintiş-ke arşı k[a]rşı tötüşü

3 … ///w k’lyr l’r .. ’wytrw ’wl t’mwlwq l’r
… ///W kelir-ler .. ötrü ol tamulug-lar

4 twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n p’šyn
tükel bilge maitri burkan başın

5 ’rwš ’wykwš pwrs’nk q̈wβr’qyq s’nsz
erüş üküş bursoŋ kuvragıg sans(ı)z

6 twym’n tnkry - y’lnkwq̈ q̈wβr’q
tümen t(e)ŋri - yalŋok kuvrag-

7 yn kwyrwp kym - ’wl’r n’nk
-ın körüp kim - olar neŋ

8 ////yn ’ylkyd’ - p’rw q̈ylmyš
////YN ilkide - berü kılmış

9 mwynl’ryn y’zwq̈l’ryn ’wyrtwnw kyzl’
münlerin yazokların ürtünü kizle-

10 nw ’wykr’nmyš t’βlyk kwyrlwk kwyrkswz
-nü ögrenmiş tevlig kürlüg körksüz

11 q̈ylylnclyq ’rs’r l’r .. ’wl’r ’ync’ s’qyn
kılınçlıg erser-ler .. olar ince sakın-

12 nc s’’qynwr l’r.. pyzny twyk’l pylk’
-<n>ç sakınur-lar.. bizni tükel bilge

13 m’ytry pwrq’n kwyrm’zwn ’rdy pw
maitri burkan körmezün erdi bo

14 yyqylmyš q̈’lyn q̈wβr’q ym’ pyzny
yıgılmış kalın kuvrag yme bizni

15 kwyrm’zwn l’r ’rdy .. q̈’nt’ ’rs’ r
körmezün-ler erdi .. kanta erser

16 y’šwrw p’twrw ywryylym ’rdy .. ’wl
yaşuru baturu yorılım erdi .. ol

(1-16) … rahip, rahibe görünümlüler birbirlerine farklı düşüncelere sahip olanlar kavga ederek … gelirler .. Sonra o cehennemlikler mükemmel bilgili Maitreya burkan önderliğinde birçok rahip topluluğunu sayısız tanrı, insan topluluğunu görüp ki onlar asla evvelden beri işledikleri günahları gizleyerek (daha önce) deneyimledikleri aldatıcı, çirkin yaratılışlıysalar .. onlar şöyle düşünürler: .. Bizi mükemmel bilgili Maitreya burkan görmesin! Bu toplanmış, kalabalık topluluğu ve bizi görmesinler .. Nerede ise gizleyerek gidelim ..

17 ’’nc’ s’q̈ync s’qyntwq t’ p’y’qy
ança sakınç sakıntuk-ta bayakı

18 n’r’l’r ’ycynk’ kyryp p’ryr l’r..
naralar içiŋe kirip barır-lar..

19 n’r’ l’r ’ykyl’ plkwrwp ’’ntr’n
naralar ikile b(e)lgürüp antran

20 ’βrylyp ’wlwq t’mwl’r d’ twyš’r l’r..
evrilip ulug tamular-da tüşer-ler..

21 … / twyzwn ywmš’q q̈ylynclq
… / tözün yumşak kılınçl(ı)g

22 … /tw pylyklyk ’rs’r l’r ’lkyd’
… /TW biliglig erser-ler ilkide

23 p’rw q̈ylmyš mwynl’ryn y’zwql’ryn
berü kılmış münlerin yazokların

24 kš’nty q̈ylw ’wykwnw ’wykr’nmyš ’rs’r
kşanti kılu ögünü ögrenmiş erser-

25 l’r.. ’wl’r ’wynkr’ky ’wykr’tykynk’
-ler..olar öŋreki ögretigiŋe

26 tswy l’ryn y’zwql’ryn ’’c’ y’d’
tsuy-ların yazokların aça yada

27 twyyn l’r q̈’ ’ync’ typ tyyywr l’r..
toyın-lar-ka ince tėp tėyür-ler..

28 pyz ’ylkyd’ š’kymwn pwrq’n š’z’ny
biz ilkide şakimun(i) burkan şazani-

29 nt’ twyyn l’r šmn’nc l’r ’rdym z
-nte toyın-lar ş(a)mnanç-lar erdim(i)z

30 … /y ’wlwq ’wlwq s’nkr’ml’ryk
… /Y ulug seŋremlerig

31 … /// pwlmyš c’ s’qynwr r
… /// bolmış-ça sakınur <r>
(ön sayfanın sonu)

(17-20) Böyle düşündüklerinde önceki cehennemler içine girerler .. Cehennemler(de) tekrar ortaya çıkıp oradan dönüp büyük cehennemlere düşerler.. (21-31) … asil, zarif yaratılışlı … bilgiliyseler önceden beri işledikleri günahların affını dileyerek anlayışını öğrenmişlerse .. onlar önceki deneyimlerine (göre) günahlarını göstererek rahiplere şöyle söylerler .. Biz eskiden Şakimuni burkan öğretisinde rahibelerdik … büyük manastırları … olduğu gibi düşünür

(arka sayfa)

1 ’rdymz .. ’’m’ry s’nkr’m s’nlq lyn l[’]ryk
erdim(i)z .. amarı seŋrem sanl(ı)g len-l[e]rig

2 pry’nl’ryq ’wyzwmwznwnk ’wl typ
p(a)ryanlarıg özümüzüŋ ol tėp

3 s’qynwr ’rdymz .. q̈wβr’q l’q q’m’q //…
sakınur erdimiz ..kuvrag-lag kamag //…

4 ’’βl’ryk ’wrwnl’ryq y’lynkwz ’rksynyp
evlerig oronlarıg yalıŋuz erksinip

5 ’wlwrwr ’rdymz .. ’’dn’qwq kwynkwlc’
olurur erdim(i)z.. ad(ı)naguk köŋülçe

6 ’wlwrq’ly ’ydm’z - ’rdymz.. ’wl tylt[’]
olurgalı ıdmaz - erdim(i)z.. ol tılt[a]-

7 qyn ’’nt’ - ’wylwp ’wlwq
-gın anta - ölüp ulug

8 t’mwl’r d’ twdw - mwz .. ’’ntyn
tamular-da tu[g]du-muz .. antın

9 q̈wrtwlwp pw kycyk t’mwl’r d’
kurtulup bo kiçig tamular-da

10 twqmyš ’rwr pyz .. kwyrwnk l’r p’kl’
tugmış erür biz .. körüŋ-ler begle-

11 rymyz .. mwnt’ twqwp ’wyrtlwk q̈yz
-rimiz .. munta tugup örtlüg kız-

12 ’rtmyš q̈yzyl p’qyr lyq n’r’l’r ’ycyn
-artmış kızıl bakır-lıg naralar için-

13 t’ p’kl’nyp twrq’rw ’’ršy q’rš y
-te beklenip turkaru arşı karş-ı

14 pwlwp n’r’lq q̈ynlyq ’ycynt’ t’myr
bolup naral(ı)g kınlık içinte temir-

15 lyk p’drwqyn cwm’q l’ryn q̈’zqwq̈
-lig badrokın çomak-ların kazguk-

16 l’ryn [’]wrwšwrl[’]r twqyšwr l’r.. pyr
-ların [u]ruşurl[a]r tokışur-lar.. bir

(arka sayfa)

(1-5) -dük .. bazı cemaate ait hücreleri kendimizindir, diyerek düşünürdük .. Topluluğu tüm … evlere, oturulan yerlere tek başına hakim olup yönetirdik.. (5-8) Başkalarının gönlünce yaşamasına izin vermezdik.. Bu sebeple o zaman ölüp büyük cehennemlerde doğduk.. (8-16) Oradan kurtulup bu küçük cehennemlerde doğduk .. Bakınız beylerimiz! .. Burada doğup kızgın alevli kızıl bakırlı cehennemler içinde kapatılıp sürekli kavgalı olup cehennem hapishanesi içinde demirden yapılmış baltayla çekiçlerle kazıklarla dövüştüler ..

17 ’’d’n ’wlwq ’mk’klyk t’mwlwql’r
adan ulug emgeklig tamuluglar

18 ’wlyyw syqt’yw ’ync’ typ tyywr l’r
ulıyu sıgtayu inçe tėp tėyür-ler

19 pyz ’wynkr’ š’kymwn pwrq’n š’z’n
biz öŋre şakimun(i) burkan şazan-

20 ynt’ twyyn šmnnc šrmyry šrmyr’nc
-ınta toyın ş(a)mnanç ş(a)rmire ş(a)rmiranç

21 š’kš’m’ny .. ’rdymz .. pyr ’ykyntyšk[’]
şakşamane .. erdim(i)z .. bir ikintişk[e]

22 ’’mr’nm’qyn pwdwlwp ywdwlwp ’yly
amranmakın bodulup yodulup ili-

23 šyp pwyšwk kwyrtwk pwltwmwz
-şip böşük körtük boltumuz

24 ’wlwq y’zwql’r ’rtymz.. ’’ny ’wycwn
ulug yazoklar ert[t]im(i)z.. anı üçün

25 ’’nt’ ’wylwp ’wlwq t’mw l’r d’
anta ölüp ulug tamu-lar-da

26 twqdwmwz .. t’mwdyn q̈wrtwlwp pw
tugdumuz .. tamudın kurtulup bo

27 pr’tyk’nr’r’k kycyk t’mw l’r d’
pratikanarak kiçig tamu-lar-da

28 twqdwmwz.. kwyrwnk l’r ’’y’q q̈’ t’ky
tugdumuz.. körüŋ-ler ayag-ka tegi-

29 mlyk l’r.. kwyrwnk l’r p’kl’rym z..
-mlig-ler.. körüŋ-ler beglerim(i)z..

30 ’wlwq p’dwk t’mwlwq ’t’wyzyn
ulug bedük tamulug e’tözin

31 ’ykyn ’ykyn ’wyrtlwk …
ikin ikin örtlüg …
(sayfanın sonu)

(16-31) Başka bir büyük ıstıraplı cehennemlikler feryat edip ağlayarak şöyle söylerler: Biz önceden Şakimuni burkan öğretisinde rahip, rahibe, rahip ve rahibe adayıydık .. Birbirimize aşkla bağlı olup akraba olduk, büyük günahlar işledik.. Onun için o zaman ölüp büyük cehennemlerde doğduk .. Cehennemden kurtulup bu küçük cehennemlerde doğduk.. Bakınız hürmete layık olanlar! Bakınız beylerimiz!.. Ulu büyük cehennemli bedenle yeniden alevli …

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

73. XXII, 2=Nr.3b (Ek II, s.34'te bu sayfa XXIII. bölüm kapsamında sınıflandırılmıştır. XXII'ye kadar olması gerekiyor. Büyük harf, sayfa numaralandırması çok açık bir şekilde 'yky olduğu için. Ayrıca faksimile 177'ye göre bu bölümün (XXII) başlığı şöyledir: twyyn šmn'nc kwyrklwk kycyk t'mwlwql'ryq kwyrm'k. Cehennemdeki keşiş ve rahibe şeklindeki yaratıklar da metinde sıklıkla karşımıza çıkıyor! Bu nedenle Bölüm XXII'nin [Levha 177] sonuna yerleştirilmelidir.)
(ön sayfa)
'yky 'wtwzwnc 'wylwš yyty ptr
iki otuzunç ülüş yėti p(a)tr

1 t'pyq 'wdwq q̈ylm'dyn kyrtkwnc lwk
tapıg udug kılmadın kėrtgünç-lüg

2 'wp'sy l'r n'nk pyrmyš pwšy l'ryn
upase-ler-neŋ bėrmiş buşı-ların

3 t'pynwr 'rdy l'r .. 'wl tylt'qyn pyz
tapınur erdi-ler .. ol tıltagın biz

4 tytsy l'ryq pwš 'ydmyš 'wycwn ''nt'
tetse-lerig boş ıdmış üçün anta

5 'wylwp q̈'m'qyn t'mwd' twqdwmwz..
ölüp kamagın tamuda tugdumuz..

6 t'mwdyn 'wzwp - pw kycyk t'mwl'r
tamudın ozup - bo kiçig tamular-

7 d' twqmyš - 'rwr pyz.. ..
-da tugmuş - erür biz.. ..

8 kwyrwnk l'r - p'kl'rymz mwnt'
körüŋ-ler - beglerim(i)z munta

9 twqwp 'wyrt'nwr y'l'r pyz .. p'qš y
tugup örtenür yalar biz .. bahş-ı

10 pwlt'cy l'r ''c'ry l'r 'wynkr' ywry
boltaçı-lar açari-ler öŋre yorı-

11 ywr pyz y'nk 'wdw tytsy pwlt'cy l'r
-yur biz yaŋ udu tetse boltaçı-lar

73. XXII, 2=Nr.3b
(ön sayfa)
(yirmi ikinci bölüm yedinci yaprak)

(1-5) ibadet etmeden inançlı müminlerin verdiği sadakalarla hizmet ederler .. bu sebepten biz öğrencileri serbest bıraktıkları için orada ölüp hepimiz cehennemde doğduk.. (6-9) Cehennemden kurtulup bu küçük cehennemlerde doğduk.. .. Bakınız beylerimiz! Burada doğup alev alev yanıyoruz .. (9-20) Öğretmen olacak hocalar önce yürüyoruz. Metot izleyerek öğrenci olacaklar

12 ’wyrtlwk y’lynlyq ’t’wyzyn ’wyrt
örtlüg yalınlıg e’tözin ört-

13 lwk cwm’q̈ l’r twt[’] pyzny twqyyw
-lüg çomak-lar tut[a] bizni tokıyu

14 ’ync’ typ tyywr l’r syzl’r pyzynk’
inçe tėp tėyür-ler sizler biziŋe

15 ’wmwq ’yn’q pwlq’ly s’qyntynkyzl’r
umug ınag bolgalı sakıntıŋızlar

16 ’rdy.. ’wyz ’t’wyzwnkwzl’rny pyzn-y
erdi.. öz e’tözüŋüzlerni bizn-i

17 ym’ ’wrwnc’q yydynkyzl’r..’mt y
yme urunçak yėdiŋizler.. amtı

18 y’zwqwmwzny pylynwr pyz ’wqwnwr pyz..
yazokumuznı bilinür biz ukunur biz..

19 q̈wp tswy d’ y’zwqt’ pwšwnw ’wytw
kop tsuy-da yazokta boşunu ötü-

20 nwr pyz kš’nty pwlzwn.. ’’mry l’ry
-nür biz kşanti bolzun.. amarı-ları

21 ’ync’ typ tyywr l’r .. pyz ym’ ’wynkr’
inçe tėp tėyür-ler .. biz yme öŋre

22 twyynl’r šmn’nc l’r ’rdymz .. s’nkyk
toyınlar ş(a)mnanç-lar erdim(i)z .. saŋik

23 s’nkr’m s’nlyq swcwsy ’’z ’rdy mcnk
seŋrem sanlıg soçosı az erdi m(a)nç(a)k[64]

24 swncwq kydyz twyš’k d’ ’wl’ty ’ydyšyn
sunçuk kidiz töşek-de ulatı idişin

25 t’β’ryn y’lynkwz ’’rksnyp m’nynk
tavarın yalıŋuz erks(i)nip meniŋ

26 ’wl ’yšltdym ’’ndyn ’’dyn k’rty l’r
ol işl(e)tdim andın adın karti-ler-

kızgın alevli vücutla kızgın çekiçler tutup bizi döverek şöyle söylerler: Sizler bize umut vermeyi düşünürdünüz.. Kendi vücutlarınızı ve bizi harcadınız.. Artık günahımızı kabul ediyoruz.. Bütün günahlardan affedilmeyi istiyoruz, affolsun.. (20-32) Bazıları şöyle söyler: Biz de eskiden rahip ve rahibeydik .. Sangha’ya ait evler azdı. dilenci kâsesi, minder, keçe yataktan başka kap kacağı yalnız kendi malım sayıp benimdir (deyip) faydalandım. Bundan başka müminlere de

64 Kelime tanıklanamamış, Tekin’in okuma ve anlamlandırması benimsenmiştir.

27 q̈’ ym’ ’rk t’rtyp pyrwr ’rdym z
-ka yme erk tartıp birür erdim(i)z

28 ’wl tylt’qyn ’’nt’ ’wylwp ’wlwq
ol tıltagın anta ölüp ulug

29 t’mwd’ twqdwmwz.. t’mwdyn q̈wrtwlwp
tamuda tugdumuz.. tamudın kurtulup

30 kycyk t’mw l’r d’ twqdwmwz.. mwnt’
kiçig tamu-lar-da tugdumuz.. munta

31 twqwp twyyn p’šlyq šw šwtsy ’’z’n
tugup toyın başlıg şu şotse azan

32 m’nc’k twylt twyš’k t’q̈’r
moncuk tölt töşek tagar
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

1 k’βyz swncwq ’ysyc pwq̈’c pwrn’c
keviz sunçuk eşiç bukaç burnaç

2 ’t’wyzlwk ’rwr .. twlp ’t’wyzwmwztyn
e’tözlüg erür .. tulp e’tözümüztin

3 ’wtyn ’wyrt’nwr y’l’r .. pw ’mk’k’
otın örtenür yalar .. bo emgek

4 ’wylw ym’ ’wm’z pyz .. ’’m’ry l’ry ’ync’
ölü yme umaz biz .. amarı-ları inçe

5 typ tyywr l’r.. pyz ym’ ’ylkyd’
tėp tėyür-ler.. biz yme ilkide

6 š’kymwn pwrq’n š’z’nynt’ twyyn
şakimun(i) burkan şazanınta toyın-

7 l’r šmn’nc l’r - ’rdymyz s’nkkyk
-lar ş(a)mnanç-lar - erdimiz saŋ<k>ik

8 s’nkr’m s’nlq - t’ryq l’q yyryn
seŋrem sanl(ı)g - tarıg-lag yėrin

9 q̈’lβ’lyq l’ryn pwrlwq l’ryn swyk
kalvalık-ların borluk-ların sög-

hükmedip verirdik. Bu sebepten o zaman ölüp büyük cehennemde doğduk.. Cehennemden kurtulup küçük cehennemlerde doğduk.. Burada doğup başlı, tarak, tabure, taht, boncuk, yatak, döşek, çuval

(arka sayfa)

(1-4) kilim, minder, kazan, tencere, testi şekilli olurlar .. tüm vücudumuz ateş ile yanar .. Bu ıstırap da bizi öldüremez. (4-12) Bazıları şöyle söyler: .. Biz önceden Şakimuni burkan öğretisinde rahipler, rahibeler idik. Sangha’ya ait tarla arazilerini sebze bahçelerini, bağları,

10 wtyn yymyšyn ’rksynyp ’’dyn ’ykyl
-ütin yėmişin erksinip adın egil

11 k’rty l’r q’ pyrdymz.. ’wyzwmwz y’lynk
karti-ler-ke bėrdim(i)z.. özümüz yalıŋ-

12 kwz ’ynl’p [’]rksyntymz yydymz ywnkl[’]dmz
-uz iŋlep[65] [e]rksintim(i)z yėdim(i)z yuŋl[a]dım(ı)
z

13 ’wl tylt’qyn [’]’nt’ ’wylwp ’wlwq
ol tıltagın [a]nta ölüp ulug

14 ’wlwq t’mwl’r d’ twqdwmwz.. t’mwdyn
ulug tamular-da tugdumuz.. tamudın

15 q̈wrtwlwp pw kycyk t’mwl’r d’
kurtulup bo kiçig tamular-da

16 twqmyš ’rwr pyz.. mwnt’ twqwp
tugmış erür biz.. munta tugup

17 q̈’ywsy q̈’lβ’lyq ’t’wyzlwk q̈’ywsy
kayusı kalvalık e’tözlüg kayusı

18 q’lβ’ ’t’wyzlwk q̈’ywsy swykwt
kalva e’tözlüg kayusı sögüt

19 ’t’wyzlwk q̈’ywsy ’’t’z ’t’wyzlwk
e’tözlüg kayusu ataz e’tözlüg

20 ’’lq̈w twyyn p’šlyq ’rwr pyz.. twrq’
alku toyın başlıg erür biz.. turka-

21 rw ’wtyn y’l’r pyz.. ’t’wyzwmwz..
-ru otın yalar biz.. e’tözümüz..

22 ’wyz’ ’wyrtlwk t’š s’sy y’q̈’r
üze örtlüg taş sası yagar

23 ’’m’ry l’ry ’ync’ typ tyywr l’r
amarı-ları ince tėp tėyür-ler

24 pyz ym’ ’wynkr’ š’kymwn pwrq’n
biz yme öŋre şakimun(i) burkan

ağaçlarını, meyvelerini kendi mülkümüz sayıp diğer müminlere verdik.. Kendimiz yalnız gasp ettik, hak sahibi olduk, yedik, tükettik. (13-22) Bu sebepten o zaman ölüp büyük cehennemde doğduk.. Cehennemden kurtulup bu küçük cehennemlerde doğduk.. Burada doğup kimisi sebze bahçesi görünümlü, kimisi sebze görünümlü kimisi ağaç görünümlü kimisi su yollu arazi görünümlü (olur ama) hepimiz rahip başlıyız.. Her zaman ateşle yanarız.. vücudumuz.. üzerine alevli taş, balçık yağar. (23-28) Bazıları şöyle söyler: Biz de önceden Şakimuni burkan

65 art damak geniz n si ile yazılması gereken eylem sadece n ile yazılmıştır. Tekin erksin- fiili ile birlikte kulanıldığını, gasp etmek anlamında olduğunu belirtmiştir. Metinde Tekin’in görüşü benimsenmiştir.

25 š’z’nynt’ twyyn l’r šmn’nc
şazanınta toyın-lar ş(a)mnanç-

26 l’r ’rdymz.. s’nkr’ml’r d’ ’ryp
-lar erdim(i)z.. seŋremler-de erip

27 pyr kwynky pyr ’’y q̈y y’rym ’’yqy
bir küŋi bir ay-kı yarım aykı

28 y’qšycy ’yš ’’yqwcy pwltwmwz ..
yakşıçı iş ayguçı boltumuz ..

29 pwrswnk q̈wβr’q ’’šyn ’yckwsyn
bursoŋ kuvrag aşın içgüsin

30 p’qr’qw q̈ylyncyn t’psyz t’nksyz
bagragu kılınçın tapsız taŋsız

31 q̈yltymz.. y’n’ t’kymsz kyšy l’ryk
kıltım(ı)z.. yene tegims(i)z kişi-lerig

32 ’’š’tdymz .. ’wl tylt’qyn ’’nt’
aşatdım(ı)z .. ol tıltagın anta
(sayfanın sonu)

öğretisinde rahipler, rahibeler idik.. Manastıra varıp bir günlük, bir aylık, yarım aylık muhafız, vekil olduk .. (29-32) Cemaatin yiyeceğini, içeceğini uygunsuz tabiatlı, tiksindirici yaptık.. ve layık olmayan kişileri doyurduk .. Bu sebepten böyle

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

177(+69). XXII,Son=Nr.80
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … /ltymz [’]wtm’q̈
…/LTYMZ [u]tmak

2 //… ’wyc ’’qylyq
//… üç agılıg

3 nwmwq … yβlq swyzl’dymz qwβr
nomug .. y(a)vl(a)g sözledim(i)z kuvr-

4 ’qlq ’βl’ryk y’lynkwz ’’nk’ntym z
-agl(a)g evlerig yalıŋuz eŋentim(i)z

5 ’rksyntymz ’’dn[’]qw q[’] pyrdymz .. ’mr’nm’q̈
erksintim(i)z adn[a]gu-k[a] bėrdim(i)z .. amran-
mak

177(+69). XXII,Son=Nr.80

(1-9) ... galip olma … üç hazineli dini (tripitaka) .. kötü söyledik. Cemaate ait evleri tek (başımıza) sahip çıktık başkalarına verdik .. Cinsel günahla ile

6 pylykyn pyr ’ykyntyš k’ s’βlq ..
biligin bir ikintiş-ke savl(ı)g ..

7 ’t’wyzny ’’rt’dymz ’’sq’ncw t[’]qwn
e’tözni artatım(ı)z askançu t[a]gon

8 s’β swyzl’dymz .. lwkl’ryq pyrl’ q’tty
sav sözledim(i)z .. luklarıg birle kattı-

9 mz q̈’rdymz .. tytsy q̈wβr’q yyqdymz ’wydswz
-m(ı)z erdim(i)z .. tetse kuvrag yıgdım(ı)z üdsüz

10 ’rksyz pwš ’ydtmz s’nkkyk s’nkr’m
erksiz boş ıdt(ı)m(ı)z saŋ<k>ik seŋrem

11 s’nlyq ’ydyšyn t’β’ryn ’’nk’nw w
sanlıg idişin tavarın eŋeyü <w>

12 ’’lyp ’yšl’tdymz ’’dn’qw q̈’ pyrm’dymz
alıp işletdim(i)z adnagu-ka bėrmedim(i)z

13 yyryn swβyn p’qyn pwrlwq̈yn
yėrin suvın bagın borlukın

14 ’’ryn ’’tyn ’wql’tdymz.. s’nkr’m
erin atın oklatdım(ı)z.. seŋrem

15 s’nlyq ’’dyn t’β’ryn ’’rt’dtm z
sanlıg edin tavarın artatt(ı)m(ı)z

16 ’’y’m’dymz ’’cynm’dymz.. ’wl ’’nt’q ’’yyq
ayamadım(ı)z açınmadım(ı)z.. ol antag ayag

17 q̈ylync q̈ylyp ’wlwq t’mwl’r d’ twq
kılınç kılıp ulug tamular-da tug-

18 dwmwz .. ’’ntr’n q̈wrtwlwp ’mty pw
-dumuz.. antran kurtulup amtı bo

19 kycyk t’mw lr’ d[’] twqmyš ’rwr pyz..
kiçig tamu-lar-d[a] tugmış erür biz..

20 q̈’yw ’wydwn tnkrym syz twyk’l pylk’
kayu üdün t(e)ŋrim siz tükel bilge

21 š’kymwn pwrq’ntyn tykyn [’]wyk’
şakimun(i) burkantın tigin [ö]ge

birbirimize sözlü .. bedeni yok ettik, alaylı sözcük söyledik .. Büyük tütsü kaplarını karıştırdık .. (9-12) Öğrenci ve cemaati topladık yeterliliğimiz olmadığı halde serbest bıraktık cemaate ait malzemeleri hususi alıp faydalandık, başkasına vermedik.. (13-16) Toprağını, suyunu, bağını, bahçesini, adamlarını, atlarını oklattık.. cemaate ait mal mülkünü yok ettik, saygı göstermedik, mermhamet etmedik.. (16-25) Böyle kötü işler yapıp büyük cehennemlerde doğduk.. Oradan kurtulup artık bu küçük cehennemlerde doğarız.. Ne zaman tanrımız mükemmel bilgili Şakimuni burkandan veliaht

22 ’wrnynk’ ’’pyzyk yrlyq q̈’ t’kdyn
ornıŋa abişik y(a)rlıg-ka tegdiŋ-

23 kyz .. ’wl ’wqwrd’ ’wq pw ’wyc t’mw
-iz .. ol ugurda ok bo üç tamu-

24 dyn ’wzmyš q̈wrtwlmyš s’qyntmz
-dın ozmış kurtulmış sakınt(ı)m(ı)z

25 kym ym’ tnkrym syzynk ’’tynkyzq̈’
kim yme t(e)ŋrim siziŋ atıŋızka
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
1 pyz /// pw / … …/
biz /// bo / … …/

2 p’šlq ’mk’klyk …
başl(ı)g emgeklig …

3 t’mwdyn ’ydm’nk … t’kyn
tamudın ıdmaŋ … tegin-

4 wr pyz tnkrym .. pw ’mk’kymzny pwšwyw
-ür biz t(e)ŋrim .. bo emgekim(i)zni boşuyu

5 pyrynk .. ’’nt’ [’]wytrw twyk’l m’ytry
biriŋ .. anta [ö]trü tükel maitri

6 pwrq’n yrlyq’ncwcy pylykyn ’wl l
burkan y(a)rlıkançuçı biligin ol <l>

7 t’mw lwq l’r ’wyz’ yrwq y’ltryq ’ydw
tamu-lug-lar üze y(a)ruk yaltrık ıdu

8 y’lyq̈’r ’wl y’rwq q̈’ pwyrtwlwp
yalıkar ol yaruk-ka bürtülüp

9 t’mw lwq l’r ’’ntr’n qwrtwlwp kytw
tamu-lug-lar antran kurtulup ketu-

10 m’ty k’nt ’wlwšt’ ’wl’ty s’kyz
-mati kent uluşta ulatı sekiz

11 twym’n twyrt mynk ’rdny lyk
tümen tört miŋ erdni-lig

tahtına kutsama lütfuna ulaştınız
.. tam o zamanda bu üç cehennemden kurtulmayı düşünürüz ki tanrım sizin adınıza

(arka sayfa)

(1-5) biz bu … … yaralı, acılı … cehennemden göndermeyin .. (buraya) layığız .. Bu ıstırabımızı affedin! .. (5-15) Bunun üzerine mükemmel bilgili Maitreya burkan merhameti ile o cehennemlikler üzerine parlak ışık gönderir. O ışığa dokunarak cehennemlikler oradan kurtulup Ketumati kentinde ve diğer seksen dört bir değerli

12 p’lyq l’r d’ ’’zwn twt’r l’r trk
balık-lar-da ajun tutar-lar t(e)rk

13 ’wydwn ’wlq’dyp p’dwp twyk’l pylk’
üdün ulgadıp bedüp tükel bilge

14 m’ytry pwrq’n nwmynt’ twyyn pwlwp
maitri burkan nomınta toyın bolup

15 ’rq’nt q̈wtynk’ t’kyr l’r ’’nyn
arhant kutıŋa tegir-ler anın

16 pylk’ kyšy kwynkwlwk kwykwzwk
bilge kişi köŋül(l)üg köküzüg

17 ’’ryq twrwq twtmyš krk’k q̈ylmyš mwyn
arıg turug tutmış k(e)rgek kılmış mün

18 y’zwq q̈’ ’wykwnc kwynkwl ’wyrytmyš
yazok-ka ökünç köŋül öritmiş

19 krk’k kym ’’nt’q ’’nt[’]q ’’syq q’ twswq’
k(e)rgek kim antag ant[a]g asıg-ka tusuka

20 t’km’k pwlwr β’yp[’]š š’str lq nwš
tegmek bolur vaib[a]ş şastr-l(ı)g noş

21 swβswš ’ycmyš q̈wtlwq ’’ry’cyntry pwdysβt
suvsuş içmiş kutlug aryaçantre bodis(a)v(a)t

22 kšy ’’c’ry ’n’tk’k tylyntyn twqry tyly
k(e)şi açari enetkek tilintin tohre tili-

23 nc’ y’r’tmyš pr’tn’r’kšyt y ’’c’ry y
-nçe yaratmış pratnarakş(i)t-i açari <y>

24 twqry tylyntyn twyrk tylync’ ’’βyrmyš
tohre tilintin türk tilinçe evirmiş

25 m’ytry sm’yt nwm pytyk d’ twyyn šmn’nc
maitri s(i)mit nom bitig-de toyın ş(a)mnanç

26 kwyrklwk kycyk t’mwlwq l’ryq kwyrm’k
körklüg kiçig tamulug-larıg körmek

27 ’’tlq ’yky ’wtwzwnc ’wylwš twyk’dy.. ..
atl(ı)g iki otuzunç ülüş tüketi.. ..

şehirde doğarlar. Çabucak büyüyüp mükemmel bilgili Maitreya burkan öğretisinde rahip olup arhant saadetine ulaşırlar. (15-20) Bu sebeple bilgili kişinin zihnini temiz tutması gerekir. İşlediği günahlardan pişman olması gerekir ki böyle faydaya ulaşır. (20-28) Vaibhasika ekolüne mensup Budist öğreti metinlerini iksir (gibi) içmiş bodisavat üstat Aryacandra’(nın) Sanskrit dilinden Tohar diline çevirdiği, Pr(a)tinar(a)kşit Tohar dilinden Türk diline çevirdiği Maitrisimit nom bitig’de “rahip ve rahibe görünümlü küçük cehennemlikleri görmek” adlı yirmi ikinci bölüm bitti.. ..

28 n’mw pwt .. n’mw drm .. n’mw s’nk
namo but .. namo d(a)rm .. namo saŋ
(sayfanın sonu)

Buda’ya saygı Dharma’ya saygı cemaate saygı.

XXIII. Bölüm
(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

70. XXIII, 1=Nr.16
(ön sayfa)
’wyc ’wtwzwnc ’wylwš pyr ptr
üç otuzunç ülüş bir p(a)tr

1 n’mw pwt .. n’mw drm .. n’mw sn’k
namo but .. namo d(a)rm .. namo saŋ

(2. satır boş bırakılmıştır)

3 ’mty pw nwmlwq s’β’q q̈/…
amtı bo nomlug savag q̈/…

4 kwkwt’p’t t’q q̈[’]...
kukutapat tag-k[a]...

5 ’’tlq y’zy d[’] ’wqmyš krk’k
atl(ı)g yazı-d[a] ukmış k(e)rgek

6 ’’nt[’] ’wytrw - ’’d’n ywk’rw ..
ant[a] ötrü - adan yügerü ..

7 ’wydt’ky ’wtyn - y’lynyn ywrk’n
üdteki otın - yalının yörgen-

8 myš ’wlwq p’dwk - pwlyt [’]wsw
-miş ulug bedük - bulıt [o]su-

9 qlwq s’nsz twym’n kwlty n’ywt s’nyn
-glug sans(ı)z tümen kolti nayut sanın-

10 c’ kycyk t’mw lwq l’r k’lyr l’r..
-ça kiçig tamu-lug-lar kelir-ler..

11 ’’m’ry l’ry ’wtwnk ’yq’c /w/ …
amarı-ları otuŋ ıgaç /W/ …

12 ’wswqlwq ’t’wyzl’ry ’’m’ry l’ry
osuglug e’tözleri amarı-ları

70. XXIII, 1=Nr.16
(ön sayfa)
(yirmi üçüncü bölüm birinci yaprak)

(1-5) Buda’ya saygı .. Dharma’ya saygı .. cemaate saygı. Şimdi bu Dharma sözü … Kukutapat dağa… adlı ovada anlamalı. (6-10) Bunun üzerine başka ortaya çıkmış .. zamandaki ateşle ortaya çıkan büyük bulut gibi sayısız küçük cehennemlikler gelir.. (11-15) Bazıları odun, ağaç … gibi vücutları (ile), bazıları

13 ’wt ywk ’wswqlwq q̈wptyn synk’r
ot yük osuglug koptın sıŋar

14 ’wtyn ’wyrt’nw y’l’ ’wlyyw mwnkr’yw
otın örtenü yala ulıyu müŋreyü

15 yyql’yw syqt’yw k’lyr l’r .. ’’y’q q̈[’]
yıglayu sıgtayu kelir-ler .. ayag-k[a]

16 t’kymlyk m’ytry pwrq’nyq kwyrwp
tegimlig maitri burkanıg körüp

17 kym ’wynkr’ kyšy ’t’wyzyn t’
kim öŋre kişi e’tözin-te

18 ’rk’n ’wyc ’rdnyk ’’q̈l’qwcy y
erken üç ernig aklaguçı <y>

19 s’rsyq s’lyq t’βlyk kwyrlwk ’wrwncq
sarsıg salıg tevlig kürlüg urunç(a)k

20 yykwcy ’rs’r l’r .. ’wl’ry ’ync’ typ
yėgüçi erser-ler .. oları inçe tėp

21 s’qync s’qynwr l’r .. twyk’l pylk’
sakınç sakınur-lar .. tükel bilge

22 m’ytry pwrq’nyq kwyrm’lym ’rdy .. nwmyn
maitri burkanıg körmelim erdi .. nomın

23 ’yšydm’lym ’rdy .. pwrswnk qwβr’q ’rdyny
ėşidmelim erdi .. bursoŋ kuvrag erdini-

24 syn ym’ kwyrm’lym ’rdy .. ’’nc’
-sin yme körmelim erdi .. ança

25 s’qync s’qyntwq t’ ’ykyl’ ’wl’rny
sakınç sakıntuk-ta ikile olarnı

26’’yyq q̈ylync lq yyl twq̈yp ’wlwq t’mw
ayıg kılınç-l(ı)g yėl tokıp ulug tamu-

27 l’rd’ k’myšwr n’ ’wycwn typ tys’r
-larda kemişür ne üçün tėp tėser

28 kym ’ylkyd’ kyšy ’t’wyzynt’ ’rk’n
kim ilkide kişi e’tözinte erken

ot tomarı gibi her taraftan alevlerle yanarak feryat ederek gelirler .. (15-27) Saygıdeğer Maitreya burkanı görünce önceden insan bedenindeyken üç cevherden nefret eden, kaba, aldatıcı (sözlerle) emaneti zimmete geçirenlerdense .. onlar şöyle düşünürler: .. Mükemmel bilgili Maitreya burkanı görmeyelim .. vaazını dinlemeyelim .. cemaat mücevherini de görmeyelim .. Böyle düşündüklerinde onlara tekrar kötü amelli rüzgar çarpıp büyük cehennemlere atar. (27-31) Neden? deseler önceden insan bedenindeyken

29 pwrq’n’q pwrsnk q̈wβr’qy pyrl’
burkanag bursoŋ kuvragı birle

burkanı cemaati ile (birlikte) sevmezlerse vaizi vaaz verirken görüp öğretisini dinlemedilerse

30 s’βm’z ’’mr’m’z ’rs’r nwmcy pylk’l’ryk
sevmez amramaz erser nomçı bilgelerig

31 nwml’yw ’wlwrwr kwyrwp nwmyn ’yšydyks’
nomlayu olurur körüp nomın ėşidikse
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

(arka sayfa)

1 m’z ../ rwp ywryp p’rqwcy y
M’Z ../ RWP yorup barguçı <y>

2 … ’’nt’q twyrlwk tynlyq
… antag törlüg tınlıg-

(1-9) .. yürüyüp giden … böyle türlü canlılar burkan ile karşılaşsa … kötü öğretileri … duymak için … Maitreya burkandan (vazgeçip) kötü yola sapsalar … daha sonra gelecek burkanları da görmezler .. (9-22) ki asil, yumuşak gönüllü samimi tabiatlı burkanı, vaazını, cemaati, vaiz,

3 l’r pwrq’n pyrl’ twšs’r
-lar burkan birle tuşsar

4 // … // d’ky yβl’q ’wykr’tyk
// … // D’KY y(a)vlak ögretig-

5 l’ry /// … / ’yšydk’ly y
-leri /// … / ėşidgeli <y>

6 … /kwl’ry y - /// m’ytry
… /KWL’RY Y - /// maitri

7 pwrq’n tyn - ’’zs’r l’r
burkan-tın - azsar-lar

8 / …. /kl/y///y - kyn k’lt’cy
/ …. /KL/Y///Y - kėn kelteçi

9 pwrq’n l[’]ryq ym’ kwyrm’zl’r .. kym
burkan-l[a]rıg yme körmezler .. kim

10 ym’ twyzwn ywmš’q kwynkwlwk
yme tözün yumşag köŋül(l)üg

11 t’βsyz kwyrswz qylynclyq pwrq’nyq
tevsiz kürsüz kılınçlıg burkanıg

12 nwmwq pwrsnk qwβr’qyq nwmcy y
nomug burs(o)ŋ kuvragıg nomçı <y>

13 twyrwcy l’ryk s’βkwcy ’rs’r l’r
töröçi-lerig sevgüçi erser-ler

14 ’wytrw twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’nyq
ötrü tükel bilge maitri burkanıg

15 kwyrwp ’’nt’q s’qync s’qynwr l’r
körüp antag sakınç sakınur-lar

16 pyz twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n
biz tükel bilge maitri burkan

17 q̈wty nk’ y’qyn t’kk’ly ywzyn
kutı-ŋa yakın teggeli yüzin

18 kwyrk’ly pwl’lym ’rdy .. kntw tswywmwz
körgeli bolalım erdi .. k(e)ntü tsuyumuz-

19 ny y’zwqwmwzny ’’c’lym y’d’lym
-nı yazokumuznı açalım yadalım

20 ’rdy .. pyzynk ’ylkyd’ky q̈ylmyš
erdi biziŋ ilkideki kılmış

21 q̈ylyncymzny yyqylmyš q̈wβr’q q̈’
kılınçım(ı)znı yıgılmış kuvrag-ka

22 yrlyq’zwn ’rdy .. ’’nc’ s’q̈ync
y(a)rlıkazun erdi .. ança sakınç

23 s[’]qynyp ’wl t’mwlwq l’r .. twyk’l pylk’
s[a]kınıp ol tamulug-lar .. tükel bilge

24 m’ytry pwrq’n q̈’ y’q̈yn t’kyp
maitri burkan-ka yakın tegip

25 ’wlwq ’wynwn ’ync’ typ ’wytwnwr
ulug ünün ınçe tėp ötünür-

26 l’r .. tnkrym pyz ’wynkr’ y’lnkwq̈
-ler .. t(e)ŋrim biz öŋre yalŋok

27 ’’zwnynt’ ’rk’n ’ylyk l’r p’kl’r
ajunınta erken ilig-ler begler

28 ’’tlyq l’r pwlwp k’ntw ’rkymzt’
atlıg-lar bolup kentü erkim(i)zte

dinî bilginlerini sevenlerden olurlarsa sonra mükemmel bilgili Maitreya burkanı görüp şöyle düşünürler: Biz mükemmel bilgili Maitreya burkan saadetine yakınlaşmak için yüzünü görebilelim .. Kendi günahlarımızı gösterelim! Bizim önceden işlediğimiz günahlarımızı toplayan cemaate merhamet etsin! .. (22-31) Böyle düşünüp o cehennemlikler .. mükemmel bilgili Maitreya burkana yaklaşıp yüksek sesle şöyle söylerler: .. Tanrımız biz önceden insan varlığındayken hükümdar, bey isimlerinde olup kendi gücümüzden

29 ’wytrw βrq’r s’nkr’m s’nlyq s’nkyk
ötrü v(i)rhar seŋrem sanlıg saŋik

30 ’’dyn t’β’ryn p’synyp q̈wntwmwz ..
edin tavarın basınıp kntumuz ..

31 t’rtdymz y’šwrw p’twrw ’wqwrl’dymz..
tartdım(ı)z yaşuru baturu ogurladım(ı)z..
(sayfanın sonu)

ötürü manastıra, cemaate ait mal mülke el koyduk .. gizledik, çaldık..

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

71. XXIII, 4=Nr.15
(ön sayfa)
’wyc ’wtwzwnc ’wylwš twyrt ptr
üç otuzunç ülüş tört p(a)tr

71. XXIII, 4=Nr.15
(ön sayfa)
(yirmi üçüncü bölüm dördüncü yaprak)

1 c’n’q̈ l’ryn q̈yz’rtmyš q̈yzyl p’qyr swβ
çanak-ların kızgartmış kızıl bakır suv

2 swšwp ’yc’r l’r q̈’ywsy ’t’wyzl’
susup içer-ler kayusı e’tözle-

3 rynt’ky ’’t l’ryn yynl’ryn
-rinteki et-lerin yinlerin

4 ’yskl[’]p yyywrl’r q̈//…
isk(e)l[e]p yėyürler q̈//…

5 l’rynt’ ’wyrtlwk y’lynlyq …
L’RYNT’ örtlüg yalınlıg …

6 …/l’r - pyc’ ’//…/
…/L’R - bıça ’ //…/

7 t’kzynw twrwr - q̈’ywsy twlp
tegzinü turur - kayusı tulp

8 ’t’wyzy ’wyrt’ - nw y’l’ ’wlwq
e’tözü örte-nü yala ulug

9 ’wynwn ’yq̈l’yw syq̈t’yw m’ytry pwrq’n
ünün ıglayu sıgtayu maitri burkan

10 t’p’ k’lyr l’r .. kym ym’ ’wynkr’
tapa kelir-ler .. kim yme öŋre

(1-7) Çanakları kızgın kızıl bakır susayıp içerler. Kimisi vücutlarındaki etlerini, derilerini parçalayıp yerler … alev alev … … biçerek … dolaşır. (7-20) Kimisi bütün vücudu yanarak yüksek sesle ağlayıp inleyerek Maitreya burkana doğru gelirler .. Ki önceden

11 s[’]rsyq s’lyq kwynkwlwk t’βlyk kwyr
s[a]rsıg salıg köŋül(l)üg tevlig kür-

12 lwk qylynclyq [’]rs[’]r l’r ’wykwš tswy
-lüg kılınçlıg [e]rs[e]r-ler üküş tsuy

13 … ’wykwnc
… ökünç

14 … / s’r ..
… / S’R ..

15 … /zl’yw w
… /ZL’YW W

16 …/l’r r
…/L’R R

17 … // kwyrwp
… // körüp

18 … //l’r .. pyz ..
… //L’R .. biz ..

19 twyk’l pylk[’] m’ytry pwrq’nyq ’’ryty
tükel bilg[e] maitri burkanıg arıtı

20 kwyrm’lym ’rdy .. pw q̈wβr’q ym’ pyzynk
körmelim erdi .. bo kuvrag yme biziŋ

21 ’[’]yyq y’βl’q q̈ylyncymzny ’wqm’zwn l’r
[a]yıg yavlak kılınçım(ı)znı ukmazun-lar

22 ’rdy ’’nc’ s’qync s’qyntwql’rynt’
erdi ança sakınç sakıntuklarınta

23 ’wytrw ’wl’r ny ’’yyq qylynclyq yyl
ötrü olar-nı ayıg kılınçlıg yėl

24 y’ntwrwp kwytwrw ’yltyp ’wlwq t’mwl’r
yanturup kötürü eltip ulug tamular-

25 d’ k’myšwr .. q’yw l’ry ym’ yylyq
-da kemişür .. kayu-ları yme yılıg

26 ywmš’q kwynkwlwk t’βsyz kwyrswz
yumşak köŋül(l)üg tevsiz kürsüz

çirkin, aldatıcı işler yapsalar ve çok günah … pişman … .. … … … görüp … .. biz .. mükemmel bilgili Maitreya burkanı asla görmeyelim! .. (20-25) Bu topluluk da bizim kötü amellerimizi anlamasınlar! Böyle düşünüp düşündükten sonra onları kötü amelli rüzgar geri döndürüp, yukarı kaldırıp götürüp büyük cehenemlerde bırakır .. (25-31) Kimisi de samimi

27 q̈ylynclyq ’rs’r l’r q̈ylmyš tswy l’ryn
kılınçlıg erser-ler kılmış tsuy-ların

28 ’wykwnw tyzyt kš’nty q̈ylw ’wykr’n
ökünü ti kşanti kılu ögren-

29 wr ’rs’r l’r ..’wl’r ’wykr’ky ’wykr’
-ür erser-ler .. olar ö[ŋ]reki ögre-

30 tykl’rync’ ’ync’ s’qync s’q̈ynwr
-tiklerinçe inçe sakınç sakınur-

31 l’r twyk’l pylk’ my’try pwrq’n
-lar tükel bilge maitri burkan
(ön sayfanın sonu)

ameller işlerse, işlediği günahları itiraf edip af dileyerek öğrenseler .. onlar eskiden öğrendiklerine göre şöyle düşünürler: Mükemmel bilgili Maitreya burkan

(arka sayfa)

1 pyzny kwyrzwn ’rdy pw yyq̈ylmyš q̈wβr’q
bizni körzün erdi bo yıgılmış kuvrag

2 pyzynk y’β’z qylyncymzny ’wqzwn
biziŋ yavaz kılınçım(ı)znı ukzun

3 ’rdy … /dy .. ’’nc’ s’qync
erdi … /DY .. ança sakınç

4 s’qyntwql’rynt’ twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n
sakıntuklarınta tükel bilge maitri burkan-

5 q’ y’qyn t’kyp - ’wlwq ’wynyn
-ka yakın tegip - ulug ünin

6 ’ync[’] typ - ’wytwnwr l’r
inç[e] tėp - ötünür-ler

7 ’’y’q q̈’ - t’kymlyk
ayag-ka - tegimlig

8 tnkrym .. pyz - ’ylkyd’ y’lnk
t(e)ŋrim .. biz - ilkide yalŋ-

9 wq ’’zwnynt’ ’rk’n ’’qyr ’’yyq
-ok ajunınta erken agır ayıg

10 q̈ylync q̈yltymz ’’nynk ’wtlysyn
kılınç kıltım(ı)z anıŋ utlısın

(arka sayfa)

(1-18) bizi görsün! Bu toplanan kalabalık bizim kötü işlerimizi anlasın! … .. Böyle düşündüklerinde mükemmel bilgili Maitreya burkana yakınlaşıp yüksek sesle şöyle söylerler: Saygıdeğer tanrım! .. Biz önceden insan varlığındayken çok kötü işler yaptık. Bunun sonucunda

11 twyšyn ’mty t’mw lwq ’t’wyzyn
tüşin amtı tamu-lug e’tözin

12 t’kynwr pyz.. ’mty tnkrym tswywmwzny
teginür biz.. amtı t(e)ŋrim tsuyumuznı

13 ’yryncwmwzny …
erinçümüzni …

14 pwlwnk …
boluŋ …

15 kš’nty qyl …
kşanti QYL…

16 l’r t’mw …
L’R tamu …

17 m’ytry pwrq’n …
maitri burkan …

18 ’wytwnwr l’r .. …
ötünür-ler .. …

19 tynlyq l’r n’ ’’yyq qylync kwycynt’
tınlıg-lar ne ayıg kılınç küçinte

20 pw mwnt’q ’’drwq ’’drwq ’mk’k t’ky
bo muntag adrok adrok emgek tegi-

21 nwr l’r .. ’wytrw twyk’l pylk[’] m’ytry
-nür-ler .. ötrü tükel bilg[e] maitri

22 pwrq’n ’ync’ typ yrlyq̈’ywr .. pwl[’]r
burkan inçe tėp y(a)rlıkayur .. bol[a]r

23 ’wynkr’ š’kymwn pwrq’n š’z’nynt’
öŋre şakimun(i) burkan şazanınta

24 pwrsnk q̈wβr’q t’pyqcy sy ’wdwqcy
burs(o)ŋ kuvrag tapıgçı udugçı-

25 sy ’rdy l’r .. ’’m’ry swycyk ’wyl’d’cy
-sı erdi-ler .. amarı süçig üledeçi

26 twnwrcy ’rdy l’r q̈’m’q pwrsnk qwβr’q
tonurçı erdi-ler kamag burs(o)ŋ kuvrag

şimdi cehennemlik bedenli olduk.. Şimdi tanrım günahımızı … olun … tövbe … cehennem … Maitreya burkan … söylerler: .. … (19-31) Canlılar kötü işler yüzünden böyle çeşit çeşit ıstıraplar çekerler .. Bunun üzerine mükemmel bilgili Maitreya burkan şöyle söyler .. Bunlar önceden Şakimuni burkan öğretisinde cemaat topluluğu hizmetçisiydiler .. bazıları tatlı dağıtıcısı, fırıncıydılar. Bütün cemaat

27 ’wycwn ’’nwtmyš ’’šyq ’yckwk ..
üçün anutmış aşıg içgük ..

28 ly ’wynk’ yywr ’yc’r ywnkl[’]ywr [’’]dn[’]qw
LY öŋ[r]e yėyür içer yuŋl[a]yur [a]dn[a]gu-

29 q’ ym’ kwynkwlc’ pyrwrl’r …
-ga yme köŋülçe bėrürler …

30 n[’] tymyn ’wk pwrsnk …
n[e] temin ök burs(o)ŋ …

31 q[’] pyrwr l’r ’rdy.. ’wl t/…
Q[’] bėrür-ler erdi.. ol T/…
(sayfanın sonu)

için hazırladıkları yiyeceği, içeceği .. önceden yer, içer başkasına da gönlünce verirler[di] … Hemen cemaat … verirlerdi .. O …

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

72. XXIII, 5=Nr.13
(ön sayfa)
’wyc ’wtwzwnc ’wylwš pyš ptr
üç otuzunç ülüş bėş p(a)tr

1 ’’nt’ ’wylwp s’nkyk yyd’cy l’r n’nk
anta ölüp saŋik yėdeçi-ler-neŋ

2 pwrsnk q̈wβr’q d’ ’wynkr’ ’’š’d’cy
burs(o)ŋ kuvrag-da öŋre aşadaçı-

3 l’r n’nk ’wrny ’wy’sy ’’yyq t’m w
-lar-naŋ ornı uyası ayıg tam-u

4 ’wycwn ’’βyš t’mwd’ twqdy l’ r ..
üçün aviş tamuda tugdı-lar ..

5 ’’ntr’n ’’lpyn - ’’mk’kyn
antran alpın - emgekin

6 ’wzwp qwrtw - lwp ’mty pw
ozup kurtu-lup amtı bo

7 kycyk t’mwl’r -d’ twqdy l’r
kiçig tamular-da tugdı-lar

8 q̈’yw ’’šcy l’r - ’rdy.. ’wl’r
kayu aşçı-lar- erdi.. olar

72. XXIII, 5=Nr.13
(ön sayfa)
(yirmi üçüncü bölüm beşinci yaprak)

(1-7) orada ölüp manastır(a ait şeyleri) yiyenlerin cemaatte önceden yemek yiyenlerin yeri yuvası kötü cehennem (olduğu) için Avici cehennemde doğdular .. Oradan güçlükle kurtulup şimdi bu küçük cehennemlerde doğdular. (8-12) Kimisi aşçıydı .. onlar

9 ’mty q̈yz’rtmyš ’ysycl’r ’yrklykl’r
amtı kızartmış eşiçler erkligler

10 ’wyz’ kwytwrwp syzqwrmyš q̈yzyl
üze kötürüp sızgurmış kızıl

11 p’qyr .. ’wyrtlwk q̈’mycyn swswp
bakır .. örtlüg kamıçın susup

12 ’yc’r l’r .. q̈’ywsy ym’ twnwrcy ’rdy
içer-ler .. kayusı yme tonurçı erdi-

13 l’r ’wl’rny ym’ ’mty ’wyrtlwk
-ler olarnı yme amtı örtlüg

14 t’myr lyk tylk’n l’r q̈wll’ryn
temir-lig tilgen-ler kolların

15 qwltyq l’ryn pyc’r ’wš’r kym ym[’]
koltık-ların bıçar osar kim ym[e]

16 swycyk swβswš ’wyl’kwcy l’r ’rdy
süçig suvsuş ülegüçi-ler erdi-

17 l’r .. ’wl’r ’mty ’wyrtlwk y’lynlyq
-ler .. olar amtı örtlüg yalınlıg

18 pwrn’c ’nkynl’rynt’ kwytwrwp
burnaç eŋinlerinte kötürüp

19 syzq̈wrmyš q̈yzyl p’qyr ’yc’r l’r ..
sızgurmış kızıl bakır içer-ler ..

20 kym ym’ ’’š ’yckw ’wqwrl’p yykwcy
kim yme aş içgü ogurlap yėgüçi-

21 l’r ’rdy [’]wl’r ’mty kntw ’t’wyzl’ryn
-ler erdi [o]lar amtı k(e)ntü e’tözlerin

22 … /ryn ’wyzwp ’ysk’p yyywr
… /RYN üzüp iskep yėyür-

23 l’r … /d/p ’wl t’mwlwq l’r …
-ler … /D/P ol tamulug-lar …

24 … twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n q̈’
… tükel bilge maitri burkan-ka

şimdi kızgın kazanlar, tencereler sayesinde taşıyıp erimiş kızıl bakır .. kızgın kepçeyle kaşıklayıp içerler .. (12-23) Kimisi de fırıncıydı. Onları da şimdi kızgın demirden tekerlekler kollarını, koltuk altlarını kesip biçer ki tatlı içkiler dağıtırlardı .. Onlar şimdi kızgın testi(yi) omuzlarında taşıyıp erimiş kızıl bakır içerler .. Yiyecek içecek çalıp yiyenler şimdi kendi vücutlarını … kesip yerler (23-27) … cehennemlikler … … mükemmel bilgili Maitreya burkana

25 ’wlwq ’wynyn ’ync’ typ tyywr l’ r
ulug ünin inçe tėp tėyür-ler

26 … ’rdy ’’y’q q’ t’kymlyk …
… erdi ayag-ka tegimlig …

27 … ’rdy … /// …
… erdi … /// …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

1 s’qyncsyz pwswšswz y’m kwz’l’β’kš
sakınçsız buşussuz yam kujalavakş

2 q̈ylwr l’r ’rdy .. pyrwkyn pyz q̈’m’q
kılur-lar erdi .. birökin biz kamag

3 q̈wβr’q̈ nynk t’kynkwlwk ’’nwtmyš
kuvrag-nıŋ tegingülük anutmış

4 ’’š ’yckw ’wynkr’ yym’dymz ywnkl’m’dmz
aş içgü öŋre yėmedim(i)z yuŋlamad(ı)m(ı)z

5 ’rs’r ’’lqw - tnkry yyrynt’
erser alku - t(e)ŋri yėrinte

6 twq’y ’rdymz.. - tnkry yyryntyn
tug[g]ay erdim(i)z.. - t(e)ŋri yėrintin

7 q̈wty ’ynyp - š’nky ckrβrt
kutı inip - şanke ç(a)kr(a)v(a)rt

8 ’ylyk q̈’n - pyrl’ m’nky
ilig kan - birle meŋi

9 m’nkyl’p ’’nk kynynt’ syzynk š’z
meŋilep aŋ kėninte siziŋ şaz-

10 ’nynkyzt’ ’wlwq ’dkwk’ t’kk’y
-anıŋızta ulug edgülüg teggey

11 ’rdymz.. n’ ’wycwn typ tys’r ..
erdim(i)z.. ne üçün tėp tėser ..

12 pyzny ’wswqlwq ’wq t’pyqcy l’r
bizni osuglug ok tapıgçı-lar

yüksek sesle şöyle söylerler: …
-idi saygıdeğer … … -idi … …

(arka sayfa)

(1-6) Tasasız, kedersiz yüce (ve) iyi ahlaklı işler yaparlardı .. Eğer biz bütün cemaatin ulaşabileceği, (onlara) hazırlanan yiyeceği, içeceği önceden yemeyip, tüketmeseydik hepimiz gökyüzünde doğacaktık.. (6-11) gökyüzünden aşağıya inip Çakravartin Şankha ile neşelenip en sonunda sizin öğretinizde büyük erdeme ulaşacaktık.. (11-20) Neden? deseler .. Bizim gibi hizmet edenlerdi ..

13 ’rdy l’r.. kym ’’csyz swqswz kwyny
erdi-ler.. kim açsız suksuz küni

14 kwnkwlyn pwrsnk q̈wβr’qyq t’pyn
köŋülin burs(o)ŋ kuvragıg tapın-

15 ty ’wdwnty l’r.. ’wl’r ’’lqw tnkry y
-tı uduntı-lar.. olar alku t(e)ŋri <y>

16 yyrynt’ twqdy l’r .. tnkry yyryntyn
yėrinte tugdı-lar .. t(e)ŋri yėrintin

17 q̈wdy ’ynyp š’nky ckrβrt ’ylyk
kudı inip şanke ç(a)kr(a)v(a)rt ilig

18 q’n pyrl’ tnkry m’nkysy m’nky
kan birle t(e)ŋri meŋisi meŋi-

19 l’p kynynk’ nyrβ’n m’nkysyn
-lep kėniŋe nirvan meŋisin

20 pwlt’cy pwlwr l’r pyz yyn’ ’’z
boltaçı bolur-lar biz yene az

21 ’’lmyr kwnkwlwmwz kwyclwk pwlwp
almır köŋülümüz küçlüg bolup

22 swq q̈ylyncymzny tyd’ ’wm[’]dyn
suk kılınçım(ı)znı tıda um[a]dın

23 q’m’q q̈wβr’q t’kynkwlwk ’’šyq
kamag kuvrag tegingülüg aşıg

24 ’yckwk yydymz ywnkl’dymz ’wl tylt’
içgük yėdim(i)z yuŋladım(ı)z ol tılta-

25 q̈yn ’’nt’ ’wylwp ’’βyš t’mwd’
-gın anta ölüp aviş tamuda

26 twqdwmwz ’’βyš t’mwdyn ’wzwp
tugdumuz aviş tamudın ozup

27 qwrtwlwp … /y pw kycyk t’mw l’rd’
kurtulup … /Y bo kiçig tamu-larda
(gerisi eksik)

73.(Bu tercih 177’de yapıldı: Bölüm XXII)
(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

Hırssız, haset etmeden cemaat topluluğuna hizmet ettiler .. Onların hepsi gökyüzünde doğdular .. Gökyüzünde aşağıya inip Çakravartin Şankha ile neşelenip en sonunda Nirvana mutluluğuna ulaşacaklar. (20-24) Öte yandan biz(im) hırslı gönlümüz güçlenip açgözlü davranışlarımıza engel olamadan bütün cemaat(in ulaşabileceği, onlara ait) yiyeceği içeceği yedik. (24-27) Bu sebepten o zaman ölüp Avici cehenneminde doğduk Avici cehenneminden kurtulup … bu küçük cehennemlerde

74. XXIII,9=Nr.28
(ön sayfa)
’wyc ’wtwzwnc ’wylwš twqwz ptr
üç otuzunç ülüş tokuz p(a)tr

1 ’’m’ry l’ry ’wlwq p’dwk ’yn’k l’ryn
amarı-ları ulug bedük inek-lerin

2 ’nkynl’rynt’ ywd’ ’twyzl’ry ’wyz’
eŋinlerinte yüde e’tözleri üze

3 ’wyrtlwk y’lynlyq py y pyc’k y’q’
örtlüg yalınlıg bi <y> biçek yaga

4 k’lyr l’r .. ’’m’ry l’ry qwrwq swynkwk
kelir-ler .. amarı-ları kurug süŋük

5 kwyywk ’t’wyzyn ’wyrt’nw kwyy’ k’lyr
köyök e’tözin örtenü köye kelir-

6 l’r .. ’’m’ry l’ry - ’wzwn twwl’ry
-ler .. amarı-ları - uzun tüüleri

7 k’ntw s’cl’r - ynt’ kwymw
kentü saçlar-ınta kömü-

8 lwp ’yctyn - synk’r q̈wrt
-lüp içtin - sıŋar kurt

9 q̈’βš’yw yydyyw s’syyyw k’lyr l’r
kavşayu yıdıyu sasıyu kelir-ler

10 kym ym’ y’šwt p’twt q̈ylynclyq
kim yme yaşut batut kılınçlıg

11 tswy ’’yyq q̈ylync q̈ylyp ’wykwnc
tsuy ayıg kılınç kılıp ökünç

12 kwynkwl ’wyrytm’kwcy l’r ’wl’r ’ync’
köŋül öritmegüçi-ler olar ince

13 typ s’qynwr l’r pyzny twyk’l pylk’
tėp sakınur-lar bizni tükel bilge

14 m’ytry pwrq’n kwyrm’zwn ’rdy .. pw
maitri burkan körmezün erdi .. bo

74. XXIII,9=Nr.28
(ön sayfa)
(yirmi üçüncü bölüm dokuzuncu yaprak)

(1-4) Bazıları büyük testislerini omuzlarına yükleyip vücutları üzerine kızgın bıçaklar yağarak gelirler .. (4-16) bazıları kuru kemik ve yanan vücuduyla yanarak gelirler .. bazıları uzun saçları kendi saçlarında gömülüp (saçlarının) içine doğru kurtlar sarıp pis kokarak gelirler. Gizli saklı işler yapıp günah işleyip pişman olanlar, onlar şöyle düşünürler: Bizi mükemmel bilgili Maitreya burkan görmesin! .. Bu

15 yyqylmyš qwβr’q pyzynk mwynwmwzny
yıgılmış kuvrag biziŋ münümüzni

16 y’zwqwmwzny ’wqm’zwn ’rdy .. ’’nc’
yazokumuznı ukmazun erdi .. ança

17 s’qync s’qyntwq l’rynt’ ’wytrw ’’yyq
sakınç sakıntuk-larınta ötrü ayıg

18 q̈ylync lq yyl k’lyp y’ntwrw ’’βyryp
kılınç-l(ı)g yėl kelip yanturu evirip

19 ’wlwq t’mwl’r d’ k’myšwr q’r’nkq̈w dyn
ulug tamular-da kemişür karaŋgu-dın

20 q̈’r’nkq̈w q̈’ p’rmyš ’wswqlwq pwlwr l’r
karaŋgu-ka barmış osuglug bolur-lar

21 kym ym’ twyzwn ywmš’q q̈ylynclyq
kim yme tözün yumşak kılınçlıg

22 kwyny kyrtw pylyklyk ’rs’r l’r.. k’ntw
köni kėrtü biliglig erser-ler.. kentü

23 mwynl’ryn q̈’d’q l’ryn kwyrwnkwc y
münlerin kadag-ların körüngüç-i

24 ’rs’r l’r q̈ylmyš tswy l’ryn ’yryncw
erser-ler kılmış tsuy-ların erinçü-

25 l’ryn tyzyt kš’nty q̈ylw ’wykr’nmyš
-lerin tijit kşanti kılu ögrenmiş

26 ’rs’r l’r .. ’wl’r twyk’l pylk’ m’ytry
erser-ler .. olar tükel bilge maitri

27 pwrq’nyq kwyrwp ’ync’ s’qync s’qynwr
burkanıg körüp ince sakınç sakınur-

28 l’r .. pyzny twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n
-lar .. bizni tükel bilge maitri burkan

29 kwyrzwn [’]rdy .. ’’nc’ s’qync s’qy
körzün [e]rdi .. ança sakınç sakı-

30 ntwqt’ twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n
-ntukta tükel bilge maitri burkan-

toplanmış cemaat bizim günahımızı bilmesin! .. (16-20) Böyle düşündükten sonra kötü amelli rüzgar gelip döndürüp çevirip büyük cehennemlere fırlatır, karanlıktan karanlığa gitmiş gibi olurlar. (21-29) Yine asil, yumuşak tabiatlı, doğru, gerçek bilgiliyseler .. kendi günahlarını göstereceklerse işledikleri günahların itirafını öğrenmişseler .. onlar mükemmel bilgili Maitreya burkanı görüp şöyle düşünürler: .. Bizi mükemmel bilgili Maitreya burkanı görsün! .. (29-31) Böyle düşündükten sonra mükemmel bilgili Maitreya burkana

31 q’ y’qyn t’kyp ’wlwq ’wynwn ’ync’
-ka yakın tegip ulug ünün inçe
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

1 typ tyywr l’r .. ’’y’q q̈’ t’kymlyk
tėp tėyür-ler .. ayag-ka tegimlig

2 tnkrym .. pyz ’wynkr’ q̈yz q̈ysq’ ’wydt’
t(e)ŋrim .. biz öŋre kız kısga üdte

3 š’kymwn pwrq’n š’z’nynt’ ’’yyq
şakimun(i) burkan şazanınta ayıg

4 y’βl’q kwyrkswz q̈ylync l’r q̈yltym z
yavlak körksiz kılınç-lar kıltım(ı)z

5 [’]’nynk ’wtlysyn - twyšyn ’wzwn
[a]nıŋ utlısın - tüşin uzun

6 [’]wydwn t’kynt - mz ’mty y
[ü]dün tegin-tim(i)z amtı <y>

7 tswy wmwzny - ’yryncwmwzny
tsuy-umuznı - erinçümüzni

8 ’’c’r pyz y’d’r - pyz qwp ’yryn
açar biz yadar - biz kop erin-

9 cwd’ pwš pwl’lym kš’nty pwlzwn
-çüde boş bolalım kşanti bolzun

10 ’wytrw twyyn l’r t’mwlwq l’ryq kwyrwp
ötrü toyın-lar tamulug-larıg körüp

11 twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n q̈’ ’ync’
tükel bilge maitri burkan-ka inçe

12 typ ’’yyytw ’wytwnwr l’r ’’y’q q̈’
tėp ayıtu ötünür-ler ayag-ka

13 t’kylyk tnkrym.. kyml’r ’rky pwl’r
tegimlig t(e)ŋrim.. kimler erki bular

14 mwnt’q ’mk’k lyk n’ ’’yyq q̈ylync
muntag emge-lig ne ayıg kılınç

yakınlaşıp yüksek sesle şöyle

(arka sayfa)

(1-6) söylerler: Saygıdeğer tanrım .. Biz önceden kısacık zamanda Şakimuni burkan öğretisinde kötü, çirkin işler yaptık. Bunun sonucunda uzun zaman acı çektik. (6-9) Şimdi günahımızı itiraf ediyoruz. Bütün günahlardan kurtulalım, affolsun! (10-16) Bunun üzerine rahipler cehennemlikleri görüp mükemmel bilgili Maitreya burkana şöyle sorarlar: Saygıdeğer tanrım.. Acaba kimler bunlar? Bu kadar ıstırap çektirecek hangi kötü işler

15 kwycynt’ pw mwnt’q ’’zwnl’r d’
küçinte bo muntag ajunlar-da

16 twqdy l’r ’rky .. ’wytrw twykl’ pylk’
tugdı-lar erki .. ötrü tükel bilge

17 m’ytry pwrq’n ’ync’ typ yrlyq’ywr
maitri burkan inçe tėp y(a)rlıkayur

18 kym ’wl’r n’nk ’’r’ ’’t ywmq’q̈
kim olar-naŋ ara et yumgak

19 ’t’wyzlwk l’r .. t’myr twmšwq lwq l’r
e’tözlüg-ler .. temir tumşuk-lug-lar

20 q̈’rq̈’ l’r q̈wzqwn l’r ’wyrtlwk
karga-lar kuzgun-lar örtlüg

21 y’lyn lyq ’t’wyzyn ’t ywmq’q̈
yalın-lıg e’tözin et yumgak

22 ’t’wyzlwk l’ryk swq’ t’rm’yw w
e’tözlüg-lerig suka tarmayu <w>

23 yyywr l’r ’rs’r .. ’wl’r ’wynkr’ ’’zwn
yėyür-ler erser .. olar öŋre ajun-

24 t’ q̈wyn ’wylwr kwcy ’’tcy l’r ’rd y
-ta koyn ölür-güçi etçi-ler erd-i

25 yrlyq’ncsz kwynkwlyn ’rwš ’wykwš q̈wyn
y(a)rlıkançs(ı)z köŋülin erüş üküş koyn

26 q̈wzyq ’ysyk ’wyzl’rynt’ ’’dyrdy
kuzıg isig özlerinte adırdı-

27 l’r ’t l’ryn q̈’n l’ryn yydy l’r..
-lar et-lerin kan-ların yėdi-ler..

28 ’ycty l’r s’ty l’r ywnkl’dy l’r.. ’wl
içti-ler sat[t]ı-lar yuŋladı-lar.. ol

29 ’’yyq q̈ylync kwycynt’ ’’nt’ ’wylwp
ayıg kılınç küçinte anta ölüp

30 t’mw d’ twqdy l’r .. t’mw dyn ’wzwp
tamu-da tugdı-lar .. tamu-dın ozup

yüzünden böyle âlemlerde doğdular? (16-24) Bunun üzerine mükemmel bilgili Maitreya burkan şöyle söylerler: Onların arasında et yumağı vücutlular .. demir gagalılar, kargalar, kuzgunlar, kızgın vücutlarıyla et yumağı vücutlarını vurarak parçalayıp yerse .. onlar önceden dünyada koyun öldüren, et satanlardı. (25-31) Merhametsiz gönülleriyle birçok koyun, kuzunun canına kıydılar etlerini, kanlarını yediler.. içtiler, sattılar, tükettiler.. O kötü davranış yüzünden o zaman ölüp cehennemde doğdular .. Cehennemden kurtulup

31 q̈wrtwlwp [’]mty pw ’’t ywmq’q ’t’wyzlwk
kurtulup [a]mtı bo et yumgak e’tözlüg
(sayfanın sonu)

şimdi bu et yumağı vücutlu

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

75. XXIII,10=Nr.107
(ön sayfa)
’wyc ’wtwzwnc ’wylwš ’wn ptr
üç otuzunç ülüş on p(a)tr

75. XXIII,10=Nr.107
(ön sayfa)
(yirmi üçüncü bölüm onuncu yaprak)

1 kycyk t’mw l’r d’ twqmyš ’rwr l’r
kiçig tamu-lar-da tugmış erür-ler

(1-7) küçük cehennemlerde doğmuşlardı. Kim alevli tuzaklar içinde sarılmış acılı canlılar ise .. onlar önceden dünyada avcıydılar. Sayısız geyik öldürdüler. (7-11) Bu sebepten o zaman ölüp cehennemde doğdular.. Cehennemden kurtulup şimdi bu kızgın tuzaklarla sarılmış bedenleri küçük cehennemlerde doğmuşturlar. (12-16) Burada doğup erkek ve dişi geyik başlı,

2 kym ym’ ’wl ’wyrtlwk y’lynlyq twrl[’]r
kim yme ol örtlüg yalınlıg torl[a]r

3 ’ycynt’ ywrk’nmyš ’mk’k lyk tynlyq
içinte yörgenmiş emgek-lig tınlıg-

4 l’r [’]rs’r l’r .. ’wl’r ’wynkr’ ’’zwnt’
-lar [e]rser-ler .. olar öŋre ajunta

5 ’’nkcy m’nkcy k’yykcy ’rty l’r.. s’nsyz
eŋçi meŋçi keyikçi erti-ler.. sansız

6 twym’n k’yyk - l’ryk ’wylwrdy
tümen keyik-lerik ölürdi-

7 l’r ’rty l’r.. - ’wl tylt’qyn
-ler erti-ler.. - ol tıltagın

8 ’’nt’ ’wylwp - t’mw d’ twqdy
anta ölüp - tamu-da tugdı-

9 l’r.. t’mwdyn q̈wrtwlwp ’mty pw ’wyrt
-lar.. tamudın kurtulup amtı bo ört-

10 lwk twrl’ryn ywrk’nmyš ’t’wyzlwk
-lüg torların yörgenmiş e’tözlüg

11 kycyk t’mw l’r d’ twqmyš ’rwr l’r
kiçig tamu-lar-da tugmış erür-ler

12 mwnt’ twqwp syqwn mwyq’q̈ p’šlq
munta tugup sıgun muygak başl(ı)g

13 ’ymq’ t’k’ ’’dqyr’q swq’q p’šlyq
ımga teke adgırak sukak başlıg

14 t’mw lwq tynlyq l’r k’lyp ’wyc ’’dry
tamu-lug tınlıg-lar kelip üç adrı

15 swynkwn ’wl’rny ’wqswz t’kyncsyz ’wyz
sünün olarnı oksuz tegինçsiz öz

16 q̈wnwq r’ s’nc’r l’r trt’r l’r ’mk’k
konok-ra sançar-lar t(a)rtar-lar emgek-

17 l’rynt’ ’’ww tys’r ’’rycy mwnk tys’r
-lerinte auu tėser arıçı muŋ tėser

18 pwy’ncy pwlm’zl’r .. kym ym’ ’wl p’šsz
buyançı bolmazlar .. kim yme ol başs(ı)z

19 kwykwzl’rynt’ ywzlwk m’nkyzlyk
köküzlerinte yüzlüg meŋizlig

20 q̈wll’ryn ’wyrw kwytwrwp ’wyrt’nwr
kolların örü kötürüp örtenür

21 y’l’r l’r ’rs’r ’wl’r ’wynkr’ kyšy
yalar-lar erser olar öŋre kişi

22 ’wylwrd’cy c’nt’l l’r ’rdy l’r s[’]nsyz
ölürdeçi çantal-lar erdi-ler s[a]nsız

23 twym’n y’lnkwq l’ryq ’wylwr dy l’r ..
tümen yalŋok-larıg ölür-di-ler ..

24 ’rdy ’’ny ’wycwn ’’nt’ ’wylwp t’mw
erdi anı üçün anta ölüp tamu-

25 d’ twqdy l’r .. t’mw d’ ’wzwp q̈wr
-da tugdı-lar .. tamu-da ozup kur-

26 twlwp ’mty pw kycyk t’mw l’r d’
-tulup amtı bo kiçig tamu-lar-da

27 twqmyš ’rwr l’r.. mwnt’ twqwp p’šsz
tugmış erür-ler.. munta tugup başs(ı)z

28 kwykwzl’rynt’ ywzlwk m’nkyzlyk
köküzlerinte yüzlüg meŋizlig

dağ keçisi, teke, oğlak, ceylan başlı cehennemlik canlılar gelip üç dişli mızrakla onları (kaçma) fırsatı olmadan ruh meskenine doğru şişleyip sürüklerler. (16-24) ıstırapları yüzünden “ah” deseler, yardım edene acı (çekiyoruz) deseler iyilik eden olmaz .. ve o başsız göğüslerinde yüzleri varken kollarını yukarıya kaldırıp yananlarsa onlar önceden insan öldüren cellatlardı. Sayısız insanı öldürdüler .. (24-31) Bu yüzden o zaman ölüp cehennemde doğdular .. Cehennemden kurtulup şimdi bu küçük cehennemlerde doğmuşturlar.. Burada doğup başsız göğüslerinde yüzleri

29 pwlwp ’wyrtd’ y’lynt’ ywrk’nyp
bolup örtde yalınta yörgenip

30 q̈wll’ryn ’wyrw kwytwrwp ’wlyyw w
kolların örü kötürüp ulıyu <w>

31 syqt’tw myny t’p[’] k’ltyl’r ..
sıgtayu mini tap[a] keltiler ..
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

1 kym ym[’] ’wl ’wlwq p’dwk ’yn’k l’ryn
kim ym[e] ol ulug bedük inek-lerin

2 pwykr[’]l’ryn ’nkynl’rynt’ ywdwp
bükrilerin eŋinlerinte yüdüp

3 ’’qyr ywk kwytwrmyš ’wswq lwq ’wys
agır yük kötürmiş osug-lug üs-

4 twrty ’wyrtlwk y’lynlyq py y pycqw
-türti örtlüg yalınlıg bi <y> bıçgu

5 ’t’ywzl’ry [’]wyz’ - y’q̈’r ’rs[’]r [’]wl’r
e’tözleri [ü]ze - yagar ers[e]r [o]lar

6 ’’m’ry l’ry - ’’c swq q̈yly
amarı-ları - aç suk kılı-

7 nclyq t’βlyk - kwyrlwk kwynk
-nçlıg tevlig - kürlüg köŋ-

8 wlwk ’rdy l’r - q̈wl’cyn cykyn
-ül[l]üg erdi-ler - kulaçın çikin-

9 yn kwyryn kwyrylykyn tynlyq l’ryq
-in kürin kürilikin tınlıg-larıg

10 [’]rdy l’r ywβdy l’r .. ’wl tylt’qyn
[a]rdı-lar yovdı-lar .. ol tıltagın

11 ’’nt’ ’wylwp t’mw d’ twqdy l’r..
anta ölüp tamu-da tugdı-lar..

12 t’mw dyn q̈wrtwlwp ’mty pw kycyk
tamu-dın kurtulup amtı bo kiçig

olup alevle (çevresi) sarılıp kollarını yukarıya kaldırıp feryat edip ağlayarak bana doğru geldiler ..

(arka sayfa)

(1-8) ve o büyük testislerini omuzlarında taşıyıp ağır yük kaldırmış gibi yukarıdan kızgın bıçak bedenleri üzerine yağanlarsa, onlar(ın) bazıları açgözlüydüler. (8-10) Kulaç kadar ölçekle, tahıl ölçekleriyle insanları aldattılar .. (10-15) Bu yüzden o zaman ölüp cehennemde doğdular .. Cehennemden kurtulup şimdi bu küçük

13 t’mw l’rd’ twqwp kntw ’’ltynq y
tamu-larda tugup k(e)ntü altıŋ-ı

14 ’yn’kl’ryn q̈’p l’ryn ywd’ ywryywr
ineklerin kap-ların yüde yorıyur-

15 l’r .. ’’m’ry l’ry ’’dyn nynk ’’mr’q̈
-lar ..amarı-ları adın-nıŋ amrak-

16 yn y’ryp ’’mr’d’cy ’rdy l’r ’wl ’’y
-ın yarıp amradaçı erdi-ler ol ay-

17 yq q̈ylync kwycynt’ t’mw d’ twqdy
-ıg kılınç küçinte tamu-da tugdı-

18 l’r t’mwdyn q̈wrtwlwp ’mty pw
-lar tamudın kurtulup amtı bo

19 kntw ’wβwt yynl’ryn ’nkynl’rynt’
k(e)ntü uvut yinlerin eŋinlerinte

20 ywd’ ’wyrt’nw y’l’ ywryy wr l’r ..
yüde örtenü yala yorıy-ur-lar ..

21 ’’m’ry l’ry ’wynkr’ ’’zwnt’ p’k
amarı-ları öŋre ajunta beg

22 ’yšy pwlwp ’r ’’t qwl kwynk l’ry
eşi bolup er at kul küŋ-leri-

23 nynk ’’š twn yykw ’yckw l’ry n
-niŋ aş <ton> yėgü içgü-leri-n

24 ’yšty l’r ’wl ’’yyq q̈ylync kwycynt’
işti-ler ol ayıg kılınç küçinte

25 ’mty pw kntw pwykr’ l’ryn ’’qyr
amtı bo k(e)ntü bükrilerin agır

26 ywkc’ ’nkynl’rynt’ ywd’ ’wyrt’nw
yükçe eŋinlerinte yüde örtenü

27 y’l’ ywryywr l’r .. kym ym’ ’wl q̈wrwq
yala yorıyur-lar .. kim yme ol kurug

28 swynkwk kwyβr’ ’t’wyzlwk ’wtd’
süŋük kövre e’tözlüg otda

cehennemlerde doğup kendi altındaki testislerini, torbalarını yüklenip yürüyorlar .. (15-20) bazıları başkalarının sevgililerini deşip (onları) sevdiler. O kötü işler yüzden cehennemde doğdular. Cehennemden kurtulup şimdi bu kendi erkeklik organlarını omuzlarında taşıyıp yanarak yürürler .. (21-24) bazıları önceden dünyada bey eşi olup erkek ve kadın cariyelerin yiyeceklerini yiyip, içkilerini içtiler. (24-27) Bu kötü davranış yüzünden şimdi bu kendi testislerini ağır yük gibi omuzlarına yükleyip yanarak yürürler .. (27-32) ve o kuru kemik ve mumyalaşmış vücutları ateşte

29 ’wyrt’nwr l’r ’rs’r ’wl’r ’wynkr’
örtenür-ler erser olar öŋre

30 ’’zwnl’r d[’] t’š kwynkwlwk s’βyq
ajunlar-d[a] taş köŋüllüg savıg

31 swyyq qylynclq [’]rdy l’r twrq’rw w
soyıg kılınçl(ı)g [e]rdi-ler turkaru <w>

32 ’t’wyzl’ryn ’yt’r p’dyz’nwr l’r ’rdy
e’tözlerin iter bedizenür-ler erdi
(sayfanın sonu)

yananlar, onlar önceden dünyada taş kalpli söz söyleyen, ihtirasla davrananlardı. Daima bedenlerini süslerlerdi.

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

76. XXIII,11(?)=Nr.151
(ön sayfa)
’wyc ’wtwzwnc ’wylwš …
üç otuzunç ülüş …

1 twylt twyš’k l’ry /…
tölt töşek-leri /…

2 ’’lq̈w s’nkr’m s’nlq snkyk ..
alku seŋrem sanl(ı)g s(a)ŋik ..

3 q̈yn ’’nt’ ’wylwp ’’βyš t’mwd’ twq’r
kın anta ölüp aviş tamuda tugar-

4 l’r .. s’nsyz twym’n yyl ’’nt’ ’mk’k
-lar .. sansız tümen yıl anta emgek

5 ’mk’nty l’r .. - ’’ntr’n qwrtw
emgenti-ler .. - antran kurtu-

6 lwp ’mty pw - pr’tyk’n’r’k
-lup amtı bo - pratikanarak

7 kycyk t’mw - l’rd’ twqmyš
kiçig tamu-larda tugmış

8 ’rwr l’r .. ’’ny y - ’šydyp ’wl t’mwlwq
erür-ler .. anı-ı èşidip ol tamulug-

9 l’r ’ykyl’ ’wlwq ’wynyn ’wlyyw syqt’yw
-lar ikile ulug ünin ulıyu sıgtayu

76. XXIII,11(?)=Nr.151
(ön sayfa)
(yirmi üçüncü bölüm ...)

(1-10) Yatak döşekleri … bütün cemaate ait .. orada ölüp Avici cehenneminde doğarlar .. Sayısız yıl boyunca acı çektiler .. Oradan kurtulup şimdi bu Pratikanarak adlı küçük cehennemlerde doğmuşlardı .. Bunu duyup o cehennemlikler tekrar yüksek sesle feryat edip ağlayarak .. …

10 twy/.. //…
TWY/.. //…
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

1 …/kw/… ’wyrt’nw w
…/KW/… örtenü <w>

2 … ’mk’nwr pyz.. ’mty tnkrym
… emgenür biz.. amtı t(e)ŋrim

3 y’zwqwmwzny ’yryncwmzny pylynwr pyz..
yazokumuznı erinçüm(i)zni bilinür biz..

4 ’wqwnwr pyz kš’nty pwlzwn .. ’’nt’
ukunur biz kşanti bolzun .. anta

5 ’wytrw ’wl t’mw - lwq l’r twyk’l
ötrü ol tamu-lug-lar tükel

6 pylk’ m’ytry - pwrq’n n’nk
bilge maitri - burkan-naŋ

7 yrwq y’ltry - q̈ynk’ pwrtw
y(a)ruk yaltrı-kıŋa bürtü-

8 lwp kwynkwll’ry - kwykwzl’ry y
-lüp köŋülleri - köküzleri <y>

9 … ’wm’dwq ’wycwn ’wl t’mwlwq ’t’wyzl’r
… umaduk üçün ol tamulug e’tözler

10 t’mwdyn ’wzwp q̈wrtwlwp y’lnkwq ’’zwny
tamudın ozup kurtulup yalŋok ajunı

11 … /
… /
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

(1-11) … … yanarak … acı çekeriz.. Tanrım artık günahlarımızı biliyoruz.. anlıyoruz. Affedilsin! .. Bunun üzerine o cehennemlikler mükemmel bilgili Maitreya burkanın haşmetine dokunup gönülleri, göğüsleri … olmadığı için o cehennemlik bedenler cehennemden kurtulup insan alemi …

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

77. XXIII,(?),(?)=Nr.169
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/ ’’nt’
…/ anta

77. XXIII,(?),(?)=Nr.169

(ön sayfa?)

(1-6) … öyle

2 … twqdwmwz .. t’mwdyn q̈wr
… tugdumuz .. tamudın kur-

… doğduk .. Cehennemden kurtulup .. Pratikanarak adlı küçük cehennemlerde doğmuşuzdur .. Burada doğup uzun alevli tüylerimizi kendi saçımızdan batırılıp

3 twlwp .. pr’tynk’n’’r’k kycyk
-tulup .. pratikanarak kiçig

4 t’mw l’r d’ twqmyš ’rwr pyz .. mwnt’
tamu-lar-da tugmış erür biz .. munta

5 twqwp ’wzwn ’wyrtlwk y’lynlyq
tugup uzun örtlüg yalınlıg

6 tww l’rymz k’ntw s’cymzt’ p’tylyp
tüü-lerim(i)z kentü saçım(ı)zta batılıp
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 ’t’wyzwmwz ’yt’r …
e’tözümüz iter …

(1-5) bedenlerimizi süsler … (vücut) yapılarımızı, göğsümüzü … gönüllerini sarsar … … şöyle söylerdik: Benim bu vücudum yalnız senin için ortaya çıkmıştır.

2 y’pyqymz ’’mykymz ’wyz/…
yapıgım(ı)z emigimiz ’WYZ/…

3 kwynkwl’ryn t’pr’twr ’// … / p/…///
kö̧ŋül[l]erin tepretür ’// … / P/…///

4 ’ync’ typ tyyywr ’rdymz m’nynk pw ’t’wyz
inçe tėp tėyür erdim(i)z meniŋ bo e’töz-

5 wm y’lynkwz syny ’wycwn plkwrmyš ’rwr
-üm yalıŋuz sini üçün b(e)lgürmiş erür
(sayfanın sonu)

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

78. XXIII,12=Nr.2
(ön sayfa)
’wyc ’wtwzwnc ’wylwš ’yky ykrmy ptr..
üç otuzunç ülüş iki y(ė)g(i)rmi p(a)tr..

78. XXIII,12=Nr.2
(ön sayfa)
(yirmi üçüncü bölüm on ikinci yaprak ..)

1 kwyrwnkwcy l’r .. ’wl’r myny t’p’ k’lyp
körüngüçi-ler .. olar mini tapa kelip

(1-6) görünenler .. onlar bana doğru gelip işledikleri günahları için af dilediler.

2 q̈ylmyš y’zwql’ryn kš’nty q̈ylty
kılmış yazokların kşanti kıltı-

3 l’r ’wl’r mwnt’ ’t’wyz q̈wdwp y’lnk
-lar olar munta e’töz kodup yalŋ-

4 wq̈ ’’zwnynt’ twq’r l’r myny t’ pynyp
-ok ajunınta tugar-lar mini tapınıp

5 ’wdwnwp ’wlwq ’dkw k’ t’kd’cy l’r
udunup ulug edgü-ke tegdeçi-ler

6 pwlwr.. ’’ny - ’yšydyp ’wl
bolur.. anı ėşidip ol

7 kycyk t’mw - lwq l’r ’wlwq
kiçig tamu-lug-lar ulug

8 ’wynwn mwynk - r’yw ’ync’
ünün müŋ-reyü inçe

9 typ ’wytwnwr l’r.. ’ync’ ’wk ’rdy..
tėp ötünür-ler.. inçe ök erdi..

10 ’’y’q q̈’ t’kymlyk tnkrym ’’nt’q
ayag-ka tegimlig t(e)ŋrim antag

11 ’wq ’rdy yrlyq̈ncwcy pylyk lyk
ok erdi y(a)rlıkançuçı bilig-lig

12 tnkrym .. pyz ’ylkyd’ ’’m’ry q̈wyn
t(e)ŋrim .. biz ilkide amarı koyn

13 ’wylwrkwcy ’’tcy l’r ’rdymz.. ’rwš
ölürgeçi etçi-ler erdim(i)z.. erüş

14 ’wykwš q̈wyn twrwq yylq̈y ’wylwrmyš
üküş koyn toruk yılkı ölürmiş

15 ’wycwn t’mwd’ twqdwmwz t’mwdyn
üçün tamuda tugdumuz tamudın

16 q̈wrtwlwp ’’mty pw kycyk t’mwl’r
kurtulup amtı bo kiçig tamular-

17 d’ twqdwmwz .. mwnt’ twqwp ’wyrtyn
-da tugdumuz .. munta tugup örtin

18 y’lynyn ywrk’nmyš ’wlwq p’dwk
yalının yörgenmiş ulug bedük

Onlar burada ölüp insan varlığında doğarlar. Bana tapınıp hizmet ederek büyük erdeme ulaşacaklar.. (6-12) Bunu duyup o küçük cehennemlikler yükses sesle inleyerek şöyle söylerler: .. Böyleydi saygıdeğer tanrım öyleydi merhametli tanrım .. (12-20) Biz önceden bazılarımız koyun öldüren kasaplardık.. Birçok koyun, çelimsiz hayvan öldürdüğümüz için cehennemde doğduk. Cehennemden kurtulup şimdi bu küçük cehennemlerde doğduk .. Burada doğup alevle sarılmış büyük, yüksek

19 ’t kwytky l’r ’wswqlwq ’t’wyzl’
et kötki-ler osuglug e’tözle-

20 rymz ’rwr .. βyzyr twmšwq lwq q̈’rq[’]
rim(i)z erür .. vijir tumşuklug karg[a]

21 q̈wzqwn q̈’r’qwš t’klwk’n l’r
kuzgun karakuş teglügen-ler

22 k[’]lyp pwz’ pwt’rl’yw ’’tymzny y
k[e]lip buza butar-layu etim(i)zni <y>

23 yynymzny ’wyzwp ’ysk’p t’ncw t’ncw
yinim(i)zni üzüp iskep tançu tançu

24 yyywr l’r .. ’’cyq ’mk’k t’kynwr pyz
yėyür-ler .. açıg emgek teginür biz

25 ’mty tnkrym mwynwmwzny y’zwqwmwz
amtı t(e)ŋrim münümüzni yazokumuz-

26 ny pylynwr pyz q̈wp ’yryncw d’ pwš
-nı bilinür biz kop erinçü-de boş

27 pwl’lym kš’nty pwlzwn .. ’’m’ry
bolalım kşanti bolzun .. amarı

28 ’ync’ typ tyywr l’r .. pyz ’wynkr’
ince tėp tėyür-ler .. biz öŋre

29 k’yykcy l’r ’rdymz ’rwš ’wykwš k’yyk
keyikçi-ler erdim(i)z erüş üküş keyik-

30 l’ryk ’ysyk ’wyzl’rynt’ ’wynk y
-lerik isig özlerinte öŋ-i

31 q̈yltymz .. s’nsyz twym’n k’yykl’ryk
kıltım(ı)z .. sansız tümen keyiklerig
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

1 p’lyq p’šlyq q̈yltymz.. ’wl tylt’q̈yn
balıg başlıg kıltım(ı)z.. ol tıltagın

2 ’’nt’ ’wylwp ’wlwq t’mw d’ twqdw
anta ölüp ulug tamu-da tugdu-

et dağları gibi bedenlerimiz vardır .. (20-24) Elmas gagalı karga, kuzgun, akbaba gelip yırtıp kopartarak etimizi, derimizi parçalayarak lokma lokma yerler .. (24-27) Acı çekeriz şimdi tanrım. Günahımızı biliyoruz. Günahlarımızdan kurtulalım, affolsun! .. (27-31) Bazıları şöyle söyler: .. Biz önceden avcıydık. Birçok geyiği öldürdük .. Sayısız geyiği

(arka sayfa)

(1-5) yaraladık .. Bu sebepten o zaman ölüp büyük cehennemde doğduk.

3 mwz .. t’mw dyn ’wzwp q̈wrtwlwp
-muz .. tamu-dın ozup kurtulup

4 ’mty pw kycyk t’mw l’r d’ twqmyš
amtı bo kiçig tamu-lar-da tugmış

5 ’rwr pyz.. mwnt’ twqwp ’wyrtlwk
erür biz.. munta tugup örtlüg

6 t’myr lyk twr - l’ryn ywrk’nmyš
temir-lig tor-ların yörgenmiş

7 ’wlwq p’dwk - ’t’wyzwmwz
ulug bedük - e’tözümüz

8 ’rwr .. yyn’ - ym’ twnkwz
erür .. yene - yme toŋuz

9 p’šlyq syqwn - p’šlyq t’mw
başlıg sıgun - başlıg tamu-

10 lwq ’wyzwt l’r t’kr’myzt’ ywryp
-lug üzüt-ler tegremizte yorıp

11 ’wyc ’’dry swynkwn s’nc’r l’ r
üç adrı süŋün sançar-lar

12 trt’r l’r ’mk’k twlq’q t’kynwr
t(a)rtar-lar emgek tolgak teginür

13 pyz.. ’mty tnkrym tswywmwzny y’z
biz.. amtı t(e)ŋrim tsuyumuznı yaz-

14 wqwmwzny pylynwr pyz kš’nty pwlzwn
-ukumuznı bilinür biz kşanti bolzun

15 ’’mry l’ry ’ync’ typ tyyywr l’r..
amarı-ları inçe tėp tėyür-ler..

16 pyz ’wynkr’ kšy ’’zwnynt’ ’rk’n
biz öŋre k(i)şi ajunınta erken

17 kyšy y’lnkwqwq ’wylwrd’cy c’nt’l
kişi yalŋokug ölürdeçi çantal-

18 l’r ’rdymz.. ’wykwš y’lnkwq l’ryq
-lar erdim(i)z.. üküş yalŋok-larıg

Cehennemden kurtulup şimdi bu küçük cehennemlerde doğmuşuzdur.. (5-12) Burada doğup kızgın demirden ağlarla sarılmış büyük vücutlarımız vardır .. ve yine domuz başlı, geyik başlı cehennemlik ruhlar çevremizde dolaşıp üç dişli mızrakla deşerler, sürüklerler. (12-14) Acı, ıstırap çekiyoruz .. şimdi tanrım. Günahlarımızı biliyoruz, affolsun! (15-23) Bazıları şöyle söyler: .. Biz önceden insan alemindeyken insanı öldüren cellatlardık .. Birçok insanı

19 ’wyzwmwz ’wylwrdwmwz ’wykwšwk
özümüz ölürdümiz üküşüg

20 ’’dn’qwq’ ’wylwrk’ly ’’ydmz.. ’wylwrw
adnaguga ölürgeli ayd(ı)m(ı)z.. ölürü

21 twrmyšyn kwyrwp ’wykyrdymz s’βynty
turmışın körüp ögirdim(i)z sevinti-

22 mz ’wylwrd’cy kyšy l’r pyrl’ twyz
-m(i)z ölürdeçi kişi-ler birle töz

23 kwynkwlwk pwltwmwz ’wl tylt’qyn
köŋül(l)üg boltumuz ol tıltagın

24 ’’nt’ ’wylwp t’mw d’ twqdwmwz..
anta ölüp tamu-da tugdumuz..

25 t’mwdyn q̈wrtwlwp ’mty pw kycyk
tamudın kurtulup amtı bo kiçig

26 t’mwl’r d’ twqmyš ’rwr pyz kwyrw
tamular-da tugmış erür biz körü-

27 nkl’r pylk’l’rym p’šsyz pwywnswz kwy
-ŋler bilgelerim başsız boyunsuz kö-

28 kwzt’ ywzlwk m’nkyzlyk ’t’wyz
güzte yüzlüg meŋizlig e’töz-

29 wmwz ’rwr ’wqswz t’kyncsyz ’wt
-ümüz erür oksuz tegінçsiz ot

30 y’lyn ’ycynt’ ’wyrt’nwr pyz.. ’t’wyz
yalın içinte örtenür biz.. e’töz-

31 wmwz ’wyz’ ’wyrtlwk y’lynlyq
-ümüz üze örtlüg yalınlıg

32 py y pycqw y’q̈’r q̈wlwmwzny ’wyrw
bi <y> bıçgu yagar kolumuznı örü
(sayfanın sonu)

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

178. XXIII,14,Son=Nr.66, 520
(ön sayfa)
’wyc ’wtwzwnc ’wylwš

kendimiz öldürdük, çoğunu başkasına öldürtmek için emir verdik.. Öldüreceğini görüp sevindik. Öldüren insanlarla aynı fikirdeydik. (23-32) Bu sebepten o zaman ölüp cehennemde doğduk.. Cehennemden kurtulup şimdi bu küçük cehennemlerde doğarız. Bakın bilgelerim! Başsız, boyunsuz göğüste(bedende) yüzü, benizi olan vücutlarımız vardır. Daima alevler içinde yanarız.. Vücutlarımız üzerine kızgın bıçaklar yağar. Kollarımızı yukarı kaldırıp

178. XXIII,14,Son=Nr.66, 520
(ön sayfa)
(yirmi üçüncü bölüm

üç otuzunç ülüş
twyrt ykrmy ptr..
tört y(ė)g(i)rmi p(a)tr..

1 q’yw sy ’wyrt’nw y’l’ q̈wp
kayu-sı örtenür yala kop

2 … /qwrt q̈’βš’p yydyq
… /QWRT kavşap yıdıg

3 … ///k // q̈’ pr[’]y’n
… ///k // ka pr[a]yan [66]

4 … ’mty tnkrym q̈ylmyš mwynw
… amtı t(e)ŋrim kılmış münü-

5 mwzny y’zwqwmwzny pylynwr pyz ’wq̈wnwr
-müzni yazokumuznı bilinür biz ukunur

6 pyz.. q̈wp tswy - d’ ’yryncwd’
biz.. kop tsuy-da erinçüde

7 pwš pwl’lym - kš’nty pwlzwn
boş bolayım - kşanti bolzun

8 ’wl ’’nt’q - t’mwlwq l’r
ol antag - tamulug-lar

9 swyzl’myš s’βl’ryq ’yšydyp kwkwtp’t
sözlemiş savlarıg ėşidip kukutpat

10 t’qd’qy tnkry y’lnkwq̈ ’’rtwq̈t’
tagdakı t(e)ŋri yalŋok artokta

11 ’’rtwq̈ q̈wrqync kwynkwl twrqwrwr
artok korkınç köŋül turgurur-

12 l[’]r.. ’’nt’ ’wytrw ’wl t’mw lwq l’r
-l[a]r.. anta ötrü ol tamu-lug-lar

13 ’’nt’ t’mwlwq ’wyz q̈wdwp kyš y
anta tamulug öz kodup kiş-i

on dördüncü yaprak ..)

(1-7) Kimisi yanarak bütün … kuşatarak solucan … şimdi tanrım işlediğimiz günahları biliyoruz, anlıyoruz.. Bütün günahlardan kurtulalım, affolsun! (8-12) Böyle cehennemliklerin söylediği sözleri duyup Kukutpat dağdaki tanrı ve insan çok korkarlar .. (12-20) Bunun üzerine o cehennemlikler bu cehennemlik ruhlarını bırakıp insanlar

66 Sözcüğün transliterasyonlu biçimi pr[a]yan olarak okunabilmekte ancak sözcüğün ne olduğu bilinmememktadir. Tekin solucan olarak anlamlandırmıştır. Eserin Hami nüshasında ise ilgili kısım kıvsap yıdıg iring aka barınur biçimindedir.

14 ’’zwnynt’ twq’r l’r .. trk t’βr’q̈
ajunınta tugar-lar .. t(e)rk tavrak

15 ’wlq’dyp p’dwp ’wlwq q̈wrqync ’’yync
ulgadıp bedüp ulug korkınç ayınç

16 kwynkwlyn twyk’l pylk’ m’ytry
kөŋülin tükel bilge maitri

17 pwrq’nyq ’’y’p ’’qyrl’p p’s’ p’s’
burkanıg ayap agırlap basa basa

18 nwm ’yšydyp s’ns’r dyn ’wz’r q̈wrtw
nom ėşidip sansar-dın ozar kurtu-

19 lwr l’r .. ..
-lur-lar .. ..

(20. satır boş bırakılmıştır)

21 β’yp[’]z[’]ky ’’ry’c’ntry pwdysβt …
vaib[a]şike aryaçantre bodis(a)v(a)t …

22 … ’’c’ry y’r’tmyš p’rtn’r’kšt kšy
… açari yaratmış pr(a)tnarakş(i)t k(e)şi

23 ’’c’ry twqry tylyn tyn twyrk
açari tohre tilin-tin türk

24 tylync’ ’’βyrmyš m’ytrysymyt
tilinçe evirmiş maitrisimit

25 nwm pytykd[’] ’’drwq ’’drwq ’wlwq
nom bitigd[e] adrok adrok ulug

26 kycyk t’mwlwq l’r/ …
kiçig tamulug-lar/ …

27 ’wyc ’wtwzwnc ’wylwš …
üç otuzunç ülüş…

28 …/ /// … / …
…/ /// … / …
(gerisi eksik)

(arka sayfa boş bırakılmıştır)

âleminde doğarlar .. Çabucak büyüyüp serpilip büyük bir korku (dolu) ve mahçup gönülleriyle mükemmel bilgili Maitreya burkana saygı gösterip sürekli vaaz dinleyerek Samsaradan kurtulurlar .. .. (21-28) Vaibhasika ekolüne mensup üstat Aryacandra bodisavat … … yazdığı üstat Pr(a)tinar(a)kşit’in Tohar dilinden Türk diline çevirdiği Maitrisimit nom bitig’de “Çeşit çeşit, büyük, küçük cehennemlikler … yirmi üçüncü bölüm … … … …

XXIV. Bölüm
(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

179. XXIV,1=Nr.462
(ön sayfa)
twyrt ’wtwzwnc pyr ptr..
tört otuzunç bir p(a)tr..

1 n’mw pwt n[’]mw drm n’mw snk
namo but n[a]mo d(a)rm namo saŋ

2 ’mty pw nwmlwq s[’]β[’]q t’qyqwlwq
amtı bo nomlug s[a]v[a]g takıgulug

3 t’qd’ y/// s’m’nt’βrkš …
tagda Y/// samantavrk(i)ş …

4 … / ’wqmyš krk’k …
… / ukmış k(e)rgek …

5 … /w [’]wl - yyqylmyš
… /W [o]l - yıgılmış

6 … / - // …
… / - // …

7 … / - / …
… / - / …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
1 … [’]wlwq t’mw l’r d’ twyšty
… [u]lug tamu-lar-da tüşti

2 … l’ry ym’ twyz’nk q̈wq̈š’q̈
… L’RY yme e’tözeŋ kogşak

3 … // ’’yyq qylync q̈ylmyš
… // ayıg kılınç kılmış

4 … / .. ’wl kycyk t’mwlwq l[’]r
… / .. ol kiçig tamulug-l[a]r

5 pwrq’nq’ y’q̈yn - k’lyp q̈wp /// …
burkanka yakın - kelip kop /// …

6 … / - / …
… / - / …

179. XXIV,1=Nr.462
(ön sayfa)
(yirmi dördüncü bölüm birinci yaprak..)

(1-7) Buda’ya saygı Dharma’ya saygı cemaate saygı. Şimdi bu Dharma sözü Tavuk ayağı dağında (Kukutpat) /// Samantavrkiş … … anlamalı … … o toplanmış … … … …

(arka sayfa)

(1-7) … büyük cehennemlere düştü … ve bedenini zayıf … kötü işler yapmış … .. o küçük cehennemlikler burkana yaklaşıp bütün … … … … …

7 … / - // …
… / - // …
(gerisi eksik)

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

180. XXIV,6(?)=Nr.410, 463, 551 (Faksimile 59'un devamı)
(ön sayfa)
twyrt 'wtwzwnc 'wylwš … ptr ..
tört otuzunç ülüş … ptr ..

1 …/r .. ''p'm pyrwkyn
…/R .. apam birökin

2 … / 'dkw ''syq q'
… / edgü asıg-ka

3 … /z 'wyd q̈wlw y'βl'qyn
… /Z üd kolu yavlakın

4 … / ''yyqynk' 'wlwq
… / ayıgıŋa ulug

5 … - 'rs'r ym' 'sry
… - erser yme esri

6 … - 'wycwn t'mwq̈[']
… - üçün tamuk[a]

7 … - p'rq// …
… - P'RQ// …

8 …/ m'ytry pwrq'n
…/ maitri burkan

9 … t'mwlwq 't'wyz / …
… tamulug e'töz / …

10 … kym q̈'yw ky/ …
… kim kayu KY/ …

11 … ///y /syz / …
… ///Y /SYZ / …
(gerisi eksik)

180. XXIV,6(?)=Nr.410, 463, 551
(ön sayfa)
(yirmi dördüncü bölüm ... yaprak ..)

(1-11) … .. eğer … iyi yardıma … zaman kötüyle … kötüye büyük … ise ve boş laf … için cehenneme … … … Maitreya burkan … cehennemlik beden … … her kim … … …

(arka sayfa)

1 n’c’ tswy ’yryncw …
neçe tsuy erinçü …

2 ’wtqwr’ty m’ytry …
otguratı maitri …

3 kwynkwly q̈’rny ’’r/// …
köŋüli karnı ’’R/// …

4 q̈y kwynklyn ’rs’r / …
-kı köŋülin erser / …

5 y’zwq ’rtmyš ’rs’r …
yazok ertmiş erser …

6 m’ytry pwrq’nq - …
maitri burkan(ı)g - …

7 t’qy ym’ - …
takı yme - …

8 … /l’r n’nk - …
… /L’R N’NK - …

9 … / plkwsy -
… / b(e)lgüsi -

10 … tswy ’yryncw q̈/ ..
… tsuy erinçü q̈/ ..

11 … //c kwynkwl / …
… //C köŋül / …

12 … /// …
… /// …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

(1-12) ne kadar günah … bütünüyle Maitreya … gönlünü, karnını … gönüllüyse … günah işlemişse … Maitreya burkanı … ve ayrıca … … … … alameti … günah .. … gönül … … …

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

79. XXIV,5=Nr.117 (Transkripsiyonu korunmuş olan kayıp bir T III 118β sayfasındaki paralel metin, bkz. Ek II, sayfa 75ff. [79 r 9-22= T III 118β r 9-95, 79 v 4-22= T III 118β v 1-20])
(ön sayfa)
twyrt ’wtwzwnc ’wylwš pyš ptr ..
tört otuzunç ülüş bėş p(a)tr ..

79. XXIV,5=Nr.117
(ön sayfa)
(yirmi dördüncü bölüm beşinci yaprak ..)

1 ’’p ym’ q̈ylmyš .. ’’p ym’ q̈wβr’tmyš
ap yme kılmış .. ap yme kuvratmış

2 pwlwr l’r .. ’wytrw twyk’l pylk’ m’ytry y
bolur-lar .. ötrü tükel bilge maitri <y>

3 pwrq’n ’ync’ typ yrlyq’ywr pyš twyrlwk
burkan ince tėp y(a)rlıkayur bėš törlüg

4 tylt’qyn tynlyq l’r nynk q̈ylmyš tswy
tıltagın tınlıg-lar-nıŋ kılmış tsuy

5 ’yryncwl’ry q̈ylmyš qwβr’tmyš pwlwr …
erinçüleri kılmış kuvratmış bolur …

6 twyynl’r ’ync’ - typ ’wytwnwrl’r
toyınlar ince - tėp ötünürler

7 q[’]yw ’rky y - tnkrym pyš
k[a]yu erki <y> - t(e)ŋrim bėš

8 twyrlwk tyl - t’q [’]’β’ntl’r
törlüg tıl-tag [a]vantlar

(T III 118 β r 1-15)

9 pylk’ m’ytry pwrq’n ’ync’ typ
tükel bilge maitri burkan ince tėp

10 yrlyq̈’ywr pylyp ’wqwp q̈ylmyš ’rs’r
y(a)rlıkayur bilip ukup kılmış erser

11 ’’msyz ’wyrwnt’ksyz q̈ylmyš ’rs[’]r [’’]yyq
emsiz örünteksiz kılmış ers[e]r [a]yıg

12 q̈ylyncl[’]ryn t’krykl’myš ’rs’r .. …
kılınçl[a]rın tegriklemiş erser .. …

13 y’βl’q ’wtlylyq ’rs’r .. pw pyš twyrlwk
yavlak utlılıg erser .. bo bėš törlüg

14 ’’β’ntl’r twyk’l ’rs’r ’wl tynlyq ’wtqwr
avanlar tükel erser ol tınlıg otgur-

15 ’ty t’mwd’ twq’r .. ’’nyn pylk[’]
-atı tamuda tugar .. anın bilg[e]

16 ’wq̈ly q̈yzy q̈ylmyš ’’yyq qylync q’ p’s’
oglı kızı kılmış ayıg kılınç-ka basa

(1-2) ve hem de işlemiş .. hem de toplamış olurlar .. (2-5) Bunun üzerine mükemmel bilgili Maitreya burkan şöyle söyler: Beş çeşit sebepten canlıların işledikleri günahları işlemiş ve biriktirmiş olur … (6-8) Rahipler şöyle söylerler: Hangileri acaba tanrım beş çeşit sebep? (9-15) Mükemmel bilgili Maitreya burkan şöyle söyler: Bilerek anlayarak işlenmiş ise, telafisi mümkün olmayan işler yapıldıysa, kötü amellerle çevrelenmişse .. … kötü sonuçluysa .. (5. sebep eksik). Bu beş çeşit sebep eksiksiz ise o canlı kesinlikle cehennemde doğar .. (15-17) Bu yüzden bilgili oğlu, kızı işlediği kötü amellere tekrar tekrar

17 p’s’ ’wykwnc kwynkwl ’wyrytmyš krk’k
basa ökünç kөŋül öritmiş k(e)rgek

18 twyyn l’r ’ync’ typ ’wytwnwrl’r
toyın-lar ince tėp ötünürler

19 pylyp ’wq̈wp ’’yyq q̈ylync qylmyš n’
bilip ukup ayıg kılınç kılmış ne

20 twyrlwk pwlwr ’rky twyk’l pylk’ m’ytry
törlüg bolur erki tükel bilge maitri

21 pwrq’n ’ync’ typ yrlyq’dy …
burkan ince tėp y(a)rlıkadı …

22 … /dyp pyš / …
… /DYP bėş / …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

1 twyrlwk krm’pwt ’rtyp t’mwd’ twqqwlwq̈
törlüg k(a)rmaput ertip tamuda tugguluk

2 ’rs’r l’r ’wl krm’pwt l’ryq twyk’l ’rtm’dw
erser-ler ol k(a)rmaput-larıg tükel ertmedü

3 wk ’rs’r ’wl tswy ’yryncw q̈ylmyš q̈’
<ü>k erinçü tsuy erinçü kılmış-ka
(T III 118 β v 1-20)
4 s’nwr .. q̈wβr’myš q̈[’] …/y .. ’wytrw w
sanur .. kuvramış k[a] …/Y .. ötrü <w>

5 twy’nl’r .. ’ync’ typ ’wytwnwr l’r
toyanlar .. ince tėp ötünür-ler

6 ’wykwncswz ’msyz ’wyrwnt’ksyz ’’yyq
ökünçsüz emsiz örünteksiz ayıg

7 qylync qylm’q̈ - n’t’k pwlwr
kılınç kılmak - neteg bolur

8 … twyk’l - pylk’ m’ytry
… tükel - bilge maitri

9 pwrq’n ’ync’ - typ yrlyq̈’ywr
burkan ince - tėp y(a)rlıkayur

pişman olmalı. (18-22) Rahipler şöyle söyler: Bilip anlayarak kötü işler yapmak nasıl olur acaba? Mükemmel bilgili Maitreya burkan şöyle söyledi: … … beş …

(arka sayfa)

(1-4) çeşit davranış sergileyip cehennemde doğacak ise o davranışları tamamen işlemediğimiz günah, günah işlemiş sayılır .. biriktirmiş … .. (4-7) Sonra rahipler .. şöyle söylerler: Telafisi mümkün olmayan, çaresi olmayan kötü işler yapmak nasıl olur? (8-23) …. Mükemmel bilgili Maitreya burkan şöyle söyler:

10 kym q’yw tynlq ’’yyq y’βl’q tswy y
kim kayu tınl(ı)g ayıg yavlak tsuy <y>

11 ’yryncw q̈ylyp p’s’ p’s’ ’wykwnc
erünçü kılıp basa basa ökünç

12 kwynkwl ’wyrytyp kš’nty q̈yls’r ’wyz
kөŋül öritip kşanti kılsar öz

13 ’t’wyzyn yyrs’r mwyn’s’r ’dkw q̈wtlw
e’tözin yėrser müneser edgü kutlu-

14 q tynlq l’r nynk ’dkwsyn ’wyks’r
-g tınl(ı)g-lar-nıŋ edgüsin ögser

15 qylmyš ’’yyq q̈ylyncynk’ ’m ’wyrwnt’k
kılmış ayıg kılınçıŋa em örüntek

16 ’wykwnc s’qyns’r m’ytry s’qyncq̈’
ökünç sakınsar maitri sakınçka

17 ’wykr’tyns’r qwrwq q̈wβwq m’nsyz s’q̈y
ögretinser kurug kovuk mensiz sakı-

18 nc s’qyns’r .. pwšy pyrs’r cqš’pt
-nç sakınur .. buşı bėrser ç(a)hşap(a)t

19 kwyz’ds’r dy’n s’qyncq’ ’wlwrs’r
küzedser dyan sakınçka olursar

20 pw mwnt’q twyrlwk ’wqryn ’dkw twyr
bo muntag törlüg ugrın edgü tör-

21 wk’ ’wykr’tyns’r ’’yyq q̈ylync q̈ylm’
-öke ögretinser ayıg kılınç kılma-

22 q .. / myš q̈’ s’nmyš
-k .. / MYŠ- ka sanmış

23 pwlwr … / q̈y/ …
bolur … / q̈y/ …
(gerisi eksik)

Hangi canlı günah işleyip pişman olup af dilese, kendi bedenini hor görürse, iyi kutsal canlıların erdemini övse, işlediği kötü amellerine çare, derman (olsa), pişmanlık duysa Maitreya düşüncesinde ustalaşsa, boş, benliksiz düşünceler düşünür .. sadaka verse, ahlaklı talimi korusa, meditasyona otursa, bu türlü vesileyle iyi öğretiye alışsa, kötü işler yapma … sayılmış olur … …

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

80. XXIV,6(?)=Nr.246 (bkz. faksimili 59 ve 216)
(ön sayfa)
twyrt ’wtwzwnc ’wylwš [’]’lty
tört otuzunç ülüş [a]ltı

1 q̈ylync q̈yls’r q’l/ …
kılınç kılsar Q’L/ …

2 ’’dyn kyšy nynk / …
adın kişi-niŋ / …

3 ’wylwrs’r ’wl’wq̈ kyšy // …
ölürser olok kişi // …

4 ’yšyl’ryn kwyr’typ y’zyns’r [’]mr’n
eşilerin küretip yazınsar [a]mran-
(faksimile 216 r 1)
5 m’q̈ twyrw t’kyns’r .. ’’zw ym’ kyšy
-mak törö teginser .. azu yme kişi

6 kyšyk ’wylwrwp - ’wylwt/ …
kişig ölürüp - ölüt/ …

7 dy’n ’wyks’r - …
dyan ögser - …

8 ym’ … /l/ … - …
yme … /L/ … - …

9 y’r’ts’r ’wl ’’yyq qylyncl’ryn t’kry
yaratsar ol ayıg kılınçların tegri-

10 klnmyš tytyr .. twyyn l[’]r
-kl(e)nmiş titir .. toyın-l[a]r

11 ’’yytw ’wytwnwr l’r ’wtly …
ayıtu ötünür-ler utlı …

12 ’’yyq q̈ylyncl’r nynk ’’nt’q …
ayıg kılınçlar-nıŋ antag …

13 twyrlwk … / … m’ytry pwrq’n ’ync’
törlüg … / … maitri burkan ince

(Faksimile 216 r 9)

80. XXIV,6(?)=Nr.246
(ön sayfa)
(yirmi dördüncü bölüm altıncı)

(1-14) işler yapsa … başka kişinin … öldürse tam o kişi … eşlerini zinaya sevk edip suç işlese, şehvet hissini duysa .. veya bir kişi insanı öldürüp cinayet … meditasyonu övse … ve … … … yaratsa o kötü amellerle çevrelenmiştir .. Rahipler sorar: Sonuç … kötü işlerinin böyle … türlü … … Maitreya burkan şöyle

14 typ …
tėp …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

1 … / q̈wp ’dkw nwm twyrwl’r ..
… / kop edgü nom töröler ..

(faksimile 216 v 1)

2 … / plkwlwk pwlwr l’r ..
… / b(e)lgülük bolur-lar ..

3 … / kymnynk kwynkwly pw ’wyc
… /kimniŋ köŋüli bo üç

4 … // ’dkwl’r pyrl’ q̈’tylw q̈[’]rylw
… / edgüler birle katılu k[a]rılu

5 … twrq’ly ’wykr’nmyš ’rs’r .. ’wl ’’nt’q̈
… turgalı ögrenmiş erser .. ol antag

6 … / - kyzyk [’]dkw [’’]š’y
… / - KYZYK [e]dgü [a]şay

7 … - ’dkw k/ … /k
… - edgü K/ … /K

8 tylt’q’q twyšwk
tıltagag tüşüg

(faksimile 216 v 8)

9 … ’dkwsyn kwyrtkwrkwcy
… edgüsin körtgürgüçi

10 … // y’βl’q̈ twyrwl’ryk
… // yavlak törölerig

11 … ’dkw twyrwl’ryk yyq̈q’ly
… edgü törölerig yıggalı

12 … /q q̈’tyql’nm’q̈ … //wl l
… /Q katıglanmak … //WL L

(faksimile 216 v 10)

söyler: …

(arka sayfa)

(1-13) … bütün iyi öğreti yasalar … … görünür olurlar .. … Kimin gönlü bu üç … iyiler ile katılıp karışarak … alışmışsa .. böyle … öğrenmişse iyi tabiat … iyi … sebebi ve sonucu… … iyiliğini gösteren … kötü öğretileri … iyi öğretileri toplamak için … çabalamak … …

13 … / …. /kyl
… / …. /KYL
(gerisi eksik)

XXV. Bölüm
(Cehennem Bölümü ?)

(Kayıp parça için bkz. Ek II, sayfa 60ff.)
181. XXV,(?), 1(?)=Nr.136
(ön sayfa)

1 n’mw pwt n’mw drm n[’]mw s[’]nk
namo but namo d(a)rm n[a]mo s[a]ŋ

2 ’mty pw nwmlwq s[’]β[’]q kwkwtpt
amtı bo nomlug s[a]v[a]g kukutp(a)t

3 t’qd’ … [okunaksız !]
tagda … [okunaksız !]
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
1 s’βyntwrmyšym krk[’]k ’ync’ s’qync
sevintürmişim k(e)rg[e]k inçe sakınç

2 s’q̈yntwq̈t’ ’wyc mynk ’wlwq mynk
sakıntukta üç miŋ ulug miŋ

3 yyr swβl’r /// … /w// …
yėr suvlar /// … /W// …
(gerisi eksik)

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

81. XXV,3=Nr.19
(ön sayfa)
pyš ’wtwzwnc ’wylwš ’wyc ptr..
bėş otuzunç ülüş üç p(a)tr..

1 [’]rky kym mwnt’q ywr’k y’rylyncyq
[e]rki kim muntag yürek yarılınçıg

2 ’mk’k twlq’q̈ t’kynwr l’r.. ’wytrw
emgek tolgak teginür-ler.. ötrü

3 twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n ’’tynlyk
tükel bilge maitri burkan etinlig

181. XXV,(?), 1(?)=Nr.136
(ön sayfa)
(1-3) Buda’ya saygı Dharma’ya saygı cemaate saygı. Şimdi bu Dharma sözü Kukutpat dağda …

(arka sayfa)

(1-3) sevindirmem gerek diye öyle düşündükten sonra üç bin büyük binlik dünya … …

81. XXV,3=Nr.19
(ön sayfa)
(yirmi beşinci bölüm üçüncü yaprak ..)

(1-2) Acaba böyle yürek parçalayan acı çekerler mi? .. (2-13) Bunu üzerine mükemmel bilgili Maitreya burkan

4 s’βyklyk ’zrw’ ’wynyn kww k’lyk
seviglig ezrua ünin küü kelig

5 ’rd’mlyk tyt - sy l’ry ’’r’
erdemlig tet-se-leri ara

6 ’wykwtmyš - pwrny ’rq’ntyq
ögütmiş - purne arhantıg

7 ’wqyp ’ync[’] - typ yrlyq’ywr
okıp inç[e] - tėp y(a)rlıkayur

8 s’n pwrny / - yyqylmyš ’rwš
sen purne / - yıgılmış erüş

9 ’wykwš q̈wβr’q q[’] kynkwrw swzl’yw
üküş kuvrag-k[a] kėŋürü sözleyü

10 pyrkyl .. n’ [’]’yq q̈ylync q̈yls’r tynlq
bėrgil .. ne [a]yıg kılınç kılsar tınl(ı)g-

11 l’r s’kyz ’wlwq ’wyrtlwk t’mw l’r d’
-lar sekiz ulug örtlüg tamu-lar-da

12 twq’r l’r .. n’c’ ’wyr kyc ’’nt’ pwlwr
tugar-lar .. neçe ür kėç anta bolur

13 ym’ n’ twyrlwk ’mk’k t’kynwr l’r
yme ne törlüg emgek teginür-ler

14 ’wytrw pwrwn’y ’rq’nt ’’y’syn q̈’βš
ötrü purune arhant ayasın kavş-

15 wrwp twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n
-urup tükel bilge maitri burkan-

16 nnk ckr l’kš’nyn ’ytylmyš ’’d’qynt’
n(a)ŋ ç(a)k(i)r lakşanın itilmiş adagınta

17 yyncwrw ywkwnwp ’ync’ typ ’wytwnwr ..
yinçürü yükünüp ince tėp ötünür ..

18 ’ync’ pwlzwn tnkrym n’t’k yrlyq̈’
ince bolzun t(e)ŋrim neteg y(a)rlıka-

19 s’r syz ’’nt’q ’wq q̈ylw t’kyn’yyn
-ser siz antag ok kılu tegineyin

ezgili ve hoş Brahma sesiyle büyüleyici, erdemli öğrencileri arasından övülmüş arhant Purne’yi çağırıp şöyle söyledi: Sen Purne! Toplanmış büyük kalabalığa ayrıntılı anlat! .. Nasıl kötü işler işlerlerse canlılar sekiz büyük alevli cehennemlerde doğarlar .. Ne kadar zaman orada kalırlar ve hangi türden acılar çekerler? (14-19) Bunu üzerine arhant Purune ellerini birleştirip mükemmel bilgili Maitreya burkanın Çakralaksana ile süslenmiş ayağına eğilerek şöyle söyler: .. Öyle olsun tanrım! Siz nasıl buyurursanız öyle saygıyla yaparım.

20 ’wytrw ’’yyq q’ t’kymlyk pwrwny y
ötrü ayag-ka tegimlig purune <y>

21 ’rq’nt yyrd’ yytly nyp kwyk q̈[’]lıq
arhant yėrde yitli-nip kök k[a]lık-

22 d’ plkwlwk pwlwr.. ’’drwq̈ ’’drwq
-da b(e)lgülük bolur.. adrok adrok

23 kww k’lyk ’rd’m q̈ylyp …
küü kelik erdem kılıp …

24 p’nc’ny’n kw/ …
barça KW/ …

25 t’q twypysynt’ twrwp [’’]lqwdyn
tag töpisinte turup [a]lkudın

26 ’yštwrw ’’ltwnlwq kwyβrwk l’r // …
ėştürü altunlug küvrüg-ler // …

27 ’wswq lwq y’nkq̈wlwq ’wynyn q̈’m’q
osuglug yaŋkulug ünin kamag

28 c’mpydβyp ’wlwšt’q̈y tynlyq l’ryq
ç(a)mbudvip uluştakı tınlıg-larıg

29 [’]wynt’yw ’ync’ typ s’β swyzl’ywr..
[ü]nteyü inçe tėp sav sözleyür..

30 ’yšydynnk l’r q̈’m’q cmpwdβyp ’wlwš
ėşidinŋ-ler kamag ç(a)mbudvip uluş-

31 t’q̈y tynlyq l’rq pw s’kyz ’wlwq̈
-takı tınlıg-lar<g> bo sekiz ulug
(ön sayfa sonu)

(arka sayfa)

1 ’wyrtlwk t’mw l’r ’’qyr tswy lwq y[’]z
örtlüg tamu-lar agır tsuy-lug y[a]z-

2 wqlwq tynlyq l’rq q̈yn q̈yzqwt
-oklug tınlıg-lar(ı)g kın kızgut

3 ’mk’k twlq’q̈ q̈ylqwlwq̈ ’wycwn
emgek tolgak kılguluk üçün

(20-31) Bunun üzerine saygıdeğer arhant Purune yerde kaybolup semada belirdi.. Çeşit çeşit büyülü güçler gösterip hepsi … dağ tepesinde durup her yerden duyularak altın davullar … gibi yankılanan sesiyle bütün Jambudvipa kentindeki canlılara seslenerek şöyle söyledi: .. Dinleyin bütün Jambudvipa kentindeki canlılar bu sekiz büyük

(arka sayfa)

(1-7) yanan cehennemler, ağır günah işlemiş canlıları cezalandırmak, acı çektirmek için

4 plkwlwk pwlmyš ’rwr l’r .. pwl’r n’nk
b(e)lgülük bolmış erür-ler .. bolar-naŋ

5 ’’r’ ’’nk ’wyst - wn mynk ywz
ara aŋ üst-ün miŋ yüz

6 ’’rtwq̈y twyrt - ’lyk p’r[’]
artokı tört - elig ber[e]

7 s’ncyp ’’tlq - t’mw ’rwr ..
sançip atl(ı)g - tamu erür ..

8 kym q̈’yw ’’yyq - qylynclyq tynlq
kim kayu ayıg - kılınçlıg tınl(ı)g-

9 l’r kwycswz kwyswnswz tynlq l’r ’mk’t
-lar küçsüz kösönsüz tınl(ı)g-lar emget-

10 kwcy l’r ’wylwrkwcy l’r .. swykwš ’’tyš
-güçi-ler ölürgüçi-ler .. söküş atış

11 q̈ylqwcy swynkwšwp tynlyq l’ryq ’wylwr
kılguçı süŋüşüp tınlıg-larıg ölür-

12 kwcy l’r .. ’’qwn yylβyn kwym’nyn
-güçi-ler .. agun yelvin kömenin

13 tynlyql’ryq ’wylwrkwcy l’r .. ’wykwk
tınlıglarıg ölürgüçi-ler .. ögüg

14 q̈’nkyq ’wylwrd’cy pwlq’d’cy l’r .. ’’s’q
kaŋıg ölürdeçi bolgadaçı-lar .. asag-

15 l’q twswqlwq tynlyq l’r q̈’ p’qšy
-lag tusuglug tınlıg-lar-ka bakşı-

16 l’r q̈’ ’wylwrd’cy .. twyyn šmn’nc
-lar-ka ölürdeçi .. toyın ş(a)mnanç-

17 l’r q̈’ kwynkwlyn yyryntwrd’cy l’r
-lar-ka köŋülin yėrintürdeçi-ler

18 yyrynclyk q̈’rynclyq q̈ylt’cy l’r ..
yerinçlig karınçlıg kıltaçı-lar ..

19 pwrq’n l’r q̈’ y’zmyš y’nkylmyš
burkan-lar-ka yazmış yaŋılmış

ortaya çıkmıştır .. Bunların arasında en üstün (olanı) bin yüz kırk dört mil (büyüklüğünde) Samjiva adlı cehennemdir .. (8-23) Kötü amelli canlılar, güçsüz kuvvetsiz canlılar, eziyet eden, öldürenler .. küfreden, savaşan, dövüşen canlıları öldürenler .. zehirle, büyüyle, sihirle canlıları öldürenler .. annesini, babasını öldürenler olacak .. faydalı işler yapan canlıları, öğretmenleri öldürenler .. rahip, rahibelere gönlüyle (en içten) acı verenler, haz etmeyen, hoşnutsuz olanlar .. burkanlara (karşı) günah işleye, itaat etmeyen

20 tynlyq l’r .. ’’lq̈w s’ncyp t’mwd’ twq’r
tınlıg-lar .. alku sançip tamuda tugar-

21 l’r .. ’’nt’ twqwp ’yrync l’r .. ’’lty
-lar .. anta tugup erinç-ler .. altı

22 ykrmy twym’n ’yky mynk kwlty y
y(ė)g(i)rmi tümen iki miŋ kolti <y>

23 … y’š y’š’ywr l’r n’
… yaş yaşayur-lar ne

24 ’wycwn typ tys’r ’wyβk’lyk ’wtyn
üçün tėp tėser övkelig otın

25 … ///lwq kwynkwll’ry pwlwr
… ///LWQ köŋülleri bolur

26 … / q̈ylycyn swynkw šykty c’kr
… / kılıçın süŋü şikti çak(i)r

27 p’ltw cwm’q̈ ’ylykl’rynt’ plkwlwk
balto çomak eliglerinte b(e)lgülük

28 pwlwr.. pyr ’ykyntyš k’ pycwšwr l’r ..
bolur.. bir ikintiş-ke bıçuşur-lar ..

29 k’syšwr l’r twqyšwr l’r s’ncy šwrl’r
kesişür-ler tokışur-lar sançı-şurlar

30 y’ncy šwr l’r ’wyc’šwr pwqwšwr l’r
yançı-şurlar öçeşür boguşur-lar

31 ’wyrlwšwr l’r .. n’ ’wyls’r l’r ’’nt’
örlüşür-ler[67] .. ne ölser-ler anta

32 ’wq̈ ’wyn ’yštylwr l’r tyrylynk l’r
ok ün ėştilür-ler tiriliŋ-ler
(sayfanın sonu)

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

82. XXV,5=Nr.25
(ön sayfa)
pyš ’wtwzwnc ’wylwš pyš ptr..
bėş otuzunç ülüş bėş p(a)tr..

67 ölrüşürler kelimesi metateze uğramıştır.

canlılar .. Hepsi Samjiva cehennemde doğarlar .. Orada doğup sefiller .. yüz altmış iki bin … yıl yaşarlar. (23-32) Neden? derlerse öfkeli, kızgın … gönülleri vardır. … Kılıç ile süngü, mızrak, disk, balta, çekiç ellerinde ortaya çıkarlar .. Birbirlerini keserler .. dövüşürler, birbirini şişlerler, birbiriyle savaşırlar, boğuşurlar, birbirlerini öldürürler. Öldüklerinde bir ses duyarlar: Dirilin!

82. XXV,5=Nr.25
(ön sayfa)
(yirmi beşinci bölüm beşinci yaprak..)

1 yyr ’wyz’ yyty py pycqwn ’wqswz
yėr üze yiti bi bıçgun oksuz

2 t’kyncsyz ’wylwrwr l’r .. ’wz’ty ’wlym’q̈
tegінçsiz ölürür-ler .. uzatı ulımak

3 mwynkr’m’k ’wynl’r ’yšty lwr .. kym q̈’yw
müŋremek ünler ėşti-lür .. kim kayu

4 tynlq kyšy ’t’wyzynt’ ’rk’n ywq̈
tınl(ı)g kişi e’tözinte erken yok

5 y’q ’yrt pyrt ’[’]šyp ’wyst’p ’wydswz
yok ėrt bėrt [a]sıp üstep üdsüz

6 qwlwswz t’rtyp - ’ysyp ’yrt pyrt
kolusuz tartıp - esip ėrt bėrt

7 q̈wls’r l’r .. - pylk’ pylyk
kolsar-lar .. bilge bilig

8 pwšqwnmyš - pylk’l’ryk
boşgunmış - bilgelerig

9 twd ’wcwz q̈yls’r - l’r .. kwynycy y
tut uçuz kılsar-lar .. küniçi <y>

10 … / y kwyclwk pwlwp //… l’rq
… / Y küçlüg bolup //… L’RQ

11 … // … / s[’]r l’r ’wl tynlyq l’r ..
… // … / S[’]R-L’R ol tınlıg-lar ..

12 … / t’mwd’ twq’r l[’]r .. q̈’r’ t’q
… / tamuda tugar-l[a]r .. kara tag

13 t’k ’wlwq ’t’wyzlwk y’nkl’r q̈wptyn
teg ulug e’tözlüg yaŋlar koptın

14 synk’r k’lyp ’wykwš yyl ’’y c’ryqwš
sıŋar kelip üküş yıl ay çarıhoş-

15 t’qy ’wyzwm ’wswqlwq t’p’r l’r y’nc’r
-takı üzüm osuglug teper-ler yançar-

16 l’r ’wl ’mk’k k’ ’wylwp ’ykyl’
-lar ol emgek-ke ölüp ikile

(1-3) Yer üzerinde keskin bıçaklarla daima öldürürler .. Daima feryat etme, inleme sesleri duyulur .. (3-12) Bir canlı insan bedenindeyken sebepsiz (yere) vergiyi çoğaltıp zamansız ve zorla alıp vergi istese .. bilgiyi öğrenen bilgeleri hor görse .. kıskanç … güçlü olup … … … o canlılar .. … cehennemde doğarlar .. (12-16) Yüksek dağ gibi büyük vücutlu filler her taraftan gelip yıllar ve aylarca üzüm ezme aletinin üzüm (ezdiği) gibi ezerek sıkarlar. (16-25) O acıdan ölüp yeniden

17 tyrylwr l’r ’wytrw t’myr lyk ӫysq’c
tirilür-ler ötrü temir-lig kısgaç-

18 l’ryn lww l’ryn kwycynt’ ’ykšw q’myš
-ların luu-ların küçine ikşu kamış

19 [’]wswqlwq syӫ’r l’r t’nk’r l’r kym ym’
[o]suglug sıkar-lar taŋar-lar kim yme

20 kyšy ’’zwnynt’ ’rk’n kyšyk twqyqw
kişi ajunınta erken kişig tokıgu-

21 cy twnkl’qwcy ’rs’r l’r ’wqry ’ykyd
-çı toŋlaguçı erser-ler ogrı igid

22 ’rs’r l’r .. ’wl tynlyq l’ryq s’nk’t
erser-ler .. ol tınlıg-larıg sangat

23 t’mwd’ ’wyrtlwk y’lynlyq t’myr lyk
tamuda örtlüg yalınlıg temir-lig

24 cwm’qyn p’rk’n twqyywr l’r twyl
çomak bergen tokıyur-lar tül-

25 twrwr l’r .. kym ym’ ӫyn ӫyzӫwt
türür-ler .. kim yme kın kızgut

26 ӫylt’cy ’rs’r l’r kwynycy y’qyc y
kıltaçı erser-ler küniçi yagıç-ı

27 ywtycy ’yrync yrlq tynlyq l’ryq
yudıçı erinç y(a)rl(ı)g tınlıg-larıg

28 y’zwq y’nklwq ӫ’ twyšwrkwcy ’rs’r
yazok yaŋlok-ka tüşürgüçi erser-

29 l’r .. ’zwk y’lӫ’n s[’]βyn tynlyq
-ler .. ezüg yalgan s[a]vın tınlıg-

30 l’ryq ’wyrl’tkwcy ’rs’r l’r ’wykwk
-larıg örletgüçi erser-ler ögüg

31 ӫ’nkyq pwrq’n tytsy l’ryn [’]wylwrkwcy
kaŋıg burkan tetse-lerin [ö]lürgüçi
(ön sayfanın sonu)

dirilirler. Sonra demirden kısgaçlarla değirmenlerle şeker kamışı gibi sıkıştırırlar, etrafını sıkıca sararlar ve yine insanlar âlemindeyken insanı döven, vuranlardansalar, hırsızsalar .. o canlıları Sanghata adlı cehennemde kızgın alevli demirden çekiç, kamçı ile döverler vururlar .. (25-31) ve kim cezalandırılacaksa kıskanç, kavgacı, yok eden sefil canlıları günaha yöneltenlerdense .. yalan sözlerle canlılara ıstırap çektirenlerdense, anneyi, babayı, burkanın öğrencilerini öldürenlerden

(arka sayfa)

1 ’rs’r l’r .. t’mwd’ [’]wl tynlyq l’r q̈’
erser-ler .. tamuda [o]l tınlıg-lar-ka

2 twyrtdyn yynk’q ’wyrtlwk y’lynlyq
törtdin yıŋak örtlük yalınlıg

3 t’myr lyk ck’r l’r k’lyp t’ncw t’ncw
temir-lig ç(a)kir-ler kelip tançu tançu

4 ’t’wyz l’ryn pyc’r ’wš’r l’r .. ’’ntr’n
e’töz-lerin bıçar osar-lar .. antran

5 q̈wrtwlwp q̈’rlyq t’q q̈’ <kwytwrw>
kurtulup karlıg tag-ka <kötürü>

6 s’qynyp t’mwd[’] - qy βyd’r ’’tlq
sakınıp tamud[a]-kı vidar atl(ı)g

7 t’q s’nkyr l[’] - rynk’ kyrwr
tag seŋir-l[e]-riŋe kirür-

8 l’r ’’nt’ ’t[’]wyz - l’ry ’wyz’
-ler anta e’töz-leri üze

9 ’ysyk t[’]š lq y’qmwr y’q’r .. ’’nt’d’
isig t[a]ş-l(ı)g yagmur yagar .. antada

10 p’s’ //…/l’r t’k’ qwc/… ’ws
basa //…/L’R teke koç/… os-

11 wq lwq swyswp ’wl t’mwlwql’r …
-ug-lug süsüp ol tamuluglar …

12 c’ y’nc’r l[’]r .. ’’nt’d’ p’s’ ’wyrt
C’ yançar-l[a]r .. antada basa ört-

13 lwk t’myrlyk p’q l’r ’wyz’ y’tw
-lüg temirlig bag-lar üze y yėtü-

14 rwr l’r ’’dyn p’ql’ryq ’t’wyzl’ry y
-rür-ler adın baglarıg e’tözleri <y>

15 ’wyz’ ’wyrtwp ywrk’p ’wlwq p’dwk
üze ürtüp yörgep ulug bedük

16 …/kd’lyk ’wrq’q l’r ’ycynt’ swq’r
…/KD’LYK orgak-lar içinte sokar-

(arka sayfa)

(1-4) -seler .. cehennemde o canlılara dört taraftan kızgın alevli demirden tekerlekler gelip dilim dilim bedenlerini keserler .. (4-9) Oradan kurtulup karlı dağa <> düşünüp cehennemdeki Vidar adlı dağ kayalıklarına girerler. Orada vücutları üzerine sıcak taştan yağmur yağar .. (9-17) Orada tekrar … teke, koç … gibi çarpan bu cehennemlikler … ezerler .. Orada tekrar kızgın alevli demirden bağlar ile beslerler başka bağları bedenleri üzerine örtüp sarıp büyük … oraklar içinde parçalarlar.

17 l’r .. ’’nt’ p’s’ ’wlwq p’dwk p’z
-lar .. anta basa ulug bedük baz-

18 q’nl’ryn twqyywr l’r ’wyrtlwk
-ganların tokıyur-lar örtlüg

19 t[’]myr lyk twrl’r ’ycynt’ ywrk’ywr
t[e]mir-lig torlar içinte yörgeyür-

20 l’r .. ’wl ’mk’k k’ ’wylwr l’r yyn’
-ler .. ol emgek-ke ölür-ler yene

21 ym’ tyrylwr l’r .. kwyr wnk l’r syz
yme tirilür-ler .. kör-üŋ-ler siz-

22 l’r snk’t t’mw nwnk q̈wrqyncyq
-ler s(a)ngat tamu-nuŋ korkınçıg-

23 yn .. kym pw mwnt’q twyrlwk tswy
-ın .. kim bo muntag törlüg tsuy-

24 lwq y’zwqlwq tynlyq l’ryq q̈yn
-lug yazoklug tınlıg-larıg kın

25 q̈yzq̈wt t’kwrtwrwr ..yyk pwlq’y
kızgut tegürtürür .. yėg bolgay

26 pylk’ kyšy q̈wryp q’typ twyrw ’wylz
bilge kişi kurıp katıp törö ölz-

27 wn n’nk snkyt t’mwd’ twqqwlwq
-ün neŋ s(a)ngit tamuda tuggulug

28 ’’yyq q̈ylync q̈ylm’zwn yyn’ ’wk
ayıg kılınç kılmazun yene ök

29 pwrwny ’rq’nt kww k[’]lyk ’rd’myn
purune arhant küü k[e]lig erdemin

30 q̈’m’q cmpwdβyp ’wlwšt’qy tynlyq
kamag ç(a)mbutvip uluştakı tınlıg-

31 l’r q[’] ’yštwrw ’ync’ typ swyzl’ywr
-lar-k[a] ėştürü inçe tėp sözleyür
(sayfanın sonu)

(17-20) Burada tekrar büyük çekiçlerle vururlar. Kızgın demirden ağlar içine sararlar .. (20-25) O acıdan ölürler ve tekrar dirilirler .. Bakın sizler! Sanghata adlı cehennemin korkutuculuğuna .. ki bu türlü günah işleyen canlıları cezalandırır .. (25-31) En iyisi bilgili kişi zayıflayan ahlaklı ölsün! Sanghata cehenneminde doğacak kötü işler hiç yapmasın! yine arhant Purune büyü gücünü bütün Jambudvipa kentindeki canlılara duyurup şöyle söyler:

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

83. XXV,6(?)=Nr.36
(ön sayfa)
pyš ’wtwzwnc ’wylwš …
bėş otuzunç ülüş …

1 … / twyrtwnc …
… / törtünç …

2 … //q̈y s’kyz [’]wn / …
… //q̈Y sekiz [o]n / …

3 r’wr’p ’’tlq t’mw ’rwr .. kym q’yw
raurap atl(ı)g tamu erür .. kim kayu

4 tynlq l[’]r ’’dyn kyšy nnk ’’yyqynk’
tınl(ı)-l[a]r adın kişi-niŋ ayıgıŋa

5 … /kynk’ q̈ycwrqwcy t’pl’qwcy
… /KYNK’ kıçurguçı taplaguçı

6 ’rs[’]r l’r .. - s’rsyq q’yyn
ers[e]r-ler .. - sarsıg savın[68]

7 … /šqwcy y - ’rs’r l’r t’pl[’]
… /ŠQWCY Y - erser-ler tapl[a]-

8 m[’]qw t’k s’β - l’ryq [’]yštwrkw
-m[a]gu teg sav-larıg [ė]ştürgü

9 … ’rs’r l’r .. ’dkw ’wtrw ’’yyq y’βl’q̈
… erser-ler .. edgü utru ayıg yavlak

10 qylqwcy ’rs’r l’r .. kym ym’ tynlyq
kılguçı erser-ler .. kim yme tınlıg-

11 l’ryq p’qd’ pwq’qwd’ k’rykd’
-larıg bagda bukaguda kerigde

12 p’kl’p ’mk’k twlq’q kwyrkwt s’r
beklep emgek tolgak körgüt-ser-

13 l’rkymym’ yrlyq[’]nc syz pylykyn
-lerkimyme y(a)rlık[a]nç-sız biligin

83. XXV,6(?)=Nr.36
(ön sayfa)
(yirmi beşinci bölüm ...)

(1-21) … dördüncü … …. seksen … Raurap adlı cehennem vardır .. Hangi canlı başkasının sıkıntısına … sevinirse .. kaba sözler … iseler can sıkıcı sözleri duyurur … iseler .. İyiliğe itiraz edip kötü davranışlı iseler .. ve canlılara hapishanede, işkence sandalyesinde bağlayıp acı çektirenlerdense, merhametsiz kalbiyle

68 MaitriHami nüshasında savın yazmaktadır. Bağlamda daha uygun bulunmuştur.

14 … qwtlwq tynlq l’ryq mwynswz y’z
… kutlug tınl(ı)g-larıg münsüz yaz-

15 wqswz … mwynq’d’q y’pšwrqwcy l’r..
-oksuz .. münkadag yapşurguçı-lar..

16 … /wrkwcy l’r.. kym ym’
… /WRKWCY-L’R.. kim yme

17 ’wykrwnc’nk s’βync’nk kwynkwlwk
ögrünçeŋ sevinçeŋ köŋül(l)üg

18 ’rs’r l[’]r .. kym ym’ ’’dyn kyšy n’ynk
erser-l[e]r .. kim yme adın kişi-niŋ

19 t’pyqyn ’wdwqyn ’’lyp ’yš pwytwr
tapıgın udugın alıp iş bütür-

20 m’s’r l’r pwytmyš ’yšyk ’’rt’tqwcy
-mese-ler bütmiş işig artatguçı-

21 l’r .. pw mwnc’ twyrlwk ts’wy lwq
-lar .. bo munça törlüg tsuy-lug

22 y’zwqlwq tynlq l’r ’’lq̈w r’wr’p
yazoklug tınl(ı)g-lar alku raurap

23 t’mwd’ twq’r l’r .. n’ ym’
tamuda tugar-lar .. ne yme

24 y’lnkwq̈ l’r nynk ’lyk yyt y
yalŋok-lar-nıŋ elig yėt-i

25 kwlty ’’lty ywz twym’n yyl l’r
kolti altı yüz tümen yıl-lar

26 ’’rts’r tymyn ’wk r’wr’p tm’wd’
ertser temin ök raurap tamuda

27 pyr kwyn pyr twyn pwlwr .. ’wl
bir kün bir tün bolur .. ol

28 ’’nt’q ’wzwn kwynwn twynwn
antag uzun künün tünün

29 twyrt mynk yyl y’š y’š’ywr l’r ..
tört miŋ yıl yaş yaşayur-lar ..

… kutlu canlıları günahsız .. günah (sahibi) ilişkilendirseler.. … ve kim sevinçliyse .. ve kim başka kişinin hizmetini alıp işi yerine yetirse tamamlanmış işi yerle bir ederse .. (21-31) Bunca günahı işleyen canlıların hepsi Raurap cehenneminde doğar .. ve insanların sayısız yılları geçtiğinde Raurap cehenneminde ancak bir gün, bir gece geçmiş olur. Bu kadar uzun gün ile gece ile dört bin yıl yaşarlar ..

30 ’’nt’ twqwp t[’]myr lyk ’wyrtlwk
anta tugup t[e]mir-lig örtlüg

Orada doğup demirden, alevli, karanlık evlere kapanırlar.

31 twyn’ryk ’βl’r d’ p’kl’ywr l’r
tünerig evler-de bekleyür-ler
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

(arka sayfa)

1 ’’t’ywr l’r …
atayur-lar …

(1-19) çağırırlar … … yükseltip … alevli yerlerde, ormanlarda sererler yayarlar .. Keskin kılıçla etlerini keserler … … … … … saparlar .. Bazıları … ve alevli … oraklar ile sarılmıştır. Yukarıda gökyüzü aşağıda yer … dört duvarı, tamamı demirden alevli

2 … / [’]wyntwrwp /// …
… / [ü]ntürüp /// …

3 y’lynlyq yyr l’r d’ ’’ryq l’rd’
yalınlıg yėr-ler-de arıg-larda

4 qwy’r l’r y’y’r l’r .. yytty q̈ylycyn
koyar-lar yayar-lar[69] .. yit<t>i kılıçın

5 ’’tl’ryn pyc’r l’r ’wš’r l’r //…
etlerin bıçar-lar osar-lar //…

6 … /q - l’r d’ y//…
… /Q-L’R D’ Y//…

7 … /k - t//m/n //…
… /K - T//M/N //…

8 t’y[’]r l’r .. - ’’m’ry l[’]ry …
tay[a]r-lar .. - amarı-l[a]rı …

9 ym’ ’wyrtlwk y’lynlyq yyyt/ …
yme örtlüg yalınlıg YYYT/ …

10 ’wrq’q̈ l’r ’wyz’ q̈wrš’ywr ywrk’ywrl’r
orgak-lar üze kurşayur yörgeyürler

11 ’wyswn ’wyrtwky ’ltyn yyr/ …
üs[t]ün ürtügi altın yėr/ …

12 twyrt t’my ’’lq̈w t’myr lyk ’wyrt
tört tamı alku temir-lig ört-

69 MaitriHami nüshasında kovarlar yayarlar şeklinde geçmekte “ormanları alevler içinde bırak ve [onları (yere) yay.]” olarak anlamlandırılmaktadır.

13 lwk q̈’m’q ’wydwn ’yrync yrlq tynlq
-lüg kamag üdün erinç y(a)rlıg tınl(ı)g-

14 l’ryq ’wqswz t’ …
-larıg oksuz T’ …

15 kwywrwr n’c’k’t’ky / …
köyürür neçeketegi / …

16 twlm’qync’ q̈’t’ky /
tolmagınça-ka tegi /

17 y’n’ tyrylwr l’r .. n’nk ’’ntr’n
yene tirilür-ler .. neŋ antran

18 ’wzw qwrtwlw ’wm’zl’r .. pw ym’
ozu kurtulu umazlar .. bo yme

19 pyšync ’wyc mynk ’wyc ywz ’’rt
bėşinç üç miŋ üç yüz art-

20 wqy pyš ’wtwz pyr’ ’wlwq m’q̈’rwr’p
-okı bėş otuz bere ulug maharorap

21 ’’tlq ’’tlq t’mw ’rwr .. kym q̈’yw
atl(ı)g <atl(ı)g> tamu erür .. kim kayu

22 tynlyq l’r ’’dyn kyšy nynk pyrm’
tınlıg-lar adın kişi-niŋ bėrme-

23 ywk ’’dyn t’β’ryn ’wqwrl’s’rl’r
-yük edin tavarın ogurlasarlar

24 twyrwswzyn kwyc’yw q̈wnwp ’’ls’r
törösüzin küçeyü kunup alsar-

25 l’r .. kym ym’ ’wrwnc’q̈ ’wrmyš t’β’r’q
-lar .. kim yme urunçak urmış tavarag

26 t’nyp pyrm’s’r l’r ’’zwk y’lq̈’n
tanıp bėrmeser-ler ezüg yalgan

27 t’wly swyzl’s’r l’r .. ’dkw q̈yls’r
tauli sözleser-ler .. edgü kılsar

28 ’’yyq̈ twyš pwlyr ’’yyq q̈yls’r ’dk w
ayıg tüş bulır ayıg kılsar edg-ü

her zaman sefil canlıları daima … yakar. Ne kadar … dolunca-ya kadar tekrar tirilirler. .. Oradan asla kurtulamazlar .. ve bu beşincidir. (19-31) Üç bin üç yüz yirmi beş mil büyüklüğünde Maharorap adlı cehennem vardır. Hangi canlılar başkalarının verilmeyen malını çalsalar, kanuna aykırı şekilde, zor kullanarak gasp etseler .. ve kim emanet koyulan malı inkâr edip vermese, yalan esaslardan bahsetse .. iyilik yapsa kötü sonuç bulur, kötülük yapsa iyi

29 twyš pwlyr typ tykly l’r t’βlyk
tüş bulır tėp tegli-ler tevlig

30 kwyrlwk y’zwqwq ’wyrtkwcy ’rs’r
kürlüg yazokug örtgüçi erser-

31 l’r tynlyq l’r mwnc’ twyrlwk tswy lq
-ler tınlıg-lar munça törlüg tsuy-l(a)g
(sayfanın sonu)

sonuç bulur diyerek Aldatıcı adlı günahı gizleyenlerden ise o canlılar bu kadar günahkâr

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

84. XXV,7=Nr.1d
(ön sayfa)
<pyš> [’]wtwzwnc ’wylwš yyty ptr ..
<bėş> [o]tuzunç ülüş yėti p(a)tr ..

1 ’yryncw lwk y’lnkwq̈ l’r ’’lq̈w m’q̈’
erinçü-lüg yalŋok-lar alku maha-

2 rwr’p ’’tlq t’mw d’ twq’r .. n[’] ym’
-rorap atl(ı)g tamu-da tugar .. n[e] yme

3 y’lnkwq l’r nnk ’yky ywz ’wtwz kwlty..
yalŋok-lar-n(ı)ŋ iki yüz otuz kolti..

4 ’wyc ywz twym’n yyl ’rts’r mq̈’
üç yüz tümen yıl ertser m(a)ha-

5 r’wr[’]p t’mw d’ tymyn ’wk pyr kwyn
-ror[a]p tamu-da temin ök bir kün

6 pyr twyn pwl - wr .. ’wl ’’nt’q
bir tün bol-ur .. ol antag

7 ’wzwn kwynwn - twynwn s’kyz
uzun künün - tünün sekiz

8 mynk yyl y’š - ’p ’mk’k ’mk[’]n
miŋ yıl yaş-ap emgek emg[e]n-

9 wr l’r .. ’wqswz t’kyncsyz ’wyrtlwk
-ür-ler .. oksuz tegінçsiz örtlüg

10 y’lynlyq pyy pycqw ’t’wyz l’ry ’wyz’
yalınlıg bi bıçgu e’töz-leri üze

84. XXV,7=Nr.1d
(ön sayfa)
(yirmi <beşinci> bölüm yedinci yaprak ..)

(1-9) calıların hepsi Maharorap adlı cehennemde doğar .. Bu tür canlıların sayısız yılı de geçse Maharorap cehennemde ancak bir gün bir gece geçmiş olur .. Bu kadar uzun gün ile gece ile sekiz bin yıl yaşayıp acı çekerler .. (9-17) Daima alevli bıçak bedenleri üzerine

11 y’q’r .. pyy pycqw lwq ’βl’r d’ p’kl[’]
yagar .. bi <y> bıçgu-lug evler-de bekl[e]-

12 ywr l’r .. t’rzwl š’kty l’ryn ’ylk’k
-yür-ler .. taržul şakdi-lerin ilgek[70]-

13 l[’]ryn s’c’r l’r .. y’q̈’r t[’]k //…
-l[e]rin saçar-lar .. yagar t[e]g //…

14 ’wrwr l’r .. twlp ’t’wyzl’ryn /…
urur-lar .. tulp e’tözlerin /…

15 tyl’r l’r .. q̈’ywsyn ym’ k’rkyn
tiler-ler .. kayusın yme kerkin

16 y’ryp syšyn t’β’r l’r .. pw ym’
yarıp şışın tever-ler .. bo yme

17 ’’ltync ’wyc mynk s’kyz ’’rtwq̈y
altınç üç miŋ sekiz <yüz> artokı

18 yytmyš p’r’ ’wlwq t’pn ’’tlq
yėtmiş bere ulug tap(a)n atl(ı)g

19 t’mw ’rwr .. kym q̈’yw ’r’n ’’k’l’r
tamu erür .. kim kayu eren ekeler

20 synkyll’r q̈yzl’r ’’n’l’r dynt’r pyrl’
siŋiller kızlar analar dentar birle

21 y’β’z ’yš ’yšl’p y’zyns’r .. kym ym’
yavaz iş işlep yazınsar .. kim yme

22 ’yšy l’r pwlwp k’ntw ’wqly ’cysy y
eşi-leri bolup kentü oglı eçisi <y>

23 ywlcy dynt’r l’r pyrl’ y’zyns’r ..
yolçı[71] dentar-lar birle yazınsar ..

24 kym ym’ ’dkw q̈wtlwq tynlyq l’ryq
kim yme edgü kutlug tınlıg-larıg

25 ’wrnynt’ ’wynky q̈ylyp ’[’]rkyn twyrkyn
ornınta öŋi kılıp [e]rkin türkin

yağar .. Bıçakla dolu evlerde hapsolurlar .. Üç dişli mızrakla elleriyle dağıtırlar .. yağar gibi … vururlar .. bütün vücutlarıyla … dilerler .. kimisi baltayla yarıp şişe dizer. Bu da altıncıdır. (17-30) Üç bin yetmiş sekiz mil büyüklüğündeki Tapana adlı cehennem vardır .. Her kim erkekler, ablalar, küçük kız kardeşler, kızlar, anneler rahiplerle kötü işler yapıp günah işleseler .. ve her kim eş olup kendi oğlu, ağabeyi rehber rahiplerle günah işlese .. ve kim iyi, kutsal canlıları yerinde öldürüp güçle

70 MaitrHami MaitrSengim’e gönderme yaparak kelimeyi ilgek olarak almıştır. Cümleyi üç dişli mızrak (Skr. trisula), mızrak (sakti) ve kancalarla bıçaklıyorlar. şeklinde anlamlandırmıştır.

71 MaitrHami’de kelime yorçı olarak geçmektedir.

26 … kym ym’ ’d t’β’r ’wycwn
… kim yme ed tavar üçün

… ve kim mal mülk için … öl-

27 … ’wylwrs’r l’r .. kym ym’
… ölürser-ler .. kim yme

dürürse .. kim … … öldür- …

28 … / … /// ’wylwr
… / … /// ölür

29 … / pry’n
… / p(a)ryan

30 … /ync
… /YNC
(bir satır eksik)

hücre …

(arka sayfa)

1 ’t’wyz ’yltynkwcy lr’.. kym ym’
e’töz eltingüçi-ler .. kim yme

2 q̈wtlwq tynlyq l’r q̈’ syzyk
kutlug tınlıg-lar-ka sezik

3 kwnkwl twrqwr s’r l’r .. ywq̈…
köŋül turgur-sar-lar .. yok…

4 mwyn q̈’d’q swyzl’s’r l’r.. pw mwyn
mün kadag sözleser-ler.. bo mün

5 q̈’d’q’q ’’šyp ’wyst’p swyzl[’]s’r l’r ..
kadagag asıp üstep sözl[e]ser-ler ..

6 kym ym’ twyyn - šmn’nc p’c’q
kim yme toyın - ş(a)mnanç baçag

7 ’wlwrmyš tynl - ql’ryq cqš’
olurmış tınl-(ı)glarıg ç(a)hşa-

8 pwtl’ryntyn - t’yyts’r l’r
-putlarıntın - tayıtsar-lar

9 kym ym’ dynt’r l’ryq twqys’r l’ r..
kim yme dentar-[la]larıg tokısar-la-r..

10 swyks’r l’r .. pw mwnc’ twyrlwk
sökser-ler .. bo munça törlüg

(arka sayfa)

(1-10) geçimini sağlayanlar .. ve kim kutsal canlılara şüphe duyarsa … yok … kötü konuşsa .. bu günahı çoğaltıp söylese .. ve kim rahip, rahibe, oruç tutan insanları ahlaklı talimlerinden caydırsa ve kim rahipleri döverse .. söverse .. (10-18) Bu türlü

11 tynlyq l’r ’’lqw t’pn t’mwd’ twq
tınlıg-lar alku tap(a)n tamuda tug-

12 ’r l’r .. n’ ym’ y’lnkwq l’r n’nk
-ar-lar .. ne yme yalŋok-lar-naŋ

13 twqwz ywz pyr ’wtwz kwlty ’’ltmyš
tokuz yüz bir otuz kolti altmış

14 mynk twym’n yyl l’r ’rts’r tymyn
miŋ tümen yıl-lar ertser temin

15 ’wk t’pn t’mwd’ pyr kwyn pyr
ök tap(a)n tamuda kün bir

16 twyn pwlwr .. ’wl ’’nt’q ’wzwn kwynwn
tün bolur .. ol antag uzun künin

17 twynwn pyr twym’n ’’lty mynk
tünün bir tümen altı miŋ

18 yyl y’š y’š’p ’mk’k ’mk’nwr l’r ..
yıl yaş yaşap emgek emgenür-ler ..

19 ’wyc ’’dry syšl’ryn t’βyp qwzlwq
üç adrı şışların tevip kozlug

20 ’wy l’r d’ swydrwywr l’r t’myr lyk
oy-lar-da södrüyür-ler temir-lig

21 ’wyrtlwk y’lynlyq kwyryn t’myrlyk
örtlüg yalınlıg körin temirlig

22 qwzl’ryq ’wylwkl’k’ly ’’ywr l’r ..
kozlarıg ülüglegeli ayur-lar ..

23 ’wyrtlwk y’lynlyq ’wytwk twlp
örtlüg yalınlıg ütüg tulp

24 ’t’wyzl’ryn ’wytwl’ywr l’r .. ’wl
e’tözlerin ütüleyür-ler .. ol

25 ’mk’k k’ p’s’ p’s’ ’wylwp p’s’
emgek-ke basa basa ölüp basa

26 p’s’ tyrylwr l[’]r .. pw yytync
basa tirilür-l[e]r .. bo yėtinç

canlıların hepsi Tapana cehennemde doğar .. Bu tür canlıların sayısız yılı geçse de Tapana cehennemde ancak bir gün bir gece geçmiş olur .. Bu kadar uzun gün ile gece ile altı bin yıl yaşayıp acı çekerler .. (19-22) Üç dişli mızrakla şişe dizip kömür madenlerine sürüklerler. Demirden kızgın alevli közlü demirden kömürleri dağıtmayı söylerler .. (23-31) Kızgın alevli ütü (ile) bütün vücutlarını ütülerler .. O ıstıraptan tekrar tekrar ölüp yeniden dirilirler .. Bu yedincidir.

27 twyrt mynk twyrt …
tört miŋ tört …

Dört bin dört … yirmi mil büyüklüğünde … cehennemdir …

28 ykrmy pyr[’] ’wlwq /…
y(ė)g(i)rmi ber[e] ulug /…

Ahlak talimi … …

29 t’mw ’rwr …
tamu[72] erür …

30 cqš’pt …
ç(a)hşap(a)t …

31 t/ …
T/…
(sayfanın sonu)

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

182. XXV,9=74, 84a, 412, 500, 558
(ön sayfa)
pyš ’wtwzwnc ’wylwš twqwz ptr
bėş otuzunç ülüş tokuz p(a)tr

182. XXV,9=74, 84a, 412, 500, 558
(ön sayfa)
(yirmi beşinci bölüm dokuzuncu yaprak)

1 …/’’n’ntr’s [’’]yyq q̈ylync q̈ylmyš
…/anandrış [a]yıg kılınç kılmış

(1-2) … anandrış ağır günah işlemiş … dört mil büyüklüğünde bedeni olur. (3-8) … Avici cehennemi görüp o kalabalık topluluk şöyle düşünür: Hangi kötü davranışlar acaba? .. Hangi canlılar o kötü davranışı yapıp Avici cehenneminde doğar

2 … twyrt p’r’ ’wlwq ’t’wyzy pwlwr
… tört bere ulug e’tözi bolur

3 //… ’’βyš t’mw kwyrwp ’wl q̈’lyn
//… aviş tamu körüp ol kalın

4 q̈wβr’q ’ync’ typ s’qync s’qynwr l’r
kuvrag ince tėp sakınç sakınur-lar

5 q̈’yw q’yw ’’yyq q̈ylync l’r ’rky .. kym
kayu kayu ayıg kılınç-lar erki .. kim

6 tynlyq l’r ’wl - ’’yyq q̈ylyncyq
tınlıg-lar ol - ayıg kılınçıg

7 q̈ylyp ’βyš - t’mwd’ twq’r
kılıp aviş - tamuda tugar-

72 Tekin’in TDK’de yayımlanan çalışmasında cehennemin adı Pratāpana olarak verilmiştir.

8 l’r ’rky .. ’wytrw - swmyr t’q
-lar erki .. ötrü - sumer tag

9 twypwsynt’ twrwp pwrwny ’rq’nt
töpösinte turup purune arhant

10 ’ync’ typ swyzl’ywr ’yšydynk l’r
inçe tėp sözleyür ėşidiŋ-ler

11 syzl’r tynlyq l’r q̈’yw ’rs’r tswy y
sizler tınlıg-lar kayu erser tsuy <y>

12 ’yryncw q̈ylyp tynlyq l’r ’’βyš t’mwd’
erinçü kılıp tınlıg-lar aviş tamuda

13 twq’r l’r ’rs’r .. ’’ny syzl’r k’ ’’yw
tugar-lar erser .. anı sizler-ke ayu

14 pyr’yyn kym q̈’yw tynlyq l’r pwrq’nyq
bėreyin kim kayu tınlıg-lar burkanıg

15 ’wylwr’yyn typ s’qyncyn ’t’wyzynt’
ölüreyin tėp sakınçın e’tözinte

16 q’n ’wyntwrs’r .. ’’zw pwrq’n n’nk
kan üntürser .. azu burkan-naŋ

17 mwynyn q̈’d’qyn swyzl’s’r ’’zw [’]rqnt
münin kadagın sözleser azu [a]rh(a)nt

18 dynt’r l’r ’wyz’ y’l’ y’nkq̈w ’wrs’r
dentar-lar üze yala yaŋku ursar

19 ’wykwk q̈’nkyq ’wylwrs’r .. ’’zw ’rq’nt
ögüg kaŋıg ölürser .. azu arhant

20 dynt’r ’q ’wylwrs’r .. q’m’q pwrswnk
dentarag ölürser .. kamag bursoŋ

21 q̈wβr’q’q ’yky y’rtym q̈yls’r twyyn
kuvragag iki yartım kılsar toyın-

22 l’ryq ’wylwrs’r .. nwm twyrwk ’’rt’tsr
-larıg ölürser .. nom törög artats(a)r

23 s’nkyk ’d t’β’ryq yys’r ywnkl’s’r ..
saŋik ed tavar yėser yuŋlasar ..

acaba? (8-25) Bunun üzerine Sumer dağın tepesinde durup arhant Purune şöyle söyler: Dinleyiniz! Siz canlılar(dan) hanginiz ise günah işleyen insanlar Avici cehenneminde doğarlarsa .. Onu sizlere söyleyeyim. Hangi canlılar burkanı öldüreyim deyip düşüncesini bedeninden kan kusarsa .. ya da burkanın günahını söylerse ya da rahipler hakkında iftira atarsa, anneyi babayı öldürürse .. ya da rahibi öldürürse .. bütün cemaati ikiye ayırsa, keşişleri öldürse .. kanunu yerle bir ederse, cemaat malını yese ..

24 t’rs t’trw kwyrwm twrqwrwp ’dkwlwk
ters tetrü körüm tugurup edgülüg

25 twyz yyltyzyk ’wyzs’r k’ss’r .. pw
töz yıltızıg üzser kesser .. bo

26 mwnc’ twyrlwk tynlyq l’r ’’lq̈w
munça törlüg tınlıg-lar alku

27 ’’βyš t’mwd’ twq’r l’r .. ’’nt’ twqwp
aviş tamuda tugar-lar .. anta tugup

28 twrq’rw s[’]sylyq q̈wmynt’qy t’k ’wqswz
turkaru s[a]sılıg kumıntakı teg oksuz

29 t’kyncsyz ’wyrt’nwr l’r .. kwywrwr l’ r
tegինçsiz örtenür-ler .. köyürür-le-r

30 ’t’wyzl’ry ’wyz’ q̈wzlwq y’qmwr y’q’r
e’tözleri üze kozlug yagmur yagar

31 ’wyrtlwk t’myr lyk q̈ysq’c l’r klyp
örtlüg temir-lig kısgaç-lar k(e)lip
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

1 qysyp t’nkyp pwqwp ’wylwrwr l’r .. ’wyrtlwk
kısıp tanıp büküp ölürür-ler .. örtlüg

2 ckr l’r kwykr’yw k’lyp ’wynky ’wynky
ç(a)k(i)r-ler kükreyü kelip öŋi öŋi

3 ’t’wyzl’ryn tyl’ t’l’ pyc’r l’r
e’tözlerin tile tele bıçar-lar

4 py y pycqw kwq pyš ’wlwq q̈wdwq l’r d’
bi <y> bıçgu-gug bėş ulug kudug-lar-da

5 s’nsyz twym’n yyl ’mk’tyr l’r .. t’q̈ y
sansız tümen yıl emgetir-ler .. tak-ı

6 ym’ kntw w - ’wyzl’rynt’ky
yme k(e)ntü <w> - özlerinteki

7 q̈’dyšyn q̈’nkly - l’r q̈’ q̈wšwp
kadışın kaŋlı-lar-ka koşup

yanlış görüş ortaya atarak iyilik köklerini koparırsa .. (26-31) Bu türlü canlıların hepsi Avici cehennemde doğar .. Orada doğup sürekli balçıklı kumdaki gibi daima .. yanarlar. Bedenleri üzerine kömürden yağmur yağar. Kızgın demirden kıskaçlar gelip

(arka sayfa)

(1-5) sıkarak bükülerek öldürürler .. Tekerlekler kükreyerek gelip farklı farklı vücutları delik deşik ederek keserler. Bıçakla beş büyük kuyuda sayısız yıl acı çektirirler .. (5-14) ve yine kendilerini kayışla kağnılara koşum vurup

8 ’’qyr ywkl’r - ywdwrwp t’rty
agır yükler - yüdürüp tartı-

9 twr l’r .. t’qy ym’ t’myr lyk ’wyrtlwk
-tur-lar .. takı yme temir-lig örtlüg

10 pyš q̈’zqwq̈ l’ryn ’wyrtlwk yyr ’wyz’
bėş kazguk-ların örtlüg yėr üze

11 ’t’wyzl’ryn pwdwyw twqyp ’’qyzl’ryn
e’tözlerin boduyu tokıp agızların-

12 tyn tyll’ryn t’rtyp ’wyntwrwp yyty
-tın tillerin tartıp üntürüp yiti

13 ywlykwt’k s’p’n l’ryn s’nsyz twym’n
yüligüteg sapan-ların sansız tümen

14 yyl tyll’ryn s’p’nl’ywr l’r .. ’yncyp
yıl tillerin sapanlayur-lar .. inçip

15 ym’ twqwz twyrlwk tynlyq l’r n’nk
yme tokuz törlüg tınlıg-lar-naŋ

16 ’ylky ’wycwl’ry y’qwrw q’nk l’ry nnk
ilki üçüleri yaguru kaŋ-ları-n(a)ŋ

17 ’[’]βl’ry p’rq̈l’ry ’wswqlwq ’’βyš t’mw
[e]vleri barkları osuglug aviş tamu

18 ’wrwn l’ry ’’βl’ry ’rwr .. pw twqwz
oron-ları evleri erür .. bo tokuz

19 twyrlwk tynlyq l’ryn ’’βyš t’mw q’cnnk
törlüg tınlıg-ların aviş tamu kaç[a]n<ŋ>

20 n’nk q̈wrwq q̈’lm’z .. ’’ny ’šydyp ’wl
neŋ kurug kalmaz .. anı ėşidip ol

21 … qwβr’q ’ync’ s’qync s’qy
… kuvrag inçe sakınç sakı-

22 nty l’r .. q̈’yw ’rky ’wl twqwz twyrlwk
-ntı-lar .. kayu erki ol tokuz törlüg

23 tynlyq l’r kym twrq’rw ’’βyš t’mwd’
tınlıg-lar kim turkaru aviş tamuda

ağır yükler yükleyip çektirirler .. ayrıca kızgın demirden beş kazıkla yanan yer üzerine bedenlerini çivileyip ağızlarından dillerini çekip çıkarıp keskin ustura gibi sabanlarla sayısız yıl dillerini sabanlarla sürerler .. (14-18) Bununla birlikte dokuz çeşit canlının ilk üçü babalarının yakın evleri gibi Avici cehennem yerleri, evleri vardır .. (18-31) Bu dokuz çeşit canlıyla Avici cehennem asla boş kalmaz .. Bunu duyup o … kalabalık şöyle düşündü: .. Acaba kim o dokuz çeşit canlı daima Avici cehenneminde

24 twq’r l’r .. ’wytrw kwyk q’lyq d’ twrwp
tugar-lar .. ötrü kök kalık-da turup

25 pwrwny ’rq’nt ’ync’ typ swyzl’ywr l’r ..
purune arhant ince tėp sözleyür-<ler> ..

26 ’yšydynk l’r syzl’r tynlyq l’r.. kym ’wl
işidiŋ-ler sizler tınlıg-lar.. kim ol

27 twqwz twyrlwk tynlyq l’r ’rs’r syzl’r
tokuz törüg tınlıg-lar erser sizler-

28 k’ ’’yw pyr’yyn .. ’’nk ’ylky s’nkkyk
-ke ayu bėreyin .. aŋ ilki saŋ<k>ik

29 yykwcy l’r ’ykynty βrq’r s’nlq yykwcy
yėgüçi-ler ikinti v(i)rhar sanl(ı)g yėgüçi-

30 l’r .. ’wycwnc ’wykwk ’wylwr kwcy l’r
-ler .. üçünç ögüg ölür-güçi-ler

31 twyrtwnc q̈’nkyq ’wylwrkwcy l’ r …
törtünç kaŋıg ölürgüçi-le-r …
(sayfanın sonu)

doğarlar? .. Bunun üzerine semada durup arhant Purune şöyle söyler: .. Duyun! Siz canlılar .. o dokuz çeşit canlının kim olduğunu sizlere söyleyeyim .. Birincisi cemaate ait malı yiyenler, ikincisi manastır malını yiyenler .. üçüncüsü anneyi öldürenler, dördüncüsü babayı öldürenler …

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

183. XXV,10=Nr.71
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 q̈///… /l// …
q̈///… /L// …

2 lwq šmn’nc - …
LWQ ş(a)mnanç - …

3 wcy l’r .. twqwz - wnc trs
WCY-L’R .. tokuz-unç t(e)rs

4 kwyrwm twrqwrwp - ’dkw twyz yyltyz
körüm turgurup - edgü töz yıltız-

5 yk ’wyzkwcyl’r .. pw twqwz twyrlwk
-ıg üzgüçiler .. bo tokuz törlüg

6 tynlyq l’r ’βyš t’mwd’ twqwp tw/…
tınlıg-lar aviş tamuda tugup TW/…

183. XXV,10=Nr.71

(ön sayfa)

(1-7) … … rahibe … .. dokuzuncusu yanlış görüş ortaya atıp iyi kökleri kopartanlar .. bu dokuz çeşit canlı Avici cehenneminde doğup …

7 pyr ’’ntr’klp …/ ’mk’nwr l’r .. t’q …
bir antrak(a)lp …/ emgenir-ler .. teg …

8 ’’dyn pyš twyrlwk tynlyq l’r [’]rwr l’r
adın bėş törlüg tınlıg-lar [e]rür-ler

9 kym …
kim …

10 tw//… ’’nt’ … [’]wlwq p’dwk
TW//… anta … [u]lug bedük

11 ’t’wyzlwk ’’c y’k ’’zwnynt’ twq’r
e’tözlüg aç yek ajunınta tugar-

12 l’r .. ’wytrw ’wl q̈wβr’q ’ync’ typ ’’yytwr
-lar .. ötrü ol kuvrag inçe tėp ayıtur-

13 l’r q̈’yw ’rwr pyš pwrwny ’rq’nt ’ync’
-lar kayu erür bėş purune arhant inçe

14 typ swyzl’ywr .. ’’nk ’ylky q̈’m’q pwrsnk
tėp sözleyür .. aŋ ilki kamag burs(o)ŋ

15 q̈wβr’q nnk ’’dyn t’β’ryn twyrwswzyn
kuvrag-neŋ edin tavarın törösüzin

16 ’wqwrl’s’r ’’zw kwyc’yw q̈wnwp ’’ls’r ..
ogurlasar azu küçeyü kunup alsar ..

17 ’ykynty pwrsnk l’r q̈’ yykwlwk ’’šyn
ikinti burs(o)ŋ-lar-ka yėgülüg aşın

18 ’yckwsyn ’wynkr’r’k yys’r ywnkls’r
içgüsin öŋrerek yėser yuŋl(a)sar

19 ’wycwn pwrsnk q̈wβr’q n’nk pwšy
üçün burs(o)ŋ kuvrag-neŋ buşı-

20 l’p t’β’r l’ryn ’’ls’r q̈wns’r .. twyrtwnc
-lap tavar-ların alsar kunsar .. törtünç

21 ’dkw q̈wtlwq tynlyq l’r n’nk pwlync
edgü kutlug tınlıg-lar-naŋ bulınç

22 ’’lync ’’y’q cylt’k l’ryn ’wyzs’r
altınç ayag çilteg-lerin üzser

bir ara dönem … acı çekerler .. gibi … (8-12) (Bundan) başka beş çeşit canlı vardır ki … … orada … büyük vücutlu, açlık şeytanı aleminde doğarlar .. (12-25) Bunun üzerine o cemaat şöyle sorar: (Bu) beşi kimdir? Arhant Purune şöyle söyler: .. Birincisi bütün cemaatin malını kanunsuzca çalarsa ya da gasp ederse .. ikincisi cemaatin yiyeceği yiyeceği, içeceği daha önceden, tüketirse, üçüncüsü cemaatin sadaka verdiği eşyaları gasp ederse .. dördüncüsü iyi, kutsal canlıların fayda, altıncısı hürmeti keserse,

23 k’ss’r .. pyšync trs ’’z’q dynt’r l’r
kesser .. bėşinç t(e)rs azag dentar-lar-

24 n’nk nwmyn twyrwsyn y’rwts’r t’mtwr
-naŋ nomın törösin yarutsar tamtur-

25 s’r pw pyš twyrlwk tynlyq l’r ’wtqw
-sar bo bėş törlüg tınlıg-lar otgu-

26 r’ty prtyk’n’r’k t’mw l’r d’ twq’r
-ratı pr(a)tikanarak tamu-lar-da tugar-

27 l’r ’’ntr’n q̈wrtwlwp ’wlwq p’dwk
-lar antran kurtulup ulug bedük
(ön sayfanın sonu)

.. beşinci doğru inançtan sapmış rahiplerin öğretisinin propagandasını yaparsa (altıncı beşinci ters) (25-27) Bu beş çeşit canlı kesinlikle Pr(a)tikanarak adlı küçük cehennemlerde doğarlar. Oradan kurtulup büyük

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … /
… /

2 … - [’]wqwrl’s’ r
… - [o]gurlasar

3 … - wrw pyrm’s’r
… - WRW bėrmeser

4 … / … - s’r .. ’wl tynlyq
… / … - S’R .. ol tınlıg

5 … ’t’wyzynt’ ’wylwp ’’βyš t’mwd’
… e’tözinte ölüp aviş tamuda

6 twq’r .. ’’βyš t’mw d[’] …/ q̈wdwq l’r
tugar .. aviş tamu-d[a] …/ kudug-lar

7 … / klp ’wydwn q̈y/… ///r nwm
… / k(a)lp üdün q̈Y/… ///R nom

8 … /q̈’q l’r yyyw sy/…/l p’qyr
… /q̈’Q-L’R yėyü SY/…/L bakır

9 …/yn
…/YN

10 p/ … /// … p’s’ p’s’
P/ … /// … basa basa

(arka sayfa)

(1-12) … … çalsalar … verseler … … .. o canlı … bedeninde ölüp Avici cehenneminde doğar .. Avici cehennemde … kuyular … çağ zamanında … nom … yiyerek … bakır … … … yeniden

11 py y pycqw lwq /…/m ’wyrtlwk t’q
bi <y> bıçgu-lug /…/M örtlüg tag-

12 q̈’ q̈wβ’ ’’qtwrwr l’r .. twlp ’twyzy
-ka kova agturur-lar .. tulp e’tözi

13 swyklwnwr ’wyrt’nwr .. ’’nt’d’ p’s’
söglünür örtenür .. antada basa

14 [’]wyrtlwk t’myr lyk p’q l’r ’ycynt’
[ö]rtlüg temir-lig bag-lar içinte

15 ywrk’nwr l’r .. ’’nt’d’ p’s’ q’r’
yörgenür-ler .. antada basa kara

16 pwynynt’ swynkwkynk’ t’ky q̈’dyš
boynınta sünükinge tegi kadış

17 tyl’r l’r .. ’wyz’synt’ q̈wzlwq y’q̈mwr
tiler-ler .. üzesinte kozlug yagmur

18 y’qtwrwr l’r .. ’’nt’d’ p’s’ q̈’nklyn
yagturur-lar .. antada basa kaŋlın

19 y’nc’r l’r .. ’wl ’’nt’q ’mk’ktyn ’lpyn
yançar-lar .. ol antag emgektin alpın

20 ’mk’kyn ’wzwp q̈wrtwlwp t’lwy ’wykwzt’
emgekin ozup kurtulup taloy ügüzdeki

21 ywz p’r’ ’’tlyk t’q t’k kycyk
yüz bere etlig tag teg kiçig

22 t’mwlwq ’’zwnt’ plkwlwk pwlwr .. ’’nt’
tamulug ajunta b(e)lgülük bolur .. anta

23 ym’ s’nsyz twym’n swβd’qy tynlyq l’r
yme sansız tümen suvdakı tınlıg-lar

24 pwz’ pwt’rl’yw ywryywr l’r swr’r l’r ..
buza butarlayu yorıyur-lar sürer-ler ..

25 tyk’r l’r s’nc’r l’r .. ’’qyr ’wlwq ’mk’k
tiker-ler sançar-lar .. agır ulug emgek

26 t’kynwr l’r .. ’’ntr’n ’wzwp q̈wrtwlwp
teginür-ler .. antran ozup kurtulup

bıçaklı … yanan dağa (doğru) kovalayarak yukarı çıkarlar .. (12-19) Bütün bedeni kızarır, yanar .. Bunun üzerine kızgın demirden bağlar içinde çevrelenirler .. Sonra siyah boynundan kemiğine kadar kayışla keserler .. Üzerinde kömürden yağmur yağdırırlar .. Bunun üzerine kağnıyla ezerler .. (19-22) Böyle acılardan, zorluklardan kurtulup denizdeki yüz mil (yüksekliğinde) et dağı gibi küçük cehennemlikler âleminde ortaya çıkar .. (22-27) Orada tekrar sayısız sudaki canlı yırtıp koparark yürürler, sürüklerler .. sokarlar.. Ağır, büyük ıstıraplar çekerler .. Oradan kurtulup

27 ’wynk kwyrtwk yyrd’ t’q s’nkyrry y
öŋ kürtük yėrde tag seŋir<r>i <y>
(sayfanın sonu)

çölde dağ yamacı

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

85. XXV,11=Nr.131
(ön sayfa)
pyš ’wtwzwnc ’wylwš pyr ykrmy ptr ..
bėş otuzunç ülüş bir y(ė)g(i)rmi p(a)tr ..

85. XXV,11=Nr.131
(ön sayfa)
(yirmi beşinci bölüm on birinci yaprak ..)

1 ’wswqlwq ’wlwq ’’t ywmq’q̈ p’lkwlwk
osuglug ulug et yumgak belgülük

(1-11) gibi büyük et yığını ortaya çıkar .. ve orada dört taraftan kuşlar, geyikler … … … parçalayarak gagalarıyla … pençeleriyle yırtıp ısırıp parçalarlar.. umutsuz, koruyucusuz … acı çeker. Bunca … ıstıraptan kurtulup orada da acı, ıstırap çeken büyük vücutlu aç ruhlar âleminde doğar .. (11-31) Büyük dağ gibi vücudu olur .. Dağ geçidi gibi

2 pwlwr .. ’’nt’ ym’ twyrt synk’rdyn
bolur .. anta yme tört sınardın-

3 q̈y q̈wš l’r k’yyk l’r … / … // …
-kı kuş-lar keyik-ler … / … // …

4 pwt’rl’yw twmšwqyn …
butarlayu tumşukın …

5 t’rm’qyn t’rm’yw t’ncqyl’ywr l’r..
tarmakın tarmayu tançgılayur-lar..

6 ’wmwqswz ’yn’q - syz ’’rycysz
umugsuz ınag-sız arıçıs(ı)z

7 … / ’mk’nwr - ’wl ’’nt’q
… / emgenür - ol antag

8 … - ’mk’ktyn
… - emgektin

9 ’wzwp qwrtwlwp ’’nt’d’ t’qy ’mk’k
ozup kurtulup antada takı emgek-

10 lyk twlq’q lyq p’dwk ’t’wyzlwk
-lig tolgak-lıg bedük e’tözlüg

11 pryt ’’zwnynt[’]twq’r .. ’wlwq p’dwk
pret ajunınt[a]tugar .. ulug bedük

12 t’q t’k’t’wyzy pwlwr .. q̈ysyl t’k
tag tege’tözi bolur .. kısıl teg

13 kynk ’’lqyq q’rny pwlwr …
kėŋ alkıg karnı bolur …

14 ’wyrtwkync’ pwqzy pwlwr
örtükinçe[73] bogzı bolur

15 twynkwrk[’] ’wswqlwq ’wyrt’nyp
tönürg[e] osuglug örtenip

16 ywrk’nyp ’’cm’q swβs’m’q̈ ’mk’kyn
yörgenip açmak suvsamak emgekin

17 ’wynk kwyrtwk l’r d’ ywkwrw s’kyz
öŋ kürtük-ler-de yügürü sekiz

18 twym’n yyl ’mk’k t’kynwr .. ’’ntr’n
tümen yıl emgek teginür .. antran

19 ’wzwp qwrtwlwp pwrq’n l’r plkwr
ozup kurtulup burkan-lar b(e)lgür-

20 m’dwk ’wydt’ twyrt twyrlwk
-medük üdte tört törlüg

21 tyryn q̈wβr’q ywq̈ ’wydt’ twyrk
terin kuvrag yok üdte türk

22 ywcwl pwdwn pwqwn ’’r[’] ’lpyn
yuçul[74] bodun bokun ar[a] alpın

23 ’mk’kyn kyšy [’’]zwnynt’ twq’r..
emgekin kişi [a]junınta tugar..

24 ’wyk q̈’rnynt’ twq’ t’klwk twq’r
ög karnınta tuga teglök tugar

25 ’yrync cyq’y kwyrk’ly kwyrkswz..
erinç çıgay körgeli körksüz..

26 ’’lqw q’ ’’q̈ pwlwr ’wmwqswz ’yn’qsz
alku-ka bolur umugsuz ınags(ı)z

27 kwyzy kwyrm’dyn y’lnkwq̈ ’t’wyzyn
közi körmedin yalŋok e’tözin

geniş, büyük karnı olur … çok büyük boğazı olur. Ağaç kütüğü gibi yanıp, çevrelenip açlık susuzluk acısıyla çöllerde yürüyüp seksen bin yıl acı çekerler .. Oradan kurtulup burkanların ortaya çıkmayacakları zamanda dört çeşit cemaatin olmadığı zamanda güçlü, kuvvetli ve barbar halk arasında güçlükle insan dünyasında doğar.. Anne karnından doğarken kör olarak doğar. Sefil (ve) bakılamayacak kadar çirkin.. hepsine olur. Umutsuz, gözü görmeden insan bedeniyle

73 MaitrHami’de cümle boğazları [(ince) ağaçlar(?)] gibidir. şekline anlamlandırılımıştır.
74 kara kamag bodun ile aynı anlamda kullanılır.

28 … /k ’wswqlwq ’mk’klyk /…
… /K osuglug emgeklig /…

29 … / ywryywr .. ’’nyn pylk’ …
… / yorıyur .. anın bilge …

30 … ’t’wyzynt’ky /…
… e’tözinteki /…

31 …/wn ’yczwn …
…/WN içzün …
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

1 yyzwn s’nkr’m s’nlq ’’dyn t’β’ryn
yėzün seŋrem sanl(ı)g edin tavarın

2 ’’šyn ’yckwsyn yym’zwn ywnkl’m’zwn
aşın içgüsin yėmezün yuŋlamazun

3 … ///t/…// ’wydwn t’mwlwq q
… ///T/…// üdün tamulug <q>

4 … /m’k’y .. ’wl ’’nc’ s’β
… /M’K’Y .. ol ança sav

5 swyzl’dwkt[’] ’wl t’mwlwq l’r r
sözledükt[e] ol tamulug-lar <r>

6 yytlynyp p’r - yr l’r ..’’ny
yitlinip bar-ır-lar .. anı

7 kwyrwp kwkw - t’p’t t’q
körüp kuku-tapat tag-

8 d’qy q̈wβr’q - …
-dakı kuvrag - …

9 ’’nt’q q̈wrqwp ’’’yynyp ’’y’l’ryn
antag korkup ayınıp ayaların

10 q̈’ββšwrwp twyk[’]l pylk’ m’ytry
kavşurup tük[e]l bilge maitri

11 pwrq’nyq ’wmwq ’yn’q twtwp ’ync’
burkanıg umug ınag tutup inçe

… gibi acılı … … yürüyor .. Onun bilgili …. … bedenindeki … … içsin! …

(arka sayfa)

(1-12) yesin! Sangha’ya ait mal mülkü, yiyeceği, içeceği yemesin! … … zaman cehennemlik … .. böyle sözleri söylediğinde o cehennemlikler kaybolurlar .. Onu görüp Kukupat dağındaki topluluk … öyle korkup ellerini birleştirip mükemmel bilgili Maitreya burkanı umut bilip şöyle söylerler ..

12 typ ’wytwk ’wytwnwrl’r .. qwp q̈’m’q
tėp ötüg ötünürler .. kop kamag

13 qwrq̈yncq̈[’] t’kmyš tynlyql’r n’nk
korkınçk[a] tegmiş tınlıglar-naŋ

14 … pwlmyš tnkrym .. yrlyq
… bolmış t(e)ŋrim .. y(a)rlık-

15 ’ncwcy pylykynkyzk[’] ywkwnwr pyz
-ançuçı biligiŋizk[e] yükünür biz

16 ’wmwq ’yn’q pwlw pyrynk ’wtwn
umug ınag bolu bėriŋ otun

17 nyzβ’ny l’r mwynyn q̈’d’qyn kwyr
nizvani-ler münin kadagın kör-

18 dwmwz s’ns’r ’’zwn l’ryq ’’ql’dymz
-dümüz sansar ajun-larıg akladım(ı)z

19 s’kyz twyrlwk twyzwn ywlwq ’’yw
sekiz törlüg tözün yolug ayu

20 pyrynk ’’nt’ ’wytrw twyk’l l
bėriŋ anta ötrü tükel <l>

21 pylk’ m’ytry pwrq’n ’ync’typ
bilge maitri burkan ince tėp

22 yrlyq̈’ywr [’]dkw ’dkw ’wql’nym pw y’t
y(a)rlıkayur [e]dgü edgü oglanım bo yat

23 pw mwnt’q twyrlwk [’]mk’k l’ryk
bo muntag törlüg [e]mgek-lerig

24 kwyrwp ’’zqy[’] ’’nc’ qy’ ym’ ’’zwn
körüp azkıy[a] ançakıya yme ajun-

25 l’ryq ’wykm’z mn ’’lq̈’m’z mn t’q̈y
-larıg ögmez alkamaz m(e)n takı

26 n’ ’’yytmyš krk’k ’wykwšwk ’wyk
ne ayıtmış k(e)rgek üküşüg ög-

27 m’z mn .. ’’nyn ’’mty syzl’r r
-mez m(e)n .. anın amtı sizler <r>

(12-18) Bütün korkmuş canlıların … olan tanrım .. merhametinize saygı duyarız. Umut olun! Ateşli ihtirasların günahını gördük ölüm doğum döngüsünden nefret ettik. (19-27) Sekiz çeşit asil yolu söyleyin! Bunun üzerine mükemmel bilgili Maitreya burkan şöyle söyler. Mükemmel oğlum bu tuhaf, bunca acıyı görüp birazcık da (olsa) varlığı övmem ve söylemeliyim çoğunu (hiç) övmem .. (27-) Bu yüzden şimdi sizler

28 ’’zwnl’ryq ’’ql’myš ’rs’r syzl’r
ajunlarıg aklamış erser sizler

varlıklardan nefret ederseniz dört çeşit asil gerçeği … sarsılmayın .. Asil gerçek nedir? deseler .. ıstırap

29 twyrt twyrlwk kwyny kyrtw nwmwq
tört törlüg köni kėrtü nomug [75]

30 … / ynm[’]nkl’r .. kwyny kyrtw
… / y(a)nm[a]ŋlar[76] .. köni kėrtü

31 nwm n’kw ’wl typ tys’r .. ’mk’k
nom negü ol tėp tėser .. emgek
(sayfanın sonu)

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

86. XXV,?=Nr.157
(ön sayfa)
pyš ’wtwzwnc (?)wylwš ...
bėş otuzunç (?)ülüş …

86. XXV,?=Nr.157
(ön sayfa)
(yirmi beşinci (?)bölüm ...)

1 tyrylynk l’r typ …
tiriliŋ-ler tėp …

(1-) dirilin diyerek … dirilip gelirler. Ne zaman cehennemlikleri içeri alsa karşılıklı birbirlerini şişleyerek … giderler. Dışarı çıkıp .. derin kömürlü yollar … .. kaçarlar … düşerler …

2 tyrylyp k’lyr l’r q̈’c’n t’mwlwql’ryq
tirilip kelir-ler kaçan tamuluglarıg

3 [’]ycyrs’r tykyšw s’nčyšw /…
[i]çirser tikişü sançışu /…

4 ’wyn’rl’r t’šq[’]rw ’wynwp…
ünerler taşg[a]ru ünüp..

5 t’rynk q̈wzlwq ywll’r …
teriŋ kozlug yollar …

6 l’r .. q̈’c’r l’r - …
L’R .. kaçar-lar - …

7 d’ twyš’r l’r - …
D’ tüşer-ler - …

75 MaitrHami’de cümle tört köni kirtü nomlug uluşlar olarak geçmekte, “dört gerçek (Hend.) yasaya sahip ülkeler” şeklinde anlamlandırılmaktadır (Shimin-Klimkrit-Laut:16.kapital)

76 MaitrTömürti nüshasında kelime tıŋlaŋlar olarak geçmektedir.

8 y’lynlyq ’’ryq - …
yalınlıg arıg - …

9 pw ym’ ….
bo yme ….

10 ’’rtwq̈…
artok…
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

1 … / k/…./l’r pykyn l’r ’wyz’
… / K/…./L’R bigin-ler üze

2 … / yyty p’ltwl’ryn kyšy l’r
… / yiti baltoların kişi-ler

3 … / ’yrp’k l’ryn ’yrp[’]kl’yw
… / erpek-lerin erp[e]kleyü

4 … / rwp yyn’ ym’ y’r’r l’r
… / RWP yene yme yarar-lar

5 … //lyq yypyn t’n’ twqyp
…/LYQ yipin tana tokıp

6 … - ’wyz’ twypwn
… - üze töpün

7 … - twyrtkyl s’kyz
… - törtgil sekiz

8 … /ryq ywn’r
… /RYQ yunar

9 … t’myr lyk
… temir-lig

10 … /
… /
(gerisi eksik)

Alevli orman … ve bu …. fazla
…

(arka sayfa)

(1-10) … …. savaş baltaları sayesinde … keskin baltalarla insanlar … testereyle keserek … tekrar deşerler… Mor iplik dövüp … ile başıyla … kare şeklinde sekiz … yıkanır … demirden
…

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

87. XXV,Son=Nr.48 (IV.Hs. faksimilisine paralel metin 223 [87 v 5-10= 223 r 1-9])
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … / ’ylyk q[’]n
… / ilig k[a]n

2 … // ’wyn’ yrlyq̈’s’r l’r
… // üne y(a)rlıkasar-lar

3 ’’nk’’šnw q̈’m’q d’ kycyk ’wql’nyn
aŋ aşnu kamag-da kiçig oglanın

4 … / tytsy q̈’ ’ydyp tymyn
… / tetse-ke ıdıp temin

5 ’wk ’wyzl’ry ’wn’r l’r ’’ncwl’yw ym’
ök özleri üner-ler ançulayu yme

6 twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n nyrβ’n
tükel bilge maitri burkan nirvan-

7 q̈’ p’rq’ly s’q̈ynwr ’’nk ’’šn w
-ka bargalı sakınur aŋ aşn-u

8 kycyk tytsy syzn nyrβ’n q̈’
kiçig tetse-si<z>n nirvan-ka

9 ’ydyp kyn tymyn ’wk ’wyzy nyrβ’n
ıdıp kėn temin ök özi nirvan

10 pwlw yrlyq̈’r .. ’wytrw twyk’l pylk’
bulu y(a)rlıkar .. ötrü tükel bilge

11 m’ytry pwrq’n twyrtwnc dy’n
maitri burkan törtünç dyan

12 tnkry yyrynt’ky dy’n s’q̈ynctyn [’]ynyp
t(e)ŋri yėrinteki dyan sakınçtın [i]nip
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
(bir satır boş bırakılmış)

87. XXV,Son=Nr.48
(ön sayfa)

(1-12) … hükümdar … çıkarak ilk önce hepsinden küçük oğlunun … saray gönderip hemen kendileri giderler ve böylece mükemmel bilgili Maitreya burkan Nirvana’ya ulaşmak için düşünür. İlk olarak küçük öğrencisini Nirvana’ya gönderip hemen sonra kendisi Nirvana’yı bulur .. Bunun üzerine mükemmel bilgili Maitreya burkan dördüncü meditasyon göğündeki meditasyon düşüncesinden inip

(arka sayfa)

1 ’yctyn synk’r pwrq’n nwmyn
içtin sıŋar burkan nomın

2 t[’]štyn synk’r s’kyz ykrmy βyt
t[a]ştın sıŋar sekiz y(ė)g(i)rmi vit-

3 y[’]ts’t’n š’st’r l’r’q ’’dyrtl[’]yw ’wq̈
-y[a]satan şastar-larag adırtl[a]yu uk-

4 t’cy ’’knydyš ’wlwšt’ twqmyš ’’ry’cntr
-taçı agnideş uluşta tugmış aryaç(a)ntr(e)
(faksimile 223 r 1-9)
5 pwdysβt kšy ’’c’ry ’ntk’k tylyntyn
bodis(a)v(a)t k(e)şi açari en(tkek tilintin

6 twqry tylync’ y’r[’]tmyš ’yl p’lyq̈d’
tohre tilinçe yar[a]tmış il balıkda

7 twqmyš prty[’]r’kšyt kšy ’’c’ry twqry
tugmış pr(a)tnar(a)kşit k(e)şi açari tohre

8 tylyntyn twyrk tylync’ ’βyrmyš
tilintin türk tilinçe evirmiş

9 m[’]ytrysmyt nwm pytykd’ m[’]ytry
m[a]itris(i)mit nom bitigde m[a]itri

10 … pyš ’wtwzwnc /…
… bėş otuzunç /…
(sayfanın sonu)

(1-10) İçeride burkan öğretisini, dışarıda on sekiz ilim sahasının ders kitabını tam anlayan Karaşehir ülkesinde doğan bodisavat üstat Aryacandra’(nın) Sanskrit dilinden Tohar diline çevirdiği Beşbalık’ta doğan üstat Pr(a)tinar(a)kşit’in Tohar dilinden Türk diline çevirdiği Maitrisimit nom bitig’de “Maitreya …” yirmi beşinci …

(Cehennem Bölümü, V. Hs.)

223. T III M 192 (Faksimile 87’ye parelel metin [223 r1 – 9 = 87 v 5 – 10])
(ön sayfa)

1 β’yp’zyky ’’ry’cntry pwdysβt kšy
vaib[a]şike aryaç(a)ntre bodis(a)v(a)t k(e)şi

2 ’’c’ry ’ntk’k tylyntyn tqwry
açari en(e)tkek tilintin tohre

3 tylync[’] y’r’tmyš .. pr’tn’rkšyt
tilinç[e] yaratmış .. pr(a)tina(ra)kşit

4 ’’c’ry twqry tylyntyn twyrk
açari tohre tilintin türk

223. T III M 192
(ön sayfa)

(1-9) Vaibhasika ekolüne mensup bodisavat üstat Aryacandra’(nın) Sanskrit dilinden Tohar diline çevirdiği .. üstat Pr(a)tinar(a)kşit’in Tohar dilinden Türk

5 tylync[’] ’βyrmyš m’ytr’smyt
tilinç[e] evirmiş maitris(i)mit

6 nwm pytykd’ - ’wlwq t’mwlwq
nom bitigde - ulug tamulug

7 … - kytm’k
… - kėtmek

8 … pyš - ’wtwzwnc
… bėş - otuzunç

9 ’wylwš - twyk’dy
ülüş - tüketi
(bir satır boş bırakılmış, gerisi eksik)

diline çevirdiği Maitrisimit nom bitig’de “Büyük cehennemlik … gitmek …” yirmi beşinci bölüm bitti.

(arka sayfa)
’wyc ywz ’yky [’]lyk
üç yüz iki [e]lig

(bir satır boş bırakılmış)
1 pw pwy’n kwycynt’ q̈yt’n s’ /…
bo buyan küçinte kıtan S’ /…

2 q̈wly nynk .. pwytwrmyš …
kulı-nıŋ .. bütürmiş …

3 q̈wly nynk .. kwyzwn/…
kulı-nıŋ .. közün/...

4 ’dkwlwk kwyswš l’rt/…
edgülüg küsüş-lert/…

5 pwytwp q̈’nyp ’’nk …
bütüp kanıp aŋ …

6 ’wzwp q̈wtrwlwp //…
ozup kutrulup /…

7 twš twlwm /… /q̈/ …
tuş tulum /… /q̈/ …
(bir satır boş bırakılmış, gerisi eksik)

(arka sayfa)

(1-7) Bu sevap sayesinde Kıtan … kölesinin .. bitirmiş … kölesinin .. gözüyle … erdemli dilekler …tamamlayıp memnun olup en … kurtulup … rastlama … …

XXVI. Bölüm

184. XXVI,8=Nr.331
(ön sayfa)

1 ’yt’ lyn pr’y’n š’l c’wz’l c’t’k
ite len p(a)ryan şal çojal çatak

2 /…/’š’l ’yt’ y’r’tw pwšy pyrw p’nc
/…/’Š’L ite yaratu buşı berü pançˉ

3 ’βršyk twrqwrw //k’š pr’š’ swyz
ˉav(a)rşik turguru //K’Š praş(a)[n] söz-

4 l’yw nwm t/ … //y/w
ˉleyü nom T/ … //Y/W

5 …//q̈/…
…//q̈/…
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
’’lty ’wtwzwnc s’kyz ptr
altı otuzunç sekiz p(a)tr

1 ’rwr .. mwnt’ d’ ’wystwn ’wynk
erür .. munta-da üstün öŋ

2 ’’lq̈yncwsy tnkry yyry ’yky mynk …/y
alkınçusı t(e)ŋri yėri iki miŋ …/y

3 pyr’ ’ydyz ’y//...// .. pw mwnt’ q
bere ediz ’Y//...// .. bo muntag

4 //… tnkry yyry
//… t(e)ŋri yėri

5 …//….
…//….
(gerisi eksik)

88. XXVI,13=Nr.146a
(ön sayfa)

1 l’r .. tylyntyn ywpwn ’wynklwk
L’R .. tilintin yipün ölŋüg

184. XXVI,8=Nr.331
(ön sayfa)

(1-5) hazırlayarak hücre, salon, yemek salonu Buda’nın önceki doğumu … hazırlayıp sadaka vererek Pañcavarşika kutlaması yapıp ders anlatarak öğreti … … …

(arka sayfa)
(yirmi altıncı bölüm sekizinci yaprak)

(1-5) -dır .. Burada yukarıda “şekil sonu” (adlı) göğü iki bin … mil yüksek … .. bunun gibi … gökyüzü … …

88. XXVI,13=Nr.146a
(ön sayfa)

(1-19) .. dilinden mor renkli

2 yrwq̈ tyšyntyn ywrwnk ’wynklwk
y(a)ruk tişintin yürüŋ öŋlüg

3 yrwq ’yrnyntyn q̈yzyl ’wynklwk ’t’wyz
y(a)ruk ernintin kızıl öŋlüg e’töz-

4 yntyn ’’ltwn ’wynklwk s’cyntyn
-intin altun öŋlüg saçıntın

5 p’šyntyn ’wykwš ’wynklwk yrwq̈ l’ r
başıntın üküş öŋlüg y(a)ruk-lar

6 [’]wyn[’]r/… pyš pwdwqlwq yrwq̈ l’r …
[ü]n[e]r/… bėş boduglug y(a)ruk-lar …

7 q̈////yp yyn’ - …
q̈////YP yene - …

8 pwlwr l’r p////… -
bolur-lar P////… -

9 tnkry yyrynt’ - …
t(e)ŋri yėrinte - …

10 ’wlwš l[’]rd’ y’dylwr …
uluş-l[a]rda yadılur …

11 ’ysyk twmlwq t//…
isig tumlug T//…

12 ’’zwnynt’ pryt …
ajunınta pret …

13 l’r .. //q̈/l// …
L’R .. //q̈/L// …

14 l’r pl//…/l/…
L’R PL//…/L/…

15 y’ltr’q l’r q̈//…
yaltrak-lar q̈//…

16 l’r ’wyrt’nm’k …
L’R örtenmek …

17 l’r q̈wrtwlwr l’r .. …
L’R kurtulur-lar .. …

ışık, dişinden beyaz renkli ışık, dudağından kırmızı renkli, vücudundan altın renkli, saçından başından çok renkli ışıklar çıkar … beş renkli ışıklar … tekrar … olurlar … gökyüzünde … şehirlerde yayılır … sıcak, soğuk … âleminde aç ruh … .. … … … ışıklar … yanma … kurtulurlar .. … doğan canlılar … … …

18 twqmyš tynlq l’r …
tugmış tınl(ı)g-lar …

19 tyn …///d/// …
TYN …///D/// …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
’’lty ’wtwzwnc ’wyc ykrmy ptr
altı otuzunç üç y(ė)g(i)rmi p(a)tr

1 ynt’ ’dkw ’’zwn l’r d’ twq’ r
YNT’ edgü ajun-lar-da tuga-r-

2 l’r .. ’wystwn tnkry yyrynt’ twyrt
-lar .. üstün t(e)ŋri yėrinte tört

3 ’wlwš l’rd’ p’rmyš yrwq̈ l’r [’]ycynt[’]ky
uluş-larda barmış y(a)ruk-lar [i]çint[e]ki

4 pwrq’n l’r ym’ ’’nt’q twyrlwk
burkan-lar yme antag törlüg

5 nwm nwml’ywr l’r .. ’wyrwnkl’r q̈’tql’nynkl’r
nom nomlayur-lar .. örüŋler kat(a)glanıŋlar

6 … /r - ’wyt ’rykynt’
… /R - üt eriginte

7 … – … ////l’r //…
… – … ////L’R //…

8 … - ’wlwmlwk
… - ölümlüg

9 … // l’r q̈’myš ’’l’cwq̈
… // L’R kamış alaçuk

10 … [’]’sr’ q̈ylynkl’ r
… [a]sra kılıŋla-r

11 … ’wyt ’rykd’ symt’q
üt erigde sımtag

12 … /m// ’’zwnlw q
… /M// ajunlu-g

13 .. // … /
.. // … /

(arka sayfa)
(yirmi altıncı bölüm on üçüncü yaprak)

(1-19) iyi varlık şekillerinde doğarlar .. Yukarıda gökyüzünde dört ülkeye giden ışıklar içindeki burkanlar böyle çeşitli dini vaaz ederler .. sabredin … öğüdünde … … … … ölümlü … kamış kulübesi … ayak altına alın! Öğütte dikkatsiz … varlık şekli .. … … kılar … vaaz veren … büyük âlem … onu duyup … yapmış … …

14 … /// qylw r
… /// kılu-r

15 … / nwml’nmyš
… / nomlamış

16 … [’]wlwq mynk yyr
… [u]lug miŋ yėr

17 … /k ’’ny ’yšydyp
… /K anı ėşidip

18 … ///yd’ qylmyš
… ///YD’ kılmış

19 … /q̈ …
… /q̈ …
(gerisi eksik)

185. XXVI,14,Son=Nr.210b, 211, 289
(ön sayfa)

1 k’lmyš ’’y’q q̈’ t’kymlyk kwyn y
kelmiş ayag-ka tegimlig kön-i

2 twyz twywqly pwrq’n yyr swβd’
tüz tuyuglı burkan yėr suvda

3 plkwrk’y sn .. ’wytrw synky ’ylyk
b(e)lgürgey s(e)n .. ötrü sinhe ilig

4 q’n ywq̈ cyq’y kyšy ’’qlyq pwlmyš
kan yok çıgay kişi ag(ı)lık bolmış

5 ’wswqlwq pwlwp - ’wykrwncwlwk
osuglug bolup - ögrünçülüg

6 s’βynclyk - pwlwp yyrd[’]
sevinçlig - bolup yėrd[e]

7 ywq̈’rw twrwp - ’’y’syn
yokaru turup - ayasın

8 q’βyšwrwp twyk’l - pylk’ m’ytry
kavışurup tükel - bilge maitri

9 pwrq’n q’ twypwn yyncwrw ywkwnwp
burkan-ka töpün yinçürü yükünür

185. XXVI,14,Son=Nr.210b, 211, 289
(ön sayfa)

(1-9) gelen saygıdeğer, tam aydınlanmış burkan (olarak) yeryüzünde ortaya çıkacaksınız .. Sonra hükümdar Şinhe sefil(-ken) varlıklı olmuş gibi olup sevinip ayakta durup, ellerini birleştirerel mükemmel bilgili Maitreya burkana başıyla iyice eğilip saygı gösterir.

(gerisi eksik)

(arka sayfa)
’’lty ’wtwzwnc twyrt ykrmy ptr
altı otuzunç tört y(ė)g(i)rmi p(a)tr

1 n[’]mw pwt.. n’mw drm.. n’mw s’nk
n[a]mo but.. namo d(a)rm.. namo saŋ
(Sayfanın bu kısmı boş bırakılmıştır.)

XXVII. Bölüm

89. XXVI,2=Nr.2b
(ön sayfa)

1 t’q̈y ’’d’n ’wn twym’n kwlty s’ny
takı adın on tümen kolti sanı

2 ’wlwq kwyclwk tnkry l’r pyrl’
ulug küçlüg t(e)ŋri-ler birle

3 tympwry p’nc’šyky cytr’syny n’t’
timbure pançaşike çitrasene nata[r]-

4 ’’cyt’ ’wl’ty tnkryd’m ’wyyncy l’r
açida ulatı t(e)ŋridem oyınçı-lar

5 pyrl’ βyšβ’krmy - tnkry d’ ’wl’ty
birle vişvak(a)rme - t(e)ŋri-de ulatı

6 tnkryd’m ’wz - ’wz’qwt
t(e)ŋridem uz - uzagut-

7 l’r pyrl’ - trtr’štr y
-lar birle - trtraştr-e

8 βyrwt’ky βyrw - p’kšy .. β’yš’rβ’n
virutake viru-pakşe .. vaişirvan(e)n-

9 ny d’ ’wl’ty yyr swβ kwyz’dt’cy
-<n>i-de ulatı yėr suvda küzedteçi

10 tnkryd’m tnkry l’r ’ylykl’ry pyrl’
t(e)ŋridem t(e)ŋri-ler iligleri birle

11 t’krykl’p twykl’ pylk’ m’ytry pwrq’n
tegriklep tükel bilge maitri burkan

(arka sayfa)
(yirmi altıncı bölüm on dördüncü yaprak)

(1) Buda’ya saygı, Dharma’ya saygı, cemaate saygı.

89. XXVI,2=Nr.2b
(ön sayfa)

(1-12) ve diğer sayısız büyük, güçlü tanrılarla Timbure, Pançaşike, Çitrasene, Nata[r]açida ve diğer kutsal müzisyenler ile Vişvakarme tanrı gibi kutsal ustalar ile Virutake, Virupakşe .. Vaişravane ve diğer yeryüzü koruyucuları kutsal tanrılar, hükümdarları ile çevrelenmiş mükemmel bilgili Maitreya burkana

12 t’p’ k’lyr .. ’’ny kwyrwp s’ty//…
tapa kelir .. anı körüp S’TY//…

13 tnkry tyz/… š’zy tnkryk’ ’ync[’]
t(e)ŋri TYZ/… Š’ZY t(e)ŋrike inç[e]

14 typ ’’yytwr .. n’ s’β l’r ’rky .. q̈wp
tėp ayıtur .. ne sav-lar erki .. kop

15 q̈’m’q tnkry l’r [’]wykrwncwlwk s’βynclyk
kamag t(e)ŋri-ler [ö]grünçülüg sevinçlig

16 … /l’r .. q̈’ywsy mwnk’dw ’’dynw ’wyn’yw
… /L’R .. kayusı muŋadu adınu oynayu

17 kwyl’ ywryr l’r .. ’m’ry l’ry q̈’cy q
küle yorır-lar .. amarı-ları kaçı-g-

18 l’ryn swyzwp ’’mrtqwrwp p’ryct r
-ların süzüp am(ı)rtgurup pariçat(i)-r

19 swykwt t’p’ kwyrwr l’r .. [’’]/…
sögüt tapa körür-ler .. [’’]/…

20 p[’]swt pwlm’dwq q̈wt’dm’q qyβ’tm’q
b[a]sut bolmaduk kutadmak kıvadmak

21 plkwlwk pwlmyš // …
b(e)lgülüg bolmış // …

22 tnkry ’ync’ typ ’’yytwr .. <kym ’wl> twz
t(e)ŋri inçe tėp ayıtur .. <kim ol> tuj-

23 yt tnkry yyr<yn tytyp ’yd’l’p>
-it t(e)ŋri yėr<in titip ıdalap>

24 q̈wdy yyrtyncwk[’] <’ynty..> prqm’β’ty
kodı yėrtinçük[e] <inti..> br(a)hmavati

25 q̈’twn q̈’rnynt[’] <’wn> ’’y
katun karnınt[a] <on> ay

26 ’wlwrdy pwrwkyt l’r <nynk ’rkyn>
olurdı purohit-ler<niŋ erkin>

27 twyrkyn q̈wdwp ’’ryq sym[’]<kyk t’pl’dy>
türkin kodup arıg sem[e]<kig tapladı>

doğru gelir .. (12-31) Onu görüp … tanrı … … tanrıya şöyle söyler: .. Nasıl sözler acaba? .. bütün tanrılar sevinçli … .. kimisi hayret edip oynayarak gülerek yürürler .. bazıları duyu organlarını yok edip (zihinlerini) beraklaştırarak Pariçatir (adlı) cennet ağacına doğru bakarlar .. … Yardımcı olmadık, mutluluk görünür olmuş… tanrı şöyle söyler: .. <kim ki> Tusita göğünden <vazgeçip> yeryüzüne <indi..> Br(a)hmavati hatunun karnında on ay oturdu, ustaların gücünden vazgeçip orma<nı tercih etti>

28 ’mty ’wl twyk’l pylk’ m’ytry <pwrq’n>
amtı bo tükel bilge maitri <burkan>

29 pyzny t’p’ kwyd’n <k’lmyš ’rwr>
bizni tapa küden <kelmiş erür>

30 ’wytrw tnkry l’r ’ylky <qwrmwzt’>
ötrü t(e)ŋri-ler ėligi <hormuzta>
(ön sayfanın sonu)

şimdi bu mükemmel bilgili Maitreya <burkan> bize misafir <gelmiştir> Sonra tanrılar iligi <İndra>

(arka sayfa)
y<yty> <’wtwzw>nc ’yky ptr
y<ėti> <otuzu>nç iki p(a)tr

(arka sayfa)
(<yirmi yedinci> bölüm ikinci yaprak)

1 ’wlwq ’’qr ’’y’m’q̈yn twyk’l pylk’
ulug ag(ı)r ayamakın tükel bilge

(1-18) büyük saygıyla mükemmel bilgili Maitreya burkan ayağına eğilip hürmet edip şöyle ricada bulunur: Mükemmel bilgili tanrım! Sizin buraya gelmenizle Trayastrimşa göğünün haşmeti arttı .. Sizin Çakralaksana güzellik işaretiyle süslü ayağınıza dokunup bu Trayastrimşa göğü, Şuddhavasa göğündeki tanrıları kıskanacak … gibi oldu ve merhametli …

2 m’ytry pwrq’n ’’d’q̈ynt’ yyncwrw
maitri burkan adakınta yinçürü

3 ywkwnwp ’ync’ typ ’wytwk ’wytwnwr
yükünüp ince tėp ötüg ötünür

4 twyk’l pylk’ tnkrym syzynk
tükel bilge t(e)ŋrim siziŋ

5 mwnt’ k’lmyš ynkyzk’ str’yst
munta kelmişiŋizke stray(a)st-

6 ryš tnkry y - yyry q̈wty q̈yβy
-(a)riş t(e)ŋri <y> - yėri kutı kıvı

7 ’’šylty .. syz - ynk ckr
asıltı .. siz-iŋ ç(a)k(i)r

8 l’kš’nyn - y’r’t’ql’q
laksanın - yarataglag

9 ’’d’q̈ynkyzq̈’ pwyrtwrwp pw str’ys
adakıŋızka bürtürüp bo stray(a)s-

10 tryš tnkry yyry šwd’β’s tnkry yyry
-t(a)riş t(e)ŋri yėri şudavas t(e)ŋri yėri-

11 nt’ky tnkry l’r k’ swql’nqw/…
-nteki t(e)ŋri-ler-ke suklangu/…

12 t’k pwlty ym’ yrlyq̈’’ncwcy p/l/…
teg boltı yme y(a)rlıkançuçı P/L/…

13 … //… / tnkrym ”d’n …/d/… tnkry
… //… / t(e)ŋrim adan … /D/… t(e)ŋri

14 yyrl’ryn q̈wdwp mwnt’ k’lk’ly yrly
yėrlerin kodup muntag kelgeli y(a)rlı-

15 q̈’dynkyz .. pyz syzny kwyd’n pwlmyš
-kadınız .. biz sizni küden bolmış-

16 q̈’ tnkryd’m cwqwmwz y’lynymyz ..
-ka t(e)ŋridem çogumuz yalınımız ..

17 ”šylty ’wyklydy ’wlwq pwlwnc
asıltı üklidi ulug bulunç

18 qylync q̈[’] t’kdymz .. ”nt[’]
kılınç-k[a] tegdim(i)z .. ant[a]

19 ’wytrw β’yc’nβ’t ’wrdw d’ ///d//…
ötrü vaiçayant ordo-da ///D//...

20 <twyk’l pyl>k’ m’ytry pwrq’n <nynk>
<tükel bil>ge maitri burkan<nıŋ>

21 … tnkry q[’]twny m’ytr y
… t(e)ŋri k[a]tunı maitr-i

22 <pwrq’n nynk> pwlmyšyn ’yšydyp
<burkan-nıŋ> bolmışın ėşidip

23 <sywzwk kwynkwlt’> ’wytrw tytsy
<süzök köŋülte> ötrü tetse

24 <”lty> qyrq̈ twym’n
<altı> kırk tümen

25 … // twym’n
… // tümen

26 <twyrt mynk> tnkry q’twn l’ry
<tört miŋ> t(e)ŋri katun-ları

27 <pyrl’ t’qy ym>’ ’yk’pwntr’k
<birle takı ym>e ekapuntrak

28 <’wrdw d’> ’rd’cy .. š’zy q’twn ’yky
<ordo-da> erdeçi .. Š’ZY katun iki

… … tanrım başka … … gökleri bırakıp buraya geldiniz .. Biz sizi misafir kabul ettiğimizden beri haşmetimiz .. arttı. Büyük kazanç ve amellere ulaştık .. (18-31) Bunun üzerine Vaiçayant sarayında .. <mükemmel bilgi>li Maitreya burkan<ın> … eşi Maitreya <burkanın> yaptığını duyup <saf gönüle> sonra öğrenci otuz <altı> bin … on bin <dört bin> tanrı eşi <ile ve ayrıca> Ekapuntrak <sarayında> olan .. … hatun

29 <ykrmy n’ywt> s’ny tnkry q̈’twn l’ry
<y(ė)g(i)rmi nayut> sanı t(e)ŋri karun-ları

30 <pyrl’ ’’lt>y twym’n ’wywncy tnkry
<birle alt>ı tümen oyunçı t(e)ŋri

31 <qyrqynl’ry> pyrl’ t’krykl’p
<kırkınları> birle tegriklep
(sayfanın sonu)

90. XXVII,3=Nr.24
(ön sayfa)

1 prqm’β’ty q’twn pyrl’ q̈’βyšyp
br(a)hmavati katun birle kavışıp

2 twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n’ q
tükel bilge maitri burkanag

3 ’’y’q’ly ’’qrl’q’ly k’lyr l’r .. ..
ayagalı ag(ı)rlagalı kelir-ler .. ..

4 ’’nt’ ’wytrw tnkryd’m q̈wβr’ q
anta ötrü t(e)ŋridem kuvrag

5 prqm’β’ty y - q’twn wq
br(a)hmavati <y> - katun-ug

6 kwyrwp m’ytry - pwrq’n
körüp maitri - burkan-

7 q̈’ ’ym’nm’k - yn ’wrwn
-ka eymenmek-in oron-

8 l[’]r ynt’ - twrwp ’’y’l’ryn
-l[a]r-ınta - turup ayaların

9 q’βšwrwp ’nkyt’ ’t’wyzyn
kavşurup eŋite e’tözin

10 prqm[’]β’ty q̈’twn q̈’ ywkwnw ’ync’
br(a)hm[a]vati katun-ka yükünü inçe

11 typ tyywr l[’]r q̈wtlwq d’ q̈wtlwq syz
tėp tėyür-l[e]r kutlug-da kutlug siz

12 ’rwr syz kym mwnt’q twyrlwk ’wqwl
erür siz kim muntag törlüg ogul-

on <iki sayısız> tanrı eşi <ile altmış> bin müzisyen tanrı <hizmetçileri> ile çevrelenip

90. XXVII,3=Nr.24

(ön sayfa)

(1-3) Br(a)hmavati hanımla buluşup mükemmel bilgili Maitreya burkana hizmet etmek için gelirler .. .. (4-18) Bunun üzerine kutsal cemaat Br(a)hmavati hanımı görüp Maitreya burkandan korkarak, karşılarında durup ellerini birleştirip eğilmiş bedenleriyle Br(a)hmavati hatuna hürmet edip şöyle söylerler: Çok kutlusunuz ki böyle oğul

13 lwq ’rdnyk ’wn ’’y twyny q̈’rnynt’
-lug erdnig on ay tüni karnınta

14 kwytwrw twtdwnkwz syz //…
kötürü tutduŋuz siz //…

15 t’qdyn //…
tagdın //…

16 yyk …
yėg …

17 t’n/ …
T’N/ …

18 qw/ …
QW/ …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
yyty ’wtwzwnc ’wyc ptr
yėti otuzunç üç p(a)tr

1 nwmlwq ’wynk ’wylwš pwlm’q̈ynkyz pwlz
nomlug öŋ ülüş bulmakıŋız bolz-

2 wn ’wytrw prqm’β’ty tnkry q̈’twny
-uz ötrü br(a)hmavati t(e)ŋri katunı

3 tnkry q̈wβr’q l’rynk’ ywl pwlmyšl’r
t(e)ŋri kuvrag-larıŋa yol bulmışlar-

4 yk’ ’wlwq ’’qr swyzwk kwynkwlyn
-ıŋa ulug ag(ı)r süzök köŋülin

5 ’’q̈rw ’’q̈rw m’nk’l’yw twyk’l pylk’
akru akru maŋ<a>layu tükel bilge

6 m’ytry pwrq’n - q̈’ y’qyn
maitri burkan-ka yakın

7 t’kyp ’’d’q̈yn - t’ yyncwrw
tegip adakın-ta yinçürü

8 ywkwnwp ’’y’syn - q̈’βyšwrwp ’yql’yw
yükünüp ayasın - kavışurup ıglayu

9 ’ync’ typ ’wytwk ’wytwnwr .. ’s’nky
ince tėp ötüg ötünür .. asanke-

cevherini on ay boyunca karnınızda taşıdınız … dağdan … en üstün … … …

(arka sayfa)
(yirmi yedinci bölüm üçüncü yaprak)

(1-19) Öğretinin ilk kısmını alın! Sonra tanrı eşi Br(a)hmavati tanrı cemaatlerine yol bulduklarından dolayı büyük, saf bir gönülle yavaş yavaş adım atarak mükemmel bilgili Maitreya burkana yaklaşıp ayağına eğilip saygı gösterip ellerini kavuşturarak ağlayıp şöyle söyler:
.. Asamkhyeya

10 l’q ywlt’ ywryyw pwrq’n q̈wtynk’
-lag yolta yorıyu burkan kutıŋa

11 ’dkw q̈ylync q̈’zq’nwr ’rk’n sy z
edgü kılınç kazganur erken si-z-

12 ynkd’ ’’drlm’q̈lq ’ysyk qwz ’ycynt’
-iŋde adrılmakl(a)g isig koz içinte

13 ’rwš ’wykwš q̈’t’ ’’qn’dym nnk

14 … ’ynm’dym twzyt tnkr y
… inmedim tujit t(e)ŋr-i

15 … // … /t’ ’wn
… // … /T’ on

16 … s’q̈ynw
… sakınu

17 …/m ..
…/M ..

18 … /
… /

19 … //tmz
… //TMZ
(gerisi eksik)

91. XXVII,4=Nr.99
(ön sayfa)

1 pwrq’n ’ync’ typ yrlyq̈’ywr ’wlwr
burkan inçe tėp y(a)rlıkayur olur-

2 wnk ’wykwcwm p’r syzynk’ nwmlwq
-uŋ ögüçüm bar siziŋe nomlug

3 ’wynk ’wylwš .. ’wytrw ’’y’q q̈’
öŋ ülüş .. ötrü ayag-ka

4 t’kymlyk m’ytry pwrq’n ’’n’s y
tegimlig maitri burkan anas-ı

5 q̈’twnt’ ’wl’ty tnkryd’m q̈wβr’ q
katunta ulatı t(e)ŋridem kuvrag-

çağları boyunca devam eden yolda yürüyerek burkan saadetine (ulaşmak için) iyi ameller biriktirirken sizden ayrılmanın yakan koru içinde birçok kez yuvarlandım asla … inmedim Tusita göğü … … on … düşünerek … .. … …

91. XXVII,4=Nr.99
(ön sayfa)

(1-9) Burkan şöyle söyler: Oturun anneciğim! Sizin için öğretinin ilk kısmı var .. sonra saygıdeğer Maitreya burkan annesi, eşi ve diğer kutsal topluluğa

6 q̈’ twqm’q̈ - ’wylm’k twyš
-ka tugmak - ölmek tüş-

7 m’k t’ym’q̈ - ’wyrt’nm’k
-mek taymak - örtenmek

8 synm’q t’ - ’wl’ty ’mk’kl’r
sınmak-ta - ulatı emgekler-

9 yk ’wqytw yrlyq̈’r .. ’mk’k tylt’q
-ig ukıtu y(a)rlıkar .. emgek tıltag-

10 yn ’mk’k [’]wycm’kyn ’mk’k
-ın emgek [ö]çmekin emgek

11 ’wycm’kynk’ p’rqwlwq s[’]kyz twyrlwk
öçmekiŋe bargulug s[e]kiz törlüg

12 twyzwn ywlwq ’wq̈ytyp ’yky ykrm y
tözün yolug ukıtıp iki y(ė)g(i)rm-i

13 n’ywt s’ny tnkry q̈wβr’qy pyrl’
nayut sanı t(e)ŋri kuvragı birle

14 ’’n’sy q’twn wq q̈wtq̈’ t’kwrw
anası katun-ug kutka tegürü

15 yrlq̈’r .. ’wl ’wydwn cmpwdyβp ’wlwš
y(a)rlıkar .. ol üdün ç(a)mbudivip uluş-

16 t’q̈y twyrt twyrlwk tyryn
-takı tört törlüg terin

17 q̈wβr’q … /
kuvrag … /
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
yyty ’wtwzwnc twyrt ptr
yėti otuzunç tört p(a)tr

1 syz ’rwr syz .. ’’nyn syzynk’ ’wytwnwr
siz erür siz .. anın siziŋe ötünür

2 pyz .. pyz ’ync’ ’yšydwr pyz .. twyk’l
biz .. biz inçe ėşidür biz .. tükel

3 pylk’ tnkry tnkrysy pwrq’n pyz
bilge t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan biz-

doğma, ölme, düşme, sapma, yanma, kırılma ve diğer acıları anlatır .. (9-17) ıstırap sebebini, acının ortadan kalkmasını, acının yok olmasına giden sekiz türlü asil yolu anlatıp on iki ve sayısız tanrı topluluğuyla annesi hanımı kuta ulaştırır .. O zaman Jambudvipa ülkesindeki dört çeşit topluluk …

(arka sayfa)
(yirmi yedinci bölüm dördüncü yaprak)

(1-17) sizsiniz .. Bu yüzden size söyleriz .. Biz şöyle duyduk: .. Mükemmel bilgili Maitreya burkan bizi

4 ny q̈wdwp ’yd’l’p str’y’štryš tnkry yyry
-ni kodup ıdalap stray(a)st(a)riş t(e)ŋri yėri-

5 nk’ pkc’n q̈’ p’ry yrlyq’my š
-ŋe b(a)kçan barı y(a)rlıkamı-ş

6 ’mty syz twyrt - twyrlwk tyryn
amtı siz tört - törlüg terin

7 q̈wβr’q nnk - y’l’β’cymz z
kuvrag-n(ı)ŋ - yalavaçım(ı)z <z>

8 pwlwk twyk’l - pylk’ tnkry
bolu[ŋ] tükel - bilge t(e)ŋri

9 tnkrysy pwrq’n t’p’ p’ryp ’ync’
t(e)ŋrisi burkan tapa barıp inçe

10 typ ’wytwk ’wytwnk syzynkt’
tėp ötüg ötü[nü]ŋ siziŋte

11 ’wynky ’wydrwlwp y’lnkwq̈ l’r yyry q̈wt
öŋi üdrülüp yalŋok-lar yėri kut-

12 swz ’wylkwswz ’wswqlwq pwlty .. pyz
-suz ülgüsüz osuglug boltı .. biz

13 ym’ nwmlwq ’’š pwlm’dyn ’’c’
yme nomlug aş bulmadın aça

14 t’kyntymz .. syzny kwyrm’klyk swβs’
tegintim(i)z .. sizni körmeklig suvsa-

15 m’q̈ q̈’ pyz swβs’lyq pwltwmwz ..
-mak-ka biz suvsalık boltumuz ..

16 y’r///q̈/… yrlyq’ncwcy pylyk
Y’R///q̈/… y(a)rlıkançuçı bilig

17 … //ry k’ly
… //RY keli
(gerisi eksik)

bırakıp Trayastrimşa göğüne yağmur mevsimi inzivaya çekilmiş, şimdi siz dört çeşit topluluğun (ve bizim) elçimiz olun! Mükemmel bilgili burkana doğru gidip şöyle söyleyin! Sizden ayrılıp insanlar âlemi kutsuz gibi oldu .. ve biz öğreti yemeği bulamadan acıktık .. sizi görmeye susadık, susuz kaldık .. … merhametli … gelerek

Kısım I’deki belirlenemeyen fragmanlar

92.=Nr.295
(ön sayfa)

1 t’t’qlq swcyk/…
tatagl(ı)g süçig/…

2 t’pynwr ’wdwnwr …
tapınur udunur …

3 ym’ s’kyz y’nky d’ q̈y
yme sekiz yanı-dakı

4 kwyn ’yrt’ t’nkt’ / …
kün erte tanta / …

5 ’twkyn k’dyp - yydl’ /…
etükin kedip - yıdla /…

6 twytswk t’m - twrwp k[’]/…
tütsüg tam-turup K[’]/…

7 …/ l’r’q - kwyd’ ’ync[’] …
…/ L’R’Q - küde inç[e] …

8 … s’qync - s’q̈ynty pwykw/…
… sakınç - sakıntı bökü/…

9 … / pwz p[’]šlq //…
… / boz b[a]şlıg //…

10 … /// twnlwq …
… /// tonlug …

11 … /wyk’ …
… /WYK’ …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
…/ ykrmy ptr
…/ y(ė)g(i)rmi p(a)tr

1 … ///swk q̈wp
… ///SWK kop

2 … / t’pynyp ’wdwnwp
… / tapınıp udunup

92.=Nr.295
(ön sayfa)

(1-11) tatlı … hizmet eder … ve ayın sekizindeki günün şafağında … ayakkabı giyip koklamak … tütsü yakıp … … kollayıp şöyle … … düşündü ertesi … … boz başlı … … elbiseli … … …

(arka sayfa)

(1-11) … tüm … hizmet edip … olacak .. orada … saygıdeğer Maitreya … zengin Çirtarte’nin … düşünceyle Açite’ye şöyle dedi: .. Bu zavallı … … asil … … gibi … … …

3 … pwlq’y .. ’’nt’
… bolgay .. anta

4 … ’’y’q q’ t’kymlyk m’ytry
… ayag-ka tegimlig maitri

5 … / cyrt’rty p’yqwt nwk
… / çirtarte bay(a)gut-nu[ŋ]

6 … /t// / - s’ӵyncyn
… /T// / - sakınçın

7 … /p ’’cyty - ӵ’ [’]ync[’]
… /P açite-ka [i]nç[e]

8 typ tydy .. pw - ’yrync …
tėp tėdi .. bo - erinç …

9 … /wk twyzwn //…
… /WK tözün //…

10 …/y ’wswqlwq py/…
…/Y osuglug PY/…

11 … /yn …
… /YN …
(gerisi eksik)

93.=Nr.306
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … / ’wl p’y[’]/…
… / ol P’Y[’]/…

2 ’ylkynt’ ’’lyp …
ilkinte alıp …

3 ’wykrwncwlwk …
ögrünçülüg …

4 ’ync’ typ tydy .. /…
ınçe tėp tėdi .. /…

5 ’’zwn ’’zwn t’ …
ajun ajun-ta …

93.=Nr.306
(ön sayfa?)

(1-8) … o … önce alıp … sevinçli … şöyle dedi: .. … varlığın her şeklinde … tatlar önün[-de] … olsun! .. sonra o … oturup …

6 t[’]tyq l’r ’wyskwnkw/…
t[a]tıg-lar (öskü̈ngW)/…

7 pwlzwn .. ’wytrw ’wl …
bolzun .. ötrü ol …

8 ’wlwrwp ///ynk’ …
olurup ///YNK’ …
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … //m// …
… /M// …

2 … kyn pyrt’m / … /
… kėn bėrtim / … /

3 … ’’n’ ly p////
… ana-lı P////

4 … ’’rtwqr’q̈ s’βync
… artokrak sevinç

5 … / .. ’wl p’y’qwt
… / .. ol bayagut

6 … //q̈y tryn sydyr’
… //q̈Y t(e)rin sidire[k]

7 … / q’nmyš t//// …
… / kanmış T//// …

8 … //dy l’r …
…//DY L’R …
(gerisi eksik)

94.=Nr.23
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … /// … /r
… /// … /R

2 … /wp ’βynk’ p’rdy .. ’’nt’
… /WP eviŋe bardı .. anta

(arka sayfa?)

(1-8) … … … sonra verdim … … anne ile … aşırı sevinç … o zengin … çok nadir … kanmış … … …

94.=Nr.23
(ön sayfa?)

(1-9) … … … evine gitti .. Orada … günden güne şafak … durup yeni, temiz elbise tütsülük tutup evinin kapısında büyük bir hürmetle gelen rahipleri … -di .. … …

3 … kwyn kwynynk’ t’nk
… kün küniŋe taŋ

4 … twrwp y’nky ’’ryq k’dy m
… turup yaŋı arıg kedi-m

5 / … / k’dy/ … /lykynt[’]
/ … /K’DY/ …/LYKYNT[’]

6 twytswklwk twtwp ’’βy nynk
tütsüglük tutup evi-niŋ

7 q̈’p’qynt’ ’wlwq ’’qr ’’y’m’q̈yn
kapagınta ulug ag(ı)r ayamakın

8 k’lt’cy dynt’r l’r’q …
kelteçi dentar-larag …

9 ’rty .. … // …
erti .. … // …
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 yr/… /// …
YR/… /// …

2 cytr’rty p’y’qwt qwncwyynk’
çitrarte bayagut kunçuyıŋa

3 ’ync’ typ tydy .. y’β’šym //…
inçe tėp tėdi .. yavaşım //…

4 ’dkw s’βl’r swyzl’dynk //// …
edgü savlar sözlediŋ//// …

5 … / s’nkr[’]m k’ p’r
… / seŋr[e]m-ke bar

6 … / q’m’q q̈wβr’q q̈’ t’pynq’l y
… / kamag kuvrag-ka tapıngal-ı

7 … /ry kwycwmwz yytm’ s’r .. kwynt’
… /RY küçümüz yėtme-ser .. künte

8 … / … q̈wβr’qd’
… / … kuvragda
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(1-8) … … zengin Çirtarte, prensesine şöyle söyle: .. Asi-lim! … güzel sözler söyledin … … manastıra git … bütün topluluğa hizmet etmek için … gücümüz yetmese .. günde … … toplulukta

95.=Nr.455
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … /
… /

2 / … - .. / kykwrwp
/… - .. / kigürüp

3 kydyn // … / - synt’ twrqw
kėdin // … / - SYNT’ torku-

4 l’rym .. [’’]nt’ .. / - mn pw sw/wq
-larım .. [a]nta .. / - m(e)n bo SW/WQ

5 tylt’qynt’ ’wyzwkswz pwšylyq y’qyš
tıltagınta üzöksüz buşılıg yagış

6 y’q’yyn .. syzl’r ym’ myny kwyrwp
yagayın .. sizler yme mini körüp

7 pwšy pyrynkl[’]r .. pwy’n ’dkw qylync
buşı bėriŋl[e]r .. buyan edgü kılınç

8 qylynkl’r nwm ’yšydynkl[’]r .. pw mwnt’q
kılıŋlar nom ėşidiŋl[e]r .. bo muntag

9 /// … /q ’rdnyk ’’q’r ’’y’q
/// … /Q erdnig agar ayag

10 … //
… //
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 kwyswšy // … - …
küsüşi // … - …

2 q̈wp twyrlwk - / pwykt’k
kop törlüg - / bögteg

3 ’dkw q̈ylync - q̈ylzwnl’r .. ..
edgü kılınç - kılzunlar .. ..

4 ’wtq̈wr’ty ’wl ’dkw ’wyd pyrl’ twšm’q
otguratı ol edgü üd birle tuşmak-

95.=Nr.455
(ön sayfa?)

(1-10) … … .. içeri sokup yapı … ipeklerim .. orada .. ben bu … sebepten daima sadaka olarak kurban sunayım .. ve sizler beni görüp sadaka verin! .. sevap işleyin! Öğreti dinleyin! .. Böyle … cevheri büyük saygı …

(arka sayfa?)

(1-9) arzusu … … çok çeşitli sevap işlesinler! .. .. Kesinlikle bu iyi zaman ile karşılaşacaklar .. .. Kutsal Karaşehir ülkesinde doğan ve sekiz bölüm Vaibhasika öğreti metnini öğrenmiş üstat Aryacandra’nın yazdığı üstat Pr(a)tinar(a)kşit …

5 l’ry pwlq’y .. .. qwtlwq ’’knytyš
-ları bolgay .. .. kutlug agnideş

6 ’wlwšt’ twq̈myš s’kyz pwylwk
uluşta tugmış sekiz bölük

7 β’yp’š š’styryq pwšqwnmyš ’’ry’cyntry
vaibaş şastırıg boşgunmış aryaçantre

8 kšy ’’c’ry y’r[’]dmyš pr’tn’r’kšyt
k(e)şi açari yar[a]tmış pr(a)tnarakş(i)t

9 ’’c[’]ry …
aç[a]ri …
(gerisi eksik)

96.=Nr.173
(ön sayfa)

1 nwm nwnk ’’tyn ’yšydk’ly pwl/…
nom-nuŋ atın ėşidgeli PWL/…

2 kyšy nynk kwyzwnwr ’’zwnt’
kişi-niŋ közünür ajunta

3 pwy’nsyz pwlm’q ’’d’sy ’’rt’r t/…
buyansız bolmak adası erter T/…

4 qwty q̈yβy ’’šylwr tytrwm t[’]rynk
kutı kıvı asılur titrüm t[e]riŋ

5 q̈wdwrw ’wq̈m’s’r mn qwrtwlm’z mn
koduru ukmasar m(e)n kurtulmaz m(e)n

6 tylt’q pwlwr .. - ’’/…
tıltag bolur .. - ’’/…

7 pylk’ pylyklyk - /…
bilge biliglig - /…

8 … tynlq …
… tınl(ı)g …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

… ykrmync ’’lty
… y(ė)g(i)rminç altı

96.=Nr.173
(ön sayfa)

(1-8) öğretinin adını duymak için … insanın mevcut dünyada sevapsız olma tehlikesi geçer… haşmet çoğalır. Derin, ayrıntılı anlamazsam kurtulamam. Sebep olur .. … bilgili … … canlı …

(arka sayfa)

(1-) … ortaya çıkar .. yaşlanmak … mevcut bedendeki güç … gönüldeki keskin çabalama …

1 … / plkwlwk pwlwr .. q̈’rym’q̈
… / b(e)lgülük bolur .. karımak

2 … kwyzwnwr ’t’wyzd’ky kwyc kwys
… közünür e’tözdeki küç kös-

3 wn … /// kwynkwlt’ky yty q̈’t’ql’n
-ön … /// köŋülteki y(i)ti kataglan

4 /…////kl’nm’kyk q̈wr’tyr ’wyk
/…////KL’NM’KYK kuratırög

5 … /qrwšl’nm’q kwyrk’ly kwyrkwk
… /QRWŠL’NM’Q[77] körgeli körküg

6 … / - ’t’wyzwk q̈’lty
… / - e’tözüg kaltı

7 … / c’c’klyk ’’ryq
… / çeçeklig arıg

8 … /d/n q̈ylw/…
… /D/N kılu/…
(gerisi eksik)

97.=Nr?
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 t/ …
T/ …

2 //…
//…

3 l’r p/ …
L’R P/ …

4 ’ryp …
erip …

5 kwyrw t/…
körü T/…

toplar nota bak … görmek için güzeli … bedeni tıpkı … çiçekli orman … yaparak …

97.=Nr?
(ön sayfa?)

(1-16) … … … olup … bakarak … Maitreya burkan … olur. Her ikisi benim … gibi birisi … arasında en üstün … cevhere … arasında daha üstün olan … öğrencilerim … yüce … adlı iki … burkanın … öğrenci …

77 Hami nüshasında akruşlanmak olarak çevrilmiştir. “[köŋül a]kruşlanmak körkle körküg” akruşlan-: konsantre olmak, kendini toplamak, meditasyon yapmak; tavrını korumak, tavrını göstermek. akrušlanmak: kibar tavır.

6 m’ytry pwrq’n // …
maitri burkan // …

7 pwl’r ’ykykw m’nynk //…
bolar ikigü meniŋ //…

8 ’wswqlwq pyrysy py/…
osuglug birisi PY/…

9 l’rym ’’r’ yyk’d …
L’RYM ara yėged …

10 k’lyk ’rdnyk’ /…
K’LYK erdnike /…

11 [’’]r[’] yyk’dmyš t/…
[a]r[a] yėgedmiş T/…

12 tytsy l’rym pw/…
tetse-lerim PW/…

13 tnkry tnkrysy …
t(e)ŋri t(e)ŋrisi …

14 ’’tlq ’yky ’w/…
atl(ı)g iki ’W/…

15 pwrq’n nynk
burkan-nıŋ

16 … tytsy …
… tetse …
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … /
… /

2 … /ly
… /LY

3 … /z’
… /Z’

4 … /z z
… /Z Z

(arka sayfa?)

(1-) … … … … … … rahip … olurlar .. Sayısız … sonra Maitreya burkan … olanları … burkanlara … olup üç hazine … için iki … nesilleri … hizmet … dört … altın

5 … /q̈t’
… /q̈T’

6 … / twyyn kwyr
… /q toyın KWYR

7 … pwlwr l’r .. s’nsz twym’n
… bolur-lar .. sans(ı)z tümen

8 … ’wytrw m’ytry pwrq’n
… ötrü maitri burkan

9 …//cy pwlmyš l’ry
…//CY bolmış-ları

10 … /m/š pwrq’n l’rq̈’
…/M/Š burkan-larka

11 …/r pwlwp ’wyc ’’qy
…/R bolup üç agı

12 … ’wycwn ’yky
… üçün iki

13 … / ’wqwš l’ryq
… / uguş-larıg

14 … //r’ ’wdwq̈
… //R’ udug

15 … / tyn twyrt
… / TYN tört

16 …/p ’’ltwn
…/P altun
(gerisi eksik)

99.=Nr.86
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … /r y[’]n’
… /R y[ė]ne

2 … // … // ’’rt’m’dw q̈
… // … // artamadu-k

3 …/ ’wl dynt[’]r kwynt’ q̈yrq̈
…/ ol dent[a]r künte kırk

99.=Nr.86
(ön sayfa?)

(1-14) … yine … … yok olmadık … o rahip (bir) günde dört yüz bin altın para değerinde mal mülk, yiyecek, içecek yemek tüketmek için … olur. Ayrıca ne sormak gerekir? Küçük ve yiğit olup … … o kutsal canlı yukarıda tanrı aşağıda insan … saygı

4 twym’n ’’ltwn y’rtm’q̈ s’t’q̈y ’d
tümen altun yartmak satagı ed

5 t’β’r ’’š ’yckw yyk’ly ywnkl’q’ly y
tavar aş içgü yėgeli yuŋlagalı <y>

6 … / pwlwr t’q̈y n’ ’’yytmyš
… / bolur takı ne ayıtmış

7 krk’k kycyk yykyt pwlwp ’// …
k(e)rgek kiçig yigit bolup ’// …

8 … /z’ds’r ’wl q̈wtlwq tynlq
… /Z’DS’R ol kutlug tınl(ı)g

9 ’wystwn tnkry ’’ltyn y’lnkw q̈
üstün t(e)ŋri altın yalŋo-k

10 … / ’’qrl’qwlwq pwlwr
… / ag(ı)rlagulug bolur

11 … / twyzwn
… / tözün

12 … typ tydy ’’nt’q
… tėp tėdi antag

13 … / q̈’ tytrwm
… / q̈’ titrüm

14 … / kym ’šydyp
… / kim ėşidip
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 [’]wycwn c/ …
[ü]çün C/ …

2 q̈wtlwq tynlq /…
kutlug tınl(ı)g /…

3 k’dyp yykyt k/ …. q[’]nyncsz kwynkwl
kedip yigit K/ …. k[a]nınçs(ı)z köŋül

4 pyrl’ k’lmyš l’ryn kwyrwp ’rtynkw
birle kelmiş-lerin körüp ertiŋü

gösterilen olur … asil … dedi.
Böyle … derin … kim duyup

(arka sayfa?)

(1-14) için … kutsal canlı … giyip yiğit … doyulamayan gönülle gelenleri görüp son derece düşünceli, kederli olup gönlünde şöyle düşündü: .. sevapsız canlılar bugünkü gündeki oruç gününde … cesur rahipler … arzum tatmin olmadı. Yaşlı … rahipler gelmedi … kaide, kut … kişilere … hürmet etse o …

5 s[’]qynclq pwswšlwq pwlwp kwynkwlynt’
s[a]kınçl(ı)g busuşlug bolup köŋülinte

6 ’ync’ s’q̈yncy pwlty .. ’’nc/ …
ınçe sakınçı boltı .. ’’NÇ/ …

7 …/ q̈wβy tynlq mn pwykwnky
…/ kovı tınl(ı)g bökünŋi

8 y’nky d’q̈y p’c’q̈ kwynt[’] …
yaŋı-dakı baçak künt[e] …

9 yykyt twyyn l’r k/… kwyswš
yigit toyın-lar K/… küsüş-

10 wm q’nm’dy q̈’ry ’wlwq/…
-üm kanmadı karı ulug/…

11 dynt’r l’r k’lm[’]dy //…
dentar-lar kelm[e]di //…

12 twyrw twq̈w q̈wt/…
törö toku kut/…

13 kyšy l’r k’ …
kişi-ler-ke …

14 ’’qrl’s’r ’wl /…
ag(ı)rlasar ol /…
(sayfanın sonu)

100.=Nr.170
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … / y
… / Y

2 twyzyn / … yyncwrw
tözün / … yinçürü

3 ywkwnwr mn ’/ … tnkry tnkrys y
yükünür m(e)n ’/ … t(e)ŋri t(e)ŋris-i

4 pwrq’n [’]ync’ typ yrlyq̈’dy ’dk w
burkan [i]nçe tėp y(a)rlıkadı edg-ü

5 swyzl’dynk š’rypwtry n’ ’wycwn
sözlediŋ şariputre ne üçün

100.=Nr.170
(ön sayfa?)

(1-12) … asil … hürmet ederim … Yüce burkan şöyle söyledi: Güzel söyledin Şariputre! Neden? derse: .. Bu dünyada burkan saadetinden daha üstün başka servet hiç yoktur .. Bunun üzerine rahipler yüce burkana şöyle söyledi: Saygıdeğer yüce, bütünüyle eşsiz Maitreya mucizesinin üstününü

6 typ tys’r .. pw yyr swβd’ pwrq’n
tėp tėser .. bo yėr suvda burkan

7 q̈wtynt’ yykr’k ’’dyn [’]d t’β’r
kutınta yegrek adın [e]d tavar

8 ’’ryty pwltwqm’z .. ’wytrw twyyn l[’]r
arıtı boltugmaz .. ötrü toyın-l[a]r

9 tnkry pwrq’n q̈’ [’]ync’[78] typ
t(e)ŋri burkan-ka [i]nçe tėp

10 ’wytwnty l’r ’’y’q q̈’ t’kymlyk tnkrym
ötünti-ler ayag-ka tegimlig t(e)ŋri

11 ’’ql’q t’ ’’ql’q m[’]ytry l’q y’nky
aglak-ta aglak m[a]itre-leg yaŋı

12 kwyn nwnk yykyn ’drwq̈ yn
kün-nüŋ yegin adrok-ın
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
1 typ …
tėp

2 ’rdy .. … / …m nwml[’]y w
erdi .. … / …M noml[a]y-u

3 yrlyq’zwn yrlyq’ncwcy pylyklyk
y(a)rlıkazun y(a)rlıkançuçı biliglig

4 tnkrym ’wl .. ’wl ’dkw qylync l’r q̈ylyp
t(e)ŋrim ol .. ol edgü kılınç-lar kılıp

5 kym m’ytry pwrq’n pyrl’ twš[’]lym
kim maitri burkan birle tuş[a]lım

6 q’βyš’lym .. ’wytrw tnkry tnkrys y
kavışalım .. ötrü t(e)ŋri t(e)ŋris-i

7 pwrq’n ’ync’ typ yrlyq̈’dy ky m
burkan ince tėp y(a)rlıkadı ki-m

(arka sayfa)

(1-12) diyerek … -di .. … … vaaz versiz! Merhametli tanrımdır! İyi işler yapıp Maitreya burkanla buluşalım .. Bunun üzerine yüce burkan şöyle söyledi: Hangi canlı … zaman saf gönülle iyi işi, saflığı korusa şüphesiz Maitrili, güzel zamanla karşılaşır. Neden dese: .. Bütün sevinç

78 Tekin parçanın buraya ait olmadığını belirtmiştir.

8 q̈’yw tynlq … ’wydwn swyzwk
kayu tınl(ı)g … üdün süzök

9 kwynkwl yn ’dkw q̈ylync ’q
köŋül-in edgü kılınç-ag

10 ’’ryqyn kwyz’ds[’]r ’wtqwr’ty m’ytry
arıgın küzeds[e]r otguratı maitri-

11 l’q [’]dkw ’wyd pyrl’ swqwšwr n’
-leg [e]dgü üd birle sokuşur ne

12 [’]wycwn typ tys’r .. ’’lq̈w m’nky twnk’
[ü]çün tėp tėser .. alku meŋi toŋa
(sayfanın sonu)

101.=Nr.165
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … //s/q
… //S/Q

2 … / ’mr’q̈l’qw
… / amraklagu

3 … ’wywn ’’tyzw
… oyun etizü

4 … /wr l’r .. ’’m’ry l’ry
…/WR L’R .. amarı-ları

5 … twypl’rynt’
… tüplerinte

6 … /ynt’ ’wlwrwp
… /YNT’ olurup

7 … ’’m’ry l’ry y
… amarı-ları- <y>

8 … ’wyz’ ’wlwr
… üze olur

9 … /r l’r .. r
… /R L’R .. R

10 … q’nkly l’r
… kaŋlı-lar

101.=Nr.165
(ön sayfa?)

(1-22) … … sevilmeye değer … müzik çalarak … .. bazıları … diplerinde … oturup … bazıları … yukarıda otur- … .. kağnılar … dans ederler .. … cemaat cevheri … … gönderip uzun yaşadıkları için … sevinirler .. Bunun üzerine mükemmel bilgili Maitreya burkan böyle korkmayan insanları korkutmak için Ketumati kente daha yakın, şimdiki beş bulandırma zamanındaki canlıları .. şimdiki … şehri bugün oluşturur .. o … kentlerin pisliklerini

11 … / ’wyn’r l’r .. ’’n
… / oynar-lar .. ’’N

12 … pwrswnk ’rdnyk
… bursoŋ erdnig

13 … /wtwk … /ty ’ydyp ’wzwn
… /WTWK … /TY ıdıp uzun

14 y’š’myš l’rynk’ k////ryp m’nky m’nkyl’y
yaşamış-larıŋa K////RYP meŋi meŋiley-

15 wr l’r .. ’wytrw twyk’l pylk’ m’ytry pwr
-ür-ler .. ötrü tükel bilge maitri bur-

16 q’n ’wl ’’nt’q q̈wrqyncsz ’’yyncsz sym
-kan ol antag korkunçs(ı)z ayınçs(ı)z sım-

17 t’q kwynkwllwk y’lnkwq l’ryq ’wyrkyt
-tag köŋüllüg yalŋok-larıg ürkit-

18 k’lyr p’lynkl’tk’lyr ’wycwn kytwm’ty y
-gelir beliŋletgelir üçün ketumati <y>

19 k’nt ’wlwš q[’] y’qwqr’q̈ ’mtyq̈y pyš
kent uluş-k[a] yagukrak amtıkı bėş

20 cwypyk ’wydt’ky tynlq l’ryq .. ’mtyq̈y
çöpik üdteki tınl(ı)g-larıg .. amtıkı

21 … ’wlwšwq pwykwn plkwrtyr .. ’wl
… uluşug bökün b(e)lgürtir .. ol

22 ///l[’]r k’nt l’r nynk qyqyn ty
///l[a]r kent-ler-niŋ kıgın TY
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 s’s’q swβlwq …
sasag suvlug …

2 q’rym l’ry t’/…
karım-ları T’/…

3 ’’nt’ mwnt’ // …
anta munta // …

(arka sayfa?)

(1-21) kötü kokulu su … çukurları … orada burada … çimenler … kanlar, otlar … ve yine zaman … bükülmüş … …. ortaya çıkartıp … şimdiki kişiler … balçıkla kerpiçle evler yaparlar .. … yıkılmış bazısı yere düşmüş (yazlık ve kışlık mutfak), ambarları tümüyle kurumlu, kapka-

4 cymk’n l’r ’wy/ …
çimgen-ler ’WY/ …

5 q̈’n l’r ’yrm’n …
kan-lar ermen …

6 t’q̈y ym’ ’wyd/ …
takı yme üd/ …

7 pwykry ’y// …
bükri ’Y// …

8 kyrtyr .. / …
KYRTYR .. / …

9 l’r p’lkwrtyp …
L’R belgürtip …

10 ’mty q̈y kyšy l’r …
amtı-kı kişi-ler …

11 tytykyn k’rpycyn
titigin kerpiçin

12 ’βl’r p’lkwrtyr .. / … /lmyš yymryl
evler belgürtir .. / … /LMYŠ yemril-

13 myš ’’m’ry ’’mytmyš q̈’mytmyš yyl’q
-miş amarı emitmiş kamıtmış yaylag

14 q̈yšlyq̈ ’’šlyq̈ qzn’q̈ l’ry ’’lq̈w
kışlıg aşlık k(a)znak-ları alku

15 q̈wrwnlwq q̈’p q̈’r’ twytwn twq̈ymyš
kurunlug kap kara tütün tokımış

16 plkwrtyr .. t[’]qy ym’ pw ’wydt’ky tytyk
b(e)lgürtir .. t[a]kı yme bo üdteki titig

17 twpr’q̈ ’wyz’ ’ytmyš q̈’l’q l’r [’]ysyr
toprak üze itmiş kalak-lar [ı]sır-

18 q̈’l’r βrq’r s’nkr’m l’r p’lkwrtyr
-kalar v(i)rhar seŋrem-ler belgürtir

19 ’β l’r ’ycynt’ ’mtyq̈y ’wyc …
ev-ler içinte amtıkı üç …

ra tütün sürülmüş (gibi) yapılır .. ve ayrıca bu zamandaki kil ve toprak ile yapılmış saraylar, manastırlar yapar. Evler içinde şimdiki üç … arşın boyunda haşmetsiz insanları gösterir .. bazıları

20 cykyn pwdlwq ’wynkswz m’nkyzsyz cwq
çikin bodlug öŋsüz meŋizsiz çog-

21 swz y’lnkwq̈ l’ryq p’lkwrtyr .. ’’m’ry l’ry
-suz yalŋok-larıg belgürtir .. amarı-ları
(sayfanın sonu)

102.=Nr.?
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 q̈’ …
q̈’ …

2 ’rdnylyk …
erdnilig …

3 ’wt l’r dyn …
ot-lar-dın …

4 ’’m’ry l’ry ’yšy/…
amarı-ları ’YŠY/…

5 ’wyn ’wyntwrwr l’r …
ün üntürür-ler …

6 p’r y’nk’l’r q̈wt// … / /// …
bar yaŋalar kut// … / /// …

7 l’r ’yrpyc m’nw syqwn mwyq’q̈
L’R irbiç manu sıgun muygak
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … /
… /

2 … / l’r twyyn
… / L’R toyın

3 … t’k kwkwt
… teg kukut

4 … [’]yncyp ym’
… [i]nçip yme

102.=Nr.?
(ön sayfa?)

(1-7) … cevherli …ateşlerden … bazıları … sesini yükseltir … var filler kut … … pars, yaban köpeği, erkek geyik, dişi geyik

(arka sayfa?)

(1-) … … rahip … gibi Kukut[-pat] … bununla birlikte … gibi sekiz … nesillerini … -dir .. Tavuk ayağı gibi üç ayrı dağ yamacını donatarak

5 … // t’q s’kyz
… // teg sekiz

6 … /lyk ’wqwš l’ryn
… /LYK uguş-ların

7 … / lyk ’rwr .. t’qyqw ’’d’q̈y ’wswq
… / LYK erür .. takıgu adakı osug-

8 lwq ’wyc ’’dry t’q s’nkyr l’ryn ’yty
-lug üç adrı tag seŋir-lerin iti
(sayfanın sonu)

103.=Nr.?
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … yym/ …
… YYM/ …

2 [’]wytwp .. ’ysyk / …
[ö]tüp .. isig / …

3 ’wyc ’’y kwyny ’’dyštyt ’wyz’ twt[’]
üç ay küni adiştit üze tut[a]

4 yrlyq’dwqt’ .. twyzwn m’ytry pwdy
y(a)rlıkadukta .. tözün maitri bodi-

5 sβt tnkry tnkry sy pwrq’nt’ ’wynkr’
-s(a)v(a)t t(e)ŋri t(e)ŋri-si burkanta öŋre-

6 r’k y’lnkwq ’t’wyzyn ’yd’l’p
-rek yalŋok e’tözin ıdalap

7 twzyt tnkry yyrynt’ twqdy .. ’’nt’
tujit t(e)ŋri yėrinte tugdı .. anta-

8 d’ p’rw twzyt tnkry yyryn t’ky
-da berü tujit t(e)ŋri yėrin-teki

9 yyl s’n’s’r twyk’l twyrt mynk yyl
yıl sanasar tükel tört miŋ yıl

10 ’rtdy .. y’lnkwq s’nync’ pwyks’r r
ertdi .. yalŋok sanınça bögser <r>

11 ’lyk yyty kwlty ’’lty ywz twym’n
elig yėti kolti altı yüz tümen

103.=Nr.?
(ön sayfa?)

(1-12) … … geçip … sıcak … üç ay boyunca kontrol altında tutarak .. asil bodisavat Maitreya yüce burkandan önceki insan varlığını bırakıp Tusita göğünde doğdu .. Ondan beri Tusita göğündeki yıllar sayılsa tamamı dört bin yıl geçti .. İnsan sayısına göre toplasa sayısız yıl geçmiştir .. (12-22) Bunun üzerine tanrı Santuşute şöyle söyler: .. Saygıdeğer Maitreya bodisavatın yeryüzüne inip ucu bucağı olmayan burkan saadetini bulmasının kesin anlar mısınız? .. .. Bunun üzerine rahip şöyle söyler: .. … … Siz şüphe … … …

12 yyl ’rtmyš ’rwr .. ’wytrw s’ntwšwt y
yıl ertmiş erür .. ötrü santuşut-e

13 tnkry ’ync’ typ tyywr .. ’’y’q q̈’
t(e)ŋri inçe tėp tėser .. ayag-ka

14 t’kymlyk m’ytry pwdysβt n’nk
tegimlig maitri bodis(a)v(a)t-naŋ

15 yyrtyncwk’ ’ynyp twyzk’rync syz
yėrtinçüke inip tüzgerinç-siz

16 twyzw kwyny twym’q pwrq’n q̈wtyn
tüzü köni tuymak burkan kutın

17 pwlqwsyn ’wtq̈wr’q̈ ’wq̈’rmw syz .. ..
bulgusın otgurak ukarmu siz .. ..

18 ’wytrw twyn ’rzy ’ync’ typ tyywr ..
ötrü toyın arzi inçe tėp tėyür ..

19 … // … /q̈// t’ syz syzyk
… // … /q̈// T’ siz sezik

20 … //wmyš
… //WMYŠ

21 … /k’
… /K’

22 … /ywr
… /YWR
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … /k’
… /K’

2 … yyrtyncw ’rtymlykyn ’t’wyz
… yėrtinçü ertimligin e’töz

3 [’]wyrlwkswzyn ’wq̈ytw ’ync’ typ
[ü]rlüksüzin ukıtu inçe tėp

4 yrlyq̈’r .. n’c’ pw ’’lty q̈’t tnkry
y(a)rlıkar .. neçe bo altı kat t(e)ŋri

(arka sayfa?)

(1-14) … … dünyanın geçiciliğini beden faniliğini anlayıp şöyle söyler: .. Ne kadar zaman bu altı kat gökyüzünde olan tanrılar .. tanrı eşleri gece gündüz tanrı sevinciyle sarhoş olup boşuna zaman geçiriyorlarsa .. Ne kadar zaman geçse böyle iyilik bedenleri tanrı sevinçleri geçer .. tıpkı yağı tükenmiş meşale gibi (veya) sabaha karşı batan yıldız-

5 yyrynt’ ’’rykm’ tnkry l’r .. tnkry
yėrinte erigme t(e)ŋri-ler .. t(e)ŋri

6 q̈’twn l’ry twynyn kwynyn tnkry m’nky
katun-ları tünin künin t(e)ŋri meŋi-

7 synk’ ’’swrwp ywq̈swz ’wyd ’rtwrwr
-siŋe esürüp yoksuz üd ertürür-

8 l’r ’rs’r .. n’c’ n’c’ kš’n ’wyd l’r
-ler erser .. neçe neçe kşan üd-ler

9 ’’rts’r ’’nc’ ’’nc’ ’dkwlwk ’wyz
ertser ança ança edgülüg öz-

10 l’ry tnkry m’nkyl’ry ’rt’r p’ryr .. q̈’lty
-leri t(e)ŋri meŋileri erter barır .. kaltı

11 y’qy ’’lqynmyš ywl’ t’k t’nk
yagı alkınmış yula teg taŋ

12 p’šynt’q̈y ’wy’q̈wr ywltwzl’r t’k
başıntakı uyakur yultuzlar teg

13 p’s’ p’s’ tnkry yyryntyn t’y’r
basa basa t(e)ŋri yėrintin tayar-

14 l[’]r .. ’’ny ’yšydyp s’ntwšyty tnkry l’r
-l[a]r .. anı ėşidip santuşite t(e)ŋri-ler

15 p’ky ’’dyn pyr tyβ’ ’rzy tnkryk’
begi adın bir teva-arzi t(e)ŋrike

16 ’ync’ typ tyywr .. twyzwnwm n’ tyl
inçe tėp tėyür .. tözünüm ne tıl-

17 t’q ’rky ’’y’q q̈’ t’kymlyk m’ytry
-tag erki ayag-ka tegimlig maitri

18 pwdysβt tnkry l’r q̈wβr’q̈ynk’
bodis(a)v(a)t t(e)ŋri-ler kuvragıŋa

19 p’s’ p[’]s[’] …
basa b[a]s[a] …

20 ’wyrlwk/ …
ürlük/ …

lar gibi peş peşe gökyüzünden düşerler .. (14-21) Bunu duyup Santuşute tanrılar beyi başka bir Teva-arzi tanrıya şöyle söyler: .. Asilim hangi sebepten acaba saygıdeğer Maitreya bodisavat tanrılar topluluğuna tekrar tekrar … sonsuzluk … kâhin …

21 ’rzy …
arzi …
(sayfanın sonu)

104.=Nr.?
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … /l’r / …
… /L’R / …

2 … / pylyk dy’n
… / bilig dyan

3 … / t[’]t’ql’nmyš l’r// …
… / t[a]taglanmış-lar// …

4 … /// … / twyrt yynk’q̈tyn …
… /// … / tört yıŋaktın …

5 … / pwrswnk q̈wβr’q q̈’ …
… / bursoŋ kuvrag-ka …

6 w ’wykwš pwšy pyrs’r .. ’’nk myntyn
<w> üküş buşı bėrser .. aŋ-mintin

7 pyr t’ncw ’’š t’nkync’ ’wl tynlq
bir tançu aş teŋinçe ol tınl(ı)g

8 ’wtqwr’ty m’ytry pwrq’n plkwr’r
otguratı maitri burkan b(e)lgürer

9 y’nky kwyn kwys’ncyk kwyrwnc
yaŋı kün küsençig körünç

10 pyrl’ twš’r ym’ q̈’yw tynlq
birle tuşar yme kayu tıl(ı)g

11 twyk’l pylk’ tnkry tnkrysy pwrq’n
tükel bilge t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan-

12 nynk tylt’qyn ’dkwsyn ’’s’q
-nıŋ tıltagın edgüsin asag

13 twswlwq cwqyn y’lynyn ’wyp
tusulug çogın yalının öp

14 s’q̈ynyp ’’q’r ’’y’m’q̈ kwynkwlyn
sakınıp agar ayamak köŋülin

104.=Nr.?
(ön sayfa?)

(1-14) … … … bilgi, meditasyon … lezzetlenmişler … … … dört taraftan … … cemaate … çok sadaka verse .. en azından bir parça yiyecek (verse), o canlıya şüphesiz Maitreya burkan görünür. Yeni gün arzulanan temaşa ile karşılaşır ve hangi canlı mükemmel bilgili burkanın sebebini, iyiliğini, faydasını, haşmetini düşünüp büyük hürmetle gönlüyle

(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)

1 … n’ …
… ne …

2 … //š ’dkw / … / …
… //Š edgü / … / …

3 … / q̈’yw kyšy sw/ …
… / kayu kişi SW/ …

4 … / βrq’r ’yts’r ’’zw … /s/ …
… / v(i)rhar itser azu … /s/ …

5 … / y’nky ’’ty βrq’r ’yts’r …
… / yaŋı atı v(i)rhar itser …

6 y[’]nky pwrq’n kwyrkyn ’yts’r …
y[a]ŋı burkan körkin itser …

7 ’’zw tww twyrlwk pwdwqyn ’’ltyn
azu tüü törlüg bodugın altın-

8 yn kwymwšyn ’rdnyn yyncwn
-ın kümüşin erdnin yençün

9 pwrq’n kwyrkyn ’yts’r y’r’ts’r
burkan körkin itser yaratsar

10 ’’lq̈w qwtlwq tynlq l’r m’yrty pwrq’n
alku kutlug tınl(ı)g-lar maitri burkan

11 pyrl’ t’kyšwr l’r ym’ kym q̈’yw
birle tegişür-ler yme kim kayu

12 tynlq swyzwk kwynkwlyn cwp’q’n
tınl(ı)g süzök köŋülin çupagan

13 ’βynync’ βrq’r ’yts’r ’rp’
evininçe v(i)rhar itser arpa

14 ’βynync’ pwrq’n kwyrkyn y’r’ts’r
evininçe burkan körkin yaratsar
(sayfanın sonu)

(arka sayfa?)

(1-14) … ne … … iyi … … …
hangi insan … … manastır yapsa
veya … … … yeni adı manastır
yapsa … yeni burkanın suretini
yapsa … veya çeşitli boyalarla
altınla gümüşle cevherle inciy-
le burkan heykelini yapsa (bu)
kutsal canlıların hepsi Maitre-
ya burkanla buluşurlar ve hangi
canlı saf gönülle hünnap tanesi
kadar manastır yapsa, arpa tane-
si kadar burkan heykeli yapsa

(Cehennem Bölümü?)

105.=Nr175 (III'e paralel metin Hs. Faksimile 218 r1-15 [ek II s.83]=105 v 3-16)
(ön sayfa)
… 'wylwš …
… ülüş …

1 'wlwq mwynyn q'd'ql'ryn t'kynk'ly 'm'ry
ulug münin kadagların tegingelig amarı-

2 l'ry ['']ync' typ 'wytwnwr l'r kwys// …t['']
kyn/…
-ları [i]nçe tėp ötünür-ler KWYS// … T['']
KYN/…

3 pyz ''y'q q̈' t'kymlyk tnkrym .. p['']k'yw
biz ayag-ka tegimlig t(e)ŋrim .. b[e]keyü

4 t'kynwr pyz ''ty kwytrwlmyš tnkrym .. ''nt['']
teginür biz atı kötrülmiş t(e)ŋrim .. ant[a]

5 'wytrw twyk'l pylk' m'ytry pwrq'n …
ötrü tükel bilge maitri burkan …

6 … /zwn - ''ltwn /w/ …
… /ZWN - altun /W/ …

7 / … /l/ … / / … - tw//…
/ … /L/ … / / … - TW//…

8 rwp ckr l'kš'nyn - y'r'tyqlq…
RWP ç(a)k(i)r-laksanın - yaratıgl(ı)g…

9 ['']ylyk ['']wyz' yyryk pwyrt' …
[e]lig [ü]ze yėrig bürte …

10 'wytrw yyr y'rylyp 'wytrw tyky cwqy
ötrü yėr yarılıp ötrü tigi çogı

11 pyrl' c'dyr swβlwq 'wlwq 'wykwz …
birle çadır suvlug ulug ügüz …

12 pwlwr .. 'wytrw 'wl 'wykwz swβy q̈ … cwq
bolur .. ötrü ol ügüz suvı q̈ .. çok-

13 r'ywr .. q̈'p q̈'r' t'k////…
-rayur .. kap kara T'K////…

105.=Nr175
(ön sayfa)

(... bölüm ...)

(1-17) Büyük günahlarına katlanmak bazıları şöyle söyler: … …. … biz saygıdeğer tanrım .. dirayetli dururuz. Adı yüceltilmiş tanrım .. Bunun üzerine mükemmel bilgili Maitreya burkan … … altın … … … … … Çakralaksana işaretiyle süslü … eliyle yere dokunup … sonra yer yarılıp sonrasında gürültüyle suyu küllü büyük nehir … olur .. Sonra o nehir suyu .. kaynıyor .. kapkara … sağa doğru … sıçramak … sayısınca … … …

14 ’wnk’rw t/// …
oŋaru T/// …

15 yw sykryyw // …
YW sekriyü // …

16 s’nync’ p/ …
sanınça P/ …

17 … // …
… // …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

1 … / [’]t’wyzlwk l’r ’’m[’]ry l’ry …
… / [e]’tözlüg-ler am[a]rı-ları …

2 kycyk yym/// y’ncwq̈ q̈wr ’wswq lwq
kiçig YYM/// yançuk kur osug-lug
(faksimile 218 r 1 -15 = Ek II s.83)
3 ’t[’]wyzlwk l’r .. ’’m’ry l’ry ’’r[’]ncw pyprw
e’t[ö]zlüg-ler .. amarı-ları er[e]nçü bıbrı

4 ’wym t’rlyk ’t’wyzlwk l’r ’’m’ry/ …
üm terlik e’tözlüg-ler amarı/ …

5 y’ryq [’]yswq ’wswqlwq ’t’wyzlwkl’r …
yarık [ı]şuk osuglug e’tözlügler …

6 … // yyr swβ - p’q …
… // yėr suv - bag …

7 …/lyq - …//
…/LYQ - …//

8 … ’wswqlwq - ’twyzlwk l’r
… osuglug - e’tözlüg-ler

9 …/ y’lynlyq c’dyr ’wykwz [’]ycy
…/ yalınlıg çadır ügüz [i]çi-

10 nt’ ywq’rw q̈wdy ’wyz’ ’’ltyn twypynt’
-nte yokaru kudı üze altın töpinte

11 t’km’dyn ’ykydyn synk’r q̈ydyqynk’ y’q̈m’
tegmedin ikidin sıŋar kıdıgıŋa yakma-

(arka sayfa)

(1-16) …bedenli bazıları … küçük /// cüzdan kuşak gibi bedenliler .. bazıları ceket, pantolon, terlik bedenliler bazıları … zırh, miğfer gibi bedenliler … … yeryüzü, bağ … … … … gibi bedenliler … alevli kül nehri içinde yukarı, aşağı, üste ve alt dibine değmeden iki tarafındaki kıyılarına yaklaşmadan keserek, ortadan kaldırarak size ağlayarak inleyerek acı çekerler .. Onu görüp … canlılar döngü … .. -miş

12 dyn pycyšw [’]wswšw ’’rwyw syz’ ’wlyyw w
-dın bıçışu [o]suşu erüyü size ulıyu <w>

13 mwynkr’yw ’mk’k ’mk’nwr l’r .. ’’ny kwyrwp
müŋreyü emgek emgenür-ler .. anı körüp

14 … tynlyq l[’]r s’ns’
… tınlıg-l[a]r sansa-

15 r … /ytyr l[’]r ..
-r … /YTYR L[’]r ..

16 …/q ’wq ’rmyš
…/Q ok ermiş
(gerisi eksik)

(Cehennem Bölümü?, III.Hs)

218. T III M 111 (Faksimile 105 v 3-16=218 r 1-15’teki paralel metin [yalnızca ilk altı satır mevcuttur; geri kalanı için bkz. Ek II, s.83ff])
(ön sayfa)

1 …/rw ’wym t’rlyk
…/RW üm terlig

2 …/ry l’ry y’ryq ’yswq̈
…/RY L’RY yarık ışuk

3 …/ l’r ’m’ry l’ry …
…/ L’R amarı-ları …

4 …//q pwrlwq y’ylq qyšlq
…//Q borluk yayl(ı)g kışl(ı)g

5 …/’ ’βp’rq̈ ’wswqlwq
…/’ evbark osuglug

6 …/r - ’wl ’wyrtlwk
…/R - ol örtlüg
(ek II s.83ff’de kalanlar)

(arka sayfa)
’wyc y/…
üç Y/…

1 š’z[’]nynt’ m’ryl’ry …
şaz[a]nınta (a)marıları …

218. T III M 111
(ön sayfa)

(1-6) … pantolon, terlik … zırh, miğfer … … bağ yazlık kışlık … ev gibi … o alevli

(arka sayfa)

(1-6) öğretisinde bazıları … öğretisinde rahip … … malzeme … … mensubudurlar … … ka-

2 š’z’nynt’ twyyn š/…
şazanınta toyın Š/…

3 … /ry ’ydyš t’β’r …
… /RY idiş tavar …

4 …/myš pwdwlmyš ’rdyl’r t/…
…/MYŠ bodulmış erdiler T/…

5 … twyrwswzyn twn p’tr …
… törösüzin ton pat(i)r …

6 …/r ’rdy .. - pw / …
…/R erdi .. - bo / …
(ek II s.84f’de kalanlar)

nunsuz elbise, dilenci kâsesi …
… -di .. bu …

(Cehennem Bölümü)

106.=Nr.190
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … // …
… // …

2 … / … /zyn - ’yd’l’myš
… / … /ZYN - ıdalamış

3 ’yncyp ym’ - ’’βyš t’mw
inçip yme - aviş tamu-

4 d’ twqmyš - ’mk’klyk
-da tugmış - emgeklig

5 tynlq l’r nynk ’mk’kyn twlq’qyn
tınl(ı)g-lar-nıŋ emgekin tolgakın

6 kwyrwp’n š’rypwtry ’rq’nt /// …
körüpen şariputre arhant /// …

7 ’nc’’ yrlyq̈’ncwcy pylyky twrm’z …
ança y(a)rlıkançuçı biligi turmaz …

8 kym twyk’l pylk’ tnkry tnkrysy
kim tükel bilge t(e)ŋri t(e)ŋrisi

9 pwrq’n ’wyklwk ’wykswz tnkr y
burkan öglüg ögsüz t(e)ŋr-i

106.=Nr.190
(ön sayfa?)

(1-13) … … … … vazgeçmiş ve ancak Avici cehenneminde doğmuş ıstıraplı canlıların kederlerini görüp arhant Şariputre … bunca merhametli olmaz … ki mükemmel bilgili yüce burkan bilinçli bilinçsiz gökteki tanrılar için acıma merhametinden dolayı huzursuz olurdu … … … ve cevheri …

10 yyrynt’ky tnkry l’r ’wycwn ’yrynck’nc
yėrinteki t(e)ŋri-ler üçün erinçkenç-

11 wcy yrlyq̈’ncwcy kwynkwl ’wqrynt’
-üçi y(a)rlıkançuçı köŋül ugrınta

12 ’yncsyz pw yrlyq̈’r ’rty … // …
ençsiz bo y(a)rlıkar erti … // …

13 … // t’qy ’rdny …
… // takı erdni …
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/w /…
…/W /…

2 … / - l’p k/// … ky//…
…/-L’P K /// … KY//…

3 ’p ’s’n - twyk’l ’wy z
’P ’S’N - tükel ö-z-

4 l’rynk’ - t’kwrw ’ylytdy
-leriŋe - tegürü ėltdi

5 … / ym’ yynck’ yyp ’kyrkw
… / yme yinçge yip egirgü-

6 lwk kwyβ’nc’nk kwynkwlwk ’yšyl’r
-lüg küvençeŋ köŋül(l)üg eşiler-

7 nynk kwyβ’nc kwynkwlyn twrqw
-niŋ küvenç köŋül[l]in turgu-

8 rwr l’r q̈wncwy l’r ’t’wyzyn plkwrtyp
-rur-lar kunçuy-lar e’tözin b(e)lgürtip

9 ’ydwq ’lkyn ’ykyk twtwp yyp
ıdok elgin ikik tutup yip

10 ’kyr’ yrlyq̈’dy .. ym’ kwyβ’z z
egire y(a)rlıkadı .. yme küvez <z>

11 … /m’k s’sycy ’r nynk
… /M’K sasıçı er-niŋ

(arka sayfa?)

(1-12) … … … … … eksiksiz kendilerine ulaştırıp götürdü … ve ince ip eğiren kibirli eşlerinin kibirlerini artırılar. Prensesler bedenlerini gösterip kutsal elleriyle tekrar tutup ip eğirdiler .. ve gurur … çömlekçinin … … …

12 … // … // …
… // … // …
(gerisi eksik)

(Cehennem Bölümü)

107.=Nr.?
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 m’z .. /…
M’Z .. / …

2 t’p’ ’’mr’nm’q .. /dw
tapa amranmak .. /DW

3 mwz .. cqš’pwt lwq dynt’r l[’]r r
MWZ .. ç(a)hşaput-lug dentar-l[a]r <r>

4 kwynkwll’rynt’ ’’mr’nm’q l’q̈ [’]wt
kөŋüllerinte amranmak-lag [o]t

5 t’mtwrdwmwz .. - ’wl ’’yyq q̈ylync
tamturdumuz .. - ol ayıg kılınç

6 kwycynt’ - ’’nt’ ’wylwp
küçinte - anta ölüp

7 ’wlwq t’mw l’r - d’ twqdwmwz
ulug tamu-lar-da tugdumuz

8 t’mwl’r dyn - ’wzwp pw kycyk
tamular-dın - ozup bo kiçig

9 t’mwl’r d’ twqmyš ’rwr pyz ’’nt’
tamular-da tugmış erür biz anta

10 twqwp q̈yz’rtmyš t’myr q̈’zqwq
tugup kızartmış temir kazguk

11 … // ’ylykymyzt’ plkwrwp …
… / eligimizde b(e)lgürüp …

12 … ////syz kntw …
… ////SYZ k(e)ntü …
(gerisi eksik)

107.=Nr.?
(ön sayfa?)

(1-12) .. … -a doğru sevgi .. .. ahlaklı rahipler gönüllerinde sevgi ateşi tutuşturduk .. O kötü amel yüzünden orada ölüp büyük cehennemlerde doğduk. Cehennemden kurtulup bu küçük cehennemlerde doğmuştuk. Orada doğup kızgın temir kazık … elimizde olup … … kendi …

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1’/ … //t[’] ’wyn’r
’/ … //T[’] üner

2 kyr/// … twmšwq lwq t’rm’q̈
KYR /// … tumşuk-lug tarmak-

3 l’q pwyl’r k’lyp twlp ’t’wyzwmwzny
-lag böler kelip tulp e’tözümüzni

4 swr’r l’r .. ’’m’ry ’ync’ typ
sorar-lar .. amarı ince tėp

5 tyywr l’r pyz - ’wynkr’ kyšy
tėyür-ler biz - öŋre kişi

6 ’’zwnynt’ - ’rk’n ’’dyn
ajunınta - erken adın

7 ’’mr’qyn - ’’mr’nm’q̈
amrakın - amranmak

8 ’wqrynt’ ’r’n s’βyn ’yšyl’r
ugrınta eren savın eşiler-

9 k’ ’yšyl’r s’βyn ’r’nk’ /…
-ke eşiler savın ereŋe /…

10 …/ ’wycwn ’’drwq̈ ’’drwq t’ ///…
…/ üçün adrok adrok T’ ///…

11 …py//… //dwr … ///m// …
…PY… //DWR … ///M// …

12 … //tm//…
… //TM// …
(gerisi eksik)

(Cehennem Bölümü)

108.=Nr.141
(ön sayfa?)

1 …/m’ l’rq ’wykwk q’nkyq p’qšyq
…/M’L’RQ ögüg kaŋıg bakşıg

(arka sayfa?)

(1-12) … yükselir … gagalı pençeliler parçalayıp bütün vücudumuzu emerler .. bazıları şöyle söyler. Biz önceden insan alemindeyken başkasının sevgilisini sevdiğimizden dolayı erkeklerin sözünü eşlerine eşlerinin sözünü erkeklerine … … için ayrı ayrı … … … … … … … …

108.=Nr.141
(ön sayfa?)

(1-6) … annesi, babası, öğretmeni .. ağabeyleri birbirine vur-

2 ..’k’l’ryk ’ycy l’ryk twqyš
..’K’L’RYK eçi-lerig tokış

3 … / twd twlyy q̈yls’r l’r .. kym
… / tod tolıı kılsar-lar .. kim

4 … / p’k ’yšy pwyrwq̈ l’r ’’tl’q
… / beg eşi buyruk-lar atlag

5 … / kwynkwl l’ry kwyny pyl/…
… / kөŋül-leri köni bil/…

6 … - /wp ’’qyr
… - /WP agır
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

1 kwycyn ’wytkwrwrl’r /…//tlwk y/…
küçin ötgürürler /…//TLWK Y/…

2 ’wyz’ k’myšwr l’r .. ywzc’ /…
üze kemişür-ler .. yüzçe /…

3 ’yryp p’rdy l’r .. ’yky l’ tyrylwrl’r
erip bardı-lar .. iki-le tirilürler

4 …/ryn y’ryp q̈’dyryp c’d’r /…
…/RYN yarıp kadırıp çadar /…

5 qwd’r l’r .. ’’nt’d’ …
kodar-lar .. antada …

6 …/// …
…/// …
(gerisi eksik)

109.=Nr.112
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 wlw / … / …
WLW / … / …

2 twyyn ’w/… /m[’]z /…
toyın ’W/… /M[’]Z /…

3 tynlq l’r … qylyncl’ry ’/ … /l’ry
tınl(ı)g-lar … kılınçları ’/ … /L’RY

mak … bayağı kılsalar .. kim …
bey eşi, komutanlar, tanınmış …
gönülleri doğru … … ağır

(arka sayfa?)

(1-6) güçle tamamıyla anlarlar … … üzerine atarlar .. Yüzce … gittiler .. Tekrar dirilirler … yarıp parçalayıp kül … koyarlar .. orada … … …

109.=Nr.112
(ön sayfa?)

(1-20) … … rahip … … canlılar … işleri … … olurlar. yıkılmış manastıra yaın yarık açıp tarlaya dökerler. Sonra ekilmiş tarla(sı) yemişli (verimli) olur. Onu yiyip … … yok olur … … sevapları azalıp … iş yapar .. sövülecek … … günaha … ablalarını … anne-

4 ///lq̈/d’ … pwlwr l’r yymrylmyš
///Lq̈/D’ … bolur-lar yemrilmiş

5 βrq’r s’nkr’m k[’] y’q̈yn swq̈wp p
v(i)rhar seŋrem-k[e] yakın sokup <p>

6 t’r’ql’q yyrynt’ twyk’r l’r ’wytrw
taraglag yėrinte töker-ler ötrü

7 t’rymyš ’y t’r’ql’q y twyšlwk
tarımış ı taraglag tüşlüg

8 t’mlq pwlwr [’]’ny ’’š’nyp ywnkl’p
taml(ı)g bolur [a]nı aşanıp yuŋlap

9 …/wl’ // … /l’ry ’’rt’ywr kwy/…/
…/WL’ // … /L’RY artayur KWY/…/

10 … / qwtl’ry pwy’nl’ry ’ysylyp
… / kutları buyanları esilip

11 … q̈ylync q̈ylwr .. swykkw …
… kılınç kılur .. sökgü …

12 …/klyk y’zwq̈ q̈’
…/KLYK yazok-ka

13 …/nc q̈’ ’’k’l’ryn
…/NC q̈’ ekelerin

14 …/ ’wykl’ryn q̈’nkl’ryn
…/ öglerin kaŋların

15 … /// q̈wdwr l’r ’wβwtswzl’ry ’wycwn
… /// kodur-lar uvutsuzları üçün

16 …/ ’’k’l’ry synkyl’ry q̈yzl’ry pyrl’
…/ ekeleri siŋileri kızları birle

17 y’zynwr l’r yyn’ pyr ’ykyntyšk’
yazınur-lar yene bir ikintişke

18 … /ml’šwr .. kntw kwyrkswz q̈ylync
… /ML’ŠWR .. k(e)ntü körksüz kılınç

19 …/ ’wy …/wn/wr l’r n’c’ /…
…/ ’WY …/WN/WR L’R neçe /…

lerini, babalarını … terk ederler utanmadıkları için … ablaları, küçük kız kardeşleri, kızları ile günah işlerler yine birbirlerine … .. kendi çirkin amel … … ne kadar … … …

20 … /// …
… /// …
(gerisi eksik?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … / … //l’qy
… / … //L’QY

2 … /z /… tnkry tnkrys y
… /Z /… t(e)ŋri t(e)ŋris-i

3 pwrq’n šryr yn … ’’lq̈ w
burkan ş(a)rir-in … alk-u

4 cmpwdβyp ’wlwšt’ s’kyz twym’n
ç(a)mbudvip uluşta sekiz tümen

5 twyrt mynk /… ’ytk’y .. ’’nt’
tört miŋ / … itgey .. anta-

6 d’ ’yn’rw ’wl’ty mynk yylq̈’t’ky
-da ınaru ulatı miŋ yılkatakı

7 ’wp’sy l’r pwrqn’ š’zynynk’ βrq’r
upase-ler burkan şazınınka v(i)rhar

8 s’nkrm ’ytk’y l’r s’nkrmq’ cynt’k
seŋr(e)m itgey-ler seŋr(e)mke çentak

9 lyn pr’y’n ’ytk’y … /m p/…
len p(a)ryan itgey … /M P/…

10 … ’ytk’y l’r .. ’dkw nwmwq //…
… itgey-ler .. edgü nomug //…

11 s’kyz y’nky pyš ykrmy d/…
sekiz yaŋı bėş y(ė)g(i)rmi D/…

12 … / l’rd’ cqš’pt …
… / L’RD’ ç(a)hşap(a)t …

13 βrq’r s’nkr’m k’ p’/… ’wyc
v(i)rhar seŋrem-ke P’/… üç

14 ’’y kwyny p’kc’n t’ /…
ay küni bakçan t’ /…

(arka sayfa?)

(1-20) … … … … yüce burkan kutsal emaneti … bütün Jambudvipa ülkesinde seksen dört bin … yapacak .. bundan sonra ve sonraki bin yıla kadar müminler burkan öğretisine manastır yapacaklar. Manastıra hamam, hücre yapacak … … … yapacaklar .. İyi öğretiyi … sekizinci ayın on beşi … … ahlaklı … manastıra … üç ayın her günü inzivaya … hizmet edecekler .. O iyi ameller sayesinde Çakravartin Şankha ile buluşup insan bedeniyle tanrı sevinciyle mutlu olurlar .. Sonunda Maitreya burkan ile buluşup …

15 t’pynq’y ’wdwnq’y l’r ..’wl pwy[’]n
tapıngay udungay-lar .. ol buy[a]n

16 ’dkw qylync kwycynt’ š’nky ckrβrt
edgü kılınç küçinte şanke ç(a)kr(a)v(a)rt

17 ’ylyk q’n pyrl’ twšwp y’lnkwq
ilig kan birle tuşup yalŋok

18 ’t’wyzyn tnkry m’nkysyn m’nky
e’tözin t(e)ŋri meŋisin meŋi-

19 l’k’y l’r .. kynynk[’] m’ytry pwrq’n
-legey-ler .. kėniŋ[e] maitri burkan

20 pyrl[’] twšwp …
birl[e] tuşup …
(gerisi eksik?)

(Cehennem Bölümü, V. Hs)

110.=Nr.89
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … - [’]rk’n /…
… - [e]rken /…

2 ’’tl’r y’nk’lr - yq twrqwrd’cy
atlar yaŋalar-ıg turgurdaçı

3 ’wykr’td’cy [’]rdymz p[’]rk’n q’qylyn
ögretdeçi [e]rdim(i)z b[e]rken kagılın

4 twqyr twnkl’ywr ’rdymz .. [’]yrq’qyn
tokır toŋlayur erdim(i)z .. [ı]rgakın

5 t’rt’r ’ys[’]r ’rdymz .. kwyncyn
tartar es[i]z erdim(i)z .. könçin

6 pwrwntwq̈yn kwyc’yw swydwrwr ’rdymz
buruntukın küçeyü soydurur erdim(i)z

7 ’wl ’’yyq qylync kwycynt’ ’wlwq
ol ayıg kılınç küçinte ulug

8 t’mw l’r d’ twqdwmwz t’mwdyn
tamu-lar-da tugdumuz tamudın

110.=Nr.89
(ön sayfa?)

(1-15) … iken … atlar, filleri yaratan, öğretendik. İnce uzun değnekle vururduk .. Kancayla sürükler(dik), kötüydük .. deri burunlukla güç kullanıp derisini yüzerdik. O kötü işler yüzünden büyük cehennemlerde doğduk. Cehennemden kurtulup bu küçük cehennemlerde doğmuştuk.. Burada doğup … demirden iğneler bütün vücudumuza saplanır … erkekler … demirden değnekler … vururlar.

9 qwrtwlwp pw kycyk t’mw l’r d’
kurtulup bo kiçig tamu-lar-da

10 twqmyš ’rwr pyz.. mwnt’ twqwp
tugmış erür biz.. munta tugup

11 … / t’myr lyk yykn’l’r twlp
… / temir-lig yigneler tulp

12 ’t’wyzwmwz t’ s’ncylwr t[’]βrylwr
e’tözümüz-te sançılur t[e]vrilür

13 … /lq ’r’n k////
… /LQ eren K////

14 …t’myr lyk p’rk’n
…temir-lig bergen

15 … twqyr l’r twnkl’ywr l’r
… tokır-lar toŋlayur-lar
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … // … - …
… // … - …

2 myš ’rwr - pyz … mwnt’
MYŠ erür - biz … munta

3 twqwp t’myr - lyk tyrnk’q
tugup temir-lig tırŋak-

4 l’ryn kwyzwmwzny [’]wywp yyywr pyz
-ların közümüzni [o]yup yėyür biz

5 ’wyz ’tymzny ’ysk’p ’wyzwp tylymz
öz etim(i)zni iskep üzüp tilim(i)z-

6 ny pycyp yywr pyz .. ’’cm’q swβs’m’q̈
-ni bıçıp yėyür biz .. açmak suvsamak

7 ’mk’kymz q̈’c’nynk n’nk swynm’z ..
emgekim(i)z kaçanıŋ neŋ sönmez ..

8 yyk pwlq’y ’rty /// ////p yyp
yėg bolgay erti /// ////P yip

(arka sayfa?)

(1-16) … … … -dik … Burada doğup demirden tırnaklarla gözümüzü oyup yeriz. Kendi vücudumuzu kesip dilimizi biçip yeriz .. Açlık susuzluk ıstırabımız hiçbir zaman dinmez .. iyi olacaklardı /// yiyelim.. Asla hileyle kendini beslememeliydi. Bazısı şöyle söyler: Biz önceden insan bedenindeyken şarap ve bira sayıcısıydık … kötülükle (o) amelle .. satan şarap ve bira
… … …

9 ywrylym ’rdy .. n’nk t’βyn kwyryn
yorılım erdi .. neŋ tevin körin

10 ’t’wyz ’yltynm’k krk’k ’rm’z ’rdy
e’töz eltinmek k(e)rgek ermez erdi

11 ’’m’ry ’ync’ typ tyywr l[’]r
amarı inçe tėp tėyür-l[e]r

12 pyz ’ylkyd’ kyšy ’t’wyzynt’ ’rk’n
biz ilkide kişi e’tözinte erken

13 pwr p’kny s’tqwcy ’rdymz …
bor begni satguçı erdim(i)z …

14 ’yryncyn q̈ylyncyn …
erinçin kılınçın …

15 … s’tmyš pwr p’kny /…
… satmış bor begni /…

16 … / …
… / …
(gerisi eksik)

(Cehennem Bölümü, V. Hs)

111.=Nr.111
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … // …
… // …

2 …/r y’l’r
…/R yalar

3 …//’m’qymz ’’ryty
…//’M’QYMZ arıtı

4 … /p ’wl q̈wβr’myš
… /P ol kuvramış

5 … y’lnkwq̈ ’’r’ ’yšyl’r
… yalŋok ara eşiler

6 …//q qwrqwnc kwynkwl
…//Q korkunç köŋül

111.=Nr.111
(ön sayfa?)

(1-22) … … … yanan … tamamen … o toplanan … insan arasında eşler korkan … şöyle söyler: Ne kadar … tiksindirici … … evden seslenen rahip bu türlü cehennemlik ıstıraplardan kurtulmasa ihtiraslardan kötüsü nasıl olur? .. olurdu. Kurtulma arzusuyla Şakimune burkan disiplininde rahip, rahibe oldular. Hayatlarını fedâ edip düşündüler … burkanlar buyruğunu temiz ahlak emirlerini çiğnemeyi düşünmediler ayrıca beş kötü zamanlar ile karşılaşıp şeytan … ihtiraslarının gücüyle öyle veya

7 … ’ync’ typ tyywr l’r ’’nc’m’ böyle
… inçe tėp tėyür-ler ançama

8 … //k/t’ky y’rsyncyq s//q … /
… //K/T’KY yarsınçıg S//Q … /

9 … /wtw/y …/rmyš ’βdyn p’rq̈tyn
… /WTW/Y …/RMYŠ evdin barktın

10 ’wynmyš dynt’r typ pw mwnt’q t’mwlwq
ünmiş dentar tėp bo muntag tamulug

11 ’mk’klyk l’r d’ ’wzm’s’r q̈wrtwlm’
emgeklig-ler-de ozmasar kurtulma-

12 s’r nyzβ’nyl’r d’ y’βl’q̈ t’qy n’kw
-sar nizvaniler-de yavlak takı negü

13 pwlq’y .. pwl’r ’wq̈ ’rdy l’r q̈wrtwlm’q̈
bolgay .. bolar ok erdi-ler kurtulmak

14 kwswšyn š’kymwn pwrq’n š’zynynt’
küsüşin şakimun(e) burkan şazininte

15 twyyn šmn’nc pwlty l’r ’ysyk ’wyz
toyın ş(a)mnanç boltı-lar isig öz-

16 l’ryn ’yd’l’q’ly s’qynty l’r /…
-lerin ıdalap sakıntı-lar /…

17 pwrq’n l’r yrlyq̈y ’’ryq cqš[’]ptyq
burkan-lar y(a)rlıgı arıg ç(a)hş[a]p(u)tıg

18 syq’ly ’’rt’tq’ly s’qynm’dy l’r
sıgalı artatgalı sakınmadı-lar

19 ’yncyp pyš cwpyk y’βl’q [’]wydl’r
inçip bėş çöpik yavlak [ü]dler

20 pyrl[’] swqwšwp y’k ’yck[’]k
birl[e] sokuşup yėg içg[e]k

21 /// … nyzβ’ny l’r n’nk ’rk
/// … nizvani-ler-neŋ erk

22 twyrkyn ’’nc’ mwnc’
türkin ança munça
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … // …
… // …

2 tys’r k/…
tėser K/…

3 š’z’nynt’ kwynkwl ….
şazanınta köŋül ….

4 ’’rt’myš twyyn šmn’nc ’wp’sy
artamış toyın ş(a)mnanç upase

5 ’wp’s’nc l’r ’r’n/…
upasenç-ler eren/…

6 y’βl’q q̈ylync qyl///…
yavlak kılınç QYL///…

7 tswy ’yryncw k’ ’wykwnc kwynkwl
tsuy erinçü-ke ökünç köŋül

8 ’wyrytm’dy l’r .. tyzyt kš’nty
öritmedi-ler .. tijit kşanti

9 qylm’dy l’r .. ’wl tylt’qyn t’mwd[’]
kılmadı-lar .. ol tıltagın tamud[a]

10 twqdy l’r .. ’’nc’ ym’ myny pyrl’
tugdı-lar .. ança yme mini birle

11 twšqwlwq ’dkw qylyncl’ry p’r ’rdy
tuşgulug edgü kılınçları bar erdi

12 ’’nyn t’mwlwq ’t’wyzyn myny pyrl[’]
anın tamulug e’tözin mini birl[e]

13 twšdy l’r .. ’yncyp ’ylyd’ky y[’]βyz
tuşdı-lar .. inçip ilkideki y[a]vız

14 ’wykr’ty kl’ry ’wycwn ’ync’ s’qync
ögreti-gleri üçün ince sakınç

15 s’qynwr l’r .. twyk’l pylk’ m’ytry
sakınur-lar .. tükel bilge maitri

(arka sayfa?)

(1-9) … … dese … öğretisinde gönül …. yok olmuş rahip, rahibe, mümin, mümineler, erkekler … kötü davranış … günaha pişman olmadılar .. Günahların affı olmasın! .. (9-11) Bu sebepten cehennemde doğdular .. ve bu şekilde benimle buluşacak iyi davranışlıları vardı. (12-21) Bu yüzden cehennemlik vücutlarıyla benimle buluştular .. Ancak önceden kötü huyları için şöyle düşünürler: Mükemmel bilgili Maitreya burkan bizi görmesiz! Bu toplanan kalabalığı ve bizi görmesin! Bu toplanan kalabalık bizim çirkin davranışlarımızı anlamasın! .. Bu şekilde düşündükten sonra …

16 pwrq’n pyzny kwyrm’zwn pw yyq̈yl
burkan bizni körmezün bo yıgıl-

17 myš q’lyn q̈wβr’q ym’ pyzny y
-mış kalın kuvrag yme bizni <y>

18 kwyrm[’]zwn pw yyqylmyš q’lyn qwβr
körm[e]zün bo yıgılmış kalın kuvr-

19 ’q pyzynk kwyrkswz q̈ylyncymz
-ag biziŋ körksüz kılınçım(ı)z-

20 ny ’wq̈m’zwn l’r .. pw mwnc[’] s’qync
-nı ukmazun-lar .. bo munç[a] sakınç

21 s’qyntwql’rynt’ ”/… /
sakıntuklarınta ”/… /
(sayfanın sonu)

(Cehennem Bölümü, V. Hs)

112.=Nr.176
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … // …
… // …

2 ’yryncw pwlwr …
erinçü bolur …

3 … y[’]zwqwmwzny pylynwr ’wqwnwr
… y[a]zokumuznı bilinür ukunur

4 pyz qwp q̈’m’q s’nsyz twym’n
biz kop kamag sansız tümen

5 tynlyq l’r q̈’ …
tınlıg-lar-ka …

6 q̈’m’q pwrswnk q̈wβr’q q’
kamag bursoŋ kuvrag-ka

7 ’wβwtlwq t’kynwr pyz .. /…
uvutlug teginür biz .. /…

8 t’ pwšwyw yrlyq̈’nk k/ …
T’ boşuyu y(a)rlıkaŋ K/ …

112.=Nr.176
(ön sayfa?)

(1-8) … … zavallı olur … … günahımızı biliriz. Bütün sayısız canlılara … bütün cemaate mahcup oluruz .. … (günahlardan) kurtarın! … (9-15) Bunu görüp o Samantavrkaş ovasında toplanan kalabalık son derece korkar.. şöyle … gökyüzünde doğan tanrılar … yemek yerler.. Cehennemde doğarlar. Kızgın alevli demirler yerler .. (15-24) Hayvan âleminde doğan canlıların kimisi ateş, su kimisi rüzgar gibi .. kimisi toprak yerler, içerler .. Aç ruh âleminde doğan canlılar yiyecek içeceksizlikten kuruyup yürürler.. İnsan âleminde doğan canlıların yiyip içemeyeceği yiyecek içecek yoktur.. İyi canlılar için hazırlanan yiyecek içeceği yemediler ise .. ne kadar

9 ’’ny kwyrwp ’wl s’m’nt’βrk’š y’zyd’
anı körüp ol samantavrkaş yazıda

10 yyqylmyš q̈wβr’q ’’nksyz q̈wrq’rl’r
yıgılmış kuvrag aŋsız korkarlar

11 [’’]ym’nwr l’r.. ’ync’ … tnkry
[a]ymanur-lar.. inçe … t(e)ŋri

12 yyrynt’ twqmyš tnkry l’r …
yėrinte tugmış t(e)ŋri-ler …

13 ’’š ’’š’nwr l’r.. t’mw d’ twq’r
aş aşanur-lar.. tamu-da tugar-

14 l’r q̈yz’rtmyš ’wyrtlwk t’myr
-lar kızartmış örtlüg temir-

15 l’r ’’š’nwr l’r.. yylqy ’’zwnt[’] twq
-ler aşanur-lar .. yılkı ajunt[a] tug-

16 myš tynlyq l’r q̈’yw sy ’wt swβ q’yw
-mış tınlıg-lar kayu-sı ot suv kayu-

17 sy yyl t’k .. q̈’ywsy twpr’q̈ yyywr l[’]r
-sı yel teg .. kayusı tuprak yėyür-l[e]r

18 ’yc’r l’r .. pryt ’’zwnt’ twqmyš tynlq
içer-ler .. pret ajunta tugmış tınl(ı)g-

19 l’r ’’šsz swβswz q̈wryp q̈’typ ywryywr
-lar aşs(ı)z suvsuz kurıp katıp yorıyur-

20 l’r.. y’lnkwq̈ ’’zwnt’ twqmyš tynlq
-lar.. yalŋok ajunta tugmış tınl(ı)g-

21 l’r ’wl ’’nt’q ’’š ’yckw ywq̈ kym yym’s’r
-lar ol antag aş içgü yok kim yėm
eser

22 ’ycm’s’r l’r..n’ pwlq’y ’rty ’dkw tynlq
içmeser-ler..ne bolgay erti edgü tınl(ı)g-

23 l’r ’wycwn ’’nwtmyš ’’š ’yckw yym’dy
-lar üçün anutmış aş içgü yėmedi-

24 l’r ywnkl’m’dy l’r ’rs’r .. ’’nc’m’
-ler yuŋlamadı-lar erser .. ançama
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … // …
… // …

2 … //q q’ t////
… //Q Q’ T////

3 … kwycynt’ kytwm’ty
… küçinte ketumati

4 k’ntt’ ’’zwn twt’r l’r .. t’k
kentte ajun tutar-lar .. teg

5 … ///d’ky ’dkw ’wykr’
… ///D’KY edgü ’WYKR’

6 … //// p’šyn pwrsnk
… //// başın bursoŋ

7 … /// ’wdwnwp ’wynky ’wynky
… /// udunup öŋi öŋi

8 pwrq’n qwtynk’ t’kyr l’r .. ’’m’ry l’ry
burkan kutıŋa tegir-ler .. amarı-ları

9 …/ pwrq’n q̈wty nk’ βy[’]kryt
…/ burkan kutı-ŋa vy[a]krit

10 …//l// l[’]r .. yyn’ ’wk s’nsyz
…//L// L[’]R .. yene ök sansız

11 … /// … / ’wyrtlwk y’lyn
… /// … / örtlüg yalın-

12 lyq … ps’k l’r p’šl’rynt’
-lıg … psak-lar başlarınta

13 q’ywsy ’wyrtlwk t’myr lyk q̈w’
kayusı örtlüg temir-lig hwa

14 c’c’k ’ytynmyš .. q̈’ywsy ’wyrtlwk
çeçek itinmiş .. kayusı örtlüg

15 t’myrlyk ’wrwnlwq l’r ’wyz’ ’wlwr
temirlig oronlug-lar üze olur-

(arka sayfa?)

(1-8) … … … … sayesinde Ketumati kentte doğarlar .. gibi … iyi … … başı cemaat … hizmet edip farklı burkan saadetine ulaşırlar .. (8-24) Bazıları … burkan saadetine kehanet … .. yine sayısız … … alevli … taçlar başlarında, kimisi alevli demirden çiçek ile süslenmiş .. kimisi kızgın demirden tahtlar üzerine oturmuş, kimisi yanan alevli demirden filler üzerine oturup kimisi alevli demirden atlar üzerine binmiş .. kimisi alevli keskin kılıçla kendi bedenlerini kesip yiyerek vücutları üzerine kızgın taş ve balçık yağarak bazıları bey eşi güzelliğiyle, alevli prensler, ınallar, zarif hizmetçiler ile

16 myš q’ywsy ’wyrtlwk y’lynlyq t’myr
-mış kayusı örtlüg yalınlıg temir-

17 lyk y’nkl’r ’wyz’ ’wlwrwp q’ywsy ’wyrt
-lig yaŋ[a]lar üze olurup kayusı ört-

18 lwk t’myr lyk ’’tl’r ’wyz’ ’’tl’’n
-lüg temir-lig atlar üze atlan-

19 myš .. q’ywsy ’wyrtlwk y’lynlyq ’yty
-mış .. kayusı örtlüg yalınlıg yiti

20 qylycyn ’wyz ’t’wyzl’ryn pycyp
kılıçın öz e’tözlerin bıçıp

21 ’wšwp yyyw ’t’wyzl’ry ’wyz’ ’wyrtlwk
osup yėyü e’tözleri üze örtlüg

22 t’š s’sy y’q’ ’’m’ry l’ry p’k ’yšy
taş sası yaga amarı-ları beg eşi

23 kwyrkyn ’wyrtlwk y’lynlyq tykytl’r
körkin örtlüg yalınlıg tigitler

24 ’yn’l l’r ’ynck’ qyrqyn l’r pyrl’
ınallar inçge kırkın-lar birle
(sayfanın sonu)

(Cehennem Bölümü, V. Hs)

113.=Nr.96
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … qylync kwycynt’ …
… kılınç küçinte …

2 … //nwr l’r ’rky .. ’wytrw twyk’l
… //NWR L’R erki .. ötrü tükel

3 pylk’ m’ytry pwrq’n kwp q’lyn
bilge maitri burkan köp kalın

4 qwβr’q nynk syzyk l’ryn t’rq’r q’
kuvrag-nıŋ sezik-lerin tarkar-ga-

5 ly ’rwš ’wykwš tynlyq l’r nynk kwynk
-lı erüş üküş tınlıg-lar-nıŋ köŋ-

113.=Nr.96
(ön sayfa?)

(1-14) … davranış sayesinde …
… acaba .. bunun üzerine mükemmel bilgili Maitreya burkan bütün kalabalığın şüphelerini yok etmek için birçok canlının gönüllerine korku salmak için ağzından o yanan kara bulut … dumanı üfler .. sayısız … güzellik küçük … apaçık görünür … gözleri görmez yanan bıçak üzerine … yağarak alevlerle çevrelenmiş

6 wll’ryn q̈wrqytq’ly ’wycwn ’’qzyn
-üllerin korkıtgalı üçün agzın-

7 tyn ’wl ’wyrt’nwr q’r’ pwlyt
-tın ol örtenür kara bulıt

8 … twytwnwk ’wyr’ yrlyq̈’r
… tütünüg üre y(a)rlıkar

9 … twym’n n’ywt s’nync’
… tümen nayut sanınça

10 … kwyrklwk kycyk
… körklüg kiçig

11 … p’kyz plkwlwk kwyzwnwr
… bekiz b(e)lgülük közünür

12 … //l’ry kwyzl’ry kwyrm’z
… //L’RY közleri körmez

13 ’wyrtlwk y’lynlyq py y pycqw ’wyz’
örtlüg yalınlıg bi <y> bıçgu üze

14 … y’q̈’ ’wyrtl’ryn ywrk’nmyš
… yaga örtlerin yörgenmiş
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … / [’]wyrw kwyt/ …
… / [ö]rü KWYT/ …

2 … ///p kwyk q̈’lyq d[’] …
… ///P kök kalık-d[a] …

3 l’r ’wyz’l’rynt’ ’wyrtlwk t[’]š
L’R üzelerinte örtlüg t[a]ş

4 y’q̈’r .. t’qy ym’ pyr p’r’ ’wlwq
yagar .. takı yme bir bere ulug

5 s’nsyz twym’n swykwt l’r k’lyr r
sansız tümen sögüt-ler kelir <r>

6 t’kr’ky pwyry pwtyqy ’’lqw twyyn
tegreki büri butıkı alku toyın

(arka sayfa?)

(1-14) … yukarıya … … semada … yukarıdan alevli taş yağar .. ve ayrıca bir mil büyüklüğünde sayısız ağaçlar gelir. Etrafı tomurcuklar ve budaklarla bütün rahip, rahibe başlılar .. tümüyle bir büyük rahip başlı böyle söz… etrafı yönetir … .. gözleri … ağızlarından alev … yakar ve yine ortaya çıkar… .. ve başka alevli rahip başlı ağaçlar …

7 šmn’nc p’šlyq l’r .. ’wtryq̈y pyr ’wlwq̈
ş(a)mnanç başlıg-lar .. otrakı bir ulug

8 twyyn p’šlyq mwnt’q s’β/…
toyın başlıg muntag sav/…

9 l’r t’kr’ky p’šl’r q̈’/…
L’R tegreki başlar q̈’/…

10 wšwr l’r .. kwyzl’ry t// …
WŠWR L’R .. közleri T// …

11 ’’qyzl’ryntyn ’wyrt y[’]lyn …
agızlarıntın ört y[a]lın …

12 ’wyrt’ywr yyn’ ym’ p’lkwr/ …
örteyür yene yme belgür/ …

13 l’r.. ’’dyn ym’ ’wyrtlwk y’lynlyq
L’R.. adın yme örtlüg yalınlıg

14 twyyn p’šlyq swykwt l’r …
toyın başlıg sögüt-ler …
(sayfanın sonu)

Kısım II’deki belirsiz bazı fragmanlar

186.=Nr.162 (Muhtemelen I. Bölüm)
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1… - // ty // k///
… - // TY // K///

2 … // - pwlwp p w
… // - bolup b-o

3 … twyrl - wk ’wylkwswz
… törl-üg ülgüsüz

4 … ’dkw ’rd’mk’ twyk’lyk ’rs’r
… edgü erdemke tükel[l]ig erser

5 …/ ym’ t’nk n’kw pwlq’y
…/ yme taŋ negü bolgay

6 …/ ’’yytdy.. ’mty ’wl mwnk’dyncy q
…/ ayıtdı.. amtı ol muŋadınçı-g

186.=Nr.162 (Muhtemelen I. Bölüm)
(ön sayfa?)

(1-8) … … olup bu … çeşitli sayısız … iyi erdeme sahip olsa … ve hayret ne olacak … söyledi .. şimdi bu takdire değer … acaba?.. sonra yüce burkan şöyle söyledi: .. ..

7 …/n yrlyq̈’r ’rky.. ’wytrw
…/N y(a)rlıkar erki.. ötrü

8 tnkry tnkrysy pwrq’n ’ync’ typ tydy .. ..
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan ince tėp tėdi .. ..

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/// - …
…/// - …

2 lwq pwlwp p - …
LWQ bolup P - …

3 tytr’yw q̈’mš’yw - ’t’ywz …
titreyü kamşayu - e’töz …

4 ’mk’k lyk ’wynyn ’yql’yw ’ync’
emgek-lig ünin ıglayu ince

5 typ tydy .. n’cwk q̈yl’yyn q’nc’
tėp tėdi .. neçük kılayın kança

6 p’r’yyn mwnc’ ’wyr kyctyn
barayın munça ür kėçtin

7 p’rw.. ’ykl’m’k q̈’rym’q̈ ’wylm’k
berü.. iglemek karımak ölmek

8 twyrw l’ryn … t’rq’rw …
törö-lerin … tarkaru …
(gerisi eksik)

187.=Nr.147 (Muhtemelen IV. Bölüm)
(ön sayfa?)

(belki yalnızca bir satır eksik)
1 … /k/q ’wk …
… /K/Q ok …

2 … //q ’ylkyd’ /…
… //Q ilkide /…

3 ’wykyl kym ’mty q̈’ …
ögli kim amtı-ka …

(arka sayfa?)

(1-8) … … olup … titreyerek vücut … ıstıraplı sesiyle inleyerek şöyle söyler: .. Nasıl yapayım? Nereye gideyim? Bunca zaman geçtiğinden beri.. hastalanma, yaşlanma, ölme, töreleri … yok ederek…

187.=Nr.147 (Muhtemelen IV. Bölüm)
(ön sayfa?)

(1-31) … … … önceden … düşünceli ki şimdiki …

4 y’št’ m’nynk swy/…
yaşta meniŋ SWY/…

5 m’dwq̈ tynlq - …
M’DWq̈ tınl(ı)g - …

6 ’’lq̈w ’mr’q̈ -
alku amrak -

7 ’wrwnc’q̈ twtwz - wp …
urunçak tutuz-up …

8 pyrwr mn q̈’lty mn k’šyp ///…
bėrür m(e)n kaltı m(e)n kaşip ///…

9 t’ q̈wp q̈’m’q tynlq l’r’q ’//…
T’ kop kamag tınl(ı)g-larag ’//…

10 twt’ t’kyntym ’’ncwl’yw ym’ sn
tuta tegintim ançulayu yme s(e)n

11 myntyd’ q̈’m’q tynlq l’r’q ’wrwnc’q̈
mıntıda kamag tınl(ı)g-larag urunçak

12 twtqyl .. q̈’yw ’wydwn pwrq’n q̈wtyn
tutgıl .. kayu üdün burkan kutın

13 pwls’r sn ’mr’q̈ ’wql’nym …
bulsar s(e)n amrak oglanım …

14 c’ tyl’p ’yst’p q̈wp mwnkl//// …
C’ tilep istep kop muŋl//// …

15 qwtq’r pw y’rlq …
kutgar bo y(a)rl(ı)g …

16 m’ytry ’wlwq ’’qr ’’y’m’q
maitri ulug ag(ı)r ayamak-

17 yn ’’y’syn q’βyštwrwp ’nkyt’
-ın ayasın kavışturup eŋite

18 ’t’wyzyn tnkry tnkrysy pwrq’n
e’tözin t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan-

19 q̈’ ywkwnk’ly //…
-ka yükü̈ngeli //…

yaşda benim … canlı … bütün sevgi emanet edip … veririm. Tıpkı ben Kaşip … bütün canlıları … korudum ve bu şekilde sen burada bütün canlıları rehin al! .. Ne zaman burkan saadetine ulaşırsan sevgili oğlum … isteyerek bütün … kurtar. Bu buyruk … Maitreya büyük bir saygıyla ellerini birleştirip eğilerek vücuduyla yüce burkana hürmet etmek için …

20 ’’r’ yyty t’l/…
ara yėti T’L/…

21 nc’ ’ydyz kwyk q’lyq…
NC’ ediz kök kalık…

22 q’lnkwl’yw tw/…
kalŋulayu TW/…

23 pwrq’n ’wd/…
burkan ’WD/…

24 tnkry y’ltr/…
t(e)ŋri yaltr/…

25 ’wyz’ ’wlwr/…
üze olur/…

26 ’wystwrty //š/t/…
üstürti //Š/T/…

27 ’’y tnkry twqmyš … t’k
ay t(e)ŋri tugmış … teg

28 y’ltryywr ’rdy.. q̈’lty ’’l//…
yaltrıyur erdi.. kaltı ’’L//…

29 d’ kwyn [’’]y kwyrwšwr //…
D’ kün [a]y körüşür //…

30 tnkry pwrq’n twyzwn /…
t(e)ŋri burkan tözün /…

31 …/ //// …
…/ //// …
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

1 …/qys/// …
…/QYS/// …

2 … ’mty syny ’wq/…
… amtı sini ’WQ/…

3 …/p tymyn ’wk
…/P temin ök

arasında yedi … yüksek sema … süzülerek … burkan … tanrı parla… üzerinde otur… yukarıdan … Ay tanrısı doğmuş … gibi parlıyordu.. Tıpkı … Güneş ay görüşür … tanrı burkan asil … … …

(arka sayfa?)

(1-31) … … … şimdi seni … … hemen …

4 …//rmyšym krk’k pwlq’y
…//RMYŠYM k(e)rgek bolgay

5 … - ’wydwn s’kyz
… - üdün sekiz

6 … - l’q tynlq l’r
… -L’Q tınl(ı)g-lar

7 …/// - ynt’ m’ytry
…/// - YNT’ maitri

8 …/ ’’ncwl’yw k’lmyš mwncwl’yw q̈wp
…/ ançulayu kelmiş munçulayu kop

9 q[’]m’q ’wq̈myš twyk’l pylk’ tnkr y
k[a]mag ukmış tükel bilge t(e)ŋr-i

10 tnkrysy pwrq’n kyc ’wydwn
t(e)ŋrisi burkan kėç üdün

11 …/twlmyš pw yyrtyncwd’ky nyrβ’n l’q ywl
…/TWLMYŠ bo yėrtinçüdeki nirvan-lag yol

12 … ’w/ … /yw pyrk’y sn mn q’lty..
… ’W/ … /YW bėrgey s(e)n m(e)n kaltı..

13 …/ ’’ymyš t’k ’wl ’wqwrd’
…/ aymış ol ugurda

14 …/ m’ytry twyzlwk tyts y
…/ maitri tözlüg tets-e

15 …/r .. q̈’lty m’nynk
…/R .. kaltı meniŋ

16 …/zlwk tytyr ..
…/ZLWK titir ..

17 …/y mynklyk twym’nlyk
…/Y miŋlig tümenlig

18 …./ p’š ’’d’q̈ q̈’ylw yyt’
…./ baş adak kaylu yite

19 …pwlq’y sn qlty
…bolgay s(e)n k(a)ltı

gerekecek … zaman sekiz … canlılar … Maitreya …aynı suretle gelen bu şekilde tamamını anlayan mükemmel bilgili yüce burkan uzun zaman … bu yeryüzündeki niryanaya giden yol … … vereceksin ben gibi.. … söylemiş o zamanda … Maitreya özlü öğrenci … .. tıpkı benim … -dir .. … binlerce, on binlerce … baş ayak geri dönüp ulaşıp … olacaksın. Tıpkı …

20 …//yl’ywr ’rs’ r
…//YL’YWR erser

21 …// ’dkwty ’wykyl
…// edgüti ögli

22 …/tyn k’šyp
…/TYN kaşip

23 …/lwk twym’n
…/LWK tümen

24 …// ’’nt’q
…// antag

25 …//k ’rdy mn
…//K erdi m(e)n

26 … ’wmwqswz ’yn’qsyz z
… umugsuz ınagsız <z>

27 …//l// l/…// ’wmwqy ’yn’qy
…//L// L/…// umugı ınagı

28 …/rky ’rtmyš pwrq’n l’r
…/RKY ertmiş burkan-lar

29 …qwtrwlm’dwq ’wzm’dwq tynlq l’r’q
…kutrulmaduk ozmaduk tınl(ı)g-larag

30 … ’wzqwcy q̈wtq’rqwcy pwl’yyn ’mk’k
… ozguçı kutgarguçı bolayın emgek

31 … // …
… // …
(sayfanın sonu)

ise … doğru biçimde düşünen … Kaşip … on bin … böyle … -dim … umutsuz … … umudu … geçen burkanlar … kurtulmayan canlıları … kurtarmalı … …

188.=Nr.601 (Belki XI. Bölüm)
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/ ’y// …
…/ ’Y// …

2 /yn ’’sry qwsry t/…
/YN esri kusrı T/…

188.=Nr.601 (Belki XI. Bölüm)
(ön sayfa?)

(1-4) … … alacalı … Br(a)hmavati hanımı … yeni günde sevinç

3 prqm’β’ty q’twn wq …
br(a)hmavati katun-ug …

4 y’nky kwynt’ [’]ylyncw
yaŋı künte [i]linçü
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …//…
…//…

2 …qwrmwzt’ tnkry …
…hormuzta t(e)ŋri …

3 …/r .. kwyrwnk twyzwnwm
…/R .. körüŋ tözünüm

4 …/ tnkry yyrynt’ky m’nky
…/ t(e)ŋri yėrinteki meŋi

5 … ’wy/… /c/…
… ’WY/… /C/…
(gerisi eksik)

189.=Nr.334 (Belki XI. veya XVII. Bölüm)
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/…
…/…

2 …/ p/ …
…/ P/ …

3 yn ’wynktwn y/…
YN öŋtün Y/…

4 p’šyn š’nky swd’ny …
başın şanke sudane …

5 l’r ywrymyš l’ryn swlt/…
L’R yorımış-ların SWLT/…

6 ’’y ’rq’nt p//// …
ay arhant P//// …

(arka sayfa?)

(1-5) … … … İndra tanrı … …
.. bakın asilim … gökyüzündeki sevinç … … …

189.=Nr.334 (Belki XI. veya XVII. Bölüm)
(ön sayfa?)

(1-7) … … … … doğu … başı Şanke Sudane … yürüyenleri … o arhant … …

7 ’w//…
’W//…
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … // …
… // …

2 …// … / …
… // … / …

3 …//m/q twyrwsync’
… //M/Q törösinçe

4 …/r l’r .. syzl’r n’ ’yš
…/R L’R .. sizler ne iş

5 …/myš twyrwk twq̈wq t’pl’m’z
…/MYŠ törög tokug taplamaz

6 …/… //t[’] ’wytrw w
…/… //T[’] ötrü <w>

7 … /
… /
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(1-7) … … … … … … töreye göre … .. sizler ne iş … töreyi tanımaz … … sonra …

190.=Nr.384 (Belki XV. Bölüm)
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … y[’]lnkwq …
…y[a]lŋok …

2 … kwyswš ’wyrytmyš …
… küsüş öritmiş …

3 … nynk pr’tyty’smwt …
… NYNK pratityas(a)mut …

4 …/z ’ycynt’ ’ynk/…
…/Z içinte ’YNK/…

5 … ’wydt’ pwdysβt /// …
… üdte bodis(a)v(a)t /// …

190.=Nr.384 (Belki XV. Bölüm)
(ön sayfa?)

(1-8) … insan … … arzu uyandırmak … … Pratityasamut[pad] … … içinde … … zamanda bodisavat … büyük [evren] … … gibi … … sonra …

6 …[’]wyc mynk ’wlwq mynk …
…[ü]ç miŋ ulug miŋ …

7 …/tw ’wswqlwq ’wy/…
…/TW osuglug ’WY/…

8 …/ ’wytrw /…
…/ ötrü /…
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/wr ’’lqw kw/…
…/WR alku KW/…

2 …pwswš q̈’dqwq /…
…busuş kadgug /…

3 … / ’’q̈l’ qwlwq /// …
… / alku-gulug /// …

4 …/ ym’ ’’nt’q ’rwr /…
…/ yme antag erür /…

5 …/yzlwk tynlq ’wql’ny /…
…/YZLWK tınl(ı)g oglanı /…

6 …/y ’wt ’wswqlwq /…
…/Y ot osuglug /…

7 …/ ym’ yykyt /…
…/ yme yigit / …
(gerisi eksik)

191.=Nr.457 (Belki XV. Bölüm)
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 ///… / kwynd’m ’’n// … /
///… / kündem ’’N// … /

2 ’wlwq ywl q̈ydyqynt’ twyrt mq’r’c
ulug yol kıdıgınta tört m(a)haraç

3 …/// l’rk’ twyrt kyrtw nwm nwml’dym
…/// L’RK’ tört kėrtü nom nomladım

(arka sayfa?)

(1-7) … bütün … … derdi … …
bütün … … ve böyledir … …
insanoğlu … … ateş gibi … …
ve yiğit …

191.=Nr.457 (Belki XV. Bölüm)
(ön sayfa?)

(1-6) … güneş gibi … büyük yol
kıyısında dört dünya bekçisi …
dört asil gerçeği vaaz verdim …
… sarsılmaz burkan saadetine
yükseldim … ve asil kendinde
… burkan

4 … ty///…/ ’’qyncsyz pwrq’n q̈wtynk’
… TY///…/ agınçsız burkan kutıŋa

5 kwynkwl ’wyrytdym …/ ym[’] twyzwn
köŋül öritdim …/ ym[e] tözün

6 ’wyzt’ y/… pwrq’n
özte Y/… burkan
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 /…/ ’wqlwm ’//… //
/…/ oglum ’//… //

2 kwyswšwnkwz ’rwr .. ’’lq̈w s’ns’r ’ycyn
küsüşünüz erür .. alku sansar için-

3 t’ky tynlq l’r nnk ’dkwlwk
-teki tınl(ı)g-lar-n(ı)ŋ edgülüg

4 kwyswšl’ry q̈wp q̈’m’q ’rq’nt prtyk’
küsüşleri kop kamag arhant pr(a)tika-

5 pwt dynt[’]rl’r nnk twlw twyk’ l
-but dent[a]rlar-n(a)ŋ tolu tükel

6 pwlmyš … p’rc’ yyqyp
bolmış … barça yıgıp
(sayfanın sonu)

(arka sayfa?)

(1-6) … oğlum … arzulayınız .. Bütün döngü içindeki canlıların erdemli arzuları bütün arhant pratikabut rahiplerin tamamı olan … hepsi toplanıp

192.=97 (Belki XV.- XVIII. veya XXVI. Bölüm)
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 y’r’tmyš ’wswqlwq
yaratmış osuglug

2 pwlty l’r .. k///kyny ywl kwyk lynqw’
boltı-lar .. K///KYNY yul kök len-hwa

3 c’c’k lyk kwyzyn twyk’l pylk’
çeçek-lig közin tükel bilge

4 pwrq’n ’q kwyrwr .. tnkryd’m swykwt
burkan-ag körür .. t(e)ŋridem sögüt-

192.=97 (Belki XV.- XVIII. veya XXVI. Bölüm)
(ön sayfa?)

(1-6) yaratmış gibi oldular .. nehir mavi lotus çiçekli gözüyle mükemmel bilgili burkanı görür .. Kutsal ağaçlar çiçekler yağdırır.. Bu yüzden şimdi siz mükemmel bilgili burkandan

5 l’r qw’ c’c’k y’qytwr l’r.. ’’nyn
-ler hwa çeçek yagıtur-lar.. anın

6 ’mty syz twyk’l pylk’ pwrq’n tyn
amtı siz tükel bilge burkan-tın
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 qw’ c’c’k …/l/…
hwa çeçek …/L/…

2 ywkwncwm pyrl’ ’’ly yrlyq’nk
yükünçüm birle alı y(a)rlıkaŋ

3 ’s’nky lq ’mk’kynkyzdyn n’ ’rs’r
asanke-l(a)g emgekiŋizdin ne erser

4 ’wynk ’wylwš k’lwrdwnkwz ’rs’ r..
öŋ ülüş kelürdüŋüz erser..

5 ’wykrwncwnkwzk’ pyrw yrlyq̈’nk
ögrünçüŋüzke bėrü y(a)rlıkaŋ

6 ’’nt’ ’wytrw twyk’l pylk’ m’ytry
anta ötrü tükel bilge maitri
(sayfanın sonu)

193.=Nr.406 (Belki XVI. Bölüm)
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 s’βynw ’nk/…
sevinü aŋ/…

2 q̈’βyšwrwp ’/… //’q …/w ’’ryq
kavışurup ’/… //’Q …/W arıg

3 cqš’pt t/…/ tynkl’yw twyyn
ç(a)hşap(a)t T/…/ tıŋlayu toyın

4 pwlwr ’wqwrd’ ’ync’ typ ’wytwk
bolur ugurda ince tėp ötüg

5 ’wytwnty.. syzynk yrlyq̈’myš yrlyqy
ötünti.. siziŋ y(a)rlıkamış y(a)rlıgı-

(arka sayfa?)

(1-6) çiçek … … saygıyla alın! Asamkhyeya çağları boyunca devam eden ıstırabınızın payı ne ise gösterirseniz .. sevinciniz için bağışlayın! Bunun üzerine mükemmel bilgili Maitri

193.=Nr.406 (Belki XVI. Bölüm)
(ön sayfa?)

(1-6) sevinerek en … birleştirip … … saf ahlak … dinleyerek rahip olduğu zaman şöyle ricada bulundu: .. Sizin buyurduğunuz buyruğunuzu tamamen …

6 nkyzq’ twyzw twyk’l …
-ŋızka tüzü tükel …
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … kwynkwlyn
… köŋülin

2 … ///…/c/…/y m’nk’
… ///…/C/…/Y maŋa

3 …/ ’’lqw ’dkw l’r …/myš twyyn
…/ alku edgü-ler …/MYŠ toyın

4 pwlm[’]q twyrw yrlq̈’nk mn ym’
bolm[a]k törö y(a)rlıkaŋ m(e)n yme

5 …/rw ’wylkync’ ’’ryq c’qš’pt kwyw
…/RW ölginçe arıg çahşap(a)t küü

6 kwyz’dw … ’wytrw tnkry tnkrysy
küzedü … ötrü t(e)ŋri t(e)ŋrisi

7 pwrq’n ’ync’ typ yrlyq̈’dy …
burkan ince tėp y(a)rlıkadı …
(sayfanın sonu)

194.=Nr.35 (Belki XVI.-XVIII. Bölüm)
(ön sayfa?)

1 …/ q̈wncwy //… ’wyz’ ’///…
…/ kunçuy //… üze ’///…

2 kwynkwl l’ry twrwr ’rdy .. ’wytrw kytwm’ty
köŋül-leri turur erdi .. ötrü ketumati

3 ’wlwšt’q̈y tynlq l’r ’ync’ typ ’wytwn
uluştakı tınl(ı)g-lar ince tėp ötün-

4 wr l’r.. ’’nt’q kwyclwk nyzβ’ny l’ry
-ür-ler.. antag küçlüg nizvani-leri

5 ’rs’r ’dkw q̈ylync q̈ylw n’cwk ’wdy y
erser edgü kılınç kılu neçük udı <y>

(arka sayfa?)

(1-7) … gönülle … … … bana … bütün iyiler … rahip olma töre buyururum ve … ölünce saf ahlakı korumak … sonra yüce burkan şöyle söyledi: …

194.=Nr.35 (Belki XVI.-XVIII. Bölüm)
(ön sayfa?)

(1-6) … prenses … ile … gönüllüydü .. Sonra Ketumati ülkesindeki canlılar şöyle söyler: .. bu güçlü ihtirasları varsa nasıl iyi ameller işleyebildiler? .. (6-12)

6 l’r .. ’wytrw m’ytry - pwrq’n ’ync’
-lar .. ötrü maitri - burkan ınçe

7 typ yrlyq̈’ywr .. - n’c’ ym’ nyz
tėp y(a)rlıkayur .. - neçe yme niz-

8 β’ny lq cwyp - l’ry kwyclwk
-vani-l(i)g çöp-leri küçlüg

9 ’rs’r .. ’wl ’wqwr t’q̈y nwm pylyr twyyn
erser .. ol ugur-takı nom bilir toyın-

10 l’r.. ’wl’r q̈’ swdwr ’’qylyq ’ycynt’ky
-lar.. olar-ka sudur agılık içinteki

11 pwšy cqš’pt dy’n s’q̈ync nynk ywl
buşı ç(a)hşap(a)t dyan sakınç-nıŋ yol-

12 yn ’’yw pyrwr l’r ’rdy .. yyn’ ym’
-ın ayu bėrür-ler erdi .. yene yme

13 m’ytry pwrq’n p’lkwrkw y’nky kwynwk
maitri burkan belgürgü yaŋı künüg

14 ’wykdysyn ’wyk’r l’r ’rdy.. ’’ny ’yšydyp
ögdisin öger-ler erdi.. anı ėşidip

15 kntw nyzβ’ny l’ry nynk twylwkyn s’r
k(e)ntü nizvani-leri-niŋ tülükin sar-

16 yp ywq̈ cyq’y ’mk’kl’ryn s’yw kwyr
-ıp yok çıgay emgeklerin sayu kör-

17 m’dyn ’wqwl kyšy l’ry nynk yytm’z twy
-medin ogul kişi-leri-niŋ yitmez tü-

18 k’m’z ’mk’kyn s’qynm’tyn ’yrt pyrt
-kemez emgekin sakınmatın ėrt bėrt

19 ’wqrynt’q̈y twq̈ym’q̈ twnkl’m’q̈ ’mk’kyk
ugrıntakı tokımak toŋlamak emgekig

20 s’ryp ’’zq̈y’ ’rs’r ym’ ’dkw q̈ylync
sarıp azk(ı)ya erser yme edgü kılınç

21 q̈ylty l’r .. ’wyr ’wydwn ’’nynk twyšyn
kıltı-lar .. ür üdün anıŋ tüşin

Bunun üzerine Maitreya burkan şöyle söyler: .. ihtiraslarla kirlenmeleri ne kadar güçlüyse de .. o zamandaki vaaz veren rahipler.. onlara sūtra hazinesi içindeki sadaka, ahlaklı talim ve meditasyon düşüncesinin yolunu söylerdi .. (12-21) ve yine Maitreya burkan ortaya çıkacağı büyük olayı (mucizeyi) överlerdi .. Bunu duyup kendi tutkularının şiddetine katlanıp yoksulların ıstıraplarının hiçbirini görmeden oğullarının bitmez tükenmez acılarını düşünmeden, suçları zamanındaki dayak acısına katlanıp ve küçük de olsa iyi işler yaptılar .. (21-32) Uzun zaman

22 t’kynmyš l’ry krk’k kytwm’ty p’lyq̈
teginmiş-leri k(e)rgek ketumati balık-

23 t’q̈y y’lnkwq̈ l’r ’ync’ typ ’wytwnwr
-takı yalŋok-lar ince tėp ötünür-

24 l’r.. ’yrync’ cyq’y ’wydt’ nyzβ’ny l’r
-ler.. erinç çıgay üdte nizvani-ler

25 kwyclwk q̈wlwd’ ’’nc’ mwnc’ pwšy
küçlüg koluda ança munça buşı

26 pyrmyš k’ ’’z ’wydwn cqš’pt kwyz
bėrmiş-ke az üdün ç(a)hşap(a)t küz-

27 ’dmyš k’ n’cwk ’wyr ’wydwn m’nky
-edmiş-ke neçük ür üdün meŋi

28 m’nkyl’ywr l’r .. m’ytry pwrq’n ’ync[’]
meŋileyür-ler .. maitri burkan inç[e]

29 typ yrlyq̈’ywr .. ’’ /…/d/…
tėp y(a)rlıkayur .. ’’ /…/D/…

30 // l’ry pwlty …
// L’RY boltı …

31 …// nyzβ’ny …
…// nizvani …

32 ’rk’n ’dl’ry t’β[’]rl’ry …
erken edleri tav[a]rları …
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

1 … [’]yrt pyrt
… [ė]rt bėrt

2 … pwšy pyrdy l’r .. cqš’pt kwyz
… buşı bėrdi-ler.. ç(a)hşap(a)t küz-

3 ’dwr l’r .. ’lp q̈ylqwlwq ’yš ’yšl’dy
-edür-ler .. alp kılguluk iş işledi-

4 l[’]r .. ’wl ’dkw q̈ylync l’ry nynk kwycyn
-l[e]r .. ol edgü kılınç-ları-nıŋ küçin-

bunun sonucunu çekmeleri gerek. Ketumati şehirdeki insanlar şöyle söyler: .. Yoksul zamanda ihtiraslar(ın) güçlü (olduğu) zamanda böyle sadaka verdiklerinde sınırlı zamanda ahlakı koruduklarında nasıl uzun zaman eğlenirler? .. Maitreya burkan şöyle söyler: .. … … oldu … … tutku … -iken servetleri …

(arka sayfa?)

(1-17) … suç … sadaka verdiler.. Ahlakı korudular .. Zor yapılan işler yaptılar .. O iyi işlerinin sayesinde

5 t’ ’’lty q̈’t tnkry yyrynt’ k’z
-te altı kat t(e)ŋri yėrinte kez-

6 ykc’ pyš twyrlwk s’βyklyk tnkry y
-igçe bėş törlüg seviglig t(e)ŋri <y>

7 m’nkysyn m’nky - l’dy l’r .. ’wl l
meŋisin meŋi-ledi-ler .. ol <l>

8 ’wq ’dkw q̈yl - ync kwycynt’
ok edgü kıl-ınç küçinte

9 ’mty kytwm’ty y - k’nt ’wlwšt’
amtı ketumati <y> kent uluşta

10 twqwp tnkry m’nkysyn m’nkyl’ywr l’ r..
tugup t(e)ŋri meŋisin meŋileyür-le-r..

11 t’q̈y ym’ syzl’r ’wq’n l’r ’ync’
takı yme sizler ukan-lar inçe

12 ’wq̈wnkl’r.. kym ’wl ’wydt’ky ’yrync
ukuŋlar.. kim ol üdteki erinç

13 yrlq tynlq l’r ’rdy.. ’wl syzl’r
y(a)rl(ı)g tınl(ı)g-lar erdi.. ol sizler

14 ’rwr syzl’r .. ’wl ’nt’q yytm’z twyk’m’z
erür sizler .. ol antag yitmez tükemez

15 ’t’wyzyn pwy’n pwykt’k q̈ylwr ’r
e’tözün buyan bögteg kılur er-

16 dynkyzl’r .. ’mty n’ ’yšk’ q̈ylm’z syz
diŋizler .. amtı ne işke kılmaz siz-

17 l’r.. ’’ny ’yšydyp kytwm’ty k’nt ’wlwš
-ler.. anı ėşidip ketumati kent uluş-

18 t’q̈y y’lnkwq̈ l’r m’ytry pwrq’n kwy
-takı yalŋok-lar maitri burkan kü-

19 cynt’ ’wl s’βl’ryq ’wtqwr’q̈ ’wq̈wp
-çinte ol savlarıg otgurak ukup

20 pylyp ’ync’ typ tywr l’r .. q̈’lty pw
bilip inçe tėp tėyür-ler .. kaltı bo

altı kat semada sırayla beş çeşit sevinçli tanrı sevinciyle mutlu oldular .. O iyi işler sayesinde şimdi Ketumati kentte doğup tanrı sevinciyle eğlenirler.. Ayrıca sizler anlayanlar şöyle biliniz!.. O zamandaki zavallı canlılarrdı .. onlar sizlersiniz .. Bu bitmez tükenmez vücutla sevap işlediniz .. Şimdi neden (böyle) işler yapmazsınız? (17-32) Bunu duyup Ketumati kentteki canlılar Maitreya burkan sayesinde o sözleri tamamen anlayıp şöyle söyler: ..

21 tnkry tnkrysy pwrq’n pwykwn plkwr
t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan bökün b(e)lgür-

Bu yüce burkan(ın) bugün orta-

22 myš tytyk ’wyz’ky p’lyq̈ ’rs’r ’wl
miş titig üzeki balık erser ol

ya çıktığı tuğladan kilden şehir

23 p’lyq̈t’ ’’rykm’ kycyk y’βyz ’t’wyz
balıkta erigme kiçig yavız e’töz-

yaparlarsa o şehirde olan küçük,

24 lwk ’yrync yrlq ’wqr’q̈ t’pr’k tynlq
-lüg erinç y(a)rlıg oprak teprek tınl(ı)g-

kötü bedenli yoksul, takatsiz ve

25 l’r ’rs’r l’r .. ’’ncwl’yw ’wq̈ pyz ym’
-lar erser-ler .. ançulayu ok biz yme

ürkek canlılarsa .. aynı suretle

26 ’wl ’wydwn ’yrync yrlq ’rdymz .. tytyk
ol üdün erinç y(a)rlıg erdim(i)z ..titig

biz de o zaman sefildik. .. Tuğ-

27 krpyc yn ’ytmyš q̈wrwnlwq twytwn
k(e)rpiç-in itmiş kurunlug tütün

layla yapılmış kurumlu, isli …

28 …/ymyš ’βl’r d’ ’ryp t’q’r ’wpr’q̈y
…/YMYŠ evler-de erip takar oprakı

evlerde olup tekrar bak. yıkılmış

29 …//yp y’m’qlq y’rsy
…//YP yamagl(ı)g yarsı-

… yamalı, iğrenç … ihtirasları-

30 ncyq … nyzβ’nymz y’pyqymz
-nçıg … nizvanim(i)z yapıgım(ı)z

mız, yapılarımız … yapardık …

31 … / q̈ylwr ’rdymz …
… / kılur erdim(i)z …

… az servet

32 … /l/m’qyn ’’z t’β’r
… /L/M’QYN az tavar
(sayfanın sonu)

195.=Nr.324 (Belki XVI.-XIX. veya XXVI.-XX-
VII. Bölüm)
(ön sayfa?)

195.=Nr.324 (Belki XVI.-XIX.
veya XXVI.-XXVII. Bölüm)
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … /// /…
… /// /…

(1-5) … … dururdu. .. Tıpkı siz-

2 twrwr ’rdy .. q̈’lty syzl’r nynk /// w
turur erdi .. kaltı sizler-niŋ /// W

lerin /// zaman – prensesler za-
manında böyle kıskanç gönüller
olmaz .. ki onların o zaman …
… kadar

3 ’wydwn ’wyz q̈wncwywnkwzl’r ’wqrynt’
üdün öz kunçuyuŋuzlar ugrınta

4 ’’nc’ kwyny kwynkwlwnkwzl’r twrm’z .. kym
ança küni köŋülüŋüzler turmaz .. kim

5 ’wl’r nynk ’wl ’wqwr /…d/…/ t’ky
olar-nıŋ ol ugur /…D/…/tegi
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …. swyzl /// …
…. sözl /// …

2 ’’rk twyrk t’kync qylyp βrq’r
erk türk teginç kılıp v(i)rhar

3 s’nkr’m k’ p’ryp ’dkw q̈ylync qylwr
seŋrem-ke barıp edgü kılınç kılur-

4 l’r ’rdy .. ’lq̈w m’ytry pwrq’n pyrl’
-lar erdi .. alku maitri burkan birle

5 twš’r l’r qwt q̈wlwr l’r ’rdy .. ’wy
tuşar-lar kut kolur-lar erdi .. ’WY
(sayfanın sonu)

(arka sayfa?)

(1-5) …söz… güçle kazanç sağlayıp manastıra varıp iyi işler yaparlardı .. Hepsi Maitreya burkan ile buluşurlar. Kurtuluş için yalvarırlar ..

196.=Nr.8 (IV’e paralel metin. Hs., faksimile 222 [196 v 12 – 14 = 222 v 3 – 5; önceki satırlar farklılık göstermektedir.)
(ön sayfa?)

1 ’wyp …
öp …

2 … /n/…
… /N/…

3 …/dy .. tnkry yyryntyn t’yyp …
…/DY .. t(e)ŋri yėrintin tayıp …

4 ’’zwnynt’ twqdy.. ’wl’ty …
ajunınta tugdı.. ulatı …

5 ’’zwnt’ prqm’d’ty ’ylyk q’n
ajunta br(a)hmadate ilig kan

196.=Nr.8
(ön sayfa?)

(1-14) düşünüp … … … … .. gökyüzünden inip … âleminde doğdu.. gibi … dünyada hükümdar Br(a)hmadate’nin

6 ’wqly pwlty .. kym - …
oglı boltı .. kim - …

7 nynk βrq’ryn - s’nkr’myn
-NYNK v(i)rharın - seŋremin

8 cynt’n ’wyz - ’ …
çintan ’WYZ -’ …

9 twyrtwp t’pynmyš - … // …
türtüp tapınmış … // …

10 typ ’’t ’wrdy l’r .. k’ws’r cynt’n
tėp at urdı-kar .. küser çintan

11 yydynk’ ’wqš’ty s’βyklyk yyd
yıdıŋa ogşatı seviglig yıd

12 ’t’ywzyntyn ’wyn’r ’rdy.. qw’ c’c’k
e’tözintin üner erdi.. hwa çeçek

13 ’wswqlwq kwyrw q’nynsyz kwyrtl’ ’twyz
osuglug körü kanın[ç]sız körtle e’töz

14 pwlty .. ’’lq̈w ’mr’nm’q̈ twyrwl’ryk ’yd’l’p
boltı .. alku amranmak törölerig ıdalap

15 dynt’r pwlwp prtyk’pwt qwtynk’ t’kdy..
dentar bolup pratikabut kutıŋa tegdi..

16 t’lym ’wykwš tynlq l’r’q s’ns’rdyn
telim üküş tınl(ı)g-larag sansardın

17 q̈wtq’ryp nyrβ’n pwlty .. ’wytrw prqm’
kutgarıp nirvan boltı .. ötrü br(a)hma-

18 d’ty ’ylyk q’n ’wqwly prtyk’pwt
-date ilig kan ogulı pratikabut

19 ’t’wyzy ’wyz’ twyrt ’rdnylyk βrq’r
e’töz üze tört erdnilig v(i)rhar

20 ’ytdy .. ’’nt’d’ kyn ’wyr kyc ’wyd
itdi .. antada kėn ür kėç üd-

21 l’r ’rtmyš t’ ’wl prtyk’pwt dynt’r
-ler ertmiş-te ol pratikabut dentar-

oğlu oldu .. ki … manastırın sandal ağacı … yayıp saygı göstermiş … … diye ad verdiler .. Sandal ağacı kokusu gibi hoş kokular vücudumdan yayılırdı.. (12-23) Çiçek gibi bakmaya doyulamayacak güzellikte vücuttu .. Bütün sevgi işlerinden vazgeçip rahip olup Pratikabut saadetine ulaştı.. Birçok canlıyı döngüden kurtarıp Nirvana’ya ulaştı .. Sonra Br(a)hmadate hükümdar oğlu Pratikabut bedeniyle dört mücevherli manastır yaptı .. Ondan uzun zaman geçmişten sonra o Pratikabut rahibin

22 nynk ’t’wyzyn lww l’r lww ’wrdwsynk’
-nıŋ e’tözin luu-lar luu ordosıŋa

23 ’yltdy l’r .. ’’nt’d’ kyn ywz ykrmy y
ėltdi-ler .. antada kėn yüz y(ė)g(i)rmi <y>

24 y’šlq tynlq l’r nynk ’wqrynt’ š’ky
yaşl(ı)g tınl(ı)g-lar-nıŋ ugrınta şaki-

25 mwny tnkry tnkrysy pwrq’n ’wnk
-mune t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan oŋ

26 ’ylkyn yyryk twq̈yyw yrlyq̈’dy .. ’wy
elgin yėrig tokıyu y(a)rlıkadı .. ö-

27 trw ’wl n’k’dy[79] prtyk’pwt nwnk kwyβr’s
-trü ol aŋade pratikabut-nuŋ kövres-

28 y yyrdyn ’wynwp k’lty .. k’ws’r cynt’n
-i yėrdin ünüp kelti .. kesar çintan

29 yydy ’wyz’ q̈’m’q cyt’β’n s’nkr’myk
yıdı üze kamag çetavan seŋremig

30 twšqwrdy.. ’’ny kwyrwp p’š’ycy ’ylyk
toşgurdı.. anı körüp baş<ı>çı ilig

31 q̈’nt’ ’wlt’y tynlq l’r mwnk’dyp ’’dynyp
kanta ulatı tınl(ı)g-lar muŋadıp adınıp

32 q̈wtrwlm’q̈ ywlq̈’ qwt qwlty l’r r..
kutrulmak yolka kut koltı-lar <r>..

33 ’wlwq n’k’dy prtyk’pwt …
ulug nagadi pratikabut …
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

1 … / s’nk
… / S’NK

2 … //lyqd’
… //LYQD’

3 …/d’m q̈ylmyšy pw / …
…/D’M kılmışı bo / …

bedenini ejderhalar, ejdarha sarayına götürdüler .. (23-33) Bundan sonra yüz yirmi yaşındaki canlıların zamanında Şakimune yüce burkan sağ eliyle yere vurdu .. Bunun üzerine o Aŋade Pratikabut’ın kemikleri yeryüzünden çıktı .. çiçeğin içi, sandal ağacı kokusuyla bütün Çetavan manastırı doldurdu .. Bunu görüp lider hükümdara diğer canlılar hayret edip kurtuluş yolu için yalvardılar .. Büyük Aŋade Pratikabut

(arka sayfa?)

(1-10) … … … yapanı bu …

79 n’k’dy yazımı aŋade olarak okunmalıdır.

4 … kytwm’ty k’nt ’wlwš …/
… ketumati kent uluş …/

5 …/r mwnk’dyp ’’dynyp ’ync’
…/R muŋadıp adınıp inçe

6 … - ’’nc’m’ ’dkw mwnk
… - ançama edgü MWNK

7 … - l’r pwrq’n
… -L’R burkan

8 … - swyzwk kwyn
… -süzök küŋ-

9 kwlyn … - kym ’’nt’q twyr
-ülin … -kim antag tör-

10 lwk twyš ’wtly q̈’ t’km’k pwlwr ..
-lüg tüş utlı-ka tegmek bolur ..

11 ’wytrw ’wl prtyk’pwt dynt’r nynk
ötrü ol pratikabut dentar-nıŋ

(faksimile 222 v 3-5)

12 kwyβr’sy kwyk q̈’l’qd’ twrwp k’ntw
kövresi kök kalıkda turup kentü

13 ’t’wyzyntyn ’wynmyš ’wtyn ’wyrt’nyp
e’tözintin ünmiş otın örtenip

14 pwš pwlwp nyrβ’nq̈’ p’ryr .. ’’ny kwyrwp
boş bolup nirvanka barır .. anı körüp

15 ’wl tynlq l’r ’’nksz ’wyrk’r p’lynkl’ywr
ol tınl(ı)g-lar aŋs(ı)z ürker beliŋleyür-

16 l’r .. ’wytrw twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n
-ler .. ötrü tükel bilge maitri burkan

17 ’’nt’q twyrlwk nwm nwml’yw yrlyq̈’r.. kym
antag törlüg nom nomlayu y(a)rlıkar.. kim

18 ’wl nwmwq ’yšydyp twq̈wz ’wn ’’rtwq̈y
ol nomug ėşidip tokuz on artokı

19 twyrt kwlty s’ny tynlq l’r twyyn
tört kolti sanı tınl(ı)g-lar toyın

… Ketumati kent … … hayrete düşüp şöyle … ne kadar iyi … burkan … temiz gönlüyle … ki bu türlü sonuca ulaşırlar .. (11-14) Bunun üzerine Pratikabut rahibin kemikleri semaya ulaşıp kendi bedeninden çıkan alevle yanıp, günahlarından arınıp Nirvana’ya ulaşır .. (14-20) Bunu görüp o canlılar aşırı korkarlar .. Bunun üzerine mükemmel bilgili Maitreya burkan böyle vaaz verir.. o vaazı duyup doksan dört sayısız canlı rahip

20 pwlwp ’rq’nt qwtynk’ t’kyr l’r..
bolup arhant kutıŋa tegir-ler..

21 ’’lq̈w ’’ltwn ’wynklwk ’wynkl’ry q̈yr
alku altun öŋlüg öŋleri kır-

22 tyš l’ry pwlwr.. ’wl ’wqwrd’ twyk’l pylk’
m’ytry y
-tış-ları bolur.. ol ugurda tükel bilge maitri <y>

23 pwrq’n nynk tytsy q̈wβr’q twyyn
burkan-nıŋ tetse kuvrag toyın-

24 l’ry nynk ’ykynty ’wqwrlwq s’n s’q̈
-ları-nıŋ ikinti ugurlug san sak-

25 yšl’ry twyk’myš pwlwr.. kym ym’ k’šyp
-ışları tükemiş bolur .. kim yme kaşip

26 pwrq’n š’z’nynt’q̈y βrq’rd’q̈y c’c’k
burkan şazanıntakı v(i)rhardakı çeçek

27 ’’lmyš ’wry nynk ’wykwnc kwynkwl ’wyr
almış ür-niŋ ökünç köŋül ör-

28 ytmyšyn kwyrwp swyzwk kwynkwl ’wyry
-itmişin körüp süzök köŋül öri-

29 tkwcy tynlq l’r .. kym n’k’dy prtyk’pwtwq
-tgüçi tınl(ı)g-lar .. kim nagadi pratikabutug

30 kwyrwp swyzwlkwcy l’r .. kym š’kymwn
körüp süzülgüçi-ler .. kim şakimun(i)

31 pwrq’n ’wydynt’ plkwlwk pwlmyš
burkan üdinte b(e)lgülük bolmış

32 n’k’dy prtyk’pwt nwnk kwyβr’ ’t’wyz
nagadi pratikabut-nuŋ kövre e’töz

33 … / tynlq l’r.. ’wl
… / tınl(ı)g-lar.. ol
(sayfanın sonu)

olup rahip saadetine ulaştılar.. (21-33) Hepsi altın renkli, (yüzünün) rengi olur.. O zamanda mükemmel bilgili Maitreya burkanın öğrenci topluluğu rahiplerinin ikinci döneminde sayıları tükenmişti .. ve Kaşip burkan öğretisinde manastıdaki çiçek çaldığı zamandan pişman olduğunu görüp temiz gönül (ile) pişman olan canlılar .. Aŋade Pratikabut’ı görüp inanacaklar .. Şakimuni burkan zamanında ortaya çıkan Aŋade Pratikabut’nın kemiği beden … canlılar .. o

(IV. El yazması)

222.=T II 53 (I. Hs.'ye paralel metin, faksimile 196 [222 v 3-5=196 v 12-14; önceki satırlar farklı!])
(ön sayfa)
'yky ywz 'yky yytmyš
iki yüz iki yėtmiş

1 't'wyzlwk 'nk'dy ''tlq prt'k'pwt …
e'tözlüg aŋade atl(ı)g pratikabut …

2 dynt'r nynk 't'wyzy plkwlwk pwlwp
dentar-nıŋ e'tözi b(e)lgülük bolup

3 kwyk q'lyqd' q'lyp …
kök kalıkda kalıp …

4 q̈ylwr .. 'wl mwn//…
kılur .. ol MWN//…

5 tynlq l'r t/…
tınl(ı)g-lar T/…
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

1 …/l'nkl'r .. 'wl 'dkwk' t'kymlyk pwlq'y
…/L'NKL'R .. ol edgüke tegimlig bolgay

2 …/r .. 'wytrw 'wl k'šyp pwrq'n
…/R .. ötrü ol kaşip burkan-
(faksimile 196 v 12-14)
3 nynk kwyβr'sy kwyk q̈'lyqd' twrwp p
-nıŋ kövresi kök kalıkda turup <p>

4 kntw 't'wyzyntyn 'wynmyš 'wtyn 'wyrt'nyp
k(e)ntü e'tözintin ünmiş otın örtenip

5 pwš pwlwp nyrβ'nq' p'ryr .. ''ny kwyrwp
boş bolup nirvanka barır .. anı körüp
(gerisi eksik)

222.=T II 53
(ön sayfa)

(1-5) bedenli Aŋade adlı Pratikabut … rahibin vücudu ortaya çıkıp semada kalıp … kılır .. o … canlılar …

(arka sayfa)

(1-5) … .. o iyiliğe ulaşacak .. .. sonra o kaşip burkanın kemikleri semada gidip kendi bedeninden çıkan alevle yanıp günahtan kurtulup Nirvana'ya ulaşırlar .. Bunu görüp

197.=Nr.184
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … / l’r nynk ’wydy/…
… / L’R NYNK ’WYDY/…

2 … q̈’m’q tynlq l’r nynk …
… kamag tınl(ı)g-lar-nıŋ …

3 …/ k’lmyš ’’y’q q̈’ t[’]
…/ kelmiş ayag-ka t[e]-

4 kymlyk twyz twywqly pwrq’n yyr
-gimlig tüz tuyuglı burkan yėr

5 y… /yr.. ’wl yrlq ’yšydyp
Y… /YR ol y(a)rl(ı)g ėşidip

6 …//lp’p’s//… / q[’]m[’]q ’wykyrw s’βynw y//
…//LP’P’S//… / k[a]m[a]g ögiri sevinü Y//

7 … swykwt twrq̈ynt’ ’ydyz kwyk
… sögüt turkınta ediz kök

8 q’lyqd’ q̈’lyp ’wystwrty q̈wdy tnkry
kalıkda kalıp üstürti kudı t(e)ŋri

9 tnkrysy pwrq’nq ’wyk’r ’’lq̈’ywr .. ’w l
t(e)ŋrisi burkan(ı)g öger alkayur .. o-l

10 ’wqwr d[’] twyk’l pylk’ pwrq’n ’’nt’q
ugur-d[a] tükel bilge burkan antag

11 twyrlwk nwm nwml’yw yrlyq̈’r.. s’ns[’] r
törlüg nom nomlayu y(a)rlıkar.. sans[a]r

12 …/ lww l’r k///…/r twyzk’ryncsy z
…/ luu-lar K///…/R tüzgerinçsi-z
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/ ’wytrw cmpwdβyp …
…/ ötrü ç(a)mbudvip …

2 …/lq l’r ’ync’ s’q̈ync …
…/LQ L’R ince sakınç …

197.=Nr.184
(ön sayfa?)

(1-12) … … … bütün canlıların … … gelen saygıdeğer tamamen anlayan burkan yer … o buyruğu duyup … … hepsi sevinerek … ağaç uzunluğunda yüksek semada durup yukarıdan inip yüce burkanı överler .. O zamanda mükemmel bilgili burkan böyle vaaz verir.. döngü … ejderhalar .. aslına erişilemeyen

(arka sayfa?)

(1-12) … sonra Jambudvipa … … şöyle düşünce … .. biz önceden … bir, üç sığanak alan … bir oruç tutmuş gibi … … bir parça yiyecek sadakası veriş gibi

3 /r .. pyz ’wynkr’ ’wynkr[’] ...
/R .. biz öŋre öŋr[e] …

4 pyr ’wyc ’yn’q ’’lmyš c’ …
bir üç ınag almış C’ …

5 pyr p’c’q ’wlwrmyš c[’] …
bir baçag olurmış-ç[a] …

6 …/dmyš c’ pyr t’ncw ’’š pwšy pyrmyš
…/DMYŠ C’ bir tançu aş buşı bėrmiş-

7 c’ ’dkw q̈ylync kwycynt’ y’lnkwq
-çe edgü kılınç küçinte yalŋok

8 ’’zwnyn pwltwmwz .. t’q̈y ym’ ’’z
ajunın bultumuz .. takı yme aj-

9 wnl’r d’ ’wykwk q̈’nkyq ’’k’l’ryk
-unlar-da ögüg kaŋıg ekelerig

10 ’ycyl’ryk kwyny kwynkwlyn t’pyntymz
eçilerig köni köŋülin tapıntım(ı)z

11 ’wdwntwmwz .. ’rnk’k swq̈yqync[’] ’wydt’
uduntumuz .. erŋek sukıgınç[a] üdte

12 ’rs’r ym’ q̈wp ..tynlq l’r …/
erser yme kop ..tınl(ı)g-lar …/
(gerisi eksik)

iyi işler sayesinde insan âlemini bulduk .. ve ayrıca âlemlerde anneyi, babayı, kız kardeşleri, ağabeyleri saf gönülle hizmet ettik .. parmak şıklatması (kadar kısa bir) zamandaysa ve tüm .. canlılar …

198.=Nr.105 (Belki XII. veya XIV. Bölüm)
(ön sayfa)

1 ynt’ twqmyš tynlq l’r t’q s’nkyry t’k
YNT’ tugmış tınl(ı)g-lar teg seŋiri teg

2 ’wlwq p’dwk ’t’wyzl’ry ’ykn’ /…
ulug bedük e’tözleri eken /…

3 t’k yynck’ pwqwzl’ry ’’cm’q swβs’
teg yinçge boguzları açmak suvsa-

4 m’q̈ ’mk’kyn qwryp q̈’typ kwyywk
-mak emgekin kurıp katıp köyök

5 twynkwrk’ ’wswqlwq ’wyrt’nwr y’l’r l’r
töŋürge osuglug örtenür yalar-lar

198.=Nr.105 (Belki XII. veya XIV. Bölüm)
(ön sayfa)

(1-14) doğan canlılar gibi yamaç gibi büyük bedenlerdeyken … gibi ince boğazları açlık susuzluk ıstırabıyla kuruyup yanan ağaç kütüğü gibi yanarlar

6 ym’ ’’m’ry pryt - l’r kntw s’cl’ry
yme amarı pret-ler k(e)ntü saçları

7 ’wyz’ ’wyrtwlwp - ywrk’nyp y’šlq
üze örtülüp - yörgenip yaşl(ı)g

8 kwyzyn ’yql’yw - syqt’yw swβ
közin ıglayu - sıgtayu suv

9 ’yck’ly kwyswšyn ’wzwn kwyrtwk
içgeli küsüşin uzun kürtük-

10 l’rd’ ywkwrwr l’r.. q̈’c’r l’r .. ’’yyq q̈yl
-lerde yügürür-ler.. kaçar-lar .. ayıg kıl-

11 ync kwycynt’ ’wtlwq q̈wzlwq y’qmwr
-ınç küçinte otlug kozlug yagmur

12 y’q’r ’wlwq ’wlwq ’wykwz swβynk’ t’ks’r
yagar ulug ulug ügüz suvıŋa tegser-

13 l’r ’wykwz swβl’ry ’wl’r nynk t’pyzl’ry
-ler ügüz suvları olar-nıŋ tepizleri-

14 nk’ qwryp swqwlwp p’ryr.. pyrwkyn ’wl
-ŋe kurıp sogulup barır.. birökin ol-

15 ’r ’ync’ ’wq̈ty l’r ’rs’r cyqtyn y’r
-ar ince uktı-lar erser çıgtın yar-

16 swq̈ q̈ylync nynk pw mwnt’q twyrlwk
-sok kılınç-nıŋ bo muntag törlüg

17 ’’yyq ’wtly/… ’rmyšyn ’wytrw kntw
ayıg utlı/… ermişin ötrü k(e)ntü

18 ’t’wyzl’rynt’ky ’tl’ryn pycyp pwšy y
e’tözlerinteki etlerin bıçıp buşı <y>

19 pyrk’y l’r ’rdy ’ysyrk’nm’k kwynkwl twr
bėrgey-ler erdi esirkenmek köŋül tur-

20 qwrm’q’y l’r ’rdy ’wl ym’ q̈’r’nlq q̈’r’ryq
-gurmagay-lar erdi ol yme karanl(a)g kararıg

21 twyn’ryk pwq’qw ’ycynt’ p’kl’myš
tünerig bukagu içinte beklemiş

ve bazıları aç ruhlar kendi saçlarıyla yanıp çevrelenip yaşlı gözlerle ağlayarak inleyerek su içme arzusuyla uzun çöllerde yürürler.. koşarlar .. kötü davranış yüzünden alevli körlü yağmur yağar. Çok büyük nehir suyuna ulaşsalar nehir suları onların tuzlu çölünde kuruyup suyu çekilir.. (14-31) Eğer onlar şöyle anladılarsa iğrenç davranış bu türlü kötü sonuc[una] … eriştiğini sonra kendi bedenlerindeki etleri kesip sadaka vereceklerdi. Cimri olmasalardı ve o karanlık hapishane içinde kilitlenen

22 y’lnkwq ’’zwynt’ twqqwlwq tynlq l’r
yalŋok ajunta tuggulug tınl(ı)g-lar

23 ’wk q̈’rny ’ycynt’ yyk ’’š pyšyp ’’š
ok karnı içinte yėg aş bışıp aş

24 ’wrny ’ykyn ’’r’ syqylyp t’myr lyk
ornı ikin ara sıgılıp temir-lig

25 ’wlyqyn ’wlynmyš ’wswqlwq twq̈wz ’’y
olıkın olınmış osuglug tokuz ay

26 ’wn kwyn ’mk’k kwyrwr l’r q’yw
on kün emgek körür-ler kayu

27 …/ ’wyk q’rnyntyn twq’rl’r
…/ ög karnıntın tugarlar

28 [’]wl ’wn t’ncw ’wswqlwq ’’β’r//…
[o]l on tançu osuglug ’’β’R//…

29 ’ylykl’ry ’wyz’ pyc’kyn pyc’rc[’] pyc
eligleri üze bıçagın bıçarç[a] bıç-

30 ’r l’r .. q̈’rβ’ywr l’r .. ’wl ’mk’k …
-ar-lar .. karvayur-lar .. ol emgek …

31 ’wql’n ’wykswz kwynkwlswz q’t’ql’nyp
oglan ögsüz kön̈ülsüz kataglanıp
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)
twyrt ykrmync twyrt
tört y(ė)g(i)rminç tört

1 syqt’yw ’yql’ywr l’r .. ’’nt’ p’s’ t/…
sıgtayu ıglayur-lar .. anta basa T/…

2 … ywrk’yw twlq’yw kwyyw kwyz’dw
… yörgeyür tulgayu küü küzedü

3 … / ’’cynwr ’’qrynwr ’rk’n [’]w/
… açınur agrınur erken [’]W/

4 ’ykl’m’k q’rym’q̈ ’wylm’k ’mk’k l’r
iglemek karımak ölmek emgek-ler

5 qwβ’ yyt’rw yydyp ’mr’q̈t’ ’’drlm’q̈
kova yederü amrakta adrılmak

insan bedeninde doğacak canlılar karnında iyice olgunlaşıp aşın yeri ikisi arasında sıkışıp demirden mengeneyle ağrıdan kıvranır gibi dokuz ay on gün acı çekerler. Kimisi … anne karnından doğarlar. O on parça gibi … … Ellerini bıçaklarla kesip biçerler .. yakalarlar .. o acı … oğullar bilinçsizce çabalayıp

(arka sayfa)
(on dördüncü dördüncü)

(1-31) ağlarlar .. bundan sonra … … sarıp koruyarak … merhamet ederek hastalık, yaşlılık, ölüm, acılar kovalayarak sevgiliden ayrılma

6 ’’cyq ’mk’k k’ - t’kynwr l’r .. ’wl
açıg emgek-ke -teginür-ler .. ol

7 ym’ ’dkw q̈ylync - kwycynt’ tnkry
yme edgü kılınç - küçinte t(e)ŋri

8 yyrynt’ twqmyš - tnkry l’r q̈’m’q
yėrinte tugmış - t(e)ŋri-ler kamag

9 …/ twdwncswz q̈’nynsyz tnkry m’nkysyn
…/ todunçsuz kanın[ç]sız t(e)ŋri meŋisin

10 m’nkyl’yw ’’ryty twdm’z q’nm’zl’r q’yw
meŋileyü arıtı todmaz kanmazlar kayu

11 ’wydwn tnkry yyryntyn t’yqw ’wydl’ry
üdün t(e)ŋri yėrintin taygu üdleri

12 y’qws’r yyty kwynt’ ’wynkr’ ’t’wyzl’ryn
yagusar yėti künte öŋre e’tözlerin-

13 t’ky ’ytyk y’r’tyq l’ry nynk ’wyn
-teki etig yaratag-lar-nıŋ ün

14 t’βyšy ’ytlynwr ’t’wyzl’rynt’ky yrwq̈
tavışı itlinür e’tözlerinteki y(a)ruk-

15 l’ry ’wynkwsz ’wyl’z pwlwr .. ’t’ywzl’rynk’
-ları öŋsüz ölez bolur .. e’tözleriŋe

16 ’wyl ’wydwš ywq̈wlwr … pyr yyrd’ kwynkwl
öl ödüş yukulur .. bir yėrde köŋül-

17 l’ry twrwlm’z twn l’ry ’twkl’ry kyrlyk
-leri turulmaz ton-ları etükleri kirlig

18 pwlwr .. qw’ c’c’kl’ry q̈’βrylwr ’yn pwlwr
bolur .. hwa çeçekleri kavrılur ėn bolur

19 q̈wltyq l’rynt’ t’r ’wyn’r .. ’t’wyzl’ryn
koltık-larınta ter üner .. e’tözlerin-

20 t’ yydyq s’syq yyd ’wyn’r .. kntw w
-te yıdıg sasıg yıd üner .. k(e)ntü <w>

21 ’wrwn l’rynt’ ’wlwrw ’wykyrm’z s’βynm’z
oron-larınta oluru ögirmez sevinmez-

acı(sını) çekerler .. ve o iyi amel sayesinde gökyüzünde doğan tanrılar hepsi … açgözlü tanrı mutluluğuyla eğlenerek hiç memnun olmazlar ne zaman gökyüzünden düşme zamanları yaklaşsa yedi günde, önceki bedenlerindeki süsleri donatımlarının gürültüsü kaybolur. Vücutlarındaki parıltıları soluklaşır .. Bedenlerine nem yapışır .. Bir yerde gönül berraklaşarak elbiseleri, ayakkabıları kirlenir .. çiçekleri kavrulur toprak koltuk altlarından ter damlar .. bedenlerinden pis kokular yayılır .. kendi yerlerinde oturup sevinmezler

22 l’r .. ’ydyz ’wrwn l’ryntyn ’wrdw l’ryntyn
-ler .. ediz oron-larıntın ordo-larıntın

23 t’ys’r l’r t’lmyr’ kwyzyn tnkry q’twn
taysar-lar telmire közin t(e)ŋri katun-

24 l’rynk’ kwyrwr l’r twt’ y’rmynq’ly y
-larıŋa körür-ler tuta yarmıngalı <y>

25 s’qynwr l’r .. n’nk twtwlw tydylw ’wm’zl[’]r
sakınur-lar .. neŋ tutulu tıdılu umazl[a]r

26 tnkry q’twn l’ry ym’ kntw p’kl’ry …
t(e)ŋri katun-ları yme k(e)ntü begleri …

27 … / twyšmyš l’ryn kwyrwp …
… / tüşmiş-lerin körüp …

28 … / ywr’kl’ryn pwwl’ryn ’wyzwp
… / yüreklerin pooların üzüp

29 … / ’’drylm’q̈ ’mk’kk’ kwykwzl’ryn
… / adrılmak emgekke köküzlerin

30… /l’ryn twqyywr l’r .. ywzl’ryn
… /L’RYN tokıyur-lar .. yüzlerin

31 … /l’ryn t’rm’ywr l’r ’ytyk l’ryn
… /L’RYN tarmayur-lar etig-lerin
(sayfanın sonu)

.. Yüksek yerlerinden, saraylarından düşseler endişeli gözlerle tanrı eşlerine bakarlar tutarak tırmanarak düşünürler .. Hiç engellemezler. Tanrı eşleri ve kendi beyleri … … sapmış olanları görüp … … cesaretlerini, yaşam sevinçlerini yok edip … ayrılık acısına göğüslerini … vuruyorlar .. yüzlerini … parçalarlar. Süslerini

199.=Nr.251,366
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … ///q s’β//…
… ///Q S’β//…

2 ’rs’r .. ’wl’r ’mty ’ylykl’r twyyn
erser .. olar amtı iligler toyın-

3 l’r šmnnc l’r kwyrkyn t’mwlwq q
-lar ş(a)mnanç-lar körkin tamulug <q>

4 ’t’wyzlwk pwlwp ’wlyyw mwynkr’yw myny
e’tözlüg bolup ulıyu müŋreyü mini

199.=Nr.251,366
(ön sayfa?)

(1-5) … … ise .. Onlar şimdi hükümdarlar, rahipler, rahibeler şeklinde cehennemlik bedenli olup feryat ederek bana doğru gelirler.. (5-11) Onları görüp bunlar doğum varlığı için korkmazlar mı acaba? … Sonra saygıdeğer … böyle insan … bağlanmış canlı … korkuturlar.

5 t’p’ k’lyr l’r.. ’wl’r ny kwyrwp
tapa kelir-ler.. olar-nı körüp

6 pwl’r twqm’q̈ ’’zwnq̈’ n’ ’wycwn
bolar tugmak ajunka ne üçün

7 q̈wrq̈ync kwynkwl twrqwrm’zl’r ’rky..
korkınç köŋül turgurmazlar erki..

8 … ’wytrw ’’y’q q̈’ t’kymlyk
… ötrü ayag-ka tegimlig

9 … /l ’’nt’q y’lnkwq̈
… /L antag yalŋok

10 …/myš y’pyšmyš tynl q
…/MYŠ yapışmış tınl(ı)-g

11 …/l’ryn q̈wrqytq’lyr
… /L’RYN korkıtgalır
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … //sy l’r ’wlwq kycyk
… //SY L’R ulug kiçig

2 t’mwlwql’r pyr ’ykyntyšk’ pwyšwk
tamuluglar bir ikintişke böşük

3 kwyrtwk ’dkw ’wykly twtwšwp p’s’
körtük edgü ögli tutuşup basa

4 p’s’ y’nky kwyn q̈ylwr l’r p’s’
basa yanı kün kılur-lar basa

5 p’s’ ’’š q̈’ ’wq̈yšyp ’’y’šw cylt’
basa aş-ka ukışıp ayaşu çitle-

6 šw m’nky m’kyl’ywr l’r .. kyc ’wyd
-şü meŋi meŋileyür-ler .. kėç üd-

7 l’r ’’rtmyš t’ kyn ’wl plkwrtm’
-ler ertmiş-te kėn b(e)lgürtme

8 p’lyq̈ ’wlwšt’ q̈wrq̈yncy //…
balık uluşta korkınçı //…

(arka sayfa?)

(1-10) … büyük, küçük cehennemlikler birbirlerine akraba, iyi düşünceli arkadaş kazanıp yeniden kutlama yaparlar. Tekrar tekrar birbirlerini yemeğe davet edip birbirlerine saygı duyarak mutlu olurlar .. Uzun zamanlar geçtikten sonra ortaya çıkan şehirde korku … bolluk olup … sarayları cevherli …

9 y’lyn plkwlwk …
yalın b(e)lgülük …

10 ’wrdwl’ryq ’rdnylyk …
ordoları erdnilig …
(sayfanın sonu)

200.=Nr.231 (Belki XX. Bölüm)
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … p’rc’ …
… barça …

2 …/ twyzk’ryncsyz pwrq’n qwtynk’
…/ tüzgerinçsiz burkan kutıŋa

3 t’kyr l’r .. kyn k’lykm’ ///…
tegir-ler .. kėn keligme ///…

4 … / l’r ym’ nwmq̈’ [’]wq̈/…
… / L’R yme nomka [’]Wq̈/…

5 … q̈wtynk’ t’kyr l’r …
… kutıŋa tegir-ler …

6 …/ ’ycynt[’]ky /…/w twyrt /…
…/ içint[e]ki /…/W tört /…

7 .. ’’zwn tynlq ’wql’ny nynk //…
.. ajun tınl(ı)g oglanı-nıŋ //…

8 …/ tnkry tnkrysy š’kymwny pwrq’n…
…/ t(e)ŋri t(e)ŋrisi şakimune burkan…

9 …/ pwrq’n q̈wtyn pwlmyš
…/ burkan kutın bulmış

10 …/ynt’ pwdysβt …
…/YNT’ bodis(a)v(a)t …

11 …/ ’wqwrd’ …
…/ ugurda …
(gerisi eksik)

200.=Nr.231 (Belki XX. Bölüm)
(ön sayfa?)

(1-11) … hepsi … … sonsuz burkan saadetine ulaşırlar .. gelecekteki … … ve öğretiye … … kutuna ulaşırlar … … içindeki … dört … … varlık, insanoğlunun … … yüce Şakimune burkan … … burkan saadetini bulan … bodisavat … … zamanda …

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …// …
…// …

2 … ’’ny ’wycwn ’///…
… anı üçün ’///…

3 …/ .. nwm ’rdny ’’lq̈wd’ yyk/…
…/ .. nom erdni alkuda YYK/…

4 …/’myš typ .. nwm ’rdny nynk …
…/’MYŠ tėp .. nom erdni-niŋ …

5 …/l’ryn yynykyn ’’d///…
…/L’RYN yenigin ’’D///…

6 … nwm pytyk pytym’k ////…
… nom bitig bitimek ////…

7 … ’wlwq pwy’nyn …/s/qyn /…
… ulug buyanın …/S/QYN /…

8 …//p .. mn swyzwk kwynkwlwk …
…//P .. m(e)n süzök köŋül(l)üg …

9 … kwyn sylyk q̈wncwy ’mr’q…
… kün silig kunçuy amrak…

10 … yydl[’]k ’mr’q̈ kwyd////…
yėdl[e]g amrak KWYD////…

11 … / ///w p’d’ry …
… / ///W badari …

12 …/ pytyts’r …
…/ bitiser …
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(1-12) … … … onun için … … .. öğreti mücevheri hepsinde … … deyip .. öğreti cevherini … … değersizliğini … … din kitabı yazma … … büyük sevabının … … … .. ben temiz gönüllü … Kün Silig Kunçuy sevme … en üstün sevgi … … Badari … … yazsa …

(V. El yazması)

201.=Nr.31
(ön sayfa) [80]

1 … /// … ’ylkyd’ s’nkr’m
… /// … ilkide seŋrem

2 s’nlq yyrd’ky //… //ryqyn ywnkl’
sanl(ı)g yėrdeki //… //TYQYN yuŋla-

3 dymz yydymz ’yctymz … pw mwnt’q
-dım(ı)z yėdim(i)z içtim(i)z … bo muntag

4 yyr ’t’wyzlwk pwlwp ’wyrt’nwr pyz ..
yėr e’tözlüg bolup örtenür biz ..

5 y’l’r pyz ’’m’ry - l’ry ’ync’
yalar biz amarı-ları inçe

6 typ tyywr l’r - pyz ’wynkr’
tėp tėyür-ler - biz öŋre

7 βrq’r s’nkr’m - s’nlyq swykw
v(i)rhar seŋrem - sanlıg sögü-

8 tyn pyctymz ’rdy .. - ’wtwnqw ’wtwnkyn
-tin bıçtım(ı)z erdi .. - otuŋu otuŋın

9 ’’ltymz ’rdy .. ’wl ’’yyq q̈ylync kwycy
eltim(i)z erdi .. ol ayıg kılınç küçi-

10 nt’ ’’nt’ ’wylwp ’wlwq ’wlwq t’mw
-nte anta ölüp ulug ulug tamu-

11 l’rd’ twqdwmwz ’wykwš ’’y ’’nt’
-larda tugdumuz üküş ay anta

12 ’mk’k ’mk’ntymz .. ’’ntr’n q̈wrtwlwp
emgek emgentim(i)z .. antran kurtulup

13 ’mty pw pr’tyk’rn’rk ’’tlq t’mwd’
amtı bo pratikanarak atl(ı)g tamuda

14 twqmyš ’rwr pyz.. ’wlwq p’dwk swykwt
tugmış erür biz.. ulug bedük sögüt

80 Sayfa eksik.

201.=Nr.31

(ön sayfa)

(1-5) … … önce manastır yerindeki … tükettik, yedik, içtik … Böyle dünyevi bedenli olup yanarız. (5-14) Bazıları şöyle söyler: Biz önceden manastır ağacından kesmiştik .. Odunu, yakılacak odunu taşıdık .. O kötü davranış yüzünden o zaman ölüp büyük cehennemlerde doğduk. Aylarca orada acı çektik .. Oradan kurtulup şimdi bu küçük Pratikanarak adlı cehennemde doğduk.. (14-23) Büyük ağaç(-tan)

15 ’yq’c ’wtwnk ’wswqlwq ’t’wyzwmwz
ıgaç otuŋ osuglug e’tözümüz

16 kyšy y’lnkwq̈ nwnk t’k p’šymz kwyz
kişi yalŋok-nuŋ teg başım(ı)z köz-

17 wmwz ’rwr .. ’t’wyzwmwz ’wyz’ swykwt
-ümüz erür .. e’tözümüz üze sögüt

18 y’pyrq’qy ’wswqlwq pyy pycqw k’rky
yapırgakı osuglug bi <y> bıçgu kerki

19 p’ltw l’r plkwlwk pwlwp twlp ’t’wyz
balto-lar b(e)lgülüg bolup tulp e’töz-

20 wmwzny pyc’r ’wš’r q̈wrwq ’wtwnk ’wswq
-ümüzni bıçar osar kurug otuŋa osug-

21 lwq kwy’r y’l’r pyz.. kwyywk twnkwrk’
-lug körür yalar biz.. köyök töŋürge

22 ’wswqlwq ’’qn’ywr pyz.. ’ysyk ’wyzwmwz
osuglug agnayur biz.. isig özümüz

23 ’wylk’ly ’wn’m’z .. ’’m’ry l’ry ’ync’ typ
ölgeli unamaz .. amarı-ları inçe tėp

24 tyywr l’r .. pyz ’wynkr’ kyšy ’t’wyzynt’
tėyür-ler .. biz öŋre kişi e’tözinte

25 ’rk’n βrq’r s’nkr’m s’nlyq yyrynt’
erken v(i)rhar seŋrem sanlıg yėrinte-

26 ky ’wtyn qwβwqyn s’m’’nyn ’’ltymz
-ki otın küvekin samanın eliım(i)z

27 βrq’r s’nkr’m s’nlyq ’wtyn ’’nkyzyn
v(i)rhar seŋrem sanlıg otın aŋızın

28 yylqyq̈’ ’wtl’tymz .. ’wl ’’yyq q̈ylync
yılkıka otladım(ı)z .. ol ayıg kılınç

29 kwycynt’ kyšy ’t’ywzynt’ ’wylwp
küçinte kişi e’tözinte ölüp

30 ’wlwq t’mwl’r d’ twqdwmwz ’’ntr’n
ulug tamular-da tugdumuz antran
(ön sayfanın sonu)

odun gibi bedenlerimiz insanı gibi başımız gözümüz vardı .. Bedenimiz üzerine ağaç yaprağı gibi bıçak, baltalar belirip bütün bedenimizi keser. Kuru otlar gibi yanarız .. Yanan ağaç kütüğü gibi yuvarlanırız .. ölemeyiz .. (23-30) Bazıları şöyle söyler: .. Biz önceden insan bedenindeyken manastırdaki otu, samanı taşıdık manastır otunu, anızını hayvana yedirirdik .. O kötü davranış yüzünden insan aleminde ölüp büyük cehennemlerde doğduk. Oradan

(arka sayfa)

1 qwrtwlwp ’mty kycyk t’mwl’rd’ twq
kurtulup amtı kiçig tamularda tug-

2 myš ’rwr pyz .. ’wlwq p’dwk ’wt // …
-mış erür biz .. ulug bedük ’WT // …

3 l’r ’wswqlwq ’t’ywzwmwz ’rwr .. n’c’
L’R osuglug e’tözümüz erür .. neçe

4 n’c’ t’p///… /// ’ync’ ’t’wyz
neçe T’P///… /// ınçe e’töz-

5 wmwz pycylwr - ’wšwlwr ’’yyq
-ümüz bıçılur - osulur ayıg

6 qylynclyq yyl - l’r k’lyp
kılınçlıg yel-ler kelip

7 pyzny t’pr’t - yr l’r ’’yyq
bizni tepret-ir-ler ayıg

8 q̈ylync l’q - ’wrq’q l’r k’lyp
kılınç-lag - orgak-lar kelip

9 pyzny twpr’ ’wr’r l’r .. ’wyz ’wyz’kw
bizni tüp[ü]re urar-lar .. yüz yüzegü-

10 mwz s’yw ’wt y’lyn l’r ’wynwp twlp
-müz sayu ot yalın-lar ünüp tulp

11 ’t’wyzwmwzny q̈wrwq q̈’myš c’ ’wyrt’
e’tözümüzni kurug kamış-ça örte-

12 ywr kwywrwr mwnt’q ’mk’kk’ t’kwmwz
-yür körür muntag emgekke tegümüz-

13 ny pyltymz ’rs’r.. y’š ’wt t’k
-ni biltim(i)z erser.. yaş ot teg

14 q̈wryq’y ’rtymz .. βrq’r s’nkr’m s’nlq
kurıgay ertim(i)z .. v(i)rhar seŋrem sanlıg

15 ’wtynk’ ’wtwnkynk’ y’q̈m’q’y ’rdymz..
otıŋa otuŋıŋa yakmagay erdim(i)z..

16 ’’m’ry l’ry ’ync’ typ tyywr l’r .. pyz
amarı-ları ınçe tėp tėyür-ler .. biz

(arka sayfa)

(1-15) kurtulup şimdi bu küçük cehennemde doğduk.. Büyük … gibi bedenimiz var .. kaç kere … böyle bedenlerimiz kesilir. Kötü rüzgarlar gelip bizi sarsar. Kötü oraklar gelip bizi tamamen biçerler .. kol ve bacaklarımız(ın) her birinden alevler çıkıp bütün bedenimizi kuru kamış gibi yakar. Bunca acıyı çekeceğimizi bilseydik .. ıslak ot gibi kuruyacağız .. Manastırın otuna, odununa yaklaşmazdık.. (16-31) Bazıları şöyle söyler: .. Biz

17 ’wynkr’ kyšy ’’zwnynt’ ’rk’n
öŋre kişi ajunınta erken

18 s’nkr’m s’nlyq s’nkyk qw’syn c’c’
seŋrem sanlıg saŋik hwasın çeçe-

19 kyn twyšyn yymyšyn yydymz ywnkl’
-kin tüşin yėmişin yėdim(i)z yuŋla-

20 dymz ’wl ’’yyq q̈ylync kwycynt’ ’wlwq
-dım(ı)z ol ayıg kılınç küçinte ulug

21 t’mwl’rd’ twqdwmwz .. ’wykwš ’mk’k
tamularda tugdumuz .. üküş emgek

22 ’mk’ntymz .. ’’ntr’n q̈wrtwlwp pw kycyk
emgentim(i)z .. antran kurtulup bo kiçig

23 t’mwl’r d’ twqmyš ’rwr pyz.. qw’
tamular-da tugmış erür biz.. hwa

24 c’c’k yymyš twyš ’wswqlwq ’t’wyzw
çeçek yėmiş tüş osuglug e’tözü-

25 mwz ’rwr .. ’’yyq q̈ylync l’q ’’r’n
-müz erür .. ayıg kılınç-lag eren

26 k’lyp ’t’wyzwmwzny ’wr’r l’r y’r’r l’r
kelip e’tözümüzni urar-lar yarar-lar

27 ’ysk’ywr l’r y’nc’r l’r ’wyβ’ywr l’r r
iskeyür-ler yançar-lar üveyür-ler-r

28 kwyβ’ywr l’r[81] ’wyrt’ywr l’r .. qw’ c’c’k
köyer-ler örteyür-ler .. hwa çeçek

29 ’wswqlwq ’t’wyzwmwz ’wyz’ qwzlwq
osuglug e’tözümüz üze kozlug

30 ’wtlwq y’qmwr y’q’r .. ’’m’ry l’ry y
otlug yagmur yagar .. amarı-ları <y>

31 ’ync’ typ tyywr l’r .. pyz ’wynkr’
ince tėp tėyür-ler .. biz öŋre
(sayfanın sonu)

önceden insan varlığındayken manastır çiçeklerini, meyvesini, yemişini yedik. O kötü davranış yüzünden insan âleminde ölüp büyük cehennemlerde doğduk .. çok acı çektik .. Oradan kurtulup şimdi bu küçük cehennemde doğduk .. Çiçek, meyve, yemiş gibi bedenlerimiz vardır .. Kötü niyetli erkekler gelip bedenlerimize vururlar, keserler, ezerler, bastırırlar, yakarlar .. Çiçek gibi bedenlerimiz üzerine kömür alevinden yağmur yağar .. Bazıları şöyle söyler : .. Biz önceden

81 köyerler yerine yanlış yazım

(V. El yazması)
202.=N.39
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … / l’r …
… / L’R …

2 … // ’yšy l’r k’
… // eşi-ler-ke

3 … / ’’r’n k’ ’yltyr
… / eren-ke eltir

4 … [’’]z - wk y’lq’n
… [e]z-üg yalgan

5 s’β swyz - l’ywr l’r ’rdy
sav söz-leyür-ler erdi

6 ’’m’ry l’ry - ’r’n ’yšy
amarı-ları - eren eşi-

7 l’r nynk plkw - l’ryn kwyrwp
-ler-niŋ b(e)lgü-lerin körüp

8 qwr y’s ’’syq twsw pwlqwl’ryn
kor yas asıg tusu bolguların

9 kwyrkytyr l’r ’’ywr l’r ’rdy .. ’’zwk
körkitir-ler ayur-lar erdi .. ezüg-

10 yn tynlyq l’ryq ’’sq’ncwl’ywr ’rdy
-in tınlıg-larıg askançulayur erdi

11 kyn twypynt’ q̈ylync tnkrysyn
kėn tüpinte kılınç t(e)ŋrisin

12 ’’r’ ywβ’ ’wm’dy l’r .. ’’nt’ ’wylwp
ara yova umadı-lar .. anta ölüp

13 t’mwd’ twqdy l’r .. t’mwdyn ’wzwp
tamuda tugdı-lar .. tamudın ozup

14 q̈wrtwlwp .. ’mty pw pr’ty k’n’r’k
kurtulup .. amtı bo pratikanarak

15 kycyk t’mw d’ twqmyš ’rwr l’r ..
kiçig tamu-da tugmış erür-ler ..

202.=N.39
(ön sayfa?)

(1-12) … … … eşlere … erkeklere gönderir … yalan … söylerdik. Bazıları erkeklerin eşlerinin işaretlerini görüp zarar, yarar olacağını gösterir, söylerdi .. Yalanla insanları gülünç duruma düşürürdü. Sonununda Karma tanrısını kandıramadılar .. (12-22) Orada ölüp cehennemde doğdular .. Cehennemden kurtulup .. bu küçük Pratikanarak adlı cehennemde doğmuşlardı ..

16 mwnt’ twqwp k’ntw s’cl’ryn t’
munta tugup kentü saçların-ta

17 twwl’rynt’ ywrk’nyp q̈wrt q̈wnkwz
tüülerinte yörgenip kurt kunguz

18 yymtwky pwlwp ywryywr l’r .. kym ym’
yėmtöki bolup yorıyur-lar .. kim yme

19 ’wl’r n’nk ’’r’ q̈ylmyš y’zwql’yn
olar-naŋ ara kılmış yazokla[r](ı)n

20 ’wyrtwnkwcy y’šwrw p’twrw q̈ylynclyq
ürtüngüçi yaşuru baturu kılınçlıg

21 t’βlyk kwyrlwk ’wβwtswz pylyklyk
tevlig kürlüg uvutsuz biliglig

22 ’rdy l’r .. ’wl’r myny kwyrwp y’ntwrw
erdi-ler .. olar mini körüp yanturu

23 ’’βrylyp k’ntw ’’yyq q̈ylyncl’ry ’wycwn
evrilip kentü ayıg kılınçları üçün

24 ’wlwq t’mw l’r d’ twyšty l’r rwcy y
ulug tamu–lar-da tüşti-ler roçe <y>

25 pwrq’nq’ t’ky pw p’trk’lpt’ plkwr
burkanka-takı bo batrak(a)lpta b(e)lür-

26 kwlwk pwrq’n l’ryq twšm’zl’r ..
-gülük burkan-larıg tuşmazlar ..

27 t’mw ’mk’kynt’ ’wzm’zl’r .. kym ym’
tamu emgekinte ozmazlar .. kim yme

28 twyzwn y’β’š kwynkwlwk l’r kwyny
tözün yavaş köŋül(l)üg-ler köni

29 kyrtw q̈ylync lq q̈ylmyš ’’yyq qyly
kėrtü kılınç-l(a)g kılmış ayıg kılı-

30 ncl’ryn mwynlr’yn y’zwql’ryn
-nçların münlerin yazokların
(ön sayfanın sonu?)

Burada doğup kendi saçlarıyla sarılıp kurtlar ve kınkanatlı böceklerin yemi için kullanılıp yaşarlar .. ve onların arasında işlediği günahlarını gizleyen kurnaz, utanmazlar vardır .. (22-30) Onlar beni görünce arkalarını dönüp kendi kötülüklerinden dolayı büyük cehennemlere düştüler. Burkan Roçe’ye kadar şimdiki zamanda ortaya çıkan burkanlarla karşılaşmazlar .. Cehennem ıstırabından kurtulamazlar .. ve asil gönüllü olanlar doğru, samimi davranmış olanlar kötü davranışlarını, günahlarını

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … // …
… // …

2 …/m’qym //// … p/…
…/M’QYM //// … P/…

3 typ tyywr l’r ’rdy .. / …
tėp tėyür-ler erdi .. / …

4 lyp pyr kwyn ym’ /…./…
LYP bir kün yme /…./…

5 ny mn twrq’ - rw ’’d/….
NY m(e)n turka-ru ’’D/….

6 ’’r’n pyrl’ - twyrwswz ’yš
eren birle - törösüz iş

7 ’yšl’yw twynwk - kwynwk ’rtw
işleyü tünüg -künüg ertü-

8 rwr ’rdy .. ’wl ’’yyq q̈ylync kwycynt’
-rür erdi .. ol ayıg kılınç küçinte

9 ’’nt’ ’wylwp t’mw d’ twqdy l’ r
anta ölüp tamu-da tugdı-la-r

10 t’mwd’q̈y pyy pycqw lwq ’wyrtlwk
tamudakı bi <y> bıçgu-lug örtlüg

11 y’lynlyq š’lm’ly ’’tlyq swykwt ’wyz’
yalınlıg şalmali atlıg sögüt üze

12 ’yn’ ’’qtynw ’wykwš yyl ’’y ’mk’k
ine agtınu üküş yıl ay emgek

13 ’mk’nty l’r .. ’’ntr’n ’’ryqsyzlyq
emgenti-ler .. antran arıgsızlıg

14 yydyq kwyll’r d’ cwm’ p[’]t’ βyzyr
yıdıg köller-de çoma b[a]ta vijir

15 twmšwq lwq q̈wšl[’]r kyšy q’r[’]q l’ryn
tumşuk-lug kuşl[a]r kişi kar[a]k-ların

(arka sayfa?)

(1-8) … … … … … söylerlerdi .. … ve bir gün … ben her zaman … erkeklerle kanunsuz iş yaparak geceyi gündüzü geçirirdi .. (8-21) O kötülük yüzünden orada ölüp cehennemde doğdular. Cehennemdeki bıçaklı, yanan şalmali adlı ağaç üzerinde inip çıkarak çok yıl, ay acı çektiler .. Oradan pis kokulu göllerde batıp elmas gagalı kuşlar, insanların göz bebeklerini

16 swq̈wp ’mk’tyr l’r ’rdy .. t’qy ym’
sokup emgetir-ler erdi .. takı yme

17 ’wlwq p’dwk t’mwl’rd[’]qy pwyl’r qwp
ulug bedük tamulard[a]kı böyler kop

18 ’t’wyzl’ryn swr’r ’rdy .. ym’
e’tözlerin sorar erdi .. yme

19 t’mw ’rklyk l’ry /wrw/…/ ’wyr
tamu erklig-leri /WRW/…/ ört-

20 tlwk p’ql’r d’ yw/… t’p’r l’ r
-tlüg baglar-da YW/… tapar-la-r

21 q̈’z’r l’r ’rdy .. ’wl ’’nt’q t’mwd’qy
kazar-lar erdi .. ol antag tamudakı

22 ’mk’k tyn ’wzwp q̈wrtwlwp ’’mty
emgek-tin ozup kurtulup amtı

23 pw pr’tyk’n’’r’k t’mw l’rd’ twqmyš
bo pratikanarak tamu-larda tugmış

24 ’rwr l’r .. mwnt’ twqwp ’wtwnk t’k
erür-ler .. munta tugup otuŋ teg

25 ’wqswz t’kyncsyz ’wyrt’nwr l’r y’l’r l’r
oksuz tegինçsiz örtenür-ler yalar-lar

26 kym ym’ ’wl t’lym ’wykwš ’wzwn
kim yme ol telim üküş uzun

27 twnlwq̈ k’ntw s’cl’rynt’ ywrk’nmyš
tonluk kentü saçlarınta yörgenmiş

28 qwncw l’r ’yctyn synk’r ’t’wyzl’rynt’
kunçu-lar içtin sıŋar e’tözlerinte

29 q̈wrt q̈wβš’yw ’wyrt’nw kwyn ’r l’r
kurt kovşayu örtenü kön-er-ler

30 ’rs’r .. ’wl’r ’’m’ry l’ry ’’dyn ’’mr’q̈yn
erser .. olar amarı-ları adın amrakın
(sayfanın sonu)

parçalayıp acı çektirirlerdi .. ve ayrıca büyük cehennemlerdeki zehirli örümcekler bütün bedenleri emerdi .. ve cehennem yöneticileri … yanan bağlarda … vururlar, kazarlardı .. (21-30) Böyle cehennemdeki ıstıraptan kurtulup şimdi bu Pratikanarak adlı cehennemlerde doğmuşlardı .. Burada doğup odun gibi devamlı yanarlar ve o çok uzun elbiseli kendi saçlarıyla sarılmış olan prensesler içeride, bedenlerinde kurt delik açıp yanarlarsa .. onlardan bazıları başka sevgiyi

203.=Nr.101, 313, 444
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … /l///…
… /L///…

2 l’rd’ ’wyrt //y//…/… twnkwr
L’RD’ ’WYRT//Y//…/… töŋür-

3 k’ ’wswqlwq ’wyrt’nwr l’r βyzyr
-ge osuglug örtenür-ler vijir

4 twmšwq lwq q̈wš l’r q̈’rq’ l’r k’lyp
tumşuk-lug kuş-lar karga-lar kelip

5 twypwr’ swqwp q̈’r’qymzny s’cr’t
tüpüre sokup karakım(ı)znı saçrat-

6 wr l’r .. ’wyrtlwk y’lynlyq t’myr lyk
-ur-lar .. örtlüg yalınlıg temir-lig

7 twrl’r p’ql’r ’ycynt’ ywrk’p twlq
torlar baglar içinte yörgep tolg-

8 ’p [’]wlwq p’dwk twqym’qyn y’nc’
-ap [u]lug bedük tokımakın yança

9 twqyywr l’r .. yyk pwlq’y ’’ryq d’
tokıyur-lar .. yėg bolgay arıg-da

10 sym’kt’ ’/… / ’wtyn swβyn
semekte ’/… / otın suvın

11 ’t’wyz ’yltynm’k n’nk …/yk
e’töz eltinmek neŋ …/YK

12 ’wylwrwp ’’tyn yym’zwn … /y y
ölürüp atın yėmezün … /Y Y

13 ’wswqlwq ym ’mk’k k’ t[’]kdyl’r
osuglug yme emgek-ke t[e]gdiler

14 ’’m’ry ’ync’ typ tyywr l’r ..pyz
amarı inçe tėp tėyür-ler ..biz

15 ’wynkr’ ’’zwnt’ ’wqry ’ykyt l’r
öŋre ajunta ogrı igit-ler

203.=Nr.101, 313, 444
(ön sayfa?)

(1-6) … … … … ağaç kütüğü gibi yanarlar. Elmas gagalı kuşlar, kargalar gelip tamamen parçalayıp göz yuvalarımız oyarlar .. (6-13) Kızgın alevli demirden ağlar zincirler içinde sarıp büyük bir tokmakla ezerek döverler .. İyi olan ormanda … çimenle suyla kendini besleyen hiç … öldürüp etini yemesin … ve benzer acı çektiler. (14-19) Bazıları şöyle söyler: .. Biz önceden dünyada yolda tuzak kuran hırsızdık .. Yolcuların mallarını çalıp onları öldürürdük .. O kötülükten dolayı

16 ywl twzwmcy l’r ’rdymz .. ywl ywryd’cy
yol tuzumçı-lar erdim(i)z .. yol yorıdaçı

17 y’lnkwq̈ l’r nnk ’’dyn t’β’ryn
yalŋok-lar-n(a)ŋ edin tavarın

18 q̈wnwp q̈’rm’l’p ’wyzl’ryn ’wylwrwr
kunup karmalap özlerin ölürür

19 ’rdymz .. ’wl ’’yyq q̈ylync kwycynt’
erdim(i)z .. ol ayıg kılınç küçinte
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … //ynt’ ’’nt[’]
… //YNT’ ant[a]

2 ’t’wyz q̈wdwp t[’]mwd[’] twqdwmwz ..
e’töz kodup t[a]mud[a] tugdumuz ..

3 t’mw dyn q̈wrtwlwp pw pr’tyk’n’r’k
tamu-dın kurtulup bo pratikanarak

4 kycyk t[’]mw l’r d’ twqmyš ’rwr
kiçig t[a]mu-lar-da tugmış erür

5 pyz kwyrwnk l’r ’dkw tynlyq l’r ’wd
biz körüŋ-ler edgü tınlıg-lar ud

6 ’t’wyzlwk q̈wyn ’t’wyzlwk kyšy
e’tözlüg koyn e’tözlüg kişi

7 p’šlyq ywryywr pyz .. ’wqswz t’kyncsz
başlıg yorıyur biz .. oksuz teginçsiz

8 p’šymzny pyc’r l’r ’wyzwmwzny ’wyz’r
başım(ı)zını bıçar-lar özümüzni üzer-

9 l’r pyc’kyn ’wyz’ pyc’r l’r.. ’wl
-ler bıçagın öze bıçar-lar.. ol

10 ’mk’k q̈’tyq ’wynyn mwnkr’m’kt’
emgek katıg ünin müŋremekte

11 ’wynky ’yšymyz ywq̈ ’’m’ry ’ync’
öŋre ince işimiz yok amarı ince

(arka sayfa?)

(1-11) … o zaman ölüp cehennemde doğduk .. Cehennemden kurtulup bu Pratikanarak adlı küçük cehennemde doğmuştu. Bize bakın iyi canlılar! Öküz bedenli, koyun bedenli, insan kafalarıyla yaşarız .. Devamlı başımızı koparır bizi keserler, bıçakla bizi keserler.. O ıstırap (yüzünden) yüksek sesle bağırmaktan başka yapacağımız bir şey yok. (11-19) Bazıları şöyle söyler: Biz önceden insan varlığındayken erkekler eşleri ile (başka sevgilileri sevdik) .. O kötülükten dolayı cehennemde doğduk .. Cehennemden kurtulup bu küçük cehennemlerde doğmuştuk. Burada doğup yüz yüze …testere demirden kızgın

12 typ tyywr l’r pyz ’ylkyd’ kyš y
tėp tėyür-ler biz ilkide kiş-i

13 ’’zwnynt’ ’rk’n ’’r’n ’yšy l’r
ajunta erken eren eşi-ler

14 pyrl’ ’’d’n ’mr’’qyn ’mr’dymz ..
birle adan amrakın amradım(ı)z ..

15 ’wl ’’yyq q̈ylync kwycynt’ t’mwd’
ol ayıg kılınç küçinte tamuda

16 twqdwmwz .. t’mwdyn ’wzwp q̈wrtwlwp
tugdumuz .. tamudın ozup kurtulup

17 pw kycyk t’mw l’r d’ twqmyš ’rwr
bo kiçig tamu-lar-da tugmış erür

18 pyz mwnt’ twqwp ywz ywzk’rw w
biz munta tugup yüz yüzgerü <w>

19 … ’yrk’k t’myr lyk q̈yz’rtmyš
… erpek temir-lig kızartmış
(sayfanın sonu)

204.=Nr.386
(ön sayfanın sonu?)

(başlangıç eksik)
1 … /l’r.. ’’r’// …
…/L’R.. ara// …

2 …// ’//l/// p’ryp s/…
…// ’//L/// barıp S/…

3 …/’q̈m’lyq̈ q̈ylty l’r .. s/…
…/’q̈M’LYq̈ kıltı-lar .. S/…

4 … qylty l’r .. yydy l’r yym/…
… kıltı-lar .. yėdi-ler YYM/…

5 … /’ry k’dmyš l’ry twn’nmyš l’ry
… /’RY kedmiş-leri tonanmış-ları
(ön sayfanın sonu?)

204.=Nr.386
(ön sayfanın sonu?)

(1-5) … .. arası … … ulaşıp … …. yaptılar .. … … kıldılar .. yediler … … giyenleri, süslenenleri

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …//l// …
…//L// …

2 …/rs’r l’r /…
…/RS’R L’R /…

3 … / ’’yq kwyrwp ’ync’ s’qync
… / ay(ı)g körüp ince sakınç

4 s’qynwrl’r twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n
sakınurlar tükel bilge maitri burkan

5 pyzny kwyrzwn ’rdy .. /…
bizni körzün erdi .. /…

6 …mwynwmwzny ///…
münümüzni ///…
(sayfanın sonu?)

205.=Nr.195
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/l// …
…/L// …

2 … kwyrwncl/…
… körünçl/…

3 …/l’yw ’’m/…
…/L’YW ’’M/…

4 … q’twn /// //…
… katun /// //…

5 … ’’m’ry l’ry ’’y’l’ryn
… amarı-ları ayaların

6 … q’βšwrwp ywkwnwr l’r ’’m[’]ry
… kavşurup yükünür-ler am[a]rı

7 … /l’r .. ’’m’ry l’ry
…/L’R .. amarı-ları

(arka sayfa?)

(1-6) … … … … … saygı görüp şöyle düşünürler. Mükemmel bilgili Maitreya burkan bizi görsün .. … günahımızı …

205.=Nr.195

(ön sayfa?)

(1-9) … … … seyretmek … … … … kadın … … bazıları ellerini … birleştirip eğilirler. Bazıları … .. bazıları … … kut … kadın

8 … ’ws//… q̈wt
… ’WS//… kut

9 … / q̈’twn
… / katun
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … /typ /…
…/tėp /…

2 … twzyt ….
… tujit …

3 … twnk’ /….
… toŋa /….

4 …// ’wl ’’lqw /…
…// ol alku /…

5 …/myš .. kwyny twyz …
…/MYŠ .. köni tüz …

6 l’r tnkry m’nkysyn …
L’R t(e)ŋri meŋisin …

7 ’wytrw //…/mwz…
ötrü //…/MWZ…

8 typ tydy …
tėp tėdi …
(gerisi eksik)

206.=Nr.381
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/l’r
…/L’R

2 … //m// tnkry
… //M// t(e)ŋri

3 … ///yrt
… ///YRT

(arka sayfa?)

(1-8) … deyip … … Tusita …
… mutluluk … … o bütün …
… .. doğru .. tanrı sevinciyle …
sonra … … dedi …

206.=Nr.381

(ön sayfa?)

(1-7) … … tanrı … … … …
Santuşite … dört dünya bekçisi
…

4 …/l’r /… /// y
…/L’R /… /// Y

5 …/y’myty s’ntwšwty
…/Y’MYTY santuşite

6 …twyrt m’q̈’
…tört maha

7 … / q̈w//
… / q̈W//
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 k//…
K//…

2 q̈wrtwlm’q̈ …
kurtulmak …

3 t’q̈y q̈/// …
takı q̈/// …

4 s’nkyryn …
seŋirin …

5 ’rd’ml’ryk kwy/…
erdemlerig KWY/…

6 l’r ’dkwk’ /…
L’R edgülüg /…

7 q̈wrtwl/…
kurtul/…
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(1-7) … kurtuluş … ve … yamacı … erdemleri … erdemli … kurtul…

207.=Nr.254 (Belki XX.-XXV. Bölüm)
(ön sayfa)
… ptr …
… p(a)tr …

1 … / p’šlyq̈
… / başlıg

2 …/t l’r k’lyr
…/T L’R kelir

207.=Nr.254 (Belki XX.-XXV. Bölüm)
(ön sayfa)

(1-6) … başlı … gelir … vurarak … sayısız … rahip …

3 …//mcyn twqyyw
…//MCYN tokıyu

4 …kwlty s’nync’
…koltı sanınça

5 …/lwk twyyn
…/LWK toyın

6 … ///
… ///
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

1 ’’rt’myš ’rs’r …
artamış erser …

2 pylynm’z ’wqwnm’z …
bilinmez ukunmaz …

3 q̈ylw ’wykrwncw …
kılu ögrünçü …

4 ’ylkyd’ky /…
ilkideki /…

5 ’ync’ s’ /…
inçe S’ /…

6 q̈/// …
q̈/// …

(gerisi eksik)

208.=Nr.451 (Belki XX.-XXV. Bölüm)
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … ///k ’’/…
… ///K ’’/…

2 …/ kwyrs’r ’’m’ryl’ry
…/ körser amarıları

3 twyyn/ p’šlq p’tr ’t’wyzlwk
toyın/ başlıg patr e’tözlüg

(arka sayfa)

(1-6) yok etmişse … (günahı) kabul etmez … yaparak sevinç … önceki … öyle … …

208.=Nr.451 (Belki XX.-XXV. Bölüm)
(ön sayfa?)

(1-12) … … … görse bazıları rahip başlı dilenci kâsesi vücutlu … bedenliler .. Sangat … .. … gibi … … .. küllü nehir … … kaynar … birbirini şişleyip bıçaklayarak .. feryat ederek acı çekerler .. erkek budist … be-

4 … ’t’wywzlwk l’r .. s’nk’t// ’wt///
… e’tözlüg-ler .. sangat// ’WT///

5 … // l’r .. s’kwcy ’wswq lwq …
… //L’R .. S’KWCY osug-lug …

6 …/ .. c’drlyq ’wykwz /…
…/ .. çad(a)rlıg ügüz /…

7 …/ q̈’yynw pyš’ cwqr’yw
…/ kayınu bışa çokrayur

8 … //wn s’ncyšw pycyšw …
… //WN sançışu bıçışu ..

9 …/ ’wlyyw ’mk’k ’mk’nwrl’r
ulıyu emgek emgenürler

10 … ’yrk’k ’ykyl k’rty
.. erkek egil karti

11 …’t’wyzlwk l///…
… e’tözlüg L///…

12 … / ’ykm///…
… / ’YKM///…
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/k ’mk’k … /// …
…/K emgek … /// …

2 ////q ’’y’l’ryn q̈’βšwrwp …
////Q ayaların kavşurup …

3 m’ytry pwrq’n q̈’ ’’yytw t’kynwrl’r
maitri burkan-ka ayıtu teginürler

4 ’’y’q q̈’ t’kymlyk tnkrym …
ayag-ka tegimlig t(e)ŋrim …

5 …/ ’ycynt’ ’wyrt’nw y’l’ …
…/ içinte örtenü yala …

6 … ’mk’k ’mk[’]nt’cy l’r …
… emgek emg[e]nteçi-ler …

denli … … …

(arka sayfa?)

(1-12) … ıstırap … … ellerini birleştirip … Maitreya burkana söylerler: Saygıdeğer tanrım! … … içinde yanarak … ıstırap çekecekler …. … kötü amelli … … … varlıklar … … mükemmel bilgili Maitreya burkan şöyle söyler: … … … burkan … … …

7 … /// ’’yyq q̈ylync …
… /// ayıg kılınç …

8 …/ …/ k//z ’’zwnl’r …
…/ …/ K//Z ajunlar …

9 … /w twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n
… /W tükel bilge maitri burkan

10 ’ync[’] typ yrlyq’ywr …
inç[e] tėp y(a)rlıkayur …

11 … ///…/ pwrq’n …
… ///…/ burkan …

12 …/dy l’r …
…/DY L’R …
(gerisi eksik)

209.=Nr.478
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 ///…. sn … // …
///…. SN … // …

2 ’yry[’]pt twyrw ’’rt’typ q̈wrqw
iry[a]pat törö artatıp korgu

3 yynyk q̈ylync q̈ylqwlwq̈ ’rm’z ..
yenig kılınç kılgulug ermez ..

4 pw s’βyq ’šydyp ’wl šmn’nc
bo savıg ėşidip ol ş(a)mnanç

5 ’’nt’ ’wq̈ ’rtynkw pwlq’nyp
anta ok ertiŋü bulganıp

6 ’wypk’sy k’lyp q̈’m’q qwβr[’]q q̈’
öpkesi kelip kamag kuvr[a]g-ka
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/ t//… /… /
…/ T//… /… /

209.=Nr.478
(ön sayfa?)

(1-6) …. … … uygun davranış, töre yok edip düşüncesiz iş yapma .. Bu sözü duyup o rahibe son derece öfkelenip gelerek bütün cemaate

(arka sayfa?)

(1-6) … … … geçmiş zaman(-da) rahipler bu Jambudvipa yerinde Kaşip adlı on güce sahip

2 [’]wynkr’ ’rtmyš ’wydwn twyyn
[ö]ŋre ertmiş üdün toyın-

3 l’r pw c’mpwdβyp yyrtyncw yyr
-lar bo çambudvip yėrtinçü yėr

4 swβd’ k’šyp ’’tlq ’wn kwyclwk
suvda kaşip atl(ı)g on küçlüg

5 tnkry pwrq’n plkwrywk ’rdy .. ..
t(e)ŋri burkan b(e)lgüyük erdi .. ..

6 k’šyp pwrq’n š’zynynt’ pw’wq̈
kaşip burkan şazininte book
(sayfanın sonu)

yüce burkan ortaya çıkacaktı .. ..
Kaşip burkan öğretisinde tam bu

210.=Nr.461
(ön sayfanın sonu?)

(başlangıç eksik)
1 …/ ym’ //…
…/ yme //…

2 …//ynk ’wydwn …
…//YNK’ üdün …

3 …/ pwlzwn typ .. ’lpyn
…/ bolzun tėp .. alpın

4 … kwyswšwm ’mty q̈’nty .. ’m/…
… küsüşüm amtı kantı[ran] .. ’M/…

5 kwynkwlwmt’ky ’wytwkwmyn ’/…
köŋülümteki ötügümin ’/…

6 … ’yl q’n ’rkyn twyrkyn twyrkyn p’ /…
… il kan erkin türkin <türkin> P’ /…

7 …/yrlkwswzc’ kwyr/// …
…/y(a)rl(ı)gusuzça kör/// …
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … // …
… // …

210.=Nr.461
(ön sayfanın sonu?)

(1-7) … ve … … zaman … … olsun diyerek .. güçlükle … arzum şimdi nereden .. … gönlümdeki dileğimi … hükümdar gücü … … merhametsizce …

(arka sayfa?)

(1-8) … … … önce … … öyle … … dört bin … … .. evi terk edip Brahman … vazgeçip rahip görünümünü … … Çakravartin

2 … / [’]wynkr[’] …
… / [ö]ŋr[e] …

3 … /kyl’ ’ync’ /…
… /KYL’ inçe /…

4 … /myn twyrt mynk m///…
…/MYN tört miŋ M///…

5 … / l’r .. ’βp’rq̈ q̈wdwp pr’mn
… / L’R .. evbark kodup bram(a)n

6 … ’yd’l’p twyyn kwyrkyn q̈/…
… ıdalap toyın körkin q̈/…

7 … c’kr’βrt ’ylyk q’n s’ky z twym’n
… çakrav(a)rt ilig kan sekiz tümen

8 twyrt mynk p’kl’r p’k’dm[’]k …
tört miŋ begler begedm[e]k …
(sayfanın sonu)

211.=Nr.510
(ön sayfa?)

(sayfa numaralandırma eksik)
1 …//wk pwlt’cy //… twn ’twk
…//WK boltaçı // … ton etük

2 … ’swr q̈wp ’’zwnt’ ’’lqw ’dkw
… ’SWR kop ajunta alku edgü-

3 k’ twyk’llyk pwlwr .. mynkw kwyl
-ke tükellig bolur .. mingü köl-

4 wnkw … pyrs[’]r tydyqsz kwwk’lyk ’rd’m
-üngü … bėrs[e]r tıdıgs(ı)z küü kelig erdem-

5 k[’] t’kd’cy pwlwr .. ywl’ t’mtwrwp p/…
-k[e] tegdeçi bolur .. yula tamturup P/…

6 …/ q̈’m’q ’wy - dwn ’’ryq twrwq …
…/ kamag ü-dün arıg turug …

7 … / - t’cy pwlwr …
… / - T’CY bolur …
(gerisi eksik)

hükümdar seksen dört bin beyle hüküm sürmüş …

211.=Nr.510
(ön sayfa?)

(1-7) … olan … elbise, ayakkabı … … bütün dünyada hepsi iyilikle donatılır .. Binecek hayvanı … verse engelsiz büyü gücüne ulaşır .. ateş yakıp … … tüm zaman temiz … … olur …

(arka sayfa?)

1 pwrq’n qwtynk’ kwynkwl ’wyryt/…
burkan kutıŋa köŋül örit/…

2 ’rwš ’wykwš tynlq l’r twyrt twyrlwk
erüş üküş tınlıg-lar tört törlüg

3 q̈wtq̈’ t’kyp ’’ltwn //…
kutka tegip altun //…

4 y’ltryq lq pwlwr l’r .. kym q̈’yw ///…
yaltrık-l(ı)g bolur-lar .. kim kayu ///…

5 ’wydt’ q̈wp twyrlwk twd twlyy …
üdte kop törlüg tod tolı <y> …

6 ’mk’k twlq’q̈ - s’ryp ’’y///…
emgek tolgak - ser(i)p ’’Y///…

7 … / kwyz’d’s’r - / …
… / küzedser - / …
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(1-7) burkan saadetine gönül vermiş … birçok canlı dört asil gerçeğe ulaşıp altın … aydınlık olurlar .. Kimisi … zamanda türlü bayağı … ıstırap çekip … … korusa …

212.=Nr.489
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … t’
… T’

2 …///lwr l’r .. ..
…///LWR L’R .. ..

3 … /’ ’n’tk’k
… /’ enetkek

4 … pwrq’n q̈wtyn
… burkan kutın

5 … / ym’ ’ync’
… / yme inçe

6 … q̈[’]yw
…. k[a]yu
(gerisi eksik)

212.=Nr.489
(ön sayfa?)

(1-6) … … .. .. … Sanskrit … burkan kutunu … ve öyle … kimi

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 ///’q ’/…
///’Q ’/…

2 ’mty c’q ’//y/…
amtı çak ’//Y/…

3 l’r ’rwr l’r ’’/…
L’R erür-ler ’’/…

4 pwrq’n /…
burkan /…

5 ’rwr.. ’yncyp …
erür.. inçip …
(gerisi eksik)

213.=Nr.300
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … /s/rky /…
… /S/RKY /…

2 … / s’q̈ynwr …
… / sakınur …

3 … ’’ltyn t’mw …
… altın tamu …

4 .. ’’βyš t’mw q̈’ /…
.. aviş tamu-ka /…

5 … twym’n pyr’ t’rynk …
… tümen bere teriŋ …
(ön sayfanın sonu?)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/y’š /…
…/Y’Š /…

2 …/r .. ’wl //// …
…/R .. ol //// …

(arka sayfa?)

(1-5) … tam şimdi … -dirler … burkan … -dir.. böyle …

213.=Nr.300
(ön sayfa?)

(1-5) … … … düşünür … … altında cehennem … .. Avici cehenneme … …. on bin mil derinliğinde …

(arka sayfa?)

(1-6) … … … .. o … … … … açıkça görünen … … bedenleri orada … … dört çeşit …

3 …/kwlwk ’d …
…/KWLWK ’D …

4 …///z p’kyz plkwlwk …
…///Z bekiz b(e)lgülük …

5 …/l// ’t’wyzl’ry ’’nt’...
…/L// e’tözleri anta …

6 …/ twyrt twyrlwk …
…/ tört törlüg …
(sayfanın sonu)

214a.=Nr.180
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 …/ ’y t/…
…/ ’Y T/…

2 … s’kyz twym’n twyrt
… sekiz tümen tört

3 mynk … /r .. s’kyz
miŋ … /R .. sekiz

4 … /…/pw/…
… /…/PW/…
(gerisi eksik)

(arka sayfa yalnızca daha sonraki bir fırça yazı notunu içerir)

’wd yyl ’ykynty ’’y ’wyc y’nkyq’
ud yıl ikinti ay üç yanıka

214b.=Nr.475
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … //
… //

2 … / twyrlwk
… / törlüg

214a.=Nr.180
(ön sayfa?)

(1-4) … … … seksen dört bin …
.. sekiz … … …

(arka sayfa)

sığır yıl ikinci ay üç(üncü) gününe

214b.=Nr.475
(ön sayfa)

(1-6) … … türlü … … saygı gösterip … ülkeye gönderip … sevindirmek için

3 … / /’llyq ’d
… / /’LLYQ ’D

4 … / ’’y’yw ’’qr
… / ayayu ag(ı)r-

5 l’yw … ’wlwšq’ ’yltyp
-layu … uluşka ėltip

6 … s’βyntwrk’ly
… sevintürgeli
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
1 t/…
T/…

(2. satır boş bırakılmıştır)

3 n’mw pwt n’mw drm n’mw s’nk
namo but namo d(a)rm namo saŋ

(bir satır boş bırakılmıştır)

215a.=Nr.517
(ön sayfa)

1 t’ky ’’nt’q ’wswqlwq …
tegi antag osuglug …

2 ckrβrt ’ylyk q’n …
ç(a)kr(a)v(a)rt ilig kan …

3 ///yny pwlw … tnkry tnkry
///YNY bolu … t(e)ŋri t(e)ŋri-

4 sy pwrq’n …
-si burkan …

5 kyn k’lykm’ …
kėn keligme …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

(1-3) … Buda’ya saygı Dharma’ya saygı cemaate saygı.

215a.=Nr.517
(ön sayfa)

(1-5) kadar bunun gibi … Çakravartin hükümdar … olup … yüce burkan … gelecek zamandaki …

(arka sayfa)
…/ty ptr
…/TY p(a)tr

1 … /yn yyβqyr’q (?) yrlq
… /YN yıvgırak (?) y(a)rl(ı)g

2 … /d/ twyrlwk
… /D/ törlüg

3 …/ kwys’ywr l’r
…/ küseyür-ler

4 … /k’k ’’lq̈/ q
… /K’K alk/ Q

5 …/ ’’nt’ ’wytrw
…/ anta ötrü
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

(1-5) … toplu buyruk … türlü … arzularlar … tüm … bunun üzerine

215b.=Nr.446
(ön sayfa)

1 pwšy pyrmyš pwlq’y
buşı bėrmiş bolgay

2 … // …
… // …
(gerisi eksik)

215b.=Nr.446
(ön sayfa)

(1-2) sadaka vermiş olan … …

(arka sayfa)
… twqwz ptr
… tokuz p(a)tr

1 … /d’ p’rw ’w/ … ////
… /D’ P’RW ’W/ … ////

2 … // …
… // …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

(1-2) … … … … …

215c.=Nr.539
(ön sayfa)

1 … / pyš ywz /…
… / bėş yüz /…

215c.=Nr.539
(ön sayfa)

(1-2) … beş yüz … … …

2 … /wqyn …
… /WQYN …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)
… ykrmy ptr
… y(ė)g(i)rmi p(a)tr

1 … / ’’ytyšyp /…
… / itişip /…

2 … / ’// …
… / ’// …
(gerisi eksik)

216. (faksimile 59’a bakınız)
217. (faksimile 59’a bakınız)
218. (faksimile 105’a bakınız)

(III. El yazması)
219.=T III M 123B
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … / mq’ …
… / MQ’ …

2 t’ / … p///p’/…/š ’wl’ty //…
T’ / … P///P’/…/Š ulatı //…

3 ’wyrtlwk t’mwl’rq’ p’rdy l’r .. ’ync’
örtlüg tamularka bardı-lar .. inçe

4 ’šydyp ’rwš ’wykwš qwtpwlm’dwq twyyn
ėşidip erüş üküş kutbulmaduk toyın-

5 l’r qwp yylyk twtwq ’’zl’nm’q
-lar kop yilig tutug azlanmak

6 kwynkwl l’ryn t’rq’ryp ’’lqw nyzβ’ny
köŋül-lerin tarkarıp alku nizvani-

7 l’r’q ’wycwrwp ’rq’nt q̈wty n pwlwrl’r
-lereg öçürüp arhant kutı

(8. satır boş bırakılmış)
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

(1-2) … itişip … … …

219.=T III M 123B
(ön sayfa)

(1-8) … … … … gibi … yanan cehennemlere ulaştılar .. Öyle duyup birçok kut bulamayan rahiplerin hepsi bağlı, hırsı gönüllerini yok edip hepsi ihtiraslarını söndürüp arhant kutunu

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … qwtlwq qwcw …
… kutlug koço …

2 … //m’t//pwsw … //…
… //M’T//PWSW … //…

3 …/’sy syt’β’n syn ’’ryq l’r ’’ryq̈y
…/’SY şitavan sın arıg-lar arıgı

4 //ys’nk ’ry’d’nt’ tnkry kl’np’try kšy
//YS’NK aryadanta t(e)ŋri glanab(a)tre k(e)şi

5 ’[’]c’ry p’šl’p qyrq s’ly l’r pkc’nq’
[a]çari başlap kırk seli-ler b(a)kçanka

6 yrlyq’myš t’ mn β’tsyn synq̈’y q̈y’
y(a)rlıkamış-ta m(e)n sıŋa[r]kıya

7 ’wp’sy m’nkcwr ’wp’s’nc twqmyš ’wytwk
upase Maŋçor upasanç tugmış ötüg-

8 ynk’ pw nwm pytyyq t’kyntmz kš’nty pwlzwn
-iŋe bo nom bitigig tegint(i)m(i)z kşanti bolzun
(sayfanın sonu)

(arka sayfa)

(1-8) … kutsal Koço … … … … … … mezar ormanları saf olanı … manastırda tanrı Glanab(a)tre üstat yönetip kırk öğretmen inzivaya çekildiğinde ben küçücük mümin Maŋçor, mümine Tugmış’ın isteğiyle bu din kitabını yazdık. Günah olmasın!

(III. El yazması)
220.=T III M 131a
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … /lq ’wyd qwlw yβl’q̈y
… /LQ üd kolu y(a)vlakı

2 tynlq l’r n’nk ’’yyqy nk’ ’wlw/
tınl(ı)g-lar-nıŋ ayıgı-ŋa ’WLW/

3 … //q ’rtmyš ’rs’r ym’
… //Q ertmiş erser yme

4 … ’’ryq twrwq ’wycwn t’mwq’
… arıg turug üçün tamuka

5 …/l/… p’rs’r ym’ ’’š’y y ’rt’m’
…/L/… barsar yme aşay-ı artama-

220.=T III M 131a
(ön sayfa?)

(1-10) … zaman kötü canlıların kötülüğüne … geçmişse ve … temiz için cehenneme … … ulaşsa da hürmet kabulünü bozmadığımız için Maitreya burkanla buluşup cehennemlik bedenlerimizden kurtarır … uzun zamandan beri … bilgisiz üç zehir … gönlü … …

6 dwq ’wycwn m’ytry pwrq’n pyrl’
-duk üçün maitri burkan birle

7 twšwp t’mwlwq ’t’wyzyntyn ’wz’ r
tuşup tamulug e’tözintin ozar

8 … /m q̈’yw kyc ’wydt’p’rw
… /M kayu kėç üdte berü

9 … pylyksyz pylyk ’wyc ’’qw
… biligsiz bilig üç agu

10 … kwynkwly //… / …
… köŋüli //… / …
(gerisi eksik)

(arka sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 twqwp ’mk[’]k …
tugup emg[e]k …

2 ’rt’m’dwq tynlq pylyp //…
artamaduk tınl(ı)g bilip //…

3 ’’qr tswy ’yryncw qylmyš //…
ag(ı)r tsuy erinçü kılmış //…

4 ’wtqwr’ty m’ytry pwrq’n’q kwyrk’ly
otguratı maitri burkanag körgeli

5 pwlwr .. kwynkwly q’ryny ’rt’myš …
bolur .. köŋüli karını artamış …

6 ’’d’qt’qy kwynkwlwk ’wrs’r /…
adaktakı köŋül(l)üg ursar /…

7 ’’nc’ mwnc’ y’zwq ’rtmyš ’rs[’]r …
ança munça yazok ertmiş ers[e]r…

8 ym’ ’wtqwr’ty m’ytry pwrq’n’q
yme otguratı maitri burkanag

9 kwyrk’ly pwlm’z t’qy ym[’] …
körgeli bolmaz takı ym[e] …

10 ’rt’myš tynlq n’nk p/…
ertmiş tınl(ı)g-naŋ P/…

(arka sayfa?)

(1-11) doğup acı … bozulmamış canlı bilip … ağır günah işlemiş … kesin Maitreya burkanı görür .. gönlü ve rahmi bozulmuş … sonundaki(ni) gönüllü yapsa .. böyle günah işlediyse … şüphesiz Maitreya burkanı göremez. Ayrıca … (günah) işlemiş canlının … … olur …

11 … /ysy pwlwr …
… /YSY bolur …
(gerisi eksik)

(III. El yazması)
221.=T III M 123a
(ön sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … / - …
… / - ….

2 pwrq’n š’z - ynynt’ …
burkan şaz-ininte …

3 l’r šmn’nc l’r - …
L’R ş(a)mnanç-lar -...

4 pwyrwq l’r ///…
buyruk-lar ///…

5 l’r ’rtwqt’ ’rtwq …
L’R artokta artok …

6 kwynkwllwk …
köŋüllüg …

7 ’mty pw c’dr swβlwq …
amtı bo çad(a)r suvlug …

8 twqmyš ’rwr l’r .. ’yl/… ’’z
tugmış erür-ler .. ’YL/… aj-

9 wnynt’ ’rk’n qylmyš ’’yyq
-unınta erken kılmış ayıg

10 qylyncl’ryn tyzyt kš’nty qylwr
kılınçların tijit kşanti kılur-

11 l’r .. ’wykwnc kwynkwl ’wyrytm’dyn …
-lar .. ökünç köŋül öritmedin …

12 ’wl ’’nt’q ’wynkr’ky [’]wyk////…
ol antag öŋreki [’]WYK////…

13 ’wycwn ’mty myny kwyrwp ym’ ’rt
üçün amtı mini körüp yme ert

221.=T III M 123a
(ön sayfa)

(1-17) … …. burkan öğretisinde … rahibeler … komutanlar … çok … gönüllü … şimdi bu suyu küllü … doğmuştur .. … varlığındayken işlenen kötülükleri affederler .. pişmanlık duymadan … bundan önceki … için şimdi beni görüp güç … gelmediler .. Bir de bu acıdan … … ikinci kez yere girdi … … dağıtıp cehenneme … … … … …

14 … k’lm’dy l’r .. pyr ym’ pw ’mk’kdyn …
… kelmedi-ler .. bir yme bo emgekdin …

15 …/m’dyn ’ykyl’ yyrk’ kyrdy …
…/M’DYN ikile yėrke kirdi …

16 …/y s’c’p t’mwq[’] … /d/// …
…/Y saçap tamuk[a] … /D/// …

17 …/d…/d/…
…/D…/D/…
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
(1-3 satır arası boş bırakılmıştır)

4 n’mw pwt n’mw drm n’mws’nk
namo but namo d(a)rm namosaŋ

(5-14 satır arası boş bırakılmıştır)

15 … yyl [’’]ltync ’’y ’’lty ’wtwz
… yıl [a]ltınç ay altı otuz

16 … /yn t/…/…
… /YN T/…/…
(gerisi eksik)

222. (faksimile 196’a bakınız)
223. (faksimile 87’ye bakınız)
224. (faksimile 140’a bakınız)
225. (faksimile 172’a bakınız)

(III. El yazması)
226.=T III M 131
(ön sayfa)

1 pyr t’ncw ’’š t’nkync’ pwšy pyryp
bir tançu aş teŋinçe buşı bėrip

2 pwy’n ’dkwqylync qylm’dyl’r .. ’wl l
buyan edgükılınç kılmadılar .. ol <l>

3 tylt’qyn ’’nt’ ’wylwp ’mty pw prty
tıltagın anta ölüp amtı bo pr(a)ti-

(arka sayfa)

(1-16) Buda’ya saygı Dharma’ya saygı cemaate saygı. … yıl altıncı ay yirmi altı … … …

226.=T III M 131
(ön sayfa)

(1-12) Bir parça yiyecek kadar sadaka verip sevap işlemediler .. O sebepten burada ölüp şimdi bu

4 k’nryk kycyk t’mwd’ twqmyš ’rwr
-kanrik kiçig tamuda tugmış erür-

5 l’r .. ’wl yrlq ’šydyp s’nsyz twym’n
-ler .. ol y(a)rl(ı)g ėşidip sansız tümen

6 ’wl qwβr’qd’q̈y - tynlq l’r qwp
ol kuvragdakı - tınlıg-lar kop

7 ’ylyk twtwq - s’r’nl’nm’q
yilig tutug - saranlanmak

8 y’pyšm’q kwynkwl - l’ryn q̈wdwp
yapışmak köŋül-lerin kodup

9 ’yd’l’p twyk’l pylk’ m’ytry pwrq’n
ıdalap tükel bilge maitri burkan

10 nwmynt’ twyyn pwlwr l’r <[’’]lqw nyz>
nomınta toyın bolur-lar <[a]lku niz>

11 β’nyl’rq ’’rytyp ’rq’nt qwtynk’
-vanilereg arıtıp arhant kutıŋa

12 t’kyr l’r .. ’wytrw ’wl t’mwlwq l’r ’wyr
tegir-ler .. ötrü ol tamulug-lar ür

13 <kyc> ’wydwn ’wl c’dr ’wykwz <swβynt’>
<kėç> üdün ol çad(a)r ügüz <suvınta>

14 <q’yynyp> pyšyp ’mk’k ’mk’nyp <pyr ym’>
<kayınıp> bışıp emgek emgenip <bir yme>

15 <t’mwlw>q tynlq t’šq’rw <’wynm’dyn n>
<tamulu>g tınl(ı)g taşgaru <ünmedin n>

16 <’ykyl’> c’dr ’wykwz <swβy pyrl’ yyrk’>
<ikile> çad(a)r ügüz <suvı birle yėrke>

17 … p[’]ryr l’r .. twyyn l’r ’’y’l’ryn
… b[a]rır-lar .. toyın-lar ayaların

18 q’βšwrwp twyk’l pylk’ m’yrty pwrq’nq’
kavşurup tükel bilge maitri burkanka

19 <’ync’ typ> ’’yytw [’]wytwnwr l’r..n’ ’wy-
c<wn>
<inçe tėp> ayıtu [ö]tünür-ler..ne üç<ün>

Pr(a)tikanrik adlı küçük cehennemde doğmuşlardı .. O buyruğu duyup sayısız o topluluktaki canlılar, hepsi cimriliği bırakıp mükemmel bilgili Maitreya burkan öğretisinde rahip oldular. <hepsi ihti>raslarından arınıp arhant saadetine ulaştılar .. (12-29) Bunun üzerine cehennemlikler uzun zaman o küllü nehir <suyunda> <kaynayıp> acı çekip <ve bir> <cehennem-l>ik canlı dışarı <çıkmadan> <tekrar> küllü nehir <sulu olan yere> … ulaşırlar .. Rahipler ellerini birleştirip mükemmel bilgili Maitreya burkana <şöyle sö>leyip ricada bulunurlar.. Neden, <ne> sebepten

20 <n[’]> tylt’qyn tnkrym ’’dyn ’’dyn
<n[e]> tıltagın t(e)ŋrim adın adın

21 …/ t’mwlwq l’r twyk’l pylk’ pwrq’nq
…/ tamulug-lar tükel bilge burkan(a)g

22 kwyrwp kntw qylmyš tswyl’ryn y’zwq
körüp k(e)ntü kılmış tsuyların yazok-

23 l’ryn tyzyt kš’nty q̈ylyp <t’mwlwq>
-ların tijit kşanti kılıp <tamulug>

24 ’t’wyzl’ryntyn ’wzwp <qwrtwlwp y’lnkwq>
e’tözlerintin ozup <kurtulup yalŋok>

25 <’t’wyzynt’ twqdyl’r .. pwl’r y’n’ c’dr>
<e’tözinte tugdılar .. bolar yene çad(a)r>

26 <’wykwz ’ycynt’ky t’mwlwq l’r mwynl’ryn>
<ügüz içinteki tamulug-lar münlerin>

27 <y’zwql’ryn ’’ryty pylynm’dy ’wqwnm’dy>
<yazokların arıtı bilinmedi ukunmadı>

28 < l’r .. pyr ym’ ’wzm’dy l’r qwtrwlm’dyl’r>
<lar .. bir yme ozmadı-lar kutrulmadılar>

29 <’ykyl’ … //p … ///p>
<ikile … //P … ///P>
(ön sayfanın sonu)

(arka sayfa)

’wyc ywz ywz s’kyz ’wtwz
üç yüz <yüz> sekiz otuz

1 p’rdy l’r .. ’wytrw twyk’l pylk’ m’ytry
bardı-lar .. ötrü tükel bilge maitri

2 pwrq’n ’ync’ typ yrlyq̈’ywr qwp
burkan ince tėp y(a)rlıkayur kop

3 q’m’q ’’yyq yβl’q twyrwl’ryk p’kwr
kamag ayıg y(a)vlak törölerig be[l]gür-

4 td’cy pwytwrd’cy ’rt’myš kwynkwl kwykwz
-tdeçi bütürdeçi artamış köŋül köküz

tanrım başka başka … cehennemlikler mükemmel bilgili burkanı görüp kendi işledikleri günahların affını isteyip <cehennemlik> bedenlerinde <kurtulup insan> <bedeninde doğdular .. Bunlar da küllü> <nehir içindeki cehennemliklerin günahlarını> <tamamen kabul etmedi> <-ler .. bir de kurtulmadılar> <tekrar … … >

(arka sayfa)

(1-29) ulaştılar .. Bunun üzerine mükemmel bilgili Maitreya burkan şöyle söyler: Bütün kötü töreleri ortaya çıkartan, tamamlayan, yok eden bilinçtir ..

5 ’rwr .. kwynkwl kwykwzwk ’’rt’td’cy ’’z
erür .. köŋül köküzüg artadaçı az

6 ’’lmyr kwynkwl - ’rwr n’ ’wycwn
almır köŋül - erür ne üçün

7 typ tys’r - ’’z ’’lmyr r
tėp tėser - az almır <r>

8 kwynkwl lwk - tynlq l’r ’’dyn
köŋül-lüg - tınl(ı)g-lar adın

9 ’’dyn n’nk ’dyn t’β’ryn cwqyn
adın-neŋ edin tavarın çogın

10 y’lynyn qwnq̈’ly ’rt’tq’ly s’qync
yalının kungalı artatgalı sakınç

11 <s’qynwr l>[’]r .. pyr t’ncw ’’š t’nkync’
<sakınur l>[a]r .. bir tançu aş teŋinçe

12 <kntw t>’β’ryn ’’dn’qwq’ pwšy pyrk’ly
<kentü t>avarın adnaguga buşı bėrgeli

13 <kwynkwll’ry> twrm’z .. ’wl tylt’qyn <kwy-
nkwl>
<köŋülleri> turmaz .. ol tıltagın <köŋül>

14<l’ry kwykwz> l’ry ’rt’ywr .. kwynkwl <kwy-
kwz>
<leri köküz>leri artayur .. köŋül <köküz>

15 <’rt’myš ’wycwn> ’wyc ’rdnyk’ swy<zwlw>
<artamış üçün> üç erdnike sü<zülü>

16 <’wm’zl’r ’wyk q’nk> s’βyncyn <’wqm’zl’r>
<umazlar ok kaŋ> sevinçin <ukmazlar>

17 ’wl tylt’qyn ’t’wyz q̈wdwp t’mwd[’] twq’r
ol tıltagın e’töz kodup tamud[a] tugar-

18 l’r ’yncyp ym’ ’’z ’’lmyr kwynkwllwk
-lar inçip yme az almır köŋüllüg

19 <tyn>lq l’r kntw qylmyš mwynl’ryn q’d’q
<tın>l(ı)g-lar k(e)ntü kılmış münlerin kadag-

20 l’ryn ’wqwnw ’wm’zl’r .. q̈’lty pyr
-ların ukunu umazlar .. kaltı bir

Bilinci yok eden hırstır. Neden? deseler hırslı canlılar başkalarının mallarını, haşmetini çalmayı yok etmeyi <düşünür>ler .. Bir parça yiyecek kadar <kendi> mallarını başkasına sadaka vermeyi düşünmezler .. Bu sebepten <gönül> <-leri, zihin>leri bozulur .. Bilinç <bozulduğu için> üç mücevhere <inanamazlar baba> sevincini <anlamazlar> Bu sebepten ölüp cehennemde doğarlar ve böyle hırslı <canlılar kendi işledikleri günahları kabul edemezler .. Tıpkı bir

21 ’r n’nk kyšysy kwyrkyn q̈ylynyp tyšy
er-neŋ kişisi körkin kılınıp tişi

22 <y’k> kwyn kwynynk’ ’wql’nyn yyywr
<yek> kün küniŋe oglanın yėyür

23 <’rs’r ’wl> ’r ’wl mwyn wk q̈’d’q’q ’’rytw
<erser ol>-ar ol mün ok kadagag arıtu

24 <’wm’z .. ’’nk twypyn>t’ kyšysy kwyrklwk
<umaz .. aŋ tüpin>te kişisi körklük

25 tyšy y’k ’wl ’ryk ym’> yyywr ywq’d
tişi yek ol erig yme> yėyür yokad

26 <twrwr .. ’’ncwl’yw ym’ ’’z ’’lmyr nyrβ’ny>
<turur .. ançulayu yme az almır nirvani>

27 <pwlwnc ’’lync kwyrkyn qylynyp tynlq>
<bulunç alınç körkin kılınıp tınl(ı)g>

28 <l’r n’nk kwyn kwynynk’ ’dkwlwk twyz>
<-lar-naŋ kün küniŋe edgülüg TWYZ>

29 <... //d// qylwr .. ’wl>
<...//D// kılur .. ol>
(sayfanın sonu)

erkek şeklini alıp dişi <şeytan> günden güne oğlanı yer <ise on>lar o günahı yok ed<edemez .. en sonun>da kişisi görünümlü kadın şeytan o …> yer yok olur .. < ne kadar hırs, tutku> <kazanç görünümüyle yapıp canlı> <-ların her gün iyilik – > < … kılar .. o>

(V. El yazması)

227.=Nr.452
(ön sayfa?)

(başlangıç eksik)
1 … //l/ …
… //L/ …

2 ’’dyn twyyn l’r n’nk …
adın toyın-lar-naŋ …

3 ’’lyncynk’ ’’y’qynk’ cylt’kynk’
alınçıŋa ayagıŋa çiltegiŋe

4 nwmynk’ twyrwsynk’ kwyny l’yw
nomıŋa törösiŋe küni-leyü

5 ’wyzwmwz yyn’ ’’zwk y’lq’n …
özümüz yene ezüg yalgan …

227.=Nr.452
(ön sayfa?)

(1-11) … … başka rahiplerin … huzuruna, saygısına, öğretisine, töresine imrenerek kendimiz yine yalan … … iyilik gibi … davranıp inançla verilen sadakayı tanrı, burkan öğretisini öğrenmeden meditasyon … … üç cevhere hizmet etmiş gibi yaşayıp zaman geçirdik. (11-18) Bu sebepten orada ölüp büyük cehennemde doğduk. Cehennemlik … Bu küçük cehennemlerde doğarız. Bakınız beylerimiz! Burada

6 ’cy/ … ’dkwlwk t’k //q̈//…
’CY/ … edgülüg teg //q̈//…

7 q̈ylynyp kyrtkwnc kwynkwlyn
kılınıp kėrtgünç köŋülin

8 pyrmyš pwšysyn tnkry pwrq’n nwmyn
bėrmiş buşısın t(e)ŋri burkan nomın

9 pwšqwnm’dyn dy’n s’qync …
boşgunmadın dyan sakınç …

10 q̈l’m’dyn ’wyc ’rdyny k’ t’pynmyš
q̈lamadın üç erdini-ke tapınmış

11 t’k ywryp ’rtwrdwmwz ’wl tylt’qyn
teg yorıp ertürdümüz ol tıltagın

12 ’n’t’ ’wylwp ’wlwq t’mwd’
anta ölüp ulug tamuda

13 twqdwmwz t’mwlwq …
tugdumuz tamulug …

14 pw kycyk t’mw l’rd’ twq’r pyz kwyr
bo kiçig tamu-larda tugar biz kör-

15 wnkl’r p’klrymz mwnt’ …
-üŋler begl(e)rim(i)z munta …

16 ny ’wyrw kwytwrwr
NY örü kötürür

17 ’wyrtyn y’lynyn …
örtin yalının …

18 q̈’c’r pyz .. …
kaçar biz .. …
(gerisi eksik)

(arka sayfa)

(başlangıç eksik)
1 … /m/ …
… /M/ …

2 nwm ’rm[’]zyk nwm twyrw ’wl
nom erm[e]zig nom törö ol

… yükseğe kaldırıp alevle …
kaçarız .. …

“

(arka sayfa)

(1-5) … … öğreti olmayanı kanundur diye söyledik .. cemaat disiplini değildir dedik. Cemaat disiplini olmayanı cemaat disiplinidir dedik. (5-18) Bu sebepten orada ölüp … doğduk .. sayısız

3 typ swyzl’dymz .. βyn’yyq βyn’y ’rm’z typ
tėp sözledim(i)z .. vinayıg vinay(a) ermez tėp

4 swyzl’dymz βyn’y ’rm’zyk βyn’y ’wl typ
sözledim(i)z vinay(a) ermezig vinay(a) ol tėp

5 swyzl’dymz ’wl tylt’qyn ’’nt’ ’wylwp
sözledim(i)z ol tıltagın anta ölüp

6 … twqdwmwz .. s[’]nsz twym’n
… tugdumuz .. s[a]ns(ı)z tümen

7 yyl ’mk’k ’mk’ntymz .. ’n’tr’n
yıl emgek emgentim(i)z .. anatran

8 qwrtwlwp ym[’] kycyk t’mwl’r d’
kurtulup ym[e] kiçig tamular-da

9 twq’r pyz .. mwnt’ twqwp twq’
tugar biz .. munta tugup tuga

10 ’wyrwt y’lynyn ’wyrt’nyp
örüt yalının örtenip

11 .. /ryr pyz .. ’wyrtlwk
.. /RYR biz .. örtlüg

12 y’lynlyq t’š s’sy ’t’wyz
yalınlıg taş sası e’töz-

13 wmwz ’wyz’ y’qty ’wl y’zwqw
-ümüz üze yagtı ol yazoku-

14 mwzny ’wqwnwr pyz kš’nty
-muznı ukunur biz kşanti

15 … .. ’’yyq q̈ylyncymz ’’lq
… .. ayıg kılınçım(ı)z alk

16 … ’wlwq p’dwk
… ulug bedük

17 … /’r’ y’rylwr
… /’R’ yarılur

18 … /// …
… /// …
(gerisi eksik)

yıl acı çektik .. Oradan kurtulup küçük cehennemlerde doğduk .. Burada doğup doğuştan ateş-te yanıp … biz .. alevli taş, kil bedenimiz üzerine yağdı. O gü-nahımızı anladık. Affolsun! … .. Kötülüğümüz yok ol[sun] … büyük … yarılır … …

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.1 Bağlamsal Sözlük

Abibu: Şiki adlı Buda'nın bir öğrencisinin adı

abidaram: Tripitaka'nın üçüncü bölümü, skolastik felsefe

abinus: bir ağacın adı

abişek: kutsama, takdis etme

abişek kıl-: kutsamak, takdis etmek, meshetmek

abişık ~ abişik (br) → abişek

aç suk: açlık ve açgözlülük

aç yek: açlık şeytanı

aç- yad-: göstermek

aç-: aç olmak, acıkmak

aç-: açmak

açag → açıg

açanay: soylu at, soylu

açari: üstat, usta, öğretmen, hoca

Açataş(a)tru: bir kralın adı, Kral Ajataşatru

açıg: 1) dertli, kederli, üzüntülü, üzgün, güç, zor, kötü 2) dert, keder, sıkıntı, üzüntü

açıg emgek: dert, sıkıntı

açın-: merhamet etmek

açın- agrın-: merhamet etmek

Açite: bir Gandharva'nın adı

açmak suvsamak: açlık ve susuzluk

açsız kızsız: aç ve az olmayan, aç ve kıt olmayan

açsız suksuz: hırssız

Açvaçi: Buda Şākyamuni'nin bir taraftarı

ada: zarar, sıkıntı, güçlük, tehlike, zor

adag: ayak

adak asra kılmak: yenme, mağlup etme

adakı agırlıg: hamile

adalıg: tehlikeli

adal(ı)g tudal(ı)g: tehlikeli

adan ~ adın: 1) başka 2) ve, ve ayrıca, bundan başka

adan amrakın amranmak: başka birinin sevgilisini sevme

adar- → adır-

adara adara: üstün, fevkalade

adartsız: farklı olmayan, farksız, ayrımsız

adas(ı)z tudasız: tehlikeden uzak

adgar at: aygır

adgırak: oğlak, dağ keçisi

adın-: etkilenmiş olmak, şaşırmak, hayret etmek

adınagu ~ ad(ı)nagu ~ adın(a)gu: diğerleri, başkaları

adınçıg: harikulade, mükemmel, hayret verici

adır-: ayırmak, bölmek, ayırt etmek

adıra: ayrıntılı, detaylı, iyice

ad(ı)rtla-: ayırt etmek

adırtlayu: ayrıntılı, tam

adiştit üze tut-: (bir şeyde) ısrar etmek, kontrol altında tutmak

adkangu : bağlanmak

adrançsız: ayrım yapmadan, ayrımsız

adrançsız köŋülin asıg tusu kıl-: aynı duyguyla fayda sağlamak

adrı: sivri uç

adrıl-: 1) ayrılmak, birbirinden ayrılmak 2) (hayattan) ayrılmak, ölmek

adrılmak: ayrılık, ayrılma

adrılmakl(a)g: ayrılık …

adrok: farklı, ayrı; mükemmel, olağanüstü; bütün

adrok adrok: 1) farklı, başka, ayrı 2) seçkin

ag-: 1) kurtulmak 2) (bir şeyden) uzaklaşmak, bırakmak

ag- tegil-: binmek ve inmek (örn. doğumların çemberi)

agar: 1) ağır 2) çok

agar ayamakın: büyük bir saygıyla

agar sataglag: çok satılan

agarlag: saygıdeğer, saygı gösterilen, sayılan

agarlag içlig: hamile

agı: mal mülk, mal, servet, hazine; kumaş, değerli kumaş, ipek

agı barım: mal mülk, servet

agıl(ı)k: 1) hazine 2) mecazi: metin külliyatı

agınçsız: değiştirilemez, sarsılmaz

agınçsız teprençsiz: sarsılmaz

ag(ı)r: 1) itibarlı 2) büyük, çok

agır ayagka tegimlig: çok saygıdeğer, çok muhterem

agır ayamakın: büyük bir saygı ile

ag(ı)r igle-: ağır hasta olmak

agırla-: hürmetlerini sunmak, saymak, saygı göstermek

agız: 1) organ adı, ağız 2) (çukurun) açık tarafı, ağız

aglak: yalnız, uzak, sapa, sakin, terkedilmiş, tenha, ıssız yer

aglakta aglak: bütünüyle eşsiz

agna-: yerde yatıp yuvarlanmak

agnayu yat-: yuvarlanarak yatmak

agnideş: bir yer adı adı (= Argi = Karaşehir)

agrıglıg: hasta, ağrılı, sağlığı yerinde olmayan insan

agtın-: yukarı çıkmak, yukarıya gitmek, varmak, ulaşmak

agu: zehir

agulug: zehirli

agulug yılan: zehirli yılan

ajok: bir ağaç

Ajok(a)rkkişite: bir öğretmenin adı

ajun: 1) hayat, varlık 2) âlem, dünya

ajun ajunta: varlığın her şeklinde

ajun tut-: bir varlık şekliyle doğmak

ajunlug: varlık şekilli, hayatlı, varlık şekli …

ajunlug çadar ügüz: varlık şeklinin kül nehri (mecaz)

ak-: akmak, dışarı akmak, akıp gitmek

akaglag akagsız: akıntılı ve akıntısız

akla-: nefret etmek, iğrenme

akru akru: çok yavaş, yavaş yavaş

akruşlanmak: kibar tavır

aktar-: tercüme etmek, çevirmek

al-: 1) almak 2) kabul etmek 3) çalmak, gasp etme

alaçuk: küçük kulube

alar-: cüzzamlı olmak

alım: vergi, tarım ürünleri ile ödenen vergi

alınç: huzur

alıp bėr-: teslim etmek

alış bėriş: alışveriş

alk-: yok etmek

alka-: övmek, methetmek

alkamak: övme, methetme

alkıg: büyük, yayılmış, geniş, alanı büyük olan, enli

alkın-: 1) kaybolmak, sona ermek, yok olmak, mahvolmak, yıkılmak 2) azalmak, tükenmek

alkınçsız: sonu olmayan, sonsuz, bitmez, tükenmez, kaybolmayan

alkınçusuz: sonsuz

alkış: 1) övgü, iyi dilek, kutlama 2) kutsama, takdis etme

alkış alka-: bir dilekte bulunmak

alkış ber-: övgü dizmek

alkış kol-: övgü istemek, övgü dilemek

alku: bütün, hepsi, tüm, hep

alkudın: her yerde bulunan, her …-da

alp: güç, zor

alp bulguluk: zor bulunan, güç ulaşılan şey

alp erdem: cesaret

alp kılguluk iş: güç yapılan iş, zor yapılan iş

alpta alp: çok zor, son derece güç

altı: altı rakamı

altı otuzunç: yirmi altıncı

altı paramit: altı Paramita

altı y(ė)g(i)rmi: on altı

altı y(ė)g(i)rminç: on altıncı

altın: alt, aşağıda, altında, aşağıdaki

altın: altın

altınç: altıncı

altınınta: altında

altınkı: aşağıdaki, aşağıda bulunan

altız-: çaldırmak

altmış: altmış

altmış artokı bir: altmış bir

altun ~ altın: altın

altun yartmak: altın para

altunlug: altından (yapılmış), altın renginde

amade: bir ağaç adı veya şifalı bir bitki

adı

amal: barışçı, sakin, ihtiyatlı, tedbirli

amarı: bazıları, diğer

amırtgur-: sakinleştirmek

amırtgur- süz-: ortadan kaldırmak ve temizlemek, yok etmek ve berraklaştırmak

amra-: sevmek, istemek

amrak: sayılan, sevilen, sevgili

amraklagu: sevilmeye değer, candan

amramak: sevgi, dostluk, sempati

amran-: sevmek, istemek, sevgi dolu olmak

amranmak: 1) sevgi 2) şehvet

amranmak bilig: 1) sevgi 2) Cehennem bölümünde cinsel günah

amranmak bilig yazın-: cinsel suç işlemek

amrıl-: durgun olmak, rahatlamış olmak, huzur bulmak, huzurlu olmak

amtı: şimdi, şu anda, artık

amtı çak: tam şimdi

amtıkı: şimdiki, şu andaki, yukarı söz edilen, yukarıda adı geçen

amtık(ı)ya: hemen

ana: anne

anagam: geri dönmeyen kimse (Budist aziz)

anagam kutı: Anagamin'in kutu

anandrış (br) → anantraş: beş ağır günah

Anant: Buda'nın bir öğrencisinin adı

anapana[smarti]: bir meditasyon adı-nefes alma ve verme dikkati.

Anatapindik(e) ~ An(a)tapintik: bir tüccarın adı

ança: bu şekilde, böyle, bunun gibi

ança ança: (neçe neçe ile birlikte) bazen öyle bazen böyle

ança munça: 1) öyle veya böyle 2) bu kadar, böyle

ançagınça: ... -dığı zaman, … -dıktan sonra

ançakategi: bu noktada, o ölçüde, o ana dek

ançakıya: biraz

ançama: her ne kadar, ne kadar, ne çeşit, nasıl, … -ya göre

ançulayu: böyle, bu şekilde, şu şekilde, böylece, aynı suretle

andın → antın

andın: bundan

anı: onu, bunu

anı üçün: bu nedenle, bundan dolayı

anın: bundan dolayı, bu sebeple, bunun için

anıŋ: onun (ilgi hâli)

anilki: ilk olarak, önce

Anirute: geçmiş zamandaki bir Buda'nın adı; Buda'nın bir öğrencisinin adı

anta: 1) sonra, ondan sonra 2) orada 3) o zaman

anta basa: bundan sonra, o zamandan sonra

anta munta: orada burada, her yerde, her

tarafa

anta ok: hemen, derhâl

anta ötrü: bunun üzerine, bundan (ondan) sonra

anta temin: hemen

antada: 1) sonra 2) o an

antada basa: bunun üzerine, yeniden

antada kėn: ondan sonra, bundan sonra

antag: bu, şöyle, bu şekilde, öyle, bunun gibi

antag ok: tam öyle, tam böyle

antag törlüg: öyle, böyle

antag üdler adakın tapu: böyle zamanların sonunda

antarakalp ~ ant(a)rak(a)lp: ara dönem

ant(a)rak(a)lp üd: bir ara Kalpa zamanı

antartın: oradan

antık-: ant içmek, yemin etmek

antın sıŋar: o taraf

antran: oradan

anuk tur-: emrine amade olmak, hazır durmak

anuk ur-: hazırlamak

anungusı: hazırlayıcısı

Anurutede: Buda'nın bir öğrencisinin adı

anut-: hazırlamak, yemek pişirmek, düzenlemek, hazırlık yapmak

aŋ aşnu: ilk olarak, önce, evvela

aŋ'ilki: birincisi, ilk önce, ilk olarak, ilk, birinci

aŋ kėninte ~ aŋkėninte: en sonunda

aŋ kėnki: en son

aŋ mıntın: en az, en azından, hatta, bile

aŋ üstün: en üstün

Aŋade: bir Pratyeka Buda'nın adı

aŋız: hasattan sonra tarlada kalan köklü sap, ekin anızı, saman

aŋmag(a)t: Orta Hindistan'da bir ülkenin adı

aŋsız: 1) tasavvur edilemez, aşırı 2) son derece, fevkalade, olağanüstü

Aŋulmale → Aŋgulimale

Aŋulmale: bir haydutun adı

ap yme: ve hem de

apam birök: eğer, şayet

ar- yov-: aldatmak, kandırmak

ara: ... arasında, ... ortasında, ... içinde

arada yme: ve bazen

arag ~ arıg: 1) arı, duru, temiz 2) kusursuz

aragsız bırıg edler: kirli maddeler, dışkılar

aranyadan ~ ar(a)nyadan: manastır, inzivaya çekilme yeri

Ar(a)tnaşi → Ratnaşiki

arhant: 1) rahip, kurtuluş yolunun dördüncü aşamasında olan rahip 2) saygıdeğer

arı: arı

arı- ~ ar(ı)-: temiz olmak, temizlenmek, arınmak, arıtılmak, giderilmek

arıçı: lehte olan kişi, yardım edecek kim-

se, koruyucu

arıçıs(ı)z: koruyucusuz

arıg: orman, koru, çalılık

arıg arıgsız: saf disiplin

arıg semek: orman

arıg turug: 1) temiz 2) iyi

arıgs(ı)z: temiz olmayan, kirli

arıgsız kemiş-: (suyu) pisletmek

arıgsızlıg: kirli, pis

arıla-: kurtulmak

arıt-: 1) temizlemek, kirden arındırmak, yıkamak 2) yok etmek

arıtı: 1) tamamen, tamamıyla, iyice 2) (olumsuz fiilleri pekiştirmek için) asla, kesinlikle, hiç

arkı: ara …, ... arasındaki

arkış: 1) kervan 2) elçi, haberci, ulak

arpa evininçe: arpa tanesi gibi

arsayan → rasayan

arslan: aslan (mecazi kullanımda da)

arşı karşı: dargın, kavgalı, fikir birliği olmayan, farklı düşüncelere sahip olan

Arşidate: Buda Maitreya'nın bir öğrencisinin adı

arşilar iligi: kahinler kralı

arşivadan → arşvadan → arşvidan

arşvidan: Rsivadana, bir yaban hayvanı alanı adı

art-: büyümek, çoğalmak, artmak

arta-: yok olmak, bozulmak, kaybolmak

arta- buzul-: yok olmak, bozulmak

Artad(a)rş: bir Buda'nın adı

artamak: geçicilik, geçici olma

artat-: yok etmek, yıkmak, yerle bir etmek, ortadan kaldırmak, çöküşe bırakmak

artok: 1) fazlasıyla, çok, oldukça, fevkalade, olağanüstü 2) artık (… -maz)

artokı: karmaşık sayıların oluşturmasında kullanılır

artokrak ~ artokr(a)k: pek çok, büyük miktarda, aşırı, fazlasıyla, çok, daha fazla

artokta artok: (inanç) çok kuvvetli, çok kararlı, çok güçlü, son derece

arya: asil kişi, soylu kişi

Aryaç(a)ntre: Budist yazarlardan birinin adı, Aryacandra öğretmen

aryadan → aranyadan

arzi: kâhin, keşiş, (Çin geleneğinde) ölmeyen kişi

as-: asmak, takmak, bağlamak

as- üste-: çoğaltmak, yükseltmek

asag: fayda, kurtuluş

asag tusu: fayda, yarar

asag tusu kıl-: fayda, yarar sağlamak

asagl(ı)g: faydalı, yararlı, fayda …

asan: taht, oturacak yer

asanke: 1) Asamkhyeya 2) sayısız

asankelag → asankelıg

asankelag: Asamkhyeya çağları boyunca devam eden

asarka → ısırka

asıl-: 1) artmak , çoğalmak, büyümek 2) zengin olmak, yararlı olmak

asıl- ükli-: büyümek ve artmak

Asilome: bir koruyucu tanrının adı

askançu tagon sav sözlemek: alaylı sözcük söyleme

askançula-: alay etmek, eğlenmek, (bir kişiyi) gülünç duruma düşürmek

asra kılmak: ayak altına almak

asur: şeytan, dev, titan

asur-: abartmak, kendini kaptırmak

aş: yiyecek, gıda, yemek

aş aşan-: yemek yemek

aş içgü: yiyecek ve içecek

aşa-: 1) yemek yemek, beslenmek, yiyip içmek 2) hürmet kabul etmek

aşan-: yemek yemek, yiyip içmek, bir şeyi yemek

aşat-: yemek yedirmek, beslemek, doyurmak

aşay: eğilim, tabiat, ruhsal durum, (iyi) yaşam tarzı

aşaylıg: eğitimli, iyi eğitimli

aşçı: aşçı, yemek yapan kişi

Aşivaçi → Açvaçi

aşlık: yemek, tahıl, mutfak

aşnu: ilk olarak, önce, evvela, önceden, eskiden

aşnukı künte: önceki günde

aşs(ı)z suvsuz: yiyeceksiz içeceksiz

aşup: aşubhā, iğrenme meditasyonu

Aşvagoşe: Budist bir yazarın adı

at: 1) ad, nam 2) şan, şöhret 3) rütbe, derece, makam

at: at (bir hayvan)

at küü: ün, şöhret

at öŋ: ad ve şekil

at ur-: ad vermek, adlandırmak, isim vermek

ata: baba

ata-: çağırmak, seslenmek

atakava(n)ti: semavi bir şehrin adı

atan-: adlandırılmak

ataz → atız

atı kötrül-: adı yükseltilmek, adı yüceltilmek

atış: savaş

atız: bölünmüş arazi, toprak parçası

atlag → atlıg

atlan-: (ata) binmek

atl(ı)g: 1) adlı, isimli, … denilen, … adlandırılan, … adlı 2) tanınmış, iyi ünü olan

Atnakaudane → Atyadakondini

Atyadakondini: Buda Şākyamuni'nin öğrencilerinden birinin adı

auu → awu: o!, ah (ünlem)

av(a)dana: kahramanlık, efsane, külliyatın on iki bölümünden birinin adı

avant: sebep, (sonraki olaylara) neden olacak iş

avant tıltag: sebep, neden

avantlıg: sebepli, esas sebepli

aviş tamu: Avici cehennemi

ay: ay (otuz günlük süre)

ay: o , ey, hey (ünlem)

ay-: 1) sormak 2) bilgi almak, danışmak, söylemek, konuşmak

ay t(e)ŋri: ay, kamer

ay-a: (ünlem) ey

aya: el, elin iç tarafı, avuç içi

aya-: hürmetlerini sunmak, saygılarını sunmak, saygı göstermek, hürmet etmek

aya- ag(ı)rla-: saygı göstermek

aya- çilte-: saygı göstermek

ayag: saygı, hürmet

ayag: emir, buyruk

ayag çilteg: saygı, hürmet

ayagka tegimlig: saygıdeğer, hürmete layık

ayagsız: saygısız, itibarsız, hürmetsiz

ayak: dilenci kasesi

ayamak agırlamak: saygı

ayaş-: birbirine değer vermek

ayaş- çilteş-: birbirine değer vermek

ayguçı: yönetici, vekil

ayıg: 1) kötü, fena 2) çok, pek çok 3) talihsizlik, sıkıntı, fenalık, zarar

ayıg kılınç: kabahat, suç, günah

ayıg kılınçl(ı)g: günah işlemiş; kötülük yapmış

ayıg kılınçlıg ye(e)l: (cehennemde) günah rüzgârı

ayıg muŋ: talihsiz ve üzüntülü

ayıg yol: kötü yol

ayıgla-: aşağılamak, (bir kişiyi) kötülemek, hakaret etmek, horla-

ayın-: korkmak, korkmuş olmak, korku hissetmek, ürkmek

ayınçl(ı)g: mahçup, korkusu olan

ayıt-: 1) bilgi almak, sormak 2) söylemek

aylag: … aylık

az: az, birkaç

Az: kişi adı

az-: yolunu kaybetmek, yanılmak, yanlış yola gitmek, kötü yola sapmak, yolunu şaşırmak

az almır: hırs, tamah, ihtiras

az almır igi: hırs hastalığı

az bilig: hırs, hırslı zihniyet

az kılınç: hırs (kelimesi kelimesine: hırs işi)

az kılınçl(ı)g: hırs, hırslı

azag nomlug: doğru yoldan sapmış

azan → asan

azk(ı)ya: çok az, biraz, küçücük, birazcık, azıcık, az

azlanmak: 1) hırs, şehvet, tamah 2) heves

azs(ı)z övkesiz biligsiz: hırsız, öfkesiz ve *bilgisiz

azsız tutyaksız: açgözlülük olmadan ve bağlılık olmadan

azu: veya, yoksa

baçag: oruç, emir

baçag ç(a)hşap(a)t: Upavasa kuralı

baçag olur-: oruç tutmak

baçak → baçag

Badari: bir Brahman'ın adı

badira → badra

B(a)d(i)rike: Buda Şākyamuni'nin ilk beş taraftarından birinin adı

badra: kız olarak yeniden doğacak olan dişi filin adı

b(a)drak(a)lp ~ badrak(a)lp: şimdiki çağ

badrok: teber (balta)

bag: bağ, zincir, bağlantı, demet

bag borluk: bağ, bahçe

bag bukagu: hapishane, zincir

bag çog: bağ

bag çug tügün bukagudın: düğüm ve zincir, bağ

bagdaşın-: bağdaş kurarak oturmak, Paryaṅka durumunda oturmak, parmakları çaprazlamak

bagdaşun-: bağdaş kurarak oturma

bagirati: Hindistan'da bir nehrin adı (yani Ganj nehri)

bagla-: bağlamak

bagragu: uygunsuz tabiatlı, ihtiraslarına düşkün

bakar: bakır

bakçan ~ p(a)kçan: rahiplerin manastırda kalması, yağmur mevsimi inzivasına riayet eden biri

bakşı: öğretmen, üstat, usta

bakti: bölme duvarı, ayırma, bölme, perde; || tuval

bal-: bağlı olmak

bal(ı)g başl(ı)g: yaralı

balıg başlıg kıl-: yaralamak

Balık: erkek adı

balık uluş: 1) memleket 2) şehir, kent

balıkl(ı)g: şehirden gelen, şehir …, şehirli

baltız: genç kız kardeş, baldız

balto: balta

bar: mevcut, var, var olma

bar-: 1)varmak, ulaşmak 2) gitmek

bar yok: olan, olmayan

Baradivaçe ~ Baradvaçe: Buda Kaşip'in bir öğrencisinin adı

bar(a)nas kent: Benares şehri

bar(a)nasl(ı)g: Benaresli

barça: hepsi, hepsi birden, tamamı, tamamen

barçın: altın veya gümüş sırma işlemeli ipek kumaş, altın veya gümüş sırma işlemeli ipek kumaşlı

bargu: gitme

barguluk: gidilecek, ulaşılabilir

barın-: dışarı akmak, akıp gitmek

bark ~ barak: ev, kulübe

bars: kaplan

baru: tümüyle, hepsi

basa basa: tekrar tekrar, sürekli, daima, arka arkaya, arka arkaya, peş peşe

basın- kun- tart-: (mallara) el koymak, haczetmek

basınç: baskı

basınçsız unçsız: baskısız

basut: yardım, destek

basut bol-: yardım etmek, destek olmak

basutçı: yardımcı, destekçi

baş: baş, kafa

baş: önder, lider

baş agrag ig: baş ağrısı

baş başagut: önder, başta gelen

başçı: lider

başla-: 1) başlamak 2) idare etmek, yönetmek, hükmetmek

başlan-: hükmetmek, yönetmek

başlayu: önce, ilk olarak, başlangıçta, başta, baş olarak

başlıg ~ baş(lıg): yaralı

başlıg: başlı, kafalı

Başpe: Buda Şākyamuni'nin ilk beş taraftarından birinin adı

başs(ı)z: kafası olmayan, başsız

başsız közsüz: (mecazi) asılsız

baştın: muhteşem, mükemmel

baştınkı: baştaki, birinci

batıglan-: dışkılamak

batıl-: batmış olmak, batırılmak

batut: gizli

bavagr: bir göğün adı

bay: zengin, varlıklı

bay barımlıg: zengin, varlıklı

bay er: zengin kişi, varlıklı kişi

bay(a)gut: ticaret adamı, zengin, zengin tüccar

bayakı: biraz evvel, önce; ancak, henüz, az evvel

bazgan: çekiç, demirci çekici

beçel: sakat,topal

bedize-: resim yapmak, renklerle süslemek, resim çizmek

bedük: büyük, yüksek

beg: hükümdar, bey

begedmek: bey olarak hüküm sürme, iktidar sahibi olma, hükmetme, hükümdar olma

bek katag: sağlam, sıkı

bekeyü tegin-: dirayetli durmak

bekiz: açık, görünen, belli, apaçık

bekle-: kilitlemek, kapamak, bağlamak

b(e)klen- ~ beklen-: kapanmak, kilitlenmek, kapanmış olmak, kilitlenmiş olmak

beklet-: (bir yere) kapatmak, hapishaneye atmak, kilitletmek

beksiz meŋüsüz: devamsız, devamsızlık, istikrarsızlık

bel: kalça, bel, yan

belek: hediye, armağan

b(e)lek ıd-: hediye göndermek

b(e)lgü: işaret, belirti, alâmet

b(e)lgülük: 1) görünen 2) bilinen

b(e)lgülük bol-: görünür olmak

b(e)lgür-: meydana gelmek, ortaya çıkmak

b(e)lgürt-: meydana getirmek, ortaya çıkartmak

belgürtme: ortaya çıkan, ortaya çıkmış olan

belgüsüz: işaretsiz, belirgin değil, görülmeyecek şekilde

bere: mil (mesafe ölçüsü)

berge: ince uzun değnek, kamçı

berge kagıl: ince ve uzun değnek

berk: sağlam, sıkı orman

b(e)rksiz meŋüsüz: geçicilik, fânilik

bertin-: yaralanmak, parçalanmak

bertök: yaralı

berü: beri, buraya

berü evrilmek: buraya dönme

berü kel-: buraya gelmek

berü tart-: beriye çekmek

bez- titre-: sallanmak, titremek

beze-: süslemek, bezemek

bėr-: vermek

bėrim: borç, mali yükümlülük, vergi

bėrim alım: vergi, borç

bėrimlig: suçlu, kusurlu, suç …, yükümlülük …

bėrimlig otın örten-: bahşetme lütfuyla aydınlanmak

bėrt: suç, bir vergi çeşidi

bėş yüz: beş yüz

bėş ajun: beş varlık şekli

bėş ajunlug tegzinç suv: beş varlığın su girdabı (mecaz)

bėş çöpik: beş bulandırma

bėş [o]tuzunç: yirmi beşinci

bėş pançake toyınlar: beş rahip, Buda'nın ilk öğrencileri

beş yapag etöz: beş yapıdan (Skt. pañcaskandha) (oluşan) vücut

bėş y(ė)g(i)rmi: on beş

bėş y(ė)g(i)rminç: on beşinci

bėşinç: beşinci

bıbrı: pantolon

bıç-: kesmek, biçmek

bıç- kes-: (ikiye) biçmek, kesip parçalamak

bıç- os-: kesip (koparmak), kesmek

bıçış- ~ bıçuş: birbirini kesmek, kesişmek

bıçış- kesiş-: birbirini kesme, kesişmek

bırıg: kirli, temiz olmayan

bış-: (manevi ve zihinsel olarak da) olgunlaşmak, pişmek, olgunluğa erişmek

bışıg aş ornı: pişmiş (sindirilen) yemeklerin yeri

bışmak: olgunlaşma

bışrun-: (bir şeyi manevi olarak) yetiştirmek, uygarlaştırmak, meditasyonlu bakmak, (meditasyonla) olgunlaşmak

bi bıçgu: bıçak, bıçaklama silahı

bigin: savaş baltası

bil-: bilmek

bilge: âlim, bilge

bilge bilig: bilgi

bilge biliglig: bilge, bilgelik …, bilgelikli

bilig: bilgi, bilgelik, hikmet

biligsiz: akılsız, bilinçsiz

biligsiz müntrük: bilgisiz, aptal

bilin- ukun-: (günahı) kabul etmek

bilzüklüg: bilezikli

bir: bir rakamı

bir aykı: bir aylık, bir ay süreyle

bir bir: ayrı ayrı

bir kşan üd: bir anda

bir kün bolmışça: bir gün kadar

bir y(ė)g(i)rmi: on bir

bir y(ė)g(i)rminç: on birinci

biraŋigiriti: Şiva'nın maiyetindeki bir varlığın ad

birer: birer, birisi, bir kimse

birisi: kimse, birisi

birle: ile, bununla birlikte

birök: eğer, şayet, …-dığında, bile

birökin: 1) ve ayrıca, ve bundan başka 2) eğer

biti-: 1) yazmak 2) kopya etmek

bitig: kitap

bitit-: yazdırmak

bitit- tegin-: saygı ve hürmetle yazdırmak

biz: biz

biziŋ: bizim

bizni: bizi

bo: bu

bo ok: tam bu

bodi sögüt: Bodhi ağacı

bodis(a)v(a)t: aydınlanma varlığı

bodivan: (bir Buda'nın) aydınlanmasının ağaçlığı

bodlug: boylu, boyunda

bodu-: boyamak

bodu-: çivilemek, mıhlamak, saplamak

bodug: boya, renk

bodul- yodul-: bağlı olmak

bodulmış kişi: (bir öğretinin) mensubu, taraftar

bodun bokun: halk, nüfus

boduyu tokı-: çivilemek

boguş-: birbirini boğmak, boğuşmak

boguz: boğaz, gırtlak

bol-: olmak, ortaya çıkmak

bolarka: bunlara

bolgu: olma, meydana gelme

bolguluk: olacak, olması gerek

bolmak: olma, mevcudiyet, varlık

bor begni: şarap ve bira

bor begni satguçı: şarap ve bira satıcısı

borgu tart-: boru, nefesli çalgı çalmak

borluk: üzüm bağı, bağ, bahçe

boş bol-: (günahtan) kurtulmak

boş ıd-: serbest bırakmak

boş kıl-: azat etmek, ölüyü gömmek veya yakmak için bir örtmece

boşgun-: öğrenmek

boşgur-: öğretmek

boşgut: öğretme, talimat, ders, öğreti

boşgut-: öğretmek

boşgutlug: eğitimli, öğrenen, bilgili, âlim

boşgutsuz: öğretisi olmayan

boşu-: (birisini) azat etmek, (günahlardan) kurtarmak, affetmek

boşug: izin, müsaade, serbest bırakma, affetme, bağışlama

boşun-: kurtulmak, affedilmek, kurtarılmak, bağışlanmak

boyun: boyun, ense

boyunsuz: boynu olmayan, boyunsuz

boz başlıg: boz başlı

Boz bay tirek: erkek adı

bög-: yığmak, biriktirmek

bögteg: sevap, iyi amel

bökün: bugün

bökünki: bugünkü

böküş: düşünme, düşünüp taşınma, düşünce

böl-: bölmek, parçalamak, parçalarına ayırmak, dağıtmak, ayırt etmek

böl- adır-: bölmek, parçalamak, ayırmak, parçalara ayırmak

börk: başlık, takke

böşük körtük: akraba, dost

böy: zehirli örümcek, böy

böz: 1) bez, keten bezi, kumaş 2) pamuklu giysi

böz tokı-: pamuklu kumaş dokumak, bez dokumak

Br(a)hmadate: Benares şehrinin bir kralının adı

br(a)hmalok: (Budist kozmolojide) bir gök katının adı

br(a)hmalok t(e)ŋri yėri: Brahmaloka göğü

Br(a)hmavati: Maitreya'nın annesinin adı

Br(a)hmayu: Maitreya'nın babasının adı

br(a)hmayulug: Brahmāyu'ya ait, Brahmāyu …

braman: Brahman

Brhasvadi: bir kâhinin adı

Budarakişit: Budist bir ustanın adı

buka: boğa

bukaç: tencere

bukagu: hapishane, zincir

bul-: bulmak

bulgan-: hiddetlenmek, kızmak, huzursuzlanmak

bulganyuk: şaşkın, bulanık, heyecanlı

bulguluk: bulunacak

bulınç: fayda

bulıt: bulut

bultuk-: mevcut olmak, bulunmak

bulunç: kazanç, alma, ele geçirme, fayda, yarar

bulunç alınç: kazanç, fayda, yarar

buluŋ: köşe, bucak, bölge, taraf, yön, uç

buluŋ yıŋak: yön, taraf

burkan körki: Buda heykeli, Buda figürü

burkan kutı: Buda rütbesi, saadeti

burkan şazini: Buda disiplini

burkanlıg: Budalı, Buda …

burkırak: asık yüz, (yüz ifadesi) çok suratsız, çok keyifsiz

burnaç: küp, testi, su testisi, toprak kap

bursaŋ: cemaat, topluluk, cemaat üyeleri, meclis

bursoŋ: (Budist) topluluk , cemaat, cemaat üyeleri, rahip topluluğu

bursoŋ kuvrag erdni: cemaat cevheri

burun: burun, koklama organı

buruntuk: burunluk

buşı: sadaka, bağış, sadaka verme

buşı bėr-: sadaka vermek

buşı tavar: sadaka

buşıçı: dilenci, sadakanın alıcısı

buşıcı koltguçı: dilenci

buşıla-: sadaka vermek

buşıl(ı)g ~ buşılıg: sadaka …, sadakalı

buşılıg yagış: sadaka bağışı

busuş: keder, dert, üzüntü, endişe, kaygı, üzüntü

busuş kadgu: dert, endişe

busuşlug: acıklı, üzgün, kederli, endişeli, üzüntülü, üzüntü …, keder …, ağıt …

busuşlug kadgulug: kederli

buşussuz: kalbi temiz, kedersiz, tasasız, endişesiz, kaygısız

busuşsuz sakınçsız: kalbi temiz, endişesiz, tasasız

but: bacak

butarla-: yırtıp koparmak, yırtıp ayırmak, parçalamak, parça parça etmek

butık: bölüm

butık çıbık: dal

buyan: sevap, iyi amel

buyan edgü kılınç: sevap, iyi amel

buyançı: iyiliksever kişi, iyilik eden

buyanlag → buyanlıg

buyanlıg: sevaplı, sevap …, Puṇya …, Puṇya'lı, Puṇya'lı olma 2) kutsal

buyanlıg it-: sevap işlemek

buyansız: sevapsız, iyi amelsiz, ahlaka aykırı

buyruk: komutan, amir

buyruk bütrük: bakan ve komutan

buz- artat-: 1) yok etmek, yıkmak, bozmak 2) (kural, talimat, yönerge) çiğnemek

buza butarla-: yırtıp koparmak

buzagu: buzağı, dana

büdi-: dans etmek

bügü biliglig: büyülü

bük-: eğip, bükmek

bükri: 1) eğilmiş, bükülmüş 2) testis, taşak

bükrül-: bükülmek, eğilmek

bür: tomurcuk, demet, çiçek salkımı

bür butık: tomurcuklar ve budaklar

bürt-: dokunmak, değmek, ele almak

bürtmek: temas, dokunma objesi

bürtül-: dokunulmak

bürün-: örtünmek, bürünmek

bürünçüklüg: örtülü, kaplanmış

büt-: tamamlanmak

bütmek: bitme, sonuçlanma, yerine getirilme, gerçekleşme

bütrük: komutan

bütür-: tamamlamak, bitirmek, yerine getirmek

bütürü: tamamıyla, tümüyle

ç(a)hşapat tamga: Şiksapada'nın damgası

ç(a)hşap(a)tl(ı)g: ahlaklı, emre riayet eden, ahlaklılığa dikkat eden, disiplinli

ç(a)hşaput ~ çahşaput → ç(a)hşap(a)t: emir, ahlaklılık, dinî niyet, disiplin, ahlaklı talim

ç(a)hşaputlug → ç(a)hşap(a)tl(ı)g

çaç kaş yinçü monçuk: firuze, yeşim, inci ve boncuk

çadır: kireç, kül

Çahu: bir kahinin adı

çak-: çarpmak

ç(a)kir ~ ç(a)k(i)r ~ çakir: 1) disk (bir silah), tekerlek 2) Buda'nın ve Maitri'nin güzellik işareti

ç(a)k(i)r lakşan: Çakralaksana

ç(a)kr(a)v(a)rt(i) ilig kan: Çakravartin hükümdar, tekerleği çeviren yani evrensel hükümdar, yeryüzünün hükümdarı

ç(a)l(a)dar ~ çaladar: küçük göl, göl veya küçük gölün adı, jaladhara

Çalapr(a)base: bir Nāgarāja adı

çambu: jambol, Java eriği

Çambudvip: bir yer adı (= Hindistan); efsanevi bir kıta da, Jambudvipa

çanak: çanak, küçük çanak

çankirmit kılu yorı-: volta atarak yürümek

çankramit: dolaşma, volta atma

çantal: cellat, kastsız bir kişi

Çarake: bir tanrının adı

çarıhoş → çirhoş

çaşut sözlemek: iftira etme

çatak: Buda'nın önceki doğumu, Buda'nın önceki doğum hikâyesi

çeçek: çiçek

çeçeklig: çiçekli, çiçek …

çedavan → çetavan

çentak: hamam

çetavan: Şravasti şehrindeki bir Hint manastırın adı bir ormanın adı

Çetika: hizmetçi kızın adı

çıgay: fakir, yoksul

çıgtın yarsok: iğrenç

Çımbudvip → Çambudivip → Çambudvip

çigin: ipek, kenevir, altın diba, ipekten, altın dibadan

çigjin: bir tür darı, pişmiş hububat

çikin: ölçü birimi (arşın)

çilteg: saygı, hürmet

çimeli: karınca

çimgen: çimen

çinagantik: Himalaya'da yetişen şifalı bir bitkinin adı

çintamani: mücevher

çintamani erdni: mücevher

çintan: sandal ağacı

çirhoş: üzüm ezme aleti, sıkma makinesi

çirtarte → çitrar(a)te

Çirtarte: Maitreya'nın maiyetindeki bir zenginin adı

Çitrasene: bir Gandharva'nın adı

çog: ihtişam, ün, şöhret, haşmet

çog yalın: haşmet, parıltı

çoglug yalınl(ı)g: haşmetli, parlak

çogsuz: sönük, parıltısız, renksiz

çogsuz yalınsız: sönük, parıltısız

çoka karı: ihtiyar, yaşlı, kocamış

çokra-: kaynamak, fokur fokur kaynamak

çom- bat-: batmak, suya gömülmek

çomak: çekiç, topuz

çor: bir unvan

çupagan: çiğde, hünnap

çupagan evini: hünnap tanesi

çüntse: çatı kirişi

d(a)kşan(a)p(a)t: Hindistan'ın güney vilayetinin adı, Deccan

Danasamate: efsanevi bir hükümdarın adı

d(a)rmasaŋit: Dhārma'nın ortak alanda, topluca vaaz edilmesi

D(a)rm(a)vir: erkek adı

dentar: rahip, keşiş

Dev(a)dat: Buda sakyamuninin muhalifinin adı

didim: alın çemberi, taç

didimlig baş: taçlı baş

Dravi: Buda Vipaşi'nin öğrencisinin adı

Drtiraştre: bir Lokapala'nın adı

duşk(a)rçar: dünyadan el çekme, münzevilik

dutagun: münzevilik ile ilgili uygulama

dyan: meditasyon, istiğrak, meditasyon aşaması

dyan sakınç: meditasyon zihniyeti, meditasyon düşüncesi, dalma

dyan samar: meditasyon

dyanlag: Dhyāna ..., meditasyona ait,

eçi: ağabey

ed: mal mülk, servet, eşyalar

ed: dışkı, pislik

ed tavar: 1) mal mülk 2) ürün

eder yügön: at başlığı, yular

edgü: 1) iyi 2) güzel, olağanüstü 3) erdem, fazilet, sevap 4) şans

edgü edgü: mükemmel

edgü erdem: iyilik, fayda, liyakat ve etki

edgü erdemlig: erdemli

edgü kılınç: sevap, iyi amel, yararlı iş, iyi tabiat, iyi huy

edgü ögli: iyi niyetli, iyiliksever, arkadaş olan

edgüli ayıglı: iyi ve kötü

edgülüg: erdemli, faziletli

edgülüg iş: faydalı eser, faydalı iş

edgüti: iyice, doğru bir biçimde, gereğince

ediz: yüksek, heybet

ediz köy-: yanmak

ediz yügsek: yüksek

edlen-: kıymetlenmek

Egil Karti: rahip olmayan erkek Budist

egir-: eğirmek, (ip) eğirmek, örgü ile sarmak

egril- bükrül-: eğilmiş olmak, bükülmüş olmak

egsük k(e)rgek: eksiklik, noksanlık, eksik, (bulunma hâli ekiyle) daha az

egsüksüz k(e)rgeksiz: eksiksiz, noksansız, hatasız

ekapuntrak: bir gökyüzü sarayının adı

eke: kız kardeş, abla

elap(a)tre: bir Nāgarāja'nın adı

elgek: elek

elig: el

elig: elli, ellinci

elig yeti kolti altı yüz tümen: sayısız, 57 kere 6.000.000

elt-: 1) götürmek 2) (başka bir yere) taşımak 3) refakat etmek, kılavuzluk etmek

eltinmek: (e'töz ile birlikte) (kendini) besleme

em: ilaç, çare

emgek: 1) acı çekmek, acı duymak, kendini üzmek 2) zahmet, sıkıntı, güçlük

emgek emgen-: sıkıntı, ızdırap, acı çekmek

emgek kör-: dert çekmek

emgek tegin-: ızdırap çekmek

emgek tolgak körkit-: acı çektirmek

emgek toşgur-: ıstırabı bitirmek, ıstırabı yok etmek

emgek tözlüg: acı ile dolu olma

emgeklig: ızdıraplı, acı dolu

emgeklig tolgakl(ı)g: dertli

emgeksiz: 1) acısız, ağrısız, ıstırapsız 2) zahmetsiz

emgeksiz meŋilig: acısız ve sevinçli

emgen-: acı çekmek, acı duymak, kendini üzmek

emget-: acı çektirmek, acı vermek, eziyet etmek

emgetgüçi: acı çektiren, eziyet eden

emgetmeksiz: acı çektirmesiz, zarar vermesiz, eziyetsiz

emig: meme, göğüs

emit- kamıt-: yere düşmek

emiz-: emzirmek

emle- ota-: iyileştir-

emsiz: ilaçsız, devasız, çaresiz

emsiz örünteksiz → emsiz yörünteksiz

emsiz yörünteksiz: ilaçsız, devasız, çaresiz, telafisi mümkün olmayan

en-: aşağı inmek,

ençgü: huzurlu

ençgülüg: rahat, huzurlu, sakin, sükûnetli, huzur …

ençsiz: rahatsız, huzursuz, yorulmaz

enetkek ili: Hindistan, Hint ülkesi

Enetkekçe: Hintçe, Sanskritçe

eŋçi meŋçi: avcı

eŋen- erksin-: sahip çıkmak

eŋer teger: salkım salkım

eŋeyü: hususi, hususi bir şekilde

eŋin: omuz

eŋit-: öne doğru eğilmek, bükmek, eğmek

er-: 1) olmak, bulunmak, var olmak 2) yaşamak, ikâmet etmek

er at: erkek

er kul küŋ: erkek ve kadın köle

erdemlig: erdemli

erdni → erdini

erdni: mücevher, değerli taş, değerli şey

erdnilig: 1) mücevherle süslenmiş, mücevherli 2) değerli, kıymetli

eren: erkekler

erençü: bir tür elbise, bir ceket

ergü: ikamet yeri, ev, konut, oturma yeri

ergülük: ikamet, oturma

ergür-: (bir şeye) ermek, ulaşmak

erig: davranış, tutum

erig: kaba, küstah, yüzsüz

erig barıg: davranış, yaşam tarzı

erig sarsıg: kaba, küstah

erigme: olan, … - da var olan

erin: dudak

erin-: üzülmek, tasalanmak

erinç: yoksul, fakir, zavallı, acınacak, şanssız, biçare

erinç çıgay: yoksul ve fakir, fakir

erinç y(a)rl(ı)g: yoksul, sefil, perişan

erinçkençig: fakir, acınacak

erinçlig: haz etmeyen, hoşnutsuz, bıkkın, olumsuz,

erinçlig karınçlıg: haz etmeyen, hoşnutsuz, olumsuz

erinçü: günah, suç

erinçülüg: günahkâr, günahlı, günah olan, kusurlu

erintür-: kızdırmak, üzmek, acı vermek

erit-: hor görülmek, aşağılanmak, lanetlenmek

erk: güç, iktidar, hâkimiyet, hüküm

erk tart-: iktidar sürmek, hüküm sürmek

erk türk: güç, iktidar, hâkimiyet, hüküm, bağımsızlık, zor

erk türk tart-: iktidar sürmek, hüküm sürmek

erkeç teke: erkek keçi, teke

erkek ~ erk(e)k ~ irkek: erkek, erkekler

erken: … ken, tam … iken, … olduğu zaman

erki: mi acaba, acaba

erklig: güçlü, hükmeden, sınırsız yeteneği olan

erklig küçlüg: güçlü, kuvvetli, kudretli, iktidar sahibi

erklig türklig: güçlü, kuvvetli, kudretli

erksin-: 1) hüküm sürmek, hakim olmak 2) hak sahibi olmak, kendi mülkü saymak, mülkiyetine almak

erksiz ~ (e)rksiz: güçsüz, kuvvetsiz, kudretsiz, zayıf

ermek: varlık şekli, mevcudiyet, varlık

ermen: ot

erŋek: parmak

erŋek suk-: dürtmek

erŋek sukı-: parmak şıklatmak

erŋek uçı: parmak ucu

erpek: testere

erpekle-: testere ile kesmek, biçmek

erpeş-: karşılıklı testere ile kesişmek, birbirini biçmek

ert- bar-: geçmek, geçip gitmek

ert-: 1) geçmek, arkasında bırakmak 2) kabahat işlemek, (günah) işlemek

erte taŋ: şafak vakti

erte: sabah erkenden, sabahleyin; früher || evvelce, eskiden

ertimlig: geçici, fâni

ertimlig e'töz: geçici beden, fâni vücut

ertiŋü: çok, fazla, fevkalade, son derece, aşırı, şiddetli

ertür-: (zaman) geçirmek

ertürü: (zevkini) çıkarmak, (sevinç) hissetmek

erüş üküş: birçok, çok sayıda, bol

esil-: eksilmek, inmek, azalmak

esin: yumuşak hafif rüzgâr, esinti, meltem

esirkençsiz: eli açık, cömert

esirkenmek: cimri olma

esiz: kötü, alçak

eskir-: eskimek, çürümek, yıpranmak, yıpranmış olmak

esne-: esmek

esri: boş laf, gevezelik

esri kusrı: renkli, alacalı, rengarenk

esür-: sarhoş olmak, mest olmak, esrimek, hayran kalmak

eş: 1) arkadaş, yoldaş 2) eş, karı

eşi: hanım, eş

eşiç: kazan

eşiç irklik: kazan, tencere

eştür- tuyuz-: bilgilendirmek, dinletmek

et: (insan) eti, beden

et kan: et ve kan

et kırtış: ten rengi, görünüş

et kötki: et dağı

et yumgak: et yumağı, et yığını

etçi: kasap, et satan kimse

etek: etek, kenar

etig: 1) donatım, takı, süs 2) alet, makine, teçhizat

etiglig: süslü, birleşik, sahip olan, donanımlı

etinlig: kulağa hoş gelen

etinlig seviglig: ezgili ve hoş

etiz-: çalmak, müzik aleti çalmak, müzik yapmak, tınlatmak

etlig kanl(ı)g e'töz: etli, kanlı vücut

etlig terlig kanl(ı)g e'töz: etli, terli ve kanlı vücut

e'töz: vücut, hayat

e'töz eltin-: geçimini sağlamak

e'töz kod-: ölmek

e'tözin küzedür: vücudu muhafaza eden kişi

e'tözlüg: 1) beden …, vücut …, … bedeni olan, bedenli, … bedeninde olan 2) … biçimli

etük: çizme, ayakkabı

ev bark: 1) ev bark 2) Buda olmak (metaforik olarak)

evde ün-: evden çıkmak, dünyevi hayatı arkasında bırakmak

evin: tohum, tahıl tanesi

evinlig: damlalı

eviŋ kişi: yabancı kişi

evir-: 1) (yazı) çevirmek 2) döndürmek, çevirmek

evril-: 1) dönmek, dolanmak 2) çevrilmek

evriş: davranış, davranış tarzı, tutum, (yaşam) biçimi

evrit-: döndürmek

evritmiş üd: değişen zaman

eyegü ~ eyekü: kaburga kemiği

eyin: izleyen, göre, uygun olarak, uyan

eymen-: korkmak, korkak olmak, korkmuş olmak, korku hissetmek

eymençsiz korkınçsuz: korkusuzluk, korkusuz

eymenmek: korkma, korkarak …

Ezrua: Maniheizm'de en büyük tanrı, büyüklük babası, Brahma

Ezrua t(e)ŋri iligi: Brahma, tanrılar hükümdarı

ezüg: asılsız, aldatıcı, yalan

ezüg sözle-: yalan söylemek

ezüg yalgan sav: yalan

ėki ~ iki: iki rakamı

ėlgür-: korumak, muhafaza etmek

ėn: toprak Faptsun: kişi adı

ėrt bėrt: suç, borç, yükümlülük, vergi

ėrtsiz bėrtsiz: vergisiz

ėşid-: işitmek, dinlemek

ėşidil-: duyulmak, işitilmek

èşidü kanınçsız: dinlemeye doyulamayan

èştil- → èşidil

Gandarv: bir semavi müzisyen

Gandarvi (br) → Gantarve: bir Yakşanın adı

Gantahast yaŋa: fil Gandhahastin (bir Buda'nın adı)

gantar: Peşaver civarında bir ülkenin adı

gantik: rahiplerin işaret aleti

gantik ıgaç: gandika tahtası

gaŋ ügüz: Ganj nehri

gautam: bir soy

Gautame katun: bir Buda'nın adı

Gavanpati: Buda'nın bir öğrencisinin adı

Glanab(a)tre: bir Budist hocanın adı

gotike: bir arhantın adı

Gunaprabe: Budist bir yazarın adı

H(a)imavate: bir Yakşa'nın adı

himavanti → himavant

himavant: bir dağ adı, Himalaya

Hormuzta: İndra, Şakra (tanrıların kralı)

hwa çeçek: çiçek

ı: ekin, tarla ürünü, hububat, tahıl

ı ıgaç: çalı ve ağaç, ağaç

ı tarıg: hububat, ekin, mahsul, tahıl

ıd-: 1) göndermek, yollamak, çıkarmak 2) ışın yaymak 3) müsaade etmek, izin vermek

ıdala-: vazgeçmek, fedâ etmek, bırakmak

ıdış-: birbirine göndermek

ıdok: kutsal, mukaddes

ıdok elig: kutsal, mukaddes, pek muhterem el

ıgaç: ağaç (beş unsurdan biri olarak da kullanılır), tahta, kalas

ıgla- sıgta-: ağlamak, inlemek

ımga: dağ keçisi

ınag sav sözleş-: (birbirine) itimat etmek

ınal: bir unvan

Inal: kişi adının bir bölümü

Inal kent: Inal kent

ınan-: (bir şeyden) çare aramak, güvenmek

ınanç: güvenilir kişi, sarayın ileri geleni

ınaru: (bulunma hâli ekiyle) … -dan itibaren, boyunca

ınçıkla-: inlemek

ınga: değersiz, kıymetsiz

ıntın: öteki, öte taraftaki

ır: şarkı, türkü

ırak: uzak

ır(a)k yol: uzak yol

ırakdakı yakındakı: uzaktaki ve yakındaki

ırgak → ırŋak

ırgak çengel: fil yetiştiricisinin kullandığı kanca

ırgal-: titremek, sallanmak, silkinmek, sarsılmak

ırla-: şarkı söylemek

ısırka: saray, kule

ısıt-: ısıtmak, sıcak duruma getirmek

ışuk: zırh, miğfer

ıyat-: utanç

iç: iç, iç bölge

iç-: içmek

içegü: iç, iç organlar

içgek: şeytan, yakşa

içger-: bir işi üzerine almak

içgü ot: ilaç

içinte: içinde

içinteki: içindeki, … -nın içinde

içir-: içeri almak

içtin sınar: içine doğru

idiş tavar: malzeme, mal mülk, kap, kâse, kap kacak, tabak çanak

ig: hastalık

ig agrıg: hastalık

igid-: beslemek, bakmak, (birisiyle) ilgilenmek, büyütmek, yetiştirmek

igid- beltürt-: beslemek, yetiştirmek, bakmak

iglemek: hastalanma, hasta olma, hastalık

iglig kemlig: hasta

iglig yatgu ev: hastane

igsiz togasız: hastalıksız

igsiz togasız adas(ı)z tudas(ı)z: hastalıksız ve tehlikesiz

iki kırk: otuz iki

iki otuzunç: yirmi ikinci

iki yartım kıl-: iki yarıma ayırmak

iki y(ė)g(i)rmi: on iki

ikidin: her iki (taraftan), iki taraf

ikidin sınar ülüşin kutrulmak: iki türlü kısmetten kurtulmak

ikigü → ikegü

ikigü: her iki, ikisi, her ikisi, ikisi birlikte

ikik: tekrar

ikile: ikinci kez, bir daha

ikileyü: yeniden, tekrar, ikinci kez, iki kez; (olumsuz) bir daha asla (→ekileyü)

ikin: arasında

ikin ara: arasında

ikin ikin: yeniden

ikinti: ikinci, ikinci olarak

ikinti ugurlug: ikinci dönem

ikintis(i)z ~ ikintisiz: rakipsiz, örneksiz, eşsiz, benzersiz, yegâne, biricik

ikintişke: birbirine, birbirlerine

ikirer ikirer: ikişer ikişer

ikşu kamış: şeker kamışı

il: devlet, ülke

il balık: bir yer adı (= Beşbalık)

ilgeysük: akıllı, becerikli

ilgezük → ilgeysük

ilig ~ yilig: bağ

ilig: hükümdar

ilig kan: hükümdar

ilig tutug: bağ, bağlı, bağlantı

iligsiz tutugsuz: bağsız, bağı olmadan

ilinçü: sevinç, neşe, oyun, zevk, eğlence, keyif, dinlenme

ilinçüle-: eğlenmek, oynamak, gezinmek

ilinçülegülük: eğlence için

iliş-: birbirine bağlı olmak

ilk: ilk, birinci

ilki: ilk, birinci, önce

ilki ilki: geçmiş, geçen, geçmişte olan, çok önceleri, en birinci

ilki üçüleri: ilk üçü

ilkideki: önceki, evvelki, önceden

ilkisiz: başlangıçsız

in-: inmek, aşağı inmek

ince ök: fakat, ama

ince: böyle, bu şekilde, şöyle, yani

inçip: bununla birlikte, diğer taraftan, ancak

inek: haya torbası, testis torbası, taşak

inek bükri: testis torbası, taşak

inek kap: haya torbası, testis torbası

ingek: inek

ingek yagı: inek yağı

ini: küçük erkek kardeş

intin → ıntın

intin yoguç keç-: karşı tarafa geç-

intinki: öteki yandaki

iŋir: alacakaranlık

iŋle- erksin-: gasp etmek

irbiç: pars

iriŋ tav: irin ve salgı

irk: genç erkek keçi, koç

irkle-: adım atmak, tırmanmak, ortaya çıkmak

irkleyü: tırmanmak, adım atmak

irü belgü: Lakşana, işaret, alamet, güzellik işareti

irük: kusur

iryapat ~ iryap(a)t: davranış çeşidi, uygun davranış, tutum, hareket

isig: sıcak

isig amrak: sevgili, şefkatli

isig öz: can, hayat, yaşam

isig özlerinte adır-: canlarına kıymak

iske-: koparmak, söküp almak, yırtmak, parçalamak

iste- tile-: (bir şeye) çabalamak, arzu etmek

iş: iş, görev, çalışma

iş ba-: kullanmak, yararlanmak

iş işle-: çalışmak, iş yapmak

iş küç: hizmet, anlaşma

iş küdüg: 1) iş, davranış 2) doğaüstü yetenek

işle-: çalışmak, yapmak, yerine getirmek, işlemek

işlet-: 1) çalıştırmak 2) kontrol etmek

işlig küdüglüg: işli, iş …

it-: 1) yaratmak, hazırlamak, donatmak, inşa etmek, yapmak, yerleştirmek 2) süslemek, bezemek

it- tokı-: (bina, duvar, şehir) yapmak, kurmak, inşa etmek

İtegüi: erkek adı

itil-: süslü olmak, donanmış olmak

itiş-: itişmek, (şakadan) itişmek

itlin-: kaybolup gitmek

iy-: yere indirmek

iz: iz, ayak izi, işaret, yol

juk: şilte, döşek

ka kadaş: akraba

kaç: ne kadar, kaç

kaç-: kaçmak, koşmak

kaçan: 1) … -dığı zaman, … -dığında 2) asla, hiçbir zaman

kaçan neŋ: asla, hiçbir zaman

kaçıg: duyu organıları, duyu

kaçıg oron: organ

kaçıg üd: duyusal evre

kaçıg yol: duyu tarzı

kadar → kadır

kadar: öfkeli, vahşi

kadaş: akraba, hısım, aile efradı

kadgu: keder, kaygı, lekeleme, ihtiras, tutku

kadır-: parçalamak

kadış: kayış, dizgin ve gem

Kagal: erkek adı

kal-: kalmak, durmak, var olmayı bitirmek

kal telve: deli

kalak → kalık

kalaklıg: … katlı, donatılmış

kalallıg kir: kalala kiri

kalavink: bir kuş adı

kalık: 1) kat, kule 2) üst kattaki oda, kule odası

kalın: koyu, yoğun

kalın kutın: büyük bir kut ile

kalın kuvrag: yoğun, kalabalık topluluk

kalınçsız: sonsuz

kalısız: kalıntısız, eksiksiz, kalıntısız şey, bütün, tam

kalingasap(a)rş: Kalinga kumaşı gibi yumuşak dokunma

kalŋula-: süzülmek, (suda) sürüklenmek

k(a)lp: dönem, devir, çağ

k(a)lp üdün: çağ zamanında

kaltı: yani, demek ki, şu şekilde, bu şekilde, mesela, şöyle, tıpkı, nasıl ki

kalva: sebze

kalvalak → kalvalık

kalvalık: sebze bahçesi

K(a)lyani: kadın adı

kam: büyücü, şaman, dinî mütehassıs

kamag: bütün, tüm, hepsi, her

kamagda ögitmiş: hepsinden yüce

kamagda yėg: en iyi(si), en birinci

kamaglıg: birlikte, ortak, genel, bütün, herkesin emrine amade olan

kamagu: hepsi birden, bütünü

kamıç ~ k(a)mıç: kepçe

kamıl-: yere yığılmak, aşağı yıkılmak, yere düşmek

kamış: kamış, Hint kamışı, bambu, şeker kamışı

kamış alaçuk: kamış kulübesi

kan: han, hükümdar

kan: kan

kan-: 1) (dileğin) gerçekleşmesi 2) tatmin olmak, doymak

kanakamuni: bir Buda'nın adı

kanamlag: hoşnut, memnun, memnuniyetli

kança: nereye?

kançanaçakar altunlug yėr: altın yer (Hint kozmolojisinin alanı)

kanımlıg todumlug: hoşnut, memnun

kanımlıg: hoşnut, memnun, memnuniyetli

kanınçsız: doyulamayan, doymak bilmez, doyumsuz

kanka: nereye, -a

kanlıg: kan …, kanlı, kandan oluşan

kanmak: gerçekleşme

kanmaksız telgenmeksiz: memnuniyetsiz ve heyecansız

kanta: 1) nerede? 2) …-a 3) nasıl (nereden)

Kante: Buda Vipaşi'nin öğrencisinin adı

kantıran ~ kantaran: nereden?, nasıl?

kantur-: (istek) yerine getirmek, memnun etmek

kantur- bütür-: (istek) yerine getirmek

kaŋ: baba

kaŋlag: babalı, baba …

kaŋlag erdini: baba mücevheri (mecaz)

kaŋlı: araba, kağnı, taşıt

kap k(a)ra ~ kap kara: kapkara, simsiyah

kap: kâse, çanak

kapıg: 1) kapı 2) büyük kapı (Maniheist kozmolojide on iki kozmik kapı)

kapilavasdu: Hindistan'da bir şehir adı

kapilvastu → kapilavastu → kapilavasdu

kapir: kafur ağacı

kara ~ k(a)ra: 1) kara, siyah 2) yüksek

k(a)ra bulıt: siyah bulut, kara bulut

kara tag: kara dağ, yüksek dağ

k(a)ra tütün: kara duman, kara buhar

k(a)ra yėr: çorak arazi, ağaçsız arazi

k(a)raja: aşı boyası renkli rahip elbisesi, rahip cübbesi

karak: göz, göz bebeği, göz yuvarlağı

karakuş teglügen: akbaba

karan → karın

karanlag → karanlıg

karanl(ı)g: karanlık

karanlıg kararıg tünerig: karanlık

karaŋgu ~ k(a)r(a)ŋgu: karanlık, koyu

karga: karga

karı: yaşlı, yaşlı ve saygın, ihtiyar

karım: hendek, kale hendeği, çukur

karımak: yaşlanma, yaşlılık

karın: 1) karın, mide 2) rahim

karınçlıg: hoşlanmama, tiksinti, isteksizlik

karınlıg: karın …, ana karnı …, ana rahmi …

karlıg tag: karlı dağ (yani Himalaya)

karmala-: yağmalamak, gasp etmek, zorla almak

k(a)rmaput: hareket, davranış biçimi

kars: yün kumaş, çuval gibi kumaş

karşı: saray

karti(br) → karte: rahip olmayan erkek Budist

Karti Egil: rahip olmayan erkek budist

karti körki: grhastha görünüşü

Karun(a)grive: Budist bir yazarın adı

karva-: dokunmak, sıkı tutmak, yakalamak, kavramak

kaş: yeşim (taşı)

kaş: Kāşī'den oluşan değerli bir kumaşın adı

kaş atl(ı)g: yeşim (taşı) Hindistan'da bir şehrin adı, Kaşi

Kaşip: bir Buda'nın adı

kat: kat, katman

kat-: katlamak

kat kadrak: dağ geçidi

kat- kar-: karıştırmak

kata: kez, … defa

katag: sağlam, güçlü

kataglan- ~ katıglan-: gayret etmek, çabalamak

kataglanmak → katıglanmak

katags(ı)z: katıksız, saf

katali sögüt: muz otsul bitkisi

k(a)tgaviş(a)nak(a)lpe pr(a)ty(e)kabut: bir Khadgavisanakalpaka Pratyeka Buda

katı karı: karıştırılmış, katıklı

katıg: 1) sert, katı, sağlam 2) yüksek sesli

katıg katgı: kaba, sert

katıg katgı erig: küstah

katıglanmak: zahmet, çaba, gayret

katıglıg: (bir şeyle) bağlı, karışık, (bir şeyle) karıştırılmış, birleşik

katıl-: karışmak, katılmak

katıl- karıl-: (bir şeye) karışmak, (bir şeyle) ilgi kurmak, karışmak

katun: hatun, kadın

kauşike: İndra'nın lakabı

kavagu: kav, fitil

kavıra kuç-: kucaklamak

kavış-: buluşmak, birleşmek

kavışur- → kavşur-

kavışur-: buluşmak, birleşmek

kavrıl-: kavrulmak, kurumak, sararmak,

solmak

kavşa-: kuşatmak, etrafını çevirmek

kavşur-: (elleri) birleştirmek, kavuşturmak

kay: sokak, cadde

kay-: geriye dönüp bakmak, dönmek

kayak: kaymak, tereyağ

kay(ı)l-: geri dönmek

kayın-: kaynamak, haşlamak, pişmek

kayın- bış-: kaynamak, haşlamak, pişmek

kayın- çokra-: kaynamak

kayların beltir: sokak ve dört yol ağzı

kayu: hangi, böylesine, herhangi bir

kayu erser: her ne ise

kayu kayu: 1) her kim olursa olsun, her kim 2) hangisi, hangi

kayu üdün: … -dığı zaman, ne zaman

kayudın sıŋar: hangi tarafta

kazgan-: kazanmak, biriktirmek, toplamak, (bir şeye) sahip olmak

kazguk: kazık

kaznak → kıznak

k(a)znak: depo, ambar

keç-: bağlanıp kalmamak

keçmedin: yakında, derhâl, hemen

keçür-: geçirmek

ked- tona-: kıyafet giymek

kedgü tonangu: kıyafet, giyim

kedim ton: giysi

kedür-: (birini) giydirmek, (birisine) bir şey giydirmek

kekük: guguk kuşu

kel-: (birle ile birlikte) (biriyle) buluşmak, (bir şeye) katılmak, ulaşmak

kelig: büyülü dönüşüm

keligme: gelen

kelim → k(a)lam

kelim şuk: kalem

kelmek: gelme

kelür- ~ k(e)lür-: getirmek, getirtmek, göstermek, yanında getirmek

kemi: gemi, kayık, sandal

kemiş-: 1) atmak, yere sermek, terk etmek, sapmak (metafor)

kenç: genç, küçük

kençik: yavrucuk, çocukcağız, küçük çocuk

kençk(i)ye: küçük, embriyo, yeni doğmuş bebek, yeni doğan

kent uluş: şehir

kentir: kenevir

kentlik: kentlik, şehrin olduğu alan kadar

k(e)ntü: kendi

k(e)ntü k(e)ntü: ayrı ayrı, herkes kendisi

keŋ yetiz: geniş, uzak

keŋirsig: yanık, yanmış

keŋşeş-: danışmak, müzakere etmek, tartışmak

kepek: kepek

kepez: pamuk (bitkisi)

k(e)rgek: lazım, gerek

k(e)rgekle-: gerekmek, istemek, talep etmek

kerig: işkence sandalyesi

kerk ~ k(e)rek → k(e)rgek

kerki: balta

k(e)rpiç: tuğla, kerpiç

kesar: bir çiçeğin içi, (çiçeğin) erkek organı

kesari arslan: aslan

kesarlıg: erkek organlı çiçek

kesiş-: birbirini kesmek

keşi: öğretmen, üstat

k(e)şi açari: öğretmen, üstat

keter-: gidermek, uzaklaştırmak, çıkarmak, ortadan kaldırmak

ketumati: bir yer adı (Maitreya'nın biyografisi ile bağlı olan şehir)

keviz: kilim, örtü, yorgan, halı; keçe kumaşı

keyik: geyik

keyik begi: yabani hayvanların efendisi (= aslan)

keyikçi: avcı

keze yorı-: dolaşmak, gezmek

kezig: dizi, sıra

kezig tizig: sıra, soy sırası, dizi

kezigçe: sıraya göre, sırayla, tek tek

kėç: uzun zaman

kėd-: giymek

kėdin: yapı

kėdinlik: yapı kompleksi

kėdinte: arkasında

kėdirti: arka, arkasına

kėn: 1) -dan sonra, sonra, son 2) gelecekteki, sonraki

kėn keligme: gelecek zamandaki

kėn kelir üdün: gelecekte

kėn tüpinte: sonunda

kėniŋe: (daha) sonra

kėnki: sonraki, daha sonraki

kėnti[n]ki: arkadaki, batıdaki

kėŋ alkıg: bol, geniş, ayrıntılı

kėŋirü ~ kėŋürü: ayrıntılı, ayrıntısıyla, kapsamlı

kėrtgün-: inanmak

kėrtgünç: inanç, din, güven

kėrtgünç köŋüllüg: inançlı, dindar

kėrtgünçlüg: inançlı, dindar, inanç …, din …

kėrtü: gerçek, hakikat, doğru

kėrtü köŋüllüg: hakikat, doğruluk, samimi

kėrtülüg: inançlı

kėtmek: gitme, ayrılma

kıçur- tapla-: başkasının zarara uğramasına sevinmek

kıdıg: kıyı, kenar, sınır

kıdıgulug → muhtemelen kılkudruk için

bir hata

kıg: pislik, kir

kıg ügmek: gübre yığını

kıl: kıl, saç, hayvan kılı

kıl-: yapmak

kılıç: kılıç

kılık: huy, karakter, tabiat, davranış, tutum, yaradılış

kılın-: 1) davranmak, tavır takınmak 2) (biçim) almak, yaratılmak

kılınç: 1) amel, iş, eylem, davranış 2) yaratılış

kılınç erig: davranış, tutum

kılınç t(e)ŋrisi: Karma tanrısı (Yama)

kılınçl(ı)g: işten ibaret olan, … davranışlı, … yaradılışlı

kılınçl(ı)g (o)ot: var olma ateşi

kılkudruk: bir kuş türü

kılmak: yapma, etme, davranma

kın → kıyn

kın kızgıt kötür-: ceza çekmek

kınlık: tutukevi, hapishane, cezaevi, işkence odası, zindan

kıntur-: cezalandırmak

kırk: kırk

kırkın: kadın hizmetçi; cariye

kırtış: yüzün rengi, bet beniz

kırtışl(ı)g: (güzel) yüz renkli

kıs- taŋ-: baskı altına almak, sıkarak içine sokmak

kısag taŋag: kısıtlama ve kasvet, daralma, sıkılma

kısga: kısa, sınırlı

kısga özte yaşta: kısa ömürde

kısgaç: kıskaç, kerpeten

kısıg yıga tère tut-: sıkıca bir arada tutulmak

kısıgsız kavrıgsız: hür olma, hapis olmama

kısıl: dağ geçidi, dar vadi

kışlıg: kış …

kıtan: Kıtanlar

kıvadmak: mutlu olma

kıvırkanmak: cimri olma

kıyn kızgut: ceza, cezalandırma

kız: açlık, sefalet, kıtlık

kız: kız, kız evlat

kız kısga: sınırlı, kısa

kız kıvırkak: haset

kız kıvırkak saran tınl(ı)g: cimri insan

kızart-: ısıtmak, kızdırmak

kızıl: kırmızı, kızıl

kızıl bakır: bakır

kiçig: 1) küçük 2) genç

Kiçig: erkek adı

kiçigk(i)ye: çok küçük, küçücük, ufacık

kidiz: keçe

kigür-: içeriye sokmak, sokmak, girdirmek

kim: ki bağlacı

kim: kim, herhangi biri

kimke: (kim ve neŋ'in kaynaşması) hiç kimseye

kimpak yapşur-: altın yaprak yapıştırmak

kinare gantarvelar: Kiṃnara ve Gandharvalar, efsanevi bir ara varlığın türü.

kir-: 1) girmek 2) (rahip, rahibe) olmak

kirit: altın çemberi, taç

kirlig: kirli, pis, lekeli, temiz olmayan

kirsiz: kirsiz, temiz, lekesiz, tertemiz

kirt kirt: yansımalı kelime, (gülme) ha ha

kişi: kadın, eş

kişi e'tözi: insan vücudu, insan varlık şekli

kişi oglı: insanoğlu, insan çocuğu, çocuk

kişi saçı: insan saçı

kişi yalŋok: insan

kişilen-: evlenmek, eş olarak almak, nikâhı altına almak

kizle- bat[ur]-: gizlemek, saklamak

koç: koç

koço: Turfan vahasının yakınındaki bir şehir (Batı Uygur hükümdarlarının kış başkenti)

kod-: 1) koymak, reddetmek, kabul etmemek, rehin bırakmak, geriye koymak, 2) terk etmek, bırakmak

koduru ~ kuturu: ayrıntılı, bütün, eksiksiz, detaylı

kog: toz

kogşak: zayıf, çekingen

Kokalike: Devadatta'nın müritlerinden birinin adı

kol: kol, el

kol-: 1) istemek 2) yalvarmak

koltık: koltuk altı, koltuk

kolti: bir büyük sayı

kolti sanı: sayısız

kolu: 1) zaman, vakit 2) ölçü, miktar

kolula-: düşünmek

konok: misafir

konokluk ev bark: konuk olunacak ev

koŋragu: çan,çıngırak

koŋuz: kın kanatlılar, böcek, kurt, solucan

kop: bütün, tüm

kop-: yükselmek, havalanıp uçmak, kalkmak

kop kamag: bütün

kopdın sıŋar: her yönde

kopta kop: tamamen

kor yas: zarar

korgu yenig: dikkatsiz, düşüncesiz

korgurmak: düzensizlik, dikkatsizlik, düşüncesizlik

kork-: korkmak

kork- ayın-: korkmak

kork- beliŋle-: korkmak, ürkmek

korkınç: korku, korkaklık, endişe

korkınç ayınç: korku, tehlike

korkınçıg: korkunç, korkutucu

korkınçl(ı)g: korkak

korkıt-: korkutmak

korkmak: korkma

korkunç → korkınç

korkunçs(ı)z ayınçs(ı)z: korkusuz

korkunçsuz: korkusuz

koş-: koşum vurmak, (atları arabaya) koşmak

kotişv(a)r bayagut: zengin adam

kotuz: yak

kov- yeder-: kovalamak, avlamak

kova agtur-: kovalayarak yukarı çıkarmak

kovı: mutsuz, kutsuz, sevapsız

kovı süŋök: oyuk kemik

kovıt-: izlenmek, takip edilmek

kovşa-: biçmek, kesmek, koparmak

kovuk: 1) mağara, 2) boşluk 3) rahim

koy: göğüs

koy- yay-: sermek, yaymak

koyn: koyun

koz: kömür, kömür koru, kömür …

kozlug: kömür …

kozlug oy: kömür madeni, kömür ocağı

kozlug yagmur: kömür yağmuru

kögürçgün: güvercin

köküz: kalp, gönül, yürek, göğüs, idrak, kavrama yeteneği

köküzlüg: göğüslü, gönüllü, göğüs …

kök: mavi, gri, boz, soluk

kök kalık: gökyüzü, sema

kök t(e)ŋri: gök, mavi gökyüzü

köl: göl, gölcük, gölet

kölige: gölge, suret

köligelig ed tavarlar: gölgeleyen nesneler

köligelik: güneşlik, gölgelik, şemsiye

kölün-: hayvana koşum vurulmak, durmak, bir araca binmek

kömen: büyü görünüşü, büyü

kömül: (yönelme hâliyle) gömülmek, (yönelme hâliyle) (bir şeyle) örtülmüş olmak

kön: deri

kön-: düz olmak

könçin: deriye benzer

köni: doğru, gerçek

köni bėr-: eksiksiz ödemek

köni bilig: dürüstlük

köni tüz tuyuglı: tam aydınlanmış (Buda'nın lakabı)

köŋlen- → köŋüllen-

köŋül: 1) gönül, yürek 2) duyu, his, duygu

köŋül ag-: gönülleri meyletmek, hissetmek

köŋül karın: gönül, ruh

köŋül köküz: gönül, ruh, bilinç

köŋül örit- ~ köŋül örti: bir zihniyet yaratmak, gönül vermek

köŋül turgur-: karar vermek, bir zihniyet yaratmak 2) yoğun duygu hissetmek, yaklaşmak

köŋüllen-: düşünmek, dikkat etmek, dikkatli olmak

köŋüllüg sav: gönülden (söylenen) söz

köp kalın: pek çok

kör: alev közü

kör-: 1) bakmak, görmek 2) (dert, keder, baskı) çekmek, dayanmak 3) anlamak, algılamak, kavramak

körg(e)li körklüg: görülmesi güzel, görmesi güzel, bakması güzel

körgit ~ körkit-: göstermek, sunmak

körgüt- → körgit

körk: 1) (güzel) görünüm, görünüş, endam 2) heykel temsil tasvir, suret

körk meŋiz: görünüş

körkle: güzel, görkemli

körklüg: 1) şeklinde, şekilli, … şekilli, görünümünde, görünümlü 2) güzel

körksüz: çirkin, iğrenç

körmek: bakma, görme, seyretme, bakış, dalma

körmeklig: görme …

körtgür-: göstermek, ortaya koymak

körtle: güzel, fevkalade güzel, şahane, hoş

körü kanınçsız: bakmaya doyulamayan (kadar güzel)

körügle-: gerçekleşmek

körün-: görünmek, gözükmek

körünç: oyun, temaşa, gösteri

körünçle-: seyretmek, bakmak, beklemek

körüş-: görüşmek, birbirini görmek, birbirine rastlamak

kötki: yükseklik, tepe, küme, yığın

kötür-: 1) taşımak 2) kaldırmak, yukarı kaldırma 3) (düşünce) beslemek

kövre: kemikler, iskeletleşmiş naaş

kövşek: zarif, yumuşak, ince

köy-: yanmak

köyök: yanan, yakıcı

köyük: duyunun alanı

köyür-: yakmak, alazlamak, yakmış olmak, tütsülemek

köz: göz(ler)

közün-: görünmek, gözükmek, ortaya çıkmak

közünü tur-: gözün önünde, görünür olmak

közünür: mevcut, görünür

kr(a)kasunde: bir Buda'nın adı

kşan ~ kş(a)n: an, lahza

kşan üd: an, lahza

kşanti: günahların affı, günahların itirafı, tövbe

kşanti kıl-: tövbe etmek, af dilemek

Kubere: Lokapālaların birisi ve Yakşaların bey

kuç-: kucaklamak, sarılmak, sımsıkı sarılmak

kudı: aşağı, alçak, sarkan

kudı in-: inmek, aşağıya inmek

kudıkı yavız: aşağı ve kötü

kudug: kuyu

kujeşay: nilüfer, su zambağı

kuk: arabanın poryası, dingil başlığı

kukutpat → kukutapat

kukutpat: Maitreya'nın biyografisiyle bağlantılı olan bir dağın adı

kul: kul, bağlı ve bağımlı kişi

kul bol-: köle olmak

kulaç: kulaç

kulaçça yaruk: kulaç genişliğindeki parıltı (yani, azizlerin başlarının etrafındaki ışık tacı)

kulgak: kulak(lar)

kum: kum, kum tanesi, kum çölü

kum sanınça: kum sayısınca pek çok

kumbandi (br) → kumbante

kumbante: kumbhāmnde efsanevi bir ara varlığın sınıfı

kumbante t(e)ŋri: Kumbhānda Tanrı

kun-: çalmak, gasp etmek

kun- al-: çalmak, gasp etmek

kunçu → kunçuy

kunçuy: prenses, eş, kadın

kuŋhau etiz-: harp, mızıka çalmak

kuŋhauçı: mızıkacı

kur: kuşak, kemer

kurak: bir yerin çevresini çitle çevirme

kurat- → kuvrat-: yığmak, toplamak, biriktirmek

kurekar: kule, kubbeli bina

kurekar kalık: kubbeli bina, küçük tapınak

kurgak: kurak, kara, toprak

kurı- ~ kur(ı)-: 1) kurumak, körelmek 2) (ahlâki) zayıflamak

kurı- kat-: kurumak ve sertleşmek, kurumak ve katılaşmak, kurumak ve suyu çekilmek

kurla: kere, defa

kuroş: uzunluk ölçüsü, uzaklık ifadesi

kurşa-: sarılmış olmak, çevrilmiş olmak

kurşan-: kuşak takmak, kuşak sarmak

kurt: kurt, solucan

kurt koŋuz: kurtlar ve kınkanatlı böcekler

kurug: 1) kuru, yaş olmayan 2) boş

kurug kavagu: kuru kav

kurunlug: kurumlu, sisli

kusrı: renkli

kuş: kuş

kuş kuzgun: kuş ve kuzgun

kuşalavakş → kuşalap(a)kş: ahlakın tarafı, iyi işler, ahlaklı davranış

kuş(a)nagir kent: Hindistan'da Mallas'ta bir şehrin adı

kuşatre: tapınak sancağı, çardak

kuşlagu kuşka: yetiştirilmiş av kuşu, avcı kuşu

kut: yücelik

kut bul-: kurtuluşa ulaşmak

kut buyan: kurtuluş ve sevap, şans, baht işareti

kut kıv: hazret, haşmet, mutluluk

kut kol-: saadet dilemek

kut küç: kut ve güç

kut t(e)ŋrisi: saadet tanrısı

kutad-: şansla kutlu olmak, kutlu kılmak

kutadmak: mutlu olma, sevinme, mutluluk, sevinç

Kutbulmış Ogul Inanç: kişi adının bir bölümü

kutgar-: kurtarmak, çıkarmak

kutıl(ı)g: … -nın haşmeti, yüceliği

kutlug: kutsal, kutlu, bahtlı, mutlu, şanslı

kutlug ülüglüg: bahtlı, mutlu

kutlugda kutlug: çok kutlu, çok bahtlı

kutrul-: kurtulmak

kutrulguluk: kurtarılan

kutrulmaklag: kurtuluş …, kurtulma …, kurtuluşlu …

kutsuz buyans(ı)z: sevapsız

kuvra-: toplanmak

kuvrag: rahip topluluğu

kuvraglıg: cemaat …, cemaatli, üyeli, aileli

kuvrat-: yığmak, toplamak, biriktirmek

kuzgun: kuzgun, leş yiyen kuş, kuş

kuzıg: kuzu

küç: güç, kudret

küç kösön: güç, otorite

küçe- ~ küçed-: 1) güçlenmek, kuvvetli olmak 2) güç kullanmak, zor kullanmak

küçinte: 1) sayesinde 2) (olumsuz) yüzünden 3) aracılığıyla

küçlüg: kudretli

küçsüz kösönsüz: güçsüz, kuvvetsiz

küd-: 1) beklemek, umut etmek 2) kollamak

küdegü: damat, güvey

küden: misafir, konuk

küdüg: iş, faaliyet

küdügli: bekleyen

küg: ses, şarkı, melodi, nağme

kükre-: gök gürlemek, kükremek, bağırmak

kül: kül

kül-: gülmek, gülümsemek, tebessüm etmek

külçire: gülümseyen

küle-: övmek, methetmek

külüşmek katgurışmak: gülüşme

kümüş: gümüş, gümüş para

kümüşlüg: gümüşlü, gümüş, gümüş …

kün: gün

kün ay t(e)ŋri: Güneş ve Ay tanrısı

kün batsıktın: batıda

kün batsıktınkı: batıdaki

kün küniŋe: her gün

kün ortodın: güney taraf

kün silig kunçuy: kişi adının bir bölümü

kün t(e)ŋri: Güneş, Güneş Tanrı

kün tugsıkdın: doğuda

kün tugsukdınkı: doğudaki

künçit: susam

kündem: güneş gibi

küni köŋül: haset, kıskançlık

küniçi: kıskanç

künile-: imrenmek, gıpta etmek, kıskanç olmak

künlüg turgak: gündüzleri çalışan bekçi

küntemek: her gün

küntüz: gündüz

küret-: zinaya sevk etmek

küri kürilik: ölçek, tahıl için ölçü birimi

kürlüg: aldatıcı, hileli, kurnaz

kürtük: çöl, yaban

küse-: istemek, arzu etmek, çabalamak

küsegli: muhteris

küsemiş küsüş: dilenmiş dilek

küsen: Kuça (ülke adı)

küsençig: arzulanan, istenen, istenir, özlenen, sevilen

küsüş: istek, arzu, niyet, dilek

küsüş turgur-: istek uyandırmak

küü: şöhret, nam

küü kelig: büyü gücü

küü kelig erdem: büyü güçleri

küü küzed-: korumak

küükelig → küü kelig

küvek: saman

küven-: güvenmek

küvenç: gurur, kibir, kıvanç

küvençeŋ: gururlu, kibirli, mağrur

Küvez: erkek adı

küvezlengülük: mağrur, kendini beğenmiş

küvrüg: davul

küvyen-: görmezden gelmek

küyü küzedi tut-: korumak

küz: sonbahar, güz

küzed: nöbet, gözetleme (zaman yönetimi olarak kullanılır)

küzed- ~ küzet- : 1) korumak, muhafaza etmek, sakla 2) yerine getirmek 3) göz önünde bulundurma

küzed üdi: nöbet zamanı

labai: 1) üflemeli müzik aleti, müzik aleti olarak kullanılan salyangoz kabuğu 2) midye kabuğu (müzik aleti)

lakşan: özellik, Buda'nın güzellik işareti, güzellik alameti

lankan: korkuluk, parmaklık

len p(a)ryan: hücre

lenhwa: Lotus, nilüfer

ligşir (br) → legşir: takvim

lim: kiriş

lokadatu: (Budist kozmolojide) bir dünya düzeni

lokik: dünyevi

luk: büyük tütsü kabı

luklun: tekerlek (?)

lumbani: Hindistan ve Nepal arasında bulunan sınır bölgesindeki bir korunun adı

luu: ejderha, yılan

luu: değirmen, el değirmeni

Luu kanı: Nāga kralı

madyadeş: Hindistan'da bir ülke adı

magat: Doğu Hindistan'da bir ülke adı

m(a)hak(a)lp: büyük bir çağ

M(a)hak(a)ş(i)p: bir rahibin adı Tekin düzeltmesi mahakap yok

M(a)hakaşip ~ M(a)hak(a)ş(i)p: bir rahibin adı, Arhat Mahākāşyapa

Mahamay: bir Buda Sakyamuni'nin annesinin adı

M(a)hamodgalyayane: Rahip Mahaamaudgalyaayana

M(a)haname ~ Mahan(a)me: Buda Şakyamuni'nin ilk beş taraftarından birinin adı

M(a)hapraçapati Gautami: Buda'nın analığının ve müridinin adı

m(a)haraç: tanrı beyi, dünya bekçisi

maharorap: bir cehennemin adı

m(a)has(a)maç: bir Sūtra'nın başlığı

M(a)heşv(a)re ~ Maheşvare: bir tanrı adı

maitri: Gelecek olan Buda'nın adı, Maitreya

maitri edgü ögli köŋül: teveccüh, lütuf

maitrel(ı)g: Maitreya …

maitrelıg yaŋı kün: 1) Maitreya kutlaması, Maitreya bayramı 2) Maitreya'nın ortaya çıkması, mucize

maitrisimit: metnin başlığı

maitrisimit nom bitig: metnin adı

m(a)nç(a)k: dilenci kâsesi

mandarak: mercan ağacı

Manib(a)dre: bir tanrının adı; bir Yakşa'nın adı

manoçap: Manojava adlı

Manorate: Budist bir hocanın adı

mantarak ~ mandarak: mercan ağacı

manu: Asya yaban köpeği

maŋ: adım, yürüme, gidiş

maŋ m(a)ŋl(a)-: adım atmak

maŋa: bana (ben'in yönelme durumu)

Maŋçor: erkek adı

maŋırt maŋrat-: bağırtmak, duyurtmak

maŋla-: gitmek, adım atmak

mareçe kançanapati uluş: Mlecchakāñcanapatta ülkesi

m(a)rk(a)t erdni öŋlüg: zümrüt renkli

Matraçete: Budist bir yazarın adı

m(e)n: ben

m(e)n meniŋligsiz: benlik

meni: beni

meniŋ: benim

mensiz: bensiz, benliksiz

meŋi: sevinç, neşe, mutluluk

meŋi meŋile-: sevince kendini kaptırmak, sevince kendine vermek, sevinmek

meŋi toŋa: sevinç

meŋile-: sevinmek, mutlu olmak, eğlenmek, neşelenmek, neşeli olmak

meŋilig: sevinçli, neşeli, mutlu, sevindirici

meŋilig toŋalıg: sevinçli

meŋiz: yüz, beniz, görünüş

meŋizlig: görünüşlü

m(e)ŋüke: sonsuz, ebedi

meŋülüg: sonsuz, ebedi olan

m(e)ŋzetgülük: karşılaştırmak

meyi ~ m(e)yi: beyin

min-: (binek hayvanı, araba) binmek

mingü kölük: binek hayvanı, araç, taşıt, vasıta

mintide: benden

mintide ınaru: benden başlayarak

miŋ: bin

miŋ miŋ tümen tümen: binlerce ve on binlerce

miŋ yıl: bin yıl

miŋ yüz artokı tört elig: bin yüz kırk dört

miŋlig tümenlig: binlerce ve on binlerce, sayısız

mir: bal

Modgalayan(e): Buda'nın bir öğrencisinin adı

mogaraçe: bir Arhat'ın adı (Maitreya'nın bir öğrencisi)

monçuk: boncuk, mücevher

Motgalyin → Modgalene → Modgalayane

mu: önceki kelimeyle birleşen soru edatı (→mü)

muhurt: kırk sekiz dakikalık bir müddet

Muktika: rahibe olmayan kadın Budist adı

mun- tan-: kafası karışık olmak, şaşkın şaşkın dolaşmak

muna: işte

munaçı: bak, peki, pekala

munça: bunca, bu kadar, böyle

munçulayu: bu şekilde, böylece

munı: bunu

munılayu: öyle, böyle

munmış biligsiz: cahil

munta: burada, bu zamanda

muntada ulatı: bundan başka, ayrıca

muntag: böyle, bunun gibi

muntuz tümge: aptal, ahmak

muŋ: darlık, sıkıntı, acı, keder, üzüntü, yoksulluk

muŋ tak: acı, keder, sıkıntı

muŋad- adın-: hayret etmek, şaşmak, hayran kalmak

muŋadınçıg: takdire değer, harika, şaşırtıcı, hayret verici, fevkalade

muŋadtur-: şaşırtmak, hayrete düşürmek

muŋsuz taksız: sıkıntısız ve dertsiz

muygak: dişi maral geyiği

mü: (önceki kelimeyle birleşen) soru edatı

mün: hata, kusur

mün kadag: günah, suç, kötü

mün yazok: kusur, kabahat, günah

mün yazoksuz: kusursuz, günahsız

münsüz yazoksuz: günahsız

münük-: günah işlemek

müŋre-: (insan için) inlemek

müŋremek: böğürme, inleme

müŋremekte öŋre ince işimiz yok: bağırmaktan başka yapabileceğimiz bir şey yok

nagapuşup: Hindistan Nageshvar çiçeği, Calophyllaceae ailesinden güzel kokulu pembe ve beyaz çiçekleri olan bir ağaç

nairag: Buda'nın ikincil güzellik işareti

naivazike: bir tanrı sınıfı

namo but: Buda'ya saygı

namo d(a)rm: Dhārma'ya saygı

namo saŋ: cemaate saygı

Nant: Buda'nın ağırladığı bir genç kızın adı

Nanta: özel isim

Nantabala: Buda'yı misafir etmiş olan bir genç kızın adı

Nante: Buda Şākyamuni'nin erkek kardeşinin adı

nantikav(a)rt: bir talih sembolü

nara: cehennem

naral(ı)g: cehennem …

naru: o tarafa, oraya, öteye, buraya

naru tevrilmek: sırt dönme, arkasını dönme

Nataraçida: bir Gandharva'nın adı

nayut: yüksek bir sayı

nayut sanınça: sayısız

ne: ne?, hangi?, neden?

ne işke: neden?

ne törlüg: hangi cins?, ne tür?, kaç türlü?

ne ugurka ne işke: niçin ve hangi amaçla?

ne üçün: niçin?, neden?

ne yme: 1) ve 2) ne tür, bu tür

neçe: 1) (sonradan gelen bar erser ile birlikte) ne olursa, bir şekilde, (şart kipiyle) olsa bile, rağmen 2) ne kadar, kaç

neçe neçe: 1) her türlü, her ne kadar olursa olsun 2) kaç kere

neçe yme: herhangi, ve nasıl, ne kadar

neçeketegi: bu noktada, ölçüde, ne kadar

neçük: nasıl

neglük → negülük

negü: ne?

negüde: nasıl?, hangi şekilde?

negüde ötgürü: neden dolayı

negülük: neden? niçin?

neŋ: bir şey

neŋ: hiç, asla, hiçbir şekilde, hiçbir suretde

neteg: nasıl, ne şekilde

neteg erser: bir şekilde, eğer, bu noktada

nikişi: benzer

nirdane: bir Brahman'ın adı

niridane → nirdane

nirvan: Nirvana, huzur

nirvanka bar-: Nirvan'ya girmek, ulaşmak

nirvanka ker-: Nirvana'ya girmek

nirvanl(ı)g: Nirvana'lı, Nirvana …

nizvani: ihtiras, tutku

nizvanilag: ihtiraslı, tutkulu

nizvanilıg kir: Kleşa kiri (mecaz)

nom: 1) öğreti, kaide 2) kitap, öğreti kitabı, eser, metin

nom bitig: din kitabı

nom erdni: öğreti cevheri, Sūtra cevheri, Dhārma mücevheri

nom nomla-: dinî vaaz etmek, öğretiyi vaaz etmek

nom törö: Dhārma, kanun

nom y(a)rlıg: Dhārma vaazı, öğreti

nomçı: vaiz, dinî uzman, öğretmen

nomçı töröçi: dinî uzman

nomlug: Dhārma …, Dhārma'ya mensup, Dhārma'ya uygun, öğreti

nomlug erdnig: Sūtra cevheri, öğreti cevheri, Dhārma mücevheri

nomlug e'töz: öğreti bedeni

nomlug sav: Dhārma sözü

nomlug şazin: Dhārma öğretisi, Dhārma disiplini

nomlug tilgen: Dhārma tekerleği, çarkı

nomsuz törösüz: öğretisiz, Dhārma'ya göre olmayan şey

noş suvsuş: iksir

noş tatıg ~ noş tatag: iksir

odgur-: uyandırmak

odug sak: uyanık, dikkatli, tetikte

odun-: uyanmak

oglagu: yumuşak, zarif, ince, nazik

oglak: oğlak, keçi yavrusu

ogrı: hırsız, eşkıya, haydut, soyguncu

ogrı igid: hırsız, eşkıya, haydut, soyguncu

ogşagu biliglig: ince hisli

ogşat-: karşılaştırmak, benzetmek

ogşatguluk: karşılaştırılabilir, benzeri olan

ogşatı: benzer, uygun

ogul: oğul, erkek evlat

ogulkıya: oğulcuğum

ogullug: oğula layık

ogurla- : çalmak

ok: pekiştirme edatı

okı-: davet etmek, çağırmak

okış-: çağrışmak, bağrışmak

oklamak: okla vurma

oksuz: aralıksız, kesintisiz, daima, devamlı

oksuz tegինçsiz: 1) fırsatı olmayan 2) daima, devamlı

ol: 1) o (gramer) yalın hali 2) bildirme koşacı görevinde de

ol-: bozulmak, çürümek

ol ok ~ ol'ok ~ olok: tam bu, tam aynısı

olar: onlar, bunlar

olık: mengene

olın-: (ağrıdan) kıvranmak

olur-: 1) oturmak 2) yönetmek 3) yaşamak

olurguluk: oturulacak

on: on

on küçlüg: on güce sakip

onunç: onuncu

oŋ-: sararmak, solmak

oŋ elig: sağ el

oŋ- kavrıl-: sararmak ve kurumak

oŋalı: tam, doğru, kesin, açık, samimi

oŋalı kataglanmakl(ı)g: doğru çabalı

oŋalı köŋülger-: doğru düşün-

oŋalı körümlüg: doğru görüşlü

oŋalı öz eltinmeklig: doğru hayat sürmek

oŋaru: sağa doğru, saat ibresinin dönüşünün yönünde

oŋaru tegzinmek: saat ibresinin dönüşünün yönünde dolaşma, sağa doğru dönme

ooksuz üzüksüz: kesintisiz

o(o)t: ateş (beş elementten biri olarak da kullanılır)

o(o)t yalın: alev

o(o)tlug: ateşle, ateş …, ateşli

o(o)tlug ır: ateş çıkaran taş

opra-: bozulmak, yıkılmak

oprak: yıkılmış (bina, şehir)

oprak teprek: takatsiz ve titrek

ordo: saray

ordo karşı: saray

orgak: orak, ekin biçme aracı

ornan-: yerleşmek, oturmak, yerleşmiş olmak

ornınta[ki]: … yerindeki

oron: yer, taht

oron olurgu: yer ve ikamet

oronlug: yerle, yer …, ikametgâhlı,

oronluk: taht

orton enetkek ili: Orta Hindistan

ortosınta: … yarısında, … ortasında

os-: kesmek, kırpmak

osug: tarz, şekil, biçim

osuglug: sanki, benzer, gibi

osuş-: birbirini kesmek

ot: ot, şifalı bitki, bitki, çimen, kuru ot, yabani ot

ot bag: ot demeti

ot em: ilaç, deva

ot yük: ot tomarı

otgurak: kati, kesin, şüphesiz, belirli

otguraksız: zorunlu olmayan, gerekli olmayan, gereksiz; kesin olmayan

otguratı: 1) tamamen, bütünüyle 2) kesin, şüphesiz

otla-: otlamak, (hayvan) beslemek

otra: orta

otrakı: orta, ortada

otrasınta: … ortasında

otrug: ada

otun kılınçlıg: işten ibaret olan, Karma'dan ibaret olan, … davranışlı

otuŋ: odun

otuz: otuz

oy: çukur

oy-: oymak, delmek

oy kaz-: çukur kazmak

oy oprı: çukur, mağara

oyınçı: müzisyen, çalgıcı, oyuncu

oyna-: 1) oynamak, eğlenmek, dans etmek 2) müzik çalmak

oyun etiz-: müzik çalmak

oyun etiz: tek geçiyo mu bak

oyun ır ün: müzik ve şarkının sesleri, melodinin sesi

oyun oyna-: oyun oynamak, dans etmek 2) müzik çalmak

oz-: serbest bırakılmak, kaçıp kurtulmak, kurtulmak

oz- kurtul- ~ oz- kutrul: serbest bırakılmak, kurtulmak

ozgulug: kurtulacak olan

ozgur-: kurtarmak, salmak, serbest bırakmak, çıkarmak

ö-: hatırlamak

ö- sakın-: düşünmek

öç-: sönmek, dinmek, (meditasyonla) sakinleşmek, yok olmak

öç- amrıl-: sönmek, ortadan kalkmak

öçeş-: birbirinden nefret etmek, birbiriyle savaşmak

öçme amrılma: sönme, sönme ve sükûnet bulma

öçmek: dört yüce gerçeğin üçüncüsünün de adı, ortadan kalkma, yok olma

öçmek dyan samar: sönme meditasyonu

öçün-: sönmek, dinmek

öçür-: silmek, söndürmek

ödrül- → üdrül-

ödüş özlüg: suda yaşayan varlık, su cevherli

ög: akıl, anlayış, bilinç

ög: anne

ög-: övmek

ög- alka-: övmek, methetmek

ög köŋül: akıl, anlayış, bilinç

ög turug: zihnin durma yeri

ögdi: övgü, methetme

ögen: dere, çay, nehir, kanal, sulama kanalı

öggülük: saygıdeğer

ögir-: sevinmek, memnuniyet duymak, zevk almak

ögir- sevin-: sevinmek, memnuniyet duymak

ögirt-: sevindirmek

ögirtür-: sevindirmek

ögli: düşünceli, düşünen, niyetli

öglüg ögsüz: bilinçli bilinçsiz

ögmek: övgü, methiye

ögren-: öğrenmek, deneyimlemek

ögret-: öğretmek

ögretig: alışkanlık, öğrenim, karakter, huy

ögretin-: (bir şeye) alışmış olmak, alıştırma yaparak ustalaşmak

ögrünç: hoşnutluk, sevinç

ögrünçeŋ sevinçeŋ köŋüllüg: sevinçli

ögrünçü: sevinç, neşe, mutluluk

ögrünçü m[e]ŋi: hoşnutluk, sevinç

ögrünçü meŋin: sevinç ve mutluluk ile

ögrünçüle-: 1) zevk almak, eğlenmek, mutlu olmak 2) mutluymuş gibi

ögrünçülüg: sevinçli, neşeli

ögrünçülüg ermeki bol-: mutlu olmak

ögrünçülüg sevinçlig: sevinçli, neşeli, mutlu

ögsüz köŋülsüz: bilgisiz, akılsız;bilinçsiz, baygın

ögüç: annecik, sevgili anne

ögük: sevgili, en çok sevilen

ögütmiş: övülmüş; kutsanmış, kutsal, yüce

ökün-: pişman olmak, günah çıkarmak, itiraf etmek

ökünç: pişmanlık, günah çıkarma

ökünçlüg: pişmanlıkla, nedamet …, pişmanlık …, tövbe …

ökünçsüz: üzüntüsüz, pişmanlıksız

ökünçsüz emsiz örünteksiz: pişmanlıksız ve telafisi mümkün olmayan

öküz: boğa, öküz

öl-: ölmek

öl ödüş: nem, rutube

öleŋ: çimen, çayır

öleŋ çimgen: çimen

öleŋlig çimgenlig: çimenlikli

ölrüş-: karşılıklı birbirlerini öldürmek, birbirini öldürmek

ölüg: ceset, ölü, ölü bir şey

ölür-: öldürmek

ölürgüçi: öldüren

ölürmek: öldürmek

ölüt: cinayet

ölüt ölürmek: cinayet

ölütçi: katil (aynı zaman bir şeytan), cellat

ömek sakınmak: düşünme, göz önüne getirme

öŋ: görünüş

öŋ alkınçusı t(e)ŋri yeri: (Budist kozmolojide) "şekil sonu" (adlı) gök

öŋ kürtük: çöl, kar çölü, el değmemiş bölge

öŋ ülüg: kısmet, kısmetli

öŋ ülüş: pay, hisse

öŋi: (… -dan) başka, (… -nın) dışında, bir yana, kısım

öŋi bar-: ayrılmak, ayrılıp gitmek

öŋi kalmış: diğer, öteki, ötekiler, diğerleri

öŋi ket-: kurtulmak, çözülmek, (bir şeyden) ayrılmak

öŋi kıl-: canını çıkarmak, öldürmek

öŋi öŋi: farklı, çeşitli

öŋlüg: şekille, görünüşle, biçimli, görünüşlü, renkli

öŋlüg meŋizlig: şekilli, şekille

öŋlüg öŋsüz t(e)ŋri yeri: (Budist kozmolojide) bedenli ve bedensiz gök, şekilli şekilsiz gök

öŋre: önce, evvel, erken, zamanından önce, önde

öŋre kesre: önce veya sonra, önceden ve sonradan

öŋreki: önceki, evvelki

öŋrerek: önceki, ilk olarak, en başta, çok önce

öŋsüz: görünüşsüz, şekilsiz, bedensiz

öŋsüz meŋizsiz: şekilsiz

öŋsüz ölez: solgun, soluk, renksiz

öŋtün: doğu

öŋtün kapag: doğu kapısı

ör-: oluşmak, ortaya çıkmak

ör- kataglan-: sabretmek

örgün: taht

örit-: 1) uyandırmak, oluşturmak, (zihniyet) meydana getirmek 2) yükselmek 3) (pişman) olmak

örlet-: ızdırap etmek, eziyet etmek, kızdırmak, taciz etmek, rahatsız etmek

örmen: cüzzam

ört: alev

ört yalın: alev

örte-: yakmak, ateşe vermek, kundaklamak

örten-: yanmak

örten- köy-: yanmak

örtenmek: yanma

örtlüg: kızgın, sıcak, alev alev

örtlüg yalınlıg: alev alev, kızgın alev

örtükinçe: çok büyük

örü: yukarıya, yukarıya doğru

örü kötür-: yükseğe kaldırmak

örüm: örme, örülü, örülmüş

örüntek → yörüntek

örünteksiz → yörünteksiz

örüt- → örit-

ös-: üflemek, (ateşin) artması

öt-: girmek, geçmek, nüfuz etmek

öte-: (suç, borç) ödemek, (borç) geri ödemek

öteg: arzu, istek

ötgür-: nüfuz etmek, tamamıyla anlamak

ötgür- tüpger-: nüfuz etmek, tamamıyla anlamak

ötgürü: … boyunca, … ederek, dolayısıyla, … nedeniyle, … sebebiyle

ötrü: bunun üzerine, sonra

ötüg: dilek

ötüg ötün-: rica etmek

ötün-: 1) ricada bulunmak 2) söylemek

övke: öfke, nefret

övke bilig: öfke, gazap

övke köŋüllüg: kızgın, öfkeli

övkeçi: kızgın, öfkeli

övkelig: öfkeli, öfkeyle dolu

övkile-: nefret duygularıyla dolu olmak, nefret hissetmek, öfkelenmek

öz: 1) kendisi, şahsen 2) hayat, yaşam

öz elgin: kendi eliyle

öz e'töz: bizzat kendisi, şahsen

öz öz: herkes kendisi, herkes kendisi için

öz yaş: hayat

özlüg: 1) hayatla, ömür süresiyle 2) canlı (varlık)

paçiŋ: çit

paingike: bir gencin adı

panatu: bir Nāgarāja'nın adı

Pançaşike: bir Gandharva'nın adı, bir semavi müzisyen

pançavarşik ~ pançav(a)rşik: Pañcavarşika kutlaması

panşukul yamagl(ı)g: yamalı elbise

p(a)ramartik: en yüksek gerçeğe dayanan

paramit ~ p(a)ramit: mükemmellik (esaslı fazilet olarak), erdem, fazilet

paramitlag yol: Pāramitā yolu

Paranate: bir kralın adı (Mahapranada); bir Yakşa'nın adı

pariçat(i)r: cennet ağacı

p(a)ryan: rahip hücresi, odacık

pasak→ psak

paşanak: bir dağ adı

paşantak: bir kurbanın adı

patali sögüt: Patali ağacı

patali: bir ağaç türü (→ patal)

patam(a)ntal: göl ismi

patar → patir

patir ~ pat(i)r: sadaka toplama tabağı, dilenci kâsesi, kâse

P(a)tmap(a)rbase: bir Nāgarāja'nın adı

p(a)tr: yaprak

p(a)ttrak(a): yaprak

persi: manastır ismi

pingale: bir Nāgarāja'nın adı

pinvat: sadaka

Pipalayane: bir gencin adı

pitpadi ~ p(i)tp(a)di: biber

p(i)tp(a)di sögüt: biber ağacı

poo: yaşama kuvveti, canlılık

pra asgok: bayrak

pranitityan: adağın sonucu olan bilgi

praş(a)n: ders

pratikabut: tek uyanmış, aydınlanma konusunda başkalarına yardımcı olmayan ve sadece kendini kurtaran Buda

pratikanarak: küçük cehennem

pratikañare: küçük, özel cehennem

Pratñarakşit ~ Pr(a)tinar(a)kşit: Budist bir âlimin adı

pr(a)tinar(a)kşit k(a)rmavazike: Budist bir âlimin adı

pratityasamutpad: bağlı oluşma

pret: aç ruh

psak: taç

pudgalik: bireysel, kişisel

purane: Maitreya'nın bir öğrencisinin adı, rahip olmayan bir Budist'in adı

purane: bir sapkının adı, Pūraṇa sapkın

Purnab(a)dre: bir tanrının adı; bir Yakşa'nın adı

Purnake: bir Yakşa paşasının adı

Purne: bir Arhat'ın adı

purohit ~ p(u)rohit: usta, büyük

purune → purne

purvavişaya: bir Hint manastırının adı

puş yultuz: Pusya burcu, Pusya takımyıldızı

raçagri: Hindistan'da bir şehrin adı

rasayan: yaşam iksir

Ratnaşiki ~ R(a)tnaşiki: bir Buda'nın adı

raurap: bir cehennemin adı

Roçe: bir Buda'nın adı

s(a)b: Sahā, (Budist kozmolojide) bir dünya düzeninin adı

saç: saç

saç-: dağıtmak, (zihnini) dağıtmak, serpmek

saçra-: sıçramak, yerinden sıçramak, dışarı sıçramak

saçrat-: (gözleri) oymak

sadu: iyi, olağanüstü, fevkalade, doğru

sadu sadu: iyi, olağanüstü, fevkalade, doğru

Sagu: kişi adının bir bölümü

Sakantakumare: Hint savaş tanrısınınn adı

Sak(a)ntile: Budist bir yazarın adı

sakardagam kutı: Sakrdagamin kutu

sakın-: düşünmek, tasavvur etmek

sakın- tegin-: saygı, hürmetle düşünmek

sakınç: düşünce, fikir

sakınç sakın-: düşünmek

sakınçsız: endişesiz, düşüncesiz, temiz kalpli, tasası

sakınu sözleyü yetinçsiz: tasavvur edilemez ve anlatılamaz

sakış: sayı, sayım, hesap

saklan-: korumak, sakınmak

sakrdagam: bir kere geri dönen biri (kutsallığın ikinci derecesine ulaşmış olan

kişi) (sakirtagam)

sal-: hareket ettirmek, (kol) sallamak koymak; yardımcı fiil: bir davranışın eksiksizliğini ifade eder

salın-: sarkmak

saman: saman

sam(a)ntapuşp: bir manastırın adı

samantavrkiş ~ samantavrkaş: Maitreya efsanesinin geçtiği yer olan ovanın adı

san-: sayılmak, … -ya ait olmak

san sakış: sayı, miktar

sana-: saymak, hesap etmek

Sanbave: Şiki adlı Buda'nın bir öğrencisinin adı

sanç-: delmek, sokmak, saplamak, şişlemek, (göz) oymak

sançış-: birbirini şişlemek, birbirini delmek

sançıt-: şişlenmek, delinmek, bıçaklanmak

sançip ~ s(a)nçip ~ sançiv: bir cehennemin adı

sançiv tamutakı: Samjiva cehennemindeki

sangat: bir cehennemin adı

sangat tamu: Sanghata cehennemi

sangit → sangat

sansar: varlığın dönüşümü, doğum ölüm döngüsü

sansarlıg ~ sansarl(ı)g: Samsara …, Samsara'ya ait, varlığın dönüşümü …, doğum ölüm …

sansız: sayısız

sansız tümen: sayısız (on bin)

sans(ı)z üküş: sayısız

santuşute → santuşite

s(a)ntuşite: bir tanrının adı

saŋa: sana (sen'in yönelme durumu)

Saŋabatre: Budist bir yazarın adı

saŋalamban: cemaate faydası dokunan işler (yedi sırada sınıflandırılır)

saŋastan: manastır

saŋik: (Budist) tarikata ait, cemaat malı

saŋvrtak: geleneksel gerçeklere ait

S(a)rvarakşite: Budist bir ustanın adı

s(a)rvat(a)yan: her şeyi bilen

sap-: onarmak, tamir etmek, restore etmek

sapan: saban, pulluk

sapanla-: (toprağı) pulluk ile işlemek, pulluk ile işlemek

saparir → sparir

saprir → sparir

sar samar: hep, her zaman, daima

saranlan-: cimri olmak

saranlanmak yapışmak köŋül: cimrilik, hasislik

Sarasvati: bir tanrı kızının adı

sarati: arabacı (bir unvan olarak kullanılır)

sarıg: sarı

sarp: güç, zor

sarsag salag sözlemek: kaba sözler söy-

leme

sarsıg: kaba, sert, katı, küstah, saygısız

sarsıg salıg: kaba sözler

sarvag: saray, kule

sasag → sasıg

sası: balçık, kil

sası-: kötü kokmak

sasıçı: çömlekçi

sasıg: kokuşmuş, kötü kokulu, kötü koku, pis koku

sasılıg: balçık zeminli, balçıklı, balçık …

sasılık: çömlekçilik

satag: 1) ticaret, işler 2) ücret, fiyat, satış ücreti, satış fiyatı

satag al-: satın almak

satag yulug: (kendini) feda etmek

Satagari → Satagiri

Satagiri: bir Yakşa'nın adı

satagsız tersiz: ücretsiz, ödemesiz

satgın → satıg

satıg ~ s(a)tıg: satış, ticari işler

satıgçı yulugçı: tüccar

satyasatriş: (Budist kozmolojide) Tanrı İndra'nın göğünün adı, otuz üç (tanrı)

sav: 1) söz, kelime 2) şey, durum

sav-: uzanmak, yayılmak

sav kör-: sözleri duymak, hissetmek, idrak etmek

sav söz: kelime, söz

sav sözle-: söz söylemek, konuşmak

savlıg ~ sav(lıg): sözlü, meseleli, sözcük …

sayu: her biri, herkes

sedrek: az bulunur, nadir

sekiz: sekiz rakamı

sekiz tümen: seksen bin

sekiz tümen tört miŋ: seksen dört bin

sekiz y(ė)g(i)rmi: on sekiz

sekiz y(ė)g(i)rmi tümen: yüz seksen bin

sekiz y(ė)g(i)rminç: on sekizinci

sekizinç: sekizinci

sekri-: sıçramak, atlamak, fırlamak

senayane: bir Brahman'ın adı (aslında bir köy)

seŋir: bayır, yamaç, kayalık, dağ eteklerindeki tepeler

seŋrem: manastır

seŋrem sanlıg: Sangha'ya ait, cemaate ait

seŋrem sanlıg saŋik: Sangha'ya ait, cemaate ait

ser-: çekmek, dayanmak, katlanmak

sev-: sevmek

seviglig: sevecen, hoş, sevinçli, sevimli, sevilen

sevin-: sevinmek

sevinç: sevinç

sevintür-: sevindirmek

sezik: soru, şüphe, itiraz, merak

seziksiz: 1) şüphesiz, mutlak 2) endişesiz, tasasız

sı-: toprağı ikiye ayırmak kırmak sürmek

sı- artat-: (emirleri) çiğnemek, ihlal etmek

sıg-: uymak, sığmak, girmek, || (bir dine) girmek;|| (kalp) dokunmak

sıgın-: çare aramak, (bir şeyden) kaçmak, sığınmak

sıgun: erkek geyik, Altay maralı

sıgur-: sarılmak, kendine çekmek, kucaklamak, sarmalamak

sıgurmak: kendine çekme, sarılma, kucaklama

sık-: sıkmak, basmak, bastırmak

sık- taŋ-: sıkmak , basmak, bastırmak

sıkıg: darlık, sıkıntı, keder, acı, zor

sıkıl-: eziyet edilmek, acı çektirilmek

sıkır-: ıslık çalmak

sımtag: dikkatsiz, ihmalci

sımtag köŋüllüg: dikkatsiz, ihmalci

sımtags(ı)z: gayretli, tereddütsüz

sın: mezarlık, mezar, kabir

sına-: denemek, sınamak, imtihan etmek

sınmak: (kişi) kırılmış olma, üzgün olma, çaresiz, çaresizlik, umutsuzluk

sıŋar: yön, taraf

sıŋarkı: … 1) taraftaki 2) inziva (Skt. viveka'nın eş değeri)

sıŋarkıya: küçücük, mütevazi

sıruk: bayrak, sancak, sırık

sıt-: zaptedilmiş

sıtmış yėr: zaptedilmiş yer

sızgur-: eritmek

sidirek → sedrek

silig: temiz, saf

silit-: temizlemek

simir- ~ simri-: içmek, höpürdeterek içmek

Sinhe: Kral Şankha'nın oğlunun adı, bir Bodhisattva'nın adı

sini: (seni) teklik ikinci şahsın yükleme hali ekli şekli

Sintar Şeli: erkek adı

sintu ügüz: Hindu Nehri

siŋil: küçük kız kardeş

siŋir-: yalayıp yutmak, yutmak

sipir-: süpürmek

sit ügüz: Sita Nehri

siz: siz

siziŋe: size

soço: mesken, ev

sogul-: suyu çekilmek, buharlaşmak, yok olmak

sok-: parçalamak, yarık açmak

soklun- → suklun-

sokuş-: karşılaşmak, rastlamak

sor-: emmek

sora sora sogur-: tamamen emerek boşaltmak

sortapan: Srotāpanna

soy-: soymak, derisini yüzmek

soyıg: tutkulu, ateşli

sozak: köy, küçük şehir

södrü-: sürüklemek

söglün-: kızarmak

sögüt: söğüt ağacı, ağaç

sök-: sövmek, beddua etmek

sök- buz-: yerle bir etmek, yıkmak

sök- yan-: sövmek ve tehdit etmek

söki: önceki, eski, eski zamanda

söküş: küfür, sövme, küfürleşme, azar

söl: lenf, yara sıvısı

sön-: azalmak, sönmek, geçmek, dinmek, bitmek

sön öŋre: eskiden, o zamanlar

sön üd: geçmiş, eski zaman

söyek tayak: destek, yardım

söy(e)tmiş yėr: desteklenmiş, birbirine dayanmış yer

sp(a)rir: necef taşı (kuvars taşlarından, kristal bir taş)

stray(a)st(a)riş: (Budist kozmolojide) Tanrı İndra'nın göğünün adı

strayastriş t(e)ŋri yėri: Trayastrimşa göğü

strayastayas → strayastriş

Subahu: Buda'nın bir öğrencisinin adı

suçulu al-: zorla almak

Sudane: Ketumati şehrindeki zengin bir adamın adı

Sudarşan: Trāyastrimşa göğündeki bir şehrin adı, (Budist kozmolojide) bir gök katı

sudur: Budist metin, vaaz metni, sūtra

suk: şevk, istek, aç gözlülük

suk-: (fiske) vurmak

suk yek: hırs şeytanı

sukak: ceylan

suklan-: 1) hırslı olmak, hırslı davranmak, istemek, arzulamak, çabalamak 2) imrenmek, kıskanmak

suklun-: içine düşmek, çökmek, batmak, içine dalmak

suklun- tüş-: içine düşmek

Sumane: Maitreya'nın oğlu

sumer: dünya dağı

sumer taglar töpösi: Sumeru dağı tepe

sunçuk: oturmaya yarayan minder, hasır

Sundari: bir kızın adı, Nanta'nın eşinin adı

supurgan: mezarlık, mezar, kabir

supuşpit: ketumati şehrindeki bir korunun adı

suryakant: ay taşı

suryakant erdini: Sūryakānta mücevheri

sus-: su çekmek, kaşıklamak

sut: bir tanrısal yemek, ilahi meyve özü

suv: su

suva-: 1) toprağı sulamak ve sürmek 2) boyamak, sürmek, sıvamak

suvlug: sulu, su …

suvsa-: susamak

suvsalak → suvsalık

suvsalık: hararet, susuzluk

suvsamak: hararet, susuzluk, susuz olma

suvsuş: içki, içecek

Suyami: bir tanrı kızının adı

süçig: tatlı

süçig üledeçi: tatlı dağıtıcısı

südrü- → södrü-

süŋök: kemik (yedi Dhātu'dan biri de)

süŋü: süngü, mızrak

süŋük: kemik

süŋükümüzketegi: kemiğimize kadar

süŋüş-: savaş, harp, kavga

sür-: sürüklemek

süs-: itmek, sürüklenmek, çarpmak

süt: süt

süt em-: süt emmek

süü: ordu, asker, birlikler

süz-: temizlemek, berraklaştırmak, arındırmak

süzök: temiz, duru, berrak

süzül-: inançlı olmak, inanmak

svastik: şans sembolü, şans işaret, gamalı haç

şakdi → şakti

şaki: Buda'nın ait olduğu boyun adı, Şakya ailesine üye

Şakimun ~ Ş(a)kimun: tarihî Buda'nın adı

Şakimuni: tarihî Buda'nın adı

şakşamane → şikşamane

şakti: mızrak

şal çojal: kulübe

şalavan: bir korunun adı

şalmali: cehennemdeki bir ağacın adı

ş(a)mnanç: rahibe

Şanke: bir Çakravartin'in adı (sonra bir rahip), Çakravartin Şankha

Şantuşute: bir tanrının adı

Şarabaye: bir öğretmenin adı

şaravast → şravast

Şariputre: Buda'nın bir öğrencisinin adı

ş(a)rir: 1) (Budist) kutsal emanet 2) kemik kalıntıları

ş(a)rmire ş(a)rmiranç: rahip ve rahibe adayı

şastr ~ ş(a)str: Budist öğreti metni

şastrlarag: Budist öğreti metni

şatu: merdiven

şazan → şazin

şazanl(ı)g: disiplin …, dinî cemaat …

şazin: disiplin, öğreti

şeli: öğretmen, hoca

şış: şiş, kazık

şiki: bir Buda'nın adı (şikhin)

şikşamane: öğrenci (rahibe adayı)

ş(i)kşamani: hanım öğrenci, kız öğrenci

şikti → şakti

şila ~ ş(i)la: ahlak, doğru davranış

Ş(i)mnu: Buda'yı baştan çıkarmak isteyen şeytanın adı, Mara

Şirilome: bir koruyucu tanrının adı

şirir → ş(a)rir

şiriş: bir ağaç türü

şitavan sın arıg: mezar ormanı

Şivasi: bir Candāla'nın adı

şlok: şiir

Şodane: bir şeytanın adı

şotse ~ şutse: merdiven sahanlığı, tabure

şravast ~ şrav(a)st: Hindistan'da bir şehrin adı

Şrigupte: (büyük) aile başkanı, Śrīgupta

Şrone: Vişvabhu adlı Buda'nın bir öğrencisinin adı

şu: tarak

şudavas: (Budist kozmolojide) bir gök katının ve bir tanrı sınıfının adı

şudavas t(e)ŋri yerinteki: Şuddhavasa göğündeki

şudodan → şudodane → şudotana

Şudotana: Buda'nın babasının adı

şuk: hakkâk kalemi, kalem

Şure: Budist bir yazarın adı

şurudi: dinleyerek yapılmış eğitim, eğitim

tadun: dana

tag: dağ

tag ış: dağlar ve dağlardaki otlaklar, dağlar ve otlaklar

tagar ~ t(a)g(a)r ~ tag(a)r: çuval, torba, hortum, tulum

tagçu ~ takçu: sütun

tagon: alaycı, alaylı

tak-: bağlamak, takmak

takı: ayrıca, daha

takı yme: ve bundan başka, ayrıca

takıgu: tavuk

takıgulug tag: tavuk ayağı dağı (Maitreya efsanesinin sahası) (Skt. kukkuṭapāda)

takşur-: şiir yazmak

takşut sav: mısra, şiir

tal: hurma ağacı, palmiye

tal sögüt: ağaç

taloy ügüz: deniz, okyanus

tam: duvar

tamalap(a)tr: Cinnamomum tamala, tarçın ağacı

tamgak: damak, gırtlak

tamıt-: yanmak, alevlenmek, yakılmak

taml(ı)g: meyveli

tamtur-: 1) yakmak, tutuşturmak 2) propaganda yapmak

tamu: cehennem

tamu erklig: cehennem yöneticisi, cehennemi yöneten

tamulug: cehennemlik, cehennemde yaşayan

tan-: inkâr etmek, tanımamak, yadsımak

tan- mun-: kör olmak

tana: iplik

tançgıla-: ısırıp parçalamak

tançu: dilim, lokma, parça

tançu aş: lokma yemek

tangar-: tanıklık etmek, adamak, ant içmek

Tanrıbermiş Ogul Inanç: kişi adının bir bölümü

tanu-: farkına varmak, tanımak

tanukla-: şahitlik etmek, tanıklık etmek, tanıklamak

taŋ: hayret verici

taŋ: şafak, şafak vakti, tan

taŋ-: sık(ıştır)mak, basmak, sıkıca etrafını sarmak

taŋ at-: şafak sökmek

taŋ yarunı: sabah ışığı

taŋıg: kasvet, sıkıntı, üzüntü

taŋsız tapsız: istenmeyen, değersiz bir şey

tapa: doğru, yönünde, ... -ya doğru, oraya

tapag udug → tapıg udug

tapagçı kırkın: kadın hizmetçi

tapan: bir cehennemin adı

tapan tamu: Tapana cehennemi

tapıg: hizmet, saygı, hürmet, ibadet etme

tapıg udug: ibadet, hizmet, saygı, hürmet,

tapıgçı: hizmetçi, uşak, kadın hizmetçi

tapın-: hizmet etmek, saygı göstermek

tapın- udun-: hizmet etmek, saygı göstermek, ağırlamak

tapla-: 1) haklı bulmak, onaylamak, kabul etmek, tanımak 2) tercih etmek, seçmek

taplag: rıza

taplamagu teg: istenmeyen, can sıkıcı, nahoş

tapovan: yer adı, inziva ormanı

tapsız taŋsız: arzu edilmeyen, katlanılamaz, tiksindirici

tar: sal, tekne, küçük gemi

tar-: dağıtmak, saçmak, ekmek

tar kemi: sal ve tekne, sal

tara sıgu sav sözlemek: dağınık konuşma

tarı-: ekmek, işlemek, (tarlayı) sürmek

tarıg: tohum, hububat

tarıgçı: çiftçi, köylü

tarıgçı todun: çiftçinin yöneticisi

tarıglag ~ taraglag: tarla, arazi, ekilebilir toprak

tark-: sona ermek

tarka: acı

tarka: uzak, sapa, ıssız

tarkar-: uzaklaştırmak, ortadan kaldırmak, yok etmek

tarkar- üzmele-: ortadan kaldırmak

tarkınç riddi: kendini yok etme, ruhani olarak yok etme

tarma-: yırtıp ayırmak, parçalamak, yırtmak, tırmalamak, pençeyle yırtmak

tarmak: pençe, tırnak

tarmaş-: karşılıklı birbirini parçalamak, yırtmak

tarşul → trişul

tart-: çekmek, zorla çekmek, sürüklemek

tart- es-: çekiştirmek

tart- üntür-: dışarı çekmek

tartıt-: çektirmek

taş: taş

taş kapagı: dış kapı

taş kөŋüllüg: taş kalpli

taşgaru: dışarı

taşgaru ün-: dışarı çıkmak

taştın: dış, dışarıda

tat-: denemek, tatmak

tatag: tat (aynı zamanda yedi Dhatu'dan biri), tat alma duyusu

tatagl(a)g → tatıglıg

tataglag ~ tatagl(a)g: lezzetli, tatlı, nefis

tataglan- ~ tatıglan-: lezzetlenmek, tatlanmak

tataglıg süçig: tatlı, sevimli

tauli: ana prensip, temel ilke, delil, temel, mantık

tavar: mal mülk, servet, zenginlik, servetin toplamı

tavış: gürültü, melodi, nağme, cızırdama, ıslık çalma

tavranmak: çabalama, çaba, gayret

tay-: 1) düşmek 2) sapmak 3) uzaklaşmak

tay- tüş-: (yoldan) sapmak

tayak: değnek, baston

tayıt-: (bir şeyden) caydırmak

taymak: sapma

teg: gibi

teg-: 1) varmak, ulaşmak, erişmek, elde etmek, değmek 2) (korkuya) düşmek

teggülük: ulaşacak

tegi: dek, değin, kadar

tegil-: inmek

tegil-: körleşmek

tegim: değer, liyakat,saygı

tegimlig: layık, yakışır, değer

tegimlig bol-: layık olmak

tegims(i)z: değersiz

tegin-: 1) (saygı ifadesi) yerine getirmek, gerçekleştirmek 2) duymak, hissetmek 3) olmak, bulunmak, mevcut olma 4) tadını çıkarmak 5) katlanmak, dayanmak, acı çekmek

teginç: kazanç, kâr

teginç kıl-: kazanç sağlamak

teginçs(i)z oksuz: 1) aralıksız, kesintisiz, daima, devamlı, alelade, gelişigüzel 2) (Buda ile buluşma) fırsatı olmayan

tegingelig: katlamak, sayısı artmak

tegingülük: ulaşılan

teginmek: duygu, his, temas

tegir er-: ulaştırmak, eriştirmek, elde ettirmek

tegirmen: değirmen

tegirmile: yuvarlak

tegiş-: ulaşmak, varmak, rastlaşmak, buluşmak

tegler-: kör etmek

tegli: adlı

teglök: gözleri görmeyen, kör

tegmek: (bir şeye) erişme, (bir şeyi) elde etme, varma, ulaşma

tegre: 1) çevre, çevresinde, etrafında, çevresi, dört bir tarafı 2) ilgili, ilişkin, hakkında

tegreki: etraftaki, etrafı çevreleyen

tegrikle-: sarmak, çemberlemek, etrafını çevirmek, kuşatmak

tegşür-: değiştirmek

tegşürmek: değiştirme, değişiklik, değişim

tegülük: söyleyebilme

tegür-: 1) ulaştırmak, eriştirmek 2) değdirmek

tegzin-: dönmek, dolaşmak

tek: tek, yegâne

tel-: delmek, içine geçmek, delik deşik etmek

telgen-: heyecanlanmak, tarumar olmak, heyecanlanmış olmak

telim: pek çok, çok

telim taşım: çok, bol

telim üküş: pek çok, bol, birçok

telimrek: daha çok, daha sık

telmire kör-: endişeli bakmak, (göz) kırpıştırmak, huzursuz bakmak

temen yigne: büyük iğne

temin: hemen, derhâl 2) sadece, ancak

temin ök: 1) derhal, hemen 2) ancak

t(e)mir: demirden, demir

temirlig: demirden, demir, demir …

teŋ ~ t(e)ŋ: aynı, benzer, gibi, (yönelme hâliyle) denk, eşit

teŋ tüz bol-: aynı (zamanda) olmak

t(e)ŋeşi: denk olmak, (bir kişi ile) aynı konumda bulunmak

teŋeşis(i)z: 1) aynı olmayan, eşit olmayan, denk olmayan 2) eşsiz, benzersiz

teŋil- → tegil-

teŋinçe: … ölçüde, … göre

teŋle-: denemek, sınamak, tahmin etmek, dengelemek, düşünmek, düşünüp taşınmak

t(e)ŋri: tanrı, ilah

t(e)ŋri burkan: yüce Buda

t(e)ŋri t(e)ŋrisi burkan: yüce burkan

t(e)ŋri yėri: gök, tanrıların ülkesi

t(e)ŋridem: kutsal, tanrısal, ilahi

t(e)ŋridem köz: yüce göz

t(e)rk: çabucak, hızlı, en kısa (zamanda)

t(e)rkin ök: derhâl, hemen

t(e)rs: yanlış, doğru inançtan sapmış, ters

t(e)rs azag dentar: doğru inançtan sapmış rahip

tep-: 1) (tanrıların ikonografyasında) (… üzerinde) ayakta durmak, ayağın (üze-

rine) koymak, gitmek, tepmek 2) çiğnemek, ezmek

tep tegirmi: daire gibi yuvarlak, yusyuvarlak

tėp tėmeki: deyiş, söyleyiş

tep- yanç-: (şarap, üzüm) havanda dövmek

tepiz: tuz çölü

tepre- kamşa: 1) titremek, sarsılmak, titremek ve sallanmak 2) (tuğ, bayrak) dalgalanması

teprençsiz: hareketsiz, sarsılmaz

teprençsiz turmış: sarsılmaz duran (budist kurtuluş yolunda bir basamak)

tepret-: hareket ettirmek

tepret- kamşat-: titretmek, sarsmak

ter: ter

ter-: toplamak, derlemek

ter ün-: ter damlamak

terin kuvrag: topluluk, cemaat

teriŋ: 1)derin, derinlik 2) derin anlamlı 3) çok

teriŋrek: daha derin

terk tavrak: çabuk

terkişlen-: kızgın olmak, öfkeli olmak, saldırgan olmak, agresif olmak

terlik: bir giysinin adı, bir kıyafet parçasının adı

ters körüm köküzlüg: yanlış görüşü savunan

ters tetrü körüm: yanlış görüş

tetig: akıllı, zeki

tetirü → tetrü

tetrü: yanlış, ters, çapraz

tetrü kör-: dikkatli bakmak

tetrülmeklig: yanlış tahminli, hatalı, yanlış; sapkınlık …

tetrüm: derin

tetse: köşk, saray

tetse: öğrenci

tev: hile, yalan, aldatma

tev-: şişe dizmek

tev kür: hile, yalan, aldatma

Teva-arşi: ilahi bir kâhin

tevir-: çevirmek, döndürmek

tevlig kürlüg: aldatıcı, kurnaz

tevril-: dönmek

tevrilmek: dönme

tevsiz kürsüz: hilesiz, yalansız, samimi

tevşin-: aktif olmak, ilgilenmek

tė-: demek, söylemek

tėmişi: adlandırma

tėş-: tartışmak, müzakere etmek, konuşmak

tıd-: 1) (bir şeyden) kaç(ın)mak, sakınmak 2) engel olmak

tıdıg: engel

tıdıg [a]d kıl-: sakınca, engel ve tehlike

tıdıg ada: engel ve tehlike

tıdıgsız: engelsiz, engel olmayan

tıdıgs(ı)z tutugsuz: engelsiz

tıdıl-: ihtiyatlı davranmak, kendine hâkim olmak, sakınmak

tık-: 1) dolu olmak, doldurmak 2) nüfuz etmek

tıltag: sebep, neden, vesile

tıltag tüş: sebep ve sonuç

tıltagsız: sebepsiz, nedensiz, asılsız, temelsiz

tın: nefes, soluk, nefes alış

tınl(ı)g: canlı, varlık

tınlıg oglanı: insanoğlu

tıŋla-: dinlemek, duymak, işitmek, söylenene kulak vermek

tırŋak: pençe

tış: diş

tigi çogı: gürültü, gümbürtü, ses

tigin: prens, veliaht

tigin öge: veliaht, ardıl

tigit: prensler (teginin kalıplaşmış çoğulu)

tijit kşanti: günahların affı, günahların itirafı, tövbe, af, bağış

tijit: günahların affı, tövbe

tik-: sokmak, ısırmak

tik- sanç-: sokmak

tikiş-: karşılıklı sokmak, birbirini ısırmak

til: konuşma organı, dil

til-: parça parça kesmek, dilmek, dilimlemek

tile-: istemek, dilemek

tilemek: dileme

tilgen: tekerlek, levha, çark, teker

tilteki: dildeki

Timbure: bir Gandharva'nın adı

tirgin: topluluk, cemaat

tirgök: direk, sütun

tirig: canlı, diri

tiril-: canlanmak, dirilmek, hayatta olmak

tirte: sapkın, zındık

tişi: dişi, kadın

tit-: bırakmak, vazgeçmek

titig: çamur, bataklık, balçık, kil, balçık …

titig k(e)rpiç: balçık tuğla

titig toprak: balçık, kil

titir: bildirme eki

titre-: titremek

titrü: tam, doğru, dikkatlice, belirgin

titrü kör-: dikkatli bakmak

tizig: dizi, sıra, takı zinciri, (bir) dizi mücevher

tod-: usanmış olmak, bıkmış olmak

tod- kan-: 1) doymak, kanmak 2) memnun olmak

tod tolı: bayağı, aşağılık

todunçsuz kanınçsız: açgözlü, doyumsuz

todur-: doyurmak

todur- kantur-: memnun etmek, doyurmak

tohre tili: Toharca

tokı-: 1) dövmek, vurmak 2) (rüzgâr) esmek 3) (davul) çalmak 4) (astar boya) sürmek, sıvalamak 5) (bina, duvar, şehir) yapmak, kurmak

tokı- toŋla-: vurmak

tokı- tültür-: dövmek, vurmak, dayak atmak

tokımak: çekiç, tokmak, değnek

tokımak toŋlamak: dayak, dövme

tokış-: birbirini dövmek, birbirine vurmak, karşılıklı dövüşmek

toku: kanun, örf

tokuz: dokuz

tokuz y(ė)g(i)rmi: on dokuz

tokuz y(ė)g(i)rminç: on dokuzuncu

tokuzunç: dokuzuncu

tol-: 1) toplanmak 2) dolmak, dolmuş olmak 3) gerçekleşmek, (isteğin) gerçekleşmesi

tol- toş-: dolmak, ağzına kadar dolmak

tolga-: sarmak, döndürmek, çevirmek

tolgak: keder, eziyet, ızdırap

tolgaklıg: acı çeken, ızdırap çeken

tolgan-: zahmet çekmek, acı çekmek, sıkıntı çekmek

tolu: dolu, doldurulmuş, tüm, tamamıyla

tolun ay: dolunay

ton: elbise, giysi, giyim, kıyafet, giyecek

tona-: elbise giymek

tonluk: bir elbise için belirli, elbiselik

tonsuz çopa [yalıŋ]: çırılçıplak

tonurçı: fırıncı

toŋa: sevinç, neşe

toŋalıg: sevinçli, neşeli

toŋuz: domuz

topolur tözlüg: analiz eden cevherli, tamamıyla anlayan, tahlil eden

toprak: yer, toprak (beş elementten biri olarak da kullanılır)

tor: 1) ağ, örüntü, düzen 2) tuzak

toran: ağ, tuzak

torku: ipek

torku eşgirti: ipek

torla-: tuzağa düşmek

torpı: iki yaşındaki dana

toruk: çelimsiz, zayıf, bitkin

toşgur-: 1) bitirmek, tamamlamak 2) (koku) dolmak

toyın: Budist rahip

tök-: dökmek, dökerek boşaltmak

tölt: yatak

tölt oron eşük töşek ton etük: yatak takımı, yorgan, minder

tölt töşek: yatak takımı

tönjürge: ağaç kütüğü

töpö: 1) tepe 2) baş, kafa

törlüg: tür, türlü, çeşitli

törö: 1) yasa, kanun, kaide, örf âdet hukuku 2) öğreti

törö toku: tören, ayin, ritüel, örf

töröçe: geleneğe göre

töröçi: dinî uzman

törölüg: Dhārma'ya uygun, kanunlu, kanuna uygun, … kanunlu

törösüz: kanuna aykırı

tört: dört rakamı

tört kertü nom: dört doğru Dhārma (yani, dört asil gerçek)

tört kırk: otuz dört

tört otuzunç: yirmi dört

tört törlüg ş(i)mnu süüsi: dört türlü Mara ordusu

tört tugumlug: dört doğumlu

tört tümen üç miŋ iki yüz: kırk üç bin iki yüz

tört y(ė)g(i)rmi: on dört

tört y(ė)g(i)rminç: on dördüncü

tört yüz tokuz on artokı bėş: dört yüz doksan beş

törtgil: kare şeklinde, dört köşeli, dikdörtgen şeklinde

törtünç: dördüncü

törü-: doğmak, türemek, oluşmak, olmak, meydana çıkmak

töşe-: yaymak, sermek, döşemek

töşek: döşek, minder, yatak takımı, örtü, yorgan

töşen-: döşenmek

tötüş-: kavga et-

töz: asıl, temel, esas

töz köŋüllüg bol-: aynı fikirde olmak

töz yıltız: kök, köken, öz, cevher

tözlüg: 1) (… -ya) dayanan, özlü, (…-dan) ibaret olan 2) … soylu, … soya mensup, … sınıfa mensup 3) özlü, tabiata sahip

tözün: asil, soylu

trişul: üç dişli mızrak

trtraştre → drtiraştre

tsuy: günah, suç, kabahat

tsuy erinçü: günah

tsuyl(a)g erinçülüg: günahkâr, günah sahibi

tu-: kilitlemek, kapatmak

tug: sancak, bayrak

tug-: doğmak

tugmak: doğum, doğma, ortaya çıkma

Tugmış: kadın adı

tugum: doğum, varlık (şekli), varlık biçimi

tugum ajun: doğum görünüşü

tujit t(e)ŋri yėri: Tusita göğü

tulp: bütün, tamamen, hepsi

tumlug: soğuk

tumşuk: gaga, hayvan ağzı, hortum

tumşuklug: gagalı

tun: ilk

tur-: 1) durmak, beklemek 2) meydana gelmek 3) var olmak 4) (bir şeyden) meydana gelmek

turgur-: neden olmak, oluşturmak, yaratmak

turk: uzunluk, genişlik

turkaru: her zaman, daima, sürekli, devamlı

turug: durma yeri, durak

turul-: sakinleşmiş olmak, durgun olmak, berraklaşmak

turum ara: hemen

tuş-: karşılaşma, buluşma, rastlamak

tuş tulum bol-: rastlamak, başına gelmek

tuşmak: karşılaşma, çakışma

tuşuş-: buluşmak, karşılaşmak, rastlaşmak

tut-: 1) tutmak, yakalamak 2) muhafaza etmek 3) vermek

tut uçuz: hor, iğrenç

tutul- tıdıl-: engellenmek

tutuş-: (arkadaş) kazanmak

tutyak: bağlanma, bağımlılık

tutyak nizvani: Upadanakleşa

tutyaklanmak: bağ, ilinti

tuy-: anlamak, tanımak, idrak etmek, algılamak, duymak

tuymak: aydınlanma, anlayış, kavrayış

tuyuz-: bildirmek, duyurmak

tuzumçı: yolda tuzak kuran hırsız, soyguncu, hırsız,

tüg tümen: on binlerce

tüglüg tümenlig: on binlerce

tüke-: bitmek, bitmiş olmak, tamamlamak, sonuna gelmek, sonunda olmak, (zaman) dolmak

tükel: tam, tamamiyle, eksiksiz

tükel bilge t(e)ŋri burkan: mükemmel bilgili yüce Buda

tükel törlüg: her türlü, hepsi birden

tükellig: (yönelme hâliyle) sahip olan, donatılmış; tamamen, mükemmel

tükellig bol-: sahip olmak, donatılmak

tüket-: tamamlamak, bitirmek, yerine getirmek

tüketi: tamamen, bütünüyle, eksiksiz

tükeyük: bitmiş, tamamlanmış

tüklüg: çok, pek çok

tül: rüya, düş

tültür-: vurmak, (davul) çalmak

tülük: güç, kuvvet, şiddet

tümen: 1) on bin 2) sayısız

tümen b(e)re: on bin mil

tümge biliglig: aptal, saf yaratılışlı

tümgesiz: aptal olmayan

tün: gece

tüne: geceleyin, geceleri

tünerig: ışığı olmayan, karanlık

tünle: geceleyin, geceleri

tüŋlük: pencere, baca, ağız, pencere kenarı kıvrımı

tüp: 1) ağaç dibi 2) kaide, sütun ayaklığı

tüp: pekiştirme hecesi

tüp: tepe, zirve, uç, doruk

tüp tüz: tümüyle

tüpsüz: dipsiz, temelsiz

tüpük-: bitmiş olmak, son bulmak

türk: güç, kuvvetli

türk tili: Türk dili, Eski Uygurca

türk yigit: güçlü, yiğit

Türkçe: Türkçe, Eski Uygurca

türt-: sürtmek, üstüne sürmek, yaymak

tüş: 1) meyve 2) sonuç, netice, etki, tesir

tüş-: düşmek, aşağı düşmek; dünyaya gelmek 2) dayanmak

tüş tem: meyve, netice, etki

tüş utlı: sonuç, netice

tüşinte: aracılığıyla, vasıtasıyla, sayesinde, nedeniyle

tüşlüg: meyveli, yemişli

tüşlüg tamlıg: yemişli

tüşmek: düşme, çökme, yıkılma

tüşür-: 1) düşürmek 2) (günaha) yönlendirmek

tütrüm teriŋ: derin

tütsüglük: tütsülük

tütsüglük tut-: ellerinde tütsülük tutmak

tütün: duman, is

tütünlüg: dumanlı, koyu duman çıkaran

tüü: tüy, kıl, saç

tüü evini: tüy

tüü törlüg: çeşit çeşit, çeşitli

tüü tüp: saç ucu

tüz: tam, tamamen, mükemmel

tüzgerinçsiz: ucu bucağı olmayan, aslına erişilemeyen

tüzgerinçsiz burkan kutı: ucu bucağı olmayan, sonsuz burkan saadeti

tüzgerinçsiz tüzü köni tuymak: anlaşılması imkânsız, iyi ve düz aydınlanma

tüzü: tamamen, büsbütün

tüzü tüketi: tamamen, eksiksiz

u-: yapabilmek, -abilmek, muktedir olmak

uç: uç, son, hudut, doruk

uç-: uçmak, uçup gitmek

uç tüp: zirve, tepe, üst

uça: sırt

uçadvaç: Tusita göğündeki bir sarayın adı

uçar: uçan

uçlug: uçlu, (bir) uca, noktaya

uçsuz: sınırsız, uçsuz, hudutsuz, sonsuz

uçuz: kolay, basit

uçuz yenig sakın-: küçümsemek

ud: sığır, öküz, inek

ud-: takip etmek

ud izinteki: sığır izindeki

ud- kel-: takip etmek

uday tag: (Budist kozmolojide) güneşin doğuşunun dağı

udçı kız: çoban kız

udı-: uyumak

udu: takip eden

udug: hizmet, saygı, hürmet

udugçı: hizmetçi, hizmetkâr

udump(a)r: nadir bir çiçeğin ve ağacın adı

udumpar çeçek: nadir bir çiçeğin ve ağacın ad, Udumbara çiçeği

udun-: takip etmek

uduz: uyuz (hastalığı)

uduz-: iletmek, sevk etmek, götürmek, yol göstermek, yönetmek, (sevap) tevcih etmek

ugrayu: bilhassa, özellikle

ugrın: … bakımından(tek başına yok)

ugrınta: … dolayı, … nedeniyle

ugur: 1) zaman, uygun zaman, o sıra 2) vesile

ugurı teŋi: aynı, benzer, gibi, (yönelme hâliyle) denk, eşit, kayıtsız, ilgisiz;

ugurka: sebepten, o amaç için

ugurlug: fırsatlı, görüş açılı; şans müjdeleyen

ugursuz tegինçsiz: gelişigüzel

uguş: soy, aile, asıl, nesil, köken

uguş töz: soy, kök, nesil

ugutlan-: filizlenmek

uk-: anlamak, idrak etmek, kavramak, bilmek

uk- ötgür-: tamamıyla anlamak

ukış-: birbirlerini (yemeğe) davet etmek

ukmak: anlayış, kavrayış

ukun-: (günahı) kabul etmek

ukut- ~ ukıt-: açıklamak, anlatmak, kavratmak

ul kıdıg: sonu, kıyısı

ula-: iletmek, aktarmak, devam etmek

ulag sapag: sıra, dizi, bağlama, bağlantı, süreklilik

ulag sapag nom: sıra öğretisi (yani Pratītyasamutpāda)

ulatı: -den başka, ilaveten, gibi, benzeri

ulgad-: büyümek, serpilmek, yetişmek

ulı-: yakınmak, feryat etmek

ulı- sıgta-: yakınmak, feryat etmek

ulımak: yakınma, inleme, ağlama, feryat etme

ulug: 1) büyük, ulu, kudretli 2) yüksek (ses) 3) büyüklük 4) çok

ulug bedük: büyük, geniş

ulug karı: çok yaşlı, yaşlı, ihtiyar

ulug küçlüg t(e)ŋri: büyük ve güçlü tanrı

ulug tera: Mahathera, bu mezhepte yirmi yılını tamamlayanlar için kullanılır

ulun: ağaç gövdesi, sap

ulunlug: saplı

uluş: ülke

uluşlug: ülkeli

umug: ümit, umut

umug ınag: umut

umug ınag tut-: (bir şeyden) çare aramak

umugsuz: umutsuz, ümitsiz

umugsuz ınagsız: umutsuz

umunçlug: umutlu, inançlı

una-: razı ol-, memnun ol-

unıt-: unutmak

unıtı ıd-: büsbütün unutmak

unıtı it-: unutmak ve kaybetmek, unutmak

upançik: beş rahiplik grup

upap(a)nçi: beş rahiplik grup

upasanç: rahibe olmayan kadın Budist

upase: rahip olmayan erkek Budist, mümin

upasvami: bir gencin adı

Up(a)şodane: bir Yakşa'nın adı

ur-: 1) koymak 2) (taç, alın çemberi) takmak 3) vurmak 4) (söylenti) çıkarmak, (dedikodu) dolaşmak 5) (düşünceye) varmak

Urbilvakaşip: Buda'nın bir öğrencisinin adı

urbilvani: Hindistan'da bir şehrin adı

urbilvini → urbilvani

urı: delikanlı, oğul, genç adam

urŋu: general

urşlışmak: gülüşme

urug: tohum

urug evin: tohum tanesi

urug tarag: tohum

urunçak: teminat, rehin, emanet

urunçak tegin-: teminat olarak teslim almak

urunçak tut-: teminatı teslim almak

urunçak tutuz-: teminat olarak emanet etmek

urunçak ur-: rehine koymak, teminat koymak

urunçak yė-: emaneti zimmete geçirmek

uruŋu uçrug: bayrak, sancak

uruş-: savaşmak, dövüşmek

uşnir-laksanl(ı)g: Usnisalaksanalı bir Buda'nın kafasındaki hörgüç işareti

ut-: galip gelmek, yenmek

Utare: Vişvabhu adlı Buda'nın bir öğrencisinin adı

utlı: meyve, sonuç, netice

utlı tüş: sonuç, netice

utlılıg: meyveli, sonuçlu

utmak: yenme, galip olma, zafer, galibiyet

utmış: galip

utru: -ya doğru, karşı

utrun-: karşı durmak, direnmek, muhalefet etmek

utun: bozulmuş, adi, iğrenç

uu udı-: uyumak, uykuya dalmak

uv → uu

uvşak: ince, narin

uvşat-: (değirmende) öğütmek, küçük küçük parçalara ayırmak, ezmek

uvut ıyat: utanç

uvut yini: edep yeri, erkeklik organı

uvutlug: mahcup, utangaç, utanç

uvutsuz: utanmaz, edepsiz

uya: yuva, sığınak

uyak kal-: (gök cismi, yıldız) batmak, sönmek, kaymak

uyakur: düşen, batan, kayan

uyatl(ı)g: utangaç, çekingen

uz: 1) becerikli, kabiliyetli 2) tam, bütünüyle, tamamen

uz uzagut: usta

uzagut: zanaatçı

uzatı: her zaman, devamlı, daima, durmaksızın

uzun: uzun, uzak

uzun öz: uzun ömür

üç: üç rakamı

üç adrı süŋü: üç dişli mızrak, üç çatallı kargı

üç adrı şış: üç dişli mızrak, üç çatallı kargı

üç asanke yüz m(a)hak(a)lp: üç Asamkhyeya ve yüz Mahakalpa

üç engim sansar: üç parçalı samsara, ‹duygusallık dünyası› (skr. kamavacara), ‹biçim dünyası› (skr. rupavacara) ve ‹biçimsizlik dünyası› (skr. arupavacara)

üç ınag: üç sığınak (Skt. trişarana)

üç kırk: otuz üç

üç miŋ ulug miŋ yertinçü yer suv: (Budist kozmolojide) üç bin büyük binlik dünya, büyük evren

üç solmı: üç solmı, (yer adı=Karaşehir)

üç tegzinç iki y(e)g(i)rmi bölök nomlug tilgen: üç dönüş ve on iki bölüm(lü) Dhārma çarkı

üç y(ė)g(i)rmi: on üç

üçegü: her üçü

üçün: için, -dan dolayı, nedeniyle

üçünç: üçüncü

üd: zaman, süre

üd kolu: an, zaman

üdinte: … karşısına, … önünde

üdrül: -dan ayrılmak, bağımsız olmak

üdsüz erksiz: karar verme özgürlüğü olmama, karar verme yetkisi olmama

üdsüz kolusuz: mevsimsiz, zamansız

üdün: … defa, kez

üdün: zaman

üdür-: ayırmak, seçmek

ügmek ~ yügmek: yük, yığın, katışmaç, kalabalık, varlık

ügüz: nehir, deniz

ügüz kıdıgı: nehir kenarı, nehir kıyısı

ükli- asıl-: çoğalmak, artmak, yükselmek

ükli- bedü-: çoğal-

üklit-: çoğaltmak, artırmak, ilerletmek

üküş: çok, bir sürü, pek çok, bol

üküş törlüg: 1) birçok, çok, türlü 2) fevkalade

üle-: dağıtmak, bölmek, bölüştürmek

üledeçi: dağıtıcısı

ülgülençsiz: ölçülemez, sonsuz

ülgüsüz sansız: sayısız, ölçülemez ve sayısız

ülügle-: 1)dağıtmak, bölmek 2) nasiplenmek

ülüglüg: mutlu, kutsal, kutsanmış, kutlu

ülügsüz ~ ülgüsüz: mutsuzluk, kutsuz

ülüş: bölüm

ülüşlüg: paylı, … parçalı, bölümlü, ortak mülkiyetteki, ortak sahipli

üm: pantolan

ün: ses, seda, ton, nağme

ün-: 1) yükselmek, yukarı çıkmak, öne çıkmak, görünmek, belirmek, ortaya çıkmak 2) hareket etmek, gitmek, ayrılmak 3) (müzik) duyulmak, çınlamak 4) (koku) yayılması

ün üntür-: sesini yükseltmek

ünin külüş-: gülüşmek

ünte-: bağırmak, seslenmek, ünlemek

üntür-: 1) kaldırmak, yükseltmek 2) öne çıkarmak, belirtmek 3) (ilaç) vermek 4) (dil) dışarı çıkarmak 5) (kan) dışarı çıkartmak

ünüp bar-: çıkmak, terk etmek, ayrılmak

ür: uzun zamandır, epeyden beri, epeydir

ür-: (boru, trompet, müzik aleti olarak kullanılan salyangoz kabuğu) çalmak, üflemek

ür üdün: uzun zaman

ürde berü: ezelden

ürk- beliŋle-: korkmak, ürkmek

ürke: her daim

ürkit-: ürkütmek, korkutmak

ürkit- beliŋlet-: ürkütmek, korkutmak

ürlüg: daimi olmayan

ürlük: ebediyet, sonsuzluk, dayanıklılık

ürlüksüz: geçici, fani

ürlüksüz meŋüsüz: geçici, fani

ürt-: örtmek, gizlemek, saklamak

ürtüg: 1) örtü 2) gökyüzü

ürtül-: örtülü olmak, örtülmek, sarmalanmış olmak

ürtün- kizlen-: örtünmek ve gizlenmek

ürüg amal → ürüg amıl

ürüg: 1) daima, sürekli, her zaman, uzun, sonsuz, ebedi 2) sakin, huzurlu

ürüg amıl: sakin, huzurlu

üsginte: 1) önünde, karşısında 2) huzurunda

üste-: çoğaltmak, yükseltmek

üstel-: artmak, çoğalmak, güçlenmek, kuvvetlenmek

üstel- ükli-: artmak, çoğalmak

üstem: süs, süsleme

üstün: üstte, yukarıda, üst

üstünki: en üstteki, en iyi, mükemmel, yukarıdaki

üstürti: yukarıdan, yukarıya

üt: delik, açıklık, çukur

üt: tavsiye, öğüt

üt erig: öğüt, nasihat

ütle- erigle-: fikir, öğüt vermek, uyarmak

ütüg: ütü

ütüle- → ütügle-

ütüle-: ütülemek

üve-: bastırmak, basmak

üz → yüz

üz-: kesip koparmak, yıkmak, yok etmek, ortadan kaldırmak

üz- bıç-: kırpmak, kesip koparmak

üz- iske-: koparmak

üz- kes-: ayırmak, kesmek, kesip koparmak

üze: 1) üstünde, üzerinde 2) sayesinde 3) ile

üzegü → yüzegü

üzeki: (üstünde) 1) bulunan, … üstündeki, … üzerine 2) (… -ya) dayanan (…-dan) oluşan

üzesinte: üzerine

üzlün-: yok olmak, geçmek, sona ermek, bitmek, kırılmak

üzlünçüsüz: sonsuz

üzmele-: yırtıp ayırmak, koparmak, kökünü kazımak

üzüklüg: yüzüklü

üzüksüz: daima, durmadan, aralıksız, kesintisiz

üzülmez: kalıcı, ölmez, ebedi

üzüm: üzüm

üzüş- bıçış- : birbirini kesmek

üzüş- iskeş-: birbirini kesmek, koparmak

üzüt: ruh, ara varlık

v(a)çrazan örgün: parlak taht, elmas taht, Buda'nın aydınlandığı tahtın adı

vaibaş şastar: bir metnin başlığı

vaibaşike: Vaibhasika ekolüne mensup

vaiçayant: bir gökyüzü sarayının adı

vaiduri → vaituri

vaidurilıg: Vaiḍūrya …, berilli

Vaişirvan(e) maharaç: Vaişravana Maharaja

vaişr(a)van ~ vaişirvan: bir Lokapala'nın adı

vaişravane: bir Lokapala'nın adı

vaişuçik: kolera

vaituri: beril (yeşil renkli zümrütgillerden değerli bir taş), lacivert taşı, lazurit

vajinpat: rahip ataması, rahip yetiştirme

vajirl(ı)g: Vajra …, Vajra'lı

v(a)jrazan ~ vajrazan: elmas tahtı, elmas taht, Buda'nın aydınlandığı tahtın adı

vajrazan örgün: Vajrāsana tahtı

vakşu: Ceyhun, Amu Darya

Vam t(e)ŋri: Tan Tanrısı (yani büyük usta)

Vasave: efsanevi bir hükümdarın adı

Vasimitre → Vasumitre

Vasuki: bir Nāgarāja'nın adı

Vasumitre: arvastivada ekolündeki bir üstadın adı (MS ikinci yy.)

vaşir ~ v(a)jir

v(a)şirlıg ~ v(a)zirlıg: Vajra …, Vajra'lı

v(a)zanpat → v(u)zanp(u)t → vajinpat

viçay: bir zaman birimi

vidar: cehennemdeki bir dağın adı (Çiğneyen)

Vigan: bir öğretmenin adı

vijir ~ vajir: elmas

Vimale: Buda'nın bir öğrencisinin adı

viman: göksel saray, semavi saray

vinay: cemaat disiplini

vinay(a): cemaat disiplini

vipaşi: bir Buda'nın adı

vipul: Hindistan'da bir dağın adı

v(i)rhar: manastır

Virutake: bir Lokapala'nın adı

Virutak(e) ilig beg: Kral Virudhaka

Vişbabu → Vişvabu

Vişnu: bir tanrı adı

Vişvabu: bir Buda'nın adı

vişvak(a)rme: bir tanrının adı

vityasatan: (on sekiz) ilim sahası, bilim alanı

vityastan şasatar: (on sekiz) ilim sahasının ders kitabı

vyak(a)ran: gramer, dil bilgisi

vyakrit: kehanet

wahşik: koruyucu ruh

yadag: yayan, yürüyerek

yadal-: yayılmak, dağılmak

yadıl-: yayılmak, dağılmak, gezmeye çıkmak, uzanmak

yag: yağ

yag-: 1) (yağmur) yağmak 2) (gökten armağan yani bereket) yağması 3) (taş) yağması

yagı: düşmanca, düşman

yagı y(a)vlak: düşman

yagıçı: kavgacı kişi, kavgacı

yagılarag: düşmanlı

yagısız börisiz: düşmansız

yagış yaga-: kurban etmek

yagışlıg törö: kurban töreni, kurban ritüeli

yagışlıg yėr: kurban yeri

yagıt-: yağdırmak

yag(ı)z yėr: toprak, yer, dünya

yag(ı)ztakı: dünyadaki, yerdeki, topraktaki

yaglıg: dostça, sevimli, duygulu

yagmur: yağmur

yagmur yagtur-: yağmur yağdırmak

yagu-: yaklaşmak

yaguk teg-: yaklaşmak

yagukrak: daha yakın

yaguru: yakın

yaguruk(ı)ya: henüz, şimdi, geçenlerde

yak-: yakmak

yak-: yaklaşmak

yaka yalŋuzın: yapayalnız, tek başına

yakın: yakın

yakın yaguk: yakın

yakşıçı: muhafız

yal-: yanmak

yala ~ y(a)la: suçlama, iftira, söylenti

yala yaŋku: suçlama, iftira, söylenti

yalaŋok oglı: insanoğlu

yalaŋuz: yalnız

yalar oot: yanan ateş

yalavaç: haberci, ulak, elçi

yalgan: yalan

yalın: 1) haşmet, parlaklık, parıltı 2) refah, bolluk

yalına-: parlamak, ışıldamak

yalınayu turur: alev alev, parlayan

yalınlıg: parıltılı, alevli

yalıŋ yorımak: çıplak yürüme

yalıŋuz → yalŋuz

yalŋok ~ yalaŋok: insan, mahluk, yaratık

yalŋuz: tek başına, tek

yaltra-: parlamak, ışıldamak

yaltrak → yaltrık

yaltrı-: parlamak, ışıldamak, göz kamaştırmak

yaltrık: parlaklık, aydın, ışık

yalvar-: yalvarmak

yam: Göğün katı bir tanrı sınıfı; yüce, büyük

yamagl(ı)g: yamalı, yama …

yan-: (inanç) sarsılmak

yan-: tehdit etmek

yanç-: sıkıştırmak, ezmek, yok etmek, (şarap, üzüm gibi) havanda dövmek

yançış-: birbirini ezmek

yançuk: cüzdan

yantur-: geri döndürmek, iade etmek

yaŋ: metot, yöntem, tarz

yaŋ osug: şekil, biçim, tarz, metot, yol

yaŋa: fil

yaŋı: 1) yeni 2) ayın ilk on gününden biri

yaŋı kün: 1) bayram günü, kutlama, tören 2) mucize

yaŋı yaŋı: çok yeni, yepyeni

yaŋıdakı: ayın ilk günlerinden birindeki

yaŋkulug: tınlayan, yankılı, sesli, sedalı

yaŋkur-: tınlamak, çınlamak

yaŋkurt-: (müzik) işitilmek, tınlamak, tınlatmak, çınlamak

yaŋlıg: türlü, çok

yap- ~ y(a)p-: yapmak, yaratmak, inşa etmek

yap yavışgu: yaprak, ağaç yaprağı

yapag → yapıg

yapagl(ı)g: … kuruculu

yapargak: yaprak, taç yaprağı

yapargakl(ı)g: yapraklı

yapıg: bina, yapı

yap(ı)ragaglag: yapraklı

yapış-: bağlanmak

yapşungulug ed: bağlanılan dünyevi öge, servet

yapşur-: iliştirmek

yapşut: bağlı, müptela

yar: tükürük

yar-: bıçakla açmak, deşmek

yara-: uygun olmak, münasip olmak, yakışmak

yaran: yarın, sabah, gündüz, sabahleyin

yaraş-: uymak, yakışmak, yaraşmak, uygun olmak

yaraşı: uygun, yaraşır,

yarat-: 1) yaratmak 2) hazırlamak, süslemek, donatmak 3) (yazı) yazmak, çevirmek

yaratag: donatım, takı, süs

yarataglag: donatımlı, süslü

yaratıg ~ y(a)rat(ı)g: takı, süs, görkem, şaşaa, debdebe, ihtişam

yaratıglag: (araç hâliyle) (bir şeyle) süslü, (bir şeyle) koşumlu, (bir şeyle) donatımlı

yar(a)tmak: donatma, döşeme, süsleme, yaratma, hazırlama

yarı kurı-: tükürüğü kurumak

yarık: zırh

yarıl-: yarılmak

yarıl- açıl-: (çiçek) açılmak

yarılınçıg: parçalanan, sızlayan

yarım: yarım, yarı

yarınkı: aydınlık, bir sonraki

y(a)rlıg ~ y(a)rl(ı)g ~ yarlıg: emir, buyruk, ferman, talimat, vaaz, konuşma, söz

y(a)rlıg y(a)rlıka-: (yüksek seviyedeki birisi için) konuşmak, söylemek

y(a)rlıgda y(a)rlıg: yok yoksul

y(a)rl(ı)gusuzça: merhametsizce

y(a)rlıka-: 1) buyurmak 2) eylemi gerçekleştiren kişinin bunu saygıyla yaptığına dair yardımcı eylem 3) merhamet etmek, acımak 4) bağışlamak

y(a)rlıkamak: 1) buyurma 2) beyan etme, bildirme, söyleme

y(a)rlıkançsız: merhametsiz, acımasız

y(a)rlıkançs(ı)z köŋül: merhametsiz, acımayan

y(a)rlıkançuçı ~ y(a)rl(ı)kançuçı: merhametli, bağışlayıcı, şefkatli, iyi yürekli

y(a)rlıkançuçı bilig: merhamet

y(a)rlıkançuçı köŋül turgur-: merhamet duygusuyla

yarmın-: tırmanmak, yukarı tırmanmak, tepeye ulaşmak

yarsınçıg: iğrenç, tiksindirici, nefret uyandırıcı

yartla-: (birbirinde) ayrılmak

yartmak: sikke, para

yaru- yaltrı-: parlamak

yaru- yaşu-: parlamak, parıldamak

y(a)ruk: aydın, parlak, ışıklı

y(a)ruk yaşuk: parlak, ışıl ışıl

yaruklug: parlak, parlayan, parıltılı, parlaklık …

yarut-: aydınlatmak, parlatmak

yarut- tamtur-: propaganda yapmak

yaş: yaş, körpe, yeşil

yaş: hayat, yaşam, zaman, yaş, ömür

yaşa-: yaşamak, ... yaşında olmak

Yaşe: Buda'nın bir öğrencisinin adı

yaşıl: yeşil

yaşl(ı)g: 1) yaşlı, nemli 2) gözyaşlı, gözyaşı …

yaşl(ı)g ~ yaşlag: 1) yaşamlı, ömürlü, hayatlı, yaşlı, … yaşında 2) yaşlı, ömürlü

Yaşod(a)ra: Siddhārtha Gautama'nın eşinin adı

Yaşovati: batıdaki sekiz tanrı kızından birinin adı

yaşur- batur-: gizle-

yaşut batut: saklı, gizli

yat ~ y(a)t: yabancı

yat: tuhaf, garip

yat-: yatmak, uzanmak

yatu: daima, sürekli

yaval-: huzurlu olmak, sakin olmak

yavaltur-: disiplin altına almak, yola getirmek

yavanike: birbirine benzeyen

yavaş: 1) asil, soylu 2) uysal

yavaşgu: asalet

yavaz → yavız

yavazta yavaz: çok kötü, kötünün kötüsü

yavız: berbat, iğrenç, çirkin, fena, kötü

yavlak ~ y(a)vlak ~ y(a)vl(a)k: 1) kötü, fena, berbat 2) çok

yavlak sakınçlıg: kötü yürekli, kötü niyetli

yaykan-: kıyıya çarparak kırılmak, coşmak, kaynamak, sallanmak, titremek

yaykan- teş-: (su) kıyıya çarparak kırılmak ve taşmak

yaykı: yaza ait, yazın

yaylag ~ yayl(a)g ~ y(a)yl(a)g ~ yayl(ı)g: yazlık

yaz: ilkbahar

yaz-: yanılmak, günah işlemek, hata yapmak, itaat etmemek

yaz- yaŋıl-: yanılmak, günah işlemek, itaat etmemek

yazı: ova, düz yer

yazı yėr: ova, düz yer

yazın- ~ yaz(ı)n-: günah işlemek, suç işlemek, (cinsel) suç işlemek

yazmak yaŋılmak: yanılma ve yanılgı

yazok: kusur, günah, suç, hata

yazok yaŋlok: kusur, günah

yazoklug: günahkâr, günahlı, günahkâr kişi

yek: şeytan, cin

yel esin: rüzgâr, esinti

yelvi: sihir, büyü

yemir-: kırmak, ezmek

yemril-: yıkılmak, çökmek, devrilmek

yene: 1) yine, tekrar, bir daha, yeniden, bunun üzerine 2) bundan başka, ayrıca 3) diğer taraftan, öte yandan

yene ök: bir daha, yeniden

yene yene: tekrar tekrar, sürekli

yene yme: sonra tekrar

yenig: değersiz, önemsiz

yer-: hakaret etmek, aşağılamak, kara sürmek

yer- müne-: hor görmek, kara sürmek

yerin- → erin-

yerinçlig → erinçlig

yerinçlig karınçlıg → erinçlig karınçlıg

yerintür- → erintür-

yet-: 1) yetmek 2) yetişmek, erişmek

yetiz: genişlik, uzaklık

yė-: 1) yemek, yiyip bitirmek 2) (metafor olarak) cezalandırılmak

Yėdleg: kadın adı

yėg: en iyi, en üstün, fevkalade

yėg yėg: çok

yėgde yėg: mükemmelden daha mükemmel, olağanüstü, fevkalade

yėged-: yenmek, daha üstün olmak, daha iyi olmak, galip gelmek

yėged- ut-: galip olmak

yėgedmek begedmek: galip olma ve güç sahibi olma

yėgrek: daha iyi, mükemmel

yėl: rüzgâr, yel

yėmiş: meyve, yemiş

yėmişlig: meyveli, yemişli

yėmişlik: yemişlik, meyve bahçesi

yėmtöki bol-: yemi için kullanılmak

yėr: yer, yeryüzü, toprak

yėr oron: yer, alan, ülke

yėr suv: dünya, yeryüzü, toprak

yėr suvlug: dünya …

yėri t(e)ŋri: yeryüzü (ve) gökyüzü

yėrtinçü: dünya, yeryüzü, dünya düzeni, dünyevi

yėrtinçü yer suv: dünya, yeryüzü

yėrtinçülüg: dünyevi, dünya …, dünyevi şey

yėti: yedi rakamı

yėti otuz: yirmi yedi

yėti otuzunç: yirmi yedinci

yėti y(ė)g(i)rmi: on yedi

yėti y(ė)g(i)rminç: on yedinci

yėtinç: yedinci

yėtinçsiz: 1) erişilmez, yetişilmez, ulaşılmaz 2) fevkalade, olağanüstü

yėtmiş: yetmiş

yėtür-: yedirmek, beslemek

yėveg: donanım, süs, malzeme

yėvet-: donatılmak, süslenmek

yėviglenmek: donanmak, donanımlı olmak, donanım

yıd tütsüg: tütsü kokusu, tütsü

yıd y(ı)par: güzel koku, tütsü kokusu

yıdı yukı birle: tamamen

yıdı-: pis kokmak, kokmak

yıdın tütsüg: tütsü kokusu, tütsü

yıdla-: koklamak

yıdl(a)g → yıdlıg

yıdlıg: güzel kokulu

yıg-: toplamak, biriktirmek, yığmak

yıg- kazgan-: biriktirmek

yıg- ter-: toplamak, yığmak, bir araya getirmek, (dikkati) yoğunlaştırmak

yıgıl-: toplanmak, yığılmak, buluşmak, bir araya gelmek

yıgla-: ağlamak, inlemek, feryat etmek

yıgvırak: kısa, özlü, toplu

yıl: yıl, sene

yılıg yumşak: yumuşak

yılın-: ilgi duymak, istekli olmak, hevesli olmak

yılınçga: ince, yumuşak

yılınçga yumşak: ince ve yumuşak

yılkı: yılkı, hayvan

yıltız: kök, köken, asıl

yıŋak: yön, taraf, istikamet

yıpar: güzel koku, tütsü, mis, misk

Y(ı)par: kişi adının bir bölümü

yırga- → ırga-: sallamak, silkelemek, sarsmak, titretmek

yırgaru: kuzey tarafı

yırıt- → yırt-

yırt-: yırtmak, parçalamak, parça parça etmek

yırtıl-: yırtılmak

yış- → yak-

yıv-: övmek

yigi: sık, yoğun

yigit: genç, delikanlı, yiğit

yigne: iğne

yin ~ yen: cilt, deri

yinçge: 1) yumuşak, ince 2) zarif, narin, kibar

yinçge ötüg: küçük bir rica

yinçge yorıkça: ince davranış

yinçü: inci

yinçür- töpön yükün-: başıyla eğilmek

yinçürü yükün-: iyice eğilmek

yinlig: derili, uzuvlu

yip: 1) ip, iplik 2) rehber, kılavuz

yip eŋir-: ip eğirmek

yipün: pembe,mor, erguvan kırmızısı

yiriŋ: irin, iltihap

yirteü: hediye

yit-: kaybolmak, ölmek, yok olmak

y(i)ti ~ yiti: 1) keskin 2) sağlam

yitilür: yok olma

yitilür alkınur: yok olma(ikileme wilkenste yok. İkileme mi alkın- fiil yitilür sözlükte bu şekilde)

yitlin-: kaybolmak, yok olmak

yme: 1) ayrıca, bundan başka, de 2) diğer taraftan

yme ök: bir de, buna ek olarak

yodıçı: yok eden

yogrut: yoğurt, koyulaşmış süt

yogrutça: yoğurt gibi

yoguç keç-: boş geçmek, aşmak, karşıya geçmek

yok: değer, kıymet, yüce, üst

yok: yok, mevcut değil

yok çıgay: fakir, yoksul

yok kurug: boş, asılsız, esassız

yokad-: mahvolmak, yok olmak, ortadan kalkmak

yokaru: yukarı, yukarıya

yokaru kudı: 1) yukarı ve aşağı 2) kuzeyde ve güneyde

yoksuz: anlamsız, nafile, faydasız

yol: yol

yol yorıdaçı: yolcu

yola-: yola koyulmak, gitmek

yolçı: rehber

yollug: yollu; varlık şekilli

yorı-: 1) gitmek, hareket etmek, ilerlemek 2) yürümek 3) hayat tarzı sürdürmek, yaşamak

yorıl-: gidil-

yorıt-: 1)yürütmek, harekete geçirmek 2) yola çıkarmak

yov-: hile yapmak, aldatmak, yanıltmak

yölengü: destek

yöleşi: gibi benzer

yöleşür-: karşılaştırmak

yörge-: sarmak, etrafını sarmak

yörge- tolga-: sarmak, bürümek

yörgen-: sarılmış olmak, çevrelenmek

yörüg: yorum, yorumlama, anlam, mana, açıklama, izah

yörüntek: ilaç, çare, araç, derman, deva

yörünteksiz: telafisi mümkün olmayan

yözken yagmur: şiddetli yağmur

yuçul: barbar, bayağı

yudıçı: yok eden

yugant üdteki: bir çağın sonuna ait, çağın sonundaki

yuka: az, narin, ince, zayıf

yukul-: yapışmak, yapışıp kalmak, lekelenmek

yul: çay, kaynak, pınar , nehir, göl

yul-: meşale, lamba, fener, ışık

yul yulak: çay, kaynak, pınar

yula: meşale, lamba, ışık

yulgak: ticaret

yultuz: yıldız, burç

yumgak: top, küre, yumru, kabartı, yumak

yumşa-: görevlendirmek

yumşak: 1) yumuşak 2) sakin, duygulu

yuŋ: yün

yun-: yıkanmak, temizlenmek, arınmak

yuŋla-: tüketmek

yuŋla- yügerü kıl-: kullanmak ve göz önünde canlandırmak

yurt: yurt, vatan, mesken, konut

yuul→yul

yuy kuş: tavus kuşu

yüd-: yüklemek, taşımak, nakletmek

yüdür-: yüklemek

yügerü kıl-: ortaya koymak, meydana çıkarmak, canlandırmak

yügerü kör-: bir şeyi göz önüne getirmek

yügür-: yürümek, gitmek

yük: yük

yükün-: eğilmek, hürmet etmek

yükünç: saygı, hürmet, eğilme, ön deyiş

yüligü: ustura, tıraş bıçağı

yüpün → yipün

yürek: yürek, kalp, cesaret

yürek yarılınçıg: yürek yakıcı

yüreklig: yürekteki, cesaretli, cesur, yürekli

yürüŋ: beyaz, ak

yüz: yüz sayısı

yüz: yüz, surat, sima

yüz k(a)lp üç asanke: yüz Kalpa ve üç Asamkhyeya (çağı)

yüz ötrü kel-: karşılaşmak, yüz yüze gelmek

yüz y(ė)g(i)rmi: yüz yirmi

yüz yüzegü: uzuv, kol ve bacaklar

yüz yüzgerü: yüz yüze

yüzlüg meŋizlig: yüzlü, yüzü olan

SONUÇ

Maitrisimit Nom Bitig nüshalarının keşfedilmeye başlandığı Turfan Keşif Gezilerinden (1902-1914) bu yana yazmalar üzerine, birçok araştırmacı çok sayıda çalışma yapmıştır. Buna rağmen; metinlerin tamamının elimizde olmayışı, mevcut parçaların fiziksel durumunun bazen eserin birleştirilmesine olanak vermeyişi, parçaların muhafaza edildiği yerlere erişim gibi birçok sebepten dolayı Maitrisimit'in nüshalarının birleştirildiği, sayfa sıralamasının tam olarak doğru yapıldığı, tamamlanmış ve toplu olarak sunulmuş bir çalışma ne yazık ki elimizde hâlâ mevcut değildir. Bu çalışmada Eski Uygur tarihi ve kültürüne kısaca değinilmiş, Budizm ve Maitreya konusu genel olarak özetlenmiştir. Maitrisimit Nom Bitig'in tarihlendirilmesi, nüshaları, bölüm bilgileri, konusu gibi eser hakkındaki bilgiler, ilk çalışmalardan bu yana güncel ve toplu şekilde verilmeye çalışılmıştır. Maitreyasamiti-Nāṭaka hakkında bilgiler ve eserin Maitrisimit ile örtüşen veya ayrışan yönleri genel olarak sunulmuştur.

Toharca A Maitreyasamitināṭaka adlı eserin çevirisi olan Eski Uygurca Maitrisimit nom bitig'te geleceğin Buda'sının doğumu, hayatı, bodisavat oluşu ve sonrasında Buda olarak nirvanaya varması ayrıntılı şekilde anlatılır.

Eserin oluşturulma sürecini anlatırken özellikle iki eylem kullanıldığı için (yaratmış ve evirmiş) bazı araştırmacılar metnin Sanskritçe'den bir çeviri olmadığı görüşündedir. Yaratma eyleminin Hintçe bir metnin serbestçe uyarlamasına ya da Hintçe metinlerin derlenmesine dayandığı şeklinde yorumlanabileceğini düşünürler.

Metin tarihlendirirken araştırmacılar farklı ölçütleri baz aldıkları için yazılış tarihi ile ilgili bir fikir birliği yoktur. Bunula birlikte genel olarak Sengim nüshasının 9.-10. yüz yıllar arası yazıldığı kabul edilir.

Maitrisimit nom bitig'in üç nüshası mevcuttur. Bunlar Sengim, Murtuk ve Kumul/Hami nüshalarıdır. Nüshaları, Turfan vahasından gelen (Sengim ve Murtuk), Tömürti ve Närnasi'den gelen (Kumul/Hami) el yazmaları olarak iki grupta toplayan araştırmacılar da vardır. Sengim ve Murtuk el yazmalarının büyük çoğunluğu Berlin Koleksiyonu'nda, Hami el yazması ise Urumçi Sincan Müzesi'nde korunmaktadır.

Sengim Ketebe kaydında eserin, mümin Boz Bay Tirek ve mümine Yėdleg tarafından yazdırıldığı bilgisi bulunur. Karadağ doktora tezinde eserin paleografik

özelliklerini incelemiş ve yazılış özelliklerine göre Maitrisimit'in Murtuk ve Sengim yazmasının sekiz ayrı müstensih tarafından istinsah edildiği sonucuna ulaşmıştır.

Sengim nüshasının oldukça yıpranmış bir sayfasında "ud yıl ikinti ay üç yaŋıka" yazmaktadır. [(sığır yıl ikinci ay üç(üncü) gününe]. yerleştirilemeyecek kadar küçük bu parça belki de nüshanın tarihini içermektedir.

Metinde geçen kısımlardan istinsah ettirenin Çuu Taş Y(i)gen Totok, müstensihlerin Fa-tson Şeli ve Tog Tsupa Eke olduğunu biliyoruz. İki müstensihin adı geçse de konu üzerine çalışanlar üç ayrı yazı tipi olması nedeniyle, üç kişi tarafından istinsah edildiği düşünmektedir.

Maitrisimit bir secde «yükünç» ve 27 bölümden oluşur. Metne giriş yapıldığı secde kısmında din kitabının yazılma sebebi ve eserin içeriği, kimler tarafından istinsah ettirildiği bilgisi bulunur.

Sengim nüshasında bölümlerin çoğu korunmuştur. Fakat 7, 12 ve 13. bölümler korunanamıştır. Korunmuş olan her bölüm *"Buda'ya saygı, Dharma'ya saygı, cemaate saygı."* satırlarıyla başlayıp biter.

Metnin 20-27. bölümler arası cehennem kısmıdır. Budist Cehennem inancında 8 sıcak cehennem ve 8 soğuk cehennem kavramı vardır. Sengim nüshasında sıcak cehennemlerden sançip "Samjiva", sanghata "Samghāta", raurap "Raurava", maharorap "Mahāraurava", tapan "Tapana" ve aviş "Avīci" cehennemlerinin adı geçmektedir. Yani 6 cehennemin adı geçer. Kâlasūtra ve Tapana cehenneminin bir büyüğü Pratāpana'nın adı geçmez. Maitrisimit'te soğuk cehennemler geçmemektedir.

BT IX'da 27. bölümün devamında 221-238. sayfalar arasında oldukça yıpranmış durumda olan fragmanlar "Yeri Belirlenemeyenler I" başlığıyla verilmiştir. 238-264 sayfaları arasında ise "Yeri Belirlenemeyenler II" başlığı altında fragmanların başında "muhtemelen" yazısı eklenerek Tekin'in metnin içine yerleştirmeye çalıştığı kısımlar bulunur.

Maitrisimit üzerine yapılan çalışmalar kronojik sırayla verilmiştir.

BT'te 1 ile başlayıp devam eden ve 100 ile başlayan fragmanlar bulunur. 100 ile başlayan kısımlar çoğunlukla TDK baskısında bulunmaz. Örneğin, arabacının Maitreya yanında olmadan ketumatiye dönüşü, üç aydınlanma aşaması olan gece nöbetinin anlatıldığı kısım, Vasave ve Danasamate hükümdarların hikayesi gibi kısımlar ve Elap(a)tre, Pingale, Panatu ejderha hanları, Nagapuşup Bodhi ağacı, Lokik,

Pratityasamutpad öğretisi, lokadatu şehri, Abibu, Sanbave, Şrone, Utare adlı öğrenciler gibi isimler ve yerler bu sebepten TDK baskısında konu olarak mevcut değildir.

Ayrıca, 3., 4., 14., 18. ve 20. bölümlerin büyük bir kısmı TDK baskısında yoktur. 8. 9. bölümler BT'de yer aldığı halde TDK baskısında bulunmuyor. Son olarak Kısım II'deki belirsiz bazı fragmanlar 186.=Nr.162 (Muhtemelen I. Bölüm)'den itibaren TDK baskısında mevcut değildir.

Bu çalışmada metnin transkripsiyonunda Ş. Tekin'in BT IX'daki transliterasyonlu metni baz alınmış, metnin harfçevrimi (transliterasyon) Tekin'in verdiği şekilde verilmiş, metnin yazıçevrimi yapılmış ve metin günümüz Eski Uygur Türkçesi bilgileri ışığında yeniden anlamlandırılmıştır. Son olarak metin kapsamında bağlamsal sözlüğü oluşturulmuştur.

Aşağıda bu çalışmada Tekin'den farklı yaptığımız kısımlardan birkaç örnek gösterilecektir. Sırasıyla metinde geçtiği yer ve cümle/yapı, Tekin'in adlandırması ve bu çalışmada yaptığımız anlamlandırmalar (italik olarak) verilecektir:

57. XIX,?,?=Nr.307

v1-2 *altı törlüg butık-takı nom boşguntı..*

Altı çeşit budaktaki dini (?) öğrendi.

Altı çeşit bölümdeki öğretiyi öğrendi..

57. XIX,?,?=Nr.307

v2-7 *antag .../K erip yme nizvani-leri erk .../ DWq̈L'RY üçün bulunç alı ///K tapag udug-ka tüşüp küni .../T' t(e)ŋri - t(e)ŋrisi burkan(ı)g ölürgeli-i sakıntı ..*

Bunun gibi (22) ... olup yine ihtirasları kuvvetlendiği için kazançlarına (?), (24) hürmete düşüp (?) kıskanç (25) ... Tanrılar Tanrısı Burkan'ı (26) öldürmeyi tasarladı.

Öyle ... olup ve ihtirasları güç(lendiği) için kazanç elde edip ibadete dayanıp kıskançlık ... yüce burkanı öldürmeyi düşündü

85. XXV,11=Nr.131

r11-17 *ulug bedük tag teg e'tözi bolur .. kısıl teg kèŋ alkıg karnı bolur ... örtükinçe bogzı bolur töŋürg[e] osuglug örtenip yörgenip açmak suvsamak emgekin öŋ kürtükler-de yügürü ...*

Büyük ve yüksek (12) dağlar gibi ... Vadi gibi (13) geniş ... (14) örtüsü (?) ... (15) ... (16) sarılıp acıkmak, susamak acısı ... (17) kum ve kar çöllerinde koşarak ...

Büyük dağ gibi vücudu olur .. Dağ geçidi gibi geniş, büyük karnı olur ... çok büyük boğazı olur. Ağaç kütüğü gibi yanıp, çevrelenip açlık susuzluk acısıyla çöllerde yürüyüp...

86. XXV,?=Nr.157

v2 *pykyn l'r 'wyz' (bigin-ler üze)*

... bilginler (?) üzerine

.... savaş baltaları sayesinde

5. E,?=Nr.93

v4-6 *pyšync kly'k's'prš pwyrtm'ky 'wyz' ''s'q twsw q̈ylm'q̈ ''nt'q 'rty ..*

.. bèşinç kali[n]gas<a>p(a)rş bürtmeki üze asag tusu kılmak antag erti ..

Beşincisi, sağlık veren, (36) teması ile hizmet etmesi (37) şöyle idi:

Beşinci, Kalinga kumaşı gibi yumuşak dokunuş ile fayda sağlaması şöyleydi.

84. XXV,7=Nr.1d

r19-23 *kim kayu eren ekeler siŋiller kızlar analar dentar birle yavaz iş işlep yazınsar .. kim yme eşi-leri bolup kentü oglı eçisi yolçı dentar-lar birle yazınsar ..*

Erkekler, abla ve (20) kız kardeşler ile, kızlar ile analar ile ve rahibeler ile (21) kötü iş işleyip günahkar olsalar; (22) aile kadınlan, kendi oğlu (veya) küçük erkek kardeşi ile, (23) kayınbiraderi ve rahipler ile günah işleşeler...

Her kim erkekler, ablalar, küçük kız kardeşler, kızlar, anneler rahiplerle kötü işler yapıp günah işleseler .. ve her kim eş olup kendi oğlu, ağabeyi rehber rahiplerle günah işlese ..

151 (+41). XV,7=Nr. 109a

v22-28 *kaltı otlug ır kurug kavagu ır-nıŋ çakmışı ösmişi bo üç törlüg tıltag-da ötgürü ot b(e)lgülük bolur .. ançulayu yme kaçıg yol adkangu törö bilig köŋül bo üçte ötgürü <w> bürtmek bolur .*

Nasıl çakmak (54) taşı, kuru kav ve adamın vurması, (55) üflemesi; bu üç çeşit sebepten (56) dolayı ateş çıkarsa aynı (57) şekilde de duyu organları ve onların nesneleri olan dış dünya unsurları ile (58) şuur; (yani) bu üçü sebebiyle (59) temas ortaya çıkar.

Şöyle ki çakmak taşı, kuru kav ile (bunların) çarpması ve üflemesi; bu üç türlü sebeple ateş belirir .. Aynı şekilde duyu tarzı, bağlanma, töre ve his; bu üçünden dolayı temas oluşur

18. II,19=Nr.16

v28-29 *aglakta aglak toyın körki birle yaraştı*

Aglakta aglak? (59) Rahip kıyafeti, fevkalade bir biçimde yakıştı.

Bütünüyle eşsiz keşiş güzelliğiyle yakıştı

52. XVII.3=Nr.38

r3-7 *ötrü arşidate arhant birle seŋrem [i]tgeli tokıgalı dyan yip tuta ülügleyür-ler ne dyan tutmış-ta - ok yėr suv altı törlüg - tepreyür*

Sonra veli Rşidatı ile (4) bir manastır kurmak için tyan ipini tutup (?) (5) paylaşırlar. (tyan) (6) tutar (?) tutmaz dünya (7) altı defa titrer

Sonra arhant Arşidate ile manastır inşa etmek için meditasyon kılavuzunu benimseyerek nasiplenirler. Meditasyon kılavuzunu benimseyince yeryüzü altı türlü sarsılır

68. XXII,1=Nr.17

v7-9 *... tamu - erkligleri tegre tolı - yorıp örtlüg bi bıçgun öz konokın sança...*

cehennem zebanilerinin (26) etrafında dolaşıp alevli (27) bıçaklarla kendi *yakınındaki komşusunu vurur;

... cehenneme hükmedenlerin etrafında toplanıp yürüyüp kızgın bıçakla ruhun meskenini şişleyip ...

82. XXV,5=Nr.25

v17-18 *anta basa ulug bedük bazganların tokıyur-lar*

Bundan sonra büyük, yüksek ve yabancı ve (49) hükümdarları döverler.

Burada tekrar büyük çekiçlerle vururlar

82. XXV,5=Nr.25

v21-25 *kör-üŋ-ler sizler s(a)ngat tamu-nuŋ korkınçıgın .. kim bo muntag törlüg tsuylug yazoklug tınlıg-larıg kın kızgut tegürtürür ..*

Sanghata adlı cehennemin dehşetinden ölün sizler! (54) bunca günahkar (55) yaratıkları bunca işkence, ve eziyetlere maruz bırakır.

Bakın sizler! Sanghata adlı cehennemin korkutuculuğuna .. ki bu türlü günah işleyen canlıları cezalandırır ..

prynkyky ismini Tekin Bhrngika olarak okumuştur. *Biraŋgi[riti]* okunmalı

.. anta ötrü b(i)raŋ<i>gi[riti] upasvami bo - iki urılar

mwkty k' 'wp's'nc q̈' Tekin*;* Mukti'ye (?), rahibeye okumuştur *kız bayakı mukti-ka upasanç-ka* okunmalı

pwtklyk kelimesi Tekin *botklig?* okumuştur *pudg(a)lik* okunmalı *(bireysel)*

27. bölümde kutsal müzisyenler sayılırken Tekin Nata, (4) Açita olarak çevirdiği kişiler aslında tek kişidir ve *nata[r]açida* olmalıdır.

kiçig oglanın… / tetse-ke ıdıp

küçük oğlunu (4) ... öğrenciye (?) gönderip

küçük oğlunun … saray gönderip

Bu çalışmanın konusu Maitrisimit'in Sengim nüshası olmakla birlikte bu zamana kadar Kumul/Hami nüshası üzerine yapılan çalışmalardan da yararlanılıp eğer farklı bir okuma veya anlamlandırma varsa ya da kelimeler/yapılar için farklı bir teklif varsa bunlar dipnot kısmında, yapıldığı çalışma belirtilerek verilmiştir. Bununla birlikte bu zamana kadar yapılmamış fakat okurken yanlış yazımı fark ettiğimiz kısımlarda mevcuttur. Bunlar da dipnotlar ile belirtilmiştir. Örnek olarak;

130. IV(?),?=Nr.124

"v3-8 anı ok / … / kataglanıp kırk k(a)lp altmış k(a)lp üdte berü yıgmış edgümüzni erdemimizni alku üntürüp n(e)ŋ kılıp ol toyınag **ukgalı ötgürgeli** umadım(ı)z ..

«Onu da … çabalayıp kırk devir altmış çağ zamandan beri birikmiş iyiliklerimizin, erdemlerimizin hepsini yükseltip bir şey yaparak o keşişi tamamıyla anlayamadık ..»

Metinde Tekin translitarasyonunda kelime otgurgalı olacak şekilde yazılmıştır. Ancak uk- ve otgur- eylemi sinonim olarak kullanılamayacağı için kelime ötgürgeli olarak değerlendirilmiştir" satırı gösterilebilir.

KAYNAKÇA

Ağca, F. (2007a). Eski Türkçede {-A/-1/-(y)U} ünlü zarf-fiil eklerinin farklı bir işlevi üzerine. *Türkbilig 2007/*13, 3-17.

Ağca, F. (2007b). Maniheist ve Budist Türkçe metinlerde fiil + -mak + iyek bol- yapısı üzerine. *Türkbilig 2007/*14, 3-21.

Ağca, F. (2009). 11-12. yy. ait Maniheist-Budist ve İslami Türkçe metinlerin ses ve şekil özelliklerine göre Eski Türkçe kavramı ve sınırları. *Türk Kültürü, 47*(1), 1-47.

Ağca, F. (2014). Eski Uygur ve eski Oğuz Türkçelerinde yuvarlaklaşma eğilimleri. *5. Uluslararası Türkiyat Araştırmaları Sempozyumu Oğuzlar: Dilleri, Tarihleri ve Kültürleri.* Ankara.

Ağca, F. (2015). Eski Türkçede varlık ve yokluk işaretleyicilerinin (ba:r, yo:k) gramerleşme süreçleri**.** *Dil Araştırmaları, 16,* 83-101.

Ağca, F. (2019). "Eski Uygurcada gerçekten n-diyalekti ve y-diyalekti var mı?. H. Yıldız (Ed.), *Eski Türkçenin İzinde* içinde (s. 33-48) içinde. Ankara: Akçağ Yayınları.

Ağca, F. ve Bayrak, S. (2019). Eski Uygurca "küçinte" sözcüğü üzerine. S. Şen ve M. Mangır (Ed.), *XI. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Bildiri Kitabı 16-18 Ekim 2019,* Samsun.

Ağca, F. (2020). Çokluk işaretleyicisi olarak eski Türkçe telim (eot: delim) sözcüğü ve kökeni üzerine. *Türkbilig 2020/*40, 49-62.

Ağca, F. (2021a). *Dillik ölçütlere göre eski Uygurca metinlerin tarihlendirilmesi.* Ankara: Tür Dil Kurumu Yayınları

Ağca, F. (2021b). Eski Türkçe çağı: Eski Uygurca dönemi. Kökler, Yay çeken Kavimlerin Şafağı, 1. Cilt Dil ve Edebiyat içinde (s. 383-436) içinde. İstanbul: Ötüken Neşriyat.

Ağca, F. (2021c). Eski Türkçede Asimetrik Olumsuzluk. I. Nevskaya, H. şirin ve G. A. Tekin (Ed.), *Ayagka Tegimlig Bahşı: Festschrıft In Honor Of Marcel Erdal* içinde (s. 11-24) içinde. Harvard University.

Ağca, F. (2022). Eski Uygurcada Zaman Adlarında Süreklileşme. *Dil Araştırmaları, 16*(30), 1-19.

Ağca, M. ve Nalbant, M. V. (2020). Eski Uygur Türkçesi metinlerinin sözlükselliği ve sözlük yöntemi: Metin içi sözlük. *Türkbilig, 2020*(39), 95-105.

Arat, R. R. (1942). Uygurlarda Istılahlara dair. *Türkiyat Mecmuası, 7*, 56-81.

Atlas, Ö. (2021). *Orhun yazıtları ile Maitrisimit temelinde Köktürkçe ile Uygur Türkçesinin söz varlığı açısından karşılaştırılması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.

Ayazlı, Ö. (2020). Soğdca bazı sözcüklerin eski Uygurcadaki imlası. *International Journal of Old Uyghur Studies, 2*(1), 1-25

Bakırcı, F. (2018). Uygurca bir sivil hayat belgesi: Maitrisimit. *Journal of Old Turkic Studies 2*(1), 7-23.

Bang, W. ve Arat, R. (2010). Türlü cehennemler üzerine Uygurca parçalar. *Türkiyat Mecmuası, 4,* 251-264. https://doi.org/10.18345/tm.77799

Barthold, V. V. (2021). Soğd ve Tohar dilleri hakkındaki meselelere dair. Çev. B. Kuzakçı . *Gazi Türkiyat Dergisi, 28*(Bahar), 199-207. https://doi.org/10.34189/gtd.28.013

Barutçu Özönder, F. S. (1992). Eski Türkçede Buddha'nın 32 laksanası. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten, 35(1987),* 11-33.

Barutçu Özönder, F. S. (2002). Eski Türklere dil ve edebiyat. *Türkler Ansiklopedis 3* (s. 864-906) içinde. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.

Baş, A. (2020). *Eski Uygurca Maitrisimit Nom bitig'in dili* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.

Bayat, F. ve Çınar, M. A. (2020). Eski Türkçe sözlük. İstanbul: Ötüken Neşriyat

Besli, N. (2017). Eski Uygur Türkçesinde şart kipi olarak kullanılmayan –sar morfemi. *International Journal of Language Academy, 5*(1), 360-372.

Burlak, S. A. ve Itkin, I. B. (2004). Toxarskij tekst A 446: eščë odna rukopis' toxarskoj versii Maitreyasamiti-Nāṭaka. *Voprosy Jazykoznanija No. 3,* 24-35.

Can, M. (2018). *Dilbilgiselleşme ve eski Uygurca edatlar*. Ankara: Türk kültürünü Araştırma Enstitüsü.

Clauson, G. (1972). *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish.* Oxford.

Cuci, H. (2020). *Maytrisimit eşdizim sözlüğü* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi.

Çağatay, S. (2008a). İslamiyet'ten önce Türk edebiyatı. Ata (Ed.) *100. Doğum Yıldönümüne Armağan Prof. Dr. Saadet Çağatay'ın Yayınlanmış Tüm Makaleleri C.1* içinde (s. 280-301) içinde İstanbul: Ayaz Tahir Türkistan İdil-Ural Vakfı.

Çağatay, S. (2008b). Maitrisimit I-II- Faksimile der alttürkischen Version eines Werkes der buddhistischen Vaibhāṣika-Schule. A. Ata (Ed.) *100. Doğum Yıldönümüne*

Armağan Prof. Dr. Saadet Çağatay'ın Yayınlanmış Tüm Makaleleri C.2 içinde (s. 164-167) içinde İstanbul: Ayaz Tahir Türkistan İdil-Ural Vakfı.

Çağatay, S. (2008c). Uygur yazı dili. A. Ata (Ed.) *100. Doğum Yıldönümüne Armağan Prof. Dr. Saadet Çağatay'ın Yayınlanmış Tüm Makaleleri C.1* içinde (s. 220-233) içinde İstanbul: Ayaz Tahir Türkistan İdil-Ural Vakfı.

Çağatay, S. (2008d). Uygurca'da Hendiadyoinler. A. Ata (Ed.) *100. Doğum Yıldönümüne Armağan Prof. Dr. Saadet Çağatay'ın Yayınlanmış Tüm Makaleleri C.1* içinde (s. 234-269) içinde İstanbul: Ayaz Tahir Türkistan İdil-Ural Vakfı.

Çandarlıoğlu, G. (2013). *Uygur devletleri tarihi ve kültürü (Çin kaynakları ve Uygur kitabelerine göre).* İstanbul: Türk Dünyası Araştırma Vakfı.

Çelik, N. (2012). *Buddhist çevre eski Uygur Türkçesi metinlerinde tabâbet* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi.

Çetin, E. (2012). Uygurcada tut- fiiliyle kurulan birleşik sözler. *Dil Araştırmaları, 11*, 81-104.

Dere, O. ve Uçar, E. (2024). Maitrisimit Nom Bitig üzerine yapılan çalışmaların kronolojik kaynakçası (1907-2023). *Journal of Old Turkic Studies 8/*1, 57-95.

Deveci, B. C. (2022). A Ritual of Buddhism in Old Uyghur: Bakçan Olur-. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, 62*(2), 325-352.

Doğru, F. (2021). *Maytrisimit'in anlamlı ve görevli dil ögeleri açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi.

Doğru, F. (2023). Maytrisimit'te anlamsal/sözlüksel dil ögelerinden yabancı adlar. *Dil Araştırmaları, 17(32),* 257-280.

Elmalı, M. (2012). Eski Uygur Türkçesi metinlerinde metamorfoz. *Acta Turcica, 2*(1), 1-34

Emmerick, R. E. (1968). "The Book of Zambasta" A Khotanese poem on Buddhism. R.E. Emmerick (Eds.). London Oxford University Press: New York Toronto.

Erdal, M. (1991). *Old Turkic Word Formation, A Functional Approach to the Lexicon, II.* Otto Harrassowitz, Wiesbaden.

Erdal, M. (1998). "Old Turkic" *The Turkic Languages* içinde (s 138-157) içinde. London and New York.

Erdal, M. (2004). *A Grammar of Old Turkic.* Brill Handbook of Oriental Studies, Leiden- Boston.

Erdal, M. (2018). 'Eski Uygurca'nın fiil varlığı'. M. S. Kaçalin (Ed.), *Beşbalıklı Şingko Şeli Tutung Anısına Uluslararası Eski Uygurca Çalıştayı Bildirileri. 4-6 Haziran 2011* (s 145-152) içinde. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Erdem, A. (2023). Maitrisimit'te geçen “ukmış, ukmak kergek, körünç ve küsençig körünç” kavram işaretleri. *Türkoloji Araştırmaları Dergisi, 8*(1), 50-66.

Gabain. A. V. (1987). Maitreya und Mithra. W. Heissig ve H. J. Klimkeit (Eds.) Synkretismus in den Religionen Zentralasiens içinde (s. 23-32). Otto Harrassowitz: Wieden.

Gippert, J. (2013). Die Bedeutung des Tocharischen für die Indogermanistik Y. Kasai, A. Yakup, M. Durkin ve Desmond (Eds): *Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit* (s.17-36) içinde. Turnhout, Brepols.

Gulcalı, Z. (2015). 迪拉娜. 伊斯拉非尔 (Dilara İsrapil):吐鲁番发现回鹘文佛教新文献研究 Tulufan faxian huihuwen fojiao xin wenxian yanjiu. 民族出版社, 北京 /Pekin 2014, 185s.. *Belleten 63*(1), 115-120.

Gulcalı, Z. (2021). Budist Uygur edebiyatında rüya motifleri. Milli Folklor 33/17 (132), 75-88.

Güngören, İ. (1981). *Buda ve öğretisi.* İstanbul: Onur Basımevi.

Hartmann, J.-U. (2013). Die Schulzugehörigkeit von Maitreyasamitinätaka und Maitrisimit Y. Kasai, A. Yakup, M. Durkin ve Desmond (Eds): *Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit* (s.37-50) içinde. Turnhout, Brepols.

Israpil, D., Laut, J. P. ve Semet, A. (2012). Neu entdeckte Bruchstücke der Maitrisimit aus Närnasi in Qomul (VR China). *Ural-Altaische Jahrbücher Neue Folge. 25* (2012/2013), 220-227.

Israpil, D. (2013): The Old Uighur Maitrisimit Preserved in the Xinjiang Museum: A Study of Four Fragments of the Sängim Versions. Y. Kasai, A. Yakup, M. Durkin ve Desmond (Eds): *Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit* (s. 51-66) içinde. Turnhout, Brepols.

Israpil, D. (2014). *中国国家图书馆藏回鹘文《毘吾兒寫經殘卷》, 新疆博物馆藏胜金口本《弥勒会见记》残叶, 吐鲁番博物馆藏回鹘文《慈悲道场忏法》残叶.* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Çin Merkezi Milliyetler Üniversitesi.

Israpil, D. ve Israpil, Y. (2015). 回鹘文（哈密木）《弥勒会见记》新发现的品. Z. Yuqi (Eds.) *Literature ve History of the Western Regions Vol. IX* içinde (s.121-133) içinde. Science Press Beijing.

İsi, H. (2022). Budist Uygur metinlerinde “sevgi ve şefkat” erdemine dair dinî bir terim: Maitrė (=Skr. Maitrī). In R. Eryılmaz, N. Karacan, A. Canbulat, ve A. T. Eş (Eds.), *14. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Tam Metin Bildiri Kitabı* (s. 321-335) içinde. Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Yayınları.

Kamberi, D. (2015). *Uyghurs and Uyghur Identity.* Radio Free Asia

Karadağ, E. (2015). *Klasik öncesi Uygur Türkçesi metinlerinden Maitrisimit'in paleografik özellikleri* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.

Kasai, Y. (2008). *Die uigurischen buddhistischen Kolophone. Berline Turfantexte XXVI.* Berlin: Brepols

Kasai, Y. (2013). Der Ursprung des alttürkischen Maitreya-Kults Y. Kasai, A. Yakup, M. Durkin ve Desmond (Eds): *Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit* (s.67-104) içinde. Turnhout, Brepols.

Klimkeit. H. J. (1996). *Zum Inhalt der alttürkischen Maitrisimit.* M. Hahn, J. U. Hartmann ve R. Steiner (Eds.*)* Suhrllekhāḫ Fest für Hemut Eimer. Swisttal-Odendorf.

Klimkeit, Hans-Joachim. (2009). "Türk Orta Asyasında Budizm" (Çev. M. T. Berbercan), *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 26, 2009, ss. 93-108.

Koh, H. R. (2002). *Die Ikonographie der Maitreyafigur mit gekreuzten Füßen und des Tusita-Himmels, dargestellt anhand des Sutra von der Visualisierung der Wiedergeburt des Bodhisattva Maitreya im himmlischen Paradies Tusita Band I* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg.

Körtelli, S. B. (2023). Eski Uygurcada Çince, Sanskritçe, Soğdca ve Toharca (A/B) sözcüklerle oluşturulmuş fiil eşdizimleri ve standart Türkçedeki denklikleri. M. Dinç (Eds.), *V. Uluslararası toplum ve kültür araştırmaları sempozyumu (12-14 Ekim 2023) tam metin bildiriler kitabı* (s. 288-305) içinde. Paradigma akademi: Çanakkale.

Kumamoto, H. (2002). The Maitreya-samiti and Khotanese. gengo.lu-tokyo.ac.jp.

Laut, J. P. (1985). Betrachtungen zur uigurischen "Maitrisimit" Ein präklassischer Text? O. F. Sertkaya (Eds.), *Beşinci Milletler arası Türkoloji Kongresi: 23 - 28 Eylül 1985* (s. 171-176) içinde. İstanbul.

Laut, J. P. (1986). *Der frühe türkische Buddhismus und seine literarischen Denkmäler.* Otto Harrassowitz: Wiesbaden.

Laut, J. P. (1989). Die unerschütterliche Versenkung "Ein Fragment der alttürkischen buddhistischen Erzählliteratur". Ewald Wagner/Klaus Röhrborn (Eds.). *Kaškūl. Festschrift zum 25. Jahrestag der Wiederbegründung des Instituts für Orientalistik an der Justus-Liebig-Universität Giessen.* Wiesbaden: Harrassowitz, 38-51.

Laut, J. P. (1990). Bemerkungen zu den jüngsten Editionen der Hami-Handschrift der Maitrisimit. Ural-Altaische Jahrbücher Neue Folge, 9, 257-265.

Laut, J. P. (1991). Die Gründung des buddhistischen Nonnenordens in der alttürkischen Überlieferung. I. Baldauf, K. Kreiser ve S. Tezcan (Eds.), *Türkische Sprachen und Literaturen Materialien der ersten deutschen Turkologen-Konferenz Bamberg, 3.-6. Juli 1987* (s. 257-274) içinde. Otto Harrassowitz: Wiesbaden.

Laut, J. P. (1993). Jātaka. Brednich, Rolf Wilhelm (Eds.). *Enzyklopädie des Märchens : Handwörterbuch zur historischen und vergleichenden Erzählforschung.* Berlin ; New York: de Gruyter. Bd. 7 (1993), Sp. 500 – 507

Laut, J. P. (1994). "Verloren" ist nicht verloren: Wiederentdeckte und neu identifizierte Fragmente der *Maitrisimit*. In K. Röhrborn (Eds.), *Memoriae munusculum: Gedenkbank für Annemarie von Gabain* (s. 85-98) içinde. Wiesbaden: Harrassowitz.

Laut, J. P. (1996). Höllische Fehler. *Swisttal-Odendorf: Indica et Tibetica Verlag,* 121-136.

Laut, J. P. (2001). Uigurische Sünden. L. Bazin ve P. Zieme (Eds.), *De Dunhuang à Istanbul : hommage à James Russell Hamilton* içinde (s. 127-148) içinde. Turnhout: Brepols.

Laut, J. P. (2002). Die „begangenen" und „angehäuften" Sünden Ein nur scheinbar verlorenes Fragment der Murtuker Handschrift der alttürkischen Maitrisimit. W. Gantke, K. Hoheisel ve W. Klein (Eds.), *Religionsbegegnung und Kulturaustausch in Asien: Studien zum Gedenken an Hans-Joachim Klimkeit* içinde (s. 165-174) içinde, Wiesbaden: Harrassowitz.

Laut, J. P. (2011). Ameisen und Prajñārakṣita. *Türk Dilleri Araştırmaları. 21*(1), 131-142.

Laut, J. P. (2022). Göttingen Üniversitesindeki Maitrisimit Projesi Üzerine. M. S. Kaçalin (Ed.), *Beşbalıklı Şingko Şeli Tutung Anısına Uluslararası Eski Uygurca Çalıştayı Bildirileri 4-6 Haziran 2011* (s. 9-18) içinde. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Laut, J. P. ve Semet, A. (2023). Neues zum 18. Kapitel des altuigurischen Maitreyasamiti-Sūtra (*Maitrisimit nom bitig*). Teil 2: Buddha Maitreyas Lehren über das religiöse Verdienst des Almosengebens. Ö. Ayazlı, T. Karayak ve U. Uzunkaya (Ed.), *Bilge Biliglig Bahşı Bitigi Doğumunun 60. Yılında Mehmet Ölmez Armağanı* içinde (s.369-399). Çanakkale: Paradigma Akademi.

Leuman, E. (1919). *Maitreya-samiti das Zukunftsideal der Buddhisten.Die nordarische Schilderung in text und überzetzung*. Strassburg:Verlag von Karl J. Trübner.

Ling, Z. (2016). 回鹘文《弥勒会见记》文学价值刍议. Social Sciences in Ningxia, 6(199), 250-253.

Mackerras, C. (2000). Uygurlar. A. G. Soysal (Ed.) ve Ş. Tekin (Çev). *Erken İç Asya Tarihi*. (1. Baskı, s.425-458) içinde. İletişim Yayınları.

Mair, V. H. (2013). Maitrisimit and the narrative traditions Y. Kasai, A. Yakup, M. Durkin ve Desmond (Eds): *Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit* (s.105-124) içinde. Turnhout, Brepols.

Malzahn, M. (2013). The rebirth of Maitreya and an encounter of linguistics with philology. Y. Kasai, A. Yakup, M. Durkin ve Desmond (Eds): *Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit* (s.125-138) içinde. Turnhout, Brepols.

Maue, D. (2013). Uigurisch <m'ytry> - zu einem vernachlässigten lautlichen Problem. Y. Kasai, A. Yakup, M. Durkin ve Desmond (Eds): *Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit* (s.139-159) içinde. Turnhout, Brepols.

Mei, L.. (2014). *世纪以来《弥勒会见记》研究综述.《西域研究》第2 期*

Meisterernst, D. D. (2013). Entzifferung des Tocharischen-Aspekte einer Forschungsgeschichte. Y. Kasai, A. Yakup, M. Durkin ve Desmond (Eds): *Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit* (s.10-16) içinde. Turnhout, Brepols.

Mirsultan, A. (2015). "Das Betrachten des gezeigten Städte und Länder und die Frucht davor" Neues zum 18. Kapitel des Maitrisimit nom bitig. E. Ragagnin ve J. Wilkens (Eds.), *Kutadgu nom bitig. Festschrift für Jens Peter Laut zum 60. Geburtstag* içinde (305-322) içinde. Wiesbaden: Harrossowitz Verlag.

Mori, M. (2021). Soğdluların Orta Asya'daki faaliyetleri. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten, 34*(1), 340-341.

Nattier, J. (1988). The Meanings of the Maitreya Myth: A Typological Analysis. A. Sponberg ve H. Hardacre (Eds.), *Maitreya, the Future Buddha* içinde (s. 23-47) içinde. Cambridge University Press: Cambridge.

Ölmez, M. (1997). Kurzer Überblick über die Buddhistische Übersetzungsliteratur in Alttürkisch. *Çağdaş Türk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış Nevin Önberk Armağanı* (s. 225-256) içinde. Simurg Yayınları.

Özbek, B. (2022). *Maitrisimit bağlamında eski Uygur Türkçesinde kör- fiili* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.

Özertural, Z. (2020). *Uigurisches Wörterbuch, Sprachmaterial der Vorislamischen Türkischen Texte Aus Zentralasien.-Neubearbeitung- I. Verben, Band 2: edäd- - izlä-.* Franz Steiner Verlag.

Özertural, Z. (2023). *Uigurisches Wörterbuch, Sprachmaterial der Vorislamischen Türkischen Texte Aus Zentralasien. I. Verben, Band 3: odgur- - üzüš.* Franz Steiner Verlag.

Peyrot, M. ve Semet, A. (2016). A comparative study of the beginning of the 11th act of the Tocharian A Maitreyasamitināṭaka and the Old Uyghur Maitrisimit. *Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae, 69*(4), 355-378. https://doi.org/10.1556/062.2016.69.4.1

Pinault, G.-J. (2011). The Buddhas of der Fortunate Aeon in Old Turkic and Tocharian texts. Annual Report of The International Research Institute for Advanced Buddhology at Soka University. Tokyo. Vol XIV, 73-80.

Pinault, G.-J. (2013). Contribution de Maitrisimit a l'interpretation de textes paralleles en tokharien Y. Kasai, A. Yakup, M. Durkin ve Desmond (Eds): *Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit* (s.183-234) içinde. Turnhout, Brepols.

Pinault, G.-J. (2015). The Tocharian backgraund of Old Turkic yaŋı kün. E. Ragagnin ve J. Wilkens (Eds.), *Kutadgu nom bitig. Festschrift für Jens Peter Laut zum 60. Geburtstag* içinde (367-395) içinde. Harrossowitz Verlag: Wiesbaden.

Pinault, G.-J. (2020). Dramatic Works: Central Asia. Brill's Encyclopedia of Buddhism Online.

Pinault, G.-J. (2022). The Uyghur Buddhists as sponsors and disciples of the Tocharians. Seminar für Turkologie und Zentralasienkunde. November, 18.

Polat, Ü. (2017a). Eski Uygur Türkçesinde isim cümleleri. *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi, 2*(2), 198-201.

Polat, Ü. (2017b). Eski Uygur Türkçesinde saygı bildiren (ötün-, tegin-, yarlıka-, yükün-) yarı tasvir fiilleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 6*(4), 2012-2026.

Polat, Ü. (2019). Eski Uygurca Maitrisimit adlı eserde fiil+zarf-fiil eki+fiil kuruluşundaki yarı tasvir fiilleri. *2019 XIV. Uluslararası Büyük Türk Dili Kurultayı Bildirileri Kitabı (s. 589-603)* içinde. Azerbaycan: Türkiye Azerbaycan Dostluk İşbirliği ve Dayanışma Vakfı Yunus Emre Enstitüsü Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı.

Raschmann, S.C. (2013). Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit -Ausgewählte Texte aus der Berliner Turfansammlung – eine Präsentation -. Y. Kasai, A. Yakup, M. Durkin ve Desmond (Eds): *Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit* (s.235-270) içinde. Turnhout, Brepols

Röhrborn, K. (1977). *Uigurisches Wörterbuch, Sprachmaterial der Vorislamischen Türkischen Texte Aus Zentralasien*. Verlag: Wiesbaden.

Röhrborn, K. (1989). C. I. Cross (Eds.) Die Islamısche Weltgeschichte Des Rasıduddin Als Quelle Für Den Zentralasıatischen Buddhismus? *Gerhard Doerfer Festschrift içinde (s.129-)* Harvard University.

Röhrborn, K. (2010). *Uigurisches Wörterbuch, Sprachmaterial der Vorislamischen Türkischen Texte Aus Zentralasien.-Neubearbeitung- I. Verben, Band 1: ab- - äzüglä-*. Verlag: Wiesbaden.

Röhrborn, K. (2011). Eski Uygur Alfabesindeki "Fonolojik Prensip" Problemi Üzerine. M. Ölmez, F. Yıldırım (Eds.), *Orta Asya'dan Anadolu'ya Alfabeler 29-30 Mayıs 2007, Eskişehir Bildiriler* (s. 21-28) içinde. Türk Dilleri Araştırmaları, 62: İstanbul.

Röhrborn, K. (2013). Esoterische Interpretation von Erzähltexten in den zentralasiatischen Religionen. Y. Kasai, A. Yakup, M. Durkin ve Desmond (Eds): *Die*

Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit (s.271-274) içinde. Turnhout, Brepols.

Röhrborn, K. (2015) *Uigurisches Wörterbuch, Sprachmaterial der Vorislamischen Türkischen Texte Aus Zentralasien*.-Neubearbeitung- II. Nomina-Pronomina-Partikeln, Band 1: a – asvık. Franz Steiner Verlag.

Ruben, W. (2000). Eski metinlere göre budizm (budacılığın diyalektik yorumu). L. Bozkurt (Eds.) İstanbul: Okyanus Yayınevi

Sander, L. (2013). Was kann die Paläographie zur Datierung tocharischer Handschriftenbeitragen?. Y. Kasai, A. Yakup, M. Durkin ve Desmond (Eds): *Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit* (s.276-324) içinde. Turnhout, Brepols.

Schaefer, C. (2013). Zur Katalogisierung der tocharischen Handschriften der Berliner Turfansammlung. Y. Kasai, A. Yakup, M. Durkin ve Desmond (Eds): *Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit* (s.325-348) içinde. Turnhout, Brepols.

Semet, A. (2013a). Geschichte des uigurischen Maitreya-Glaubens Y. Kasai, A. Yakup, M. Durkin ve Desmond (Eds): *Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit* (s.349-370) içinde. Turnhout, Brepols.

Semet, A. (2013b). New studies, and results concerning the Tocharian Maitreyasamitināṭaka and the Old Uyghur Maitrisimit nom bitig. M. Malzahn, M. Peyrot, H. Fellner ve T. Illes (Eds.) Tocharian Texts in Context içinde (s.247-258) içinde. Hempen Verlag.

Semet, A. ve Äysa, A. (2015). Prophezeiung über die Maitreya-Geburt Neues zum 11. Kapitel der uighurischen Maitrisimit nom bitig. A. Mirsultan, M. T. Aydın ve E. Aydın (Eds.), *Eski Türkçeden çağdaş Uygurcaya Mirsultan Osman'ın 85. yılına armağan* içinde (s. 221-249) içinde. Kömen Yayınları: Konya

Semet, A. ve Israpil, D. (2015). Die Macht des Königs Śankha und die Prophezeiung über die Buddhawürde des Maitreya. E. Ragagnin ve J. Wilkens (Eds.), *Kutadgu nom bitig. Festschrift für Jens Peter Laut zum 60. Geburtstag* içinde (s. 539-571) içinde. Harrossowitz Verlag: Wiesbaden.

Semet, A. ve Israpil, D. (2019). Die Vier Edlen Wahrheiten und der Achtfache Pfad in einem neuen Blatt der Maitrisimit aus Tömürti. Z. Özertural, G. Şilfeler (Ed.), *Unter dem Bodhi-Baum Festschrift für Klaus Röhrborn anlässlich des 80. Geburtstags überreicht von Kollegen, Freunden und Schülern* içinde (s. 339-358) içinde. VveR unipress Göttingen.

Sertkaya, O. F. (1986a). Maitrisimit Nom Bitig I. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, 1982-1983, 253-271.

Sertkaya, O. F. (1986b). Maitrisimit Nom Bitig II. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, 1982-1983, 272-274.

Sertkaya, O. F. (1986c). Maitrisimit Nom Bitig III: Maitrisimit Nom Bitig'in Hami=Komul yazması. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, 1982-1983, 275-280.

Shimin, G. (1980). Qädimqi Uyğurcä iptidayi drama piyesasi "Maitrisimit" (Hami nüshasi)niŋ 2-pärdäsi häqqidiki tätqiqat. *Journal of Turkish Studies, 4, 101-156.*

Shimin, G. ve Klimkeit, H.-J. (1985). Das 16. Kapitel der Hami-Version der Maitrisimit. Journal of Turkish Studies, 9, 71-132.

Shimin, G. (1986). 回鹘文佛教原始剧本< 弥勒会见记》第二幕研究.*China Academic Journal Electronic Publishing House* 129-157.

Shimin, G., Klimkeit, H.-J., ve Laut, J. P. (1987). "Der Herabstieg des Bodhisattva Maitreya vom Tusita-Götterland zur Erde" Das 10. Kapitel der Hami-Handschrift der Maitrisimit*. Altorientalische Forschungen, 14*, 350-376.

Shimin, G., Klimkeit, H-J. (1988). *Das Zusammentreffen mit Maitreya. Die ersten fünf Kapitel der Hami-Version der Maitrisimit, In Zusammenarbeit mit Helmut Eimer und Jens Peter Laut hrsg., übersetz und kommentiert. 1. Text, Übersetzung und Kommentar. 2. Faksimiles und Indices.* Wiesbaden.

Shimin, G., Klimkeit, H.-J., ve Laut, J. P. (1988). "Das Erscheinen des Bodhisattva" Das 11. Kapitel der Hami-Handschrift der Maitrisimit*. Altorientalische Forschungen, 15*, 315-366.

Shimin, G., Klimkeit, H.-J., ve Laut, J. P. (1991). "Die Weltflucht des Bodhisattva" Das 13. Kapitel der Hami-Handschrift der Maitrisimit Annemarie von Gabain zum 90. Geburtstag gewidmet. *Altorientalische Forschungen, 18*, 264-296.

Shimin, G., Klimkeit, H.-J., ve Laut, J. P. (1992). "Der Gang zum Bodhi-Baum" Das 14. Kapitel der Hami-Handschrift der "Maitrisimit". *Materialia turcica, 16,* 25-27.

Shimin, G., Klimkeit, H.-J., ve Laut, J. P. (1993a). "Das Erlangen der unvergleichlichen Buddhawürde" Das 15. Kapitel der Hami-Handschrift der "Maitrisimit". *Altorientalische Forschungen, 20,* 182-234.

Shimin, G., Klimkeit, H.-J., ve Laut, J. P. (1993b). Nachtrag zum "Erlangen der unvergleichlichen Buddhawürde". *Altorientalische Forschungen, 20,* 369-390.

Shimin, G., Klimkeit H-J., ve Laut J. P. (1998)*. Eine Buddhıstısche Apokalypse Die Höllenkapitel (20-25) und die Schlußkapitel (26-27) der Hami-Handschrift der alttürkischen Maitrisimit.* Herausgegeben von der Nordrhein-Westfälischen Akademie der Wissenschaften, Westdeutscher Verlag.

Shimin, G. (2002). Budist Uygur edebiyatı. *Türkler Ansiklopedis 3* (s. 1442-1469) içinde. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.

Shimin, G. (2004). *古代维吾尔语说唱文学《弥勒会见记》. Journal of the Central University for Nationalities (Philosophy and Social Sciences Edition), 31(152), 126-130).*

Shimin, G., Laut J. P. ve Pinault, G. J. (2004). Neue Ergebnisse der Maitrisimit-Forschung (II): Struktur und Inhalt des 26. Kapitels. *Studies on the inner Asian languages 19,* 29-94.

Shimin, G., Klimkeit H-J., ve Laut J. P. (2004). Neue Ergebnisse der Maitrisimit-Forschung (I). *Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft 154,* 347-369.

Shimin, G. (2006). 新发现的哈密本《弥勒会见记》第二品十四、十五、十六三叶（六面） 研究. *Journal of Xinjiang University (Philosophy Social Science）Nov, 34(6).*

Shimin, G. (2008). Study on the Uighur Maitrisimit (Hami Version). 北京：中央民族大学出版社.

Silva, L. (2009). The cult of the Bodhi tree: Its antiquity and evolution. *The Journal of the Society for the Study of Pali and Buddhist Culture, 7*(1), 1-25.

Şehitoğlu, M. (2020). Eski Uygur Türkçesi Dönemi'nde Budist çevreye ait "Maytrısimit" adlı eserde geçen "ukmış / ukmak kergek, körünç ve küsençig körünç" kavram işaretleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 9*/4, 1337-1347.

Şehitoğlu, M. (2021). M. Eliade'nin "hiyerofanik zaman" kavramı temelinde eski Uygurca "Maytrısimit" adlı eserde geçen "yeni gün (yaŋı kün) bayramı" üzerine bir değerlendirme. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11***(**2), 787-804.

Şehitoğlu, M. (2022). Eski Uygurca Maitrisimit'te yer alan alıntı monolog türleri üzerine bir değerlendirme. *Selçuk Türkiyat, Ağustos*(55), 46-68.

Şehitoğlu, M. (2023). Eski Uygurca Maytrısimit'te yer alan "uzak bitig" kavram işareti çerçevesinde eğitsel unsurlar. *Trakya Eğitim Dergisi, 13(1),* 305-317.

Şen Uzunoğlu, H. (2023). Eski Uygur Türkçesinde yeterlilik kategorisi: Maitrisimit Nom Bitig örneği. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi C. Erap Alışık Anısına . II, 20*(4), 717-741.

Tamai, T. (2013). Digitalisierung und Paläographie der tocharischen Funde. Y. Kasai, A. Yakup, M. Durkin ve Desmond (Eds): *Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit* (s.371-373) içinde.Turnhout, Brepols.

Taşağıl, A. (2023) *Uygurlar -840'tan önce-*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları.

Tekin, Ş. (1958). Maitrisimit, Die alttürkische Version eines Werkes der buddhistischen Vaibhasika-Schule: In Faksimile herausgegeben und bearbeitet von Annemarie von Gabain mit einer Einleitung von Helmuth Scheel, Wiesbaden 1957. (Maytrısimit, Burkancılığın Vaibhāṣika mezhebine ait bir eserin Eski Türkçe tercümesi tıpkıbasım halinde yayınlayan ve inceleyen A. von Gabain. Giriş: Helmuth Scheel). *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, 1958, 319-322.

Tekin, Ş. (1962). 'Uygurlarda sevab tevcihi âdeti ve İslâmlıkta mevlid duâsı'. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, 12,* 233-246.

Tekin, Ş. (1970). Zur Frage der Datierung des uigurischen Maitrisimit. Über die neu entdeckte Abschrift des Textes aus Hami. Mitteilungen des Instituts für Orientforschung, 16, 129-132.

Tekin, Ş. (1976). *Uygurca metinler II: Maytrısimit: Burkancıların Mehdîsi Maitreya ile buluşma: Uygurca iptidaî bir dram (Burkancılığın Vaibhāṣika tarikatine ait bir eserin Uygurcası)*. Atatürk Üniversitesi Yayınları.

Tekin, Ş. (1980a). *Maitrisimit nom bitig Die uigurische Übersetzung eines Werkes der buddhistischen Vaibhāṣika-Schule. 1. Teil: Transliteration, Übersetzung. Anmerkungen.* Berlin: Akademie-Verlag.

Tekin, Ş. (1980b). *Maitrisimit nom bitig Die uigurische Übersetzung eines Werkes der buddhistischen Vaibhāṣika-Schule. 2. Teil: Analytischer und rückläufiger Index.* Berlin: Akademie-Verlag.

Tezcan, S. (1978). En eski Türk dili ve yazını. *Bilim Kültür ve Öğretim Dili Olarak Türkçe* içinde (s. 271-323) içinde Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Tokyürek, H. (2019). *Eski Uygur Türkçesinde Budizm ve Maniheizm terimleri.* Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Tongerloo, A. van (2008). The Apocalyptic Manichaean Text TM 180. P. Zieme (Eds.), *Aspects of Research into Central Asian Buddhism In memoriam Kōgi Kudara içinde* (s. 389-405) içinde. Brepols, Belgium.

Tuna, O. N. (1960). Köktürk Yazılı Belgelerinde ve Uygurcada Uzun Vokaller. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten, 8,* 213-282.

User, H. Ş. (2006). *Başlangıcından günümüze Türk yazı sistemleri.* Ankara: Akçağ Yayınları.

Uzunkaya, D. (2020). *Altun Yaruk, Maitrisimit ve Huastuanift örneğinde eski Uygur metinlerinde istem ve bağımlılık* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Pamukkale Üniversitesi.

Uzunkaya, U. (2022). İstiğrak, saṃsāra ve tövbe: Türlü meselelere ilişkin eski Uygurca metin parçaları. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi,62*(2), 555-576.

Weili, B. (2021). *Eski Uygurların yerleşik yaşam kültürüyle ilgili söz varlığının tarihî-karşılaştırmalı incelemesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.

Wilkens, J. (2008). Maitrisimit und Maitreyasamitināṭaka. P. Zieme (Eds.), *Aspects of Research into Central Asian Buddhism In memoriam Kōgi Kudara içinde* (s. 407-433) içinde. Brepols, Belgium.

Wilkens, J. (2013). Der „Neutag" und die Maitrisimit - Probleme der zentralasiatischen Religionsgeschichte. Y. Kasai, A. Yakup, M. Durkin ve Desmond (Eds): *Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit* (s.374-401) içinde. Turnhout, Brepols.

Wilkens, J. (2018). "Yeni Gün" ve Maitrisimit: Orta Asya dinler tarihinin sorunları Çev. S. Tulu. *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi, 2*(1), 52-70.

Wilkens, J. (2020). Sacred Space in Uyghur Buddhism. C. Meinert ve H. H. Sørensen (Eds.), *Buddhism in Central Asia I: Patronage, Legitimation, Sacred Space, and Pilgrimage* içinde (s. 189-203) içinde. Brill. Leiden Boston.

Wilkens, J. (2021). *Uigurisches Wörterbuch, Sprachmaterial der Vorislamischen Türkischen Texte Aus Zentralasien. III. Fremdelemente, Band 1: eč – Bodis(a)v(a)tv.* Franz Steiner Verlag.

Wilkens, J. (2021a). "Batı Uygur Kağanlığı ve Ötesinde Budizm" Çev. B. N. Kırmızıgül- A. Arıcan K. Çalış. *Bitig Türkoloji Araştırmaları Dergisi Bahar 2021*/1: 103-152.

Wilkens, J. (2021b). *Handwörterbuch des Altuigurischen. Altuigurisch-Deutsch-Türkisch*. Akademie der Wissenschaften zu Göttingen.

Wilkens, J. (2022). Practice and Rituals in Uyghur Buddhist Texts. V. Krech ve L. D. Giacinto (Eds.), *Buddhism İn Central Asia II* içinde (s. 430-463). Brill 12.

Wilkens, J. (2023a). Einige Beobachtungen zur Übersetzungstechnik der altuigurischen Maitrisimit. *Journal of Old Turkic Studies, 7*(2), 553-571.

Wilkens, J. (2023b). *Uigurisches Wörterbuch, Sprachmaterial der Vorislamischen Türkischen Texte Aus Zentralasien. III. Fremdelemente, Band 2: bodivan – čigžin.* Franz Steiner Verlag.

Xianlin, J. Winter, W. ve Pinault, G. J. (1998). *Fragments of the Tocharian A Maitreyasamiti-Nataka of the Xinjiang Museum, China.* W. Winter (Eds.) New York: Mouton de Gruyter Berlin.

Yasin, Y. (2011). Moğol İmparatorluğu dönemine kadar Türklerde tercüme. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi, XI(1),* 1-10.

Yıldız, S. B. (2018). Uygurca Maitrisimit'te asıg tusu ikilemesi üzerine. *Research Studies Anatolia Journal, 1*(2), 281-288.

Yıldız, S. B. (2019). *Eski Uygurca Maitrisimit'te ikilemeler (Kumul nüshası)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Beykent Üniversitesi.

Yunusoğlu, M. K. (2019). Moğol döneminde çeviri ve Uygur mütercimler. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten, 68*(Aralık), 7-21. https://doi.org/10.32925/tday.2019.28

Yüncü, D. (2013). *Buddhist çevre eski Uygur Türkçesi metinlerinde asli söz varlığı incelemesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi.

Zeren, M. E. (2021). Göktürk ve Uygur dönemi yazıtlarında Budizm'in izleri ve etkileri. In A. Bedir, B. Soykan, ve U. C. Deniz İmamoğlu (Eds**.),** *Uluslararası Prof. Dr. Halil İnalcık Tarih ve Tarihçilik Sempozyumu Bildirileri* (s. 689-703) içinde. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları.

Zieme, P. (1979). Uigurisch lab "Spende". *Altorientalische Forschungen, 6,* 275-277.

Zieme, P. (1984). Zur Verwendung der Brāhmī-Schrift bei den Uiguren. *Altorientalische Forschungen, 11,* 331-346.

Zieme, P. (1991). *Bibliotheca Orientalis Hungarica XXXIII.* Akademiai Kiado, Budapest.

Zieme, P. (1994). Zum Maitreya-kult in uigurischen kolophanen. *Bocznik Orientalistyczny T. XLIX, 2,* 219-230.

Zieme, P. (2002). Annemarie von Gabain und die Turfan-Turkologie: Gedanken zu ihrem hundertsten Geburtstag. In *Berichte und Abhandlungen* (Bd.9, s.203-223). Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften.

Zieme, P. (2009). Xuanzang und Maitreya. S-C. Raschmann ve J. Wilkens (Eds.), *Fragmenta Buddhica Uigurica Ausgewählte Schriften von Peter Zieme* içinde (s. 402-407) içinde. Klaus Schwarz Verlag: Berlin.

Zieme, P. (2013). Ein alttürkischer Maitreya-Hymnus und mögliche Parallelen Y. Kasai, A. Yakup, M. Durkin ve Desmond (Eds): *Die Erforschung des Tocharischen und die alttürkische Maitrisimit* (s.402-416) içinde. Turnhout, Brepols.

Zieme, P. (2015). Fragments of the Old Uighur Maitrisimit nom bitig in St. Petersburg, Helsinki, and Berlin. *International Journal of Central Asian Studies, 19*(1), 13-36.

Zieme, P. (2016). Die Zeitspanne von Śākyamunis Nirvāṇa bis zur Ankunft Maitreyas in der altuigurischen Tradition. *Academia.edu, (Mai 2016),* 1-5.

Zieme, P. (2017). Brahmanen und die Vier Edlen Wahrheiten in altuigurischer Überlieferung. *Academia.edu, (Sep. 2017),* 1-9.

Zieme, P. (2020). Die Lehre des Buddha und das Königshaus des Westuigurischen Reichs: Die vier Begegnungen. *Journal of Old Turkic Studies 4*(2), 546-731.

Zieme, P. (2021a). Swimming in the Caustic Lye Stream. Marginal Notes on the Old Uyghur Maitrisimit Nom Bitig. *Ancient Texts and Languages of Ethnic Groups along the Silk Road.* (1. Baskı, s. 213-220) içinde. Universitätsverlag Göttingen.

Zieme, P. (2021b). «Внимайте наставникам!»Древнеуйгурское восхваление Будды Майтреи. *ИСТОРИОГРАФИЯ И ИСТОЧНИКОВЕДЕНИЕ*. том 18, № 2 (вып. 45), с. 64–79.

Zieme, P. (2021c). Das letzte Blatt der Sängimer Einleitung zum Maitrisimit nom bitig und ein tocharisches Wort. H. Fellner, M. Malzahn ve M. Peyrot (Eds*.) Lyuke Wmer Ra Indo-European Studies in Honor of Georges-Jean Pinault* içinde (s.546-553) içinde. Beech Stave Press. Ann Arbor, New York.